ئینجیلی پیرۆز

ئینجیلی پیرۆز

مزگێنی

پەیمانی نوێی حەزرەتی عیسا

بە شێوەی کوردی سۆرانی

هەموو مافەکانی بڵاوکردنەوە پارێزراوە
چاپی دووەم

New Testament Kurdish (Sorani)
NKV by International Bible Society
Copyright © IBS 1999
ISBN 1-56320-073-2
All Rights Reserved

Second print (10,000 copies) 1999

پێشەکی

تەنها یەك ئینجیل هەیە ئەویش ئینجیلی حەزرەتی عیسایە، ئەوەش ئەو مزگێنییەیە کە عیسا هێنای‌و ڕایگەیاند، قوتابیەکانیشی دوای هەستانەوەی لەنێو مردووان بەردەوامبوون لەراگەیاندنی. عیسا خۆی ئینجیلی نەنووسیوە، بەڵام فێرکردنەکانی بەشێوەیەك بەقوتابیەکاندا کە ئاسان بێ بۆ بیرهاتنەوەو فێرکردنی خەڵکی‌تر، قوتابیەکانیش هەموو ڕووداوەکانیان بەچاوی خۆیان بینی بەتایبەتی هەستانەوەی لەدوای مردن. لەشەوی پێش مردنی بەڵێنی پێدان کەدوای مردنی ڕۆحی پیرۆز دێت‌و هەموو ئەو شتانەی پێی‌ووتن وەبیریان دەهێنێتەوەو هەموو شتێکیان فێر دەکات (یوحەننا 14:26، 2پەترۆس 1:19-21). پەنجا ڕۆژ دوای لەخاچدانی ئەم بەڵێنە هاتەدی، بۆیە لەو کاتەوە قوتابیەکانی دەستیانکرد بەراگەیاندنی مزگێنی پادشاهێتی خوداو فێرکردنی خەڵکی بەو شتانەی عیسا فێری کردن. هەندێ لە دوانزە قوتابیەکە لەگەڵ نێرراوانی‌تر بەڕابەرایەتی ڕۆحی پیرۆز هەستان بەنووسینەوەی ئەم مزگێنییە، مێژووی زۆربەی نووسراوەکانی مەزەندە دەکرێ بە 25-40 ساڵ دوای مردنی عیسا، تیایدا ژیان‌و فێرکردنەکان‌و مردنی عیسایان تۆمارکردووە، بەهەستانەوەشی لەنێو مردووان کۆتاییان پێ‌هێناوە. ئەم نووسراوانە بۆ خوێنەری جوراوجۆر نووسراون، بۆ نموونە: یوحەننا، تا خوێنەری بێ‌باوەڕ بۆ باوەڕ بهێنێ (یۆحەننا 20:31)، لۆقا، بۆ چەسپاندنی خوێنەری باوەڕدار لەوەی فێری بووە (لۆقا 1:1-4).

ووشەی ئینجیل لەووشەی (ئیوانجلیۆن)ی یۆنانی هاتووە، بە واتای مزگێنی، ئەم ووشەیە لەسەردەمی عیسا تەنها بۆ مزگێنیدان بە هاتنی پادشا بۆ شارێك بەکاردەهات، بۆیە ئەو

مزگێنییەی عیسا ڕایگەیاند بە ئینجیل ناوبرا، چونکە مزگێنی هاتنی پادشاهێتی خودایە بەهۆی عیساوە، مزگێنی بوونی عیسایە بە پادشا بەسەرکەوتنی بەسەر شەیتاندا، ئەمەش بەمردنی لەسەر خاچ هاتەدی، بەمە مرۆڤایەتی ڕزگارکرد لەکۆیلایەتی گوناه، ئەم سەرکەوتنەش بەهەستانەوەی لەنێو مردووان ئاشکرا کرا، بەم شێوەیە لێخۆشبوونی گوناهی بەخۆڕایی پێدراین، هەروەها بەهۆی ڕۆحەوە ژیانی هەتاهەتایی پێبەخشین، ناوەڕۆکی ژیانی هەتاهەتاییش ئەمەیە: (ناسینی خودای هەتاهەتایی وەك باوکێکی ئاسمانی). باوەڕهێنانو تۆبەکردنو ستایشکردن بەووتەو بەکردار، وەڵامی ئەو کەسانەیە کە گوێ لەمزگێنی خودا دەگرن.

ئیجیلی پیرۆز لە 27 نووسراو پێك هاتووەو بەکۆی هەموویان دەووترێ (پەیمانی نوێ)، ئەمەش بەشی دووەمە لە کتێبی پیرۆز. بەشی یەکەم لەتەوراتی حەزرەتی موساو زەبووری حەزرەتی داودو نووسراوی پێغەمبەران پێكهاتووە، بەکۆی ئەمانیش دەووترێ (پەیمانی کۆن)، هەروەها پەیمانی کۆن بەو پەیمانەش دەووترێ کە خودا لەگەڵ گەلی ئیسرائیلی بەست لەڕێگای موساوە (2کۆرنسۆس 3:14، عیبرانیەکان 8:13)، بەهەمان شێوە بەو پەیمانەی کە خودا لەگەڵ هەموو مرۆڤایەتی بەستی بە خوێنی عیسا، دەووترێ پەیمانینوێ (لۆقا 22:20)، ئەمەش هێنانەدی ئەو بەڵێنانەی خودایە کە بەهۆی پێغەمبەرەکانی ڕایگەیاندبوو (عیبرانیەکان 8:6-12).

دانانی ئەم 27 نووسراوە بەم شێوەیەی ئێستا، دانانێکی زەمەنی نییە بەڵکو بابەتییە، لەسەرەتا چوار پەرتووکی مزگێنییە، لەدوای ئەوان پەرتووکیکرداری نێرراوانە، ئەم پەرتووکە بە دەرکەوتنی عیسا بۆ قوتابیەکانی دەست پێدەکات دوای هەستانەوەی لەنێو مردووان، دوایی بۆمان دەردەکەوێ چۆن لە ماوەی (30) ساڵی دوای ئەمە مزگێنی مەسیح لەقودسەوە تا ڕۆما

بڵاودەبێتەوە، ئەم پەرتووکە تەواوکەری پەرتووکی مزگێنییە بەپێی نووسینی لۆقا. ئەم پێنج پەرتووکە بەشی مێژوویی ئینجیلیان پێکهێناوە.

لەدوای ئەمان 21 نووسراو دێت لەشێوەی نامە، یەکەمیان نزیکەی 20 ساڵ دوای هەستانەوەی عیسا نووسراوە. پۆڵس 13 نامەی یەکەمی نووسیوە، هەروەها یاقوب‌و پەترۆس‌و یۆحەنناو یەهوداش هەندێ نامەیان نووسیوە، دوا نووسراویش بینینەکەی یوحەننایە، ئەمەش بەحەوت نامە دەست پێ‌دەکات بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکانی هەرێمی ئاسیای ڕۆمانی، تیایدا لەشێوەی بینینی ڕەمزی خواست‌و کرداری خودا لەسەر زەوی ڕادەگەیێنێ. نامەکانی ئینجیل پڕن لەفێرکردن، بە دەسەڵاتی مەسیح نێرراوەکان پێشکەشی خوێنەرە یەکەمینەکانیان کرد، ئینجا مزگێنی بەکار هێنراو بوو بەژیانی ڕۆژانەی خوێنەران‌و بەخواستی خودا بۆ ئێمەش بە پارێزراوی مایەوە.

هەر 27 نووسراوەکە بە زمانی یۆنانی نووسراون، چونکە زمانی سەرەکی بووە لەئیمپراتۆریەتی ڕۆمانی لەو سەردەمەدا. ئێستا لەمۆزەخانەکانی جیهاندا بەدەیان هەزار دەسنووسی کۆنی ئینجیل هەیە، جا یان بە پارچە پارچەین یان وەرگێڕانە کۆنەکانن‌و یان لە نامەکانی قوتابیە یەکەمینەکانن مێژووی هەندێ لەم دەسنووسانە دەگەڕێتەوە بۆ سەدەی یەکەم. زیاتر لەپێنج هەزار دەسنووس هەیە مێژوویان دەگەڕێتەوە بۆ پێش ساڵی 300ز. ئەمە بەڵگەیەکی بەهێزە کە ئەو دەقەی ئەمڕۆ لەبەر دەستمانە هەمان ئەو دەقەیە کە باوەڕداران لەسەرەتاوە بەکاریان هێناوە. ئەم نووسراوە کوردییەش لەوەرگێڕانە عەرەبی‌و ئینگلیزیەکانەوە وەرگیراوە، هەروەها لەسەر دەقی نەژادی یۆنانی چاوی پێ‌خشێنراوەتەوە، تاکو خوێنەری کورد دڵنیابێ کە ئەم نووسراوە وەرگێرانی تەواوی ئەو

دەقەیــە کــە قوتابــیانی عیســا نووســیویانە. بێهەڵــەییو ڕوونو ئاشکرایی دوو ئامانجی سەرەکی بوونە لەوەرگێراندا.

ڕوونکردنەوە

لەوانەیە هەندێ ووشە زانراو نەبێ وەك (کاهین، کەنیشت، لەئاوهەڵکێشـان،..هـتد)، بـۆ ئەمانـەش لیسـتەیەك کراوە لـەکۆتایی کتێــبەکە بــۆ ڕوونکــردنەوەی زاراوەکــانو ووشــەکان، هــەر ووشـەیەکیش پێویسـتی بـە ڕوونکـردنەوە بـووە بـەم نیشانەیە(*) دیـاری کـراوە. هـەروەها ئەمانـەی خوارەوە بۆ زیاتر یارمەتی دانی خوێنەر کراوە:

- هــەر کتێبــێك پێشەکی *بە جۆرە نووسینێکی تایبەتی (بەلاری) بۆ نووسراوە*.
- بۆ هەر بڕگەیەکیش ناونیشان بەخەتێکیجیاواز نووسراوە بۆ ڕوونکردنەوەی بڕگەکە وەکو: بنەچەی عیسا
- هەندێ جار تێبینی لەخوارەوەی لاپەڕەکان بەرچاودەکەوێ.
- وەرگــێراوەکــانی پــەیمــانیکۆن لەنــێوان دوو کەوانــەی بــەم شێوەیە: { } دانراوە.

لــێژنەی وەرگــێڕانی ئـەم دەقـە بـاش دەزانـن کە مرۆڤ بێ کـەموکـوڕی نیـە، بـەڵام ئـەم دەقـە کوردیـیە دەخەنە بەر دەستی خوێــنەران لەگــەڵ سوپاسیان بۆ خودای گەورە لەسەر یارمەتیدانی، هەروەها لەخودا دەپاڕێنەوە تاکو ئەم کتێبە ببێتە مایەی پیرۆزکردنی خوێنەرو شکۆدارکردنی خودا. ئامین.

ناوەڕۆک

	لاپەرە	ژمارەی بەشەکان
مزگێنی بەپێی نووسینی مەتتا	1	28
مزگێنی بەپێی نووسینی مەرقۆس	75	16
مزگێنی بەپێی نووسینی لۆقا	125	24
مزگێنی بەپێی نووسینی یۆحەننا	206	21
کرداری نێراوان	249	28
نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی ڕۆما	317	16
یەکەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆرنسۆس	350	16
دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆرنسۆس	382	13
نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی غەلاتیە	404	6
نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی ئەفەسۆس	415	6
نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی فیلیپی	426	4
نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆلۆسی	434	4
یەکەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی	442	5
دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی	450	3
یەکەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس	455	6
دووەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس	464	4
نامەی پۆڵس بۆ تیتۆس	471	3
نامەی پۆڵس بۆ فلیمۆن	475	1
نامە بۆ عیبرانیەکان	477	13
نامەی یاقوب	503	5
یەکەم نامەی پەترۆس	513	5
دووەم نامەی پەترۆس	521	3
یەکەم نامەی یۆحەننا	527	5
دووەم نامەی یۆحەننا	536	1
سێیەم نامەی یۆحەننا	538	1
نامەی یەهوزا	540	1
بینینی یۆحەننا	543	22

مەتتا یەکێك بوو لەدوانزە قوتابیەکەی مەسیح. زۆربەی ئەو ڕووداوانەی باسی دەکات بە چاوی خۆی بینیویەتی. جوولەکەیەکی باجگر بوو بەڵام دوای باوەڕهێنانی وازی لەکارەکەی هێناو دوای عیسا کەوت. بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز ئەم پەرتووکەی نووسییەوە. مێژووی نووسینەوەی دیار نییە، بەڵام مەزەندە دەکرێ بە (60-65)ز. لەسەدەی دووەمی زاینییەوە، نووسراوەکەی مەتتا لەپێشەوەی هەموو نووسراوەکانی پەیمانی نوێ دانراوە. ئەمەش لەبەر دوو هۆ:

1- بەپرد دادەنرێ لەنێوان پەیمانی کۆنو پەیمانی نوێ، هەر لەسەرەتاوە ڕەچەڵەکی عیسا دەگەڕێنێتەوە بۆ ئیبراهیمو داود.

2- سەرەتا باوەڕداران زۆربەیان جوولەکە بوون، ئەم نووسراوەش ئاراستەی ئەوان کراوە. ئەمەش بەشێوەیەکی ئاشکرا دەردەکەوێ لەبەکارهێنانی هەندێ زاراوە کە لەلای جوولەکەکان نامۆ نەبوون، وەك: پادشاهێتی ئاسمان، شاری پادشای مەزن (قودس)، هەروەها هەوڵی داوە تیشك بخاتە سەر ئەو لایەنەی ژیانی عیسا کە هەموو پێشبینیەکانی پەیمانی کۆن دەربارەی مەسیح لەم هاتۆتە دی. سەلماندویەتی عیسا مەسیحە، ئەو پادشایەی جوولەکەکان چاوەڕێیان دەکرد تا لەژێردەستی ڕزگاریان بکات. بەڵام کە هات زۆربەی جوولەکەکان باوەڕیان پێی نەکردو دەستیان لەکوشتنیدا هەبوو.

1

ئەمەش ناوی ئەوکەسانەن کە دەبنە
پشت بۆ عیسای* مەسیحی* ڕۆڵەی
داود* ڕۆڵەی ئیبراهیم*: 2ئیبراهیم
باوکی ئیسحاق بوو، ئیسحاق
باوکی یاقوب بوو، یاقوب باوکی
یەهوزاو براکانی بوو، 3یەهوزا باوکی
فارسو زارح بوو کە سامار دایکیانە،
فارس باوکی حەسرون بوو،
حەسرون باوکی ئارام بوو. 4ئارام

بنەچەی عیسا

باوکی عەمیناداب بوو، عەمیناداب
باوکی نەحشون بوو، نەحشون
باوکی سەلمون بوو، 5سەلمون باوکی
بوعەز بوو کە ڕاحاب* دایکێتی،
بوعەز باوکی عوبەید بوو کە ڕاعوس
دایکێتی، عوبێد باوکی یەسا بوو، 6
یەسا باوکی داودی پادشا بوو.
داود باوکی سلێمان بوو لەو
ژنەی کە ژنی ئوریا بوو، 7سلێمان
باوکی ڕەحەبعام بوو، ڕەحەبعام
باوکی ئەبیا بوو، ئەبیا باوکی ئاسا
بوو، 8ئاسا باوکی یەهوشافات بوو،
یەهوشافات باوکی یورام بوو، یورام
باوکی عەزەیا بوو، 9عەزەیا باوکی
یوسام بوو، یوسام باوکی ئاحاز بوو،
ئاحاز باوکی حەزقیا بوو، 10حەزقیا
باوکی مەنەسا بوو، مەنەسا باوکی
ئامۆن بوو، ئامۆن باوکی یووشیا بوو،
11یووشیا باوکی یەکنیاو خوشك‌و
براکانی بوو، لەکاتی ڕاپێچکردنیان
بەرەو بابل.
12دوای ڕاپێچکردنیان بۆ بابل،
یەکنیا باوکی شالتیئل بوو، شالتیئل
باوکی زەربابل بوو، 13زەربابل
باوکی ئەبیهود بوو، ئەبیهود باوکی
ئەلیاقیم بوو، ئەلیاقیم باوکی عازور
بوو، 14عازور باوکی سادوق بوو،
سادوق باوکی ئەخیم بوو، ئەخیم
باوکی ئەلیود بوو، 15ئەلیود باوکی
ئەلیعازر بوو، ئەلیعازر باوکی مەتان
بوو، مەتان باوکی یاقوب بوو، 16
یاقوب باوکی یوسفی دەزگیرانی
مریەم بوو، ئەو مریەمەی عیسای
لێ بووە، کە بەمەسیح ناودەبرێ.
17ژمارەی نەوەکان لەئیبراهیمەوە
بۆ داود چواردە نەوەن، لەداودەوە
بۆ ڕاپێچکردنیان بەرەو بابل دیسان
چواردە نەوەن، هەروەها
لەڕاپێچکردنیان بۆ بابل تا عیسا
چواردە نەوەن.

لەدایك بوونی عیسا

18لەدایك بوونی عیسا بەم
شێوەیە بوو: لەکاتێکدا مریەم
دەزگیرانی یوسف بوو، پێش ئەوەی
بگوێزرێتەوە، بەهۆی ڕۆحی پیرۆز
سکی پڕبوو. 19یوسفی دەزگیرانی
کوڕێکی چاك‌بوو نەیویست ئابڕووی
ببات، بڕیاریدا بەنهێنی وازی
لێ‌بهێنێت. 20کاتێ بیری لەمە
دەکردەوە، فریشتەیەکی خوداوەند
لەخەودا بۆی دەرکەوت‌و پێی
ووت: (ئەی یوسفی کوڕی داود،
مەترسە لەوەی مریەم بهێنیت، چونکە

ئەوەی ئەو سکی پێی هەیە لەڕۆحی
پیرۆزە. 21کوڕێکی دەبێت ناوی
دەنێت عیسا، چونکە گەلەکەی
ڕزگار دەکات لەگوناهەکانیان) 22
ئەمانە هەمووی ڕوویدا، تاکو ئەوەی
خوداوەند لەسەر زمانی پێغەمبەری
خۆی ڕایگەیاند بێتەدی: 23{ئا
ئەوەتا کچێك سکی پڕ دەبێت،
کوڕێکی دەبێت ناوی دەنرێ
(عەمانۆئێل) واتە خودا لەگەڵمانە.}
24کاتێ یوسف خەبەری بووەوە،
ئەوەی فریشتەکەی خوداوەند
فەرمانی پێدا کردی، هەستاو
دەزگیرانەکەی هێنایە لای خۆی 25
بێئەوەی لەگەڵی جووت بێت تا
لەدایك بوونی منداڵەکە، کاتێ
لەدایك بوو ناوی‌نا عیسا.

دیدەنی ئەستێرەناسەکان

2

دوای لەدایك بوونی عیسا
لەبەیتلەحمی یەهودیا* لەسەردەمی
هێرۆدسی پادشا، هەندێ ئەستێرەناس
لەڕۆژهەڵاتەوە هاتنە قودس، 2
پرسییان: (پادشای لەدایك بووی
جوولەکە لەکوێیە؟ ئێمە
لەڕۆژهەڵاتەوە ئەستێرەی ئەومان
بینی، هاتووین کڕنوشی بۆ بەین.) 3
کاتێ هێرۆدسی* پادشا ئەمەی
بیست، پەشۆکاو هەموو قودس
لەگەڵی پەشۆکا. 4هەرچی سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
هەبوو هەمووی کۆکردنەوە، لێی
پرسین: (ئایا مەسیح لەکوێ لەدایك
دەبێت؟) 5وەڵامیان دایەوە:
(لەبەیتلەحم* لەیەهودیا، چونکە
پێغەمبەر ئاوای نووسیوە: 6{تۆش
ئەی بەیتلەحمی خاکی یەهودیا
کەمتر نیت لەشارەکانی دیکەی
یەهودیا، چونکە تیاتدا دادوەرێك
دەردەکەوێت، گەلی ئیسرائیلم بۆ
بەڕێوە دەبات.})
7دوای ئەمە هێرۆدس بەنهێنی
ئەستێرەناسەکانی بانگکردو لەبارەی
کاتی دەرکەوتنی ئەو ئەستێرەیە
لێکۆڵینەوەی لەگەڵ کردن، 8ئینجا
ناردنی بۆ بەیتلەحم، پێی ووتن:
(بڕۆن، باش بگەڕێن کاتێ
منداڵەکەتان دۆزیەوە، هەواڵم بدەنێ
تاکو منیش بێمو کڕنوشی بۆ بەم.) 9
دوای ئەوەی قسەی پادشایان بیست
ئەوێیان بەجێهێشت، هەمان
ئەستێرەی لەڕۆژهەڵات بینی بوویان،
دیسان دەرکەوت، پێشیان کەوتو

هات لەسەر ئەو شوێنەی منداڵەکەی
لێبوو ڕاوەستا. [10]کاتێ ئەستێرەکەیان
بینی، زۆر شادومان بوون، [11]چوونە
ژوورەوە، منداڵەکەو مەریەمی
دایکیان بینی، دانەوینو کڕنۆشیان بۆ
بردو گەنجینەکانیان کردەوەو
زێڕو بخوردو موڕیان* پێشکەش
کرد. [12]ئینجا خودا لەخەودا
ئەستێرەناسەکانی ئاگادارکردەوە
نەگەڕێنەوە لای هیرۆدس، ئەوسا
ئەوانیش بەڕێگایەکی دیکە گەڕانەوە
بۆ وولاتی خۆیان.

هەلاتن بەرەو میسر

[13]دوای ئەوەی ئەوان ڕۆیشتن،
فریشتەیەکی خوداوەند لەخەوا
بەیوسفی ووت: (هەستە منداڵەکەو
دایکی ببەو ڕابکە بۆ میسر، لەوێبە
هەتا فەرمانی گەڕانەوەت پێدەدەم،
چونکە هیرۆدس دەگەرێ بەشوێن
منداڵەکە تا بیکوژێ.) [14]یوسفیش
هەستاو لەهەمان شەودا منداڵەکەو
دایکی بردو بەرەو میسر ڕۆیشت.
[15]لەوێ مایەوە تا هیرۆدس مرد،
تاوەکو ئەوەی خوداوەند لەسەر
زمانی پێغەمبەر ووتویەتی بێتەدی: {
ڕۆڵەی خۆم لەمیسرەوە
بانگکردووە.}
[16]کاتێ هیرۆدس هەستی
بەوەکرد ئەستێرەناسەکان گاڵتەیان
پێکردووە تووڕە بوو، هەستا
بەکوشتنی هەموو منداڵانی شاری
بەیتلەحمو دەوروبەری لەدوو ساڵ
بەرەو خوارتر، بەپێی ئەو کاتەی
لەئەستێرەناسەکانەوە پێی ووترابوو.
[17]بەمەش ئەوەی لەسەر زمانی
پێغەمبەر ئیرمیا* ووتراوە هاتەدی: [18]
{لەشاری ڕامەوە هاوار دئەبیسترێ،
گریانو شیوەنێکی زۆر، ڕاحیل* بۆ
منداڵەکانی دەگری. ڕازی نییە
سەرەخۆشی لێبکرێ چونکە
منداڵەکانی نەماون}.

گەڕانەوە بۆ شاری ناسیرە

[19]کاتێ هیرۆدس مرد،
فریشتەیەك لەلایەن خوداوەندەوە
چووە خەوی یوسف لەمیسر، [20]پێی
ووت: (هەستە، منداڵەکەو دایکی

---

*ڕاحیل : یەکێکە لەژنەکانی حەزرەتی یاقوب، دایکی یوسفو بنیامینە، لێرەدا هێمایە بۆ دایکە بنیامینیەکان.

بگەڕێنەوە بۆ ئیسرائیل، ئەوانەی
هەوڵی کوشتنیان دەدا مردن.) 21
ئەویش هەستا، منداڵەکەو دایکی
گەڕاندەوە بۆ ئیسرائیل. 22 بەڵام کاتێ
یوسف بیستی ئەرخێلاوس لەشوێنی
هێرۆدسی باوکی حوکمڕانە
لەناوچەی یەهودیا، ترسا بڕوا بۆ
ئەوێ. ئینجا لەخەودا پێی نیشان درا
بڕوا بۆ ناوچەی جەلیل*. 23 لەوێ
گەیشتە شارێك بەناوی ناسیرە، تیایدا
نیشتەجێبوو. بەمەش ئەوەی لەسەر
زمانی پێغەمبەران ووتراوە هاتەدی: {
بە ناسیرەیی ناودەبرێ.}

حەزرەتی یەحیا

3
هەر لەو ماوەیەدا، یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش، لەدەشتی یەهودیا
دەرکەوتو مزگێنی ووشەی خودای
دەدا، 2 دەیووت: (تۆبە* بکەن،
چونکە پادشاهێتی ئاسمان نزیك
بۆتەوە.) 3 ئەم یەحیایەش ئەوەیە کە
لەسەر زمانی پێغەمبەر ئەشعیا*
دەربارەی ووتراوە: {دەنگێك
لەدەشتودەر بانگەواز دەکات،
ڕێگا بۆ خوداوەند ئامادەبکەن،
ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} 4 بەرگی یەحیا
لەتووکی ووشتر چنرا بوو، ناوقەدی
بەپشتێنێکی چەرم دەبەست،
خواردنیشی بریتی بوو لەکوللەو
هەنگوینی کێوی. 5 خەڵکی قودسو
ناوچەی یەهودیاو دێیەکانی نزیك
ئوردن دەهاتن بۆ لایو 6 لەسەر
دەستی دانیان بەگوناهەکانیان دەناو
لەڕووباری ئوردن لەئاو
هەڵدەکێشران.
7 یەحیا کە بینی زۆر لە
فەریسیەکان*و سەدوقیەکان دێن بۆ
لەئاوهەڵکێشان، پێی ووتن: (ئەی
بێچوە ماران، کێ ئاگاداری کردن
لەدەست تووڕەیی داهاتوو هەڵبێن؟ 8
با بەرووبوومتان هەبێ شایانی
تۆبەکردن بێ. 9 بەخۆتان مەڵێن:
ئیبراهیم باوکمانە، پێتان بڵێم خودا
توانای هەیە لەم بەردانە نەوە بۆ
ئیبراهیم دروست بکات. 10 ئەوەتا
تەور خراوەتە سەر قەدی دارو هەر
دارێك بەرووبوومی چاك نەدات،
دەبڕێتەوەو فڕێ دەدرێتە ناو ئاگر. 11
من بۆ تۆبەکردن
لەئاوهەڵتاندەکێشم*، بەڵام ئەوەی
دوای من دێت، لەمن بەتواناترە، من
شایانی ئەوە نیم تەنانەت
پێڵاوەکانیشی بۆ هەڵگرم. ئەو

لـەڕۆحی پـیرۆزو لەئاگـر
هەڵتاندەکێشێت. [12]شـەنی خـۆی
بەدەسـتەوە دەگرێـتو کاو دانەوێڵە
لەیـەك جـیا دەکاتـەوە، دانەوێڵـە
لەعەمـباردا کۆدەکاتـەوەو کایەکەش
بـە ئاگـرێ دەسوتێنێ کوژانەوەی بۆ
نییە.

لەئاوهەڵکێشانی عیسا

[13]ئیـنجا عیسـا لەناوچـەی
جەلـیلەوە بـۆ سەر ڕووباری ئوردن
هـات، تالەسـەر دەسـتی یەحـیا
لەئاوهەڵبکێشـرێت. [14]بـەڵام یەحـیا
بەرامـبەر ئـەم کـارە ڕاوەستاو ووتی:
(مـن پێویسـتیم بەوەیە لـەسەر دەستی
تـۆدا لەئاوهەڵبکێشـرێم، کەچـی تۆ
دێـیت بۆ لای من؟) [15]عیسا وەڵامی
دایەوە: (با ئێستا ئەمە ببێت، تاهەموو
ڕاسـتودروسـتیەك بێـتەدی.) ئینجا
یەحـیا قـبوڵی کرد. [16]کـاتێ عیسـا
لەئاوهەڵکێشـراو لەئاوەکـە
بـەرزبووەوە، ئاسمان کرایەوەو ڕۆحی
خـودا لەشـێوەی کۆتـرێك
هاتـەخوارەوە بـۆیو لەسـەری
نیشتەوە، [17]ئینجا دەنگێك لەئاسمانەوە
هـات، ووتـی: (ئەمـە ڕۆڵـەی
خۆشەویسـتمە ئـەوەی زۆر پـێی
دڵشادم.)

تاقیکردنەوەی عیسا

4
عیسـا بـەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە برایە
دەشـتودەر، تـاکو شـەیتان* تـاقی
بکاتـەوە. [2]دوای ئـەوەی چـل ڕۆژو
چل شەو بەڕۆژوو بوو، برسی بوو. [3]
تاقیکەرەوە هاتە پێشەوە، پێی ووت:
(ئەگـەر تـۆ ڕۆڵـەی خـودای* بـەو
بەردانـە بڵـێ بـبن بـە نـان.) [4]عیسا
وەڵامـی دایـەوەو ووتـی: (لەکتێـبی
پـیرۆز نووسراوە: {مرۆڤ تەنها بە نان
نـاژی، بەڵکو بەهەموو ووشەیەك کە
لـەدەمی خـوداوە دێتەدەر.}) [5]ئینجا
لەلایەن شەیتانەوە بەرەو شاری پیرۆز
بـرا، لەقـەراغی سـەربانی پەرسـتگا*
ڕایگـرتو [6]پـێی ووت: (ئەگـەر تـۆ
ڕۆڵـەی خودای لێرەوە خۆت هەڵدە
خوارەوە. چونکە نووسراوە: {فەرمان
دەدات بەفریشتەکانی ئاگادارت بنو
لەسەر دەستیان هەڵتگرن نەوەك پێت
بـەر بـەردێ بکـەوێ.}) [7]عیسـا پێی
ووت: (هـەروەها نووسـراوە: {
خوداوەند خودات تاقی مەکەرەوە.})
[8]دیسـان لەلایەن شەیتانەوە برایە سەر
لووتکـەی شـاخێکی زۆر بـەرزو

هــەموو مەزنێــتیو پادشاهێتی جیهانی پیشانداو [9]پێی ووت (هەموو ئەمانەت پــێدەدەم گەر سەردانوێنیو کڕنۆشم بۆ بەری.) [10]لێرەدا عیسا پێی ووت: (ئەی شەیتان لێم دوورکەوە، چونکە نووســراوە: {بــۆ خوداوەند خودات کڕنوش بەرەو تەنها ئەو بپەرستە}) [11]دوای ئەمــە شــەیتان وازی لــێهێــنا، ئینجا چەند فریشتەیەك هاتن بۆ لایو دەستیان کرد بەخزمەتکردنی.

مزگێنیدان لەناوچەی جەلیل

[12]کــاتێ عیســا بیســتی یەحــیا گیراوە، گەڕایەوە بۆ ناوچەی جەلیل. [13]لــــەوێ شـــاری ناســـیرەی بەجێهێشــتو لەشــاری کەفەرناحوم کە کەوتۆتە سەر دەریاچە لەسنووری زەبولــونو نەفتالــیم* نیشتەجێ بوو، [14]تــا ووتــەی پێغەمبەر ئەشعیا بێتەدی کــە دەڵــێ: [15]{ئــەی ناوچـــەی زەبولــونو نەفتالــیم، ئــەی ناوچــەی ســەر کــەناری دەریاچــەو پشــتی ڕووبــاری ئــوردن، ئــەی ناوچــەی جەلیــلی ناجوولــەکــە، [16]ئەو گەلەی لــەتاریکی دانیشتوون، ڕووناکییەکی مەزنــیان بیــنی، هەموو ئەوانەی لەژێر سێبەری مردنا دانیشتوون ڕووناکییان لــێهەڵهات.}

[17]لـــــەو کـــاتـــەدا عیســـا دەســـــتیکـــرد بـــە مـــزگێــنیدانو دەیــووت: (تــۆبــە بکــەن، چــونکە پادشــاهێتی ئاســمان نزیك بۆتەوە.)

عیسا قوتابییەکانی هەڵدەبژێرێ

[18]کـــاتێ عیســـا بەکــــەناری دەریاچـــەی جەلـــیلدا* دەڕۆیشــت، دوو بــرای بیــنی، شــەمــعون کــە پــێی دەووتــرا پەتــرۆس لــەگـــەڵ ئــەندراوس، تۆڕیــان فــڕێ دەدایە ناو دەریا، ئیشیان ڕاوە ماسی بوو. [19]پێی ووتــن: (وەرن دوام کەون، دەتانکەم بەڕاوکــەری مــرۆڤ.) [20]دەست بەجێ تۆڕەکانـــیان بەجێهیشــــتو دوای کــەوتن. [21]کــە لەوێ تێپەڕی، دوو بــرای تــری بیــنی، یــاقوبی کــوڕی زەبـــــدیو یۆحەنـــــای بـــــرای، لەبەلەمــێکــدا لـــەگـــەڵ زەبـــدی باوکـــــیان تۆڕەکــانـــیان چـــــاك

---

*زەبولــونو نەفتالــیم: دوو ناوچــەی بچــووکن دەکەونە باکووری فەلەستینو ڕۆژئاوای دەریاچەی جەلیل، بە ناوی دووان لە کوڕەکانی حەزرەتی یاقوب ناو نراون

دەکردوە، ئەوانیشی بانگ‌کرد. 22
دەست بەجێ بەلەمەکەو باوکیان
بەجێ‌هێشت‌و دوای کەوتن.

عیسا خەڵکی فێر دەکات

23عیسا بەهەموو ناوچەی
جەلیلدا دەگەڕا، لەکەنیشتەکانیان
فێری دەکردن‌و مزگێنی پادشاهێتی
دەدانی‌و هەموو نەخۆشی‌و دەردێکی
لەناو خەڵکدا چارەسەر دەکرد. 24
بەمە دەنگوباسی عیسا گەیشتە هەموو
سوریا. چی نەخۆش‌و دەردی گران
هەبوو، بەجۆرەها ئازارەوە، ئەوانەی
ڕۆحی پیسیان تێدا بوو، هەروەها
فێ‌دارەکان‌و شەلو گۆجەکان
هەموویان بۆ لای هێناو
چاکی‌کردنەوە. 25هەروەها
خەڵکێکی زۆر کە لەناوچەی
جەلیل‌و دە شارەکە*و قودس‌و
ناوچەی یەهودیەو پشت ئوردنەوە
هاتبوون هەموو دوای کەوتن.

ووتاری سەر چیا

5

عیسا کە خەڵکەکەی بینی، چووە
سەر چیا، کە دانیشت قوتابیەکانی
لێی نزیك بوونەوە. 2دەستی کرد
بەفێرکردنیان‌و ووتی: 3(
خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی هەژارن
لەڕۆح، چونکە پادشاهێتی ئاسمان بۆ
ئەوانە. 4خۆزگەدەخوازرێ بە
لێوبەبارەکان، چونکە دڵنەوایی
دەکرێن. 5خۆزگەدەخوازرێ بە
دڵنەرمەکان، چونکە زەوی بۆ
ئەوان بەمیرات دەمێنێتەوە. 6
خۆزگەدەخوازرێ بەبرسی‌و تینوەکان
بۆ ڕاست‌ودروستی، چونکە تێر
دەبن. 7خۆزگەدەخوازرێ بە دڵ پڕ
لەبەزەییەکان، چونکە بەر بەزەیی
دەکەون. 8خۆزگەدەخوازرێ بە
دڵپاکەکان، چونکە خودا دەبینن. 9
خۆزگەدەخوازرێ بەئاشتی خوازان،
چونکە بەڕۆڵەی خودا ناودەبرێن. 10
خۆزگەدەخوازرێ بەچەوسێنراوان
لەپێناوی ڕاست‌ودروستی* چونکە
پادشاهێتی ئاسمان بۆ ئەوانە. 11
خۆزگەدەخوازرێ پێتان، کاتێ
خەڵکی جنێوتان پێ‌دەدەن‌و
دەتانچەوسێننەوە، لەپێناوی من
قسەی خراپتان دەخەنە پاڵ. 12
دڵخۆش‌و شادومان بن، چونکە
پاداشتتان مەزنە لەئاسمان. ئاواش
پێغەمبەرانیان پێش ئێوە
چەوساندۆتەوە!

خوێی زەویو ڕووناکی جیهان

(13ئێوە خوێی زەوین، بەڵام گەر
خوێ سوێرییەکەی لەدەستدا، چۆن
تامە سوێرەکەی بۆ دەگەڕێتەوە؟
بەکەڵکی هیچ نایەت، ئەوە نەبێ
فڕێ بدرێتە دەرەوەو خەڵکی
پێشێلی بکەن. 14ئێوەن ڕووناکی
جیهان، شارێك لەسەر شاخ
دروستکرا ناتوانرێ بشاردرێتەوە.
15هەروەها خەڵکی چرا هەڵناکەن تا
بیخەنە ژێر جامو تەشتەوە، بەڵکو
لەشوێنێکی بڵند دایدەنێن، تاکو
ڕووناکی بدات بەهەموو ئەوانەی لە
ماڵەکەدان. 16بەهەمان شێوە با
ڕووناکیتان بۆ خەڵکی بدرەوشێتەوە،
هەتا ئیشە باشەکانتان ببینن‌و ستایشی
باوکتان بکەن کە لەئاسمانە.

تەواوکردنی شەریعەت

(17وابیرنەکەنەوە من هاتووم
شەریعەت* یان ووتەی پێغەمبەران*
لابەرم، من نەهاتووم لایبەرم، بەڵکو
تەواوکەرم بۆی. 18ڕاستیتان
پێدەڵێم: هەتا زەویو ئاسمان
لەئارادابێ، ووشەیەك یان خاڵێکی
شەریعەت لەناو ناچێ، تاهەمووی
دێتەدی. 19ئەوەی سەرپێچی خاڵێکی
بچووکی ئەم ڕاسپاردانەی کردو
خەڵکی فێرکرد وابکەن.
لەپادشاهێتی ئاسمان بەبچووکترین
ناودەبرێ. بەڵام ئەوەی ئیشی
پێدەکاتو خەڵکی فێر دەکات،
لەپادشاهێتی ئاسمان بەمەزن
ناودەبرێ. 20من پێتان دەڵێم: گەر
ڕاستیودروستیتان لەمامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان زیاتر نەبێت،
بە هیچ جۆرێك ناچنە ناو پادشاهێتی
ئاسمان.

تووڕەبوون

(21بیستوتانە لەکۆندا بەخەڵکی
ووتراوە: {خەڵکی مەکوژن، ئەوەی
بکوژێت شایانی حوکم بەسەردانە.}
22بەڵام من پێتان دەڵێم: هەر کەسێ
بەناڕەوا لەبراکەی تووڕە بێت،
شایانی حوکم بەسەردانە. ئەوەی
بەبراکەی دەڵێ هیچوپوچ شایانی
ڕاوەستانە لەبەردەم ئەنجومەنی باڵای
جوولەکە*، ئەوەش بەبراکەی دەڵێ
بێمێشك شایانی دۆزەخە. 23ئەگەر
قوربانیەکەت هێنا بۆ قوربانگە، لەوێ
بیرت کەوتەوە کە براکەت شتێکی
بەسەرتەوەیە، 24قوربانیەکەت
لەبەردەم قوربانگەدا بەجێبهێڵەو بڕۆ

یەکـەمجار بـراکەت ئاشـت بکەرەوە، ئیـنجا وەرە قوربانـیەکەت پێشـکەش بکـە. [25]هەروەها لـەگەڵ ئەو کەسەی ناکۆکـە لـەگەڵـت، خـێرا ئاشـت بـەرەوە، هـەر لـەو کاتەی بەرێگاوەن بـۆ دادگـا، نـەوەك بـتداتە دەسـت دادپـرسو دادپرسـیش بتداتە دەست پۆلـیس، پۆلیسـیش ڕەوانـەی بەندیخانـەت بکـات. [26]ڕاسـتیت پێدەڵێم: لەوێ دەرناچی تا دوا پوول نەدەیتەوە.

داوێن پیسی

([27]بیسـتوتانە ووتـراوە: {داوێـن پیسـی مەکـە}، [28]بـەلاّم مـن پێـتان دەڵێم: ئەوەی بە هەوەسبازی سەیری ئافرەتـێکی کـرد، ئـەوا لـەدڵی خۆی داوێنپیسی لـەگەڵ کردووە. [29]ئەگەر چـاوی ڕاستت توشی گوناهیکردی دەری بهێـنەو فـڕێیبدە، چـاکتر وایە ئەندامـێکی لـەشـت نەمێـنێ، لـەوەی هـەموو لـەشت بخرێتە دۆزەخەوە. [30]ئەگـەر دەسـتی ڕاسـتت تووشـی گونـاهی کردی، بیبڕەوەو فڕێیبدە، چاکتر وایە ئەندامێکی لـەشت نەمێنێ، لـەوەی هـەموو لەشـت بخرێـتە دۆزەخەوە.

تەلاّق

([31]دیسـان ووتـراوە: {ئـەوەی ژنەکەی تەلاّق دەدات، با تەلاّقنامەی بداتـە دەسـت.} [32]بـەلاّم مـن پێتان دەڵـێم: ئـەوەی ژنەکـەی تـەلاّق دەدات بێهـۆی داوێـن پیسـی وای لـێدەکـات داوێـن پیسـی بکـات. ئـەوەش تەلاّق دراوێك بهێنێت، ئەوا داوێن پیسی دەکات.

سوێند خواردن

([33]بیسـتوتانە لـەکۆندا ووتراوە: {پێچــــەوانەی ســــوێندەکانت مەجولـێرەوە، بەڵکو پەیمانت لـەگەڵ خوداوەنـد بەرەسـەر}، [34]بـەلاّم من پێتان دەڵێم: هەرگیز سوێند مەخۆن، نـە بەئاسمان، چونکە تەختی شاهانەی خودایـە، [35]نە بەزەوی، چونکە جێی پێدانانێتی، نە بەقودس چونکە شاری پادشای مەزنە، [36]نە بەسەری خۆت، چـونکە توانـای ئەوەت نییە، تاڵێکی ڕەش یـا سپی بکەیت. [37]با قسەتان: بـە بـەڵێ بێت گەر وابوو، بە نەخێر بێـت گـەر وانـەبوو، لەمـە زیاتـر لـەشەیتانەوەیە.

تۆڵەسەندن

([38]بیستوتانە ووتراوە: {چاو بە
چاو، ددان بە ددان}. [39]بەڵام من
پێتان دەڵێم: بەربەرەکانی خراپە
مەکەن بەخراپە، ئەوەی کێشای بە
ڕوومەتی ڕاستت، ئەوی کەشی بۆ
ڕاگرە. [40]ئەوەی ویستی کراسەکەت
ببات، چاکەتەکەشی بدەرێ. [41]
ئەوەی ناچاری کردی یەك میل
لەگەڵی بڕۆیت، دوو میل لەگەڵی
بڕۆ. [42]ئەوەی داوای شتێکی
لێ‌کردیت، بیدەرێ. ئەوەی داوای
قەرزت لێ‌دەکات مەی‌گەڕێنەوە.

خۆشەویستی دوژمنان

([43]بیستوتانە ووتراوە: {ئەوەی
لێت نزیکە خۆشت بوێ، ئەوەی
دوژمنتە ڕقت لێی بێت}، [44]بەڵام من
پێتان دەڵێم: دوژمنەکانتان
خۆش‌بوێ‌و نوێژ بکەن بۆ ئەوانەی
دەتانچەوسێننەوە [45]بەمە دەبنە ڕۆڵەی
ئەو باوکەتان کە لەئاسمانە، ئەو
خۆری خۆی بەسەر چاك‌و خراپدا
هەڵدێنێ‌و بارانی خۆی بەسەر
دادپەروەرو زۆرداریش دەبارێنێ. [46]
ئەگەر هەر ئەوانەتان خۆش‌ویست کە
ئێوەیان خۆش دەوێ، چ پاداشتێ
وەردەگرن؟ ئایا باجگرانیش* ئەمە
ناکەن؟ [47]ئەگەر تەنها پێشوازیتان
لەبراکانتان کرد، چ شتێکی مەزنتان
کردووە ئایا بت پەرستەکانیش ئەمە
ناکەن؟ [48]بۆیە ڕاست‌و تەواو بن،
هەروەك باوکی ئاسمانیتان ڕاست‌و
تەواوە.

خێرکردن

6

(نەکەن لەبەر چاوی خەڵکی کاری
چاکە بکەن، بەنیازی ئەوەی بتانبینن.
ئەگینا پاداشتتان نییە لای باوکی
ئاسمانیتان.
[2]گەر خێرەکت کرد، زوڕنا
لێ‌مەدە، وەك دووڕووەکان
لەکەنیشت‌و سەر شەقامەکان
دەیکەن، تاخەڵکی بیانبینن‌و بەشان‌و
باهویان هەڵبدەن. ڕاستیتان پێ
دەڵێم: بەمە ئەوان پاداشتی خۆیان
وەرگرت. [3]بەڵام تۆ کە خێرێکت
لەگەڵ یەکێ کرد، نەیەڵێت دەستی
ڕاستت بەچەپت بزانێ. [4]با
خێرەکەت نەبینراو بێت ئەو باوکەت
کەهەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو
پاداشتت دەداتەوە.

نوێژ کردن

(5کاتێ نوێژ* دەکەن وەك دووڕووەکان مەبن کە حەزدەکەن بە پێوە لەکەنیشتەکانو سووچی شەقامەکان نوێژ بکەن تاخەڵکی بیان بینن. ڕاستیتان پێ دەڵێم: بەمە ئەوان پاداشتی خۆیان وەرگرت. 6بەڵام تۆ کە نوێژ دەکەی، دەرگا لەسەر خۆت داخە، نوێژ بکە بۆ باوکی نەبینراوت، ئەو باوکەی هەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو پاداشتت دەداتەوە.

7کاتێ نوێژ دەکەن، ووشەکان ئەوەندە دووبارە مەکەنەوە، وەك بت پەرستەکان دەیکەن، ئەوان وابیر دەکەنەوە بەدووبارەکردنەوە، وەڵام بەدەست دەهێنن. 8وەك ئەوان مەبن، چونکە باوکتان دەزانێ پێویستیتان بەچییە، پێش ئەوەی داوای لێبکەن. 9دەتوانن ئاوەها نوێژ بکەن: (ئەی باوکمان لەئاسمان با ناوت پیرۆز* بێت، 10با پادشاهی تۆ بێت، باخواستت لەسەر زەوی پەیڕەو بکرێ وەك لە ئاسمان. 11نانی ڕۆژانەمان ئەمڕۆش بدەری. 12لە گوناهمان خۆش بە، وەك چۆن ئێمە لەگوناهی ئەوانە خۆش دەبین، کە خراپەمان بەرامبەر دەکەن. 13مەمان خەرە تاقی کردنەوە بەڵکو ڕزگارمان کە لەشەیتان.) 14گەر لەهەڵەی خەڵکی خۆش بوون، ئەوا باوکی ئاسمانیتان لەهەڵەکانتان خۆش دەبێت. 15ئەگەر لەهەڵەی خەڵکی خۆش نەبوون، ئەوا باوکیشتان لەهەڵەکانتان خۆش نابێت.

ڕۆژووگرتن

(16کاتێ بەڕۆژوو* دەبن، ڕووگرژ مەبن وەك دووڕووەکان کە ڕووگرژ دەکەن، بۆ ئەوەی بۆ خەڵکی دەرخەن کە بەڕۆژوون. ڕاستیتان پێ دەڵێم: ئەوانە پاداشتی خۆیان وەرگرتووە. 17بەڵام تۆ کە ڕۆژوو دەگری، دەمو چاوت بشۆ، بۆنی خۆش لەسەرت بدە، 18هەتا بۆ خەڵکی دەرنەکەوێ کە بەڕۆژوویت، بۆ باوکی نەبینراوت نەبێت، ئەو باوکەی هەموو نهێنیەك دەبینێت، ئەو پاداشتت دەداتەوە.

گەنجینەی ڕاستەقینە

(19لەسەر زەوی سامان کۆمەکەنەوە، کە مۆریانە و ژەنگ خراپی دەکەنو دز بەشوێنی دەگەڕێو دەیدزێ. 20سامانتان لە

ئاسمان کۆبکەنەوە، کە مۆریانەو
ژەنگ خرابی ناکاو دزیش بەشوێنی
ناگەڕێو نایدزێ. 21چونکە سامانت
لەکوێ بێت، دڵیشت لەوێ دەبێت.
(22چاو چرای لەشە، گەر چاوت
ساغ بێت، ئەوا لەشت هەمووی
ڕووناکە، 23ئەگەر چاوت خراپ
بێت، ئەوا لەشت هەمووی
لەتاریکیدایە، بەڵام گەر ئەو
ڕووناکییەی تیاتدایە تاریك بێ، ئاخۆ
دەبێ چ تاریکییەك بێت. 24کەس
ناتوانێ کۆیلەی دوو گەورە بێت،
یان ڕقی لەیەکێکیان دەبێتو ئەوەی
دیکەی خۆش دەوێت یان دڵسۆزی
یەکێکیان دەبێتو ئەوەی دیکە
پشتگوێ دەخات. ئێوەش ناتوانن
کۆیلەی پارەو خودا بن بەیەکەوە.

خودا خەممان دەخوات

(25بۆیە پێتان دەڵێم: خەمی ژیانی
خۆتان نەبێت، ئەوەندە خەمی
خواردنو خواردنەوەو لەبەرکردن
مەخۆن. ئایا ژیان لە خواردن زیاتر
نییە؟ ئایا لەشتان لە جلوبەرگ
گرنگتر نییە؟ 26سەیری باڵندەی
ئاسمان بکەن. ناڕوێنێ، دروێنە ناکات،
شت لەعەمبار کۆناکاتەوە. لەگەڵ
ئەوەش باوکی ئاسمانیتان بەخێوی
دەکات. ئایا ئێوە لەو باڵندانە
زیاترنین؟ 27کێ لەئێوە گەر خەمی
ئەمانەی خوارد، دەتوانێ یەك کاژێر
لەژیانی زیاتر بکات. 28بۆچی خەمی
بەرگتانە؟ سەیری گوڵی کێڵگە بکەن
چۆن گەورە دەبێت، بێئەوەی هیلاك
بێتو بڕێسێت، 29با پێتان بڵێم:
تەنانەت سلێمانی داناش لەوپەڕی
مەزنیدا وەك ئەو گوڵانەی
لەبەرنەکردووە. 30گەر بێتو خودا
گیای دەشت ئاوها بپۆشێت،
هەرچەندە ئەمڕۆ هەنو بەیانی
تەنوریان پێ دادەخرێت، ئایا ئێوە ئەی
کەم باوەڕینە، لەوان زیاتر نین تا
پۆشتەتان بکات؟ 31خەم مەخۆن
بڵێن: چی بخۆین؟ یان چی بخۆینەوە؟
یان چی لەبەر بکەین؟ 32ئەم شتانە
هەمووی بت پەرستان هەوڵی بۆ
دەدەن. باوکی ئاسمانیتان دەزانێ
33
پێویستیتان بەمانە هەمووی هەیە.
ئێوە یەکەمجار داوای پادشاهێتیو
ڕاستودروستی خودا بکەن، ئەوانی
دیکەتان هەمووی بۆ جێبەجێ دەبێ.
34ئەوەندە خەمی بەیانی مەخۆن،
چونکە بەیانی خەمی خۆی دەخواتو
هەر ڕۆژێك بەشی خۆی گیروگرفتی

هەیە.

خەڵکی تاوانبار مەکەن

7
(خەڵکی تاوانبار مەکەن تا تاوانبار
نەکرێن، 2چونکە بەو شێوەیەی
خەڵکی تاوانبار دەکەن ئێوەش
تاوانبار دەکرێن، بەو پێوانەی بۆ
خەڵکی دەپێون، بۆتان دەپێونەوە. 3
بۆچی سەرنج لەپووشی ناوچاوی
براکەت دەدەیت، بەڵام ئاگات
لەتەختە دارەکەی ناو چاوی خۆت
نییە؟ 4یان چۆن بەبراکەت دەڵێیت:
ڕێم بدە با ئەو پووشە لەچاوت
دەربهێنم، لەکاتێکدا تەختە دارێك
لەچاوی خۆتدایە؟ 5ئەی دووڕوو
یەکەم جار تەختە دارەکەی ناو
چاوت دەربهێنە، تا باش ببینیت،
ئەوسا پووشی ناوچاوی براکەت
دەربهێنە. 6شتی پیرۆز مەدەن
بەسەگ، زێڕیشتان فڕێ مەدەنە
بەردەم بەراز، نەوەك بەقاچی پێ‌ی شێلی
بکاتو بەسەرتان هەڵگەڕێتەوەو
پارچە پارچەتان بکات.

داوا بکەن، پێتان دەدرێ

(7داوا بکەن، پێتان دەدرێ.
بگەڕێن، دەدۆزنەوە. لەدەرگا بدەن،
لێتان دەکرێتەوە. 8هەر کەسێ داوا
بکات، وەردەگرێ. ئەوەی
دەگەڕێت دەدۆزێتەوە. ئەوەش کە
لەدەرگا دەدات، لێی‌دەکرێتەوە. 9چ
مرۆڤێك لەئێوە گەر منداڵەکەی
داوای نانی لێ‌کرد، بەردی
دەداتێ. 10یان داوای ماسی
لێ‌بکات، ماری دەداتێ؟ 11گەر
ئێوەی خراپ بزانن شتی باش
بەمنداڵەکانتان بدەن، ئایا دەبێ
باوکی ئاسمانیتان چەند شتی باشتر
بدات بەوانەی داوای لێ‌دەکەن.
12چۆن دەتانەوێ خەڵکی
هەڵسوکەوتتان لەگەڵ بکەن،
بەهەمان شێوە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ
بکەن ئا ئەمەیە پوختەی شەریعەتو
فێرکردنی پێغەمبەران.

دەرگای تەنگ

(13لە دەرگای تەنگەوە بڕۆنە
ژوورەوە، چونکە ئەو دەرگایەی
بەرەو لەناوچوون دەڕوات، پانەو
ڕێگاکەی بەرینەو زۆریش لێیەوە
دەچنە ژوورەوە. 14بەڵام تەنگترین
دەرگاو ناڕەحەتترینیان، دەرگاو
ڕێگای گەیشتنە بەژیان، ئەوانەی ڕێی

پیٚ‌دەبەن زۆر کەمن.

ناسین بە بەرووبووم

(15ئاگاداری پێغەمبەرە
درۆزنەکان بن، ئەوان دێن بۆ لاتان،
گورگن لەپێستی مەڕ، 16بەڵام
بەبەرووبوومیان بیان ناسن، ئایا دڕك
تریٚ دەگریٚ یان حوشترئالووك
هەنجیر دەگریٚ؟ 17هەموو دارێکی
باش بەرووبوومی باش دەدات. داری
خراپیش بەرووبوومی خراپ. 18
داری باش بەرووبوومی خراپ
نادات، هەروەها داری خراپ
بەرووبومی باش نادات. 19هەر
دارێك بەرووبوومی باش نەدات،
دەبڕرێتەوەو فڕیٚ دەدرێتە ناو ئاگر.
20کەواتە دەتوانن بە بەرووبوومیان
بیانناسن. 21هەموو ئەوانەی کە
دەڵێن: خوداوەند، خوداوەند! ناچنە
ناو پادشاهێتی ئاسمان، ئەوانە نەبن کە
بەخواستی باوکم دەکەن کە
لەئاسمانە. 22لەڕۆژی لیٚ
پرسینەوەدا، زۆر کەس پێم دەڵێن:
خوداوەند، خوداوەند، ئایا بەناوی تۆ
نەدواین، بەناوی تۆ ڕۆحی پیسمان
دەرنەکرد، بەناوی تۆ زۆر کاری
سەرسوڕهێنەرمان نەکرد؟ 23بەڵام
لەو کاتەدا پێیان دەڵێم: من هەرگیز
ئێوەم نەناسیوە، لێم دوورکەونەوە
ئەی بەدکاران!

داناو گێل

(24ئەوەی گوێی لەم ووتانەم
دەبێتو هەڵسوکەوتی پیٚ‌دەکات،
وەك پیاوێکی دانا وایە کە بناغەی
خانووەکەی لەسەر بەرد دروست
کردبێت. 25کاتیٚ باران باری، لافاو
هەستاو ڕەشەبا هاتو لە
خانووەکەیدا، خانووەکەی
ناڕووخێت، چونکە لەسەر زەویەکی
بەردین دروستی کردووە. 26ئەوەش
کە گوێی لەم ووتانەم دەبێتو
هەڵسوکەوتی پیٚ‌ناکات، لە
کابرایەکی گێل دەکات خانووەکەی
لەسەر لم دروست کردبێت، 27کاتیٚ
باران باریو لافاو هەستاو ڕەشەبا
هاتو لە خانووەکەیدا،
خانووەکەی دەڕووخێنیٚ، بەڵام
ڕووخانێکی چاك.)
28کاتیٚ عیسا لەم ووتانە تەواو
بوو، خەڵکەکە لەشێوەی فێرکردنی
زۆر سەرسام بوون، 29چونکە وەك
دەسەڵاتدارێك فێری دەکردن، نەك
وەك مامۆستایانی شەریعەت.

پاکبوونەوەی نەخۆشی گولی

8
کاتێ عیسا لەسەر چیایەکە هاتە
خوارەوە، خەڵکێکی زۆر دوای
کەوتن. [2]پیاوێك نەخۆشی گولی
هەبوو، هات کڕنۆشی بۆ بردو
ووتی: (گەورەم، گەر بتەوێ،
دەتوانی پاکم بکەیتەوە.) [3]عیسا
دەستی بۆ بردو دەستی لێداو
ووتی: (من دەمەوێ، پاك بەرەوە.)
کابرا دەست بەجێ برینی پێوە نەما. [4]
عیسا پێی ووت: (ئاگاداربە، بەکەس
مەڵێ، بەڵکو بڕۆ خۆت نیشانی
کاهین بدەو ئەو قوربانیەی موسا
فەرمانی داوە پێشکەشی‌بکە، با ئەمە
ببێتە شایەتییەك بۆ خەڵکی.)

باوەڕی سەرپەلێك

[5]کاتێ عیسا چووە شاری
کەفەرناحوم، سەرپەلێك هات بۆ
لای‌و لێی پاڕایەوەو ووتی: [6](گەورەم
ئیشکەرێکم هەیە، ئیفلیج بووە لەناو
جێدا کەوتووەو ئازارێکی زۆری
هەیە؟) [7] عیسا پێی ووت: (وا
لەگەڵت دێم چاکی دەکەمەوە.) [8]
سەرپەلەکە وەڵامی دایەوەو ووتی:
(گەورەم من شایانی ئەوە نیم خۆت
بێیتە ماڵەکەم، بەڵکو تەنها ووشەیەك
بلێ ئیشکەرەکەم چاك دەبێتەوە. [9]
چونکە منیش مرۆڤێکم لەژێر
دەسەڵاتی لەخۆم گەورەتر، هەروەها
سەربازیشم هەیە لەژێر دەسەڵاتی
منن، بەیەکێ بڵێم: (بڕۆ)، دەڕوات،
بەوی کە بڵێم: (وەرە)، دێت،
بەکۆیلەکەشم بڵێم: (ئەوە بکە)،
دەیکات.) [10]کاتێ عیسا گوێی لەمە
بوو، بەسەرسوڕمانەوە بەوانەی دوای
کەوتبوون، ووتی: (ڕاستیتان پێ
دەڵێم، لەئیسرائیلدا کەسم نەدی
باوەڕێکی مەزنی ئاوای هەبێت. [11]
پێتان دەڵێم: خەڵکێکی زۆر
لەڕۆژهەڵات‌و ڕۆژئاواوە دێن‌و
لەگەڵ ئیبراهیم‌و ئیسحاق‌و یاقوب
لەناو پادشاهێتی ئاسمان دادەنیشن. [12]
بەڵام ڕۆڵەکانی پادشاهێتی* خۆیان،
فڕێ دەدرێنە تاریکی دەرەوە جا
لەوێیە گریان‌و چڕکە چڕکی ددان.)
[13]ئینجا عیسا بە سەرپەلەکەی ووت:
(بڕۆ بەپێی باوەڕت، با بۆت بێ.)
هەر لەو کاتەدا لەوێ ئیشکەرەکەی
چاكبووەوە.

چاككردنەوەی خەڵكێكی زۆر

[14]کاتێ عیسا بۆ ماڵی پەترۆس

چوو، خەسوی پەترۆسی بینی لەناو
جێدا کەوتووەو تای لێ‌هاتووە. 15
عیسا دەستی گرت، تایەکەی نەما.
ئیتر ئەویش هەستاو دەستی کرد
بەخزمەتکردنیان. 16 کاتێ ئێوارە
داهات، خەڵکی ژمارەیەکی زۆر
شێتیان بۆ هێنا، چی ڕۆحی پیس
هەبوو تیایان بە ووشەیەك دەری
کرد. هەروەها هەموو نەخۆشەکانی
دیکەشی چاك کردەوە. 17 تاکو
ئەوەی لەسەر زمانی پێغەمبەر ئەشعیا
هاتووە بێتەدی کە دەڵێ: {ئەو
دەردەکانی لابردین‌و نەخۆشیەکانی
هەڵگرتین.}

نرخی دوای عیسا کەوتن

18 کاتێ عیسا بینی خەڵکێکی
زۆر لەدەوری کۆبوونەتەوە
فەرمانی‌دا بەقوتابیەکانی تا بپەڕنەوە
بۆ بەری ئەوبەری دەریاچەکە. 19
یەکێ لەمامۆستایانی شەریعەت هاتە
پێشەوەو ووتی: (مامۆستا بۆ کوێ
بڕۆیت دوات دەکەوم.) 20 عیسا
وەڵامی دایەوەو ووتی: (ڕێوی
کونی هەیەو باڵندەکانی ئاسمانیش
هێلانە، بەڵام ڕۆڵەی مرۆڤ، جێی نییە
سەری بخاتە سەر.) 21 هەروەها یەکێ
لەقوتابیەکانی پێی ووت: (گەورەم،
ڕێگەم بدە جارێ بچم باوکم بنێژم.)
22 عیسا وەڵامی دایەوە: (دوام‌کەوە،
واز لە مردووان بهێنە مردووەکانیان
بنێژن.)

عیسا ڕەشەبا هێمن دەکات

23 ئێنجا عیسا سەرکەوتە سەر
بەلەمێك‌و قوتابیەکانی دوای کەوتن.
24 لەناکاو ڕەشەبایەکی بەهێز
هەڵی کردە سەر دەریاچەکە،
ئەوەندەی نەمابوو شەپۆڵی ئاو
بەلەمەکە نقووم بکات، بەڵام
عیسا نووستبوو. 25 قوتابیەکانی خێرا
چوونە لای، هەڵیان‌ساندو ووتیان:
(گەورەم ڕزگارمان کە وا لەناو
دەچین.) 26 ئەویش پێی ووتن:
(ئەی کەم باوەڕینە، بۆچی
دەترسن؟) ئێنجا هەستا فەرمانی‌دا
بەڕەشەباو دەریاچەکە، هێمنی
باڵی کێشا بەو ناوەدا. 27 هەموو
سەریان سوڕماو ووتیان: (ئەمە چ
مرۆڤێکە، وا ڕەشەباو دەریا
گوێڕایەڵی دەکەن؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

28 کاتێ عیسا گەیشتە ئەوبەری

دەریاچەکە، لەشاری جەدەرین
دوو پیاوی بینی ڕۆحی پیسیان تێدا
بوو، تازە لە نێوان گۆڕەکانی
گۆڕستان هاتبوونە دەرەوە، ئەمانە
زۆر دڕندە بوون، تەنانەت کەس
نەیدەتوانی لەو ڕێگەیەوە بڕوات. 29
لەناکاو هاواریان کردو ووتیان:
(چیت لێمان دەوێ، ئەی عیسای
ڕۆڵەی خودا؟ هاتووی بۆ ئێرە پێش
کاتی خۆی، تا ئازارمان بدەی؟) 30
لەو نزیکانە ڕانە بەرازێك دەلەوەڕان،
31 ڕۆحە پیسەکانی ناو دوو مرۆڤەکە
لێیپاڕانەوەو پێیان ووت: (ئەگەر
دەرمان دەکەیت، بماننێرە ناو ئەو
بەرازانەوە.) 32 ئەویش پێی ووتن:
(بڕۆن.) ئەوانیش لە مرۆڤەکان
چوونە دەرەوەو چوونە ناو
بەرازەکانەوە، ڕانە بەرازەکە
لەقەدپاڵی گردەکەوە بەرەو
دەریاچەکە هەڵدێرانو لەناو ئاوەکە
خنکان. 33 شوانەکان کاتێ ئەمەیان
بینی، خێرا ڕایان کرد بۆ ناو شار،
ئەوەی بینییان لە دوو پیاوەکەی
ڕۆحی پیسیان تیا بوو و لەڕانە
بەرازەکە، هەموویان بۆ خەڵکی شار
گێڕایەوە. 34 ئەوەبوو شارەکە
هەمووی هاتە دەرەوە بۆ بینینی
عیسا، دوای ئەوەی بینییان، داوایان
لێکرد ئاوایەکەیان
بەجێبهێڵێ.

چاکردنەوەی ئیفلیجێك

9

ئینجا عیسا سواری بەلەم بوو،
دەریاچەکەی بڕیو گەڕایەوە بۆ
شارەکەی خۆی ﴿کەفەرناحوم﴾. 2
کابرایەکی ئیفلیجیان هێنایە لای
بەجێگەکەیەوە، کاتێ عیسا سەیری
باوەڕیانی کرد، بەکابرای ووت:
(وورەت بەرزبێ کوڕم، گوناهەکانت
بەخشراون.) 3 هەندێ لەمامۆستایانی
شەریعەت لەدڵی خۆیان ووتیان:
(ئەمە کفر دەکات.) 4 عیسا زانی بیر
لەچی دەکەنەوەو لێی پرسین: (بۆچی
لەدڵتان بەخراپە بیردەکەنەوە؟ 5
کامیان ئاسانترە بووترێ:
(گوناهەکانت بەخشران.) یاخود
بووترێ: (هەستەو بڕۆ؟) 6 بەڵام بۆ
ئەوەی بزانن ڕۆڵەی مرۆڤ لەسەر
زەوی دەسەڵاتی گوناە بەخشینی
هەیە.) ئینجا بەئیفلیجەکەی ووت:
(هەستە، جێگاکەت هەڵگرەو
بڕۆرەوە بۆ ماڵ.) 7 ئەویش دەست
بەجێ هەستایە سەرپێو بەپێی خۆی

بەرەو ماڵ گەڕایەوە. 8کاتێ
خەڵکەکە ئەمەیان بینی، ترسانو
دەستیان‌کرد بەستایشی ئەو خودایەی
ئەم دەسەڵاتەی داوە بەمرۆڤ.

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

9کاتێ عیسا لەوێ تێدەپەڕی،
باجگرێکی دی ناوی مەتتا بوو،
لەسەر شوێنی باج وەرگرتن
دانیشتبوو. پێی ووت: (دوام کەوە.)
ئەویش هەستاو دوای کەوت. 10
لەکاتێکدا عیسا چووە ماڵی مەتتاو
لەسەر خوان دانیشت، زۆر
لەباجگرەکانو گوناهباران هاتنو
لەسەر خوان لەگەڵ عیساو
قوتابیەکانی دانیشتن. 11کە
فەریسیەکان ئەمەیان بینی،
بەقوتابیەکانیان ووت: (بۆچی
مامۆستاتان لەگەڵ باجگرو
گوناهباران دادەنیشێتو نان
دەخوات؟) 12کاتێ عیسا گوێی لە
ووتەکانیان بوو، ووتی: (مرۆڤی لەش
ساغ پێویستی بە پزیشك نییە، بەڵكو
نەخۆش. 13برۆنو مانای ئەمە فێربن:
{من داوای بەزەیی دەکەم نەك
قوربانی}، نەهاتووم بۆ بانگ کردنی
ئەوانەی خۆیان بەچاك دەزانن، بەڵكو
گوناهباران بۆ تۆبەکردن.)

لەبارەی ڕۆژووەوە

14ئینجا قوتابیەکانی یەحیا لەعیسا
هاتنە پێشەوەو پرسیاریان لێکرد:
(بۆچی ئێمەو فەریسیەکان بەڕۆژوو
دەبین، بەڵام قوتابیەکانت بەڕۆژوو
نابن؟) 15عیسا پێی ووتن: (ئایا
خەڵکی لەشایدا شیوەن دەکەن کاتێ
زاوا لەنێوانیان بێت؟ بەڵام ڕۆژانێ
دێت زاوا بەرز دەکرێتەوەو لەنێوانیان
نامێنێ، ئەوسا بەڕۆژوو دەبن. 16هیچ
کەسێ کراسی کۆن بەقوماشێکی
تازە پینە ناکات، چونکە پارچە
تازەکە دەچێتەوەیەكو کراسە کۆنەکە
ڕادەکێشێتو دڕاویەکە خراپتر
دەکات. 17خەڵکی مەی تازە ناکەنە
مەشکەی کۆنەوە، ئەگینا مەشکەکە
دەدڕێ، مەیەکە دەڕژێو
مەشکەکەش لەناو دەچێ. بەڵکو
مەی تازە دەکرێتە مەشکەی تازەوە،
تا مەیەکەو مەشکەکەش بەیەکەوە
پارێزراو بن.)

زیندووکردنەوەی کچێك

18لەکاتێکدا عیسا ئەمانەی
دەووت، یەکێ لەپێشەوایانی

جوولەکە هاتە پێشەوە، کڕنووشی
بۆ بردو ووتی: (کچەکەم ئێستا مرد،
بەڵام وەرە دەستی لێ بدە، زیندوو
دەبێتەوە)، 19عیسا هەستاو لەگەڵ
قوتابیەکانی دوای پیاوەکە کەوت.
20هەر لەوکاتەدا ژنێك کە دوانزە
ساڵ بوو نەخۆشی خوێن لێچوونی
هەبوو، لەعیسا نزیك بووەوەو
لەدواوە دەستی بۆ چمکی
کراسەکەی بردو لەدڵی خۆیدا
ووتی: 21(ئەگەر تەنها دەست
لەجلەکانیشی بدەم، چاك دەبمەوە.)
22عیسا ئاوڕی دایەوە بینیو ووتی:
(کچەکە، دڵنیابە، باوەڕت چاکی
کردیتەوە.) ژنەکە دەست بەجێ
چاك بووەوە. 23کاتێ عیسا چووە
ماڵی پێشەواکە، شیوەنکەرانو
کۆمەڵێ خەڵکی بینی بەیەکا دێنو
دەچن. 24ووتی: (لاچن، کچەکە
نەمردووە، بەڵکو خەوتووە.)
ئەوانیش پێی پێکەنین. 25کاتێ
خەڵکەکەی کردە دەرەوە، هاتە
ژوورەوەو دەستی کچەکەی گرت،
کچە هەستایە سەرپێ. 26ئەم هەواڵە
لەهەموو وولاتدا بڵاوبووەوە.

چاکردنەوەی دوو کوێر

27کە عیسا لەوێ ڕۆیشت، دوو
کوێر دوای کەوتن، هاواریان
دەکردو دەیان ووت: (ڕۆڵەی داود،
بەزەییت پێمانبێتەوە) 28کاتێ هاتە
ماڵەوە، هەردووکیان هاتنە لای.
عیسا لێی پرسین: (ئێوە باوەڕتان
بەوە هەیە من دەتوانم ئەمە
بکەم؟) ئەوانیش وەڵامیان دایەوە:
(بەڵێ گەورەم.) 29ئەویش دەستی
هێنا بە چاویانداو ووتی: (بابۆتان بێ،
بەپێی باوەڕتان.) 30دەست بەجێ
چاویان ڕووناکی تێکەوت، عیسا
پێی ڕاگەیاندنو ووتی: (ئاگاداربن
بەکەس مەڵێن) 31بەڵام ئەوان
ڕۆیشتنو هەواڵیان لەهەموو
ناوچەکەدا بڵاوکردەوە.

لالێك دەکەوێتە قسەکردن

32کە دوو کابراکە چوونە
دەرەوە، چەند کەسێك لالێکیان
هێنایانە لای، ڕۆحی پیسی تیا بوو.
33کاتێ عیسا ڕۆحە پیسەکەی لێ
دەرکرد، لالەکە دەستیکرد
بەقسەکردن. خەڵکەکە سەریان
سوڕماو ووتیان: (شتی وا بەهیچ
جۆرێك لەئیسرائیلدا نەبینراوە.) 34

بەڵام فەریسیەکان ووتیان: (ڕۆحی
پیس بەهێزی سەرۆکی ڕۆحە
پیسەکان دەردەکات.)

دروێنەی زۆرو کرێکاری کەم

35عیسا بەشارو لادێکان دەگەڕا،
لە کەنیشتەکان خەڵکی فێردەکردو
مزگێنی پادشاهێتی ئاسمانی
ڕادەگەیاند. هەموو دەردو
نەخۆشیەکی چاك دەکردەوە. 36کاتێ
خەڵکەکەی دەبینی بەزەیی پێیاندا
دەهاتەوە، چونکە پەرێشانو
دەربەدەر بوون، وەك مەڕی بێ شوان
بوون. 37جا بە قوتابیەکانی ووت:
38 (دروێنە زۆرە، کرێکار کەمە.
کەواتە نوێژ بکەن تا خوداوەندی
دروێنە کرێکار بۆ دروێنەکەی
بنێرێت.)

بانگکردنی دوانزە نێرراوەکە

10

ئینجا دوانزە قووتابیەکەی* بانگ
کرد، دەسەڵاتی دانێ تا ڕۆحە
پیسەکان دەر بکەنو هەموو
نەخۆشیو دەردێك چاك بکەنەوە. 2
ناوی دوانزە نێرراوەکەش* ئەمەیە:
شەمعون کە بە پەترۆس ناودەبرا
لەگەڵ ئەندراوسی برای، یاقوبی
کوڕی زەبدیو یۆحەننای برای. 3
فیلیپۆسو برتۆلماوس، تۆماو مەتتای
باجگر، یاقوبی کوڕی حەلفاو
تەداوس، 4شەمعونی قانەویو
یەهوزای ئەسخەریوتی ئەوەی عیسای
بەدەستەوەدا.

عیسا نێرراوەکانی دەنێرێت

5عیسا ئەمانەی ناردو ووتی: (ئەو
ڕێگەیە مەگرن کە بەناو
ناجوولەکاندا دەڕوات، مەچنە شاری
سامریەکان*، 6بەڵکو بەتایبەتی بڕۆنە
لای مەڕە وون بووەکانی ماڵی
ئیسرائیل. 7کاتێ دەچن ئەم پەیامە
ڕابگەینن: (پادشاهێتی ئاسمان نزیك
بۆتەوە.) 8نەخۆش چاك بکەنەوە،
مردوو زیندووبکەنەوە، گەڕوگولی
پاك بکەنەوە، ڕۆحە پیسەکان
دەربکەن. بەخۆڕایی وەرتان گرتووە
بەخۆڕایی بیدەن. 9زێڕو زیو و مس
لەگەڵ خۆتان هەڵ مەگرن، 10تورەکە
لەگەڵ خۆتان هەڵمەگرن، دوو
کراسو دوو پێڵاوو گۆچان مەبەن،
چونکە ئیشکەر شایانی ئەوەیە
خۆراکی خۆی بدرێێ. 11دەچنە هەر
شارو لادێیەك، بگەڕێن بەشوێن

ئەوانەی شایانی ئێوەبن، لەوێ
بمێننەوە هەتا کاتی ڕۆیشتنتان دێت.
12کە چوونە ماڵێك سڵاوییان
لێبکەن. 13ئەگەر هاتوو ئەو ماڵە
بەڕاستی شایانی ئەوە بوون، با
ئاشتیتان بچێتە ناویانەوە ئەگەر شایانی
ئەوە نەبوون، با ئاشتیتان بگەڕێتەوە
بۆ خۆتان. 14گەر یەکێك پێشوازی
لێنەکردن، یان گوێی لێنەگرتن،
ئێوەش کە لەو ماڵو شارە
دەچنەدەرەوە، تۆزی پێتان بتەکێنن.
15ڕاستیتان پێدەڵێم: لەڕۆژی
لێپرسینەوەدا، دۆخی شاری
سەدومو عەمورە* باشتر دەبێ لەو
شارە.

چەوسانەوەی داهاتوو

(16من ئێوە وەك بەرخ بەناو
گورگدا دەنێرم، جا دانابن وەك
مار، نەرمونیان بن وەك کۆتر. 17
ئاگادار بن، خەڵکی دەتان دەنە
دەست دادگا، لە کەنیشتەکانیاندا
بەقامچی لێتان دەدەن، 18لەپێناوی
من دەبرێنە بەردەم دادوەرو
پادشاکان، ئەمەش دەبێتە شایەتیەك
بۆ من، لای جوولەکەو
میللەتانیش. 19کاتێ دەتاندەن
بەدەستەوە، گوێ مەدەنە ئەوەی
چۆن قسە بکەن یان چی بڵێن،
چونکە لەوکاتەدا پێتان دەووترێ
چی بڵێن. 20ئێوە خۆتان قسە
ناکەن، بەڵکو ڕۆحی باوکتانە
بەهۆی ئێوەوە قسە دەکات. 21برا،
برای خۆی دەدا بەدەستەوە بۆ
مردن، باوك منداڵی خۆی. منداڵان
لەباوكو دایك هەڵدەگەڕێنەوەو
دەیانکوژن. 22خەڵکی ڕقیان لێتان
دەبێ لەبەر ناوی من، بەڵام ئەوەی
تاکۆتایی خۆی ڕاگرێ، ئەوە
ڕزگاری دەبێت. 23کە لەشارێ
دەتان چەوسێننەوە، ڕاکەن بۆ
شارێکی دیکە. ڕاستیتان پێدەڵێم:
شارەکانی ئیسرائیل تەواو ناکەن
پێش هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ.

مەترسن

(24قوتابی لەمامۆستاکەی بەرزتر
نییەو کۆیلەش لەگەورەکەی بەرزتر
نییە. 25بەسە قوتابی وەك
مامۆستاکەی بێت وکۆیلەش وەك
گەورەکەی بێت. گەر خاوەن ماڵیان
بە بەعلەزبول* ناوبردبێت، ئاخۆ
دەبێ چی بەئەندامانی ماڵەکەی
بووترێ؟ 26لەوان مەترسن، چونکە

هیچ شتێکی شاراوە نییە دەرنەکەوێتو هیچ نهێنیەك نییە ئاشکرا نەبێت. 27ئەوەی لە تاریکیدا پێتانی دەڵێم، لەڕووناکیدا بیلێنەوە، ئەوەی بەچرپە گوێتان لێ دەبێ، بەدەنگی بەرز لەسەربانان ڕایبگەینن. 28مەترسن لەوانەی دەتان کوژن بە لەشو ناتوانن دەروونتان بکوژن، بەڵکو ترستان لەوەبێ کە دەتوانێ لەشو دەروون بەیەکەوە لەدۆزەخدا لەناوبەرێ. 29 ئایا دوو چۆلەکە نافرۆشن بە یەك فلس؟ کەچی لەگەڵ ئەوەشدا، یەکێ لەوانە بەبێ خواستی باوکتان ناکەوێتە سەر زەوی. 30ئێوە تەنانەت قژی سەریشتان ژمێراوە. 31کەواتە مەترسن، ئێوە زۆر لەچۆلەکە بەنرختن. 32ئەوەی دانم پیادەنێ بەرامبەر بەخەڵکی، منیش دانی پیا دەنێم بەرامبەر بەباوکم، ئەوەی کە لەئاسمانە. 33بەڵام ئەوەی نکۆڵیم لێدەکات بەرامبەر بەخەڵکی، منیش نکۆڵی لێدەکەم بەرامبەر باوکم، ئەوەی کە لەئاسمانە.

ئاشتی‌نا بەڵکو شمشێر

(34لەوباوەڕەدا نەبن من هاتووم بۆ ئەوەی ئاشتی بێنمە سەر زەوی، نەهاتووم بۆ هێنانی ئاشتی، بەڵکو شمشێر! 35من هاتووم بۆ ئەوەی ناکۆکی بخەمە نێوان، باوكو کوڕ، کچو دایك، بووكو خەسوو. 36ئا بەم جۆرە مرۆڤ دوژمنی خانەوادەکەی خۆی دەبێت.

37ئەوەی دایكو باوکی لەمن زیاتر خۆشویست، شایانی من نییە. ئەوەی کوڕی یان کچی لەمن زیاتر خۆشویست، شایانی من نییە. 38 ئەوەی خاچەکەی هەڵنەگرێو دوام نەکەوێت، شایانی من نییە. 39ئەوەی خۆی بەژیانیەوە بەستبێتەوە، دەیدۆڕێنێ، ئەوەی ژیانی خۆی لەپێناوی من بدۆڕێنێ، دەیباتەوە. (40 ئەوەی پێشوازی لەئێوە بکات، ئەوا پێشوازی لەمن دەکات، ئەوەش پێشوازی لەمن بکات، ئەوا پێشوازی لەوە دەکات کە منی ناردووە. 41ئەوەی پێشوازی لەپێغەمبەرێك بکات، لەبەرئەوەی پێغەمبەرە، ئەوا پاداشتی پێغەمبەرێك وەردەگرێت. ئەوەش پێشوازی لەمرۆڤێکی چاك بکات، ئەوا پاداشتی مرۆڤێکی چاك وەردەگرێت. 42هەرکەسێکیش جامێ ئاوی سارد

بدات بەیەکێ لەم مندالأنە،
لەبەرئەوەی قوتابی منن، ڕاستیتان پێ
دەڵێم: پاداشتی ئەو هەرگیز وون
نابێت.)

عیساو حەزرەتی یەحیا

11

کە عیسا لەئامۆژگاری کردنی
دوانزە قوتابیەکەی تەواو بوو، لەوێ
ڕۆیشت، چوو بۆ فێرکردنو
ڕاگەیاندنی ووشەی خودا
لەشارەکانیان.
2کاتێ یەحیا لەبەندیخانەدا ئەو
کارانەی عیسای بیست، هەندێ
لەقوتابیەکانی ناردە لای، 3لێیان
پرسی: (ئایا تۆی ئەوەی کە دێ، یان
چاوەڕێی یەکێکی دیکە بکەین؟) 4
عیسا وەلأمی دانەوەو ووتی: (بڕۆن،
ئەوەی بیستوتانەو بینیوتانە بەیەحیای
بلێن: 5کوێرەکان دەبینن، گۆجەکان
بەڕێکی دەڕۆن، گەروگولان پاك
دەبنەوە، کەڕان دەبیستن، مردووان
زیندوو دەبنەوەو هەژاران مزگێنیان
پێ دەدرێ. 6خۆزگە دەخوازرێ
بەوانەی گومانم لێ ناکەن.) 7دوا
بەدوای ڕۆیشتنی قوتابیەکانی یەحیا،
عیسا دەستی کرد بەقسەکردن
لەبارەی یەحیاوە بۆ خەڵکەکە،
ووتی: (بۆ بینینی چی چوونە بیابان؟
بۆ بینینی قامیشێك کە با
دەیجولێنێتەوە؟ 8ئەی بۆ بینینی چی
چوون؟ بۆ بینینی مرۆڤێك کە بەرگی
نایابی لەبەربێ؟ ئەوەتان ئەوانەی
بەرگی نایاب لەبەردەکەن، وان
لەکۆشکی پادشاکان. 9ئەی بۆچی
چوونە دەرەوە؟ بۆ بینینی
پێغەمبەرێك؟ بەڵێ من پێتان دەڵێم،
بەڵکو مەزنتر لەپێغەمبەر.) 10ئەمە
ئەوەیە کە دەربارەی نووسراوە: {
ئەوەتا من نێرراوی خۆم لەپێشتەوە
دەنێرم ئەوەی ڕێگات بۆ ئامادە
دەکات.} 11ڕاستیتان پێدەڵێم:
لەنێو ئەوانەی لەژن لەدایك بوون،
نییە مەزنتر لەیەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش، بەلأم بچووکترینی
ئەوانەی لەپادشاهێتی ئاسمانن، لەو
مەزنترە. 12لەڕۆژانی یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێشەوە تا ئێستا پادشاهێتی
ئاسمان پێشکەوتنێکی بەهێز پێش
دەکەوێ، هەرچەندە بەهێزەکان
هەوڵی ڕاگرتنی دەدەن. 13
شەریعەتو هەموو پێغەمبەران،
تاهاتنی یەحیا پێشبینییانکردووە. 14
ئەگەر بڕوا دەکەن، ئەم یەحیایە ئەو

ئەلیاسەیە* کە چاوەڕێی گەڕانەوەی
دەکرێت. 15ئەوەی گوێی هەیە بۆ
گوێ گرتن باگوێ بگرێ!
16(ئەم نەوەیە لەچی دەکەن؟
لەو منداڵانە دەکەن کە لەگۆڕەپانی
بازاڕە دانیشتوونو بانگی
هاوڕێکانیان دەکەنو دەڵێن: 17
زوڕنامان بۆ لێدان کەچی
هەڵنەپەڕین، شینمان بۆ کردن کەچی
سنگتان نەکوتیو لەخۆتان نەدا. 18
یەحیا هات چونکە ناخواو ناخواتەوە،
ووتیان: (ڕۆحی پیسی تیایە.) 19ئینجا
ڕۆڵەی مرۆڤ هات، دەخواو
دەخواتەوە ووتیان: (ئەمە پیاوێکی
زۆرخۆرو مەستە، هاوڕێی باجگرانو
گوناهبارانە.) بەڵام ڕاستی دانایی بە
بەرووبوومی دەردەکەوێ.)

شارە گوناهبارەکان

20ئینجا عیسا دەستی کرد
بەسەرزەنشت‌کردنی ئەو شارانەی کە
زۆربەی نیشانە سەرسوڕهێنەرەکانی
تیا نواندبوون، چونکە هێشتا
تۆبەیان نەکردبوو، 21ووتی: (خاك
بەسەرت ئەی کورزین، خاك
بەسەرت ئەی بەیت‌سەیدا، ئەو کارە
سەرسوڕهێنەرانەی لای ئێوە کرا گەر
لەسورو سەیدا بکرایە دانیشتوانی
هەر لەزووەوە تۆبەیان دەکردو
خۆیان لەخۆڵەمێش دەگەوزاند. 22
بەڵام پێتان دەڵێم: دۆخی سورو
سەیدا لەڕۆژی لێپرسینەوەدا باشتر
دەبێ لەدۆخی ئێوە. 23تۆش ئەی
کەفەرناحومی بەرزبووەوە تا ئاسمان؟
دەخرێیتە خوارەوە تا بنی دۆزەخ،
گەر لەشاری سەدومدا ئەوە بکرایە
کە لای تۆ کراوە، شارەکە هەتا
ئەمڕۆ دەمایەوە. 24بەڵام پێت دەڵێم:
دۆخی سەدوم لەڕۆژی لێپرسینەوە
باشترە لە تۆ.)

وەرن بۆ لام، من دەتانحەسێنمەوە

25عیسا بەردەوام بوو لەسەر
قسەکانیو ووتی: (سوپاست دەکەم
ئەی باوك، خوداوەندی ئاسمانو
زەوی، چونکە ئەم کارانەت
لەداناکان شاردۆتەوەو ئاشکرات
کردووە بۆ منداڵان. 26بەڵێ، ئەی
باوك، ئەمە خواستی تۆیە. 27باوکم
هەموو شتێکی پێ سپاردوم،
کەس ڕۆڵە ناناسێ باوك نەبێ،
کەسیش باوك ناناسێ تەنها ڕۆڵەو
ئەو کەسانە نەبێ کە ڕۆڵە دەیەوێ
بۆیانی دەربخات. 28وەرن بۆ لام

ئەی هەموو ماندووانو
بارگرانەکان، من دەتان
حەسێنمەوە. 29نیری من
هەڵگرنو لەمنەوە فێربن، چونکە
من هێمنو دڵنەرمم. ئەوسا حەسانەوە
دەدۆزنەوە بۆ دەروونتان. 30چونکە
نیرەکەم سووکەو بارم ئاسانە.)

گەورەی ڕۆژی شەممە

12

لەڕۆژی شەممەدا، کاتێ عیسا بەنێوان
دەغڵەکاندا تێدەپەڕی، قوتابیەکانی
برسییان بوو، دەستیان کرد
بەگوڵەگەنم پرواندنو خواردنی. 2
کەفەریسیەکان ئەمەیان بینی پێیان
ووت: (ئەوەتا قوتابیەکانت کارێك
دەکەن لەشەممەدا* دروست نییە.) 3
عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی
نەتان خوێندۆتەوە کە داودو ئەوانەی
لەگەڵی بوون چیان کرد، کاتێ
برسییان بوو؟ 4چۆن چوونە ماڵی
خوداو نانی قوربانیان* خوارد، ئەو
نانەی دروست نەبوو بخورێ،
نەلەلایەن ئەوەوە، نەلەلایەن ئەوانەی
کە لەگەڵیدا بوون، تەنها بۆ
کاهینەکان* نەبێ. 5ئایا نەتان
خوێندۆتەوە لەتەوراتدا کە
کاهینەکان لەڕۆژی شەمموان
لەپەرستگا یاسای شەممە دەشکێنن
کەچی بەتاوانباریش دانانرێن؟ 6بەڵام
من پێتان دەڵێم، یەکێك لێرەیە
مەزنترە لەپەرستگا. 7ئەگەر مانای
ووتەکان تێبگەیشتنایە: {من داوای
بەزەیی دەکەم نەك قوربانی}، ئەوا
حوکمتان نەدەدا بەسەر ئەوانەی
بێتاوانن. 8چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ
گەورەی ڕۆژی شەممەیە.)

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

9ئینجا عیسا لەوێ ڕۆیشتو
چووە کەنیشتەکەیان، 10لەوێ
پیاوێکی لێبوو دەستێکی ووشك
ببوو، فەریسیەکان دەیانوویست عیسا
تاوانبار بکەن، بۆیە لێیان پرسی: (ئایا
چاکردنەوەی نەخۆش لەڕۆژانی
شەممە دروستە؟) 11عیسا وەڵامی
دانەوەو ووتی: (کێ لەئێوە گەر
مەڕێکی هەبێتو مەڕەکەی لەڕۆژی
شەممەدا بکەوێتە ناو چاڵێکەوە، ناچێ
دەری بهێنێت؟ 12باشە! مرۆڤ زۆر
لەمەڕ بەنرختر نییە؟ کەواتە لەڕۆژانی
شەممەدا کاری باش دروستە.) 13ئینجا
بەپیاوەکەی ووت: (دەستت
درێژکە.) ئەویش دەستی درێژ کردو

دەستی چاك بووەوەو وەك
دەستەکەی دیکەی لێهات.

خزمەتکاری هەڵبژێردراو

14 بەڵام فەریسیەکان چوونە
دەرەوەو تەگبیریان کرد چۆن
لەناویبەن. 15 عیساش بەمەی زانی‌و
لەوێ ڕۆیشت، خەڵکێکی زۆر
دوای‌کەوتن، هەموو ئەوانەی نەخۆش
بوون چاکی‌کردنەوە. 16 بەڵام
ئاگاداری‌کردن لای کەس باسی
نەکەن، 17 تا ئەوەی لەسەر زمانی
ئەشعیا پێغەمبەر ووتراوە بێتەدی کە
دەڵێ: 18 {ئا ئەوەتا ئەو خزمەتکارەی
هەڵمبژاردووە، ئەو خۆشەویستەی
پێی دڵشادم، ڕۆحی خۆمی تیا
دادەنێم، تا بەهەموو میللەتان
دادپەروەریم ڕابگەیەنێ. 19 شەڕ
ناکات‌و هاوار ناکات، کەس دەنگی
نابیستێ لەشەقامەکان. 20 قامیشێکی
کوتراوەو ناشکێ، پلێتەیەکی
گڕدارەو ناکوژێتەوە، هەتا
دادپەروەری بەسەرکەوتن دەگەیێنێ.
21 هیوای میللەتان لەسەر ناوی ئەو
دەبێ.}

عیساو سەرۆکی ڕوحە پیسەکان

22 ئینجا پیاوێکی لاڵۆ کوێریان
بۆ هێنا ڕۆحی پیسی تیابوو، ئەویش
چاکی کردەوە بەجۆرێ دەیتوانی
ببینێت‌و گفتوگۆ بکات. 23 خەڵکەکە
هەموو سەرسام بوون‌و ووتیان: (ئایا
ئەمە ڕۆڵەی داود نییە؟) 24 بەڵام
فەریسیەکان کە ئەمەیان بیست
ووتیان: (ئەو ڕۆحی پیس دەرناکات
مەگەر بە بەعلەزبولی سەرۆکی
ڕۆحە پیسەکان نەبێت.) 25 عیسا
بەبیرکردنەوەی ئەوانی زانی، ووتی:
(هەر پادشایەتیەك دووبەرەکی
تیابێت، وێران دەبێت، هەر شارو
ماڵێك دووبەرەکی تیابێت، خۆی
ڕاناگرێ. 26 ئەگەر شەیتان، شەیتان
دەربکات، ئەوا دوو بەشن‌و
دووبەرەکییان تیایە، کەواتە چۆن
پادشایەتیەکەی خۆی ڕادەگرێ؟ 27
ئەگەر من بەبەعلەزبول ڕۆحی پیس
دەردەکەم، ئەی ڕۆڵەکانتان بەکێ
دەریاندەکەن؟ بۆیە ئەوان حوکم
دەدەن بەسەرتان. 28 بەڵام ئەگەر من
بەڕۆحی خودا ڕۆحی پیس دەربکەم،
ئەوا پادشاهێتی خودا دەچەسپێ
بەسەرتان. 29 ئەگینا چۆن یەکێ
دەتوانێ بچێتە ماڵی کابرایەکی

بەهێزو شتەکانی تالاَن بکات، گەر یەکەم جار نەیبەستێتەوە، ئینجا ماڵەکەی تالاَن بکات؟ 30ئەوەی لەگەڵم نییە دژمە، ئەوەش لەگەڵما کۆناکاتەوە، بلاَوی دەکاتەوە.

31لەبەرئەوە پێتان دەڵێم: هەموو گوناەو کفرکردنێکی مرۆڤ دەبەخشرێ تەنها کفرکردن بەرامبەر بەرۆحی پیرۆز نەبێ نابەخشرێ، 32 ئەوەی ووشەیەك دژی رۆڵەی مرۆڤ بڵێت دەبەخشرێ. بەلاَم ئەوەی ووشەیەك دژی رۆحی پیرۆز بڵێت نابەخشرێ، نەلەم زەمانەداو نە لە زەمانی ئایندە.

دار بەبەرووبوومی دەناسرێ

33(وابکەن دار باش بێت، بەرووبوومی باش دەدات. یاخود وابکەن دار خراپ بێت، بەرووبوومی خراپ دەدات، چونکە دار بەبەرووبومی دەناسرێ. 34ئەی بێچوە ماران، چۆن دەتوانن بەچاکی بدوێن، کە خۆتان خراپ بن؟ دەم ئەوە دەڵێ کە لەدڵ هەڵدەقوڵێ. 35 مرۆڤی چاك، لەگەنجینەی چاکی ناو دڵی شتی چاك دەردەهێنێ، مرۆڤی بەدیش، لەگەنجینەی بەد، شتی بەد دەردەهێنێ. 36بەلاَم من پێتان دەڵێم: هەر ووشەیەکی پووچ کە خەڵکی پێی دەدوێ لەرۆژی لێپرسینەوەدا، لێپرسینەوەی خۆی هەیە. 37چونکە بەووشەکانی خۆت بێتاوان دەبی، هەروەها بەووشەکانی خۆت تاوانبار دەکرێی.)

نیشانەی یونس پێغەمبەر

38ئینجا هەندێ لەمامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان ووتیان: (ئەی مامۆستا، دەمانەوێ نیشانەیەکت لێ ببینین.) 39عیسا وەلاَمی دانەوە: (نەوەیەکی بەدکارو بەدرەوشت داوای نیشانە دەکەن، نیشانە نادرێ، تەنها نیشانەی یونس* پێغەمبەر نەبێ. 40چۆن یونس سێ رۆژو سێ شەو لەناو سکی نەهەنگدا بوو، ئاواش رۆڵەی مرۆڤ سێ رۆژو سێ شەو لەناو دڵی زەویدا دەمێنێتەوە. 41دانیشتوانی نەینەوا

---

*شاژنی باشوور: مەبەست شاژنە بەلقیسە کە فەرمانڕەوای یەمەن بوو لەسەردەمی حەزرەتی سلێمان.

لەڕۆژی لێپرسینەوە، ڕادەوەستن
بەرامبەر ئەم نەوەیەو تاوانباریان
دەکەن، چونکە تۆبەیان کرد کاتێ
یونس ووشەی خودای پێڕاگەیاندن.
ئەوەتا لەیونس مەزنتر لێرەیە. 42
شاژنی باشوور* لەڕۆژی
لێپرسینەوەدا لەگەڵ ئەم نەوەیە
ڕادەوەستێو تاوانباری دەکات،
لەبەرئەوەی لەوپەڕی زەمینەوە هات
بۆ گوێگرتن لەداناییەکانی سلێمان.
ئەوەتا لەسلێمان مەزنتر لێرەیە.

گەڕانەوەی ڕۆحی پیس بۆ لەش

43(کە ڕۆحی پیس لەمرۆڤێك
چووە دەرەوە، سەرگەردانی
پەیداکردنی جێی حەوانەوە دەبێت
لەبیابانی ووشکی بێئاو، بەڵام
نایدۆزێتەوە. 44ئینجا دەڵێ: با
بگەڕێمەوە بۆ ئەو ماڵەی بەجێم
هێشت، کە دەگەڕێتەوە دەبینێ
چۆڵە، گسك دراوەو جوان کراوە.
45ئەوسا دەڕوات، لەگەڵ خۆی
حەوت ڕۆحی خراپتر دەهێنێو
هەموویان دەچنە ناو ئەو مرۆڤەوە.
ئیتر داهاتووی ئەو مرۆڤە لەجاران
خراپتر دەبێت. ئەم نەوە بەدکارەش،
ئاوهای بەسەر دێت.) 46لەوکاتەدا
کە عیسا قسەی بۆ خەڵکەکە
دەکرد، دایكو خوشكو براکانی
لەدەرەوە ڕاوەستا بوون، داوایان
دەکرد لەگەڵی بدوێن. 47یەکێك
لەئامادەبووان پێی ووت: (ئەوە
دایکتوخوشكو براکانتە لەدەرەوە
ڕاوەستاون، دەیانەوێ لەگەڵت
بدوێن.) 48وەڵامی دایەوە ووتی:
(دایکم کێیەو خوشكو براکانم
کێن؟) 49ئینجا دەستی بۆ
قوتابیەکانی ڕاکێشاو ووتی: (ئەمانەن
دایكو براکانم، 50ئەوەی کاربکات
بەخواستی ئەو باوکەم کە لەئاسمانە،
ئەوا ئەو براو خوشكو دایکمە.)

نموونەی جوتیارێك

13

هەر لەهەمان ڕۆژدا عیسا لەماڵ
چووە دەرەوە، لەسەر کەناری دەریا
دانیشت. 2خەڵکێکی زۆر لێی
کۆبوونەوە، لەبەر ئەوە چووە ناو
بەلەمێك دانیشت، خەڵکەکەش
هەمووی لەسەر کەناری دەریاکە
بەپێوە ڕاوەستا بوون. 3بەنموونە
لەزۆر بابەت دواو قسەی بۆ کردنو
ووتی: (جوتیارێك چووە دەرەوە تۆو
بچێنێ. 4لەوکاتەدا تۆوی دەچاند،

بەشێ لەتۆوەکە کەوتە سەر ڕێگا،
باڵندە هاتن و خواردیانن، 5بەشێکی
دیکەشی کەوتە سەر زەویەکی
بەردین کە خۆڵەکەی تەنك بوو،
خێرا سەریان دەرکرد، چونکە
زەویەکە قوڵ نەبوو، 6بەڵام کە ڕۆژ
هەڵهات، ووشك بوون و پڕوکان
چونکە ڕەگی تەواویان نەبوو. 7
بەشێکی دیکەشی، کەوتنە نێوان
دڕکەوە، کاتێ دڕکەکان سەریان
دەرکرد خنکاندیانن. 8هەندێکیش
لەتۆوەکە کەوتە سەر زەوی باش،
بەرووبوومیدا. بەشێکی یەك بەسەد
بەشێکی دیکەشی یەك بەشەست و
یەك بەسی. 9کێ گوێی هەیە، با گوێ
بگرێ!)

بۆچی عیسا بە نموونە دەدوێ؟

10قوتابیەکان هاتنە پێشەوەو پێیان
ووت: (بۆچی بەنموونە قسەیان بۆ
دەکەیت؟)
11عیسا وەڵامی دایەوەو ووتی:
(لەبەرئەوەی بەئێوە دراوە نهێنی
پادشاهێتی ئاسمان بزانن، بەڵام بەوان
نەدراوە. 12چونکە ئەوەی هەیەتی،
زیاتری پێ دەدرێ تالێی دەڕژێ،
بەڵام ئەوەی نییەتی، ئەوەندەی کە
هەیشێتی لێی دەسەنرێتەوە. 13
بەنموونە قسەیان بۆ دەکەم چونکە
سەیردەکەن بەڵام نابینن، گوێ
دەگرن بەڵام نابیستن و تێناگەن. 14
بەمەش پێشبینی ئەشعیا دەربارەی
ئەوان دێتەدی، ئەوەی دەڵێ: {
بیستن دەبیستن، بەڵام تێناگەن،
سەیرکردن سەیردەکەن، بەڵام
نابینن، 15چونکە دڵی ئەم گەلە
بەتەواوی ڕەق بووە، گوێیان قورس
بووە بۆ گوێگرتن، چاویان نووقاندوە
نەوەك بەچاویان ببینن، بەگوێیان
ببیستن، نەوەك بەدڵیان تێ بگەن و
بگەڕێنەوە لای من، ئەوسا منیش
چاکیان بکەمەوە.} 16بەڵام ئێوە،
خۆزگە دەخوازرێ بەچاوتان چونکە
دەبینن، خۆزگە دەخوازرێ بەگوێتان
چونکە دەبیستن. 17ڕاستیتان پێ
دەڵێم: زۆر لەپێغەمبەران و
پیاوچاکان بەئاواتەوە بوون، ببینن
ئەوەی ئێوە دەیبینن، ببیستن ئەوەی
ئێوە دەیبیستن بەڵام نەیانبیست و
نەیانبینی.

ڕوونکردنەوەی نموونەکە

18(کەواتە گوێبگرن لەواتای
نموونەی جوتیارەکە. 19هەرکەسێ

پەیامی پادشاهێتی ببیستیٚو تێی نەگات، شەیتان دێتو ئەوەی لەدڵی چاندراوە دەیڕفێنیٚ. ئەمەش ئەوەیە کەکەوتە سەر ڕێگاکە [20]بەڵام ئەوەی لەسەر زەویە بەردینەکە ڕوا، ئەوە ئەوەیە کە ووشەکە دەبیستیٚو دەست بەجیٚ بەخۆشیەوە وەری دەگریٚ، [21]بەڵام لەناوەڕۆکیدا بیٚ ڕەگەو بیٚ بنچینەیە، دەمێنێتەوە تا ماوەیەك، کە تەنگانەو چەوسانەوەی بەسەر هات، لەپێناوی ووشەی خودا، ئەوکاتە دەگۆڕێت. [22]ئەوەش کە لەنێوان دڕکەکاندا ڕوا، ئەوەیە کە گویٚ لەووشەکە دەگریٚ، بەڵام کاروباری ڕۆژانەو بیری دەوڵەمەندی، ووشەکە دەخنکێنن. ئیتر بەر نادات. [23]ئەوەشیان کە لەسەر زەویە باشەکە ڕوا، ئەوەیە کە ووشەکە دەبیستیٚو تیٚدەگات. ئەوەیان بەرووبووم دەدات، یەك بەسەد، یەك بەشەستو یەك بەسی.)

نموونەی گەنمو زیزانە

[24]ئینجا نموونەیەکی دیکەی بۆ هێنانەوە، ووتی: (پادشاهێتی ئاسمان* وەك ئەمە وایە، مرۆڤێك تۆوێکی چاك لە کێڵگەکەیدا بچێنیٚ. [25]کاتیٚ خەوتن، دوژمنەکەی دێتو زیزانە لەنێوان گەنمەکەیدا دەڕوێنیٚو دەڕوا. [26]کاتیٚ گەنمەکە بەرز بووەوەو گوڵی گرت، زیزانەکە لەگەڵی دەرکەوت. [27]کۆیلەکانی خاوەن ماڵ هاتنو پێیان ووت: (گەورەم، ئایا لەکێڵگەکەت تۆوی چاکت نەڕواند؟ ئیتر ئەم زیزانەیە لەکوێوە هات؟) [28]وەڵامی دانەوە: (دوژمن ئەمەی کردووە) لێیان پرسی: (گەورەم، دەتەویٚ بچین زیزانەکان کۆکەینەوە؟) [29]وەڵامی دانەوە: (نەخێر، نەوەك لەکاتی کۆکردنەوەی زیزانەکەدا، گەنمەکەشی پێوە هەڵکێشن. [30]وازیان لیٚ بهێنن با هەردووکیان بەیەکەوە پیٚبگەن، تا کاتی دروێنە، بەدروێنەکەرەکان دەڵێم، یەکەم جار زیزانەکە کۆکەنەوە، بیٚبەستن بەکۆمەڵ بۆئەوەی بسوتێنریٚ بەڵام گەنمەکە بەرن بۆ عەمبارەکەمو لەویٚ کۆی بکەنەوە.)

نموونەی دەنکە خەرتەلە

[31]هەروەها نموونەیەکی دیکەی بۆ هێنانەوەو ووتی: (پادشاهێتی ئاسمان وەك دەنکە خەرتەلەیەك* وایە، کە یەکیٚ بیهێنیٚو لەباخەکەیدا

بیچێنێ. 32لەگەڵ ئەوەی بچوکترین
تۆوە، کاتێ بەرز دەبێتەوە دەبێتە
ڕووەکێکی گەورە، تەنانەت باڵندەش
دەتوانن لەسەر لق‌و لاسکەکانی
هێلانە بکەن.)

نموونەی هەویرترش

33دیسان نموونەیەکی دیکەی بۆ
هێنانەوەو ووتی: (پادشاهێتی ئاسمان
لەهەویرترشێك دەکات، ئافرەتێك
بیهێنێ‌و تێکەڵاوی سێ ڕبە ئاردی
بکات، تا هەویرەکە هەمووی هەڵ
بێت.) 34عیسا بەردەوام ئەم
نموونانەی بۆ خەڵکەکە دەهێنایەوە
کاتێ قسەی بۆ دەکردن، هەوڵی
دەدا ووتەکانی بەنموونەوە بن. 35
بەمەش ئەوەی یەکێ لەپێغەمبەران
ووتویەتی هاتەدی: {بە نموونە دەدوێم
تا ئەوەی لەدروستکردنی جیهانەوە
شاراوەیە دەریخەم.}

ڕوونکردنەوەی نموونەی زیزان

36ئینجا عیسا خەڵکەکەی
بەڕێکردو گەڕایەوە بۆ ماڵ.
قوتابیەکانی هاتنە لای، ووتیان:
(واتای نموونەی زیزانەی ناو
کێڵگەکەمان بۆ ڕوون بکەرەوە.) 37
وەڵامی دانەوە: (چێنەری تۆوە
چاکەکە، ڕۆڵەی مرۆڤە. 38
کێڵگەکەش جیهانە. تۆوە چاکەکەش
ڕۆڵەکانی پادشاهێتین. زیزانەکانیش
ڕۆڵەکانی شەیتانن. 39دوژمنەکەش
کە زیزانەکەی چاند شەیتانە.
دروێنەکەش کۆتایی جیهانە.
دروێنەکەرەکانیش فریشتەکانن. 40
هەروەك چۆن زیزانەکە
کۆکرایەوەو سوتێنرا، لەکۆتایی
جیهان هەمان شت ڕوودەدات.
41ڕۆڵەی مرۆڤ فریشتەکانی
دەنێرێت، تا هەموو بەدکارو
ئەوانەی خراپەکارن لەپادشاهێتیەکەی
دەربکەن. 42ئینجا دەیانخەنە ناو
تەنووری گڕدار، جا لەوێ دەبێ
بەگریان‌و چرکە چرکی ددان. 43
ئەوسا ڕاستودروستان لەناو
پادشاهێتی باوکیان وەك ڕۆژ
دەدرەوشێنەوە. ئەوەی گوێی هەیە، با
گوێ بگرێ!

نموونەی گەنجینەو مرواری

(44پادشاهێتی ئاسمان
لەگەنجینەیەك دەکات لەناو
کێڵگەیەکدا شاردرابێتەوە یەکێ
دەیدۆزێتەوەو دیسان دەیشارێتەوە

لەوێ، ئینجا لەخۆشیان دەڕوات چی
هەیە هەمووی دەفرۆشێو
ئەوکێڵگەیەی پێ دەکڕێ. 45
هەروەها پادشاهێتی ئاسمان
لەبازرگانێك دەكات دەگەڕێ
بەشوێن مرواری چاكو جوان. 46
كاتێ مرواریيەكی زۆر بەنرخ دەبینێ،
ئەڕوا هەرچیەكی هەیە دەیفرۆشێو
مرواریيەكەی پێ دەكڕێ.

نموونەی تۆڕ

(47هەروەها پادشاهێتی ئاسمان
لەتۆڕێك دەكات فڕێدرابێتە
دەریاوە، لەهەموو جۆرێ
كۆدەكاتەوە. 48كاتێ پڕدەبێو
ڕادەكێشرێتە كەناری دەریا، ئەوەی
باشە كۆی دەكەنەوە لەسەبەتەداو
خراپەكانیش فڕێ دەدەن. 49هەمان
شت ڕوودەدا، كاتێ كۆتایی ئەم
جیهانە دێت فریشتەكان دێن،
بەدكاران دەردەهێنن لەناو
ڕاستودروستانداو 50فڕێیان دەدەنە
ناو تەنووری گڕدارەوە. جا لەوێ
دەبێ بەگریانو چڕكەچڕكی ددان.)
51عیسا لێی پرسین ئایا ئەمانە
هەمووی تێگەیشتن؟ وەڵامیان
دایەوە: (بەڵێ.) 52جا پێی ووتن:
(لەبەرئەمە، هەر یەكێ لەمامۆستایانی
شەریعەت* بێ بەقوتابی لەپادشاهێتی
ئاسمان، لەخاوەن ماڵێك دەچێ
لەگەنجینەكەی تازەو كۆن بەیەكەوە
دەربهێنێت.) 53كاتێ عیسا ئەم
نموونانەی تەواوكرد لەوێ ڕۆیشت.

ڕەتكردنەوەی عیسا

54كە گەڕایەوە بۆ
شارەكەی خۆی چووە كەنیشتەو
دەستیكرد بەفێركردنیان، سەرسام
بوونو پرسییان: (ئەم هەموو داناییو
كارە سەرسوڕهێنەرانەی لەكوێ
بوو؟ 55ئایا ئەمە كوڕی دارتاشەكە
نییە؟ دایكی مریەمی ناو نییە؟
یاقوبو یوسفو شەمعونو یەهوزا
برای نین؟ 56ئەوە نییە خوشكەكانی
هەمووی لێرە لامانن؟ ئەمانەی
هەموو لەكوێ بوو؟ 57خەڵكەكە
لێی بەگومان بوون، بەڵام عیسا پێی
ووتن: (هیچ پێغەمبەرێك كەم نرخ
نییە، تەنها لەشارو ماڵی خۆی
نەبێ.) 58لەوێ كاری
سەرسوڕهێنەری زۆری نەكرد،
لەبەر بێ باوەڕیان پێی.

كوشتنی حەزرەتی یەحیا

14

کاتیٚ هیٚرۆدسی پادشا، ناوبانگی
عیسای بیست، [2]بەپیاوەکانی ووت:
(ئەوە یەحیای خەڵك لەئاوهەڵكیٚشە
لەناو مردووواندا زیندووبووەتەوە،
بۆیە کاری وا سەرسورِهیٚنەر دەکریٚ
لەسەر دەستی.) [3]کاتی خۆی،
هیٚرۆدس یەحیای گرت، زنجیر بەستی
کردو فرِیٚی دایە ناو بەندیخانەوە.
ئەمەش لەبەر هیٚرۆدیای ژنی
فیلۆپسی برای. [4]چونکە یەحیا پیٚی
دەووت: (دروست نییە تۆ
براژنەکەت بخوازی.) [5]ئەوەبوو
هیٚرۆدس دەیویست یەحیا بکوژیٚ،
بەلاٚم دەترسا لەو خەڵکەی ئەویٚ.
چونکە خەڵکەکە وەك پیٚغەمبەریٚك
سەیری یەحیایان دەکرد. [6]بەلاٚم
لەکاتی ئاهەنگ گیٚرِان، بەبۆنەی
جەژنی لەدایك بوونی هیٚرۆدسەوە،
کچی هیٚرۆدیا لەناوەرِاستی
خەڵکەکە دەستی کرد بەسەماکردن،
هیٚرۆدس ئەمەی زۆر پیٚ خۆش بوو،
[7]ئەوەبوو سویٚندی بۆ خواردو بەڵیٚنی
دایە، ئەوەی داوای بکات بۆی
جیٚبەجیٚ بکاتو بیداتیٚ. [8]کچە
دوای ئەوەی رِاویٚژی بەدایکی کرد،
ووتی: (لیٚرە لەسەر سینییەك سەری
یەحیام بدەریٚ.) [9]هیٚرۆدس ئەمەی پیٚ
ناخۆش بوو، بەلاٚم لەگەڵ ئەوەش
فرمانیدا ئەوەی دەیەویٚت بیدەنیٚ،
چونکە لەبەردەمی ئەو خەڵکەی
لەویٚدا بوون سویٚندی خواردبوو. [10]
بەفەرمانی ئەو چوونە بەندیخانە،
سەری یەحیایان برِیو [11]لەسەر
سینییەك پیٚشکەشی کچەکەیان کرد،
ئەویش وەری گرتو بۆ لای دایکی
برد. [12]لەدوایيدا قوتابیەکانی یەحیا
هاتن لاشەکەیان هەڵگرتو ناشتیان.
ئینجا بۆ لای عیسا چوونو هەواڵیان
دایە.

تیٚربوونی پیٚنج هەزارکەس

[13]کە عیسا ئەمەی بیست بە تەنها
سواری بەلەمیٚك بوو، چوو بۆ
جیٚگایەکی چۆڵەوانی. بەلاٚم کاتیٚ
خەڵکەکە ئەمەیان بیست، هەموو
لەشارەکانەوە بەپیٚ بۆ لای چوون.
[14]کاتیٚ عیسا گەیشتە کەناری دەریا،
خەڵکیٚکی زۆری بینی. بەزەیی
پیاهاتەوەو نەخۆشەکانی
چاككردنەوە. [15]کاتیٚ ئیٚوارە داهات،
قوتابیەکانی هاتنو ووتیان: (ئەم
شویٚنە چۆڵەوانیەو کاتیش درەنگە،
خەڵکەکە بەرِیٚکە با برِۆن بۆ

لادێکانو خواردن بۆ خۆیان
بکڕن.) 16بەڵام عیسا پێی ووتن:
(پێویست ناکات بڕۆن، ئێوە نانیان
بدەنێ بابیخۆن.) 17ئەوانیش ووتیان:
(لەپێنج نانو دوو ماسی زیاترمان
نییە.) 18عیسا ووتی: (بیهێنن بۆم بۆ
ئێرە.) 19دوایی عیسا فەرمانی
بەخەڵکەکەدا هەموو لەسەرگیا
دانیشن. ئینجا پێنج نانەکەو دوو
ماسیەکەی هەڵگرتو سەری
هەڵبڕی بۆ ئاسمانو سوپاسی کردو
لەتیکرد، ئەوسا دای بەقوتابیەکان،
ئەوانیش دابەشیان کرد بەسەر
خەڵکەکەدا. 20هەموو نانیان خواردو
تێر بوون، هەر لەو پارچە نانانەی
لێیان مایەوە، دوانزە سەبەتەیان
پڕکرد. 21ژمارەی ئەوانەی کەنانیان
خوارد، پێنج هەزار پیاو بوون،
بێجگە لەژنو منداڵ.

عیسا بەسەر ئاودا دەڕوات

22دوای ئەمە فەرمانیدا
بەقوتابیەکانی سواری بەلەمەکە بنو
بڕۆن بۆ ئەوبەری دەریاچەکە، تا ئەو
خەڵکەکە بەڕێ بکات. 23دوای
ئەوەی خەڵکەکەی بەڕێ کرد،
سەرکەوتە سەر شاخێك بۆ ئەوەی
بەتەنها نوێژ بکات، کاتێ ئێوارە
داهات، لەوێ بەتەنهابوو، 24بەلەمی
قوتابیەکانیش گەیشتبووە ناوەڕاستی
دەریاچەکە، شەپۆڵی ئاوەکە پیایدا
دەکێشا، چونکە ڕەشەبا بەپێچەوانەی
بەلەمەکە بوو. 25لەبەرەبەیاندا عیسا
بۆ لایان هات، بەسەر دەریاچەکەدا
بەپێ دەڕۆیشت. 26کاتێ قوتابیەکان
ئەمەیان دی، ترسانو ووتیان: (ئەمە
خێوە.) ئینجا لەترسا دەستیان کرد
بەهاوارکردن. 27دەستبەجێ عیسا
پێی ووتن: (وورەتان بەرز بێ، ئەوە
منم، مەترسن.) 28پەترۆس ووتی:
(گەورەم، گەر تۆی، فەرمانم پێ بدە
بەسەر ئاوەکەدا بەپێ بێم بۆ لات.)
29عیسا پێی ووت: (وەرە)، پەترۆس
لە بەلەمەکە دابەزیو بەسەر ئاوەکە
بەپێ بەرەو لای عیسا ڕۆیشت. 30
بەڵام کاتێ توندی بایەکەی بینی،
ترساو ڕۆچوو، هاواری کرد:
(گەورەم ڕزگارم کە.) 31عیسا
دەست بەجێ دەستی درێژکردو
گرتیو پێی ووت: (ئەی کەم باوەڕ،
بۆچی گومانت کرد؟) 32
کەسەرکەوتنە سەر بەلەمەکە،
ڕەشەباکە هێمن بوو. 33ئەوانەی
لەسەر بەلەمەکە بوون، هاتنە پێشەوە

کڕنوشیان بۆ عیسا بردو ووتیان:
(بەڕاستی تۆ ڕۆڵەی خودای.)
[34]کاتیٚ پەڕینەوە بۆ ئەوبەر،
لەشاری جەنیسارەت هاتنە خوارەوە.
[35]خەڵکی ئەو دەوروپشتە ناسیانەوە،
هەواڵیان نارد بۆ ناوچەکانی دیکە،
چی نەخۆشیان هەبوو هێنایان بۆ
لای. [36]داوایان لیٚکرد ڕێیان
بدات، هیچ نەبیٚ دەست لەچمکی
جلەکانی بدەن. جا هەموو ئەوانەی
دەستیان لیٚدا، چاك بوونەوە.

سەرپێچی کردنی ڕاسپاردەی خودا

15

ئینجا چەند کەسێك لەمامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان لەقودسەوە
هاتنە لای عیساو لیٚیان پرسی: [2]
(بۆچی قوتابیەکانت سەرپێچی
خووڕەوشتی پیران دەکەن، پیٚش
نانخواردن دەستیان ناشۆن؟) [3]عیسا
لەوەڵامدا ووتی: (باشە ئەی بۆچی
ئیٚوە سەرپێچی ڕاسپاردەی خودا
دەکەن، لەپێناوی پاریزگاری کردنی
دابو نەریتتان؟ [4]خودا
ڕایسپاردووەو دەڵیٚ: {ڕیٚزی باوكو
دایکت بگرە. ئەوەی قسەی خراپ
بەباوكو دایکی بڵێ،
باچارەنووسی مردن بیٚت.} [5]
بەڵام ئیٚوە دەڵیٚن: گەر یەکیٚ ناوی
قوربانی بهێنیٚت، لەو شتانەی کە
دەیبەخشیٚ بە دایكو باوکی، ئیتر
ئازادە لەڕیٚزگرتنیان. [6]ئیٚوە بەمە
لەپیٚناوی خووڕەوشتتان، ووشەی
خودا دەشکیٚنن. [7]ئەی دووڕووەکان،
ئەشعیای پیٚغەمبەر ڕاستی
پیٚشبینی کردووە سەبارەت بەئیٚوە
کاتیٚ ووتویەتی: [8]{ڕیٚزی ئەم گەلە
بۆ من هەر بەدەمە، بەڵام دڵیان زۆر
لیٚمەوە دوورە. [9]بیٚ سوودە
پەرستنیان بۆ من لەکاتیٚکدا ئەوان
شتیٚ فیٚری خەڵکی دەکەن لە
مرۆڤەوەیە.})

ئەوەی مرۆڤ گڵاو دەکات

[10]ئینجا خەڵکەکەی هەموو
بانگکردو پیٚی ووتن: (گویٚ بگرنو
تیٚبگەن. [11]ئەوەی دەچیٚتە ناو
دەمەوە، مرۆڤ گڵاو ناکات، بەڵکو
ئەوەی لەدەم دیٚتە دەرەوە، ئەوە مرۆڤ
گڵاو دەکات.) [12]دوایی قوتابیەکانی
هاتنە پیٚشەوەو پیٚیان ووت: (دەزانی
فەریسیەکان کاتیٚ گوێیان لەم قسەیە
بوو زۆر بیٚزار بوون.) [13]وەڵامی
دانەوە: (هەر ڕووەکیٚك باوکی

ئاسمانیم نەیچاندبێت، هەڵدەکەنرێ.
14وازیان لێبهێنن، ئەوانە کوێرن
دەیانەوێ ڕێگا پیشانی کوێر بدەن،
گەر بێتو کوێر ڕێگا پیشانی کوێر
بدات، هەردووکیان بەیەکەوە
دەکەونە چاڵەوە.) 15پەترۆس پێی
ووت: (ئەم نموونەیەمان بۆ
ڕوونبکەوە.) 16عیسا لێی پرسین:
(ئایا ئێوەش هێشتا تێ ناگەن؟ 17
نازانن ئەو خواردنەی دەچێتە ناو
دەمەوە، دەڕواتە ناو سکو دوایی
فڕێ دەدرێتە دەرەوە؟ 18بەڵام ئەوەی
لەدەم دێتە دەرەوە، لەدڵەوەیەو
ئەوەیە مرۆڤ گڵاو دەکات. 19چونکە
بیری خراپ لەدڵەوە هەڵدەقوڵێ بۆ
دەرەوە، وەك: کوشتن، داوێن پیسی،
بەدڕەوشتی، دزی، شایەتی درۆ،
کفرکردن. 20ئائەمانە مرۆڤ گڵاو
دەکەن. بەڵام خواردن بەبێ دەست
شوشتن، مرۆڤ گڵاو ناکات.)

باوەڕی ژنێکی کەنعانی

21دوای ئەمە عیسا ئەو ناوچەیەی
بەجێ هێشتو چوو بۆ دەورووپشتی
سورو سەیدا. 22ژنێکی کەنعانی
خەڵکی ئەو دەورووپشتە بوو، لەعیسا
هاتە پێشەوەو هاواری کرد:
(گەورەم، ئەی ڕۆڵەی داود،
بەزەییت پێمدا بێتەوە، کچەکەم
بەشێوەیەکی زۆر خراپ ڕۆحی پیسی
تیایە.) 23بەڵام عیسا وەڵامی
نەدایەوە. قوتابیەکانی هاتن لێی
پاڕانەوەو پێیان ووت: (شتێکی بۆ
بکە، ئەو بەدوامان هاوار دەکا.) 24
وەڵامی دایەوە: (من تەنها بۆ مەڕە
وون بووەکانی ئیسرائیل نێرراوم.) 25
بەڵام ژنەکە لێی نزیك بووەوە،
کڕنۆشی بۆ بردو ووتی: (گەورەم
یارمەتیم بدە.) 26عیسا وەڵامی
دایەوە: (ناشێ نانی منداڵان ببرێو
فڕێ بدرێ بۆ سەگ.) 27ژنەکە
ووتی: (ڕاستە گەورەم، بەڵام
سەگیش ئەوە دەخوات کە لەسەر
مێزی گەورەکانی دەکەوێتە
خوارەوە.) 28ئینجا عیسا ووتی:
(خوشکە، باوەڕی تۆ مەزنە، ئەوەی
داوای دەکەیت با بۆت ببێت.)
ئەوەبوو کچەکەی دەستبەجێ چاك
بووەوە.

نانذانی چوار هەزار کەس

29ئینجا عیسا لەو ناوچەیە
ڕۆیشت بەرەو دەریای جەلیل،
سەرکەوتە سەر شاخێكو دانیشت.

30ئەوەبوو خەڵکێکی زۆر هاتنە لای،
ئیفلیجو گۆجو کوێرو لاڵو زۆر
نەخۆشی کەیان لەگەڵ بوو، لەبەرپێیدا
دایانان، ئەویش چاکی کردنەوە. 31
کاتێ خەڵکی بینیان لاڵ قسە دەکا،
ئیفلیج چاك دەبێتەوە، گۆج بەڕێکی
دەڕوا، کوێر دەبینێ، سەریان سوڕماو
ستایشی خودای ئیسرائیلیان کرد.
32عیسا قوتابیەکانی بانگکردە لای
خۆیو ووتی: (من بەزەییم بەو
خەڵکەدا دێتەوە، ئەوە ماوەی سێ
ڕۆژە لەگەڵمدانو هیچیان نییە
بیخۆن، ناشمەوێ بەبرسێتی
بیاننێرمەوە، نەوەك لەڕێگا
بڕنەکەن.) 33قوتابیەکان ووتیان:
(لەکوێمان بوو لەم چۆڵەوانیەدا،
ئەو نانە زۆرەی بەشی ئەم هەموو
خەڵکە بکات؟) 34عیسا لێی
پرسین: (چەند نانتان لایە؟) وەڵامیان
دایەوە: (حەوت، لەگەڵ چەند
ماسییەکی بچکۆلە.) 35ئەوەبوو
عیسا فەرمانیدا بەهەمووان تا لەسەر
زەوی دانیشن. 36ئینجا ماسیەکانو
حەوت نانەکەی بەرزکردەوەو
سوپاسی خودای کرد، لەتی کردنو
دای بەقوتابییەکان، تا بەسەر هەمووان
دابەشی کەن. 37بەمە هەموو نانیان
خوارد تا تێربوون، دوایی حەوت
سەبەتەی پڕ لەتە نانیان کۆکردەوە.
38ژمارەی نان خۆران چوار هەزار
پیاو بوون، بێجگە لەژنو منداڵ. 39
ئینجا عیسا خەڵکەکەی بەڕێکردو
سواری بەلەم بوو چوو بۆ ناوچەی
مەجەدان.

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

16

هەندێ لەفەریسیەکانو سەدوقیەکان
هاتن بۆ لای عیسا بۆ ئەوەی
تاقیبکەنەوە، داوایان لێ کرد
نیشانەیەکی ئاسمانیان پیشان بدات. 2
لەوەڵامدا پێی ووتن: (ئەگەر لەکاتی
ئێواران ئاسمان سووربێ، دەڵێن بەیانی
هەتاو دەبێت. 3ئەگەر لەبەیانیش
ئاسمان سوورو ڕووگرژ بوو، دەڵێن،
ئەمڕۆ باران دەبێت، ئەی
دووڕووەکان، ئێوە لەڕووی ئاسمانەوە
دەزانن ئاو و هەوا بخوێننەوە، بەڵام
نیشانەکانی زەمانە نازانن بخوێننەوە. 4
نەوەیەکی بەدکارو بەدڕەوشت داوای
نیشانە دەکات، هیچ نیشانەیەکی پێ
نادرێ، تەنها نیشانەی یونس پێغەمبەر
نەبێت)، ئینجا لەوێ ڕۆیشتو ئەوێی
بەجێهێشت.

[5]کاتێ گەیشتنە ئەوبەری
دەریاچەکە، قوتابیەکان بیریان
چووبوو نان لەگەڵ خۆیان بهێنن. [6]
عیسا پێی ووتن: (ووریابن ئاگاداری
هەویرترشی فەریسیەکانو
سەدوقیەکان بن.) [7]قوتابیەکان لەدڵی
خۆیان بیریان کردەوەو ووتیان:
(ئەوە بۆیە وادەڵێ، چونکە ئێمە نانمان
لەگەڵ خۆمان نەهێناوە.) [8]عیسا
بەمەی زانیو پێیانی ووت: (ئەی کەم
باوەڕینە، بۆچی لەنێوان خۆتان بیر
لەوە دەکەنەوە نانتان نەهێناوە؟ [9]ئایا
هێشتا تێنەگەیشتون؟ بیرتان چووەوە
پێنج نانەکەی پێنج هەزار کەسی پێ
تێر بوو چەند سەبەتەیەکیشی لێ
مایەوە؟ [10]حەوت نانەکەتان بیر
چووەوە چوار هەزار کەسی تێرکردو
چەند سەبەتەکیشی لێمایەوە؟ [11]
تێناگەن من مەبەستم نان نەبوو کاتێ
ووتم: ئاگاداری هەویرترشی
فەریسیەکانو سەدوقیەکان بن!) [12]
ئینجا قوتابیەکان تێگەیشتن کەئەو
ئاگاداریان ناکاتەوە لەهەویرترشی
نان، بەڵکو ئاگاداریان دەکاتەوە
لەفێرکردنی فەریسیەکانو
سەدوقیەکان.

دان پیانانی پەترۆس بەمەسیح

[13]کاتێ عیسا گەیشتە ناوچەی
قەیسەری فیلیپۆس، لەقوتابیەکانی
پرسی: (بەبیرو ڕای خەڵکی ڕۆڵەی
مرۆڤ* کێیە؟) [14]وەڵامیان دایەوە:
(بەشێ لەخەڵکی دەڵێن، یەحیای
خەڵك لەئاوهەڵکێش، بەشێکی
دیکەش دەڵێن، ئەلیاس پێغەمبەر
بەشێکی تریش بەئیرمیا یان بەیەکێ
لەپێغەمبەرانی دادەنێن.) [15]ئینجا لێی
پرسین: (ئەی ئێوە، دەڵێن من کێم؟)
[16]پەترۆس کەشەمعونیشی پێ
دەووترا، وەڵامی دایەوە، ووتی: (تۆ
مەسیحی، ڕۆڵەی خودای
زیندووی.) [17]جا عیسا پێی ووت:
(خۆزگەت پێدەخوازرێ، ئەی
شەمعونی کوڕی یۆنا، ئەم زانینە
لەگۆشتو خوێنەوە نییە. بەڵکو لەو
باوکەمەوەیە کە لەئاسمانە. [18]منیش
پێت دەڵێم، تۆ پەترۆسیو لەسەر ئەم
بەردە کۆمەڵەی خۆم دروست
دەکەمو هێزەکانی مردنیش پێی
ناوێرێت. [19]کلیلی پادشاهێتی
ئاسمانت دەدەمێ، ئەوەی دایدەخەیت
لەسەر زەوی، داخراو دەبێت
لەئاسمان، ئەوەی دەیکەیتەوە لەسەر
زەوی، کراوە دەبێت لەئاسمان.) [20]

ئینجا قوتابییەکانی ئاگادار کردەوە جاریێ بەکەس نەڵێن کە ئەو مەسیحە.

یەکەم باسی مردنی عیسا

[21]ئیتر عیسا لەو کاتەوە دەستی کرد بەڕوونکردنەوە بۆ قوتابییەکانی سەبارەت بەوەی کە دەبێت بڕوات بۆ قودس، لەوێ ئازار بدرێ بەدەستی پیران* و سەرۆك کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت، ئینجا بکوژرێو لەڕۆژی سێهەمدا زیندووبێتەوە. [22]پەترۆس عیسای هێنایە ئەم لاوەو سەرزەنشتی کردو پێی ووت: (خوا نەکات گەورەم، هەرگیز ئەمەت بەسەر نەیەت.) [23] عیسا ئاوڕیدایەوەو بە پەترۆسی ووت: (وون بە لەبەرچاوم ئەی شەیتان، ئێستا تۆ کۆسپی لەبەردەمم، چونکە تۆ هێشتا بیرت لای کاروباری خودانییە، بەڵکو لای کاروباری مرۆڤە.)

خۆئامادەکردن بۆ مردن

[24]ئینجا عیسا بەقوتابییەکانی ووت: (ئەوەی دەیەوێ بەدوامەوە بڕوات، با واز لەخۆی بهێنێت و خاچی خۆی هەڵگرێو دوام کەوێت. [25]چونکە ئەوەی بیەوێ ژیانی ڕزگار بکات، ژیان دەدۆڕێنێت، بەڵام ئەوەی ژیانی خۆی بدۆڕێنێت لەپێناوی من، ژیانی ڕزگار دەکات. [26]چونکە چی بەکەڵکی مرۆڤ دێت گەر هەموو جیهان بەرێتەوەو خۆی بدۆڕێنێت؟ یاخود مرۆڤ بۆ کڕینەوەی ژیانی خۆی چی پێشکەش دەکات. [27]ڕۆڵەی مرۆڤ بەشکۆی باوکیەوە لەگەڵ فریشتەکان دەگەڕێتەوە، ئینجا هەر کەس بەپێی کرداری خۆی، پاداشت وەردەگرێ. [28]ڕاستیتان پێ دەڵێم: هەندێك لەوانەی لێرەدا ڕاوەستاون، مردن نابینن تا هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ نەبینن بە پادشاهێتیەکەیەوە.)

شێوە گۆڕانی عیسا

17

دوای ئەمە بەشەش ڕۆژ عیسا پەترۆسو یاقوبو یۆحەنای برای یاقوبی لەگەڵ خۆی بردو بەیەکەوە چوونە سەر چیایەکی بەرز. [2]کاتێ لەبەرچاویان بەتەواوی شێوەی گۆڕا، دەموچاوی دەدرەوشایەوە وەك ڕۆژو جلەکانی سپی هەڵگەڕا وەك

ڕووناکی. [3]لەپڕ موساو ئەلیاس
دەرکەوتن بۆیانو لەگەڵ عیسادا
کەوتنە گفتوگۆ. [4]ئینجا پەترۆس
بەعیسای ووت: (گەورەم، شتێکی
خۆشە لێرە بمێنینەوە، گەر دەتەوێت
سێ چادر هەڵدەدەین یەکێ بۆ تۆو
یەکێ بۆ موساو یەکێکیش بۆ
ئەلیاس.) [5]لەوکاتەدا پەترۆس ئەمەی
دەووت، هەورێکی ڕۆشن باڵی کێشا
بەسەریان، دەنگێك لەهەورەکەوە
بانگی‌کرد: (ئا ئەوەتا ڕۆڵەی
خۆشەویستم، ئەوەی پێی دڵشادم.
گوێی بۆ ڕاگرن.) [6]کاتێ قوتابیەکان
گوێیان لەدەنگەکە بوو، لەترسا
کەوتن بەدەمدا. [7]بەڵام عیسا لێیان
نزیك بووەوەو دەستی لێدانو ووتی:
(هەستن، مەترسن.) [8]ئینجا چاویان
هەڵبڕی، لەعیسا زیاتر کەسیان
نەدی.

[9]کاتێ لەچیاکە دەهاتنە خوارەوە،
عیسا فەرمانی پێدان: (ئەمە بەکەس
ڕامەگەیەنن، تا ڕۆڵەی مرۆڤ لەناو
مردووان هەڵدەستێتەوە.) [10]ئینجا
قوتابیەکانی لێیان پرسی: (ئەی باشە
بۆچی مامۆستایانی شەریعەت دەڵێن،
دەبێ ئەلیاس یەکەمجار بێت؟) [11]عیسا
وەڵامی دانەوە ووتی: (ئەمە ڕاستە،
ئەلیاس دێتو هەموو شتێ
دەخاتەوە شوێنی خۆی. [12]بەڵام پێتان
دەڵێم: ئەلیاس هاتو نەیان ناسی،
چیان ویست پێیانکرد، هەروەها
ڕۆڵەی مرۆڤیش بەدەستیانەوە
دەکەوێتە بەر ئازار.) [13]ئەوسا
قوتابیەکان تێگەیشتن، عیسا
سەبارەت بەیەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش دەدوێ.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

[14]کاتێ گەیشتنە لای کۆمەڵە
خەڵکەکە، کابرایەك هاتە بەردەمیو
لەبەرپێی‌کەوت، [15]ووتی: (گەورەم،
بەزەییت بەم کوڕەم بێتەوە، هەندێ
جار فێ دەیگرێتو تووشی ئازارێکی
زۆر دەبێت، زۆر جاریش دەکەوێتە
ناو ئاگرو ئاوەوە. [16]بردمە لای
قوتابیەکانت بەڵام نەیانتوانی
چاکی‌بکەنەوە.) [17]لێرەدا عیسا
ووتی: (ئەی نەوەی بێباوەڕو خوار،
تاکەی لەگەڵتان بم؟ تاکەی بارتان
هەڵگرم؟ ئەو کوڕە بهێنن بۆ لام.) [18]
عیسا هەڕەشەی لەو ڕۆحە کرد کە
لەکوڕەکەدا بوو، ئەویش لەلەشی
هاتە دەرەوە، کوڕە دەستبەجێ چاك
بووەوە. [19]دوای ئەمە، قوتابیەکان

بەتەنها لەعیسایان پرسی: (بۆچی ئێمە نەمانتوانی ئەو ڕۆحە پیسە لەو کوڕە دەربکەین؟) [20]وەڵامی دانەوە، ووتی: (لەبەرکەمی باوەڕتان. ڕاستیتان پێ دەڵێم: گەر هێندەی دەنکە خەرتەلەیەك باوەڕتان هەبێت، بەو کێوە دەڵێن لێرە بڕۆ بۆ ئەوێ، دەڕواتو هیچ شتێك نییە لەدەستتان یاخی بێت. ﴿[21]بەڵام ئەم جۆرە ڕۆحانە دەرناکرێ، بەنوێژو ڕۆژوو نەبێت.﴾)

دووەم باسی مردنی عیسا

[22]کاتێ عیساو قوتابیەکانی بە ناوچەی جەلیلدا دەگەڕان، عیسا بە قوتابیەکانی ووت: (ڕۆڵەی مرۆڤ ئەوەندەی نەماوە بدرێ بەدەستی خەڵکەوە، [23]دەیکوژنو لەڕۆژی سێهەمدا زیندوودەبێتەوە.) جا قوتابیەکانی بەمە زۆر دڵگران بوون.

باجی پەرستگا

[24]کاتێ گەیشتنە کەفەرناحوم*، باجگرانی پەرستگا هاتنە لای پەترۆسو لێیان پرسی: (ئەرێ مامۆستاکەتان باجی پەرستگا نادات؟) [25]ووتی: (بەڵێ، دەیدات.) کە پەترۆس چووە ماڵەوە بۆ لای عیسا بۆ ئەوەی لەم بارەیەوە لەگەڵی بدوێ، یەکسەر عیسا لێی پرسی: (ڕات چییە شەمعون؟ پاشایانی سەر زەوی سەرانەو باج لەکێ وەردەگرن لەڕۆڵەی وولاتەکەی خۆیان یاخود لە بێگانە؟) [26]پەترۆس وەڵامی دایەوە: (لەبێگانە.) ئینجا عیسا پێی ووت: (کەواتە هاوڵاتیان سەربەستن. [27]بەڵام بۆ ئەوەی تەگەرە نەخەینە ڕێگایانەوە، بڕۆ بۆ دەریاچەکەو تۆڕەکەت هەڵدە، یەکەم ماسی کەدەیگریت، دەمی بکەرەوە، دەبینی چوار درهەمی تیایە، بیهێنەرە دەرەوەو باجی خۆمو خۆتی لێبدە.)

کێ مەزنترینە ؟

18

لەو کاتەدا قوتابیەکان هاتنە لای عیساو لێیان پرسی: (کێ مەزنترینە لەپادشاهێتی ئاسمان؟) [2]عیسا منداڵێکی بانگکردو لەناوەڕاستیاندا ڕایگرتو [3]ووتی: (ڕاستیتان پێبڵێم: گەر نەگۆڕێنو وەکو ئەو منداڵەتان لێنەیەت، هەرگیز ناچنە پادشاهێتی ئاسمانەوە. [4]ئەوەی توانی

وەك ئـەم مـنداڵە خـۆی بەسـاكاری
ڕاگــــریێ، لەپادشـــاهێتی ئاسمـــاندا
بەمەزنترین دادەنریێ. 5ئەوەی بەناوی
مــنەوە پێشــوازی لەمنداڵــێكی وەك
ئەمـە بكـات، ئـەوا پێشـوازی لـەمن
كـردووە. 6بەڵام هەر كەسێك یەكێ
لــــــەوباوەڕدارە بچــــــووكـانەی
كـەباوەڕیان بەمن هەیە تووشی گوناه
بكــات، باشــتر وایــە بـۆی بــەردی
دەستار بەملیەوە هەڵواسریێو نوقمی
دەریـا بكریێ. 7قوڕ بەسەر ئەم جیهانە
كەوا خەڵكی تووشی گوناه دەكات!
تــووش بوونــی گوناهــیش دەبــێ
ڕووبـدات، بەڵام قوڕ بەسـەر ئەوەی
دەبێـتە هۆی ڕوودانی! 8گەر دەستت
یــاخود قاچــت تووشــی گونــاهی
كــردی، بی‌بڕەو* فڕێی‌دە، باشتروایە
بـێ دەســت یا بێ‌قاچ بچیتە ژیانەوە،
لــەوەی بەدەســتو قاچــی سـاغەوە
بخرێیــتە ئاگری هــەتاهــەتاییەوە، 9گەر
چاوت تووشی گوناهی‌كردی، دەری
بهێـنەو فڕێی‌دە: باشتروایە بەیەك چاو
بچـیتە ژیانەوە لـەوەی بەدوو چاوەوە
بخرێیتە ناو ئاگری دۆزەخەوە.

نموونەی مەڕی وونبوو

(10ئاگاداربن ڕقتان لەم باوەڕدارە
منداڵانە نەبێت، چونكە فریشتەكانیان
لــەئاسمان گشــت كـات ڕووی ئـەو
باوكـەم دەبیـنن كـە لەئاسماندایە. 11
﴿چـونكە ڕۆڵـەی مـرۆڤ، هاتووە بۆ
ڕزگاركـردنی وون بووان.﴾ 12ڕاتان
چـییە؟ گـەر یەكێك سەد سەر مەڕی
هەبێتو دانەیەكی لـێ‌وون بێت، ئایا
نـــەوەدو نۆكــــەی تــــر لەچــیا
بەجێ‌ناهێڵێتو ناگەڕێ بەدوای مەڕە
وون بووەكـەدا تـا دەیدۆزێـتەوە؟ 13
ڕاسـتیتان پێ‌دەڵـێم: گـەر دۆزییەوە،
زیاتـر لەنـەوەدو نۆكـەی تر كە وون
نـەبوون، پـێی دڵخـۆش دەبـێ! 14
بەهــەمان شــێوە بــاوكی ئاسمانــیم
نایەوێت یەكێ لەو باوەڕدارە منداڵانە
لەناوبچن.

گلەیی برایانە

15(گـــەر بـــراكەت خـــراپەی
بەرامبەر كـردی، بـڕۆ لایو بەتەنها
لەنێوان خۆتان گلەیی لـێ بكە. گەر
گوێـی لـێ‌گـرتی، ئـەوا بـراكەت

*بی‌بڕە : لێرە مەبەست بڕینی ئەندامی لەش نییە، بەڵكو وازهێنان لە گوناه.

دەستگیر دەبێتەوە. [16]خۆ ئەگەر
گوێی لێ ڕانەگرتی، برایەك یاخود
دوو برای کە لەگەڵ خۆت بەرە،
هەتا لەهەموو شتێ بدوێن، بەشایەتی
دوو یاسێ کەس. [17]ئەگەر بەمەش
ڕازی نەبوو، مەسەلەکە بخەرە
بەردەمی کۆمەڵی باوەڕداران، ئەگەر
لەوانیش گوێی ڕانەگرت، ئەوا وەك
یەکێکی خوانەناسو باجگر
هەڵسوکەوتی لەگەڵ بکە. [18]
ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئەوەی ئێوە
لەسەر زەوی بیبەستن، ئەوا
لەئاسمانیش بەستراو دەبێت، ئەوەش
کە لەسەر زەوی ئێوە بیکەنەوە، ئەوا
لەئاسمانیش کراوە دەبێت. [19]هەروەها
باپێتان بڵێم: گەر دووان لەئێوە
ڕیکەوتن لەسەر داواکردنی شتێك،
هەرچییەك بێت، باوکی ئاسمانیم بۆتان
دەهێنێتە دی. [20]چونکە لەهەر
شوێنێکدا دووان یاخود سیان بەناوی
منەوە کۆببنەوە ئەوا من لەنێوانیاندا
دەبم.)

لێبووردنی برایان

[21]ئینجا پەترۆس هاتە لای‌و لێی
پرسی: (گەورەم، دەبێ چەند جار
لەبراکەم خۆشبم کاتێ هەڵەم
بەرامبەر دەکات؟ تا حەوت جار؟)
[22]عیسا وەڵامی دایەوە: (من ناڵێم
حەوت جار، بەڵکو حەفتا کەرەت
حەوت جار! [23]لەبەرئەمە پادشاهێتی
ئاسمان لە پادشایەك دەکات ویستی
لێپرسینەوە لەگەڵ کۆیلەکانی
بکات. [24]کاتێ دەستی‌کرد
بەلێپرسینەوەی قەرزەکانی یەکێکیان
بۆ هێنا دە هەزار بەشە زیو قەرزاری
بوو. [25]جا لەبەرئەوەی هیچی نەبوو
قەرزەکەی پێ‌بداتەوە، پادشاکە
فەرمانیدا خۆی‌و ژن‌و ماڵ‌و منداڵی
بفرۆشرێ تا قەرزەکەی پێ‌بدرێتەوە.
[26]بەڵام کۆیلەکە لەبەردەمی
چۆکی‌داداو لێی پاڕایەوەو ووتی:
گەورەم لەسەرم ڕاوەستە، چی قەرزم
لەسەرە دەیدەمەوە. [27]پادشاکە
بەزەیی بەکۆیلەکەی هاتەوە،
ئازادی‌کردو لەقەرزەکەی خۆش
بوو. [28]کاتێ ئەم کۆیلەیە لەوێ
ڕۆیشت، کۆیلەیەکی تری بینی کە
هاوڕێی بوو، سەد بەشە زیو قەرزی
لابوو، ملی گرت‌و پێی ووت:
ئەوەی بەسەرتەوەیە بمدەرەوە! [29]
هاوڕێیەکەی لەبەرپێی کەوت‌و
لێی‌پاڕایەوە ووتی: لەسەرم ڕاوەستە،
قەرزەکەت دەدەمەوە. [30]بەڵام کابرا

بەمە ڕازی نەبوو، بردیو بەگرتنیدا،
تا ئەوەی بەسەریەوەیە بیداتەوە. 31
کاتێ کۆیلەکانی تر ئەمەیان بینی،
زۆریان پێناخۆش بوو، هەموو
شتێکیان بەپادشاکەیان ڕاگەیاند. 32
پادشا بانگی کردو پێی ووت: ئەی
کۆیلەی بەدکار، ئەو هەموو
قەرزەت لابوو، لێت خۆش بووم،
چونکە لێم پاڕایتەوە. 33ئایا نەدەبوایە
تۆش کەمێك بەزەییت بەهاوڕێکەت
بهاتایەوە، وەك من چۆن بەزەیم پیاتا
هاتەوە؟ 34پادشاکە لەمە زۆر ڕقی
هەستاو ناردی بۆ ئەوەی دارکاری
بکرێ، تا دوا پوولی قەرزەکەی
دەداتەوە. 35هەروەها باوکی
ئاسمانیشم، بەهەمان شێوە
هەڵسوکەوتتان لەگەڵ دەکات، گەر
لە دڵەوە لە هەڵەی براکانتان خۆش
نەبن.)

ژن هێنانو تەلاق دان

19

دوای ئەوەی عیسا ئەم ووتەیەی
تەواوکرد، لەناوچەی جەلیلەوە
ڕۆیشت بۆ ناوچەی یەهودیا کە
دەکەوێتە پشت ڕووباری ئوردونەوە.
2خەڵکێکی زۆر دوای کەوتن، لەوێ
نەخۆشەکانیانی چاککردەوە. 3
هەندێ لەفەریسیەکان هاتنە لای
عیسا بۆ ئەوەی تاقیبکەنەوە، لێیان
پرسی: (دروستە پیاو ژنەکەی لەسەر
هەر هۆیەك بێت تەلاق بدات؟) 4
عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی
نەتان خوێندۆتەوە، کە {دروستکەر
لەسەرەتاوە مرۆڤی بەنێرو مێ
دروستکردووە؟} 5ئەوسا پێیووتن:
{لەبەرئەوە پیاو دایكو باوکی خۆی
بەجێ دەهێڵێت، لەگەڵ ژنەکەی
جووت دەبێتو هەردووکیان دەبنە
یەك لەش. 6ئیتر دوو نین بەڵکو یەك
لەشن. ئەوەی خودا بەیەکی
گەیاندووە، مرۆڤ جیای ناکاتەوە}) 7
دیسان لێیان پرسی: (ئەی بۆچی
موسا ڕایسپاردووە کە تەلاقنامە
بەژن بدرێتو تەلاقی بکەوێت؟) 8
لەوەڵامدا ووتی: (لەبەر دڵڕەقیتان،
موسا ڕێیدان ژنەکانتان تەلاق بدەن،
ئەگینا لەسەرەتاوە وانەبوو. 9بەڵام من
پێتان دەڵێم: ئەوەی ژنەکەی بێهۆی
داوێن پیسی تەلاق دەداتو
یەکێکیدیکە دەهێنێت، ئەوا داوێن
پیسی دەکات. 10ئینجا قوتابیەکانی
پێیان ووت: (ئەگەر حاڵی پیاو لەگەڵ
ژنەکەی وابێت، کەواتە ژن نەهێنان

باشترە!) [11] وەڵامی دایەوە: (ئەم ووتەیە هەموو خەڵکی پێی ڕازینین، تەنها ئەوانە نەبێت کەپێیان دراوە. [12] جا بەشێك خەساو هەن کە بەخەساویتی لەدایك دەبن، بەشێکی دیکەشیان خەڵکی خەساندوویانن، هەروەها خەساویش هەن خۆیان خەساندووە لەپێناوی پادشاهێتی ئاسمان. کێ دەتوانێت بەمە ڕازی بێت، باڕازی بێت.)

پادشاهێتی ئاسمان بۆ منالآنە

[13] ئینجا هەندێ مندالی بچووکیان هێنایە پێشەوە تاکو دەست بخاتە سەر سەریانو نوێژیان بۆ بکات، قوتابیەکان لێیان گرژ بوون. [14] بەلآم عیسا ووتی: (واز لەمندالآن بهێنن، هاتنە لای منیان لێ قەدەغە مەکەن، چونکە پادشاهێتی ئاسمان هی ئەم جۆرە کەسانەیە.) [15] ئینجا دەستی لەسەریان داناو لەوێ ڕۆیشت.

گەنجە دەوڵەمەندەکە

[16] کوڕێکی گەنج هاتە لایو پرسی: (ئەی مامۆستا چ چاکەیەك بکەم تاکو ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) [17] وەڵامی دایەوە: (بۆچی لەبارەی چاکەوە پرسیارم لێدەکەیت؟ تەنها یەکێك هەیە چاکە. بەلآم ئەگەر دەتەوێت ژیان بەدەست بهێنی، کار بەڕاسپاردەکانی شەریعەت بکە.) [18] ئەویش لێی پرسی: (چ ڕاسپاردەیەك؟) عیسا وەلآمی دایەوە: (مەکوژە، داوێن پیسی مەکە، مەدزە، شایەتی درۆ مەدە، [19] ڕێزی دایكو باوکت بگرە، ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت خۆشت بوێت.) [20] ئینجا کوڕە گەنجەکە پێی ووت: (ئەمانەم هەموو لەمندالییەوە کردووە، ئیتر کەم وکوڕیم چییە؟) [21] عیسا وەلآمی دایەوە: (ئەگەر دەتەوێت تەواوبیت، بڕۆ چیت هەیە بیفرۆشەو بەسەر هەژاران دابەشیکە، بەم شێوەیە گەنجینەیەکت لەئاسماندا دەبێت، ئینجا وەرە دوامکەوە.) [22] کاتێ کوڕە گەنجەکە ئەمەی بیست، بە دڵتەنگییەوە ڕۆیشت، چونکە سامانێکی زۆری هەبوو. [23] ئینجا عیسا بەقوتابیەکانی ووت: (ڕاستیتان پێدەڵێم: شتێکی گرانە بۆ دەوڵەمەند بچێتە پادشاهێتی ئاسمانەوە. [24] دیسان دەڵێم: چوونە ژوورەوەی ووشترێك لەکونی دەرزییەوە ئاسانترە لەچوونە

ژوورەوەی دەوڵەمەندێك بۆ ناو
پادشاهێتی ئاسمان.) 25کاتێ
قوتابیەکانی گوێیان لەمەبوو زۆر
سەرسام بوون، پرسییان: (کەواتە کێ
دەتوانێ ڕزگاری بێت؟) 26بەڵام
عیسا سەیری کردنو پێی ووتن: (ئەمە
لای مرۆڤ مەحاڵەو نابێت، بەڵام لای
خودا، هەموو شتێك دەبێت.) 27
ئینجا پەترۆس ووتی: (ئەوەتا ئێمە
وازمان لەهەموو شتێك هێناوەو
دوات کەوتووین، بەشمان چی
دەبێت؟) 28عیسا وەڵامی دانەوە:
(ڕاستیتان پێدەڵێم، کاتێ ڕۆڵەی
مرۆڤ لەسەر تەختی شکۆمەندی خۆی
دادەنیشێتو ئێوە کەدوام کەوتوون
لەکاتی نوێبوونەوەدا لەسەر دوانزە
تەخت دادەنیشن، تاکو دوانزە
هۆزەکەی ئیسرائیل تاوانبار بکەن. 29
هەر کەسێکیش ماڵ، برا، خوشك،
باوك، دایك، منداڵو زەوی لەبەر
ناوی من بەجێیهێشتووە، سەد
ئەوەندە وەردەگرێتەوەو ژیانی
هەتاهەتاییش بەمیرات بۆی
دەمێنێتەوە. 30بەڵام زۆر
لەیەکەمینەکان دەبنە دواهەمین، زۆر
لەدواهەمینەکان دەبنە یەکەمین.)

نموونەی کرێکارانی ناو ڕەز

20
(پادشاهێتی ئاسمان لەگەورەی ماڵێك
دەکات، بەیانی زوو دەڕواتە دەرەوە
تاکرێکار بۆ ڕەزەکەی بگرێت. 2
ڕۆژی بەدینارێك لەگەڵ کرێکارەکان
ڕێکەوت، ئینجا ناردنی بۆ ڕەزەکەی.
3دوای ئەوە نزیکی کاتژمێری نۆ
چووە دەرەوە، لەمەیدانی شار
کرێکاری بێ ئیشی دیکەی دی، 4
پێی ووتن: بڕۆن ئێوەش لەڕەزەکەمدا
کار بکەن، کرێتان چەندە دەتان
دەمێ. ئەوانیش ڕۆیشتن. 5ئینجا
کاتژمێری دوانزەی نیوەڕۆ ڕۆیشتەوە
بۆ مەیدان، دوای ئەوە کاتژمێری
سێی پاش نیوەڕۆ هەمان
کاری کردەوە. 6دیسان نزیکی
کاتژمێری پێنجی ئێوارە چووە
دەرەوە، کرێکاری دیکەی بێ ئیشی
بینی، پرسی: بۆچی بەدرێژایی ڕۆژ
بێئیش وەستاون؟ 7وەڵامیان دایەوە:
چونکە کەس بەکرێی نەگرتووین.
ئەویش ووتی: ئێوەش بڕۆن بۆ
ڕەزەکەم! 8کاتێ ئێوارە داهات
خاوەن ڕەزەکە بەسەرکارەکەی
ووت: کرێکارەکان بانگ بکەو
کرێکەیان بدەرێ، دەست پێبکە

بەوانەی کە دواجار هاتوونو کۆتایی
پێ بهێنە بەوانەی یەکەمجار هاتن. [9]جا
ئەوانەی کە کاتژمێر پێنج هاتبوون
هاتنە پێشەوە، هەر یەکی دیناریکیان
وەرگرت. [10]کاتێ نۆرەی ئەوانەی
یەکەمجار هات وایانزانی زیاتر
وەردەگرن، بەڵام هەر یەك لەوانیش
دیناریکیان وەرگرت. [11]لەوکاتەدا
دەستیانکرد بە بۆڵەبۆڵکردن بەسەر
خاوەن ڕەزەکەداو [12]ووتیان:
ئەوانەی دواجار هاتن تەنها کاژێرێك
ئیشیان کردووە. کەچی تۆ ئەوانت
وەك ئێمە دانا کە بەدرێژایی ڕۆژەکە
لەژێر تیشکی ڕۆژ ئیشمان کردووە.
[13]وەڵامی یەکێکیانی دایەوەو ووتی:
هاوڕێم، من غەدرم لێ نەکردویت،
ئایا لەگەڵ من بەیەك دینار ڕێك
نەکەوتوویت؟ [14]بەشی خۆت
وەرگرەو بەڕێگەی خۆتدا بڕۆ. من
دەمەوێ بەوەی دواجاریش هات
وەك تۆی بدەمێ. [15]ئایا سەربەستی
ئەوەم نییە هەڵسوکەوت بەماڵی
خۆمەوە بکەم بەو شێوەیەی خۆم
دەمەوێت؟ یان چاوت پیسە چونکە
من چاوتێرم؟ [16]بەم شێوەیە دواهەمین
دەبنە یەکەمینو یەکەمینیش دەبنە
دواهەمین. چونکە زۆرن ئەوانەی
بانگ دەکرێنو کەمن ئەوانەی
هەڵدەبژێرێن.)

سێهەم باسی مردنی عیسا

[17]کاتێ عیسا بەرەو قودس
دەڕۆیی، هەر دوانزە قوتابیەکەی
لەرێگا جیاکردەوە، پێی ووتن: [18]
(ئەوا ئێمە دەڕۆین بۆ قودس، لەوێ
ڕۆڵەی مرۆڤ دەدرێتە دەست سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت،
بڕیاری مردن بەسەریدا دەدەن. [19]
دەیدەنە دەست ناجوولەکەکان،
گاڵتەی پێدەکەنو بە قامچی لێی
دەدەنو لە خاچی دەدەن. بەڵام
لەڕۆژی سێهەمدا زیندوودەبێتەوە.)

خزمەتکار مەزنترینە

[20]ئینجا دایکی دوو کوڕەکەی
زەبدی لێی هاتە پێشەوەو هەردوو
کوڕەکەشی لەگەڵ بوو، کڕنووشی
بۆ بردو داوایەکی لێکرد. [21]

---

*جام : مەبەستی لەو ئازارەیە کە کاتێ لەسەر خاچەکەی بوو بینی، ئەمەش بەپێی پلانی خودا.

ئەویش بەژنەکەی ووت: (چیت
دەوێ؟) وەڵامی دایەوە: (بلێ
باهەردوو کوڕەکەم لەپادشاهیەکەتدا
دابنیشن، یەکێکیان لای ڕاستتەوە،
ئەوی دیکەیان لای چەپتەوە.) 22
عیسا وەڵامی دایەوە، بەیاقوبو
یۆحەننای ووت: (ئێوە نازانن داوای
چی دەکەن. ئایا دەتوانن ئەو جامە*
بخۆنەوە کە من دەیخۆمەوە؟ وەڵامیان
دایەوە: (بەڵێ، دەتوانین.) 23ئەویش
ووتی: (جامی من دەتوانن بخۆنەوە،
بەڵام دانیشتن لەلای ڕاستو
چەپمەوە، ناتوانم بیدەم تەنها بۆ ئەوانە
نەبێت کە باوکم بۆی
ئامادەکردوون.) 24کاتێ دە
قوتابیەکەی ترگوێیان لەو دوو برایە
بوو، لێیان دڵگران بوون. 25عیسا
هەموویانی بانگ‌کردو ووتی: (ئێوە
دەزانن سەرۆك نەتەوەکان
فەرمانڕەوایی دەکەن، گەورەکانیان
دەسەڵاتیان بەسەریاندا هەیە. 26بەڵام
ئێوە با ئەوە لەنێوانتاندا نەبێت،
ئەوەی دەیەوێ لەناوتاندا مەزن
بێت، با وەك خزمەتکار بێت بۆتان.
27ئەوەش کەدەیەوێ لەناوتاندا
یەکەم بێت، با وەك کۆیلەتان بێت.
28هەر وەك چۆن ڕۆڵەی مرۆڤ
نەهاتووە تا خزمەت بکرێ، بەڵکو
هاتووە تا خزمەت بکات‌و خۆی
بەخت‌بکات بۆ کڕینەوەی زۆر
کەس.)

چاکردنەوەی دوو کوێر

29لەوکاتەدا عیساو قوتابیەکانی
ئەریحایان بەجێدەهێشت. خەڵکێکی
زۆر دوایان کەوتن. 30دوو کوێر
لەتەنیشتی ڕێگاکەدا دانیشتبوون،
کاتێ گوێیان لێبوو عیسا بەوێدا
دەڕوا، هاواریان‌کرد: (بەزەییت
پیاماندا بێتەوە گەورەم، ئەی
ڕۆڵەی داود.) 31جا خەڵکەکە
سەرزەنشتیان‌کردن تاوەکو بێدەنگ
بن، بەڵام ئەوان زیاتر هاواریان‌کرد:
(ئەی گەورە، بەزەییت پیاماندابێتەوە،
ڕۆڵەی داود!) 32عیسا ڕاوەستا،
بانگی‌کردن‌و لێی پرسین: (چیتان
دەوێ بۆتانی بکەم؟) 33وەڵامیان
دایەوە: (چاومان چاكبکەیتەوە،
گەورەم.) 34ئیتر بەزەیی پێیانداهاتەوە،
دەستی هێنا بەچاوی هەردووکیان،
دەستبەجێ چاویان ڕۆشنایی
تێکەوت، جا ئەوانیش دوای‌کەوتن.

عیسا بۆ قودس دەڕوات

21

کاتیَ لەقودس نزیك بوونەوە،
گەیشتنە دێی بەیتفاجی لای شاخی
زەیتون، عیسا دووان لەقوتابیەکانی
ناردو 2پێی ووتن: (دەچنە ئەو دێیەی
بەرامبەرتان، یەکسەر ماکەرێك
دەبینن، لەگەڵ جاشکەکەی
بەستراونەتەوە، دەیان کەنەوەو
دەیانهێنن بۆم. 3گەر یەکێ شتێکی
پیَووتن، بلێن: گەورەمان پێویستی
پێیانە، دەست بەجێ دەیان نێرێت.) 4
ئەمەش تاکو ئەوەی لەسەر زمانی
پێغەمبەرێك ووتراوە بێتەدی: 5 {بلێن
بەکچەکەی شاری داود، ئەوا
پادشاکەت بەساکاریو بەسواری
ماکەرو جاشکێك دێتە لات.} 6دوو
قوتابیەکە ڕۆیشتن، ئەوەی عیسا پێی
ڕاسپاردبوون، کردیان. 7ماکەرو
جاشکەکەیان هێنا، کراسەکانی
خۆیان لەسەر پشتی ڕاخست، جا
عیسا سواری بوو. 8خەڵکێکی زۆر،
دەستیانکرد بەڕاخستنی ڕێگاکە
بەجلەکانیان. ئەوانی دیکەش لقە
داریان دەبڕیو ڕێگاکەیان پێ
ڕادەخست. 9ئەو خەڵکەی پێش
عیسا کەوتبوون، هەروەها ئەو
خەڵکەش کە لەدوایەوە دەڕۆیشتن
هاواریان دەکرد دەیان ووت:
(هۆسانا* بۆ ڕۆڵەی داود*، پیرۆزە
ئەوەی بەناوی خوداوەندەوە دێت،
هۆسانا لەبەرزایی!) 10کاتیَ عیسا
چووە ناو قودس، هەموو شارەکە
خرۆشا، دانیشتوانی پرسییان: (ئەمە
کێیە؟) 11خەڵکەکە وەڵامیان دایەوە:
(ئەمە عیسای پێغەمبەرە، خەڵکی
شاری ناسیرەی ناوچەی جەلیلە.)

پاکردنەوەی پەرستگا

12ئینجا عیسا چووە گۆڕەپانی
پەرستگاو هەموو ئەوانەی خەریکی
کڕینو فرۆشتن بوون، دەریکردن،
دەزگاو جێگای دانیشتنی
پارەگۆڕەوەکانو کۆترفرۆشانی
سەروژێرکرد. 13پێی ووتن: (خودا
لەکتێبی پیرۆز فەرموویەتی: {
ماڵەکەم بە ماڵی نوێژ ناودەبریَ}،
بەڵام ئێوە کردوتانە {بەئەشکەوتی
دزان!}) 14کاتیَ لەپەرستگا بوو،
کوێرو شەل لێیهاتنە پێشەوە ئەویش
چاکیکردنەوە. 15کاتیَ سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
ئەم کارە سەرسوڕهێنەرەیان بینی
ڕقیان هەستا، گوێیان لەمنداڵانی ناو
پەرستگا بوو هاواریان دەکرد:

(هۆسانا بۆ ڕۆڵەی داود!) 16جا
لێیان پرسی: (گوێت لێیە ئەوانە چی
دەڵێن؟) عیسا وەڵامی‌دانەوە: (بەڵێ،
نەتان خوێندۆتەوە: {لەسەر زاری
مندالآنو شیرەخۆران ستایشت
ڕێکخستووە؟}) 17ئەوسا بەجێی
هێشتنو چووە دەرەوەی شار بەرەو
دێی بەیت‌عەنیا، بەنیازی ئەوەی
لەوێ بمێنێتەوە.
18بەیانی ڕۆژی داهاتوو، کاتێ
دەگەڕایەوە بەرەو شار برسی بوو.
19دار هەنجیرێکی لەتەنیشت
ڕێگاکە بینیو چوو بۆی، بەڵام
لەگەڵا زیاتر هیچی تری پێوە نەدی،
ئینجا بەدارەکەی ووت: (با تاهەتایە
بەرنەگریت!) دارەکە دەستبەجێ
ووشك‌بوو. 20کاتێ قوتابیەکان
ئەمەیان دی، سەریان سوڕماو ووتیان:
(چ زوو دارەکە ووشك بوو!) 21
وەڵامی‌دانەوە: (ڕاستیتان پێ‌دەڵێم:
گەر باوەڕتان هەبێتو گومان نەکەن،
نەك هەروەك ئەوەی بەم دارەم کرد
دەتوانن بیکەن، بەڵکو ئەگەر بەو
شاخە بڵێن هەڵکەنرێو بکەوە ناو
دەریاوە، بەم شێوەیە دەبێت. 22جا
هەموو ئەو شتانەی لەنوێژدا
بەباوەڕەوە داوای دەکەن،
وەری‌دەگرن.)

دەسەڵاتی عیسا

23کاتێ گەیشتە پەرستگاو
دەستی بەفێرکردن کرد، سەرۆك
کاهینەکانو پیرانی گەل لێی هاتنە
پێشەوەو پرسییان: (بە چ دەسەڵاتێك
ئەمانە دەکەیت؟ کێ ئەم دەسەڵاتەی
داوە پێت؟) 24عیسا وەڵامی‌دانەوەو
ووتی: (منیش پرسیارێکتان
لێ‌دەکەم، گەر وەڵامتان دامەوە،
ئەوسا پێتان دەڵێم بە چ دەسەڵاتێك
ئەمانە دەکەم. 25پێم بڵێن:
لەئاوهەڵکێشانی یەحیا لەکوێوە بوو؟
لەئاسمانەوە بوو یان لەخەڵکی؟)
ئەوانیش لەنێوان خۆیان کەوتنە
ڕاوێژکردنو ووتیان: (ئەگەر بڵێین
لەئاسمانەوە بوو، پێمان دەڵێ، باشە
بۆ باوەڕتان پێ‌نەکرد؟ 26وە ئەگەر
بڵێین لەخەڵکەوە بوو، ترسی ئەوە
هەیە خەڵکەکە هەڵگەڕێنەوە
بەسەرماندا، چونکە هەموویان یەحیا
بەپێغەمبەر دادەنێن.) 27ئینجا وەڵامیان
دایەوە، ووتیان: (نازانین.) ئەویش
ووتی: (کەواتە منیش پێتان ناڵێم بە
چ دەسەڵاتێك ئەمە دەکەم.)

نموونەی دوو کوڕەکە

[28](ڕاتان چییە؟ پیاوێك دوو کوڕی هەبوو. چووە لای یەکەمیانو پێیووت: کوڕم ئەمڕۆ بڕۆ لەڕەزەکەمدا کار بکە. [29]لەوەڵامدا ووتی: نامەوێ بچم. بەڵام دوای ئەوە پەشیمان بووەوەو ڕۆیشت. [30]ئینجا پیاوەکە چووە لای کوڕی دووهەمیو هەمان داواکاری لێکرد. کوڕە وەڵامی دایەوەو ووتی: بەڵێ گەورەم! بەڵام لەدواییدا نەڕۆیشت. [31]ئایا کامیان لەو دووانە بەخواستی باوکیان کرد؟) وەڵامیان دایەوە: (یەکەمیان.) ئینجا عیسا پێی ووتن: (ڕاستیتان پێدەڵێم: باجگرانو داوێن پیسان پێشتان دەکەون لەچوونە ناو پادشاهێتی خوداوە. [32] یەحیا ڕێگای ڕاستودروستی گرتو بۆ لاتان هات، کەچی باوەڕتان پێنەکرد، بەڵام باجگرانو داوێنپیسان باوەڕیان پێهێنا. تەنانەت دوای بینینی ئەمە باوەڕتان پێنەکردو تۆبەتان نەکرد.)

نموونەی باخەوانەکانی ڕەز

[33]گوێ بگرن بۆ نموونەیەکی دیکە: (گەورە پیاوێك ڕەزێکی چاند، دەوروبەرەکەی پەرژینکرد، بابەتی ترێ گوشینی تیادانا، شوێنی ئێشکگرتنی تیا دروستکرد ئینجا دایە دەست باخەوانانو بۆ گەشت ڕۆیشت. [34]کاتێ ڕەزەکە بەری گرت، کۆیلەکانی نارد بۆ لای باخەوانەکان تاکو بەرووبوومی ڕەزەکەی بۆ بهێنن. [35]باخەوانەکان کۆیلەکانیان گرت، لەیەکێکیان داو ئەویدیکەیان کوشتو سێیەمیشیان بەرد بارانکرد. [36]ئینجا گەورە پیاوەکە لەجاری پێشوو کۆیلەی زیاتری نارد، باخەوانەکان چیان لەوانەی یەکەمجارکرد واشیان لەمان کردەوە. [37]لەدواییدا کوڕەکەی نارد بۆ لایان، ووتی: ڕێز لەکوڕەکەم دەگرن! [38]باخەوانەکان کەکوڕەکەیان بینی بە یەکتریان ووت: ئەمەیە میراتگر! وەرن بابیکوژین تادەست بگرین بەسەر میراتەکەیدا. [39]ئینجا کوڕەکەیان گرتو بردیانە دەرەوەی ڕەزەکەو کوشتیان! [40]باشە کاتێ خاوەن ڕەزەکە دەگەڕێتەوە دەبێ چی لەباخەوانەکان بکات؟ [41]وەڵامیان دایەوە: (ئەو بەدکارانە لەناودەبا. دوایی ڕەزەکە دەداتە دەست

باخەوانانی دیکە تا لەکاتی خۆیدا
بەرووبوومی بدەنی.) 42عیسا پێی
وتن: (ئایا لەکتێبی* پیرۆزدا نەتان
خوێندۆتەوە: {ئەو بەردەی
وەستاکان پەسەندیان نەکرد،
هەر ئەو بەردەبوو بووە بەردی
بناغە؟ ئەمە لەلایەن خوداوەندەوە
بوو، چەند سەرسوڕهێنەرە
لەبەرچاومان!} 43لەبەرئەوە پێتان
دەڵێم: پادشاهێتی خوداتان
لێدەسەندرێتەوەو دەدرێتە دەست
گەلێك کە بەرووبوومی دەدات. 44
ئەوەی بکەوێ بەسەر ئەم بەردەدا
تێكدەشکێ، ئەوەش کە بەردەکە
بەسەریدا بکەوێت پانوپلیشی
دەکاتەوە.) 45کاتێ سەرۆك
کاهینەکانو فەریسیەکان ئەو دوو
نموونەیان بیست زانیان مەبەستی
ئەوانە. 46بۆیە هەوڵی گرتنیان دەدا،
بەڵام لەخەڵکەکە دەترسان چونکە
عیسایان بەپێغەمبەر دادەنا.

نموونەی داوەتی پادشا

22

دیسان عیسا گەڕایەوە سەر
نموونەکانیو وتی: 2(پادشاهێتی
ئاسمان لەپادشایەك دەکات، شایی بۆ
کوڕەکەی بگێڕێ. 3کۆیلەکانی
دەنێرێ تاکو بانگکراوان بۆ شاییەکە
بانگ بکەن، بەڵام ئەوان نایەن. 4
پادشاکە جارێکی دیکە کۆیلەکانی
دەنێرێتو پێیان دەڵێ: بەبانگکراوان
بڵێن، ئەوەتا من خوانم
ئامادەکردووە، گاو دابەستەکانم سەر
بڕیوەو هەموو شتێ ئامادەیە، کەواتە
وەرن بۆ شاییەکە! 5بەڵام بانگکراوان
گوێیان نەدایە، یەکێ دەڕوا بۆ
کێڵگەکەی، ئەوی دیکە بۆ
بازرگانیەکەی. 6ئەوانەی کە لەوێیا
دەمێننەوە، کۆیلەکانی پاشا دەگرن،
قسەیان پێدەڵێن، ئینجا دەیانکوژن.
7جا پادشا بەمە زۆر تووڕە دەبێو
لەشکر دەنێرێ، هەموو ئەوانەی
تاوانبارن لەناویان دەباتو
شارەکەیان دەسوتێنێ. 8دوای ئەمە
بەکۆیلەکانی دەڵێ: وا نانی شایی
ئامادەیە، ئەو بانگکراوانە شایستەی
ئەوە نەبوون، 9کەواتە بڕۆنە سەری
ڕێگاکانو هەرکەسێ دەبینن
بانگی کەن بۆ شاییەکە. 10ئینجا
کۆیلەکانی چوون بۆ سەر ڕێگاکان،
ئەوەی بینیان لەخەڵکی خراپو باش
کۆیان کردەوە، هەتا هۆڵی شاییەکە
بەتەواوی پڕ بوو لەمیوان. 11ئینجا

پادشا خۆی دەكات بەهۆڵەكەدا
تامیوانەكان ببینێت، یەكێ دەبینێت
كەجلی شایی لەبەرنەكردووە. 12پێی
دەڵێت: ئەی دۆست، چۆن هاتیتە
ژوورەوەو جلی شاییت
لەبەرنەكردووە؟ كابرا هیچ وەڵامی
نەدایەوە. 13ئینجا پادشا فەرمان دەدا
بەكۆیلەكانیو دەڵێ: دەستو قاچی
ببەستنەوەو فڕێیدەنە تاریكی دەرەوە،
جا لەوێ دەبێت بەگریانو چڕكە
چڕكی ددان! 14چونكە بانگكراوان
زۆرن، بەڵام هەڵبژێرراوان كەمن.)

باج دان بە قەیسەر

15ئینجا فەریسیەكان ڕۆیشتنو
تەگبیریان كرد، چۆن عیسا بەقسەی
خۆی تووش بكەن. 16چەند
قوتابیەكی خۆیان لەگەڵ پیاوانی
هێرودس ناردە لای، پێیان ووت:
(مامۆستا، دەزانین تۆ ڕاستگۆیتو
بەڕاستی خەڵكی فێری ڕێگەی خودا
دەكەیت، لەكەس سڵ ناكەیتەوە،
چونكە پلەو پایە نرخی نییە لات. 17
كەواتە پێمان بڵێ: دروستە سەرانە
بدرێ بەقەیسەر یان نا؟) 18عیسا
بەفێڵەكەیانی زانیو ووتی: (ئەی
دووڕووەكان، بۆچی تاقیم دەكەنەوە؟
19ئا پارەیەكی ئەو سەرانەیەم بدەنێ.)
ئەوانیش دیناریكیان* دایە. 20لێی
پرسین: (ئەم وێنەو نووسراوە هی
كێیە؟) 21ووتیان: (هی قەیسەرە.)
ئینجا پێی ووتن: (كەواتە ئەوەی هی
قەیسەرە، بیدەن بە قەیسەر، ئەوەش
كەهی خودایە بیدەن بە خودا.) 22كە
گوێیان لەم وەڵامە بوو سەرسام
بوونو بەجێیان هێشتو ڕۆیشتن.

زیندووبوونەوەی مردووان

23لەهەمان ڕۆژدا، چەند
سەدوقیەك* كەباوەڕیان
بەزیندووبوونەوە نییە، هاتنە لای
عیسا پرسیاریان لێكرد، 24ووتیان:
(ئەی مامۆستا، موسا دەڵێ، گەر
پیاوێكی وەجاخ كوێر مرد، پێویستە
لەسەر براكەی، براژنەكەی
بخوازێتو بۆ براكەی نەوە دروست
بكات. 25جا لای ئێمە حەوت برا
هەبوون، یەكەمیان ژنی هێناو بێوەچە
مرد، ژنەكەی بۆ براكەی
بەجێهێشت، 26دووەمیش هەروەها
ئینجا سێهەم تاگەیشتە حەوتەم. 27
لەدوای هەموویان ژنەكەش مرد. 28
ئایا لەكاتی زیندووبوونەوەدا ئەو ژنە
دەدرێ بەكامیان، چونكە ژنی

هەموویان بووە؟) 29عیسا وەڵامی
دانەوەو ووتی: (ئێوە بەهەڵەدا
چوونە، چونكە نەكتێب تیّدەگەن،
نەهێزی خودا. 30لەبەرئەوەی
خەڵكی لەكاتی زیندووبوونەوەدا
نەژن دەهێنن نەشوو دەكەن، بەڵكو
لەئاسمان وەك فریشتە دەبن. 31ئایا
نەتان خوێندۆتەوە ئەوەی لەبارەی
زیندووبوونەوە پێتان ووتراوە لەلایەن
خوداوە؟ 32{منم خودای ئیبراهیمو
خودای ئیسحاقو خودای یاقوب.
خودا، خودای مردووان نییە،
بەڵكو خودای زیندووانە.} 33
كەخەڵكەكە گوێیان لەمەبوو،
سەرسام بوون لەشێوەی فێركردنی.)

گەورەترین ڕاسپاردە

34كاتیّ فەریسیەكان بیستیان
عیسا سەدوقیەكانی بیّدەنگ
كردووە، یەكیانگرت بۆ ئەوەی
پرسیاری دیكەی لیّبكەن، 35یەكیّ
لەوانەی زانابوو لەشەریعەت ویستی
تاقیبكاتەوەو پێی ووت: 36(مامۆستا،
چ ڕاسپاردەیەك مەزنترین ڕاسپاردەیە
لەشەریعەت؟) 37 عیسا وەڵامی
دایەوە: (خوداوەند خودات خۆش
بویّ بەهەموو دڵو هەموو گیانو
هەموو بیرتەوە. 38ئەمە مەزنترینو
یەكەم ڕاسپاردەیە. 39دووەمیشیان
وەك ئەو وایە: ئەوەی لێت نزیكە
وەك خۆت خۆشت بویّ. 40جا
شەریعەتو پێغەمبەران هەموو بەم
دوو ڕاسپاردەیە بەندن.)

مەسیح و داود

41كاتیّ فەریسیەكان بەیەكەوە
كۆبوونەوە، عیسا لیّیپرسین: 42
(ڕاتان چییە دەربارەی مەسیح* ئەو
ڕۆڵەی كێیە؟) ووتیان (ڕۆڵەی
داودە.) 43لیّیپرسین: (كەواتە، چۆن
داود بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە
بەخوداوەند بانگی دەكاو دەڵیّ: 44{
خوداوەند بەخوداوەندمی فەرموو:
لەلای دەستی ڕاستمەوە دانیشە
تادوژمنانت بخەمە ژێر پێتەوە.} 45
ئەگەر داود پێیبڵیّ خوداوەند، ئیتر
چۆن دەبیّ بەڕۆڵەی؟) 46جا كەسیان
نەیانتوانی تەنانەت بەووشەیەكیش
وەڵامی بدەنەوە. ئیتر لەو ڕۆژەوە
كەس نەیدەتوانی هیچ پرسیارێكی
لیّبكات.

هەمووتان برای یەكترین

23

ئێنجا عیسا لەگەڵ خەڵکەکەو
قوتابیەکانی دواو ووتی: 2(ئەوەتا
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان
لەسەر کورسیەکەی موسا
دانیشتوون. 3ئەوەی پێتانی دەڵێن
کاری پێبکەن! بەڵام بەکرداری
ئەوان مەکەن، چونکە ئەوان باسی
شتێك دەکەن، خۆیان کاری
پێناکەن. 4باری قورسو ئەوەی
لەتوانادا نییە دەیپێچنەوەو دەیخەنە
سەر شانی خەڵکی، بەڵام خۆیان
نایانەوێ پەنجەیان بەری بکەوێت.
5هەموو ئەوەش کە دەیکەن، بۆ
ئەوەیە سەرنجی خەڵکی بۆ خۆیان
ڕاکێشن. بەبەستنی ئایەتەکانیان
بەناوچەوانو قۆڵیانەوەو بەجلی پانو
پۆڕیانەوە، 6حەز لەجێی سەروو
لەمیوانداریو ڕیزی پێشەوە
لەکەنیشتەکان دەکەن، 7هەروەها
حەز دەکەن، لەگۆڕەپانی شاردا
سڵاویان لێبکریو خەڵکی
بەگەورەم، گەورەم، بانگیان بکەن.
8بەڵام ئێوە ڕازی مەبن بەمامۆستا
بانگتان بکەن! چونکە مامۆستاتان
هەر یەکێکەو هەمووشتان برای
یەکن. 9هەروەها کەس بەباوك بانگ
مەکەن لەسەر زەوی! چونکە
باوکتان هەر یەکێکە، ئەویش ئەو
باوکەیە کە لەئاسمانە. 10ڕازیش مەبن
بەگەورە بانگتان بکەن! چونکە
گەورەتان هەر یەکێکە، ئەویش
مەسیحە. 11باگەورەتان، نۆکەرتان
بێت. 12ئەوەی خۆی بەرزکاتەوە،
نزم دەکرێتەوەو ئەوەش خۆی نزم
بکاتەوە، بەرز دەکرێتەوە.

دووڕوویی فەریسیەکان

13(بەڵام خاك بەسەرتان ئەی
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی
دووڕوو! چونکە دەرگای پادشاهێتی
ئاسمان بەڕووی خەڵکی دادەخەن،
نەخۆتان دەچنە ژوورەوە نە دەهێڵن
خەڵکیدیکە بچێت. 14خاك
بەسەرتان ئەی مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیانی دووڕوو، ئێوە
ماڵی بێوەژن دەخۆنو بەخۆڕایی
درێژە دەدەن بەنوێژەکانتانو
دەپاڕێنەوە، لەبەرئەوە سزای زیاتر
وەردەگرن. 15خاك بەسەرتان ئەی
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیانی
دووڕوو، ئێوە لەدەریاو بیاباندا
دەگەڕێن تا یەکێ بکەن بەجوولەکە،
کاتێ کردتان بە جوولەکە، ئەوسا
دوو ئەوەندەی خۆتان بەڵای

دۆزەخدا دەبیەن.
16خـاك بەسـەرتان ئـەی ڕابـەرە
کوێـرەکان! ئـێوە دەڵـێن: ئـەوەی
سـوێند بەپەرسـتگا بخـوا، ئەوا هیچی
لەسـەر نیـیە، بـەڵام ئـەوەی بەزێڕی
پەرسـتگا سـوێند بخـوا ئـەوا دەبـێ
سـوێندەکەی بباتەسـەر. 17ئـەی
نەفامیـنە، ئـەی کوێریـنە، کامیان لەم
دووانـە مـەزنترن، زێـڕەکە یـا ئـەو
پەرسـتگایەی زێڕەکە پیرۆز دەکات؟
18هەروەها ئێوە دەڵێن: ئەوەی سوێند
بـە قوربانگـا بخوا، ئەوا هیچی لەسەر
نیـیە، بـەڵام ئـەوەی سوێند بەقوربانی
سـەر قوربانگـە بخـوا، ئـەوا دەبـێ
سـوێندەکەی بباتەسـەر. 19ئـەی
کوێریـنە کامیان لەم دووانە مەزنترن،
قوربـانی یـان ئـەو قوربانگەیـەی
قوربانـیەکە پیرۆز دەکات؟ 20چونکە
ئەوەی سوێند بەقوربانگە دەخوا، ئەوا
سوێند دەخوا بەقوربانگەو ئەوەش کە
لەسـەریەتی. 21ئـەوەی بەپەرسـتگا
سـوێند دەخـوا، ئـەوا سـوێند دەخوا
بەپەرسـتگاو بـەوەش کـە تـیایدا
نیشـتەجێیە. 22ئەوەی بەئاسمان سوێند
دەخـوا، ئـەوا سوێند دەخوا بەتەختی
خـوداو بـەوەش کـە لەسـەری
دانیشتووە!
23خـاك بەسـەرتان ئـەی
مامۆسـتایانی شـەریعەتو فەریسـیانی
دووڕوو! چـونکە ئـێوە دەیـەکی
نەعـناعو شـویتو زیـرە دەدەنو
گـرنگترین بابـەتی شـەریعەت وەك
ڕاسـتیو بـەزەییو بـاوەڕ پشتگوێ
دەخەن، پێویست بوو لەسەرتان ئەمە
بکـەنو ئـەویش لەیاد نەکەن. 24ئەی
ڕابـەرە کوێـرەکان! ئـێوە شـت پاك
دەکەنـەوە لەمێشـوولە، بـەڵام وشتر
قوت دەدەن!
25خـاك بەسـەرتان ئـەی
مامۆسـتایانی شـەریعەتو فەریسـیانی
دووڕوو! ئـێوە دەرەوەی پـیاڵەو
قاپەکانـتان پـاك دەکەنـەوە، بـەڵام
ناوەکـەی پـڕە لـەوەی بـەدزیو
بـەرەڵڵایی دەستتان کەوتووە! 26ئەی
فەریسـی کوێـر، یەکـەمجار نـاو
پـیاڵەکەت پاك کەرەوە، تادەرەوەشی
پاك بێتەوە.
27خـاك بەسـەرتان ئـەی
مامۆسـتایانی شـەریعەتو فەریسـیانی
دووڕوو! چـونکە ئێوە وەك گۆڕێکی
بەگـەچ سـواخ دراو وان، کـە
دەرەوەی جوان دیارە، بەڵام ناوەوەی
پـڕە لەئێسـقانی مـردووانو هـەموو
پیسـییەك! 28ئـێوەش هـەروەها، لای

خەڵك خۆتان چاك دەردەخەن، بەڵام
ناوەوەتان پڕە لەدووڕوویی‌و خراپە.
[29]خاك‌بەسەرتان ئەی مامۆستایانی
شەریعەت‌و فەریسیانی دووڕوو! ئێوە
گـــۆڕی پێغەمـــبەران هەڵدەبەســـتن‌و
ئارامگای پیاوچاکان دەڕازێننەوە، [30]
ئێـــنجا دەڵـــێن: گـــەر لەســـەردەمی
باپیرانمـــاندا بژیایـــنایە، بەشداری خوێن
ڕشـــتنی پێغەمـــبەرانمان لەگەڵـــیاندا
نەدەکـرد. [31]ئـا بەمـە شایەتی لەسەر
خۆتـان دەدەن، کـە باپیرانـتان خوێن
ڕێـژی پێغەمبەران بوون! [32]جا ئەوەی
باپیرانـــتان دەســـتیان پێ‌کـــرد ئـــێوە
تەواوی‌کەن، باجام پڕبێت.
[33]ئەی مارەکان، نەوەی ئەژدیها،
چـۆن لەسزای دۆزەخ هەڵدێن؟ [34]ئا
لەبەرئەمەیە من پێغەمبەرو پیاوی داناو
مامۆســتاتان بـۆ دەنـێرم. هەندێکـیان
دەکـــــوژن‌و لەخاچـــــیان دەدەن،
هـەندێکی تریشـیان لەکەنیشتەکانتان
بـەر قامچـی دەدەن‌و لەشارێکەوە بۆ
شـارێکی دیکـە دەربەدەریان دەکەن.
[35]بـەم جـۆرە چی خوێنی پیاوچاکان
لــەم ســەر زەمیــنەدا ڕژاوە دەکەوێتە
ملـتان لەخوێنی هابیلی بێ‌تاوانەوە تا
خوێـنی زەکـەریا* کوڕی بەرخیا کە
ئـێوە لەنـێوان پەرسـتگاو قوربانگەدا
کوشـــتتان. [36]ڕاســـتیتان پێ‌دەڵـــێم:
ئۆبـاڵی ئەمانـە هەموو دەکەوێتە ملی
ئەم نەوەیە.)

غەمباری عیسا سەبارەت بە قودس

[37](ئـەی قـودس، ئـەی قـودس،
بکـوژی پێغەمـبەران‌و بەردبارانکەری
ئەوانـەی نـێرران بۆ لات! چەند جار
ویســـتم منداڵەکانـــت کۆبکەمـــەوە،
هەروەك چۆن مریشك جوجەڵەکانی
لەژێـــر بـــاڵی کۆدەکاتـــەوە، بـــەڵام
نەتانویســـت. [38]ئا ئەوەتا ماڵەکەتان بە
کـەلاوەیی بۆتـان بەجێ‌دەهێڵرێ! [39]
چـونکە پێـتان دەڵـێم، ئـیتر ئێوە من
نابیننەوە، هەتا نەڵێن: {پیرۆزە ئەوەی
بەناوی خوداوەندەوە دێت.})

پێش‌بینی وێرانبوونی پەرستگا

24

دوای ئـــەوەی عیســـا لەپەرســـتگا
هاتـەدەرەوە، قوتابـیەکانی لێی نزیك
بوونەوە هەتا سەرنجی بۆ خانووەکانی
پەرسـتگا ڕاکێشـن. [2]جـا عیسـا پێی
ووتن: (ئا ئەم هەموو خانووە دەبینن؟
ڕاســتیتان پێ‌دەڵــێم: بــەردی بەســەر
بــەردەوە نامـێنێ، بـەڵکو هـەمووی
دەڕوخێنرێ.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

3کاتێ لەسەر کێوی زەیتون
دانیشتبوو، قوتابیەکانی بەتەنها لێی
نزیك بوونەوەو پێیان ووت: (پێمان
بڵێ کەی ئەمە ڕوودەدات؟ هەروەها
نیشانەی گەڕانەوەت‌و کۆتایی زەمانە
چییە؟) 4عیسا وەڵامی دایەوە:
(ئاگاداربن، کەس هەڵتان
نەخەڵەتێنێ. 5چونکە زۆر کەس
بەناوی منەوە دێن‌و دەڵێن، من
مەسیحم‌و زۆر کەس
هەڵدەخەڵەتێنن. 6هەروەها جەنگ‌و
دەنگوباسی جەنگ دەبیستن،
ئاگاداربن، نەترسن، پێویستە ئەمانە
هەمووی ڕووبدات، بەڵام هێشتا
کۆتایی نییە. 7چونکە میللەتان دەچن
بەگژ یەکتریداو پادشاهێتی بەگژ
پادشاهێتی دیکەدا، برسێتی‌و
بومەلەرزە لەزۆر شوێن ڕوودەدات.
8بەڵام ئەمانە هەمووی ژانی یەکەمە. 9
ئینجا خەڵکی دەتان دەن بەدەستەوە
بۆ ئازاردان‌و دەتانکوژن، هەموو
گەلان لەپێناو ناوی من ڕقیان لێتان
دەبێتەوە. 10هەروەها زۆر کەس
لەباوەڕیان وەردەگەڕێن‌و یەکتری
دەدەن بەدەستەوەو ڕقیان لەیەکتری
دەبێت. 11زۆر پێغەمبەری درۆزن
دەردەکەون، زۆر کەس
هەڵدەخەڵەتێنن. 12ئینجا کەگوناە
بڵاوبووەوە، خۆشەویستی لەدڵی
زۆر کەس نامێنێ. 13بەڵام ئەوەی تا
کۆتایی خۆی ڕادەگری، ڕزگاری
دەبێت. 14مزگێنی ئەم پادشاهێتییە لە
هەموو جیهان ڕادەگەیێندری، وەك
شایەتییەك* بۆ من لای هەموو
میللەتان، ئینجا کۆتایی دێ.

گەورەترین تەنگانە

(15کاتێ پیسی کاولبوون
لەشوێنی پیرۆزدا دەبینن، (ئەوسا
باخوێنەر تێبگات،) ئەوەی لەسەر
زمانی پێغەمبەر دانیال ووتراوە، 16
ئینجا ئەوانەی لەناوچەی یەهودیان
با ڕابکەن بۆ چیا، 17ئەوەش کە
لەسەربانە، با نەیەتە خوارەوە، بۆ
ئەوەی شتێك لەماڵەکەی ببات. 18
هەروەها ئەوەی لەکێڵگەیە با
نەگەڕێتەوە. هەتا جلەکەی لەگەڵ
خۆی ببات. 19خاك بەسەر سكپڕو
شیردەر لەوڕۆژانەدا! 20نوێژ بکەن
با ڕاکردنتان لەزستاندا یان
لەشەممەدا نەبێت. 21چونکە
تەنگانەیەکی واگەورە ڕوودەدات،
کە لەدروستکردنی جیهانەوە

تائێستا شتی وا نەبوویێتو هەرگیز
ناشبێت. 22گەر بێتو ئەو ڕۆژانە
کەم نەکرێتەوە، کەس ڕزگاری
نابێت. بەڵام لەپێناوی ئەوانەی
هەڵبژێرراون، ئەو ڕۆژانە کەم
دەکرێتەوە. 23جا ئەو کاتە گەر
یەکێك پێیووتن: ئەوەتا مەسیح
لێرەیە یان لەوێیە، باوەڕ مەکەن، 24
چونکە چەند مەسیحێکی فێڵبازو
پێغەمبەری درۆزن دەردەکەون،
نیشانەی گەورەو شتی سەرسوڕهێنەر
دەکەن، بەشێوەیەك گەر بتوانن
تەنانەت هەندێ لەهەڵبژێراوەکانیش
هەڵدەخەڵەتێنن. 25ئەوەتا من پێشتر
ئاگادارتان دەکەمەوە، 26گەر
خەڵکی پێیان ووتن: ئەوەتا مەسیح
لەدەشتە! مەڕۆن بۆ دەشت، یان
ئەوەتا لەژوورەوەیە! باوەڕ مەکەن.
27چونکە چۆن هەورە تریشقە
لەڕۆژهەڵاتەوە بریسکە دەدات،
لەڕۆژئاواوە ڕووناکی دەردەکەوێ،
گەڕانەوەی ڕۆڵەی مرۆڤیش ئاوها
دەبێت. 28جا هەرشوێنێك کەلاکی
لێبێت، داڵ لێی کۆدەبێتەوە.

هاتنەوەی عیسا

(29دوای ڕۆژانی ئەو تەنگانەیە،
ڕۆژ تاریك دەبێت، تیشکی مانگ
دەگیرێ، ئەستێرەکان لەشوێنی
خۆیان دەکەونە خوارەوەو هێزی
ئاسمان تێك دەچێت. 30ئینجا
نیشانەی ڕۆڵەی مرۆڤ لەئاسماندا
دەردەکەوێ، هەموو خێڵەکانی سەر
زەمین دەست دەکەن بەگریان، جا
ڕۆڵەی مرۆڤ دەبینن، لەسەر هەوری
ئاسمان بەهێزو شکۆیەکی مەزنەوە
دێت. 31فریشتەکانی بەکەڕەنایەکی
گەورەوە دەنێرێ، تاکو
هەڵبژێرراوانی خودا لەهەر چوار
گۆشەی جیهانو لەم سەرو
ئەوسەری ئاسمانەوە کۆبکەنەوە.

لە دار هەنجیر فێربن

(32ئەم نموونەیە لەدار هەنجیر
فێربن، کاتێ لقەکانی نەرم بوونو
گەڵایان دەرکرد، ئەوا دەزانرێ
هاوین نزیك بووتەوە. 33هەروەها کە
ئەم هەموو شتانەتان بینی ڕوودەدات،
بزانن ئەو نزیکە بەڵکو لەبەر
دەرگایە. 34ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەم
نەوەیە بەسەر ناچێ، هەتا ئەم شتانە
هەمووی ڕوونەدات. 35ئاسمانو
زەوی بەسەر دەچن، بەڵام ووتەکانم
هەرگیز بەسەر ناچن.

ئەو کاتەی کەس نایزانێ

(36ئەو ڕۆژو ئەو کاتە، کەس
نایزانێ، نەفریشتەکانی ئاسمان،
نەڕۆڵە، تەنها باوك نەبێ. 37سەردەمی
نوح چۆن بوو، گەڕانەوەی ڕۆڵەی
مرۆڤیش هەروا دەبێت. 38خەڵکی
پێش ڕۆژانی لافاوەکە دەیانخواردو
دەیانخواردەوە، ژنیان دەهێناو شوویان
دەکرد، تا ئەو ڕۆژە هات کە نوح
چووە ناو کەشتیەکەوە، 39بە خۆیان
نەزانی هەتا لافاوەکە هاتو
هەموویانی برد. هاتنەوەی ڕۆڵەی
مرۆڤیش هەروا دەبێت. 40لەو کاتەدا
دوو پیاو لەکێڵگە دەبن، یەکێکیان
دەبرێو ئەویکە بەجێدەهێڵرێ. 41
دوو ژن دەستار دەکەن، یەکێکیان
دەبرێو ئەویکە بەجێ دەهێڵرێ.
42لەبەرئەوە ئێشك بگرن، چونکە
نازانن لەچ کاتێکدا خوداوەندتان
دەگەڕێتەوە. 43ئەوەش بزانن، گەر
گەورەی ماڵ بزانێ شەو لەچ کاتێك
دز دێتە سەری، ئێشك دەگرێو
نایەڵێ ماڵەکەی ببڕێت. 44کەواتە
ئێوەش ئامادەبن، چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ
لەکاتێکدا دەگەڕێتەوە کە نایزانن.

نموونەی کۆیلەی سەرڕاست

(45کەواتە کێیە ئەو کۆیلە سەر
ڕاستو دانایەی گەورەی ماڵ
دایدەنێ بەسەر ئەوانەی
لەماڵەکەیدان تاکو لەکاتی
خۆیدا خواردنیان بۆ ئامادە بکات؟
46خۆزگە دەخوازرێ بەو کۆیلەیە
کاتێ گەورەکەی دەگەڕێتەوە
دەبینێت وا بەکاری خۆی
هەڵدەستێت. 47ڕاستیتان پێدەڵێم:
ئینجا گەورەی ماڵ هەموو ماڵەکەی
خۆی دەخاتە بەردەست ئەو
کۆیلەیە. 48بەلام گەر بێتو
کۆیلەکە لەدڵی خۆی بڵێت:
گەورەم لەهاتنەوەدا
دوادەکەوێ، 49ئینجا دەست بکات
بەلێدانی کۆیلەکانی دیکە، بخواو
بخواتەوە لەگەڵ سەرخۆشان. 50
ڕۆژێ دەبێت گەورەی ماڵ تیایدا
بگەڕێتەوە کە ئەو نایزانێت، کاتێك
ئەو درکی پێناکات، 51ئەوسا
کۆیلەکەی سزا دەدات، بەشی
لەگەڵ دووڕووواندا دەبێت، جا لەوێ
دەبێت بەگریانو چڕکە چڕکی
ددان.)

نموونەی کچە داناکانو کچە نەفامەکان

25

«پادشاهێتی ئاسمان وەك دە كچ وایە، چرایان هەڵگرتبێتو بەرەو پیری زاوا هاتبن. [2]پێنج لەوان دانا بوون، پێنجیش نەفام. [3]نەفامەكان چراكانیان لەگەڵ خۆیان برد، بێئەوەی نەوتی زیادە بەرن. [4]بەڵام داناكان لەگەڵ چراكانیان نەوتی زیادەیان خستە قووتوویەكەوەو لەگەڵ خۆیان بردیان. [5]كاتێ زاوا دواكەوت هەموو خەو بردنیەوەو نووستن. [6]لەنیوە شەودا دەنگ بەرزبووەوە: ئەوەتا زاوا هات، هەموو چوون بەرەو پیری! [7]كچانیش هەستان تا چراكانیان ئامادە بكەن. [8]نەفامەكان بەداناكانیان ووت: تۆزێ نەوتمان بدەنێ لەوەی خۆتان، چونكە چراكانمان دەكوژێتەوە! [9]داناكان وەڵامیان دایەوە: لەوانەیە بەشی ئێمەو ئێوەش نەكات. وا چاكترە بچنە لای نەوت فرۆش، نەوت بۆ خۆتان بكڕن! [10]لەكاتێكدا نەفامەكان ڕۆیشتن بۆ نەوت كڕین، زاوا گەیشت، ئەوانەی ئامادەبوون لەگەڵی چوونە ناو هۆڵی شاییەكە، ئینجا دەرگا داخرا. [11]دوای ماوەیەك ئەوانی دیكە گەڕانەوەو ووتیان: گەورەم، گەورەم، دەرگامان لێبكەرەوە. [12]زاوا وەڵامی دایەوە: ڕاستیتان پێ دەڵێم، من ناتان ناسم. [13]كەواتە ئێشك بگرن، چونكە ڕۆژو كاتی گەڕانەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ نازانن.

نموونەی دواكەوتنی گەورەی ماڵ

«[14]هەروەها پادشاهێتی ئاسمان لەپیاوێك دەكات كە دەیەوێ گەشت بكات، كۆیلەكانی بانگ دەكاو ماڵەكەیان دەداتە دەست. [15]بەیەكێكیان پێنج بەشو بەوی‌كە دوو بەش و بەسێهەم یەك بەش زیویان پێدەدات. هەریەكە بەپێی توانای خۆی، ئینجا دەڕوات. [16]ئەوەی پێنج بەشە زیوەكە وەردەگرێ، یەكسەر دەڕواتو دەست دەكات بەبازرگانی پێوەی، ئەوسا پێنج بەشی دیكەش بەدەست دەهێنێ. [17]هەروەها ئەوەی دوو بەشەكە وەردەگرێ هەمان شت دەكات، ئەویش دوو بەشی دیكە بەدەست دەهێنێ. [18]بەڵام ئەوەی یەك بەشەكە وەردەگرێ، دەڕوات لەزەویدا چاڵێك هەڵدەكەنێ و زیوی گەورەكەی تیا دەشارێتەوە. [19]دوای ماوەیەكی زۆر كاتێ گەورەی ئەو كۆیلانە دەگەڕێتەوە، بانگیان دەكات

بۆ لێپرسینەوە. 20ئەوەی پێنج
بەشەکەی وەرگرتبوو، دێتە پێشەوە
پێنج بەشی‌کەش لەبەردەمی دادەنێو
دەڵێ: گەورەم تۆ پێنج بەشت دامێ،
ئەمەش پێنج بەشی‌کەیە کە بەدەستم
هێناوە. 21گەورەکەی پێی دەڵێت:
باشت کرد ئەی کۆیلەی چاکو
دەست پاك. دەست پاك بوویت
لەکەمدا، زۆرت پێ‌دەسپێرم. وەرە
ژوورەوە بۆ خۆشی گەورەکەت 22
هەروەها ئەوەی کە دوو بەشەکەی
وەرگرتبوو دێتو دەڵێ: گەورەم تۆ
دوو بەشت دامێ، ئەمەش دوو بەشی
دیکەیە کە بەدەستم هێناوە.
23گەورەکەی پێی دەڵێت:
باشت‌کرد ئەی کۆیلەی چاکو
دەست‌پاك! دەست‌پاك بوویت
لەکەمدا، زۆرت پێ‌دەسپێرم. وەرە
ژوورەوە بۆ خۆشی گەورەکەت. 24
ئینجا ئەوەی یەك بەشەکەی
وەرگرتبوو دێتو دەڵێت: گەورەم،
زانیم تۆ پیاوێکی دڵڕەقی دروێنە
دەکەی لەشوێنێك کە نەت
ڕوواندووە، کۆدەکەیتەوە لەشوێنێك
کە نەت چاندووە، 25ترسام، ڕۆیشتم
بەشە زیوەکەم لەناو زەویدا شاردەوە.
ها ئەوە ماڵەکەتە. 26گەورەکەی
پێی‌دەڵێت: ئەی کۆیلەی خراپو
تەوەزەل! زانیت من دروێنە دەکەم بێ
ڕواندنو کۆدەکەمەوە بێ‌چاندن، 27
جا باشتر وابوو ماڵەکەمت لای
پارەگۆڕەوەکان دابنایە، تا دوای
گەڕانەوەم لەگەڵ سوودەکەی وەرم
بگرتایەوە. 28ئا ئەو بەشەی
لێ‌بسەنەوە بیدەن بەوەی دە
بەشەکەی پێ‌بوو. 29هەر کەسێ
هەیبێ، زۆرتری پێ‌دەدرێ، تا لێی
دەڕژێ، بەڵام ئەوەی کە نیەتی
ئەوەندەی کەهەشیەتی لێی
دەسەندرێتەوە. 30ئا ئەم کۆیلە
بێ‌سوودە، فڕێ بدەنە تاریکی
دەرەوە، جا لەوێ دەبێ بەگریانو
چرکەچرکی ددان.

عیسا حوکم بەسەر جیهان دەدات

(31کاتێ ڕۆڵەی مرۆڤ لەگەڵ
فریشتەکانی بەشکۆمەندی
دەگەڕێتەوە، دادەنیشێ لەسەر تەختی
شکۆمەندی خۆی. 32هەموو
نەتەوەکان کۆدەبنەوە لەبەردەمیدا،
ئەویش هەندێکیان لەوی دیکەیان
جیا دەکاتەوە وەك چۆن شوان مەڕ
لەبزن جیادەکاتەوە. 33جامەڕەکان
لەلای ڕاستی خۆی ڕادەگرێو

بزنەکانیش لەلای چەپیەوە. [34]ئینجا
پادشا بەوانەی لای ڕاستیەوەن دەڵێ:
وەرن ئەی ئەوانەی باوکم پیرۆزی
کردوون، ئەو پادشاهیەتیە وەرگرن
کە لەدروستکردنی جیهانەوە بۆتان
ئامادەکراوە. [35]چونکە برسی بووم
تێرتان کردم، تینوو بووم ئاوتان
داپێم، نامۆ بووم جێگەتان کردمەوە.
[36]ڕووت بووم جلتان لەبەرکردم،
نەخۆش بووم سەرتان لێدام، دیل
بووم هاتن بۆ لام. [37]ئەوسا
ڕاستودروستان وەڵام دەدەنەوەو
دەڵێن: ئەی گەورە، کەی تۆمان
بەبرسێتی دیوە نانمان داویتێ؟ یان
بەتینوێتی ئاومان داویتێ؟ [38]کەی
تۆمان بەنامۆیی دیوەو جێگەمان
کردویتەوە یان بەڕوتی جلمان
لەبەرکردویت؟ [39]کەی تۆمان دیوە
بەنەخۆشی یان دیلی سەرمان
لێداوی؟ [40]ئینجا پادشا وەڵامیان
دەداتەوە: ڕاستیتان پێدەڵێم:
هەرشتێك ئێوە بۆ یەكێ لەم برا
بچوکانەم کردووتانە، بۆ منتان
کردووە. [41]دوای ئەوە بەوانەی
لەلای چەپیەوە ڕاوەستاون دەڵێت:
دوورکەونەوە لێم ئەی نەفرەت
لێکراوینە بۆ دۆزەخی هەتاهەتایی،
ئەوەی بۆ شەیتانو دەستو
پێوەندەکەی ئامادەکراوە. [42]چونکە
برسی بووم تێرتان نەکردم، تینوو
بووم ئاوتان نەدامێ، [43]نامۆ بووم
شوێنتان نەکردمەوە، ڕوت بووم
جلتان لەبەرنەکردم، نەخۆش بووم
سەرتان لێنەدام، دیل بووم نەهاتنە
لام. [44]ئینجا ئەوانیش وەڵام
دەدەنەوە، دەڵێن: ئەی گەورە، کەی
تۆمان دیوە بەبرسێتی، بەتینوێتی،
بەنامۆیی، بەڕوتی، بەنەخۆشی،
بەدیلیو یارمەتیمان نەداوی؟ [45]
وەڵامیان دەداتەوە: ڕاستیتان
پێدەڵێم: هەر شتێکتان بۆ یەکێ
لەم برا بچووکانەم نەکردووە، بۆ
منتان نەکردووە. [46]ئینجا ئەوانە بۆ
سزای هەتاهەتایی دەچنو
ڕاستودروستەکانیش بۆ ژیانی
هەتاهەتایی.)

پلانێك بۆ کوشتنی عیسا

26

کاتێ عیسا ئەم ووتانەی هەموو
تەواوکرد، بەقوتابیەکانی ووت: [2]
(ئێوە دەزانن کەدوو ڕۆژیکە جەژنی
تێپەڕبوون دێت. ئەوسا ڕۆڵەی مرۆڤ،
دەدرێ بەدەستەوە تاکو لەخاچ

بدرێ.) 3ئینجا سەرۆك كاهینەكانو
پیرانی گەل لەماڵی یەكێ لەسەرۆك
كاهینەكان* كەناوی قەیافا بوو
كۆبوونەوە، 4تەگبیریان لەعیسا
دەكرد بەفێڵێ بیگرنو بیكوژن. 5
بەڵام ووتیان: (ئەمە لەجەژندا
ناكەین، نەوەك گەل بشڵەژێت.)

ئامادەكردنی عیسا بۆ ناشتنی

6لەوكاتەی عیسا لەبەیتعەنیا
لەماڵی شەمعونە گول بوو، 7ژنێك
هات بۆ لای بەشوشەیەك بۆنی
گرانبەهاوە، بۆنەكەی ڕژاند بەسەریدا
كاتێ لەسەرخوان بوو. 8قوتابیەكان
كە ئەمەیان بینی، زویر بوونو
ووتیان: (ئەم دەست بڵاویەی
بۆچییە؟ 9دەتوانرا ئەو بۆنە گرانبەهایە
بفرۆشرایەو پارەكەی بەهەژاران
بدرایە؟) 10عیسا بەمەی زانی، پێی
ووتن: (بۆچی ئەم ژنە زویر دەكەن؟
ئەو شتێكی چاكی بۆ من كرد. 11
هەژاران گشت كاتێ لای ئێوەن،
بەڵام من گشت كاتێ ئاوا لاتان نابم.
12ئەو بۆنەكەی بەسەرمدا ڕژاند،
ئەمەی كرد بۆ ئامادەكردنم بۆ ناشتن.
13ڕاستیتان پێدەڵێم: كاتێ
بانگەوازی ئەم مزگێنییە* لەهەموو
جیهاندا دەكرێ، یادی ئەوەش
دەكرێ، كە ئەم ژنە بۆ منی
كردووە.)

ناپاكی یەهوزا

14ئینجا یەكێك لەدوانزە
قوتابیەكەی كە ناوی یەهوزای
ئەسخەریوتی بوو ڕۆیشت بۆ لای
سەرۆكی كاهینەكان، 15ووتی:
(چەندم پێدەدەن تا بیدەمە دەستتان؟)
ئەوانیش سی دراوی زیویان بۆ دانا.
16ئیتر لەوكاتەوە یەهوزا دەگەڕا بۆ
هەلێك كەوا عیسا بدا بەدەستەوە.

نانی جەژنی تێپەڕبوون

17لەیەكەم ڕۆژی جەژنی
فەتیرەدا*، قوتابیەكان هاتنە لای
عیساو پرسییان: (لەكوێ دەتەوێت
نانی جەژنی تێپەڕبوونت بۆ
ئامادەبكەین؟) 18وەڵامی دانەوە:
(بڕۆنە ناو شار، بۆ لای فلان كەس،
پێی بڵێن: مامۆستا دەڵێ كاتم نزیك
بووتەوە، لەگەڵ قوتابیەكانم لای تۆ
جەژنی تێپەڕبوون دەكەم.) 19
قوتابیەكان فەرمانی عیسایان جێبەجێ
كرد، لەوێ نانی جەژنی
تێپەڕبوونیان ئامادەكرد.

20 عیسا ئێوارە لەگەڵ دوانزە
قوتابیەکەی لەسەر خوان دانیشت.
21 لەکاتێکدا کە نانیان دەخوارد،
عیسا ووتی: (ڕاستیتان پێ‌ئەڵێم: یەکێ
لەئێوە دەمدات بەدەستەوە.) 22
قوتابیەکان بەمە خەمێکی قورس
دایگرتن، هەریەك لەوان پرسیاریان
لێکرد: (گەورەم، ئەوە منم؟) 23
وەڵامی دایەوە: (ئەوەی لەگەڵم
دەست درێژ دەکات بۆ قاپەکە، ئەو
دەمدات بەدەستەوە. 24 ڕۆڵەی مرۆڤ
پێویستە بەو شێوەیە بڕوات، وەك
لەکتێبی پیرۆز لەسەری نووسراوە.
بەڵام خاكبەسەر ئەو کەسەی ڕۆڵەی
مرۆڤ بەدەستەوە دەدات. باشتر بوو
بۆ ئەو کەسە هەر لەدایك نەبووایە.)
25 ئینجا یەهوزا ئەوەی کە دەیدات
بەدەستەوە، پرسیاری لێ‌کرد:
(مامۆستا، ئایا ئەو کەسە منم؟)
وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت.)

دوا نان خواردن

26 لەکاتی نان خواردن عیسا
نانێکی هەڵگرت، دوای سوپاس
کردن، پارچە پارچەی‌کردو دای
بەقوتابیەکانو ووتی: (بگرن، بخۆن،
ئا ئەمە لەشی منە.) 27 ئینجا جامێکی
هەڵگرت، سوپاسی خودای کرد،
دای پێیانو ووتی: (هەموو لێی
بخۆنەوە! 28 چونکە ئەمە خوێنی منە
بۆ پەیمانی نوێ* ئەو خوێنەی
لەپێناوی زۆر کەس دەڕژێ، بۆ
گوناە بەخشین. 29 پێتان دەڵێم: من
لەمڕۆ بەدواوە لەبەرووبوومی مێو
ناخۆمەوە، تا ئەو ڕۆژە دێت کە سەر
لەنوێ لەپادشاهێتی باوکم لەگەڵتان
دەی‌خۆمەوە.) 30 دوای ئەوەی
گۆرانی ڕۆحیان ووتەوە،
چوونەدەرەوە بۆ کێوی زەیتون.

نکۆڵی‌کردنی پەترۆس

31 ئینجا عیسا پێی ووتن:
(ئەمشەو هەمووتان لەمن دەکەونە
گومانەوە، چونکە لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {لەشوانەکە دەدەم،
مەڕی مێگەلەکە پەرش‌و بڵاودەبنەوە.
} 32 بەڵام ئەوە بزانن کە دوای
زیندووبوونەوەم پێشتان دەکەوم بۆ
جەلیل.) 33 پەترۆس وەڵامی دایەوە:
(گەر هەموو لێت بکەونە گومانەوە،
من گومانت لێ‌ناکەم.) 34 عیسا پێی
ووت: (ڕاستیت پێ‌دەڵێم: هەر
ئەمشەو پێش ئەوەی کەڵەشێر بخوێنێ
تۆ سێ جار نکۆڵیم لێدەکەیت.) 35

پەتـرۆس ووتی: (گەر لـەگەڵت بمرم،
نکۆڵیـــــت لێـــــناکەم.) هـــــەروەها
قوتابیەکانیش هەموو وایان ووت.

نوێژی عیسا لە باخی جەسیمانی

36دوای ئـەوە عیسـاو قوتابیەکان
چـوون بۆ باخێك پێیدەووترێ باخی
جەسیمانی، پێیووتن: (لێرە دانیشن،
دەچـم نوێژ دەکەم.) 37لەگەڵ خۆی
پەتـرۆس و دوو کورەکـەی زەبـدی
بـرد، پـەژارەو دڵتەنگی دایگرتبوو.
38پـێیووتن: (ئـەوەندە دڵم تەنگە تا
مردن، لێرە بمێننەوەو لـەگەڵم شەوارە
بگـــــرن.) 39کەمـــــێك لێـــــیان
دوورکەوتەوە، بەسەر ڕوودا کەوتو
دەسـتی کـرد بەنوێژکـردن، ووتـی:
(ئـەی بـاوك، گەر دەبێت ئەم جامەم
لـێدووربخـەرەوە. بـەڵام نـەك وەك
ئـەوەی خـۆم دەمەوێت، بەڵکو وەك
ئـــەوەی تـــۆ دەتـــەوێ.) 40ئێـــنجا
گەڕایەوە بۆ لای قوتابیەکان، کە بینی
نووسـتوون، بەپەترۆسـی ووت: (ئـا
ئاوهـــا نەتانـــتوانیکاژێرێك لەگـــەڵم
ئێشـك بگرن؟ 41ئێشك بگرنو نوێژ
بکەن نەوەك بکەونە تاقیکردنەوەوە.
ڕۆح چالاکە، بەڵام لەش لاوازە.) 42
بـۆ جـاری دووەم ڕۆیشـتەوە نوێـژ
بکـات، ووتـی: (ئـەی باوکی خۆم،
گـــەر خواردنـــەوەی ئـــەم جامـــەم
لـیدوورناخەیـــتەوەو هەردەبێـــت
ببێـت. بـا وابێتو بەخواستی تۆبێ.)
43ئینجا گەڕایەوە بۆ لای قوتابیەکانو
بیـنی دیسـان نووستون، چونکە خەو
چاوی قورس کردبوون. 44ئیتر وازی
لـێهێنان، بۆ جاری سێهەم گەڕایەوە
تـا نوێـژ بکـات، هـەمان ووتـەی
دووبارەکـردەوە. 45دوایـی گەڕایەوە
بـۆ لای قوتابـیەکانو ووتـی: (ئـەوە
هێشـتا نووسـتوونو پشـوو دەدەن؟
ئـەوەتا کـاتی ئەوە نزیك بووتەوە کە
ڕۆڵـــەی مـــرۆڤ بدرێـــتە دەســـت
گوناهباران. 46هەسـتن بابڕۆین! ئەوا
ئـەوەی دەمـدات بەدەسـتەوە نزیـك
بووەوە.)

گرتنی عیسا

47لەوکاتـەی دەدوا، یـەهوزا کە
یەکێ بوو لەدوانزە قوتابیەکە، لەگەڵ
کۆمەڵێکی زۆر بەشمشێرو کوتەکەوە
گەیشـتنە ئەوێ، کە لەلایەن سەرۆك
کاهینو پیرانی گەلـەوە نێرابوون. 48
ئـــەوەی عیســـا دەدات بەدەســـتەوە
نیشانەیەکی دابوونیێو پێیانی ووتبوو:
(ئـەوەی ماچی دەکەم، ئەوە خۆیەتی،

بـیگرن.) 49لـەعیسـا نـزیك بووەوەو
ووتـی: (سـڵاو ئەی مامۆستا.) ئینجا
ماچـیکرد. 50ئەوسـا عیسـا ووتـی:
(ئـەی دۆسـتی مـن، ئـەوەی بـۆی
هـاتووی بـیکە.) ئیـنجا ئەوانـەی
لەگـەڵی هاتـبوون لەعیسـا هاتـنە
پێشـەوەو گرتـیان. 51یەکێ لەوانەی
لەگـەڵ عیسـادا بـوو دەسـتی بـۆ
شمشـێرەکـەی درێژکرد، دەری هێناو
لەیـەکێ لەکۆیلـەکانی سـەرۆك
کاهینەکانیداو گوێی بڕی. 52عیسا
پـێی ووت: (شمشێرەکەت بگەڕێنەوە
نـاو کـێلانەکەی خـۆی، چـونکە
ئەوانەی شمشێر هەڵدەگرن، بە شمشێر
لـەناو دەچـن. 53ئایـا وا دەزانیـت
نـاتوانم داوا لـەباوکم بکـەم زیاتـر
لەدوانزە لەشکر فریشتەم بۆ بنێرێت؟
54بـەڵام ئـیتر چـۆن ئـەوەی لەکتێبی
پـیرۆزدا نووسراوە بێتەدی، کە دەڵێ
دەبێ بەوشێوەیە ڕوو بدات؟) 55ئینجا
عیسـا ووتەکانی ئاراستەی خەڵکەکە
کـردو ووتـی: (هـەروەك چـۆن بـە
شمشـێرو کوتەکەوە دەچن بۆ دزێك،
ئاوهـا دەتانـەوێ بمگرن؟ هەموو ڕۆژ
لەنێوانـتان بووم لەپەرستگا خەریکی
فـێرکردن بـووم، کەچی نەتان گرتم.
56بـەڵام، ئەمانـە هـەمووی ڕوویـدا،
هـەتا پـەرتووکی پێغەمبەران بێتەدی)،
لـەو کاتـەدا قوتابـیەکانی هـەموو
بەجێیان هێشتو ڕایانکرد.

دادگاییکردنی عیسا

57ئەوانـەی عیسـایان گـرت،
بـردیان بـۆ لای قـەیافا کـە سـەرۆك
کـاهین بـوو. لەوکاتەدا مامۆستایانی
شـەریعەتو پـیران لای
کۆبووبوونـەوە. 58پەتـرۆس دوور
بـەدوور دوایـانکـەوت بـۆ مـاڵی
سـەرۆکی کاهینـەکان، ئیـنجا چووە
ژوورەوەو لـەناو پاسـەوانەکان
دانیشت تاکۆتایی مەسەلەکە ببینێت.
59سـەرۆك کاهیـنەکانو ئەنجومـەنی
بـاڵای جوولەکـەو پـیران هەموویان
دەگـەڕان بەدوای شایەتییەکی درۆدا
دژی عیسا، تاوەکو بیکوژن، 60بەڵام
هیچی وایان نەدۆزیەوە، زۆر لەوانەی
کـە بەدرۆ تاوانیان دەخستە پاڵ عیسا
ئامـادەبوون لەوێ. لەدواییدا دووان
هاتـنە پێشـەوە، 61ووتـیان: (ئـا ئەمە
ووتـی: مـن دەتوانم پەرستگای خودا
بڕوخێـنمو لـەماوەی سـێ ڕۆژ
دروسـتی بکەمـەوە.) 62لـەوێ
سـەرۆکی کاهیـنەکان هەسـتاو
لێیپرسـی: (ئایـا وەڵامـت چـییە

دەربارەی ئەوەی ئەم دووانە پێت
دەڵێن؟) 63بەڵام عیسا بەبێدەنگی
مایەوە، دیسان سەرۆك كاهین
پرسیاری لێكردو ووتی: (سوێندت
دەدەم بە خودای زیندوو، پێمانبڵێ،
ئایا تۆ مەسیحی ڕۆڵەی خودای؟) 64
عیسا وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت.
هەروەها پێشتان دەڵێم، لەئێستەوە
ڕۆڵەی مرۆڤ دەبینن لەلای دەستە
ڕاستی خودای بەتواناوە دادەنیشێت،
ئێنجا لەدواییدا لەسەر هەوری
ئاسمانەوە دەبینرێ دێتەوە.) 65
سەرۆكی كاهینەكان كراسی خۆی
دادڕیو هاواریكرد: (ئەوەتا كفر
دەكات! ئیتر پێویستمان بەشایەت
نییە. ئا ئەوەتا ئێوە گوێتان
لەكفرەكەی بوو. 66ڕاتانچیە؟)
وەڵامیان دایەوە: (شایانی مردنە!) 67
ئێنجا تفیان لەڕوویكردو لێیاندا.
هەندێكیشیان بەزللە لێیان دەداو
دەیان ووت: 68(ها ئەی مەسیح
پێمان بڵێ، كێ بوو لێیدایت؟)

پەترۆس نكۆڵی لەعیسا دەكات

69لەو كاتەدا پەترۆس
لەحەوشەی خانووەكەدا دانیشتبوو.
یەكێ لەكارەكەرەكانی ئەوێ هاتە
لای و پێیووت: (تۆش لەگەڵ
عیسای جەلیلی بوویت.) 70پەترۆس
ڕەتیكردەوەو ووتی: (من
نازانم تۆ چی دەڵێیت!) 71ئێنجا
پەترۆس چووە لای دەروازەی
خانووەكە، كارەكەرێكی كەش
ناسیەوەو بەوانەی لەوێ بوون ووتی:
(ئا ئەمەش لەگەڵ عیسای ناسری
بوو!) 72بۆ جاری دووەم پەترۆس
نكۆڵی لێكردو سوێندی خوارد: (من
ئەو پیاوە ناناسم!) 73دوای ماوەیەك
ئەوانەی لەوێ ڕاوەستابوون
لەپەترۆس هاتنە پێشەوەو پێیان ووت:
(لەڕاستیدا تۆ یەكێكیت لەوان،
شێوەی قسەكردنت ئەوە
دەردەخات.) 74پەترۆس دەستیكرد
بەنارەزایی دەربڕینو سوێند خواردنو
ووتی: (من ئەو پیاوە ناناسم!) دوای
ئەمە دەستبەجێ كەڵەشێری بەیانی
خوێندی. 75ئەوسا پەترۆس قسەكانی
عیسای بیركەوتەوە كاتێ ووتی:
(پێش ئەوەی كەڵەشێر بخوێنێ
سێجار نكۆڵیم لێدەكەیت.) ئینجا
چووە دەرەوەو گریانێكی بەكوڵ
گریا.

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

27

کاتێ ڕۆژ بووەوە، سەرۆك
کاهینەکانو پیرانی گەل، تەگبیریان
لەعیسا کرد تابیکوژن. 2 جا
بەدەست بەستراوی بۆ لای
پیلاتۆسی* فەرمانڕەوایان برد.

یەهوزا خۆی دەکوژێ

3 کاتێ یەهوزا، ئەوەی کە
دابووی بەدەستەوە، بینی حوکم
بەسەر عیسادا درا، پەشیمان
بووەوە، سی پارچە زیوەکەی
بۆ سەرۆك کاهینو پیران
گەڕاندەوەو 4 ووتی: (هەڵەم
کرد کاتێ بێتاوانێکم
دابەدەستتانەوە.) وەڵامیان دایەوە:
(ووتیان، ئەمە پەیوەندی بە ئێمەوە
نییە، بەڵکو پەیوەندی بەخۆتەوەیە.) 5
ئینجا یەهوزا پارچە زیوەکانی
لەپەرستگادا فڕێداو ڕۆیی، دوای
ئەوە چوو خۆی هەڵواسیو
خۆی خنکاند. 6 سەرۆك کاهینەکان
پارچە زیوەکانیان هەڵگرتەوەو
ووتیان: (ئەمە نرخی خوێنە، ناشێ
بۆمان بیخەینە گەنجینەی پەرستگاوە.)
7 دوای تەگبیرکردن، بەو پارەیە
زەوی کابرایەکی گۆزە
دروستکەریان کڕی، تاکو بیکەن
بەگۆڕستان بۆ بێگانەکان. 8 لەبەر
ئەمە هەتا ئێستاش پێیدەووترێ زەوی
خوێن. 9 ئەوسا هاتەدی ئەوەی لەسەر
زمانی ئیرمیای پێغەمبەرەوە ووتراوە:
{سی پارچە دراوە زیوەکەیان
وەرگرت، کەنرخی ئەوە، ئەو
نرخەی لەلایەن ڕۆڵەکانی ئیسرائیل
دانرا. 10 ئینجا دایان بەو زەوییەی هی
گۆزە دروستکەر بوو، هەروەك
خوداوەند فەرمانی پێدابووم.}

پیلاتۆس پرسیار لەعیسا دەکات

11 عیسا بەرامبەر پیلاتۆسی
فەرمانڕەوا ڕاوەستا، فەرمانڕەوا لێی
پرسی: (ئایا تۆ پادشای جوولەکەی؟)
وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت.) 12
بەڵام کاتێ سەرۆك کاهینەکانو پیران
تاوانیان ئاراستەیکرد هیچ وەڵامی
نەدایەوە. 13 پیلاتۆس ووتی: (ئایا
گوێت لێنییە شایەتی لەدژت
دەدەن؟) 14 بەڵام عیسا تەنانەت
بەووشەیەکیش وەڵامی نەدایەوە،
فەرمانڕەوا لەمە زۆر سەرسام بوو.

بڕیاری لەخاچ دانی عیسا

15 فەرمانڕەوا کردبوویە پیشە،
هەموو جەژنێ گیراوێك ئازاد بکات
لەوانەی کە گەڵ خۆی
هەڵیدەبژێرێ. 16 لەو کاتەدا
گیراوێکی بەناوبانگ لایان بوو،
ناوی باراباس بوو. 17 کاتێ
خەڵکەکە کۆبووبوونەوە، پیلاتۆس
لێیپرسین: (کێتان دەوێ بۆتان
ئازادکەم، باراباس، یان عیسا ئەوەی
کە پێیدەووترێ مەسیح؟) 18 چونکە
دەیزانی لەچاوپیسی عیسایان داوە
بەدەستەوە. 19 کاتێ فەمانڕەوا لەسەر
تەختی حوکمڕانی دانیشتبوو،
ژنەکەی هەواڵی بۆ ناردو ووتی:
(هیچ شتی خراپ بەرامبەر ئەو
کابرایە مەکە، ئەو بێتاوانە بەهۆی
ئەوەوە دوێنێ شەو خەوێکی زۆر
خراپم بینی.) 20 بەلام سەرۆك
کاهینەکانو پیران هانی خەڵکەکەیان
دەدا بۆ ئەوەی داوای ئازادکردن بۆ
باراباس بکەنو کوشتنیش بۆ عیسا.
21 دیسان پیلاتۆس پرسیەوە:
(دەتانەوێ لەم دووانە کامیان ئازاد
بکەم؟) وەلامیان دایەوە: (باراباس.)
22 ئینجا پرسی: (ئەی چی لەعیسا
بکەم کە بە مەسیح ناودەبرێ؟)
هەموو وەلامیاندایەوە: (با لە خاچ
بدرێ!) 23 فەرمانڕەوا پرسیاریکرد:
(باشە چ خراپەیەکی کردووە؟) زیاتر
هاواریان کرد: (با لەخاچ بدرێ!)
24 کاتێ پیلاتۆس بینی سوودی نییەو
خەریکە ئاژاوە دروست دەبێت،
ئاوی هێناو لەبەردەمیان دەستی
شوشتو ووتی: (من بێتاوانم
لەخوێنی ئەم مرۆڤە، خۆتان ئەم کارە
جێبەجێ بکەن!) 25 گەڵ هەموو
وەلامیان دایەوە: (باخوێنی بەملی
ئێمەو منداڵمان بێ!) 26 ئینجا ئەویش
باراباسی بۆ ئازادکردن، بەلام عیسا
قامچی لێدراو درایە دەست
سەربازەکان بۆ لەخاچدان.

سەربازەکان گاڵتە بەعیسا دەکەن

27 سەربازەکان عیسایان بۆ
خانووی فەرمانداری برد، لەشکریان
هەموو لێکۆکردەوە. 28 جلەکانیان
لەبەرداکەندو جلێکی سووریان
لەبەرکرد. 29 هەروەها تاجێکی
دڕکیان چنیو لەسەر سەریان دانا،
قامیشێکیان دایە دەستی ڕاستی،
لەبەردەمی چۆکیان داداو گاڵتەیان
پێدەکردو دەیان ووت: (سلاو لەتۆ
ئەی پادشای جولەکە!) 30 ئینجا
تفیان لێکرد، قامیشەکەیان

لێوەرگرتو بەسەریان کێشا. 31
دوای ئەوەی بەتەواوی گاڵتەیان
پێکرد، کراسەکەیان لەبەر داکەندو
کراسەکەی خۆیان لەبەرکردەوەو
بردیان بۆ لەخاچدان.

لەخاچدانو مردنی عیسا

32لەوکاتەدا سەربازەکان
عیسایان بۆ لەخاچدان دەبرد،
پیاوێکی قەیرەوانییان بینی ناوی
شەمعون بوو، ناچاریان کرد
خاچەکەی* عیسا هەڵگرێ. 33کاتێ
گەیشتنە ئەو شوێنەی پێیدەووترێ
گولگۆسە واتە شوێنیکاسەسەر، 34
شەرابی تێکەڵاو بە تاڵاویان دا بە
عیسا تا بیخواتەوە، کە تامیکرد
نەیویست بیخواتەوە. 35ئینجا کاتێ
لەخاچیان دەدا، کراسەکەیان لەنێوان
خۆیاندا دابەشکرد، دوای
شێروخەتکردن لەسەری. 36دوایی
هەر لەوێ لەبەر خاچەکە دانیشتنو
ئێشکیان گرت. 37ئینجا
لەژوورسەریەوە، ئەو تاوانەی پێیان
تاوانبار کردبوو هەڵیانواسی کە
نووسرابوو: (ئەمە عیسایە پادشای
جوولەکە.) 38لەگەڵیدا دوو دزیش
لەخاچدران یەکێ لەدەستی
ڕاستیەوەو یەکێکیش لەدەستی
چەپیەوە. 39هاتوچۆکەران جنێویان
پێدەدوا سەریان ڕادەوەشاندو 40
دەیان ووت: (ئەی ڕووخێنەری
پەرستگاو دروستکەرەوەی لەسێ
ڕۆژدا، خۆت ڕزگار بکە، ئەگەر
ڕاستە تۆ ڕۆڵەی خودای لەخاچەکە
وەرە خوارەوە!) 41هەروەها سەرۆک
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەتو
پیرانی گەل گاڵتەیان پێدەکردو
دەیانووت: 42(خەڵکی دیکەی
ڕزگارکرد، بەڵام ناتوانێ خۆی
ڕزگار بکات! ئایا ئەمەیە پادشای
ئیسرائیل؟ دەبا ئێستا بێتەخوارەوە
لەخاچەکە! هەموو باوەڕی
پێدەهێنین. 43پشتی بەخودا* بەست،
گەر بەڕاستی خودا ئەمی بوێت
ڕزگاری دەکات، چونکە دەیووت:
من ڕۆڵەی خودام.) 44دوو دزەکەش
هەمان شت گاڵتەیان پێکرد.

مردنی عیسا

45لەکاژێری دوانزەی نیوەڕۆوە
تا کاژێری سێی پاش نیوەڕۆ،
تاریکایی بەسەر هەموو زەویدا هات.
46لەدەوری کاژێری سێدا عیسا
بەدەنگێکی بەرز هاواریکرد:

(ئـیلۆی، ئـیلۆی، لەما شەبەقتەنی؟) مانـای: (خودایمـن، خودایمن، بۆ وازت لـیّهێـنام؟) [47]کـاتیّ هـەندیّ لەوانـەی کـە ڕاوەسـتابوون گوێـیان لەمەبوو، ووتیان: (ئەوە ئەلیاس بانگ دەکـات!) [48]یـەکیّ لـەوان ڕایکرد ئەسـفەنجێکی هەڵگـرت، خسـتیە ناو سـرکەوەو کـردی بەسـەر قامیشـێکەوەو پێیدا تا بیخواتەوە، [49] بـەڵام ئـەوانی دیکـە ووتیان: (وازی لـیّبهێـنه، بـا بـزانین ئەلـیاس دێـت ڕزگـاری بکـات.) [50]ئێـنجا عیسـا جـارێکی دیکـە بەدەنگـێکی بـەرز هاواریکردو ڕۆحی سپارد. [51]ئەوسا دەسـتبەجیّ پـەردەی پەرسـتگا* لەسـەرەوە تـاخوارەوە دڕاو بـوو بـە دوو بەشـەوە، هەموو زەوی لەرزیو بـەردیش درزیـان بـرد، [52]گـۆڕ کـرایەوە، زۆر لەخوشـكو بـرا پیرۆزەکـان کە مردبوون هەستانەوە، [53]لـەگۆڕ هاتنەدەرەوە چوونە شاری پـیرۆز دوای زیـندووبونەوەی عیسا، زۆر کەسـیش ئـەوانی بیـنی. [54]بەڵام سـەرپەلەکەو ئـەو سـەربازانەی ئێشـکگری عیسـابوون، ترسـێکی زۆریـان لـیّنیشـت، کـاتیّ زەوی لـەرزیو ئەمانـەیان دی، ووتـیان: (بەڕاسـتی ڕۆڵـەی خـودا بـوو!) [55] لـەدوورەوە چـەند ژنـێك سـەیریان دەکـرد چـی ڕوودەدات، ئەمانـیش ئەوانـە بـوون کە لەجەلیلەوە دوای عیسا کەوتبوون هەتا خزمەتی بکەن، [56]لەنێوانـیاندا مـریەمی مـەجدەلیو مـریەمی دایکـی یـاقوبو یوسـف، هـەروەها دایکـی هەردوو کوڕەکەی زەبدی تیابوو.

ناشتنی عیسا

[57]کـاتیّ ئـێوارە داهـات پیاوێکی دەوڵەمـەند نـاوی یوسـف بـوو، دانیشـتووی شاری ڕامە بوو، یەکێك بـوو لەقوتابیەکانی عیسـا. [58]چووە لای پـیلاتۆس داوای تەرمەکـەی عیسـای لـیّکـرد، ئـیتر پـیلاتۆس فـرمانیدا بیدرێـتیّ. [59]یوسـف تەرمەکـەی هێـناو بەکـەتانی پـاك پێچـایو [60]لـەگۆڕێکی تـازەدا کـە لەبـەرد هەڵکەنـرا بـوو ناشتی، ئینجا بـەردێکی گەورەی گلۆر کردەوە بۆ سـەر دەرگای گۆڕەکەو ئەوێی بەجیّ هێشـت. [61]هـەر لـەوناوە مـریەمی مـەجدەلـیو مـریەمەکەی دیکەیشی لـیّبوو، بەرامـبەر گۆڕەکـە دانیشتبوون.

ئێشکگرتنی گۆڕی عیسا

62بۆ بەیانی، دوای ڕۆژی
خۆئامادەکردنی شەموان، سەرۆك
کاهینەکانو فەریسیەکان بەیەکەوە
چوونە لای پیلاتۆس، 63ووتیان:
(گەورەم، بیرمان کەوتەوە ئەو گێرە
شێوێنە لەکاتێکدا زیندوو بوو
ووتی: من دوای سێ ڕۆژ زیندوو
دەبمەوە. 64جا فەرمان دەربکە بۆ
پاس‌کردنی گۆڕەکەی بەچاکی نەوەك
ڕۆژی سێهەم قوتابیەکانی بێنو
بیدزن، ئەوسا بەگەل بلێن ئەو
لەنێوان مردووان زیندووبووتەوە.
چونکە گێرە شێوێنی دوایی لەیەکەم
خراپتر دەبێت.) 65پیلاتۆس وەڵامی
دایەوە: (پاسەوانتان هەیەو بڕۆن چۆن
بەچاکی دەزانن وا پاسی بکەن.) 66
ئەوانیش ڕۆیشتنو دەرگای
گۆڕەکەیان باش داخست، مۆریان
لێداو پاسەوانییان کرد.

زیندووبوونەوەی عیسا

28
لەڕۆژی یەکەمی هەفتەدا دوای
شەممە، مریەمی مەجدەلیو
مریەمەکەی دیکە چوون تەماشای
گۆڕەکە بکەن. 2بومەلەرزەیەکی
بەهێز ڕوویدا، فریشتەیەك لەلایەن
خوداوەندەوە* لەئاسمان هاتە
خوارەوە، هاتو تلی بەبەردەکە داو
لەسەری دانیشت. 3شێوەی
فریشتەکە وەك بروسکە وابوو.
جلەکانی وەك بەفر سپی‌بوو. 4
ئەوەبوو پاسەوانەکان ترسیان
لێنیشتو وەك مردوویان لێهات.
5فریشتەکە بەدوو ژنەکەی ووت:
(مەترسن، من دەزانم ئێوە بەشوێن
عیسای لەخاچدراودا دەگەڕێن. 6ئەو
لێرە نییەو هەستاوەتەوە، هەروەك
خۆی ووتی، وەرن سەیری ئەو شوێنە
بکەن کە ئەو تیایدا نێژرابوو. 7
بەخێرایی بڕۆنو هەواڵ بەقوتابیەکانی
بدەن، کە ئەو لەنێوان مردووان
هەستاوەتەوە، ئەوەتا ئەو پێشتان
دەکەوێ بۆ جەلیل، لەوێ دەیبینن.
ئەوا پێم ووتن.) 8دوو ژنەکە
بەخێرایی ڕۆیشتن، ترسێکی زۆرو
خۆشییەکی گەورە لەدڵیانبوو،
ڕایانکرد بۆ لای قوتابیەکان بۆ
ئەوەی پێیان ڕابگەیێنن. 9لەو کاتەی
بەڕێوە بوون بۆ بردنی ئەم هەواڵە،
عیسا خۆی پێیان گەیشتو ووتی:
(سڵاو.) ئەمانیش چوونە پێشەوەو
قاچیان گرتو کڕنوشیان بۆ برد. 10

عیسا پێی ووتن: (مەترسن، بڕۆن بەبراکانم بڵێن بێن بۆ جەلیل، لەوێ دەمبینن.) 11لەوکاتەدا دوو ژنەکە دەڕۆیشتن، هەندێ لەپاسەوانەکان چوون بۆ ناو شارو ئەوەی ڕووی دابوو بۆ سەرۆك کاهینەکانیان گێڕایەوە. 12ئینجا سەرۆك کاهینەکانو پیران کۆبوونەوە تا لەم ڕووداوە بدوێن. پارەیەکی زۆریان دا بەسەربازەکانو 13پێیان ووتن: (ئێوە بەخەڵکی بڵێن لەکاتێکدا خەوتبووین، قوتابیەکانی هاتوونو تەرمەکەی عیسایان دزیوە. 14گەر هەواڵەکەش بەفەرمانڕەوا گەیشت، ئێمە لەسەرتان دەکەینەوە، بەم شێوەیە گیروگرفتتان بۆ نابێت.) 15سەربازەکان پارەکەیان وەرگرت، چیان پێووترا کردیان، جا بەم شێوەیە هەواڵەکە لەنێوان جوولەکەدا بڵاوبووتەوە تا ئەمڕۆ.

دەرکەوتنی عیسا بۆ قوتابیەکان

16ئیتر یانزە قوتابیەکە چوون بۆ ناوچەی جەلیل، بۆ ئەوکێوەی عیسا بۆی دەست نیشان کردبوون. 17کاتێ بینیان کڕنووشیان بۆ برد، بەڵام هەندێکیان گومانیان کرد. 18عیسا لێیان نزیك بووەوەو ووتی: (هەموو دەسەڵاتێکی زەویو ئاسمانم پێبەخشراوە. 19کەواتە بڕۆن، هەموو گەلان بکەن بە قوتابی. بەناوی باوكو ڕۆڵەو ڕۆحی پیرۆز لەئاویان هەڵکێشن. 20فێریان بکەن با کار بکەن بەهەموو ئەو شتانەی ڕامسپاردون، ئەوەتا هەموو ڕۆژێك لەگەڵتانم هەتا کۆتایی زەمانە.)

کاتێ مەرقۆس یاوەرو یارمەتیدەری پەترۆس بوو لەڕۆمای پایتەختی ئیمپراتۆریەتی ڕۆمانی، بەرێنمایی روحی پیرۆز ئەم پەرتووکەی نووسی .مەرقۆس سەربردەی ژیانی عیسا بەشێوەیەکی کورت باس دەکات. زیاتر تیشکی خستۆتە سەر کردارەکانی نەك ووتەو فێرکردنەکانی. ئەمەش لەبەر ئەوەی ئەم نووسراوە زیاتر ئاڕاستەی ئەو باوەڕدارانە کراوە کە بەڕەگەز ڕۆم بوون. بۆیە بەکورتی باسی پەیمانی کۆن دەکات، هەروەها هەوڵی داوە ئەو شتانە ڕوون بکاتەوە کە تایبەت بوون بە ئاینی جولەکەوە. عیسا لەم نووسراوە وەك ڕزگارکەرێك دەردەکەوێت کە هاتووە خزمەت بکات نەك خزمەت بکرێ هەروەها ژیانی خۆی بەخت بکات تاوەکو مرۆڤ ڕزگاربکات لە گوناهەکانی (مەرقۆس10:45)، بەخوێنی خۆی پەیمانی نوێو پەیوەندی دروستکردووە لەنێوان خوداو مرۆڤ (مەرقۆس14:24).

دەرکەوتنی حەزرەتی یەحیا

1

ئەمە سەرەتای مزگێنی عیسای
مەسیحی ڕۆڵەی خودایە: بەپێی
ئەوەی لەپەرتووکی ئەشعیای
پێغەمبەردا نووسراوە: 2{ئا ئەوەتا من
نێرراوی خۆم لەپێشتەوە دەنێرم،
ئەوەی ڕێگات بۆ ئامادە دەکات. 3
دەنگێك لەدەشتودەر بانگەواز
دەکات، ڕێگا بۆ خوداوەند
ئامادەبکەن، ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} 4
ئەوەبوو یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش لەدەشت دەرکەوت،
لەئاوهەڵکێشانی تۆبەکردنی ڕاگەیاند
بۆ گوناە بەخشین. 5دانیشتوانی
وولاّتی یەهودیاو قودس، هەموو هاتنە
لای یەحیا، تا لەڕووباری ئوردون
لەسەر دەستی ئەو لەئاوهەڵکێشرێنو
دان بەگوناهەکانیان بنێن. 6جلو
بەرگی یەحیا بریتیبوو لەمووی
ووشتر، ناوقەدی بەپارچە چەرمێك
بەسترا بوو، خواردنیشی بریتی بوو
لەهەنگوینی کێویو کوللە. 7ئەمەش
ڕاگەیاندنەکەی ئەو بوو: (لەدوای
من یەکێك دێت زۆر لەمن
بەتواناترە، یەکێکە تەنانەت شایانی

ئەوەنیم قەیتانی پێڵاوەکانیشی
بکەمەوە. 8 من لەئاو هەڵتان
دەکێشم، بەڵام ئەو لەڕۆحی پیرۆز
هەڵتان دەکێشێت.)

لەئاوهەڵکێشانی عیسا

9 لەو ڕۆژانەدا، لەشاری ناسیرەی
ناوچەی جەلیل عیسا هات، لەسەر
دەستی یەحیا لەڕووباری ئوردن
لەئاوهەڵکێشرا. 10 کاتێ لەئاوەکە
بەرزبووەوە، بینی ئاسمان کرایەوە،
ڕۆحی پیرۆز لەشێوەی کۆترێك
لەسەری نیشتەوەو 11 دەنگێك
لەئاسمانەوە ووتی: (تۆی ڕۆڵەی
خۆشەویستم، ئەوەی پێی دڵشادم.)
12 دوای ئەمە عیسا لەلایەن
ڕۆحی پیرۆزەوە برایە دەشتودەر.
12 چل ڕۆژ لەوێدا لەناو مارو
مێروودا مایەوە، شەیتان هەر لەگەڵی
خەریك بوو تاکو تاقی بکاتەوە،
فریشتەی ئاسمانیش لەو کاتەدا
خزمەتیان دەکرد.

عیسا قوتابیەکانی هەڵدەبژێرێ

14 دوای ئەوەی یەحیا گیرا،
عیسا گەڕایەوە بۆ ناوچەی جەلیل،
مزگێنی خودای ڕادەگەیاندو
دەیووت: 15 (کاتەکە هاتووەو
پادشاهێتی خودا نزیكبووەتەوە،
تۆبەبکەنو باوەڕبهێنن بەم
مزگێنییە.)
16 لەکاتێکدا عیسا لەسەر
کەناری دەریای جەلیل دەڕۆیشت
شەمعونو ئەندراوسی برای بینی،
خەریکی ئەوەبوون تۆڕی ماسی فڕێ
بدەنە دەریاچەکەوە، هەردووکیان
ماسیگر بوون. 17 عیسا پێی ووتن:
(وەرن دوام بکەون، دەتانکەم
بەڕاوکەری مرۆڤ.) 18 ئەوانیش
دەستبەجێ تۆڕەکانیان بەجێهێشتو
دوایکەوتن. 19 ئینجا هەندێك لەوێ
دوورکەوتەوە، یاقوبی کوڕی
زەبدیو یۆحەنای برای بینی،
لەبەلەمێکدا خەریکی چاككردنی
تۆڕەکانیان بوون. 20 یەکسەر بانگی
کردن تا دوای کەون، ئەوانیش
زەبدی باوکیان لەگەڵ
ئیشکەرەکانیتر لەبەلەمەکەدا
بەجێهێشتو دوایکەوتن.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

21 ئینجا هەموو ڕۆیشتن بۆ شاری
کەفەرناحوم. لەڕۆژی شەممەدا عیسا
چووە کەنیشتو دەستیکرد

بەفێرکردن. 22ئەوانەی لەوێ بوون
هەموو سەرسام بوون، چونکە وەك
دەسەلاٚتدارێك فێری دەکردن،
نەك وەکو مامۆستایانی شەریعەت. 23
لەکەنیشتەکە پیاوێکی لێبوو ڕۆحی
پیسی تیابوو، هاواری کردو 24ووتی:
(ئەی عیسای ناسیری چیت دەوێ
لێمان؟ هاتووی بمانکوژیت؟ من
دەزانم تۆ کێیت. تۆ پیرۆزی
خودای!) 25عیسا هەڕەشەی لێکردو
ووتی: (بێدەنگبەو لەو کابرایە
وەرە دەرەوە!) 26ئینجا ڕۆحە پیسەکە
کابراکەی کوتا بەزەویداو هاوارێکی
بەرزی کردو لێی هاتەدەرەوە. 27
خەڵکەکە هەموو سەریان سوڕماو
کەوتنە پرسیار لەیەکتری: ئەمە چییە؟
ئەم فێرکردنە تازەیە بەدەسەلاٚتەوەیە،
تەنانەت ڕۆحە پیسەکانیش ملکەچن
بۆی کاتێ فەرمانیان بەسەر دەدات).
28دەستبەجێ ناوبانگی عیسا،
لەهەموو ناوچەی جەلیلو
دەوروپشتی بلاٚوبووەوە.

چاکردنەوەی خەڵکێکی زۆر

29کاتێ کەنیشتەکەیان
بەجێهێشت، چوون بۆ ماڵی
شەمعون، ئەندراوسو یاقوبو
یۆحەنناشیان لەگەڵدا بوو. 30
خەسووی شەمعون لەناو جێ
کەوتبوو لەرزوتای هەبوو، خێرا
ئەمەیان بەعیسا ووت. 31عیساش
لێی نزیك بووەوە، دەستی گرتو
هەڵیساندەوە سەرپێ. دەستبەجێ
لەرزوتاکەی نەماو هەستا بۆ
خزمەتکردنیان. 32کاتێ ئێوارە
داهاتو ڕۆژئاوا بوو، خەڵکەکە چی
نەخۆشیان هەبوو لەگەڵ ئەوانەی
ڕۆحی پیسیان تێدابوو، هەموویان
هێنایە لای. 33خەڵکی شارەکە
هەموو بەردەرگای ماڵەکەیان
لێگرتبوو، 34خەڵکێکی زۆری
چاككردەوە لەجۆرەها نەخۆشی،
هەروەها ڕۆحی پیسی لەزۆریان
دەرکرد، بێئەوەی بهێڵێ قسە بکەن،
چونکە دەیانزانی کێیە.

مزگێنیدان لەناوچەی جەلیل

35بۆ ڕۆژی دوایی، بەرەبەیان
پێش دەرکەوتنی ئاسۆ هەستاو چووە
شوێنێکی چۆڵەوانیو دەستیکرد
بەنوێژکردن. 36شەمعونو
هاوڕێکانی بەشوێن عیسادا
گەڕان، 37کە دۆزییانەوە پێیان
ووت: (هەموو خەڵکەکە داوات

دەکەن.) [38]ئەویش پێی ووتن: (وەرن
بابڕۆین بۆ ئەم دێیانەی
دەوروپشت، تا لەوێش ووشەی
خودا ڕابگەیێنم، چونکە لەبەر
ئەمە هاتووم.) [39]ئینجا
ڕۆیشت تاوەکو لەکەنیشتەکانی
ناوچەی جەلیل ووشەی خودا
ڕابگەیێنیو ڕۆحی پیس لەخەڵکی
دەربکات.

پاکبوونەوەی نەخۆشی گولی

[40]یەکێك نەخۆشی گولی هەبوو،
هاتو لێی پاڕایەوە، کەوتە سەرچۆك
لەبەردەمیەو ووتی: (گەر بتەوێ پاکم
دەکەیتەوە) [41]عیسا بەزەیی پیاهاتەوە،
دەستی لێیداو ووتی: (دەمەوێ،
پاكبەرەوە.) [42]هەر کە ئەمەی ووت،
کابرا برینەکانی نەماو پاك بووەوە. [43]
عیسا دەستبەجێ ڕەوانەیکردو
بەتوندی ئاگاداریکردەوەو [44]ووتی:
(ئاگاداربە، ئەمە بەکەس مەڵێ،
بەڵکو برۆ خۆت نیشانی کاهین بدە،
ئەو قوربانییە پێشکەش بکە کە
موسا فەرمانی پێداوە، بۆ
پاککبوونەوەکەت، وەك شایەتییەك
بۆیان.) [45]بەڵام کابرا، ڕۆیشتو ئەم
هەواڵەی لەهەموو لایەك
بڵاوکردەوە، ئیتر عیسا لەوناوە
نەیتوانی بەئاشکرا بچێتە شارەکان،
لەشوێنی چۆڵەوانی دەمایەوەو
خەڵکی لەهەموو لایەکەوە دەهاتنە
لای.

چاکردنەوەی ئیفلیجێك

2

پاش چەند ڕۆژێك عیسا گەڕایەوە بۆ
کەفەرناحوم، خێرا هەواڵ بڵاوبووەوە
کە عیسا لەماڵەوەیە. [2]خەڵکێکی
زۆر لێیکۆبوونەوە، بەشێوەیەك
شوێنی کەس نەمابوو، تەنانەت لەبەر
دەرگاکەش. ئینجا عیسا دەستیکرد
بەباسکردنی ووشەی خودا بۆیان. [3]
هەر لەوکاتە کابرایەکی ئیفلیجیان
هێنایە لای بەچوار کەس هەڵیان
گرتبوو. [4]بەڵام بەهۆی زۆری
خەڵکەکەوە نەیانتوانی لێینزیك
ببنەوە، ئینجا چوون سەربانی ئەو
شوێنەی کە عیسای تیابوو کونیان
کردو کابرایان بەنوێنەکەیەوە
شۆڕکردە خوارەوە بۆ بەردەمی. [5]
کاتێ عیسا بەم شێوەیە باوەڕیانی بینی
بەکابرای ووت: (کوڕم،
گوناهەکانت بەخشران.) [6]لەنێوان
دانیشتووەکان هەندێ مامۆستای

شەریعەت هەبوون، لە دڵی خۆیاندا
ووتیان: [7](بۆچی ئەم پیاوە بەم شێوەیە
دەدوێ؟ بەمە کفر دەکات! کێ
دەتوانێ لەگوناە خۆشبێت تەنها
خودا نەبێ؟) [8]دەستبەجێ عیسا بە
ڕۆحی خۆی زانی لەدڵیاندا چۆن
بیری لێدەکەنەوە، پێیووتن: (بۆچی
ئاوها بیردەکەنەوە لەدڵتاندا؟ [9]کامیان
ئاسانترە، بەئیفلیج بووترێ:
گوناهەکانت بەخشرا، یاخود پێی
بووترێ: هەستە، نوێنەکەت هەڵگرەو
بڕۆ؟ [10]بەڵام ئەمەم ووت بۆ ئەوەی
بزانن، ڕۆڵەی مرۆڤ لەسەر زەوی
توانای گوناە بەخشینیشی هەیە.) [11]
ئینجا بەکابرا ئیفلیجەکەی ووت:
(پێت دەڵێم: هەستە جێگاکەت
هەڵگرەو بڕۆ بۆ ماڵەوە.) [12]
دەستبەجێ کابرا هەستاو جێگاکەی
هەڵگرتو لەبەردەم خەڵکەکەدا
بەپێی خۆی ڕۆیشت. بەمە هەموو
سەرسام بوون، ستایشی خودایان
کردو ووتیان: (هەرگیز شتی وامان
نەدیوە!)

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

[13]عیسا دووبارە ڕۆیشتە سەر
کەناری دەریاچە، خەڵکەکە هەموو
لێی کۆبوونەوەو ئەویش دەستی کرد
بە فێرکردنیان. [14]هەروەها لەکاتی
ڕۆیشتندا، لاوی کوڕی حەلفی بینی
دانیشتبوو لەشوێنی باجوەرگرتن،
پێی ووت: (دوامکەوە.) ئەویش
هەستاو دوای کەوت.
[15]کاتێ عیسا لەماڵی ئەو لەسەر
خوانبوو زۆر لەباجگرانو
گوناهباران لەوانەی دوای کەوتبوون
لەگەڵ قوتابیەکانی لەگەڵیبوون، [16]
کە مامۆستایانی شەریعەتو
فەریسیەکان بینیان عیسا لەگەڵ
باجگرانو گوناهباران نان دەخوات،
بەقوتابیەکانیان ووت: (بۆچی لەگەڵ
باجگرانو گوناهباران نان
دەخوات؟) [17]کاتێ عیسا گوێی لەمە
بوو وەڵامی دانەوە: (لەشساغ
پێویستی بەپزیشك نییە، بەڵکو
نەخۆش. نەهاتووم بۆ بانگکردنی
ئەوانەی خۆیان بەچاك دەزانن، بەڵکو
گوناهباران.)

دەربارەی ڕۆژوو

[18]کاتێ قوتابیەکانی یەحیاو
فەریسیەکان بەڕۆژوو بوون، چەند
کەسێ هاتنە لای عیساو لێیان پرسی:
(بۆچی قوتابیانی یەحیاو قوتابیانی

فەریسیەکان بەڕۆژوو دەبن، بەڵام
قوتابیەکانی تۆ بەڕۆژوو نابن؟)
19 لەوەڵامدا ووتی: (ئایا ئەوانەی
شایی دەگێڕنو لەگەڵ زاوادان،
بەڕۆژوو دەبن؟ نەخێر ئەوەندەی
زاوایان لەگەڵدایە ناتوانن بەڕۆژوو
بن. 20 بەڵام ڕۆژانێ دێت زاوا
بەرزدەکرێتەوەو لەنێوانیان نامێنێ،
ئەوسا بەڕۆژوو دەبن. 21 هیچ کەسێ
کراسی کۆن بەقوماشی تازە پینە
ناکات، چونکە پارچە تازەکە
دەچێتەوە یەكو کراسە کۆنەکە
ڕادەکێشێتو دڕاویەکە خراپتر
دەکات. 22 خەڵکی مەی تازە ناکەنە
مەشکەی کۆنەوە، ئەگینا مەشەکەکە
دەدڕی، مەیەکە دەڕژێو
مەشکەکەش بەکەڵك نامێنێ. بەڵکو
مەی تازە دەکرێتە مەشکەی تازەوە.)

گەورەی ڕۆژی شەممە

23 لەڕۆژی شەممەدا، کاتێ عیسا
بەنێوان دەغڵەکاندا تێدەپەڕی،
قوتابیەکانی برسییان بوو، دەستیانکرد
بەگوڵەگەنم پرواندنو خواردنی. 24
کە فەریسیەکان ئەمەیان بینی پێیان
ووت: (بۆچی قوتابیەکانت شتێك
دەکەن کە لەڕۆژانی شەممەدا
دروست نییە؟) 25 عیسا وەڵامی
دانەوەو ووتی: (ئەی نەتان
خوێندۆتەوە داودو ئەوانەی لەگەڵی
بوون چیانکرد، کاتێ برسییان بوو؟
26 چۆن چوونە ماڵی خودا،
لەسەردەمی ئەبیئاسری سەرۆك
کاهین، نانی قوربانیان خوارد، ئەو
نانەی دروست نەبوو بخورێ، تەنها
بۆ کاهینەکان نەبێ، بەڵام ئەو
نانەکەیدا بەوانەی کە لەگەڵیشی
بوون.)
27 ئینجا عیسا پێیووتن: (شەممە
بۆ مرۆڤ دروستکراوە، نەوەك مرۆڤ
بۆ شەممە. 28 کەواتە ڕۆڵەی مرۆڤ
گەورەی ڕۆژی شەممەشە.)

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

3

دیسان عیسا گەڕایەوە بۆ کەنیشت.
لەوێ پیاوێکی لێبوو دەستی ووشك
بوو، 2 هەندێ لەوان سەیریانکرد بۆ
ئەوەی بزانن ئایا عیسا لەڕۆژی شەممە
ئەو پیاوە چاكدەکاتەوە، تاکو بەمە
تاوانباری بکەن. 3 جا عیسا
بەپیاوەکەی ووت ئەوەی کەدەستی
ووشك بوو بوو: (وەرە ئێرە.)
4 ئینجا لێیپرسین: (ئایا لەڕۆژانی

شەممەدا، کامەیان دروستە، کاری
چاك یاخود کاری خراپ؟
ڕزگارکردن یاخود کوشتن؟) هەموو
بەبێدەنگی مانەوە.
5عیسا بەتووڕەییەوە
سەیری کردنو غەمباربوو لەبەر دڵ
ڕەقییان، بەپیاوەکەی ووت: (دەستت
درێژکە.) ئەویش دەستی درێژکردو
دەستبەجێ دەستی چاك بووەوە. 6
ئینجا فەریسیەکان لەگەڵ پیاوانی
هیرۆدس لەخەڵکەکە
دوورکەوتنەوەو تەگبیریان لێکرد
بیکوژن.
7دوای ئەمە عیساو قوتابیەکانی
بەرەو دەریاچەکە کشان، خەڵکێکی
زۆر لەناوچەی جەلیلو یەهودیەو 8
قودسو ئادومیەو پشتی ئوردونەوە
دوای کەوتن. هەروەها ژمارەیەکی
زۆر لەناوچەی سورو سەیدا، کاتێ
هەواڵی ئەو کارانەیان بیست کە
عیسا کردوویەتی، هاتن بۆ لای. 9
عیسا فەرمانیدا بەقوتابیەکانی،
بەلەمێکی بچووکی بۆ ئامادەبکەن،
بۆ ئەوەی خەڵکەکە پاڵەپەستۆی
لەسەر نەکەن. 10چونکە خەڵکێکی
زۆری چاككردبووەوە، وای
لێهاتبوو هەر کەسێ
نەخۆشیەکی هەبووایە، خێرا
دەچوو بۆ لای تادەستی لێبدات 11
ئەوانەی ڕۆحی پیسیان تیابوو کاتێ
دەیانبینی کڕنووشیان بۆ دەبردو
هاواریان دەکرد : (تۆ ڕۆڵەی
خودای.) 12ئەویش بەتوندی فەرمانی
پێدەدان کە ئاشکرای نەکەن.

دوانزە نێرراوەکە

13دوایی عیسا چووە سەر
شاخێك، ئەوانەی دەیویست
بانگیکردن، ئەوانیش چوونە لای.
14دوانزە قوتابی لێ دیاریکردن، بۆ
ئەوەی لەگەڵی بنو بیاننێرێ بۆ
بڵاوکردنەوەی ووشەی خودا.
15هەروەها دەسەڵاتی پێدان بۆ
دەرکردنی ڕۆحە پیسەکان. 16ئەو
دوانزە قوتابیەی دیاریکرد ئەمانەن:
شەمعون کە بەپەترۆس ناوی دەبرد،
17یاقوبی کوڕی زەبدیو یۆحەنای
برای، کە ناوی لێنابوون
(بوانرجس) واتە کوڕانی
هەورەگرمە، 18ئەندەراوسو
فیلیپۆسو بەرتۆلماوسو مەتتاو تۆماو
یاقوبی کوڕی حەلەفیو تەداوسو
شەمعونی قانەوی، 19هەروەها
یەهوزای ئەسخەریوتی ئەوەی عیسای

دا بەدەستەوە. ئینجا عیسا گەڕایەوە
بۆ ماڵەوە.

عیساو سەرۆکی شەیتان

[20]دیسان لەوێش خەڵکێکی
زۆریان لێکۆبووەوە، بەشێوەیەك
نەیانتوانی نان بخۆن. [21]کاتێ
کەسوکاری ئەمەیان بیست، هاتن
لەگەڵ خۆیان بیبەن، چونکە وا
بڵاوبوو بووەوە کە مێشکی
تێکچووە. [22]هەندێ لەمامۆستایانی
شەریعەت لەقودسەوە هاتبوون،
وتیان: (بەعلەزبولی تێدایە،
بەسەرۆکی ڕۆحە پیسەکان، ڕۆحە
پیسەکان دەردەکا.) [23]ئینجا عیسا
بانگی کردنو بەنموونە قسەی
بۆکردنو وتی: (شەیتان چۆن
دەتوانێ شەیتان دەربکا؟ [24]هەر
وولاتێك دووبەرەکی تیابێت،
ناتوانێت خۆی ڕابگرێ، [25]هەر
ماڵێکیش دووبەرەکی تیابێت، خۆی
ڕاناگرێ. [26]گەر شەیتان بەسەر خۆی
هەڵگەڕایەوەو بوو بەدوو بەشەوە،
خۆی ڕاناگرێت، بەڵکو بەرەو
کۆتایی دەچێ. [27]کەس ناتوانێ بچێتە
ماڵی کابرایەکی ئازاو شتەکانی تاڵان
بکا، گەر لەپێشا کابرای ئازای
نەبەستبێتەوە، ئینجا ماڵەکەی تاڵان
بکات.
[28]ڕاستیتان پێدەڵێم: هەموو
گوناهێكو کفرکردنێکی نەوەی
مرۆڤ دەبەخشرێ، [29]بەڵام ئەوەی
کفر بکات بەرامبەر بەڕۆحی پیرۆز،
هەرگیز نابەخشرێ، بەڵکو دەکەوێتە
ژێر حوکمی هەتاهەتاییەوە.) [30]ئەمەی
ووت، چونکە بەعیسایان ووت:
ڕۆحی پیسی تیایە.

خێزانی ڕاستەقینەی عیسا

[31]دوای ئەوە دایكو براکانی
عیسا هاتن، لەدەرەوە وەستانو
ناردیان بەشوێنی. [32]لەوکاتەدا
خەڵکێکی زۆر لەدەوروبەری
دانیشتبوون، یەکێ هات پێیووت:
(ئەوەتا دایکتو براکانت لەدەرەوە
ڕاوەستاون بانگت دەکەن.) [33]
عیساش ووتی: (دایکم کێیەو براکانم
کێن؟) [34]ئینجا سەیرێکی ئەوانەیکرد
کە لەدەوروپشتی دانیشتبوونو
ووتی: (ئا ئەمانەن دایكو برای من،
[35]هەر کەسێ بەخواستی خودا
هەڵسوکەوت بکات، ئەو براو
خوشكو دایکمە.)

نموونەی جوتیار

4

دیسان عیسا لەسەر کەناری
دەریاچەکە دەستی‌کرد بەفێرکردنی
خەڵکەکە، ژمارەیەکی زۆر خەڵك
لێی‌کۆبوونەوە، بەشێوەیەکی وا عیسا
دەبووایە بچووایە ناو بەلەمێك کە
لەناو ئاوەکەدا بوو، خەڵکەکەش
لەسەر ووشکایی بوون. [2]بەنموونە
زۆر شتی فێرکردن، لەفێرکردنەکەیدا
پێی ووتن: [3](گوێ‌بگرن، جوتیارێك
چووە دەرەوە تۆو بچێنێ. [4]لەوکاتەدا
کە تۆوی دەچاند، بەشێ لەتۆوەکە
کەوتە سەر ڕێگا، باڵندە هاتن‌و
خواردنی، [5]بەشێکی کەشی کەوتە
سەر زەویەکی بەردین کەگڵەکەی
تەنك‌بوو، خێرا سەریان دەرکرد،
چونکە زەویەکە قوڵ‌نەبوو. [6]بەڵام
کەڕۆژ هەڵهات، ووشك بوون‌و
پڕوکان، چونکە ڕەگی تەواویان
نەبوو. [7]بەشێکی کەشی، کەوتنە ناو
دڕکەوە، کاتێ دڕکەکان سەریان
دەرکرد خنکاندنی‌و
بەرووبوومیان‌نەدا. [8]هەندێکیش
لەتۆوەکە کەوتە سەر زەوی باش،
بەرووبوومیاندا. بەشێکی یەك بەسەد
بەشێکی‌کەشی یەك بەشەست‌و یەك
بەسی.) [9]هەروەها ووتی: (کێ گوێی
هەیە بۆ گوێ‌گرتن، با گوێ بگرێ.)
[10]کاتێ عیسا بەتەنها بوو،
ئەوانەی دەوروپشتی لەگەڵ
قوتابیەکانی لێیان پرسی، ئاخۆ واتای
ئەم نموونەیە چییە؟ [11]پێی‌ووتن:
(بەئێوە دراوە نهێنی پادشاهێتی ئاسمان
بزانن، بەڵام بۆ ئەوانەی لەدەرەوەن
هەموو شتێ بەنموونە پێیان دەدرێ.
[12]چونکە ئەوان سەیر دەکەن بەڵام
نابینن، گوێ‌دەگرن بەڵام تێ‌ناگەن،
تانەگەڕێنەوەو گوناهەکانیان
ببەخشرێ!)

ڕوونکردنەوەی نموونەکە

[13]ئینجا پێی‌ووتن: (ئایا ئەم
نموونەیە تێ‌نەگەیشتن؟ باشە ئەی
چۆن نموونەکانی‌تر تێ‌دەگەن؟ [14]
[15] جوتیارەکە ووشەکە دەچێنێ.
هەندێ کەس وەك ئەو تۆیەن کە
دەکەوێتە سەر ڕێگا، ئەوانە گوێ
لەووشەی خودا دەگرن، ئینجا
شەیتان دێت‌و ووشەکە لەدڵیان
دەردەهێنێت. [16]تۆوەکەی کەوتە
سەر زەویە بەردەڵانەکە، ئەوانەن کە
ووشەی خودا بەخۆشیەوە
وەردەگرن، [17]بەڵام لەناویاندا هیچ

رەگــی نیــیە، خۆیــان ڕادەگــرن
تاماوەیـــەك، کـــاتێ دەکەونـــە
چەوسانەوەو گیروگرفتەوە بەهۆی
ووشەی خودا، دەستبەجێ دەکەون.
18 تۆوەکەی کەوتە جێگا دڕکاویەکە،
ئەوانەن کەگوێیان لەووشەی خودا
دەبێت، 19 بەڵام نیگەرانی دەربارەی
ژیانو تەفرەدانی دەوڵەمەندیو
ئارەزووی شتی دونیایی دەچێتە
ناویانەوەو دەبێتە هۆی خنکاندنی
ووشەی خودا، ئیتر ووشەکە هیچ
بەرناگرێ. 20 بەڵام ئەوەی کەوتە
سەر زەوی باش، مەبەست لەو
مرۆڤانەیە کە گوێیان لەووشەی خودا
دەبێتو وەریدەگرنو بەرووبوم
دەدەن، یەکێکیان سی ئەوەندە،
یەکێکی کەش شەست ئەوەندەو
یەکێکیتریشیان سەد ئەوەندە.)

نموونەی چرا

21 عیسا پێیووتن: (ئایا خەڵکی
چرا هەڵدەکەنو دەیخەنە ژێر تەشتو
نوێنەوە؟ ئایا لەسەر شوێنێکی بەرز
دای نانێ؟ 22 چونکە هیچ
شاراوەیەك نییە ئاشکرا نەبێ، هیچ
نهێنییەك نییە دەرنەکەوێ. 23 ئەوەی
دوو گوێی هەیە بۆ بیستن، باگوێ
بگرێ.)

نموونەی پێوانە

24 هەروەها پێیووتن:
(ووردبنەوە لەوەی گوێتان لێدەبێ،
بەچ پێوانەیەك بۆ خەڵکی دەپێون
بەهەمان پێوانە بۆتان دەپێوریتەوەو
زیاتریشتان پێدەدرێ. 25 چونکە
ئەوەی کە هەیەتی زیاتری پێدەدرێ،
ئەوەش کە نییەتی، تەنانەت ئەوەش
کە هەیەتی لێی دەسەنرێتەوە.)

نموونەی ڕووەك

26 عیسا بەردەوام بوو و ووتی:
(پادشاهێتی ئاسمان لەمرۆڤێك دەکات
لەزەویەکەی تۆو بچێنێ. 27 شەو
دەخەوێ، بەیانی هەڵدەستێ، دەبینێ
تۆوەکە ڕوواوەو نەشونمای کردووە،
ئەو نازانێ ئەمە چۆن دەبێت. 28
زەوی لەخۆیەوە بەرووبووم دەدات،
گەنم یەکەمجار لەشێوەی گیا دەڕوێ،
ئینجا لاسكو گوڵەگەنم دەردەکات،
پاشان گوڵەگەنمەکە پڕ دەبێ لەگەنم.
29 بەڵام کاتێ بەرەکە دێتە بەرهەم،
داسی لێ گیر دەکرێ. ئەمەش ئەوە
دەگەیەنێ کاتی دروێنەی هاتووە.)

نموونەی دەنکە خەرتەلە

[30]دیسان پێی‌ووتن: (پادشاهێتی
ئاسمان لەچی دەکات، بەچ نموونەیەك
ڕوونی‌کەینەوە؟ [31]وەك دەنکە
خەرتەلەیەکە، کاتی چاندنی
بچووکترین تۆوی سەر زەوییە، [32]
بەڵام کاتێ ڕوواو نەشونمای کرد،
دەبێتە گەورەترین ڕووەكو لقی
گەورە دەردەکات، بەشێوەیەك
باڵندەی ئاسمان دەتوانێ لەژێر
سێبەریدا بحەسێتەوە.) [33]عیسا بەزۆر
نموونەی ئاوا دەدوا بۆ خەڵکەکە،
تا ئەو ئاستەی دەیانتوانی گوێی
لێبگرن. [34]هەمیشە نموونەی
بەکاردەهێنا لەقسەکانی، بەڵام کاتێ
بەتەنها دەبوو لەگەڵ قوتابیەکانی،
واتای هەموو شتێکی بۆ ڕوون
دەکردنەوە.

هێمن کردنی ڕەشەبا

[35]کاتێ ئێوارە داهات،
بەقوتابیەکانی ووت: (بابپەڕینەوە بۆ
ئەوبەری ئاوەکە.) [36]دوای ئەوەی
خەڵکەکەیان بەڕێ‌کرد، قوتابیەکان
چوونە ناو ئەو بەلەمەی عیسای
تێدابوو، هەر لەو کاتەدا چەند
بەلەمێکی‌تر شوێنیان کەوتن. [37]
لەدواییدا ڕەشەبایەکی زۆر بەهێز
هەڵی‌کرد، شەپۆلی ئاو بەتوندی
دەیدا بەملاو ئەولای بەلەمەکەدا،
بەشێوەیەك خەریك بوو پڕ بێ لەئاو.
[38]عیساش لەپشتی بەلەمەکەوە
سەری خستبووە سەر سەرینێكو
خەوتبوو. هەڵیانساندو پێیان ووت:
(مامۆستا، چییە دەڵێی هیچ گوێی
نادەیتێ، ئەوا ئێمە لەناو دەچین؟) [39]
ئەویش یەکسەر هەستاو هەڕەشەی
لەڕەشەباکەکردو بەدەریاچەکەی
ووت: (بێ‌دەنگ‌بە! هێمن‌بە!)
دەست‌بەجێ ڕەشەباکە بێ‌دەنگ‌بوو
و ئارامی‌یەکی تەواو باڵی بەسەر
دەریاچەکەدا کێشا. [40]ئێنجا
پێی‌ووتن: (بۆچی بەم شێوەیە ترسان؟
باوەڕتان نییە؟) [41]قوتابیەکان ترس
چوو بووە دڵیانەوە، بەیەکتریان
دەووت: (ئەمە کێیە، تەنانەت
ڕەشەباو دەریاش ملکەچن بۆی؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

5

ئێنجا گەیشتنە شاری جەراسین کە
کەوتۆتە ئەوبەری دەریاچەکەوە. [2]
هەرکە عیسا لەبەلەمەکە
هاتەخوارەوە، لەناو گۆڕستانی ئەو

ناوچەیەدا، کابرایەك کە ڕۆحی
پیسی تیابوو لێی هاتە پێشەوە، 3ئەو
کابرایە لەگۆڕستاندا دەژیاو کەسیش
نەیدەتوانی بیبەستێتەوە. تەنانەت
بەزنجیریش. 4زۆرجار بەکۆتو
زنجیر دەیانبەستەوە، بەڵام زنجیری
دەپچڕاندو کۆتی دەشکاند،
کەسیش نەیدەتوانی بیگرێ. 5
شەو و ڕۆژ یا لەگۆڕستان بوو یا
لەشاخ، هاواری دەکردو لەشی
خۆی بەبەرد بریندار دەکرد. 6بەڵام
کاتێ لەدوورەوە عیسای بینی،
ڕایکردە لایو کڕنۆشی بۆ برد، 7
بەدەنگی بەرز هاواریکرد: (چیت
لەمن دەوێ، ئەی عیسای ڕۆڵەی
خودای گەورە؟ سوێندت دەدەم
بەخودا ئازارم مەدە!) 8چونکە
عیسا پێی ووتبوو: (ئەی ڕۆحی پیس
لەم پیاوە وەرە دەرەوە!) 9ئینجا
عیسا لێیپرسی: (ناوت چییە؟)
وەڵامی دایەوە: (ناوم لیجیۆنە،
چونکە ئێمە لەشکرێکی
گەورەین.) 10زۆر لەعیسا پاڕایەوە
دەریان نەکات بۆ دەرەوەی
ناوچەکە. 11لەو ناوەدا ڕانە
بەرازێکی گەورە دەلەوەڕان
لەقەراغی شاخێکدا، 12ڕۆحە
پیسەکان لێیپاڕانەوە ڕێیان بدات
بچنە ناو بەرازەکانەوە. 13ئەویش
ڕێیدان. ڕۆحە پیسەکان لەپیاوەکە
هاتنەدەرەوەو چوونە ناو
بەرازەکانەوە، ئینجا ڕانە بەرازەکە کە
ژمارەیان نزیکەی دوو هەزار دەبوو،
کەوتنە ڕاکردنو لەقەراغی ئەو
شاخەی بەقەدیەوە بوون، هەڵدێران
بۆ ناو دەریاچەکەو هەموو خنکان.
14شوانی بەرازەکان خێرا چوون
بۆ ناو شارو کێڵگەکان تا ئەم هەواڵە
بڵاوبکەنەوە، جاخەڵکەکە
هاتنەدەرەوە بۆ بینینی ئەوەی
ڕوویداوە. 15کاتێ هاتنە لای عیسا،
ئەو پیاوەیان بینی کە لەشکرێ ڕۆحی
پیسی تێدابوو لای عیسادا دانیشتووە
بەپۆشتەییو ئەقڵ تەواویەوە. بەمە
خەڵکەکە ترسیان لێنیشت. 16
هەروەها ئەوانەی ڕووداوەکەیان
بینیبوو، بۆ خەڵکەکەیان گێڕایەوە
چی ڕوویدا سەبارەت بەو پیاوەی
ڕۆحە پیسەکانی تێدا بوو هەروەها
بەرازەکان. 17ئیتر هەموو داوایان
لەعیسا کرد لەناوچەکەیان بڕوات.
18ئینجا عیسا سواری بەلەم بوو،
پیاوەکەی ڕۆحە پیسەکانی لێدەرکرا
بوو، لەعیسا پاڕایەوە ڕێی بدات

لەگەڵی بێت. 19بەڵام عیسا ڕێگەی
نەداو پێیووت: (بگەڕێوە بۆ ناومالۆ
کەسوکارت، بۆیان بگێڕەوە
خوداوەند چی بۆت کردوەو چۆن
بەزەیی پیاتداهاتەوە.) 20جا کابرا
بەهەموو دە شارەکەدا گەڕاو ئەوەی
عیسا بۆیکردبوو بۆخەڵکی
گێڕایەوە. خەڵکەکەش بەمە زۆر
سەرسام بوون.

زیندووکردنەوەی کچێك

21کاتێ عیسا گەڕایەوە ئەوبەری
دەریاچەکە، ژمارەیەکی زۆر خەڵك
لەکەناری دەریاچەکەدا لێی
کۆبوونەوە، 22پیاوێك ناوی یایرۆس
بوو، پێشەوایەکی کەنیشت بوو،
کاتێ عیسای بینی، هاتو لەبەرپێی
کەوتو 23لێیپاڕایەوەو پێیووت:
(کچە بچووکەکەم
لەسەرەمەرگدایە، وەرە دەستی
لێبدە تا چاك بێتەوەو
زیندووبێتەوە.) 24عیسا لەگەڵی
ڕۆیشت، ژمارەیەکی زۆر
لەخەڵکیش بەدوایدا ڕۆیشتن‌و
پاڵەپەستۆیان دەکرد.

چاکردنەوەی ژنێك

25هەر لەوێدا ژنێك هەبوو،
ماوەی دوانزە ساڵبوو خوێن
لێچوونی هەبوو، 26لەسەر دەستی
چەند پزیشکێك ئازاری زۆری
چەشتبوو، ئەوەی هەیبوو دابووی بە
پزیشك، بەڵام هیچ سوودێکی نەبوو،
بەڵکو هەتا دەهات خراپتر دەبوو. 27
ژنە باسی عیسای بیستبوو، بۆیە هاتە
ناو خەڵکەکەوەو لەدواوە دەستی
لەچمکی کراسەکەیدا، 28
لەبەرئەوەی ژنەکە ووتی تەنها
بەدەست لێدانی چمکی کراسەکەی
چاكدەبێتەوە. 29ژنەکە دەستبەجێ
خوێن لێچوونەکەی ڕاوەستاو
هەستی بەچاکبوونەوە کرد
لەنەخۆشییەکەی. 30کاتێ عیسا
هەستی کرد هێزێك لێیهاتەدەرەوە،
سەیری خەڵکەکەیکردو پرسی:
(کێ دەستی لەجلەکانمدا؟) 31
قوتابیەکانی پێیان ووت: (هەموو
دەورووپشتیان گرتوویت‌و
پاڵەپەستۆت دەکەن، کەچی تۆ
دەپرسی کێ دەستی لێدام؟) 32بەڵام
ئەو سەیری دەورووپشتیکرد، بۆ
ئەوەی بزانێ ئەو کەسە کێبوو. 33
ژنەکەش بەڕووداوەکەی خۆی زانی،

بەترس‌و لەرزەوە هاتە پێشەوە،
چۆکی داداو هەموو شتێکی بەڕاستی
پیّ‌ووت. 34 ئینجا عیسا بەژنەکەی
ووت: (کچم، باوەڕت‌بوو چاکی
کردیتەوە، بڕۆ دڵنیابە، چاك
بوویتەوە لەنەخۆشیەکەت.)
35 لەو کاتەی عیسا قسەی
دەکرد، هەندیّ‌کەس لەماڵی
پێشەوای کەنیشتەکەوە هاتن،
ووتیان: (کچەکەت مرد، ئیتر ئەرك
مەخەرە بەر مامۆستا بۆ هاتن.) 36
کاتیّ عیسا ئەمەی بیست، قسەی
لەگەڵ باوکەکە کردو ووتی:
(مەترسە، تەنها باوەڕت هەبیّ.) 37 کە
ڕۆیی بۆ ماڵەکە نەیهێشت کەس
لەگەڵی بڕوات تەنها پەترۆس‌و
یاقوب‌و یۆحەننای برای یاقوب
نەبێت. 38 کاتیّ گەیشتنە ماڵی
پێشەوای کەنیشتەکە، سەیری‌کرد
خەڵکەکە دەگرین‌و شیوەن دەکەن،
39 ئەویش پێی‌ووتن: (بۆچی
شڵەژاون‌و دەگرین؟ ئەم کچە
نەمردووە، بەڵکو نووستوە.) 40 بەمە
خەڵکەکە پێی پیّ‌کەنین، بەڵام عیسا
خەڵکەکەی هەموو کردە دەرەوەی
ژوورەکەو دایك‌و باوکی کچەکەو
ئەوانی‌تر کە لەگەڵی بوون بردنی بۆ
سەر جێگای کچەکە. 41 دەستی
کچەکەی گرت، بانگی کردو ووتی:
(ئەی کیژۆڵە، پێت دەڵێم هەستە!)
42 کچەکە تەمەنی دوانزە ساڵبوو،
یەکسەر هەستایە سەرپیّ‌و دەستی‌کرد
بە ڕۆیشتن، خەڵکەکەش هەموو لەمە
زۆر سەریان سوڕما. 43 جا
ڕای‌سپاردن، ئەوەی ڕوویداوە جاریّ
بەکەسی نەڵێن، ئینجا پێی‌ووتن شتێك
بهێنن بۆ کچەکە تابیخوات.

ڕێز نەگرتن لە عیسا

6
عیسا ئەوێی بەجیّ‌هێشت‌و گەڕایەوە
بۆ وولاّتی خۆی، قوتابیەکانیش
دوای‌کەوتن. 2 کە ڕۆژی شەممە
هات، لەکەنیشت دەستی‌کرد
بەفێرکردنی خەڵکەکە، کاتیّ
خەڵکەکە گوێیان لیّ‌گرت، سەریان
سوڕما، ووتیان: (ئەمانەی هەموو
لەکویّ بوو؟ ئەم داناییە چییە پێی
دراوە؟ ئەم کارە سەرسوڕهێنەرانە
چییە لەسەر دەستی دەکریّ؟ 3 ئایا
ئەوە دارتاشەکەی کوڕی مریەم نییە؟
برای یاقوب‌و یوسی‌و یەهوزاو
شەمعون نییە؟ خوشکەکانیشی
لەگەڵمان نین لێرە؟) بەم شێوەیە لێی

کەوتنە گومان. 4 بەڵام عیسا
پێیووتن: (هیچ پێغەمبەرێك بێ ڕێز
نییە، تەنها لەووڵاتی خۆیو لەنێوان
خزمو کەسوکارو ماڵی خۆی نەبێ.)
5 بەم شێوەیە نەیتوانی هیچ کارێکی
سەرسوڕهێنەر بکات، تەنها
ژمارەیەکی کەمی لەخەڵکی
چاککردەوە. ئەویش بەدەست دانان
لەسەریان. 6 سەری سوڕما لە
بێباوەڕییان. ئینجا گەڕا بەلادێیەکانی
دەوروپشتو دەستی کرد
بەفێرکردنیان.

عیسا نێرراوەکانی دەنێرێت

7 دوای ئەوە عیسا هەر دوانزە
قوتابیەکەی بانگکردو دوو دوو
ناردنی بەملاو ئەولاداو دەسەڵاتی
پێدان بەسەر ڕۆحە پیسەکان، 8 ئینجا
ڕایسپاردنو ووتی: (بۆ ڕێگا هیچ
لەگەڵ خۆتان هەڵمەگرن، تەنها
دارێك، نەنان، نەتورەکە، نەپارە
لەگیرفانتان، 9 پێڵاوێك لەپێ بکەنو
جلی زیادە لەگەڵ خۆتان مەبەن. 10
هەروەها ووتی: (چوونە هەر ماڵێك،
لەوێ بمێنەوە تا ئەو شوێنە بەجێ
دەهێڵن. 11 بەڵام گەر لەشوێنێك،
کەسێك نەبوو ئێوەی بوێو گوێ
لەقسەکانتان بگرێ، لەوێ بڕۆنو
تۆزی پێتان بتەکێنن تاببێ
بەشایەتی بەسەریانەوە. 12 ئیتر
قوتابیەکان دەستیانکرد بەڕاگەیاندنی
ووشەی خودا تاخەڵك تۆبە بکەن.
13 هەروەها ڕۆحی پیسیان
دەردەکردو ژمارەیەکی زۆر
نەخۆشیان بەڕۆن چەور دەکردو
چاکیان دەکردنەوە.

کوشتنی حەزرەتی یەحیا

14 ناوی عیسا دەنگیدایەوە تاکو
گەیشتە لای هیرۆدسی پادشا،
هەندێکیان ووتیان: (ئەوە یەحیای
خەڵك لەئاوهەڵکێشە لەناو مردووان
زیندووبووەتەوە، بۆیە کاری
سەرسوڕهێنەر لەسەر دەستی
دەکرێ.) 15 هەروەها هەندێکیان
ووتیان: (ئەوە ئەلیاسە.)
هەندێکیشیان ووتیان: (ئەوە
پێغەمبەرێکە، وەك پێغەمبەرانی کۆن.)
16 بەڵام هیرۆدس کاتێ ئەمەی بیست،
ووتی: (ئەوە کەسێکە نییە، جگە
لەو یەحیایەی سەرم بڕیو ئێستاش
زیندووبووەتەوە!) 17 ئەم هیرۆدسە
کاتی خۆی ناردیو یەحیای گرتوو
فڕێیدایە بەندیخانە لەسەر ئەو

هیرۆدیایەی کە خواستی، هیرۆدیاش
ژنی فیلیپۆسی برای خۆی بوو. 18
چونکە یەحیا بەهیرۆدسی دەووت:
(دروست نییە براژنەکەت بخوازیت.)
19 هیرۆدیاش بەمە ڕقی هەڵسا
لەیەحیاو حەزی دەکرد بیکوژێ،
بەڵام نەیدەتوانی. 20 هیرۆدسیش
لەیەحیا دەترساو دەیپاراست، چونکە
دەیزانی یەحیا کابرایەکی چاکو پیرۆز
بوو. کاتێ گوێی لەقسەکانی دەبوو
زۆر دڵگران دەبوو، لەهەمان
کاتیشدا حەزی دەکرد گوێی
لێبگرێ. 21 جا هەل ڕێکەوت، کاتێ
هیرۆدس بەبۆنەی جەژنی لەدایك
بوونیەوە ئاهەنگێکی گەورەی
گێڕابوو، تیایا سەرپەلو ناودارەکانی
ناوچەی جەلیلی بانگکردبوو، 22
کچەکەی هیرۆدیا هاتو دەستیکرد
بەسەماکردن، هیرۆدسو میوانەکان
بەمە زۆر پێخۆشحاڵبوون. ئینجا
هیرۆدسی پادشا بەکچە دەڵێ:
(هەرچیت دەوێ داوای بکە،
دەتدەمێ.) 23 هەروەها سوێندی بۆ
دەخواو دەڵێت: (ئەوەی داوای
دەکەیت پێتی دەدەم گەر نیوەی
پادشاهیەتەکەشم بێت.) 24 کچەش
چووە دەرەوەو لەدایکی پرسی: (چی
داوا بکەم؟) ئەویش وەڵامی دایەوە:
(داوای سەری یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێش بکە.) 25 کچە
دەستبەجێ هاتە ژوورەوەو داوای
لەپادشا کردو پێیووت: (دەمەوێ
ئێستا، سەری یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێشم لەسەر سینییەك
بدەیتێ.) 26 پادشا بەمە زۆر دڵتەنگ
بوو. بەڵام لەبەر ئەو سوێندەی
خواردبووی، هەروەها لەبەر ئەو
بانگکراوانەی لەگەڵیدا بوون،
نەیویست سەرپێچی ئەو سوێندە
بکات کە بۆ کچەکەی خواردبوو.
27 پادشا یەکسەر شمشێر بەدەستی
ناردو فەرمانیدا سەری یەحیای بۆ
بهێنرێ. شمشێر بەدەست ڕۆیشتو
لە بەندیخانەدا سەری یەحیای بڕی،
28 ئینجا خستیە سەر سینییەکو هێنای
بۆکچەکە، ئەویش دای بەدایکی. 29
کاتێ قوتابیەکانی یەحیا ئەمەیان
بیست، هاتن تەرمەکەیان هەڵگرتو
ناشتیان.

تێربوونی پێنج هەزارکەس

30 نێرراوەکان گەڕانەوە بۆ لای
عیسا، هەواڵی هەموو شتێکیان دایە،
لەوەی کردبوویانو فێریانکردبوو.

31 ئینجا عیسا پێیووتن: (هەر خۆتان
وەرن بۆ ئەم شوێنە چۆڵە، کەمێ
پشوو بدەن.) خەڵکەکە ئەوانەی
دەهاتنو دەچوون ئەوەندە زۆر بوون
نەیانهێشت تەنانەت نانەکەشیان
بخۆن. 32 جا عیساو قوتابیەکانی
بەبەلەم چوون بۆ شوێنێکی چۆڵ. 33
لەوکاتەدا زۆر خەڵك ئەوانیان بینیو
ناسیانن، لەشارەکانەوە هاتن بەپێ،
ڕایان دەکرد بەرەو ئەو شوێنەو پێش
ئەوان لەوێ ئامادە بوون. 34 کاتێ
عیسا لەبەلەمەکە هاتەخوارەوە،
خەڵکێکی زۆری بینی، بەزەیی پێیان
هاتەوە، چونکە وەك مەڕی بێ شوان
وابوون. یەکسەر دەستی‌کرد
بەفێرکردنیان سەبارەت بەزۆر شت.
35 پاش ماوەیەکی زۆر، قوتابیەکانی
هاتنو پێیان ووت: (ئەم شوێنە
چۆڵەو ڕۆژیش ئەوەندەی نەماوە. 36
خەڵکەکە بەڕێ بکە، با بڕۆن بۆ ئەم
کێلگەو لادێ نزیکانەو شتێك
خواردن بۆ خۆیان بکڕن.) 37 ئەویش
پێی ووتن: (ئێوە خواردنیان بدەنێ.)
جا پێیان ووت: (ئایا بڕۆین بایی دوو
سەد دینار نانیان بۆ بکڕینو بیاندەینێ
تا بیخۆن؟) 38 عیسا لێیپرسین:
(سەیرکەن بزانن چەند نانتان هەیە؟)
ئەوانیش پێیان ووت: (پێنج نانو دوو
ماسی.) 39 ئەوسا ئەویش فەرمانیدا
بەقوتابیەکانی، خەڵکەکە کۆمەڵ
کۆمەڵ لەسەر سەوزە گیا دانیشێنن،
40 ئینجا خەڵکەکە بەکۆمەڵی بازنەیی
دانیشتن، هەر کۆمەڵەی سەد تا پەنجا
کەسێك دەبوون. 41 عیسا پێنج نانو
دوو ماسیەکەی هەڵگرت،
ڕووی‌کردە ئاسمانو سوپاسی‌کرد،
ئیتر نانەکانی لەتکردو دای
بەقوتابیەکانی تا دابەشی‌کەن بەسەر
خەڵکەکەدا. هەروەها دوو
ماسیەکەشی دابەش‌کرد. 42 خەڵکەکە
هەموو نانیان خوارد تا تێربوون. 43
پاشان دوانزە سەبەتە لەتە نانو
هەندێ پاشماوەی ماسییان کۆکردەوە.
44 ژمارەی ئەوانەی نانیان خوارد پێنج
هەزار پیاو دەبوون.

عیسا بەسەر ئاودا دەڕوات

45 دوای ئەمە عیسا فەرمانیدا
بەقوتابیەکانی، دەستبەجێ سواری
بەلەمەکە بنو بچنە ئەوبەری
دەریاچەکەوە، بۆ شاری بەیتسەیدا،
بەلام خۆی لەوێ مایەوە بۆ ئەوەی
خەڵکەکە بەڕێبکا. 46 دوای ئەوەی
خەڵکەکەی بەڕێ‌کرد چووە

سەرشاخ بۆ نوێژکردن.
47کاتێ ئێوارە داهات، بەلەمەکە
لەناوەڕاستی دەریاچەکە بوو،
عیساش بەتەنها لەووشکانیدا بوو. 48
بینی قوتابیەکانی ماندوون بەهۆی
سەوڵ لێدان، چونکە ڕەشەباکە ڕوو
بەڕوویان بوو، لەبەرەبەیاندا بەپێ
بەسەر ئاوی دەریاچەکەدا چوو بۆ
لایانو خەریك بوو لێیان تێپەڕێ. 49
کاتێ قوتابیەکان بینیيان بەسەر
ئاوەکەدا دەڕوات، وایانزانی خێوە،
هەموو هاواریانکرد، 50چونکە
پەشۆکان کاتێ بینیان، بەڵام ئەو
دەستبەجێ قسەی لەگەڵ کردنو
پێی ووتن: (وورەتان بەرز بێت، ئەوە
منم مەترسن!) 51ئینجا عیسا چووە
ناو بەلەمەکەیان، ڕەشەباکەش
ڕاوەستا. قوتابیەکانیش زۆر سەرسام
بوونو سەریان سوڕما. 52چونکە
ئەوان لەکارە سەرسوڕهێنەرەکەی
پێنج نانەکە تێنەگەیشتن دڵیان هێشتا
هەر ڕەق بوو.

عیسا نەخۆشیتر چاك دەکاتەوە

53کاتێ عیساو قوتابیەکانی
پەڕینەوە ئەوبەری ئاوەکە،
بەلەمەکەیان لەنگەرداو چوونە
ناوچەی جەنیسارەت. 54هەر
لەبەلەمەکە دابەزین خەڵکەکە
عیسایان ناسیەوە. 55دوای ئەوە
گەڕان بەو ناوچەو دەورووپشتەدا.
عیسا لەهەر کوێ بووایە، خەڵکەکە
نەخۆشەکانیان بەجێگەوە دەبرد بۆ
لای. 56بۆ هەر کوێ بڕۆیشتایە،
لادێ، شار، کێڵگە، خەڵکەکە
نەخۆشەکانیان دەهێناو لەشەقامەکان
دایاندەنان، ئەوانیش دەپاڕانەوەو
داوای ئەوەیان دەکرد دەستی لێ
بدەن، تەنانەت گەر لەچمکی
کراسەکەشی بێت، ئەوەی دەستی
لێدەدا چاك دەبووەوە.

سەرپێچیکردنی ڕاسپاردەی خودا

7

هەندێ فەریسیو مامۆستایانی
شەریعەت کە لەقودسەوە هاتبوون
چوونە لای عیسا. 2بینییان هەندێ
لەقوتابیەکانی بێدەست شوشتن نان
دەخۆن واتە بەدەستی پیس. 3چونکە
فەریسیەکانو جوولەکە هەموو نانیان
نەدەخوارد بێئەوەی بەباشی دەستیان
نەشۆن، ئەمەش وەك
خۆبەستنەوەیەكبوو بەخووڕەوشتی
پیرانیان. 4هەروەها گەر لەبازاڕ

بهاتنایەوە نانیان نەدەخوارد تاخۆیان
نەشۆردایە، خووڕەوشتی کەشیان
هەبوو وەریان گرتبوو، لەسەری
دەڕۆیشتن، وەك شوشتنی کاسەو
مەسینەو قاپو قاچاغی مس. 5لێرە
فەریسیەکانو مامۆستایانی شەریعەت
لێیان پرسی: (باشە بۆچی
قوتابیەکانت لەسەر خووڕەوشتی
پیران نارۆنو بەدەستی نەشۆراوەوە
نان دەخۆن؟) 6ئەویش وەڵامیدانەوە
ووتی: (ئەی دووڕووەکان ئەشعیا
باشی پێشبینیکردووە دەربارەتان
کاتێ ووتویەتی: {ڕێزی ئەم گەلە بۆ
من هەر بەدەمە، بەڵام دڵیان
لەمنەوە دوورە. 7بە خۆڕایی
دەمپەرستن، ئەوان شتێ فێری
خەڵکی دەکەن کە ڕاسپاردەی
خەڵکیە.} 8ئێوە ڕاسپاردەکانی
خوداتان پشتگوێ خستووەو
خۆتان بەستۆتەوە بەخووڕەوشتی
مرۆڤەوە.) 9دیسان پێیووتن:
(لەڕاستیدا ئێوە باش دەزانن چۆن
ڕاسپاردەکانی خودا ڕەتبکەنەوە تا
پارێزگاری لەخووڕەوشتی مرۆڤ
بکەن. 10چونکە موسا ووتویەتی: {
ڕێزی دایكو باوکت بگرە، ئەوەی
دایكو باوکی ڕیسوا بکات، بامردن
سزای بێت.} 11بەڵام ئێوە دەڵێن:
(گەر یەکێ بەدایكو باوکی بڵێت
ئەوەی لەمنەوە دەستتان دەکەوێ
دەیکەمە قوربانی. 12ئیتر ئێوە داوای
لێناکەن خزمەتی دایكو باوکی
بکات. 13ئابەم شێوەیە، بەو دابو
نەریتانەی وەرتان گرتووە، ووشەی
خودا لەکار دەخەن . هەروەها زۆر
شتی کەش لەم بابەتە کە دەیکەن.)

ئەوەی مرۆڤ گڵاو دەکات

14ئینجا جارێکیکە هەموویانی
بانگکردو پێیووتن: (هەموو گوێم
بۆ ڕاگرنو تێبگەن. 15شت نییە
لەدەرەوەی مرۆڤەوە بێتە ناویو
گڵاوی بکات. بەڵام ئەوەی
لەمرۆڤەوە دەردەچێ، ئەوەیە گڵاوی
دەکات. 16﴿ئەوەی دوو گوێی هەیە
بۆ بیستن با گوێ بگرێ.﴾ 17کاتێ
خەڵکەکە هەموو ڕۆیشتن عیسا هاتە
ماڵەوە، قوتابیەکان دەربارەی ئەو
نموونەیە پرسیاریان لێکرد. 18
پێیووتن: (ئایا ئێوەش تێناگەن؟
نازانن ئەوەی لەدەرەوەی مرۆڤەوە
دێتە ناویەوە ناتوانێ گڵاوی بکات؟
19چونکە ناچێتە دڵیەوە، بەڵکو دێتە
ناو سکیەوە ئەوسا لەلەشی دێتە

دەرەوە.) بەمەش ڕایگەیاند هەموو
خواردنێك پاكە. [20]ئینجا ووتی:
(ئەوەی لەمرۆڤەوە دەردەچێ، ئەوەیە
مرۆڤ گلاو دەكات. [21]چونكە
لەناوەوەو دڵی مرۆڤەوە، بیری
خراپ دێتەدەرەوە وەك: بەڕەڵڵایی،
دزی، كوشتن، داوێن پیسی، [22]
چاوچنۆكی، خراپەكاری،
هەڵخەڵەتاندن، بەدڕەوشتی،
چاوپیسی، كفر، لووتبەرزیو
گێلی، [23]ئەم شتانە هەموو لەناوەوەی
مرۆڤەوە هەڵدەقوڵێو مرۆڤ گلاو
دەكات.)

باوەڕی ژنێكی كەنعانی

[24]دوای ئەمە عیسا ئەو
ناوچەیەی بەجێهێشتو چوو بۆ
هەرێمی سورو سەیدا. چووە ماڵێك
نەیویست ئاشكرابێت، بەڵام نەیتوانی
بەشارەوەیی بمێنێتەوە. [25]ئینجا ژنێك
كچەكەی ڕۆحی پیسی تیابوو، كاتێ
زانی ئەو لەوێیە هاتو كەوتە
بەرپێی. [26]ژنەكەش یۆنانی بوو،
خەڵكی فینیقیەی سوریا بوو،
لێیپاڕایەوە تاكو ئەو ڕۆحە پیسە
لەكچەكەی دەربكات.
[27]بەڵام عیسا پێیووت: (جارێ
بامنداڵەكان تێربن، چونكە دروست
نییە نان لەمان بسەنرێتو فڕێبدرێ
بۆ سەگ.) [28]ژنەكەش لەوەڵامدا
ووتی: (ڕاستە گەورەم! بەڵام
سەگیش لەژێر مێزدا لەبەرماوەی
منداڵەكان دەخوات.)
[29]ئینجا عیسا پێیووت: (ئا لەبەر
ئەم قسەیە، بڕۆ وا ڕۆحە پیسەكە
لەكچەكەت دەرچوو.)
[30]كاتێ ژنە گەڕایەوە بۆ ماڵەوە،
كچەكەی بینی لەسەر جێگاكەیو
ڕۆحە پیسەكەی لێ دەرچوو بوو.

چاكبوونەوەیكەڕو لاڵێك

[31]دوای ئەمە عیسا ناوچەی
سوری بەجێهێشتو گەڕایەوە بۆ
دەریاچەی جەلیل، بەشاری سەیداو
سنووری دە شارەكە تێپەڕی. [32]
یەكێكی كەڕو لاڵیان بۆ هێنا،
لێیپارانەوە دەستی لەسەر دانێ. [33]
عیسا هێنایە ئەم لاوە تۆزێ دوور
لەخەڵكەكە، سەری پەنجەی خستە
ناو گوێی كابراوە، تفی كردو
زمانی گرت. [34]ڕووی خۆی كردە
ئاسمانو هەناسەیەكی هەڵكێشاو
بەكابراكەی ووت: (ئیفەسا!) واتە
بكرێوە. [35]دەستبەجێ گوێو

گرێی زمانی کرانەوە، بەرێكو
ڕەوانی دەستی کرد بەقسە کردن، 36
ئینجا ڕایسپاردن بەکەس نەڵێن
بەڵام چەند ڕایدەسپاردن ئەوان
زیاتر هەواڵیان بڵاودەکردەوە. 37
خەڵکەکە زۆر سەرسام بوون
بەشێوەیەك دەیان ووت: (هەموو
کردەوەکانی بەباشی ئەنجامدا!
تەنانەت وا دەکات کەڕ ببیسێتو
لاڵ قسە بکات.)

تێربوونی چوار هەزار کەس

8

لەو ڕۆژانەدا خەڵکێکی زۆر لای
عیسا کۆبووبوونەوە، شتێکی واشیان
نەبوو بیخۆن، عیسا قوتابیەکانی
بانگکردو پێی ووتن: 2(من بەزەییم
بەو خەڵکەدا دێتەوە، وا بۆ سێ ڕۆژ
دەچێ لەگەڵمدان، شتێکی وایان نییە
بیخۆن. 3ناشمەوێ بەبرسێتی
بیاننێرمەوە بۆ ماڵەوە، نەوەك لەڕێگا
بڕ نەکەن، چونکە هەندێکیان
لەشوێنی دوورەوە هاتوون.)
4ئینجا قوتابیەکانی پێیان ووت:
(کێ دەتوانێ لەم چۆڵەوانیە ئەم
هەموو خەڵکە نان بدات؟)
5عیسا لێیپرسین: (چەند نانتان
لایە؟) وەڵامیان دایەوە: (حەوت.) 6
ئەوسا فەرمانیدا بەخەڵکەکە لەسەر
زەوی دانیشن. حەوت نانەکەی
بەرزکردەوە بۆ ئاسمان، سوپاسی
خودای کرد، لەتیکردنو دای
بەقوتابیەکان تا دابەشی بکەن بەسەر
هەمووان، ئەوانیش دابەشیان کرد. 7
هەروەها چەند ماسییەکی
بچکۆلەشیان پێبوو ئەویشی
پیرۆزکردو فەرمانیدا بەقوتابیەکانی
ئەوانەش دابەش بکەن بەسەر
خەڵکەکەدا. 8ئیتر هەموو نانیان
خوارد، هەتا تێربوون. پاشان لەو
پارچە نانانەی لەخەڵکەکە مابووەوە،
حەوت سەبەتەیان پڕکرد. 9ژمارەی
ئەوانەی نانیان خوارد، نزیکەی چوار
هەزار کەس دەبوون. 10دوای ئەوە
عیسا خەڵکەکەی بەڕێکردو
دەستبەجێ لەگەڵ قوتابیەکانی
سواری بەلەمێك بوو، بۆ ناوچەی
دەلمانووسە چوو.

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

11هەندێ لەفەریسیەکان هاتن بۆ
لای عیسا بۆ ئەوەی تاقیبکەنەوە،
داوایان لێکرد نیشانەیەکی ئاسمانیان
نیشان بدات. 12ئەویش هەناسەیەکی

هەڵکێشـاو ووتی: (بۆچی ئەم نەوەیە
داوای نیشـانە دەکـەن؟ ڕاسـتیتان
پـێدەڵێم: بەم نەوەیە نیشانە نادرێ.)
[13]ئینجا بەجـێیهێشـتن. دووبـارە
سواری بەلەم بوو، پەڕییەوە ئەوبەری
دەریاچەکە.

فێرکردنی فەریسیەکان

[14]لەوکاتـەدا قوتابیـەکانی بیریان
چـووبوو لەگـەڵ خۆیـان نان بهێنن،
تـەنها یەك نانیان پێبوو. [15]عیسا ڕای
سپاردنو پێیووتن: (ئاگاتان لەخۆتان
بـێ. ئاگـاداری هەویرترشـی
فەریسـیەکانو هـیرۆدس بـن.) [16]
قوتابـیەکان لـەدڵی خۆیـان
بیریـانکـردەوەو بەیـەکتریان ووت:
(بۆیـە وا دەڵێت چونکە نانمان لەگەڵ
خۆمـان نەهێناوە.) [17]عیسـا بەمـەی
زانیو پێیووتن: (بۆ لەدڵی خۆتان وا
بیردەکەنـەوە، لەبەرئـەوەی نانـتان
پـێنیـیە؟ ئایـا هێشـتا فـێرنەبوون،
تـێنەگەیشتون؟ ئایا هێشتا دڵتان هەر
ڕەقـە؟ [18]خـۆ چـاوتان هەیـە، ئەمانە
نابیـنن؟ گوێتان هەیە، ئەمانە نابیستن؟
هـەروەها بیریشـتان نایەتەوە؟ [19]کاتی
پێنج نانەکەی لەتمکرد بۆ پێنج هەزار
کـەس، چـەند سـەبەتە پارچـە نـانی

لێمایەوە؟) ووتیان: (دوانزە سەبەتە.)
[20]هـەروەها حەوت نانەکەی لەتمکرد
بۆ چوار هەزار کەس، چەند سەبەتەی
پـڕ پارچـەی لـێمایـەوە؟) ووتـیان:
(حـەوت.) [21]ئیـنجا پێیووتن: (ئەی
چۆن تائێستا تێناگەن؟)

چاكبوونەوەی كوێرێك

[22]عیسـا لـەگـەڵ قوتابـیەکان بـۆ
شـاری بەیـتسەیدا چوو، خەڵکەکە
کابـرایەکی کوێـریان هێـنایە لایو
لێیپاڕانەوە دەستی لەسەر دانێت. [23]
ئـەویش دەسـتی کوێـرەکەی گرتو
بـردیە دەرەوەی دێـیەکە پاش ئەوەی
تفـی لەسـەر چاوی کابرادا، دەستی
لەسـەر دانـاو لـێیپرسـی: (هـیچ
دەبـینی؟) [24]کابـرا سـەیری کـردو
ووتـی: (خـەڵك دەبیـنم، وەکـو
درەخـت دەڕۆن.) [25]عیسـا جارێکی
کـەش دەسـتی خستەوە سەر چاوی،
بەمـە کابـرا چـاكبـووەوەو هـەموو
شـتێکی بەباشو بەڕوونی دەبینی. [26]
ئیـنجا عیسـا کابـرای بـەرەوماڵەوە
ڕەوانەکردو پێی ووت: (جارێ مەڕۆ
بۆ ناو دێ.)

دان پیانانی پەترۆس بەمەسیح

27 دوای ئەمە عیساو قوتابییەکانی
ڕوویان کردە دێیەکانی قەیسەری
فیلیپۆس، لەڕێگا لەقوتابییەکانی
پرسی: (خەڵکی من بەکێ دادەنێن؟)
28 وەڵامیان دایەوە: (بەشێ لەخەڵکی
دەڵێن، تۆ یەحیای خەڵك
لەئاوهەڵکێشی، بەشێکی کەش
دەڵێن، تۆ ئەلیاسی، هەندێکی کەش
دەڵێن یەکێ لەپێغەمبەرانی.) 29
دیسان لێی‌پرسین: (ئەی ئێوە، من
بەکێ دادەنێن؟) پەترۆس
وەڵامی‌دایەوە: (تۆ مەسیحی*.) 30
عیسا ئاگاداری کردنەوە ئەمە لای
کەس باس نەکەن.

یەکەم باسی مردنی عیسا

31 ئینجا عیسا دەستی‌کرد
بەفێرکردنیان، کە ڕۆڵەی مرۆڤ
دەبێت ئازار بچێژی‌و پیرانو سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
ڕەتی‌بکەنەوە، هەروەها بکوژری‌و
دوای سێ ڕۆژ زیندووبێتەوە. 32
عیسا ئەم باسەی زۆر بەئاشکرا بۆ
باسکردن، پەترۆسیش بردیە لاوەو
سەرزەنشتی کرد. 33 ئینجا عیسا
ئاوڕی لەقوتابییەکانی دایەوە،
سەیری‌کردنو سەرزەنشتی پەترۆسی
کرد، ووتی: (لاچۆ لەبەردەمم ئەی
شەیتان، تۆ بیرت لای شتی خودایی
نییەو بیر لەشتی مرۆڤانە دەکەیتەوە.)

خۆئامادەکردن بۆ مردن

34 ئینجا عیسا قوتابییەکانی‌و
خەڵکەکەی بانگ‌کردو پێی‌ووتن:
(ئەوەی دەیەوێ بەدوامەوە بڕوات،
با واز لەخۆی بهێنێت‌و خاچی خۆی
هەڵگری‌و دوامکەوێت. 35 چونکە
ئەوەی بیەوێ ژیانی ڕزگاربکات،
دەی‌دۆڕێنێت، بەڵام ئەوەی ژیانی
خۆی دەدۆڕێنێت لەپێناوی منو
مزگێنی، ئەوە ژیانی ڕزگار دەکات.
36 چونکە چی بەکەڵکی مرۆڤ دێت،
گەر هەموو جیهان بەرێتەوە، بەڵام
خۆی بدۆڕێنێت؟ 37 یان مرۆڤ چی
پێشکەش بکات بۆ کڕینەوەی خۆی؟
38 چونکە ئەوەی شەرمی بەمنو
ووشەکانم بێ، لای ئەم نەوە
بەدڕەوشتو گوناهبارە. ڕۆڵەی
مرۆڤیش، شەرمی پێوە دەکات، کاتێ
لەشکۆمەندی باوکی لەگەڵ فریشتە
پیرۆزەکان دەگەڕێتەوە.)

شێوە گۆڕانی عیسا

9

ئینجا عیسا پێی ووتن: (ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: هەندێ لەوانەی لێرەدا ڕاوەستاون، تامی مردن ناچێژن تا پادشاهێتی خودا* نەبینن کاتێ بەتواناوە دێت.

2 دوای ئەمە بەشەش ڕۆژ، عیسا پەترۆس‌و یاقوب‌و یۆحەننای لەگەڵ خۆی بردو بەیەکەوە چوونە سەر چیایەکی بەرز. کاتێ لەبەرچاویان شێوەی خۆی بەتەواوی گۆڕی، 3 جلەکانی بەشێوەیەك سپی‌بوو بریسکەی دەدایەوە زیاتر لەهەموو ڕووناکی ئەم سەر زەویە. 4 لەو کاتەدا موساو ئەلیاس دەرکەوتن بۆیان، لەگەڵ عیسادا دەدوان. 5 ئینجا پەترۆس بەعیسای ووت: (گەورەم، شتێکی خۆشە لێرە بمێنینەوە گەر دەتەوێت سێ چادر هەڵدەدەین یەکێ بۆ تۆ، یەکێ بۆ موسا، یەکێکیش بۆ ئەلیاس.) 6 پەترۆس نەیدەزانی چی دەڵێ، لەو کاتەدا هەر سێ قوتابیەکە ترسیان لێ نیشتبوو، 7 ئینجا هەورێك باڵی کێشا بەسەریانو دەنگێك لەهەورەکەوە بانگی کرد: (ئا ئەوەتا ڕۆڵەی خۆشەویستم، ئەوەی پێی دڵشام، گوێی بۆ ڕاگرن.) 8 دوای ئەمە قوتابیەکان خێرا سەیری دەوروپشتیان کرد، بەلاَم لەعیسا زیاتر کەسیان نەبینی.

9 کاتێ لەشاخەکە هاتنە خوارەوە، عیسا ئاگاداری‌کردنەوە: (ئەمەی بینیان جارێ بەکەسی ڕانەگەیەنن، تا ڕۆڵەی مرۆڤ لەناو مردووان هەڵدەستێتەوە.) 10 ئەوانیش ڕاسپاردەکەیان جێ‌بەجێ‌کرد، بەلاَم لەناوخۆیان پرسیاریان‌کرد: (باشە مەبەست لەهەستانەوە لەنێو مردوواندا چییە؟) 11 ڕووی پرسیاریان کردە عیساو ووتیان: (باشە بۆچی مامۆستایانی شەریعەت دەڵێن، دەبێ یەکەمجار ئەلیاس بێتەوە؟) 12 عیسا وەلاَمی‌دانەوەو ووتی: (ئەمە ڕاستە، ئەلیاس دێت‌و هەموو شتێ دەخاتەوە شوێنی خۆی. سەرەڕای ئەمە بۆچی لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە، ڕۆڵەی مرۆڤ دەبێت ئازار بکێشێت‌و بەچاوی نزم سەیر بکرێ؟ 13 بەلاَم پێتان دەڵێم ئەلیاس هات، چیانویست پێیان‌کرد، بەو شێوەیەی لەکتێبی پیرۆز دەربارەی نووسراوە.)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

14 کاتێ عیساو قوتابیەکانی

هاتنەوە لای قوتابیەکانی‌کە، بینییان
خەڵکێکی زۆریان لێ‌کۆبووەتەوە،
لەوانە هەندێ لەمامۆستایانی
شەریعەت خەریکی گفتوگۆ کردنن
لەگەڵیان. 15کە خەڵکەکە عیسایان
بینی هەموو سەرسام بوون، خێرا بۆ
لای چوون تاسلاوی لێ‌بکەن. 16
ئەوسا عیسا لێی‌پرسین: (دەربارەی
چی دەدوێن؟) 17یەکێ لەنێوان
خەڵکەکەوە هاواری‌کرد، ووتی:
(مامۆستا کوڕەکەم هێناوەتە لات
ڕۆحی پیسی تێدایە، لاڵی‌کردووە.
18کاتێ دەیگرێ، دەیدا بەزەویداو
کەف لەدەمی دێت‌و ددانە چرکێی
پێ‌دەکەوێت. داوام لەقوتابیەکانت
کرد ڕۆحەکە دەرکەن، بەڵام
نەیانتوانی. 19عیسا لەوەڵامدا ووتی:
(ئەی نەوەی بێ‌باوەڕ! تاکەی
لەگەڵتان بم؟ تاکەی بارتان هەڵگرم؟
ئا بیهێنن بۆ لام.) 20ئەوانیش
کوڕەکەیان هێنایە لای عیسا. هەر
کە ڕۆحە پیسەکە عیسای بینی،
منداڵەکە فێی لێ‌هات‌و کەوتە سەر
زەوی، کەف لەدەمی هات‌و
دەستی‌کرد بەگەوزین‌و خۆ
خولانەوە. 21عیسا لەباوکی
کوڕەکەی پرسی: (لەکەیەوە وای
لێ‌دێت؟) ئەویش لە وەڵامدا ووتی:
(لەمنداڵییەوە. 22زۆر جار ڕۆحە
پیسەکە خستویەتیە ناو ئاو و ئاگرەوە
تابیکوژێ. گەر بتوانی شتێکمان بۆ
بکەیت، بەزەییت پێمان بێتەوەو
یارمەتیمانبدە.) 23عیسا پێی ووت:
((گەر بتوانی)؟ ئەوەی باوەڕبهێنێ
هەموو شتێکی بۆ دەبێت.) 24
دەستبەجێ باوکی منداڵەکە هاواری
کرد: (باوەڕم هەیە، یارمەتی
بێ‌باوەڕیم بدە.) 25عیسا کە بینی
خەڵکەکە لێیان کۆدەبنەوە، بەڕۆحە
پیسەکەی ووت: (ئەی ڕۆحی کەڕو
لاڵ، فەرمانت پێ‌دەدەم برۆ دەرەوە
لەو کوڕەو جارێکی کە نەگەڕێیتەوە
بۆ لای!) 26دوایی ڕۆحەکە
هاواری‌کردو کوڕەکەی بەتوندی
خست‌و هاتە دەرەوە. کوڕە وەك
مردووی لێ‌هات، کەسانێکی زۆر
ووتیان: (مرد.) 27بەڵام کاتێ عیسا
دەستی‌دایە دەستی‌و هەڵی‌ساند،
ئەویش هەستایە سەرپێ. 28کاتێ
عیسا گەڕایەوە بۆ ماڵ، قوتابیەکان
بەتەنها لێیان پرسی: (بۆچی ئێمە
نەمانتوانی ئەو ڕۆحە دەرکەین؟) 29
وەڵامی دایەوە: (ئەم جۆرە ڕۆحە
دەرناکرێ بەنوێژ نەبێت.)

دووەم باسی مردنی عیسا

30دوای ئەمە لەوێ ڕۆیشتن‌و
بەناوچەی جەلیل تێپەڕین، عیساش
نەیدەویست کەس پێی بزانێ، 31
چونکە خەریکی فێرکردنی
قوتابیەکانی بوو، پێیووتن: (ڕۆڵەی
مرۆڤ، دەدرێ بەدەستی خەڵکیەوە،
دەکوژرێ، دوای کوشتنی بەسێ ڕۆژ
هەڵدەستێتەوە). 32بەڵام ئەوان ئەم
قسەیە تێنەگەیشتن‌و ترسان
لێیبپرسن.

کێ مەزنترینە ؟

33ئینجا عیسا چوو بۆ شاری
کەفەرناحوم. کاتێ گەیشتە ماڵەوە،
لەقوتابیەکانی پرسی: (ئەوە لەڕێگا
باسی چیتان دەکرد؟) 34قوتابیەکان
هیچ وەڵامیان نەدایەوە، چونکە
لەڕێگە مشت‌ومڕی ئەوەیان بوو،
کامیان مەزنترە. 35ئینجا عیسا
دانیشت، هەر دوانزە قوتابیەکەی
بانگ‌کردە لای خۆی‌و پێیووتن:
(گەر یەکێ ویستی یەکەمین بێت.
باخۆی بخاتە دوای هەمووانەوەو ببێتە
خزمەتکار بۆ هەمووتان.) 36هەر
لەوێدا منداڵێکی بانگ‌کرد، گرتیە
باوەشیەوەو لەناوەڕاستیان
ڕای‌گرت‌و پێیووتن: 37(ئەوەی
بەناوی منەوە پێشوازی لەیەکێ لەم
منالأنە بکات، ئەوا پێشوازی لەمن
دەکات، هەروەها ئەوەی پێشوازی
لەمن دەکات، ئەوا پێشوازی لەمن
ناکات، بەڵکو لەوەی ناردوومی.)

ئەوەی دژمان نییە لەگەڵمانە

38ئینجا یۆحەننا ووتی: (مامۆستا،
یەکێکمان بینی بەناوی تۆوە ڕۆحی
پیسی لەخەڵکی دەردەکرد، ڕێمان
لێ‌گرت، چونکە دوامان ناکەوێت.)
39عیسا ووتی: (ڕێی لێ‌مەگرن.
کەسێ نییە بەناوی منەوە کاری
سەرسوڕهێنەر بکات‌و بتوانێ بەخراپە
باسم بکات. 40جا ئەوەی دژمان نییە
لەگەڵماندایە. 41چونکە ئەوەی
بەناوی منەوە جامێ ئاوی پێدان،
لەبەرئەوەی سەر بە مەسیحن،
ڕاستیتان پێ‌دەڵێم ئەو کەسە پاداشتی
وون نابێت.

کۆسپ دروستکردن

42(ئەوەی ببێتە کۆسپ بۆ
یەکێك لەم بچووکانەی باوەڕیان
بەمن هەیە، ئەوا باشترە بۆ ئەو بەردی
دەستار بەملیەوە هەڵواسرێ‌و فڕێ

بدرێتە ناو قولاَیی دەریاوە. 43
هەروەها گەر دەستت تووشی
گوناهی کردی، بیبڕەوە، باشترە
بڕۆیتە ناو ژیانی هەتاهەتایی بەیەك
دەستەوە لەوەی بەهەردوو دەستتەوە
بڕۆیت بۆ دۆزەخ، بۆ ناو ئاگریَ
کوژانەوەی بۆ نییە. 44﴿چونکە
لەویَ کرمەکانیان مردنیان بۆ نییەو
ئاگریان ناکوژێتەوە.﴾ 45هەروەها
گەر قاچت تووشی گوناهی
کردی، بیبڕەوە، باشترە بەیەك
قاچەوە بڕۆیتە ناو ژیانی
هەتاهەتاییەوە لەوەی بەهەردوو
قاچەوە بڕۆیتە ناو دۆزەخەوە. بۆ ناو
ئاگریَ کوژانەوەی بۆ نییە. 46
﴿لەویَ کرمەکانیان مردنیان بۆ نییەو
ئاگریان ناکوژێتەوە.﴾ 47هەروەها
گەر چاوت تووشی گوناهی کردی
دەریبهێنە، باشترە بڕۆیتە ناو
پادشاهێتی خوداوە بەبیَ چاو لەوەی
بەدوو چاوەوە بڕۆیتە ناو دۆزەخەوە.
48لەویَ کرمەکانیان مردنیان بۆ نییەو
ئاگریان ناکوژێتەوە. 49چونکە
هەموو بەئاگر سوێر دەکرێن. 50
خویَ باشە، بەلاَم گەر خویَ
سوێریەکەی نەما، چی سوێریەکەی بۆ
دەگەڕێنێتەوە؟ با لەدەرونتان
گشتکات خویَ هەبێت، هەروەها
ئاشتی خوازبن بەرامبەر بەیەکتری.)

تەلاَق دان

10

ئینجا عیسا ئەو ناوچەیەی
بەجیَهێشتو چوو بۆ هەرێمی
یەهودیاو پشتی ئوردون. دیسانەوە
خەلَکەکە لیَی کۆبوونەوە، ئەویش
هەروەك لیَیڕاهاتبوو دەستیکرد
بەفێرکردنیان.
2هەندیَ لەفەریسیەکان لیَیهاتنە
پێشەوە تا تاقیبکەنەوە، لیَیان پرسی:
(ئایا دروستە پیاو ژنەکەی تەلاَق
بدات؟) 3لێرەدا عیسا لیَیپرسین:
(موسا چ ڕاسپاردەیەکی پیَداون؟) 4
ووتیان: (موسا ڕیَیداوە تەلاَقنامە
بنووسریَ، بەمەش ژن تەلاَق
دەدریَ.) 5عیسا وەلاَمیدانەوە:
(موسا ئەم ڕاسپاردەیەی بۆ نووسیون،
لەبەر دلَڕەقیتان. 6بەلاَم لەسەرەتای
دروست بوونەوە خودا مرۆڤی بەنێرو
میَ دروست کرد. 7لەبەر ئەو هۆیە
پیاو باوکو دایکی بەجیَ دەهێلَێتو
لەگەلَ هاوسەرەکەی یەکدەگریَ، 8
ئەوسا هەردووکیان دەبن بەیەك
لەش. ئیتر دوو نین بەلَکو یەك

لەشن. 9 ئەوەی خودا بەیەکی
گەیاندووە، مرۆڤ جیای ناکاتەوە.) 10
کە گەڕانەوە بۆ ماڵ، قوتابیەکانی لەم
بارەیەوە لێیان پرسی. 11 ئەویش
پێیووتن: (ئەو پیاوەی ژنەکەی تەڵاق
دەداو یەکێکی کە دەهێنێ، ئەوا داوێن
پیسی لەگەڵ دەکات. 12 هەروەها ئەو
ژنەی واز لەمێردەکەی دەهێنێتو
شوو بەیەکێکی کە دەکات، ئەوا
داوێن پیسی دەکات.)

پادشاهێتی ئاسمان بۆ منداڵانە

13 هەندێ کەس منداڵیان هێنا بۆ
لای عیسا، بۆ ئەوەی دەستیان
لێبدات، بەڵام قوتابیەکان
نەیانهێشت. 14 کاتێ عیسا ئەمەی
بینی، تووڕەبوو، پێیووتن: (واز
لەمنداڵان بهێنن با بێن بۆ لام،
ڕێگەیان لێمەگرن، چونکە
15 پادشاهێتی خودا بۆ ئەوانەیە.
بەڕاستی پێتان دەڵێم: ئەوەی وەك
منداڵێك پادشاهێتی خودا
وەرنەگرێ، ناچێتە ناویەوە.) 16 ئینجا
منداڵەکانی لەباوەش کردو دەستی
خستە سەر سەریانو پیرۆزی کردن.

گەنجە دەوڵەمەندەکە

17 کاتێ عیسا خەریك بوو
دەڕۆیشت، پیاوێك خێرا هات،
کڕنووشی بۆ بردو لێی پرسی: (ئەی
مامۆستای باش، چی بکەم بۆ ئەوەی
ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) 18
عیسا پێیووت: (بۆچی بەباش ناوم
دەبەیت؟ ئەوە بزانە کەس باش نییە
یەکێك نەبێت، ئەویش خودایە. 19 تۆ
ڕاسپاردەکان دەزانیت: مەکوژە،
داوێن پیسی مەکە، مەدزە، شایەتی
درۆ مەدە، زۆرداری لەکەس مەکە،
ڕێزی باوكو دایکت بگرە.) 20
کابراش ووتی: (مامۆستا لەمنداڵیەوە
هەموو ئەمانەم کردووە.) 21 عیسا
سەیری کردو خۆشیویست،
پێیووت: (شتێکت ماوە بیکەیت
بڕۆ ئەوەی هەتە بیفرۆشەو دابەشی
کە بەسەر هەژاران، بەمە
گەنجینەیەکت دەبێت لەئاسمان، دوای
ئەمە وەرە دوام بکەوە.) 22 کابرا بەمە
زۆر دڵگران بوو، ئەوێی
بەجێهێشت، چونکە سامانێکی
زۆری هەبوو.
23 ئینجا عیسا سەیری
دەوروپشتی خۆی کردو
بەقوتابیەکانیووت: (چەند گرانە بۆ

ئەوانـــەی دەوڵەمـــەندن بچـــنە نـــاو
پادشـــاهێتی خـــوداوە!) 24قوتابـیـەکان
ســەریان ســوڕما لەقســەکانی، بــەڵام
عـیســا جـارێکی‌کە وەڵامـی‌دانەوەو
پـێی‌ووتـن: (ڕۆڵەکان چـەند سەختە
چـــوونە نـــاوەوەی پادشـــــاهێتی
خودا! 25ڕۆیشتنی حوشترێك بەکونی
دەرزیـــەکدا ئاســـانترە لەچـــوونە
ژوورەوەی دەوڵەمـــــەندێك بـــۆ
پادشاهێتی خودا.) 26قوتابیەکان زیاتر
ســەریان ســوڕماو بەیـەکتریان ووت:
(کەواتـە کـێ ڕزگـاری دەبێت؟) 27
عیسـا سەیری کردنو ووتی: (بەلای
مـرۆڤەوە ئەمـە نابێـت، بـەڵام بەلای
خـوداوە نـا، چـونکە هـەموو شتێك
لەلایـەن خـوداوە دەبێـت.) 28ئینجا
پەتـرۆس پـێی ووت: (ئـەوەتا ئـێمە
هــەموو شــتێکمان بـەجێ‌هێشـتوەو
دوات‌کـەوتوین.) 29عیسا لە وەڵامدا
ووتی: (ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: کەس نییە
بـراو خوشكو دایكو باوكو منداڵو
مــاڵو کـێڵگەی بەجـێ‌هـێشـتبێ
لەپێناوی منو لەپێناوی مـزگێنی، 30
لـــەم زەمانـــەدا ســـەد ئـــەوەندە
وەرنەگـرێـــتەوە لـــەمـاڵو بـــراو
خوشـكو دایـكو مـنداڵو کـێڵگە
لەگـەڵ چەوسـانەوە، لەداهاتووش
ژیـــانی هەتاهـــەتایی. 31بـــەڵام زۆر
لـەیەکەمیـــنەکان دەبـــنە دواهـــەمینو
دواهەمینەکانیش دەبنە یەکەمین.)

سێهەم باسی مردنی عیسا

32کـاتێ هـەموو بـەڕێگاوەبوون
بـــەرەو شـــاری قـــودس، عیســـا
لەپێشـــــیانەوە دەڕۆیشـــــتو
قوتابیەکانـــیش بەسەرســـوڕماویەوە
بەدوایـــەوە، خەڵکـــەش بەترســـەوە.
عیسا دوانزە قوتابیەکەی جارێکی‌کە
بـردە لاوە، پێی‌ووتن چی بەسەردێ:
33(ئـەوا بـۆ شـاری قودس دەڕۆین،
لـەوێ ڕۆڵەی مرۆڤ دەدرێتە دەست
سـەرۆك کاهیـنەکانو مامۆسـتایانی
شـەریعەت، بـڕیاری مردنی بەسەردا
دەدەن، دەیدەنـــــــە دەســــــت
ناجوولەکـــــەکان، 34گاڵـــــتەی
پـێ‌دەکەن، تفی لێ‌دەکەن، بەقامچی
لـێی‌دەدەن، ئینجا دەیکوژن. ئەویش
دوای سێ ڕۆژ هەڵدەستێتەوە.)

خزمەتکار مەزنترینە

35لـێرە یـاقوبو یۆحەنـنا دوو
کوڕەکەی زەبدی لێی‌هاتنە پێشەوەو
پێـیان ووت: (مامۆسـتا، دەمانـەوێ
ئـەوەی داوات لـێ‌دەکـەین بۆمـانی

جێبەجێ بکەی.) 36ئەویش
لێی پرسین: (چیتان دەوێت بۆتانی
بکەم؟) 37پێیان ووت: (بهێڵە
لەشکۆمەندیەکەتدا یەکێکمان لەلای
ڕاستتو ئەوی ترمان لەلای چەپت
دانشین.) 38عیسا پێی ووتن: (ئێوە
نازانن داوای چی دەکەن، دەتوانن
ئەو جامە بخۆنەوە کەمن دەیخۆمەوە،
یا بەو شێوەیە لەئازار هەڵکێشرێن
کە من هەڵدەکێشرێم؟) 39ووتیان:
(دەتوانین.) ئینجا عیسا پێی ووتن:
(ئەو جامەی من دەیخۆمەوە،
لەدواییدا ئێوەش دەیخۆنەوە، بەو
شێوەیەی من لەئازار هەڵدەکێشرێم،
ئێوەش هەڵدەکێشرێن. 40بەلام
دانیشتن لەلای ڕاستو چەپەوە من
ناتوانم بیدەم، تەنها بەوانە نەبێ کە
بۆیان دانراوە.) 41کاتێ دە قوتابیەکە
ئەمەیان لەیاقوبو یۆحەننا بیست
لێیان تووڕەبوون. 42ئەوسا عیسا
بانگی کردنو پێی ووتن: (دەزانن
سەرۆك نەتەوەکان کە فەرمانڕەوایی
دەکەن گەورەیان هەیە
لەسەروویانەوە، هەروەها
گەورەکانیان دەسەلاتیان هەیە
بەسەریان. 43بەلام ئێوە بائەمە
لەناوتان نەبێت، ئەوەی دەیەوێ
مەزن بێت لەناوتان، با بێت
بەخزمەتکارتان. 44ئەوەش کە
دەیەوێت لەناوتان بێتە یەکەمین،
بابێتە کۆیلە بۆ هەمووان. 45تەنانەت
ڕۆڵەی مرۆڤیش نەهاتووە بۆ
ئەوەی خزمەت بکرێ، بەڵکو
بۆ ئەوەی خزمەت بکاتو خۆی
پێشکەش بکاتو بەخت بکات
لەپێناوی خەڵکێکی زۆر.

عیسا کوێرێك چاكدەكاتەوە

46ئینجا گەیشتە ئەریحا، کاتێ
ئەریحایان بەجێهێشت قوتابیەکانو
خەڵکێکی زۆری لەگەڵ بوو، کوڕی
تیماوس کە بارتیماوسی پێدەوترا
کوێر بوو، لەسەرە ڕێگادا دانیشتبوو
سواڵی دەکرد. 47کاتێ بیستی
عیسای ناسیرییە لەوێوە دەڕوا،
دەستی کرد بەهاوارکردنو ووتی:
(ئەی عیسای ڕۆڵەی داود، بەزەییت
پێمدابێتەوە!) 48لەوێدا زۆر کەس
سەرزەنشتیان کرد تا بێدەنگ بێت.
بەلام ئەو زیاتر هاواری کرد: (ڕۆڵەی
داود، بەزەیت پیامدابێتەوە!) 49عیسا
ڕاوەستاو ووتی: (بانگی بکەن.)
ئەوانیش کابرای کوێریان بانگکردو
ووتیان: (بە وورەبە! هەستە! بانگت

دەکات.) 50ئەویش کەواکەی بەری
فڕێداو ڕۆیشت بەرەو لای عیسا.
51عیسا لێی پرسی: (دەتەوێ چیت
بۆ بکەم؟) کابرای کوێر وەڵامی
دایەوە: (گەورەم، دەمەوێ چاوم
چاکەیتەوە.) 52ئینجا عیسا پێی ووت:
(بڕۆ! باوەڕت چاکی کردیتەوە.)
دەستبەجێ کابرا چاوی ڕووناکی
تێکەوتو لەدوای عیسا ڕۆیی
بەرێدا.

عیسا دەڕوات بۆ قودس

11

کاتێ لەقودس نزیك بوونەوە،
گەیشتنە دێی بەیتفاجیو بەیتعەنیا
کەنزیك کێوی زەیتونن. عیسا
دووان لەقوتابیەکانی نارد، 2
پێی ووتن: (بڕۆنە ئەو دێیەی
بەرامبەرتان، کە دەگەنە ئەوێ،
دەبینن جاشکێك بەستراوەتەوە، تا
ئێستا کەس سواری نەبووە،
بیکەنەوەو بیهێنن بۆ ئێرە. 3گەر
یەکێك پێی ووتن: بۆ ئەمە
دەکەن؟ بڵێن: گەورەمان پێویستی
پێیەتی، ئینجا دەستبەجێ دەینێرێ
بۆ ئێرە.) 4قوتابیەکان ڕۆیشتنو
لەکۆڵانێك بینیان جاشکەکە
بەدەرگای دەرەوە بەستراوەتەوە،
ئەوانیش کردیانەوە، 5هەندێ کەس
لەویدا ڕاوەستابوون ووتیان:
(چی دەکەن؟ بۆ ئەو جاشکە
دەکەنەوە؟) 6بەو شێوەیەی عیسا پێی
ووتبوون وەڵامیان دایەوە، ئیتر
وازیان لێهێنان. 7ئینجا
کراسەکانیان خستە سەر پشتی
جاشکەکەو هێنایان بۆ عیسا، ئەویش
سواری بوو. 8زۆر لەخەڵکەکە
ڕێگەکەیان ڕاخستبوو
بەجلەکانیانو هەندێکی کەش بەلقی
دار کە لەباخەکانیان کردبووەوە. 9
ئەوانەی لەدوایەوە دەڕۆیشتنو
ئەوانەش لەپێشیەوە بوون، هاواریان
دەکرد: (هۆسانا! پیرۆزە ئەوەی
بەناوی خوداوەندەوە دێت! 10پیرۆزە
ئەو پادشاهێتییەی دێت، پادشاهێتی
داودی باوکمان! هۆسانا
لەبەرزایی!) 11دوای ئەمە عیسا
گەیشتە شاری قودس، چووە ناو
پەرستگاکەوە تەمشای هەموو
شتێکی کرد، بەڵام لەبەر ئەوەی
کات دەمەو ئێوارە بوو، لەگەڵ
دوانزە قوتابیەکەی ڕۆیشتەوە بۆ دێی
بەیتعەنیا.

دار هەنجیری بێ بەر

12بەیانی کاتێ عیسا دێی
بەیتعەنیای بەجێهێشت، برسی
بوو. 13لەدوورەوە دار هەنجیرێکی
بینی باش گەڵای کردبوو، ڕووی
تێکرد بەڵکو بەری پێوە بێت. کاتێ
گەیشتە لای لەگەڵا زیاتر هیچی پێوە
نەدی، چونکە کاتەکە وەرزی هەنجیر
نەبوو. 14عیسا پێی ووت: (ئیتر
کەس لەبەرت ناخوات تاهەتایە.)
قوتابیەکانیش گوێیان لەمەبوو.

پاککردنەوەی پەرستگا

15هاتنەوە بۆ قودسو عیسا چووە
ناو پەرستگاکەوە، دەستی کرد
بەدەرکردنی ئەوانەی خەریکی
کڕینو فرۆشتن بوون. مێزی پارە
گۆڕەوەکانی وەرگێڕا لەگەڵ شوێنی
دانیشتنی کۆتر فرۆشان. 16ئیتر
نەیهێشت کەس بەناو پەرستگاکەدا
بڕوات لەوانەی شتو مەکیان بەسەر
کۆڵەوە بوو. 17دەستی کرد
بەفێرکردنی خەڵکەکەو ووتی: (ئایا
خودا لەکتێبی پیرۆز نەیفەرمووە: {
ماڵم بەشوێنی نوێژ ناودەبرێ لەلای
هەموو گەلان؟} کەچی ئەوەتا ئێوە
کردووتانە بە {ئەشکەوتی دزان!})

18هەر کە سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەت گوێیان لەمە
بوو، بیریان کردەوە لەوەی چۆن
بیکوژن. چونکە لێی دەترسان
لەبەرئەوەی خەڵکەکە هەموو
سەرسام بووبوون لەفێرکردنەکانی.
19کاتێ ئێوارە داهات، عیساو
قوتابیەکانی چوونە دەرەوەی شار.

دەربارەی هێزی باوەڕ

20ڕۆژی دوایی بەیانی زوو کاتێ
بەلای دار هەنجیرەکەدا ڕۆیشتن،
سەیریان کرد هەمووی ووشك بووە
لەڕەگەوە. 21پەترۆس بیری
کەوتەوەو ووتی: (مامۆستا، سەیری
ئەو دار هەنجیرە بکە کە نەفرەتت
لێکرد، ووشك بووە!) 22ئینجا
عیسا بەهەموویانی ووت: (باوەڕتان
بەخودا بێت.) 23بەڕاستی پێتان
دەڵێم: ئەوەی بەو شاخە بڵێ
هەڵکەنرێو بڕۆ خۆت بخەرە ناو
دەریاوە، بەمەرجێ گومان نەکات
لەدڵی، بەڵکو باوەڕ بکات
ئەوەی دەیڵێ دەبێت، ئەوا بۆی
دەبێت. 24جا لەبەرئەوە پێتان دەڵێم:
ئەوەی داوای دەکەنو نوێژی بۆ
دەکەن، باوەڕتان هەبێ کە وەرتان

گرتووە، ئەوا بۆتان دەبێ. 25
کاتێکیش کە نوێژ دەکەن گەر
شتێکتان هەبوو بەسەر یەکێکەوە
لێی‌خۆش‌بن، هەتا باوکی ئاسمانیتان
لەهەڵەکانتان خۆش‌بێت. 26﴿بەڵام
ئێوە گەر لێ‌بوردنتان بۆ خەڵکی
نەبێت، باوکی ئاسمانیشتان
لێ‌بووردنی نابێت بۆهەڵەکانتان.﴾

دەسەڵاتی عیسا

27 عیساو قوتابیەکانی دیسان
هاتنەوە بۆ قودس، کاتێ بەپەرستگادا
دەڕۆیشت، سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەتو پیران لێی‌هاتنە
پێشەوە، 28لێیان پرسی: (ئەوەی
کردووتە بەچ دەسەڵاتێ دەیکەیت؟
کێ دەسەڵاتی پێت داوە ئەم شتانە
بکەی؟) 29عیسا وەڵامی دانەوە ووتی:
(منیش شتێکتان لێ‌دەپرسم، گەر
وەڵامم بدەنەوە، ئەوسا پێتان دەڵێم
30 بەچ دەسەڵاتێك ئەم شتانە دەکەم:
ئایا یەحیا لەئاسمانەوە دەسەڵاتی
پێ‌درابوو خەڵك لەئاوهەڵکێشێت یان
31 لەخەڵکیەوە؟ وەڵامم بدەنەوە!)
ئەوانیش کەوتنە تەگبیرو ڕاوێژ لەنێو
خۆیان، ووتیان: (گەر بڵێین لەئاسمانەوە
بوو، دەڵێت باشە بۆچی باوەڕتان
پێی‌نەکرد؟ 32یان ئەگەر بڵێین
لەخەڵکیەوە بوو، ...) ئەوان لە گەل
دەترسان، چونکە گەل یەحیایان
بەپێغەمبەر دادەنا. 33ئەوسا بەعیسایان
ووت: (نازانین.) عیساش پێی‌ووتن:
(منیش پێتان ناڵێم بەچ دەسەڵاتێك
ئەمانە دەکەم.)

نموونەی باخەوانەکانی ڕەز

12

عیسا بەنموونە قسەی‌کرد بۆ
خەڵکەکە، ووتی: (کابرایەك باخێکی
مێوی چاندو دەورروپشتەکەی پەرژین
کرد، لەناویدا بابەتی ترێ گوشینی
تێدا داناو شوێنی پاسەوانی تێدا
دروستکرد. ئینجا ڕەزەکەی
دایەدەست باخەوانانو خۆی بۆ
وولاتێکی‌کە ڕۆیشت. 2کاتێ
وەرزی بەرووبووم هات،
ئیشکەرێکی نارد بۆ لای
باخەوانەکان تاکو لەبەری
ڕەزەکە بەشی خۆی بۆ بنێرن. 3
بەڵام باخەوانەکان کابرایان گرتو
لێیان‌داو بەدەستی بەتاڵ ناردیانەوە. 4
کابرا دیسانەوە ئیشکەرێکی کەی
نارد بۆ لایان، باخەوانەکان ئەمیشیان
بەلێدانو سووکایەتی پێ‌کردنو

سەرشکاویەوە بۆ ناردەوە. [5]ئینجا
کابرا ئیشکەرێکی کەی نارد،
باخەوانەکان ئەمجارە
ئیشکەرەکەیان کوشت. کابرا
دیسان چەند کەسێکی تری نارد
بۆ لایان، باخەوانەکان
ئەمجارەشیان هەستان بەلێدانی
هەندێکیانو کوشتنی ئەوانی
کەیان. [6]کابرا کوڕێکی تاقانەی
خۆشەویستی هەبوو، لەدواییدا
هەستاو کوڕەکەی نارد بۆ لایان،
ووتی: هەر چۆنێك بێت
لەکوڕەکەم سڵدەکەنەوە. [7]بەڵام
باخەوانەکان بەیەکتریان ووت:
ئەوەتا ئەوە میراتگرە، وەرن
بابیکوژین ئەوسا میراتەکە بۆ
خۆمان دەمێنێتەوە. [8]ئینجا
کوڕەکەیان گرت، کوشتیانو
فڕێیاندایە دەرەوەی ڕەزەکە. [9]
باشە دەبێ خاوەنی ڕەزەکە
چیبکات؟ ئەو دێتو باخەوانەکان
لەناو دەباتو ڕەزەکە دەدا
بەباخەوانانی تر. [10]ئایا لەکتێبی
پیرۆزدا ئەم ئایەتەتان نەخوێندۆتەوە:
{ئەو بەردەی وەستاکان
ڕەتیانکردەوە، بوو بە بەردی بناغە.
[11]ئەمەش لەخوداوەندەوەیەو شتێکی
سەرسوڕهێنەرە لەبەر چاومان.}؟ [12]
دوای ئەمە ویستیان عیسا بگرن،
چونکە دەیانزانی نموونەکە ئەوان
دەگرێتەوە، بەڵام لەخەڵکەکە
ترسان، ئیتر وازیان لێهێناو ڕۆیشتن.

باج دان بە قەیسەر

[13]ئینجا هەندێ لەفەریسیەکانو
پیاوانی هیرۆدسیان نارده لای عیسا،
تاکو بەووشەیەکی خۆی
تووشیبکەن. [14]هاتنو پێیان ووت:
(مامۆستا ئێمە دەزانین تۆ ڕاستگۆیت،
گوێش نادەیت بەکەس، چونکە پلەو
پایەت بەخەیاڵدا نایەت، تەنها
فێرکردنی ڕێگەی خودا نەبێت
بەشێوەیەکی ڕاست. باشە ئایا سەرانە
دان بەقەیسەر دروستە یان نا؟ سەرانە
بدەین یان نەیدەین؟) [15]بەڵام عیسا
بەدووڕوویی ئەوانی زانیو پێیووتن:
(بۆچی تاقیم دەکەنەوە؟ ئا دیناریێکم
بدەنێ باتەماشای بکەم.) [16]ئەوانیش
دیناریێکیان پێیدا، ئینجا عیسا لێی
پرسین: (باشە ئەم وێنەو نووسراوە
هی کێیە؟) ووتیان: (هی قەیسەرە.)
[17]پێیووتن: (کەواتە ئەوەی هی
قەیسەرە بیدەن بە قەیسەر، ئەوەش
هی خودایە بیدەن بەخودا.) ئەوان

بەم وەڵامە زۆر سەریان سوڕما.

زیندووبوونەوەی مردووان

18ئینجا هەندێ لەسەدوقیەکان
کەباوەڕ بەزیندووبوونەوە ناکەن،
لێیهاتنە پێشەوەو پرسیاریان لیێکردو
وتیان: 19(مامۆستا، موسا بۆی
نووسیوین، گەر یەکێ براکەی مردو
ژنەکەی بێ منداڵ بەجێما، پێویستە
لەسەری براژنەکەی بهێنێتو وەچە
بەناوی براکەیەوە دروست بکات.
20حەوت برا هەبوون، یەکەمیان ژنی
هێناو مرد بێ ئەوەی منداڵی هەبێ.
21دووەم براژنەکەی خواست،
ئەویش مرد بێئەوەی منداڵی لەپاش
بەجێ بهێنێ، سێهەمیش هەمان شت.
22ئا بەم شێوەیە هەر حەوت براکە
مردن، بێئەوەی هیچ منداڵیان لەپاش
بەجێ بهێنێ. لەپاشان ژنەکەش مرد.
23باشە لەڕۆژی زیندووبونەوەدا،
ژنەکە بۆ کامیان دەبێت؟ چونکە ژنی
هەموویان بووە.)
24عیسا وەڵامی دانەوە ووتی:
(ئایا ئێوە گومڕا نین، چونکە نە
لەکتێب دەزانن نە لەهێزی خودا؟ 25
کاتێ خەڵکی زیندوودەبنەوە، نەژن
دەهێننو نەشوو دەکەن، بەڵکو وەك
فریشتەی ئاسمان دەبن. 26بەڵام
دەربارەی مردووان کە
زیندوودەبنەوە، ئایا لەتەوراتدا
نەتانخوێندۆتەوە چۆن خودا لەناو
دەوەنەکەدا لەگەڵ موسا دواو
پێیووت: (من خودای ئیبراهیمو
خودای ئیسحاقو خودای یاقوبم؟)
27ئەو خودای مردووان نییە، بەڵکو
خودای زیندووانە، کەواتە ئێوە
خراپ گومڕابوون!)

گەورەترین ڕاسپاردە

28یەکێ لەمامۆستایانی شەریعەت
کە گوێی لەقسەکانیان بوو هەروەها
بینی عیسا باش وەڵامیدانەوە،
لێیپرسی: (چ ڕاسپاردەیەك یەکەمی
هەموو ڕاسپاردەکانە؟) 29عیسا
وەڵامیدایەوە: (یەکەمی هەموو
ڕاسپاردەکان ئەمەیە: {گوێ بگرە
ئیسرائیل، خوداوەند خودای ئێمە
یەك خوداوەندە، 30جا دەبێ
خوداوەند خودات خۆش بوێ
بەهەموو دڵو هەموو گیانو هەموو
بیرو هەموو تواناتەوە.} ئەمە
ڕاسپاردەی یەکەمە. 31دووەمیشیان
وەك ئەم وایە، (ئەوەی لێت نزیکە
وەك خۆت خۆشت بوێ، ئیتر هیچ

ڕاسپاردەیەك نییە مەزنتر لەم دوو
ڕاسپاردەیە.) 32ئینجا مامۆستاکەی
شەریعەت پێیووت: (مامۆستا ئەمە
ڕاستەو تۆ ڕاستت فەرموو. خودا
هەریەکەو هیچ خودایەکی‌کە نییە تەنها
ئەو نەبێ، 33هەروەها خۆشەویستی
ئەو بەهەموو دڵو بەهەموو تێگەیشتنو
بەهەموو تواناوەیە، هەروەها
خۆشەویستی ئەوەی لێت نزیکە وەك
خۆت باشترە لەهەموو قوربانیەکو
قوربانی سوتاندنێك.) 34کاتێ عیسا
بینی کابرا بەژیرانە دوا، پێیووت:
(تۆ ئەوەندە دوور نیت لەپادشاهێتی
خوداوە.) دوای ئەمە ئیتر کەس
نەیوێرا هیچ پرسیارێکی کەی
لێبکات.

مەسیح و داود

35لەکاتێکدا عیسا لەناو
پەرستگاکە خەڵکی فێردەکرد،
ووتی: (مامۆستایانی شەریعەت چۆن
دەڵێن مەسیح* کوڕی داودە؟ 36
کاتێ داود خۆی بەهۆی ڕۆحی
پیرۆزەوە دواو ووتی: {خوداوەند
بەخوداوەندمی فەرموو: لەلای
دەستی ڕاستمەوە دانیشە تادوژمنانت
بخەمە ژێر پێتەوە.} 37کە داود خۆی
مەسیح بەخوداوەند بانگ بکات،
ئیتر چۆن مەسیح دەبێت بەکوڕی؟)
خەڵکەکە زۆر بەشادومانیەوە گوێیان
بۆ قسەکانی ڕاگرتبوو. 38عیسا
لەفێرکردنەکەیدا پێی ووتن:
(ئاگاداری مامۆستایانی شەریعەتبن،
ئەوانەی بەجلی پانو پۆڕو درێژەوە
دەگەڕێنو حەز دەکەن لەگۆڕەپانە
گشتیەکاندا سڵاویان لێبکرێ، 39
لەکەنیشتەکان ڕیزی پێشەوە دەگرن،
ڕیزی یەکەمیش لەکاتی داوەتەکاندا.
40هەروەها ماڵی بێوەژن دەخۆن،
وەك خۆدەرخستن درێژە
بەنوێژەکانیان دەدەن. ئەوانە
سەختترین سزا وەردەگرن.)

بەخشینی بێوەژن

41عیسا بەرامبەر سەندوقی
پەرستگاکە دانیشتو سەیری ئەوەی
دەکرد چۆن خەڵکی پارەیان
تێدەکرد، زۆر لەدەوڵەمەندەکان
پارەی زۆریان خستە ناو سەندوقەکە.
42ئینجا بێوەژنێکی هەژار هاتو دوو
پولی خستە ناو سەندوقەکە، کە
چارەك چارەکی دینارێکی نەدەکرد.
43عیسا قوتابیەکانی بانگ‌کردو
پێیووتن: (ڕاستیتان پێدەڵێم، ئەو

بێوەژنە هەژارە، لەهەموو خەڵکەکە زیاتر پارەی خستە ناو سەندوقەکە. 44 چونکە هەموو ئەوانیتر پارەیاندا لەوەی لەپێویستی خۆیان زیاتربوو، بەڵام ئەوەی ژنەکە دای، لەپێویستی خۆیبوو، تەنها هەر ئەوەش گوزەرانی ئەو بوو.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

13

لەکاتێکدا عیسا پەرستگاکەی بەجێ دەهێشت، یەکێ لەقوتابیەکانی پێیووت: (مامۆستا، سەیری ئەم بەردو خانووە سەر سوڕهێنەرانە بکە!) 2 عیساش پێیووت: (ئەم خانووە مەزنانە دەبینیت؟ بەردی بەسەر بەردیەوە نامێنێو هەمووی دەڕوخێت.) 3 کاتێ عیسا لەسەر چیای زەیتون بوو بەرامبەر پەرستگاکە، پەترۆسو یاقوبو یۆحەناو ئەندەراوس بەتەنها لێیان پرسی: 4 (پێمان بڵێ کەی ئەم شتانە ڕوودەدات، پێش ئەوەی ئەمانە ببێت چ نیشانەیەك دیاری دەدات؟) 5 عیسا وەڵامیدانەوەو ووتی: (ئاگاداربن، کەس هەڵتان نەخلەتێنێ. 6 زۆر هەن بەناوی منەوە دێنو دەڵێن، ئێمە ئەوین. بەمەش زۆر کەس هەڵ دەخەڵەتێنن. 7 کاتێ باسو هەواڵی جەنگ دەبیستن مەترسن، ئەمە دەبێ ڕووبدات، بەڵام ئەمە جارێ کۆتایی نییە. 8 میللەتان دەچن بەگژ یەکتړداو وولات بەگژ وولاتیکەدا، بوومەلەرزە لەزۆر شوێن ڕوودەدات، هەروەها برسێتیو نەبوونی، بەڵام ئەمە جارێ پێچو ژانی یەکەمە. 9 ئاگاداری خۆتان بن، چونکە دەتانبەنە بەر دادگاو کەنیشتەکان، لێتان دەدەنو لەپێناوی من لەبەردەم حوکمڕانو پادشاکان ڕادەوەستێنرێن، تا شایەتی بۆ من بدەن لەبەردەمیان. 10 هەروەها یەکەمجار دەبێ مزگێنی بەهەموو میللەتان ڕابگەیەنرێ. 11 کاتێکیش دەتانبەن بۆئەوەی بتاندەن بەدەستەوە، نارەحەت مەبن بەوەی چی بڵێن، بەڵکو لەوێدا چیتان بۆ دەوترێ پێیبدوێن، چونکە ئێوەنین دەدوێن، بەڵکو ڕۆحی پیرۆزە دەدوێت. 12 برا، برا دەدا بەدەستەوە بۆ مردن، باوك كوڕ، منداڵان لەباوكو دایك هەڵدەگەڕێنەوەو دەیانكوژن. 13 هەموو خەڵكی ڕقیان لێتان دەبێتەوە لەپێناوی ناوی من، بەڵام ئەوەی تاکۆتایی خۆی

ڕادەگرێ ئەوە ڕزگاری دەبێت.

گەورەترین تەنگانە

[14]کاتێ پیسیو کاولبوون دەبینن لەو جێگایەی کە نابێ لێی بێ، ئەوەی پێغەمبەر دانیال باسی کردووە، (باخوێنەر تێبگات)، دوایی با ئەوانەی لەناوچەی یەهودیادان ڕاکەن بۆ شاخەکان، [15]ئەوەش لەسەربانە، بابۆ بردنی هیچ شتێك نەیەتە خوارەوەو نەچێتە ژوورەوە، [16]هەروەها ئەوەی لەکێلگە بوو، با نەگەڕێتەوە تاکو جلەکانی لەگەڵ خۆی ببات. [17]خاك بەسەر سكپڕو شیردەر لەوڕۆژانەدا! [18]نوێژ بکەن با ئەمە لەزستاندا نەبێت. [19]چونکە تەنگانەیەك ڕوودەدات کە هێشتا لەدروستکردنی جیهانەوە، ئەوەی خودا دروستیکردووە، تا ئەمڕۆ شتیوا نەبووەو نابێت. [20]گەر بێتو خوداوەند ئەو ڕۆژانە کەم نەکاتەوە، هیچ مرۆڤێك ڕزگاری نابێت. بەڵام لە پێناوی ئەوانەی هەڵبژێرراون، ئەو ڕۆژانە کەم دەکرێنەوە. [21]گەر هاتوو ئەو کاتە یەکێك پێیووتن: ئەوەتا مەسیح لێرەیە! یا ئەوەتا لەوێیە! باوەڕ مەکەن. [22]چونکە چەند مەسیحێکی فێڵبازو پێغەمەری درۆزن دەردەکەون، نیشانەی گەورەو شتی سەرسوڕهێنەر دەکەن، تاکو تەنانەت گەر بتوانن هەڵبژێراوانیش هەڵبخەڵەتێنن. [23]بەڵام ئاگاداربن، ئەوا من ئاگاداری ئەم هەموو شتانەم کردن، پێش ئەوەی ڕووبدات.

هاتنەوەی عیسا

[24]بەڵام لەو ڕۆژانەدا، دوای ئەو تەنگانەیە، ڕۆژ تاریك دەبێتو تیشکی مانگ دەگیرێ، [25]ئەستێرەکان لەئاسمانەوە دەکەونو هێزی ئاسمان تێكدەچێت. [26]ئەوسا دەبینن ڕۆڵەی مرۆڤ لەناو هەورەوە بەتواناو شکۆیەکی مەزنەوە دێت. [27]ئینجا فریشتەکانی دەنێرێتو هەڵبژاردەی خۆی لەهەر چوار لاوە لەمسەرو ئەوسەری زەویو ئاسمانەوە کۆدەکاتەوە.

[28]ئەم شتە لەدار هەنجیرەوە فێربن: (کاتێ لقەکانی نەرم دەبێتو گەڵا دەکات، دەزانرێ هاوین نزیك بووەتەوە. [29]هەروەها ئێوەش، کاتێ دەبینن ئەمانە ڕوودەدات، بزانن ئەو نزیکەو لەبەر دەرگایە. [30]ڕاستیتان

پێ‌دەڵێم، ئەم نەوەیە بەسەر ناچێت
هەتا ئەمانە هەموو ڕوونەدات. 31
ئاسمان‌و زەوی لەناودەچن، بەڵام
ووتەکانم هەرگیز لەناوناچێت.

کەس ئەو کاتە نازانێ

32 ئەو ڕۆژەو ئەو کاتە کەس
نایزانێت، نەفریشتەی ئاسمان نەڕۆڵە،
تەنها باوك نەبێت. 33 کەواتە
ئاگاداربن‌و ئێشك بگرن چونکە
نازانن کەی ئەو کاتە دێت. 34 ئەمە
لەوە دەکات کابرایەك بچێ بۆ
گەشت، ماڵەکەی بەجێ‌بهێڵێ،
بیداتە دەست چەند ئیشکەرێك‌و هەر
یەکە ئیشێکیان بداتێ، دەرگاوانیش
ڕاسپێرێ ئێشك بگرێ. 35 ئیتر ئێشك
بگرن، چونکە نازانن گەورەی ماڵ
کەی دەگەڕێتەوە، ئێوارە یاخود
نیوەی شەو، یا لەگەڵ خوێندنی
کەڵەشێر، یا بەیانی. 36 نەوەك لەناکاو
بگەڕێتەوەو بتانبینێت لەخەودان. 37
جا ئەوەی بەئێوەی دەڵێم، دەیڵێم بە
هەمووان: ئێشك بگرن!)

پلانێك بۆ کوشتنی عیسا

14

جەژنی تێپەڕبوون‌و فەتیرە دوو
ڕۆژی مابوو، سەرۆك کاهینەکان‌و
مامۆستایانی شەریعەت بەدوای فێڵێك
دەگەڕان تا عیسای پێ بگرن‌و
بیکوژن. 2 بەڵام ووتیان: (بائەمە
لەجەژنا نەبێت، نەوەك لەناو
خەڵکەکەدا ئاژاوە ڕووبدات.)

ئامادەکردنی عیسا بۆ ناشتن

3 کاتێ عیسا لەشاری بەیت‌عەنیا
بوو، لەماڵی شەمعونە گول لەسەر
خوان دانیشتبوو، ژنێك هات
شوشەیەك بۆنی ناردینی سافی
گرانبەهای بەدەستەوەبوو،
شوشەکەی شکاندو بۆنەکەی کرد
بەسەر عیسا. 4 بەڵام هەندێك
لەوانەی لەوێ‌بوون زویربوون‌و
لەدڵی خۆیان ووتیان: (ئەم بۆنە بۆ
بەو شێوەیە خەسارکرا؟ 5 دەتوانرا
بۆنەکە بەزیاتر لەسێ‌سەد دینار
بفرۆشرایەو پارەکەی بدرایە
بەهەژاران.) جا دەستیانکرد
بەسەرزەنشت کردنی ژنەکە. 6 بەڵام
عیسا ووتی: (وازی لێ‌بهێنن. بۆ
بێزاری دەکەن؟ ئەو کارێکی چاکی
بەرامبەر کردم. 7 چونکە هەژاران
هەموو کاتێ لاتان هەن، هەر
کاتێکیش ویستتان دەتوانن چاکەیان

بەرامبەر بکەن، بەڵام من هەموو کاتێك لاتان نیم. 8ئەو ئەوەی لەدەستی هات کردی، دەستپێشخەری خۆی کرد لەبۆن لێدانی لەشمو ئامادە کردنی بۆ ناشتن. 9ڕاستیتان پێ دەڵێم: لەهەر شوێنێك لەم جیهانەدا بانگەوازی ئەم مزگێنییە بڵاوبکرێتەوە، یادی ئەمە دەکرێ کە ئەم ژنە کردی.)

ناپاکی یەهوزا

10ئینجا یەهوزای ئەسخەریوتی کەیەکێبوو لەدوانزە قوتابییەکە، ڕۆیشت بۆ لای سەرۆك کاهینەکان تاکو عیسا بدات بەدەستەوە. 11کاتێ گوێیان لەمە بوو، زۆر پێخۆشحاڵ بوونو بەڵێنی ئەوەیان پێدا پارەی بدەنێ، بەم شێوە ئەو دەگەڕا بۆ هەلێك تا عیسا بدات بەدەستەوە.

نانی جەژنی تێپەڕبوون

12لەیەکەم ڕۆژی جەژنی فەتیرە، ئەوەی قوربانی تێپەڕبوونی تێدادەکرێ، قوتابییەکان لەعیسایان پرسی: (دەتەوێ بۆ کوێ بڕۆین نانی جەژنت بۆ ئامادەکەین تا بیخۆیت؟) 13ئەویش دووان لەقوتابییەکانی نارد، پێیووتن: (بڕۆن بۆ ناو شار، لەوێ پیاوێکتان پێدەگات گۆزەیەك ئاوی هەڵگرتووە، دوای بکەون. 14کاتێ چووە ژوورەوە، ئێوە بەخاوەن ماڵ بڵێن: مامۆستا دەڵێت: کوا دیوەخانەکەم کە لەگەڵ قوتابییەکانم نانی جەژنی تێپەڕبوونی تیا دەخۆم؟) 15ئینجا ئەویش ژوورێکی گەورەتان پیشاندەدات لەنهۆمی دووەمی ماڵەکە، ڕاخراوەو ئامادەکراوە، ئالەوێدا بۆمانی ئامادە بکەن.) 16ئیتر دوو قوتابییەکە ڕۆیشتنو ژوورەکەیان بەم شێوەیە بینی کە عیسا پێی ووتبوون، جا لەوێدا نانی تێپەڕبوونیان ئامادەکرد. 17کە ئێوارە داهات، عیسا لەگەڵ دوانزە قوتابییەکەی هات. 18کاتێ لەسەر خوان دانیشتبوون نانیان دەخوارد، عیسا بەقوتابییەکانی ووت: (ڕاستیتان پێدەڵێم، یەکێ لەئێوە کەئێستا لەگەڵم نان دەخوات، دەمدات بەدەستەوە. 19قوتابییەکان غەم دایگرتن، یەك لەدوای یەك دەستیانکرد بەپرسیار لێی: (ئایا منم؟) 20ئەو وەڵامیدانەوەو ووتی: (ئەو یەکێکە لەم دوانزەیە، ئەوەی لەگەڵم دەستی بەنانەوە

لەقاپەکەدایە. 21چونکە ڕۆڵەی
مرۆڤ، دەبێت بەو شێوەیە بڕوات کە
لەکتێبی پیرۆزدا لەسەری نووسراوە،
بەڵام خاك‌بەسەر ئەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ
دەدات بەدەستەوە، باشتر بوو ئەو
کەسە هەر لەدایك نەبووایە.) 22هەر
لەوکاتەی نانیان دەخوارد، عیسا
نانێکی هەڵگرت، پیرۆزی‌کرد،
لەتی‌کردو دای پێیان، ووتی:
(وەگرن، ئەمە لەشمە.) 23ئینجا
جامێکی هەڵگرت‌و سوپاسی خودای
کردو پێیانی‌دا، هەموو
لێیان‌خواردەوە. 24پێی‌ووتن: (ئەمە
خوێنی منە، خوێنی پەیمانی نوێیە،
ئەوەی دەڕژێ لەپێناوی زۆر کەس.
25ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئیتر لەبەری
مێو ناخۆمەوە تا ئەو ڕۆژەی
لەپادشاهێتی خودا جارێکی‌کە بە
نوێیی لەوبەرە دەخۆمەوە.) 26ئینجا
بەگۆرانی ستایشی خودایان‌کردو بۆ
شاخی زەیتون ڕۆیشتن.

نکۆڵی‌کردنی پەترۆس

27عیسا پێی‌ووتن: (هەمووتان
دەکەونە گومانەوە، چونکە
نووسراوە: {لەشوان دەدەم، ئیتر
مەڕەکان بلاودەبنەوە}. 28بەڵام
دوای هەستانەوەم، پێشتان دەکەوم
بۆ جەلیل.) 29پەترۆس پێی‌ووت:
(گەر هەموو گومان بکەن، من
گومان ناکەم.) 30عیساش پێی‌ووت:
(ڕاستت پێ‌دەڵێم: تۆ ئەمڕۆ هەر
ئەمشەو، پێش ئەوەی کەڵەشێر
دووجار بخوێنێ، سێ‌جار نکۆڵێم
لێدەکەی.) 31بەڵام پەترۆس بەپشت
ئەستوریەوە ووتیەوە: (گەر بشمرم
لەگەڵت نکۆڵیت لێ‌ناکەم.)
هەروەها قوتابیەکانی‌کەش هەموو
وایان ووت.

نوێژی عیسا لەباخی جەسیمانی

32ئینجا چوون بۆ شوێنێك
پێی‌دەوترا جەسیمانی، بەقوتابیەکانی
ووت: (ئا لێرەبن تا نوێژ دەکەم.) 33
ئەوسا پەترۆس‌و یاقوب‌و یۆحەنای
لەگەڵ خۆی‌بردو لەوێدا هەستی
بەدڵگرانی‌و دڵتەنگی‌کرد. 34
پێی‌ووتن: (زۆر دڵگرانم تامردن،
بمێننەوە لێرەو ئێشك بگرن.) 35ئینجا
کەمێك لێیان دوورکەوتەوە،
چۆکی‌داداو دەستی‌کرد بەنوێژکردنو
داوای ئەوەی کرد کاتەکەی بەسەر
تێپەڕێت، گەر دەبێت. 36ووتی:
(ئەی باوك، تۆ دەتوانی هەموو شتێك

بکەی، ئەم جامەم لەسەر لابەرە،
بەڵام با وانەبێت وەك ئەوەی من
دەمەوێت، بەڵکو بەو شێوەیە بێت
کەخۆت دەتەوێت.) 37دوای ئەمە
گەڕایەوە بینی قوتابیەکانی نووستون،
بەپەترۆسی ووت: (ئەی شەمعون
نووستویت؟ نەتتوانی کاژێرێك ئێشك
بگری؟ 38نوێژ بکەن‌و ئێشك بگرن،
نەوەك تاقی بکرێنەوە. ڕۆح چالاکە
بەڵام لەش لاوازە.) 39دیسان
ڕۆیشتەوە جارێکیتر نوێژی‌کردو
هەمان ووتەی دووبارەکردەوە. 40
کاتێ گەڕایەوە، سەیری‌کرد دیسان
نووستوون، چونکە خەو چاوی
قورس‌کردبوون، نەیانزانی بەچی
وەڵامی بدەنەوە. 41کاتێ بۆ سێهەم
جار گەڕایەوە بۆلایان پێی‌ووتن:
(تائێستا نووستون‌و پشوودەدەن؟ ئیتر
بەسە! کاتەکە هاتووە، ئەوا ڕۆڵەی
مرۆڤ دەدرێتە دەست گوناهباران. 42
هەستن با بڕۆین، ئەوا نزیك بووەوە
ئەوەی دەمدات بەدەستەوە.)

گرتنی عیسا

43هەر لەو کاتەدا عیسا قسەی
دەکرد، یەهوزا کە یەکێك بوو
لەدوانزە قوتابیەکە، لەگەڵ کەسانێکی
زۆر کە شمشێرو داریان هەڵگرتبوو
گەیشتنە ئەوێ، ئەمانەش لەلایەن
سەرۆك کاهینەکان‌و مامۆستایانی
شەریعەت‌و پیرانەوە نێررابوون. 44
ئەوەی عیسای دابەدەستەوە،
نیشانەیەکی دانێ، ووتی: (ئەوەی
ماچی دەکەم، خۆیەتی، بیگرن‌و
بیبەن.) 45هەر کە یەهوزا گەیشتە
ئەوێ، لەعیسا هاتەپێشەوەو ووتی:
(مامۆستا!) ئینجا بەگەرمی‌یەوە
ماچی‌کرد. 46ئیتر دەست‌بەجێ
دەستیان لەسەرداناو گرتیان. 47بەڵام
یەکێ لەوانەی لەوێدا لەگەڵ عیسا
ڕاوەستابوون، شمشێرەکەی دەرهێناو
کێشای بەیەکێ لەکۆیلەکانی
سەرۆك کاهین‌و گوێی بڕی. 48
عیساش پێی‌ووتن: (وەك ئەوەی بۆ
دەستگیرکردنی یاخی‌بوویەك بەدارو
شمشێرەوە هاتوون؟ 49هەموو ڕۆژێ
لەپەرستگا لەناوتان بووم خەڵکم فێر
دەکرد نەتان‌گرتم، بەڵام باکتێب
بێتەدی.) 50دوای ئەمە هەموو ڕایان
کردو بەجێیان هێشت. 51کوڕێکی
گەنج نەبێ کەهیچی لەبەر نەبوو
جگە لەپارچەیەك خامی تەنك کە
خۆی پێ‌داپۆشی بوو، کوڕە دوای
عیسا کەوت، ئەویشیان گرت. 52

بەڵام ئەو جلەكەی بەجیٚ هێشت‌و
بەڕووتی لەدەستیان ڕای‌كرد.

دادگایی‌كردنی عیسا

53ئینجا عیسایان بردە لای
سەرۆك كاهین، پیرانو مامۆستایانی
شەریعەت‌و سەرۆك كاهینەكانی
تریش هەموو كۆبوونەوە. 54پەترۆس
دوور بەدوور دوای عیسا كەوت
هەتا ماڵی سەرۆك كاهین، لەگەڵ
ئێشك‌گرەكان دانیشت لەبەردەم
ئاگر خۆی گەرم دەكردەوە. 55
سەرۆك كاهینەكان‌و هەموو ئەنجومەن
دەستیان‌كرد بەگەڕان بەدوای
شایەتییەك تا سزای كوشتن بەسەر
عیسادا بدەن، بەڵام هیچی وایان
نەدۆزیەوە. 56كەسانێكی زۆر بەدرۆ
شایەتییان دژی ئەودا، بەڵام
قسەكانیان بەپێچەوانەی یەكترەوە
بوو. 57ئینجا هەندێكیان بەدرۆ
شایەتییان لەسەرداو ووتیان: 58
(گوێمان لێ‌بوو دەی‌ووت: ئەم
پەرستگایەی دەست دروستی‌كردووە
من دەیڕوخێنم، دوایی لەماوەی سیٚ
ڕۆژدا پەرستگایەك دروست‌دەكەم
كە بەدەست دروست نەكرابێت.) 59
بەڵام لەمەش دیسان قسەكانیان
بەپێچەوانەی یەكترەوە بوو. 60ئینجا
سەرۆك كاهین لەناوەڕاستی
ئەنجومەنەكەدا ڕاوەستاو لەعیسای
پرسی: (هیچ ناڵێیت دەربارەی ئەو
شایەتییانەی دژت دەدرێ؟) 61بەڵام
عیسا بەبێ‌دەنگی مایەوەو هیچ
وەڵامی نەدایەوە. دیسانەوە سەرۆك
كاهین لێی‌پرسی، ووتی: (ئایا تۆ
مەسیحی، ڕۆڵەی خودای پیرۆز؟) 62
عیسا ووتی: (من ئەوم. لەدواییشدا
دەبینن چۆن ڕۆڵەی مرۆڤ
دادەنیشێت لەلای ڕاستی خودای بە
تواناوە، ئینجا لەسەر هەورەكانی
ئاسمان دێتەوە.) 63سەرۆك كاهین
جلەكانی خۆی دادڕی‌و ووتی:
(ئیتر پێویستمان بەشایەتی نییە. 64خۆ
گوێتان لەكفرەكەی بوو، بڕیاری
ئێوە چییە؟) هەموو بڕیاریاندا كە
عیسا شایانی كوشتنە. 65هەندێكیان
دەستیان‌كرد بەتف لێ‌كردنی‌و
هەندێكی‌كەشیان دەم‌و چاویان
داپۆشی‌و پیایان دەكێشاو پێیان
دەووت: (هەڵی‌بهێنە كێیە؟) دوای
ئەمە پاسەوانەكانیش بە زللە
پێیان‌كێشا.

نکۆڵی پەترۆس لە عیسا

66لەکاتێکدا پەترۆس لەخوارەوە
لەحەوشەی ماڵەکە دانیشتبوو، یەکێ
لەو ئافرەتانەی لەلای سەرۆك کاهین
کاری دەکرد هاتە ئەوێ. 67کاتێ
پەترۆسی بینی خۆی گەرم دەکاتەوە،
سەیری کردو پێیووت: (تۆش
لەگەڵ عیسای ناسیری بوویت.) 68
بەڵام پەترۆس نکۆڵی لێکردو ووتی:
(نازانم، تێناگەم دەڵێی چی.) ئینجا
چووە دەرەوە بۆ لای دەرگاکە.
﴿لەوکاتەدا کەڵەشێری بەیانی
خوێندی.﴾ 69لێرە ئافرەتێکی کە
لەوانەی لەوێ کاریان دەکرد بینی،
ووتی بەوانەی لەوێدا ڕاوەستابوون
(ئەمەش یەکێکە لەوان.) 70پەترۆس
دیسان نکۆڵی لێکرد. پاش ماوەیەك
ئەوانەی لەوێدا ڕاوەستابوون،
دیسانەوە پێیان ووت: (ڕاستە تۆ
یەکێکی لەوان، چونکە تۆش
جەلیلیت.) 71بەڵام پەترۆس
دەستی کرد بەقسە بەخۆ ووتنو
سوێند خواردنو ووتی: (ئەم
کابرایەی باسیدەکەن، من نایناسم.)
72لەوکاتەدا کەڵەشێری بەیانی
جارێکی کەش خوێندی، ئەوسا
پەترۆس بیریکەوتەوە ئەوەی عیسا
پێیووت: (پێش ئەوەی کەڵەشێری
بەیانی دوو جار بخوێنێ، سێجار
نکۆڵیم لێدەکەی.) ئینجا خۆی
پێنەگیراو دەستیکرد بەگریان.

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

15
کاتێ ڕۆژ بووەوە، سەرۆك
کاهینەکانو پیرانو مامۆستایانی
شەریعەتو هەموو ئەنجوومەن
بەیەکەوە کۆبوونەوە. ئینجا عیسایان
بەدەستی بەستراوەوە بردو دایانە
دەستی پیلاتۆس. 2پیلاتۆس
لێیپرسی: (تۆی پادشای جوولەکە؟)
عیسا وەڵامی دایەوە: (تۆ ووتت.) 3
لێرە سەرۆك کاهینەکان تاوانی
زۆریان خستەپاڵی. 4پیلاتۆس
دووبارە لێیپرسی: (چییە، هیچ وەڵام
نادەیتەوە؟ بزانە چیت پێدەڵێن!) 5
بەڵام عیسا هیچ وەڵامی نەدایەوە،
پیلاتۆس بەمە سەرسام بوو.

بڕیاری لەخاچ دانی عیسا

6پیلاتۆس لەهەموو جەژنێك
یەکێك لەو بەندانەی ئازاد دەکرد
کەگەڵ داوای دەکرد. 7یەکێك کە
ناوی باراباس بوو، لەو کاتەدا

لەبەندیخانەی پیلاتۆس بەندبوو لەگەڵ
هاوڕێکانی کە گێرەشێوێنو پیاوکوژ
بوون. 8ئینجا خەڵکەکە هەموو
داوایان لەپیلاتۆس کرد ئەوەی
هەموو کاتێك بۆیانی دەکات،
جێبەجێ بکات. 9پیلاتۆسیش قسەی
لەگەڵ کردنو لێی پرسین: (دەتانەوێ
پادشای جوولەکەتان بۆ ئازادکەم؟)
10چونکە دەیزانی سەرۆك کاهینەکان
لەرقا ئەمیان داوە بەدەستەوە. 11بەڵام
سەرۆك کاهینەکان خەڵکەکەیان
هاندا تاکو داوای ئازادکردنی
باراباس بکەن. 12پیلاتۆس دیسان
لێی پرسین: (ئەی باشە چی بکەم
لەوەی کە بەپادشای جوولەکە ناوی
دەبەن؟) 13یەك لەدوای یەك
هاواریان کرد: (لەخاچی بدە!) 14
پیلاتۆس لێی پرسین: (باشە چ
خراپەیەکی کردووە؟) کەچی ئەوان
زیاتر هاواریان کرد: (لەخاچی بدە!)
15جا چونکە پیلاتۆس دەیویست
خەڵکەکە ڕازی بکات، هەستا
باراباسی بۆ ئازادکردن، دوای ئەمە
عیسا درایە بەر قامچیو نێررا بۆ
لەخاچدان.

سەربازەکان گاڵتە بەعیسا دەکەن

16سەربازەکان بردیانە ناو
خانوویەك کە هی ئمپراتۆریەت بوو،
لەوێ هەموو لەشکرەکەیان
بانگکردو لێی کۆبوونەوە. 17
کراسێکی ئەرخەوانی گرانبەهایان
لەبەرکرد، لەسەر سەری تۆقێکیان
دانا لەدڕك دروستکرابوو. 18
دەستیانکرد بەسڵاو لێکردنیو
دەیانووت: (سڵاوت لێبێت ئەی
پادشای جوولەکە!) 19ئینجا
بەقامیش کێشایان بەسەریو خۆیان
بۆ چەماندەوەو چۆکیان بۆداداو
تفیان لێکرد. 20دوای ئەوەی
بەباشی گاڵتەیان پێکرد، کراسە
ئەرخەوانییەکەیان لەبەرداکەندو
جلەکانی خۆیان لەبەرکردەوەو
بردیانە دەرەوە بۆ لەخاچدان.

مردنی عیساو لەخاچدانی

21کابرایەك کە لەوێوە
دەڕۆیشت، بانگیانکردو
ناچاریانکرد تاکو خاچەکەیان بۆ
هەڵگرێت. ئەو کابرایەش ناوی
شەمعونی قەیرەوانی بوو، باوکی
ئەسکەندەرو ڕوفوس، تازە لەکێڵگە
دەهاتەوە. 22ئینجا عیسایان برد بۆ

شوێنێك پێی دەوترا گولگۆسە واتە
(کاسەسەر). 23ئینجا مەییان داپێی
تێکەڵکرابوو لەگەڵ تاڵاو، بەڵام
نەیخواردەوە. 24دوای ئەوەی
لەخاچیاندا کراسەکەیان دابەش کرد،
شیروخەتیان لەسەرکرد بۆئەوەی
بزانن هەریەکەیان چی بەردەکەوێت.
25ئەو کاتەی لەخاچیاندا کاژێری
نۆی بەیانی بوو، 26تاوانەکەشی
بەسەر سەریەوە نووسرابوو: پادشای
جوولەکە. 27لەگەڵ دوو دز
لەخاچیاندا، یەکێ لەدەستی
ڕاستیەوە، ئەوی کەش لەدەستی
چەپیەوە. 28﴿بەمە نووسراوی کتێب
هاتەدی کەدەڵێت: لەریزی تاوانباران
دانرا.﴾ 29ئەوانەی بەوێدا تێدەپەڕین،
قسەیان پێدەووت و گاڵتەیان
پێدەکرد، سەریان بادەداو
دەیانووت: (ها! ئەی ڕوخێنەری
پەرستگاو دروستکەرەوەی بەسێ
ڕۆژ، 30لەسەر خاچەکە وەرە
خوارەوەو خۆت ڕزگار بکە.) 31
بەهەمان شێوە سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەت گاڵتەیان
پێدەکردو بەیەکتریان دەووت: (بزانە
خەڵکی کەی ڕزگارکرد، بەڵام
ناتوانێ خۆی ڕزگار بکات. 32با
ئێستا مەسیحی پادشای ئیسرائیل
لەسەر ئەو خاچە دابەزێت، تا هەموو
ببینین و باوەڕبهێنین.) تەنانەت
دزەکانیش کە لەگەڵی لەخاچدەدران
گاڵتەیان پێدەکرد.
33کاتێ بوو بەدوانزەی نیوەڕۆ،
تاریکی باڵی کێشا بەسەر زەویداو
زەوی هەموو تاریكبوو، تا کاژێری
سێی پاش نیوەڕۆ. 34لەکاژێری سێی
پاش نیوەڕۆدا عیسا بەدەنگێکی بەرز
هاواری کرد: (ئیلۆی، ئیلۆی، لەما
شەبەقتەنی؟) بەواتای (خودای من،
خودای من، بۆ وازت لێهێنام؟) 35
هەندێ کەس کە لەوێ
ڕاوەستابوون، کاتێ گوێیان لەمە بوو
ووتیان: (ئەوە بانگی ئەلیاس پێغەمبەر
دەکات.) 36یەکێ خێرا ڕای کردو
ئەسفنجێکی لەسرکە هەڵکێشاو
کردی بەسەر قامیشێکەوەو دایپێی،
تاکو لێی بخواتەوەو ووتی: (بابزانین
ئەلیاس دێت دای بگرێت!)
37ئینجا عیسا بەدەنگێکی بەرز
هاواری کردو ڕۆحی دابەدەستەوە.
38پەردەی پەرستگاش لەسەرەوە
تاخوارەوە دڕاو بوو بەدوو بەشەوە.
39کاتێ ئەو سەرپەلەی بەرامبەری
ڕاوەستابوو، بینی عیسا چۆن ڕۆحی

سپارد، ووتی: (بەڕاستی ئەم مرۆڤە
ڕۆڵەی خودا بوو!) 40ژنێکی زۆر
لەدوورەوە تەماشای ڕووداوەکەیان
دەکرد، لەنێوانیاندا مریەمی
مەجدەلیو مریەمی دایکی یاقوبی
بچووکو یوسفو سالومەیان لەگەڵ
بوو، 41ئەمانیش ئەوانە بوون
کەبەدوای عیسادا دەڕۆیشتنو
خزمەتیان دەکرد کاتێ لەجەلیل بوو،
هەروەها زۆر ژنی تریش لەگەڵی
هاتبوون بۆ قودس.

ناشتنی عیسا

42کاتێ ئێوارە داهات، ئەو ڕۆژە
ڕۆژی خۆئامادەکردن بوو، مانای
ڕۆژێک پێش ڕۆژی شەممە، 43یوسف
کەخەڵکی شاری ڕامە بوو،
ئەندامێکی بەرزی ئەنجوومەنی باڵای
جوولەکەبوو، ئەویش لەوانەبوو کە
چاوەڕێی پادشاهێتی خودایان دەکرد،
هاتو بێترس چووە لای پیلاتۆسو
داوای تەرمەکەی عیسایکرد. 44
پیلاتۆس سەری سوڕما لەوەی کە
عیسا مردووە، سەرپەلەکەی
بانگکردو لێیپرسی: (ئایا دەمێکە
مردووە؟) 45کاتێ سەرپەلەکە
باسەکەی بۆ گێڕایەوە، فەرمانیدا
تەرمەکەی عیسا بدەن بەیوسف. 46
ئینجا یوسف کەتانی کڕی، لاشەکەی
داگرتو بەکەتان کفنیکردو
لەگۆڕێکدا ناشتی کە لەبەرد
هەڵکەنرا بوو. دوایی بەردێکی گلۆر
کردەوە بەر دەرگای گۆڕەکە. 47
مریەمی مەجدەلیو مریەمەکەیتر کە
دایکی یوسف بوو، سەیریان دەکرد
بۆ ئەوەی بزانن لەکوێ دەنێژرێ.

زیندووبوونەوەی عیسا

16
کە ڕۆژی شەممە بەسەرچوو، مریەمی
مەجدەلیو مریەمی دایکی یاقوبو
سالومە، بۆنو ڕۆنیان کڕی بۆ
چەورکردنی تەرمەکەی عیسا. 2
ڕۆژی یەکەمی هەفتە بوو، ئەوان
بەیانی لەگەڵ ڕۆژهەڵات بۆ سەر
گۆڕەکە هاتن. 3بەیەکتریان دەووت:
(باشە کێ بەردی دەرگای
گۆڕەکەمان بۆ لادەدات؟) 4بەڵام کە
سەیریانکرد، بینیان بەردی سەر
دەرگای گۆڕەکە لاچووە، لەگەڵ
ئەوی زۆر گەورەش بوو. 5کاتێ
چوونە ناو گۆڕەکە، کوڕێکی
گەنجیان بینی بەکراسێکی سپییەوە
لەلای ڕاستەوە دانیشتووە، ئەوانیش

تاسان. 6پێیووتن: (مەترسن، ئێوە
بەشوێن عیسای ناسریدا دەگەڕێن،
ئەوەی لەخاچدرا. ئەو
زیندووبووەوە! لێرە نییە. ئا ئەوەتا
ئەو شوێنەی تیایدا دانرابوو. 7بەڵام
ئێوە بڕۆنو هەواڵ بەقوتابیەکانیو
بەپەترۆس بدەن، ئەو پێشتان
دەکەوێت بۆ جەلیل، ئینجا وەك
پێیووتن لەوێ دەیبینن.) 8ئەوانیش
بەڕاکردن لەگۆڕەکە هاتنە دەرەوە.
ترسو سەرسامیەکی زۆر
دایگرتبوون، هیچیان بەکەس نەووت
لەبەرئەوەی دەترسان.
9عیسا دوای هەستانەوەی
لەیەکەم ڕۆژی هەفتەدا، یەکەمجار بۆ
مریەمی مەجدەلی دەرکەوت ئەوەی
عیسا حەوت ڕوحی پیسی لێ
دەرکردبوو. 10ئەویش ڕۆیشتو
مژدەیدا بەوانەی لەگەڵ عیسادا
بوون، ئەوانەی خەریکی شیوەنو
گریان بوون. 11کاتێ بیستیان عیسا
زیندووەو مریەم خۆی بینیویەتی،
باوەڕیان نەکرد. 12دوای ئەمە عیسا
بەشێوەیەکی تر بۆ دووان لەمان
دەرکەوت، لەکاتێکدا بەڕێوەبوون
بەرەو یەکێ لە لادێکان. 13ئینجا
ڕۆیشتنو مژدەیاندا بەوانی کە،
بەڵام دیسان باوەڕیان بەمانیش
نەکرد. 14ئینجا لەدواییدا، عیسا بۆ
هەر یانزە قوتابیەکەی دەرکەوت،
لەکاتێك لەسەر خوان بوون،
ئاگاداری کردنەوە لەبەر کەم
باوەڕیو دڵڕەقیان. چونکە باوەڕیان
نەکرد بەوانەی ئەویان بینیبوو دوای
هەستانەوەکەی. 15ئەوسا پێیووتن:
(بڕۆن بۆ هەموو لایەکی جیهان، ئەم
مزگێنییە بەهەموو خەڵکی
ڕابگەیەنن: 16ئەوەی باوەڕی هێناو
لەئاوهەڵکێشرا ئەوا ڕزگاری بووە،
ئەوەش کە باوەڕ ناهێنێ ئەوا تاوانبار
دەکرێت. 17ئەوانەی باوەڕ دەهێنن
ئەم نیشانانە لەگەڵیان دەبێ، بەناوی
من ڕوحی پیس دەردەکەن، هەروەها
بەزمانی ڕۆحی تازە دەدوێن، 18
دەتوانن مار بگرن، گەر
خواردنەوەیەکی کوشندەش بخۆن
هیچ تووشی ئازار نابن، دەست
دادەنێن لەسەر نەخۆشو چاکی
دەکەنەوە.)
19دوای ئەوەی عیسای
خوداوەند ئەمانەی پێووتن،
بەرزکرایەوە بۆ ئاسمانو لەلای
دەستە ڕاستی خوداوە دانیشت. 20
ئەوانیش ڕۆیشتن، مزگێنیان

لەهــــەموو لایـــەك بلاْوكـــردەوە، خـــوداوەندیـــش لەگەڵیان کـاری دەکـردو پشـــتگیری ووشـــەکـانی خـــۆی دەکـــرد بەنیشـــانەکـانی. ئامین.

مزگێنی بە پێی نووسینی لۆقا

لۆقا پزیشكو مێژوونووسێکی یۆنانی بوو، یاوەرو یارمەتیدەری پۆڵسی نێرراو بوو، هەروەها لۆقا نووسەری پەرتووکی کرداری نێرراوانە، کە تەواوکەری ئەم پەرتووکەیە.

لەم پەرتووکەدا لۆقا لێکۆڵینەوەیەکی کردووەو بەدوای سەرچاوەی ڕاستدا گەڕاوە بۆ زانیاریەکانی سەبارەت بەژیانی عیسا لەسەر زەوی، بۆ ئەوەی خوێنەر ڕاستی زانیاریەکانی لەبەر دەست بێ (1:1–4). ئەم پەرتووکەش بەشی یەکەمی لێکۆڵینەوەکەیەتی، مەسیح لەم پەرتووکەدا مرۆڤێکە ڕزگارکەری هەموو جیهانە. لۆقا باسی هەندێ ڕووداو و نموونە دەکات تیایدا دەری دەخات کەمەسیح مرۆڤێکی تەواو و بێ‌کەموکوڕییە، هەروەها پزیشکی نەخۆشیەکانە بەدوای لەناوچووەکاندا دەگەڕێ تا ڕزگاریان بکات.

ئەم پەرتووکە لەسەرەتادا بەلەدایك بوونو کاتی منداڵی مەسیح دەستپێ دەکات، ئینجا هەموو خزمەتەکانی. پاشان لە(9:51)ەوە باسی ئەوە دەکات چۆن مەسیح چاوی دەخاتە سەر قودسو مردنی لەوێ، دواتر بەباسی ئازارو مردنو هەستانەوەی نێو مردووانو بەرزبوونەوەی بۆ ئاسمان کۆتایی دێت. ئەوەی جێی سەرنجیشە ئەوەیە کە لۆقا زۆر گرنگی بەفێرکردنەکانی مەسیح دەدات کە بەنموونەوە بوون.

چۆن ئەم مزگێنییە نووسرا

1

ئەی پایەبەرز ساوفیلۆس*، کاتێ زۆر کەس هەستان بەنووسینی ئەو ڕووداوانەی لای ئێمە ڕوویدابوو، 2بەپێی ئەوەی بەدەستمان گەیشتبوو، لەوانەی لەسەرەتاوە بینەری ڕووداوەکانو خزمەتکاری ووشەکە بوون. 3دوای ئەوەی هەموو شتێکم بە ووردی لەسەرەتای باسەکەوە پشکنی، وام بەباش زانی بەرێكوپێکیو یەك لەدوای یەك بۆتی بنووسم، 4تاکو ڕاستی ئەو شتانە بزانی کە ڕاگەیێندراوە.

مزگێنی لەدایکبوونی یەحیا

5لەسەردەمی هێرۆدسی پادشای
ناوچەی یەهودیا، کاهینێك* هەبوو
ناوی زەکەریا* بوو لەکۆمەڵەی ئەبیا،
ژنەکەشی ناوی ئەلیسابات بوو
لەنەوەی هارون*، 6هەردووکیان
مرۆڤی چاك بوون لەبەرچاوی خودا،
پەیڕەوی ڕاسپاردەکانو
فێرکردنەکانی خوداوەندیان دەکرد
بەبێ کەموکوڕی. 7منداڵیان نەبوو،
چونکە ئەلیسابات نەزۆك بوو،
هەردووکیشیان زۆر بەساڵدا
چووبوون.

8لەکاتێکدا زەکەریا لەنۆرەی
کۆمەڵەکەی خۆیدا کاروباری
کاهینایەتی جێبەجێ دەکرد. 9بەپێی
نەریتی ئەوسای کاهینایەتی نۆرەی
هات بچێتە ناو پەرستگای
خوداوەند*و بخورد بسووتێنێ. 10
لەکاتی سووتانی بخوردەکەدا،
خەڵکی هەموو لەدەرەوە نوێژیان
دەکرد. 11لەلای ڕاستی قوربانگەی*
بخوردەکەوە فریشتەیەکی خوداوەند
دەرکەوت. 12کاتێ زەکەریا ئەمەی
بینی، تێك چوو، ترسی لێنیشت.
13بەڵام فریشتەکە پێی ووت: (ئەی
زەکەریا مەترسە، چونکە نوێژەکەت
بیستڕا، هەروەها ژنەکەت ئەلیسابات
لە تۆ کوڕێکی دەبێتو ناوی دەنێیت
یەحیا. 14پێی شادومان دەبیتو زۆر
کەس بە لەدایك بوونی دڵخۆش
دەبن. 15چونکە لای خوداوەند مەزن
دەبێت. شەرابو مەی ناخواتەوە،
هەر لەسکی دایکیەوە پڕ دەبێت
لەڕۆحی پیرۆز. 16هەروەها زۆر
لەڕۆڵەکانی ئیسرائیل بۆ لای
خوداوەندی خۆیان دەگەڕێنێتەوە. 17
بەڕۆحو توانای ئەلیاسەوە پێش
خوداوەند دەکەوێت، تا باوکان
لەگەڵ منالآندا ئاشتبکاتەوەو
یاخیبووان بگەڕێنێتەوە بۆ دانایی
ڕاستودروستان، ئینجا گەل بۆ
خوداوەند ئامادەبکات.) 18
زەکەریاش بەفریشتەکەی ووت:
(بەچی ئەمە بزانم، چونکە من
پیاوێکی بەتەمەنمو ژنەکەشم بەساڵدا
چووە؟) 19فریشتەکە وەڵامیدایەوە:
(من ئەو جبرائیلەم لەبارەگای خودا
ڕادەوەستم، نێرراوم بۆ ئەوەی
لەگەڵت بدوێمو ئەم مژدەیەت
بدەمێ. 20جا ئەوەتا تۆ لاڵ دەبیتو
توانای قسەکردنت نامێنێ تا ئەو
ڕۆژەی ئەمەی تیا دەبێت، چونکە
باوەڕت بەووتەکانم نەکرد، ئەوەی

لەکاتی خۆی دێتەدی.) 21خەڵکەکە
چاوەڕوانی زەکەریا یان دەکردو
سەرسام بووبوون لەدواکەوتنی لەناو
پەرستگادا. 22بەڵام کاتێ هاتەدەرەوە
نەیتوانی لەگەڵیان بدوێ، ئینجا
زانییان کە لەپەرستگادا بینینی
خودایی دیوە. بەئیشارەت لەگەڵیان
دەدواو هەر بەلاڵی مایەوە. 23کاتێ
ڕۆژانی خزمەتکردنی لەناو
پەرستگادا تەواوبوو، گەڕایەوە بۆ
ماڵەوە.
24دوای ئەوە، ئەلیساباتی ژنی
سکی پڕبوو، ماوەی پێنج مانگ ئەم
شتەی شاردەوەو دەیووت: (25
خوداوەند وای‌لێ‌کردم، لەم
ڕۆژانەدا ئاوڕی لێ‌دامەوە بۆ ئەوەی
شورەیی‌و سەر شۆڕیم لەناو خەڵکی
لەسەر لابەرێ.)

مزگێنی لەدایكبوونی عیسا

26کاتێ ئەلیسابات سکی شەش
مانگبوو، جبرائیلی فریشتە لەلایەن
خوداوە نێررا بۆ شارێك لەناوچەی
جەلیل ناوی ناسیرە بوو، 27بۆ لای
کچێکی نیشانکراو لەپیاوێك ناوی
یوسف بوو، لەبنەماڵەی داود، ناوی
ئەم کچەش مریەم بوو. 28فریشتەکە
هاتە لای‌و پێی ووت: (ئەی ئەو
کەسەی بەرەکەتی خودات بەسەردا
ڕژاوە، سڵاوت لێ‌بێ، خوداوەندت
لەگەڵە.) 29مریەم بەووتەی
فریشتەکە شێواو بیری کردەوە دەبێ
ئەم جۆرە سڵاوکردنە چی‌بێت. 30
فریشتەکە پێی ووت: (مەترسە ئەی
مریەم، خودا بەرەکەتی پێت داوە، 31
ئا ئەوەتا سکت پڕ دەبی‌و کوڕێکت
دەبێ ناوی دەنێیت عیسا. 32ئەو
مەزن دەبێت، بەڕۆڵەی خودا
ناودەبرێت، خوداوەند خوداش
تەختی داودی باوکی پی‌دەبەخشێ.
33هەروەها تاهەتایە بەسەر ماڵی
یاقوبدا فەرمانڕەوایەتی دەکات،
پادشاهێتیەکەشی کۆتایی بۆ نییە.) 34
مریەم بەفریشتەکەی ووت: (چۆن
شتی‌وا ڕوو دەدا کە من شووم
نەکردبێ؟) 35فریشتەکە وەڵامی
دایەوە: (ڕۆحی پیرۆز دێ بەسەرتاو
هێزی خودا سایەی سەرت دەبێت.
چونکە ئەو پیرۆزەی لێت دەبێت
بەڕۆڵەی خودا ناودەبرێت. 36ئەوەتا
ئەلیساباتی خزمیشت بەو تەمەنە
بەساڵدا چووەوە سکی پڕە بە
کوڕێك. ئا ئەوەی پێیان دەووت
نەزۆك سکی شەش مانگە. 37چونکە

هیچ شتێك نییە لای خودا نەبێت.)
38 مریەم وتی: (من خزمەتکاری
خوداوەندم. ئەوەی دەیڵێیت ڕازیم
بەبوونی.) جا فریشتەکە
بەجێی‌هێشت.

دیدەنی مریەمو ئەلیسابات

39 هەر لەو ڕۆژانەدا، مریەم
بەخێرایی بەرەو شاخ ڕۆیشت،
بەمەبەستی شارێك لە شارەکانی
ناوچەی یەهوزا. 40 چووە ماڵی
زەکەریاو سڵاوی لەئەلیسابات
کرد. 41 کاتێ ئەلیسابات گوێی
لەسڵاوی مریەم بوو، منداڵەکە
لەسکیدا جولا، ئینجا ئەلیسابات
پڕبوو لەڕۆحی پیرۆز.
42 بەدەنگێکی بەرز هاواری‌کردو
وتی: (تۆ لەناو ژناندا پیرۆزیت،
پیرۆزە ئەوەی لەسکتدایە. 43 من‌کێم
هەتا دایکی گەورەکەم بێت بۆ لام؟
44 کە سڵاوی تۆ گەیشتە گوێم،
لەخۆشیدا منداڵەکە لەسکمدا
جولایەوە. 45 خۆزگە دەخوازرێ
بەوەی باوەڕی هێناوە بەوەی چی
لەخوداوەندەوە پێی وتراوە
دێتەدی.)

ستایشی مریەم

46 مریەم وتی: (گیانم ستایشی
خوداوەند دەکات، 47 ڕۆحم دڵشادە
بەخودای ڕزگارکەرم. 48 چونکە
سەیری ساکاری کارەکەرەکەی‌کرد،
ئەوەتا لەئێستا بەدواوە هەموو
نەوەکان خۆزگەم پێ‌دەخوازن. 49
چونکە توانادار کاری مەزنی بەمن
ئەنجامدا، پاکوپیرۆزە ناوی ئەو، 50
بەزەیی بۆ ئەوانەیە کە نەوە دوای
نەوە لێی‌دەترسن. 51 هێزی دەستی
دەرخست، خواستی لووت
بەرزەکانی تەفروتونا کرد
لەبۆچوونەکانی دڵیان، 52
تواناداراەکانی لەتەختەکانیان هێنایە
خوارەوەو ساکارەکانی بڵند
کردەوە. 53 برسییەکانی لەخێرو
بەرەکەتی خۆی تێرکرد،
دەوڵەمەندەکانی بەدەستی بەتاڵ
ڕەوانەکرد. 54 یارمەتی ئیسرائیلی
خزمەتکاری خۆی داو بەزەیی خۆی
یادکەوتەوە، 55 هەر وەکو چۆن
قسەی لەگەڵ باپیرانمان کردبوو،
لەگەڵ ئیبراهیمو نەوەکانی بۆ
هەتاهەتایە.) 56 دوای ئەوەی مریەم
لای ئەلیسابات نزیکەی سێ مانگ
مایەوە، گەڕایەوە بۆ ماڵەکەی.

لۆقا 1

له دایكبوونی حەزرەتی یەحیا

57ئەلیسابات کاتی منداڵ بوونی
هاتو کوڕێکی بوو. 58
دراوسێکانیو خزمانی بیستیان که
خوداوەند بەزەیی مەزنی خۆی
بەسەردا ڕژاندووە، لەگەڵی شادومان
بوون. 59لەڕۆژی هەشتەمدا
ئامادەبوون، بۆ ئەوەی کوڕەکە
خەتەنە بکەن، خەریك بوو ناوی بنێن
زەکەریا، لەسەر ناوی باوکی. 60
بەڵام دایکی ووتی: (نەخێر، بەڵکو
ناوی دەنرێ یەحیا.) 61پێیان ووت:
(کەس نییە لەخێڵەکەتدا بەم ناوە
ناونرابێت.) 62بەئیشارەت بەباوکیان
ووت: (چ ناوێکی ئەوێ ناوبنرێ؟)
63تەختەیەکی داواکردو لەسەری
نووسی: (ناوی یەحیایە.) هەموویان
لەمە سەرسام بوون. 64دەستبەجێ
زەکەریا زمانی کرایەوەو دەستی کرد
بەستایش کردنی خودا. 65هەموو
دراوسێکانی ترسیان لێنیشت، ئەم
کارانەش لەناوچەی چیای یەهودیا،
بوو بەقسەو باسی ناو خەڵکی. 66
هەموو ئەوانەی ئەمەیان بیست، ئەم
باسەیان خستە دڵیانەوە، ووتیان: (ئایا
ئەم منداڵە دەبێ بەچی؟) چونکە
دەستی خوداوەندی لەگەڵ بوو.

ستایشی زەکەریا

67زەکەریای باوکی پڕبوو
لەڕۆحی پیرۆز، بەووشەی خودا
دواو ووتی: (68ستایش بۆ خوداوەند
خودای ئیسرائیل، چونکە گەلەکەی
بەسەرکردەوەو بەخوێن کڕییەوە. 69
هێزیکی بۆ ڕزگاریمان هەڵساندەوە
لەماڵی داودی بەندەی خۆی. 70
هەروەك لەکۆنەوە دواوە بەزمانی
پێغەمبەرە پیرۆزەکانییەوە. 71بۆ
ڕزگاریمان لەدوژمنانو لەدەستی
ناحەزانمان. 72بۆ دەرخستنی بەزەیی
خۆی بەرامبەر باپیرانمان. بۆ
یادکردنەوەی پەیمانی پیرۆزی. 73ئەو
سوێندەی بۆ ئیبراهیمی باوکمانی
خوارد. 74بۆ فریاکەوتنمان لەدەستی
دوژمنان، تا بێترس بیپەرستین، 75
بەپیرۆزیو ڕاستودروستی بەرامبەر
ئەو هەموو ڕۆژانی ژیانمان. 76تۆش
ئەی منداڵ پێغەمبەری خودات
پێدەووترێ، چونکە پێش خوداوەند
دەکەوی تا ڕێگای بۆ ئامادە بکەیت.
77تاکو گەلەکەی فێر بکەیت کەوا
ڕزگاری بەلێخۆشبوونی گوناهیان
دەبێت. 78چونکە بەهۆی بەزەییو
میهرەبانی خودامان، خۆری بەرەبەیان
لەئاسمانەوە بۆمان دەردەکەوێ. 79تا

ڕووناکی بدات بەوانەی لەناو
تاریکیو لەسێبەری مەرگدا
دانیشتوون، تا قاچەکانمان بەرەو
ڕێگای ئاشتی ببات.) 80منداڵەکە
گەشەی دەکردو لەڕۆح بەهێز
دەبوو، لەدەشتودەر مایەوە تا ئەو
ڕۆژەی خۆی بۆ ئیسرائیل
دەرخست.

لەدایك بوونی عیسا

2
لەو سەردەمەدا لە ئوغستۆسی
قەیسەرەوە فەرمان دەرچوو تا هەموو
دانیشتوانی وولاتەکەی ناونووس
بکرێت. 2ئەم ناونووسکردنەش
یەکەمجاری بوو، لەکاتێکدا کیرینیۆس
فەرمانڕەوای سوریا بوو. 3خەڵکی
ڕۆیشتن، هەر یەکە بۆ شاری خۆی
هەتا ناونووس بکرێن. 4جا یوسف
لەشاری ناسیرەوە کە
لەناوچەی جەلیل بوو، بەرەو
شارەکەی داود ڕۆیشت کە ناوی
بەیت لەحم بوو لەناوچەی
یەهودیا. چونکە ئەو لەبنەماڵەو
هۆزی داود بوو. 5تاکو لەگەڵ
مریەمی دەزگیرانی کە لەو کاتەدا
سکی هەبوو، لەوێ ناونووس
بکرێن. 6هەر لەو کاتەدا ئەمان
لەوێ بوون، کاتی منداڵ بوونی
هات. 7لەبەرئەوەی لەمیوانخانە
شوێنیان دەست نەکەوت چوونە
تەویلەیەك لەوناوە، ئینجا لەوێدا
کوڕە نۆبەرەکەیبوو، پێچایەوەو
لەئاخوڕی تەویلەکەدا خەواندی.

فریشتەیەك مزگێنییدەدا

8لەو ناوچەیە شوان هەبوون
لەدەشت دەمانەوەو بەنۆبە ئێشکی
مێگەلیان دەگرت. 9فریشتەیەك
لەلایەن خوداوەندەوە هاتە لایان،
شکۆمەندی خودا درەوشایەوە
لەدەورو پشتیان، بەمە ترسێکی
زۆریان لێنیشت. 10فریشتەکە پێی
ووتن: (مەترسن، ئەوا من مژدەیەکی
خۆشو مەزنتان پێدەدەم کە بۆ
هەموو گەلە. 11ئەمڕۆ لەشاری داود
ڕزگارکەرێك بۆ ئێوە لەدایكبوو،
ئەویش مەسیحی خوداوەندە. 12
ئەمەش نیشانە بێ بۆتان، لەوێ
منداڵێکی پێچراوەی نووستو
لەئاخوڕێکدا دەبینن.) 13لەپڕێکدا
لەگەڵ فریشتەکە کۆمەڵێ هێزی
ئاسمانی دەرکەوتن، ستایشی خودایان
دەکردو دەیان ووت: 14(شکۆمەندی

بۆ خودا لەبەرزایی، بۆ سەر زەویش
ئاشتی، بۆ ئەوانەی جێی ڕەزامەندی
ئەون.)
[15] کاتێ فریشتەکە لای شوانەکان
بەرەو ئاسمان ڕۆیشت، بەیەکتریان
ووت: (کەواتە بابڕۆین بۆ
بەیتلەحم تا ئەو ڕووداوە ببینین
کەوا خوداوەند پێیڕاگەیاندین.) [16]
بەخێرایی هاتن شوێنەکەیان دۆزیەوە،
منداڵەکەیان بەنووستویی
لەئاخوڕەکەدا بینی لەگەڵ مریەمو
یوسف. [17] کاتێ ئەمەیان بینی،
دەستیانکرد بەبڵاوکردنەوەی ئەو
هەواڵەی لەبارەی ئەو منداڵەوە پێیان
ووترابوو. [18] هەموو ئەوانەی گوێیان
لەمەبوو، سەریان سوڕما لەوەی
شوانەکان دەیان ووت. [19] بەڵام
مریەم ئەم شتانەی هەموو لەبیری
خۆی دادەناو لەدڵی خۆی
لێکیدەدایەوە. [20] دوای ئەوە
شوانەکان گەڕانەوە شوێنی خۆیان،
دەم بەستایشی خوداوە بۆ هەموو
ئەوەی بیستیانو بینیان، بەو
شێوەیەی پێیان ووترا بوو.

خەتەنەکردنی عیسا

[21] کاتی خەتەنەکردنی منداڵەکە،
دوای بەسەرچوونی هەشت ڕۆژ
بەسەر لەدایك بوونی، ناوینرا عیسا
هەروەك چۆن لەسەر زمانی
فریشتەکە پێشتر ناونرا، پێش ئەوەی
دایکی سکی پێی هەبێ.
[22] دوای ئەوەی ڕۆژانی
پاكبوونەوەی تەواوبوو، بەپێی
شەریعەتی موسا، یوسفو مریەم
بردیان بۆ قودس، تاکو پێشکەشی
خوداوەندی بکەن. [23] هەروەك چۆن
لەشەریعەتی خوداوەند نووسراوە: {
هەموو کوڕێکی نۆبەرە کە سکی
دایك دەکاتەوە پێی دەووترێ پیرۆزی
خوداوەند.} [24] هەروەها بۆ پێشکەش
کردنی قوربانی، وەك لەشەریعەتی
خوداوەند ووتراوە: {جووتێ
کوکوختی یان جووتێ بێچووە کۆتر.
}
[25] لەقودس پیاوێك هەبوو ناوی
شەمعون بوو، پیاوێکی چاكو
لەخواترس بوو، چاوەڕێی دڵدانەوە
بوو بۆ ئیسرائیل، ڕۆحی پیرۆزیشی
تێدابوو. [26] ڕۆحی پیرۆز ئاگاداری
کردبوو، کە نامرێ تا مەسیحی
خوداوەند نەبینێ. [27] بەهۆی ڕۆحەوە
هاتبوو بۆ پەرستگا. کاتێ دایكو
باوکی عیسا منداڵەکەیان هێنا تا

بەپێی شەریعەت ئەوەی پێویستە
بیکەن بۆی. 28شەمعون منداڵەکەی
خستە سەر هەردوو دەستیو ستایشی
خودای کردو ووتی:
29(ئەی خوداوەند ئێستا بەندەی
خۆت با بەئاشتی چاولێك بنێ
بەپێی بەڵێنی خۆت.
30ئەوا چاوم ڕزگاری تۆی بینی،
31ئەوەی ئامادەت کردووە بۆ هەموو
گەلان،
32ڕووناکی بێت بۆ نەتەوەکانو
شکۆمەندی بێت بۆ ئیسرائیل.)
33دایكو باوکی سەرسام بوون
لەوەی دەربارەی منداڵەکە ووترا. 34
شەمعون داوای پیرۆزی بۆ کردنو بە
مریەمی دایکی منداڵەکەی ووت:
(بەهۆی ئەم منداڵەوە کەسانێکی زۆر
لەئیسرائیل دەکەونو زۆریش
هەڵدەستنەوە، دەبێ بەنیشانەیەك
بەربەرەکانی دەکرێ، 35تا نیازی دڵی
زۆرکەس ئاشکرابێ. شمشێرێکیش
جەرگی تۆ دەبڕێ.)
36ژنێك بەووشەی خودا دەدوا
ناوی حەنە بوو کچی فەنوئیلی پێ
دەوترا، سەر بەتیرەی ئەشیر بوو، زۆر
بەساڵدا چوو بوو، تەنها حەوت ساڵ
لەگەڵ مێردەکەی ژیابوو. 37پاشان
بەبێوەژنی مابووەوە تا تەمەنی
گەیشتبووە هەشتاو چوار ساڵی.
پەرستگاکەی بەجێ نەدەهێشت، شەو
و ڕۆژ خودای دەپەرست، بەنوێژو
ڕۆژوگرتن. 38لەوکاتەدا ئامادەبوو،
دەستی کرد بەسوپاس کردنی خوداو
باسی عیسای لەگەڵ هەموو ئەوانەدا
کرد کە لەقودس چاوەڕوانی
ڕزگارکەربوون. 39دوای تەواوبووی
هەموو ئەوانەی شەریعەتی خوداوەند
داوای دەکات، دایك و باوکی عیسا
گەڕانەوە بۆ شارەکەیان کە ناوی
ناسیرە بوو لەجەلیل. 40منداڵەکە
نەشونمای دەکردو بەهێز دەبوو،
پڕدەبوو لەداناییو بەرەکەتی خودای
لەسەر بوو.

عیسا لە پەرستگادا

41دایكو باوکی هەموو ساڵێك
لەجەژنی تێپەڕبوون دەچوون بۆ
قودس. 42کاتێ عیسا تەمەنی
گەیشتە دوانزە ساڵ، وەك هەموو
ساڵانی تر لەجەژندا بەرەو قودس
ڕۆیشتن. 43دوای تەواوبوونی ڕۆژانی
جەژن گەڕانەوە، عیسای منداڵ
لەقودس مایەوە بێئەوەی ئەوان
بزانن. 44وایان دەزانی کە لەگەڵ

هاوڕێکانیاندایە بەرێگاوە، ڕۆژە
ڕێگایەك ڕۆیشتن، دوای ئەوە
دەستیان کرد بەگەڕان بەدوایدا
لەنێوان خزمو ناسیاوەکانیان. [45]کاتێ
نەیان دۆزیەوە گەڕانەوە بۆ قودس تا
بەدوایدا بگەڕێن. [46]دوای سێ ڕۆژ
گەڕان لەپەرستگادا دۆزیانەوە،
سەیریان کرد دانیشتووە لەنێوان
مامۆستایانی شەریعەت، گوێی بۆ
ڕاگرتوونو پرسیاریان لێ دەکات.
[47]هەموو ئەوانەی گوێیان لێیبوو،
سەرسام بوون لە تێگەیشتنو
وەڵامدانەوەی. [48]کاتێ بینییان
سەریان سوڕما، ئینجا دایکی پێی
ووت: (کوڕم بۆ وات لێ کردین؟
منو باوکت بە بێ ئارامی بەدواتدا
دەگەڕاین.) [49]وەڵامی دانەوە، ووتی:
(بۆچی بەدوامدا دەگەڕان؟ ئایا
نەتانزانی پێویستە لەسەرم، لەماڵی
باوکم بم؟) [50]بەڵام ئەوەی ئەو ووتی،
ئەوان تێی نەگەیشتن. [51]ئینجا
لەگەڵیان گەڕایەوە بەرەو شاری
ناسیرەو گوێڕایەڵیان بوو، مریەمی
دایکیشی ئەمانەی هەموو دەخستە
دڵیەوە. [52]عیساش لەداناییو بەژنو
باڵا گەورە دەبوو، جێی ڕەزامەندی
خوداو خەڵکی بوو.

یەحیای لەئاوهەڵکێش

3
لەساڵی پانزەهەمینی فەرمانڕەوایی
تیباریۆسی قەیسەر، کاتێ بونتیۆس
پیلاتۆس لێپرسراوی یەهودیا بوو،
هەروەها هێرۆدس لێپرسراوی
جەلیل و براکەشی فیلیپۆس
لێپرسراوی ئیتۆریەو تەراخونیتس
بوو، لیسانیوسیش لێپرسراوی ئیبیلیە
بوو، [2]لەسەردەمی حەنان و قەیافای
سەرۆك کاهینەکان، کاتێ یەحیا
لەدەشتودەر بوو ووشەی خودای
بۆ هاتە خوارەوە. [3]ئینجا هات بۆ
هەموو ناوچەکانی سەر ڕووباری
ئوردن تا لەئاوهەڵکێشانی تۆبەکردن
بۆ گوناه بەخشین ڕابگەیێنێ. [4]
هەروەك لە پەرتووکی ئەشعیا پێغەمبەر
نووسراوە: {دەنگێك لەدەشتودەر
بانگەواز دەکات، ڕێگا بۆ خوداوەند
ئامادەبکەن، ڕێڕەوی ڕێك بخەن.} [5]
هەموو دۆڵێك پڕ دەکرێتەوەو هەموو
چیاو گردۆلکەیەکیش نزم دەبێتەوە،
هەموو شوێنە پێچاوپێچەکان ڕاست
دەبنەوەو شوێنە چاڵەکان دەبنە
ڕێگای ڕێكوڕەوان، [6]هەموو کەسێ
ڕزگاری خودا دەبینێ!)
[7]یەحیا بەهەموو ئەوانەی هاتبوون

بۆ لەئاوهەڵکێشان لەسەردەستی،
دەیووت: (ئەی بێچووە ماران، کێ
فێری هەڵاتنی کردوون لەدەست
تووڕەیی داهاتوو؟ [8]بەرووبوومێ
بدەن شایانی تۆبەکردن بێت،
بەخۆتان مەڵێن: (ئێمە ئیبراهیمی
باوکمان هەیە.) من پێتان دەڵێم،
خودا توانای ئەوەی هەیە ئا لەم
بەردانە نەوە بۆ ئیبراهیم دروست
بکات. [9]ئەوا تەور خراوەتە سەر
قەدی دار، هەر دارێك بەرووبوومی
باش نەدات دەبڕێتەوەو فڕێ دەدرێتە
ناو ئاگر.) [10]خەڵکەکە پرسیاریان
لێ کرد: (کەواتە چی بکەین؟) [11]
وەڵامی دانەوە: (ئەوەی دوو کراسی
هەیە، با یەکێکیان بدا بەوەی کە
نییەتی، ئەوەش کە نانی هەیە، با
هەمان شت بکات.) [12]هەندێ
لەباجگرانیش هاتبوون بۆ
لەئاوهەڵکێشان، پرسیاریان
لێ کرد: (مامۆستا، ئەی ئێمە چی
بکەین؟) [13]پێی ووتن: (لەوەی بۆتان
دانراوە زیاتر وەرمەگرن.) [14]هەروەها
هەندێ سەرباز پرسیاریان
لێ کرد: (ئەی ئێمە چی بکەین؟)
وەڵامی دانەوە: (زۆرداری لەکەس
مەکەن، بەدرۆ کەس تاوانبار
مەکەن، بەمووچەکانتان ڕازیبن.)
[15]لەبەرئەوەی گەل چاوەڕێی
مەسیحیان دەکرد، هەموو لەخۆیان
دەپرسی: (تۆ بڵێی یەحیا، مەسیحی
چاوەڕێ کراو بێ؟) [16]یەحیا وەڵامی
خەڵکەکەی دایەوە: (من لەئاو
هەڵتاندەکێشم، بەڵام ئەوەی دێت
لەمن بەتواناترە، ئەوەی من تەنانەت
شایستەی کردنەوەی قەیتانی
پێڵاوەکانی نیم، ئەو لەڕۆحی پیرۆزو
لەئاگر هەڵتاندەکێشێ. [17]ئەو شەنی
بەدەستەوەیە بۆ پاككردنەوەی
خەرمانەکەی بەتەواوی، گەنمەکە
لەعەمباردا کۆدەکاتەوەو کایەکەش
دەسوتێنێ بەئاگرێك کە ناکوژێتەوە.)
[18]دیسان بەزۆر شتی تر، ئامۆژگاری
گەلەکەی دەکردو مژدەی دەدانێ.
[19]بەڵام هێرۆدس کە فەرمانڕەوای
ناوچەکە بوو، لەلایەن یەحیاوە
سەرزەنشت کرا بەهۆی هێرۆدیای
براژنیەوە، هەروەها لەبەر هەموو ئەو
خراپانەی کە دەیکرد، [20]خراپەیەکی
تریشی خستە پاڵ خراپەکانی پێشووی
ئەویش بەزیندانکردنی یەحیا.

لەئاوهەڵکێشانی عیسا

[21]کاتێ گەل هەموو

لەئاوهەڵكێشران، عیساش
لەئاوهەڵكێشرا، لەكاتێكدا نوێژی
دەكرد، ئاسمانكرایەوە، 22ڕۆحی
پیرۆز لەشێوەی لەشی كۆترێك
لەسەری نیشتەوە، دەنگێك
لەئاسمانەوە هاتو ووتی: (تۆی
ڕۆڵەی خۆشەویستم، من پێت
دڵشاد بووم.)

بنەچەی عیسا

23كاتێ عیسا دەستی
بەخزمەتەكەی كرد، تەمەنی نزیكەی
سی ساڵ بوو، خەڵكی وایاندەزانی
كوڕی یوسفی كوڕی هالی، 24كوڕی
مەتسات كوڕی لاوی، كوڕی
مولكی كوڕی یەننا، كوڕی یوسف.
25كوڕی مەتتاسیا، كوڕی عاموس
كوڕی ناحوم، كوڕی حەسلی كوڕی
نەجای، 26كوڕی ماس كوڕی
مەتاسیا، كوڕی شەمعی كوڕی
یوسف، كوڕی یەهوزا، 27كوڕی
یۆحەننا، كوڕی ڕیسا كوڕی زەربابل،
كوڕی شالتیئیل كوڕی نیری، 28
كوڕی مولكی كوڕی ئادی، كوڕی
قوسەم كوڕی ئەلمودام كوڕی عیری،
29كوڕی یوسی، كوڕی ئەلیعازەر
كوڕی یوریم، كوڕی مەتسات
كوڕی لاوی، 30كوڕی شەمعون
كوڕی یەهوزا، كوڕی یوسف كوڕی
یۆنان، كوڕی ئەلیاقیم، 31كوڕی
مەلیا كوڕی مەینان، كوڕی مەتاسا
كوڕی ناسان، كوڕی داود، 32
كوڕی یەسا، كوڕی عوبێد كوڕی
بوعەز، كوڕی سەلمون كوڕی
نەحشون، 33كوڕی عەمیناداب
كوڕی ئارام، كوڕی حەسرون،
كوڕی فارس كوڕی یەهوزا، 34
كوڕی یاقوب كوڕی ئیسحاق،
كوڕی ئیبراهیم كوڕی تارح، كوڕی
ناحور، 35كوڕی سەروج، كوڕی
ڕەعو كوڕی فالج، كوڕی عابر
كوڕی شالح، 36كوڕی قینان كوڕی
ئەرفەكشاد، كوڕی سام كوڕی نوح،
كوڕی لامەك، 37كوڕی مەتوشالح،
كوڕی ئەخنوخ كوڕی یارد، كوڕی
مەهلەلئیل كوڕی قینان، 38كوڕی
ئەنوش كوڕی شیت، كوڕی ئادەم
كە لە خودایە.

شەیتان عیسا تاقیدەكاتەوە

4
كاتێ عیسا لەئوردون گەڕایەوە،
لەشی پڕبوو لەڕۆحی پیرۆز، ڕۆح
لەبیابان دەیبردبەڕێوە. 2ماوەی چل

ڕۆژ شـەیتان تاقیدەکـردەوە.
بەدرێژایی ئەو ڕۆژانە هیچی نەخوارد،
کـاتێ ماوەکە تەواوبوو برسی بوو. 3
شـەیتان پـێی ووت: (گـەر ڕاستە تۆ
ڕۆڵەی خودای بەو بەردە بڵێ بابێت
بـەنان.) 4عیسا وەڵامی دایەوە ووتی:
(لەکتێبی پـیرۆزدا نووسراوە: {مرۆڤ
هـەر بـەنان نـاژی.}) 5ئینجا شەیتان
بـردیە سـەر شـاخێکی بەرزو هەموو
پادشـاهێتیەکانی جـیهانی
بەچـاوتروکانێك پیشـانداو 6ووتـی:
(دەسـەڵاتی فەرمانـڕەوایی ئەم هەموو
پادشـاهیانەت دەدەمـێ بـەهـەموو
شـکۆیەکەوە، چـونکە دراوە بەمنو
منیش دەیدەم بەهەر کەسێ بمەوێ. 7
گەر کڕنۆشت بۆ بردم ئەوا هەمووی
دەبـێ بـەهـیتـۆ.) 8عیسـا وەڵامـی
دایەوەو ووتی: (نووسراوە: {تەنها بۆ
خوداوەنـد خـودات کڕنووش بەرەو
هـەر ئـەو بپەرسـتە.}) 9ئینجا شەیتان
بـردی بـۆ قـودس، لەسـەر قـەراغی
سەربانی پەرستگاکە ڕایگرت و پێی
ووت: (گـەر ڕاسـتە تـۆ ڕۆڵـەی
خـودای لـێرەوە خـۆت فـڕێدە
خـوارەوە، 10چـونکە نووسـراوە: {
بـەفریشـتەکانی دەڵـێ
پارێزگاریـتکەنو 11لەسەر دەستیان
هەڵـت دەگرن نەوەك قاچت بەربەرد
بکەوێـت.}) 12عیسا وەڵامی دایەوەو
ووتـی: (ووتـراوە: {خوداوەنـد
خـودات تـاقی مەکەرەوە.}) 13کاتێ
شـەیتان هـەموو تاقیکـردنەوەکانی
تـەواوبوو، بەجـێی هێشـت تاکاتێکی
تر.

عیسا لەناسیرە دەردەکرێ

14عیسـا بـەهـێزی ڕۆح
گەڕایەوە بـۆ جـەلیل، نـاوبـانگـی
لەهـەموو دێـیەکانی دەوروپشـت
بلاوبـووەوە. 15لەکەنیشـتەکان
خـەڵکی فێردەکرد، هەموو ستایشیان
دەکرد.
16ئینجا هـات بـۆ ناسـیرە، ئـەو
شوێنەی لێی پەروەردە بوو، هەروەك
جاران ڕۆژی شەممە چووە کەنیشت،
ڕاوەسـتا بۆ خوێندنەوە. 17پەرتووکی
ئەشـعیا پێغەمبەریان دایە دەستی کاتێ
کردیەوە ئەو شوێنەی بەرچاو کەوت
کـە تـیایـدا نووسـراوە: 18{ڕۆحـی
خوداوەنـدم لەسـەرە، چـونکە
دەسـتنیشـانیکردووم تا مژدە بدەم
بەهـەژاران، نـاردوومی هـەتا بـۆ
دیـلکـراوان داوای ئازادی بکەم، بۆ
کوێـران داوای ڕووناکی بکەم، تاکو

پێشێلکراوان ڕزگاربکەم، [19]ساڵی
ڕەزامەندی خوداوەند ڕابگەیێنم.} [20]
ئینجا پەرتووکەکەی داخست و دایە
دەست ئیشکەری ئەو شوێنەو
دانیشت. هەموو ئەوانەی ئامادەبوون
لەکەنیشتەکە چاویان تێبڕیبوو. [21]
قسەی بۆ کردنو ووتی: (وا ئەمڕۆ
ئەوەی گوێتان لێبوو هاتەدی.) [22]
هەموو بەباشی باسیان دەکردو
سەریان سوڕما لەو ووشە
بەرەکەتدارانەی لەدەمی دەهاتە
دەرەوە، دەیان ووت: (ئایا ئەمە
کوڕەکەی یوسف نییە؟) [23]عیسا پێی
ووتن: (بێگومان ئێوە پێم دەڵێن،
ئەی پزیشك جارێ چارەسەری
خۆت بکە، ئەوەی بیستمان
لەکەفەرناحوم کردت لێرەش
لەشارەکەت بیکە.) [24]دیسان
بەردەوام بوو ووتی: (ڕاستیتان پێ
دەڵێم، هیچ پێغەمبەرێك لەشارەکەی
خۆی پەسەند ناکرێ. [25]لەڕاستیدا
پێتان دەڵێم، لەسەردەمی ئەلیاس
لەئیسرائیل بێوەژنی زۆر هەبوون،
کاتێ باران بڕا سێ ساڵو شەش
مانگ، هەتا برسێتییەکی گەورە
لەهەموو سەر زەویدا ڕوویدا، [26]
بەڵام ئەلیاس نەنێررا بۆ کەس لەوانە،
بەڵکو بۆ ئافرەتێکی بێوەژن لەسەرفە
لەناوچەی سەیدا. [27]لەئیسرائیل
لەسەردەمی ئەلیشەع پێغەمبەر زۆر
کەس تووشی نەخۆشی گولی
هاتبوون، هیچیانی چاك نەکردەوە،
تەنها نوعمانی سوری نەبێ.) [28]
هەموو ئەوانەی لەکەنیشتەکە بوون،
کە ئەمەیان بیست ڕقیان هەڵسا. [29]
دەریان کردە دەرەوەی شارەکە،
بردیانە قەراخ ئەو چیایەی
شارەکەیانی لەسەر دروستکرابوو،
تاکو لەوێوە فڕێی بدەنە خوارەوە. [30]
بەڵام ئەو دەرباز بوو لەناویانو لەوێ
ڕۆیشت.

دەرکردنی ڕۆحی پیس

[31]جا عیسا بەرەو کەفەرناحوم
ڕۆیشت، شارێك بوو لەناوچەی
جەلیل، لەوێ لەشەممەاندا خەڵکی فێر
دەکرد. [32]زۆر سەریان سوڕما
لەفێرکردنەکانی، لەبەرئەوەی
ووشەکانی بەدەسەڵاتەوە بوو. [33]
لەکەنیشتەکەدا پیاوێك هەبوو ڕۆحی
پیسی تێدا بوو. بەدەنگێکی بەرز
هاواری کرد : [34](ئەی عیسای
ناسیری چیت لێمان دەوێ؟
هاتوویت لەناومان ببەی؟ من دەزانم

تۆکێیت، تۆ پیرۆزی خودای.) 35
عیسا هەڕەشەی لێکردو ووتی:
(بێدەنگبە! لەلەشی وەرە دەرەوە.)
ئینجا ڕۆحە پیسەکە کابرای کوتا
بەزەویداو لەلەشی هاتە دەرەوە،
بێئەوەی زیانیکەی پێبگەیەنێ. 36
هەموو سەرسام بوون، لەنێوان خۆیان
پرسیاریان دەکرد: (ئەمە چ
ووشەیەکە؟ ئاوها بەدەسەلاتە،
فەرمان دەدا بەڕۆحە پیسەکان تا
لەخەڵکی بێنە دەرەوە.) 37ناوبانگی
عیسا لەهەموو شوێنێك لەو ناوچەیە
بلاوبووەوە.

چاككردنەوەی خەڵكێكی زۆر

38دوای ئەمانە کەنیشتەکەی
بەجێهێشتو چووە ماڵی شەمعون.
خەسووی شەمعون تایەکی توندی
لێهاتبوو، داوایان لێکرد
یارمەتیبدات. 39ئەویش لای
جێگاکەی ڕاوەستاو تایەکەی لێ
دوور خستەوە. ژنە یەکسەر هەستایە
سەرپێو دەستیکرد بەخزمەتکردنیان.
40کاتێ ڕۆژ ئاوابوو، هەموو ئەوانەی
نەخۆشییان هەبوو، لەهەموو
جۆرێك، هێنایانە لای عیسا یەکە
یەکە دەستی لەسەر دانانو چاکی
کردنەوە. 41ڕۆحی پیسی لەزۆریان
دەرکرد، لەکاتێکدا ڕۆحەکان
هاواریان دەکرد (تۆ ڕۆڵەی خودای!)
ئەویش دەریدەکردنو
نەیدەهێشت زۆر بلێن، چونکە
زانییان ئەو مەسیحە. 42کاتێ
ڕۆژهەلات، هەستاو ڕۆیشت بۆ
جێگایەکی چۆڵەوانی، خەڵکەکە
بەدوایدا گەڕان تادۆزیانەوە، گرتیان
تاکو لایان نەڕوات. 43بەلام ئەو پێی
ووتن: (پێویستە لەسەرم، مژدەی
پادشاهێتی خودا بەشارەکانی تریش
بدەم، چونکە من بۆ ئەمە نێرراوم.) 44
ئیتر لەوێ ڕۆیشتو دەستیکرد
بەمزگێنیدان لەکەنیشتەکان.

عیسا قوتابیەکانی بانگدەکات

5
لەکاتێکدا عیسا ڕاوەستابوو لەسەر
کەناری دەریاچەی جەنیسارت،
خەڵکەکە هەموو کۆمەڵ بووبوون
لەدەوری تاکو گوێ لەووشەی
خودا بگرن. 2دوو بەلەمی بینی لای
دەریاچەکەوە ڕاوەستابوون،
ماسیگرەکان بەجێیان هێشتبوو،
تۆڕەکانیان دەشوشت. 3چووە ناو
یەکێکیان، کە هی شەمعونبوو،

داوای لێکرد هەندێ لەکەناری
دەریاچەکە دووری بخاتەوە ئینجا
دانیشتو لەناو بەلەمەکەوە
دەستی‌کرد بە فێرکردنی خەڵکەکە.
4 کاتێ ووتەکانی تەواوکرد
بەشەمعونی ووت: (دووری‌کەرەوە
بۆ قوولایی، جا تۆڕەکانتان فڕێ
بدەن بۆ ڕاوکردن.) 5 شەمعون
وەلامی دایەوە: (گەورەم هەرچەندە
بەدرێژایی شەو هەوڵماندا کەچی
هیچمان ڕاونەکرد. بەلام لەبەر
قسەی تۆ ئەوا تۆڕێك فڕێ دەدەم) 6
کاتێ ئەمەیان کرد ماسییەکی زۆریان
گرت، بەشێوەیەك تۆڕەکەیان
خەریك‌بوو بدڕێ. 7 جا بانگی
هاوڕێکانیان کرد کە لەبەلەمەکەی
تردا بوون، تاکو بێن‌و یارمەتییان
بدەن، ئەوانیش هاتن‌و هەردوو
بەلەمەکەیان پڕکرد تا وای لێ هات
خەریك بوو نوقوم ببن. 8 کاتێ
شەمعون کە بەپەترۆس ناودەبرێ
ئەمەی بینی چۆکی‌دادا لەبەر پێی
عیساداو ووتی: (گەورەم لێم
دوورکەوە، چونکە من مرۆڤێکی
گوناهبارم.) 9 پەترۆس‌و ئەوانەی
لەگەڵی بوون سەریان سوڕمابوو
لەزۆری ئەو ماسییانەی گرتبوویان،
10 هەروەها یاقوب‌و یۆحەننای کوڕی
زەبدی کە شەریکی پەترۆس بوون.
عیسا بەپەترۆسی ووت: (مەترسە
ئیتر تۆ لەئێستاوە ڕاوی مرۆڤ
دەکەیت.) 11 دوای ئەوەی گەڕانەوە
کەناری دەریاچەکە وازیان لەهەموو
شتێك هێناو دوای عیسا کەوتن.

نەخۆشی گولی پاك‌دەبێتەوە

12 کاتێ عیسا لەیەکێك
لەشارەکان بوو، لەوێ مرۆڤێکی
لێبوو هەموو لەشی برینی گولی
داپۆشی‌بوو، هەر کە عیسای بینی،
لەبەردەمی خۆی بەدەمداداو لێی
پاڕایەوەو ووتی: (گەورەم، گەر
بتەوێت توانای ئەوەت هەیە پاکم
بکەیتەوە.) 13 عیسا دەستی درێژکردو
دەستی لێ‌دا، ووتی: (دەمەوێ، پاك
بەرەوە.) ئیتر دەستبەجێ کابرا پاك
بووەوە. 14 عیسا ڕای‌سپاردو پێی
ووت: (ئەمە بەکەس نەڵێی، بەڵکو
بڕۆ خۆت نیشانی کاهینەکان بدە
لەباتی پاك‌بوونەوەکەشت، ئەو
قوربانییەی موسا فەرمانی‌داوە
پێشکەشی بکە، ئەمە دەبێتە شایەتییەك
لایان.) 15 جا بەمە دەنگوباسی عیسا
زیاتر بلاوبووەوە، لەبەرئەمە

خەڵکێکی زۆر هاتنە لای بۆ
گوێگرتنو چاك بوونەوە
لەنەخۆشییەکانیان. 16بەڵام ئەو
دووردەکەوتەوە بۆ شوێنە چۆڵەکان
هەتا نوێژ بکات.

دەسەڵاتی گوناه بەخشین

17ڕۆژێ لەڕۆژان عیسا خەریکی
فێرکردن بوو، لەنێوان دانیشتوان
هەندێ لەفەریسیەکانو مامۆستایانی
شەریعەت هەبوون. خەڵکی لەهەموو
دێیەکانی جەلیلو یەهودیاو
قودسەوە هاتبوون. توانای خوداوەند
دەرکەوت بۆ چاك کردنەوەیان. 18
هەندێکیان مرۆڤێکی ئیفلیجیان هێنا
بەجێگەکەیەوەو ویستیان بیبەنە
ژوورەوە بۆ بەردەمی. 19کاتێ ڕێیان
نەبوو بەهۆی زۆری خەڵکەوە،
سەرکەوتنە سەربانو شۆڕیان کردەوە
بەجێگەکەیەوە بۆ ناوەڕاستی
خەڵکەکە، بۆ بەردەمی عیسا. 20
عیسا کە باوەڕی ئەوانی بینی، ووتی:
(کابرا، گوناهەکانت بەخشرا.) 21
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان
لەدڵی خۆیان ووتیان: (ئەمە کێیە بەم
شێوەیە کفر دەکات؟ کێ دەتوانێ
گوناه ببەخشێ تەنها خودا نەبێ؟)
22بەڵام عیسا زانی بیر لەچی
دەکەنەوە، وەڵامی دانەوە، ووتی:
(بۆ وا بیر دەکەنەوە لەدڵتان؟ 23
کامیان ئاسانترە، بڵێم: (گوناهەکانت
بەخشرا، یان بڵێم هەستە بڕۆ؟ 24
بەڵام ئەمەم ووت، تاکو بزانن ڕۆڵەی
مرۆڤ لەسەر زەوی دەسەڵاتی گوناه
بەخشینی هەیە.) ئینجا بەئیفلیجەکەی
ووت: (هەستە، جێگەکەت هەڵگرەو
بڕۆوە بۆ ماڵ.) 25ئەویش
دەستبەجێ هەڵساو جێگەکەی
هەڵگرتو کەوتەڕێ بەرەو ماڵەوەو
ستایشی خودای دەکرد. 26
خەڵکەکەش هەموو سەرسامبوونو
ستایشی خودایان کرد، ترس
دایگرتنو ووتیان: (ئەمڕۆ کاری
سەرسوڕهێنەرمان بینی.)

عیسا بۆ گوناهباران هاتووە

27دوای ئەمە عیسا لەوێ هاتە
دەرەوە، باجگرێکی دی ناوی لاوی
بوو، لەشوێنی باجگران دانیشتبوو،
پێی ووت: (دوامکەوە.) 28لاویش
هەستاو هەموو شتێکی بەجێهێشتو
دوای کەوت.
29لاوی میواندارییەکی گەورەی
بۆ کرد لەماڵی خۆی، زۆر

لەباجگرانو خەڵکی تر لەگەڵیان
دانیشتبوون لەسەر خوان. 30
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەکان
ناڕەزایی خۆیان دەربڕی لای
قوتابیەکانی عیساو ووتیان: (بۆچی
لەگەڵ باجگرانو گوناهباران
دەخۆنو دەخۆنەوە؟) 31عیسا
وەڵامی دانەوەو ووتی: (مرۆڤی لەش
ساغ پێویستی بەپزیشك نییە، بەڵکو
نەخۆش. 32نەهاتووم بۆ بانگ‌کردنی
ئەوانەی خۆیان بەچاك دەزانن، بەڵکو
گوناهباران بۆ تۆبەکردن.)

لەبارەی ڕۆژوو

33ئینجا پێیان ووت: (قوتابیەکانی
یەحیا زۆر ڕۆژوو دەگرنو نوێژ
دەکەن، هەروەها قوتابی
فەریسیەکان، بەڵام قوتابیەکانی تۆ
دەخۆنو دەخۆنەوە.) 34عیساش پێی
ووتن: (ئایا دەتوانن لەشاییدا وا
لەکەسوکاری زاوا بکەن بەڕۆژوو
بن، لەکاتێکدا زاوا لەناویان بێت؟
35بەڵام ڕۆژانێك دێ کە زاوا
لەنێوانیان بەرزکرابێتەوە، ئەوسا لەو
ڕۆژانەدا بەڕۆژوو دەبن.) 36
نموونەیەکی بۆ هێنانەوە، ووتی:
(کەس پارچە لەجلی تازە ناکاتەوە
تاوەکو جلێکی کۆنی پێ پینەکات،
چونکە جلە تازەکە دەدڕێ و
پارچەکەش کە وەرگیراوە لەجلە
تازەکە ناگونجێ لەگەڵ کۆنەکەدا. 37
هەروەها کەس مەی تازە ناخاتە ناو
مەشکەی کۆنەوە، چونکە مەیە
تازەکە مەشکەکە دەدڕێنێ، مەیەکە
دەڕژێو مەشکەکەش لەناو دەچێ.
38کەواتە پێویستە مەی تازە بکرێتە
مەشکەی تازەوە. 39کەسیش نییە
مەی کۆن بخواتەوەو ئارەزووی تازە
بکات، چونکە دەڵێ: (کۆنەکە
خۆشترە.))

دەربارەی ڕۆژی شەممە

6
لە ڕۆژێکی شەممەدا، عیسا بەناو
دەغڵێك تێدەپەڕی، قوتابیەکانی
گوڵەگەنمیان لێ دەکردەوەو
لەبەری دەستیان دەیان پرواندو دەیان
خوارد. 2هەندێ لەفەریسیەکان پێیان
ووتن: (بۆچی کارێك دەکەن
لەشەممەدا دروست نییە؟) 3عیسا
وەڵامی دانەوەو ووتی: (ئەی نەتان
خوێندۆتەوە داود چی کرد کاتێ
برسیبوو، لەگەڵ ئەوانەی لەگەڵی
بوون؟ 4چۆن چووە ماڵی خوداو نانی

قوربانی خواردو دای بەوانەش کە
لەگەڵی بوون، لەگەڵ ئەوەش
خواردنی ئەو نانە دروست نییە تەنها
بۆ کاهینەکان نەبێت؟) 5 ئینجا پێی
ووتن: (ڕۆڵەی مرۆڤ خۆی گەورەی
ڕۆژانی شەممەیە).

چاکردنەوەی نەخۆش لەشەممە

6 لەشەممەیەکی تردا، عیسا چووە
کەنیشتو دەستیکرد بە فێرکردن.
پیاوێکی لێبوو دەستی ڕاستی
ووشك بووبوو. 7 مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان سەیری
عیسایان دەکرد، تاکو بزانن ئایا
لەڕۆژانی شەممەدا خەڵکی چاك
دەکاتەوە، هەتا شتێك بدۆزنەوە، بۆ
ئەوەی تاوانباری بکەن، 8 بەڵام ئەو
بەمەبەستی زانین، بەپیاوەکەی ووت:
(هەستە، ڕاوەستە لەبەردەم
خەڵکەکەدا، ئەویش هەستاو لەوێ
ڕاوەستا. 9 عیسا پێی ووتن: (من
پرسیارێکتان ئاراستە دەکەم، ئایا
لەڕۆژانی شەممەدا چی دروستە،
کردنی کاری باش یان کاری خراپ؟
ڕزگارکردن یاخود لەناوبردن کامیان
باشترە؟) 10 دوای ئەوەی چاوی
بەهەموویان گێڕا، بەپیاوەکەی ووت:
(دەست درێژکە.) ئەویش ئەمەی
کردو دەستی وەك جاری جاران
چاك بووەوە. 11 بەڵام ئەوان زۆر
تووڕە بوونو کەوتنە ڕاوێژو تەگبیر
لەگەڵ یەکتری بۆ ئەوەی شتێك
لەعیسا بکەن.

دوانزە نێرراوەکە

12 لەوڕۆژانەدا عیسا بەرەو شاخ
ڕۆیشت تاکو لەوێ نوێژ بکات، ئەو
شەوەی بەنوێژکردن بۆ خودا
بەسەربرد. 13 کاتێ ڕۆژ بووەوە،
قوتابیەکانی بانگکرد، دوانزەی لێ
هەڵبژاردنو ناوی لێنان نێرراوان
ئەوانەش ئەمانە بوون. 14 شەمعون
کەناوی نا پەترۆس، ئەندەراوسی
برای، یاقوب، یۆحەننا، فیلیپۆس،
بەرتولماوس، 15 مەتتا، تۆما، یاقوبی
کوڕی حەلفی، شەمعون کە
ناسراوبوو بەدڵگەرم، 16 هەروەها
یەهوزای کوڕی یاقوب لەگەڵ
یەهوزای ئەسخەریوتی کە لە دواییدا
بەناپاك دەرچوو. 17 ئینجا عیسا
لەگەڵیان هاتەخوارەوە، لەشوێنێکی
تەختایی ڕاوەستا. لەوێ ژمارەیەکی
زۆر لەقوتابیەکانی لێبوو لەگەڵ
زۆر لەخەڵکی، کە لەناوچەی

یەهودیاو قودس‌و سورو سەیدا
هاتبوون. تاکو گوێیان لێی بێت‌و
لەنەخۆشییەکانیان چاکببنەوە. [18]
ئەوانەش کە ڕۆحی پیس ئازاری
دەدان چاکبوونەوە. [19]ئیتر هەموو
خەڵکەکە هەوڵیان دەدا دەستیان پێی
بکەوێت، چونکە هێزو توانایەکی
مەزنی لێ‌دەهاتە دەرەوەو هەمووانی
چاك دەکردەوە.
[20]ڕوانیە قوتابیەکانی‌و ووتی:
(خۆزگەتان پێ‌دەخوازرێ ئەی
هەژارەکان چونکە پادشاهێتی ئاسمان
بۆ ئێوەیە. [21]خۆزگەتان پێ
دەخوازرێ ئەی ئەوانەی ئێستا
برسین چونکە تێردەبن.
خۆزگەتان پێ‌دەخوازرێ ئەی
ئەوانەی ئێستا دەگرین، چونکە
پێ‌دەکەنن. [22]خۆزگەتان
پێ‌دەخوازرێ کاتێ خەڵك ڕقیان
لێتان دەبێتەوە، جیاتان دەکەنەوە،
جنێوتان پێ‌دەدەن، بەبەدکار
ناوتان دەبەن، لەپێناوی ڕۆڵەی
مرۆڤ. [23]شادومان‌و دڵخۆش‌بن
چونکە پاداشتتان مەزنە لەئاسمان،
باو باپیرانیان بەو شێوەیە
هەڵسوکەوتیان کردووە لەگەڵ
پێغەمبەران. [24]بەڵام خاك بەسەرتان
ئەی دەوڵەمەندەکان، چونکە
دڵنەوایی‌کران. [25]خاك بەسەرتان
ئەی ئەوانەی ئێستا تێرن، چونکە
دوایی برسی دەبن. خاك بەسەرتان
ئەی ئەوانەی ئێستا پێ‌دەکەنن،
چونکە دوایی دەگرین‌و غەمبار
دەبن. [26]خاك بەسەرتان کاتێ
هەموو خەڵك ستایشتان دەکات،
چونکە باوباپیرانیان هەمان
شتیان‌کرد لەگەڵ پێغەمبەرە
درۆزنەکان.

دوژمنەکانتان خۆش بوێ

([27]بەڵام ئەی گوێگران، پێتان
دەڵێم: دوژمنەکانتان خۆش بوێ،
چاکە بکەن لەگەڵ ئەوانەی ڕقیان
لێتان دەبێتەوە. [28]داوای پیرۆزی
بکەن* بۆ ئەوانەی نەفرەتتان
لێ‌دەکەن، نوێژ بکەن بۆ ئەوانەی
خراپەتان بەرامبەر دەکەن [29]ئەوەی
کێشای بە لایەکی ڕوومەتت،
لایەکەی تریشی بۆ ڕاگرە. گەر
یەکێ چاکەتەکەی لەبەرداکەنیت،
ڕێی لێ‌مەگرە باکراسەکەشت ببات.
[30]ئەوەی داوای شتێکت لێ
دەکات، بیدەرێ، ئەوەش کە شتێکت
لێ داگیر دەکات لێی داوامەکەوە.

31چۆن دەتانەوێ خەڵكی
هەڵسوكەوتتان لەگەڵ بكەن، لەپێشا
ئێوە بەو شێوەیە هەڵسوكەوتیان لەگەڵ
بكەن.
32(گەر هاتوو بەتەنها هەر
ئەوانەتان خۆشویست كە خۆشیان
دەوێن، چ چاكەیەك دەكەن؟ تەنانەت
گوناهبارانیش ئەوانەیان خۆشدەوێ
كەخۆشیان دەوێن. 33ئەگەر كرداری
باشتان هەر لەگەڵ ئەوانەداكرد كە
كرداری باش بەرامبەرتان دەكەن،
ئایا چ چاكەیەك دەكەن؟ تەنانەت
گوناهبارانیش ئەمە دەكەن. 34ئەگەر
تەنها قەرز بدەن بەوانەی دەزانن
قەرزەكە دەگەڕێنەوە، چ چاكەیەك
دەكەن؟ تەنانەت گوناهبارانیش قەرز
دەدەن بەوانەی دەزانن قەرزەكانیان
دەدەنەوە. 35بەڵام ئێوە دوژمنەكانتان
خۆشبوێ، چاكەیان لەگەڵ بكەن،
قەرزیان بدەنێ بێئەوەی هیوای
وەرگرتنەوەتان هەبێ، بەمە پاداشتتان
گەورە دەبێو دەبنە ڕۆڵەی خودای
مەزن، چونكە ئەو میهرەبانە لەگەڵ
بەدنمەكو بەدكاران. 36بەبەزەیی بن،
هەروەك چۆن باوكتان بەبەزەییە.

خەڵكی تاوانبار مەكەن

37(خەڵكی تاوانبارمەكەن، تا
تاوانبارنەكرێن. كەس سەرزەنشت
مەكەن، سەرزەنشت ناكرێن.
لەخەڵكی خۆش بن، لێتان خۆش
دەبن. 38بەخەڵكی بدەن، پێتان
دەدرێت، پێوانەیەكی چاكی
پەستێنراوی هەژێندراوی پڕی لێ
ڕژاوتان پێدەدرێ لەباوەشتان،
چونكە بەو پێوانەیەی بۆ خەڵكی
دەپێون بۆتان دەپێونەوە.)
39نموونەیەكی بۆ هێنانەوەو ووتی:
(ئایا كوێرێك دەتوانێ كوێرێكیكە
بەرێدا ببات؟ ئایا هەردووكیان
ناكەونە چاڵەوە؟ 40قوتابی
لەمامۆستاكەی مەزنتر نییە، بەڵام هەر
كەسێ تەواو و ڕێك بێت، وەك
مامۆستاكەی لێ دێت. 41بۆچی
سەرنج لەپووشی ناو چاوی براكەت
دەدەیتو گوێنادەیتە تەختەدارەكەی
ناو چاوی خۆت؟ 42یان چۆن
دەتوانی بەبراكەت بڵێیت: (ئا برا،
بهێڵە با ئەو پووشە لەچاوت
دەربهێنم.) لەكاتێكدا تۆ خۆت
تەختەدارەكەی ناو چاوی خۆت
نابینیت؟ ئەی دووڕوو، جارێ تۆ
یەكەمجار تەختەدارەكەی ناو چاوی
خۆت دەربهێنە، ئینجا باش دەبینیت

بۆ ئەوەی پووشەکەی ناوچاوی
براکەت دەربهێنیت.)

ناسین بە بەرووبووم

43(داری چاك نییە بەری خراپ
بدات، داری خراپیش بەری چاك
نادات 44لەبەر ئەوە هەموو دارێك
بە بەرەکەی دەناسرێ. لەدڕك هەنجیر
ناکرێتەوە لەتووترکیش ترێ
ناکرێتەوە. 45مرۆڤی باش،
لەگەنجینەی باشی دڵی، چی باش
بێت دەریدەهێنێ، مرۆڤی خراپیش،
لەگەنجینە خراپەکەی، چی خراپ
بێت دەریدەهێنێ، چونکە ئەوەی
لەدڵ هەڵدەقوڵێ دەم پێی دەدوێ.

ئەو خانووەی بناغەکەی لە بەردە

46(چۆن بانگم دەکەن گەورەم،
گەورەم، کەچی کار ناکەن بەوەی
من دەیڵێم؟ 47ئەوەی دێ بۆلام،
گوێ لەووتەکانم دەگرێت‌و کاری
پێدەکات، پێتان دەڵێم لەکێ
دەکات. 48لەمرۆڤێك دەکات
خانوویەك دروست دەکات،
زەویەکەی هەڵدەکەنێ بەقووڵی،
تابناغەکەی لەسەر زەویەکی
بەردین دابنێ، ئینجا بارانێکی زۆر
دەبارێ‌و لافاو لەخانووەکەی دەدا،
بەڵام لەشوێنی خۆی نایجوڵێنێ.
لەبەرئەوەی لەسەر زەویەکی
بەردین داڕێژراوە. 49بەڵام، ئەوەی
گوێی لێ بوو و کاری پێنەکرد،
لەمرۆڤێك دەکات خانووەکەی
لەسەر زەوییەکی بێبناغە دروست
بکات. کاتێ لافاو لەخانووەکەی
دەدا، دەستبەجێ دەڕوخێ،
ڕوخانێکی تەواو.)

چاکردنەوەی خزمەتکاری سەرپەلێك

7
دوای ئەوەی عیسا هەموو ووتەکانی
دا بەگوێی خەڵکەکەداو تەواوی
کرد، چووە شاری کەفەرناحوم. 2
کابرایەکی سەرپەل خزمەتکارێکی
نەخۆشی هەبوو لەسەرە مەرگدا بوو،
لای خۆشەویست بوو. 3کاتێ
بەهەواڵی عیسای زانی، چەند پیرێکی
جوولەکەی ناردە لای بپاڕێنەوە لێی
تابێت‌و خزمەتکارەکەی چاك
بکاتەوە. 4کاتێ گەیشتنە لای عیسا
بەگەرمی داوایان لێکردو ووتیان:
(ئەو پیاوە شایانی ئەوەیە
5 داواکارییەکەی جێبەجێ بکەیت،
ئەو گەلی ئێمەی خۆش دەوێت‌و

کەنیشتیشی بۆ دروست کردووین.) 6
عیسا لەگەڵیان چوو. هێشتا
نەگەیشتبووە نزیك ماڵەکە،
سەرپەلەکە هەندێ هاوڕێی خۆی
نارد کە پێی بڵێن: (گەورەم ئەرك
مەکێشە، من شایانی ئەوەنیم، تۆ
خۆت بێیتە ماڵەکەم، 7هەروەها
شایانی ئەوە نیم ڕووبەڕووت بمەوە.
هەر لەوێوە وشەیەك بڵێ،
ئیشکەرەکەم چاكدەبێتەوە. 8منیش
مرۆڤێکم لەژێر فەرمانی لەخۆم
گەورەتر، هەروەها سەربازیشم هەیە
لەژێر فەرمانمدان، بەیەکێ دەڵێم،
بڕۆ، دەڕوا، بەوی تر دەڵێم، وەرە،
دێت، بەئیشکەرەکەم دەڵێم، ئەوە
بکە، دەیکات.) 9کاتێ عیسا گوێی
لەمەبوو، سەرسام بوو، ئینجا
ڕووی کردە هەموو ئەوانەی دوای
کەوتبوون، ووتی: (پێتان دەڵێم،
لەهەموو ئیسرائیلدا باوەڕێکی مەزنی
وەك ئەمەم نەدیوە)10کاتێ ئەوانەی
نیرابوون گەڕانەوە، بینیان
نەخۆشەکە چاك بووەتەوە.

زیندووکردنەوەی مردوو

11بۆ ڕۆژی پاشتر، عیسا ڕۆیشت
بۆ شارێك ناوی نایین بوو زۆربەی
قوتابیەکانیو خەڵکێکی زۆری لەگەڵ
بوو. 12کاتێ لەدەروازەی شار نزیك
بووەوە، تەرمێکی بینی بەسەر شانەوە،
ئەویش کوڕی تاقانەی بێوەژنێك بوو،
خەڵکێکی زۆری لەگەڵ بوو. 13
کاتێ خوداوەند ژنەکەی بینی، بەزەیی
پیاهاتەوە، پێی ووت: (مەگری.) 14
ئینجا هاتە پێشەوەو دەستی
لەدارمەیتەکەدا ، هەڵگرانی تەرمەکە
ڕاوەستان. ووتی: (ئەی کوڕی
گەنج، بەتۆ دەڵێم، هەستە.) 15
مردووەکە ڕاست بووەوەو دەستی
کرد بەقسەکردن، ئیتر عیسا دایەوە
دەست دایکی. 16خەڵکەکە هەموو
ترسیان لێنیشت، ئینجا ستایشی
خودایانکردو ووتیان: (لەناوماندا
پێغەمبەرێکی مەزن دەرکەوتووە،
خودا گەلەکەی بەسەرکردەوە!) 17
ئەم هەواڵە لەهەموو ناوچەی
یەهودیاو دەوروپشتی بڵاوبووەوە.

عیساو حەزرەتی یەحیا

18قوتابیەکانی یەحیا هەموو ئەم
هەواڵانەیان بۆ یەحیا برد. 19یەحیاش
دووان لە قوتابیەکانی بانگکردو
ناردنی بۆ لای خوداوەند، تا لێی
بپرسن: (ئایا تۆی ئەوەی کە دێت،

یاخود چاوەڕێی یەکێکیتر بکەین؟)
20کاتێ دوو قوتابیەکە هاتنە لای
عیسا، ووتیان: (یەحیای
لەئاوهەڵکێش ئێمەی ناردۆتە لات،
دەپرسێ، تۆی ئەوەی کە چاوەڕێی
هاتنی دەکرێ، یاخود چاوەڕێی
یەکێکیتر بکەین؟)
21لەوکاتەدا عیسا زۆر نەخۆشی
چاك کردبووەوە، ڕۆحی پیسی
دەرکردبوو، ڕووناکی خستبووە
چاوی زۆر لەکوێرەکان. 22ئینجا
عیسا وەڵامی دوو نێرراوەکەی
دایەوەو ووتی: (بڕۆن هەواڵ بدەن
بەیەحیا، ئەوەی گوێتان لێیبووەو
بینیوتانە، کوێر دەبینن، شەلو گۆج
دەڕۆنو گولەکان پاكدەبنەوە،
کەڕەکان دەبیستن، مردووان
زیندوودەبنەوەو هەژاران مژدەیان
پێدەدرێ. 23خۆزگەدەخوازرێ
بەوانەی گومانم لێناکەن.)
24کە نێرراوانی یەحیا ڕۆیشتن،
عیسا دەستیکرد بەقسەکردن
دەبارەی یەحیا بۆ خەڵکەکە، ووتی:
(چوونە دەشتودەر بۆ بینینی چی؟
قامیشێك با دەیجوڵێنێتەوە؟ 25ئەی
چوون چی ببینن؟ مرۆڤێك بەبەرگی
نایابەوە؟ ئەوەتا ئەوانەی بەرگی نایاب
دەپۆشنو دەوڵەمەندن وان
لەکۆشکی پادشاکانن 26کەواتە
چوون بۆ بینینی چی پێغەمبەرێك؟
بەڵێ پێتان دەڵێم مەزنتر
لەپێغەمبەرێك. 27یەحیا ئەوەیە کە
لەکتێبی پیرۆزدا دەربارەی
نووسراوە: {من نێرراوی خۆم
لەپێشتەوە دەنێرم، ئەوەی ڕێگات بۆ
ئامادە دەکات.}) 28من پێتان دەڵێم
لەنێوان ئەوانەی لەئافرەت لەدایك
بوون لەیەحیا مەزنتری تیا نییە، بەڵام
بچووکترین کەسی پادشاهێتی ئاسمان
مەزنترە لەو.) 29هەموو ئەوانەی
گوێیان لێبوو، تەنانەت باجگرانیش
دانیاننا بەدادپەروەری خودا، چونکە
لەسەر دەستی یەحیا لەئاوهەڵکێشرا
بوون. 30بەڵام فەریسیەکانو
مامۆستایانی شەریعەت،
بەلووتبەرزیەوە ڕازینەبوون
بەخواستی خودا بۆیان، چونکە
لەسەر دەستی یەحیادا
لەئاوهەڵنەکێشرابوون.
31(ئایا ئەم نەوەیە بەچی بەراورد
بکەم؟ ئایا لەچی دەکەن؟ 32ئەوان
لەو منداڵانە دەکەن کە لەمەیدانی
گشتی دانیشتوون، یەکتری بانگ
دەکەنو دەڵێن: (زورنامان بۆ لێدان

کەچی هەڵنەپەڕین، شینمان بۆکردن
کەچی نەگریان.) 33یەحیا هات نەنان
دەخواو نەمەی دەخواتەوە، ووتتان:
(ئەمە ڕۆحی پیسی تیایە.) 34ئینجا
ڕۆڵەی مرۆڤ هات دەخواو
دەخواتەوە وەك هەموو مرۆڤێك،
ووتتان: (ئەمە کابرایەکی زۆرخۆرو
سەرخۆشە هاوڕێی باجگرانو
گوناهبارانە.) 35بەڵام ڕاستی دانایی
بە بەرووبوومی دەردەکەوێ.)

لێخۆشبوونو خۆشەویستی

36یەکێ لەفەریسیەکان داوای
لەعیسا کرد لەماڵەکەی نان بخوات.
ئەویش چووە ماڵی فەریسیەکەو
لەسەر خوان دانیشت. 37
لەشارەکەدا ئافرەتێکی گوناهبار
هەبوو، هەرئەوەندە زانی عیسا لەماڵی
فەریسیەکە دانیشتووە، هات بەقاپێ
ڕۆنی بۆن خۆشەوە، 38لەبەرپێیدا
بەگریانەوە ڕاوەستاو پێیەکانی
بەفرمێسك تەڕکردو بەقژی بۆی
سڕیەوە، پێی ماچکردو بەڕۆنەکە
چەوری کرد.
39کاتێ فەریسیەکە ئەمەی بینی،
بەخۆی ووت: (گەر ئەم کابرایە
بەڕاستی پێغەمبەر بێت، ئەوا دەزانێ
ئەم ئافرەتەی دەستی لێدەدات کێیەو
چییە، چونکە گوناهبارە.)
40عیسا وەڵامی دایەوەو پێی
ووت: (شەمعون، دەمەوێ شتێکت
پێبڵێم.) شەمعون ووتی: (بڵێ
مامۆستا.) 41ئەویش ووتی: (یەکێ
لەوانەی پارە دەدەن بەخەڵکی،
پارەی لای دوو کەس هەبوو، لای
یەکێکیان پێنج سەد دینار، لای ئەوی
کەشیان پەنجا. 42بەڵام هیچیان نەبوو
لەباتی بیدەنەوە، کابرا
لەهەردووکیان خۆش بوو. کامیان
زیاتر کابرایان خۆش دەوێت؟) 43
شەمعون وەڵامی دایەوە: (لەو
باوەڕەدام ئەوەی پارە زۆرەکەی
لابوو.) پێی ووت: (بۆ چوونەکەت
ڕاستە.) 44ئینجا ڕووی کردە
ئافرەتەکەو بەشەمعونی ووت: (ئەم
ئافرەتە دەبینیت، من هاتمە ماڵەکەت،
کەچی ئاوت نەدامێ پێمی پێبشۆم،
بەڵام ئەم بەفرمێسك پێی بۆ شوشتمو
بەقژی سەری بۆی سڕیم. 45تۆ
ماچت نەکردم، بەڵام ئەم لەوەتەی
هاتووم لەماچکردنی پێم
ڕانەوەستاوە. 46تۆ سەرت بەڕۆن
چەور نەکردم، بەڵام ئەم بەو ڕۆنە
گرانبەها بۆن خۆشە پێی چەورکردم.

47 بۆیە پێت دەڵێم: (گوناهی زۆری
بەخشرا، چونکە زۆر خۆشەویستی
دەربڕی، بەڵام ئەوەی خۆشەویستی
کەمە، کەم دەبەخشرێ.) 48 ئینجا
بەئافرەتەکەی ووت: (گوناهەکانت
هەمووی بەخشران.) 49 بەڵام ئەوانەی
لەوێ دانیشتبوون لەدڵی خۆیان
ووتیان: (ئەمە کێیە تەنانەت
گوناهیش دەبەخشێ؟) 50 لەو
کاتەدا عیسا بە ئافرەتەکەی ووت:
(باوەڕت ڕزگاری کردی، بڕۆ
بەدڵنیایی.)

نموونەی جوتیار

8

دوای ئەمە دەستی کرد بە گەڕان
بەهەموو شارو دێهاتەکان، بۆ
ئامۆژگاری کردنو مزگێنیدان
لەبارەی پادشاهێتی خوداوە. دوانزە
قوتابیەکەشی لەگەڵدابوو. 2 هەروەها
چەند ئافرەتێکی لەگەڵ بوو کە
لەنەخۆشیو ڕۆحە پیسەکان
ڕزگاریان بووبوو، ئەوانەش ئەمانە
بوون، مریەم کەناودەبرا
بەمەجدەلی، حەوت ڕۆحی
شەیتانی لێ دەرکردبوو، 3 یۆنا
ژنی خوزی جێگری هێرۆدس،
لەگەڵ سۆسەنو زۆری تریش کە
بەماڵو سامانیان یارمەتیان دەدا.
4 کاتێ خەڵکێکی زۆر
لەدەورووپشتی عیسا کۆبوونەوە،
لەوانەی لەناوچەکانەوە هاتبوون بۆ
لای بەنموونە قسەی بۆ کردنو ووتی:
5 (جوتیار هاتە دەرەوە بۆ تۆوکردن،
لەکاتی چاندندا هەندێ لەتۆوەکە
کەوتنە سەر ڕێگا باریکەکانی
ناوکێڵگەکە، پێشێل بوونو باڵندەی
ئاسمان خواردنی. 6 هەندێکیشیان
کەوتنە سەر زەوی بەردەڵان، کاتێ
سەریان دەرکرد، ووشك بوون
چونکە ئاویان نەبوو. 7 هەندێکی
کەشیان کەوتنە ناو دڕکەوە دڕکەکان
لەگەڵیان نەشونمایان کردو
خنکاندیانن. 8 هەندێ لەتۆوەکەش
کەوتە سەر زەوی چاك، کاتێ ڕووا،
سەد ئەوەندەی خۆیان بەرووبوومیان
دا.) ئەمانەی ووتو هاواری کرد:
(ئەوەی دوو گوێی هەیە بۆ گوێگرتن،
باگوێ بگرێت.)

ڕوونکردنەوەی نموونەی جوتیارەکە

9 قوتابیەکانی لێیان پرسی:
(مامۆستا مەبەست لەم نموونەیە
چییە؟) 10 ئەویش ووتی: (ئێوە پێتان

دراوە نهێنی پادشاهێتی خودا بزانن،
بەلاّم ئەوانی تر، بەنموونە بۆیان
دەدوێم، چونکە ئەوان سەیردەکەن
بەلاّم نابینن، گوێ دەگرن بەلاّم
تێناگەن. [11]ئەمەش مەبەستی
نموونەکەیە: تۆوەکە ووشەی خودایە.
[12]ئەوەی کەوتە سەر ڕێگا
باریکەکان، ئەوانەن کە گوێ لە
ووشەی خودا دەگرن، ئینجا شەیتان
دێتو ووشەکە لەدڵیان
دەردەهێنێت، نەوەك باوەڕبهێننو
ڕزگاریان بێت. [13]ئەوەش کە کەوتە
سەر زەوییە بەردەلاّنەکە، ئەوانەن کە
ووشەی خودا بەخۆشییەوە
وەردەگرن، ئەمانە ڕەگیان نییە،
باوەڕدەهێنن تا ماوەیەك، کاتێ
دەکەونە تاقیکردنەوە،
هەڵدەگەڕێنەوە. [14]ئەوانەی کەوتنە
جێ دڕکاویەکە، ئەوانەن کە گوێیان
لەووشەی خودا دەبێتو دەڕۆن،
ئینجا دەردەسەری ژیانو هەوڵی
بەرزبوونەوەو خۆشی ژیان دەیان
خنکێنێو هیچ بەرووبوومێکی چاك
دەرناکەن. [15]بەلاّم ئەوانەی کەوتە
سەر زەویە چاکەکە، ئەوانەن کە
ووشەکە دەخەنە دڵی چاكو
باشیانەوەو لەسەری دەڕۆن، کۆشش
دەکەن تابەرووبووم دەدەن.)

چرا وەك نموونەیەك

[16](خەڵکی چرا هەڵناکاو
بەتەشت دایپۆشێ، یان بیخاتە ژێر
نوێنەوە، بەڵکو لەسەر بەرزاییەك
دایدەنێ، تاکو ئەوانەی دێنە
ژوورەوە ڕووناکییەکە ببینن. [17]
چونکە هیچ شاراوەیەك نییە ئاشکرا
نەبێ، هەروەها هیچ نهێنییەك نییە
نەزانرێو نەووترێ. [18]کەواتە بزانن
چۆن گوێ دەگرن. ئەوەی هەیەتی
زیاتری پێ دەدرێ، ئەوەش کە نیەتی،
تەنانەت ئەوەش کە بەهی خۆی
دەزانێ لێیدەسەنرێتەوە.)
[19]ئینجا دایكو براکانی عیسا
هاتن بۆ لای، بەلاّم لەبەر زۆری
خەڵکەکە نەیانتوانی بگەنە لای. [20]
پێیان ووت: (دایکتو براکانت
لەدەرەوە ڕاوەستاون، دەیانەوێ
بتبینن.) [21]وەلاّمی دانەوە، ووتی:
(دایك و برام ئەوانەن کە گوێ
لەووشەی خودا دەگرنو کاری
پێدەکەن.)

عیسا ڕەشەبا هێمن دەکات

[22]ڕۆژێ لەڕۆژان عیساو

قوتابیەکانی سواری بەلەمێك بوون، پێی ووتن: (با بپەڕینەوە بۆ ئەوبەری دەریاچەکە.) ئەوانیش دەستیان کرد بەجولاّن بۆ ئەوبەر. [23]لەکاتێکدا بەناو ئاوەکەدا دەڕۆیشتن، عیسا نووست. لەپڕ ڕەشەبایەك هەڵی‌کردە سەر دەریاچەکە، بەلەمەکە پڕبوو لەئاو، کەوتنە بارێکی ترسناکەوە. [24] چوونە لای عیساو خەبەریان کردەوەو ووتیان: (گەورەم، گەورەم، وا ئێمە تیا دەچین!) ئەویش هەستاو سەرزەنشتی شەپۆڵەکانی کرد، دەستبەجێ هەموو شتێ ئارام بووەوەو بێدەنگ بوو. [25]ئینجا پێی ووتن: (کوا باوەڕتان؟) ئەوانیش زۆر سەرسام بوونو ترسان، یەك بەیەکیان ووت: (ئەمە کێیە تەنانەت بەڕەشەباو شەپۆڵەکان فەرمان دەداو گوێڕایەڵن بۆی؟)

دەرکردنی ڕۆحی پیس

[26]ئینجا گەیشتنە هەرێمی جەراسین، کە کەوتۆتە بەرامبەر جەلیل. [27]کاتێ عیسا دابەزیە سەر ووشکانی، پیاوێکی ئەو شارەی بینی، ماوەیەکی زۆر بوو ڕۆحی پیسی تێدا بوو، جلی لەبەر نەدەکردو لەخانوو نەدەژیا، ژیانی لەناو گۆڕستان بەسەردەبرد. [28]کاتێ عیسای بینی، هاواری کردو لەبەردەمی کەوت، بەدەنگی بەرز ووتی: (چیت لەمن دەوێ ئەی عیسای ڕۆڵەی خودای گەورە؟ لێت دەپاڕێمەوە ئازارم مەدە.) [29]چونکە عیسا فەرمانی بە ڕۆحە پیسەکە دابوو، تاکو لەپیاوەکە بێتە دەرەوە. لەبەرئەوەی ماوەیەکی زۆربوو دەستی بەسەرداگرتبوو، هەرچەندە بەزنجیر دەبەسترایەوەو ڕادەگیرا، بەلاّم زنجیری دەپچڕیو لەلایەن ڕۆحە پیسەکەوە دەبرایە چۆڵەوانی. [30]عیسا لێی پرسی: (ناوت چییە؟) ووتی (لیجیۆن.) چونکە لەشکرێکی شەیتانی تێچوو بوو، [31]ئینجا ڕۆحە پیسەکان لە عیسا پاڕانەوە کە دەریان نەکاو نەیان نێرێت بۆ بیری بێبن. [32]لەوناوەدا ڕانە بەرازێکی گەورە دەلەوەڕان لەقەراغی شاخێکدا، ڕۆحە پیسەکان لێیپاڕانەوە کەڕێیان بدات بچنە ناو بەرازەکانەوە، ئەویش ڕێی‌دان. [33] ڕۆحە پیسەکان لە پیاوەکە هاتنە دەرەوەو چوونە ناو بەرازەکانەوە، ئینجا ڕانە بەرازەکە کەوتنە ڕاکە ڕاکەو لە قەراغی شاخەکەوە

هەڵدێران بۆ ناو دەریاچەکەو
خنکان. 34کاتێ شوانەکان ئەم
ڕووداوەیان بینی، ڕایان کرد بۆ شارو
بۆ کێڵگەکان تا ئەم هەواڵە
بڵاوبکەنەوە. 35خەڵکەکە هاتنە
دەرەوە تا ئەوەی ڕووی داوە ببینن،
هاتن بۆ لای عیسا، ئەو پیاوەی ڕۆحە
پیسەکانی تیابوو بینیان لەبەر پێی
عیسادا دانیشتووە بە پۆشتەییو
بەهێمنییەوە گوێی گرتووە، دوای ئەمە
خەڵکەکە ترسیان لێ‌نیشت.
36ئەوانەی ڕووداوەکەیان
بینیبوو، بۆ خەڵکەکەیان گێڕایەوە،
چی ڕوویداوەو چۆن ئەو کابرایە
چاك بووەتەوە. 37ئینجا دانیشتوانی
هەرێمی جەراسین بەگشتی، داوایان
لە عیسا کرد، وازیان لێ‌بهێنێتو
بڕوات، چونکە ترسێکی زۆریان
لێ‌نیشتبوو، ئەویش سواری
بەلەمێك بوو تاکو بگەڕێتەوە بەری
ئەوبەر. 38پیاوەکەی ڕۆحە پیسەکانی
لێ‌دەرکرا بوو، لەعیسا پاڕایەوە
ڕێی‌بدات لەگەڵی بڕوات، بەڵام ئەو
ڕەوانەی‌کردو ووتی: 39(بگەڕێوە بۆ
ماڵەوەو ئەوەی خودا بۆی کردی،
بیگێڕەوەو باسی‌بکە.) ئەویش
بەهەموو شارەکەدا گەڕاو ئەوەی
عیسا بۆی کردبوو، دەیگێڕایەوە.

دوو کاری سەرسووڕهێنەر

40کاتێ عیسا گەڕایەوە بەری
ئەوبەر، هەموو پێشوازییان لێ‌کرد،
لەبەرئەوەی هەموویان چاوەڕێیان
دەکرد. 41پیاوێك ناوی یایرۆس بوو،
سەرۆکی کەنیشتبوو، هاتو
لەبەرپێی عیسادا کەوتو لێی
پاڕایەوە تا لەگەڵی بڕوات بۆ
ماڵەکەی، 42چونکە تاقە کچەکەی
کەتەمەنی دوانزە ساڵ بوو
لەسەرەمەرگدابوو. کاتێ عیسا
دەڕۆیشت بۆ ئەوێ هەموو کۆمەڵیان
لێ‌دابوو. 43لەوێدا ژنێك هەبوو،
ماوەی دوانزە ساڵ بوو خوێن
لێ‌چوونی هەبوو، ئەوەی هەیبوو
دابووی بەپزیشك، بەڵام لەسەر
دەستی کەس چاك نەبووبووەوە. 44
چووە پێشەوە لەعیساو لەدواوە
دەستی دا لەچمکی کراسەکەی،
دەستبەجێ خوێن لێ‌چوونەکەی
ڕاوەستا. 45عیسا ووتی: (کێ بوو
دەستی لێ‌دام؟) کاتێ هەموو
نکۆڵیان کرد، پەترۆس ووتی:
(گەورەم هەموو لەدەوروپشتتو
پاڵەپەستۆ دەکەن، کەچی تۆ دەپرسی

کێ دەستی لێدام؟) 46عیسا ووتی:
(یەکێ بەمەبەستەوە دەستی لێدام،
چونکە هەستم بە هێزێك کرد لێم
چووە دەرەوە.) 47کاتێ ژنەکە زانی
کارەکەی ناشاردرێتەوە، بەلەرزەوە
هاتە پێشەوە، چۆکی داداو
لەبەرچاوی هەمووان پێی ووت،
بۆچیو لەبەرچی دەستی لێوە داوەو
چۆن دەستبەجێ چاك بووەتەوە، 48
ئینجا عیسا بەژنەکەی ووت:
(خوشکە باوەڕت بوو
چاکی کردیتەوە، بڕۆ بەدڵنیایی.) 49
کاتێ عیسا قسەی دەکرد یەکێ
لەماڵی سەرۆکی کەنیشتەوە هات،
بە سەرۆکی کەنیشتەکەی ووت:
(کچەکەت مرد، ئیتر ئەرك مەخەرە
بەر مامۆستا.) 50عیسا کە ئەمەی
بیست، قسەی لەگەڵ کردو ووتی:
(مەترسە تەنها باوەڕت هەبێ،
کچەکەت چاك دەبێتەوە.) 51کاتێ
عیسا گەیشتە ماڵەکە نەیهێشت کەس
لەگەڵی بێتە ژوورەوە تەنها پەترۆسو
یۆحەناو یاقوبو باوکو دایکی
کچەکە نەبێت. 52خەڵکەکە
دەگریانو شینو شەپۆڕیان بۆ
دەکرد، ئەویش ووتی: (مەگرین ئەو
نەمردووە، بەڵکو نووستووە.) 53
خەڵکەکە پێی پێکەنین، چونکە
دەیانزانی مردووە. 54بەڵام دوای
ئەوەی هەموویانی دەرکردە دەرەوە
دەستی کچەکەی گرت، بانگی کردو
ووتی (ئەی کیژۆڵە، هەستە!) 55ئیتر
ڕۆحی هاتەوە بەرو دەستبەجێ
هەستا، ئەوسا فەرمانیدا نانی بۆ
بێنن. 56باوکو دایکەکە زۆر
سەریانسوڕما، بەڵام عیسا
ڕایسپاردن، ئەوەی ڕوویداوە جارێ
بەکەسی نەڵێن.

عیسا دوانزە نێرراوەکە دەنێرێ

9

دوای ئەوە عیسا هەردوانزە
قوتابییەکەی کۆکردەوە، هێزو
دەسەڵاتی چاکبوونەوەی دانێ بەسەر
هەموو نەخۆشیو ڕۆحە پیسەکان، 2
ئینجا ناردنی تا مزگێنی پادشاهێتی
خودا بدەنو نەخۆش چاك بکەنەوە.
3پێی ووتن: (بۆ ڕێگا هیچ لەگەڵ
خۆتان هەڵمەگرن، نەتوورەکە،
نەداردەست، نەخواردن، نەنانو
نەپارە، کەسیش دوو دەست جل
نەبات لەگەڵ خۆی. 4چوونە هەر
ماڵێك لەوێ بمێننەوەو هەر لەوێشەوە
بکەونە ڕێگا. 5لەهەر شوێنێك

پێشوازیان لێنەکردن، لەوێ بڕۆنو
تۆزی پێتان بتەکێنن تا شایەت بێ
بەسەریانەوە.) 6ئەوانیش بە لادێکاندا
گەڕان، مزگێنیاندەداو نەخۆشیان
لەهەموو لایەك چاك دەكردەوە.

سەرسامی هێرۆدس

7هێرۆدس کە فەرمانڕەوای
ناوچەکە بوو، ئەمانەی هەموو
بیستەوەو سەری سوڕما، چونکە
هەندێ کەس دەیان ووت، یەحیا
لەناو مردووان زیندووبۆتەوە، 8
هەندێ کەسی تریش دەیان ووت،
ئەلیاسەو گەڕاوەتەوە، کەسانی تریش
دەیان ووت، یەکێ لەپێغەمبەرانی
کۆنەو زیندووبۆتەوە. 9ئینجا
هێرۆدس ووتی: (من خۆم سەری
یەحیام لێکردەوە، بەڵام ئەمە کێیە
ئەم شتانەی لێ دەبیستم؟) لەبەرئەوە
زۆر حەزی دەکرد بە چاوی خۆی
بیبینێت.

عیسا پێنج هەزار کەس نان دەدا

10کاتێ نێرراوان گەڕانەوە،
هەموو ئەوکارانەی کردبوویان بۆ
عیسایان گێڕایەوە، ئەویش بەتەنها
ئەوانی لەگەڵ خۆی برد بۆ شارێك
ناوی بەیتسەیدا بوو. 11بەڵام
خەڵکەکە پێیانزانیو دوای
کەوتن، ئەویش پێشوازیکردنو
باسی پادشاهێتی خودای بۆ کردن،
ئەوانەش کە نەخۆشیان هەبوو،
پێویستیان بەچاككردنەوەبوو،
چاکیکردنەوە. 12کاتێ ڕۆژ بەرەو
ئاوابوون دەچوو، هەر دوانزەکە
هاتنو پێیان ووت: (خەڵکەکە
بەڕێکە بابڕۆن بۆ ئەم کێڵگەو لادێ
نزیکانە، تاکو لەوێ بمێنەوەو
خواردنیش بۆ خۆیان پەیدا بکەن،
چونکە ئێمە لێرەدا لەچۆڵەوانین.)
13ئەویش پێی ووتن: (ئێوە نانیان
بدەنێ.) وەڵامیان دایەوە: (لەپێنج
نانو دوو ماسی زیاترمان نییە، مەگەر
بڕۆین بۆ ئەم هەموو خەڵکە نان
بکڕین.) 14لەوێدا خەڵکەکە نزیکەی
پێنج هەزار کەس دەبوون، ئینجا
بەقوتابیەکانی ووت: (کۆمەڵ کۆمەڵ
دایان نیشێنن، با هەر کۆمەڵەی
پەنجا کەس بێت.) 15ئەوانیش
ئەمەیانکرد، هەموو دانیشتن. 16عیسا
پێنج نانو دوو ماسیەکەی هەڵگرتو
چاوی بەرەو ئاسمان بەرزکردەوە،
سوپاسی خودایکردو نانەکانی
لەتکرد، دای بەقوتابیەکانی تابیدەن

بەخەڵکەکە. [17]ئیتر هەموو نانیان
خواردو تێربوون. لەدواییدا دوانزە
سەبەتە لەتەنانیان لێ‌مایەوە.

پەترۆس ڕاستی عیسا دەردەخات

[18]لەکاتێکدا عیسا بەتەنها نوێژی
دەکرد لەگەڵ قوتابیەکان، لێی‌پرسین:
(خەڵکەکە دەڵێن من کێم؟) [19]
وەلاَمیان دایەوە: (هەندێکیان دەڵێن
یەحیای خەڵك لەئاوهەڵکێشیت،
هەندێکی تریش دەڵێن ئەلیاسیت،
کەسانی تریش دەڵێن، یەکێکی
لەپێغەمبەرانی کۆنو زیندووبویتەوە.)
[20]لێی‌پرسین: (ئەی ئێوە، دەڵێن من
کێم؟) پەترۆس وەلاَمی دایەوە: (تۆ
مەسیحی خودای.) [21]بەلاَم عیسا
ئاگاداری‌کردنەوەو ڕای‌سپاردن
جاریَ ئەمە بەکەس نەڵێن.

باسی مردنو هەستانەوەی عیسا

[22]هەروەها ووتی: (پێویستە
ڕۆڵەی مرۆڤ زۆر ئازار بکێشێ،
پیرانو سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەت ڕەتی‌بکەنەوە،
بکوژریَو لەڕۆژی سێهەمدا
هەستێتەوە.)
[23]ئینجا بەهەمووانی ووت: (گەر
یەکێك ویستی بەدوامەوە بڕوات،
باواز لەخۆی بهێنیَو هەموو ڕۆژیَ
خاچەکەی بەکۆڵەوە بێتو
بەدوامەوە بڕوات. [24]ئەوەی دەست
بەژیانیەوە بگریَ، دەیدۆڕێنیَ، ئەوەش
ژیانی لەپێناوی من دەدۆڕێنیَ، ئەو
دەیباتەوە. [25]چونکە چی بەکەڵکی
مرۆڤ دێت، گەر هەموو جیهان
بەرێتەوەو خۆی بدۆڕێنیَ؟ [26]هەر
کەسێك شەرمی بەمنو بەووتەکانم
بێت، ئەوا ڕۆڵەی مرۆڤیش شەرمی
پێی‌دەبێت، کاتیَ دەگەڕێتەوە
بەشکۆمەندی خۆیو باوكو فریشتە
پیرۆزەکانەوە. [27]بەلاَم واپێتان دەڵێم
بەڕاستی، ئا لێرەدا لەنێوان ئەوانەی
ڕاوەستاون هەندێکی تێدایە مردن
ناچێژن هەتا پادشاهێتی خودا دەبینن.
)

شێوە گۆڕانی عیسا

[28]نزیکەی هەشت ڕۆژ دوای ئەم
ووتانە، عیسا پەترۆسو یۆحەناو
یاقوبی لەگەڵ خۆی بردو سەرکەوتنە
[29] سەرکێوێك بۆ نوێژکردن.
لەکاتێکدا عیسا نوێژی دەکرد،
ڕەنگی دەموچاوی گۆڕاو جلەکانی
سپیو بریسکەداربوو. [30]دووان

لەگـەڵی دەدوان، یەکێکیان موساو
ئـەوی کەشـیان ئەلـیاس بـوو. 31
بەشـــکۆوە دەرکـــەوتن‌و لـــەبارەی
دەرچـــوونی لەجـــیهان دوان کـــە
ئـــەوەندەی نـــەمابـــوو ڕووبـــدات
لـــەقودس. 32پەتـرۆس‌و هاوڕێکـانی
خـەویان لێ‌کەوتـبوو، بـەڵام کـاتێ
خەبـەریان بـووەوە شـکۆی عیسـاو
ئـەودوو پـیاوەیان بیـنی کـە لەگەڵی
وەسـتابوون. 33لـەکاتـێکدا خەریك
بوو موساو ئەلیاس لەعیسا جیاببنەوە،
پەتـرۆس بـە عیسـای ووت: (ئـەی
مامۆسـتا، باشتر وایە لێرە بمێنینەوە. با
سـێ چادرتان بۆ هەڵبدەین، یەکێ بۆ
تـۆ، یەکێکیش بۆ موسا، ئەوەی‌کەش
بـۆ ئەلـیاس.) ئەمەی ووت بێ‌ئەوەی
بـزانێ چـی دەڵـێ. 34کاتێ پەترۆس
لەم قسانەدابوو، هەورێك هات‌وکشا
بەسـەریان، ئەمانـیش کاتێ هەورەکە
دەورویشـتی لـێ‌گـرتن، ترسـان. 35
دەنگـێ لـەناو هەورەکـەوە هـات‌و
ووتـی: (ئـەوەتا ڕۆڵـەی مـن ئەوەی
هەڵـــبژاردەی خۆمـــە، گوێـــی بـــۆ
ڕابگـرن.) 36دوای ئـەوەی دەنگەکە
ئەمـەی ووت، قوتابیەکان بەتەنها هەر
عیسـایان بینی. ئەم هەواڵەیان بەنهێنی
هێشتەوەو چیان بینی‌بوو لەو ڕۆژانەدا
بەکەسیان نەووت.

دەرکردنی شەیتان

37بـۆ بەیانی، کە لەکێوەکە هاتنە
خـــوارەوە، خەڵکـــێکی زۆر بـــەرەو
پیریـان هات. 38لە نێوان خەڵکەکەدا
پـیاوێك دەنگی بەرزکردەوەو ووتی:
(مامۆسـتا، لێـت دەپاڕێمەوە سەیری
کوڕەکـەم بکە، ئەمە تاقە کوڕمە. 39
ئـەوەتا ڕۆحـێکی پیسی تیایەو دەستی
بەسەرداگرتووە، لەپڕ هاوار دەکات،
ئیـنجا ڕۆحەکـە ڕایدەتەکێنێ‌و کەف
لەدەمی دەردەکا تا نەیکوتێ بەزەویدا
وازی لـێ‌ناهێـنێ. 40لـەقوتابیەکانت
پاڕامـــەوە تـــادەریکـــەن، بـــەڵام
نەیانـتوانی.) 41عیسـا وەڵامی‌دایەوەو
ووتـی: (ئـەی نەوەی بێ بڕواو لارو
چـەوت، تاکـەی لەگەڵتان بمێنمەوەو
بارتـان هەڵگرم؟) بەپیاوەکەی ووت:
(کوڕەکەت بهێنە ئێرە.) 42لەکاتێکدا
کوڕەکـە دەهـات، ڕۆحـە پیسـەکە
کوتـای بەزەویدا بەتوندی ڕایتەکاند،
دوای ئەمـە عیسـا ڕۆحـە پیسـەکەی
دەرکـرد، کوڕەکـە چـاك بـووەوەو
دایـەوە دەسـت باوکی. 43خەڵکەکە
هـەمووی لـەتوانای مـەزنی خـودا
سەرسام بوون.

کاتێ خەڵکەکە سەرسام مابوون،
لە هەموو ئەو شتانەی عیسا کردی،
عیسا بەقوتابیەکانی ووت: 44(با ئەم
ووشانە بچێتە گوێتانەوە، ڕۆڵەی
مرۆڤ خەریکە بدرێتە دەستی
خەڵکی.) 45بەلاَم ئەوان ئەمە
تێنەگەیشتن، شاراوەبوو لێیان،
هەروەها ترسان پرسیاری لێبکەن.

گەڕان بەدوای پلەو پایەدا

46گفتوگۆیەك لەنێوانیان پەیدا
بوو سەبارەت بەوەی کامیان مەزنترە.
47عیسا بەنیازی دڵیانی زانی،
منداڵێکی بچکۆڵەی لای خۆیەوە
ڕاگرتو 48پێی ووتن: (ئەوەی
بەناوی منەوە پێشوازی لەم منداڵە
بکات، ئەوا پێشوازی لە من
دەکات، ئەوەش پێشوازی لەمن
دەکات، ئەوا پێشوازی لەوە دەکات
کە ناردوومی. چونکە بچووکترینی
هەمووتان مەزنترینتانە.)

ئەوەی دژمان نییە لەگەڵمانە

49یۆحەننا دەستی کرد
بەقسەکردنو ووتی: (گەورەم،
یەکێکمان بینی بەناوی تۆوە ڕۆحی
پیسی دەردەکرد، ئێمەش
نەمانهێشت لەبەرئەوەی لەگەڵمان
دوات ناکەوێ.) 50عیسا پێی ووت:
(ڕێی لێمەگرن، گەر یەکێك
بەربەرەکانی نەکردن ئەوا لەگەڵتانە.)
51کاتێ خەریك بوو ڕۆژانی
لەخاچدانی نزیك بێتەوە، بڕیاری دا
بەرەو قودس بڕوات. 52لەپێشییەوە
چەند نێرراوێکی نارد، ڕۆیشتنو
چوونە لادێیەکی سامریەکانەوە تاکو
شوێنێکی بۆ ئامادە بکەن. 53بەلاَم
ئەوان بەپێشوازیکردنی ڕازی
نەبوون، چونکە بەرەو قودس
دەچوو. 54کاتێ یاقوبو یۆحەننای
قوتابیانی ئەمەیان بینی، ووتیان:
(گەورەم، دەتەوێ داوا بکەین تا ئاگر
لەئاسمانەوە بێتە خوارەوە لەناویان
بەری؟) 55ئەویش ئاوڕی لێ دانەوەو
سەرزەنشتی کردن. 56ئینجا ڕۆیشتن
بۆ دێیەکی تر.

نرخی دواکەوتنی عیسا

57کاتێ بەڕێدا دەڕۆیشتن، یەکێ
پێی ووت: (گەورەم بۆ هەرکوێ
بڕۆیت دوات دەکەوم.) 58عیساش
پێی ووت: (ڕێوی کونی هەیەو
باڵندەی ئاسمان هێلانە، بەلاَم ڕۆڵەی
مرۆڤ تەنانەت جێگایەکی نییە سەری

بخاتە سەر.) 59بەیەکێکی کەی ووت:
(دوام کەوە.) ئەمەیان ووتی:
(گەورەم ڕێگەم بدە بابڕۆم باوکم
بنێژم.) 60عیساش پێی ووت: (واز
لەمردووان بهێنە با مردووەکانیان
بنێژن، بەڵام تۆ بڕۆ مزگێنی
پادشاهێتی خودا بدە.) 61یەکێکیتر
پێی ووت: (گەورەم، من لەگەڵت
دێمو دوات دەکەوم، بەڵام ڕێگەم
بدە یەکەمجار ماڵئاوایی لەخێزانەکەم
بکەم.) 62عیساش پێی ووت: (هەر
کەسێك دەست لەسەر گاسن
دابنێو ئاوڕبداتەوە بۆ دواوە،
بەکەڵکی پادشاهێتی خودا نایەت.)

عیسا حەفتا کەسیتر دەنێرێ

10

پاش ئەمە خوداوەند حەفتا
کەسیکەی دەستنیشانکرد، دوو
دوو ناردنی، تاکو پێش ئەو بڕۆن بۆ
هەموو شارو جێگایەك کە خەریك
بوو بۆی دەڕۆیشت. 2جا پێی ووتن:
(دروێنە زۆرە بەڵام کرێکار کەمە،
داوا لەگەورەی دروێنە بکەن تا
کرێکار بۆ دروێنەکەی بنێرێ. 3بڕۆن
ئەوا من دەتاننێرم وەك بەرخ بۆ ناو
گورگ. 4نەکیسەی پارە لەگەڵ
خۆتان بەرن نەتوورەکە نەپێڵاو،
لەڕێگا سڵاو لەکەس مەکەن. 5
چوونە هەر ماڵێکیش، یەکەمجار سڵاو
بکەنو بڵێن: با ئاشتی لەم ماڵە بێت،
6گەر لەماڵەکەدا ئاشتیخوازی
تیابێت، ئەوا شایانی ئەو ئاشتیەن.
گەر نەشبێت ئەوا سڵاوەکە بۆ خۆتان
دەگەڕێتەوە. 7لەو ماڵە بمێننەوەو
لەوەی هەیانە بخۆنو بخۆنەوە، چونکە
کرێکار شایانی ئەوەیە کرێی خۆی
وەرگرێ. ئەوەندە ماڵەو ماڵیش
مەکەن. 8چوونە هەر شارێك، کە
دانیشتوانی پێشوازی لێکردن،
ئەوەی دەتاندەنێ بیخۆن. 9ئەو
نەخۆشانەی تیایەتی چاکی بکەنەوەو
پێیان بڵێن پادشاهێتی خودا نزیك
بووەتەوە، 10لەهەر شارێکیش
خەڵکەکەی نەیانویستن بڕۆنە سەر
شەقامەکانیو بڵێن: (11وا ئێمە
تەنانەت تۆزی شارەکەتان کە
بەپێمانەوەیە دەیتەکێنینەوە بەسەرتان،
بەڵام ئەوە بزانن: پادشاهێتی خودا
نزیك بووەتەوە.)، 12من پێتان دەڵێم:
(شاری سەدوم* لەڕۆژی دوایدا
ناخۆشیو ئازاری کەمترە لەو
شارانەی کە ئێوەی لێ دەردەکرێن.
(13خاك بەسەرت ئەی کورەزین!

خاك بەسەرت ئەی بەیتسەیدا!
گەر لە سورو سەیدا ئەو کارە
سەرسورِهێنەرانە بکرایە کە لەلای
ئێوە کرا، خەڵکەکەی هەر
لەزووەوە تۆبەیان دەکردو خۆیان
لەخۆڵەمێش وەردەداو جلی
ماتەمداریان لەبەردەکرد. 14بەڵام
لەرِۆژی لێپرسینەوەدا
چارەنووسی سورو سەیدا
لەئێوە باشتر دەبێ. 15تۆش ئەی
کەفەرناحوم، دەتەوێ بڵند
بیتەوە تا ئاسمان؟ نەخێر، تۆ
دەکەویتە قووڵایی دۆزەخەوە.
16(ئەوەی گوێتان بۆ
رِادەگرێ، گوێ بۆ من
رِادەگرێ، ئەوەی
رِەتتاندەکاتەوە ئەوا من
رِەتدەکاتەوە، ئەوەش من
رِەتدەکاتەوە، ئەوە
رِەتدەکاتەوە کە منی ناردووە.)

گەرِانەوەی نێرراوان

17دوای ئەمە هەر حەفتا
کەسەکەی ناردبوونی بەشادیەوە
گەرِانەوەو ووتیان: (گەورەم،
تەنانەت رِۆحە پیسەکانیش بەناوی
تۆوە ملکەچمانن.) 18ئەویش پێی
ووتن: (شەیتانم دی وەك بروسکە
لەئاسمانەوە هەڵدێرا بۆ خوارەوە. 19
ئەوەتا من دەسەڵاتم داونەتێ پێبنێن
بەمارو دووپشكو هێزی دوژمن،
هیچ شتێکیش ئازارتان نەدات. 20
بەڵام دڵخۆش مەبن بەوەی رِۆحەکان
ملکەچتانن، بەڵکو دڵخۆش بن
بەوەی ناوتان لە ئاسماندا نووسراوە.)

دەرخستنی نهێنی بۆ هەژاران

21لەوکاتەدا عیسا بەرِۆحی پیرۆز
زۆر شادومانبوو، ووتی:
(سوپاستدەکەم ئەی باوك،
خوداوەندی ئاسمانو زەوی، چونکە
ئەم کارانەت لەداناو زانایان
شاردۆتەوە بۆ منداڵانت
ئاشکراکردووە. بەڵێ ئەی باوك
لەبەرئەوەی بەلاتەوە واباشترە!
22(هەموو شتێك لەلایەن
باوکمەوە دراوە پێم، کەس نازانێ
رِۆڵە کێیە باوك نەبێ، کەسیش نییە
بزانێ باوك کێیە تەنها رِۆڵەو ئەوە
نەبێ، کە رِۆڵە دەیەوێ بۆی ئاشکرا
بکات.) 23ئینجا ئاورِی لەقوتابیەکانی
دایەوەو بەتەنها بەوانی ووت:
(خۆزگەدەخوازرێ بە چاوتان،
بەوەی ئێستا دەیبینن. 24من پێتان

دەڵێم، زۆر لەپێغەمبەرانو پادشایان،
ئاواتەخوازی بینینی ئەوە بوون کە
ئێوە ئێستا دەیبینن، بەڵام نەیان بینی،
هەروەها ببیستن ئەوەی ئێوە ئێستا
دەیبیستن، بەڵام نەیانبیست.)

سامریە دڵ پڕ لەبەزەییەکە

[25]یەکێ لەزانایانی شەریعەت لێی
هاتەپێشەوە، بۆ ئەوەی تاقیبکاتەوە،
ووتی: (مامۆستا چی بکەم بۆ ئەوەی
ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) [26]
ئەویش پێی ووت: (چی نووسراوە
لەتەورات، چۆن دەیخوێنیتەوە؟)
[27]وەڵامی دایەوە: ({خوداوەند
خودات خۆشبوێ بەهەموو دڵو
هەموو گیانو هەموو تواناو هەموو
بیرتەوە، هەروەها ئەوەی لێت نزیکە
وەك خۆت خۆشت بوێ.}) [28]عیسا
پێی ووت: (وەڵامەکەت ڕاستە. گەر
هاتوو کارت پێکرد ژیانی هەتاهەتایی
بەدەست دەهێنی.)
[29]بەڵام پیاوەکە ویستی
خۆی بە کابرایەکی ڕاستودروست
دەرخات، دیسان لەعیسای پرسی:
(باشە کێیە ئەوەی لێم نزیکە؟) [30]
عیسا وەڵامی دایەوە ووتی:
(مرۆڤێك لەقودسەوە بۆ ئەریحا
دەچوو، کەوتە دەست چەند
دزێکەوە، پارەو جلەکانیان
لێسەندو ئازاریان داو برینداریان
کرد، ئینجا بە نیوە مردوویی
بەجێیانهێشتو ڕۆیشتن. [31]وا
ڕێکەوت کاهینێك لەهەمان ڕێگەوە
بڕوات، کاتێ ئەوی بینی، چووە
ئەوبەری ڕێگاکە دوور
لەبریندارەکەو بەجێیهێشت. [32]
هەروەها کابرایەکی لاویش، لەوێوە
تێپەڕی، کاتێ گەیشتە ئەو شوێنە،
سەیری کرد، ئەویش چووە ئەوبەری
ڕێگاکەو بەجێیهێشت. [33]بەڵام
کابرایەکی سامری کە لەوێوە
دەڕۆیی، هاتەسەری، کاتێ بینی
بەزەیی پیاهاتەوە، [34]چووە پێشەوە
لێی، دوای ئەوەی ڕۆنو شەرابی
بەسەر برینەکانیکردو تیماریکرد،
سواری وولاخەکەی خۆیکردو
گەیاندیە میوانخانەیەكو لەوێ
چاودێریکرد. [35]ڕۆژی دووەم کاتێ
میوانخانەکەی بەجێ دەهێشت، دوو
دیناری دەرکردو دای بەخاوەن
میوانخانەکەو پێی ووت: (چاودێری
بکە چەندی تریشی پێویست بوو،
کە گەڕامەوە دەیدەم.) [36]کامیان لەم
سیانە بەنزیك دەزانی بۆ ئەوەی

کەوتە دەست دزەکان؟) 37وەڵامی
دایەوە: (ئەوەی بەبەزەییەوە
هەڵسوکەوتی لەگەڵ کردو
یارمەتیدا.) ئینجا عیسا پێی ووت:
(تۆش برۆ هەمان شت بکە.)
38کاتێ بەڕێگاوە بوون چوونە
دێیەك، ژنێك ناوی مەرسا بوو،
پێشوازی لێکردو بردییە ماڵەکەی
خۆی. 39خوشکی ئەم ژنە ناوی
مریەم بوو، لەبەرپێی دانیشت بۆ
ئەوەی گوێ لەووتەکانی بگرێت، 40
بەڵام مەرسا سەرقاڵیشت
ئامادەکردن بوو، هاتو ووتی:
(گەورەم سەیر ناکەیت خوشکم
بەجێی‌هێشتووم کارەکان بەتەنها
بکەم؟ پێی بڵێ با بێت یارمەتیم
بدات.) 41بەڵام عیسا وەڵامی
دایەوەو ووتی: (مەرسا، مەرسا، تۆ
سەرقاڵو شێواوی دەربارەی زۆر
شت. 42بەڵام تەنها یەك شت
پێویستە، مریەم شتە باشەکەی
هەڵبژاردووە، ئەوەی لێی
ناسەنرێتەوە.)

فێرکردن دەربارەی نوێژ

11

عیسا لەشوێنێکی دیاریکراو نوێژی
دەکرد، کاتێ تەواوبوو یەکێ
لەقوتابیەکانی پێی ووت: (گەورەم
نوێژکردنمان فێربکە هەروەك یەحیا
قوتابیەکانی فێرکرد.) 2ئەویش پێی
ووتن: کاتێ نوێژ دەکەن بڵێن: (ئەی
باوکمان لەئاسمان با ناوت پیرۆز
بێت، با پادشاهێتیەکەت بێت، 3نانی
ڕۆژانەمان هەموو ڕۆژێك بدەرێ. 4
لەگوناهمان خۆش بە، چونکە ئێمەش
لە گوناهی ئەوانە خۆش دەبین، کە
هەڵەمان بەرامبەر دەکەن. مەمانخەرە
تاقی‌کردنەوە.)
5ئینجا پێی ووتن: (گەر یەکێ
لەئێوە هاوڕێیەکی هەبێت لەنیوە
شەودا بڕوا بۆ لایو پێی بڵێ
هاوڕێم، سێ نانم بەقەرز بدەرێ، 6
هاوڕێیەکم لەدوورەوە هاتووە بۆ لام،
هیچم نییە بیدەمێ، 7بەڵام
هاوڕێیەکەی لەدیوی ژوورەوە
وەڵامی بداتەوە: (هەراسانم مەکە
دەرگام داخستووە، ئەوەتا خۆمو
منداڵم لەناو جێگادایین ناتوانم
هەستمو بتدەمێ.) 8من پێتان دەڵێم:
(گەر بێتو ئەو کەسە هەڵنەستێ
بیداتێ لەبەر هاوڕێیەتی، لەپاشان هەر
هەڵدەستێو بەپێی پێویست دەیداتێ،
لەبەر سووربوونی کابرا لەسەر

داواکارییەکەی.

(9لەبەرئــەوە پێــتان دەڵــێم، داواکــەن، پێــتان دەدرێ، بگــەڕێن دەدۆزنــەوە، لــەدەرگـا بدەن، لێتان دەکرێتەوە. 10هەرکەسێك داواکات دەیدرێــــتێ، ئــــەوەی بگــــەڕێ دەدۆزێتەوە، ئەوەش لەدەرگا دەدات لێیدەکرێتەوە. 11چ باوکێك لەئێوە گــــەر کوڕەکــــەی داوای ماســـی لــیبکــات لــەباتی ماســی مــاری دەداتــی؟ 12یــان داوای هــێلکەی لــیبکات دووپشکی دەداتی؟ 13گەر بێــتو ئێوەی بەدکار، بزانن ئاوها بە منداڵەکانــتان شــتی بــاش بــدەن، کەواتــە دەبــێ بـاوکی ئاسمـانی چەند باشترتان پێ بدات؟ کە ڕۆحی پیرۆزە دەیدات بەوانەی داوای لــێدەکەن.)

عیساو سەرۆکی شەیتان

14عیسـا ڕۆحی پیسی دەردەکرد لــەکابــرایەك کــە لاڵ بــوو بوو پێی، کــاتێ ڕۆحــە پیســەکەی دەرکــرد پیـاوەکە دەسـتیکـرد بە قسەکردن، هــەموو سەرسام بوون، 15هەندێکیان نــەبێ ووتــیان: (ئــەو ڕۆحــی پــیس دەردەکات بە بەعلەزبولــی سەرۆکی ڕۆحــە پیســەکان.) 16ئیــنجا داوای نیشــانەیەکی ئاسمانـیان لـــێکـرد بۆ ئـەوەی تـاقی بکەنەوە. 17بەڵام عیسا زانی بیر لەچی دەکەنەوە، پێی ووتن: (هـــەر وولاتـــێك دوو بـــەرەکی تێبکــەوێ وێــران دەبێــت، هــەر ماڵێکـیش بـبێ بە دوو بەشەوە خۆی ڕاناگـرێو تێكدەچێ. 18گەر بێتو شـەیتان ئاوهـا بووبێ بەدوو بەشەوە، ئــیتر پادشــاهێتیەکەی چــۆن خــۆی ڕادەگــرێ؟ ئـێوە ووتــتان مــن بــە بەعلــەزبول ڕۆحــی پیس دەردەکەم، 19گەر من بەو ڕۆحی پیس دەربکەم، ئایـا دەبــێ نەوەکانـتان بەکێ دەریان بکــەن؟ بۆیـە ئەوان حوکمتان بەسەر دەدەن. 20بــەڵام گــەر مـن بەپەنجەی خــودا ڕۆحــی پــیس دەرکــەم، ئــەوا پادشاهێتی خوداتان بەسەر دەچەسپێ. 21کــاتێ مـرۆڤی بەهـێزو بـەتوانـا بە هـــەموو چـــەکێکەوە پارێـــزگاری لەماڵەکـەی دەکـات، نـاو ماڵەکەی پارێـزراوە. 22بــەڵام گــەر یەکـێکی لــەخۆی بەهـێزتر بێـتە سـەری ئەوا ســــەردەکەوێ بەســــەریداو ئــــەو چـــەکانەی پشـــتی پـــێ بەســـتووە لێیدەسێنێ، دەسکەوتەکانیش دابەش دەکـات. 23ئەوەی لەگەڵم نییە دژی مـنە، ئـەوەش لەگـەڵم کۆناکاتـەوە،

بلاّوی دەکاتەوە.

گەڕانەوەی ڕۆحی پیس بۆ لەش

24 کاتیّ ڕۆحیّکی پیس لەیەکیّك
دیّتە دەرەوە، بەشویّنە بیّئاوەکان
دەگەڕیّ بەدوای حەسانەوەو دەستی
ناکەویّ، ئینجا دەلیّ با بگەڕیّمەوە
بۆ ئەو مالّەی بەجیّمهیّشت.
25 کاتیّ
دیّتەوە، دەبینیّت گسكدراوەو
ڕازاوەیە.
26 ئەوسا دەڕوا لەگەلّ
خۆی حەوت ڕۆحی پیسی تر دەهیّنیّ
کە خراپترن لەخۆی، دەچنە ئەو
مرۆڤەوەو تیایدا جیّگیردەبن، ئینجا
باری ئەو مرۆڤە لەجاران خراپتر
دەبیّ.)
27 کاتیّ عیسا ئەمانەی دەووت،
ژنیّك لەناو خەلّکەکەوە دەنگی
بەرزکردەوەو ووتی:
(خۆزگەدەخوازریّ بەو دایکەی لیّی
بوویو بەو مەمکەی شیری
پیّداوی.)
28 بەلاّم ئەو ووتی: (با
خۆزگە بەوانە بخوازریّ، کە گویّ
لەووشەی خودا دەگرنو کاری پیّ
دەکەن.)

داواکردنی نیشانەی ئاسمانی

29 کاتیّ خەلّکیّکی زۆر
لیّی کۆبوونەوە، ووتی: (ئەم نەوەیە
نەوەیەکی بەدکارە، داوای نیشانە
دەکەن، بەلاّم هیچ نیشانەیەکیان
پیّنادریّت تەنها نیشانەی یونس
پیّغەمبەر نەبیّت.
30 چۆن یونس
نیشانە بوو بۆ دانیشتوانی نەینەوا،
ڕۆلّەی مرۆڤیش نیشانەیە بۆ ئەم
نەوەیە.
31 شاژنی باشوور* لەڕۆژی
لیّپرسینەوەدا بەرامبەر ئەم نەوەیە
ڕادەوەستیّتو تاوانباری دەکات،
چونکە لەوپەڕی جیهانەوە هات بۆ
ئەوەی گویّ لەدانایی سلیّمان
بگریّ. ئەوەتا مەزنتر لەسلیّمان
لیّرەیە.
32 هەروەها دانیشتوانی
نەینەوا لەڕۆژی لیّپرسینەوەدا لەگەلّ
ئەم نەوەیە ڕادەوەستنو تاوانباری
دەکەن، چونکە تۆبەیانکرد کاتیّ
ئاگادارکردنەوەی یونسیان بیست،
جا ئەوەتا مەزنتر لەیونس لیّرەیە.

چاو چرای لەشە

33 (کەس چرا هەلّناکاو

---

*شاژنی باشوور: مەبەست شاژنە بەلقیسە کە فەرمانڕەوای یەمەن بوو لەسەردەمی حەزرەتی سلیّمان.

لەجێیەکی شاراوەدا دایینێ، یاخود
لەژێر تەشتێك، بەڵکو دەیخاتە سەر
شوێنێکی بەرز، تاکو ئەوانەی دێنە
ژوورەوە ڕووناکیەکە ببینن. 34چاو
چرای لەشە، گەر چاوت باش بێت
لەشت هەمووی ڕووناکیە، بەڵام
گەر چاوت تروسکایی تیا نەبێت،
ئەوا لەشت هەمووی تاریکیە. 35
کەواتە ئاگاداربە ئەو ڕووناکیەی
تیاتدایە نەبێت بەتاریکی. 36گەر
بێتو لەشت هەمووی ڕووناکی
بێتو هیچ تاریکی تێدا نەبێ، ئەوا
هەمووی وەك چرایەك کە ڕووناکی
دەدات، دەدرەوشێتەوەو ڕووناکە.)

سەرزەنشتکردنی فەریسیەکان

37کاتێ عیسا قسەی دەکرد،
فەریسیەك داوای لێکرد نانی
نیوەڕۆ لای ئەو بخوا. ئەویش چووە
ماڵەکەیو لەگەڵی لەسەر خوان
دانیشت. 38بەڵام فەریسیەکە سەری
سوڕما لەوەی عیسا پێش نان دەست
ناشوات. 39خوداوەند پێی ووت:
(ئێوەی فەریسی دەرەوەی پیاڵەو
قاپتان پاك دەکەنەوە، بەڵام ناوەوەتان
پڕە لەچەتەییو پیسی. 40ئەی
بێمێشکینە، ئایا ئەوەی دەرەوەی
دروست کردووە ناوەوەشی دروست
نەکردووە؟ 41جا ئەوەی لەناو قاپو
قاچاختاندایە بەهەژارانی ببەخشن،
تاکو هەموو شتێکتان پاك بێتەوە.
42جا قورِ بەسەرتان ئەی
فەریسیەکان ئێوە دەیەکی نەعناعو
ڕازیانەو سەوزەواتی تر دەدەن، بەڵام
دادپەروەریو خۆشەویستی خودا
پشت گوێ دەخەن، پێویستە ئەمانە
بەجێبهێننو ئەوانەی تریش
لەیادنەکەن. 43قورِ بەسەرتان ئەی
فەریسیەکان، چونکە ئێوە حەز
لەڕیزی پێشەوەی کۆبوونەوەو
کۆڕەکان دەکەنو دەتانەوێ لەشوێنە
گشتیەکان سڵاوتان بەگەرمی
لێبکرێ. 44قورِ بەسەرتان، ئێوە
لەو گۆڕە وونبووانە دەکەن کە
خەڵکی بێ ئەوەی بزانن بەسەریاندا
دەڕۆن.)
45لێرە یەکێك لەمامۆستایانی
شەریعەت پێی ووت: (ئەی مامۆستا،
ئەم قسانەت ئێمەش دەگرێتەوە.) 46
ئینجا عیسا ووتی: (قورِ بەسەر ئێوەش
زانایانی شەریعەت، ئێوە باری قورسو
گران دەخەنە سەر شانی خەڵکی،
بەڵام خۆتان سەری پەنجەیەکی
لێنادەن بۆ یارمەتیدانیان. 47قورِ

بەسەرتان، چونکە ئێوە گۆڕ بۆ ئەو
پێغەمبەرانە هەڵدەبەستن، کە
باوباپیرتان کوشتوویانن. 48کەواتە
ئێوە شایەتی دەدەن لەسەر
باوباپیرانتانو ڕازین بە کردەوەکانیان،
ئەوان پێغەمبەرانیان کوشتو ئێوەش
گۆڕەکانیان بۆ هەڵدەبەستن. 49هەر
لەبەر ئەمەشە خودا دەفەرمووێو
دەڵێ: {من پێغەمبەرو نێرراویان بۆ
دەنێرم، بەڵام ئەوان دەیانکوژنو
دەیان چەوسێننەوە.} 50تاکو خوێنی
ڕژاوی هەموو پێغەمبەران لەسەرەتای
دروست بوونی جیهانەوە بچێتە ملی
ئەم نەوەیە، 51هەر لەخوێنی هابیلەوە
تا خوێنی زەکەریا کە لەنێوان
قوربانگاو پەرستگادا کوژرا. بەڵێ
پێتان دەڵێم: (ئەوانە هەمووی لەم
نەوەیە داوادەکرێ.) 52قوڕ بەسەرتان
ئەی زانایانی شەریعەت، چونکە ئێوە
کلیلی زانیاریتان هەڵگرتووە، بەڵام
نەخۆتان دەچنە ژوورەوە نە
ڕێدەدەن خەڵکی تر بچێتە
ژوورەوە.)
53کاتێ عیسا بەم شێوەیە قسەی
لەگەڵ دەکردن، مامۆستایانی
شەریعەتو فەریسیەکان بەتەواوی
ڕقیان لێهەڵگرت، زۆر بابەتی
تریان هێنایە پێشەوە، بۆ ئەوەی لێی
بدوێ، 54تا بە ووشەیەك بیگرنو
تووشی بکەن.

راستگۆییو بێ دووڕوویی

12
لەوکاتەدا کە خەڵکی بەهەزاران
کۆبووبوونەوە، بەجۆرێ یەك یەکی
پێشێل دەکرد، عیسا دەستیکرد
بەقسەکردنو یەکەمجار بەقوتابیەکانی
ووت: (ئاگاداری هەویرترشی
فەریسیەکان بن، کە دووڕوویە. 2
هیچی شاراوە نییە، ئاشکرا نەبێتو
هیچ نهێنییەك نییە نەزانرێ. 3هەموو
ئەوانەی لەتاریکی ووتوتانە،
لەڕووناکی دەبیسترێ، ئەوەش کە
لەماڵ بەچرپە ووتوتانە، لەسەربانەکان
بانگەوازی پێدەکرێ.)
4لەبەرئەوە ئەی
خۆشەویستەکانم، مەترسن لەوانەی
بەلەش دەتانکوژن، چونکە لەوە
زیاتر ناتوانن هیچ بکەن. 5بەڵام من
پێتان دەڵێم لەچی بترسن، لەوە
بترسن کە توانای هەیە لەدوای مردن
بتخاتە دۆزەخەوە، بەڵێ پێتان دەڵێم
لەوە بترسن. 6ئەوە نیە پێنچ
چۆلەکە بە دوو فلس دەفرۆشن؟

لەگەڵ ئەوەشدا خودا یەکێك لەوانی
بیرناچێ، [7]تەنانەت قژی سەریشتان
ژمێرراوە. کەواتە مەترسن، ئێوە
باشترن لەچۆلەکە. [8]بەلاّم پێتان
دەڵێم: ئەوەی لەبەردەم خەڵکی دانم
پیابنێ، ڕۆڵەی مرۆڤیش لەبەردەم
فریشتەکانی خودا دانی پیادەنێ. [9]
ئەوەش کە لەبەردەم خەڵکی دانم
پیانانێ، بەهەمان شێوە لەبەردەم
فریشتەکانی خودا دانی پیانانرێ. [10]
ئەوەی قسەیەك بەڕۆڵەی مرۆڤ بڵێ،
دەبەخشرێ، بەلاّم ئەوەی کفربکات
بەرامبەر ڕۆحی پیرۆز، نابەخشرێ.
[11]کاتێ دەتانهێننە بەردەم
کەنیشتەکانو لێپرساوانو
دەسەلاّتداران، گوێ مەدەن بەوەی
چی یاخود چۆن وەلاّم دەدەنەوە. [12]
چونکە ڕۆحی پیرۆز ئەوەی کە
پێویستە بیلێین دەیدا بەگوێتان.) [13]
ئینجا لەناو کۆمەڵەکەدا یەکێك پێی
ووت: (مامۆستا، بە براکەم بڵێ
ئەوەی بۆمان بەجێماوە بەشی بکات
لەگەڵم.) [14]بەلاّم ئەو پێی ووت:
(ئەی مرۆڤ، کێ منی کردووە بە
دادوەر یاخود بەشکەر بە سەرتان؟)
[15]بە خەڵکەکەی ووت: (ئاگاداربنو
خۆتان بپارێزن لەچاوبرسێتی، چونکە
ژیانی مرۆڤ بەزۆری سامانەکەی
نییە.)

نموونەی دەوڵەمەندی بێمێشك

[16]ئینجا نموونەیەکی بۆ هێنانەوەو
ووتی: (مرۆڤێکی دەوڵەمەند
زەوییەکەی بەرووبوومێکی زۆریدا.
[17]بیری کردەوەو ووتی: چی بکەم
کە من شوێنی تەواوم نەبێ بۆ
کۆکردنەوەی بەرووبوومەکەم؟ [18]جا
ووتی: وا دەکەم، عەمبارەکانم
تێكدەدەمو لەوان گەورەتر
دروستدەکەم، ئیتر لەوێدا هەموو
بەرووبوومەکەم دادەنێمو کۆی
دەکەمەوە. [19]ئەوسا بەخۆم دەڵێم،
ئەی دڵ ئەوەتا بەشی چەندین ساڵت
هەیە، کەواتە بحەسێوەو بخۆو بخۆوەو
دڵشادبە. [20]بەلاّم خودا پێی ووت:
ئەی بێ مێشك، هەر ئەم شەو ڕۆحت
دەردەچێ، ئەوەی کۆتکردەوە بۆ
کێ دەبێ؟ [21]بەهەمان شێوە دەبێ ئەو
کەسەی گەنجینە بۆ خۆی
کۆدەکاتەوەو لای خودا دەوڵەمەند
نییە.)

خودا خەممان دەخوات

[22]بەقوتابیەکانی ووت: (جا

لەبەرئەمە پێتان دەڵێم، گوێمەدەن
بەژیان چی بخۆن، بەلەش چی لەبەر
بکەن، 23ژیان گرنگترە لەخواردنو
لەشیش گرنگترە لەجل. 24سەیری
قەلەڕەش بکەن، نەدەچێنێو نەدروێنە
دەکات. عەمباریشی‌نییەو هیچ
کۆناکاتەوە، بەلام خودا دەیژیێنێ.
ئایا ئێوە لەباڵندە باشترنین؟ 25بەلام
کێ لەئێوە گەر زۆر بایەخ بەم شتانە
بدات، دەتوانێ تەنانەت ڕۆژێك
لەژیانی درێژتر بکات؟ 26جا کە ئێوە
تواناتان بەسەر بچووکترین شت نییە،
بۆچی بایەخ دەدەن بەشتی تر؟ 27
سەیری گوڵاڵە سوورە بکەن، چۆن
نەشونما دەکات، نە هیلاك دەبێتو
نە دەڕێسێ. بەلام پێتانی دەڵێم:
تەنانەت سلێمانیش لەو پەڕی
مەزنیدا بەرگی وەك یەکێك لەوانی
لەبەرنەکردووە. 28گەر بێتو خودا
ئاوا بەرگ بکاتە بەری گژوگیا
هەرچەندە ئەمڕۆ لەکێلگەدایەو
بەیانی فڕێ دەدرێتە تەنوورەوە. ئایا
دەبێ چەند زیاتر جلی باشتان لەبەر
بکات ئەی کەم باوەڕینە؟ 29داوای
ئەوە مەکەن چی بخۆنو چی بخۆنەوە،
مەپەشۆکێن. 30ئەمانە هەمووی بێ
باوەڕەکانی ئەم جیهانە هەوڵی بۆ
دەدەن، بەلام ئێوە باوکتان دەزانێ
کە پێویستان بەمانە هەیە. 31بەڵکو
داوای پادشاهێتی خودا بکەن،
ئەوانەی دیکەتان هەموو بۆ دەبێت.
32مەترسە ئەی مێگەلی بچووك،
چونکە باوکتان دڵشادە
پادشاهێتیتان بداتێ. 33ئەوەی
هەتانە بیفرۆشنو بیبەخشن
بەهەژاران، بۆ خۆتان لەئاسمان
سامانێك دروستبکەن کە نافەوتێو
گەنجینەیەك کە لەبن نایەت، نەدز
لێی نزیك دەبێتەوە نەمۆریانە لێی
دەدات. 34چونکە مرۆڤ گەنجینەی
لەهەر کوێ بێت دڵی لەوێ
دەبێت.

نموونەی کۆیلە دەست پاکەکان

35ئامادەبن با پشتێنتان بەستراو
بێتو چراتان ڕۆشن بێت، 36وەك
ئەوانەبن کە چاوەڕوانی گەورەکەیان
دەکەن تا لەسەر شایی بگەڕێتەوە، بۆ
ئەوەی کە هاتەوەو لە دەرگایدا،
دەستبەجێ دەرگای لێبکەنەوە.
37خۆزگەدەخوازرێ بەو ئیشکەرانەی
کە گەورەکەیان لەکاتی گەڕانەوەیدا
دەیانبینێ بەخەبەرن. ڕاستیتان پێ
دەڵێم، ئینجا گەورەکەی لەسەر

خوان دایاندەنێتو قۆڵ هەڵدەکا
تاکو خزمەتیان بکات. 38هەروەها
خۆزگەدەخوازرێ پێیان، گەر هاتوو
گەڕانەوەی گەورەکەیان لەکاتێکدا
بێت، کە دوو بەش یاخود سێ بەشی
شەو ڕۆیشتبێو ئەوان هێشتا هەر
بەخەبەربن. 39بەڵام ئەوە بزانن، گەر
بێتو خاوەنماڵ بزانێت لەچ
کاتێکدا دز دێتە سەری، ئەوا بەخەبەر
دەمێنێتەوەو ماڵەکەی بەجێناهێڵێ
تابدزرێ. 40کەواتە ئێوەش ئاوا
ئامادەبن، چونکە ڕۆڵەی مرۆڤ
لەکاتێکدا دەگەڕێتەوە کە نایزانن.)
41پەترۆس لێیپرسی: (گەورەم،
ئەم نموونانە بەئێمە دەڵێی یان بەهەموو
خەڵکی؟) 42عیسای خوداوەند
ووتی: (کێیە ئەو جێگرە دەستپاکو
ژیرەی کە گەورەی ماڵ بەسەر
خاووخێزانی دایدەنێ هەتا خواردنیان
لەکاتی خۆیدا بۆ ئامادە بکات؟ 43
خۆزگەدەخوازرێ بەو ئیشکەرە،
کاتێ گەورەکەی دەگەڕێتەوە دەیبینێ
هەڵدەستێ بەو کارە. 44ڕاستیتان
پێدەڵێم: ئینجا گەورەی ماڵەکە
ئیشکەرەکەی دادەنێ لەسەر هەموو
ماڵو سامانێکی کە هەیەتی. 45بەڵام
گەر ئەم ئیشکەرە لەدڵی خۆیدا
ووتی: گەورەکەم دوادەکەوێ
لەگەڕانەوەی، دەست بکات
بەلێدانی ئیشکەرەکانی تر بەژنو
بەپیاوەوە، هەروەها بخواو بخواتەوەو
خۆی سەرخۆشبکات، 46ئەوسا
گەورەکەی لەڕۆژێك دەگەڕێتەوە کە
چاوەڕێی ناکاتو لەکاژێرێك کە
نایزانێ، ئینجا گەورەکەی
سزایدەداتو دەیخاتە ڕیزی
ناپاکانەوە. 47ئەو ئیشکەرەی
داواکارییەکانی گەورەی ماڵ
دەزانێت، بەڵام بەدەستی ئەنقەست
کاری پێناکات، سزا دەدرێ. 48
ئەوەش کە داواکاریەکان نازانێتو
هەڵە دەکات، سزاکەی کەمترە.
ئەوەی زۆری پێدراوە، داوای زۆری
لێدەکرێ، ئەوەش زۆری لادانراوە،
داوای زیاتری لێدەکرێ.

عیساو جیهان

49(من هاتووم تاکو لەسەر زەوی
ئاگرێك بکەمەوە، چەند دڵخۆشم
بەوەی دەستبکات بەسوتاندن! 50
بەڵام جارێ دەبێ لەئازار
هەڵبکێشرێم، چەند نارەحەتم تا
دێتەدی. 51وادەزانن من هاتووم تەنها
ئاشتی بهێنمە سەر زەوی؟ پێتان

دەڵێم: نەخێر، بەڵکو دووبەرەکیو
جیابوونەوەم هێناوە. 52هەر
لەئێستاوە، گەر لەماڵێکدا پێنج
کەسی تێدا بێت، سیانیان
لەدووانیان، یان دووانیان لەسیانیان
جیادەبنەوە. 53باوك لەكوڕ، كوڕ
لەباوك، دایك لەكچ، كچ لەدایك،
خەسوو لەبووك، بووك لەخەسوو
جیادەبنەوە.) 54دیسان بەخەڵکەکەی
ووت: (کاتێ ئێوە لەرۆژئاواوە هەور
دەبینن، خێرا دەڵێن: ئەم هەورە
بارانی بەدەمەوەیە، هەر بەو شێوەیەش
دەبێت. 55کاتێکیش بای باشوور
دێت، دەڵێن گەرما دەست
پێدەکات، هەر بەو شێوەیەش
دەبێت. 56ئەی دووڕووەکان، ئێوە
دەزانن ڕووی زەویو ئاسمان
بخوێننەوە، چۆن نازانن ئەم سەردەمە
بخوێننەوە؟ 57هەروەها بۆچی بەخۆتان
دادپەروەرانە حوکمنادەن؟ 58کاتێ
یەکێك شتێکی بەسەرتەوەیەو
دەیەوێ بۆ دادگات ببات، هەوڵبدە
هەر لەڕێگا لەگەڵی ئاشتبیتەوە،
ئەگینا ڕاتدەکێشێت بۆ لای دادوەرو
دادوەریش دەتداتە دەست پۆلیس،
پۆلیسیش ڕەوانەی بەندیخانەت
دەکات. 59پێت دەڵێم: لەوێ نایەیتە
دەرەوە هەتا دوا پول نەدەیتەوە.)

پێویستی تۆبەکردن

13
لەمکاتەدا، هەواڵی ئەوەیان
بەعیسادا، کە پیلاتۆس* هەندێ
لەپیاوانی شاری جەلیلی لەکاتی
پێشکەشکردنی قوربانیەکانیان
کوشتووەو خوێنی لەگەڵ خوێنی
قوربانیەکان تێکەڵاو کردوون. 2
عیسا پێی ووتن: (ئایا بەڕای ئێوە، ئەو
جەلیلیانەی کوژران گوناهیان
زیاتربوو لەو خەڵکەی تری جەلیل،
بۆیە وایان بەسەرهات؟ 3من پێتان
دەڵێم: نەخێر، گەر بێتو ئێوەش
تۆبەنەکەن هەمووتان ئاوها تیادەچن.
4یاخود ئەو هەژدە کەسەی تاوەری
سیلوام بەسەریاندا کەوتو کوشتنی،
گوناهبارتر بوون لەدانیشتوانی
قودس؟ 5من پێتان دەڵێم: نەخێر،
بەڵام گەر ئێوەش تۆبەنەکەن
هەمووتان ئاوها تیادەچن.)

نموونەی هەنجیری بێبەر

6ئینجا ئەم نموونەیەی باس کرد:
(کابرایەك لەباخەکەیدا دار
هەنجیرێکی هەبوو، هات تاکو بزانێ

بەری گرتووە، سەیری کرد هیچی پێوە
نییە. 7بانگی باخەوانەکەی کردو
ووتی: من ماوەی سێ ساڵە دێم،
تاکو لەبەرەکەی ببەم، کەچی هیچی
پێوە نابینم، بیبڕەوە، بۆچی
زەویشمان لێبگرێ؟ 8بەڵام
باخەوانەکەی ووتی: گەورەم، ئەم
ساڵیش وازی لێبهێنە، زەویەکەی
دەوروبەری هەڵدەگێڕمەوەو کەمێ
بابەتی بەهێزبوونی تێدەکەم. 9بەڵکو
بەر بگرێ، گەر نەبوو ئەوسا
بیبڕەوە.)

چاككردنەوەی ژنێك لەشەممە

10عیسا ڕۆژێکی شەممە
لەکەنیشت خەریکی فێرکردنبوو،
11ئافرەتێکی لێبوو ماوەی هەژدە
ساڵ بوو ڕۆحی لاواز دەستی
بەسەریدا گرتبوو، پشتی قەمبوور بوو
بوو، نەیدەتوانی بەرێکی ڕاوەستێ. 12
کاتێ عیسا ژنەکەی بینی، بانگی کردو
پێی ووت: (خوشکە، با ڕزگارت بێ
لەلاوازییەکەت.) 13ئینجا دەستی
خستە سەر ئافرەتەکە، دەستبەجێ
ئافرەتەکە پشتی ڕاست بووەوەو
دەستی کرد بەستایشی خودا. 14بەڵام
سەرۆکی کەنیشت تووڕە بوو،
چونکە عیسا لەڕۆژی شەممەدا
خەڵکی چاككردەوە، بەخەڵکەکەی
ووت: (تەنها شەش ڕۆژ
لەهەفتەیەکدا ڕۆژی کارکردنە لەو
ڕۆژانەدا وەرن بۆ چاكبوونەوە، نەك
لەڕۆژی شەممەدا.) 15عیسای
خوداوەند وەڵامیدایەوە: (ئەی
دووڕووەکان! ئایا هەر یەك لەئێوە،
لەڕۆژی شەمماندا ناڕوات گاکەی
یاخود گوێدرێژەکەی بکاتەوەو
بیبات ئاوی بدات. 16ئەوەتا ئەم ژنە
کە یەکێکە لەنەوەی ئیبراهیم، ماوەی
هەژدە ساڵە بەستراوی دەستی
شەیتانە نابێ ئازادبێ لەڕۆژی
شەممەدا؟)
17کاتێ عیسا ئەمەی ووت،
بەرهەڵستکەرانی شەرمەزاربوون.
ئینجا هەموو خەڵکەکە دڵشاد بوون
بەگشت ئەو کارە مەزنانەی کردی.

نموونەی دەنکە خەرتەلە

18عیسا پرسیاری کردو ووتی:
(پادشاهێتی خودا لەچی دەکات،
وەك چی وایە؟ 19لەدەنکە
خەرتەلەیەك دەکات، کابرایەك
هێنایو لەکێڵگەکەی ڕواندی، ڕواو
بوو بەدارێکی گەورە، بەشێوەیەك کە

بالندەی ئاسمان لەسەر لق‌و چلەکانی
حەسانەوە.)

نموونەی هەویرترش

20 دیسان ووتی: (پادشاهێتی
خودا لەچی دەکات؟ 21
لەهەویرترشێك دەکات، کە
ئافرەتێك پارچەیەکی لێ‌دەهێنێ،
دەیخاتە ناو چەند ڕبە ئاردێکەوە تا
هەموو هەویرەکە هەڵدێت.)

دەرگای تەنگ

22 کاتێ عیسا بۆ قودس دەچوو،
بەشارو لادێکان تێ‌دەپەڕی‌و خەڵکی
فێردەکرد. 23 یەکێك لێی‌پرسی:
(گەورەم ئایا ژمارەی ئەوانەی
ڕزگاریان دەبێت کەمە؟) ئەویش
پێیانی ووت: 24 (هەوڵ بدەن
لەدەرگای تەنگەوە بچنە ژوورەوە،
من پێتان دەڵێم: زۆر کەس
هەوڵدەدەن بچنە ژوورەوە، بەڵام
ناتوانن. 25 دوای ئەوەی گەورەی ماڵ
هەڵدەستێت‌و دەرگا دادەخات،
ئێوەش لەدەرەوە دەمێننەوە،
لەدەرگادەدەن‌و دەڵێن: گەورەم،
لێمان بکەوە! ئەویش پێتان دەڵێ:
من ناتانناسم، ئێوە لەکوێوە
هاتوون؟ 26 ئەوسا ئێوەش دەڵێن:
لەگەڵتدا خواردمان‌وخواردمانەوە،
لەشەقامەکانمان فێرت دەکردین. 27
ئینجا ئەویش دەڵێ: پێتان دەڵێم من
نازانم ئێوە کێن‌و لەکوێوە هاتوون،
وونبن لەبەرچاوم ئەی بەدکاران! 28
جا لەوێدا دەبێت بەگریان‌و
چرکەچرکی ددان، کاتێ دەبینن
ئیبراهیم‌و ئیسحاق‌و یاقوب‌و هەموو
پێغەمبەران لەپادشاهێتی خودان،
بەڵام ئێوە دەرکراونەتە دەرەوە. 29
ئینجا خەڵکی لەڕۆژهەڵات‌و
لەڕۆژئاواوە، لەباکوورو
لەباشوورەوە دێن، لەسەر خوان
دادەنیشن لەپادشاهێتی خودا. 30 زۆر
لەوانەی دواهەمینن دەبنە یەکەمین‌و
یەکەمینەکانیش دەبنە دواهەمین.)

عیساو هێرۆدس

31 لەو کاتەدا هەندێ
لەفەریسیەکان هاتنە لای عیساو
پێیان ووت: (ئێرە بەجێ‌بهێڵەو برۆ،
چونکە هێرۆدس دەیەوێ بتکوژێ.)
32 ئەویش پێی ووتن: (برۆن بەو
ڕێویە بلێن، من ئەمرۆ و بەیانی ڕۆحە
پیسەکان دەردەکەم‌و نەخۆشەکان
چاك دەکەمەوە، ئینجا لەڕۆژی

سێهەم هەموو شتێك تەواو دەكەم.
33بەڵام ئەمڕۆ و بەیانیو ڕۆژانی
داهاتوو، دەبێت بەردەوام بم
لەڕۆیشتن، بەڕێگای خۆم، چونكە
پێغەمبەر لەناونابرێت لەقودس
نەبێت.)

عیسا دڵتەنگە بۆ قودس

34(ئەی قودس، ئەی قودس،
ئەی بكوژی پێغەمبەرانو
بەردبارانكەری ئەوانەی بۆت
نێردران، چەند جار ویستم
منداڵەكانت بەیەكەوە كۆ بكەمەوە،
هەروەك چۆن مریشك جوجەڵەكانی
لەژێر باڵی كۆدەكاتەوە، بەڵام
نەتانویست. 35ئەوەتا ماڵەكەتان
بەوێرانكراوی دەمێنێتەوە. با
پێتان بڵێم، ئیتر نامبیننەوە، تا ئەو
كاتەی هاواردەكەن، پیرۆزە ئەوەی
بەناوی خوداوەند دیێت.)

چاكردنەوەی نەخۆش لەشەممە

14
عیسا لەڕۆژی شەممەدا، چووە ماڵی
یەكێك لەسەركردە فەریسیەكان بۆ
نانخواردن، ئەوانەی لەویٚ بوون
چاویان لەعیسا نەدەتروكاندو بەباشی
سەرنجیان دەدا. 2چونكە بەرامبەری
كابرایەك كە نەخۆشی ئاوبەنی هەبوو
دانیشت بوو. 3عیسا ڕووی كردە
مامۆستایانی شەریعەتو فەریسیەكانو
ئەوانەی لەوێدا بوون، لێی‌پرسین:
(ئایا نەخۆش چاكردنەوە، لەڕۆژی
شەممەدا دەبیٚ یان نا؟) 4كاتیٚ ئەوان
هیچ وەڵامێكیان نەدایەوە. ئەویش
كابرای بانگ‌كردو چاكی كردەوەو
بەڕێی‌كرد. 5گەڕایەوە پرسیاری
لێی‌كردن: (كیٚ لەئێوە كوڕەكەی
یان گاكەی لەڕۆژی شەممەدا
بكەوێتە بیرەوە ناچیٚ یەكسەر دەری
بهێنیٚ؟) 6لێرەش نەیانتوانی هیچ
وەڵامیكی بدەنەوە.

خۆت بەبەرز مەگرە

7دوای ئەوەی سەیری‌كرد، چۆن
هەندیٚ لەدانیشتوان ڕیزی
پێشەوەیان گرتووە، نموونەیەكی بۆ
هێنانەوە، ووتی: 8(كاتیٚ یەكێك
بانگتان دەكات بۆ سەر شایی، باشتر
وایە نەچیتە ڕیزی پێشەوە، چونكە
لەوانەیە ئەو شوێنە بۆ یەكێكی
گرنگتر لەتۆ دانرابیٚ. 9ئینجا ئەوەی
بانگی كردوون، دێتو پێت دەڵیٚ:
ئەو شوێنە چۆڵكە بۆ ئەم پیاوە، تۆش

تەریق دەبیتەوە، ئینجا لەڕیزی دواوە دەگەڕێیت بۆ شوێنێك لێی دانیشی. [10]کاتێ بانگ دەکرێیت، هەوڵبدە لەدواوە دانیشە، تا ئەوەی بانگی‌کردوویت، بێتو پێت بڵێ: هاوڕێم، هەستە وەرە پێشەوە، لەم کاتە ڕێزت لای دانیشتووان زیاتر دەبێ. [11]ئەوەی خۆی بەگەورە دانێ نزم دەکرێتەوە، ئەوەش خۆی بەبچووك دادەنێ بەرزدەکرێتەوە.) [12]ئینجا بەوەی بانگی‌کردووە، ووتی: (کاتێ نانی نیوەڕۆ یان ئێوارە دەکەیت، هاوڕێو براو خزمو دراوسێ پارەدارەکانت بانگ مەکە، نەوەك ئەوانیش دوایی بانگت بکەنەوەو چاکەت بدەنەوە. [13]بەڵکو ئەگەر نانخواردنێکت سازکرد، هەژارو پەککەوتەو شەلو کوێر بانگ بکە، [14]خۆزگەت پێدەخوازرێ گەر ئەمەت کرد، چونکە ئەوان ناتوانن پاداشتت بدەنەوە، چونکە لەڕۆژی زیندووبوونەوەی ڕاستودروستاندا پاداشتت دەدرێتەوە.)

نموونەی میواندارییەك

[15]یەکێك لەدانیشتووان، کاتێ ئەمەی بیست، ووتی: (خۆزگەم بەوەی لەپادشاهێتی خودا نان دەخوات.) [16]ئینجا عیسا ووتی: (کابرایەك داوەتێکی گەورەی‌کردو خەڵکێکی زۆری بۆ بانگ‌کرد. [17]کاتی نانخواردن ئیشکەرێکی نارد، بۆ ئەوەی بەمیوانەکان بڵێ: فەرموون هەموو شتێك ئامادەیە. [18]بەڵام هەموو یەك لەدوای یەك داوای لێبووردنیان کرد، یەکەمیان ووتی ئەمڕۆ کێڵگەیەکم کڕیووەو ئێستا دەبێ بڕۆم بۆ ئەوێ، تکایە لێم ببورە. [19]ئەوی کەیان ووتی: پێنج جووت گام کڕیوە دەمەوێ بچم بزانم چۆنن، تکایە لێم ببوورە. [20]یەکێکی‌کەشیان ووتی: ژنم هێناوە لەبەرئەوە ناتوانم بێم. [21]ئینجا ئیشکەرەکە گەڕایەوەو هەمووی بەگەورەکەی ڕاگەیاند. ئینجا گەورەی ماڵەکە زۆر تووڕەبوو، بەئیشکەرەکەی ووت: بڕۆ دەرەوە، بۆ شەقامی ناو شارو کۆڵانەکان، چی هەژارو پەککەوتەو شەلو کوێر هەیە بانگیان بکە بۆ ئێرە. [22]پاش ماوەیەك ئیشکەرەکە گەڕایەوەو ووتی: گەورەم ئەوەی فەرمانتدا کرا، هێشتا هەر شوێن ماوە. [23]

گەورەی ماڵ ووتی: دیسان بڕۆ بۆ
ڕێگاو مەیدانەکان بەزۆر خەڵك
بهێنە ماڵەوە، تاکوماڵەکەم پڕبێ. 24
پێتان دەڵێم: لەوانەی بانگکرابوون
هیچیان تامی نانی ماڵم ناکەن.)

ئەوەی لەقوتابییان داوادەکرێ

25 خەڵکێکی زۆر لەگەڵی
دەرۆیشتن بەرێدا، ئاوڕی لێ دانەوەو
پێی ووتن: 26 (گەر یەکێك بیەوێ
لەگەڵم بێت، پێویستە منی زیاتر
خۆش بوێ، تەنانەت لەدایكو
باوکی، ژنو منداڵی، خوشكو
براشی، بگرە لەخۆشی زیاتر، تەنها
بەم شێوەیە دەتوانێ ببێتە قوتابی من.
27 هەروەها ئەوەی ناتوانێ خاچەکەی
هەڵگرێتو دوام بکەوێت، ناتوانێ
ببێتە قوتابیم. 28 کێ هەیە گەر بیەوێ
تاوەرێك دروست بکات، دانانیشێ
پارەکەی بژمێرێو بزانێ پارەی
ئەوەی هەیە کارەکەی پێ تەواو
بکات؟ 29 نەوەك دەستبکات
بەدانانی بناغەو لەدوایدا نەتوانێ
تەواوی بکات، ئەوسا خەڵکی
گاڵتەی پێدەکەن، 30 دەڵێن ئەوە چی
بوو! دەستی بە دروستکردن کردو
نەیتوانی تەواوی بکات؟ 31 یان چ
پادشایەك، بیەوێ شەڕ بکات لەگەڵ
پادشایەکی‌کەدا، یەکەمجار دانانیشێت
هەتا ڕاوێژی ئەوە بکات، چۆن بە دە
هەزار کەسە سەربکەوێ بەسەر
بیست هەزار کەس، کە خەریکن
بەرەو ڕووی دەکشێن، 32 ئەگینا خۆ
هەتا لەشکرەکە دوورە، خێرا خەڵك
دەنێرێ بۆ ڕێككەوتن. 33 کەواتە هەر
بەم شێوەیە، گەر یەکێك لەئێوە واز
لەهەموو شتێك نەهێنێ کەهەیەتی،
ناتوانێ ببێتە قوتابی من.)

نموونەی خوێ

34 (خوێ شتێکی زۆر باشە، بەڵام
کە سوێری نەما، چی سوێریەکەی بۆ
دەگەڕێنێتەوە؟ 35 ئەوسا بەکەڵکی
هیچ نایەت، نە بۆ زەوی نە بۆ
بەهێزکردنی زەوی، ئینجا ناچار فڕێ
دەدرێت. کێ گوێی هەیە با گوێ
بگرێ.)

گەڕان بەدوای وونبووان

15
هەموو باجگرانو گوناهباران دەهاتن
بۆ گوێگرتن لەووتەکانی عیسا. 2
فەریسیەکانو مامۆستایانی شەریعەت
بەمە تووڕە دەبوونو دەیان ووت:

(ئـەم كابرايە پێشوازی لەگوناهباران دەكاتو لەگەڵیان نان دەخوات.)
[3] عیسـاش نموونەیـەكی بـۆ هێـنانەوەو
وتـی: ([4]كـێ لەئێوە گەر سەد سەر
مـەڕی هەبێـتو دانەیەكی لـێ وون
بێـت، نەوەدو نۆیەكەی تر لەدەشت
بـەجێ ناهێڵێـتو ناگـەڕێ بەشـوێن
مەڕە وون بووەكەدا، تا دەیدۆزێتەوە؟
[5]ئێـنجا كـە دۆزیـەوە، بەخۆشـیەوە
دەیخاتـە سـەرشـانیو [6]دەیهێنێتەوە بۆ
ماڵــەوە، هاوڕێكـانیو دراوسـێكانی
بانگ دەكاتو پێیان دەڵێت: دڵشاد
بـن لەگەڵم چونكە ئەو مەڕەی وون
بـووبوو، دۆزیمەوە. [7]من پێتان دەڵێم
هـەر بـەم شـێوەیەش، لەئاسمان دەبێ
بـەشـادی گەر یەكێك لەگوناهباران
تۆبە بكات، زیاتر لەنەوەدو نۆ كەسی
ڕاسـتودروسـت كـە پێویسـتیان بە
تۆبەكردن نییە.

كاتێ پارەت وون دەبێ

[8](یـان چ ئافرەتێ گەر دە پەنجایی
هـەبێ، یەكێكـیانی لـــێ بكەوێـت،
هەڵناسـێ، چـرا هـەڵئەكـاو دەسـت
بكـات بـەگەسـك دانـی ماڵەكـە بە
ووردی، تـا دەیدۆزێتەوە؟ [9]كاتێ كە
دۆزیـەوە، بـۆ هـاوڕێو دراوسێكانی
دەگێڕێـتەوەو پێـیان دەڵێ: دڵشادبن
لەگـەڵم چـونكە پارە وون بووەكەم
دۆزیەوە. [10]من پێتان دەڵێم: هەر بەم
شـێوەیە، بـەتۆبەكردنی گوناهبارێك،
دەبێـتە شـادی لـەنێوان فریشتەكانی
خودا.)

نموونەی كوڕی وونبوو

[11]ئێـنجا ووتـی: (كابـرایەك دوو
كـوڕی هـەبوو. [12]بچـووكەكەیان بە
باوكی ووت باوكە چیم بەردەكەوێ
لـەبەشـی خـۆم بمدەرێ، كابراش چی
سامانی هەبوو كردی بەدوو بەشەوەو
بەشێكی دانا بۆ كورە بچووكەكەی.
[13]دوای چـــەند ڕۆژێـــك، كـــوڕی
بچـــووك چـــی هـــەبوو هـــەمووی
كۆكـــردەوە، ئێـــنجا كەوتـــە ڕێ بـــۆ
وولاتـێكی دوور، لــەوێ چی هەبوو
هـەمووی لەڕابواردن خەرجكرد. [14]
كـاتێ كـوڕە هیچی بەدەستەوە نەما،
گـرانی كەوتـە ئـەو ناوچـەیە، ئینجا
هەستی بەوەكرد كە پێویستی بەشتێك
هەیە پێی بژی. [15]دوای ئەوەی چووە
لای كابـرایەك لـــەدانیشـــتوانی ئەو
ناوچەیە، كابرا ناردی بۆ كێڵگەكەی
تـاكو بـەرازەكانی بۆ بلەوەڕێنێ. [16]
برسـێتی وای لەكوڕەكرد حەزبكات

لەخڕنووكی بەرازەكان بخوات، بەلاَم ئەوەشی بەتەواوی دەست نەدەكەوت. [17]ئینجا بیری كردەوەو ووتی: ئاخۆ چەند نان بمێنێتەوە لەبەر ئەو كەسانەی لای باوكم ئیش دەكەن، ئەوەتا منیش لێرەدا خەریكە دەمرم لەبرسا. [18]با بگەڕێمەوە بۆ لای باوكم، پێی دەڵێم: بابە من بەرامبەر بەئاسمانو بەرامبەر بەتۆ هەڵەم كرد. [19]ئیتر شایانی ئەوە نیم بەكوڕی تۆ بانگ بكرێم، بمكە بەیەكێك لەئیشكەرەكانت. [20]ئەوسا كوڕە هەڵساو گەڕایەوە بۆ لای باوكی كاتێ باوكی لەدوورەوە بینی، دڵی پێسووتا، ڕایكرد بۆ لایو دەستی كردە ملی، بەگەرمییەوە ماچیكرد. [21]ئینجا كوڕە پێی ووت: بابە من بەرامبەر بەئاسمانو بەرامبەر بەتۆ هەڵەمكرد، ئیتر من شایانی ئەوە نیم بەكوڕی تۆ بانگ بكرێم. [22]بەلاَم باوكەكە، بانگی ئیشكەرەكانیكردو ووتی: بڕۆن خێرا باشترین جلو بەرگ بهێننو لەبەری كەن، ئەنگوستیلەی بكەنە پەنجەو پیلاو بكەنە پێی. [23]ئینجا بڕۆن گوێرەكە دابەستەكەش سەربڕن، تا بیخۆینو دڵخۆش بین. [24]ئەم كوڕەم مردبوو، زیندووبووەتەوە، وون بووبوو، دۆزراوەتەوە، بادڵخۆش بین.

[25]كوڕی گەورەی كابرا، دوای ئەوەی لەكێڵگە گەڕایەوەو نزیك ماڵ بووەوە، گوێی لە دەنگی مۆسیقاو هەڵپەركێ بوو. [26]یەكێك لەئیشكەرەكانی بانگكردو لێیپرسی، ئەوە چییە، چی ڕوویداوە؟ [27]ئەویش وەلاَمی دایەوەو ووتی: براكەت گەڕاوەتەوە، باوكیشت گوێرەكە دابەستووەكەی سەربڕیوە بۆی، چونكە بەزیندوویەتی گەڕاوەتەوە. [28]برای گەورە تووڕەبوو، نەیویست بچێتە ژوورەوە. باوكی هاتە دەرەوەو لێی پاڕایەوە. [29]بەلاَم ئەو وەلاَمی باوكی دایەوەو ووتی: ئەوەتا من ئەو هەموو ساڵە ئیشت بۆ دەكەم، بەرهەڵستی هیچ فەرمانێكم نەكردوویت، تەنانەت بزنێكیشت نەدامێ تاكو لەگەڵ هاوڕێكانم دڵم پێی خۆش بێت. [30]بەلاَم بۆ گەڕانەوەی كوڕەكەت، ئەوەی بە ڕابواردن لەگەڵ داوێنپیسان گوزەرانی تۆی خوارد، گوێرەكەی دابەستراوی بۆ سەردەبڕی. [31]ئینجا باوكەكە پێی ووت: كوڕم، تۆ گشت كات

لەگەڵم دای، ئەوەی هەمە هی تۆیە،
32 بەڵام پێویستە دڵشاد بین و
کەیفخۆش بین، چونکە براکەت
مردبوو زیندووبووەوە، وونبوو بوو
دۆزراوەتەوە.)

نموونەی جێگری ناپاک

16
دیسانەوە عیسا بەقوتابییەکانی ووت:
(سەرکاری کابرایەکی دەوڵەمەند کە
دارایییەکەی بۆ بەڕێوە دەبرد،
تاوانبارکرا بەدەست بلاوی. 2 کابرای
دەوڵەمەند بانگی کردو لێی پرسی:
ئەمە چیە دەی بیستمەوە لێت؟ برۆ
حیسابەکانت بکەو بیخە بەردەستم،
ئیتر ناموێ سەرکارم بیت. 3 کابرا
لەدڵی خۆی ووتی: باشە ئیتر من چی
بکەم، دوای ئەوەی گەورەکەم ئەم
ئیشەم لێ دەسێنێتەوە؟ نە دەتوانم زەوی
بکێڵم نەسواڵیشم پێ دەکرێ. 4 بەڵام
دەزانم چی دەکەم، ئەگەر دەرکرام
لەکارەکەم هەتا هاوڕێیان پێشوازیم
لێبکەن لەماڵەکانیان. 5 چوو
قەرزارەکانی کابرای دەوڵەمەندی
یەکە یەکە بانگکرد. لەیەکەمیانی
پرسی: چەند قەرزاری؟ 6 وەڵامی
دایەوە: سەد پێوانە ڕۆن. ئینجا پێی
ووت: قەیناکە تەنها پەنجا پێوانە
دەنووسم. 7 لەوی تری پرسی: ئەی
تۆ چەندت لەسەرە؟ ووتی سەد
فەردە گەنم. پێی ووت: ئەوا هەشتا
فەردەت بۆ دەنووسم. 8 لەدواییدا
کاتێ کابرای دەوڵەمەند بەمەی زانی،
ئافەرینی لەئیشکەرەکەی کرد،
چونکە بۆ داهاتووی خۆی بەژیرانە
بیری کردبووەوە. لەڕاستیدا ئەو
مرۆڤانەی ئەم جیهانەیان
هەڵبژاردووە، لێزانترن بۆ ژیانی سەر
زەویان لەڕۆڵەکانی ڕووناکی. 9
هەروەها پێتان دەڵێم: سامانی
لەناوچوو بۆ بەدەستهێنانی هاوڕێ
بەکاربهێنن، تا ئەگەر پارەت نەما
پێشوازیت لێبکرێ لەماڵی
هەتاهەتایی.
10 (ئەوەی لەکەم دەستپاك بێت
لەزۆریش دەستپاکە، ئەوەش
لەکەم ناپاکە، لەزۆریش ناپاکە. 11
گەر ئێوە دەستپاك نەبن لەسامانی
لەناوچوو، ئیتر کێ سامانی ڕاستی
دەداتە دەستتان؟ 12 گەر ئێوە
دەستپاك نەبن لەشتی خەڵکیکە،
ئیتر کێ شتی خۆتان دەداتێ؟ 13 هیچ
ئیشکەرێك ناتوانێ ملکەچی دوو
گەورە بێت: بێگومان یەکێکیانی

لـەوی تـر زیاتر دەوێت، یان دەچێتە لای یەکێکـــیانو ئـــەوی تـــر بـەجیٚدەهـێڵێ. بـەم شـێوە ئـێوەش نـاتوانن، لەیـەك کـاتدا ملکەچـی خـوداو پارە بن.) [14]فەریسیەکان کە زۆر پارەیـان خـۆشدەویست، دوای ئـەوەی گوێیان لەهەموو ئەمانە بوو، پـێی پیٚکـەنین. [15]ئـینجا عیسـا پـێی ووتـن: (ئـێوە خۆتـان لای خـەڵکی بەچاك دەردەخەن، بەڵام خودا دڵتان بـاش دەناســێ. ئــەوەی خـــەڵك پایـەداری دادەنـێ، لای خـودا بـێ پایەیــە. [16]شــەریعەتو فـێرکردنی پێغەمـبەران کـاری پیٚکرا هەتا هاتنی یەحـــیا، لــــەو کاتــــەوە مزگێــــنی پادشـاهێتی خـودا دەدریٚو هـەموو کەسێك هەوڵ دەدات بۆی. [17]بەڵام ئەمــە لەیادمەکـەن، نـەمانی زەویو ئاسمــان زۆر ئاســانترە، لــەلابـردنی خاڵێ لەخاڵەکانی شەریعەت.

تەڵاق دان

[18](ئـــەوەی ژنەکـــەی تـــەڵاق دەداتو یەکـێکی کـە دەهێـنێ، ئەوا داوێـنپیسـی دەکـات. ئـەوەش کـە تـەڵاقدراوێك دەهێنێ بەهەمان شێوە داوێنپیسی دەکات.

نموونەی هەژارێكو دەوڵەمەندێك

[19]پـــیاوێکی زۆر دەوڵەمـــەند هـەبوو، هـەموو ڕۆژێـك خـەریکی ئاهـەنگ گـێڕان بوو، گرانبەهاترینو جوانترێـن جـلی لەبەردەکـرد. [20]کابرایەکـیش نـاوی لــەعازر بــوو، لەبەر دەرگاکەی کەوتبوو، برین لێی دابــوو. [21]لەو بەر ماوەیەی دەخوارد کـە فـڕێ دەدرایـە بەر دەرگا. زۆر جـاریش سـەگ دەهـاتنو زمانـیان بەبرینەکانی لەشیدا دەهێنا.

[22]کابـــرای هــــەژار مــــردو فریشــتەکان بــردیانە لای ئیـبراهیم، پاشـان کابـرای دەوڵەمەندیش مردو نـێژرا. [23]کـاتێ سـەری هەڵـبڕی، ســەیریکرد لەدۆزەخدایــەو ئـــازار دەچـــێژێ. لـــەدوورەوە ئیـــبراهیمی بینـیو لـەعازر لەباوەشـیدا بوو. [24]ئیـنجا هاواریکـرد: ئـەی ئیبراهیمی بـاوك، بەزەییـت پێمدابێتەوە، لەعازر بنـێرە تـا پەنجەکانی بەئاو تەڕ بکاتو سەری زمانمی پیٚ ساردکاتەوە، ئەوەتا لــەم ئاگرەدا ئازارم زۆرە. [25]ئیبراهیم پـێی ووت: کـوڕم، لـەبیرتـە تۆ چی خۆشی هەیە هەمیویت کردو بینیت، لـەعازریش چـی دەردەسەری هەبوو بـین، بــەڵام ئێسـتا ئـەو دڵـنەوایی

دەکرێتو تۆش ئازار دەچێژیت. 26
سەرەڕای هەموو ئەمانە لەنێوان ئێمەو
ئێوە بۆشاییەکی گەورە هەیەو دانراوە،
ئەوەی بیەوێ لێرەوە بێتە لاتان
ناتوانێت، هەمان شت ئەوەش کە
دەیەوێ لای ئێوەوە بێتە لامان
ناتوانێ. 27ئینجا کابرا ووتی: کەواتە
لێت دەپاڕێمەوە لەعازر بنێرە بۆ
ماڵی باوکم، 28لەوێ پێنج برام
هەیە، تاکو ئاگاداریان بکاتەوە،
نەوەك ئەوانیش بێنە ئەم دۆزەخەوە.
29بەڵام ئیبراهیم پێی ووت: ئەوان
﴿نووسینەکانی﴾ موساو پێغەمبەرانیان
هەیە، دەبا گوێیان بۆ ڕاگرن. 30
ئەمیش پێی ووت: نەخێر، ئەگەر
یەکێك لەناو مردووانەوە چوو بۆ
لایان، ئیتر تۆبە دەکەن. 31ئیبراهیم
ووتی: کە ئەوان گوێیان لەموساو
پێغەمبەران نەگرت، ئەوا باوەڕ بە
مردووی زیندووبووەوەش ناکەن.)

لێخۆشبوون سنووری نییە
17

ئینجا عیسا بەقوتابیەکانی ووت:
(کۆسپو گرفت هەر دێتە ڕێتان،
بەڵام قوڕ بەسەر ئەو کەسەی لەسەر
دەستی دروست دەبێ. 2باشترە بۆ
ئەوکەسە، بەردی دەستاڕ بکرێتە
ملیو فڕێ بدرێتە دەریاوە، لەوەی
ئەم بچووکانە تووشی گوناه بکات.
3ئاگاداری خۆتان بن، گەر براکەت
هەڵەیکرد، گلەیی لێبکە، گەر
تۆبەیکرد لێیببورە. 4ئەگەر
لەڕۆژێکدا حەوت جار هەڵەی
بەرامبەرکردیتو هەر حەوت
جارەکەش گەڕایەوە لاتو ووتی: من
تۆبە دەکەم، تۆ لەسەرتە لێی
ببووری.) 5ئینجا نێرراوەکان
بەخوداوەندیان ووت: (باوەڕمان
زیادکە!) 6خوداوەندیش پێی ووتن:
(ئەگەر تەنها ئەوەندەی دەنکە
خەرتەلەیێك باوەڕتان هەبووایە، بە
دارتووتان دەووت هەڵکەنرێ لەو
زەوییە، بڕۆ ناو دەریاوە ئەوسا
ئەویش بەقسەی دەکردن.
7کێ لەئێوە، گەر ئیشکەرێکی
هەبێو خەریکی کاری کێڵگەو
لەوەڕاندن بێت، دوای ئەوەی کە
دەگەڕێتەوە، پێی دەڵێ: یەکسەر
وەرە سەرخوان؟ 8ئایا پێی ناڵێ
شتێکم بۆ بهێنە با نانی ئێوارە بخۆم،
دان بەخۆت بگرەو بەردەستیم بکە تا
لەنانەکەم دەبمەوە. ئینجا نۆرەی تۆ
دێت بۆ خواردنو خواردنەوە. 9ئایا

ئیشکەر شایانی سوپاسە گەرکارێکی
سەرشانی خۆی جێبەجێ بکات؟ 10
ئێوەش بەم شێوەیە، کاتێ ئەو
فەرمانەی پێتان دراوە دەیکەن، بڵێن
ئێمە ئیشکەری بێسوودین کاری
سەرشانی خۆمان جێبەجێکردووە.)

چاکردنەوەی دە نەخۆش

11کاتێ عیسا بەرەو قودس
دەچوو، بەسامیرەو جەلیلدا
ڕۆیشت. 12کاتێ چووە یەکێك
لەدێیەکان تووشی دە پیاوی گول
بوو، کە لەدوورەوە وەستابوون، 13
هاواریان کردو وتیان: (ئەی عیسا،
ئەی مامۆستا، بەزەییت پیاماندا
بێتەوە.) 14ئەویش سەیری کردنو پێی
وتن: (بڕۆن خۆتان پیشانی
کاهینەکان بدەن.) کاتێ ڕۆیشتن
لەڕێگا چاکبوونەوە. 15یەکێك لەوانە
کە سەیری خۆی کرد وا پاك
بووتەوەو برینی پێوە نەماوە، گەڕایەوە
بەدەنگی بەرز ستایشی خودای کرد،
16لەبەرپێی عیسا خۆی بەدەمدا
خستو سوپاسی کرد، ئەم کابرایەش
سامری بوو.
17ئینجا عیسا وتی: (ئایا
ئەوانەی پاکبوونەوە دە کەس
نەبوون، کوا نۆیەکەی تر؟ 18
کەسی کە نەبوو لەوانە بگەڕێتەوەو
ستایشی خودا بکات، تەنها ئەم
بێگانەیە نەبێ؟) 19ئینجا پێی ووت:
(هەستە بڕۆ، باوەڕت
ڕزگاری کردی.)

هاتنی پادشاهێتی خودا

20کاتێ فەریسیەکان لێیان پرسی:
(پادشاهێتی خودا کەی دێت؟)
وەلامی دانەوەو ووتی: (پادشاهێتی
خودا شتێ نیە بەچاو ببینرێ، 21
کەس ناتوانێ بەپەنجە نیشانیداو بلێ
ئەمەتا یان ئەوەتا، چونکە پادشاهێتی
خودا لەناوەڕۆکتاندایە.)
22ئینجا بەقوتابیەکانی ووت:
(ڕۆژانێك دێت، هیوا دەخوازن تەنها
ڕۆژێك لەڕۆژانی ڕۆڵەی مرۆڤ ببینن،
بەلام نایبینن. 23ئینجا هەندێ هەن
پێتان دەڵێن، ئەوەتا لەوێیە یاخود
وەرن ئەمەتا لێرەیە، مەڕۆنو دوایان
مەکەون. 24وەك بروسکە چۆن
لەئاسمان گەر لەلایەکەوە بێت،
لایەکەی تریش ڕووناك دەکاتەوەو
دەبینرێ، هاتنەوەی ڕۆڵەی مرۆڤیش
بەو شێوەیە دەبێت. 25بەلام پێویستە
جارێ پێش ئەوە، زۆر ئازار بکێشێو

ئەم نەوەیەش ڕەتیبکەنەوە. [26]چی
لەسەردەمی نوح ڕوویدا، هەمان
شت لەسەردەمی ڕۆڵەی مرۆڤدا
ڕوودەدات. [27]خەڵكی خەریكی
خواردنو خواردنەوەو شووكردنو
ژنهێنانی خۆیان بوون، تا ئەو ڕۆژەی
نوح چووە ناو كەشتیەكەو باوباران
دەستی پێكردو هەموویانی لەناوبرد.
[28]دیسان وەك سەردەمی لوت
كەخەڵكی هەموو خەریكی خواردنو
خواردنەوەو كڕینو فرۆشتنو
چاندنو دروستكردن بوون، [29]بەڵام
لەو ڕۆژەی كە لوت لەشاری
سەدوم چووە دەرەوە، خودا ئاگرو
گۆگردی لەئاسمانەوە بەسەر
شارەكەیان باراندو هەمووی
لەناوبردن، [30]لەگەڕانەوەی ڕۆڵەی
مرۆڤیشدا هەمان شت ڕوودەدات.
[31]ئەوەی لەو ڕۆژەدا لەسەربانە
پێویست ناكات ڕاكاتە خوارەوە بۆ
بردنی شتەكانی. ئەوەش كە
لەكێڵگەدا كاردەكات ئیتر پێویست
ناكات بگەڕێتەوە. [32]بیهێنەوە
بەرچاوی خۆتان ئەوەی بەسەر
ژنەكەی لوت* هات. [33]ئەوەی
بیەوێ ژیانی بباتەوە دەیدۆڕێنێ،
ئەوەش ژیانی دەدۆڕێنێ دەیباتەوە.
[34]پێتان دەڵێم: لەو شەوەدا دوو
كەس لەناو جێگایەكدان، یەكێكیان
دەبردرێو ئەویكەیان بەجێدەمێنێ.
[35]یان دوو ژن بەیەكەوە دەستاڕ
دەكەن، یەكێكیان دەبردرێو
ئەویكەیان بەجێدەمێنێ. ﴿[36]
هەروەها دوو كەس لەكێڵگەیەكدا
بەیەكەوە كار دەكەن، یەكێكیان
دەبردرێو ئەویكەیان
بەجێدەمێنێ.﴾ [37]قوتابیەكان
لەعیسایان پرسی: (ئەمە لەكوێ
دەبێ گەورەم؟) ئەویش وەڵامی
دانەوە: (لەكوێ كەلاك هەبێت داڵ
لێی كۆدەبێتەوە.)

نموونەی بێوەژنێكو دادوەرێك
18

عیسا نموونەیەكی بۆ باسكردن، بۆ
ئەوەی بەبەردەوامی نوێژبكەن بەبێ
بێزاری، [2]ووتی: (لە شارێكدا
دادوەرێك هەبوو نە لەخوادەترسا نە
لەمرۆڤ. [3]هەر لەو شارەش بێوەژنێك
هەبوو زۆر دەچووە لای بۆ
داواكردنی مافێكی خۆی
لەناحەزەكانی. [4]ئەویش
داواكاریەكەی بەردەوام پشتگوێ
دەخست. بەڵام دادوەرەكە دوای

ماوەیەك لەدڵی خۆی ووتی: باشە من
وەك لەخوداو لەكەس ناترسم، 5با
هیچ نەبێ لەبەرئەوەی ئەو بێوەژنە
ئەوەندە بێزاری كردووم، با مافی بۆ
وەرگرم، ئەگینا وازناهێنێو
هەردێتو سەرم دەهێنێتە ئێش.)
6خوداوەند ووتی: (گوێبگرن
ئەم دادوەرە زۆردارە چی دەڵێ، 7
چۆن خودا ماف وەرناگرێ بۆ
هەڵبژێراوانی ئەوانەی شەوو ڕۆژ
لێیدەپاڕێنەوە؟ ئایا درەنگ وەڵامیان
دەداتەوە؟ 8پێتان دەڵێم: ئەو خێرا
مافیان بۆ وەردەگرێ. بەڵام كاتێ
ڕۆڵەی مرۆڤ دەگەڕێتەوە، ئایا باوەڕ
دەبینێ لەسەر زەوی؟)

نموونەی فەریسیو باجگر

9ئەم نموونەیەی هێنایەوە بۆ
ئەوانەی خۆیان بەپیاوچاك دادەنێنو
ڕقیان لەخەڵكی دیكەیە. 10ووتی:
(دوو كەس چوونە پەرستگا بۆ
نوێژكردن یەكێكیان فەریسی بوو،
ئەوی كەشیان باجگر بوو. 11
فەریسیەكە لەدڵی خۆی ووتی:
سوپاس بۆ تۆ ئەی خودا من وەك
خەڵكیتر نیم، ئەوانەی چاوبرسیو
گوناهبارو داوێن پیسن، هەروەها
وەك ئەم باجگرەش نیم. 12
لەهەفتەیەكدا دووجار بەڕۆژوو دەبم،
دەیەكی ئەوەی دەستم دەكەوێ
دەیبەخشم.
13بەڵام باجگرەكە لەدوورەوە
ڕاوەستاو نەیتوانی ڕوو بەرزكاتەوە بۆ
ئاسمان، بەڵكو لەسنگی خۆیداو
ووتی: ئەی خودا تووڕەیی خۆت
لەسەر منی گوناهبار لادە. 14با من
پێتان بڵێم، ئەم باجگرە گەڕایەوە بۆ
ماڵەوە بە بێتاوانی، بەپێچەوانەی
كابرای فەریسی. ئەوەی خۆی بەرز
بگرێ نزم دەكرێتەوە، ئەوەش خۆی
نزم دەكاتەوە بەرزدەكرێتەوە.)

منداڵ شتێكی پیرۆزە

15ئینجا هەندێ كەس منداڵانیان
هێنا بۆ لای عیسا، تاكو دەستیان
لێدات، بەڵام قوتابیەكان ڕێیان
لێگرتن. 16جا عیسا منداڵەكانی
بانگكرد بۆ لای خۆیو ووتی: (واز

---

* **ژنەكەی لوت:** كاتێ ژنەكەی لوت لەگەڵ مێردەكەی سەدومی جێهێشت دڵی هەر لای ئەو شتانەبوو كە جێیهێشتبوو لەڕێ سەیری دواوەی كرد بۆیە دەستبەجێ بوو بەپەیكەرێكی خوێو لەشوێنی خۆی ڕەق بوو.

لەمنداڵان بهێنن با بێن بۆ لام، ڕێیان لێ‌مەگرن، چونکە پادشاهێتی خودا بۆ ئەوانەیە کە وەکو ئەمانن. 17 ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئەوەی وەك منداڵێك پادشاهێتی خودا وەرنەگرێ ناچێتە ناوی.)

دەوڵەمەندیو ژیانی هەتاهەتایی

18دوای ئەمە، کابرایەکی دەسەڵاتدار، پرسیاری لێ‌کردو ووتی: (ئەی مامۆستای باش، چی‌بکەم هەتا ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنم؟) 19عیسا وەڵامی‌دایەوە: (بۆچی بانگم دەکەیت باش؟ کەس باش نییە تەنها خودا نەبێ. 20تۆ ڕاسپاردەکان دەزانیت: داوێن پیسی مەکە، خەڵکی مەکوژە، دزی مەکە، شایەتی درۆ مەدە، ڕێزی دایكو باوکت بگرە.) 21ئینجا کابرا ووتی: (ئەمانە هەمووی لەمنداڵیەوە زانیومەو لەسەری ڕۆیشتووم.) 22 کاتێ عیسا گوێی لەمە بوو، بەکابرای ووت: (کەواتە تەنها شتێکت ماوە، چیت هەیە بیفرۆشەو بەشی‌کە بەسەر هەژاران، تاکو لەئاسمان گەنجینەی خۆت دانێیت، ئینجا وەرە دوام‌کەوە.) 23بەڵام کاتێ کابرا ئەمەی بیست، خەفەتێکی زۆری خوارد لەبەرئەوەی زۆر دەوڵەمەند بوو. 24کاتێ عیسا ئەمەی لەکابرا بینی، ووتی: (ئای چەند گرانە، چوونە ژوورەوەی دەوڵەمەندەکان بۆ ناو پادشاهێتی خودا. 25چوونە ژوورەوەی حوشترێ لەکونی دەرزیەوە، ئاسانترە لەچوونە ژوورەوەی دەوڵەمەندێ بۆ پادشاهێتی خودا.) 26ئەوانەی لەوێ بوونو گوێیان لەمە بوو، ووتیان: 27 (کەواتە کێ ڕزگاری دەبێت؟ عیساش ووتی: (ئەوەی لای خەڵکی نابێت، لای خودا دەبێت.) 28ئینجا پەترۆس ووتی: (ئەوەتا ئێمە هەموو شتێکمان بەجێ‌هێشتووەو دوات‌کەوتووین.) 29ئەویش پێی ووتن: (ڕاستیتان پێ دەڵێم: کەس نییە ماڵ، یاخود ژن، یاخود براو باوكو دایکی یان منداڵی لەپێناوی پادشاهێتی خودا بەجێ‌هێشتبێ‌و 30 دوو ئەوەندەی ئەوەی بەجێی‌هێشتووە هەر لەم جیهانەدا وەرنەگرێتەوەو لە جیهانی داهاتووش ژیانی هەتاهەتایی.)

باسی مردنو هەستانەوەی عیسا

31عیسا دوای ئەمە، هەر دوانزە
قوتابیەکەی بانگ کردو پێی ووتن:
(ئەوا ئێمە بەرەو قودس دەڕۆین،
هەرچی پێغەمبەران لەبارەی ڕۆڵەی
مرۆڤەوە نووسیویانە، هەمووی
دێتەدی. 32ئەو دەدرێتە دەستی
ناجوولەکەکانو گاڵتەی پێدەکرێو
جوێنی پێدەدرێو تفیشی
لێدەکەن. 33دوای ئەوەی بەقامچی
لێی دەدەن، دەیکوژن. ئینجا
لەڕۆژی سێهەمدا زیندوودەبێتەوە.)
34بەڵام ئەوان هیچ لەمە نەگەیشتن،
چونکە ئەم باسە جارێ لایان شاراوە
بوو.

عیسا کوێرێك چاك دەکاتەوە

35کاتێ عیسا گەیشتە
دەوروپشتی ئەریحا، کابرایەکی
کوێری بینی لەسەر ڕێگا دانیشتبوو،
سواڵی دەکرد. 36کابراکە کە گوێی
لەڕۆیشتنی خەڵکەکە بوو، پرسیاری
کرد، ئەمە چیە؟ 37پێیان ووت:
(عیسای ناسیری لێرەوە
تێدەپەڕێ.) 38ئینجا کابرا خێرا
هاواری‌کردو ووتی: (ئەی عیسای
ڕۆڵەی داود، بەزەییت پێمدابێتەوە.)
39ئەوانەی لەپێشەوەبوون
سەرزەنشتیان‌کردو داوایان لێ‌کرد
بێدەنگ بێت، بەڵام ئەو زیاتر
هاواری دەکردو دەیقیڕاند: (ئەی
ڕۆڵەی داود، بەزەییت پێمدابێتەوە.)
40عیسا ڕاوەستاو فەرمانیدا بیهێنن بۆ
لای. کاتێ نزیك بووەوە، لێی‌پرسی:
41(چیت لەمن دەوێ بۆتی بکەم؟)
کابرا ووتی: (گەورەم ڕووناکی
بگەڕێنەوە بۆ چاوم.) 42ئینجا عیسا
پێی ووت: (چاوت بکەوە، باوەڕت
چاکی کردیتەوە.) 43دەستبەجێ
کابرا چاوی کردەوەو ڕووناکی
تێکەوت، دوای ئەمە کابرا بەستایش
کردنی خوداوە دوای کەوت.
خەڵکەکەش کە ئەمەیان بینی،
دەستیان‌کرد بەستایش‌کردنی خودا.

عیسا دەبێتە میوانی زەکا

19

ئینجا عیسا چوو بۆ ئەریحاو بەناو
شارەکە تێدەپەڕی. 2لەوێ کابرایەك
هەبوو ناوی زەکا بوو. گەورەی
باجگرەکان بوو، کابرایەکی
پارەداریش بوو. 3دەیویست عیسا
ببینێتو بزانێ چۆنە، بەڵام نەیتوانی
چونکە بالای کورت بوو. 4

بەڕاکـردن ڕۆیشـتو بـەدارێکی ئەو ناوەدا هەڵگەڕا بەهیوای ئەوەی لەناو خەڵکەکـەدا عیسـا ببینێـت، کـاتێ بەوێدا دەڕوات.

[5]کـە عیسـا گەیشـتە ئەو شوێنە، چـاوی هەڵـبڕیو زەکـای بینی، پێی ووت: (زەکـا، خێرا وەرە خوارەوە، چـونکە مـن ئەمـڕۆ مـیوانی تۆم.) [6] زەکـاش بەخـێرایی هاتـە خـوارەوەو بەخۆشـیەوە پێشـوازی لـیێکـرد. [7] کـاتێ خەڵکەکـە ئەمـەیانبیـنی، دەسـتیانکـرد بـە بۆڵـەبۆڵکـردنو ووتـیان: (ئـەوەتا دەچـێتە مـاڵی کەسـێکی گوناهـبار.) [8]زەکـا لـەبـەردەمی عیسـادا ڕاوەسـتاو پێی ووت: (گـەورەم من دەمەوێ نیوەی سامانم دابەشـکەم بەسـەر هەژارانو ئـەوەی زۆرم لـیێسـەندوەو شـتێکم لـێیداگیرکردووە بەچوار قات بۆی دەگەڕێـنمەوە.) [9]ئێـنجا عیسـا پـێی ووت: (ئـەوا ئەمـڕۆ ئەم ماڵو خێزانە ڕزگاریـان بـوو، لەبەرئـەوەی ئـەم پیاوەش لەنەوەی ئیبراهیمە. [10]چونکە ڕۆڵـەی مرۆڤ، هاتووە بۆ دۆزینەوەی ونبووەکانو ڕزگارکردنیان.)

نموونەی بەشە زیو

[11]کـاتێ خەڵکەکـە گوێـیان گرتـبوو، باسی نموونەیەکی بۆ کردن چـونکە خەریك بوو لەشاری قودس نـزیك دەبـووەوە، زۆریـش باوەڕیان بەوەبوو کە پادشاهێتی خودا خەریکە وا دەردەکـەوێ. [12]عیسـا ووتـی: (گـەورە پیاوێك ڕۆیشت بۆ شارێکی دوور، بۆ وەرگرتنی حوکمڕانی ئینجا بگەڕێـتەوە. [13]پێش ئەوەی بڕوات دە ئیشـکەری خـۆی بـانگکردو بەهەر یەکێکـیان دە بەشـە زیـوی دانـیێو ووتی: (بازرگانی بەم دراوانەوە بکەن تـا دەگەڕێمـەوە. [14]دانیشـتوانی ئەو ناوچـەیە کابرایان خۆش نەدەویست، دوابـەدوای ئـەو خەڵکیان نارد تاکو لـەوێ بڵـێن: ئـێمە نامانـەوێ ئـەم کابـرایە فەرمانـڕەوامان بەسـەردا بکـات. [15]بـەڵام ئـەو فەرمانـڕەوایی ناوچـەکەی وەرگـرت. کـاتێ گەڕایـەوە، فەرمانیدا ئەو دە کەسەی پارەکـەی دابوونـێ بێنە لای، تابزانێ هـەر یەکـە لـەو پارەیـەی کە لایەتی چـەندی قازانج کردووە. [16]یەکەمیان هاتـە پێشـەوەو ووتـی: گـەورەم دە بەشە زیوەکەت دە بەشی تری قازانج کـردووە. [17]ئـەویش پـێی ووت:

لۆقا 19

ئافــەرین ئــەی ئیشــکەری چــاك،
لەبەرئـەوەی لـەم پـارە کەمە دەست
پـاك بوویت، برۆ فەرمانڕەوابە بەسەر
دە شـاری ناوچـەکەم. 18دووەمـیان
هاتـە پێشـەوەو ووتـی: گـەورەم دە
بەشـە زیوەکـەت پێـنج بەشـیتری
قازانج کردووە. 19بەمەشیانی ووت:
بـڕۆ ببە بـە فـەرمـانڕەوا بـەسـەر
پێـنج شاردا.
20ئیـنجا یەکـێکیتریان هاتە پێشەوەو
ووتـی: گـەورەم ئـا ئـەوەتا دە بەشە
زیوەکـەت بـەپێچـراوەیی لـەم
دەستەسڕەدا پارێزگاریم کردووە، 21
لەڕاستیدا لێـت دەترسـم چونکە تۆ
مرۆڤـێکی تونـدوتـیژی، دەیبەیـت
لـەوەی دات‌نەناوەو دروێنە دەکەیت
لـەوەی نەت‌چاندووە. 22ئەویش پێی
ووت: ئـەی ئیشـکەری بـەدکار هەر
بەقسەکانت تاوانبارت دەکەم، تۆ کە
زانیـت مـن کابـرایەکی تونـدوتیژم،
ئـەوەی دام نـەناوە دەیـبەمو ئـەوەی
نـەمچـاندووە دروێـنەی دەکـەم. 23
بۆچـی نەچوویت پارەکەم ببەیتە لای
پـارە گۆڕەوەکـان، تـاکو لـەکـاتی
گەڕانــەوەم خــۆیو قازانجەکەشــیم
وەربگـرتایە. 24ئیـنجا بەوانەی ووت
کـە لەوێدا ڕاوەستاون. هەر دە بەشە
زیوەکـەی لێبسەننەوەو بیدەن بەوەی
دە بەشــەکەی قــازانجکــردووە. 25
ئەوانیش پێیان ووت: گەورەم ئەو دە
بەشـە زیــوی تریشی پێیە، 26ئەویش
ووتـی: مــن پێتان دەڵـێم ئــەوەی
هەیەتی زیاتری پێدەدرێ، ئەوەش کە
نــــیەتی، ئــــەوەی لایــــەتـی
لێیدەسـەنرێتەوە. 27دوژمنەکانیشم،
ئەوانـەی نـەیان دەویسـت بەسـەریان
فەرمانـڕەوایی بکەم، بیانهێنن بۆ ئێرەو
لـەبەردەمم بیانکوژن.)

عیسا بۆ قودس دەڕوات

28دوای ئەوەی عیسا ئەم قسانەی
تەواوکرد، کەوتە ڕێ بەرەو قودس.
29کـاتێ لـەدێـی بەیت‌فاجیو لەدێی
بەیـت‌عەنـیا نـزیك بووەوە، لای ئەو
شـاخە بەناوبانگـەی شـاخی زەیتونی
پێدەوتـرێ، دووان لــەقوتابـیەکانی
نـاردو 30پـێی ووتـن: (بـڕۆن بۆ ئەو
دێـیەی بەرامـبەر، کـاتێ دەچـنە نـاو
دێکە دەبینن جاشکێك بەستراوەتەوە،
ئـەو جاشـکە تـا ئێستا هیچ کەسێك
ســواری نــەبووە، گوریســەکەی
بکەنـەوەو بیهێـنن بـۆ ئـێرە. 31گـەر
یـەکێ پرسـیاری لـێکـردن، بۆچـی
گوریسـەکەی دەکەنـەوە؟ پێی بڵێن،

گەورەمان پێویستی پێی هەیە.) 32دوو
قوتابیەکە ڕۆیشتن، عیسا چی پێ
وتبوون بینییان. 33کاتێ گوریسی
جاشکەکەیان دەکردەوە، خاوەنەکەی
لێیانی پرسی: (بۆچی گوریسی ئەو
جاشکە دەکەنەوە؟) 34ووتیان:
(گەورەمان پێویستی پێیەتی.) 35ئینجا
هێنایان بۆ عیساو کراسەکانیان خستە
سەر پشتیو عیسایان سوارکرد. 36
لەوکاتەدا کە عیسا بەڕێوەبوو،
خەڵکەکە کراسیان دادەکەند،
لەسەر ئەو ڕێگایەی کە پیایدا
دەڕۆیشت ڕایان دەخست. 37کاتێ
لەلێژایی شاخی زەیتون نزیك
بووەوە، قوتابیەکانی هەموو زۆر
بەشادیەوە بەدەنگی بەرز ستایشی
خودایان دەکرد بۆ ئەو هەموو کارە
سەرسوڕهێنەرانەی کە لەعیسایان
بینی بوو، 38دەیان ووت: (پیرۆزە ئەو
پادشایەی بەناوی خوداوەندەوە دێت،
ئاشتی لەئاسمانو شکۆ لەبەرزایی.)
39بەڵام فەریسیەکانو هەندێ
لەخەڵکەکە، بەعیسایان ووت:
(مامۆستا قوتابیەکانت بێدەنگ
بکە.) 40ئەویش ووتی: (با پێتان
بڵێم: ئەگەر ئەوانیش بێدەنگ بن،
بەردەکان دێنە هاوارکردن.)

عیسا بەزەیی بە قودس دێتەوە

41کاتێ عیسا لەشاری قودس
نزیك بووەوەو بینی، بۆی گریاو 42
ووتی: (خۆزگە بتزانیایە تەنانەت
ئەمڕۆش، چییە ئاشتیت بۆ دەهێنێت.
بەڵام نەخێر، ئەمە شاراوەیە
لەبەرچاوت. 43ڕۆژێ دێت،
دوژمنەکانت بەچەكو تفاقەوە،
لەهەموو لایەکەوە ئابلۆقەت دەدەنو
چاوت تێدەبڕن. 44دەتڕوخێنن بەسەر
دانیشتوانتو بەردت بەسەر بەردتەوە
ناهێڵن، چونکە نەتزانی خودا کەی
بەسەرت دەکاتەوە.)

عیسا پەرستگا پاك دەکاتەوە

45کاتێ عیسا چووە پەرستگا،
دەستی کرد بەدەرکردنی ئەو
کەسانەی تیایدا خەریکی کڕینو
فرۆشتن بوون. 46پێی ووتن: (خودا
لەکتێبی پیرۆزدا فەرموویەتی: {ماڵم،
ماڵی نوێژکردنە }کەچی ئێوە
کردووتانە بە {ئەشکەوتی دزان.})
47دوای ئەمە عیسا هەموو ڕۆژێ
لەپەرستگادا، خەریکی فێرکردن
بوو، هەرچەندە سەرۆك کاهینەکانو
مامۆستایانی شەریعەتو گەورە
پیاوانی گەل دەیانویست بیکوژن. 48

بەڵام نەیانتوانی، چونکە خەڵکێکی
زۆر لەدەوروپشتی بوون بۆ
گوێگرتن.

پرسیاری بێ وەڵام

20

ڕۆژێکیان عیسا لەپەرستگادا خەڵکی
فێردەکردو مزگێنی دەدانێ، سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەتو
پیرانی گەڵ هاتنە لای، 2ووتیان:
(پێمان بڵێ، بەچ دەسەڵاتێك ئەم
کارانە دەکەیت؟ یان کێیە ئەم
دەسەڵاتەی داوەپێت؟)
3عیسا وەڵامی دانەوەو ووتی:
(منیش پرسیارێکم هەیە لێتان،
وەڵامی بدەنەوە، 4خەڵك
لەئاوهەڵکێشانی یەحیا، لەئاسمانەوە
بوو یان لەخەڵکەوە؟) 5ئینجا ئەوان
لەنێوان خۆیاندا کەوتنە ڕاوێژو
ووتیان: (ئەگەر بڵێین لەئاسمانەوە
بوو، دەڵێت باشە بۆ باوەڕتان
پێنەکرد؟ 6ئەگەر بڵێین لەخەڵکەوە
بوو، ئەوسا خەڵکەکە دەکەونە
بەردبارانمان، چونکە یەحیا بەپێغەمبەر
دادەنێن.) 7وەڵامیاندایەوە: (نازانین
لەکوێوەیە.) 8عیساش پێی ووتن:
(کەواتە منیش پێتان ناڵێم بەچ
دەسەڵاتێك ئەمانە دەکەم.)

نموونەی ڕەزەوانەکان

9دیسان کەوتەوە قسەکردن بۆ
خەڵکەکەو ئەم نموونەیەی بۆ
گێڕانەوە، ووتی: (کابرایەك ڕەزێکی
ترێی چاندو دایە دەست چەند
ڕەزەوانێك، بۆ ماوەیەکی دوورو
درێژ ئەوێی بەجێ هێشت. 10
لەوەرزی بەرووبووم کۆکردنەوەدا،
ئیشکەرێکی خۆی نارد بۆ لای
ڕەزەوانەکان، تاکو بەرووبوومی
ڕەزەکەی بۆ بهێنێ. بەڵام
ڕەزەوانەکان لێیانداو بەدەستی بەتاڵ
ناردیانەوە. 11کابرا ئیشکەرێکی کەی
نارد. بەڵام لەویشیانداو بەدەستی
بەتاڵ ناردیانەوە. 12دیسان کابرا
ئیشکەرێکی تری نارد، کەچی
ئەمیشیان بریندارییان کردو فڕێیاندایە
دەرەوەی ڕەزەکە.
13(کابرای خاوەن ڕەز ووتی:
باشە من چی بکەم؟ لەدوایدا ووتی:
کوڕەکەم دەنێرم، لەوانەیە سڵی
لێبکەنەوەو لێی بترسن. 14هەرکە
ڕەزەوانەکان کوڕەکەیان بینی، خێرا
لەنێوان خۆیان کەوتنە ڕاوێژکردنو
ووتیان: ئەوەتا ئەوەی ڕەزەکەی بۆ

دەمێنێتەوە بەمیرات، باهەستین
بیکوژین، تاکو بکەوێتە دەستی
خۆمان. 15ئینجا هەستان‌وکوڕەیان
بردە دەرەوەی ڕەزەکەو کوشتیان.
ئایا کابرای خاوەن ڕەز دەبێ چیان
لێبکات؟ 16دێت‌و هەموویان
دەکوژێت‌و ڕەزەکە دەدا
بەڕەزەوانانی تر.)
کاتێ گوێیان لەمەبوو هەندێکیان
ووتیان: (خودا نەکات!)
17ئەویش سەیری کردن‌و ووتی:
(کەواتە ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراون مانای چییە؟ {ئەو بەردەی
وەستاکان ڕەتیانکردەوە، بوو
بەبەردی بناغە.} 18ئەوەی بکەوێتە
سەر ئەو بەردە شکست دەبێت،
ئەوەش کەبەردەکەی بەسەردا
دەکەوێت بەتەواوی پانی دەکاتەوە.)
19سەرۆك کاهینەکان‌و
مامۆستایانی شەریعەت، دەیانویست
لەوکاتەدا عیسا بگرن، چونکە
زانییان مەبەستی ئەوانە لەو نموونەیە،
بەڵام لە گەڵ دەترسان.

سەرانەدان بەقەیسەر

20ئینجا عیسایان خستە ژێر
چاودێرییەوە، سیخوڕیان بلاو
وکردەوە لەدەوروبەری، خۆیان بە
پیاوچاك دەردەخست، تا بەووشەیەك
بیگرن‌و بیدەنە دەستی
فەرمانڕەوایانەوە. 21دەستیانکرد
بەپرسیارکردن لێی بەم شێوەیە:
(مامۆستا ئێمە دەزانین تۆ لەسەر
ڕاستی دەڕۆیت‌و ڕاستیش فێری
خەڵکی دەکەیت، گوێ نادەیتە هیچ
کەسێ، هەوڵدانت تەنها بۆ
فێرکردنی ڕاستی ڕێگای خودایە. 22
جا لێت دەپرسین، ئایا دروستە ئێمە
سەرانە بەقەیسەر بدەین یان نا؟) 23
عیسا بەفێڵەکەیانی زانی‌و ووتی: 24
(دیناریێکم بدەنێ، ئا ئەم نووسینەو ئەم
وێنەیەی لەسەری‌کراوە، هی کێیە؟)
ووتیان: (وێنەی قەیسەر.) 25ئەویش
پێی ووتن: (دەکەواتە ئەوەی هی
قەیسەرە بیدەن بەقەیسەر، ئەوەش هی
خودایە بیدەن بەخودا.) 26لێرەدا
نەیانتوانی بەهیچ شێوەیەك،
تاوانباری‌کەن لەبەردەم گەڵ، ئیتر
سەرسام بوون لەوەڵامدانەوەکەی‌و
بێدەنگ بوون.

زیندووبوونەوە

27هەندێ لەسەدوقیەکان،
ئەوانەی باوەڕ بەزیندووبوونەوە

ناکەن، لەعیسا هاتنە پێشەوەو
پرسییان: 28(ئەی مامۆستا، موسا بۆی
نووسیوین، ئەگەر یەکێ برایەکی
خێزانداری مردو مندالّی نەبوو،
لەسەری پێویستە براژنەکەی بهێنێت‌و
بەناوی براکەیەوە وەچە بخاتەوە. 29
جا حەوت برا هەبوون، یەکەمیان
ژنی هێناو مرد بێ‌ئەوەی مندالّ
بەجێ‌بهێلّێت. 30دوایی برای دووەم
ژنەکەی هێناو ئەویش مرد. 31
ئینجا برای سێهەم هەتا گەیشت
بەبرای حەوتەم ئیتر هەموو مردن
بێ‌ئەوەی نەوە بخەنەوە. 32لەدوایدا
ژنەکەش مرد. 33ئایا لەڕۆژی
زیندووبوونەوەدا، ئافرەتەکە دەبێ
بەژنی کامیان؟ چونکە ژنی هەر
حەوتیان بووە.) 34عیسا وەلاّمی
دانەوەو ووتی: (مرۆڤی ئەم
سەردەمەی ئێستا، ژن دەهێنن‌و
شوودەکەن. 35بەلاّم ئەوانەی لەڕیزی
بەشدارانی سەردەمی داهاتوودان
دوای زیندووبوونەوە، ژن ناهێنن‌و
شووناکەن. 36ئیتر ئەوان نامرن،
چونکە وەك فریشتەن، ئەوان ڕۆلّەی
خودان، ڕۆلّەی زیندووبوونەوەن. 37
بەلاّم دەربارەی زیندووبوونەوەی
مردووان، تەنانەت موساش
پێشانی داوە لەدەوەنەکە، کاتێ
خوداوەندی بانگ‌کرد بە {خودای
ئیبراهیم‌و خودای ئیسحاق‌و
خودای یاقوب.} 38ئەو خودای
مردووان نییە، بەلّکو خودای
زیندووانە، لای ئەو هەموو
زیندوودەبنەوە.) 39هەندێ
لەمامۆستایانی شەریعەت ووتیان:
(مامۆستا، بەڕاستی باشت ووت.)
40ئیتر دوای ئەمە کەسیان نەیانوێرا
هیچی تری لێ‌بپرسن.

عیساو داود

41ئینجا عیسا پرسی‌و ووتی:
(باشە چۆن ئێوە دەلّێن: مەسیح
ڕۆلّەی داودە، 42کاتێ داود خۆی
لەزەبوورا دەلّێ: {خوداوەند
بەخوداوەندمی فەرموو: لەلای
دەستی ڕاستمەوە دانیشە 43تا
دوژمنانت بخەمە ژێر پێتەوە.} 44
ئەوەتا داود بەخوداوەندی خۆی
دای‌دەنێت، ئیتر چۆن دەبێتە
کوڕی؟)

ئاگادارکردنەوە

45لەوکاتەدا کە خەلّکەکە هەموو
گوێیان گرتبوو، بەقوتابییەکانی ووت:

[46](ئاگاداری مامۆستایانی شەریعەت
بن، ئەوانەی بەجلی جوانی
بریسکەدارەوە دەگەڕێنو حەزدەکەن
لەگۆڕەپانەکانی شار سڵاویان
لێبکرێتو لەکەنیشتەکاندا ڕیزی
پێشەوە دەگرن، هەروەها ڕیزی
یەکەمیش لەکاتی بانگکردن بۆ
نانخواردن. [47]ماڵی بێوەژن دەخۆنو
بۆ خۆدەرخستن درێژە بەنوێژەکانیان
دەدەن. جا ئەوانە توندترین سزا
دەدرێن.)

بەخشین لە پێویستی خۆت

21

لەکاتێکدا عیسا دەیڕوانیە ئەو
پارەدارانەی پارەیان دەبەخشی بۆ
سندوقی پەرستگا. [2]بێوەژنێکی
هەژاری بینی دوو پوول دادەنێت. [3]
ئینجا ووتی: (ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئەم
بێوەژنە، لەهەموو ئەوانەی تر زیاتر
پارەی دانا. [4]چونکە ئەوانەی تر
لەوەی لەخۆیان زیادە بەخشیان،
بەڵام ئەم بێوەژنە، ئەو پارەیەی
بەخشی کە پێویستی پێیەتی بۆ ژیانی
خۆی.)

باسی وێرانبوونی پەرستگا

[5]عیسا دوای ئەمە گوێی
لەهەندێکیان بوو باسی پەرستگاکەیان
دەکرد کە چۆن بەبەردی جوانو ئەو
دیاریانەی پێشکەشی کراون
ڕازێندراوەتەوە، ووتی: [6](ئەمەی
ئێستا دەیبینن، ڕۆژێ دێت بەردی
بەسەر بەردیەوە نامێنێتو
دەڕوخێت.)

نیشانەکانی کۆتایی زەمانە

[7]ئینجا لێیان پرسی: (مامۆستا
کەی ئەمە دەبێت؟ ئەو نیشانانە چییە
کە دەردەکەوێت، کاتێ ئەم ڕووداوە
نزیك دەبێتەوە؟) [8]عیسا ووتی:
(ئاگاداربن هەڵنەخەڵەتێن زۆر هەن
بەناوی منەوە دێنو دەڵێن: (من
ئەوم)و (کاتەکە نزیك بووەتەوە)،
نەکەن دوایان بکەون. [9]کاتێ باسی
شەڕو شۆڕو تێکچوون دەبیستن،
مەترسن، چونکە ئەو شتانە پێویستە
یەکەمجار ڕووبدات، بەڵام کۆتایی
ڕاستەوخۆ دوای ئەمە نایەت.) [10]
هەروەها پێیووتن: (وولات بەسەر
وولات ڕاست دەبێتەوە، پادشاهێتی
بەسەر پادشاهێتیدا ڕاست دەبێتەوە.
[11]لەزۆر شوێن بوومەلەرزە دەبێت،

برسێتیو نەخۆشی بڵاودەبنەوە،
لەئاسمانەوە نیشانەی ترسناكو مەزن
ڕوودەدات. [12]بەڵام پێش ئەمانە
هەموو خەڵکی دەستتان بۆ
درێژدەکەنو دەتانچەوسێننەوە،
دەتانبەن بۆ کەنیشتەکانو بۆ
بەندیخانە، دەتانبەنە بەردەم پادشایانو
فەرمانڕەوایان، لەپێناوی ناوی من.
[13]بەڵام ئەمە هەلێك دەبێت بۆتان بۆ
شایەتیدان. [14]پێویست ناکات پێش
ئەوە خۆتان ئامادەکەن بۆ شێوەی
بەرگری لەخۆتان، [15]چونکە من
ووتەو داناییەکتان دەدەمێ کە هەموو
ئەوانەی بەربەرەکانیتان دەکەن،
نەتوانن وەڵامتانبدەنەوەو
بەرهەڵستیتان بکەن. [16]تەنانەت
باوكو دایکیشتان یان براو خزمو
هاوڕێتان، دەتاندەن بەدەستەوە،
هەندێکیشتان لێدەکوژن. [17]
لەپێناوی ناوی من خەڵکی ڕقتان
لێهەڵدەگرن، [18]بەڵام موویەك
لەسەرتان نافەوتێ. [19]بەدان
بەخۆداگرتن خۆتان دەبەنەوە.

هاتنەوەی عیسای مەسیح

[20]کاتێ دەبینن سوپا دەوری
قودسی داوە، بزانن کە ڕووخاندنی
نزیك بووەتەوە. [21]ئەوسا ڕاکەن
ئەوانەی لەناوچەی یەهودیادان بەرەو
چیاکان، ناو شار بەجێبهێڵن،
ئەوانەی لەلادێکانیشەوە ڕادەکەن
نەچنە ناو شار، [22]چونکە ئەو ڕۆژانە
ڕۆژی تۆڵەسەندنەوەیە، ئەوەی
لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە دەبێت
هەمووی بێتەدی، [23]قوڕ بەسەر سك
پڕانو شیردەران لەوڕۆژەدا، چونکە
ناخۆشیەکی گەورە بەسەر زەویدا
دێو توڕەبوونێکی بەهێز دادەبەزێ
بەسەر خەڵکیدا. [24]بەزەبری شمشێر
دەست بەسەر دەکرێنو بەدیلی
دەبرێن بۆ هەموو میللەتان،
بێگانەکان قودس پێشێل دەکەن، تا
سەردەمیان تەواو دەبێ.
[25]لەم کاتەدا لەخۆرو مانگو
ئەستێرەکان نیشانە دەردەکەون. گەلە
سەرلێشێواوەکان دەکەونە
تەنگانەیەکی زۆرەوە، چونکە شەپۆلو
کەفو کوڵی دەریاکان جۆش
دەخۆنو هەڵدەستن. [26]خەڵکی
لەترسان بێهۆش دەبن لەبەرئەوەی
نازانن چی بەسەر جیهان دێت. چونکە
هێزەکانی ئاسمان دەکەونە جووڵە. [27]
لەوکاتەدا دەبینرێ چۆن ڕۆڵەی
مرۆڤ، بەشکۆو هێزەوە لەناو هەوردا

دەردەکەوێتو دێت. [28]کاتێ
ڕوودانی ئەم شتانە دەستی پێکرد،
هەستنو سەربەرزبکەنەوە، چونکە
ڕزگاریتان نزیك دەبێتەوە.) [29]ئینجا
نموونەیەکی بۆ هێنانەوە، ووتی:
(سەیری دار هەنجیرو دارەکانی تر
بکەن، [30]کاتێ دەبینن ئەوا گەڵا
دەکات، دەزانن هاوین نزیك
بووەتەوە. [31]ئێوەش هەر بەم شێوەیە،
کە بینیتان ئەم شتانە ڕوودەدات بزانن
پادشاهێتی خودا نزیك بووەتەوە. [32]
ڕاستیتان پێ دەڵێم، ئەم نەوەیە
لەناوناچێ، هەتا ئەمانە هەمووی
ڕوونەدات. [33]ئاسمانو زەوی
لەناودەچن، بەڵام ووشەکانم
لەناوناچن.)

بەخەبەربن و ووریابن

[34](ئاگاداری خۆتان بن، دڵتانو
مێشکتان خەریك مەکەن
بەڕابواردنو سەرخۆشیو خەمو
خەفەتی ژیانەوە، ئەو ڕۆژە لەناکاو
وەك تەڵە خۆی دەدا بەسەرتان. [35]
چونکە هەموو دانیشتوانی سەر زەوی
دەگرێتەوە. [36]ئێشك بگرنو
نوێژبکەن لەهەموو کاتێکدا، تا بتوانن
ڕزگارتان بێت لەهەموو ئەو شتانەی
ڕوودەداتو لەبەردەم ڕۆڵەی مرۆڤ
ڕاوەستن.)
[37]عیسا بەڕۆژ لەپەرستگا
خەریکی فێرکردن بوو، بەشەویش
دەڕۆیشتە دەرەوە بۆ چیای زەیتونو
لەوێ دەمایەوە. [38]خەڵکی بەیانی
زوو دەهاتن بۆ پەرستگا، بۆ ئەوەی
گوێی بۆ ڕاگرن.

ناپاکی یەهوزا

22

جەژنی فەتیرە کە پێی دەوترا جەژنی
تێپەڕبوون* نزیكبووەوە. [2]سەرۆك
کاهینەکانو مامۆستایانی شەریعەت
بەدوای ڕێگەیەکدا دەگەڕان بۆ
کوشتنی عیسا، چونکە لە
﴿ئاژاوەی﴾ گەل دەترسان.
[3]شەیتان چووە یەهوزاوە، کە بە
ئەسخەریوتی بەناوبانگ بوو، یەکێك
بوو لەدوانزە قوتابیەکە. [4]ڕۆیشتو
قسەی لەگەڵ سەرۆك کاهینەکانو
پاسەوانانی پەرستگا کرد، چۆن عیسا
بدا بەدەستیانەوە. [5]ئەوانیش ئەمەیان
زۆر بەدڵ بوو، بڕیاریشیاندا هەندێ
پارەی بدەنێ. [6]ئەویش بەمە ڕازی
بوو، چاوەڕێی هەلێکی دەکرد تا
عیسا بداتە دەستیان، بێ ئەوەی

خەڵك پێی بزانن.

جەژنی تێپەڕبوون

[7]ڕۆژی فەتیرە هات ئەوەی
پێویستە قوربانی تێدا سەربڕێ بۆ
نانی ئێوارەی جەژنی تێپەڕبوون. [8]
عیسا پەترۆسو یۆحەنای ناردو پێی
ووتن: (بڕۆن نانی جەژنی
تێپەڕبوونمان بۆ ئامادەکەن، تا
بەیەکەوە بیخۆین.) [9]لێیان پرسی:
(دەتەوێ لەکوێ ئامادەی کەین؟) [10]
پێی ووتن: (کاتێ چوونە ناو شار،
یەکێك دەبینن بەگۆزەیەك ئاوەوە،
دوای کەون بۆ ئەو ماڵەی بۆی
دەڕوات. [11]ئینجا بەخاوەن ماڵەکە
بڵێن: مامۆستامان پێت دەڵێت: کوا
ئەو ژوورەی لەگەڵ قوتابیەکانم نانی
جەژنی تێپەڕبوونی تێدا دەخۆم؟ [12]
ئەوسا ئەویش ژوورێکتان لەنهۆمی
دووەمی خانووەکە پیشان دەدات،
گەورەو ڕاخراو، ئا لەوێدا
ئامادەی کەن.) [13]ئەوانیش ڕۆیشتنو
شوێنەکەیان دۆزیەوە، هەروەك عیسا
پێی ووتبوون، ئیتر هەر لەوێ نانی
جەژنی تێپەڕبوونیان ئامادەکرد.

نانخواردنی خوداوەند

[14]کەکاتی نانخواردن هات، عیسا
لەسەر خوان لەگەڵ نێرراوان
دانیشت. [15]ئینجا عیسا پێی ووتن:
(زۆر ئارەزووی ئەوەم دەکرد نانی
جەژنتان لەگەڵ بخۆم، پێش ئەوەی
بکەومە ئازارەوە. [16]پێتان دەڵێم: ئیتر
نانی جەژن ناخۆم تاکو لەپادشاهێتی
خودا بەتەواویی دێتەدی.) [17]جامێ
شەرابی هەڵگرت، سوپاسی
خودای کردو ووتی: (بگرن،
بەشی کەن لەنێوانتان. [18]پێتان دەڵێم:
ئیتر لەبەری ترێ ناخۆمەوە تا
پادشاهێتی خودا دێت.) [19]دوای ئەمە
نانێکی هەڵگرتو سوپاسی
خودای کرد، نانەکەی لەتکردو
دای پێیانو ووتی: (ئەمە لەشمە،
ئەوەی لەپێناوتان بەخت دەکرێ،
ئەمە بکەن بۆ یادکردنەوەم.) [20]ئینجا
دوای نانخواردنەکە، جامی هەڵبڕیو
ووتی: (ئەم جامە بریتییە لەپەیمانی
نوێ کە بەخوێنی من دروست
دەبێت، ئەو خوێنەی لەپێناوتان
دەڕژێ. [21]بەڵام ئەوەی دەمدات
بەدەستەوە ئێستا لەسەر ئەم خوانە
لەگەڵمدایە. [22]ڕۆڵەی مرۆڤ پێویستە
بەو شێوەیە بڕوات کە بۆی دانراوە،
بەڵام قوڕ بەسەر ئەو کەسەی دەیدا

بەدەستەوە.) 23قوتابییەکانی
لەناوخۆیان کەوتنە پرسیارکردن، کێ
بێ ئەمە بکات.

گەڕان بەدوای پایەو پلە

24ئینجا دوای ئەمە بوو بەشەڕە
قسەیان لەسەرئەوەی کامیان مەزنترە
لەناویان. 25عیسا پێی ووتن:
(پادشاکان فەرمانڕەوایی میللەتان
دەکەن، دەسەڵاتدارەکانیشی
دەیانەوێ خەڵکی بەباشی ناویانببەن.
26بەڵام ئێوە ئاوا مەبن، باگەورەتان
وەك بچووك بێت، پێشڕەوتان وەك
خزمەتکارتان بێت. 27کێ گەورەیە،
ئەوەی لەسەر خوان دانیشتووە یان
ئەوەی خزمەت دەکات؟ ئایا ئەوە
نییە کە لەسەر خوان دانیشتووە؟
بەڵام من لەنێوانتان وەك
خزمەتکارێکم.
28ئێوە لەڕۆژانی تاقیکردنەوەو
ناخۆشیمدا، دانتان بەخۆتانگرت
لەگەڵم. 29منیش پادشایەتیتان
دەدەمێ، هەروەك باوکم داویەتیپێم.
30تاکو لەپادشایەتیەکەم، لەسەر
خوانم بخۆنو بخۆنەوەو لەسەر
کورسی حوکمڕانی دانیشنو حوکم
بدەن بەسەر هەر دوانزە هۆزەکەی
ئیسرائیل.

لاوازی باوەڕی پەترۆس

(31شەمعون، شەمعون، ئەوەتا
شەیتان دەیەوێ ڕاتانکێشێ بۆ لای
خۆی، تاکو لەبێژنگتان بدات وەك
گەنم. 32بەڵام من نوێژم بۆ کردیت،
هەتا باوەڕت بەبا نەڕوات، کاتێ
دەگەڕێیتەوە، باوەڕی برایانت
بەهێزکە.) 33پەترۆس ووتی:
(گەورەم من ئامادەم بۆ بەندیخانەو بۆ
مردنیش لەگەڵت بێم.) 34عیسا
ووتی: (پەترۆس من پێت دەڵێم، پێش
ئەوەی کەڵەشێری بەیانی بخوێنێ، تۆ
سێجار نکۆڵی دەکەیت کە من
دەناسی.)
35ئینجا پێی ووتن: (کاتێ من
ئێوەم نارد بەبێ توورەکەی پارە، بەبێ
توێشوو، بەبێ پێڵاو، ئایا پێویستتان
بەهیچ بوو؟) ئەوانیش پێیان ووت:
(نەخێر.) 36پێی ووتن: (بەڵام ئێستا،
ئەوەی جزدانی پارەی هەیە، با بیبات
لەگەڵ خۆی، هەروەها ئەوەی
توورەکەی هەیە، با بیبات لەگەڵ
خۆی. ئەوەش شمشێری نییە، با
جلەکانی بفرۆشێتو بەپارەکەی
شمشێرێکی پێبکڕێ. 37من پێتان

دەڵــێم: ئــەوەی لــەبارەی مــنەوە
نووســراوە کــە دەڵــێ: {لەڕیــزی
تاوانباران دایان نا} پێویستە بێتەدی،
چــونکە ئــەوەی لــەبارەی مــنەوە
لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە دێتەدی.
38ئەوسا پێیان ووت: (گەورەم ئەوەتا
دوو شمشـێر لـێرە هەیە.) ئەویش پێی
ووتن (ئەمە بەسە.)

نوێژی عیسا لەکێوی زەیتون

39عیسـا هەروەك جاران ڕۆیشت
بـۆ کـێوی زەیـتون، قوتابیەکانـیش
دوای‌کـەوتن. 40کـاتێ گەیشـتە ئەو
شـوێنە، بـەقوتابیەکانی ووت: (نوێژ
بکــەن بــۆ ئــەوەی نەکەونــە
تاقی‌کــردنەوە.) 41ئیــنجا چـــەند
هــەنگاوێك لێــیان دوورکەوتــەوە
مـاوەی بـەرد هاوێشـتنێك، چۆکی
داداو دەسـتی کـرد بەنوێژکردن. 42
ووتـی: (ئەی باوك، گەر دەبێت ئەم
جامـەم لــێ‌دووربخـەوە، بـەڵام بـا
بەخواستی خۆت بێت نەك بەخواستی
مـن.) 43لـەم کاتـەدا، فریشتەیەك لە
ئاسمانــەوە دەرکــەوت تــا بەهــێزی
بکات. 44کاتێ عیسا لەململانێیەکی
ڕۆحــی تونــد بــوو، بەگــەرمی
دەستی‌کرد بەنوێژکـردنو ئارەقە لە
لەشـی وەك دڵۆپـەی خوێـن دەڕژایە
سـەر زەوی. 45دوای ئەمـە هەسـتاو
گەڕایــەوە بــۆ لای قوتابــیەکانی،
ســەیری‌کرد هــەموو خــەویان
لــێ‌کـەوتووە لەخەفـەتا. 46ئینجا پێی
ووتن: (ئەوە چییە هەستن نوێژ بکەن،
تا نەکەونە تاقی‌کردنەوە.)

گرتنی عیسا

47لەوکاتـەدا کـە عیسـا دەدوا،
چـەند پـیاوێك بـەرەو ڕووی هـاتن،
یەهوزا کە یەکێك بوو لەقوتابیەکانی،
پێشـیان کەوتـبوو، لـەعیسـا هاتـە
پێشـەوە تـاکو ماچـی‌بکات. 48عیسا
پـێی‌ووت: (ئـەی یـەهوزا، بـەماچ
ڕۆڵەی مرۆڤ دەدەیت بەدەستەوە؟)
49کـاتێ ئەوانـەی دەورووپشـتی
عیسـا، زانـیان بەوەی خەریکە شتێك
ڕوودەدات، ووتــیان: (گــەورەم
دەسـت بکەینە شمشێر وەشاندن؟) 50
هــەر لــەوێدا یەکێکـیان شمشـێری
وەشـاندو گوێـی ڕاسـتی ئیشـکەری
سەرۆك کاهینی بڕی.
51عیســا فــەرمانی‌داو ووتــی:
(دەسـت هەڵگـرن، ڕاوەسـتن) ئینجا
دەسـتی هێـنا بـەگوێی کابـراداو
چـاکی‌کـردەوە. 52ئـەو کۆمەڵـەی

هاتبوونە سەر عیسا، بریتی بوون
لەسەرۆك كاهینەكانو پاسەوانانی
پەرستگاو پیران، عیسا پێی ووتن:
(خۆ من یاخیبوو نیم، ئاوها بە
شمشێرو دارەوە هاتوونەتە سەرم؟ 53
هەموو رۆژێك لەگەڵتان بووم
لەپەرستگادا كەچی كەستان دەستتان
بۆ نەبردم. بەڵام ئەمە رۆژی ئێوەیە،
كاتیٚ تاریكی دەسەڵاتی هەیە.)

نكۆڵی پەترۆس لەعیسا

54ئینجا سەربازە پاسەوانەكان،
عیسایان گرتو بردیان بۆ كۆشكی
سەرۆك كاهین. پەترۆسیش دوور
بەدوور دوایان كەوت. 55كاتیٚ
لەگۆڕەپانی كۆشكەكەدا،
ئاگریان كردەوەو لەدەورووپشتی
ئاگرەكە دانیشتن، پەترۆسیش چوو
لەگەڵیان دانیشت. 56یەكێك لەژنە
ئیشكەرەكانی ئەوی كە
لەڕووناكیەكەدا دانیشتبوو پەترۆسی
بینی، جوان تێیڕوانیو ووتی:
(ئەمەش لەگەڵی بوو.) 57بەڵام
پەترۆس نكۆڵی لیٚكردو ووتی:
(خوشكە، من ئەو كابرایە ناناسم.)
58دوای ماوەیەكی كەم، یەكێكی
تریش بینی، ووتی: (تۆش لەوانیت.)
بەڵام پەترۆس ووتی: (نەخێر كاكە،
لەوان نیم.) 59ئینجا نزیكەی یەك
كاژێری تر، یەكێكی كە ووتی
(بەڕاستی ئەمیش لەگەڵی بوو،
چونكە ئەمیش خەڵكی شاری
جەلیلە.) 60پەترۆس ووتی: (كاكە،
من نازانم تۆ چیدەڵێیت.) هێشتا
قسەكەی تەواونەكردبوو،
كەڵەشێری بەیانی خوێندی. 61
خوداوەند ئاوڕیدایەوەو سەیرێكی
پەترۆسی كرد، ئینجا پەترۆس بیری
كەوتەوە كاتیٚ عیسا پێی ووت: (
پێش ئەوەی كەڵەشێری بەیانی
بخوێنیٚ تۆ سیٚجار نكۆڵیم
لیٚدەكەیت.) 62ئەوسا پەترۆس چووە
دەرەوەو گریانێكی بەكوڵ گریا.

عیسا لەبەردەم ئەنجوومەنی باڵادا

63ئەوانەی پاسەوانی عیسایان
دەكرد، دەستیان كرد بەلێدانیو
گاڵتە پیٚكردنی. 64چاویان دەگرتو
لێیان دەپرسی: (پێمان بڵیٚ، كیٚبوو
ئەوەی ئێستا لێیدایت؟) 65سەرەڕای
ئەمەش قسەی خراپی زۆریان پیٚ
ووت. 66كاتیٚ رۆژ بووەوە،
ئەنجوومەنی پیرانی گەل، ئەوەی
لەسەرۆك كاهینەكانو مامۆستایانی

شەریعەت پێك هاتبوو، كۆبوونەوەو
عیسایان بانگ‌كردە بەردەمیان، پێیان
ووت: [67](ئەگەر تۆ مەسیحی پێمان
بلێ.) ئەویش پێی ووتن: (گەر
ئەمەتان پێ بلێم، باوەڕ ناكەن، [68]
گەر لێشتان بپرسم وەڵام نادەنەوە.
[69]پاش ماوەیەكی كەم، ڕۆڵەی مرۆڤ
لەلای ڕاستی خودای بەتواناوە
دادەنیشێ.) [70]هەموو ووتیان:
(دەتەوێ بلێیت كە تۆ ڕۆڵەی
خودای؟)
عیسا پێی ووتن: (ئێوە دەڵێن، من
ئەوم.) [71]ئینجا ووتیان: (ئیتر پێویستی
چیمان بەشایەت هەیە؟ ئەوەتا لەدەمی
خۆیەوە گوێمان لێبوو.)

عیسا دەبەنە لای پیلاتۆس

23

دوای ئەمە هەموو هەستانو عیسایان
بردە لای پیلاتۆس، [2]دەستیان‌كرد بە
تاوانباركردنیو ووتیان: (بۆ مان
دەركەوتووە ئەم پیاوە ڕێ
تێكدەدات لەگەڵەكەمان، هەروەها
هانی خەڵكی دەدات سەرانە نەدەن
بەقەیسەرو خۆشی بەمەسیحی
پادشا دادەنێ.) [3]پیلاتۆس لێیپرسی:
(تۆ پادشای جوولەكەی؟)
عیسا وەڵامی دایەوە: (تۆ ووتت.) [4]
ئینجا پیلاتۆس بەسەرۆك كاهینەكانو
خەڵكەكەی ووت: (من هیچ
گوناهێك لەم پیاوەدا نابینم.) [5]بەڵام
ئەوان پێیان داگرتو ووتیان: (ئەم
كابرایە گەل دەوروژێنێ لەهەموو
ناوچەی یەهودیادا، هەر
لەجەلیلەوە تا ئێرە خەریكی
فێركردنو هاندانی خەڵكە.)
[6]كاتێ پیلاتۆس ئەمەی بیست،
ووتی: (ئایا ئەم كابرایە خەڵكی
جەلیلە؟) [7]كە زانی ئەو سەر بەو
ناوچەیە كە هیرۆدس حوكمڕانی
تیادەكات، عیسای نارد بۆ لای
هیرۆدس، كە لەوكاتەدا لەقودس
بوو. [8]كاتێ هیرۆدس عیسای بینی،
زۆری پێ خۆش بوو، چونكە
دەمێك بوو باسی عیسای بیستبوو،
دەیویست خۆیو كارێك لەكارە
سەرسووڕهێنەرەكانی ببینێت. [9]
جۆرەها پرسیاری لێكرد، بەڵام ئەو
هیچ وەڵامێكی نەدایەوە. [10]سەرۆك
كاهینەكانو مامۆستایانی شەریعەت،
بەگەرمی تاوانباریان دەكرد. [11]
هەروەها هیرۆدسو سەربازەكانیش
بەرقەوە سەیریان‌كردو تێر گاڵتەیان
پێكرد، ئینجا پاڵتۆیەكی

بریسکەداری پادشاهانەیان
لەبەرکردو ناردیانەوە بۆ لای
پیلاتۆس. [12]هەرچەندە هیرۆدس‌و
پیلاتۆس دوژمنایەتی کۆنیان لەنێوان
بوو، بەڵام لەو ڕۆژەدا بوو بوون
بەهاوڕێی یەکتری.

بڕیاری لەخاچدانی عیسا

[13]پیلاتۆس سەرۆك کاهینەکان‌و
پێشەوایان‌و گەلی بانگ‌کرد، [14]پێی
ووتن: (ئێوە ئەم کابرایەتان وەك ڕێ
لەگەڵ تێکدەر هێنا بۆ لام، ئەوەتا
منیش دوای ئەوەی لە باسەکەم
کۆڵییەوە، هیچ گوناهێك نابینم لەم
کابرایەدا، بەوەی ئێوە تاوانباری
دەکەن. [15]دیارە هیرۆدسیش هیچ
هەڵەیەکی تیا شك نەبردووە، بۆیە
ناردویەتیەوە بۆمان. ئەم کابرایە
شتێکی وای نەکردووە شایانی مردن
بێت. [16]فەرمانی لەقامچیدانی
دەدەم‌و ئازادی دەکەم.) ﴿[17]پیلاتۆس
دەبووایە هەموو ساڵێك لەجەژندا
لەسەر داواکردنی خەڵکەکە یەکێك
لەبەندکراوانی ئازادبکردایە.﴾
[18]بەڵام خەڵکەکە هاواریان‌کرد،
ئەمە بکوژەو باراباسمان بۆ ئازادبکە.
[19]ئەم کابرایەش بەندکرابوو بەهۆی
ئاژاوەنانەوەو کوشتنەوە. [20]پیلاتۆس
دیسان بۆ دووەم جار، ئارەزووی
خۆی دەربڕی، بۆ ئازادکردنی عیسا.
[21]هەموو هاواریان کرد:
(لەخاچیبدە، لەخاچیبدە.) [22]ئینجا
بۆ جاری سێهەم، لێیپرسین: (چ
خراپەیەکی کردووە، من هیچ
گوناهێکی تیادا نابینم کە شایانی
مردن بێت، ئێستا فەرمانی
لەقامچیدانی بۆ دەردەکەم‌و ئازادی
دەکەم.) [23]ئەوانیش پێیان داگرت،
بەدەنگی بەرز هاواریان‌کردو داوای
لەخاچدانیان کرد، بەمە قسەیان
سەرکەوت. [24]ئینجا پیلاتۆس
فەرمانیدا داواکاریەکەیان جێبەجێ
بکرێ. [25]ئەوەی لەبەر ئاژاوەو
کوشتن زیندان کرابوو، لەسەر
داواکاری ئەوان ئازادیکرد.
عیساشی خستە ژێر بڕیاری ئەوانەوە.

لەڕێگا بۆ لەخاچدان

[26]لەوکاتەی عیسایان دەبرد بۆ
لەخاچدان، کابرایەکیان گرت
لەشاری قەیرەوانەوە هاتبوو، بەناوی
شەمعون تازە لە کێڵگەکەی
گەڕابووەوە، خاچەکەیان دابەسەر
شانی تاکو دوابەدوای عیسا

هەڵیگرێ. 27خەڵكێكی زۆر دوای
كەوتبوون، هەروەها چەند ژنێك
دەگریانو لەخۆیان دەدا. 28عیسا
ئاوڕی لێدانەوەو ووتی: (ئەی كچانی
قودس بۆ من مەگرین، بۆ خۆتانو بۆ
منداڵەكانتان بگرین. 29ڕۆژانێك
دێت، تیایدا دەڵێن، خۆزگەمان بەو
ژنانەی نەزۆك بوون، بەو سكانەی
منداڵیان نەبووە، بەو مەمكانەی
شیریان نەداوە. 30 ئینجا بەشاخەكان
دەڵێن، بڕوخێ بەسەرمان،
بەگردەكانیش دەڵێن داماپۆشە. 31
گەر ئاوا بكەن بەلقی سەوز، ئاخۆ
دەبێ حاڵی لقی ووشك چۆن بێ؟)

لەخاچدان

32هەر لەوكاتەدا لەگەڵ عیسا،
دوو تاوانباریش دەبران بۆ
لەخاچدان. 33كاتێ گەیشتنە ئەو
شوێنەی بەكاسەی سەر ناودەبرا،
لەگەڵ دوو تاوانبارەكە لەخاچیاندا،
یەكێك لەلای ڕاستیەوە ئەوی تر
لەلای چەپیەوە. 34عیسا ووتی: (ئەی
باوك، لێیان خۆشبە، چونكە نازانن
چی دەكەن.) ئینجا جلەكانی
عیسایان داناو شێروخەتیان
لەسەركرد. 35خەڵكەكە ڕاوەستا
بوون سەیریان دەكرد،
سەرۆكەكانیش، گاڵتەیان پێدەكردو
دەیانووت: (خەڵكی تری
ڕزگاركرد، گەر ئەمە مەسیحی
هەڵبژێرراوی خودایە، باخۆی
ڕزگاركات.) 36هەروەها
سەربازەكانیش، گاڵتەیان پێدەكرد،
لێی نزیك دەبوونەوەو سركەیان
پێدەدا، 37دەیانووت: (گەر تۆ
پادشای جوولەكەی، خۆت
ڕزگاركە.) 38تەختەیەكیان بەسەر
سەری هەڵواسیبوو، لەسەری
نووسرابوو، ئەمەتا پادشای
جوولەكە.
39یەكێك لەتاوانبارەكان،
دەستیكرد بەقسە پێ ووتنیو ووتی:
(تۆ مەسیحی؟ دەباشە خۆت
ڕزگاركەو ئینجا ئێمەش.) 40بەڵام
ئەوەیتریان، چوو بەگژیداو ووتی:
(لەخودا ناترسی، هەرچەندە هەمان
سزات بەسەر دراوە؟ 41سزای ئێمە
دادپەروەرانەیە، لەجیاتی
كردارەكانمان وەرمانگرتووە، بەڵام
ئەو هیچ خراپەیەكی نەكردووە.) 42
ئینجا ووتی: (عیسا لەیادم مەكە
كاتێ دەچیتە ناو پادشایەتیەكەت.) 43
عیسا پێی ووت: (ڕاستیت پێ دەڵێم:

هـــەر ئەمـــڕۆ لەگـــەڵم دەبیـــت لەبەهەشت.)

مردنی عیسا

[44]نـــزیکی کاتژمـــێری دوانـــزەی نـــیوەڕۆ، تـــاریکی بـــاڵی کێشا بەسەر هـــەموو زەویـــدا، هەتا کاتژمێری سێی نـــیوەڕۆ. [45]ڕۆژ تـــاریك بوو، پەردەی پەرســتگا لـەناوەڕاستەوە دڕا. [46]عیسا بـــەدەنگی بـــەرز هاواریکردو ووتی: (ئەی باوك، ڕۆحی خۆم بە دەستی تۆ دەســپێرم.) ئەمـــەی ووتو ڕۆحـــی سپارد. [47]کاتێ ئەو سەرپەلەی لەوێدا بـــوو، ئەمـــەی بـــینی، ستایشـــی خـــودای کـــردو ووتـــی: (بەڕاستی ئەو کابرایە بێتاوانبوو.) [48]ئەو خەڵکەی لـــــەوێدا کۆبووبوونــــەوە، بـــۆ ســـەیرکردنی لەخاچـــدانەکە، کـــاتێ ئەمـــەیان بیـــنی بـــەســـنگ کوتـــان گەڕانـــــەوە. [49]بـــــەڵام هـــــەموو ناســـیاوەکانی عیســـا، لەگـــەڵ ئـــەو ئافـــرەتانەی لـــەجەلـــیلەوە لەگـــەڵی هاتبوون، لەدوورەوە ڕاوەستابوونو دەیانڕوانییە ئەم ڕووداوانە.

ناشتنی عیسا

[50]لــەناو ئـــەندامانی ئەنجوومـــەنی بـــاڵا، کابـــرایەك هـــەبوو ناوی یوسف بـــــوو، کابـــــرایەکی چـــــاكو سەرڕاســـتبـــوو، [51]ڕازی نـــەبوو بەبـــڕیارو هەڵســـوکەوتی ئـــەندامانی ئەنجوومـــەنو کـــرداریان. خـــەڵکی شـــاری ڕامـــەی ناوچەی یەهودیا بوو، لەوانـەبوو کە چاوەڕوانی پادشاهێتی خـــودای دەکـــرد. [52]هاتـــە لای پـــیلاتۆسو داوای تەرمەکەی عیسای لـــێکرد. [53]ئـیـنجا لەســـەر خاچـــەکە هێـنایەخوارەوەو لـەقوماشێکی کەتانی پێچا. بردیو خستیە گۆڕێکی لەبەرد هەڵکەنـــراو هێشـــتا کەســـی تـــیادا نەنـــێژرابـــوو. [54]ئـــەو ڕۆژەش کـــاتی خۆئامادەکردن بوو بۆ شەممە، چونکە ئـــەوەندەی نـــەمابوو بـــۆ شەممە. [55]ئەو ئافـــرەتانەی لـــەجەلـــیلەوە بـــەدوای عیساوە بوون، دوای یوسف کەوتن، گۆڕەکـــەیان بیـــنیو بینـــیان چـــۆن تەرمەکـــەی تـــیادا دانـــرا. [56]ئـیــنجا گەڕانـــەوەو بابـــەتی مانەوەو بۆنو ئەو شـتانەیان ئامادەکـرد بۆ چەورکردنی تەرمەکـــە، ڕۆژی شـــەممەش بەپـــێی ڕاسپاردە، پشوویاندا.

زیندووبوونەوەی عیسای مەسیح

24

ئافـرەتەکان، ڕۆژی یەك شەممە بەیانی زوو، بـەخۆیانو ئـەو بـۆنو بابـەتی مانـەوەی ئامادەیـان کـردبـوو، هاتنە سەر گۆڕەکە. [2]سەیریان کرد بەردی سـەر گۆڕەکـە لاچـووە، [3]بـەڵام کە چــوونەژوورەوە، ســەیریان کــرد تەرمەکەی عیسای خوداوەند نەماوە. [4]کاتێ لەم کارە سەریان سووڕمابوو، لەپــڕ دوو پــیاویان بــەجــلی بریسـکەدارەوە بەتەنیشـتی خۆیانەوە بـینی. [5]تـرس دایگرتنو سەریان شۆڕ کــردە ســەر زەوی، دوو کابــراکە ووتـیان: (بۆچـی دەگـەڕێن بـەدوای یەکـێکی زیندوو لەناو مردوواندا؟ [6]ئـەو لـێرە نیـیە، زیـندووبووەتەوە، بیرکەنـەوە لـەوەی لـەجەلـیل پـێی ووتـن، [7]کـاتێ ووتی: ڕۆڵەی مرۆڤ، پێویســــتە بــــدرێ بەدەســــت گوناهـبارانەوە، ئیـنجا لەخاچبدرێو لـەڕۆژی سـێهەم هەستێتەوە.) [8]ئینجا قسـەکانی عیسـایان هاتـەوە یـاد. [9]گۆڕەکـەیان بەجێهێشتو گەڕانەوە، هـەواڵی هـەموو ئەم شتانەیان بەیانزە قوتابـیەکەو ئـەوانیتـر دا. [10]ئـەو ژنانـەش کـە هـەواڵی ئـەم شـتانەیان بەنـێرراوان ڕاگـەیاند، بریـتی بـوون لەمـریەمی مەجدەلـیو یۆناو مریەمی دایکـی یاقوبو هەندێ ئافرەتیتر کە لەگەڵـیان هاتـبوون. [11]گـێڕانەوەی قسـەکانیان هـەر لـەوڕێنەی دەکرد، بۆیـە باوەڕیـان پێنەکـردن. [12]ئیـنجا پەتـرۆس هەسـتاو ڕایکـرد بـۆ سەر گۆڕەکـە، کـاتێ دانەویەوە تەنها ئەو کفـنەی بیـنی کـە تێـیەوە پێچرابوو، ئیـنجا زۆر بەسەرسـوڕمانەوە لەوەی کە ڕوویدا بوو، ئەوێی بەجێهێشت.

دووان لەقوتابییەکان عیسا دەبینن

[13]دووان لەقوتابـیەکانی، لــەو ڕۆژەدا چـوون بۆ دێی عیمواس، کە تـەنها حەوت میل لە قودسەوە دوور بـوو. [14]لـەڕێ باسـی ئـەو هـەموو شـتانەیان دەکرد کە ڕوویدابوو. [15]لەوکاتـەدا قسـەیان دەکـرد، عیسـا خۆی نزیك بووەوە لێیانو لەگەڵیان ڕۆیـی بەڕێدا. [16]بەڵام چاویان بەسترا لەناسـینی. [17]عیسا لێیپرسین: (ئەوە باسـی چی دەکەن بەڕێوە؟) ئەوانیش بەدڵتەنگـیەوە ڕاوەستان، [18]یەکێکیان کە ناوی کلیۆپاس بوو ووتی: (چیە، دەڵـێی تـۆ نامۆیـت لـەقودس لات داوە، ئاگـات لـەوەنیـیە کـە لـەم ڕۆژانـەدا ڕوویداوە؟) [19]ئەویش پێی ووتـن: (چـی ڕووی داوە؟) ئەوانیش

ووتیان: (ئەوەی سەبارەت بەعیسای
ناسیری ڕوویداوە، پێغەمبەرێکی
تواناداربوو لەقسەو کرداری لەلای
خوداو هەموو گەل. [20]بەڵام سەرۆك
کاهینەکانمانو فەرمانڕەواکان
دایانبەدەستەوە بۆ لەخاچدانو
مردن. [21]ئێمە هیوامان بەو هەبوو،
کە بە خوێنی خۆی ئیسرائیل
دەکڕیتەوە، لەگەڵ هەموو ئەمانەشدا
ئەمڕۆ سێهەم ڕۆژە ئەمە ڕوویداوە.
[22]هەندێ لەو ئافرەتانەی لەگەڵمانن
بەهەواڵێك زۆر سەرسامیان کردین،
چونکە بەیانی زوو چووبوونە سەر
گۆڕەکە، [23]تەرمەکەیان نەبینی بوو،
ئینجا گەڕانەوەو ئەمەیان باسکردو
ووتیان: ئێمە دوو فریشتەمان بینی
دەیان ووت: ئەو زیندووە. [24]هەندێ
لەئێمە چوونە سەر گۆڕەکەو
سەیریانکرد ئەوەی ئافرەتەکان
گێڕایانەوە ڕاستەو لەگۆڕەکەدا
کەسیان نەبینی.) [25]ئینجا عیسا پێی
ووتن: (ئەی تێنەگەیشتووان، ئەی
کەم باوەڕان بە هەموو ئەوانەی کە
پێغەمبەران باسیان کردووە، [26]ئەی
باشە نەدەبووایە مەسیح ئەم ئازارانە
بچێژێو ئینجا بچێتە شوێنی
شکۆمەندی خۆی.) [27]ئەوسا
دەستیکرد بەڕوونکردنەوەی ئەو
شتانەی لەسەری نووسراوە، هەر
لەتەوراتی موساوە تا گشت
پەرتووکەکانی پێغەمبەران.
[28]وورده وورده نزیك دەبوونەوە
لەو دێیەی قوتابیەکان بۆی هاتبوون.
عیسا وا خۆی نیشاندا ئەو دەڕوات
بۆ شوێنێکی دوورتر. [29]قوتابیەکان
زۆریان لێکردو ووتیان: (ئەوا
ڕۆژئاوا دەبێتو تاریك دادێت،
بمێنەوە لامان.) ئەویش بەمە ڕازی
بوو، لەگەڵیان هاتە ماڵەوە. [30]کاتێ
لەسەر خوان دانیشتن، دەستی برد
نانێکی هەڵگرت، پیرۆزی کردو
لەتیکرد، ئینجا دای پێیان. [31]
دەستبەجێ چاویان کرایەوەو
ناسیانەوە، ئیتر لەبەرچاویان نەما. [32]
بەیەکتریان ووت: (ئەمە بۆیە کاتێ
قسەی بۆ دەکردین، دڵمان لەناو
سنگماندا وەك ئاگر گڕی گرتبوو.)
[33]دوای ئەمە یەکسەر هەستانو
گەڕانەوە بۆ قودس، سەیریانکرد
یانزە قوتابیەکەو ئەوانەی لەگەڵیانن،
هەموو کۆبوونەتەوە، [34]دەیان ووت:
(ڕاستە! گەورەمان هەستاوەتەوە،
دەریشکەوتووە بۆ شەمعون.) [35]
ئینجا هەر دووکیان دەستیانکرد

بەگێڕانەوەی ئەوەی لەڕێگا
ڕوویدابوو، هەروەها چۆن لەکاتی
نان لەتکردنەکەدا ناسییانەوە.

عیسا بۆ نێرراوان دەردەکەوێ

36کاتێ باسی ئەمەیان دەکرد،
عیسا خۆی هاتە ناوەڕاستیانو
لەنێوانیان ڕاوەستا، پێی ووتن:
(سڵاوتان لێبێت.) 37بەڵام لەبەر
ترسو لەرزی خۆیان وایانزانی ئەمە
ڕۆحە. 38عیسا پێی ووتن: (ئەوە
بۆچی واسەرتان لێشێواوە؟ بۆچی
بیری وادێ بەدڵتان؟ 39سەیری
دەستو قاچم بکەن، دەستم
لێدەنو دڵنیابن کە من ئەوم،
چونکە ڕۆح گۆشتو ئێسقانی نییە
وەك من ئێستا هەمە.) 40کاتێ ئەمەی
ووت دەستو قاچی نیشاندان. 41
لەخۆشیو سەرسوڕماندا بەتەواوی
باوەڕیان نەدەکرد، ئینجا پێی ووتن:
(هیچتان لێرە هەیە بخورێت؟) 42ئیتر
ئەوانیش پارچەیەك ماسی برژاویان
دایە، 43ئەویش لێیوەرگرتنو
لەبەرچاویان خواردی.
44ئەوسا پێی ووتن: (ئا ئەمەیە ئەو
قسانەی بۆم دەکردن، کاتێ
لەگەڵتان بووم: پێویستە هەموو
ئەوانەی لەتەوراتی موساو پەرتووکی
پێغەمبەرانو زەبوور دەربارەی من
نووسراون بێتەدی.) 45ئینجا بیرو
هۆشی کردنەوە، تا کتێبی پیرۆز
تێبگەن. 46پێی ووتن: (ئاوها
نووسراوە، پێویست بوو مەسیح
ئازاربکێشێو بمرێو دوایی لەڕۆژی
سێهەم زیندووبێتەوە. 47هەروەها
بەناوی ئەوەوە تۆبەکردنو
لێخۆشبوونی گوناه ڕابگەیندرێ بۆ
هەموو گەلان، بەدەست پێکردن
لەقودسەوە. 48ئێوە شایەتی ئەم
شتانەن. 49ئەوەی باوکم بەڵێنی
پێدابوو من خۆم بۆتانی دەنێرم، بەڵام
جارێ لەناو شار بمێننەوە، تا
ئەوکاتەی لەئاسمانەوە جلی بەهێزیتان
لەبەردەکرێت.)

گەڕانەوەی عیسا بۆ ئاسمان

50دوای ئەمە پێشیان کەوتو
بردنی بۆ دێی بەیتعەنیا، دەستی
بەرزکردەوەو پیرۆزی کردن. 51
لەوکاتەدا کە پیرۆزی دەکردن،
لێیان جیابووەوەو بەرزبووەوە بۆ
ئاسمان. 52چۆکیان بۆ داداو ئیتر زۆر
بەشادیەوە گەڕانەوە بۆ قودس. 53بە
بەردەوامیش دەڕۆیشتن بۆ پەرستگاو

ستایشی خودایان دەکرد

مزگێنی بەپێی نووسینی یۆحەننا

یۆحەننا یەکێك بوو لەقوتابیەکانی عیسا، پەیوەندییەکی تایبەتی بەهێزی لەگەڵ هەبوو، باسی خۆی دەکات کە خۆشەویستی عیسا بووە، یۆحەننا لەم پەرتووکەدا حەوت نیشانەی سەرسوورِهێنەری هەڵبژارد کەهەمووی دەریدەخات عیسا مەسیحەو چ شێوەیەکی ژیانمان پێدەبەخشێ.

مەبەستی یۆحەننا لەم پەرتووکەدا ئەوەیە: (تا باوەڕ بکەن کە عیسا مەسیحە)، چونکە ئەوەی باوەڕی *پێبهێنێ* (هەتا ئێوە بەهۆی باوەڕەوە ژیان بەدەست بهێنن بەناوی ئەوەوە.) *(20:31).*

هەروەها باسی دەکات چۆن هەندێ کەس باوەڕیان هێناو بوون بەقوتابی ئەو، بەڵام هەندێکیان ڕەتیان کردەوەو بەربەرەکانیان کرد. ئینجا هەندێ بەشی کەی ئەم پەرتووکە باسی ئەو پەیوەندییە بەهێزە دەکات کە لەنێوان عیساو قوتابیەکانی هەبووە.

ئەوەی شایانی باسە لەنیوەی پەرتووکەوە تاکۆتایی باسی دوا هەفتەی ژیانی عیسا دەکات، تیایدا باسی ووتەکانی عیسا دەکات لەئامادەکردنی قوتابیەکانیو هاندانیان پێش لەخاچدانی. هەروەها باسی مەسیح دەکات وەك پادشایەك، بەڵام حوکمڕانیەکەی لەم جیهانە نییەو ئەمەش تامردنی لەسەر خاچ دەرنەکەوت (1:17)، هەروەها باسی گرتنی عیساو دادگاییکردنیو لەخاچدانیو هەستانەوەی دەکات، ئینجا دەرکەوتنی بۆ قوتابیەکانی دوای هەستانەوەی.

ووشەی خودا

1

لەسەرەتاوە ووشەکە* بوو، ووشەکە لای خودا بوو،
ووشەکەش خۆی خودا بوو. 2ئەو هەر لەسەرەتاوە
لای خودا بوو. 3بەو هەموو شتێ دروستبووە،
بێئەو هیچ شتێك دروست نەبووە لەمانەی کە
دروست بوون. 4ژیان لەئەوا بوو، ئەو ژیانەش
ڕووناکی مرۆڤ بوو، 5ڕووناکیش تاریکی ڕووناك
دەکاتەوەو تاریکی ناتوانێ ڕووناکی ببەزێنێ.
6مرۆڤێك هات کە خودا ناردبووی، ناوی
یەحیا بوو، 7ئەو هات شایەتی بۆ ڕووناکی بدات،
تاوەکو هەمووان بەهۆی ئەوەوە باوەڕبهێنن. 8یەحیا
خۆی ڕووناکییەکە نەبوو، بەڵکو شایەتی
ڕووناکییەکە بوو. 9ئەو ڕووناکیە ڕاستەی هەموو
خەڵکی ڕووناك دەکاتەوە هاتە جیهان، 10ئەو
لەجیهاندا بوو، بەویش جیهان دروست بوو، کەچی

جیهان نەیناسی. 11 ئەو بۆ لای گەلەکەی هات،
کەچی ئەوان پێشوازیان لێنەکرد. 12 بەڵام هەموو
ئەوانەی پێشوازیان لێکرد، ئەوانەی باوەڕیان بەناوی
هێنا، دەسەڵاتی پێدان ببن بەرۆڵەی خودا*، 13
ئەوانەی نەبەخوێن، نەبەویستی لەش، نەبەویستی پیاو،
بەڵکو لەخوداوە بوون.

14 ئینجا ووشەکە بوو بەلەشو لەناوماندا
نیشتەجێبوو، ئێمە شکۆی ئەومان بینی، شکۆی
تاقانەی باوك، ئەوەی پڕبوو لەبەرەکەتو ڕاستی. 15
یەحیا شایەتی بۆدەداو هاواری دەکرد: (ئەمە ئەوەیە
کە باسم کردو ووتم: ئەوەی لەدوای من دێت
لەپێش من بوونی هەیە، چونکە ئەو بووە پێش ئەوەی
من ببم.) 16 هەموومان لەپڕی ئەو بەرەکەت* لەدوای
بەرەکەتمان وەرگرت، 17 چونکە شەریعەت بەهۆی
موساوە درا، بەڵام بەرەکەتو ڕاستی بەهۆی عیسای
مەسیحەوە هاتن. 18 هەرگیز کەس خودای نەبینیوە،
بەڵام تاقانەی خودا، ئەوەی لەباوەشی باوکدایە، ئەو
خودای بۆ ئێمە دەرخست.

شایەتیدانی حەزرەتی یەحیا

19 ئەمەش شایەتییەکەی یەحیایە، کاتێ
جوولەکەکانی قودس هەندێ کاهینو لاوییان نارد
پرسیاری لێبکەن: (تۆ کێیت؟) 20 ئەو بە بێ
دوودڵی دانی پیاناو ووتی: (من مەسیح نیم.) 21 ئینجا
لێیان پرسی: (ئەی تۆ کێیت؟ ئەلیاسی؟) ووتی:
(نەخێر! ئەو نیم.) ووتیان: (ئایا پێغەمبەرەکەی❖؟)
ووتی: (نەخێر.) 22 لەکۆتاییدا ووتیان: (باشە تۆ
کێیت، تا وەڵامەکە بدەینەوە بەو کەسانەی ئێمەیان
ناردووە؟ چی دەڵێیت دەربارەی خۆت؟) 23 ئەویش
ووتی: (من {دەنگێکم لەدەشتودەر هاوار دەکەم:
ڕێگای خوداوەند ڕێكو ئامادەکەن}، هەروەك چۆن
ئەشعیای پێغەمبەر ووتویەتی.) 24 ئەوانەی لەلایەن
فەریسیەکانەوە نێرابوون، 25 دیسان پرسییان: (باشە
گەر تۆ مەسیح نیتو ئەلیاس نیتو پێغەمبەرەکە
نیت، ئیتر بۆچی خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشیت؟) 26
وەڵامی دایەوە: (من خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشم، بەڵام
لەنێوانتاندا یەکێك هەیە کە نایناسن، 27 ئەو دوای
من دێت، من شایانی ئەوە نیم قەیتانی پێڵاوەکانی بۆ
بکەمەوە.)

28 ئەمەش لەدێی بێتعەنیا ڕوویدا،
لەوبەری ڕووباری ئوردونەوە، لەو
شوێنەی یەحیا خەڵکی لەئاوهەڵدەکێشا.

بەرخی قوربانی خودا

29 ڕۆژێ دوای ئەوە یەحیا عیسای بینی وا
بەرەو ڕووی دێت، ووتی: (ئا ئەوەتا بەرخی خودا❖،
ئەو قوربانییەی گوناهی جیهان هەڵدەگرێت. 30 ئەمە
ئەو کەسەیە کە دەربارەی ووتم، ئەوەی لەدوای من

❖**پێغەمبەرەکەی:** مەبەستی لەو پێغەمبەرەیە کە موسا باسی دەکات. بڕوانە یۆحەننا 1:45

دێـت لـەپـێش مـن بوونی هەیە، چونکە ئەو هەبووە
پـێش بوونـی من. [31]منیش نەمدەناسی، بەڵام هاتووم
بۆ لەئاوهەڵکێشان تا ئەو بۆ ئیسرائیل دەرکەوێ.) [32]
ئیـنجا یەحـیا شـایەتیداو ووتـی: (ڕۆحـی پـیرۆزم*
لەشـێوەی کۆتـرێك بیـنی لەئاسمانەوە هاتەخوارەوەو
لەسەر عیسا نیشتەوە. [33]من نەمدەناسی، بەڵام ئەوەی
مـنی نـاردووە خـەڵك لەئاوهەڵکێشم، ئەو پێیووتم:
ئـەوەی دەیبینیـت ڕۆح دێـتەخوارەوەو لەسـەری
جـێگیر دەبـێ، ئـەو خـەڵکی بـەڕۆحی پـیرۆز
هەڵدەکێشـێ. [34]لەبەرئـەوەی ئەمـەم دیووە، شایەتی
دەدەم ئەو ڕۆڵەی خودایە.)

قوتابیە یەکەمینەکان

[35]بـۆ بـەیانی یەحـیا لەگـەڵ دوو قوتابی خۆی
دیسـان هـەر لەوێ ڕاوەستا بوو، [36]کە عیسا بەوێدا
ڕۆیشـت سـەیریکردو ووتـی: (ئـا ئـەوەتا بـەرخی
خـودا.) [37]کـاتێ دوو قوتابـیەکە گوێـیان لەمە بوو،
دوای عیسـا کـەوتن. [38]عیسـا ئاوڕیدایـەوەو
سـەیریکرد ئـەوان بـەدوایەوەن، لێیپرسین: (چیتان
دەوێـت؟) ووتـیان: (ڕابـی، (واتـە مامۆستا) لەکوێ
دەژیـت؟) [39]وەڵامـی دانەوەو ووتی: (وەرن، ببینن.)
ئیـنجا لەگەڵی ڕۆیشتنو ئەو شوێنەیان بینی کە تیایدا
دەژیـا، کـات نزیکەی چواری پاش نیوەڕۆ بوو، ئەو
ڕۆژە لەگـەڵی مانـەوە. [40]ئـەندەراوس کـە بـرای
شەمعون پەترۆس بوو، یەکێ بوو لەو دووانەی دوای
عیسـا کـەوتن، دوای ئەوەی گوێیان لەقسەی یەحیا
بوو. [41]هەر کە ئەندەراوس شەمعونی برای دۆزییەوە،
پـێی ووت: (مەسـیحمان دۆزیـەوە) واتـە
دەستنیشانکراو. [42]ئینجا بردی بۆ لای عیسا، عیسا
بـەووردی تـێیڕوانی و ووتـی: (تۆ شەمعونی کوڕی
یۆنـای، بـەڵام مـن بانگـت دەکـەم کـێفا❖، واتـە
پەترۆس.)
[43]بـۆ بـەیانی عیسا بڕیاریدا بڕوات بۆ ناوچەی
جەلـیل، کاتێ فیلیپۆسی دۆزیەوە، پێی ووت: (دوام
کـەوە!) [44]فیلیـپۆس وەك ئـەندەراوسو پەتـرۆس
خـەڵکی شـاری بەیت سەیدا بوو. [45]ئینجا فیلیپۆس
نەسـەنائیلی دۆزیـەوە پـێی ووت: (ئـەوەی موسـا
لـەتـەوراتدا لەسـەری نووسـیوەو پێغەمبەرانـیش
لەپەرتووکەکانـیان، دۆزیمانـەوە. ئـەو کەسە عیسای
کوڕی یوسفی خەڵکی ناسیرەیە.) [46]نەسەنائیل ووتی:
(ئایـا لـەشـاری ناسـیرە شـتی چـاك هەڵدەکەوێ؟)
فیلیپۆس پێی ووت: (وەرە سەیرکە!)
[47]کـە عیسـا نەسـەنائیلی بینی وا بەرەو ڕووی
دێـت، ووتـی: (بێگومـان ئەمـە ئیسـرائیلییەکی
بێغەلوغەشـە!) [48]نەسـەنائیل لەعیسـای پرسـی:
(لـەکوێ دەمناسیت؟) عیسا لەوەڵامدا ووتی: (کاتێ
لەژێـر دارهەنجیرەکـە بوویـت تۆم بینی، پێش ئەوەی
فیلیـپۆس بانگـتبکات.) [49]ئینجا نەسەنائیل هاواری

❖[illegible] .پەترۆس.

کردو ووتی: (ئەی مامۆستا، تۆ ڕۆڵەی خودایت! تۆ پادشای ئیسرائیلیت!) 50عیسا پێی ووت: (ئایا باوەڕت هێنا چونکە پێم ووتیت تۆم لەژێر دارهەنجیرەکە بینی؟ بزانە کاری لەمەش مەزنتر دەبینیت!) 51دیسان ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم، ئێوە ئاسمان بەکراوەیی دەبینن‌و فریشتەی خودا دەبینن لەبەرزبوونەوەو هاتنەخوارەوەیان لەسەر ڕۆڵەی مرۆڤ.)

شایی لەقانا

2

لەڕۆژی سێهەمدا لەدێی قانا لەناوچەی جەلیل شاییەك هەبوو، دایکی عیساش ئامادەی ئەو شاییە بوو، 2هەروەها عیساو قوتابییەکانیشی بانگ‌کرابوون بۆ ئەم شاییە. 3کاتێ شەراب تەواو بوو، دایکی چووە لای عیساو پێی ووت: (هیچ شەرابیان نەماوە!) 4 ئەویش پێی ووت: (ئەمە پەیوەندی بەمنەوە هەیە یان بەتۆ؟ هێشتا کاتی من نەهاتووە!) 5دوایی دایکی عیسا بەئیشکەرەکانی ووت: (ئەوەی ئەو فەرمانتان پێدەدات بیکەن.) 6لەوێدا شەش کوپەی بەردین هەبوو، جوولەکەکان ئاوەکەیان بەکاردەهێنا بۆ پاك‌کردنەوە بەپێی خووڕەوشتی خۆیان، کوپەکان هەریەکەی هەشتا تا سەدو بیست لیتریان دەگرت. 7 جا عیسا بەئیشکەرەکانی ووت: (کوپەکان پڕکەن لەئاو.) ئەوانیش کوپەکانیان تا سەر پڕکرد. 8ئەوسا پێی ووتن: (ئێستا لێی‌دەرکەن‌و بیبەن بۆ سەرپەرشتیکەری شاییەکە!) ئەوانیش وایان کرد. 9 کاتێ سەرپەرشتیکەر تامی ئەو ئاوەی کرد کە گۆڕابوو بۆ شەراب، بەڵام سەرچاوەکەی نەدەزانی، ئەوەی ئیشکەرەکان دەیانزانی چۆنە و چیە، ئەوسا زاوای بانگ‌کردو 10پێی ووت: (خەڵکی لەپێشەوە شەرابە چاکەکە دادەنێن‌و دوای کەمێك خواردنەوە، شەرابی تر دەهێنن کە ئەوەندە باش نەبێ وەکو ئەوەی یەکەم. بەڵام تۆ شەرابە باشەکەت هێشتۆتەوە بۆ ئێستا!)

11ئەمە یەکەمین نیشانەی سەرسوڕهێنەر بوو کە عیسا لەدێی قانای ناوچەی جەلیل کردی، ئەوەی تیایدا شکۆمەندی خۆی دەرخست‌و قوتابییەکانی باوەڕیان پێهێنا. 12دوای ئەمە عیساو دایکی‌و براکانی‌و قوتابییەکانی چوون بۆ شاری کەفەرناحوم، چەند ڕۆژێك لەوێ مانەوە.

پاکسازی پەرستگا

13کاتێ جەژنی تێپەڕبوونی جوولەکە نزیك بووەوە، عیسا چوو بۆ قودس، 14لەپەرستگادا* ئەوانەی بینی کە مانگاو مەڕو کۆتریان دەفرۆشت، هەروەها پارەگۆڕەوەکان لەبەردەم مێزەکانیان دانیشتبوون، 15عیسا لەگوریس قامچیەکی دروست‌کردو ئەوانەی لەپەرستگادا بوون بەخۆیان‌و مەڕو مانگاوە هەموویانی دەرکرد. پارەی پارەگۆڕەوەکانی پەرشوبڵاوکردەوەو مێزەکانیانی سەرەوژێر کرد، 16ئینجا بەکۆتر فرۆشەکانی ووت: (ئەم شتانە لێرە ببەنە دەرەوە! چۆن دەوێرن ماڵی باوکم بکەنە بازاڕ؟) 17لێرەدا قوتابییەکان ئەو ئایەتەیان

بیرکەوتەوە کە لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {
دڵگەرمی بۆ ماڵەکەت دەمسوتێنێ}.
18 دەسەڵاتدارانی جوولەکە بەرهەڵستی
عیسایان کردو ووتیان: (نیشانەیەکمان بۆ بهێنەوە
دەستنیشانی دەسەڵاتت بکات بۆ ئەو کارەی
کردت!) 19 جا عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەم
پەرستگایە بڕوخێنن، لەسێ ڕۆژدا دروستی
دەکەمەوە.) 20 ئەوسا جوولەکەکان پێیان ووت: (ئەم
پەرستگایە بەچل و شەش ساڵ دروستکراوە، تۆ
بەسێ ڕۆژ دروستیدەکەیتەوە؟) 21 بەڵام ئەو
پەرستگایەی ئەو دەربارەی قسەی دەکرد، لەشی
خۆی بوو. 22 کاتێ عیسا لەناو مردووان هەستایەوە،
ئەوسا قوتابیەکانی ئەم قسەیەی عیسایان بیرکەوتەوە،
ئینجا باوەڕیان هێنا بەکتێب*و بەو ووتانەی عیسا
ووتبووی.

23 کاتێ عیسا لەجەژنی تێپەڕبووندا لەقودس
بوو، خەڵکێکی زۆر ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرانەیان
بینی کە کردیو باوەڕیان بەناوی ئەو هێنا. 24 بەڵام
عیسا متمانەی پێ نەکردن، چونکە هەموو خەڵکی
دەناسی. 25 ئەو پێویستی بەکەس نەبوو شایەتی بۆ بدا
دەربارەی مرۆڤ، چونکە ناوەڕۆکی مرۆڤی دەناسی.

لەدایك بوون لەرۆح

3

پیاوێك هەبوو لەفەریسیەکان ناوی نیقۆدیمۆس بوو،
ئەندام بوو لەئەنجوومەنی جوولەکەکان. 2 بەشەو بۆ
لای عیسا هاتو پێی ووت: (مامۆستا، ئێمە دەزانین
تۆ مامۆستایەکی لەلای خوداوە هاتوویت، چونکە
ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرانەی تۆ دەیکەیت، کەس
ناتوانێ بیکات گەر خودای لەگەڵدا نەبێت.) 3 ئینجا
عیسا پێی ووت: (ڕاستی ڕاستیت پێ دەڵێم، کەس
ناتوانێت پادشاهێتی خودا ببینێت گەر لەئاسمانەوە
لەدایك نەبێت.) 4 نیقۆدیمۆس لێیپرسی: (مرۆڤ چۆن
دەتوانێت بەپیری لەدایك ببێتەوە؟ خۆ جارێکیکە
ناچێتەوە سکی دایکیو سەرلەنوێ لەدایك بێتەوە!)
5 عیسا وەڵامی دایەوەو ووتی: (ڕاستی ڕاستیت پێ
دەڵێم، کەس ناتوانێ بچێتە ناو پادشاهێتی خودا گەر
لەئاو و لەڕۆح لەدایکنەبێتەوە. 6 چونکە ئەوەی لە
لەشەوە لەدایك دەبێ لەشە، ئەوەش کە لە ڕۆحەوە
لەدایك دەبێت ڕۆحە، 7 کەواتە سەرت سوڕنەمێنێ
کە دەڵێم: پێویستە لەئاسمانەوە لەدایك ببنەوە. 8 شنەبا
بۆ هەر شوێنێ کە ئارەزووی لێبێت هەڵدەکاتو
گوێمان لە دەنگەکەی دەبێت، بەڵام نازانرێ
لەکوێوە دێتو بۆکوێ دەڕوات. هەر بەم شێوەیەشە
هەموو ئەوانەی لە ڕۆحەوە لەدایك دەبن.)
9 دیسان نیقۆدیموس پرسیاریکردەوە: (چۆن
ئەمە ڕوودەدات؟) 10 عیسا وەڵامی دایەوە: (تۆ
مامۆستایەکی ئیسرائیلیو ئەمە نازانی! 11 ڕاستی
ڕاستیت پێدەڵێم: ئێمە ئەوە دەڵێین کە دەیزانینو
شایەتی بۆ ئەوە دەدەین کە دەیبینین، لەگەڵ ئەوەشدا
ئێوە شایەتیەکەمان قبوڵ ناکەن. 12 باسی شتە
زەمینیەکانتان بۆ دەکەم، باوەڕناکەن، ئیتر چۆن باوەڕ
دەکەن ئەگەر باسی شتی ئاسمانیتان بۆ بکەم؟ 13 هیچ
کەسێ نەچۆتە ئاسمان جگە لەوەی لەئاسمان هاتۆتە

خوارەوە، ئەویش ڕۆڵەی مرۆڤە. [14]جا چۆن موسا
مارەکەی لەبیاباندا* بەدارەوە هەڵواسی، بەهەمان
شێوە ڕۆڵەی مرۆڤیش دەبێ هەڵواسرێ، [15]تاوەکو
هەرکەسێك باوەڕی پێبێنێ ژیانی هەتاهەتایی
دەسکەوێ.)

خۆشەویستی خودا بۆ جیهان

[16](چونکە خودا بەم جۆرە جیهانی
خۆشەویست تەنانەت تاقە ڕۆڵەی خۆی پێشکەش
کرد، هەتا هەموو ئەوانەی باوەڕی پێدەکەن لەناو
نەچن، بەڵکو ژیانی هەتاهەتایی بەدەست بهێنن. [17]
چونکە خودا ڕۆڵەی نەنارد بۆ تاوانبارکردنی جیهان،
بەڵکو ناردی تا جیهان ڕزگار بێت بەهۆی ئەوەوە.
[18]ئەوەی باوەڕی پێدەهێنێ تاوانبار ناکرێ، بەڵام
ئەوەی باوەڕی پێناهێنێ تاوانبارکراوە، چونکە
باوەڕی بەناوی تاقە ڕۆڵەی خودا نەهێناوە. [19]ئەمەش
حوکمەکەیە: ڕووناکی هات بۆ جیهان، بەڵام
خەڵکەکە حەزیان لەتاریکی کرد لەجیاتی ڕووناکی،
چونکە کردەوەیان خراپ بوو. [20]هەر کەسێك
خراپە بکات ڕقی لەڕووناکیە، نایەتە لای ڕووناکی
نەوەك کردەوەکانی ئاشکرا ببێ. [21]بەڵام ئەوەی
بەڕێگای ڕاستیدا دەڕوات، بۆ لای ڕووناکی دێت
تاکو کردەوەکانی دەرکەوێت کە بەهۆی خوداوە
کراوە.)

عیساو شایەتی یەحیا

[22]دوای ئەوە عیساو قوتابیەکانی ڕۆیشتن بۆ
شارەکانی یەهودیە، لەوێ لەگەڵیان مایەوە،
دەستی‌کرد بەخەڵك لە ئاوهەڵکێشان. [23]هەروەها
یەحیا لەکانی نون لەنزیك شاری سالیم خەڵکی لە
ئاوهەڵدەکێشا، چونکە ئاوی ئەوێ زۆر بوو
خەڵکەکە دەهاتن‌و لەوێ لەئاوهەڵدەکێشران. [24]
هێشتا یەحیا نەخرابووە بەندیخانەوە. [25]لەوێدا
گفتوگۆیەکی گەرم کەوتە نێوان قوتابییەکانی یەحیا
لەگەڵ جوولەکەیەك دەربارەی پاك‌کردنەوە. [26] جا
چوون بۆ لای یەحیاو پێیان ووت: (مامۆستا، ئەو
پیاوەی بینیمان لەگەڵت لەپشتی ڕووباری
ئوردونەوە، ئەوەی شایەتیت بۆدا، ئێستا ئەویش
خەڵك لەئاوهەڵدەکێشێ‌و هەموو خەڵکەکە دەڕۆن
بۆ لای ئەو!)
[27]یەحیاش وەڵامی دایەوە: (پیاو دەتوانێ تەنها
ئەوە وەرگرێ کە لەئاسمانەوە پێی دراوە! [28]ئێوە
خۆتان شایەتن کاتێ ووتم: من مەسیح نیم، من پێش
ئەو نێرراوم. [29]بووك بۆ زاوایە! بەڵام هاوڕێی زاوا
ئەوەی لەچاوەڕوانیدایە کاتێ گوێی لەدەنگی زاوا
دەبێ، دڵشاد دەبێ. جا ئەوەتا ئەم خۆشیەم هاتەدی.
[30]دەبێت ئەو زیادبکات و منیش کەم.)
[31]ئەوەی لەسەرەوە هاتووە لەسەرووی
هەمووانە. بەڵام ئەوەی لە زەویە ئەو زەمینیەو هەر
لەبارەی کاروباری زەمینی دەدوێ. جا ئەوەی
لەئاسمانەوە هاتووە لەسەرووی هەمووانە، [32]ئەو
شایەتی ئەوە دەدات کە بینیویەتی‌و بیستوویەتی، بەڵام
کەس شایەتیەکەی وەرناگرێ! [33]ئەوەی شایەتیەکەی
وەردەگرێ، دەیسەلمێنێ کەوا خودا ڕاستە، [34]چونکە

ئەوەی خودا ناردوویەتی بەووشەی خودا دەدوێ،
لەبەرئەوەی خودا بەپێوانە ڕۆح نادات. [35]باوك
ڕۆڵەی خۆی خۆش‌دەوێ، هەموو شتێكی خستوتە
ژێر دەستی. [36]ئەوەی باوەڕ بەڕۆڵەكە بهێنێ، ژیانی
هەتاهەتایی هەیە. ئەوەش كە گوێڕایەڵی ڕۆڵەكە نابێ
ژیان نابینێت، بەڵكو تووڕەیی خودای بەسەردا
دەچەسپێ.

ژنێكی سامری

4

فەریسیەكان بیستیان كە عیسا قوتابی زۆری هەیەو
لەیەحیا زیاتر خەڵكی لەئاوهەڵدەكێشێ، [2]هەرچەندە
خۆی خەڵكی لەئاوهەڵنەدەكێشا بەڵكو قوتابیەكانی.
[3]كاتێ عیسا بەمەی زانی ناوچەی یەهودیەی
بەجێ‌هێشتو گەڕایەوە بۆ ناوچەی جەلیل. [4]
دەبووایە بەناوچەی سامیرەدا* بڕۆشتایە، [5]لەوێ
گەیشتە شارێكی سامری پێی‌دەوترا سوخار، نزیك
بوو لەو پارچە زەوییەی یاقوب بەیوسفی كوڕی
دابوو، [6]بیری یاقوبیش لەوێ‌بوو. جا چونكە عیسا
ماندووی گەشتەكە بوو، كاتیش نزیكەی دوانزەی
نیوەڕۆ بوو، لەسەر قەراغی بیرەكە دانیشت. [7]ژنێكی
سامری هاتە سەر بیرەكە بۆ ئەوەی ئاو بەرێ، عیسا
پێی ووت: (هەندێ ئاوم بدەرێ!) [8]قوتابیەكانی چوو
بوونە ناو شار تا خواردن بكڕن. [9]ئینجا ژنە
سامرییەكە پێی ووت: (تۆ جوولەكەیتو منیش
سامری، چۆن داوای ئاوم لێ‌دەكەیت؟) چونكە
جوولەكەكان تێكەڵی سامرییەكان نەدەبوون. [10]
عیساش بەژنەكەی ووت: (ئەگەر تۆ بەخشینی خودا
بزانیتو ئەوەی پێت دەڵێ ئاوم بدەرێ بزانی كێیە،
ئەوسا تۆ داوات لێ‌دەكردو ئەویش ئاوی ژیانی
پێت‌دەدا!) [11]ژنەكە پێی ووت: (بەڵام گەورەم، تۆ
هیچت پێ نییە بۆ دەرهێنانی ئاو و بیرەكەش قووڵە.
ئیتر ئاوی ژیانت لەكوێ بوو؟ [12]ئایا تۆ لەیاقوبی
باوكمان گەورەتری كە ئەم بیرەی بۆ
بەجێ‌هێشتووین، ئەوەی خۆیو منداڵو ئاژەڵی لێیان
خواردۆتەوە؟) [13]عیساش پێی ووت: (هەر كەسێ
لەم ئاوە بخواتەوە دیسان تینووی دەبێتەوە. [14]بەڵام
ئەوەی لەو ئاوە بخواتەوە كە من دەیدەمێ، هەرگیز
تینووی نابێ، بەڵكو ئەو ئاوەی من دەیدەمێ دەبێ
بەكانییەك، لەناخیدا هەڵدەقوڵێو ژیانی هەتاهەتایی
پێ‌دەبەخشێ.)

[15]ئەوسا ژنەكە پێی ووت: (گەورەم، ئەو ئاوەم
بدەرێ تاتینووم نەبێو جارێكی كە نەگەڕێمەوە بۆ ئێرە
ئاو بەرم!) [16]عیساش پێی ووت: (بڕۆ، مێردەكەت
بانگ‌بكەو بگەڕێوە بۆ ئێرە.) [17]ئەویش وەڵامی
دایەوە: (مێردم نییە!) عیساش ووتی: (ڕاست دەكەی
كە دەڵێیت مێردم نییە. [18]لەڕاستیدا تۆ پێنج مێردت
هەبوو، ئەوەی ئێستاش لەگەڵی دەژی مێردت نییە.
ئەمەشت بەڕاستی ووت!) [19]ئینجا ژنەكە پێی ووت:
(گەورەم، من وای دەبینم تۆ پێغەمبەری. [20]
باوباپیرانمان خودایان لەم شاخەدا پەرستووە، بەڵام
ئێوەی جوولەكە دەڵێن دەبێ تەنها قودس مەڵبەندی
خوداپەرستی بێ.) [21]عیسا وەڵامی دایەوە: (باوەڕم
پێ‌بكە ئەی ئافرەت، كاتێ دێ كەوا ئێوە باوك

نەلەسەر ئەم شاخەو نەلەقودس دەپەرستن. 22ئێوەی
سامری نازانن کێ دەپەرستن، بەڵام ئێمە دەزانین کێ
دەپەرستین چونکە ڕزگاری لە جوولەکەوەیە. 23جا
ئەو کاتە دێت کەوا ئێستایە، کاتێ خواپەرستە
ڕاستەکان باوك بەڕۆحو بەڕاستی دەپەرستن، چونکە
خودا ئەو جۆرە خواپەرستانەی دەوێ. 24خودا
ڕۆحە، ئیتر لەبەرئەوە دەبێ ئەوانەی دەیپەرستن
بەڕۆحو بەڕاستی بیپەرستن.) 25ژنەکە پێی ووت:
(من دەزانم مەسیح (واتە دەستنیشانکراو) دێت،
هەر کاتێ ئەو هات هەموو شتێکمان بۆ
ڕووندەکاتەوە.) 26عیسا وەڵامی دایەوە: (من ئەوم،
ئەوەی قسەت لەگەڵ دەکات!).

27لەوکاتەدا قوتابیەکان گەیشتن، سەریانسوڕما
کاتێ بینییان قسە لەگەڵ ئەو ژنە دەکات. لەگەڵ
ئەوەش کەسیان پێیان نەووت: (چیت لێی دەوێ؟
یاخود بۆچی گفتوگۆی لەگەڵ دەکەیت؟) 28ئینجا
ژنەکە گۆزەکەی بەجێهێشتو گەڕایەوە ناو شار،
بەخەڵکەکەی ووت: 29(وەرن، ئەو پیاوە ببینن هەر
چیەکم کردووە پێیووتم! ڕەنگە ئەو مەسیح بێ؟) 30
ئیتر دانیشتوانی سوخار هاتنەدەرەوەو بەرەو لای
چوون.

31لەوکاتەدا قوتابیەکانی زۆریان لێدەکردو
پێیان دەووت: (مامۆستا، شتێ بخۆ.) 32بەڵام ئەو
وەڵامی دانەوە: (من خواردنێکم هەیە دەیخۆم کە ئێوە
نایزانن.) 33قوتابیەکانی لەنێوان خۆیاندا دەستیانکرد
بەپرسیارکردن: (ئایا کەس خواردنی بۆ هێناوە؟) 34
عیساش پێی ووتن: (خواردنی من ئەوەیە خواستی
ئەوە بەئەنجام بگەێنم کە ناردوومیو کاروبارەکانی
جێ بەجێ بکەم. 35ئەی خۆتان نالێن: (پاش چوار
مانگ کاتی دروێنە دێ!) بەڵام من پێتان دەڵێم:
چاوتان بکەنەوەو سەیری کێڵگەکان بکەن، ئەوەتا
پێگەیشتوونو کاتی دروێنەیان هاتووە. 36
دروێنەکەریش کرێی خۆی وەردەگرێ، بەرووبووم
کۆدەکاتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی، ئەوسا چێنەرو
دروێنەکەر بەیەکەوە دڵشاد دەبن، 37ئینجا ئەو
ووتەیە ڕاستە کە دەڵێ: (یەکێ دەچێنێو ئەویکەش
دروێنە دەکات.) 38من ئێوەم ناردووە بۆ دروێنەیەك
کە پێوەی ماندوو نەبوون، کەسانیتر پێوەی
ماندووبوونو ئێوە بەری ماندووبوونەکەیان دەخۆن.)

39ژمارەیەکی زۆر لە سامریەکانی دانیشتووی
ئەو شارە باوەڕیان بەعیسا هێنا بەهۆی قسەی ئەو
ژنەوە کە ووتی: (هەرچیەکم کردبوو هەمووی
پێووتم.) 40کاتێ سامریەکان هاتن بۆ لای، داوایان
لێکرد لایان بمێنێتەوە، ئەویش لەوێ دوو ڕۆژ
مایەوە، 41بەهۆی ووشەکانیەوە ژمارەی ئەوانەی
باوەڕیان پێهێنا زۆر زیادی کرد، 42ئەوسا خەڵکەکە
بەژنەکەیان ووت: (لەئێستا بەدواوە ئیتر ئێمە بەهۆی
قسەی تۆوە باوەڕ ناکەین، بەڵکو باوەڕ دەکەین
چونکە خۆمان گوێمان لێیبوو، زانیمانو بۆمان
دەرکەوت، ئەو پیاوە بەڕاستی ڕزگارکەری جیهانە!)

چاکردنەوە بەووشە

43پاش دوو ڕۆژ ئەوێی بەجێهێشتو ڕۆیشتە
جەلیل، 44چونکە عیسا خۆی ووتبوی: (پێغەمبەر

لەووڵاتی خۆیدا ڕێزی لێ‌ناگیرێ!) [45]کاتێ عیسا گەیشتە ناوچەی جەلیل دانیشتوانی پێشوازیان لێ‌کرد، هەرچیەکی کردبوو لەقودس لەجەژنی تێپەڕبوون بینیبوویان، چونکە ئەوانیش لەوێ بوون.

[46]جارێکی‌کە سەردانی شاری قانای ناوچەی جەلیلی‌کرد، ئەو شوێنەی تیایدا ئاوی کرد بەشەراب، لەشاری کەفەرناحوم پیاوێك لەدەست‌وپێوەندی پادشا، کوڕێکی نەخۆشی هەبوو. [47]کاتێ پیاوەکە بیستی عیسا ناوچەی یەهودیەی بەجێ‌هێشتووەو هاتووە بۆ ناوچەی جەلیل، هاتە لای‌و لێی پاڕایەوە لەگەڵی بچێت بۆ ئەوەی کوڕەکەی کە لەسەرەمەرگدا بوو چاك بکاتەوە. [48]ئینجا عیسا ووتی: (باوەڕ ناکەن هەتا ئایەت‌و نیشانەی سەرسوڕهێنەر نەبینن!) [49]لێرەدا پیاوەکە ووتی: (گەورەم، وەرە لەگەڵم پێش ئەوەی کوڕەکەم بمرێ!) [50]عیسا لەوەڵامدا ووتی: (بڕۆ! کوڕەکەت زیندووە!) پیاوەکە باوەڕی بەووشەکانی کردو ئەوێی بەجێ‌هێشت. [51]کاتێ پیاوەکە بەڕێگاوە بوو هەندێ لەکۆیلەکانی تووش بوو، مژدەیان دایە کە کوڕەکەی زیندووە، [52]ئەویش لێی‌پرسین لەچ کاتێکدا چاك بووەوە، لەوەڵامدا ووتیان: (دوێنێ لە کاژێری یەکی دوای نیوەڕۆ تایەکە بەریدا.) [53]بەمە باوکەکە زانی ئەو کاژێرە ئەوکاتە بوو کە عیسا پێی ووت کوڕەکەت زیندووە. ئەوسا خۆی‌و خاوخێزانی هەموو باوەڕیان هێنا. [54]ئەم نیشانە سەرسوڕهێنەرە نیشانەی دووەم بوو عیسا کردی دوای ئەوەی ناوچەی یەهودیەی بەجێ‌هێشت‌و بەرەو ناوچەی جەلیل ڕۆیشت.

چاکردنەوە لەڕۆژی شەممە

5

دوای ئەوە لەکاتی جەژنێکی جولەکە عیسا چوو بۆ قودس، [2]لەنزیك دەروازەی مەڕ حەوزێك هەبوو بەعیبری پێیان دەووت بەیتی حەسدا، لەدەوروپشتی پێنج هۆڵی لێ‌بوو. [3]لەوێدا ژمارەیەکی زۆر نەخۆش کەوتبوون لەکوێرو شەلو گۆج، ﴿چاوەڕێیان دەکرد ئاوی حەوزەکە بشلەقێ، [4]چونکە فریشتەیەك جار جارە دەهات بۆ حەوزەکەو ئاوەکەی دەشلەقاند، جا ئەوەی یەکەم کەس بچووبایە ناو حەوزەکە، چاك دەبووەوە جۆری نەخۆشیەکەی هەرچیەك بووایە.﴾ [5]کابرایەك لەوێ بوو ماوەی سی‌وهەشت ساڵ بوو نەخۆش بوو. [6]کاتێ عیسا کابرای بینی لەوێدا پاڵ‌کەوتووە، زانی ماوەیەکی دوورو درێژی بەم جۆرە بەسەربردووە، لێی‌پرسی: (دەتەوێ چاك‌ببیتەوە؟) [7]کابرای نەخۆش وەڵامی دایەوە: (گەورەم، کەسم نییە یارمەتیم‌بدات‌و بمخاتە ناو حەوزەکە کاتێ ئاوەکە دەشلەقێ. کاتێ هەوڵدەدەم بچمە ناویەوە یەکێکی‌تر پێشم دەکەوێ‌و دەچێتە ناو ئاوەکە.) [8]ئەوسا عیسا پێی ووت: (هەستە! نوینەکەت هەڵگرەو بڕۆ!) [9]دەست‌بەجێ کابرا چاك بووەوەو نوێنەکەی هەڵگرت‌و ڕۆیشت. ئەو ڕۆژەش شەممەبوو.

[10]بۆیە دەسەڵاتدارانی جولەکە بەکابرای چاك‌بوویان ووت: (ئەمڕۆ شەممەیە. ناشێ نوینەکەت

هەڵگری!) [11]کابراش وەڵامی دانەوە: (ئەوەی چاکی
کردمەوە پێیووتم: (نوێنەکەت هەڵگرەو برۆ!)) [12]
ئەوانیش لێیان پرسی: (کێ پێی ووتی: نوینەکەت
هەڵگرەو برۆ؟) [13]بەڵام کابرای کە چاکبووەوە
نەیدەزانی ئەو کێیە، چونکە عیسا بێئەوەی هەستی
پێبکرێ خۆی کێشایەوە لەو شوێنەی خەڵکەکەی
لێبوو. [14]دوایئەوە عیسا کابرای لەپەرستگادا
بینی پێی ووت: (ئا ئەوەتا چاکبوویتەوە. جارێکیکە
مەگەڕێرەوە بۆ گوناه تاوەکو شتی خراپترت بەسەر
نەیەت!) [15]ئینجا کابرا ڕۆیشتو بەجوولەکەکانی
ووت کە عیسا چاکی کردۆتەوە. [16]ئیتر
جوولەکەکان دەستیانکرد بەچەوساندنەوەی عیسا،
چونکە ئەو کارانەی لەڕۆژی شەممەدا دەکرد.

باوکو ڕۆڵە

[17]بەڵام عیسا پێی ووتن: (تاوەکو ئێستاش
باوکم هەر کاردەکات، منیش هەروەها کاردەکەم!)
[18]جا لەبەرئەوە هەوڵدانی جوولەکەکان پەرەیسەند
بۆ کوشتنی، تەنها لەبەرئەوە نا کە بەرپێچی ڕۆژی
شەممەی کرد بوو، بەڵکو لەبەرئەوەی ووتی خودا
باوکیەتی، بەمەش خۆی یەکسان دەکرد لەگەڵ
خودا. [19]عیسا پێی ووتن: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم:
ڕۆڵە ناتوانێ بەتەنها لەخۆیەوە هیچ بکات، بەڵکو
دەبینێ باوکی چی دەکات ئەویش ئەوە دەکات.
هەموو شتێ کە باوك دەیکات، ڕۆڵەش هەمان شت
دەکات. [20]چونکە باوك ڕۆڵەی خۆی خۆشدەوێ،
هەرچییەك دەکات نیشانیدەدات، هەروەها لەم
کارەش گەورەتری نیشاندەدات، ئەوسا سەرسام
دەبن. [21]هەروەك چۆن باوك مردووان
هەڵدەسێنێتەوەو زیندوویان دەکاتەوە، هەروەها
ڕۆڵەش هەرکەسێکی بوێ زیندووی دەکاتەوە. [22]
باوك حوکم بەسەر کەس نادات، بەڵکو هەموو
دەسەڵاتی حوکمدانی داوە بە ڕۆڵە، [23]جا با هەموو
ڕێزی ڕۆڵە بگرن هەروەك چۆن ڕێزی باوك دەگرن.
هەر کەسێکیش ڕێزی ڕۆڵە نەگرێ ڕێزی ئەو باوکە
ناگرێ کە ناردوویەتی.

لەمردنەوە بەرەو ژیان

[24]ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی گوێ
لەووشەکەم بگرێو باوەڕبهێنێ بەوەی ناردوومی
ژیانی هەتاهەتایی دەبێ، لەڕۆژی دوایدا حوکم
نادرێ بەسەری، چونکە ئەو لە مردنەوە پەڕیوەتەوە
بۆ ژیان. [25]ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەو کاتە دێو
ئەوەتا ئێستا هاتووە، کەوا مردووان گوێیان لە
دەنگی ڕۆڵەی خودا دەبێ، ئینجا ئەوانەی گوێیان
لێیدەبێ زیندوودەبنەوە. [26]چونکە هەروەك باوك
سەرچاوەی ژیانە، بەم جۆرەش بەڕۆڵەی داوە
سەرچاوەی ژیان بێ، [27]دەسەڵاتی حوکم بەسەردانی
داوەتێ چونکە ئەو ڕۆڵەی مرۆڤە. [28]سەرتان لەمە
سوڕنەمێنێ: کاتێك دێ هەموو ئەوانەی لەناو
گۆڕدان گوێیان لەدەنگی دەبێو [29]دێنە دەرەوە، جا
ئەوانەی کرداری چاکیان کردووە بەرەو
هەستانەوەی ژیان دەڕۆن، بەڵام ئەوانەی کرداری
خراپیان کردووە بەرەو هەستانەوەی حوکم

بەسەردان.
30من ناتوانم لەخۆمەوە هیض بکەم،
بەڵکو حوکم دەدەم بەپێی ئەوەی گوێم
لێدەبێ، حوکمم بەسەردانەکەشم
دادپەروەرانەیە، لەبەر ئەوەی هەوڵ نادەم
خواستی خۆم بهێنمەدی، بەڵکو خواستی
ئەوەی کە ناردوومی.

شایەتی باوك بۆ ڕۆڵەی خۆی

31ئەگەر خۆم شایەتی بۆخۆم بدەم شایەتیەکەم
ڕاست نییە، 32بەڵام یەکێکی کە شایەتیم بۆ دەدات،
منیش دەزانم ئەو شایەتیەی بۆ منی دەدات ڕاستە. 33
ئێوە نێرراوتان ناردە لای یەحیا ئەویش شایەتی بۆ
ڕاستیدا. 34من ئەمە دەڵێم لەبەرئەوە نییە من پشت
بەشایەتی مرۆڤ دەبەستم، بەڵکو لەپێناو
ڕزگاربوونتانە. 35یەحیا چرایەکی ڕووناکی هەڵکراو
بوو، حەزتان دەکرد ماوەیەك چێژ لەڕووناکیەکەی
وەرگرن. 36بەڵام من شایەتیەکی مەزنترم هەیە لەوەی
یەحیا، ئەویش شایەتی ئەو کارانەیە کە باوکم داوای
لێکردووم تەواوی بکەم. جا ئەوەی دەیکەم
بەئاشکرا شایەتی بۆ من دەدا کە باوك منی ناردووە،
37ئەو باوکەی منی ناردووە خۆشی شایەتی بۆ من
دەدا.

ئەوەی ئێوە هەرگیز دەنگیتان نەبیستووە،
هەروەها ڕواڵەتیتان نەبینیووە. 38ئەوەی ووشەکەی
لەدڵتاندا نیشتەجێ نەبوو، چونکە ئەوەتا ئێوە
باوەڕناکەن بەوەی ناردوویەتی. 39ئێوە کتێب
دەپشکنن چونکە لەو باوەڕەدان بەرەو ژیانی
هەتاهەتاییتان دەبات. ئەو پەرتووکانەش شایەتیم بۆ
دەدەن. 40بەڵام ئێوە ناتانەوێ بێن بۆ لای من تاکو
ژیانتان هەبێ. 41من شکۆمەندی لەخەڵك وەرناگرم.
42بەڵام من دەتانناسم، هەروەها دەزانم خۆشەویستی
خودا لە ناوەڕۆکتاندا نییە. 43جا ئەوەتا من بەناوی
باوکمەوە هاتووم پێم ڕازی نین، بەڵام پێشوازی لەوە
دەکەن کە بەناوی خۆیەوە دێت. 44ئەگەر ئێوە
شکۆمەندی لەیەکتری وەربگرن‌و ئەو شکۆمەندیەی
لەتاکە خوداوەیە داوانەکەن، ئیتر چۆن دەتوانن
باوەڕبهێنن؟ 45لەو باوەڕەدا مەبن من شکاتتان
لێبکەم لای باوك، لەوێ یەکێکی کە هەیە شکاتتان
لێبکات، ئەویش موسایە کە هیواتان پێیەتی. 46
ئەگەر باوەڕتان بەموسا بکردایە، ئەوسا باوەڕتان
بەمنیش دەکرد، چونکە ئەو لەبارەی منەوە
نووسیویەتی. 47کەواتە گەر ئێوە باوەڕنەکەن بەوەی
موسا نووسیویەتی، ئیتر چۆن باوەڕ بە قسەکانی من
دەکەن؟)

تێرکردنی پێنج هەزارکەس
6

دوای ئەمە عیسا پەڕییەوە ئەوبەری دەریاچەی جەلیل
کە دەریاچەی تەبەریەیە، 2ئینجا ژمارەیەکی زۆر
خەڵکی دوای کەوتن، چونکە نیشانەی
سەرسوڕهێنەری چاکبوونەوەی نەخۆشیان لێبینی.
3عیساو قوتابیەکانیشی چوونە سەر شاخێك‌و لەوێ
دانیشتن. 4هەروەها جەژنی تێپەڕبوونی

جوولەکەکانیش نزیك بوو. 5کاتێ عیسا سەیری
کردو بینی ژمارەیەکی زۆر بەرەو ڕووی دێن، بە
فیلیپۆسی ووت: (لەکوێ نان بکڕین تا نانی ئەم
هەمووە بدەین؟) 6ئەمەی ووت بۆئەوەی تاقی‌کاتەوە،
چونکە عیسا خۆی دەیزانی چی دەکات. 7فیلیپۆس
وەڵامی دایەوە: (گەر تەنانەت بایی دووسەد
دیناریش* نان بکڕین، بەشی ئەوە ناکات هەریەکەیان
پارچەیەکی بچووکی بەرکەوێ!) 8ئینجا ئەندەراوس،
برای شەمعون پەترۆس، کە یەکێك بوو لە
قوتابیەکانی پێی ووت: 9(لێرە کوڕێك هەیە پێنج نانی
جۆو دوو ماسی پێیە. بەڵام ئەمە چیە بۆ ئەم کۆمەڵە
گەورەیە؟) 10عیسا ووتی: (دایانبنیشێنن!) پیاوەکان
کە ژمارەیان پێنج هەزار کەسێك دەبوو لەوێدا
سەوزە گیایەکی زۆری لێبوو لەسەری دانیشتن. 11
عیسا نانەکانی هەڵگرتو سوپاسی خودای کرد،
ئینجا ئەوەندەی پێویستیان پێبوو دابەشی‌کرد بەسەر
دانیشتوان، هەمان شتیشی لە دوو ماسیەکە کرد. 12
کاتێ تێربوون، بە قوتابیەکانی ووت: (ئەو لەتە
نانانەی ماوەتەوە کۆی‌کەنەوە تاکو هیچ شتێك بەفیڕۆ
نەڕوات!) 13ئەوانیش کۆیان‌کردەوە، ئینجا لەپێنج
نانە جۆیەکە دوانزە سەبەتە لەتە نانی پاشماوەیان
کۆکردەوە لە نانخۆران. 14کاتێ خەڵکەکە ئەو
نیشانە سەرسوڕهێنەرەیان بینی کە عیسا کردی
ووتیان: (بەڕاستی، ئەمە ئەو پێغەمبەرەیە بۆ جیهان
هاتووە.) 15عیسا کە زانی ئەوان خەریکن بیرفێنن‌و
بیکەن بە پادشا، بەتەنها گەڕایەوە بۆسەر شاخ.

عیسا بەسەر ئاودا دەڕوات

16کاتێ ئێوارە داهات قوتابیەکانی هاتنەخوارەوە
بۆ دەریاچەکە، 17سواری بەلەمێك بوون‌و بەرەو
شاری کەفەرناحوم کە کەوتبووە بەری ئەوبەری
دەریاچەکەوە کەوتنە ڕێ. تاریکی داهات بەڵام عیسا
هێشتا نەگەیشتبووە لایان. 18ئینجا ڕەشەبایەکی بەهێز
هەڵی‌کرد، ئاوی دەریاچەکەی شڵەقاند. 19دوای
ئەوەی قوتابیەکان نزیکەی پێنج تا شەش کیلۆمەتر
سەولیان لێدا، عیسایان بینی نزیك دەبێتەوە
لەبەلەمەکەیان‌و بەسەر ئاوی دەریاچەکەدا دەڕوا.
ترسیان لێ‌نیشت. 20پێی ووتن: (منم، مەترسن!) 21
هەر ئەوەندەی داوایان لێ‌کرد سواری بەلەمەکەبێ،
یەکسەر بەلەمەکە گەیشتە شوێنی مەبەست.

22بۆ بەیانی، ئەو خەڵکەی لەسەر کەناری
ئەوبەری دەریاچەکە مابوونەوە تەنها یەك بەلەمیان
بینی، بەبیریشیان هاتەوە عیسا لەگەڵ قوتابیەکانی
سواری بەلەمەکە نەببوو، بەڵکو قوتابیەکانی بەتەنها
سواربوون. 23ئیتر چەند بەلەمێکی‌کە لەشاری
تەبەریەوە هاتن، لەنزیك ئەو شوێنە لەنگەریان گرت
کە ئەو نانەیان تیادا خواردبوو پاش ئەوەی خوداوەند
سوپاسی خودای لەسەرکردبوو. 24کاتێ خەڵکەکە
عیساو قوتابیەکانیان لەوێ نەبینی، سواری ئەو
بەلەمانە بوون‌و چوون بۆ کەفەرناحوم تا بەشوێن
عیسا بگەڕێن.

من نانی ژیانم

25جا کاتێ لەبەری ئەوبەری دەریاچەکەوە

دۆزیـیانەوە، پێـیان ووت: (مامۆستا، کەی گەیشتیتە
ئـێرە؟) 26عیساش لەوەڵامدا ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان
پێ‌دەڵـێم: ئـێوە بـەدوامدا دەگـەڕێن لەبەرئەوەنا کە
نیشـانەی سەرسـوڕهێنەرتان بینی، بەڵکو لەبەرئەوەی
لـەنانەکـەتان خواردو تێربوون. 27لەپێناوی خۆراکی
لەناوچوو ئیش مەکەن، بەڵکو لەپێناو ئەو خۆراکەی
دەمێنێـتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی، ئەوەی ڕۆڵەی مرۆڤ
دەتـانداتـێ، چـونکە ڕۆڵـە مـۆری خـودای باوکی
پـێوەیە.) 28لێرە پێیان ووت: (دەبێ ئێمە چی بکەین،
تـاکو کارەکـانی خـودا بکەین؟) 29ئەویش وەڵامی
دانـەوە: (ئەمەیـە کـاری خـودا: باوەڕبهێـنن بەوەی
ناردوویـەتی.) 30ئەوسـا پێیان ووت: (چ نیشانەیەکی
سەرسوڕهێنەر دەکەیت تا بیبینین‌و باوەڕت پێ‌بکەین؟
دەتوانـــی چـــی‌بکەیت؟ 31باوباپیرانمـــان مەنـــیان*
خـواردووە لـەبـیاباندا هەروەك نووسراوە: {ئەو لە
ئاسمانەوە نانی دانێ تا بیخۆن!})
32عیسـا پـێی‌ووتن: (ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم:
موسا نەبوو لەئاسمانەوە نانی دانێ، بەڵکو باوکمە نانی
ڕاسـتیتان دەداتـێ لـەئاسمانەوە. 33چونکە نانی خودا
ئەوەیـە کـە لـەئاسمانـەوە دابـەزیوەو ژیـان بەجـیهان
دەبەخشـێ.) 34پێـیان ووت: (گـەورە، هەموو کاتێ
ئـەو نانـەمان بـدەرێ.) 35عیسا وەڵامی دانەوە: (من
نـانی ژیـانم، ئـەوەی بێـتە لام برسـی نابێت، ئەوەش
بـاوەڕم پێ‌بهێـنێ هەرگـیز تیـنووی نـابێ. 36بـەڵام
هــەروەکو پـێم‌ووتــن ئـێوە منــتان بیــنی کەچــی
باوەڕناکـەن، 37جـا هەرکەسێك باوکم پێم‌دەبەخشێ
بـۆ لای مـن دێـت، هەرکەسـێکیش بێـتە لای مـن،
هەرگــیز دەری ناکەمــە دەرەوە. 38چــونکە مــن
لــەئاسمانـەوە دابـەزیوم، بـۆ ئـەوە نـا خواسـتی خۆم
بهێـنمەدی، بەڵکو بۆئەوەی خواستی ئەوە بهێنمەدی
کـە نـاردوومی. 39ئەمـەش خواسـتی ئەوەیە کە منی
نـاردووە: کەس نییە لەوانەی داویەتیە من لەناوبچێ،
بـەڵکو لـەڕۆژی دوایـیدا زیـندووی دەکەمەوە. 40
چـونکە خواسـتی بـاوکم ئەمەیـە: هەر کەسێ ڕۆڵە
ببیـنێ‌و بـاوەڕی پێ‌بهێـنێ، ژیـانی هەتاهـەتایی دەبێ،
لەڕۆژی دواییشدا زیندووی دەکەمەوە.)
41جوولەکـەکان دەسـتیانکـرد بـە نـاڕەزایی
دەربڕین بەرامبەر بەعیسا چونکە دەی‌ووت: (من ئەو
نانـەم لـەئاسمانەوە هاتۆتە خوارەوە.) 42ووتیان: (ئەمە
عیسـای کـوڕی یوسف نییە کە ئێمە دایك‌و باوکی
دەناسـین؟ ئێسـتا چـۆن دەڵـێ مـن لـە ئاسمانــەوە
هاتوومەتە خوارەوە؟)
43عیسـاش وەڵامـی دانـەوە: (لـەناو خۆتـاندا
بۆڵـەبـۆڵ مەکەن! 44هیچ کەسێ ناتوانێ بێتە لای من
گـەر بـاوك ئـەوەی منی ناردووە ڕاینەکێشێ، منیش
لەڕۆژی دواییدا زیندووی دەکەمەوە. 45لەپەڕتووکی
پێغەمبەراندا نووسراوە: {هەموو لەخوداوە فێردەبن}
، ئیتر هەرکەسێ گوێ لەباوك بگرێ‌و لێوەی فێربێ
بـۆ لای مـن دێت. 46ئەمەش مانای ئەوە نییە یەکێك
هـەبێ باوکی بینی‌بێ تەنها ئەوەی کە لەخوداوەیە ئەو
باوکی بینیوە.
47(ڕاسـتی ڕاسـتیتان پێ‌دەڵـێم: ئـەوەی باوەڕ
بهێـنێ ژیـانی هەتاهـەتایی هەیە. 48من نانی ژیانم. 49
باوباپیرانـتان لـەبـیاباندا مەنیان خوارد لەگەڵ ئەوەش

مـردن، 50بـەڵام ئـەوەتا ئـەو نانـەی لەئاسمان هاتۆتە
خـوارەوە، ئەوەی هەر مرۆڤێ لێی بخوات نامرێ. 51
مـن ئـەو نانـە زیندووەم لەئاسمانەوە هاتۆتە خوارەوە.
ئەوەی لەم نانە بخوا تاهەتایە دەژی. ئەو نانەش کە من
دەیدەم ئـەوە لەشمـە، دەیبەخشـم لەپێـناوی ژیانی
جیهاندا.)

52ئـەم قسـانە بووە هۆی دەمەقاڵەیەکی توندو
ڕەق لەنـێوان جوولەکەکاندا، ئینجا پرسیاریان‌کرد:
(چـۆن ئەمـە دەتوانـێ لەشـی خۆیمـان بداتـێ تـا
بـیخۆین؟) 53عیسا وەڵامی دانەوە: (ڕاستی ڕاستیتان
پێ‌دەڵـێم: ئەگـەر لـە لەشـی ڕۆڵەی مرۆڤ نەخۆنو
لـەخوێـنی نەخۆنـەوە، ژیـان لە ئێوەدا نییە. 54بەڵام
ئـەوەی لەشــم بخـواتو خوێـنم بخواتــەوە، ژیـانی
هەتاهــەتایی دەبـێ، هــەروەها لـــە ڕۆژی دوایــیدا
زیـندووی دەکەمـەوە، 55چـونکە لەشـم خۆراکـی
ڕاستەقینەیەو خوێنیشم خواردنەوەی ڕاستەقینەیە. 56
دیسـان هـەر کەسـێ لـە لەشـم بخوات و لەخوێنم
بخواتـەوە لـە مـندا جێگیردەبێو منیش لەئەودا. 57
چـۆن بـاوکی زیـندووم منی ناردووەو من زیندووم
بـەو باوکـە، هـەمانشـت بـەهۆی منەوە ئەوەی لە
لەشـم دەخـوات زیندوودەبێ. 58جا ئەمە ئەو نانەیە
لـەئاسمان هاتـەخوارەوە، ئەمەش وەکو ئەو مەنە نییە
کـە باوباپیرانـتان خواردیانو مردن. ئەوەی لەم نانە
بخوات تاهەتایە دەژی.)

59عیسـا ئەمانـەی هـەموو لەکەنیشـتدا ووت،
کاتێ لەشاری کەفەرناحوم خەڵکەکەی فێردەکرد.

قوتابییەکان گومان دەکەن

60زۆر لـەقوتابـیەکانی کـە گوێـیان لەمـە بوو
ووتـیان: (ئەم قسانە چەند گرانە! کێ دەتوانێ گوێی
لـێبگـرێ؟) 61عیسا هەستی‌کرد قوتابییەکانی بەهۆی
ئەمـەوە بۆڵـەبۆڵ دەکەن، ئەوسا لێی‌پرسین: (ئایا ئەمە
دەتـان‌خاتـە گومانـەوە؟ 62ئـەی ئەگەر ببینن ڕۆڵەی
مـرۆڤ بەرزبکرێتەوە بۆ ئەو شوێنەی لەپێشا لێی‌بوو؟
63ڕۆح ژیـان دەدات، بـەڵام لـەش بەکـەڵکی هـیچ
نایـەت. ئـەو ووشـانەی کـە پـێم‌ووتن ئەوانە ڕۆحو
ژیـانن. 64بــەڵام هەندێکـتان باوەڕناکـەن!) عیسـا
لەسـەرەتاوە دەیـزانی‌کێن ئەوانەی باوەڕی پێ‌ناکەن،
هـەروەها کێـیە ئـەوەی دەیـدا بەدەسـتەوە. 65ئینجا
ووتی: (لەبەرئەوە پێم ووتن کەس ناتوانێ بێ بۆ لای
من، گەر باوك ئەمەی پێ‌نەبەخشێ.)

66لەوکاتــەدا زۆر لـــە قوتابــیەکانی بەجێــیان
هێشتو ئیتر دوای نەکەوتن. 67ئەوسا عیسا بەدوانزە
قوتابیەکەی ووت: (ئـێوەش دەتانـەوێ وەك ئـەوان
بــڕۆن؟) 68شــەمعون پەتــرۆس وەڵامــی دایــەوە:
(گـەورەم، بـۆ لای کـێ بـڕۆین؟ ووشـەکانی ژیانی
هەتاهــەتایی لای تۆیــە. 69ئـێمە باوەڕمـان هێـناوەو
زانـیومانە تـۆ پـاكوپـیرۆزی خودای!) 70ئینجا عیسا
ووتـی: (ئایـا مـن ئـێوەی دوانـزەم هەڵـنەبژاردووە؟
لەگـەڵ ئەوەشـدا یەکێ لەناوتاندا شەیتانە!) 71لێرەدا
مەبەسـتی لەیـەهوزای کوڕی شەمعونی ئەسخەریوتی
بـوو، ئـەوەی لـــەدوایـیدا ناپـاکـی لەگـەڵ کـرد،
هەرچەندە یەکێ بوو لەدوانزە قوتابیەکەی.

ڕقی جیهان بۆ عیسا

7

دوای ئەوەی عیسا دەستی‌کرد بەگەڕان بەناوچەی
جەلیلدا، نەیویست بەناوچەی یەهودیەدا بگەڕێ،
چونکە دەسەڵاتدارانی جوولەکە هەوڵی کوشتنیان
دەدا. 2کاتێ جەژنی کەپرەشینەی* جوولەکەکان
نزیك بووەوە، 3براکانی پێیانووت: (ئەم ناوچەیە
بەجێبهێڵەو بڕۆ بۆ ناوچەی یەهودیە تاکو
قوتابیەکانت کردارەکانت ببینن، 4هیچ کەسێ
بەنهێنی ئیش ناکات گەر بیەوێ ناوبانگ دەرکات.
تۆ کە ئەم شتانە دەکەیت خۆت دەرخە بۆ خەڵکی.)
5هەرچەندە براکانیشی خۆیان باوەڕیان پێ‌نەدەکرد. 6
عیسا لەوەڵامدا ووتی: (جارێ کاتم نەهاتووە، بەڵام
کاتی ئێوە هەردەم گونجاوە. 7جیهان ناتوانێ ڕقی
لێتان بێت، بەڵام ڕقی لەمن دەبێتەوە، چونکە من
شایەتم بەسەریەوە کە کردەوەکانی خراپە. 8ئێوە
خۆتان بۆ جەژن بڕۆن بۆ ئەوێ، من نایەم بۆ ئەم
جەژنە. چونکە هێشتا کاتی من نەهاتووە.) 9عیسا
ئەمەی پێ‌ووتن‌و لە ناوچەی جەلیل مایەوە.

10دوای ئەوەی براکانی ڕۆیشتن بۆ جەژنەکە،
ئەویش ڕۆیشت بۆ ئەوێ، بەڵام بەنهێنی نەك
بەئاشکرا. 11دەسەڵاتدارانی جوولەکە لەجەژنەکەدا
بەدوایدا دەگەڕان‌و دەیانپرسی: (ئەو لەکوێیە؟) 12
دەربارەی ئەو لە نێوان خەڵکەکەدا چرپەچرپێکی
زۆر هەبوو، هەندێکیان دەیانووت: (پیاوێکی
چاکە.) بەڵام هەندێکی‌کەیان دەیانووت: (نەخێر
بەڵکو گەل گومڕا دەکات.) 13جا لەترسی
دەسەڵاتدارانی جوولەکە کەس بەئاشکرا باسی
نەدەکرد.

بیروڕای جیاواز دەربارەی عیسا

14کاتێ نیوەی جەژن تێپەڕی، عیسا چوو بۆ
پەرستگاو دەستی‌کرد بە فێرکردنی خەڵکەکە. 15
جوولەکەکان سەرسام بوون‌و پرسییان: (چۆن
لەکتێب دەزانێت بەبێ ئەوەی خوێندبێتی؟) 16عیسا
لەوەڵامدا ووتی: (فێرکردنەکانم هی خۆم نییە، بەڵکو
هی ئەوەیە کە ناردوومی. 17جا هەر کەسێ بیەوێ
بەخواستی خودا کار بکات دەزانێ ئاخۆ
فێرکردنەکانم لەلایەن خوداوەیە یاخود لەخۆمەوە
قسە دەکەم. 18ئەوەی لەخۆیەوە قسە بکات، داوای
شکۆمەندی بۆ خۆی دەکات، بەڵام ئەوەی داوای
شکۆمەندی بۆ ئەوە بکات کە ناردوویەتی، ئەوکەسە
ڕاستەو درۆی تیادانییە. 19ئایا موسا شەریعەتی
نەداونەتی؟ بەڵام کەستان لەسەری نارۆن! بۆچی
هەوڵی کوشتنم دەدەن؟) 20خەڵکەکە وەڵامیان
دایەوە: (ڕۆحی پیست تیادایە! کێ دەیەوێ
بتکوژێ؟) 21عیسا پێی ووتن: (تەنها کارێکم کرد
هەمووتان سەرتانسوڕما. 22جا چونکە موسا
ڕایسپاردوون خەتەنە بکەن، هەرچەندە ئەمەش
ناگەڕێتەوە بۆ موسا بەڵکو بۆ باووباپیران، تەنانەت
لەڕۆژی شەممەشدا بێت مرۆڤ خەتەنە دەکەن. 23گەر
هاتوو ئێوە مرۆڤێکتان خەتەنەکرد لەڕۆژی شەممەدا
هەتا بەرپێچی شەریعەتی موسا نەکەن، ئایا دەبێ لەمن
تووڕەبن چونکە مرۆڤێکم بە تەواوی لەڕۆژی

شەممەدا چاك كردۆتەوە؟ [24]بەسەرزاری حوكم
مەدەن، بەڵكو حوكمێكی دادپەروەرانە بدەن.) [25]
لەوكاتەدا هەندێ لەدانیشتوانی شاری قودس
ووتیان: (ئایا ئەمە ئەوە نییە كە دەیانەوێ بیكوژن؟ [26]
ئا ئەوەتا بەئاشكرا قسە دەكاتو كەسیش هیچی
پێ‌ناڵێ. ئایا سەرۆكەكانمان دڵنیا بوونە كە ئەو
بەڕاستی مەسیحە؟ [27]كاتێ مەسیح دێ كەس نازانێ
لەكوێوە هاتووە، بەڵام ئێمە ڕەگەزو بنەچەی ئەمە
دەناسین!)

[28]بۆیە كاتێ عیسا لەپەرستگادا خەڵكی
فێردەكرد، دەنگی بەرزكردەوەو ووتی: (ئایا
بەڕاستی ئێوە من دەناسنو دەزانن لەكوێوە هاتووم؟
من لەخۆمەوە نەهاتووم، جا ئەوەی منی ناردووە ئەو
ڕاستەو ئێوە نایناسن. [29]بەڵام من ئەو دەناسم چونكە
من لەوەمو ئەویش منی ناردووە.) [30]ئەوسا
جوولەكەكان هەوڵی گرتنیاندا، بەڵام كەس دەستی
بۆ درێژ نەكرد، چونكە هێشتا كاتی نەهاتبوو. [31]
لێرە ژمارەیەكی زۆر لەخەڵكی باوەڕیان پێ‌هێناو
ووتیان: (كاتێ مەسیح بێت، ئایا نیشانەی
سەرسوڕهێنەری زیاتر دەكات لەوەی ئەم پیاوە
كردوویەتی؟)

[32]فەریسییەكان گوێیان لێ‌بوو خەڵكەكە
دەربارەی عیسا چرپەچرپ دەكەن لەگەڵ یەكتری،
ئەوسا ئەوانو سەرۆك كاهینەكان چەند پاسەوانێكیان
نارد تابیگرن. [33]عیسا ووتی: (من تەنها بۆ ماوەیەكی
كەم لەگەڵتاندام، ئینجا دەگەڕێمەوە بۆ لای ئەوەی
ناردوومی. [34]ئەوكاتە بەدوامدا دەگەڕێنو
نامدۆزنەوە، هەروەها ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی منی
لێدەبم.) [35]ئیتر جوولەكەكان لەنێوان خۆیاندا
پرسیاریان كرد: (نیازی كوێی هەیە بڕواتو
ئێمە نایدۆزینەوە؟ ئایا بۆ ئەو شارە یۆنانیانە دەڕوات
كە جوولەكەكان تیایدا پەرشوبڵاو بوونەتەوە، تاوەكو
یۆنانییەكان فێربكات؟ [36]مەبەستی چیە لەوەی كە
دەڵێ: (دەگەڕێن بەدوام بەڵام نامدۆزنەوە، هەروەها
ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی منی لێدەبم؟))

ڕووباری زیندوو

[37]لەدوا ڕۆژی جەژندا، كە گرنگترین ڕۆژی
بوو، عیسا ڕاوەستاو بەدەنگی بەرز ووتی: (گەر
یەكێ تینووی بوو بابێتە لای منو بخواتەوە. [38]ئەوەی
باوەڕم پێ‌بهێنێ، لەناوەڕۆكیدا ڕووباری ئاوی ژیان
هەڵدەقوڵێ.) [39]لێرە عیسا مەبەستی لەڕۆحی
پیرۆزبوو، كە دەدرێ بەوانەی باوەڕی پێ‌دەهێنن، جا
ئەو ڕۆحە جارێ نەدرابوو چونكە هێشتا عیسا
شكۆدار نەببوو.

[40]كاتێ ئامادەبووان گوێیان لەم ووشانە بوو،
هەندێكیان ووتیان: (ئەمە بەڕاستی پێغەمبەرەكەیە!) [41]
هەروەها هەندێكی كەیان ووتیان: (ئەمە مەسیحە.)
بەڵام چەند كەسێكی كە ووتیان: (ئایا مەسیح
لەناوچەی جەلیلەوە دەردەكەوێ؟ [42]ئایا لەكتێبدا
باس نەكراوە مەسیح لەنەوەی داود پەیدا دەبێ،
لەدێی بەیتلەحم كە داودی لێ‌بووە؟) [43]جا
بەهۆی ئەوەوە دووبەرەكی لەبیرورا لەنێوان
خەڵكەكەدا دروست بوو. [44]هەندێكیان ویستیان

بیگرن، بەڵام کەسیان دەستیان بۆ نەبرد.
[45]ئەوسا پاسەوانەکان گەڕانەوە لای
فەریسییەکانو سەرۆك کاهینەکان، ئەوانیش لێیان
پرسین: (بۆچی نەتان هێنا؟) [46]لەوەڵامدا ووتیان:
(هەرگیز کەس وەك ئەو قسەی نەکردووە!) [47]
ئەوانیش پێیان ووتن: (ئایا ئێوەش گومڕا بوون؟ [48]
ئایا بینیوتانە یەکێ لەسەرۆکەکان یاخود
فەریسییەکان باوەڕی پێبهێنن؟ [49]نەخێر! تەنها ئەو
خەڵکە نەفرەت لێکراوەی لەشەریعەت نازانن.) [50]
بەڵام یەکێ لەوان کە ناوی نیقۆدیمۆس بوو، ئەوەی
بەشەو بۆ لای عیسا هاتبوو، پێی ووتن: [51](ئایا
شەریعەتی ئێمە ڕێگا دەدات حوکم بدرێ بەسەر
یەکێکدا بێئەوەی یەکەمجار گوێ لەو کەسە بگیرێ
تا بزانرێ چیکردووە؟) [52]ئەوانیش وەڵامیان
دایەوە: (ئایا تۆش لەدانیشتوانی جەلیلی؟ کتێب
بخوێنەوە ئەوسا دەزانی هەرگیز لەجەلیل پێغەمبەر
دەرناکەوێ!) ﴾[53]ئیتر هەر یەکە ڕۆیشتەوە بۆ ماڵی
خۆی.

ئافرەتێکی داوێن پیس

8

بەڵام عیسا بۆ شاخی زەیتون ڕۆیشت. [2]لەبەرەبەیان
گەڕایەوە بۆ پەرستگا، خەڵکێکی زۆر لێی
کۆبوونەوە، ئەویش دانیشتو دەستیکرد
بەفێرکردنیان. [3]مامۆستایانی شەریعەتو فەریسییەکان
ژنێکی داوێن پیسیان هێنایە لایو لەناوەڕاست
ڕایانگرت، [4]پێیان ووت: (مامۆستا ئەم ژنە لەکاتی
داوێنپیسیدا گیراوە. [5]موسا لەشەریعەتدا
ڕایسپاردوین ئەوانەی وەك ئەم ژنە وان دەبێ
بەردباران بکرێن، تۆ چی دەڵێی؟) [6]ئەمەیان
لێپرسی تا تاقی بکەنەوەو هۆیەك بدۆزنەوە بۆ
تاوانبارکردنو دادگاییکردنی. بەڵام عیسا سەری
داگرتو بەپەنجە دەستیکرد بەنووسین لەسەر زەوی.
[7]کاتێ ئەوان هەر سوور بوون لەسەر پرسیارەکەیان،
عیسا سەریهەڵبڕیو پێی ووتن: (کامتان بێگوناهە
با یەکەم بەردی لێبدات!) [8]دیسان سەری داگرتەوەو
دەستیکرد بەنووسین لەسەر زەوی. [9]کە گوێیان لەم
قسەیە بوو، لە پیرەکانیانەوە هەموو یەك لەدوای یەك
خۆیان کێشایەوە. ئەوسا عیسا بەتەنها مایەوە،
ژنەکەش لەشوێنی خۆی وەستابوو. [10]ئینجا عیسا
سەری بەرزکردەوە، لەژنەکە زیاتر کەسیتری
نەبینی، پێی ووت: (ئەی ئافرەت ئەوان لە کوێن؟
کەسیان تاوانباری نەکردی؟) [11]ئەویش وەڵامی
دایەوە: (نەخێر گەورەم.) عیساش پێی ووت: (منیش
تاوانبارت ناکەم، بڕۆ جارێکیکە گوناە مەکە!)﴾

من ڕووناکی جیهانم

[12]جارێکیکە عیسا گفتوگۆی لەگەڵدا کردنو
ووتی: (من ڕووناکی جیهانم. ئەوەی دوامبکەوێ
بەتاریکیدا ناڕوات، بەڵکو ڕووناکی ژیانی دەبێ.) [13]
فەریسییەکان بەربەرەکانیان کردو ووتیان: (تۆ ئێستا
شایەتی بۆ خۆت دەدەیت، بەڵام شایەتیەکەت ڕاست
نییە.) [14]ئەویش وەڵامیدایەوە: (لەگەڵ ئەوەی من
شایەتی بۆ خۆم دەدەم، شایەتیەکەم ڕاستە، چونکە

دەزانم لەکوێوە هاتوومو بۆ کوێ دەڕۆم، بەڵام ئێوە
نازانن لەکوێوە هاتوومو بۆ کوێ دەڕۆم. 15جا ئێوە
بەپێی لەش حوکمدەدەن بەسەرم، بەڵام من حوکم
بەسەر کەس نادەم، 16لەگەڵ ئەوەشدا گەر حوکم
بدەم حوکمەکانم دادپەروەرانەیە، چونکە من بەتەنها
حوکم نادەم، بەڵکو منو ئەو باوکەی ناردوومی. 17
لەشەریعەتەکەتان نووسراوە شایەتی دوو پیاو ڕاستە.
18من ئەوەم شایەتی بۆخۆم دەدەم، هەروەها ئەو
باوکەی ناردوومی شایەتیم بۆ دەدات.) 19ئەوسا
لێیانپرسی: (باوکت لەکوێیە؟) لەوەڵامدا ووتی:
(ئێوە من ناناسن، باوکیشم ناناسن. گەر منتان
بناسییایە باوکمیشتان دەناسی.) 20عیسا ئەم قسانەی
لەلای سندوقی بەخشینی پەرستگادا کرد کاتێ
خەڵکی فێر دەکرد، بەڵام هیچ کەسێ نەیگرت،
چونکە هێشتا کاتی نەهاتبوو.

21ئینجا عیسا پێی ووتن: (من دەڕۆمو ئێوە
بەدوامدا دەگەڕێن، بەڵام ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی
منی لێدەبم، بەڵکو بەگوناهەکانتانەوە دەمرن.) 22
دەسەڵاتدارانی جوولەکە دەستیانکرد
بەپرسیارکردن: (ئایا مەبەستی لەم قسەیە چیە ناتوانن
بێن بۆ ئەو شوێنەی منی لێدەبم؟ ئایا خۆی دەکوژێ؟)
23وەڵامی عیسا ئەوەبوو: (ئێوە لەخوارەوەن، بەڵام
من لەسەرەوەم، ئێوە سەر بەم جیهانەن، بەڵام من
سەر بەم جیهانە نیم. 24جا لەبەرئەوە بوو پێمووتن:
بەگوناهەکانتانەوە دەمرن، چونکە ئەگەر باوەڕ نەهێنن
من ئەوم، بەگوناهەکانتانەوە دەمرن.) 25لێیانپرسی:
(تۆ کێیت؟) عیسا لەوەڵامدا ووتی: (من هەر ئەو
کەسەم لەسەرەتاوە پێمووتون! 26زۆر شتم هەیە
بیڵێمو حوکمی پێبدەم بەسەرتان. بەڵام ئەوەی منی
ناردووە، ئەو خۆی ڕاستییە، ئەوەی بەجیهانیشی
دەڵێم ئەوەیە کە لەوم بیستووە.) 27جا ئەوان
تێنەگەیشتن عیسا لەم قسەیە مەبەستی لەباوکی بوو.
28لەبەرئەوە عیسا پێی ووتن: (کاتێ ڕۆڵەی مرۆڤ
هەڵدەواسن دەزانن من ئەوم، هەروەها من لەخۆمەوە
هیچ ناکەم، بەڵکو ئەو قسانە دەڵێم کە باوکم فێری
کردووم. 29ئەوەی ناردوومی لەگەڵمدایە، بەتەنها
بەجێی نەهێشتووم، چونکە هەمیشە بەپێی ڕەزامەندی
ئەو کاردەکەم.)

ڕاستی ئازادتان دەکات

30کاتێ عیسا ئەم قسانەی دەکرد، ژمارەیەکی
زۆر خەڵك باوەڕیان پێهێنا. 31ئەوسا عیسا بەو
جوولەکانەی باوەڕیان پێیهێنابوو ووتی: (گەر
لەسەر ووشەکانم جێگیربن، بەڕاستی دەبنە قوتابی
منو 32ڕاستی دەناسنو ڕاستیش ئازادتان دەکات.)
33جوولەکەکان لەوەڵامدا ووتیان: (ئێمە نەوەی
ئیبراهیمین، هەرگیز کۆیلەی کەس نەبووین! ئیتر
چۆن پێمان دەڵێی: ئێوە ئازاد دەبن؟) 34عیساش
وەڵامی دانەوە: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم:
هەرکەسێ گوناه بکات دەبێت بەکۆیلەی گوناه. 35
کۆیلە لەماڵی گەورەکەیدا تاسەر نامێنێتەوە، بەڵام
ڕۆڵە تاسەر تیایدا دەژی. 36جا گەر ڕۆڵە
ئازادیکردن، ئەوا بەڕاستی ئازاد دەبن. 37من دەزانم
ئێوە لەنەوەی ئیبراهیمین. بەڵام ئێوە هەوڵی کوشتنم

دەدەن، چونکە ووتەکانم لەدڵتان جێگەی نابێتەوە.
[38]من چیم لەلای باوك بینیوە دەیلێم، بەلاّم ئێوە
چیتان لەباوکتانەوە بیستووە کاری پێدەکەن.)
[39]ئەوان بەربەرەکانیان کردو ووتیان: (ئیبراهیم
باوکمانە!) عیساش ووتی: (گەر ڕۆڵەی ئیبراهیم
بوونایە، کردارەکانی ئیبراهیمتان دەکرد. [40]بەلاّم
چونکە من ئەو کەسەم ئەو ڕاستییەی لەخوداوە
بیستبووم پێم ووتن، ئێوە هەوڵی کوشتنم دەدەن،
ئەمەش ئیبراهیم نەیکردووە. [41]ئێوە کرداری باوکتان
دەکەن!) ئەوانیش پێیان ووت: (ئێمە بەزۆڵی لەدایك
نەبووین! یەك باوکمان هەیە ئەویش خودایە.) [42]
عیساش ووتی: (گەر خودا باوکتان بووایە، منتان
خۆش دەویست، چونکە من لە خوداوە دەرچووم‌و
هاتووم. لە خۆمەوە نەهاتووم، بەڵکو ئەو ناردوومی.
[43]بۆچی لەووتەکانم تێناگەن؟ چونکە توانای
گوێگرتنی ووشەکانی منتان نییە! [44]ئێوە ڕۆڵەی
شەیتانی باوکتانن، دەتانەوێ ئارەزووەکانی باوکتان
جێبەجێ بکەن. ئەو هەر لەسەرەتاوە خەڵك کوژ
بووە، نەیتوانی لەناو ڕاستیدا بچەسپێ، چونکە ڕاستی
لەودا نییە! کاتێکیش درۆ دەکات، ئەوە دەردەخات
کەتیایەتی، چونکە خۆی درۆزنەو باوکی درۆیە! [45]
بەلاّم چونکە من ڕاستیتان پێدەڵێم باوەڕم پێناکەن.
[46]کامتان دەتوانن گوناهێکم لێبدۆزنەوە؟ جا مادام
ڕاستی دەڵێم، بۆچی باوەرم پێناکەن؟ [47]ئەوەی
لەخوداوە بێت، گوێ لەووشەی خودا دەگرێ.
بەلاّم ئێوە ووشەی خوداتان ناوێ چونکە لەخودا
نین!)

[48]ئەوسا جوولەکەکان ووتیان: (ئایا ئێمە
قسەکانمان ڕاست نییە کە دەڵێین تۆ سامری،
هەروەها ڕۆحی پیست تیایە؟)
[49]ئەویش وەلاّمی دانەوە: (ڕۆحی پیسم
تیادانییە، بەلاّم ڕێزی باوکم دەگرم‌و ئێوەش
بەسووکی سەیرم دەکەن. [50]من داوای شکۆمەندی
بۆ خۆم ناکەم، بەلاّم یەکێ هەیە بۆم داوا دەکات‌و
حوکم دەدا. [51]ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئەوەی
گوێڕایەڵی ووتەکانم بێ هەرگیز مردن نابینێ.)
[52]ئەوسا جوولەکەکان ووتیان: (ئێستا بۆمان
دەرکەوت کە ڕۆحی پیست تیایە. ئیبراهیم‌و
پێغەمبەران مردن، کەچی تۆ دەڵێیت ئەوەی
گوێڕایەڵی ووتەکانم بێت هەرگیز تامی مردن
ناکات. [53]ئایا تۆ گەورەتری لەئیبراهیمی باوکمان کە
مرد؟ تەنانەت پێغەمبەرانی خوداش مردن، کەواتە
خۆت بەچی دادەنێی؟)
[54]عیساش لەوەلاّمدا ووتی: (گەر من خۆم
شکۆدار بکەم، ئەوا شکۆمەندیەکەم هیچ نییە. بەلاّم
باوکمە کەوا شکۆدارم دەکات ئەوەی ئێوە دەڵێن
خودامانە، [55]لەگەڵ ئەوەشدا نایناسن. بەلاّم من
دەیناسم. جا گەر پێتان بڵێم من ئەو ناناسم، منیش
ئەوکاتە وەك ئێوە درۆزنم. بەلاّم من ئەو دەناسم‌و
بەووتەکانی ڕەفتار دەکەم. [56]ئیبراهیمی باوکتان
دڵشادبوو بەوەی ڕۆژی من ببینێ، جا ئەو ڕۆژەی
بینی‌و پێی دڵخۆش بوو.) [57]جوولەکەکان پێیان
ووت: (تۆ جاری تەمەنت هێشتا نەبووە بەپەنجا ساڵ
ئیتر چۆن ئیبراهیمت بینیوە؟) [58]عیساش لەوەلاّمدا

ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم، پێش ئەوەی
ئیبراهیم لەدایك بێ من هەم.) [59]ئەوسا بەردیان
هەڵگرت تابەردبارانی بکەن، بەڵام عیسا خۆی
شاردەوەو لەپەرستگاکە چووە دەرەوە.

چاکردنەوەی کوێرێکی زگماك

9

کاتێ عیسا بەرێگادا دەرۆیشت، پیاوێکی بەزگماك
کوێری بینی، [2]قوتابیەکانی لێیانپرسی: (مامۆستا، کێ
گوناهی کردووە؟ ئەم پیاوە، یاخود دایكو باوکی، تا
بەکوێری لەدایك ببێ؟) [3]عیسا لەوەڵامدا ووتی:
(نەگوناهی ئەم پیاوەیەو نەدایكو باوکی، بەڵام بۆیە
وای لێ‌هاتووە تا بەهۆی ئەوەوە کارەکانی خودا
دەرکەوێ. [4]هەتا کاتەکە ڕۆژە لەسەرمە کاری ئەو
بکەم کە ناردوومی. دوایی شەو دێتو کەس ناتوانێ
کاری تیا بکات. [5]جا ئەوەندەی لەجیهاندام، من
ڕووناکی جیهانم.)

[6]ئەمەی ووتو تفی‌کردە سەر زەوی، بەتفەکە
قوڕی دروست‌کرد، ئینجا خستیە سەر هەردوو
چاوی کوێرەکە، [7]پێی ووت: (بڕۆ خۆت بشۆ
لەگۆمی سیلوام (واتای نێرراوە).) ئەویش ڕۆیشتو
خۆی شوشتو بەچاوکراوەیی هاتەوە.

[8]ئینجا دراوسێکانیو ئەوانەی لەپێشا بینیبوویان
سواڵ دەکات پرسییان: (ئەمە ئەوە نییە دادەنیشت
سواڵی دەکرد؟) [9]هەندێکیان ووتیان: (خۆیەتی.)
هەندێکی کەیان: (نەخێر، بەڵام لەو دەکات.) ئەوسا
خۆی وەڵامی دایەوەو ووتی: (بەڵێ من ئەوم.) [10]
ئینجا پێیانووت: (ئەی چۆن چاوت چاك بووەوە؟)
[11]لەوەڵامدا ووتی: (ئەو پیاوەی ناوی عیسایە قوڕی
دروست‌کردو چاومی پێ‌سواخدا، پێی‌ووتم: بڕۆ بۆ
گۆمی سیلوام خۆتی تیادا بشۆ. منیش ڕۆیشتمو خۆم
تیا شوشتو چاوم چاك‌بووەوە!) [12]هەروەها لێیان
پرسی: (ئێستا ئەو لەکوێیە؟) ئەویش ووتی: (نازانم.)

[13]پیاوە کوێرەکەیان بردە لای فەریسیەکان. [14]
ئەو ڕۆژەش کە عیسا قوڕەکەی دروست‌کردو
چاوی کوێرەکەی تیا چاك‌کردەوە ڕۆژی شەممە بوو.
[15]دیسان فەریسیەکانیش لێیان پرسی چۆن چاوی
چاك‌بووەوە. ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (قوڕی خستە
سەر چاوم، خۆم شوشتو ئەوەتا ئێستا دەبینم!) [16]
بەڵام هەندێ لەفەریسیەکان ووتیان: (ناشێ ئەم پیاوە
لەخوداوە بێت، چونکە بەرپێچی یاسای شەممە
دەکات.) بەڵام هەندێکیان پرسییان: (چۆن پیاوێکی
گوناهبار دەتوانێ نیشانەی سەرسوڕهێنەر بنوێنێ؟)
ئیتر دووبەرەکی کەوتە نێوانیانەوە. [17]دیسان
لەکوێرەکەیان پرسی: (تۆ ڕات چییە بەرامبەر ئەو
چونکە چاوی تۆی چاك‌کردەوە؟) ئەویش وەڵامی
دانەوە: (ئەو پێغەمبەرە!) [18]دەسەڵاتدارانی جولەکە
باوەڕیان نەکرد کە ئەو پیاوە کوێر بووەو ئێستا
دەبینێ، ئیتر دایكو باوکیان بانگ‌کرد. [19]لێیان
پرسین: (ئایا ئەم کوڕەتان بەکوێری لەدایك بووە
وەك دەڵێن؟ جا چۆن ئێستا دەبینێ؟) [20]دایكو
باوکەکە وەڵامیان دایەوە: (ئێمە دەزانین ئەمە کوڕمانە
و بەکوێری لەدایك بووە. [21]بەڵام نازانین ئێستا چۆن
دەبینێ، هەروەها کێ چاوی چاك‌کردۆتەوە؟ ئەو

خـــۆی گەورەیـــەو دەتوانـــێ وەڵامـــتان بداتـــەوە
لێیبپرسـن!) 22دایـكو بـاوكی كـوڕە لەترسـی
دەسـەڵاتدارانی جوولـەكـە ئەمـەیان ووت، چـونكە
بـڕیاری ئەوەیان دابوو هەركەسێ دانبنێ بەوەی عیسا
مەسـیحە لەكەنیشـت دەریبكـەن. 23ئیتر لەبەرئەوە
بوو ووتیان: (ئەو گەورەیە پرسیار لەخۆی بكەن.)
24دیسـان فەریسـیەكان ئـەو پیاوەی كوێر بوو
بانگـیان كردو پێیانووت: (ستایشی خودا بكە! ئێمە
دەزانـین ئـەو پـیاوە گوناهـبارە.) 25كابراش وەڵامی
دانـەوە: (گـەر ئەو گوناهبارە، نازانم! بەڵام یەك شت
دەزانم: مـن كوێـر بـووم و ئێستا دەبینم!) 26دیسان
لێـیان پرسـیەوە: (چـی لـێكردیـت؟ چـۆن چاوی
چـاككردیـتەوە؟) 27ئەویش وەڵامی دانەوە: (من پێم
ووتن ئێوە گوێتان لـێنەگرتم، ئیتر بۆچی جارێكیكە
دەتانەوێ بیبیستن؟ ئایا ئێوەش دەتانەوێ ببن بەقوتابی
ئەو؟) 28ئەوسا فەریسیەكان جنێویان بەكابرا داو پێیان
ووت: (تۆ قوتابی ئەویت! بەڵام ئێمە قوتابی موساین.
29ئـێمە دەزانـین خودا قسەی لەگەڵ موسا كردووە،
بـەڵام ئەمـە نـازانین لـە كوێـوە هاتووە!) 30كابراش
وەڵامـی دانـەوە: (ئەمـە شـتێكی سـەیرە! ئەو چاوی
چـاككردومەتەوە، كەچی ئێوە دەڵێن ئێمە نازانین ئەو
وەچـەو بنەچـەی كێیە! 31ئێمە دەزانین خودا وەڵامی
گوناهـباران ناداتـەوە، بەڵام گوێ لەوانە دەگرێ كە
لێیدەترسـنو بەخواسـتی ئـەو دەكـەن. 32تـا ئێستا
پشتاوپشـت نەبیسـتراوە یەكـێك چـاوی مرۆڤـێكی
بەزگماك كوێری چاككردبێتەوە! 33گەر ئەو لەخودا
نەبووایە، نەیدەتوانی هیچ بكات.) 34ئەوسا هاواریان
كـرد بەسـەری: (تـۆ خـۆت هـەموو گیانت بەگوناه
لـەدایك بووەو ئێمە فێردەكەیت؟) ئینجا دەریانكردە
دەرەوەی كەنیشتەكە.
35كـاتێ عیسا زانی كابرا دەركراوەتە دەرەوە،
چـوو بۆ لای و لێیپرسی: (ئایا باوەڕ بەڕۆڵەی مرۆڤ
دەكەیـت؟) 36كابرا لەوەڵامدا ووتی: (گەورەم، ئەو
كێـیە تـا بـاوەڕی پێبهێنم؟) 37لێرە عیسا پێی ووت:
(ئـەوەی كـە بینیـت، هـەروەها ئـەوەی لەگەڵـت
دەدوێ، ئەوە خۆیەتی!) 38كابرا ووتی: (گەورەم من
باوەڕ دەكەم!) ئەوسا كڕنووشی بۆ برد.
39عیسـا ووتـی: (هـاتووم بـۆ ئـەم جـیهانە بۆ
حوكمـدان، تـا كوێـر ببینێو چاوساغ كوێربێ!) 40
هـەندێ لەفەریسـیەكان كـە لەگەڵیدا بوون گوێیان
لەمـەبـوو لێـیانپرسـی: (ئایـا ئـێمەش كوێرین؟) 41
عیسـاش وەڵامـی دانـەوە: (گەر ئێوە بەڕاستی كوێر
بوونایـە، گوناهـتان لەسەر نەدەبوو. بەڵام ئێوە ئێستا
دەڵـێن: دەبیـنین، جـا لەبەرئـەوە گوناهەكـەتان
دەمێنێتەوە .

من شوانێكی دڵسۆزم
10

(ڕاسـتی ڕاسـتیتان پێدەڵـێم: ئـەوەی لـەدەرگای
پشـتیری مێگەلـێكەوە ناچـێتە ژوورەوە، بـەڵكو
بەڕێگایەكیكەدا بۆی سەربكەوێ، ئەوە دزو جەردەیە.
2بەڵام ئەوەی لەدەرگاوە بچێتە ژوورەوە، ئەوە شوانی
مێگەلەكەیە، 3دەرگاوانیش دەرگاكەی بۆ دەكاتەوە،
مـێگەلەكەش گوێ لەدەنگی دەگرن، بانگی مێگەلە

تایبەتیەکەی خۆی دەکات هەر یەکە بەناوی خۆیەوە،
ئەوسا دەیانباتە دەرەوە. 4کاتێ هەموویانی هێنایە
دەرەوە، لەپێشیانەوە دەڕوات‌و ئەوانیش دوای
دەکەون، چونکە دەنگی دەناسن. 5ئەوان شوێنی
یەکێکی نامۆ ناکەون، بەڵکو لێی ڕادەکەن، چونکە
دەنگی نامۆ ناناسن. 6عیسا ئەم نموونەیەی بۆ
هێنانەوە، بەڵام ئەوان لەمەبەستی قسەکەی
تێ‌نەگەیشتن.

7جا لەبەرئەوە دیسان ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان
پێ‌دەڵێم: من دەرگای مێگەلەکەم. 8هەموو ئەوانەی
پێش من هاتوون دزو جەردە بوون، بەڵام مێگەلەکە
گوێیان لێ‌نەگرتن. 9من ئەو دەرگایەم، ئەوەی لێم
بێتە ژوورەوە ڕزگاری دەبێت، ئەوسا دێتەژوورەوەو
دەچێتەدەرەوەو لەوەرگا دەدۆزێتەوە. 10دز نایەت،
تەنها بۆ دزین‌و سەربڕین‌و لەناوبردن نەبێت. بەڵام
من هاتووم هەتا ئەوان ژیانیان هەبێ، ژیانێکی
تێروتەسەل. 11من شوانێکی دڵسۆزم، شوانی
دڵسۆزیش ژیانی خۆی دەکاتە قوربانی لەپێناوی
مێگەلەکەی. 12بەکرێگیراو وەك شوان نییە، چونکە
مێگەلەکە هی خۆی نییە. کاتێ دەبینێ گورگ دێ،
مێگەلەکە بەجێ‌دەهێڵێ هەتا خۆی ڕزگارکات،
ئەوسا گورگەکە مێگەلەکە دەڕفێنێ‌و پەرشو بڵاویان
دەکاتەوە. 13کابرا هەڵدێ، چونکە بەکرێ گیراوە
گوێ‌نادات بەمێگەلەکە! 14بەڵام من شوانێکی
دڵسۆزم، مێگەلەکەم دەناسم، ئەوانیش من دەناسن،
15هەروەك چۆن باوك من دەناسێ، منیش ئەو
دەناسم. جا من ژیانم دەکەم بەقوربانی لەپێناوی
مێگەلەکەمدا. 16هەروەها مەڕی‌ترم هەیە سەر بەم
پشتیرە نین، دەبێ ئەوانیش کۆبکەمەوە لای خۆم،
ئەوانیش گوێ لەدەنگم دەگرن، ئەوسا یەك مێگەڵو
یەك شوان دەبێ.

17باوك منی خۆش‌دەوێ، چونکە ژیانم دەکەم
بەقوربانی تا جارێکی‌کە وەری گرمەوە. 18کەس
لەمنی ناسێنێ، بەڵکو من بەئارەزووی خۆم
پێشکەشی دەکەم. من دەسەڵاتی پێشکەشکردن‌و
دەسەڵاتی بردنەوەیم هەیە. ئەمە ڕاسپاردەیەکە
لەباوکمەوە وەرم‌گرتووە.) 19بەهۆی ئەم قسانە
دووبەرەکی لەنێو جوولەکەکان پەیدابوو. 20
زۆربەیان ووتیان: (ڕۆحی پیسی تیادایەو وڕێنە
دەکات. ئیتر بۆچی گوێی لێ‌بگرین؟) 21هەندێکی
کەیان ووتیان: (ئەمە قسەی یەکێك نییە کە ڕۆحی
پیسی تیادابێ. ئایا ڕۆحی پیس دەتوانێ چاوی
کوێران چاك‌بکاتەوە؟)

منو باوك یەکین

22لەکاتی ئاهەنگ گێران بەبۆنەی
تازەکردنەوەی پەرستگا لەزستاندا، 23عیسا
لەپەرستگا بەناو هۆڵی سلێماندا دەڕۆیشت. 24
جوولەکەکان لێی‌کۆبوونەوەو پێیان ووت: (تا کەی
بەسەرسوڕماوی دەمانهێڵیتەوە دەربارەی خۆت؟
گەر تۆ بەڕاستی مەسیحیت، بەئاشکرا پێمان‌بڵێ.) 25
عیسا وەڵامی دانەوە: (من پێم‌ووتن، بەڵام ئێوە باوەڕم
پێ‌ناکەن. جا هەموو ئەو کارانەی بەناوی باوکمەوە
دەیکەم، شایەتی بۆمن دەدەن. 26بەڵام ئێوە

باوەڕناکەن چونکە مەڕی من نین. [27]مەڕەکانم گوێ
لەدەنگم دەگرن، منیش دەیانناسمو ئەوانیش دوام
دەکەون، [28]ژیانی هەتاهەتاییان دەدەمیو هەرگیز
لەناوناچن، هیچ کەسیش لەدەستم نایانڕفێنێ. [29]ئەو
باوکەی بەمنی داوە لەهەموو کەس گەورەترە، کەس
ناتوانێ هیچ شتێ لەدەستی باوك بسەنێ. [30]منو
باوك یەکین!)

[31]جارێکی‌کە جوولەکەکان بەردیان هەڵگرت،
تا بەردبارانی بکەن. [32]عیسا پێی ووتن: (زۆر کاری
چاکم لەلایەن باوکمەوە نیشانداون، ئیتر بەهۆی
کامیانەوە بەردبارانم دەکەن؟) [33]ئەوانیش وەڵامیان
دایەوە: (بەردبارانت ناکەین بەهۆی کرداری چاك،
بەڵکو بەهۆی کفرەکانتەوە: چونکە خۆت دەکەیت
بە خودا، هەرچەندە تۆ مرۆڤی!) [34]عیسا پێی ووتن:
(ئایا لەشەریعەتەکەتان نەنووسراوە: {من پێم ووتون
ئێوە خوداوەندەکانن؟} [35]ئەگەر شەریعەتی موسا
ئەوانەی ووشەی خودایان بۆ هاتۆتەخوارەوە، ناویان
بنێت خوداوەندان (هەرچەندە ناتوانرێ کتێبیش
بەدرۆ بخرێتەوە) [36]ئیتر چۆن دەڵێن بەوەی کە باوك
پیرۆزی کردووەو ناردوویەتی بۆ هەموو جیهان:
تۆ کفر دەکەیت، چونکە ووتومە: من ڕۆڵەی
خودام؟ [37]گەر بێتو من کردارەکانی باوکم نەکەم،
باوەڕم پێمەکەن. [38]بەڵام گەر ئەوەم کرد، ئەگەرچی
باوەڕیش بەمن ناکەن، باوەڕ بەو کردارانە بکەن،
تابزانن‌و تێبگەن باوك لەمندایەو منیش لەئەودام.)

[39]جارێکی‌کە ویستیان بیگرن، بەڵام خۆی
دەربازکرد لەدەستیان، [40]ئینجا عیسا چووەوە
ئەوبەری ڕووباری ئوردون و لەوێ مایەوە، ئەو
شوێنەی کە یەحیا جاران خەڵکی تیایدا
لەئاوهەڵدەکێشا. [41]ژمارەیەکی زۆر خەڵك هاتنە
لای‌و ووتیان: (یەحیا نیشانەی سەرسوڕهێنەری
نەکرد، بەڵام هەموو ئەوەی دەربارەی ئەم پیاوە
ووتبووی ڕاستبوو!) [42]هەر لەوێ ژمارەیەکی زۆر
باوەڕیان پێهێنا.

مردنی لەعازر

11

مرۆڤێك ناوی لەعازر بوو نەخۆش بوو، خەڵکی
بەیتعەنیا بوو، ئەو لادێیەی لەگەڵ مریەم‌و مەرسای
خوشکی تیایدا دەژیان. [2]ئەم مریەمە ئەوە بوو کە
خوداوەندی بەبۆن چەورکردو بەقژی پێیەکانی
سڕیەوە، لەعازری نەخۆشیش برای ئەم بوو. [3]
هەردوو خوشکەکە ناردیان بەدوای عیسادا تا پێی
بڵێن: (گەورەم، ئەوەی خۆشتدەوێ نەخۆشە.) [4]
کاتێ عیسا ئەمەی بیست ووتی: (ئەم نەخۆشیە
بەمردن کۆتایی نایەت، بەڵکو دەبێتە هۆی شکۆداری
خودا، ئەوسا بەهۆی ئەمەوە ڕۆڵەی خودا شکۆدار
دەبێ.)

[5]لەگەڵ ئەوەی عیسا مەرساو خوشکەکەی و
لەعازری خۆش دەویست، [6]لەو شوێنەی کەلێی بوو
دوو ڕۆژ مایەوە هەرچەندە بەنەخۆشیەکەی
لەعازریشی زانیبوو. [7]دوای ئەوە عیسا بە
قوتابیەکانی ووت: (با بگەڕێنەوە بۆ ناوچەی
یەهودیە!) [8]قوتابیەکان پێیانووت: (مامۆستا، ئایا

دەگەڕێیتەوە بۆ ناوچەی یەهودیە، باشە ماوەیەك لەمەوبەر جولەکەکان نەیانویست بەردبارانت بکەن؟) 9عیسا لە وەڵامدا ووتی: (ئایا ڕۆژ دوانزە سەعات نییە؟ ئەوەی بەڕۆژ بڕوات ساتمە ناکات، چونکە ڕووناکی ئەم جیهانە دەبینێ. 10بەڵام ئەوەی بەشەو بڕوات ساتمە دەکات، چونکە ڕووناکی تیادانییە.) 11ئینجا عیسا ووتی: (لەعازری خۆشەویستمان خەوتووە، بەڵام من دەڕۆم خەبەری دەکەمەوە.) 12قوتابیەکان ووتیان: (گەورەم، گەر ئەو نووستوە، ئەوسا بەساغی خەبەری دەبێتەوە.) 13قوتابیەکانی وایانزانی مەبەستی لەنووستنی ئاساییە، بەڵام عیسا مەبەستی لەمردنی لەعازر بوو . 14ئەو کاتە عیسا بەئاشکرا پێ‌ووتن: (لەعازر مردووە. 15بەڵام لەبەر ئێوە من دڵشادم کە لەوێ نەبووم، تا باوەڕ بهێنن. بابڕۆین بۆ لای!) 16ئینجا تۆما کە بە دووانە ناسرابوو لای قوتابیەکانی‌کە ووتی: (با ئێمەش بڕۆین لەگەڵی تا لەگەڵ ئەودا بمرین!)

من زیندووبوونەوەو ژیانم

17کاتێ عیسا گەیشت، لەعازر چوار ڕۆژ بوو نێژرابوو. 18بەیت‌عەنیاش تەنها نزیکەی دوو میل لە قودسەوە دووربوو. 19ژمارەیەکی زۆر لەجولەکە هاتبوونە لای مەرساو مریەم تا سەرەخۆشی براکەیان لێبکەن. 20کاتێ مەرسا زانی عیسا هاتووە، هاتەدەرەوە بۆ چاوپێکەوتنی، مریەمیش لەماڵەوە دانیشتبوو. 21ئینجا مەرسا بەعیسای ووت: (گەورەم، گەر لێرە بوویتایە، براکەم نەدەمرد. 22بەڵام دەزانم تەنانەت ئێستاش هەرچی لەخودا داوا بکەیت دەتداتێ.) 23عیسا لەوەڵامدا ووتی: (براکەت زیندوودەبێتەوە.) 24مەرسا ووتی: (دەزانم هەڵدەستێتەوە لەهەستانەوەی مردووان لەڕۆژی دواییدا!) 25عیسا لەوەڵامدا ووتی: (من زیندووبوونەوەو ژیانم. هەر کەسێ باوەڕم پێبهێنێ، ئەگەر مردیش زیندوودەبێتەوە. 26هەروەها هەر کەسێ زیندوو بێ و باوەڕم پێبهێنێ هەرگیز نامرێ. ئایا باوەڕ بەمە دەکەیت؟) 27ئەویش وەڵامی دایەوە: (بەڵێ گەورەم. من باوەڕ دەکەم تۆ مەسیحی ڕۆڵەی خودای هاتووی بۆ جیهان!)

گریانی عیسا

28دوای ئەوەی ئەمەی ووت، چوو مریەمی خوشکی بانگبکات، بەدزیەوە پێی ووت: (مامۆستا لێرەیە، بانگت‌دەکا!) 29مریەم کە ئەمەی بیست خێرا هەستاو هاتە لای. 30عیسا جارێ نەگەیشتبووە دێیەکە، بەڵکو هێشتا لەوشوێنە بوو کە تیایا چاوی بەمەرسا کەوتبوو. 31جوولەکەکانیش، ئەوانەی لەماڵەوە لەگەڵیدا بوونو بۆ دڵنەوایی هاتبوون، کە بینییان ئاوا هەستایە سەرپێو خێرا چووە دەرەوە، شوێنی کەوتن، چونکە وایانزانی دەڕوات تا لەسەر گۆڕەکە بگری. 32کاتێ مریەم عیسای بینیو گەیشتە ئەو شوێنەی ئەوی لێبوو، کەوت بەسەر پێیداو ووتی: (گەورەم، گەر لێرە بوویتایە، براکەم نەدەمرد!) 33عیسا کە مریەمو ئەو جوولەکانەی بینی لەگەڵی هاتبوون دەگرین، دڵی پڕ بوو لەپەژارەیەکی زۆر، 34ئینجا پرسی: (لەکوێ

ناشتوتانە؟) ئەوانیش وەڵامیان دایەوە: (گەورەم، وەرە
سەیرکە!) 35عیسا گریا. 36لەمکاتەدا جوولەکەکان
بەیەکتریان ووت: (سەیرکە چەندی خۆشدەویست!)
37هەندێکیان پرسیاریان کرد: (ئایا نەیدەتوانی ئەمەی
کە چاوی کوێرانی چاك کردەوە، نەیهێشتایە لەعازر
بمرێ؟)

زیندووبوونەوەی لەعازر

38جارێکیکە عیسا دڵی پڕبوو لە پەژارە. ئینجا
لەگۆڕەکە نزیك کەوتەوە کە ئەشکەوتێك بوو
دەرگاکەی بەردێکی گەورەی لەسەر بوو. 39عیسا
ووتی: (بەردەکە لابەن!) مەرسا ووتی: (گەورەم ئەمە
ڕۆژی چوارەمینێتی، بۆنی کردووە.) 40جا عیسا پێی
ووت: (پێم نەووتی گەر باوەڕت هەبێ شکۆمەندی
خودا دەبینی؟) 41ئەوسا بەردەکەیان لابردو عیسا
سەیری ئاسمانی کردو ووتی: (ئەی باوك، سوپاست
دەکەم چونکە گوێت لێگرتم، 42من زانیومە کە تۆ
هەمیشە گوێم لێدەگری. بەڵام من ئەمەم ووت لەبەر
ئەو خەڵکەی لە دەورووپشتم ڕاوەستاون تا باوەڕ
بهێنن تۆ منت ناردووە.) 43کاتێ ئەمەی ووت
بەدەنگێکی بەرز بانگی کرد: (لەعازر وەرە دەرەوە!)
44ئەوسا مردووەکە هاتەدەرەوە، بەکفن دەستو
قاچی بەسترابوو، سەریشی بەقوماشێك پێچرابوو.
لێرە عیسا بەوانەی دەورووپشتی ووت: (بیکەنەوە با
بڕوات.)

پلانێك بۆ کوشتنی عیسا

45ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکەکان لەوانەی کە
هاتبوون بۆ دڵنەوایی مریەم، کاتێ ئەمەیان بینی
باوەڕیان هێنا بەعیسا. 46بەڵام هەندێ لەوان چوونە
لای فەریسیەکان تا هەواڵی ئەوە بدەن کە عیسا
کردوویەتی. 47ئینجا سەرۆك کاهینەکانو
فەریسیەکان ئەنجومەنی باڵایان کۆکردەوەو ووتیان:
(چی بکەین؟ ئەم کابرایە نیشانەی سەرسوڕهێنەری
زۆر دەکات. 48گەر بەم شێوەیە وازی لێبهێنین
هەموو خەڵکەکە باوەڕی پێدەهێنن، ئیتر ڕۆمانیەکان
دێنو پەرستگاکەمان لەناو دەبەنو میللەتەکەمان
ڕاپێچ دەکەن!) 49یەکێ لەوان کەناوی قەیافا بوو ئەو
ساڵە سەرۆك کاهین بوو ووتی: (ئێوە هیچ نازانن! 50
ئێوە تێناگەن باشتروایە پیاوێك بمرێ و ببێ بەقوربانی
گەل لەجیاتی ئەوەی میللەتەکە هەمووی
لەناوبچێ.) 51قەیافا لەخۆیەوە ئەم قسەیەی نەکرد،
بەڵام چونکە لەو ساڵەدا کاهینی بەرز بوو،
پێشبینیکردبوو* کە عیسا لەپێناوی گەلدا دەمرێ،
52ئەمەش تەنها لەپێناوی گەل نا، بەڵکو هەروەها
لەپێناوی کۆکردنەوەی ڕۆڵەکانی خودا کە
پەرشوبڵاوبوونەتەوە تا بیانکات بەیەك. 53لەو ڕۆژەوە
ئیتر جوولەکەکان بڕیاریاندا عیسا بکوژن. 54ئیتر
ئەویش بەئاشکرا بەناویاندا نەدەرۆیشت، بەڵکو چوو
بۆ شارێك ناوی ئەفرایم بوو، کەوتۆتە شوێنێکی
نزیك بیابان، لەوێ لەگەڵ قوتابیەکانی مایەوە. 55لەو
کاتەدا جەژنی تێپەڕبوونی جوولەکە نزیك بووبووەوە،
خەڵکێکی زۆر لەلادێکانەوە هاتبوون بۆ قودس تاکو

هەستن بەمەراسیمی خۆپاككردنەوەی پێش جەژن. 56
ئەوان بەدوای عیسادا دەگەڕان، كاتێ لەپەرستگادا
كۆبوونەوە پرسییان: (ڕاتان چیە؟ ئایا نایەت بۆ
جەژن؟) 57سەرۆك كاهینەكانو فەریسیەكان
فەرمانیان دەركردبوو كەوا هەركەسێك عیسا ببینێ
دەبێ خەبەری لێبدات تا بیگرن.

چەوركردنی عیسا بۆ مردن

12

شەش ڕۆژ پێش جەژنی تێپەڕبوون عیسا هات بۆ دێی
بەیتعەنیا، ئەوەی عیسا لەعازری تیا زیندووكردەوە
لەنێو مردووواندا. 2لەعازر داوەتی نانخواردنی
ئێوارەی سازكرد بۆ عیسا، مەرسای خوشكی
دەستیكرد بەخزمەتكردن، لەعازر خۆی یەكێ بوو
لەوانەی لەسەر خوان لەگەڵ عیسادا دانیشتبوو. 3
مریەمیش سێیەكی لیترێك بۆنی ناردینی گرانبەهای
بێغەشی هێناو هەردوو قاچی عیسای پێ چەوركرد،
ئینجا بەقژی هەردوو قاچی سڕیەوە، ئیتر ماڵەكە
هەمووی پڕبوو لەبۆنی خۆش. 4یەكێ لەقوتابیەكانی
كە یەهوزای ئەسخەریوتی بوو، ئەوەی لەدواییدا
ناپاكی لەگەڵدا دەكات ووتی: (5بۆچی ئەم بۆنە
بەسێ سەد دینار* نەفرۆشراو دابەشنەكرا بەسەر
هەژاراندا؟) 6ئەویش ئەمەی نەووت چونكە بەزەیی
بەهەژاراندا دەهاتەوە، بەڵكو لەبەرئەوەی دز بوو،
ئەو دانرا بوو بەسەر پارەی سندوق بەڵام هەرچیەكی
تیا دابنرایە دەیدزی. 7عیساش وەڵامی دایەوە: (وازی
لێبهێنە! ئەو ئەم بۆنەی هەڵگرتبوو بۆ ڕۆژی
ناشتنم، 8چونكە هەژاران هەموو كاتێ لاتانن، بەڵام
من هەموو كاتێ لاتان نیم.) 9كاتێ ژمارەیەكی زۆر
لەجوولەكەكان زانییان عیسا لەوێیە، هاتن تەنها بۆ
ئەوەنا كە عیسا ببینن، بەڵكو بۆ ئەوەش لەعازر ببینن
كە لەنێو مردوواندا زیندووی كردبووەوە. 10ئەوسا
سەرۆك كاهینەكان بڕیاریاندا لەعازریش بكوژن، 11
چونكە ژمارەیەكی زۆر لە جوولەكەكان بەهۆی
ئەوەوە دەهاتنو باوەڕیان بەعیسا دەهێنا.

چوونە ناو قودس وەك پادشا

12ڕۆژێ دوایی، ژمارەیەكی زۆر لە خەڵكی كە
هاتبوون بۆ جەژن، بیستیان عیسا هاتووە بۆ قودس.
13لقە دار خورمایان برد لەگەڵ خۆیانو هاتنەدەرەوە
بۆ پێشوازیكردنیو هاواریانكرد: (هۆسانا! پیرۆزە
ئەوەی بەناوی خوداوەندەوە دێت! ئەو پادشای
ئیسرائیلە!) 14عیسا جاشكێكی بینی، سواری بوو،
وەك لەكتێبی پیرۆزدا نووسراوە: 15{مەترسە ئەی
كچی شاری داود، پادشاكەت دێتە لات بە سواری
جاش ماكەرێك.} 16قوتابیەكانی عیسا یەكەمجار
ئەمانە تێنەگەیشتن. بەڵام پاش ئەوەی عیسا
شكۆداركرا، بیریان كەوتەوە كە لەكتێبی پیرۆزدا
ئەمە دەربارەی نووسراوە، ئەوانیش ئەمەیانكرد بوو
بۆ ئەو.

17ئەو خەڵكەی كە لەگەڵیدا بوون كاتێ
لەعازری بانگكرد لەگۆڕداو زیندووی كردەوە
لەنێو مردووان، شایەتی ئەمەیان بۆ دەدا. 18جا
لەبەرئەوە خەڵكەكە هاتنەدەرەوە بۆ پێشوازی،

چونکە بیستبوویان کە ئەو نیشانە سەرسوڕهێنەرەی
کردووە. 19فەریسییەکان بەیەکتریان ووت: (دەبینن
بێسوودە؟ ئا ئەوەتا هەموو جیهان شوێنی کەوتووە!)

مردن دەرگایە بۆ ژیان

20هەندێ یۆنانی لەگەڵ ئەو خەڵکەبوون کە
لەجەژندا هاتبوون بۆ خوداپەرستی، 21ئەوسا چوونە
لای فیلیپۆس کە خەڵکی شاری سەیدای ناوچەی
جەلیل بوو، پێیان ووت: (گەورەم، دەمانەوێ عیسا
ببینین.) 22فیلیپۆس ڕۆیشتو ئەمەی بە ئەندەراوس
ووت، ئینجا بەیەکەوە ڕۆیشتن هەواڵیاندا بە عیسا.
23جا عیسا پێی ووتن: (ئەوەتا کاتی
شکۆدارکردنی ڕۆڵەی مرۆڤ نزیك بووەتەوە. 24
ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: دەنکە گەنم هەروەك خۆی
دەمێنێتەوە، گەر نەکەوێتە ناو زەویو نەمرێ، بەڵام
کە مرد ئەوکاتە دەنکی زۆری لێبەبەردێ. 25
ئەوەی ژیانی خۆی خۆش بوێ، دەیدۆڕێنێ. ئەوەش
کە ڕقی لەژیانی خۆی دەبێتەوە لەم جیهانەدا،
دەیهێڵێتەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی. 26ئەوەی دەیەوێ
خزمەتم بکات با شوێنم بکەوێ. جا من لەهەر
شوێنێکدابم، خزمەتکاریشم لەوێیە. هەروەها
هەرکەسێ خزمەتم بکات باوکم ڕێزی لێدەگرێ.

عیسا باسی مردنی خۆی دەکات

27(ئێستا دڵم تەنگە، چی بڵێم؟ ئەی باوك،
ڕزگارم بکە لەوکاتە سەختەی چاوەڕێم دەکات؟
نەخێر! لەپێناوی ڕوودانی ئەم کاتە هاتووم. 28جا
ئەی باوك، ناوی خۆت شکۆدارکە!) لەوکاتەدا
دەنگێ لەئاسمانەوە وەڵامی دایەوە: (شکۆدارم
کردووەو شکۆداریشی دەکەمەوە.) 29هەندێ
لەوانەی لەوێ ئامادەبوون کاتێ گوێیان لەدەنگەکە
بوو ووتیان: (ئەمە دەنگی هەورە!) بەڵام هەندێکی
کەیان ووتیان: (فریشتە بوو قسەی لەگەڵ کرد.) 30
عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەم دەنگە لەپێناوی من
نەبوو، بەڵکو لەپێناوی ئێوە بوو. 31ئێستا کاتی
حوکمدانە بەسەر ئەم جیهانە! ئێستا سەرۆکی ئەم
جیهانە دەکرێتە دەرەوە! 32کاتێ من لەسەر زەوی
بەرزدەکرێمەوە، هەمووان بانگدەکەم بۆ لای خۆم.)
33عیسا ئەمەی ووت تا دەستنیشانیکات بەچ
شێوەیەك دەمرێ. 34خەڵکەکە پێیانووت: (ئێمە
لەشەریعەتدا بیستوومانە مەسیح تاهەتایە بەزیندوویەتی
دەمێنێتەوە، ئیتر چۆن تۆ دەڵێی ڕۆڵەی مرۆڤ دەبێ
بەرزبکرێتەوە؟ ئەم ڕۆڵەی مرۆڤە کێیە؟) 35عیسا پێی
ووتن: (ڕووناکی کاتێکی کورت لەگەڵتان
دەمێنێتەوە. جا بەردەوامبن لەڕۆیشتن تا دونیا
ڕووناکەو تاریکیتان بەسەردا نەهاتووە، چونکە
ئەوەی بەتاریکیدا دەڕوات نازانێ بۆ کوێ
دەڕوات. 36باوەڕبهێنن بەڕووناکی هەتا ڕووناکیتان
لەگەڵدایە، ئەوکاتە دەبنە ڕۆڵەی ڕووناکی.)
دوای ئەوەی عیسا ئەمەی ووت، ڕۆیشتو خۆی
لێیان شاردەوە. 37لەگەڵ ئەوەی کە زۆر
نیشانەی سەرسوڕهێنەری لەبەردەمیانکرد، باوەڕیان
پێنەهێنا، 38تا ووتەی ئەشعیای پێغەمبەر بێتەدی: {
ئەی خوداوەند کێ باوەڕی هێنا بە ووتەکانمان؟

دەستی خوداوەند بۆ کێ دەرکەوت؟} 39ئەوان
نەیانتوانی باوەڕبهێنن، چونکە ئەشعیا دیسان
ووتبووی: 40{چاویانی کوێرو دڵیانی ڕەق‌کردووە،
تاکو بەچاویان نەبینن‌و بەدڵیان هەست نەکەن، ئەوسا
بگەڕێنەوەو چاکیان بکەمەوە.} 41ئەشعیا ئەمەی
ووت بوو، چونکە شکۆی ئەوی بینی بوو و
باسی‌کرد بوو. 42لەگەڵ ئەوەشدا ژمارەیەکی زۆر
لەسەرۆکەکان باوەڕیان بە عیسا کرد، بێ‌ئەوەی
باوەڕەکەیان دەربخەن، لەترسی ئەوەی فەرمانی
دەرکردنیان لەکەنیشتدا بەسەر بدرێ، 43چونکە
ئەوان زیاتر حەزیان لەشکۆی خەڵکی بوو نەك
شکۆی خودا.

ڕووناکی باوەڕ

44ئینجا عیسا بەدەنگێکی بەرز ووتی: (ئەوەی
باوەڕم پێ‌بهێنێ، باوەڕ بەمن ناهێنێ بەڵکو بەوەی کە
ناردوومی، 45ئەوەش منی بینیوە، ئەوەی بینیوە کە
ناردوومی. 46من وەك ڕووناکی هاتومەتە جیهان،
تائەوەی باوەڕم پێ‌بهێنێ لە تاریکیدا نەمێنێتەوە. 47
گەر یەکێ گوێی لەووتەکانم بوو و کاری پێ‌نەکرد،
من حوکم نادەم بەسەری، چونکە من نەهاتووم تا
حوکم بەسەر جیهاندا بدەم، بەڵکو هاتووم بۆ
ڕزگاری جیهان. 48ئەوەی دانم‌پیانەنێ‌و بەووتەکانم
ڕازی نەبێ، هەیە کەوا حوکم‌بدا بەسەری، ئەو
ووشەیەی کە ووتم ئەو حوکم دەدات بەسەری
لەڕۆژی دواییدا، 49چونکە من هیچ شتێکم
لەخۆمەوە نەوتووە، بەڵکو ئەو باوکەی ناردوومی
چی ڕاسپاردووم ئەوە دەڵێم. 50هەروەها من دەزانم
ڕاسپاردەی ئەو ژیانی هەتاهەتاییە، جا هەر ووتەیەك
من دەیڵێم، بەو شێوەیە دەیڵێم کە باوکم پێی
ووتووم.)

عیسا قاچی قوتابیەکانی دەشوات

13

پێش جەژنی تێپەڕبوون، عیسا دەیزانی کاتی هاتووە
ئەم جیهانە بەجێ‌بهێڵێ‌و بڕواتە لای باوك، ئەو چۆن
ئەوانەی سەر بەئەو بوون لە جیهاندا
خۆشی‌دەویستن، ئێستاش بەوپەڕی خۆشەویستییەوە
خۆشی‌دەوێن. 2کاتی نانخواردنی ئێوارە، شەیتان
خستیە دڵی یەهوزای کوڕی شەمعونی ئەسخەریوتی
کەوا ناپاکی لەگەڵ عیسادا بکات، 3بەڵام عیسا
دەیزانی باوك هەموو شتێکی خستۆتە ژێردەستی،
هەروەها ئەو لەخوداوە هاتووەو بۆ خوداش
دەگەڕێتەوە، 4بۆیە لەسەر خوان هەستا، کەواکەی
داکەندو خاولییەکی هەڵگرت‌و بەستی بەناو
قەدیەوە، 5ئینجا ئاوی کردە لەگەنێکەوە بۆ شوشتن،
دەستی‌کرد بەشوشتنی قاچی قوتابیەکانی‌و بەو
خاولییەی بەناو قەدیەوە بەستبووی بۆی سڕینەوە. 6
کاتێ گەیشتە سەر شەمعون پەترۆس، شەمعون پێی
ووت: (گەورەم، تۆ قاچی من دەشۆیت؟) 7عیسا
لەوەڵامدا ووتی: (تۆ ئێستا ئەمەی دەی‌کەم
تێی‌ناگەی، بەڵام دوایی تێی‌دەگەیت.) 8پەترۆس پێی
ووت: (نەخێر، هەرگیز قاچم ناشۆیت!) عیساش
وەڵامی دایەوە: (ئەگەر نەت‌شۆم، لەگەڵ من بەشت

نابێ!) 9جا شەمعون پەترۆس پێی ووت: (گەورەم،
تەنها قاچم نا، بەڵکو دەستو سەریشم!) 10عیسا
ووتی: (ئەوەی خۆی شوشتبێ، بەتەواوی بێگەردە
هیچیتری پێویست نییە، تەنها قاچی بشۆرێ، ئێوە
بێگەردن، بەڵام هەمووتان نا.) 11چونکە عیسا
دەیزانی کێ لەدواییدا ناپاکی لەگەڵدا دەکات، بۆیە
ووتی: (هەمووتان بێگەرد نین.)

12دوای ئەوەی عیسا تەواو بوو لەشوشتنی
قاچیان، کەواکەی هەڵگرت، سەرلەنوێ لەسەر
خوان دانیشتو لێیپرسین: (ئایا تێگەیشتن لەوەی
بۆم کردن؟ 13ئێوە پێمدەڵێن مامۆستاو گەورە، جا
ڕاستدەکەن من وام. 14گەر من گەورەو مامۆستاتان
بم، قاچم شوشتن، ئیتر ئێوەش لەسەرتانە قاچی
یەکتری بشۆن. 15من نموونەیەکم پێدان هەتا ئەوەی
من بۆتانم کرد ئێوەش بیکەن. 16ڕاستی ڕاستیتان
پێدەڵێم: کۆیلە گەورەتر نییە لە گەورەکەی، نێرراو
گەورەتر نییە لەوەی ناردوویەتی. 17گەر هاتوو ئێوە
ئەمەتان زانی، خۆزگەتان پێدەخوازری گەر کارتان
پێکرد. 18ئەمە بەهەمووتان ناڵێم، چونکە ئەوانەی
هەڵمبژاردون دەیاناسم، بەڵام ئەوەی لەکتێبدایە
دەبێ بێتەدی کە دەڵێ: {ئەوەی نانم لەگەڵ
دەخوات، ناپاکیم لەگەڵ دەکات!} 19ئەوەی
ڕوودەدات من پێش ڕوودانی پێتان دەڵێم، تاکو
کاتێ ڕوویدا باوەڕبهێنن من ئەوم. 20ڕاستی ڕاستیتان
پێدەڵێم: هەر کەسێ ئەو کەسەی بوێت کە من بۆی
دەنێرم، ئەوە منی دەوێت، ئەوەش منی بوێت، ئەوەی
دەوێت کە ناردوومی.)

ناپاکی یەهوزا

21کاتێ عیسا ئەمانەی ووت، لەڕۆحدا دڵتەنگ
بوو و بەئاشکرا ووتی: (ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم:
یەکێ لەئێوە دەمدات بەدەستەوە!) 22قوتابییەکانی
بەسەرسامیەوە سەیری یەکتریان کردو نەیاندەزانی
مەبەستی لەکێیە. 23یەکێ لەقوتابیەکان کە عیسا
خۆشیدەویست لەتەنیشتی پاڵی دابووەوە، 24
شەمعون پەترۆس ئیشارەتی بۆی کرد تا پرسیار
لەعیسا بکات مەبەستی لەکێیە. 25ئەویش شانیدایە
سەر سینگی عیساو لێیپرسی: (گەورەم ئەو کەسە
کێیە؟) 26عیسا لەوەڵامدا ووتی: (ئەو کەسەیە پارووە
نانەکە دەخەمە ناو قاپەکەو دەیدەمێ.) ئینجا
پارووەکەی کردە ناو قاپەکەو دای بە یەهوزای
کوڕی شەمعونی ئەسخەریوتی. 27پاش پارووەکە،
شەیتان چووە ناویەوە. ئینجا عیسا پێی ووت: (خێرا
بیکە ئەوەی دەتەوێ بیکەیت!) 28هیچ کەسێ
لەوانەی لەسەر خوانەکە لەگەڵیدا بوون،
تێنەگەیشتن بۆچی ئەمەی پێووت، 29بەڵکو
هەندێکیان لەو باوەڕەدا بوون کەوا فەرمانی پێدەدا
چییان پێویستە لەجەژنا بۆیان بکڕێ، یاخود هەندێ
پارە بدات بەهەژاران، چونکە سەرپەرشتیاری سندوق
بوو. 30دوای ئەوەی یەهوزا پارووەکەی خوارد،
چووە دەرەوە، کات شەوبوو.

ڕاسپاردەی تازە

31کاتێ یەهوزا چووە دەرەوە، عیسا ووتی:
(ئێستا ڕۆڵەی مرۆڤ شکۆدارەو خودا تیایدا

شكۆداركرا. 32جا ئەگەر خودا لەودا شكۆدارە، بەهەمان شێوە خودا دەیەوێ ئەویش شكۆدار بكات لەخۆیداو هەر ئێستا شكۆداری دەكات. 33 منداڵەكانم، ماوەیەكی كورت لەگەڵتان دەمێنمەوە، ئەوسا داوام دەكەن، بەڵام ئەوەی پێشتر بەجوولەكەكانم ووت ئێستا بە ئێوەشی دەڵێم: ئێوە ناتوانن بێن بۆ ئەو شوێنەی من بۆی دەڕۆم. 34من ڕاسپاردەیەكی تازەتان پێ‌دەسپێرم: یەكتریتان خۆش بوێ. هەروەك چۆن من خۆشم‌ویستن، ئاوا یەكترتان خۆش‌بوێ. 35بەمە هەموو خەڵكی دەزانن كە قوتابی منن، گەر ئێوە یەكتریتان خۆش‌ویست.)

پێشبینیكردنی لاوازی پەترۆس

36ئێنجا شەمعون پەترۆس لێی‌پرسی: (گەورەم، بۆ كوێ دەڕۆیت؟) عیساش وەڵامی دایەوە: (ئەو جێیەی بۆی دەڕۆم، ئێستا ناتوانی دوام بكەوی، بەڵام دوایی دوام دەكەوی.) 37دیسان پەترۆس پرسیاری لێ‌كردەوە: (گەورەم، بۆچی ئێستا ناتوانم دوات‌كەوم؟ من ژیانم لەپێناوی تۆ دادەنێم!) 38عیسا وەڵامی دایەوە: (ئایا ژیانت لەپێناوی من بەخت دەكەیت؟ ڕاستی ڕاستیت پێ‌دەڵێم: پێش ئەوەی كەڵەشێر بخوێنێ، تۆ سێ‌جار نكۆڵیم لێ‌دەكەی!)

دڵتەنگ مەبن

14

(دڵتەنگ مەبن. ئێوە باوەڕتان بەخودا هەیە، كەواتە باوەڕیش بەمن بكەن. 2ماڵی باوكم ژووری زۆری لێیە، گەر وانەبووایە ئەوسا پێم دەووتن، من دەڕۆم بۆ ئەوێ تا شوێنتان بۆ ئامادەبكەم. 3دوای ئەوەی ڕۆیشتمو شوێنم بۆ ئامادەكردن، دەگەڕێمەوە لاتانو لەگەڵ خۆم دەتانبەم، تاكو ئێوەش لەو شوێنە بن كە منی لێدەبم. 4ئێوە ڕێگای ئەو شوێنە پێ‌دەزانن كە من بۆی دەچم.)

من ڕێگاو ڕاستی‌و ژیانم

5ئێنجا تۆما ووتی: (گەورەم، نازانین تۆ بۆكوێ دەڕۆی، ئیتر چۆن ڕێگەكە بزانین؟) 6عیسا وەڵامی دایەوە: (من ڕێگاو ڕاستی‌و ژیانم. كەس نایەت بۆ لای باوك بەهۆی منەوە نەبێ. 7 گەر ئێوە من بناسن، ئەوا باوكیشم دەناسن، لەئێستا بەدواوە دەیناسن‌و بینیوتانە.) 8لێرە فیلیپۆس پێی ووت: (گەورەم، باوكمان نیشان بدە ئیتر بەسمانە!)

9عیسا وەڵامی دایەوە: (ماوەیەكی دوورو درێژە من لەگەڵتانم هێشتا هەر نەتناسیوم ئەی فیلیپۆس؟ ئەوەی منی بینیوە باوكی بینیوە، ئیتر چۆن دەڵێی باوكمان نیشانبدە؟ 10ئایا باوەڕ ناهێنی من لەباوكدام، باوكیش لەمندایە؟ ئەو قسانەی كە دەیڵێم لەخۆمەوە نایڵێم، بەڵكو ئەو باوكەی لەمندا نیشتەجێ بووە، ئەو كارەكانی خۆی دەكات. 11 باوەڕم پێ‌بكەن من لەباوكدامو باوكیش لەمندایە، ئەگەر نا باوەڕم پێ‌بكەن بەهۆی كارەكان خۆیانەوە.

12ڕاستی ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: ئەوەی باوەڕ بەمن بكات ئەو كارانە دەكات كە من دەیكەم، بەڵكو لەوانەش

مەزنتر دەکات، چونکە من بۆ لای باوك دەڕۆم. 13
هەرچیەك بەناوی منەوە داوابکەن بۆتانی دەکەم، هەتا
باوك لەڕۆڵەدا شکۆداربیٚ. 14گەر شتێکتان بەناوی
من داواکرد، من بۆتانی دەکەم.)

بەڵێنی هاتنی ڕۆحی پیرۆز

15(گەر ئێوە منتان خۆش بویٚ بەڕاسپاردەکانم
کاردەکەن. 16ئەوسا لەباوکم داوادەکەم
یارمەتیدەرێکی* دیکەتان بداتیٚو تاهەتایە لەگەڵتان
بمێنێتەوە، 17ئەوەش ڕۆحی ڕاستییە، کەوا جیهان
ناتوانیٚ وەریگریٚ چونکە نایبینێتو نایناسێت،
بەڵام ئێوە دەیناسن چونکە لەگەڵتان دەمێنێتەوەو
لەناوتان دەبێت. 18بەهەتیوی بەجێتان ناهێڵێم، بەڵکو
دەگەڕێمەوە لاتان. 19پاش ماوەیەکی کەم جیهان
نامبینێت، بەڵام ئێوە دەمبینن. جاچونکە من زیندووم،
ئێوەش هەروەها زیندوودەبنەوە. 20لەو ڕۆژەدا
دەزانن باوك لەمندایە، ئێوەش لەمندان، منیش لە
ئێوەدام. 21ئەوەی ڕاسپاردەکانی منی لایەو کاریپیٚ
دەکات، ئەوە منی خۆشدەوێت. ئەوەی منی
خۆشبویٚ، باوکم خۆشیدەویٚ، منیش
خۆشمدەویٚو خۆمی پیٚنیشان دەدەم.)
22ئینجا یەهوزایەکیتر کە یەهوزای
ئەسخەریوتی نەبوو، پرسیاری لیٚکرد: (گەورەم،
بۆچی دەتەویٚ خۆت بۆ ئێمە دەرخەیت بەڵام بۆ
جیهان نا؟) 23عیسا وەڵامی دایەوە: (ئەوەی منی
خۆش بووێت کار بەووتەکانم دەکات، باوکیشم
خۆشی دەوێت، ئێمە بۆ لای ئەو دێینو لای ئەو
نیشتەجیٚ دەبین. 24ئەوەش منی خۆش ناویٚ
کارناکات بە ووتەکانم. ئەم ووشانەی گوێتان
لیٚدەبیٚ هی من نییە، بەڵکو هی ئەو باوکەیە کە
ناردوومی. 25من ئەم شتانەم پیٚووتن لەکاتێکدا
هێشتا لاتانم. 26بەڵام ڕۆحی پیرۆز، ئەو یارمەتیدەرەی
باوك بەناوی من دەینێریٚ، هەموو شتێکتان فێر
دەکات، هەروەها هەموو ئەو شتانەی پێم ووتوون
بیرتان دەخاتەوە.

ئاشتی عیسا

27(ئاشتیتان بۆ بەجیٚدەهێڵم. ئاشتی خۆمتان
دەدەمیٚ. بەڵام بەو شێوەیە نا کە جیهان دەتانداتیٚ.
دڵتەنگ مەبن، هەروەها مەترسن. 28گوێتان لیٚبوو
من پێمووتن: من لاتان دەڕۆمو دواتر دەگەڕێمەوە
لاتان. گەر ئێوە منتان خۆش بویٚ، دڵشاد دەبن
چونکە من دەڕۆم بۆلای باوك، لەبەرئەوەی باوك
لەمن مەزنترە. 29ئەوەتا ئێستا هەواڵی ئەوەم پیٚدان
پێش ڕوودانی، بۆ ئەوەی هەرکاتیٚ ڕوویدا
باوەڕبهێنن. 30ئیتر لەمەولا زۆر قسەتان لەگەڵ
ناکەم، چونکە گەورەی ئەم جیهانە وا دێتو هیچ
دەسەلاتێکی بەسەر من نییە. 31بەڵام دەبیٚ جیهان
بزانیٚ من باوکم خۆش دەویٚ، هەروەها باوك چۆن
ڕایسپاردم وا ڕەفتار دەکەم. هەستن! با لێرە بڕۆین
!)

من مێوی ڕاستەقینەم

15

(من مێوی ڕاستەقینەم، باوکیشم ڕەزەوانە. 2هەر
لقێ لە مندا بەرنەگرێ ئەو دەیبڕێتەوە. هەر لقێ کە
بەردەدات ئەو پاکیدەکاتەوە تا بەرهەمی زیاتر
بدات. 3ئێوە ئێستا بێگەردن بەهۆی ئەو ووتانەی
لەگەڵتان پێیدوام. 4جا لەمندا بچەسپێنو منیش
لەئێوەدا. چۆن لق لەخۆیەوە ناتوانێ بەرهەم بێنێ،
گەر بەمێوەکەوە نەچەسپێ، ئێوەش ناتوانن گەر
لەمندا نەچەسپێن. 5من مێوەمو ئێوەش لقەکان. کێ
لەمندا بچەسپێتو منیش لەو، ئەو بەرهەمی زۆر
دەهێنێت. چونکە بێ من ئێوە ناتوانن هیچ شتێ
بکەن. 6هەر کەسێ لەمندا نەچەسپێ فڕێ دەدرێتە
دەرەوە وەك لقێكو ووشك دەبێ، ئینجا لقە
ووشکەکان کۆدەکرێنەوەو فڕێ دەدرێنە ناو ئاگرو
دەسووتێن. 7بەڵام، گەر لەمندا بچەسپێن، هەروەها
ووتەکانم لەناوتاندا چەسپا، ئەوەی دەتانەوێ
داوایبکەن بۆتان دەبێ. 8بەمە باوکم شکۆدار دەبێ
گەر بەرهەمی زۆر بهێنن، بەم شێوەیە ئێوە قوتابی
منن. 9هەروەك چۆن باوك منی خۆشویست، منیش
ئێوەم خۆشویست، کەواتە لەناو خوشەویستیەکەمدا
بچەسپێن! 10گەر بە ڕاسپاردەکانی منتانکرد،
لەخۆشەویستیمدا دەچەسپێن، هەروەك چۆن من
بەراسپاردەکانی باوکم کردو لەناو
خۆشەویستیەکەیدا چەسپاوم! 11ئەم شتانەم پێووتن
تا خۆشی من تیاتان بچەسپێو خۆشیتان بە تەواوی
بێت. 12ڕاسپاردەی من بۆ ئێوە ئەمەیە: یەکتریتان
خۆش بوێ هەروەك چۆن من خۆشمویستن. 13
کەس خۆشەویستی لەمە مەزنتری نییە: کە ژیانی
خۆی بکات بەقوربانی لەجیاتی دۆستەکانی. 14ئێوە
دۆستی منن گەر ڕەفتار بکەن بەوەی ڕامسپاردوون.
15ئیتر بەکۆیلە ناوتان نابەم، چونکە کۆیلە نازانێ
گەورەکەی چی دەکات. بەڵام من ناوی
خۆشەویستم لێنان چونکە هەرچیەکم لە
باوکم بیستبوو پێم ڕاگەیاندن. 16ئێوە منتان
هەڵنەبژاردووە، بەڵکو من ئێوەم هەڵبژاردووە،
دیاریمکردون تا بڕۆن بەرهەم بهێننو بەرهەمەکەتان
بەردەوام بێت، ئەوسا هەرچیەك بەناوی من لەباوك
داوابکەن دەتانداتێ. 17کەواتە ئەم ڕاسپاردەیەتان
پێدەدەم: یەکتریتان خۆشبوێ.

ڕقبوونەوە لەعیساو قوتابیەکانی

18(گەر جیهان ڕقی لێتان بووەوە، ئەوە بزانن
پێش ئێوە ڕقی لەمن بووە. 19گەر ئێوە سەر بەجیهان
بن، جیهان ئەوانەی سەربەخۆیەتی خۆشیدەوێن،
بەڵام چونکە ئێوە سەر بەجیهان نین، بەڵکو من
لەناوەڕاستی جیهان هەڵمبژاردوون، لەبەرئەوە
جیهان ڕقی لێتانە. 20ئەو قسەیەتان بیربێتەوە کە
پێمووتن: کۆیلە مەزنتر نییە لە گەورەکەی. گەر
ئەوانەی سەر بە جیهانن منیان چەوساندبێتەوە، ئەوا
ئێوەش دەچەوسێننەوە، گەرهاتوو کاریان بەووشەکانم
کرد، ئەوا کار بەووشەکانی ئێوەش دەکەن. 21بەڵام
ئەمەتان هەموو پێدەکەن لەپێناوی ناوی من، چونکە
ئەوەی منی ناردووە ئەوان نایناسن. 22من گەر
نەهاتبوومایەو قسەم لەگەڵ نەکردبوونایە، ئەوا
گوناهیان نە دەبوو، بەڵام ئێستا هیچ بیانویەکیان نییە

بۆ گوناهەکانیان. 23 ئەوەی ڕقی لەمن بێت، ڕقی لەباوکیشمە. 24 گەر لەنێوانیان ئەو کارانەم نەکردایە کە کەسی‌تر نەی‌کردووە، ئەوسا گوناهیان نە دەبوو. بەڵام ئەوان ڕقیان لەمن‌و لە باوکم بووەوە، هەرچەندە ئەو کارانەیان بینی. 25 ئەمەش ڕوویدا تا ئەو ووتەیە بێتەدی کە لە شەریعەتەکەیاندا نووسراوە: { بەبێ هۆ ڕقیان لێم بووەوە! } 26 جا کاتێ یارمەتی‌دەر دێ، ئەوەی من لەلایەن باوکەوە بۆتانی دەنێرم، ئەو ڕۆحە ڕاستییەی کە لەباوکەوە هەڵدەقوڵێ، ئەو شایەتیم بۆ دەدات. 27 ئێوەش هەروەها شایەتیم بۆ دەدەن، چونکە لە سەرەتاوە ئێوە لەگەڵ من بوون.

کاری ڕۆحی پیرۆز

16

(من ئەمەم پێی ووتن، تا نەکەونە هەڵەوە. 2 لەکەنیشتەکان دەردەکرێن، بەڵکو کاتێ دێت ئەوەی دەتان‌کوژێ وابیردەکاتەوە خزمەتی خودای کردووە. 3 ئەوان ئەمەتان پێ‌دەکەن چونکە نەباوك دەناسن نەمن. 4 جا ئەمەم پێ‌ووتن تا کاتی ڕوودانی هات، بیرتان بکەوێتەوە کە ئەمەم لەپێشا پێ ووتوون. لەسەرەتادا ئەمەم پێ نەووتن، چونکە لەگەڵتان بووم.

5 (ئێستا من دەگەڕێمەوە بۆ لای ئەوەی ناردوومی، لەگەڵ ئەوەشدا کەستان نەی پرسی: بۆ کوێ دەچی؟ 6 چونکە ئەمەم پێ‌ووتن، دڵگرانی دایگرتن. 7 بەڵام من ڕاستیتان پێ‌دەڵێم: باشتر وایە بۆتان کە بڕۆم، چونکە ئەگەر من نەڕۆم، یارمەتیدەرتان بۆ نایەت. بەڵام گەر بڕۆم بۆتانی دەنێرم. 8 کاتێ ئەو دێ، جیهان سەرزەنشت دەکات لەسەر گوناهو ڕاست‌ودروستی‌و حوکمدان، 9 لەسەر گوناه لەبەرئەوەی باوەڕم پێ‌ناهێنن. 10 لەسەر ڕاست‌ودروستی لەبەرئەوەی من دەچمە لای باوك‌و ئیتر نامبینن. 11 لەسەر حوکمدانیش لەبەرئەوەی سەرۆکی ئەم جیهانە حوکمی بەسەر دراوە.

12 (هێشتا شتی زۆرم هەیە پێتانی بڵێم، ئێستا ناتوانن بەرگەی بگرن. 13 بەڵام کاتێ ڕۆحی ڕاستی بۆ لاتان دێ، بەرەو هەموو ڕاستیەکتان دەبات، چونکە لەخۆیەوە هیچ نالێ، بەڵکو ئەوەی گوێی لێ‌دەبێ پێتانی ڕادەگەیەنێ، ئەوەی لە دوایدا ڕوودەدات پێتانی دەڵێ. 14 ئەو شکۆدارم دەکات چونکە هەموو ئەوەی بۆتانی باس‌دەکات لەمنەوە دەرچووە. 15 هەموو ئەوەی کە هی باوکە، هەروەها هی منە. لەبەرئەوە بوو پێم‌ووتن ئەوەی بۆتانی باس دەکات لەمنەوە دەرچووە. 16 پاش ماوەیەکی کەم نامبینن، بەڵام دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبینن، چونکە دەگەڕێمەوە لای باوك.)

خۆشی دوای ناخۆشی

17 هەندێ لەقوتابیەکان پرسیاریان کرد: (مەبەستی چییە لەم قسەیە: پاش ماوەیەکی کەم نامبینن، دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبینن، هەروەها: چونکە دەگەڕێمەوە لای باوك؟) 18 دیسان ووتیان: (ئەم کەمە چییە باسی دەکات؟ تێناگەین لەوەی دەیڵێ!) 19 عیسا زانی کەوا حەزدەکەن

پرسیاری لێبکەن، ئینجا پێی ووتن: (پرسیار لە
واتای قسەکەم دەکەن: پاش ماوەیەکی کەم نامبینن،
دوای ئەوە بە ماوەیەکی کەم دەمبینن.
[20](ڕاستی ڕاستیتان پێدەڵێم: ئێوە دەگرین و
شیوەن دەکەن، بەڵام جیهان دڵشاد دەبێ، ئێوە
دڵتەنگ دەبن، بەڵام دڵتەنگیەکەتان دەبێ بە خۆشی.
[21]ژن دڵتەنگ دەبێ کاتێ کە منداڵبوونی نزیك
بووەوە. بەڵام کاتێ منداڵەکەی بوو، ئیتر بیر
لەماندووبوونی ناکاتەوە، لەخۆشی ئەوەی مرۆڤێك
لەدایكبوو بۆ ئەم جیهانە. [22]ئێوەش ئاوها، ئێستا
دڵتەنگ دەبن، بەڵام کاتێ دێمەوە بۆلاتان، دڵتان
خۆش دەبێ، ئیتر کەس ئەو خۆشیەتان لێناسێنێتەوە.
[23]لەو ڕۆژەدا پرسیاری هیچم لێناکەن. ڕاستی
ڕاستیتان پێ دەڵێم: هەر شتێك بەناوی منەوە لەباوك
داوا بکەن دەتانداتێ. [24]هەتا ئێستا بەناوی منەوە
هیچتان داوا نەکردووە. داوابکەن وەریدەگرن، تا
خۆشیەکەتان بە تەواوی بێت.

من بەسەر جیهاندا زاڵبووم

[25](دەربارەی ئەم شتانە لەقسەکانمدا نموونەم بۆ
هێنانەوە، بەڵام کاتێ دێ، باسی باوکتان بۆ بکەم
بەئاشکرا و بێ نموونە. [26]لەو ڕۆژەدا بەناوی منەوە
داوا لەباوك دەکەن. ئیتر پێتان ناڵێم من داواتان بۆ
دەکەم لای باوك. [27]چونکە باوك خۆی خۆشی
دەوێن، لەبەرئەوەی ئێوە منتان خۆشویست، هەروەها
باوەڕتان بەوە هێنا کە من لە خوداوە دەرچووم. [28]
لەباوکەوە دەرچووم و هاتووم بۆ جیهان، ئێستا
جیهان بەجێدەهێڵم و دەگەڕێمەوە لای باوك.)
[29]لێرە قوتابیەکانی پێیانووت: (ئێستا بەئاشکرا
گفتوگۆمان لەگەڵ دەکەیت بێ نموونە. [30]ئێستا
دەزانین تۆ هەموو شتێك دەزانی، پێویست بەوە
ناکات کەس پرسیارت لێبکات. لەبەرئەوە
باوەڕدەهێنین تۆ لە خوداوە دەرچووی.) [31]عیسا
لەوەڵامدا ووتی: (ئایا ئێستا باوەڕدەهێنن؟ [32]کاتێ
دێ، ئەوەتا هاتووە، تیایدا لەیەکتری جیادەبنەوە هەر
یەکە بۆ ماڵی خۆی، ئینجا بەتەنها بەجێمدەهێڵن.
بەڵام من بەتەنها نیم، چونکە باوك لەگەڵمدایە. [33]
ئەمانەم هەموو پێووتن تاکو لەمندا ئاشتیتان هەبێ.
ئێوە لەجیهاندا تەنگانە دەچێژن. بەڵام وورەتان
بەرزبێ، من بەسەر جیهاندا زاڵبووم!)

نوێژی عیسا بۆ باوەڕداران

17

کاتێ ئەم قسانەیکرد، ڕوانیە ئاسمان و ووتی: (ئەی
باوك، کاتی ئەوە هاتووە! ڕۆڵەکەت شکۆدار بکەی،
تاکو ڕۆڵەکەشت تۆ شکۆدار بکات، [2]ئەوەی تۆ
دەسەڵاتت داوەتێ بەسەر هەموو مرۆڤدا، هەتا ئەو
ژیانی هەتاهەتایی بدات بە هەموو ئەوانەی تۆ بەوت
داوە. [3]ژیانی هەتاهەتایش ئەوەیە کە تۆ بناسن، تەنها
خودای ڕاستەقینە، هەروەها عیسای مەسیح کە
ناردووتە. [4]من لەسەر زەوی شکۆدارم کردی
بەتەواوکردنی ئەو کارەی دابووت پێم. [5]ئەی باوك
ئێستا شکۆدارمکە لەلای خۆت، بەو شکۆمەندییەی
لای تۆ هەمبوو پێش دروستکردنی جیهان.

6(ناوی تۆم دەرخست بۆ ئەوانەی لەجیهاندا
بەمنت‌دان، ئەوانە هی تۆ بوون، تۆ بەمنت‌دان.
ئەوانیش گوێڕایەڵی ووتەکانت بوون، 7ئێستا دەزانن
هەرچیەکت بەمن داوە لەتۆوەیە، 8چونکە من ئەو
ووشانەم دانێ کە تۆ پێت دابووم، ئەوانیش
وەریان‌گرت، هەروەها بەڕاستی زانییان من لەتۆوە
هاتوومو باوەڕیان هێنا کە تۆ منت ناردووە. 9
لەپێناوی ئەوانەدا نوێژت بۆ دەکەم. ئێستا لەپێناوی
جیهاندا نوێژ ناکەم، بەڵکو لە پێناوی ئەوانەی
بەمنت‌داون، چونکە ئەوانە هی تۆن. 10هەرچیەك هی
منە، هی تۆیە، هەرچیەکیش هی تۆیە، هی منە، من
لەئەواندا شکۆدار بووم. 11ئەمان لەجیهان دەمێننەوە،
بەڵام من تیایدا نامێنمەوە، چونکە من دەگەڕێمەوە
لای تۆ. ئەی باوکی پاکوپیرۆز ئەوانەی داوتە بەمن
بەهێزی ناوی خۆت بیان‌پارێزە، هەتا ببن بە یەك وەك
ئێمە یەکین. 12کاتێ لەگەڵیاندا بووم دەمپاراستن
بەناوی تۆوە. ئەوانەی بەمنت‌دابوون ئاگاداریم
کردن، کەسیان لەناونەچوون جگە لە ڕۆڵەی
لەناوچوو نەبێ، تاکو ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە بێتەدی. 13بەڵام ئێستا من دەگەڕێمەوە
لای تۆ، من باسی ئەمە دەکەم، جارێ هێشتا لە
جیهاندام، تا دڵشادی من تیایاندا بەتەواوی بێت. 14
من ووشەی تۆم بەواندا، بەڵام جیهان ڕقی لێیان
بووەوە، چونکە ئەوان سەر بە جیهان نەبوون،
هەروەك چۆن من سەر بە جیهان نیم. 15من داوای
ئەوە ناکەم تۆ ئەوان لەجیهان بسێنیتەوە، بەڵکو
لەشەیتان بیان‌پارێزە. 16ئەوان سەر بە جیهان نین
هەروەك چۆن من سەر بە جیهان نیم. 17لەڕاستیدا
پیرۆزیان‌بکە، چونکە ووشەی تۆ ڕاستییە. 18هەروەك
چۆن منت نارد بۆ جیهان، منیش دەیانێرم بۆ جیهان.
19جا لەپێناوی ئەواندا من خۆم پیرۆز دەکەم، هەتا
ئەوانیش لەڕاستی پیرۆزبن.

20تەنها لەپێناوی ئەمان نوێژ ناکەم، بەڵکو
لەپێناوی ئەوانەش کە باوەڕم پێ‌دەکەن بەهۆی قسەی
ئەمانەوە، 21تا هەموو یەك بن، هەروەك تۆ چۆن
لەمندای ئەی باوك منیش لەتۆدام، تا ئەوانیش
لەئێمەدا بن، تاکو جیهان باوەڕبهێنێ کە تۆ منت
ناردووە. 22من ئەو شکۆمەندیەم داونەتێ تۆ داوتە
بەمن، تا ببن بەیەك هەروەك چۆن ئێمە یەکین. 23من
لەئەواندامو تۆ لەمندای، تا تەواوبن‌و ببن بە یەك،
هەتا جیهان بزانێ تۆ منت ناردووە، هەروەها ئەوانت
خۆشویستووە وەك چۆن منت خۆشویست.

24(ئەی باوك، دەمەوێ ئەوانەی کە داوتە بە من
لەهەر شوێنێکدابم لەگەڵمبن، تا ئەو شکۆمەندیەم
ببینن کە داوتە بەمن، چونکە تۆ منت خۆشویستووە
پێش دروستبوونی جیهان. 25ئەی باوکی
ڕاستودروست، جیهان ناتناسێ، بەڵام من تۆ
دەناسم، ئەوانیش دەزانن کە تۆ منت ناردووە، 26من
ناوی تۆم بەوان ناساند، هەروەها پێیان دەناسێنم،
تاکو ئەو خۆشەویستیەیان تیادابێ کە تۆ منت پێ
خۆشویست، هەتا من خۆم لەواندا بم.)

گرتنی عیسا

18

دوای ئەوەی عیسا لەم ووتانەی بووەوە، لەگەڵ
قوتابیەکانی کەوتنە ڕێو دۆڵی قەدرونیان بڕی.
لەوێدا باخچەیەك هەبوو خۆیو قوتابیەکانی چوون
بۆ ئەوێ. [2]بەڵام ئەو یەهوزایەی ناپاکی لەگەڵ کرد،
ئەو شوێنەی دەزانی، چونکە عیسا زۆر جار لەگەڵ
قوتابیەکانی تیادا کۆدەبووەوە. [3]ئینجا یەهوزا بەرەو
ئەوێ چوو، تیپێك سەربازو پاسەوانانی پەرستگای
لەگەڵ خۆی برد، ئەوانەی سەرۆك کاهینەکانو
فەریسیەکان ناردبوویانن، چراو مەشخەڵو چەکیان
هەڵگرتبوو. [4]عیسا دەیزانی چی بەسەر دێ، بەرەو
ڕوویان چوو، ووتی: (کێتان دەوێ؟) [5]وەڵامیان
دایەوە: (عیسای ناسری). ئەویش پێی ووتن: (من
ئەوم). ئەو یەهوزایەی کە ناپاکی لەگەڵ کرد
لەگەڵیان وەستا بوو. [6]کاتێ پێی ووتن: (من ئەوم)
گەڕانەوە دواوەو کەوتن بە زەویدا! [7]عیسا
جارێکی کە لێیپرسینەوە: (کێتان دەوێ؟) ئەوانیش
لەوەڵامدا ووتیان: (عیسای ناسری.) [8]ئەویش ووتی:
(پێم ووتن: من ئەوم، گەر ئێوە بەدوای مندا
دەگەڕێن، با ئەوانەیکە بڕۆن.) [9]ئەمەش بۆ هاتنەدی
ئەو قسەیە بوو کە ووتی: (ئەوانەی بەمنتدابوون
کەسیان لەناونەچوو!) [10]شەمعون پەترۆس شمشێرێکی
پێبوو دەری هێناو لە کۆیلەی سەرۆك
کاهینەکانیداو گوێچکەی ڕاستی پێبڕی. ئەو
کۆیلەیەش ناوی مەلخەس بوو. [11]عیسا بە پەترۆسی
ووت: (شمشێرەکەت بگەڕێنەوە کێلانەکەی! ئایا ئەو
جامەی باوکم داویەتی پێم نەیخۆمەوە؟)

لەبەردەم سەرۆکی کاهینەکان

[12]ئیتر تیپە سەربازەکەو سەرتیپەکەیانو
پاسەوانەکانی جولەکە عیسایان گرتو بەستیانەوە.
[13]یەکەمجار بردیان بۆ لای حەنانی خەزوری قەیافا
کە سەرۆك کاهین بوو لەو ساڵەدا. [14]قەیافاش ئەو
پیاوە بوو کە ڕاوێژی بۆ جولەکەکان کردبوو،
باشتر وایە پیاوێك بمرێ لەجیاتی هەموو گەل.

پەترۆس نکۆڵی لەعیسا دەکات

[15]شەمعون پەترۆس لەگەڵ قوتابیەکەی تر کە
سەرۆکی کاهینەکان دەیناسی شوێنی عیسا کەوت. ئەو
قوتابیە لەگەڵ عیسا چووە کۆشکی سەرۆك کاهین. [16]
بەڵام پەترۆس لەدەرەوە لەلای دەرگاکە ڕاوەستا. ئینجا
قوتابیەکەی تر کە سەرۆك کاهینەکان دەیناسی
هاتەدەرەوەو قسەی لەگەڵ کچە دەرگاوانەکەدا کردو
پەترۆسی هێنایە ژوورەوە. [17]کچە دەرگاوانەکە لە
پەترۆسی پرسی: (ئایا تۆ یەکێك لەقوتابیەکانی ئەم
کابرایە نیت؟) ئەویش وەڵامی دایەوە: (نەخێر، لەوان
نیم.) [18]ئاووهەوا سارد بوو، خزمەتکارانو پاسەوانان
ئاگریان کردبووەوەو لەدەوری وەستابوون خۆیان
گەرم دەکردەوە، پەترۆسیش لەگەڵیان وەستابوو خۆی
گەرم دەکردەوە.

[19]سەرۆکی کاهینەکان پرسیاری لەعیسا کرد
دەربارەی قوتابیەکانیو فێرکردنەکەی. [20]عیساش
وەڵامی دایەوە: (بە ئاشکرا قسەم بۆ جیهان کرد،
لەکەنیشتو پەرستگادا لەو شوێنەی هەموو
جولەکەکان لێیکۆدەبوونەوە، هەموو کاتێ خەڵکم

فێردەکرد، هیچ شتێکم بەنهێنی نەوتووە. 21بۆچی
پرسیار لە من دەکەیت؟ پرسیار لەوانە بکە کە
گوێیان لەقسەکانم بووە، ئەوان دەزانن چیم ووتوە!)
22کاتێ عیسا ئەمەی ووت یەکێك لەخزمەتکارەکان
زللەیەکی لێداو پێیووت: (ئاوها وەڵامی
سەرۆکی کاهینان دەدەیتەوە؟) 23عیسا وەڵامی
دایەوە: (گەر قسەی خراپم کردووە بڵێ چیم
ووتووە، گەر ڕاستیشم ووتووە، ئیتر بۆچی لێم
دەدەیت؟) 24ئەوسا حەنان بەدەستی بەستراوەوە
ناردی بۆ لای قەیافای سەرۆك کاهین. 25هێشتا
شەمعون پەترۆس لەوێ ڕاوەستابوو خۆی گەرم
دەکردەوە، لێیان پرسی: (ئایا تۆش لە قوتابیەکانی
ئەو نیت؟) ئەویش نکۆڵی لێکردو ووتی: (نەخێر،
لەوان نیم.) 26یەکێك لەخزمەتکارانی سەرۆکی
کاهینان زاوای ئەو خزمەتکارە بوو کە پەترۆس
گوێی لێکردەوە، ووتی: (ئەی لەباغچەکەدا تۆم
لەگەڵ ئەو نەبینی؟) 27دیسان پەترۆس نکۆڵی لێکرد،
ئینجا یەکسەر کەڵەشێر خوێندی!

عیسا دەدرێتە دەست پیلاتۆس

28ئیتر بەیانی زوو عیسایان لەماڵی قەیافاوە برد
بۆ کۆشکی فەرمانڕەوایی ڕۆمەکانو ئەوان نەچوونە
ئەو کوشکە نەوەك پیس بنو بەهۆی ئەوەوە نەتوانن
بەشداری بکەن لەخواردنی جەژنی تێپەڕبوون. 29
ئەوسا پیلاتۆس هاتە دەرەوە بۆ لایانو لێیپرسین:
(بەچی ئەم پیاوە تاوانبار دەکەن؟) 30وەڵامیان دایەوە:
(گەر تاوانبار نەبوایە، نەماندەدا بەدەستەوە.) 31
پیلاتۆس ووتی: (ئێوە بیبەن، بەپێی شەریعەتی خۆتان
حوکمی بەسەردا بدەن.) ئەوانیش وەڵامیان دایەوە:
(مافی ئەوەمان نییە کەس بکوژین.) 32ئەمەش ڕوویدا
تاکو ئەوەی عیسا ووتبووی لەبارەی شێوەی
مردنەکەی بێتەدی. 33ئینجا پیلاتۆس چووە ناو
کۆشکەکەیو بانگی عیسای کردو لێیپرسی: (تۆ
پادشای جوولەکەی؟) 34عیسا لە وەڵامدا ووتی:
(ئایا تۆ لەخۆتەوە ئەمەم پێدەڵێی، یاخود خەڵکی کە
دەربارەی من ئەمەیان پێ ووتوی؟) 35ئەوسا پیلاتۆس
لێیپرسی: (ئایا من جوولەکەم؟ گەلەکەتو سەرۆك
کاهینەکان تۆیان داوەتە دەستی من. چیت کردووە؟)
36عیساش لەوەڵامدا ووتی: (پادشاهێتی من سەر بەم
جیهانە نییە. گەر پادشاهێتی من سەر بەم جیهانە
بووایە، ئەوسا خزمەتکارەکانم دەجەنگان تا نەدرێمە
دەست دەسەڵاتدارانی جوولەکە. بەڵام پادشاهێتی
من هی ئێرە نییە.) 37جا پیلاتۆس لێیپرسی: (کەواتە
تۆ پادشای؟) ئەویش وەڵامی دایەوە: (خۆت ووتت
من پادشام. لەبەر ئەمەش لەدایك بوومو هاتووم بۆ
جیهان، تاشایەتی بۆ ڕاستی بدەم، هەر کەسێ
لەڕاستی بێ گوێ لە دەنگم دەگرێ.) 38پیلاتۆس
پێی ووت: (ڕاستی چییە؟) دوای ئەوەی ئەمەی ووت
دیسان چووە دەرەوە بۆ لای جوولەکەکانو ووتی:
(من هیچ خراپەیەکی تیادا نادۆزمەوە! 39ئێوە لەسەر
ئەوە ڕاهاتوون لەجەژنی تێپەڕبووندا گیراوێکتان بۆ
ئازاد بکەم. ئایا دەتانەوێ پادشای جوولەکەتان بۆ
ئازاد بکەم؟) 40هەموو هاواریان کردو ووتیان: (ئەمە
ئازاد مەکە! بەڵکو باراباس!) هەرچەندە باراباس

دزیش بوو.

فەرمانی کوشتنی عیسا

19

ئیتر پیلاتۆس فەرمانیدا عیسا ببرێت و بەقامچی
لێیبدرێت. 2سەربازەکان تاجێکیان لەدڕك چنیو
خستیانە سەر سەری، جلێکی ئەرخەوانیان
لەبەرکرد. 3لێی دەچوونە پێشەوەو پێیان دەووت:
(سڵاو! ئەی پادشای جوولەکە!)، زللەیان لێ‌دەدا.
4جارێکیکە پیلاتۆس هاتەدەرەوە بۆ لای خەڵکەکەو
پێی ووتن: (من دەی هێنمە دەرەوە بۆلاتان تا بزانن
من هیچ گوناهێکی تیادا نابینم!) 5عیسا بەتاجی
دڕکاویو جلی ئەرخەوانییەوە هاتەدەرەوە، ئینجا
پیلاتۆس بەوانی ووت: (ئەوەتا پیاوەکە!) 6کاتێ
سەرۆك کاهینەکانو پاسەوانەکان بینیان، هاواریان
کرد: (لەخاچی بدە! لەخاچی بدە!) ئەوسا پیلاتۆس
پێیووتن: (ئێوە بیبەنو لەخاچی بدەن، من هیچ
گوناهێکی تیادا نابینم!) 7جوولەکەکان
وەڵامیاندایەوە: (شەریعەتمان هەیە. بەپێی شەریعەتی
ئێمە دەبێ بمرێ، چونکە خۆی کردووە بە ڕۆڵەی
خودا.)

8کاتێ پیلاتۆس گوێی لەم قسەیە بوو زیاتر
ترسا، 9چووە ناو کۆشکەکەیو لەعیسای پرسی:
(تۆ خەڵکی کوێی؟) بەڵام عیسا هیچ وەڵامێکی
نەدایەوە. 10پیلاتۆس پێیووت: (بۆ قسەم لەگەڵ
ناکەیت؟ ئایا نازانی من دەسەڵاتی ئەوەم هەیە ئازادت
بکەم یان لەخاچت بدەم؟) 11عیسا وەڵامیدایەوە:
(تۆ هیچ دەسەڵاتێکت بەسەر منەوە نییە، گەر لە
سەرەوە بەتۆیان نەدابێ. جا لەبەرئەوە، ئەوەی
منی داوەتە دەست تۆ گوناهێکی گەورەتری
هەیە.)

12ئیتر لەبەرئەمە پیلاتۆس هەوڵی ئازادکردنی
عیسایدا، بەڵام جوولەکەکان هاواریانکرد: (گەر
ئەمەت ئازادکرد، ئیتر هاوڕێی قەیسەر نیت. هەر
کەسێك خۆی بکات بەپادشا، دوژمنایەتی لەگەڵ
قەیسەر دەکات.) 13کاتێ پیلاتۆس گوێی لەم قسانە
بوو، عیسای بردە دەرەوە، ئەوسا لەسەر کورسی
فەرمانڕەوایی دانیشت، لەشوێنێك پێیدەووترێ
بەردڕێژکراو بەزمانی عیبریش گەباسا. 14کاتەکەش
نزیکەی دوانزەی نیوەڕۆ بوو، لەو ڕۆژەدا [ڕۆژی
هەینی] خۆ ئامادەدەکرا بۆ جەژنی تێپەڕبوون. ئینجا
پیلاتۆس بەجوولەکەکانی ووت: (ئا ئەوەتا
پادشاکەتان!) 15ئەوانیش هاواریانکرد: (بیبە! بیبە!
لەخاچی بدە!) پیلاتۆس لێیپرسین: (ئایا
پادشاکەتان لەخاچ بدەم؟) ئەوسا سەرۆك
کاهینەکان وەڵامیان دایەوە: (هیچ پادشایەکمان نییە
جگە لە قەیسەر.) 16ئیتر پیلاتۆس دایە دەستیان تا
لەخاچ بدرێ.

لە خاچدان

ئەوانیش عیسایان بردو ڕۆیشتن. 17عیساش
هاتەدەرەوەو خاچەکەی هەڵگرت بەرەو ئەو شوێنە
ڕۆیشت کە ناسرابوو بەشوێنی کاسەی سەر بەزمانی
عیبری پێیدەوترێ (گولگۆسە)، 18لەوێ لەگەڵ

دوو پیاو لەخاچیاندا، هەر یەکە لە لایەکیەوە،
عیساش لە ناوەڕاست.
[19]پیلاتۆس لەسەر خاچەکە دروشمێکی
هەڵواسی بوو لەسەری نووسرا بوو: (عیسای
ناسیری پادشای جوولەکە.) [20]جوولەکەیەکی زۆر
دروشمەکەیان خوێندەوە، چونکە ئەو شوێنەی
عیسای تیادا لەخاچدرابوو لەشار نزیك بوو.
دروشمەکەش بەزمانی عیبریو لاتینیو یۆنانی نووسرا
بوو. [21]سەرۆك کاهینەکانی جوولەکە بەپیلاتۆسیان
ووت: (مەنووسە: (پادشای جوولەکە)، بەڵکو
بنووسە: (ئەم پیاوە خۆی دەیووت: من پادشای
جوولەکەم.))
[22]پیلاتۆس وەڵامیدایەوە: (ئەوەی نووسیومە،
نووسیومە!)
[23]کاتێ سەربازەکان عیسایان لەخاچدا،
جلەکانیان بردو کردیان بەچوار بەشەوە، هەر
سەربازو بەشێکی برد. هەروەها کراسەکەشیان برد،
کە سەرتاپا بەبێ دروون لەیەك پارچە چنرابوو. [24]
ئینجا سەربازەکان بەیەکتریان ووت: (پێویست
ناکات بیدڕێنین، بەڵکو شێروخەتی لەسەر دەکەین
بزانین بەرکێ دەکەوێ.)
ئەمەش ڕوویدا تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە بێتەدی: {جلەکانمیان لەنێوان خۆیان
بەش کردو شێروخەتیان لەسەر کراسەکەم کرد.}
ئەمەش ئەوە بوو کە سەربازەکان کردیان.
[25]لەوێ لەلای خاچەکەی عیسا، دایکی لەگەڵ
مریەمی ژنی کلۆپا کە پووری بوو، هەروەها مریەمی
مەجدەلی وەستابوون. [26]کاتێ عیسا دایکی بینی، بە
تەنیشت ئەو قوتابییەوە وەستاوە کە خۆشیدەویست،
بەدایکیووت: (ئەی ئافرەت، ئەمە کوڕتە!) [27]ئینجا
بەقوتابیەکەی ووت: (ئەمە دایکتە.) لەوکاتەوە
قوتابیەکە بردیە ماڵی خۆی.

مردنی عیسا

[28]دوای ئەوەی عیسا بینی هەموو شتێ تەواو
بوو، ووتی: (تینوومە.) تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆز
باس کراوە بێتەدی. [29]لەوێ قاپێکی پڕ لەسرکە
هەبوو، ئیسفەنجێکیان کرد بەسرکەکەو بەقامیشێك
بەرزیان کردەوە بۆ دەمی. [30]کاتێ عیسا دەمی
لەسرکەکەدا، ووتی: (تەواوبوو!) ئینجا سەری
دانەواندو گیانی سپارد.
[31]جا چونکە ئەو ڕۆژە ڕۆژی خۆئامادەکردن
بوو بۆ جەژنی تێپەڕبوون، ڕۆژی پاشتریش شەممەیەکی
مەزن بوو، هەروەها تا لاشەکان بە هەڵواسراوەیی
لەسەر خاچەکان نەمێننەوە، جوولەکەکان داوایان
لەپیلاتۆس کرد قاچی لەخاچدراوەکان بشکێنریو
لاشەکانیان هەڵگیرێ. [32]ئینجا سەربازەکان هاتنو
هەردوو قاچی ئەو دوو پیاوەیان شکاند کە لەگەڵ
عیسا لەخاچدرابوون. [33]بەڵام کاتێ گەیشتنە سەر
عیسا، سەیریان کرد مردووە، ئیتر قاچیان نەشکاند.
[34]ئینجا یەکێك لەسەربازەکان ڕمێکی کرد
بەلاتەنیشتی، یەکسەر خوێنو ئاوی لێ هاتەدەرەوە.
[35]جا ئەوەی ئەمەی بینی خۆی شایەتی دەدا،
شایەتیەکەشی ڕاستە، خۆی بەتەواوی دەزانێ کە

ڕاستی دەڵێ، هەتا ئێوەش باوەڕبهێنن. 36ئەمەش
ڕوویدا تا ئەوەی لەکتێب باسکراوە بێتەدی: {
ئێسقانێکی لێ‌ناشکێ!} 37هەروەها لەشوێنێکیتر
لەکتێب باسکراوە: {سەیری ئەوە دەکەن کە ڕمیان
لێ‌داوە.}

ناشتنی عیسا

38پاش ئەوە یوسف ناوێك کە خەڵکی ڕامە
بوو داوای لەپیلاتۆس کرد تا ڕێی‌بدات لاشەکەی
عیسا بەرێ، ئەم یوسفەش قوتابی عیسا بوو، بەڵام بە
نهێنی چونکە لە دەسەڵاتدارانی جوولەکە دەترسا،
ئیتر پیلاتۆس ڕێی‌دا. ئینجا یوسف هات‌و لاشەکەی
عیسای هەڵگرت. 39هەروەها نیقۆدیمۆسیش هات
ئەوەی کە لە پێشا بەشەو هاتبوو بۆ لای عیسا.
لەگەڵ خۆی نزیکەی سی لیتر بۆنی مۆڕی تێکەڵاو
بە عودی هێنا. 40لاشەکەی عیسایان هێناو لەگەڵ
بۆن بەکفن پێچایانەوە، بەو شێوەیەی نەریتی
جوولەکە بوو لە ناشتن. 41لەو شوێنەی عیسای
تیادا لە خاچدرا باخچەیەکی لێ‌بوو، لە
باخچەکەشدا گۆڕێکی تازەی لێ‌بوو، لەوەو پێش
کەسی تیادا نەنێژرا بوو. 42هەردووکیان عیسایان
لەو گۆڕەدا ناشت چونکە نزیك بوو، هەروەها
لەبەر ئەوەی ئەو ڕۆژە ڕۆژی خۆئامادەکردن بوو
لەلای جوولەکەکان.

زیندووبوونەوە

20

بەرەبەیانی ڕۆژی یەکشەممە، مریەمی مەجدەلی چووە
سەر گۆڕەکەی عیسا، هێشتا تاریك بوو، سەیری
کرد بەردەکە لەسەر دەرگای گۆڕەکە لابراوە. 2
ئەویش بەراکردن هات بۆ لای شەمعون پەترۆس‌و
قوتابیەکەی تر کە عیسا خۆشی‌دەویست پێی‌ووتن:
(گەورەیان لەگۆڕەکە بردووە، نازانین لەکوێ دایان
ناوە!) 3ئینجا پەترۆس‌و قوتابیەکەی‌کە ڕۆیشتن بەرەو
گۆڕەکە. 4هەردووکیان بەیەکەوە ڕایان‌دەکرد، بەڵام
قوتابیەکەی‌تر پێش پەترۆس کەوت‌و پێش ئەو
گەیشتە سەر گۆڕەکە، 5دانەویەوە سەیری‌کرد
کفنەکە لەوێ کەوتووە، بەڵام نەچووە ژوورەوە. 6
ئینجا دوای ئەو شەمعون پەترۆس گەیشتە سەر
گۆڕەکەو چووە ژوورەوە، ئەویش بینی کفنەکە
لەوێ کەوتووە. 7ئەو دەستەسڕەی بەسەری عیساوە
بوو بینی بەتەنها پێچراوەتەوە بەجیا لەشوێنی کفنەکە.
8لەوکاتەدا قوتابیەکەی‌کەش هاتە ژوورەوە، ئەوەی
یەکەمجار گەیشتە سەر گۆڕەکە، ئەمەی بینی‌و باوەڕی
هێنا. 9چونکە قوتابیەکان تا ئەوکاتەش تێنەگەیشتبوون
ئەوەی کتێبی پیرۆز باسی دەکات، ئەو دەبێ لەنێوان
مردووواندا هەستێتەوە. 10ئیتر دوو قوتابیەکە گەڕانەوە
بۆ شوێنی خۆیان.

عیسا بۆ مریەم دەردەکەوێ

11بەڵام مریەم هەر لە دەرەوە وەستاو
لەسەرگۆڕەکە دەگریا. کاتێ کە دەگریا دانەویەوە
بۆ گۆڕەکە، 12سەیری کرد دوو فریشتە بەجلی
سپییەوە، دانیشتوون لەو شوێنەی تەرمەکەی عیسای

لێدانرابوو، یەکێك لەلای سەریەوە ئەوی‌کە لەلای
قاچیەوە. [13]لێیانپرسی: (خوشکە، بۆ دەگری؟)
لەوەڵامدا ووتی: (گەورەمیان بردووە، نازانم لەکوێ
دایاننـاوە.) [14]ئەمەی ووتو ئاوڕی‌دایەوەو
سەیری‌کرد عیسا وەستاوە، بەڵام مریەم نەیزانی ئەو
عیسایە. [15]عیسا لێی‌پرسی: (خوشکە، بۆچی
دەگری؟ بەدوای کێدا دەگەڕێی؟) مریەمیش وایزانی
باخەوانەکەیە، پێی‌ووت: (گەورەم گەر تۆ بردووتە
پێم بڵێ لەکوێ داتناوە تا بیبەمەوە.)

[16]ئینجا عیسا بانگی‌کرد: (مریەم!) ئەویش
ئاوڕی‌دایەوەو بە زوبانی عیبری هاواری کرد:
(ڕەبونی)، بەواتای مامۆستا. [17]عیساش پێی‌ووت:
(مەمگرە! هێشتا نەڕۆیشتووم بۆ لای باوك، بەڵام برۆ
بۆ لای براکانمو پێیان بڵێ: من دەچم بۆ لای
باوکمو باوکتان، خودامو خوداتان!) [18]ئینجا مریەمی
مەجدەلی گەڕایەوەو هەواڵی‌دا بەقوتابیەکانو
پێی‌ووتن: (من گەورەم بینی!) هەروەها ئەوەی پێ
ووتن کە پێی ووتبوو.

دەرکەوتنی مەسیح بۆ قوتابییەکان

[19]لەئێوارەی ئەو یەکشەممەیە،کاتێ قوتابییەکان
لەترسی دەسەڵاتدارانی جولەکە بەیەکەوە بوونو
دەرگاکانیان لەسەر خۆیان داخستبوو، عیسا هات
لەناوەڕاستیان وەستاو ووتی: (ئاشتی بۆ ئێوە!) [20]
کاتێ ئەمەی ووت، دەستیو لاتەنیشتی نیشاندان،
قوتابییەکان کاتێ خوداوەندیان بینی دڵشاد بوون. [21]
ئینجا عیسا پێی‌ووتن: (ئاشتی بۆ ئێوە! چۆن باوك منی
ناردووە، منیش ئاوا ئێوە دەنێرم.) [22]ئەمەی ووتو
فووی لێکردنو پێی ووتن: (ڕۆحی پیرۆز
وەرگرن. [23]ئەوەی گوناهی ببەخشن، بەخشراوە،
ئەوەی گوناهی نەبەخشن، ئەوا نەبەخشراوە!)

دەرکەوتنی مەسیح بۆ تۆما

[24]بەڵام تۆما، یەکێك لەدوانزەکە، کە ناسرابوو
بەدووانە، لەگەڵ قوتابیەکان نەبوو کاتێ عیسا بۆ
لایان هات. [25]قوتابیەکانی‌تر پێیان ووت: (ئێمە
گەورەمان بینی!) ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (گەر
نیشانەی بزمارەکان بەدەستیەوە نەبینم، پەنجە نەخەمە
شوێنی بزمارەکانەوە، دەست نەدەم لەلاتەنیشتی
باوەڕناکەم!)

[26]دوای هەشت ڕۆژ، کاتێ قوتابیەکانی
دووبارە لەماڵەوە بوون تۆماشیان لەگەڵ بوو، عیسا
هات بۆ لایانو دەرگاکانیش داخرابوون، لە
ناوەڕاستیان وەستاو ووتی: (ئاشتی بۆ ئێوە!) [27]ئینجا
بە تۆمای ووت: (پەنجەت بێنە بۆ ئێرە، سەیری
دەستمبکە، دەستت بێنەو بیدە لەلاتەنیشتم. بێ‌باوەڕ
مەبە بەڵکو باوەڕداربە!) [28]ئەوسا تۆما هاواری کرد:
(ئەی خوداوەندو خودام!) [29]عیسا پێی‌ووت: (ئایا
لەبەرئەوەی منت بینی باوەڕت کرد؟
خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی باوەڕدەکەن بێ‌ئەوەی
بیبینن!)

[30]عیسا لەبەردەم قوتابیەکانی زۆر نیشانەی
سەرسوڕهێنەری تریکرد کە لەم پەرتووکەدا
نەنووسراوە. [31]بەڵام ئەم نیشانانە نووسراون تا

باوەڕبکەن کە عیسا مەسیحە، ڕۆڵەی خودایە، هەتا
ئێوە بەهۆی باوەڕهێنانەوە ژیان بەدەستبهێنن بەناوی
ئەوەوە.

دەرکەوتنی عیسا لەسەر دەریاچە

21

دوای ئەمە عیسا جارێکی کە بەم شێوەیە خۆی
دەرخست بۆ قوتابیەکان لەسەر کەناری دەریاچەی
تەبەریە: [2]شەمعون پەترۆس‌و تۆما کە بە دووانە
ناسراوە، لەگەڵ نەسانائیل کە خەڵکی قانای ناوچەی
جەلیل بوو، هەروەها دوو کوڕەکەی زەبدی‌و دوو
قوتابی کە کۆبووبوونەوە. [3]شەمعون پەترۆس پێی‌ووتن:
(من دەڕۆم بۆ ڕاو!) ئەوانیش ووتیان: (ئێمەش
لەگەڵت دێین.) ئینجا ڕۆیشتن‌و سواری بەلەم بوون،
بەڵام لەو شەوەدا هیچیان نەگرت.

[4]کاتی بەرەبەیان، عیسا لەسەر دەریاچەکە
وەستا، بەڵام قوتابیەکان نەیانزانی ئەو عیسایە. [5]عیسا
لێی‌پرسین: (ها کوڕینە ماسیتان پێ‌نییە؟) ئەوانیش
وەڵامیان دایەوە: (نەخێر!) [6]ئەویش پێی‌ووتن:
(تۆڕەکانتان هەڵدەن بۆ لای ڕاستی بەلەمەکە، ئەوسا
ماسی دەگرن!) ئەوانیش هەڵیاندا ئیتر نەیانتوانی
ڕای‌کێشن لەبەر زۆری ئەو ماسییانەی تیایدا بوو!

[7]ئەو قوتابیەی عیسا خۆشی‌دەویست بە
پەترۆسی ووت: (ئەوە خوداوەندە!) کاتێ پەترۆس
ئەمەی بیست، خۆی داپۆشی بە جلەکانی چونکە
ڕووت بوو و خۆی هەڵدایە ناو ئاوەکە. [8]
قوتابیەکانی‌تر بەبەلەمەکە هاتن‌و تۆڕە پڕ
لەماسیەکەیان ڕادەکێشا، چونکە ئەوەندە دوور
نەبوون لەکەناری دەریاچەکە تەنها دووسەد باڵ نەبێ.
[9]کاتێ قوتابیەکان گەیشتنە کەناری دەریاچەکە،
بینیان وا نان دانراوە، خەڵوز ئامادەکراوەو ماسی
خراوەتە سەر. [10]عیسا پێی‌ووتن: (هەندێ لەو
ماسییانە بهێنن کە ئێستا ڕاوتان‌کرد!) [11]جا شەمعون
پەترۆس چووە ناو بەلەمەکەو تۆڕەکەی ڕاکێشایە
سەر ووشکانی، سەدو پەنجاو سێ ماسی گەورەی
تیادا بوو، لەگەڵ ئەم ژمارە زۆرەشدا تۆڕەکە نەدڕا
بوو. [12]عیسا بە قوتابیەکانی ووت: (وەرن بخۆن.)
ئیتر کەس لە قوتابیەکان نەی‌وێرا پرسیاری
لێبکات: (تۆ کێیت؟) چونکە دەیانزانی ئەو
خوداوەندە. [13]عیسا هاتە پێشەوە نانەکەی
هەڵگرت‌و دای‌پێیان، ماسیەکەش بەهەمان شێوە. [14]
ئەمە جاری سێهەم بوو عیسا خۆی دەرخات بۆ
قوتابیەکانی پاش ئەوەی لەنێو مردووواندا هەستایەوە.

عیسا لەگەڵ پەترۆس دەدوێ

[15]دوای ئەوەی نانیان خوارد عیسا پرسیاری
لەشەمعون پەترۆس‌کردو ووتی: (شەمعونی کوڕی
یۆنا، ئایا تۆ منت زیاتر خۆش دەوێ یان ئەوانی‌کە
منیان زیاتر خۆش دەوێ؟) ئەویش وەڵامی‌دایەوە:
(بەڵێ خوداوەند، تۆ دەزانی من خۆشم دەوێیت!)
جا عیسا پێی‌ووت: (بەرخەکانم بلەوەڕێنە.) [16]
جارێکی کە لێی‌پرسییەوە: (شەمعونی کوڕی یۆنا،
منت خۆش دەوێ؟) وەڵامی‌دایەوە: (بەڵێ
خوداوەند، تۆ دەزانی من خۆشم دەوێیت!) ئەویش

پێیووت: (شوانی مەڕەکانم بکە.) [17]بۆ جاری سێهەم لێیپرسیەوە: (ئەی شەمعونی کوڕی یۆنا، ئایا منت خۆشدەوێ؟) ئیتر پەترۆس دڵگران بوو چونکە عیسا بۆ جاری سێهەم لێیپرسی: (ئایا منت خۆش دەوێ) پەترۆس پێیووت: (ئەی خوداوەند، تۆ هەموو شتێ دەزانی. تۆ دەزانی من خۆشمدەوێیت!) دیسان عیسا پێیووت: (مەڕەکانم بلەوەڕێنە. [18]ڕاستی ڕاستیت پێدەڵێم کاتێ کە گەنج بووی پشتوێنەکەت بەناو قەدتەوە دەبەست‌و بۆ هەرشوێنێك دەتویست دەڕۆیشتی. بەڵام کاتێ پیر دەبیت دەستت درێژدەکەیت، یەکێکی کە پشتوێنەکەت بۆ دەبەستێت‌و دەتبات بۆ شوێنێك کە ناتەوێ!) [19]عیسا ئەمەی ووت وەك ئاماژەکردنێك بۆ ئەو مردنەی پەترۆس کە خودا شکۆدار دەکات. دوای ئەمە، پێیووت: (دوامکەوە.)

[20] پەترۆس ئاوڕیدایەوە بۆ دواوە، ئەو قوتابیەی بینی کە عیسا خۆشیدەویست شوێنیان کەوتووە، ئەویش ئەو قوتابیە بوو کە شانی بەسینگی عیسا دابوو لەکاتی نانخواردنەکەو پێیووت: (گەورەم، کێیە ئەوەی ناپاکیت لەگەڵ دەکات؟) [21] کاتێ پەترۆس قوتابیەکەی بینی لەعیسای پرسی: (ئەی خوداوەند ئەی ئەمە چی لێدێ؟)

[22]عیسا لە وەڵامدا ووتی: (گەر بمەوێ دەمێنێتەوە هەتا دەگەڕێمەوە، بە تۆ چی؟ تۆ دوامکەوە!) [23]ئیتر هەواڵ لەنێوان برا باوەڕدارەکان بڵاوبووەوە کە ئەو قوتابیە نامرێ. بەڵام عیسا ئەمەی بە پەترۆس نەووت: (کە ئەو نامرێ!) بەڵکو ووتی: (گەر بمەوێ دەمێنێتەوە هەتا دەگەڕێمەوە، بە تۆ چی؟)

[24]ئەو قوتابیە ئەمەیە کە ئەم شتانەی لێرەدا نووسیوە، خۆیشی شایەتی بۆ ئەم شتانە دەدات. ئێمەش دەزانین شایەتیەکەی ڕاستە. [25]زۆر شتی تر هەیە عیسا کردوویەتی، لەو باوەڕەدام گەر یەك لەدوای یەك بنووسرایە، هەموو جیهان جێگای ئەو پەرتووکانەی تیانەدەبووەوە!

کرداری نێرراوان

پەرتووکی کرداری نێرراوان تەواوکەری مزگێنییە بەپێی نووسینی لۆقا، باسی قوتابیەکان دەکات چۆن بە رۆحی پیرۆز مزگێنی عیسای مەسیحیان لەقودسو هەموو یەهودیەو سامیرەو تا ئەوپەڕی زەوی بڵاوکردەوە (1: 8). لەم کتێبەدا نووسەر دووپاتی دەکاتەوە کە باوەڕ بە مەسیح هیچ مەترسییەکی سیاسی نییە بۆ ئیمپراتۆریەتی ڕۆمانی.

دەتوانرێ ئەم کتێبە بکرێ بە سێ بەش:

1- سەرەتای دەستپێ کردنی باوەڕداران لەقودس دوای بەرزبوونەوەی عیسا بۆ ئاسمان.

2- بڵاوبونەوەی باوەڕ بە مەسیح لەهەموو فەلەستین.

3- پەرەسەندنی ئەم باوەڕە لەناوچەکانی دەوروبەری دەریای سپی ناوەڕاست تاشاری ڕۆما.

کتێبی کرداری نێرراوان باسی چەند ڕووداوێکی گرنگ دەکات لەوانە: چۆنیەتی کارکردنی ڕۆحی پیرۆز لەناو باوەڕداران، دوای ئەوەی لەڕۆژی پەنجاهەمین هاتە ناویان، دواتریش مایەوە بۆ ئەوەی ڕێنماییان بکاتو ڕابەرەکانی بە هێز بکات. هەروەها چۆنیەتی باوەڕهێنانی پۆڵسو گەشتەکانی بۆ بڵاوکردنەوەی مزگێنی عیسای مەسیح. بەکورتیش ئەم نووسراوە فێرکردنو دەنگوباسی باوەڕدارانە لەسەرەتای بڵاوبوونەوەی باوەڕ دوای بەرزبوونەوەی عیسا.

پێشەکی

1

بەرێز ساوفیلۆس، لەپەرتووکی یەکەمدا هەموو کردارەکانو فێرکردنەکانی عیسام بۆت گێڕایەوە، لەسەرەتای پەیامەکەیەوە [2]تا ئەو ڕۆژەی بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان، دوای ئەوەی ڕاسپاردەکانی پێشکەش کرد بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە بەو نێرراوانەی هەڵیبژاردن. [3]هەروەها دوای ئازارکێشانی، لەماوەی چل ڕۆژ خۆی بۆ دەرخستن بەزیندوویی بەچەندەها بەڵگەی چەسپاو و سەبارەت بە پاشایەتی خودا بۆیان دوا. [4]کاتێ لەگەڵیان کۆبووەوە، ووتی: (قودس بەجێمەهێڵن، بەڵکو تیایدا چاوەڕێی بەڵێنی باوکم بکەن،

وەك لــەپێشــا لەمنـتان گـوێ لێبـوو. [5]یەحیا خــەڵکی لــەئاو هەڵدەکێشــا، بەڵام ئێوە پاش چـــەند ڕۆژێکـــی کـــەم لـــەڕۆحی پـــیرۆز هەڵدەکێشرێن.)

بەرزبوونەوەی عیسا بۆ ئاسمان

[6]ئەوانــەی لـــەوێدا کۆبـــبوونەوە لێـــیان پرسـی: (ئـەی خوداوەنـد، ئایـا لــەم کاتــەدا پاشـایەتی بـۆ ئیسـرائیل دادەمەزرێنیـــیەوە؟) [7]ئەویش وەڵامی‌دانەوە: (ئێوە مافی ئەوەتان نییە ئـەو کـاتوساتانە بزانن کە خودا بەدەسەڵاتی خـۆی دەسـتنیشـانی کردووە. [8]بەڵام کاتێ ڕۆحـــی پیرۆزتـــان بەســـەردا دەڕژێ هـــێز بەدەســتدەهێـنن، دەبـن بەشـایەت بـۆ مـن لــەقودسو هەموو ناوچەی یەهودیەو سامیرەو تا ئەوپەڕی جیهان.)

[9]ئەمــەی ووتو لەبەرچاویان بەرزبووەوە بـــۆ ئاسمـــان، ئیـــنجا هـــەورێك شـــاردیەوە لەبەرچـاویان. [10]جارێ ئەوان بە سەرسامیەوە سـەیری ئاسمانـیان دەکـرد، دوو پـیاو خۆیان نیشـاندان بەجـلی سـپییەوە، [11]پێـیان ووتن: (ئـەی جەلیلـیەکان، بۆچی وەستاون سەیری ئاسمـان دەکـەن؟ ئـەو عیسـایەی لــەنێوانـتان بەرزکـرایەوە بـۆ ئاسمـان، بـە هـەمان شـێوە دەگەڕێـــتەوە وەك بینیـــتان بەرزکـــرایەوە بـــۆ ئاسمان.)

هەڵبژاردنی یەکێك لەجێی یەهوزا

[12]ئیــنجا نـێرراوان گەڕانـەوە قودس لەو شـاخەی پـێی دەووتـرێ شـاخی زەیتونو لە قودسەوە نزیکە بەقەد پێوانەی ڕۆژی شەممە*. [13]کـاتێ گەیشــتن چـوونە ژوورێك لە نهۆمی سـەرەوەو مانــەوە، ئەوانـیش ئەمانــە بــوون: پەتــرۆسو یۆحەنــناو یــاقوب، ئــەندەراوسو فیلیـپۆسو تۆمـا، بـەرتۆلماوسو مەتتاو یاقوبی کوڕی حەلفی، شەمعونی بەجەرگو یەهوزای بـرای یاقوب. [14]هەموویان بەیەك دڵ بەردەوام بـوون لەسـەر نوێژکـردن، هــەندێ ژنیشـیان لەگــەڵ بـوو، هەروەها مریەمی دایکی عیساو براکانیشی.

[15]ڕۆژێکـــیان نـــزیکەی سەدوبیســـت لەبــرایانی بــاوەڕدار کۆبــبوونەوە، پەتــرۆس لــەنێوانیان وەستا، بۆیان دواو ووتی: [16](ئەی بــرایان، دەبووایــە نووســراوی کتێــب ئەوەی ڕۆحــی پــیرۆز بــە زمــانی داود پێغەمــبەرەوە ووتویــەتی دەربــارەی یــەهوزا بێتەدی، ئەوەی بــوو بــە ڕێنیشــاندەر بـۆ ئەوانــەی عیســایان گــرت. [17]ئــەو لەگــەڵ ئــێمە ژمێردراو بەشی

---

*پـێوانەی ڕۆژی شــەممە: ئـەو مەسـافەیە کە یەکێکی جوولەکە بۆی هەیە بیبڕێ لەڕۆژی شەممەدا. ئەویش تەنها (1100مەترە). چونکە ڕۆژی شەممە ڕۆژی پشوودانە، ئەمەش تەنها نەریتێکی ئایینیبوو.

هـەبوو لـەم خزمەتە. [18]ئەو کێڵگەیەکی کڕی بـە پارەیەك کە نرخی ناپاکی بوو، بەڵام تیایدا کەوت بەدەمدا، لەناوەڕاستدا شەقبوو هەموو ڕیخۆڵـــەکانی هاتـــەدەرەوە. [19]هــــەموو دانیشــتووانی قــودس بەمــەیان زانــی، بۆیــە کـێڵگەکەیان ناونـا حـەقل دەمـخ، بـەزمانی خۆیـان بەواتای کێڵگەی خوێن. [20]چونکە لە پەرتووکی زەبووردا نووسراوە:

{ماڵەکەی دەبێ بە وێرانەو
هیچ کەس تیایدا ناژی.}

هەروەها:

{با یەکێکی تر جێی بگرێتەوە لە ڕابەرایەتی.}

[21]کەواتـە لەسـەرمانە یـەکێ لەو پیاوانە هەڵـبژێرین کــە کۆدەبوونــەوە لەگــەڵمان بـەدرێژایـی ئـەو کاتـەی خوداوەنـد عیسـا هاتوچـۆی لەگەڵمان دەکرد، [22]لەو کاتەی یەحـیا لە ئاوی هەڵکێشا تا ئەو ڕۆژەی لێمان بەرزکـرایەوە بـۆ ئاسمـان، لەگـەڵمان شایەتی هەستانەوەی عیسا بووە.)

[23]ئامــادەبووان دوو پــیاویان هەڵــبژارد یەکێکـیان یوسف بوو کە ناودەبرا بە بارساباو نازنـاوی یوستوس بوو، ئەوی‌کەشیان مەتیاس بوو. [24]ئینجا نوێژیان کردو ووتیان: (ئەی ئەو خوداوەنـدەی بەدڵی هەمووان دەزانی، بۆمان دەرخە لەم دوو پیاوە کامیان هەڵبژێرین، [25]تا بەشـداریمان بکـات لــە خزمەتو نێرراویەتی لــەجـیاتی یـەهوزا، ئـەوەی هەڵگـەڕاوەو بـۆ شـوێنی خۆی ڕۆیشت.) [26]ئینجا شێروخەتیان بـۆ کـرد، مەتـیاس شێروخەتی بردەوە، ئەوسا خستیانە سەر یانزە نێرراوەکە.

هاتنی ڕۆحی پیرۆز
2

کــە ڕۆژی پەنجاهــەمین* هــات، هــەموو بـاوەڕداران لــە یــەك شــوێن کۆبوونــەوە، [2]لەپڕێکدا دەنگێك لە ئاسمانەوە پەیدا بوو وەك بایـەکی بەهـێز، ئـەو ماڵــەی پڕکرد کە تیایدا دانیشـتبوون. [3]ئیـنجا چـەند زمانـێك وەك لە ئاگـر بێـت دەرکـەوت بۆیـان، دابـەش بـوو بەسەریانو هەر یەکە زمانێکی لەسەر نیشتەوە. [4]ئەوسـا هـەموویان پـڕبوون لە ڕۆحی پیرۆز، دەسـتیان‌کـرد بــە قســەکردن بــە زمــانی جۆراوجــۆر، بــەو شــێوەیەی ڕۆح پــێی بەخشیبوون.

[5]لــەو کـاتــەدا ژمارەیــەکی زۆر لـــە جوولەکــە لـــەخودا ترســەکانی هـــەموو نەتـەوەکانی جـیهان لــە قودس بوون. [6]کاتێ گوێـیان لــە دەنگـەکــە بــوو، خەڵکەکــە کۆبوونەوە، هەموو سەریانسوڕما لەبەرئەوەی هــەر یەکەیان گوێیان لـێ‌بوو بە زمانی خۆیان دەدوێـن. [7]ئیـنجا حەپەسـانو سەرسام بوونو ووتـیان: (ئایـا هــەموو ئەوانـەی قسە دەکەن

دانیشتووانی جەلیل نین؟ 8ئیتر چۆن هەر یەك
لەئێمە گوێی لەزمانی ئەو وولاتە دەبێ کە
تیایدا لەدایك بووە؟ 9ئێمە خەڵکی پەرتیاو
میدیاو عیلامین، هەندێکیشمان لەدانیشتووانی
نێوان دجلەو فوراتین، هەروەها لەناوچەی
یەهودیەو کەپدوکیەو پونتسو ئاسیا، 10یان
لەفریجیەو پەمفیلیەو میسرو ناوچەی لیبیای
دراوسێی قەیرەوان، هەروەها لەگەڵمان
خەڵکی ڕۆماش هەیە بەسەردان هاتوون،
لەگەڵ جوولەکەو ئەوانەی بوو بوون
بەجوولەکە، 11هەروەها هەندێ لەکریتیەکانو
عەرەب. جا ئەوەتا گوێمان لێیانە بەزمانی
خۆمان قسە دەکەن دەربارەی کردارە
مەزنەکانی خودا.) 12خەڵکەکە بەسەرسامیەوە
دەستیانکرد بە پرسیارکردن لەیەکتری:
(ئەمانە هەمووی چی دەگەێنی؟) 13بەڵام
هەندێکیان بەگاڵتە پێکردنەوە دەیانووت:
(ئەوانە سەرخۆشن.)

یەکەم ووتاری پەترۆس

14جا پەترۆس لەگەڵ یانزە نێرراوەکە
ڕاوەستا، بەدەنگێکی بەرز قسەی بۆ
ئامادەبووان کردو ووتی:

(ئەی پیاوانی جوولەکەو هەموو
دانیشتووانی قودس، گوێبگرن بۆ قسەکانم
تا ئەوەی پێتان دەڵێم زانراوبێ لاتان، 15
چونکە ئەوانە سەرخۆش نین وەك
بیردەکەنەوە، هێشتا کاژێر نۆی بەیانییە. 16
بەڵام ئەمە ئەوەیە کە بەزمانی پێغەمبەر یۆئیلەوە
ووتراوە:

17{خودا دەفەرمووێ:
لەڕۆژانی کۆتاییدا ڕۆحم دەڕێژم بەسەر
هەموو مرۆڤداو
کوڕانو کچانتان بەووشەی خودا
دەدوێن،
هەروەها گەنجەکانتان بینین دەبینن‌و
پیرەکانتان خەون دەبینن.
18لەو ڕۆژانەدا ڕۆحی خۆم دەڕێژم
بەسەر هەموو دەستو پێوەندەکانم،
لەژنو لەپیاو،
جا هەموویان بەووشەی خودا دەدوێن.
19لە ئاسمان لە سەروە کاری سەرسوڕهێنەرو
لە زەویش لە خوارەوە نیشانەی سەیر
دەکەم:
خوێنو ئاگرو چڕە دووکەڵ.
20ڕۆژ تاریك دەبێ،
مانگیش وەك خوێنی لێدێت،
پێش ئەوەی ڕۆژی خوداوەند بێ، ئەو ڕۆژە
مەزنە بەناوبانگە.
21هەر کەسێکیش بەناوی خوداوەند
بانگبکات ڕزگاری دەبێ.}
22ئەی ڕۆڵەکانی ئیسرائیل، گوێ لەم

قسانە بگرن: عیسای ناسیری پیاوێکە
خودا لایەنگیری کردووە بەو نیشانەو کارە
سەیرو سەرسوڕهێنەرانەی کە خودا لەسەر
دەستی لەنێوانتان کردوویەتی، خۆشتان
دەزانن. [23]لەگەڵ ئەوەشدا خودا ڕێگەی‌دا،
بەپێی خواستو ڕەزامەندی بڕیار
لەسەردراوی خۆی کە لەپێشا دەیزانی، کەوا
ئێوە بیگرنو لەخاچی‌بدەنو بیکوژن بەدەستی
گوناهباران. [24]بەڵام خودا زیندووی کردەوە
لەنێوان مردوونداو لە ئازاری مردن
ئازادی‌کرد، لەبەرئەوەی مردن نەیتوانی
لەداوی خۆی بیهێڵێتەوە. [25]چونکە داود
دەربارەی ئەو دەڵێ:
{هەمیشە خوداوەندم لەبەرچاوە،
ئەو لەلای دەستە ڕاستمەوەیە
نەوەك باوەڕم لاواز بێ.
[26]بۆیە دڵشادمو زارم هاواری خۆشی
دەکات،
تەنانەت لەشیشم لەهیوادا نیشتەجێیە،
[27]چونکە تۆ گیانم لەدونیای مردووان
بەجێ‌ناهێڵی،
هەروەها ناهێڵی تاقە پیرۆزی خۆت
گەندەڵی ببینێت.
[28]ڕێگای ژیانت پێ‌ناساندم،
دڵت پڕکردووم لەشادی بە بینینی
ڕوخسارت.}

[29]ئەی برایان، ڕێگام بدەن بەئاشکرا پێتان
بڵێم داودی باوکمان مردو نێژرا، هێشتا
گۆڕەکەی تا ئەمڕۆ لامانە. [30]بەڵام ئەو
پێغەمبەر بوو، دەیزانی خودا سوێندی بۆ
خواردووە کە لە بەری پشتی ئەو یەکێك ئەو
پەیدا دەبێو لەسەر تەختی ئەو دادەنیشێ، [31]
ئەو پێشتر بینیو دەربارەی هەستانەوەی
مەسیح ووتی کە گیانی لەناو دونیای
مردووان بەجێ نەهێڵرا، هەروەها لەشی
گەندەڵی نەبینی. [32]ئەو عیسایەی خودا لەنێو
مردووان زیندووی‌کردەوە، ئێمە هەموو بۆ
ئەوە شایەتین. [33]ئەو بەرزکرایەوە بۆ لای
دەستە ڕاستی خودا، ئەو ڕۆحە پیرۆزەی
بەڵێنی پێ‌درا بوو لەباوکەوە وەرگیراو ڕژا
بەسەرمان، ئەوەی ئێستا دەی‌بینینو گوێتان
لێی‌دەبێت ئەنجامی ئەوەیە. [34]داود
بەرزنەکرایەوە بۆ ئاسمان، بەڵام ئەو خۆی
دەڵێ:
{خودا بە خوداوەندمی ووت:
لەلای دەستە ڕاستم دانیشە،
[35]هەتا دوژمنەکانت بخەمە ژێر پێتەوە.}
[36]کەواتە باهەموو ڕۆڵەکانی ئیسرائیل
بەتەواوی بزانن، ئەو عیسایەی ئێوە لەخاچتان
دا، خودا کردی بەمەسیحو بەخوداوەند.)

باوەڕهێنانی سێ هەزار

37کاتێ ئامادەبووان گوێیان لەم قسانە بوو، کاری کردە سەر دڵیان، پرسیاریان لەپەترۆس‌و نێرراوەکانی تر کرد: (ئەی برایان ئێستا ئێمە چی‌بکەین؟) 38پەترۆس وەڵامی‌دانەوە: (تۆبەبکەن، با هەر یەکەتان بەناوی عیسای مەسیحەوە لەئاوهەڵبکێشرێ بۆ لێخۆش‌بوونی گوناەو بەخشینی ڕۆحی پیرۆزتان دەسکەوێ، 39چونکە ئەم بەڵێنە بۆ خۆتان‌و منداڵەکانتانە، هەروەها بۆ هەموو ئەوانەی دوورن، هەموو ئەوانەی خوداوەند خودامان بانگیان دەکات.) 40پەترۆس بەزۆر ووشەی‌تر شایەتی بۆ دان‌و ووڕەی بەرزکردنەوە، دەیووت: (خۆتان ڕزگار بکەن لەم نەوە لارو چەوتە.) 41ئەوانەی قسەکەیان قبوڵکرد لەئاوهەڵکێشران، لەو ڕۆژەدا نزیکەی سێ هەزار کەس هاتنە پاڵیان.

42ئیت ئەوانە بەردەوام‌بوون لەسەر وەرگرتنی فێرکردنی نێرراوان‌و ژیانی خوشك‌و برایەتی‌و لەتکردنی نان‌و نوێژکردن. 43هەروەها کاتێ کارو نیشانەی سەرسوڕهێنەری زۆر لەسەر دەستی نێرراوان کرا، هەموو ترسیان لێ‌نیشت. 44 باوەڕدارەکان هەموو بەیەکەوە یەکیان‌گرتبوو، لەهەموو شتێك کە هەیان‌بوو بەشداری یەکتریان دەکرد، 45هەروەها ئەوەی هەیانبوو دەیانفرۆشت‌و نرخەکەیان دابەش دەکرد بەسەر ئەوانەی پێویستیان پێی‌بوو، 46هەموو ڕۆژێك بەیەك دڵ بەردەوام لەپەرستگا ئامادە دەبوون، لە ماڵان نانیان لەت دەکرد، هەروەها بەیەکەوە نانیان بە دڵخۆشی‌و دڵپاکییەوە دەخوارد، 47ستایشی خودایان دەکرد، خەڵکەکە هەموو بەچاوی ڕێزەوە سەیریان دەکردن. هەموو ڕۆژێکیش خوداوەند ئەوانەی دەهێنایە پاڵ کۆمەڵەی باوەڕداران کە ڕزگاریان دەبوو.

چاكبوونەوەی ئیفلیجێك

3

ڕۆژێکیان کاژێری سێی پاش نیوەڕۆ پەترۆس‌و یۆحەننا لەکاتی نوێژکردن چوونە پەرستگا. 2 لەبەردەم دەرگای پەرستگادا کە پێی‌دەوترا دەرگای جوان، پیاوێکی بەزگماك ئیفلیج دانیشتبوو، هەموو ڕۆژێك هەڵیاندەگرت‌و لەوێ دایاندەنا تا سواڵ بکات لەوانەی دەهاتنە پەرستگاکەوە. 3کاتێ کابرا پەترۆس‌و یۆحەننای بینی خەریکن بچنە ناو پەرستگا، داوای خێری لێ‌کردن، 4ئەوانیش بە ووردی تێیان‌ڕوانی، ئینجا پەترۆس پێی‌ووت: (سەیرمان بکە!) 5ئەویش چاوی تێ‌بڕین‌و چاوەڕێی دەکرد شتێکی بدەنێ. 6پەترۆس ووتی: (نە زێڕم پێیەو نە زیو، بەڵام ئەوەی

هەمە دەتدەمێ، بەناوی عیسای مەسیحی
ناسیری هەستەو بڕۆ!) 7پەترۆس دەستی
ڕاستی گرتو هەڵیساند، یەکسەر هێز کەوتە
قاچوقولی. 8ئیتر کابرا هەڵبەزییەوەو
دەستی‌کرد بە ڕۆیشتن، لەگەڵ پەترۆسو
یۆحەننا چووە پەرستگا، لەخۆشیان بە
ڕۆیشتنەوە هەڵدەبەزیەوەو ستایشی خودای
دەکرد. 9هەموو ئەوانەی لەوێبوون بینییان
کابرا بەپێی خۆی دەڕواو ستایشی خودا
دەکات. 10ئیتر خەڵکەکە زانییان کابرا ئەو
سواڵکەرە ئیفلیجەیە کەوا کردبووی بە خوو
لەبەردەم دەرگای جوانی پەرستگا
دادەنیشت، جا هەموو سەریان سوڕما لەوەی
بەسەر کابرا هاتووە.

ووتاری پەترۆس لەپەرستگا

11کاتێ کابرای ئیفلیج دەستی‌گرتبوو بە
پەترۆسو یۆحەنناوە، ژمارەیەکی زۆر
لەخەڵکەکە بەسەرسامیەوە لێیان کۆبوونەوە
لەو شوێنەی کە بە هەیوانی سلێمان ناسراوە.
12کاتێ پەترۆس ئەمەی بینی پێی‌ووتن: (ئەی
پیاوانی ئیسرائیل، بۆچی سەرتان سوڕماوە
لەوەی ڕوویداوە؟ بۆچی چاوتان تێبڕیوین،
وادەزانن ئێمە بەتوانای خۆمان یاخود
بەلەخواترسیمان وامان لەو پیاوە کردووە
بڕوا؟ 13خودای ئیبراهیمو ئیسحاقو یاقوب،
خودای باوباپیرانمان، عیسای ڕۆڵەی خۆی
شکۆدارکرد، ئەوەی ئێوە داتان بەدەستەوە
بۆ مردنو ڕەتتان‌کردەوە لەبەردەم پیلاتۆس،
لەکاتێکدا بڕیاری دابوو ئازادی بکات. 14
ئێوە ئەو پاکوپیرۆزە بێتاوانەتان ڕەتکردەوەو
داوای لێبووردنتان بۆ بکوژێك کرد. 15جا
ئێوە سەرۆکی ژیانتان کوشت، بەڵام خودا
لەنێو مردووان زیندووی‌کردەوە، ئێمەش
شایەتین بۆ ئەمە. 16هەروەها باوەڕ بە ناوی
ئەو، ناوی ئەو هێزو توانای گەڕاندەوە بۆ ئەم
کابرایەی ئێوە دەیبینن‌و دەیناسن، ئەو
باوەڕەی بەهۆیەوە دێت ئەم تەندروستییەی پێ
بەخشی لەبەردەم هەمووتان.

17(ئەی برایان من دەزانم ئێوەو
سەرۆکەکانتان بە نەزانی هەڵسوکەوتتان
کرد، 18بەڵام خودا بەمە ئەوەی هێنایەدی کە
لەسەر زمانی هەموو پێغەمبەران ووتبووی،
کەوا مەسیحەکەی دەبێ ئازار بچێژێ. 19
کەواتە تۆبە بکەنو بگەڕێنەوە تا
گوناهەکانتان بسڕێنەوە، 20ئینجا خوداوەند
دەرگای خۆشیتان لێبکاتەوەو عیسای
مەسیحتان بۆ بنێرێتەوە، ئەوەی لەپێشا بۆی
دیاری‌کردوون. 21جا دەبێ مەسیح لەئاسمان
بمێنێتەوە تا ئەو کاتەی هەموو شتێك چاك
دەبێتەوە، هەروەك چۆن خودا لەکۆنەوە
لەسەر زاری پێغەمبەرە پیرۆزەکانی داوە. 22

موسا بەباپیرانی ووت: {خوداوەند خوداتان
لەنێو براکانتان پێغەمبەرێکتان بۆ
هەڵدەستێنێ وەك من، هەرچیەکتان پێدەڵێ
گوێیلێبگرن. 23 بەڵام ئەوەی گوێی
لێناگرێ لەناو گەل ڕیشەکێش دەکرێ.}
24 ئەو کاتو سەردەمە هەموو پێغەمبەران
باسیان کردووە، لەسامۆئیلەوە تا ئەوانەی
دوای ئەو هاتوون. 25 ئێوە ڕۆڵەی
پێغەمبەرانو ئەو پەیمانەن کە خودا لەگەڵ
باوباپیرانتان بەستی، کاتێ بە ئیبراهیمی ووت:
{بە نەوەی تۆ هەموو گەلانی سەر زەوی
پیرۆز دەبن.} 26 لەپێناوی ئێوە خودا ڕۆڵەی
خۆی هەستاندو یەکەمجار بۆ ئێوەی نارد، تا
پیرۆزتان بکات بەگەڕانەوەی هەر یەکێکتان
لەخراپە.)

پەترۆسو یۆحەننا لەئەنجوومەن

4

کاتێ پەترۆسو یۆحەننا قسەیان لەگەڵ
خەڵکەکە دەکرد، کاهینەکانو سەرۆکی
پاسەوانی پەرستگا هاتن بۆ لایان لەگەڵ
سەدوقیەکانو 2 زۆر بێزار ببوون، چونکە
بەهۆی پەیامی عیسا خەڵکەکەیان فێردەکردو
هەستانەوەی مردووانیان ڕادەگەیاند. 3 جا
ئەوان یۆحەنناو پەترۆسیانگرتو لە
بەندیخانەیانکردن تا بەیانی چونکە کاتەکە
دەمەوئێوارە بوو. 4 بەڵام زۆر لەوانەی گوێیان
لەقسەکان بوو باوەڕیان هێنا، ژمارەی ئەو
پیاوانەش گەیشتە پێنج هەزار کەس.
5 بۆ بەیانی پێشەوایانو پیرانو مامۆستایانی
شەریعەت لەقودس کۆبوونەوە. 6 حەنانی
سەرۆك کاهینو قەیافاو یۆحەنناو ئەسکەندەرو
هەموو ئەوانەی سەر بەتیرەی سەرۆك کاهین
بوون لەگەڵیان بوون. 7 ئینجا پەترۆسو
یۆحەننایان لەناوەڕاستیان ڕاگرتو لێیان
پرسین: (خەڵکانێکی وەك ئێوە بەچ هێزێك
یان بەناوی کێ ئەمانە دەکەن؟)
8 پەترۆس پڕبوو لەڕۆحی پیرۆزو
وەڵامیدانەوە: (ئەی پێشەوایانو پیرانی گەل
9 گەر ئێوە ئەمڕۆ پرسیارمان لێدەکەن
دەربارەی ئەو چاکەیەی لەگەڵ نەخۆشێك
کردوومانە، بە چ هۆیەك چاکبووەتەوە، 10
باهەمووتانو هەموو گەلی ئیسرائیل بزانێ،
ئەو بەناوی عیسای مەسیحی ناسیری، ئەوەی
ئێوە لەخاچتانداو خوداش لەناو مردووان
زیندووی کردەوە، ئەم ئیفلیجە بە
تەندروستیەکی تەواوەوە وا لەبەردەمتان
ڕاوەستاوە. 11 ئەم عیسایە
{ئەو بەردەیە ئەی وەستاکان کە
ڕەتتان کردەوە،
بەڵام هەر ئەم بوو بە بەردی بناغە.}
12 بێجگە لەعیسا بە کەسی کە

ڕزگـاربوون نیـیه، چـونکه جگـه لـەو لەژێر ئـاسمـــان ناوێکـی کـــە نییە خودا پێشکەشی کردبێ بە مرۆڤ کە بەهۆیەوە ڕزگارمان بێ.)

[13]ئـەوان سـەریانسـوڕما لەچاونەترسـی پەتـرۆسو یۆحەنـنا، کاتێ زانییان بێزانیاریو شـارەزا نـەبوون، بۆیـە زانیـیان ئـەوان پێشتر لەگـەڵ عیسـا بـوون. [14]هـەروەها کـاتێ ئەو ئیفلـیجەیان بیـنی چـاکبووەتـەوەو بەپـێوە لەگەڵـیان وەسـتاوە، ئیتر هیچیان نەدۆزییەوە بەربەرەکانی پێ بکەن. [15]لێرە فەرمانیان پێدان لـە کۆڕەکـە بچـنە دەرەوە، تـا لـەناو خۆیان تەگبیرێك بکەن. [16]جا ووتیان: (چی لەم دوو پـیاوە بکـەین؟ شـتێکی ئاشـکرایە لەبـەردەم دانیشـتووانی هـەموو قـودس ئـەو کـارە سەرسوڕهێنەرەی لەسەر دەستی ئەم دوو پیاوە کـراوەو نـاتوانین نکۆڵی لێبکەین، [17]بەڵام تا ئـەم کـارە زیاتـر لـەناو گـەل بڵاونەبێـتەوە، هەڕەشـەیان لـێدەکـەین هەتا لەمەودوا باسی ئەم ناوە نەکەن لای کەس.)

[18]ئیـنجا ئەوانـیان هێـناو فەرمانیان پێدان ئیـتر بـەناوی عیسا دەم نەکەنەوەو کەس فێر نەکـەن. [19]پەترۆسو یۆحەنناش ووتیان: (ئێوە حوکـمبـدەن، ئەگـەر ڕاسـتە لەبەردەم خودا ملکەچی فەرمانەکانتان بین یان فەرمانی خودا. [20]چـونکە ناتوانین ئەوەی بینیومانەو بیستومانە باسی نەکەین.)

[21]جارێکی کـە ئەنجوومەنەکـە هەڕەشەیان لـێکـردنەوە، بەڵام نەیاندەزانی بەچ ڕێگایەك سـزایان بـدەن، ئـیتر ئازادیانکردن، چونکە هـەموو ستایشی خودایان دەکرد لەبەر ئەوەی ڕوویـدا بـوو، [22]چـونکه ئـەو پـیاوەی بـەم نیشـانەیە چاككرایەوە تەمەنی لەچل ساڵ زیاتر بوو.

نوێژی باوەڕداران

[23]کـاتێ پەتـرۆسو یۆحەنـنا ئازادکـران گەڕانـــەوە بـــۆ لای هاوڕێکانـــیان، ســـەرۆك کاهیـنەکانو پـیران چـیان پێووتـبوون بۆیان گـێڕانەوە، [24]ئەوانـیش کـاتێ گوێـیان لەوان بوو، هەموو بەیەك دڵ دەنگیان بەرزکردەوە بۆ خوداو ووتیان: (خوداوەندی باڵادەست، ئەی دروسـتکەری ئاسمـانو زەویو دەریاو هەموو ئـەو شـتانەی تیایاندایە، [25]ئەی ئەوەی بەهۆی ڕۆحـی پیرۆز لەسەر زمانی داودی باوکمانو خزمەتکاری خۆت ووتت:

{بۆچی میللەتان وڕوژاونو

گەلان بیر لەشتی پووچ دەکەنەوە؟

[26]پادشایانی سەر زەوی خۆیان ڕێکخستووە،

سەرۆکەکانیان کۆبوونەوەو

یەکیانگرت تا بەرهەڵستی خوداوەندو

مەسیحەکەی بکەن.}

[27] چـونکە بەراستی هێرۆدسو پیلاتۆسی

پونتیو ناجوولەکەکانو گەلی ئیسرائیل لەم
شارە یەکیانگرت تا بەربەرەکانی عیسای
ڕۆڵەی پیرۆزت بکەن، ئەوەی کردت
بەمەسیح، [28]هەتا هەموو ئەوەی لەپێشا
دەستتو خواستت نەخشەی بۆ کێشابوو
ڕووبدات. [29]ئەی خوداوەند، ئێستاش سەیری
ئەو هەڕەشانە بکە کە دەیکەن، چاونەترسی
ببەخشە بەخزمەتکارەکانت تا بەووشەکانت
بدوێن، [30]کاتێ دەستی خۆت درێژدەکەیت
بۆ چاکبوونەوەی نەخۆش، تا نیشانەو کاری
سەرسوڕهێنەر بەناوی عیسای ڕۆڵەی
پیرۆزتەوە بکرێ.)
[31]کاتێ نوێژیان دەکرد ئەو شوێنەی تیایدا
کۆبووبوونەوە لەرزیو هەموو پڕ بوون
لەڕۆحی پیرۆز، ئینجا بێترس بەووشەی خودا
دوان.

ژیانی هاوبەش

[32]کۆمەڵی باوەڕداران یەك دڵو یەك
گیان بوون، هیچ کەسێ نەیدەووت ئەو
شتەی هەیەتی هی خۆیەتی بەتەنها، بەڵکو
لەهەموو شتێك هاوبەشبوون. [33]بەهێزێکی
مەزنەوە نێرراوان شایەتی زیندووبوونەوەی
عیسای خوداوەندیان دەدا، بەرەکەتێکی
گەورە بەسەر هەموویانەوە بوو. [34]کەسی
نەبوونیان تیا نەبوو چونکە هەموو ئەوانەی
خاوەن کێڵگەو ماڵ بوون دەیانفرۆشتو
پارەکەیان [35]دەخستە بەردەم نێرراوانەوە،
ئەوانیش دابەشیان دەکرد بەسەر هەر یەکێك
بەپێی پێویستی خۆی. [36]یەکێك لەوانە یوسف
ناوێك بوو کە نێرراوان بە بەرنابا ناویان دەبرد
بەواتای ڕۆڵەی هاندەر، کە لە تیرەی لاوی*و
خەڵکی قوبروس بوو. [37]ئەم کابرایە
کێڵگەیەکی هەبوو، فرۆشتیو نرخەکەی
خستە بەردەم نێرراوان.

حەنانیاو سەفیرە

5

بەڵام پیاوێك ناوی حەنانیا بوو، لەگەڵ
سەفیرەی ژنی کێڵگەیەکی فرۆشت. [2]
هەروەها لەگەڵ ژنەکەی ڕێککەوتو بەشێك
لە نرخەکەی شاردەوە، ئەوەی مایەوە هێنایو
خستیە بەردەم نێرراوان. [3]بەڵام پەترۆس
پێیووت: (ئەی حەنانیا، چۆن شەیتان دڵی
پڕ کردیت تا درۆ لەگەڵ ڕۆحی پیرۆز
بکەیتو بەشێك لە نرخی کێڵگەکەت
بشاریتەوە؟ [4]ئایا نەتدەتوانی کێڵگەکە بۆ
خۆت دانێیو نەیفرۆشی کاتێ کە هی خۆت
بوو؟ پاش فرۆشتنی ئایا مافی ئەوەت نەبوو
نرخەکەی هەڵگریت؟ ئیتر بۆچی لەدڵی
خۆتدا ویستت ناپاکی بکەیت؟ تۆ درۆت
لەگەڵ خەڵك نەکرد، بەڵکو لەگەڵ خودا.) [5]

کاتێ حەنانیا گوێی لەم قسەیە بوو کەوتو مرد. هەموو ئەوانەی بەمەیان زانی ترسێکی زۆریان لێنیشت. [6]ئەوسا هەندێ گەنج هەستان حەنانیەیان کفن کرد، هەڵیان گرتو ناشتیان.

[7]پاشان نزیکەی دوای سێ کاژێر ژنەکەی حەنانیا هاتو بەوەی نەدەزانی کە ڕووی دابوو، [8]پەترۆس لێی پرسی: (پێم بڵێ، ئایا بەم نرخە کێڵگەکەتان فرۆشت؟) ژنەش لە وەڵامدا ووتی: (بەڵێ، بەو نرخە.) [9]جا پەترۆس پێی ووت: (بۆچی لەگەڵ مێردەکەت ڕێککەوتی تا ڕۆحی خوداوەند تاقیبکەنەوە؟ ئا ئەوەتا ئەو گەنجانەی مێردەکەیان ناشتی گەیشتنە بەردەرگا، تۆش هەڵدەگرن.) [10]ژنە دەستبەجێ لەبەرپێی پەترۆس کەوتو مرد. کاتێ گەنجەکان هاتنەژوورەوەو بینیان مردووە، تەرمەکەیان هەڵگرتو لەتەنیشت مێردەکەی ناشتیان. [11]ئیتر ترسێکی زۆر گەورە باڵی کێشا بەسەر هەموو کۆمەڵی باوەڕداران، هەروەها هەر کەسێ ئەو هەواڵەی دەبیست.

زۆربوونی باوەڕداران

[12]لەسەر دەستی نێرراوان زۆر نیشانەو کاری سەرسوڕهێنەر لەنێو گەل ئەنجامدرا. هەموویان بەیەك دڵ لە هەیوانی سلێمان لەپەرستگا کۆدەبوونەوە. [13]خەڵکی تر نەیاندەوێرا تێکەڵاویان بن، بەڵام زۆر ڕێزیان دەگرتنو [14]باوەڕدارانیش زیاتردەبوونو دەهاتنە پاڵ خوداوەند، بە کۆمەڵ لەپیاو و لەژن، [15]تا وای لێهات نەخۆشەکانیان هەڵدەگرتە دەرەوە بۆ سەر شەقامەکانو لەسەر جێگاو چوارپایە دایاندەنان، تا ئەگەر پەترۆس هات، تەنانەت سێبەرەکەشی بکەوێتە سەر یەکێکیان. [16]خەڵکێکی زۆر لەشارو دەوروپشتی قودسەوە دەهاتن، نەخۆشەکانیانو ئەوانەیان هەڵگرتبوو کە بەدەست ڕۆحی پیسەکان دەیانناڵاند، ئیتر هەموویان چاك دەبوونەوە.

[17]بەڵام سەرۆك کاهینو هەموو ئەوانەی لەگەڵیبوون کە سەربە ڕێبازی سەدوقیەکان بوون، حەسوودییان پێ بردن. [18] نێرراوەکانیان گرتو خستیاننە بەندیخانەی گشتی. [19]بەڵام فریشتەیەکی خوداوەند لەشەودا دەرگای بەندیخانەکەی کردەوەو ئازادیکردنو پێیووتن: [20](بڕۆن لەپەرستگا ڕاوەستن، تەواوی پەیامی ئەم ژیانە نوێیە بەخەڵکی بڵێن.) [21]ئەوانیش کە گوێیان لەم قسانەبوو، بەیانی زوو چوون بۆ پەرستگاو دەستیان کرد بە فێرکردن. ئینجا ئەنجوومەنی باڵا کۆبووەوە، بە ئامادەبوونی سەرۆك کاهینو هەموو ئەوانەی لەگەڵیبوون،

هەروەها پیرانی ئیسرائیل، بەشوێن نێرراوانیان
نارد لەبەندیخانە تا بیانهێنن، 22 بەڵام
یاریدەدەرەکان چوونە بەندیخانەو نەیان
دۆزینەوە، ئیترئەوانیش گەڕانەوەو هەواڵیان
دانیو 23 ووتیان: (دەرگای بەندیخانەکەمان
بینی بە باشی داخرابوو، پاسەوانەکان
لەبەردەمی وەستابوون، بەڵام کاتێ کردمانەوە
کەسمان تیادا نەدی.)
24 کاتێ سەرۆکی پاسەوانی پەرستگاو
سەرۆک کاهینەکان ئەمەیان بیست سەریان
سوڕما لەوەی کۆتایی ئەمە چۆن دەبێ. 25
ئینجا پیاوێك هاتە ناو كۆڕەكەو ووتی: (ئەو
پیاوانەی خستبووتانە ناو بەندیخانە، ئێستا
لەپەرستگا وەستاونو خەڵکی فێر دەکەن.)
26 ئەوسا سەرۆك پاسەوانەکانو
یاریدەدەرەکان ڕۆیشتن نێرراوانیان
بێتوندوتیژی هێنا، چونکە لەگەڵ دەترسان
بەردبارانیان بکەن. 27 کاتێ ڕایانگرتن
لەبەردەم ئەنجوومەنەکەدا، سەرۆك کاهین
لێیانی پرسیو 28 ووتی: (ئایا بە توندی
فەرمانمان پێ نەدان بەم ناوە خەڵکی فێر
نەکەن، بەڵام ئێوە هەموو قودستان پڕکرد لە
فێرکردنەکانتان، دەتانەوێ خوێنی ئەم پیاوە
بخەنە ئەستۆمان.)
29 پەترۆسو نێرراوان وەڵامیاندایەوە:
(ئێمە پێویستە زیاتر ملکەچی خودا بین نەك
خەڵك! 30 خودای باوباپیرانمان عیسای
هەستاندەوە، ئەوەی ئێوە کوشتتان بە لەسەر
دار هەڵواسینی. 31 خودا ئەمی بەرزیکردەوە
بۆلای دەستە ڕاستی خۆی، کردی بە
سەرۆکو ڕزگارکەر هەتا تۆبەکردنو
لێخۆش بوونی گوناە بە ئیسرائیل ببەخشێ.
32 جا ئێمە شایەتی ئەمانەین، هەروەها ڕۆحی
پیرۆزیش ئەوەی خودا بەخشیویەتی بەوانەی
ملکەچن بۆی.)
33 کاتێ گوێیان لەم قسانە بوو زۆر
تووڕەبوون، تەگبیریان کرد بیانکوژن. 34
بەڵام یەکێ لەئەندامانی ئەنجوومەنەکە ناوی
گەمالائیل بوو، مامۆستای شەریعەتو
فەریسیبوو، هەموو گەل ڕێزی لێدەگرت،
هەستاو فەرمانیدا نێرراوان بۆ ماوەیەك
بەرێنەدەرەوە. 35 ئینجا بەئەنجوومەنەکەی
ووت: (ئەی پیاوانی ئیسرائیل، ئاگاداربن
لەوەی دەتانەوی بیکەن بەم پیاوانە. 36
ماوەیەکی کورت لەمەوبەر سوداس ناوێك
هەستاو خۆی بەشتێك دادەنا، نزیکەی
چوارسەد پیاو دوایکەوتن، بەڵام کوژراو
ئەوانەی دوای کەوتبوون بڵاوبوونەوە، ئیتر
ناوی نەما. 37 ئینجا لەکاتی ناونووسینەکەدا
یەهوزای جەلیلی هەستاو ژمارەیەکی زۆر
لەخەڵك ڕوویان تێکردو شوێنی کەوتن،
بەڵام ئەویش لەناوچوو هەروەها ئەوانەی

شـوێنی کەوتـبوون بڵاوبوونـەوە. [38]جا ئێستا مـن ئامۆژگاریـتان دەکەم، دووربکەونەوە لەم پیاوانەو وازیان لـێبهێنن، گەر ئەم بیروباوەڕو کـارە لـەلای خەڵکـەوە بێـت، مسـۆگەر لەناودەچـێ، [39]ئەگـەر لـەلای خوداوەش بێ نـاتوانن لـەناوی ببەن، ئەگینا خۆتان دەبیننەوە دژی خودا دەجەنگن.)

[40]ئـیتر بەقســەیان کــرد، نێرراوانــیان بـانگ‌کردو قامچیان لـێدانو فەرمانیان پێدان لەمـەولا باسـی نـاوی عیسـا نەکـەن، دوایی ئازادیان‌کردن.

[41]بـەڵام نێرراوان بەدڵشادیەوە لە بەردەم ئەنجوومەنەکـە هاتنەدەرەوە، چونکە وا دانران شـایانی ئــەوە بــن لەپێــناوی نــاوی ئــەو ســووکایەتییان پێبکــرێ. [42]جــا ئەوانــیش بێووچـان هــەموو ڕۆژێـك لـەپەرسـتگاو لە مـاڵان، خەڵکـیان فێردەکردو مزگێنیان دەدا کە عیسا مەسیحە.

هەڵبژاردنی حەوت خزمەتکار

6

کاتێ لەو ڕۆژانەدا ژمارەی قوتابیەکان زیادی دەکرد، جوولەکە یۆنانیەکان گلەییان هەبوو لــە عیــبرانیەکان، کە بێوەژنەکانیان پشتگوێ دەخـران لــە خـزمەتی ڕۆژانـە. [2]بۆیە دوانزە نێرراوەکە هەموو قوتابیانیان بانگ‌کردو پێیان ووتن: (نابێ ئێمە واز لەووشەی خودا بهێنین و بەئازووقـە دابەشـکردن خەریك بین. [3]ئەی برایان لـەنێو خۆتان حەوت پیاو هەڵبژێرن کە ناوبانگـیان بـاش بێتو پڕبن لەڕۆحی پیرۆزو لــەدانایی، هەتا هەستن بەجێبەجێ‌کردنی ئەم ئەرکـە. [4]بەڵام ئێمە خۆمان تەرخاندەکەین بۆ نوێژکردنو خزمەت‌کردنی ووشەی خودا.)

[5]خەڵکەکە هەموو ئەم پێشنیارەیان بەدڵ بوو، یەکـەمجار ئیستفانۆسـیان هەڵـبژارد، ئـەویش پیاوێکی پڕ لەباوەڕو ڕۆحی پیرۆز بوو، ئینجا فیلـیپۆسو پـروخۆرسو نـیکانۆرو تـیمۆنو پەرمیــــناسو نیقولاوســــی ئەنــــتاکی کــــە ناجوولەکـەبوو بـبوو بەجوولەکـە. [6]ئەوانـە هێـنرانە پـێش نـێرراوانو ئەوانـیش دەستیان خستە سەر سەریانو نوێژیان بۆ کردن. [7]ئیتر ووشـەی خـودا زیاتـر بڵاوبووەوە، هەروەها ژمـارەی قوتابـیان لــە قـودس زۆر زیاد بوو، کۆمەڵــێکی گــەورەش لـــە کاهیـــنەکان گوێڕایەڵی باوەڕ بوون.

گرتنی ئیستفانۆس

[8]ئیستفانۆسـیش پـڕ لە بەرەکەتو هێزی خــودا، کـــاری سەرســـوڕهێنەرو نیشـــانەی گــەورەی لەنـێو گـەل دەکـرد. [9]جا هەندێك لەوانـەی لـەو کەنیشـتەن کـە پێی دەووترێ کەنیشــتی ئازادکــراوەکان، قەیرەوانیــەکانو

ئەسکەندەریەکانو ئەوانەی لە کلیکیاو ئاسیان، هەستانو شەڕە قسەیان لەگەڵ ئیستفانۆس کرد. 10 بەڵام نەیانتوانی بەربەرەکانی ئەو داناییەو ئەو ڕۆحە بکەن کە تیایدا دەدوا. 11 بۆیە بەدزییەوە چەند کەسێکیان هاندا تا بڵێن: (گوێمان لەئیستفانۆس بوو کفری سەبارەت بە موساو خودا دەکرد.) 12 ئینجا گەلو پیرانو مامۆستایانی شەریعەتیان جۆشدا، ئەوسا کەوتنەسەریو گرتیانو هێنایانە لای ئەنجومەنی باڵای جولەکە، 13 شایەتی درۆیان بەسەرەوە دروستکردو دەیان ووت: (ئەم کابرایە دژی ئەم شوێنە پیرۆزەو شەریعەت هەمیشە قسە دەکاتو وازناهێنێ. 14 چونکە گوێمان لێیبوو دەیووت عیسای ناسیری ئەم پەرستگایە دەروخێنێو ئەو خووڕەوشتانەی لەموسا وەرمانگرتووە دەیگۆڕێ.) 15 جا هەموو ئەوانەی لە ئەنجومەنەکە دانیشتبوون سەرنجیاندایێ، بنیان دەموچاوی وەك دەموچاوی فریشتە وایە.

ووتاری ئیستفانۆس

7

جا سەرۆك کاهین لەئیستفانۆسی پرسی: (ئایا ئەم تاوانانە ڕاستە؟) 2 ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (ئەی برایانو باوکان گوێ بگرن، خودای شکۆدار بۆ ئیبراهیمی باوکمان دەرکەوت کاتێ لەخاکی نێوان دجلەو فورات بوو، پێش ئەوەی بڕوا لەحاران نیشتەجێ بێ، 3 {پێیووت: خاكو کەسوکارت بەجێبهێڵەو بڕۆ بۆ ئەو خاکەی پێشانت دەدەم.} 4 ئەوسا ئەویش خاکی کلدانیەکانی بەجێهێشتو لەحاران نیشتەجێ بوو. کاتێ باوکی مرد، خودا هێنای بۆ ئەم خاکەی ئێوە ئێستا تیایدا نشتەجێن. 5 لەگەڵ ئەوەش خودا هیچ میراتێکی نەدایە، تەنانەت شوێن پێیەك زەویشی نەدایە. هەرچەندە ئەو کاتە بێ منداڵ بوو، بەڵام خودا بەڵێنی پێدا {ئەم خاکە بدا بەخۆیو بە نەوەکانی دوای خۆی. } 6 جا خودا بەم شێوەیە قسەی کرد:{نەوەکانی تۆ بۆ ماوەی چوارسەد ساڵ نامۆ دەبن لەخاکێکی بێگانە، لەو ماوەیەدا دەبن بە کۆیلەو هەڵسوکەوتی خراپیان لەگەڵ دەکرێ، 7 بەڵام ئەو گەلە تاوانبار دەکەم کە دەیانکەن بە کۆیلە.} هەروەها خودا دەڵێ: {دوای ئەمە دێنەدەرەوەو لەم شوێنە دەم پەرستن.} 8 ئینجا خودا پەیمانی خەتەنەکردنی* لەگەڵ ئیبراهیم بەست. ئەوەبوو ئیبراهیم ئیسحاقی کوڕی خەتەنەکرد کە تەمەنی بوو بە هەشت ڕۆژ، ئیسحاقیش یاقوبی کوڕی، یاقوبیش هەردوانزە باوکانی یەکەمان. 9 باوکانیش لەبەرئەوەی چاویان بەیوسف هەڵ

نـەدەهات، فرۆشـتیان بـە میسر. بەڵام خودا هەر لەگەڵیبوو، [10]ڕزگاری‌کرد لە هەموو ئەو ناخۆشییانەی بەسەری هات، هەروەها دانایی‌و بەرەکـەتی خـۆی پـێدا لەبـەردەم فیرعـەونی پادشـای میسر. ئەویش کردی بە لێپرسراوی میسـرو سەرپەرشـتی‌کەری هەموو کاروباری ماڵی خۆی.

[11]دوای ئەمـە برسـێتی‌و تەنگانەیـەکی گـەورە لـەمیسـرو کەنعان ڕوویدا، باوکانمان هـیچ خواردنـیان نەبوو. [12]بەڵام کاتێ یاقوب بیستی لەمیسر گەنم هەیە باوکانمانی یەکەمجار بـۆ ئـەوێ نـارد. [13]کـە بـۆ جـاری دووەم ڕۆیشـتنەوە یوسـف خۆی پێناساندن، ئەوسا بنەماڵەی یوسف بۆ فیرعەون دەرکەوت. [14] ئـیتر یوسـف ناردی‌و یـاقوبی بـاوکی لەگەڵ هـەموو کەس‌وکارەکـەی بۆ میسر بانگ‌کرد کـە حەفـتاو پێـنج کەس بوون. [15]بەو شێوەیە یـاقوب‌و باوکانمـان دابـەزین بۆ میسر، لەوێ مانـەوە تا مردن. [16]پاشان بردیانن بۆ ناوچەی شـەکیم، لـەوێ لەو گۆڕستانە نێژران ئەوەی ئیـبراهیم بـە هـەندێ زیـو لـە شـەکیم لـە کوڕەکانی حەموری کڕی.

[17]بـەڵام کـە کـاتی هاتنەدی ئەو بەڵێنەی خـودا بەئیـبراهیمی دابوو نزیك بووەوە، گەل لـە میسـر پـەرەیاندەسـەندو ژمارەیان زیادی دەکـرد. [18]ئیـنجا {پادشـایەکی تازە بۆ میسر دانـــرا یوســـفی نەدەناســـی.} [19]بەفرِوفـــێڵ دەجولاێـەوە لەگـەڵ ڕەگەزەکـەمان، لەگـەڵ باوکانمـان بـەخـراپە هەڵسـوکەوتی دەکـرد، بـــەزۆر وای لـــێکردن واز لـــە مـــنداڵە ساواکانیان بهێنن هەتا بمرن.

[20]لـــەو کاتـــەدا موســـا لـــەدایكبـــوو. لەبەرچـاوی خـودا پەسـەند بـوو، سێ مانگ لـەماڵی بـاوکی بەخـێوکرا، [21]بـەڵام کـاتێ وازیـان لێی هێنا، ئەوەبوو کچەکەی فیرعەون هەڵی‌گـرتەوەو کـردی بـەکـوڕی خـۆی‌و بەخـــێوی‌کرد. [22]ئیـــنجا موســـا هـــەموو زانـیاریەکانی میسری خوێند، تا بەتوانا بوو لە قسەو لەکردار.

[23]کـاتێ تەمـەنی بـوو بـە چـل سـاڵ بەخەیاڵـیدا هات سەردانی برا ئیسرائیلیەکانی بکـــات، [24]یەکێکـــیانی بیـــنی لەلایـــەن میسرییەکەوە دەست درێژی لێدەکرێ، ئەوسا ئەویش بەرگری لەزۆرلـێکراو کردو کابرای میسـری کوشـت. [25]بەهیوای ئەوەی براکانی هەسـت بکـەن کەوا خودا لەسەر دەستی ئەو ڕزگاریـان دەکـات. بـەڵام ئـەوان هەسـتیان پێنەکـرد. [26]بـۆ بەیانی دووان لە وانی بینی شـەڕ دەکـەن، ئـەویش هـەوڵیدا ئاشـتیان بکاتـەوەو ووتی: ئێوە بران، بۆچی دەست بۆ یـەکتری درێـژ دەکـەن؟ [27]بـەڵام ئەوەی کە زۆری لـەوی تـر دەکـرد، پاڵـێکی پـێوەناو

ووتی: {کێ تۆی کردووە بەگەورەو دادوەر
بەسەرمان؟ 28ئایا دەتەوێ بمکوژی وەك چۆن
دوێنێ کابرای میسریت کوشت؟} 29ئەوسا
موسا لەمیسرەوە ڕایکرد بۆ وولاتی مەدیان،
بە نامۆیی تیایدا ژیاو هەر لەوێ دوو کوڕی
بوو.
30پاش چل ساڵ لەبیابانی شاخی سینا*
فریشتەیەك دەرکەوت بۆ موسا لەنێو
دەوەنێکی داگیرساو. 31ئەم دیمەنە بووە هۆی
سەرسامی موسا، کاتێ لێی‌نزیك بووەوە بۆ
سەیرکردنی، گوێی لەدەنگی خوداوەند بوو
بانگی‌کرد: {32من خودای باوباپیرانتم،
خودای ئیبراهیمو ئیسحاقو یاقوب!} موسا
کەوتە ترس‌ولەرزو ئیتر نەیوێرا جارێکی دیکە
سەیری بکاتەوە. {33جا خوداوەند پێی‌ووت:
پێلاوەکانت داکەنە، چونکە ئەو شوێنەی
لەسەری وەستاوی زەوییەکی پیرۆزە. 34
بەڕاستی ئەو زۆرداریی‌یەی لەمیسر بەگەلەکەم
دەکرا بینیم، هەروەها گوێم لەناڵەیان بوو،
هاتمەخوارەوە تا بیانهێنمە دەرەوە. ئێستا وەرە
دەتنێرم بۆ میسر.}
35ئەو موسایەی کەوا گەلەکەی
ڕەتیانکردەوەو پێیان ووت: {کێ تۆی
کردووە بەگەورەو دادوەر بەسەرمان؟} هەر
ئەو بوو خودا ناردی وەك سەرۆكو
ڕزگارکەر بەهۆی ئەو فریشتەیەی
لەدەوەنەکەدا بۆی دەرکەوت. 36ئەم بوو لە
میسر دەری‌هێنان، پاش ئەوەی نیشانەوکاری
سەرسوڕهێنەری ئەنجامدا لە خاکی میسرو لە
دەریای سوورو لە بیابان بۆ ماوەی چل ساڵ.
37ئەمە ئەو موسایەیە کە بە نەوەی
ئیسرائیلی ووت: {خودا لەنێو برایانتان
پێغەمبەرێکی وەکو منتان بۆ هەڵدەستێنی.} 38
هەر ئەویش لەناو کۆمەڵەکە لە بیابان بوو
لەگەڵ ئەو فریشتەیەی گفتوگۆی لەگەڵی
دەکرد لەسەر چیای سینا، هەروەها لەگەڵ
باوکانمان، هەر ئەویش بوو ووشەی زیندووی
وەرگرت تا بیدا بە ئێمە. 39بەڵام باوکانمان
نەیانویست ملکەچی موسابنو ئەویان
بەلاوەنا، دڵیان هەر بۆ میسر دەگەڕایەوە، 40
بە هارونیان ووت: {چەند خودایێکمان بۆ
دروستبکە تا لە پێشمانەوە بڕۆن، چونکە ئەو
موسایەی ئێمەی لە وولاتی میسر
هێنایەدەرەوە نازانین چی بەسەرهاتووە.} 41جا
لەو ڕۆژانەدا بتێکیان لە شێوەی گۆلك
دروستکردو قوربانیان پێشکەش‌کرد،
دڵشاد بوون بەدەستکردی دەستیان. 42بەڵام
خودا ڕووی لێ‌وەرگێڕانو وازی لێ‌هێنان
ئەستێرەکانی ئاسمان بپەرستن، هەروەك لە
پەرتووکی پێغەمبەران باسکراوە:
{ئەی نەوەی ئیسرائیل، ئایا لە بیابان بەدرێژایی
چل ساڵ

هیچ قوربانیەکتان بۆ کردم؟
43نەخێر، بەڵکو چادری بتی ملوکتان
هەڵگرت
لەگەڵ ئەستێرەی خودای خۆتان، ڕێفان،
ئەو دوو پەیکەرەی دروستتان‌کرد تا کڕنوشی
بۆ بەرن.
جا لەبەرئەوە بۆ دوورتریش لە بابل دەتاننێرم.
}
44(باوکانمان لەبیابان چادری شایەتییان
پێبوو، ئەوەی موسا دروستی کردبوو، جا
خودا موسای ڕاسپارد چادرەکە هەڵبدات بەو
شێوەیەی نیشانی دابوو. 45ئەوسا بردیانە ئەو
وولاتەی دەستیان بەسەریدا گرت
بەسەرکردایەتی یەشوع*، کاتێ خودا ئەو
گەلەی تیایدا دانیشتبوو لەبەردەم باپیرانمان
دەریکردن. ئیتر بەو شێوەیە مایەوە تا ڕۆژانی
داود، 46ئەوەی مایەی ڕەزامەندی خودا بوو،
هەوڵیدا ماڵێك بدۆزێتەوە بۆ خودای یاقوب.
47هەرچەندە سلێمان بوو خانوویەکی بۆ
دروست‌کرد.
48بەڵام خودای هەرەبەرز لەو
کۆشکانەی کە دەستی مرۆڤ دروستی‌کردووە
نیشتەجێ نابێ، وەك پێغەمبەر ووتویەتی:
49{ئاسمان تەختی منە،
زەویش شوێنی پێمە.
چ ماڵێکم بۆ دروست دەکەن؟ خوداوەند
دەڵێ.
چ شوێنێکم بۆ حەوانەوە بۆ ئامادە دەکەن؟
50ئایا دەستی خۆم هەموو ئەم شتانەی
دروست نەکردووە؟}
51ئەی مل ڕەقەکان، ئەی ئەوانەی دڵو
گوێتان خەتەنە نەکراوە! ئێوە هەمیشە
بەربەرەکانی ڕۆحی پیرۆز دەکەن وەك
باوباپیرانتان! 52چ پێغەمبەرێك
نەچەوسێندراوەتەوە لە لایەن باوباپیرانتان؟
هەروەها ئەوانەیان کوشت کە باسی هاتنی ئەو
ڕاستودروستەیان دەکرد کە ئێوە ئێستا
داتانبەدەستەوەو کوشتتان، 53ئێوە شەریعەتتان
لەدەستی فریشتەکان وەرگرت، بەڵام کارتان
پێنەکرد.)

کوشتنی ئیستفانۆس
54کاتێ ئەوانەی کۆبوونەوە گوێیان
لەقسەکانی ئیستفانۆس بوو، دڵیان پڕبوو
لەکینە لێیو ددانیان لێجیڕدەکردەوە. 55
بەڵام ئیستفانۆس گیانی پڕبوو لەڕۆحی پیرۆز،
سەیری ئاسمانی کرد، ئەوسا شکۆی خودای
بینیو عیساش لەلای دەستە ڕاستی خوداوە
وەستابوو، 56ووتی: (دەبینم ئاسمان
کراوەتەوەو ڕۆڵەی مرۆڤیش لەلای دەستە
ڕاستی خوداوە ڕاوەستاوە.)
57بەڵام ئەوان بەدەنگێکی بەرز هاواریان

کردو گوێیان ئاخنیو هەموو بە یەکجار
پەلاماریاندا، 58بەپاڵ ئیستفانۆسیان دەرکردە
دەرەوەی شارو دەستیان کرد بە بەردباران
کردنی. شایەتەکان جلەکانیان داکەند
لەبەرپێی گەنجێك دایاننا ناوی شاول بوو. 59
لەکاتێکدا بەردبارانیان دەکرد، ئیستفانۆس
بانگی‌کرد: (ئەی عیسای خوداوەند، ڕۆحم
وەرگرە!) 60ئیتر چۆکی داداو بەدەنگێکی
بەرز هاواری‌کرد: (ئەی خوداوەند، ئەم
گوناهەیان لەسەر مەنووسە.) ئیتر ئەمەی
ووت‌و نوست.

چەوسانەوەی باوەڕداران

8

شاولیش ڕازی بوو بە کوشتنی ئیستفانۆس.
هەر لەو ڕۆژەدا کۆمەڵی باوەڕداران
تووشی چەوسانەوەیەکی زۆر هات لەقودس.
هەموو باوەڕداران لەناوچەکانی یەهودیەو
سامیرە بڵاوبوونەوە، بەڵام نێرراوان هەر
لەقودس مانەوە. 2ئیتر هەندێ پیاوی لەخودا
ترس ئیستفانۆسیان ناشت‌و زۆر لەسەری
گریان. 3بەڵام شاول هەوڵی لەناوبردنی
کۆمەڵەی باوەڕدارانی دەدا، لەم ماڵەوە
دەچوو بۆ ئەو ماڵ ژنو پیاوی ڕادەکێشاو
دەیخستنە بەندیخانە.

مزگێنی‌دان لەسامیرە

4ئەو باوەڕدارانەی بڵاوببوونەوە
لەشوێنێکەوە دەچوون بۆ شوێنێکی‌کەو
مزگێنی ووشەی خودایان بەخەڵکی دەدا. 5
جا فیلیپۆس بۆ شارێك ڕۆیشت لەناوچەی
سامیرەو مەسیح ڕادەگەیاند بۆ
دانیشتووانەکەی. 6کاتێ خەڵکەکە بەیەك دڵ
گوێیان لێی گرت‌و نیشانەی سەرسوڕهێنەریان
لێی بینی، زۆر بایەخیان دا بەوەی ووتی، 7
چونکە ڕۆحی پیس لەزۆر کەس کەتیایان
نیشتەجێبوون، دەهاتە دەرەوەو بەدەنگی بەرز
هاواریان دەکرد، هەروەها شەلو گۆجی
زۆری چاك‌کردەوە، 8ئەوسا خۆشی‌یەکی زۆر
ئەو شارەی گرتەوە.
9پێش ئەمە لەو شارەدا
پیاوێکی‌جادوگەرێك هەبوو ناوی شەمعون
بوو، جادوی دەکردو دانیشتووی سامیرە
سەریان سوڕمابوو لێی، دەیووت من پیاوێکی
مەزنم. 10گەورەو بچووك گوێیان
لێ‌دەگرت‌و دەیانووت: (ئەم پیاوە توانای
خودای‌یە کە ناسراوە وەك هێزێکی مەزن.)
11ئەوان گوێیان بۆ دەگرت، چونکە
ماوەیەکی درێژ بوو سەرسامی کردبوون
بەجادوگەریتیەکەی. 12بەڵام کاتێ باوەڕیان
هێنا بەووشەکانی فیلیپۆس ئەوەی مزگێنی
پاشایەتی ئاسمانو ناوی عیسای مەسیحی

پێیدان، ئیتر ژن‌و پیاو له‌ئاوهه‌ڵکێشران. 13 ئه‌وسا شه‌معونیش باوه‌ڕی هێناو له‌ئاوهه‌ڵکێشرا، خوی به فیلیپۆس گرتبوو، سه‌ری‌سوڕما بوو کاتێ نیشانه‌و کاری سه‌رسوڕهێنه‌ری ده‌بینی له‌سه‌رده‌ستی ده‌کرا.

14 کاتێ نێرراوان له‌قودس بیستیان که‌وا دانیشتووانی سامیره ووشه‌ی خودایان وه‌رگرتووه، ئه‌وسا په‌ترۆس‌و یۆحه‌ننایان بۆ لایان نارد. 15 کاتێ گه‌یشتنه لایان نوێژیان بۆ کردن تاکو ڕۆحی پیرۆز وه‌رگرن، 16 چونکه هێشتا ڕۆحی پیرۆز نه‌ڕژابوو به‌سه‌ر که‌سیان، به‌ڵکو ته‌نها به‌ناوی عیسای خوداوه‌ند له‌ئاو هه‌ڵکێشرابوون. 17 جا په‌ترۆس‌و یۆحه‌ننا ده‌ستیان خسته سه‌ر سه‌ریان، ئه‌وسا ڕۆحی پیرۆزیان وه‌رگرت. 18 کاتێ شه‌معون بینی ڕۆحی پیرۆز درا به‌و باوه‌ڕدارانه‌ی که دوو نێرراوه‌که ده‌ستیان خسته سه‌ر سه‌ریان، هه‌ندێ پاره‌ی خسته به‌رده‌م په‌ترۆس‌و یۆحه‌نناو پێی‌ووتن: 19 (ئه‌و توانایه به‌منیش بده‌ن، هه‌تا ده‌ست بخه‌مه سه‌ر هه‌ر که‌سێك ڕۆحی پیرۆز وه‌رگرێ.) 20 په‌ترۆس پێی‌ووت: (با زیوه‌که‌ت له‌گه‌ڵ خۆت له‌ناوبچێت! چونکه له‌و باوه‌ڕه‌دا بووی تۆ ده‌توانی به‌هره‌ی خودا به پاره بکڕی! 21 تۆ له‌م شته‌دا به‌ش‌و میراتت نییه، چونکه دڵت ڕاست نییه به‌رامبه‌ر خودا. 22 تۆبه بکه له‌به‌ر ئه‌م خراپه‌یه، نوێژ بکه بۆ خوداوه‌ند تا له‌مه‌به‌ستی دڵت خۆش بێت، 23 چونکه ده‌تبینم پڕ تاڵاویت‌و به‌ندی گوناهیت.) 24 ئینجا شه‌معون ووتی: (هه‌ر دووکتان له‌پێناوی من نوێژ بکه‌ن بۆ خوداوه‌ند، هه‌تا هیچ شتێك له‌وه‌ی باسی ده‌که‌ن به‌سه‌رمدا نه‌یه‌ت.) 25 دوای ئه‌وه‌ی په‌ترۆس‌و یۆحه‌ننا شایه‌تیانداو به ووشه‌ی خوداوه‌ند قسه‌یان کرد، گه‌ڕانه‌وه بۆ قودس‌و مزگێنیاندا به زۆر دێی سامیریه‌کان.

فیلیپۆس‌و وه‌زیری حه‌به‌شه

26 فریشته‌یه‌کی خوداوه‌ند له‌گه‌ڵ فیلیپۆس دواو پێی‌ووت: (هه‌سته برۆ به‌ره‌و خوارو، له‌سه‌ر ئه‌و ڕێگایه‌ی شۆڕده‌بێته‌وه له قودسه‌وه بۆ غه‌زه، که بیابانه. 27 ئه‌ویش هه‌ستاو ڕۆیشت، له‌وکاته‌دا تووشی پیاوێکی گرنگی خه‌ساوی حه‌به‌شی‌بوو که وه‌زیری کاروباری دارایی بوو لای که‌نداکه‌ی شاژنی حه‌به‌شه، هاتبووه قودس بۆ په‌رستن، 28 کاتێ به‌سواری گالیسکه‌که‌ی ده‌گه‌ڕایه‌وه بۆ حه‌به‌شه، خه‌ریکی خوێندنه‌وه بوو له‌په‌رتووکی ئه‌شعیای پێغه‌مبه‌ر، 29 ڕۆحی پیرۆز به فیلیپۆسی ووت: (برۆ دوای ئه‌و گالیسکه‌یه که‌وه.) 30 ئیتر فیلیپۆس به په‌له دوای‌که‌وت، گوێی له‌کابرا بوو په‌رتووکی ئه‌شعیای ده‌خوێنده‌وه‌و

لێی‌پرسی: (ئایا ئەوەی دەی‌خوێنیتەوە تێی‌دەگەی؟) [31]ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (چۆن ئەمە بتوانم گەر یەکێك بۆمی ڕوون نەکاتەوە؟) ئینجا فیلیپۆسی بانگ‌کرد بچێتە سەر گالیسکەکەی‌و لەگەڵی دابنیشێ. [32]کابرا لەو پەرتووکەی دەیخوێندەوە گەیشتبووە ئەو بەشەی کە دەڵێ:

{وەك مەڕ کە دەبرێ بۆ سەربڕین،
هەروەها وەك بەرخ بێ‌دەنگ لەبەردەست
ئەوەی خوری لێ‌دەبڕێتەوە،
بەم شێوەیە دەمی نەکردەوە.
[33]لەکاتێکدا نەرمونیان بوو بەناڕەوایی
هەڵسوکەوتیان لەگەڵ کرد.
ئیتر کێ باسی نەوەکانی دەکات،
کاتێ ژیانی لەسەر زەوی هەڵگیرا؟}

[34]لێرە کابرا بە فیلیپۆسی ووت: (تکایە پێم‌بڵێ: ئەشعیای پێغەمبەر مەبەستی لە کێیە لەم ووتەیەدا؟ لەخۆی یاخود لە یەکێکی کە؟) [35]ئیتر فیلیپۆس کەوتە قسەکردن‌و دەستی‌کرد بە مزگێنی‌دانی عیسا بە دەست پێ‌کردن لەم بەشەی‌و پەرتووکەوە. [36]کاتێ بەڕێگاوە بوون، گەیشتنە شوێنێك ئاوی لێ‌بوو، کابرا ووتی: (ئەوە ئاوە، چی ڕێم لێ‌دەگرێ لەئاوهەڵبکێشرێم؟) [[37]فیلیپۆس ووتی: (ئەمە دەبێ گەر بە هەموو دڵتەوە باوەڕ بهێنی.) جا کابرا ووتی: (باوەڕ دەکەم عیسای مەسیح ڕۆڵەی خودایە.)] [38]فەرمانی‌دا گالیسکەکە ڕاوەستێ، ئەوسا هەردووکیان بەیەکەوە چوونە سەر ئاوەکەو فیلیپۆس کابرای خەساوی لەئاوهەڵکێشا. [39]کاتێ لە ئاوەکە هاتنەدەرەوە ڕۆحی خوداوەند فیلیپۆسی ڕفاند، ئیتر کابرا فیلیپۆسی نەبینییەوە. بەڵام بەخۆشیەوە بەڕێگای خۆی ڕۆیشت. [40]دوای ئەوە فیلیپۆس لە ئەشدود خۆی بینییەوە، ئینجا ڕۆیشت بۆ مزگێنی‌دان لە هەموو ئەو شارانەی ئەوێ تا گەیشتە شاری قەیسەریە.

خوداوەند شاول دەگۆڕێت
9

هێشتا شاول دڵی پڕبوو لە هەڕەشەو کوشتن بەرامبەر قوتابیەکانی خوداوەند. لەبەرئەوە چووە لای سەرۆك کاهین، [2]داوای نامەی لێ‌کرد بۆ کەنیشتەکان لە دیمەشق تا ئەوانەی شوێنی ئەم ڕێگایە کەوتوون لەژن‌و لەپیاو لە هەر شوێنێ بیانبینێ بەبەندکراوی بیانبات بۆ قودس. [3]کاتێ بەرەو دیمەشق دەڕۆیشت‌و لێی‌نزیك‌بووەوە، لەپڕ لە دەوروپشتی ڕووناکیەك لەئاسمان بریسکەی دایەوە، [4]ئیتر کەوت بە زەویداو گوێی لەدەنگێك بوو پێی‌ووت: (شاول! شاول! بۆچی دەم‌چەوسێنیتەوە؟) [5]ئەویش پرسیاری‌کرد: (تۆ کێیت ئەی گەورە؟)

دەنگەکە وەڵامی دایەوە: (من عیسام ئەوەی
تۆ دەیچەوسێنیتەوە؟ [6]بەڵام هەستە، بڕۆ ناو
شار لەوێ پێتدەوترێ چی دەبێ بکەیت.) [7]
ئەوانەی لەگەڵ شاول بوون بەبێدەنگی
وەستان، ئەوان دەنگەکەیان بیست بەڵام
کەسیان نەبینی. [8]کاتێ شاول هەستایەوە،
چاوی کردەوەو سەیری کرد هیچ نابینێ،
ئەوانی تر دەستیان گرت و بردیان بۆ دیمەشق،
[9]لەوێ سێ ڕۆژ مایەوە هیچی نەبینی،
هەروەها هیچی نەخواردو هیچی نەخواردەوە.
[10]لەدیمەشق قوتابییەکی خوداوەند هەبوو
ناوی حەنانیا بوو، لەخەودا خوداوەند
بانگی کرد: (حەنانیا!) ئەویش ووتی: (ئەوەتام
ئەی خوداوەند!) [11]خوداوەند پێی ووت: (بڕۆ
بۆ ئەو شەقامەی بە ڕاست ناسراوە لەماڵی
یەهوزا پرسیار لەپیاوێکی تەرتوسی بکە ناوی
شاولە وا لەوێ نوێژ دەکات. [12]لەخەودا
بینیویەتی پیاوێك ناوی حەنانیایە دەچێتە لایو
دەستی دەخاتە سەر بۆ ئەوەی ببینێ.)
[13]حەنانیا بە خوداوەندی ووت: (ئەی
خوداوەند، لەزۆر کەس ئەو خراپانەم
بیستۆتەوە کە ئەم پیاوە لەقودس کردوویەتی
بەرامبەر بەخوشكو برا پیرۆزەکانت، [14]ئەوەتا
لێرە دەسەڵاتی هەیە لەلایەن سەرۆك
کاهینەکانەوە، هەر کەسێك ناوت بهێنێ
بیگرێ.) [15]خوداوەند فەرمانی پێدا: (بڕۆ!
من ئەم پیاوەم هەڵبژاردووە وەك ئامێرێك بۆ
هەڵگرتنی ناوی من بۆ میللەتانو بۆ
پادشایانو بۆ نەوەی ئیسرائیلیش. [16]نیشانی
دەدەم چەند دەبێ ئازاربکێشێ لەپێناوی ناوی
من.) [17]ئیتر حەنانیا ڕۆیشتو چووە ماڵی
یەهوزا، دەستیخستە سەر سەری شاولو
ووتی: (ئەی شاولی برا، عیسای خوداوەند
ئەوەی لەو ڕێگایەی پیایدا هاتی خۆی نیشان
دایت، منی ناردووە بۆ لات تا بەچاوت
ببینیتو گیانت پڕبێت لەڕۆحی پیرۆز.) [18]
دەستبەجێ لەهەردوو چاوی شاول شتێك
کەوتە خوارەوە وەك توێکڵ وابوو، ئەوسا
چاوی چاكبووەوەو بینی، ئیتر هەستاو
لەئاوهەڵکێشرا. [19]دەستیکرد بەنان
خواردنو هێز هاتەوە گیانیو چەند ڕۆژێك
لەگەڵ قوتابییەکان لەدیمەشق مایەوە.

مزگێنیدانی شاول لەدیمەشق

[20]یەکسەر شاول لەکەنیشتدا دەستیکرد
بەڕاگەیاندنی ئەوەی کە عیسا ڕۆڵەی خودایە.
[21]گوێگرەکان لەووتەکانی سەرسام بوونو
پرسییان: (ئایا ئەمە ئەوە نییە، هەموو ئەوانەی
لەناودەبرد کە باسی ئەو ناوەیان دەکرد
لەقودس؟ ئەی نەهاتبوو بۆ ئێرە تا بە
بەندکراوی بیانبات بۆ سەرۆك کاهینەکان؟)
[22]بەڵام شاول زیاتر بەتوانا دەبوو

لەووتارەکەیدا، هەروەها ئەو جوولەکانەی
دانیشتووی دیمەشق بوون دەمکوتی‌کردن بەو
بەڵگانەی دەریدەخات‌کە عیسا مەسیحە.
23لەپاش ماوەیەکی زۆر جوولەکەکان
پلانێکیان دانا بۆ کوشتنی شاول، 24بەڵام ئەو
بە پلانەکەیانی زانی. ئیتر جوولەکەکان شەو و
ڕۆژ ئاگاداری دەروازەی شار بوون تا
بیکوژن. 25لەبەرئەوە هەندێ لەقوتابیەکانی
بەشەو بردیانو خستیانە ناو سەبەتەیەك، بە
گوریس لەشوورەی شارەکە شۆڕیان
کردەوە.

شاول لەقودس

26کاتێ شاول گەیشتە قودس، هەوڵی‌دا
پەیوەندی بە قوتابییەکانەوە بکات لەوێ، بەڵام
ئەوان لێی‌ترسان، چونکە باوەڕیان نەدەکرد
کە ئەو بووە بە قوتابی خوداوەند. 27 بەڵام
بەرنابا کارەکەی گرتە ئەستۆ و هێنایە لای
نێرراوان، بۆی گێڕانەوە چۆن خوداوەند
لەڕێگا خۆی نیشانداوەو گفتوگۆی لەگەڵ
کردووە، هەروەها چۆن بەچاونەترسی ناوی
عیسای ڕاگەیاندووە لەدیمەشق.
28ئیتر شاول لەگەڵیان دەستی‌کرد
بەهاتووچۆ لەقودس، بەچاونەترسیەوە ناوی
خوداوەندی ڕادەگەیاند. 29هەروەها
گفتوگۆی لەگەڵ ئەو جوولەکانە دەکرد کە
بەیۆنانی دەدوان، جا ئەوانیش هەوڵیاندا
بیکوژن. 30کاتێ برایان بەمەیان زانی بردیانە
قەیسەریە لەوێشەوە ناردیانە شاری تەرتوس.
31لەو کاتەدا کۆمەڵی باوەڕدارانی
ناوچەی یەهودیەو جەلیلو سامیرە ئاشتیان
هەبوو. هەروەها گەشەیان دەکردو لەسەر
ڕێگای خوداوەند پەرستی دەڕۆیشت،
بەپشتیوانی ڕۆحی پیرۆزیش لەپەرەسەندنبوو.

پەترۆس لەشاری لودەو یافا

32کاتێ پەترۆس لەهەموو لایەك بەڕێگاوە
بوو، چوو بۆ دیدەنی ئەو خوشكو برا
پیرۆزانەی شاری لودە، 33لەوێ ئیفلیجێکی
بینی ناوی ئینیاس بوو، هەشت ساڵ بوو لەناو
جێگا کەوتبوو. 34پەترۆس پێی‌ووت: (ئەی
ئینیاس، عیسای مەسیح چاكت‌دەکاتەوە.
هەستە خۆت جێگاکەت چاكبکە!) ئەویش
یەکسەر هەستا. 35کاتێ هەموو دانیشتوانی
لودەو شارون کابرایان بینی، ئیتر هەموویان
بۆ خوداوەند گەڕانەوە.
36لەشاری یافا قوتابیەکی کچ هەبوو
ناوی تابیسا بوو ناوەکەی بەواتای ئاسك،
هەمیشە بە کاری چاکەو یارمەتی‌دانی هەژاران
خەریك بوو. 37لەوکاتەدا وا ڕێکەوت
نەخۆش‌کەوتو مرد، شوشتیانو خستیانە
ژوورێکەوە لە نهۆمی سەرەوە.

[38]کاتێ قوتابیەکان لەیافا بیستیان پەترۆس لەشاری لودەیە، جا یافا نزیك بوو لەشاری لودەوە، دوو پیاویان نارده لای، داوایان لێکردو ووتیان: (تکایە وەرە بۆ لامان خۆت دوامەخە!) [39]ئەویش هەستاو ڕۆیشت، کاتێ گەیشت بردیانە نهۆمی سەرەوە، هەموو بێوەژنەکان بەگریانەوە هاتنە لای، هەندێ کراسو جلیان بۆ هێنا لەوانەی ئاسکە دروبووی کاتێ بە زیندوویی لەگەڵیان بوو.

[40]پەترۆس داوای لە هەموو ئەوانەکرد کە لەوێدا بوون لە ژوورەکە بچنە دەرەوە، چووە سەر چۆكو نوێژیکرد، ئینجا ڕووی کردە لاشەکەو ووتی: (تابیسا، هەستە!) ئەوسا کچە چاوی کردەوەو کاتێ پەترۆسی بینی دانیشت. [41]یەکسەر پەترۆس دەستی بۆ ڕاکێشاو یارمەتیدا تا هەستێ، ئیتر خوشكو برا پیرۆزەکانو بێوەژنەکانی بانگکردو کچەکەی بەزیندوویەتی دایەوە دەستیان. [42]هەواڵی ئەمە لەهەموو یافادا بڵاوبووەوە، ئەوسا ژمارەیەکی زۆر باوەڕیان بە خوداوەند کرد. [43]پەترۆس لە یافا بۆ ڕۆژانێکی زۆر لای کابرایەکی پێستە خۆشکەر مایەوە ناوی شەمعون بوو.

10

پەترۆسو کرنیلیوس

لە شاری قەیسەریە سەرپەلێك هەبوو ناوی کرنیلیوس بوو، لەلیوای ئیتالیبوو. [2]ئەم پیاوە خۆیو ماڵو منداڵی خواپەرست بوونو ترسی خودایان لەدڵ بوو، زۆر چاکەی لەگەڵ خەڵکی دەکرد، هەموو کاتێك نوێژی بۆ خودا دەکرد. [3]ڕۆژێکیان نزیکەی سەعات سێی دوای نیوەڕۆ، کرنیلیوس لە خەودا بە ڕوونی بینی لەلایەن خوداوە فریشتەیەك بۆ لای هاتو ووتی: (کرنیلیوس!) [4]ئەویش بەترسەوە سەیری فریشتەکەی کردو پرسی: (چی گەورەم؟) فریشتەکە لەوەڵامدا ووتی: (نوێژەکانتو چاکەکانت گەیشتنە بارەگای خوداو لای لێکردیتەوە. [5]ئێستا چەند پیاوێك بنێرە بۆ یافا بەدوای شەمعون ناوێك نازناوی پەترۆسە. [6]لەماڵی شەمعونی پێستەخوشکەرە، ماڵەکەی لەسەر قەراغی دەریایە.) [7]کاتێ ئەو فریشتەیەی قسەی لەگەڵ کرنیلیوس کرد ڕۆیشت، دووان لەخزمەتکارەکانی بانگکرد لەگەڵ سەربازێکی خوداپەرست کە یەکێك بوو لەوانەی هەمیشە لەگەڵی بوو، [8]هەموو مەسەلەکەی بۆ گێڕانەوەو ناردنی بۆ شاری یافا.

[9]بۆ بەیانی، کاتێ سێ پیاوەکە لە شاری یافا نزیك بوونەوە، پەترۆس دەمەو نیوەڕۆ چووە سەربان تا نوێژبکات. [10]زۆر برسی

بوو، ئارەزووی نانخواردنی دەکرد. جا کاتێ کە خواردنیان بۆ ئامادە دەکرد، لە هۆشی خۆی چوو، [11]ئاسمانی بەکراوەیی بینی، شتێکی بۆ هاتەخوارەوە لەشێوەی پارچە قوماشێکی گەورە، لە هەر چوار لاوە شۆڕکرایەوە سەر زەوی. [12]هەموو جۆرە ئاژەڵی چوار پێو خشۆکی سەرزەویو باڵندەی ئاسمانی تێدا بوو. [13]ئینجا دەنگێ بانگی کرد: (پەترۆس هەستە، سەربڕەو بخۆ!) [14]بەڵام پەترۆس وەڵامیدایەوە: (نەخێر ئەی خوداوەند، لەژیانم هەرگیز شتی گڵاو یاخود حەرامم نەخواردووە.) [15]دووبارە دەنگەکە پێیووت: (ئەوەی خودا پاکی کردۆتەوە تۆ بە گڵاو دایمەنێ.) [16]ئەمەش سێ جار دووبارە بووەوە، ئینجا پارچە قوماشەکە بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان.

[17]لەو کاتەی پەترۆس سەری سوڕمابوو، پرسیاری لەخۆی دەکرد لەبارەی ئەو شتەی بینیبووی، ئەو پیاوانەی کرنیلیوس ناردبوونی پرسیاری ماڵی شەمعونیان دەکردو لەبەردەگا وەستان. [18]پرسییان ئایا ئەو شەمعونەی نازناوی پەترۆسە لێرەیە. [19]لەو کاتەی پەترۆس جارێ هەر بیری لەواتای بینینەکەی دەکردەوە، ڕۆحی پیرۆز پێیووت: (لەبەر دەرگا سێ پیاو پرسیارت دەکەن. [20]هەستە بڕۆ خوارەوەو لەگەڵیان بڕۆ بێ دوودڵی، چونکە من ئەوانم ناردووە.) [21]ئەویش ڕۆیشت بۆ لایانو ووتی: (منم ئەوەی دەتانەوێ. بۆچی هاتوون؟) [22]ئەوانیش ووتیان: (کرنیلیوسی سەرپەل پیاوێکی چاکی لەخواترسە، هەموو جوولەکەش شایەتی ئەمەن، خودا پێیڕاگەیاندووە بەهۆی فریشتەیەکی پیرۆزەوە کەوا بانگتبکات بۆ ماڵی خۆی تا گوێ لە قسەکانت بگرێ.) [23]جا پەترۆس داوای لێکردن شەو بە میوانی لەوێ بمێننەوە.

بۆ بەیانی هەستا لەگەڵیان ڕۆیشت، هەروەها هەندێ برایانی باوەڕداریش لەیافاوە لەگەڵیان ڕۆیشتن. [24]بۆ ڕۆژی دووەم گەیشتنە شاری قەیسەریە. کرنیلیوس چاوەڕێی هاتنی دەکردن، خزمو کەسوکارو هاوڕێیانی نزیکی بانگ کردبوو. [25]کاتێ پەترۆس هاتە ژوورەوە، کرنیلیوس پێشوازی لێکردو لەبەرپێی کەوتو کڕنووشی بۆ برد، [26]پەترۆس هەڵیساندو پێیووت: (هەستە! منیش وەك تۆ مرۆڤم!) [27]کاتێ پەترۆس لەگەڵی دواو چووە ژوورەوە، خەڵکێکی زۆری بینی، [28]پێیووتن: (ئێوە دەزانن حەرامە بۆ جوولەکە تێکەڵاوی بێگانە بێت یاخود سەردانیبکات لەماڵی بەڵام خودا نیشانی دام بەکەس نەڵێم گڵاو یاخود حەرام. [29]جا من بێ هێنانەوە نارەزایی هاتم،

لەسەر بانگکردنەکەی خۆتان. هۆی بانگکردنەکەتان چییە؟) [30]کرنیلیوس لەوەڵامدا ووتی: (چوار ڕۆژ لەمەوبەر، لەوکاتەی لەماڵی خۆم کاژێری سێی پاش نیوەڕۆ نوێژم دەکرد، لەپڕ پیاوێك پەیدا بوو جلی بریسکەداری لەبەر بوو، [31]پێی ووتم: کرنیلیوس نوێژەکانت بیسترانو کردەوە چاکەکانتە لایان لێکرایەوە لەبەردەم خودا. [32]بۆیە ئێستا بنێرە بۆ یافا بەشوێن شەمعون ناوێك کە نازناوی پەترۆسە. لەماڵی شەمعونی پێستەخۆشکەرە، ماڵەکەیان لەسەر قەراغی دەریایە. [33]من یەکسەر ناردم بەشوێنت، تۆش شتێکی چاکتکرد کە هاتی. ئێستا ئێمە هەموو ئامادەین لەبەردەم خودا، تا گوێ بگرین لەهەموو ئەوەی خوداوەند فرمانی پێداوی.)

ووتاری پەترۆس

[34]پەترۆس دەستیکرد بە قسەکردنو ووتی: (بە تەواوی بۆم دەرکەوتووە خودا لایەنگیری خۆیبۆ کەس دەرناخات، [35]لەهەر نەتەوەیەك کێ ترسی خودای لەدڵدا بێتو چاکە بکات پەسەندە لای ئەو. [36]ئەو ووشەیە خودا ناردی بۆ نەوەی ئیسرائیل، مزگێنی ئاشتی دانێ بەهۆی عیسای مەسیح، ئەوەی خوداوەندی هەمووانەوە. [37]ئێوە دەزانن چی لەووڵاتی یەهودیەدا ڕوویدا، بەدەست پێکردن لەجەلیلەوە دوای ئەوەی یەحیا لەئاوهەڵکێشانەکەی ڕاگەیاند. [38]چۆن خودا عیسای ناسیری بە ڕۆحی پیرۆزو بە هێز دەستنیشانکرد، دەگەڕاو کاری چاکەی دەکرد، هەموو ئەوانەی شەیتان دەستیگرتبوو بە سەریان چاکی کردنەوە، چونکە خودای لەگەڵ بوو. [39]ئێمە شایەتی هەموو ئەو شتانەین کە لەناوچەی یەهودیەو قودسدا کردی، ئەوەی ئەوان کوشتیان بە هەڵواسینی بەدارەوە. [40]بەڵام خودا لەنێو مردوواندا لە ڕۆژی سێهەم زیندووی کردەوە، وای لێکرد دەرکەوێ، [41]نەك بۆ هەموو گەل بەڵکو بۆ ئێمە کە لەپێشا هەڵبژاردووین وەك شایەت، ئێمە کە لەگەڵی خواردمانو خواردمانەوە پاش زیندووبوونەوەی لەنێو مردوواندا. [42]ئینجا فەرمانی پێداین ئەوە بە گەل ڕابگەێنین، هەروەها شایەتی ئەوە بدەین کە خودا ئەوی داناوە بەدادوەر بەسەر زیندووانو مردوواندا. [43]هەموو پێغەمبەران شایەتی بۆ دەدەن، هەر کەسێك باوەڕی پێ بهێنێ، بەناوی ئەو گوناهەکانی دەبەخشرێ.)

وەرگرتنی ڕۆحی پیرۆز

[44]کاتێ پەترۆس لەم قسانەدا بوو، ڕۆحی پیرۆز ڕژا بەسەر هەموو ئەوانەی گوێیان گرتبوو. [45]ئەو جوولەکە باوەڕدارانەی لەگەڵ پەترۆس هاتبوون سەریان سوڕما، چونکە بەهرەی ڕۆحی پیرۆز بەسەر ناجوولەکەکانیش ڕژاو [46]گوێیان لێبوو بەزمانە ڕۆحیەکان دەدوانو ستایشی خودایان دەکرد. پاشان پەترۆس ووتی: [47](ئەو خەڵکەش وەك ئێمە ڕۆحی پیرۆزیان وەرگرتووە، جا کێ دەتوانی ڕێگایان لێبگرێ تا لە ئاو هەڵنەکێشرێن؟) [48]فەرمانیدا هەموو ئەوانە بەناوی عیسای مەسیح لەئاوهەڵکێشرێن. ئەوسا ئەوان داوایان لەپەترۆس کرد چەند ڕۆژێك لایان بمێنێتەوە.

11

نێرراوانو برایانی باوەڕدار لە ناوچەی یەهودیە بیستیان کە ناجوولەکەش باوەڕیان بە ووشەی خودا هێناوە، [2]کاتێ پەترۆس گەڕایەوە بۆ قودس ئەوانەی سەر بەرێبازی خەتەنکردن* بوون بەربەرەکانیان کردو پێیان ووت: [3](چۆن چوویتە لای ئەوانەی خەتەنە نەکراونو نانت لەگەڵ خواردن؟) [4]جا پەترۆس ئەوەی ڕوویدابوو یەك لە دوای یەك بۆی گێڕانەوەو ووتی: [5](لە شاری یافا نوێژم دەکردو لەهۆشی خۆم چووم، لە بینینێکدا شتێکم لەئاسمانەوە بۆ هاتە خوارەوە، لەشێوەی پارچە قوماشێکی گەورە لەهەر چوار لایەوە بۆم شۆڕکرایەوە. [6]کاتێ بەووردی سەیرمکرد جۆرەها ئاژەڵی سەر زەویم تیادا بینی لە ئاژەڵی کێویو لە خشۆکو هەموو باڵندەی ئاسمان، [7]ئینجا گوێم لەدەنگێك بوو پێیووتم: پەترۆس، هەستە سەربڕەو بخۆ! [8]منیش لەوەڵامدا ووتم: نەخێر ئەی خوداوەند، هەرگیز شتی گڵاوو یاخود حەرام نەچۆتە دەمم. [9]بەڵام دەنگەکە دووبارە لەئاسمانەوە پێیووتم: ئەوەی خودا پاکی کردۆتەوە تۆ بە پیسی دامەنێ. [10]ئەمە سێجار دووبارە بووەوە، جا شتەکان بەرزکرایەوە بۆ ئاسمان. [11]ئیتر ئەو سێ پیاوەی لەقەیسەریەوە بۆ لای منیان ناردبوون گەیشتنە ئەوماڵەی تیایدا بووم، [12]ڕۆحی پیرۆز فەرمانی پێدام بێ دوو دڵی لەگەڵیان بڕۆم، ئەوسا منو ئەو شەش برایەی لەگەڵم هاتبوون، لەگەڵیان ڕۆیشتین، کاتێ چووینە ماڵی پیاوەکە، [13]پێیووتین چۆن فریشتەی دیوە هاتۆتە ماڵەکەیو پێیووتوە: پیاو بنێرە بۆ یافا، بەدوای شەمعون کە نازناوی پەترۆسە، [14]ئەو پەیامێکت دەداتێ بەهۆیەوە خۆتو هەموو خاوخێزانت ڕزگارتان دەبێ. [15]کاتێ دەستم

کـرد بـە قسەکردن، ڕۆحی پیرۆزیان بەسەردا ڕژا، چۆن لـەسەرەتا بەسەر ئێمەدا ڕژا. [16]لێرە ئـەوەم بیرکەوتـەوە کـە خوداوەند پێیووتین: یەحـیا خـەڵکی لەئاوهەڵکێشـا، بـەڵام ئـێوە لـەرۆحی پیرۆز هەڵدەکێشرێن. [17]گەر خودا هـەمان بەهرەی بەوان دابێ کە داوێتی بە ئێمە کـاتێ باوەڕمـان بە خوداوەند عیسای مەسیح هێـنا، جا من چیم هەتا ڕێگا لەخودا بگرم؟) [18]کـاتێ گوێـیان لەمەبوو، ئیتر بەربەرەکانییان نەکـردو ستایشـی خودایـان کـردو ووتـیان: (کەواتـە خـودا بەهـەمان شـێوە، تۆبەکـردنی ژیانی بەخشیوە بەوانەی جوولـەکە نین.)

کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەنتاکیا

[19]ئـیتر ئـەو باوەڕدارانـەی بڵاوبوونـەوە بـەهۆی ئـەو چەوسـانەوەی بەسـەریان هـات لەبـەر ئیسـتفانوس، کـاتێ بە فنیقیەو قوبرس‌و شـاری ئەنتاکـیادا تێپەڕین، ووشەی خودایان تەنها بەجوولـەکەکان دەدا. [20]بەڵام هەندێکیان لـەبنەچـەدا خەڵکی قوبرس‌و قەیرەوان بوون، کاتێ گەیشتنە شاری ئەنتاکیا، دەستیانکرد بە ڕاگـەیاندنی مزگێـنی عیسـای خوداوەنـد بـۆ یۆنانیەکانـیش. [21]ئـەوان دەستی خوداوەندیان لەگـەڵ بـوو، ژمارەیـەکی زۆر باوەڕیان هێناو بۆ خوداوەند گەڕانەوە.

[22]ئــەم هەواڵــە گەیشــت بــە کۆمــەڵی بـاوەڕدارانی قودس، ئیتر ئەوان بەرنابایان نارد بۆ ئەنتاکیا. [23]کاتێ گەیشتە ئەوێو بەرەکەتی خـودای بیـنی، زۆر دڵشـاد بـوو، هەمووانی هــاندا بــەدڵ لەگــەڵ خوداوەنــد بمێنــنەوە بەخواسـتێکی چەسـپاو. [24]لەبەرئەوەی بەرنابا کابـرایەکی چـاك بوو، گیانی پڕبوو لە ڕۆحی پـیرۆزو بـاوەڕ، خەڵکـێکی زۆر باوەڕیـان بە خوداوەند هێنا.

[25]ئەوسا بەرنابا چوو بۆ شاری تەرسوس‌و گـەڕا بـەدوای شاول. [26]کاتێ دۆزیەوە هێنای بۆ ئەنتاکیا، لەوێ هەردووکیان ساڵێکی تەواو لەگـەڵ کۆمـەڵی بـاوەڕداراندا کۆبوونـەوەو خەڵکـێکی زۆریـان فـێرکرد. جـا لە ئەنتاکیا قوتابـیەکانی خوداوەنـد بـۆ یەکـەم جار ناوی مەسـیحییان* لـێنرا. [27]لەو ڕۆژانەدا هەندێ لــە پەیامـبەرانی خـودا لەقودسـەوە هـاتن بۆ ئەنتاکـیا، [28]لەنێوانـیاندا یەکـێك هەبوو ناوی ئاگــابوس بــوو، بــەهۆی ڕۆحــی خــوداوە پێشـبینیکرد برسـێتییەکی گـەورە لـەهەموو جـیهان ڕوودەدات. جـا ئەم برسێتیە بەڕاستی ڕوویـدا لەسـەردەمی کلۆدیۆسی قەیسەر. [29] ئـیتر قوتابـیەکان بـڕیاریاندا هـەر یەکە بەپێی توانـای خـۆی یارمـەتی بنێرێـت بـۆ ئەو برا باوەڕدارانەی لەناوچەی یەهودیەدا دەژین. [30] جـا بەمـە هەسـتانو یارمەتییەکەیان بە دەستی بـەرناباو شاول بۆ پیرانی کۆمەڵی باوەڕدارانی

ئەویٚ نارد.

کوشتنی یاقوب

12

لەوکاتەدا هێرۆدسی پاشا دەستی‌کرد بە
چەوساندنەوەی چەند کەسیٚ لە کۆمەڵی
باوەڕداران، 2یاقوبی برای یۆحەنای بەشمشێر
کوشت. 3هەرکە بینی ئەمە جێگەی
ڕەزامەندی جوولەکەکانە، ئەوسا بڕیاریدا
پەترۆسیش بگریٚ، ئەمەش لە ڕۆژانی جەژنی
فەتیرەدا بوو. 4کاتیٚ هێرۆدس ئەوی گرت،
خستیە بەندیخانەوە لەژێر چاودێری چوار
کۆمەڵ پاسەوان داینا، هەر کۆمەڵەش لەچوار
سەرباز پێك‌هاتبوو، چونکە دەیویست بیداتە
دەستی جوولەکەکان دوای جەژنی
تێپەڕبوون، 5لەبەرئەوە لەبەندیخانەدا هێشتیەوە،
بەڵام ئەندامانی کۆمەڵی باوەڕداران بە
بەردەوامی بۆ ئەو لەخودا دەپاڕانەوەو نوێژیان
بۆ دەکرد.

ڕزگاربوونی پەترۆس

6ئینجا کە هێرۆدس بەتەمابوو بیدات
بەدەستەوە، لەو شەوەدا پەترۆس لەنێوان دوو
سەربازدا نووستبوو، بە دوو زنجیر
بەسترابووەوە، هەروەها سەربازیش پاسەوانی
دەرگای بەندیخانەکەیان دەکرد. 7لەپڕ
فریشتەیەکی خوداوەند پەیدابوو، ژووری
بەندیخانەکە بەتەواوی ڕووناك بووەوە،
فریشتەکە لەلاوە لە پەترۆسی داو خەبەری
کردەوەو پێی‌ووت: (خێرا هەستە!) ئیتر
هەردوو زنجیرەکە لە دەستی کەوتە خوارەوە.
8فریشتەکە پێی‌ووت: (پشتێنەکەت ببەستە،
پێڵاوەکانت لەپیٚ بکە!) ئەویش کردی. ئینجا
فریشتەکە پێی‌ووت: (سەرکراسەکەت
لەبەرکەو دوامکەوە.) 9پەترۆس چووە
دەرەوەو شوێنی فریشتەکە کەوت وایدەزانی
خەو دەبینیٚ، چونکە نەیدەزانی ئەوەی لەسەر
دەستی فریشتەکە ڕوودەدا شتێکی ڕاستیە. 10
یەکەم بنکەی پاسەوانیان بڕیو ئینجا دووەم.
کاتیٚ گەیشتنە دەروازەی ئاسنینی بەندیخانەکە
کە ڕووەو شار بوو لەخۆیەوە بۆیان‌کرایەوە،
هەردووکیان چوونەدەرەوە. دوای ئەوە
شەقامێکیان بڕی، ئیتر یەکسەر فریشتەکە
بەجێی‌هێشت. 11جا ئەوکاتە پەترۆس هۆشی
بەخۆی هاتەوەو ووتی: (بەڕاستی ئێستا بۆم
دەرکەوت کەوا خوداوەند فریشتەکەی ناردو
ڕزگاری کردم لەدەستی هێرۆدس‌و هەموو
ئەوەی جوولەکەکان چاوەڕێیان دەکرد.)
12تۆزیٚ بیری‌کردەوە، ئیتر ڕۆیشت
بەرەو ماڵی مەریەمی دایکی یۆحەنا کە
نازناوی مەرقۆس بوو، لەویٚ ژمارەیەکی زۆر
کۆبووبوونەوە نوێژیان دەکرد. 13کاتیٚ

گەیشت لەدەرگای دەرەوەی ماڵەکەیدا، کچە کارەکەرێك کە ناوی ڕودا بوو هاتەلای دەرگاکە تا بزانێ کێیە. [14]هەر کە دەنگی پەترۆسی ناسیەوە لە خۆشیا دەرگاکەی نەکردەوە، بەڵکو خێرا چووە ژوورەوەو مزگێنیدا بەوانەی لەوێ بوون کەوا پەترۆس لەبەر دەرگایە. [15]ئەوانیش پێیانووت: (تۆ وڕێنە دەکەیت.) بەڵام کە سووربوو لەسەر قسەکەی، ئەوسا پێیانووت: (ئەوە فریشتەکەیەتی!) [16]بەڵام پەترۆس بەردەوام بوو لە دەرگا لێدانەکە هەتا لێیان کردەوە. کاتێ بینییان زۆر سەرسامبوون. [17]بەدەست نیشانی دان تا بێدەنگ بن، ئینجا بۆی گێڕانەوە چۆن خوداوەند لەبەندیخانە دەریهێنا، پێیووتن: (ئەم هەواڵە بەیاقوبو برایانی دیکە بدەن.) ئیتر لێیان جیابووەوەو ڕۆیشت بۆ شوێنێکی دیکە.

[18]کاتێ ڕۆژبووەوە ئاژاوەیەکی گەورە دروست بوو لەنێو سەربازەکان، دەستیانکرد بە پرسیارکردن، پەترۆس چی بەسەرهاتووە. [19]کاتێ هێرۆدس داوایکردو نەیدۆزیەوە، دەستیکرد بەلێکۆڵینەوە لەگەڵ سەربازەکانو فەرمانیدا لەسێدارە بدرێن.

مردنی هێرۆدس

ئینجا هێرۆدس لەناوچەی یەهودیەوە بۆ ناوچەی قەیسەریە ڕۆیشتو لەوێ مایەوە. [20]هێرۆدس زۆر تووڕە بوو لە دانیشتوانی سورو سەیدا، لەبەرئەوە ئەوانیش لەنێو خۆیان ڕێککەوتنو چەند نوێنەرێکیان نارده لای بلاستوسی سەرپەرشتیاری ماڵی پاشا. تا ڕازی بکەن داوای ئاشتبوونەوەیان بۆ بکات، چونکە پشتیان بەناوچەی هێرۆدس دەبەست بۆ ئازووقە. [21]هێرۆدس لەڕۆژی دیاریکراودا، جلی پاشایەتی لەبەرکرد، لەسەر تەختی شاهانە دانیشتو ووتاری بۆیاندا. [22]جا خەڵکەکە هاواریانکرد: (ئەمە دەنگی خودایە نەك دەنگی مرۆڤ!) [23]یەکسەر فریشتەیەکی خوداوەند لە پادشای دا، چونکە شکۆ و مەزنی نەدا بە خودا، ئیتر کرم لێیداو مرد. [24]بەڵام ووشەی خودا گەشەی دەکردو زیاتر بڵاودەبووەوە.

[25]دوای ئەوەی بەرناباو شاول ئەو خزمەتەی پێیان درابوو جێبەجێیانکرد، لەقودسەوە گەڕانەوە [بۆ ئەنتاکیا]، یۆحەنناش کە نازناوی مەرقۆس بوو لەگەڵیان بوو.

هەڵبژاردنی بەرناباو شاول

13

لەکۆمەڵی باوەڕدارانی ئەنتاکیا هەندێ کەس پەیامبەری خودا بوونو هەندێکیش فێرکەربوون، لەوانە: بەرنابا، شەمعونی ناسراو

بە ڕەش، لوکیوسی قەیرەوانی، مەناین کە لە
منداڵیەوە لەگەڵ هیرۆدسی فەرمانڕەوای
چواریەکی ناوچەکە بوو بەخێوکرابوو،
هەروەها شاولیش. [2]کاتێ بە ڕۆژوو بوونو
خوداوەندیان دەپەرست، ڕۆحی پیرۆز
پێیووتن: (بەرناباو شاولم بۆ تەرخان بکەن
بۆ ئەو کارەی کە بانگم کردوون بۆی.) [3]
ئینجا بەرۆژووبوونو نوێژیانکردو دەستیان
خستە سەریانو ڕەوانەیان کردن.

شاولو بەرنابا لەقوبرس

[4]کاتێ ڕۆحی پیرۆز بەرناباو شاولی
نارد، بەرەو بەندەری سولوکیە ڕۆیشتن،
لەوێشەوە بەرێگای دەریا بەرەو قوبرس
کەوتنەڕێ. [5]کاتێ گەیشتنە شاری سەلامیس،
دەستیانکرد بەبڵاوکردنەوەی ووشەی
خودا لەکەنیشتی جولەکەکان، یۆحەنناشیان
لەگەڵ بوو بۆ یارمەتی. [6]بەهەموو دورگەکە
گەڕان هەتا گەیشتنە شاری پافۆس. لەوێ
تووشی جادوگەرێکی جولەکە بوون کە
پێغەمبەرێکی بەدرۆ بوو، ناوی باریشوع بوو،
[7]لەگەڵ سەرجیۆس پۆڵسی فەرمانڕەوای
قوبرس بوو. فەرمانڕەوایەکی زیرەك بوو،
بەرناباو شاولی بانگ کرد، داوای لێکردن
باسی ووشەی خودای بۆ بکەن. [8]بەڵام
عەلیمی جادوگەر، ئەمە وەرگێرانی ناوەکەی
بوو، بەربەرەکانی کردنو هەوڵیدا بەهەر
شێوەیەك بێ ڕێگای باوەڕ لە فەرمانڕەوا
بگرێ.
[9]ئینجا شاول، کە ناوی پۆڵسیش بوو،
پڕبوو لە ڕۆحی پیرۆز، سەیری
جادوگەرەکەی کردو [10]ووتی: (ئەی ڕۆڵەی
شەیتان، ئەی ئەوەی پڕی لەچەوتیو
خراپە، ئەی دوژمنی هەموو
ڕاستودروستیەك! بۆ وازناهێنی لەچەوت
کردنی ڕێگای ڕاستەقینەی خوداوەند؟ [11]
ئێستا دەستی خوداوەندت دێتە سەر، کوێر
دەبیتو بۆ ماوەیەك خۆر نابینی.) دەستبەجێ
تەمێکی تاریك کەوتە سەرچاوی، دەستیکرد
بەگەڕان بەدوای یەکێك تا دەستیبگرێ. [12]
کاتێ فەرمانڕەوا ئەوەی بینی ڕوویدا باوەڕی
هێنا، چونکە سەرسام بوو لەفێرکردنی
خوداوەند.

لەئەنتاکیای بیسیدیە

[13]پۆڵسو هاوڕێکانی بەناو دەریادا لە
پافوسەوە چوون بۆ پەرگە لە پەمفیلیە. لەوێ
یۆحەننا لەپۆڵسو بەرنابا جیابووەوەو
گەڕایەوە بۆ قودس. [14]بەڵام ئەوان لە
پەرگەوە بۆ ئەنتاکیای سەر بە ناوچەی پیسیدیە
ڕۆیشتنو ڕۆژی شەممە چوونە کەنیشتو
دانیشتن. [15]پاش خوێندنەوە لەشەریعەتو

پەرتووكی پێغەمبەران، پێشەوایانی كەنیشتەكە
بەشوێنیان ناردن‌و پێیان ووتن: (ئەی برایان،
گەر شتێكتان هەیە دانیشتووانی پێ‌هانبدەن
بیلێین.) 16پۆڵس هەستاو بەدەست نیشانی‌داو
ووتی:

(ئەی پیاوانی ئیسرائیل، ئێوەش ئەی
ئەوانەی لەخودا دەترسن، گوێ بگرن: 17
خودای ئەم گەلە، گەلی ئیسرائیل،
باوباپیرانمانی هەڵبژارد، كردنی بەگەلێكی
مەزن لەمیسر، ئینجا بە بازوویەكی بەرزەوە
لەوێ دەریهێنان. 18هەروەها نزیكەی چل
ساڵ لەبیابان بەخێوی‌كردن، 19ئەوسا حەوت
گەلی لەووڵاتی كەنعان لەناوبرد، ئەوانی
كرد بە میراتگری زەویەكەیان. 20ئەمە
هەمووی نزیكەی چوارسەدو پەنجا ساڵی
خایاند، پاش ئەمە خودا دادوەری بۆ دانان
هەتا سەردەمی سامۆئیل پێغەمبەر. 21ئینجا
داوای پاشایان كرد، خوداش بۆ ماوەی چل
ساڵ شاولی بۆ دانان، كە كوڕی قەیس بوو
لە تیرەی بنیامین. 22ئینجا خودا لایبرد،
داودی بۆیان دانا وەك پادشا، ئەوەی شایەتی
بۆ دەداو دەڵێ: {من داودی كوڕی یەسام
دۆزیەوە، ئەو پیاوەی بەدڵی منە، بەخواستی
من دەكات.} 23خودا بۆ نەوەی ئیسرائیل لە
تۆی داود ڕزگاركەرێكی نارد كە عیسایە
بەپێی بەڵێنەكەی. 24پێش هاتنی عیسا، یەحیا
لەئاوهەڵكێشانی تۆبەی بۆ هەموو گەلی
ئیسرائیل ڕاگەیاند. 25یەحیا نزیك بوو لە
كۆتایی خزمەتەكەی، كاتێ ووتی:
بیردەكەنەوە ئاخۆ من كێم؟ من ئەو نیم،
بەڵكو ئەوەی دوای من دێت، من شایانی
ئەوەنیم قەیتانی پێڵاوەكانی بكەمەوە.

26(ئەی برایان، ئەی نەوەی ئیبراهیم،
هەروەها ئێوەش ئەی لەخواترسەكان، بۆ ئێمە
پەیامی ئەم ڕزگاریە نێرراوە. 27چونكە
دانیشتووانی قودس‌و سەرۆكەكانیان
مەسیحیان نەناسی، هەروەها ووتەكانی
پێغەمبەرانیش ئەوەی هەموو ڕۆژێكی شەممە
بۆیان دەخوێنرایەوە، هێنایانەدی كاتێ
تاوانباریان كرد. 28هەرچەندە ئەوان هیچ
تاوانێكیان بەسەری نەگرت تاشایانی مردن
بێ، لەگەڵ ئەوەشدا داوایان لەپیلاتۆس كرد
بیكوژێ. 29دوای ئەوەی هەموو ئەوەی
لەسەری نووسرا بوو هێنایانەدی، لە دار
هێنایانە خوارەوەو لەگۆڕ ناشتیان. 30بەڵام
خودا لەنێو مردووان هەڵیساندەوە، 31ئینجا
بۆ ڕۆژانێكی زۆر خۆی نیشانی ئەوانەدا كە
لەناوچەی جەلیلەوە تا قودس لەگەڵی بوون.
ئێستا ئەوان شایەتی ئەمە دەدەن لەبەردەم
گەل.

32(ئەوەتا ئێمەش وا مزگێنیتان دەدەینێ
بەوەی خودا بەڵێنی دابوو بە باوباپیرانمان، 33

ئێستا بۆ ئێمەی ڕۆڵەی ئەوان هێنایەدی، بەهەستانەوەی عیسا لەنێو مردووان هەروەك لەزەبووری دووەم نووسراوە:

{تۆ ڕۆڵەی منی،
من ئەمڕۆ بوومە باوکت.}

[34]ئەوەش کە خودا عیسای لەنێو مردووان هەستاندەوەو هەرگیز گەندەڵی نابینێ، لەم ووشانەی خودادایە:

{ئەو بەڵێنە پیرۆزو بێگومانەتان دەدەمێ کە بە داودم دابوو.}

[35]هەروەها لە شوێنێکی تر دەڵێ:

{تۆ نایەڵی تاقە پیرۆزەکەت گەندەڵی ببینێت.
}

[36]چونکە داود دوای ئەوەی خزمەتی نەوەکەی خۆی کرد بە خواستی خودا نووست، لەگەڵ باوباپیرانی نێژراو گەندەڵیشی بینی. [37]بەڵام ئەوەی خودا هەڵیساندەوە گەندەڵی نەبینی. [38]بۆیە ئەی برایان با زانراوبێ لاتان، بەهۆی عیساوەیە گوناە بەخشینتان پێڕاگەیێندرا، [39]هەر کەسێك باوەڕی پێبهێنێ بێتاوان دەبێ لەوەی شەریعەتی موسا نەیتوانێ بێتاوانی بکات. [40]جا ئاگاتان لەخۆتان بێ با ئەوەی لەسەر زمانی پێغەمبەران ووتراوە بەسەرتان نەیەت:

[41]{سەیر بکەن ئەی گاڵتەجارەکان،
سەرسام بن‌و بمرن،
چونکە من لەڕۆژانی ئێوەدا کارێك دەکەم
گەر یەکێك بۆتانی بگێڕایەوە بڕواتان پێی نەدەکرد.})

[42]کاتێ پۆڵس‌و بەرنابا لەکەنیشت دەردەچوون، خەڵکەکە داوایان لێ کردن شەممەی داهاتووش بێنەوەو زیاتر قسەیان بۆ بکەن. [43]دوای کۆبوونەوەکە، زۆر لەجوولەکەکان‌و ئەوانەی ببوون بەجوولەکەو ترسی خودایان لەدڵ بوو دوایان کەوتن، ئەوانیش قسەیان لەگەڵ کردن‌و هانیاندان تا لەبەرەکەتی خودا بەردەوام بن.

[44]لە شەممەی داهاتوو نزیکەی هەموو دانیشتوانی شارەکە کۆبوونەوە تا گوێیان لەووشەی خودا بێ. [45]کاتێ جوولەکەکان خەڵکەکەیان بینی حەسوودی دایگرتن، دەستیان‌کرد بە جنێودان‌و کفرکردن‌و بەربەرەکانی قسەکانی پۆڵس‌یان کرد. [46]پۆڵس‌و بەرنابا بەچاونەترسیەوە قسەیان لەگەڵ کردن‌و ووتیان: (پێویست بوو لەپێشا بۆ ئێوە باسی ووشەی خودا بکرایە، بەڵام چونکە ئێوە ڕەتتانکردەوەو بڕیارتاندا ئێوە شایانی ژیانی هەتاهەتایی نین، ئەوەتا ئێمە بەرەو لای ناجوولەکەکان لادەدەین! [47]چونکە خوداوەند بەم شێوەیە ڕایسپاردین:

{من تۆم کردۆتە ڕووناکی میللەتان،

هەتا ڕزگاری بگەیەنی بەوپەڕی زەوی.})
48 کاتێ ناجوولەکەکان گوێیان لەمەبوو،
زۆر دڵشادبوون، ستایشی ووشەی
خوداوەندیانکرد. هەروەها هەموو ئەوانەی
دەست نیشانکرابوون بۆ ژیانی هەتاهەتایی
باوەڕیان هێنا.
49 جا بەم شێوەیە ووشەی خوداوەند
لەهەموو ناوچەکەدا بڵاوبووەوە. 50 بەڵام
جوولەکەکان ژنە بەڕێزە لەخواترسەکانو
گەورە پیاوانی شاریان هاندا، بۆ
چەوساندنەوەی پۆڵسو بەرنابا، تاکو دەریان
کردن لەشارەکەیان. 51 جا ئەوانیش تۆزی
پێیان تەکاندو بەرەو شاری ئیقۆنیە ڕۆیشتن.
52 بەڵام قوتابیەکان پڕبوون لەخۆشیو
لەڕۆحی پیرۆز.

گەشتێك بۆ ئیقۆنیە

14

لە ئیقۆنیە پۆڵسو بەرنابا وەك باوبوو چوونە
کەنیشتی جوولەکەکان. بە شێوەیەك دەستیان
کرد بە قسەکردن بۆ خەڵکەکە تا وای
لێهات ژمارەیەکی زۆر لەجوولەکەو یۆنانی
باوەڕیان هێنا. 2 بەڵام ئەو جوولەکانەی ڕازی
نەبوون باوەڕ بهێنن، ناجوولەکەکانیان هانداو
مێشکیان پڕکردن دژی برایان. 3 لەگەڵ
ئەوەش پۆڵسو بەرنابا ماوەیەکی دوورو درێژ
لەوێ مانەوە، بەهەموو چاونەترسیەك
سەبارەت بەخوداوەند دەدوان، خوداوەندیش
شایەتی بۆ ووشە بەرەکەتدارەکەی دەداو
لایەنگیری دەکردن بەهۆی ئەو نیشانەو کارە
سەرسوڕهێنەرانەی لەسەر دەستیان ڕوویدا. 4
ئیتر دانیشتووانی ئیقۆنیە بوون بە دوو بەشەوە،
هەندێکیان لەگەڵ جوولەکەکان بوون، ئەوانی
تریشیان لەگەڵ نێرراوان. 5 کاتێ خەریكبوو
جوولەکەکانو ناجوولەکەکان لەگەڵ
سەرۆکەکانیان بەخراپە لەگەڵ نێرراوان
بجوڵێنەوەو بەردبارانیان بکەن، 6 ئیتر ئەوانیش
بەوەیان زانیو هەردووکیان هەڵاتن بۆ
شارەکانی لیسترەو دەربە لە لیکاونیە،
هەروەها بۆ ناوچەکانی دەورووپشت، 7 لەوێش
دەستیانکرد بەڕاگەیاندنی مزگێنی.

چاکبوونەوەی ئیفلیجێك

8 لەشاری لیسترە کابرایەك بەزگماك
ئیفلیج، کە هەرگیز بەپێی خۆی نەڕۆیشتبوو،
دانیشتبوو. 9 کاتێ کابرا گوێی لەقسەکانی
پۆڵس دەگرت، پۆڵس چاوی تێبڕیو
سەیریکرد ئەو جۆرە باوەڕێکی تیایە دەبێتە
هۆی چاکبوونەوە. 10 ئینجا بەدەنگێکی بەرز
پێیووت: (هەستە بەپێوە ڕاوەستە!) ئیتر کابرا
یەکسەر هەستایە سەرپێو دەستیکرد بە
ڕۆیشتن. 11 کاتێ ئەوانەی لەوێبوون ئەوەی

پۆڵس کردی بینییان، بەزمانی لیکاونیە هاواریانکرد: (خودایەکان* شێوەی مرۆڤیان وەرگرتووەو هاتونەتە خوارەوە بۆ ناومان!) [12] جا بەرنابایان ناونا زییۆس، پۆڵسیش هرمس، چونکە ووتاری دەدا.

[13] لەدەروازەی شارەکەدا پەرستگای بتی زییۆسی لێبوو، کاهینی پەرستگاکە لەگەڵ کۆمەڵێ لەدانیشتوانی شارەکە هاتو گایان لەگەڵ خۆیان هێنابوو تا بیکەن بەقوربانی بۆیان.

[14] بەلاّم کاتێ دوو نێرراوەکە پۆڵسو بەرنابا ئەمەیان بیست جلەکانیان دڕی، خێرا چوونە لای خەڵکەکە، هاواریان کردو [15] ووتیان: (خەڵکینە بۆچی ئەمە دەکەن؟ ئێمەش مرۆڤین، لەبارەی سروشتیەوە وەکو ئێوەین، مزگێنیتان دەدەینێ واز لەم شتە هیچو پووچانە بهێنن، بگەڕێنەوە بۆ لای خودای زیندوو، دروستکەری ئاسمانو زەوی‌و دەریاو هەموو ئەو شتانەی تیایەتی. [16] خودا لەنەوەکانی ڕابووردوودا وازی لەهەموو میللەتان هێنا بە ڕێگای خۆیان بڕۆن، [17] بەلاّم خودا بێ شایەت وازی لەخۆی نەهێنا، لەڕێگای کردارە چاکەکانیەوە کە دەیکات کاتێ لەئاسمانەوە بارانو وەرزی پڕ بەروبوومان دەداتێو دڵمان لەخواردنو لەخۆشی تێردەکات.) [18] دوای هەوڵدانێکی زۆر بەم قسانە توانییان خەڵکەکە ڕازی بکەن کەوا قوربانیان پێشکەش نەکەن.

[19] بەلاّم هەندێ جوولەکە لەئەنتاکیاو ئیقونیەوە هاتن، خەڵکەکەیان هاندا، ئەوانیش پۆڵسیان بەردبارانکرد تەنانەت وایانزانی مردووە، ئەوسا ڕایانکێشایە دەرەوەی شار. [20] جا کاتێ قوتابیەکان دەورەیاندا، هەستاو گەڕایەوە ناو شار. بۆ ڕۆژی دواتر لەگەڵ بەرنابا ڕۆیشت بۆ دەربە، [21] مزگێنیاندا بە دانیشتووانەکەی، ژمارەیەکی زۆریان بوون بە قوتابی. ئینجا گەڕانەوە بۆ لیسترەو ئیقۆنیەو ئەنتاکیە. [22] وورەی قوتابیەکانیان بەرزدەکردەوە، هانیاندەدان لەباوەڕ بچەسپێن، پێیان ڕاگەیاندن کە پێویستە بۆ چوونە ناو پاشایەتی ئاسمان بە تەنگانەی زۆردا بچن. [23] لە هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکانیش پیرانیان هەڵبژاردو دایانان، ئینجا بەزمانی بەڕۆژووەوە نوێژیان کردو خەڵکەکەیان دایەدەست خوداوەند ئەوەی کە باوەڕیان پێهێناوە.

لەسوریا بۆ ئەنتاکیا گەڕانەوە

[24] ئینجا بەناوچەی پیسیدیە ڕۆیشتنو

*خودایەکان: یۆنانیە کۆنەکان بتپەرست بوونو بڕوایان وابوو چەند خودایێك هەیە.

گەیشتنە ناوچەی پەمفیلیە. 25سەبارەت بەووشەی خودا قسەیان‌کرد لە پەرگە، دواتر ڕۆیشتن بۆ ئەتالیە. 26جا لەوێوە بەرێگای دەریا گەڕانەوە بۆ شاری ئەنتاکیا، لەوێ درانە دەست بەرەکەتی خودا بۆ ئەو کارەی تەواویان کردووە. 27کاتێ گەیشتن، باوەڕدارەکانیان بانگ‌کرد بۆ کۆبوونەوە، هەواڵی ئەو شتانەیان هەموو پێڕاگەیاندن کە خودا بەهوێ ئەوانەوە کردوویەتی، هەروەها چۆن دەرگای باوەڕ کراوەتەوە بۆ ناجوولەکەکان. 28جا لەوێ ماوەیەکی زۆر لەگەڵ قوتابییەکان مانەوە.

کۆبوونەوەی نێرراوان لەقودس

15

هەندێ کەس لەناوچەی یەهودیەوە هاتن بۆ ئەنتاکیا، دەستیان‌کرد بە فێرکردنی برایانو ووتیان: (ڕزگارتان نابێ گەر بەپێی شەریعەتی موسا خۆتان خەتەنە نەکەن.) 2ئەوسا پۆڵسو بەرنابا لەم بارەیەوە بێنەوبردەو دەمەقاڵێەکی توندیان لەگەڵ کردن. ئینجا باوەڕدارانی ئەنتاکیا بڕیاریاندا پۆڵسو بەرنابا لەگەڵ هەندێ لەباوەڕداران بچنە لای نێرراوانو پیران لە قودس، تا لەو بابەتە بکۆڵنەوە. 3پاش ئەوەی کۆمەڵی باوەڕداران ماڵئاوایان لێ‌کردن، ڕۆیشتن بۆ قودس بەناو فنیقیەو سامیرە، لەوێ هەواڵیاندا بە برایان کەوا ناجوولەکەکانیش بە لای عیسا لایانداوە، بەمە خۆشییەکی زۆر لەنێو هەموو برایان بڵاوبووەوە. 4کاتێ گەیشتنە قودس، کۆمەڵی باوەڕدارانو نێرراوانو پیران پێشوازیان لێ‌کردن، هەواڵی هەموو ئەو شتانەیان دانێ کە خودا بەهۆی ئەوانەوە کردبووی. 5بەڵام هەندێ لەوانەی سەر بەڕێبازی فەریسیەکانو باوەڕیان هێنابوو، هەستانو ووتیان: (پێویستە ئەو باوەڕدارانە خەتەنە بکرێنو بە شەریعەتی موسا هەڵسوکەوت بکەن.)

پەترۆسو پیرانی قودس

6جا نێرراوانو پیران کۆبوونەوەیەکیان کرد بۆ لێکۆڵینەوەی ئەم بابەتە. 7پاش بێنەوبردەیەکی زۆر، پەترۆس هەستاو ووتی: (ئەی برایان، ئێوە دەزانن پێش ماوەیەك، خودا لەناوماندا هەڵیبژارد کە لە دەمی منەوە ناجوولەکەکان ووشەی مزگێنی ببیستنو باوەڕبهێنن. 8خوداش کە دەزانێ چی لەدڵدایە، شایەتییان بۆ دەداو ڕۆحی پیرۆزی پێبەخشیون وەك بە ئێمەی بەخشیوە. 9ئەو بە هیچ شتێك جیاوازی لەنێوان ئێمەو ئەوان نەکردووە، بەباوەڕ دڵی پاك کردونەتەوە. 10ئیتر بۆچی ئێوە خودا تاقیدەکەنەوەو نیرێك دەخەنە سەر شانی قوتابیان ئەوەی خۆمانو

باوباپیرانمـان نـەمانتوانی هەڵی گرین؟ [11]بەڵام لـەو بـاوەڕەداین ئـێمەو ئەوانـیش بـەهۆی بەرەکەتی عیسای خوداوەند ڕزگار دەبین.)

[12]ئـیتر ئامـادەبووان بیٚدەنـگ بـوون، دەستیان کرد بە گویٚگرتن لە بەرناباو پۆڵس، کـە هـەواڵی ئـەو نیشـانەو کـارە سەرسوڕهێنەرانەیان ڕادەگـەیاند خودا لەسەر دەسـتی ئەوان کردی لەنێو ناجوولەکەکان.

[13]کـاتیٚ لەقسە بوونەوە، یاقوب ووتی: (ئەی بـرایان گوێـم لـیٚبگـرن: [14]شـەمعون پـێی ڕاگەیاندن چۆن خودا لەسەرەتاوە بایەخی داوە بەوانەی جوولەکە نین تا لە نێوانیان میللـەتێك هەڵـبژێریٚ نـاوی ئـەو هەڵگـریٚ، [15]ئەمـەش لەگـەڵ ووتـەی پێغەمـبەران ڕێـك دەکـەویٚ، هەروەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە:

{[16]دوای ئەمە دەگەڕێمەوە

چـادرە ڕووخاوەکـەی داود بنـیاد دەنێمەوە،

ئینجا ڕووخاوییەکانی بنیاد دەنێمەوەو

سەر لەنویٚ ڕاستی دەکەمەوە،

[17]تا گەلانی تر داوای خوداوەند بکەن،

هـەروەها هـەموو ئـەو میللـەتانەی ناوی منیان هەڵگرتووە،

ئەمـە ئەوەیـە کە خوداوەند دەیلیٚ ئەوەی ئەم شتانەی کردووەو

[18]هەر لە سەرەتاوەش زانراون.}

[19]لەبەرئەوە وای بە باش دەزانم قورسایی نەخەینـە سـەر شـانی ئەوانەی جوولەکە نین‌و ڕێگای خودایان گرتووە، [20]بەڵکو نامەیەکیان بـۆ بنووسـین، خۆیان دووربخەنەوە لە گلاّوی بتەکان‌و لە داوێن‌پیسی‌و لە خواردنی گۆشتی ئـاژەڵی خنکێـنراو و خوێـن. [21]چـونکە هەر لـەکۆنـەوە موسـا لەهـەموو شـارێك پـیاوی هـەبووە فـێرکردنەکانی ئەو ڕابگەیێنن، هەموو ڕۆژێکـی شـەممەش لـە کەنیشـتەکان بیخوێننەوە.)

بڕیاری کۆبوونەوەی کۆمەڵەی باوەڕداران

[22]ئینجا نێرراوان‌و پیران‌و هەموو کۆمەڵی بـاوەڕداران بەباشیان زانی دوو پیاو هەڵبژێرن لـەناو بـرایان‌و بیانـنێرن بـۆ ئەنتاکـیا لەگـەڵ پۆڵس‌و بەرنابا. ئیتر سیلاو یەهوزا کە نازناوی بەرسـابا بـوو هەڵـیان‌بـژاردن، ئەم دووانـەش ڕابـەر بـوون لەنـێو بـرایان. [23]ئـەم نامەیەیان دایەدەستیان:

(لـە نـێرراوان‌و پیرانی‌و برایانەوە، بۆ ئەو بـرا باوەڕدارانـەی ناجـوولـەکـە ن لەناوچەکانی ئەنتاکیاو سوریاو کیلیکیە:

سـلاّوتان لـیٚبیٚ. [24]بیسـتمان هـەندیٚ کـەس هـاتوون بـۆ لاتـان لەلایـەن ئـێمەوە بیٚئـەوەی ئـێمە ڕایـان‌سپێرین، بەهۆی قسەی ئەوانـەوە ناخۆشـی کەوتە ناوتانەوە، مێشکتان

نارەحەتبوو. [25]بۆیە بەباشمان زانی بەیەك
بیروڕاوە پیاوانی هەڵبژێردراوتات بۆتان بنێرین
لەگەڵ برایانی خۆشەویستمان بەرناباو پۆڵس،
[26]ئەم پیاوانە گیان لەسەر دەستن لە پێناوی
ناوی عیسای مەسیحی خوداوەندمان. [27]جا
ئێمە یەهوزاو سیلامان بۆ ناردن تا هەمان
شتتان بەدەم پێڕاگەێنن. [28]چونکە ڕۆحی
پیرۆزو ئێمە وامان بەباش زانی قورسایی
نەخەینە سەر شانتان جگە لەوەی پێویستە، کە
ئەمانەن: [29]خۆتان دووربخەنەوە لەو
قوربانیانەی بۆ بت پێشکەش کراون، هەروەها
لە خواردنی ئاژەڵی خنکێنراو خوێنو لەداوێن
پیسی. گەر خۆتان پاراست لەمانە، شتی چاك
دەکەن. خوداتان لەگەڵ.)
[30]ئینجا کە بەرێکران هاتن بۆ ئەنتاکیا،
هەموو باوەڕدارانیان بانگ کرد بۆ
کۆبوونەوەو نامەکەیان پێشکەش کردن. [31]
کاتێ خوێندیانەوە زۆر دڵشاد بوون بەو
هاندانەی تیایدا بوو. [32]هەروەها یەهوزاو سیلا
کە پەیامبەری خودا بوون، زۆر قسەیان بۆ
برایان کردو ورەیان بەرزکردنەوەو
هانیاندان. [33]پاش ماوەیەك برایان بە ئاشتی
ڕەوانەیان کردنەوە بۆ لای ئەوانەی
ناردوبوویانن. [[34]بەلام سیلا بەلایەوە باشتر
بوو لەوێ بمێنێتەوە.] [35]پۆڵسو بەرناباش هەر
لەئەنتاکیا مانەوەو لەگەڵ خەڵکێکی زۆر
خەریکی فێرکردنو ڕاگەیاندنی ووشەی
خوداوەند بوون.

لێكجیابونەوەی پۆڵسو بەرنابا

[36]پاش چەند ڕۆژێك پۆڵس بە بەرنابای
ووت: (وەرە بابگەڕێینەوە سەرێك لەبرایان
بدەینو هەواڵیان بزانین لەهەموو شارێك کەوا
ووشەی خوداوەندمان تیایدا ڕاگەیاندووە.) [37]
ئینجا بەرنابا پێشنیاری کرد کەوا یۆحەننا کە
نازناوی مەرقۆسە لەگەڵ خۆیان ببەن، [38]بەلام
پۆڵس نەیویست لەگەڵ خۆیان بیبات، چونکە
لەپەمفیلیە بەجێیهێشتبوونو لەگەڵیان
نەڕۆیشت بوو بۆ کارکردن. [39]لەبەر ئەوە
دەمەقاڵەیەکی توند کەوتە نێوانیان، تا وای
لێهات لەیەکتری جیابوونەوە. ئەوسا بەرنابا
مەرقۆسی لەگەڵ خۆی بردو بەرێگای دەریا
بۆ قوبرس ڕۆیشتن، [40]بەلام پۆڵس سیلای
هەڵبژارد لەگەڵی بڕوات، ئیتر ئەوێیان
بەجێهێشتو برایان ئەوانیان بە بەرەکەتی
خوداوەند سپارد. [41]ئینجا ڕۆیشتن بۆ
ناوچەکانی سووریاو کیلیکیە تا کۆمەڵەکانی
باوەڕداران بەهێز بکەن.

تیمۆساوس لەگەڵ پۆڵسو سیلا

16

ئینجا پۆڵس گەیشتە شاری دەربە، پاشان

ڕۆیشت بۆ شاری لیسترە، لەوێ قوتابیەك هەبوو ناوی تیمۆساوس بوو، دایکی جوولەکە بوو باوەڕی بە مەسیح هێنابوو، باوکیشی یۆنانی بوو. [2]تیمۆساوس لە لیسترەو ئیقۆنیە ناوبانگی بەچاکە دەرکردبوو لەنێو برایان. [3]پۆڵس حەزی دەکرد تیمۆساوس لەگەڵی بێت، بەڵام جوولەکەکانی ئەو ناوچەیە دەیانزانی باوکی یۆنانیە، لەبەر ئەوە پۆڵس بردیو خەتەنەی کرد. [4]پۆڵسو هاوڕێکانی لەشارێکەوە دەچوون بۆ شارێکی ترو بڕیارەکانی نێرراوانو پیرانی قودسیان بەباوەڕداران ڕادەگەیاند تا گوێڕایەڵی بن. [5] جا کۆمەڵەکانی باوەڕداران لەباوەڕدا بەهێز دەبوون، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ ژمارەیان زیادی دەکرد.

بینینی پۆڵس لە ترووادا

[6]لەبەرئەوەی ڕۆحی پیرۆز ڕێی لێگرتن ووشەی خودا لەناوچەی ئاسیا بڵاوبکەنەوە، ئەوسا ڕۆیشتن بۆ ناوچەی فریجیەو غەلاتیە. [7] بەڵام کاتێ گەیشتنە نزیك ناوچەی میسیا بەرەو ناوچەی بیسینیە ڕۆیشتن، لێرە ڕۆحی عیسا ڕێگای نەدان، [8]ئەوسا بە میسیادا تێپەڕینو بەرەو شاری ترووادا ڕۆیشتن. [9]پۆڵس شەو لەخەودا پیاوێکی بینی لەدانیشتووانی مەکدۆنیا لێی دەپاڕایەوەو دەیووت: (وەرە بۆ مەکدۆنیاو یارمەتیمانبدە.)

پۆڵسو سیلا لەفیلیپی

[10]ئەو کاتەی خەوەکەی بینی، دڵنیابووین کەوا خودا بانگیکردووین بۆ مزگێنیدان لەمەکدۆنیا، ئەوسا یەکسەر ڕۆیشتین بۆی. [11] جا بەڕێگای ئاو لە بەندەری ترووادا بۆ دورگەی ساموسراکی ڕۆیشتین. بۆ ڕۆژی داهاتوو بەردەوام بووین لەگەشتەکەمان بەرەو بەندەری نیاپۆلیس، [12]لەوێشەوە بۆ شاری فیلیپی کە یەکەم شاری ناوچەی مەکدۆنیا بوو و جێنشینی ڕۆمانیەکان بوو، لەوێ چەند ڕۆژێك ماینەوە. [13]لەڕۆژی شەممەدا چووینە دەرەوەی شار بۆ سەر ڕووبارێك، لەوێ شوێنێك هەبوو نوێژی لێدەکرا. دانیشتین قسەمان لەگەڵ ئەو ژنانە کرد کە لەوێ کۆبووبوونەوە، [14]لەنێویان ژنێکی هەبوو گوێی دەگرت ناوی لیدیا بوو بازرگانی قوماشی گرانبەها بوو لەشاری سیاتیرا لەخواترس بوو، خوداوەند دڵی کردەوە تاگوێ لە قسەکانی پۆڵس بگرێ. [15]کاتێ خۆیو ئەندامانی خێزانەکەی لەئاوهەڵکێشران، بەگەرمی داوای لێکردین بە میوانی بچنە لای و پێیووتین: (گەر ئێوە بڕیارتان داوە من باوەڕدارم بەخوداوەند،

وەرنــەماڵەکــەمو لــەوێ بمێنــنەوە.) ئــیتر ناچاری‌کردین.

دەرکردنی ڕۆحی جادوگەریتی

[16] ڕۆژێکــیان کــاتێ دەڕۆیشــتین بــۆ نوێژکـردن، کچەکارەکەرێکمان تووش هات ڕۆحــی جادوگەرێــتی تــیادابوو، بــەهۆی جادوگەریتیــیەوە پارەیــەکی زۆری بەدەســت دەهێنا بۆ خاوەنەکانی، [17] بەدوای پۆڵس‌و ئێمە کـەوت‌و هـاواری دەکـرد: (ئـەم مـرۆڤانە خـزمەتکاری خـودای هەرەبـەرزن، ڕێگــای ڕزگاریــتان بــۆ ئاشــکرا دەکــەن.) [18] چــەند ڕۆژێـك ئەمـەی کرد، تاکو پۆڵس زۆر بێزار بـوو، لـێرە ئاوڕی دایەوەو بەڕۆحە پیسەکەی ووت کـە تیایدا بوو: (بەناوی عیسای مەسیح فرمانـت پـێ‌دەدەم لێی وەرە دەرەوە!) ئەوسا یەکسەر ڕۆحەکە لێی هاتە دەرەوە.

پۆڵس‌و سیلا لەبەندیخانە

[19] کـاتێ خاوەنـەکانی کچـەکارەکەرەکە بینییان سەرچـاوەی داهاتـیان بـڕاوە، ئەوسـا پۆڵـس‌و سـیلایان گـرت، ڕایـان‌کێشـان بـۆ گۆڕەپـانی شـارەکە بۆ بەردەم فەرمانڕەوایان، [20] دایاننەدەسـت فەرمانـڕەوایانو ووتیان: (ئەم دوو پـیاوە جوولەکەیـە لـە شـارەکەدا ئاژاوە دەنێـنەوە، [21] نەریـتێ بلاۆدەکەنەوە کە ئێمەی ڕۆمـانی نابێ وەری‌گرین یا کاری پێ‌بکەین.) [22] ئـیتر خەڵکەکـە زۆر لـێـیان پــڕبوون، فەرمانڕەواکان جلەکانیان دڕاندنو فرمانیاندا دارکاری‌بکــرێن، [23] جــا زۆر دارکاریــان کــردنو خستیاننە بەندیخانەوە، فەرمانیاندا بەســەرپەرشتیکەری بەندیخانەکـە کـەوا بیان خاتـە ژێـر چـاودێریەکی زۆرەوە. [24] ئەوسـا سەرپەرشــتیاری بەندیخانەکـە کە ئەم فەرمانە توندەی وەرگرت، هەر دووکیانی خـستە ناو قوولایی زیندان، هەردوو قاچی هەردووکیانی خستە ناو قالبی تەختە.

باوەڕهێنانی سەرپەرشتیکەری بەندیخانە

[25] لەنـیوەی شـەو پۆڵـس‌و سیلا نوێژیان دەکـــردو گـــۆرانی ڕۆحـیان بـۆ خـودا دەووت، بەندکراوەکانـــیش گوێـــیان لـــێ‌بـــوو. [26] لەپـڕ بومەلەرزەیـەکی تونـد ڕوویـدا گۆشـەکانی بەندیخانەکـەی هـەژاند، دەسـت‌بـەجێ هـەموو دەرگاکـانی کرایەوە، کـۆت‌و زنجـیری هـەموو بەندکراوەکانـیش کـرایەوە. [27] بومەلەرزەکە سەرپەرشتیارەکەی خەبەرکـــردەوە، کـــاتێ بیـــنی دەرگاکـــان کــراوەتەوە وایــزانی بەندکــراوەکان ڕایــان کــردووە، شمشــێرەکەی هەڵکێشــا تــاخــۆی بکــوژێ. [28] بــەلام پۆڵس هاواری‌کرد: (هیچ لــەخۆت مەکە، ئێمە هەموومان لێرەین!) [29]

ئینجا کابرا داوای ڕووناکی کردو چووە ژوورەوە لەترسا هەموو لەشی دەلەرزی، چۆکی دا لەبەردەم پۆڵس و سیلا. 30ئەوسا بردنیە دەرەوەو لێی پرسین: (گەورەکانم، پێویستە چی بکەم تا ڕزگارم بێ؟) 31ئەوانیش وەلامیاندایەوە: (باوەڕبهێنە بەعیسای خوداوەند، خۆت و خێزانەکەت ڕزگارتان دەبێ.) 32جا سەبارەت بە ووشەی خوداوەند بۆ خۆی و هەموو خێزانەکەی دوان. 33ئیتر کابرا بەو شەوە هەردووکیانی بردو برینەکانی تیمارکردن و دەست بەجێ خۆی و هەموو خێزانەکەی لەئاوهەڵکێشران. 34کابرا بردنیە ماڵی خۆی و خواردنی بۆ دانان، خۆی و هەموو خێزانەکەی زۆر دڵشادبوون چونکە باوەڕیان بەخودا هێنا.

35سەر لەبەیانی فەرمانڕەواکان چەند سەربازێکیان نارد، تاکو فەرمانی ئازادبوونی پۆڵس و سیلا بە سەرپەرشتیاری بەندیخانەکە ڕابگەیێنن. 36سەرپەرشتیاری بەندیخانەکە ئەم هەواڵەی بەپۆڵس داو ووتی: (فەرمانڕەوایان فەرمانی ئازادبوونتانیان دەرکردووە، ئێستا وەرنە دەرەوەو بە ئاشتی بڕۆن.) 37بەلام پۆڵس بە نارەزاییەوە ووتی: (بەئاشکرا لەبەردەمی خەڵك دارکاریان کردین بەبێ فەرمانی دادگا، هەرچەندە ڕەگەزنامەی ڕۆمانیشمان هەیە ئێمەیان خستە بەندیخانە، ئیتر ئێستا چۆن بە نهێنی دەرمان دەهێنن؟ نەخێر! با خۆیان بێن دەرمان بهێنن.) 38ئەفسەرەکان ئەم قسانەیان بە فەرمانڕەواکان ڕاگەیاند، ئەوانیش ترسان کاتێ زانییان ئەو دووانە ڕۆمانین، 39بەم شێوەیە هاتن و لێیان پاڕانەوە، ئازادیان کردن و داوایان لێ کردن شارەکە بەجێ بهێڵن.

40ئەوسا پۆڵس و سیلا لەبەندیخانە هاتنە دەرەوە بەرەو ماڵی لیدیا چوون، لەوێ برایانیان بینی و وورەیان بەرزکردنەوە ئینجا ڕۆیشتن.

پۆڵس و سیلا لەتەسالۆنیکی

17

دوای ئەوەی بەشاری ئەمفیپولیس و ئەپولونیادا ڕۆیشتن، پۆڵس و سیلا گەیشتنە تەسالۆنیکی، لەوێ کەنیشتی جوولەکەی لێبوو. 2پۆڵس وەك کردبووی بە پیشە ڕۆیشت بۆ ئەوێ، سێ ڕۆژی شەممە لەسەر یەك لەکتێبی پیرۆز بەڵگەی بۆ دەهێنانەوە، 3جا بۆی ڕوون کردنەوەو دەیسەلماند کەوا مەسیح دەبێ ئازار بکێشێ و لەنێو مردوواندا زیندووبێتەوە. پێی ووتن: (ئەو عیسایەی من پێتانی ڕادەگەیێنم، مەسیح.) 4هەندێ لە ئامادەبووان باوەڕیان هێناو لایەنگیری پۆڵس و سیلایان کرد، لەوانە ژمارەیەکی زۆر

یۆنـانی لــەخواتـرس‌و ژمارەیـەکی زۆر ژنـی خانـەدان. 5جـا جوولــەکەکان حەسوودیان برد، ئەوسا هەندێ کوڕی خراپی سەرجادەیان هێنا، خەڵکیان کۆکــردەوەو دەستیان‌کرد بە هـاندانی خـەڵکی هەتا ئاژاوە کەوتە ناو شار، ئیـنجا هێرشـیان بـردە سـەر مـاڵی یاسـون‌و داوایـان لـێ‌کـرد پۆڵس‌و سیلا بداتە دەست خەڵکەکـە. 6ئـیتر کـاتێ ئەوانـیان لــەوێ نەدۆزیەوە، یاسون‌و هەندێ برایانیان ڕاکێشاو بردیانن بۆ لای فـەرمانڕەوایانی شار، هاواریان کـرد: (ئـەم پـیاوانە جیهانیان هەڵگێڕاوەتەوە، بـۆ شـارەکەی ئـێمەش هـــاتوون، 7یاسـون مـــیوانداری کـــردوون. ئـەوان سەرپێچـــی فەرمانــــەکانی قەیســـەر دەکـــەن، دەڵــێن پادشـایەکی تـر هەیـە ناوی عیسایە.) 8جا بەم قســـانە فەرمانـــڕەواکان‌و خەڵکەکـــەیان ووروژانـد. 9ئـیتر فەرمانـڕەواکان لە یاسون‌و ئەوانــەی لەگـــەڵی بـــوون کەفالەتـــنامەیان وەرگرت‌و ئازادیان کردن.

لەشاری بیریە

10بـــرایان یەکســـەر پۆڵـــس‌و ســـیلایان لەشـەودا نارد بۆ شاری بیریە، ئەوانیش لەوێ بـۆ کەنیشـتی جوولەکـەکان چوون. 11بەڵام جوولەکـــەی بیریـــە مێشـــك کراوەتـــربوون لەجوولەکەی تەسالۆنیکی، ووشەی خودایان زۆر بەپەرۆشـەوە وەرگـرت، هـەموو ڕۆژێك دەستیان دەکرد بە لـێکۆڵینەوەی کتێبی پیرۆز تـاکو دڵنیابن لەراستی مەسەلەکان. 12لەوانە ژمارەیەکی زۆریان باوەڕیان هێنا، هەروەها لە یۆنانیەکانـیش زۆر ژنـی خانەدان‌و ژمارەیەکی زۆر لەپیاوان باوەڕیان هێنا.

13بـەڵام کـاتێ جوولـەکـەی تەسالۆنیکی زانـــیان پۆڵـــس لـــەبیریـــە ووشـــەی خـــودا ڕادەگەیـنێ، دوایکـەوتن‌و لـەوێش دەستیان کـرد بـە ووروژاندنـی خەڵکەکە. 14دەست بەجێ هەندێ برایان پۆڵسیان بەرەو دەریا برد تـا گەشـت بکـات، بـەڵام سیلاو تیمۆساوس لــەوێ مانەوە. 15ئەوانەی لەگەڵ پۆڵس بوون لەگـەڵـی ڕۆیشتن تا گەیاندیانە شاری ئەسینا، ئیـنجا گەڕانەوە پاش ئەوەی پۆڵس ڕایسپاردن بـە زووتـرین کـات سیلاو تیمۆساوس بێن بۆ لای.

پۆڵس لەئەسینا

16کـاتێ پۆڵـــس لـــە ئەســـینا چـــاوەڕێی دەکـردن، شـارەکەی بیـنی پڕە لە بت، بەمە زۆر دڵ تـەنگ‌و تـۆڕەبـوو. 17لـە کەنیشـت گفـتوگۆی دەکـرد لەگـەڵ جوولەکـەکان‌و خەڵکـە لەخواترسـەکان، هـەروەها ئەوانـەی هـەموو ڕۆژێ لە گۆڕەپانی شارەکەدا تووشی دەهـاتن. 18ئەوسـا دەمەقاڵـە لـەنـێوان ئـەم

هەندێ لە فەیلەسوفە ئەپیقوریەکانو ڕەواقیەکان پەیدابوو، هەندێکیان ووتیان: (ئەم چەنەبازە مەبەستی چییە لە قسەکانی؟) هەندێکیتریشیان ووتیان: (ئەمە لەوە دەکات بانگەواز بۆ خودا نامۆکان بکات)، چونکە ئەو مزگێنی عیساو زیندووبوونەوەی دەدا. [19] ئینجا بردیان بۆ گردی ئاریۆپاگۆسو لێیان پرسی: (ئایا بۆمان هەیە بزانین ئەم فێرکردنە تازەیەی بانگەوازی پێ‌دەکەیت چییە؟ [20] چونکە ئێمە قسەی سەیرت لێ‌دەبیستین دەمانەوێ واتاکەی بزانین.) [21]لەو سەردەمە دانیشتوانی ئەسیناو ئەو بیٚگانانەی تیایدا دانیشتبوون، کاتی بیٚکاریان بەهیچ شتێك بەسەر نەدەبرد جگە لەلێکۆڵینەوەی بیروڕای تازە نەبێ.

ووتارێك لە ئاریۆپاگۆس

[22]پۆڵس لە ناوەڕاستی ئاریۆپاگۆسدا وەستاو ووتی: (ئەی دانیشتووانانی ئەسینا، دەتانبینم لەهەموو لایەکەوە زۆر ديندارن. [23]لەکاتێکدا لەناو شارەکەتان دەگەڕام سەیری پەرستراوەکانتانم دەکرد، قوربانگەیەکم بینی لەسەری نووسرا بوو: (بۆ خودای نەناسراو.) جا من ئەو خودایەتان بۆ ڕادەگەیٚنم کە دەیپەرستنو نایناسن. [24]ئەو خودایەی دروستکەری جیهانو هەموو ئەو شتانەی تیایەتی، ئەو لە پەرستگایەك دانانیشێ دەستی مرۆڤ دروستی کردبێ، چونکە خوداوەندی ئاسمانو زەوییە، [25]پێویستی بەوە نییە بەدەستی مرۆڤ خزمەتبکرێ، وەك بڵێی پێویستی بەشتێك بێ. ئەو بەهەموو مرۆڤێ ژیانو هەناسەو هەموو شتێك دەبەخشێ. [26] هەموو میللەتانی لە یەکێك دروست کردووە، تا لەسەر هەموو زەوی نیشتەجێبن. پێشتر کاتی دروستبوونو سنووری وولاتی بۆیان دەستنیشان کردووە، [27]تا بگەڕێن بەدوای خودا بەهیوای ئەوەی بیدۆزنەوەو ڕێگای ئەو بگرنە بەر، هەرچەندە ئەو دوور نییە لە هەر یەکێکمان. [28]چونکە ئێمە لەو دەژینو دەجولێینەوەو هەین، وەك هەندێ لە شاعیرەکانتان دەڵێن: (ئێمەش نەوەی ئەوین.) [29]جا چونکە ئێمە نەوەی خوداین، پێویستە سەیری خودایەتی نەکەین وەك بتێك لە زێڕ یا زیو یاخود بەرد کەوا مرۆڤ بتوانێ بیتاشێ یاخود دایرێژێ بەو شێوەیەی بیری بۆ دەڕوات. [30]بۆیە خودا چاو دەپۆشێ لەسەردەمەکانی نەزانی، بەڵام ئێستا هەموو کەسێك لەهەموو شوێنێك ڕادەسپێرێ تۆبە بکەن، [31]چونکە ڕۆژێکی دیاری‌کردووە تیایدا حوکمبدرێ بەسەر جیهان بە دادپەروەری لەسەر دەستی پیاوێك بۆ ئەم مەبەستەی هەڵبژاردوە. بەڵگەش بۆ

ئەمە بە هەمووان دەدات، بەوەی لەنێو
مردووان زیندووی کردەوە.)
32کاتێ ئامادەبووان گوێیان
لەزیندووبوونەوەی مردووان بوو، هەندێکیان
دەستیان‌کرد بە گاڵتەپێ‌کردنی، بەڵام
هەندێکی‌کەیان بە پۆڵسیان ووت: (دەمانەوێ
جارێکی‌کە لەم بارەیەوە قسەمان بۆ بکەیت.)
33ئیتر پۆڵس لەناویان چووە دەرەوە. 34بەڵام
هەندێکیان لایەنگیری پۆڵسیان کردو باوەڕیان
هێنا. لەوانە دیونیسیوس کە ئەندامی
ئەنجوومەنی ئاریۆپاگۆس بوو، هەروەها ژنێك
ناوی داماریس بوو لەگەڵ چەند کەسێکی‌کە.

پۆڵس لەکۆرنسوس

18

دوای ئەوەی پۆڵس ئەسینای بەجێ‌هێشت،
بۆ شاری کۆرنسوس ڕۆیشت. 2لەوێ
تووشی جوولەکەیەکی خەڵکی پونتس بوو،
ناوی ئەکیلا بوو، تازە لەگەڵ پریسکیلای ژنی
لە ئیتالیاوە هاتبوون، چونکە کلۆدیۆس
فەرمانی دەرکردنی جوولەکەی دابوو لە
ڕۆما، ئیتر پۆڵس چوو بۆ لایان. 3لەلایان
مایەوەو ئیشی لەگەڵیان کرد، چونکە ئەویش
چادر دروستکەر بوو.
4پۆڵس هەموو ڕۆژێکی شەممە قسەی
لەگەڵ ئەوانەدا دەکرد کە لە کەنیشتدا ئامادە
دەبوون، هەوڵی دەدا باوەڕ بهێنێ
بەجوولەکەو یۆنانیەکان. 5کاتێ سیلاو
تیمۆساوس لە ناوچەی مەکدۆنیاوە
گەیشتنەجێ، پۆڵس بەتەواوی خۆی تەرخان
کردبوو بۆ بڵاوکردنەوەی ووشەی خودا،
هەتا بۆ جوولەکەکانی دەرخاتو شایەتی
بدات کە عیسا مەسیحە. 6بەڵام کاتێ
دژایەتیان کردو کفریان کرد، کراسەکەی
تەکاندو پێی‌ووتن: (خوێنی خۆتان لەسەر
خۆتان. من بێ‌تاوانم! لە ئێستا بەدواوە دەڕۆم
بۆ لای ناجوولەکەکان .) 7ئیتر پۆڵس ئەو
شوێنەی لێی‌بوو بەجێی‌هێشتو بەمیوانی
چووە ماڵی پیاوێك ناوی تیتۆس بیوستس
بوو، کە لەخواترس بوو، ماڵەکەی بەتەنیشت
کەنیشتەوە بوو. 8لێرە کریسپۆسی سەرۆك
کەنیشت خۆیو خاوخێزانی باوەڕیان
بەخوداوەند هێنا. هەروەها ژمارەیەکی زۆر لە
دانیشتوانی کۆرنسوس کە گوێیان لەپۆڵس
بوو باوەڕیان هێناو لەئاوهەڵکێشران.

قسەبکەو بێ‌دەنگ مەبە

9شەوێکیان خوداوەند لەخەودا بە پۆڵسی
ووت: (مەترسە، بەڵکو قسە بکەو بێ‌دەنگ
مەبە، 10من لەگەڵتم، کەس ناتوانێ ئازارت
بدات، چونکە خەڵکێکی زۆرم هەیە لەم
شارە.) 11ئیتر پۆڵس ساڵێکو شەش مانگ لە

کۆرنسوس مایەوە خەڵکی فێری ووشەی خودا دەکرد. [12]لەو سەردەمەی گالیۆن فەرمانڕەوای وولاتی ئەخائیەی بوو، جوولەکەکان بەیەك بیروڕا دژی پۆڵس کۆبوونەوە، بردیان بۆ دادگا، [13]شکاتیان لێکردو ووتیان: (ئەم پیاوە هەوڵدەدات خەڵکەکە ڕازی بکات خودا بە شێوەیەك بپەرستن کە لەگەڵ شەریعەتمان ناگونجێ.) [14] کاتێ پۆڵس خەریك بوو بەرگری لە خۆی بکات، گالیون بە جوولەکەکانی ووت: (ئەی جوولەکەکان، گەر مەسەلەکە سەرپێچیەك یاخود تاوانێك بووایە، ئەوکاتە هۆیەك دەبوو تا گوێ لە شکاتەکەتان بگرم. [15]بەلام گەر مەسەلەکە شەڕەقسەیە لەسەر ووشەیەك یا ناوێك یاخود شەریعەت، ئەوا پێویستە خۆتان چارەسەری بکەن، من نامەوێ لەم مەسەلانەدا حوکمبدەم.) [16]ئیتر لە دادگا دەریکردن. [17]ئەوسا خەڵکەکە سۆستانیسی سەرۆکی کەنیشتەکەیان گرتو لەبەردەمی دادگا لێیاندا، بەلام گالیون گوێی بەمە نەدا.

گەڕانەوەی پۆڵس بۆ ئەنتاکیا

[18]پۆڵس ڕۆژانێکی زۆر لە کۆرنسوس مایەوە، دوای ئەوەی بەتەواوی سەری تاشی لە شاری کەنخەریا چونکە نەزری لەسەربوو، مالئاوایی لەبرایان کردو لەگەڵ پریسکلاو ئەکیلا بەرێگای دەریا بەرەو سوریا ڕۆیشت. [19]کاتێ گەیشتنە ئەفەسۆس پۆڵس لەوێ بەجێیهێشتن، چووە ناو کەنیشتی جوولەکەکانو گفتوگۆی لەگەڵ کردن. [20] ئەوانیش داوایان لێکرد ماوەیەکی زیاتر لایان بمێنێتەوە، بەلام ئەو داوای لێبووردنی لێکردن، [21]مالئاوایی لێکردن و ووتی: (گەر خودا حەزبکات دەگەڕێمەوە لاتان.) ئینجا بەرێگای دەریا ئەفەسۆسی بەجێهێشت، [22]لە قەیسەریە دابەزی، لەوێوە سەرکەوتو سلاوی لەکۆمەڵەی باوەڕداران کرد، ئینجا بەرەو شاری ئەنتاکیا دابەزی. [23]لەوێ ماوەیەك مایەوە، پاشان ڕۆیشت بۆ ناوچەکانی غەلاتیەو فریجیە، لەشارێکەوە دەچوو بۆ شارێکی کە هەتا وورەی هەموو قوتابیەکان بەرزکاتەوە.

ئەپۆلۆس لەئەفسۆسو ئەخائیە

[24]جوولەکەیەکی خەڵکی ئەسکەندەریە ناوی ئەپۆلۆسبوو، هات بۆ شاری ئەفەسۆس، [25] زمان پاراو و شارەزابوو لەکتێبی پیرۆز، بەباشی سەبارەت بە ڕێگای خوداوەند فێرکرابوو، هەروەها لەڕۆح چالاکبوو، زۆر بەووردی سەبارەت بەخوداوەند خەڵکی فێردەکردو دەدوا، هەرچەندە تەنها بە

لەئاوهەڵکێشانی یەحیای دەزانی. 26کاتێ
بەچاونەترسی لەناو کەنیشتدا دەستی‌کرد بە
قسەکردن، پریسکیلاو ئەکیلا گوێیان
لێگرت، دوایی بردیانە لای خۆیانو
بەووردتر ڕێگای خودایان بۆ ڕوون‌کردەوە.
27جا ئەپۆلۆس بڕیاریدا بچێ بۆ ناوچەی
ئەخائیە، برایان هانیانداو بۆ قوتابیەکانی
ئەوێیان نووسی کەوا پێشوازی لێبکەن.
کاتێ گەیشتە ئەوێ یارمەتیەکی زۆری
ئەوانەی‌دا کەبەهۆی بەرەکەتی خوداوە
باوەڕیان هێنا بوو. 28چونکە بە هێزی
قسەکانی بەئاشکرا جوولەکەکانی بێ‌دەنگ
دەکرد، بەکتێبی پیرۆز بۆی دەردەخستن کە
عیسا مەسیحە.

پۆڵس لەئەفەسۆس

19

کە ئەپۆلۆس لەکۆرنسوس بوو، پۆڵس پاش
تێپەڕبوونی بە ناوچە بەرزەکان گەیشتە
ئەفەسۆس. لەوێ هەندێ قوتابی بینی، 2
لێی‌پرسین: (ڕۆحی پیرۆزتان وەرگرت کاتێ
باوەڕتان هێنا؟) وەڵامیاندایەوە: (نەخێر!
تەنانەت ئێمە بوونی ڕۆحی پیرۆزمان
نەبیستووە!) 3جا لێی پرسین: (کەواتە لەسەر
چ بناغەیەك لەئاوهەڵکێشران؟) ئەوانیش
وەڵامیاندایەوە: (لەسەر بناغەی
لەئاوهەڵکێشانی یەحیا.) 4ئینجا پۆڵس ووتی:
(لەئاوهەڵکێشانی یەحیا بۆ تۆبەکردن بوو،
خەڵکی بانگ دەکرد تاکو باوەڕبهێنن بەوەی
لەدوای دێت، واتە عیسا.) 5کاتێ ئەمەیان
بیست بەناوی عیسای خوداوەندەوە
لەئاوهەڵکێشران. 6هەروەها کاتێ پۆڵس
دەستی خستە سەریان، ڕۆحی پیرۆز دابەزییە
سەریانو بەزمانی ڕۆحی قسەیان‌کردو
بەووشەی خودا دوان، 7ژمارەیان نزیکەی
دوانزە پیاو دەبوو.

8ماوەی سێ مانگ پۆڵس بەردەوام بۆ
کەنیشت دەچوو، بەچاونەترسی قسەی
دەکرد، لەگەڵ ئامادەبووان دەدواو
هەوڵی‌دەدا ڕازیان بکات بەو ڕاستیانەی
تایبەتە بە پاشایەتی خودا. 9بەڵام هەندێکیان
کەللەڕەقیان کردو نەیانویست باوەڕبهێنن،
دەستیان‌کرد بەجنێودان بەم ڕێگایە لەبەردەم
ئەوانەی کۆببوونەوە. جا پۆڵس لێیان
جیابووەوەو بەتەنها قوتابیەکانی لەگەڵ خۆی
برد، هەموو ڕۆژێك گفتوگۆی دەکرد
لەقوتابخانەی پیاوێك ناوی تیرانۆس بوو، 10
دوو ساڵ لەسەر ئەمە بەردەوام بوو. بەم
شێوەیە ووشەی خوداوەند بەهەموو
دانیشتووانی ئاسیا گەیشت لەجوولەکەو
یۆنانی.

11خوداش کاری سەرسوڕهێنەری مەزنی

لەسەر دەستی پۆڵس دەکرد، [12]تا وای لێهات خەڵکی دەستەسڕەکەی یاخود پارچەیەك لەجلەکانی کەلەبەری کردبێ دەیانبردو دەیانخستە سەر نەخۆشەکانیان، بەمە نەخۆشیەکانیان نەدەماو ڕوحە پیسەکانیان لێ‌دەهاتە دەرەوە.

کوڕەکانی سکاوا

[13]هەندێ لەو جوولەکە گەڕۆکانەی ئیشیان دەرکردنی ڕۆحی پیس بوو هەوڵیاندا ناوی عیسای خوداوەند بۆ بەرژەوەندی خۆیان بەکار بهێنن‌و دەیانووت: (دەرتدەکەم بەناوی عیسا، ئەوەی پۆڵس ڕایدەگەیێنێ.) [14] لەناو ئەوانە حەوت کوڕی سکاوا، جوولەکەیەکی سەرۆك کاهین بوو، ئەمەیان دەکرد. [15]جارێکیان ڕۆحە پیسەکە وەڵامی‌دانەوە: (من عیسا دەناسم‌و پۆلسیش دەناسم، بەڵام ئێوە کێن؟) [16]ئینجا ئەو پیاوەی ڕۆحە پیسەکەی تێدابوو پەلاماری دان‌و زاڵبوو بەسەریان، بەشێوەیەك لەو ماڵەی تیایدا بوون بەڕووتی‌و برینداری ڕایان کرد.

[17]ئیتر ئەم هەواڵە بلاوبووەوە لەناو ئەو جوولەکەو یۆنانیانەی لەئەفەسۆس دەژیان، ئەوسا هەموو ترس دایگرتن، بەمەش ناوی عیسای خوداوەند بەرزبووەوە.

[18]هەروەها زۆر لەوانەی باوەڕیان هێنابوو هاتن، بەئاشکرا دانیانانا بەکردەوە خراپەکانیان. [19]زۆر لەوانەی خەریکی جادوگەریێتی بوون دەستیان کرد بە کۆکردنەوەی پەرتووکەکانیان‌و لەبەردەم هەمووان سووتاندیانن، سەرجەمی نرخەکانیان پەنجا هەزار پارچە زیو بوو. [20]بەم شێوەیە ووشەی خوداوەند گەشەی دەکردو بەهێز دەبوو.

شڵەژانێکی ترسناك لەئەفەسۆس

[21]دوای ئەوەی ئەم شتانە ڕوویدا، پۆڵس بڕیاریدا بچێ بۆ ناوچەی مەکدۆنیاو ئەخائیە، کاتێ بەڕێگاوە بوو بۆ قودس، ووتی: (پاش ئەوەی لەوێ مامەوە پێویستە بچم سەرێك لە ڕۆماش بدەم.) [22]جا پۆڵس دووان لە یاریدەدەرەکانی نارد بۆ مەکدۆنیا کە تیمۆساوس‌و ئەڕاستۆس بوون، خۆشی ماوەیەك لەناوچەی ئاسیا مایەوە.

[23]لەو کاتەدا شڵەژانێکی ترسناك لەئەفەسۆس پەیدا بوو بەهۆی ئەم ڕێگایە. [24] لەوێ زێڕنگەرێك هەبوو ناوی دیمتریوس بوو، پەرستگای بچووکی زیوی دروست دەکرد بۆ بتی ئەرتامیس، بەهۆی ئەمەوە خۆی‌و کرێکارەکانی پارەیەکی چاکیان دەستدەکەوت. [25]کابرا، کرێکارەکانی‌و زێڕینگەرەکانی تری بانگ کردو پێی ووتن:

(دەزانن داهاتمان بەستراوە بەم پیشەیەمانەوە، [26]ئێوە دیوتانەو بیستوتانە ئەم پۆڵسە ڕێگای لەخەڵکێکیٚ زۆر تێك داوە، تەنها لەئەفەسۆس نا بەڵکو نزیکەی لەهەموو ناوچەی ئاسیا، ڕازی کردوون کە ئەوانەی بە دەست دروست دەکرێن خودانین. [27]ئەمەش تەنها زیانی بۆ ئیشەکەمان نییە، بەڵکو دەبێتە هۆی ئەوەی پەرستگای ئەرتامیسی خواژنی گەورەمان گەورەیەتی نەمێنیٚ. جا دەترسین نرخو مەزنی نەمێنیٚ، ئەوەی هەموو دانیشتووانی ئاسیاو هەموو جیهان دەیپەرستیٚ.)

[28]کاتیٚ گوێیان لەم قسانە بوو تووڕە بوونو دەستیانکرد بەهاوار کردن: (مەزنە ئەرتامیسی ئەفەسۆسیەکان!) [29]ئەم شڵەژانە هەموو شارەکەی گرتەوە خەڵکێکیٚ زۆر پەلاماری گایوسو ئەرستارخۆسی مەکدۆنییاندا کە هەردووکیان هاوڕێی پۆڵس بوون لەگەشتدا، ڕایانکێشان بۆ ناو گۆڕەپانی شانۆی شارەکە.

[30]پۆڵس ویستی خۆی قسە لەگەڵ خەڵکەکە بکات، بەڵام قوتابیەکان ڕێگای ئەمەیان لێگرت، [31]هەروەها هەندیٚ لەگەورە پیاوانی ئاسیا کە دۆستی بوون ناردیانە لای تا داوای لیٚبکەن خۆی نزیك نەکاتەوە لەشانۆکە. [32]ئیتر شتەکە لە خەڵکەکە تێکچوو بوو، هەندێکیان هاواری شتێکیان دەکرد، هەندێکی کەشیان هاواری شتێکی تر، تەنانەت زۆربەیان هۆی کۆبوونەوەکەیان نەدەزانی. [33]لەناو خەڵکەکەدا جوولەکەیەك هەبوو ناوی ئەسکەندەر بوو، جوولەکەکان پاڵیان پێوەنا بۆ پێشەوە، هەندێکیان بانگیان کرد بۆ قسەکردن. بەدەست ئیشارەتی بۆ کردن کە دەیەویٚ قسە بۆ خەڵکەکە بکات. [34]بەڵام کە زانییان ئەو جوولەکەیە، بۆ ماوەی دوو کاژێر هەموویان بەیەکەوە هاواریان دەکردو دەیانووتەوە : (مەزنە ئەرتامیسی ئەفەسۆسیەکان!)

[35]لە دوایدا نووسەری کاروباری شارەکە توانی خەڵکەکە هێمن بکاتەوە، ووتی: (ئەی دانیشتووانی ئەفەسۆس، کیٚ هەیە دان نەنیٚ بەوەی ئەفەسۆس شاری پاسەوانی پەرستگای ئەرتامیسی خواژنی گەورە نییە لەگەڵ ئەو پەیکەرەی لە ئاسمان هاتۆتە خوارەوە؟ [36]لەبەرئەوەی بیروڕای جیاواز نییە لەم شتەدا، پێویستە هێمن بنەوەو بەخێرایی هیچ شتێك نەکەن. [37]ئێوەش ئەم دوو پیاوەتان هێناوە لەگەڵ ئەوەی پەرستگایان ڕووتنەکردۆتەوەو کفریان سەبارەت بە خواژنەکەمان نەکردووە. [38]بەڵام ئەگەر دیمتریوسو هاوڕێیانی نارەزاییەکیان هەیە، ئەوا دادگاو دادپرسمان هەیە با نارەزایینامە

پێشکەش بەدادپەرس بکەن. [39]گەر هاتوو نارەزاییەکی کەتان هەبوو، لە کۆبوونەوەیەکی یاساییدا سەیر دەکرێ. [40]چونکە هەموومان لەمەترسی داین، لەسەر دروستکردنی ئەم شڵەژانەو ئەوەی ئەمڕۆ ڕوویدا، ئێمە هیچ بەهانەیەکمان نییە بۆ ڕوونکردنەوەی ئەم کۆبوونەوەیە.) [41]ئیتر بەم قسانە کۆمەڵەکەی ڕەوانەکرد.

پۆڵس لەمەکدۆنیاو یۆنان

20

دوای ئەوەی ئەو شڵەژانە لەئەفەسۆس تەواوبوو، پۆڵس قوتابیەکانی بانگ کرد، وورەی بەرزکردنەوەو ماڵئاوایی لێکردن، ئەوسا بەرەو ناوچەی مەکدۆنیا ڕۆیشت. [2]
کاتێ بەو ناوچانەدا تێدەپەڕی، لە هەموو لایەك وورەیانی بەرز دەکردەوە. پاشان گەیشتە یۆنان، [3]لەوێ سێ مانگی بەسەربرد، بەڵام کاتێ خۆی ئامادەکرد بەڕێگای دەریا بچێ بۆ سوریا، زانی جوولەکەکان پلانێکیان داناوە بۆ کوشتنی ئەوسا بڕیاریدا بەڕێگای مەکدۆنیا بگەڕێتەوە. [4]لەگەشتەکە ئەمانەی لەگەڵ بوو: سوپاترۆسی کوڕی پیرۆ خەڵکی بیریە، ئەرستارخۆسو سەکوندۆسی تەسالۆنیکی، گایۆسی دەربەو تیمۆساوس، تیخیکۆسو تروفیمۆسی ناوچەی ئاسیا. [5]
ئەمانە پێشمان کەوتنو چاوەڕێیان کردین لەترواوادا. [6]بەڵام ئێمە دوای جەژنی فەتیرە، بەڕێگای دەریا چووین بۆ فیلیپی، پاش پێنج ڕۆژ گەیشتینە ترواستروادا، چووینە لایانو حەوت ڕۆژ لەوێ ماینەوە.

پۆڵس لەتراوس

[7]ڕۆژی یەکشەممە کۆبووینەوە بۆ نان لەتکردن، پۆڵس قسەی بۆ ئامادەبووانکرد، تا نیوەی شەو درێژەی بە ووتارەکەیدا، چونکە بەیانی دەیویست بڕوات. [8]کۆبوونەوەکەمان لەژوورێك بوو لەنهۆمی سەرەوە، چرای زۆری لێ داگیرسابوو. [9]لەوێدا گەنجێك هەبوو ناوی یوتیخۆس بوو لەناو پەنجەرەکەدا دانیشتبوو، خەوێکی قورس دایگرتبوو، پۆڵسیش بەردەوام بوو لەسەر ووتارە درێژەکەی، جا کوڕە لەنهۆمی سێهەم کەوتەخوارەوەو بە مردوویەتی هەڵیان گرتەوە. [10]لێرە پۆڵس هاتەخوارەوە خۆیدا بەسەری، گرتیە باوەشیو ووتی: (مەپەشۆکێن، هێشتا ژیانی تیاداماوە!) [11]دوایی پۆڵس چووە سەرەوەو نانی لەتکردو خواردی، ئیتر هەتا بەرەبەیان بەردەوام بوو لەووتارەکەی، پاشان لەوێ ڕۆیشت. [12]ئەوسا کوڕەکەیان بەزیندوویەتی هێنا، ئەمەش دڵنەواییەکی گەورەبوو بۆیان.

کرداری نێرراوان 20

لە ترواداوە بۆ میلیتوس

13بەڵام ئێمە بەکەشتی بەرەو شاری ئەسۆس ڕۆیشتینو پێش پۆڵس کەوتین، لەوێ چاوەڕێی گەیشتنمان کرد بەپێی ئەو پلانەی بۆی دانابووین بە پێ بەدوامان بێت. 14کاتێ پێمان گەیشت، لەگەڵ خۆمان بردمان، بەناو ئاو بەرەو بەندەری میتیلینی ڕۆیشتین. 15لەوێش ڕۆیشتین، بۆ بەیانی گەیشتینە بەرامبەر خیۆس، بۆ ڕۆژی دووەمیش گەیشتینە سامۆس [دوای لەترۆگیلیۆن مایەنەوە]. هەروەها لەڕۆژی سێهەم گەیشتینە میلیتۆس. 16جا پۆڵس بڕیاری دابوو بەئەفەسۆسدا تێنەپەڕێت، نەوەك داوای لێبکەن ماوەیەك لەهەرێمی ئاسیا بمێنێتەوە، لەبەر ئەوەی پەلەی بوو بەڵكو بتوانێ لەڕۆژی پەنجاهەمین بگاتە قودس.

ووتەی پۆڵس بۆ پیرانی ئەفەسۆس

17لەمیلیتوسەوە پۆڵس ناردی بە شوێن پیرانی کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەفەسۆس. 18کاتێ گەیشتنە لای پێیووتن: (دەزانن هەڵسوکەوتم چۆن بوو لەگەڵتان بەدرێژایی ئەو کاتەی لەگەڵتان بەسەرمبرد، لەیەکەم ڕۆژەوە کە هاتمە ناوچەی ئاسیا، 19خزمەتی خوداوەندم دەکرد بەفرمێسکی زۆرو بەملکەچییەوە، هەروەها دەزانن چەند ناخۆشیم تووش هات بەهۆی پیلانی جوولەکەکانەوە. 20لەهەر شتێك سوودی هەبێ کەموکوڕیم نەکردووە لەگەڵتان، بەڵكو ماڵ بەماڵو بەئاشکرا بۆم باسکردوونو فێرمکردوون. 21هەروەها شایەتیم بۆ جوولەکەو یۆنانیەکان داوە تا تۆبە لەلای خودا بکەنو باوەڕبهێنن بەعیسای خوداوەندمان. 22جا ئەمڕۆ بەڕۆحی پیرۆزەوە بەستراومو دەچم بۆ قودس، لەوێ نازانم چی دێتە ڕێم. 23ڕۆحی پیرۆز لەهەموو شارێك بۆی ڕۆیشتووم ئاگاداری کردووم لەو گرتنو ناخۆشیانەی چاوەڕێم دەکات. 24بەڵام نرخم بۆ ژیانی خۆم دانەناوە، خۆشم بەگرانبەها دانانێم، تا بەخۆشییەوە ئەم پێشبڕکێیەو ئەو خزمەتەی لەعیسای خوداوەند وەرمگرتووە تەواوی بکەم، هەتا شایەتی بۆ مزگێنی بەرەکەتی خودا بدەم. 25ئێستا من دەزانم لەئەمڕۆ بەدواوە دەموچاوم نابینن، ئێوە ئەوانەن کە بەناو هەمووتان دەگەڕامو پاشایەتی خودام ڕادەگەیاند. 26لەبەرئەوە ئەمڕۆ شایەتی بۆ هەمووتان دەدەم، من لەخوێنی هەمووتان بێتاوانم، 27چونکە دوانەکەوتم لەڕاگەیاندنی هەموو مەبەستەکانی خودا بۆتان.

28(کەواتە ئاگاتان لەخۆتانو لەمێگەل بێ ئەوەی ڕۆحی پیرۆز ئێوەی وەك چاودێر بۆ داناوە، تا شوانی کۆمەڵی باوەڕدارانی خودا

بکەن ئەوەی بەخوێنی ڕۆڵەکەی بەدەستی
هێناوە. 29من دەزانم پاش ڕۆیشتنم گورگی
ڕفێنەر دێنە ناوتان، بەزەییان بە مێگەلەکە
نایەتەوە. 30هەروەها لەناوتان چەند کەسێك
پەیدا دەبن ڕێگای خواروچەوت فێر دەکەن،
تا قوتابیەکان بۆلای خۆیان ڕابکێشن. 31
لەبەرئەوە ئێشك بگرنو بیربکەنەوە، من بۆ
ماوەی سێ ساڵ شەو و ڕۆژ بە فرمێسکەکانی
چاوم ئامۆژگاری یەکە یەکەتانم دەکرد. 32جا
ئێستا دەتاندەمە دەست خوداو ووشەی
بەرەکەتی، ئەو توانای ئەوەی هەیە بنیادتان
بکاتو لەگەڵ ئەوانەی پیرۆزکراون میراتتان
پێبەخشێ.

33(ڕۆژێ من حەزم لەزیو یا زێڕ یا جلی
کەس نەکرد. 34ئێوە دەزانن من بەم دوو
دەستە ئیشم کردووە تا پێویستی خۆمو
هاوڕێکانم بەدەست بهێنم. 35من بەڕوونی بۆم
دەرخستن چۆن پێویستە ڕەنج بدەن، تا
یارمەتی نەداران بدەنو ووشەکانی عیسای
خوداوەندتان بیربکەوێتەوە کە دەڵێ:
(بەخشین پیرۆزترە لەوەرگرتن.) 36دوای ئەم
قسانە پۆڵس لەگەڵ هەموویان چۆکیداداو
نوێژیکرد. 37ئەوسا هەموویان زۆر گریان،
باوەشیان کرد بەپۆلسداو بەگەرمی
ماچیانکرد. 38ئیتر زۆر دڵتەنگ بوون،
بەتایبەتی چونکە پێیووتن جارێکی کە
دەموچاوی نابیننەوە، ئینجا تا لای کەشتیەکە
لەگەڵی ڕۆیشتن.

پێشبینیەکان دەربارەی ئازاری پۆڵس

21

کاتێ کە لەیەکتری جیابووینەوە، بەڕێکی
بەرێگای دەریادا بەرەو کوس ڕۆیشتین. بۆ
ڕۆژی داهاتوو گەیشتینە دورگەی ڕودس
لەوێشەوە بەرەو دورگەی پاترا ڕۆیشتین، 2
لەوێ کەشتیەکمان بینی بۆ فینیقیە دەچوو،
سواری بووینو ڕۆیشتین. 3کاتێ دورگەی
قوبروسمان بینی بە دەستە چەپ بەجێمان
هێشت، جا بەردەوام بووین لەگەشتەکەمان
بەرەو سوریا، ئەوسا گەیشتینە بەندەری سورو
لێی دابەزین، چونکە کەشتیەکە لەوێ
بارەکەی بەتاڵ دەکرد. 4کاتێ لەوێ
قوتابیەکانمان دۆزیەوە، حەوت ڕۆژ لایان
ماینەوە، ئەوانیش بەهۆی ڕۆحی پیرۆزەوە
ئامۆژگاری پۆڵسیانکرد نەڕوات بۆ قودس.
5کاتێ ماوەی مانەوەمان لایان تەواو بوو
ڕۆیشتین تا گەشتەکەمان تەواو بکەین،
تادەرەوەی شار خۆیانو ژنو منداڵیان
لەگەڵمان هاتن. لەسەر قەراغی دەریا
چۆکمانداداو نوێژمان کرد، 6جا یەکترمان
بەخودا سپارد، سواری کەشتیەکە بووین،
ئەوانیش گەڕانەوە بۆ ماڵەکانیان.

7جا كە بەردەوام بووین لە گەشتەكەمان،
لەشارى سورەوە ڕۆیشتین بۆ شارى پتولمایس،
لەوێ سلاّومان لەبرایان ێكردنو ڕۆژێك
لەلایان ماینەوە. 8بۆ ڕۆژى داهاتوو چووین
بۆ شارى قەیسەریە بەمیوانى لەماڵى فیلیپۆسى
مزگێنیدەر ماینەوە، كە یەكێك بوو لەو
حەوت خزمەتكارەكە، 9ئەویش چوار كچى
هەبوو بەووشەى خودا دەدوان. 10پاش
ئەوەى ئێمە چەند ڕۆژێك لەوێ بووین، ئینجا
لەناوچەى یەهودیەوە یەكێك هات ناوى
ئاگابۆس بوو پەیامبەرى خودا بوو. 11
پشتێنەكەى پۆڵسى هەڵگرت، دەستو قاچى
خۆى پێبەستەوەو ووتى: (ڕۆحى پیرۆز دەڵێ
خاوەنى ئەم پشتێنە، جوولەكەكان بەم شێوەیە
لەقودس دەیبەستنەوە، دەیدەنە دەستى
بێگانەكان.) 12كاتێ ئەمەمان بیست، ئێمەو
ئەوانەى دانیشتووى ئەوێ بوون، داوامان
لەپۆڵس كرد نەچێ بۆ قودس، 13بەلاّم ئەو
پێیووتین: (ئەوە چیتانە دەگرینو دڵم
دەشكێنن؟ من ئامادەم نەك تەنها بەند بكرێم،
بەڵكو لەبەر ناوى عیساى خوداوەند لە
قودس بشمرم.) 14ئیتر نەمانتوانى ڕازى
بكەین، بێدەنگ بووینو ووتمان: (با
بەخواستى خوداوەند بێ.) 15دواى ماوەیەك
خۆمان ئامادەكردو بەرەو قودس ڕۆیشتین، 16
لەگەڵ هەندێ لەقوتابیانى شارى قەیسەریە،
ئێمەیان بردە ماڵى مەناسونى قوبروسى كە
قوتابیەكى كۆن بوو، تا لەوێ بمێنینەوە.

لەقودس

17كاتێ گەیشتینە قودس، برایان بە
خۆشیەوە پێشوازیان لێكردین. 18ڕۆژێ
دواى گەیشتنمان پۆڵس لەگەڵمان هات بۆ
لاى یاقوب هەموو پیرانیش لەوێ بوون. 19
پۆڵس سلاّوى لێكردن، ئەوسا یەك لەدواى
یەك هەواڵى هەموو ئەو شتانەى دانێ كە
خودا كردوویەتى لەنێوان ئەوانەى جوولەكە
نین بەهۆى خزمەتى ئەو. 20كاتێ ئەم
هەوالاّنەیان بیست، ستایشى خودایان كردو
پێیانووت: (ئەى برا دەبینى چۆن هەزاران
جوولەكە باوەڕیان هێنا، هەموویان دڵگەرمن
بۆ شەریعەتى موسا. 21وایان بیستووە كە تۆ
ئەو جوولەكانەى لەنێوان بێگانەدا دەژین
بانگیان دەكەیت بۆ هەڵگەڕانەوە لە
شەریعەتى موسا، هەروەها ڕایاندەسپێرى
منداڵەكانیان خەتەنە نەكەنو پەیڕەوى
خووڕەوشتى باوباپیریان نەكەن. 22كەواتە
دەبێ چى بكرێ، چونكە بێگومان هەواڵى
هاتنت دەبیستن؟ 23جا ئەوە بكە كە پێت
دەڵێین: چوار پیاومان لایە نەزریان لەسەرە،
24بیانبە بۆ پەرستگاو خۆت پاك بكەوە
لەگەڵیان، نرخى سەرتاشینەكەیان بۆ بدە،

ئەوسا هەموو دەزانن ئەوەی دەربارەی تۆ
بیستوویانە ڕاست نییە، تۆش وەك ئەوان
لەسەر شەریعەت دەڕۆیت. 25بەڵام بۆ ئەو
باوەڕدارانەی ناجوولەکەن، نامەیەکمان
ناردووە تیایدا ڕامانسپاردون ئەو قوربانیانەی
بۆ بتەکان دەکرێ نەیخۆن، هەروەها خوێن‌و
گۆشتی ئەو ئاژەڵانەی خنکێنراون‌و داوێن
پیسیش نەکەن.)
26ڕۆژی دوای ئەوە پۆڵس چوار
پیاوەکەی برد، پاش ئەوەی خۆی پاککردەوە
لەگەڵیان، چوو بۆ پەرستگا هەتا ئەو بەروارە
تۆمار بکات کە هەفتەی پاکبوونەوە کۆتایی
پێ دێت، هەروەها لەجیاتی هەر یەکێکیان ئەو
قوربانیەی پێویستە پێشکەشی بکات.

گرتنی پۆڵس

27کاتێ خەریك بوو حەوت ڕۆژی
پاکبوونەوە تەواوبێ، هەندێ جوولەکەی
ناوچەی ئاسیا پۆڵسیان بینی لەپەرستگا،
خەڵکەکەیان هانداو گرتیان، 28ئینجا
هاواریانکرد: (فریاکەون ئەی پیاوانی
ئیسرائیل! ئەمە ئەو پیاوەیە لەهەموو لایەکەوە
خەڵك فێری شتێك دەکات دژی گەلو
شەریعەتەکەمان‌و ئەم شوێنەش، تەنانەت یۆنانی
هێناوە بۆ پەرستگاو ئەم شوێنە پیرۆزەی گڵاو
کردووە!) 29ئەمەیان ووت چونکە
ترۆفیمۆسی خەڵکی شاری ئەفەسۆسیان
لەگەڵ پۆڵس بینی بوو، جا وایانزانی لەگەڵ
خۆی بردوویەتی بۆ پەرستگا.
30ئەوسا هەموو خەڵکی شار وورووژان،
خەڵکەکە پەلاماری پۆڵسیانداو ڕایانکێشایە
دەرەوەی پەرستگا، یەکسەر دەرگاکەیان
داخست، 31کاتێ ئەوان هەوڵی کوشتنیان
دەدا، فەرماندەی ڕۆمانی بیستی کەوا قودس
هەمووی وورووژاوە. 32دەستبەجێ کۆمەڵێ
سەربازو سەرپەلێکی بردو خێرا بۆ لایان
ڕۆیشت. کاتێ جوولەکەکان فەرماندەو
سەربازەکانیان بینی وازیان هێنا لەلێدانی
پۆڵس. 33ئیتر فەرماندەکە لێی نزیکبووەوەو
گرتی، فەرمانیدا بە سەربازەکانی بە دوو زنجیر
بیبەستنەوە، دەیویست بزانێ ئەمە کێیەو چی
کردووە، 34بەڵام هەندێکیان شتێکیان
دەووت‌و هەندێکی کەیان شتێکی کە. جا کە
نەیتوانی ڕاستی شتەکە دەربخات بەهۆی
وورووژانی خەڵکەکەوە، فەرمانیدا پۆڵس ببرێ
بۆ سەربازگە. 35کاتێ سەربازەکان گەیاندیانە
سەر پێپلیکانەکان ناچاربوون هەڵیگرن تا
ڕزگاری بکەن لەدەستی خەڵکەکە، 36چونکە
ئەو خەڵکەی کۆببونەوە دوای کەوتن‌و
هاواریان دەکرد: (با لەناوبچێ!)
37پێش ئەوەی پۆڵس بچێتە سەربازگەکە،
بە فەرماندەکەی ووت: (ئایا دەتوانم شتێکت

پیَ بلێم؟) فەرماندەکە لێی پرسی: (چۆن!
یۆنانی دەزانی؟) 38کەواتە تۆ ئەو پیاوە میسریە
نیت ماوەیەك لەمەوبەر ئاژاوەی نایەوە،
بەچوار هەزار پیاوکوژەوە چوو بۆ بیابان! 39
ئەوسا پۆڵس ووتی: (نەخێر، من جوولەکەی
تەرسوسم کە شارێکی بەناوبانگە لە ناوچەی
کیلیکیە. داوات لیَ‌دەکەم ڕێگام بدەی قسە
لەگەڵ خەڵکەکە بکەم.) 40ئیتر فەرماندەکە
ڕێگایدا، پۆڵس لەسەر پیَپلیکانەکان
ڕاوەستا، بەدەست نیشانەی دا بە خەڵکەکە،
کاتیَ بیَ‌دەنگی باڵی کێشا بەو ناوە،
دەستی‌کرد بەقسەکردن بۆیان بەزمانی
عیبری‌و ووتی:

بەرگری پۆڵس
22

(ئەی برایان‌و باوکان، ئێستا گویَ بگرن لەو
بەرگرییەی لەخۆمی دەکەم.) 2کاتیَ گوێیان
لیَ‌بوو بەزمانی عیبری قسەیان لەگەڵ دەکات
زیاتر بیَ‌دەنگ بوون، ئەویش ووتی: 3(من
پیاوێکی جوولەکەم، لەشاری تەرسوسی
کلیکیە لەدایکبووم، لەم شارە گەورە بووم‌و
لەژێردەستی گەمالائیل فێرکراوم بە شێوەیەك
بەتەواوی دەگونجیَ لەگەڵ شەریعەتی
باوباپیرانمان. زۆر بەپەرۆش بووم بۆ کاروباری
خودایی، وەك هەر یەکێك لە ئێوە ئەمڕۆ. 4
ئەم ڕێگایەم چەوساندەوە تا ڕادەی مردن،
ئەوانەی ئەم ڕێگایەیان گرتبوو لە ژن‌و لەپیاو
دەمگرتن‌و دەمخستنە بەندیخانەوە. 5سەرۆك
کاهین‌و ئەنجوومەنی پیران شایەتی ڕاستی ئەم
قسەیەن. نامەم لەوان وەرگرت بۆ برایان
لەدیمەشق، تا [باوەڕداران بە عیسا] بهێنم بۆ
قودس‌و سزای خۆیان وەرگرن.
6کاتیَ گەیشتمە نزیك دیمەشق، نیوەڕۆ
بوو، لەپڕ ڕووناکیەکی گەورە لە ئاسمانەوە
لەدەوروبەرم پرشنگی دایەوە، 7کەوتم بەسەر
زەوی، گوێم لەدەنگێك بوو پیَی‌ووتم:
(شاول، شاول، بۆ دەمچەوسێنیەوە؟) 8منیش
لێم پرسی: (تۆ کێی گەورەم؟) لەوەڵامدا
ووتی: (من عیسای ناسیریم ئەوەی تۆ
دەیچەوسێنیەوە). 9ئەوانەی لەگەڵم بوون
ڕووناکیەکەیان بینی، بەڵام گوێیان لەوە نەبوو
کە قسەی لەگەڵ دەکردم. 10ئینجا لێم
پرسی: (ئەی خوداوەند چی بکەم؟) ئەوسا
خوداوەند وەڵامی‌دامەوە: (هەستە بڕۆ بۆ
دیمەشق، لەویَ پیَت دەوتریَ چی پێویستە
لەسەرت بیکەی.) 11ئیتر ئەوانەی لەگەڵم
بوون دەستیان گرتم تا منیان گەیاندە دیمەشق،
چونکە نەمدەبینی لەبەر تیشکی ڕووناکیەکە.
12لە دیمەشق پیاوێك هەبوو ناوی
حەنانیا بوو، خواناس بوو بەو شێوەیەی
شەریعەت دەیەویَ، هەموو جوولەکەی

دیمەشق شایەتییەکی باشیان لەسەر دەدا. [13] هات بۆ لام، وەستاو ووتی: (شاولی برام ببینە.) دەستبەجێ چاوم ڕووناکی تێکەوتو ئەوم بینی، [14] ئینجا پێیووتم: (خودای باوباپیرانمان پێشتر هەڵیبژاردووی هەتا مەبەستی بزانی، هەروەها ئەو ڕاستودروستە ببینیو گوێت لەووشەی دەمی ئەو بێ. [15] چونکە تۆ بۆی دەبی بەشایەت لەبەردەم هەموو خەڵك، بەوەی بینیتو بیستت. [16] ئێستا بۆ خۆت دوادەخەیت هەستە با لەئاوهەڵبکێشرێتو گوناهەکانت بشۆرێنەوە بە بانگ کردنی ناوی خوداوەند.)

[17] دواتر گەڕامەوە بۆ قودس. کاتێ لەپەرستگا نوێژم دەکرد لەهۆشی خۆم چووم، [18] خوداوەندم بینی پێیووتم: (قودس بەخێرایی بەجێبهێڵە، چونکە دانیشتووانی هیچ شایەتییەك سەبارەت بەمن وەرناگرن.)

[19] ئەوسا پێم ووت: (ئەی خوداوەند، ئەوان دەزانن من لەهەموو کەنیشتەکان بەدوای ئەوانە دەگەڕام کە باوەڕیان پێت هەبوو، تا بەندیان بکەمو بەقامچی لێیان بدەم. [20] من لەوێ ئامادەبووم کاتێ ئیستفانۆسی شایەتی تۆ کوژرا، ڕازی بووم بە کوشتنیو پارێزگاری جلوبەرگی بکوژەکانم کرد.) [21] بەڵام پێی ووتم: (هەستە بڕۆ دەتنێرم بۆ شوێنێکی دوور، بۆ لای ناجوولەکەکان.)

[22] ئەوانەی لەوێدا بوون تا ئەم خاڵە گوێیان گرت، ئینجا هاواریانکرد: (ئەم پیاوە لەسەر ڕووی زەوی مەهێڵە! شایانی ژیان نییە!) [23] ئینجا خەڵکەکە دەستیان کرد بەهاوارکردنو جلەکانیان دڕاندو خۆڵیان هەڵدا بەهەوادا. [24] ئەوسا فەرماندەکە فەرمانیدا بەسەربازەکانی تا پۆڵس ببەن بۆ سەربازگەو لەژێر قامچی لێی بکۆڵنەوە، هەتا هۆی ئەو هەموو هاوارکردنە بزانێ کە دژی دەکرێ.

پۆڵس هاوڵاتیەکی ڕۆمانییە

[25] کاتێ سەربازەکان بەستیانەوە تا بەقامچی لێیبدەن، بەسەرپەلەکەی ووت کە لەتەنیشتیەوە وەستا بوو: (ئایا یاساییە بەقامچی لە هاوڵاتیەکی ڕۆمانی بدەن پێش دادگایی کردنی؟) [26] کاتێ سەرپەلەکە گوێی لەمەبوو ڕۆیشت بۆ لای فەرماندەکەو ئەمەی پێ ڕاگەیاندو ووتی: (تۆ دەتەوێ چی بکەیت؟ ئەم پیاوە ڕۆمانیە!) [27] ئەوسا فەرماندەکە خۆی چوو بۆ لای پۆڵسو لێی پرسی: (بەڕاستی تۆ ڕۆمانی؟) وەڵامیدایەوە: (بەڵێ.) [28] فەرماندەکە ووتی: (من پارەیەکێ زۆرمدا هەتا ڕەگەزنامەی ڕۆمانیم وەرگرت.) پۆڵس

ووتی: (بەڵام من بەڕۆمانی لەدایك بووم.) 29
ئەو سەربازانەی پێیان ڕاگەینرا بوو بەزەبری
قامچی پرسیاری لێبکەن دەستبەجێ لێی
دوورکەوتنەوە، فەرماندەکەش ترسا کە
بەکۆتو زنجیر بەستبوویەوە، دوای ئەوەی
بۆی دەرکەوت ڕۆمانییە.
30بەڵام بۆ بەیانی فەرماندەکە ویستی
سەیری ڕاستی ئەو تاوانە بکات کە
جوولەکەکان خستویانەتە پاڵ پۆڵسەوە، ئیتر
کۆتو زنجیرەکەی کردەوە، فەرمانیدا سەرۆك
کاهینەکانو هەموو ئەندامانی ئەنجوومەنی
جوولەکە بهێنن ئەوسا پۆڵسی بانگکردو
لەناوەڕاستیان ڕایگرت.

پۆڵس لەئەنجوومەنی جوولەکە
23

پۆڵس ڕوانیە ئەنجومەنەکەو ووتی: (ئەی
برایان، من بەویژدانێکی پڕ لەڕەزامەندییەوە
تاکو ئەمڕۆ لەگەڵ خودا ژیاوم) 2لێرەدا
حەنانیای سەرۆك کاهین فەرمانیدا بەوانەی
لەنزیکی وەستابوون تابکێشن بەدەمی
پۆڵسدا، 3پۆڵس پێیووت: (خودا لێتدەدا،
ئەی دیواری گۆڕستانی سواخدراو بەگەچ!
چۆن دانیشتووی حوکم دەدەی بەسەرم بەپێی
شەریعەت، کەچی خۆشت بەرپێچی شەریعەت
دەکەیتو فەرمانی لێدانم دەردەکەیت؟) 4
ئەوانەی لەوێدا وەستابوون پێیان ووت: (ئایا
جنێو بەسەرۆك کاهینی خودا دەدەی؟) 5
پۆڵس لەوەڵامدا ووتی: (ئەی برایان نەمزانیوە
سەرۆك کاهینە، چونکە لەکتێب باسکراوە {
نەفرەت لەسەرۆکی گەلەکەت مەکە}.)
6پۆڵس دەیزانی هەندێ لەئەندامانی
ئەنجومەنەکە سەدوقینو هەندێکی کەیان
فەریسین، لەکۆڕەکە هاواریکرد: (ئەی
برایان، من فەریسی کوڕی فەریسیم، ئێستا
حوکم بەسەرم دەدرێ، چونکە هیوام
هەستانەوەی مردووانە.) 7ئیتر ناکۆکی کەوتە
نێوان فەریسیو سەدوقیەکانی ئەندامانی
ئەنجومەنەکەو بوون بەدوو بەش. 8چونکە
سەدوقیەکان دانیان بە هەستانەوەو فریشتەو
ڕۆح نەدەنا، بەڵام فەریسیەکان باوەڕیان بەمانە
هەمووی هەبوو. 9دوایی دەنگ بەرزبووەوە،
هەندێ لەمامۆستایانی شەریعەتی فەریسی
هەستان، بەتوندی ناڕەزاییان دەربڕیو
ووتیان: (تاوان لەم پیاوەدا نابینین، لەوانەیە
ڕۆح یاخود فریشتە لەگەڵی دوابێ!)
10ناکۆکییەکە پەرەیسەند تەنانەت
فەرماندەکە ترسا کەوا پۆڵس بکەن بە
دووکەرتەوە، فەرمانیدا بەسەربازەکان بڕۆن
لە نێوانیان بیرفێننو بیگەڕێننەوە بۆ
سەربازگە. 11جا شەوێك دوای ئەوە
خوداوەند دەرکەوت بۆ پۆڵسýو

پــێی ووت: (وورەت بــەرزبێ، چــۆن لــەقودس شایەت بووی بۆم، لەرۆماش دەبێ شایەتیم بۆ بدەی.)

پیلانی جوولەکە بۆ کوشتنی پۆڵس

[12]کـاتێ ڕۆژهـەڵات هـەندێ جوولەکە پیلانـیان ڕێکخسـت، سـوێندیان خـوارد، نەخۆنو نەخۆنەوە هەتا دەیکوژن. [13]ئەوانەی لەم پیلانەدا بوون زیاتر لە چل پیاو بوون. [14] ئینجا چوونە لای سەرۆك کاهینەکانو پیران، پێیان ووتن: (سوێندمان خواردووە نەخۆینو نەخۆینەوە هەتا پۆڵس دەکوژین.) [15]چونکە ئـێوە ئـەندامی ئەنجوومـەنن داوابکـەن لەفەرماندەکـە، پۆڵس بهێنێ بۆ ئێرە بەبیانوی سـەیرکردنەوەی مـەسـەلەکە بەووردتـر، ئەوسـا ئـێمـە ئـامادە دەبین بۆ کوشتنی پـێش ئـەوەی بگـات.) [16]بـەڵام هەواڵی ئەم پـیلانە گەیشـتە لای خوشـکەزای پۆڵـس، ئـەویش چـوو بـۆ سەربازگەو هەواڵی ئەمەی دایـە. [17]جـا پۆڵـس یەکێك لەسەرپەلەکانی بـانگ‌کـردو داوای لـێکرد خوشـکەزاکەی بـباتە لای فەرماندەکە تاکو هەواڵێکی بداتێ. [18]ئـەویش بـردیە لایو فەرماندەکـەو ووتی: (پۆڵـسی بەندکـراو بانگی‌کـردمو داوای لێ‌کـردم ئـەم کـوڕە بهێـنمە لات، چـونکە شـتێکی هەیـە دەیـەوێ پێـت بڵـێ.) [19] فەرماندەکە دەستی کوڕەکەی گرتو بەتەنها بـردیە ئـەولاوە، لـێی پرسـی: (ئەو شتە چیە دەتـەوێ پـێمی بڵـێی؟) [20]ئـەویش ووتـی: (جوولەکـەکان پیلانێکـیان داناوە بۆ پۆڵس، داوات لێ‌دەکـەن بیهێـنی بـۆ ئەنجوومەنەکـەیان، بەبـیانوی سەیرکردنەوەی مەسـەلەکەی، [21]بـەڵام تـۆ ڕازی مەبـە بـە داواکاریەکـەیان، چـونکە لـەناو ئەوان زیاتر لەچـل پـیاو بەڵێنـیان داوە هـیچ نـەخۆنو نەخۆنـەوەو خۆیان لەبۆسە ناوە بۆ کوشتنی، ئێسـتا ئـەوان ئامـادەنو چـاوەڕێی بـڕیارن لەتۆوە.)

[22]فەرماندەکـە بە گەنجەکەی ووت: (ئەم هەواڵەی بە منت گەیاندووە بەکەسی مەڵێ.)

ناردنی پۆڵس بۆ لای فیلیکس

[23]ئیـنجا فەرماندەکـە دووان لـەو سـەرپەلانەی لای بوون بانگی‌کردنو ووتی: (دووسـەد سـەرباز لەگـەڵ حەفـتا سـوارو دووسـەد شمشـێر هەڵگـر ئامادەکـەن، تـا ئەمـشـەو لـەکاژێـری نـۆی ئێوارە بڕۆن بۆ شـاری قەیسـەریە. [24]لەگـەڵ هەندێ ئەسپ تـا پۆڵـس هەڵگـرێو بەساغی بیگەێنێتە لای فیلیکسـی فەرمانڕەوا.) [25]نامەیەکی لەگەڵی نـاردو ئەمـەی تـیادا نووسـی بـوو: [26] لەکـلودیۆس لیسیاسەوە:

سڵاو، بۆ بەڕێز فیلیکسی فەرمانڕەوا: [27]
ئەم پیاوە جوولەکەکان گرتبوویان، هەوڵی
کوشتنی دەدەن. کاتێ زانیم ڕۆمانییە خێرا
لەگەڵ هەندێ سەرباز چووم بۆ لایو
ڕزگارم کرد. [28]ویستم ئەو تاوانە بزانم
کە پێیان تاوانبارکردووە، جا بردمە لای
ئەنجوومەنەکەیان، [29]ئەوسا بۆم دەرکەوت
تاوانەکەی تایبەتە بەکاروباری شەریعەت.
هەروەها تاوانێکی وای نەکردووە شایانی
مردن یاخود بەندیخانە بێت. [30]دیسان بۆم
دەرکەوت کۆمەڵێ لەجوولەکە پیلانیان
داناوە بۆ کوشتنی، جا بەخێرایی ناردمە لای
تۆ، فەرمانم دا بەوانەی شکاتیان هەیە
لەسەری شکاتەکەیان بهێننە لای تۆ.)
[31]بەم شێوەیە سەربازەکان بەشەو
پۆڵسیان برد بۆ ئەنتیپاتریس، بەپێی ئەو
ڕێنماییەی پێیان درابوو. [32]ئیتر بۆ بەیانی
گەڕانەوە بۆ سەربازگە، سوارەکانیان
بەجێهێشت تا لەگەڵ پۆڵس بڕۆن بۆ
قەیسەریە. [33]ئەوانیش لەوێ لەگەڵ
نامەکە دایانەدەست دادوەر. [34]کاتێ نامەکەی
دەخوێندەوە، پرسی خەڵکی چ ناوچەیەکە.
کە زانی خەڵکی کیلیکیەیە، [35]پێیووت:
(گوێت لێ دەگرم کاتێ ئەوانەی شکاتیان
لێکردووی هاتن بۆ ئێرە.) فەرمانیدا پۆڵس
بخەنە کۆشکی هێرۆدس لەژێر چاودێری.

شکاتی جوولەکەکان دژی پۆڵس

24

پاش پێنج ڕۆژ حەنانیای سەرۆک کاهینو
هەندێ پیرانو پارێزەرێك ناوی تەرتولس
بوو، چوونە لای فەرمانڕەوا تا شکات
لەپۆڵس بکەن. [2]کاتێ پۆڵس بانگکرا، ئیتر
تەرتولس دەستیکرد بەتاوان خستنە پاڵیو
ووتی: (ئەی فیلیکسی پایەبەرز، لە ئاشتییەکی
زۆر داین بەهۆی تۆوە، گەلەکەشمان
گوزەرانێکی باشی هەیە لەسایەی داناییەکەت،
[3]بە سوپاسێکی زۆرەوە لەهەموو کاتو
شوێنێك پێشوازی لەمە دەکەین. [4]بەڵام تا
زیاتر ماندووت نەکەم، داواکارم بەنیانی
خۆت گوێ لەپوختەی قسەکانم بگریت. [5]
بینیمان ئەم پیاوە گێرەشێوێنیو ئاژاوە دەنێتەوە
لەناو جوولەکەکان لەهەموو جیهاندا،
هەروەها پێشەوایەتی ڕێبازی ناسری دەکات.
[6]جا کاتێ هەوڵیدا پەرستگا گڵاو بکات،
گرتمان. [ئیتر ویستمان بەپێی شەریعەتی
خۆمان حوکم بەسەری بدەین. [7]بەڵام
لیسیاسی سەرۆککفەرماندە هاتو بەزەبری هێز
لەدەستی سەندین، [8]بۆ لای تۆی ناردو
فەرمانیدا بەناحەزەکانی تا شکاتی خۆیان بهێننە
لای تۆ.] جا ئێستا دەتوانی دڵنیابی لەڕاستی
شکاتەکەمان، گەر بێتو هەستی بە
لێکۆڵینەوەی ئەم مەسەلەیە لەگەڵ ئەو.) [9]

کرداری نێرراوان 24

جوولەکەکانیش لایەنگیریان کردو ووتیان، ئەمانە هەمووی ڕاستە.

پۆلس بەرگری لەخۆی دەکات

[10]فەرمانڕەوا دەستی بۆ پۆلس ڕاکێشا تا بەرگری لەخۆی بکات، ئەویش ووتی: (من دەزانم تۆ چەند ساڵێکە دادوەری لەکاروباری گەلە، لەبەرئەوە بەهەموو ئاسوودەییەك بەرگری لەخۆم دەکەم. [11]دەتوانی دڵنیابی، دوانزە ڕۆژ تێپەڕی نەکردووە بەسەر هاتنم بۆ قودس بۆ خودا پەرستن. [12]نەیان بینیوم لەپەرستگا بێنەوبەردە لەگەڵ یەکێك بکەم، یاخود گەل هانبدەم بۆ ئاژاوەنانەوە لەکەنیشتەکان یا لەهەر شوێنێکی شار. [13]ئەوان ئێستا ناتوانن لەبەردەمی تۆ ڕاستی ئەو تاوانانە بسەلمێنن. [14]بەڵام من لەبەردەمت دانی پیادەنێم کەوا خودای باوباپیران دەپەرستم، بەپێی ئەو ڕێگایەی ناوی دەبەن بە ڕێبازی گومڕا، هەروەها باوەڕم هەیە بە هەموو ئەوەی لەشەریعەتو پەرتووکی پێغەمبەران نووسراوە، [15]منیش هەمان هیوام بەخودا هەیە کە ئەم پیاوانەش هەیانە، ئەوەش هەستانەوەی مردووانە بە ڕاستودروستانو خراپەکارانیشەوە. [16]جا لەبەرئەوە منیش خۆم ڕادەهێنم هەتا هەمیشە بە ویژدانێکی پاك بەرامبەر بە خوداو خەڵك بژیم.

[17]دوای ئەوەی چەند ساڵێك لەقودس دوور بووم، بۆی گەڕامەوەو هەندێ پیتاکم بۆ گەلەکەم هێنا، قوربانیشم پێشکەشýکرد. [18]کاتێ هەستام بەخۆ پاککردنەوە، هەندێ جوولەکەی ناوچەی ئاسیا بینیمیان لەپەرستگا، بەڵام لەناو هیچ کۆڕێكو لەهیچ ئاژاوەیەك نەبووم. [19]دەبوایە بهاتنایە لاتو شکاتم لێ بکەن، گەر شتێکیان هەبووایە دژی من. [20]یان با ئەمان بڵێن چ تاوانێکیان لەمندا دۆزیەوە، کاتێ لەبەردەم ئەنجوومەنەکەیان وەستابووم، [21]جگە لەوەی لەبەردەمیان ڕوونم کردەوە کاتێ هاوارم کرد: ئێوە ئەمڕۆ حوکم بەسەرم دەدەن، چونکە باوەڕم بە هەستانەوەی مردووان هەیە!)

پۆلس لەبەندیخانەی قەیسەریە

[22] چونکە فیلیکس شارەزاییەکی زۆری هەبوو دەربارەی ئەم ڕێگایە، کاتێ گوێی لەبەرگری پۆلس بوو فەرمانی حوکمدانی ڕاگرتو ووتی: (کاتێ لیسیاسی فەرماندە بێت بۆ ئێرە سەیری شکاتەکەتان دەکەم.) [23]ئینجا فەرمانی بەسەرپەلەکەدا پۆلس بخاتە ژێر چاودێری، بەڵام بە شێوەیەك هەندێ سەربەستی هەبێ، هەروەها ڕێگای هاوڕێیەکانی بدەن دیدەنیو خزمەتی بکەن.

[24] پاش چەند ڕۆژێك فیلیکس هاتو

دروسيلاى ژنى لەگەڵ بوو، كە جوولەكە بوو، پۆڵسى بانگ كردو گوێى لەقسەكانى گرت لەبارەى باوەڕ بە عيساى مەسيح. 25 كاتێ پۆڵس لەبارەى ڕاستودروستىو خۆڕاگرتنو سزاى دوارۆژ دەدوا، فيليكس ترسا، بەپۆڵسى ووت: (ئێستا بڕۆ، كەى كاتم هەبوو جارێكى ديكە بانگت دەكەمەوە.) 26فيليكس هيواى ئەوە بوو پۆڵس هەندێ پارەى بداتێ، جا لەبەرئەوە زۆر بانگى دەكردو قسەى لەگەڵ دەكرد. 27 دوو ساڵ تێپەرى كرد. لەدواييدا پوركيوس فستوس دانرا بە فەرمانڕەوا لەجێى فيليكس. بەلاَم فليكس دەيويست ڕەزامەندى جوولەكەكان بەدەست بهێنێ، بۆيە پۆڵسى لەبەنديخانە هێشتەوە.

مەسەلەى پۆڵس لەلاى قەيسەر

25

كاتێ فستوس هاتە سەر تەختى فەرمانڕەوايى، دواى سێ ڕۆژ لە شارى قەيسەريەوە سەركەوت بۆ قودس، 2سەرۆك كاهينەكانو گەورە پياوانى جوولەكە هاتنە لاىو دژ بە پۆڵس شكاتيان پێشكەش كردو لێى پاڕانەوە، 3چاكەيەكيان لەگەڵ بكات بەوەى پۆڵسيان بۆ بنێرێ بۆ قودس. چونكە لەسەر ڕێگا بۆسەيان بۆ نابۆوە تا بيكوژن. 4فستوس وەلاَمى دانەوە پۆڵس بە بەندكراوى لەشارى قەيسەريە دەمێنێتەوە، بەلاَم خۆى پاش ماوەيەكى كورت دەگەڕێتەوە بۆ ئەوێ. 5 ئينجا ووتى: (باگەورەكانتان بێن لەگەڵم، گەر بێتو ئەم پياوە تاوانێكى لەسەر بێت، با لەبەردەمم تاوانبارى بكەن.)

6دواى ئەوەى فستوس لە قودس چەند ڕۆژێكى بەسەربرد كە هەشت تا دە ڕۆژ زياتر نەبوو، ئەوسا گەڕايەوە بۆ شارى قەيسەريە. ڕۆژێ دواى گەيشتنى لەسەر كورسى فەرمانڕەوايى دانيشت، فەرمانىýدا پۆڵس بهێنن. 7كاتێ هات ئەو جوولەكانەى لەقودس هاتبوون لەدەورى كۆبوونەوە، تاوانى زۆرو ترسناكيان خستە پاڵى، بەلاَم نەيانتوانى ڕاستى تاوانەكان بسەلمێنن. 8ئەوسا پۆڵس بەرگرى لەخۆى كردو ووتى: (هيچ شتێكم نەكردووە دژى شەريعەتى جوولەكە يا پەرستگا يا قەيسەر.) 9لەبەر ئەوەى فستوس دەيويست ڕەزامەندى جوولەكەكان بەدەست بهێنێ، لەپۆڵسى پرسى: (ئايا دەتەوێ بچى بۆ قودس لەوێ لەسەر ئەو تاوانانەى خراوەتە پاڵت لەبەردەم من حوكمت بەسەر بدرێ؟)

10پۆڵس لەوەلاَمدا ووتى: (من ئێستا لەدادگاى قەيسەر وەستاوم، لێرەش دەبێ حوكم بەسەرم بدرێ. تۆ خۆت باش دەزانى من هيچ خراپەيەكم نەكردووە بەرامبەر بە

جوولەکە. [11]گەر تاوانێکم کردبێ شایانی سزای مردن بێ، ئەوسا لەمردن ڕامدەکرد. بەڵام چونکە ئەو تاوانەی ئەوان خستویانەتە پاڵی من بێبناغەیە، کەس مافی ئەوەی نییە بم داتە دەستی ئەوان. جا من مەسەلەکەم دەبەمە لای قەیسەر!) [12] فستوس لەگەڵ تەگبیرکەرانی ڕاوێژی کردو ووتی: (تۆ مەسەلەکەت بەرزکردەوە بۆ قەیسەر، ئیتر بۆ لای قەیسەر دەچیت!)

ڕاوێژی فستوس بە ئەغریباسئەگریپاس

[13]دوای چەند ڕۆژێك ئەغریباسئەگریپاسی پادشاو خوشکەکەی کە ناوی بەرنیکی بوو هاتن بۆ شاری قەیسەریە تا بەخێرهاتنی فستوس بکەن. [14]لەوێ چەند ڕۆژێکیان بەسەربرد. ئەوسا فستوس مەسەلەکەی پۆڵسی هێنایە بەردەم پادشاو ووتی: (پیاوێك لێرەیە فیلیکس خستویەتیە بەندیخانەوە. [15]کاتێ ڕۆیشتم بۆ قودس، سەرۆك کاهینەکانýو پیرانی جوولەکە شکاتیان لێýکرد، داوایانکرد حوکم بدرێ. [16]منیش پێمýووتن پیشەی ڕۆمانی نییە حوکم بەسەر یەکێك بدا پێش ئەوەی ڕووبەڕووی ئەوانەی بکەنەوە کە تاوانەکەیان خستۆتە پاڵی، هەتا دەرفەتی هەبێ بۆ بەرگریکردن لەخۆی. [17]کە هاتن بۆ ئێرە خێرا بۆ ڕۆژی داهاتوو لەسەر کورسی فەرمانڕەوایەتی دانیشتم، فەرمانی هێنانی تاوانبارەکەم دا.تاوانبارەکەمý دا. [18]کاتێ ئەوانەی تاوانباریان ýکردبوو بەرامبەری وەستان، باسی تاوانێکیان نەکرد لەوەی من چاوەڕێم ýدەکرد پێی تاوانبار بکەن، [19]بەڵکو دەمەقاڵیان لەگەڵ کرد دەربارەی بابەتێك تایبەتە بە ئاینیانýو بە پیاوێك ناوی عیسایە، کە مردووە، بەڵام پۆڵس دەڵێ زیندووە. [20] کاتێ بە گومان بووم لە کێشەکە، سەبارەت بەم ووتم، ڕەنگە بخوازێت بۆ قودس بچێتو لەوێ سەبارەت بەم شتانە دادگایی بکرێت. [21]بەڵام ئەو داواکاریەکەی بەرزکردەوە بۆ قەیسەری خاوەنýشکۆ تا لەبەردەمی حوکمی بەسەر ýبدرێ، ئەوسا فەرمانی ئێشكýگرتنیمýدا تاکو دەینێرمە لای قەیسەر.) [22]ئینجا ئەغریباسئەگریپاس بە فستوسی ووت: (حەز دەکەم گوێم لەم پیاوە بێ.) ئەویش لەوەڵامدا ووتی: (بەیانی گوێت لێیý دەبێ.)

[23]بۆ بەیانی ئەگریپاسو بەرنیکی خوشکی هاتن بۆ ئەوێ بە ئاهەنگێکی گەورە پێشوازی کران، کاتێ هاتنە هۆڵی گوێگرتن لەگەڵ فەرماندە سەربازەکانو گەورە پیاوانی شار، فەستوس فەرمانیدا پۆڵس بهێنن. [24]کە هێنایان فەستوس ووتی: (ئەی ئەغریباسئەگریپاسی

پاشاو هەموو ئامادەبووانی بەڕێزی ئێرە: ئەم
پیاوەی لەبەردەمتانە ئەوەیە کە هەموو گەلی
جوولەکە لەقودسو لێرە شکاتی لیýدەکەن
لام، ئەوان هاوار دەکەن، ئەوە نابێ بە
زیندوویی بمێنێتەوە، 25وا من بۆم دەرکەوتووە
هیچی نەکردووە شایانی مردن بێ. بەڵام ئەو
داواکاریەکەی بەرزکردۆتەوە بۆ قەیسەری
خاوەنýشکۆ، جا منیش بڕیارمدا بۆی بنێرم.
26بەڵام دەربارەی ئەو شتێکم نییە بینووسم بۆ
گەورەمان، لەبەرئەوە هێناومە بۆ بەردەمی
هەمووتان، بەتایبەتی بۆ بەردەمی تۆ ئەی
ئەگریپاسی پادشا، تا گەر سەیرکردنی
مەسەلەکەی تەواو بوو، شتێك بدۆزمەوە
بینووسم. 27چونکە گێلایەتییە بەندکراوێك
بنێرمە لای قەیسەر، بێ ئەوەی ئەو تاوانەی
خراوەتە پاڵی دیاریکراو بێ.)

بەرگری پۆڵس لەلای ئەغریباسئەگریپاس

26

ئەگریپاس بە پۆڵسی ووت: (ئێمە ڕێگات
دەدەین بەرگری لەخۆت بکەی.) پۆڵس
بەدەستی نیشانی داو دەستیکرد بە بەرگریو
ووتی:
2(ئەی ئەگریپاسی پادشا، پێخۆشحاڵم
لەبەردەمت بەرگری لەخۆم دەکەم، دژی
هەموو ئەوانەی جوولەکەکان پێیان
تاوانبارکردووم، 3بەتایبەتی چونکە تۆ بە
تەواوی خووڕەوشتو دەمەقاڵێی نێوان
جوولەکەنان دەزانی، بۆیە داوات لێدەکەم
بەسنگفراوانیەوە گوێم لێبگری. 4هەموو
جوولەکەکان لەسەرەتاوە
پەروەردەکردنو گەورەبوونم دەزانن.
هەروەها دەزانن لەمنداڵیەوە چۆن لەناو
گەلەکەم لەقودس ژیاوم. 5جا چونکە
لەسەرەتاوە دەمناسن، گەر بیانویستایە
شایەتیاندەدا کەوا من وەك فەریسی ژیاوم کە
توندترین ڕێبازی ئاینەکەمانە. 6ئێستاش وا
حوکم دەدرێ بەسەرم لەسەر ئەو هیوایەی
هەمە بەو بەڵێنانەی خودا بەباوباپیرانی داوە، 7
ئەوەی هێشتا دوانزە هۆزەکەیهۆزýزەکەی
ئیسرائیل هیوایان پێیەتیو شەو و ڕۆژ خودای
بۆ دەپەرستن، لەبەر ئەم هیوایە جوولەکەکان
تاوانبارم دەکەن ئەی پادشا. 8بۆچی باوەڕ
ناکەن خودا مردووان هەڵدەستێنیتەوە؟ 9ئەو
کاتە منیش لەو باوەڕەدا بووم دەبێ
ئەوپەڕی کۆشش بکەم بۆ بەربەرەکانی ناوی
عیسای ناسیری. 10هەروەها لەقودسیش
ئەوەم کردو دەسەڵاتم لەسەرۆك کاهینەکان
وەرگرتبوو و ژمارەیەکی زۆرم لەخوشكو برا
پیرۆزەکان خستە بەندیخانەو هەموو کاتێکیش
دەنگم دەدا بۆ کوشتنیان. 11لەهەموو
کەنیشتەکان زۆر ئازارمداون تا ناچاری

کفرکردنیان بکەم. کینەم گەیشتە پلەیەك بەرامبەریان تا وایýلێکردم دەرەوەیلەدوایان بچمە شارەکانی دەرەوە ناوچەکە بۆ چەوساندنەوەیان. [12]بەدەسەلاتو مۆڵەتی سەرۆك کاهینەکان بەرەو شاری دیمەشق ڕۆیشتم، [13]ئەوسا ئەی پاشا، نیوەڕۆ بەرێگاوە ڕووناکییەکم لە ئاسمانەوە بینی، تیشکی زیاتر بوو لەڕووناکی ڕۆژ، لە دەوروبەری خۆمو ئەوانەی لەگەڵمدا بوون پرشنگی دایەوە، [14]ئیتر هەموومان بەسەر زەویدا کەوتین. دەنگێکم بیست بەزمانی عیبری بانگیکردمو ووتی: شاول، شاول، بۆچی دەمچەوسێنیتەوە؟ ئازاری خۆت دەدەی کاتێ جووتە دژی نەقیزە لێدانم باوێی*. [15]ئینجا کرد:پرسیارمýکرد: تۆ کێیت گەورەم؟ خوداوەند ووتی: من ئەو عیسایەم کە تۆ دەیچەوسێنیتەوە. [16]هەستە بەپێوە ڕاوەستە، من بۆت دەرکەوتم تا بتکەم بەخزمەتکاری خۆمو شایەتی بۆ ئەو شتانە بدەی کەبینیت، هەروەها شایەتی بۆ ئەو شتانەش بدەی کە لەداهاتوودا بۆت دەردەکەوێ. [17]جا ڕزگارت دەکەم لە گەلەکەتو لەو میللەتانەی ئێستا تۆیان بۆ دەنێرم، [18]تا چاویان بکەیتەوە بۆ ئەوەی لە تاریکی بگەڕێنەوە بۆ ڕووناکی، لەژێر دەستی شەیتانەوە بۆ لای خودا، ئەوسا لێخۆشبوونی گوناە بەدەستدەهێنن، هەروەها بەشیان دەبێت لەگەڵ ئەوانەی پیرۆزکراون بەباوەڕیان بەمن.

[19](ئەی ئەغریباسئەگریپاسی پادشا، لەوکاتەوە بەرپێچی بینینی ئاسمانی نەاکردەم. [20]ئەو مەسەلەشم یەکەم جار بەدانیشتووانی دیمەشق ڕاگەیاند، ئینجا دانیشتووانی قودسو هەموو ناوچەی یەهودیە، پاشان میللەتانیش. تا تۆبە بکەنو بۆ لای خودا بگەڕێنەوە، هەروەها کرداری باش بکەن شایانی تۆبەکردنەکەیان بێ. [21]لەبەر ئەم هۆیە جوولەکەکان لە پەرستگادا گرتمیان وگرتمیانýویانن هەوڵی کوشتنیاندام، [22]بەلام خودا تا ئەمڕۆ یارمەتی داومو وا لێرە وەستاوم شایەتی بۆ ئەو دەدەم بۆ گەورەو بچووك، هیچیýکە نالێم جگە لەوەی موساو پێغەمبەران ووتویانە سەبارەت بەوەی ڕوودەدا، [23]مەسیح دەبووایە ئازاری بکێشایەýو یەکەم کەس بێ لەنێو مردووواندا زیندووبێتەوەو ڕووناکی ئاشکرا بکات بۆ جوولەکەو میللەتانیش.) [24]کاتێ پۆلس بەم قسانە بەرگری لە خۆی دەکرد، فستوس قسەکەی پیýبڕیýو بەدەنگێکی بەرز ووتی:

---

* پەندێکی یۆنانیە بۆ بەرهەڵستی کردنی بێ سوود بەکاردێت.

(پۆڵس دەڵێی شێت بووی! زۆری زانایيت
شێتی کردويت.) 25پۆڵس ووتی: (ئەی
فستۆسی خاوەنýشکۆ من شێت نيم، من
قسەی ڕاستýودروست ýدەکەم. 26
چونکە ئەم پادشايەی ئێستا قسەی لەگەڵ
دەکەم، هەموو ئەو شتانەی باسی ýدەکەم
دەيزانێ، من دڵنيام لەمانە هيچ شتێکی
لاشاراوە نييە، چونکە لەسووچێکی تاريك
ڕوویýنەداوە. 27ئەی ئەغريباسئەگريپاسی
پادشا، باوەڕت بەپێغەمبەرەکان هەيە؟ من
دەزانم تۆ باوەڕت پێيان هەيە).
28ئەغريباسئەگريپاس لەوەڵامدا ووتی:
(لەو باوەڕەدای لەم ماوە کەمەدا دەتوانی
بمکەی بە مەسيحی؟) 29ئەوسا پۆڵس ووتی:
(گەر کەم بێ يا زۆر، لەپێناوی تۆ و هەموو
ئەوانەی لێرە ئامادەن بۆ خودا نوێژ دەکەم تا
وەك منتان لێ ýبێت، بەڵام بەبێ ئەم کۆتýو
زنجيرە.)
30دوای ئەمە پادشاو فەرمانڕەواو
بەرنيکیو ئامادەبووان هەستان، 31هۆڵەکەيان
بەجیýهێشت، بەيەکتريان دەووت: (ئەم
پياوە شتێکی وای نەکردووە شايانی مردن
ياخود بەندیخانە بێ.) 32ئێنجا
ئەغريباسئەگريپاس بە فستوسی ووت: (گەر
بێتو ئەم پياوە داواکاريەکەی بۆ قەيسەر بەرز
نەکردايەوە لەوانەبوو ئازاد بکرايە.)

گەشتی پۆڵس بەرەو ڕۆما

27
لەکۆتاييدا بڕياردرا بەڕێگای دýەريا بڕۆين بۆ
ئيتاليا، سەرپەلێك ناوی يوليۆس بوو
پۆڵسýو هەندێ لەبەندکراوەکانیýکەی
درايە دەست، ئەميش سەر بەلەشکری
ئيمپراتۆریئۆغوستوس بوو. 2ئينجا سواری
کەشتيەك بووين لەشاری ئەدراميتەوە
هاتبوو، بەرەو بەندەری ناوچەی ئاسيا
دەڕۆيشت. لەگەشتەکە ئەريستەرخۆسمان
لەگەڵýبوو خەڵکی شاری تەسالۆنيکی
ناوچەی مەکدۆنيا بوو. 3بۆ بەيانی گەيشتينە
شاری سەيدا. يوليۆسی سەرپەل لەگەڵ
پۆڵسدا باش هەڵسوکەوتی دەکرد، هەروەها
ڕێگايدا سەردانی هاوڕێيەýکانی بکات تا
ئەوەی پێويستی پێيەتی لێيان ýوەربگرێ. 4
لەبەندەری سەيدا سواربووين، بە قەراغی
قوبرسدا ڕۆيشتين، چونکە ڕەشەýبا بەرەو
ڕوومان بوودەهات. 5دوای ýئەوەی دەريای
تەنيشت ناوچەی کيليکيەو پەمفيليەمان
بڕی، گەيشتينە بەندەری ميرا لەناوچەی ليکيە.
6لەوێ سەرپەلەکە کەشتييەکی بينی
لەئەسکەندەريەوە دەهات بەرەو ئيتاليا
دەڕۆيشت، ئێمەش سواریبووين، 7
کەشتييەکە بەهێواشی بەچەند ڕۆژێك بردينی،
دوای هەوڵدان نزيك قەراغی شاری

کەندیدوس بووینەوە، بەڵام ڕەشەباکە نەیهێشت بچینە بەندەرەکە ئیتر نەمانتوانی لەوێ دابەزین، ئینجا بەردەوام ڕۆیشتین بە نزیك قەراغی دورگەی کریت، بەرامبەرلەلای کەنداوی سەلمونیە. 8پاش هەوڵدانێکی زۆر گەیشتینە شوێنێك پێیýدەووترێ بەندەری جوانە کەوتۆتە نزیك شاری لەسائیە.

9جا چونکە لەوێ ماوەیەکی زۆر ماینەوە تا کاتی ڕۆژووگرتن بەسەرچوو، گەشتýکردن بەناو دەریا ترسناك بوو، لەبەرئەوە پۆڵس ئاگاداریئامۆژگاری کردنەوەو 10ووتی: (ئەی پیاوان، ئێستا لەگەشتەکەمان ترسýو زیانێکی گەورە دەبینم، تەنها بۆ سەر کەشتیýو بارەکەی نا، بەڵکو لەسەر ژیانیشمان.) 11بەڵام سەرپەلەکە باوەڕی بە کەشتیوانýو خاوەن کەشتییەکە زیاتر دەکرد، وەك لەقسەکانی پۆڵس. 12جا چونکە بەندەرەکە باش نەبوو بۆ بەسەربردنی وەرزی زستان، زۆربەی کەشتیوانەکان بڕیاریانýدا بەجێیý بهێڵن، بە هیوای ýئەوەی بگەنە بەندەری فینکس هەتا وەرزی زستانی تیادا بەسەرببەن، ئەم بەندەرەش لەدورگەی کریت بوو ڕەشەبای باشووری ڕۆژئاواو باکووری ڕۆژئاوا دەیگرتەوە.

گەشتێکی ترسناك

13ئینجا لەباشورەوە شنە بایەك هەڵێکرد، کەشتیوانەýکان وایانزانی ئەم شنەبایە بەخواستی خۆیان دەگەیێنیێ، لەنگەرەکەیان بەرزکردەوە، ئەوسا بەنزیك قەراغی دورگەی کریتýدا ڕۆیشتن.

14بەڵام دوای ماوەیەکی کەم گەردەلوولێك ناسراوە بەڕەشەبای باکووری ڕۆژهەڵات لەلای دوورگەکەوە هەڵیýکردو 15لەکەشتییەکەیدا ئیتر کەشتییەکە نەیتوانی بەرەنگاری بکات، خۆمانýدا بەدەستەوەو ڕەشەباکە هەڵیگرتین، 16بۆ شوێنێکی نزیك لەدورگەیەکی بچووك ناوی کودا بوو. پاش هەوڵدان توانیمان بەلەمە ڕزگارکەرەکە بەرزکەینەوە بۆ ناو کەشتیەکە. 17ئینجا کەشتیوانەکان خێرا ئەوەی پێویست بوو هەستان بەکردنی، ناوەڕاستی کەشتییەکەیان بەگوریس بەست. لەترسی ئەوەی نەوەکو ڕەشەباکە پاڵ بە کەشتیەکەوە بنێ بۆ ناو لمە جولاّوەکانی قەراغی دەریا،ر چادرو گوریسی کەشتیەکەیان هێنایە خوارەوە، ئیتر ڕەشەباکە کەشتیەکەی دەهێناو دەبرد. 18بۆ بەیانی ڕەشەباکە بەهێز بوو، دەستیانýکرد بە سووكýکردنی بارەکە. 19لەڕۆژی سێهەم بەدەستی خۆیان کەلوپەلی کەشتیەکەیان فڕێدا. 20بەلاّم ڕەشەباکە ڕۆژ بەرۆژ بەهێزتر دەبوو،

تا وای ýلێهات چەند ڕۆژێك ئێمە ڕۆژو ئەستێرەمان نەبینی، ئیتر هەموو هیوای ڕزگاریمان بڕا.

[21]کاتیَ خەلَکەکە ماوەیەکی درێژ بوو نانیان نەخواردبوو، پۆلَس هاتە لایانýو ووتی: (پیاوەکان، دەبووایە گوێتان لەقسەکانی من بگرتایەو دورگەی کریتتان بەجیَýنەهێشتایە، ئەوسا دووردەبوون لەم ئازارو زیانە. [22]لێرە ئاگادارتان دەکەمەوە تا وورە بەرنەدەن، کەستان ژیانی تیادا ناچیَ، تەنها کەشتیەکە نەبیَ. [23]چونکە ئەمشەو فریشتەی خودا هاتە لام، ئەو خودایەی سەربە ئەومو دەیپەرستم، [24]پێیýووتم: ئەی پۆلَس مەترسە! تۆ دەبیَ ئامادýەبی لەبەردەم قەیسەر. خودا ژیانی هەموو ئەوانەی پێت ýبەخشی کە لەگەلَت لەکەشتیەکەدان. [25]کەواتە ئەی برادەران وورەتان ýبەرزبیَ چونکە من باوەڕ بەخوداý دەکەم، ئەوەی پێیýووتوم جیَýبەجیَ دەبیَý، [26]بەلاَم دەبیَ خێرا بگەینە دوورگەیەك.

[27]دوای ئەوەی چوارده شەو ڕەشەبا لەدەریای ئەدریا پالَی پێوە دەناین، لەنیوە شەو کەشتیەوانەکان وایانزانی لەووشکانی نزیك دەبنەوە. [28]ئینجا قولاَیی ئاوەکەیان پێوا سەیریان کرد سەدوبیست پێیە. پاش ماوەیەکی کەم قولاَییەکەیان پێوا بینیان پانزەنەوەت پێیە.

[29]ئەوسا ترسان کەشتیەکە خۆیýبدا لە بەرد، لەبەرئەوە لەکۆتایی کەشتیەکەوە چوار لەنگەریان خستە ئاوەکەوە تا کەشتیەکە ڕابگریَ، ئیتر دەپاڕانەوە تا ڕۆژیان لیَهەلَبیَ. [30]کەشتیوانەکان هەولَیانýدا لە کەشتیەکە هەلَبێن، بەلەمێکیان شۆڕکردە خوارەوە بۆ ناو دەریاکە بە بیانوی ئەوەی دەیانەویَ چەند لەنگەرێك لەپێشەوەی کەشتیەکە شۆڕکەنەوە. [31]لەویدا پۆلَس بە سەرپەلýو سەربازýەکانی ووت: (گەر بێتو ئەم کەشتیوانانە لەکەشتیەکەدا نەمێننەوە، ڕزگارتان نابیَ.) [32]ئەوسا سەربازýەکان پەتی بەلەمەکەیان بڕیý فڕێیانýدایە ناو ئاوەکە. [33]کاتیَ خەریكýبوو ڕۆژهەلَدەهات، پۆلَس داوای لەهەمووان ýکرد نان بخۆنý، ئینجا پێیýووتن: (ئەوە چوارده ڕۆژە ئێوە چاوەڕیَ دەکەنو هیچتان نەخواردووە، [34]بۆیە داواتان لیَýدەکەم نانýبخۆن، تاهێزتان بێتەبەرو کەستان تالَیَ لەقژی سەری نافەوتیَ.) [35] ئەوسا نانێکی هەلَگرت، سوپاسی خودایýکرد لەبەردەم هەمووان، لەتی کردو دەستیýکرد بەخواردن، [36]بەمە ئەوان هەموو وورەیان بەرزبووەوەو نانەکەیان خوارد. [37]ژمارەمان لەکەشتییەکە دووسەدو حەفتاو شەش کەس بوو.

[38]دوای ئەوەی تێربوون، ئەو دانەوێلَەی

پێیانýبوو فڕێیانýدایە ناو دەریا، تا باری
کەشتیەکە سووکýبێ.

تێکشکانی کەشتییەکە

[39]کاتێ ڕۆژبووەوە، کەشتیوانەکان
نەیانزانی لەچ شوێنێکدان، بەڵام کەنداوێکیان
بینی بەندەری هەبوو، ئەوسا بڕیاریانýدا گەر
بتوانن پاڵبنێن بە کەشتیەکە بۆ ئەوێ، [40]لەو
کاتەدا لەنگەرەکانیان فڕێدایە ئاوەکەو
گوریسەکانیان بڕینوازیان، لەهەمان کات
گوریسی ئەو تەختەیان شلýکرد کە بەکۆتایی
کەشتیەکە بەسترابوو یارمەتی ڕێك ڕۆیشتنی
کەشتیەکەی دەدا، ئینجا چادری بچووکی
کەشتیەکەیان ڕووەو ڕەشەباکردو بەرەو
قەراغی دەریا ڕۆیشتن. [41]بەڵام کەشتیەکە
گەیشتە شوێنێکی لماوی کەم ئاو، پێشەکەی
گیربوو ئیتر نەجولا، لەهەمان کات توندی
شەپۆل پشتەکەی پارچە پارچەکرد. [42]
سەربازەکان پلانیان دانا بەندکراوەکان بکوژن
هەتا کەسیان بە مەلە نەڕوا بۆ قەراغی
دەریاو لەوێ ڕابکا، [43]بەڵام چونکە
سەرپەلەکە دەیویست پۆلس بمێنێ،
لەبەرئەوە ڕێی لەسەربازýەکان گرت ئەمە
بکەن، فەرمانیýدا بە مەلەوانەکان پێش
ئەوانیýکە بە مەلە بگەنە ووشکانی، [44]
ئینجا ئەوانیýکە بەتەختە یاخود
بەپارچەکانی کەشتیەکە. ئیتر بەم شێوەیە
هەموو بە ساغی گەیشتنە ووشکانی.

لە دورگەی ماڵتا

28

دوای ئەوەی ڕزگارمان بوو زانیمان ئەو
شوێنەی گەیشتوینەتێ دورگەی ماڵتایە. [2]
دانیشتووانی دورگەکە بەڕووخۆشییەکی
گەورەوە بێýهاوتا پێشوازیان
لێکردینەنامۆکان کرد.، بەخێرهاتنیان کردین،
ئاگریان بۆ کردینەوە، چونکە باران
دەباریýو ئاوهەوا ساردبوو.
[3]ئینجا پۆلس هەندێ تەختەی
کۆکردەوە، کاتێ خستیە ئاگرەکە مارێك
بەهۆی گەرمی ئاگرەکەوە پاڵنرابوو
هاتەدەرەوە، خۆی لەدەستی ئالاند. [4]خەڵکی
ماڵتا مارەکەیان بینی خۆی هەڵواسی بوو بە
دەستیەوە، بەیەکتریان ووت: (بێگومان ئەم
کابرایە پیاوکوژە، بەڵام دادپەروەری ناهێڵێ
بژی دوای ئەوەی لەدەریا ڕزگاری بوو.) [5]
پۆلس مارەکەی ڕاوەشاندە ناو ئاگرەکە
بێýئەوەی تووشی ئازار بێ. [6]ئەوانیش
چاوەڕێیانýکرد لەشی بئاوسێ یا لەپڕ بە
مردوویی بکەوێ. بەڵام چاوەڕێ کردنەکەیان
درێژەی خایاند بێýئەوەی هیچ زیانێکی پێ
بگات، ئەوسا بیروڕایان گۆڕی بەرامبەریýو

ووتیان: (ئەمە خودایەکە!)

7لە نزیك ئەو شوێنە کێڵگەیەکی لێýبوو هی پۆبلیوسپوپلیوسی گەورەی دورگەکە بوو، ئەو بانگی کردینýو سێ ڕۆژ میوانداری کردین. 8وا ڕێکەوت باوکی پۆبلیوسپوپلیوس نەخۆش بوو لە جێگەدا کەوتبوو زۆر سکی دەچوو تای لێýهاتبوو. پۆڵس دیدەنی کردو نوێژی کرد، دەستی خستە سەر سەریýو چاکیý کردەوە. 9 کاتێ ئەمە ڕوویدا، نەخۆشەکانی تری دورگەکە هاتنە لایýو چاكبوونەوە، 10 بێدایبەزۆر شێوە ڕێزیان گرتین، هەروەها لەکاتی ڕۆیشتنمان ئەوەی بۆ گەشتەکەمان پێویستمان پێیýبوو پێمانیاندا.

لەماڵتاوە بۆ ڕۆما

11دوای سێ مانگ سواری کەشتییەك بووین، کە ئەسکەندەری بوو وەرزی زستانی لە ماڵتا بەسەربرد بوو، وێنەی دووانەی لەسەربوو. 12کاتێ گەیشتینە شاری سیراکوسا سێ ڕۆژمان تیادا بەسەربرد، 13 ئینجا بە دەریادا ڕۆیشتین تاکو گەیشتینە شاری ڕیغیونریگیۆن. بۆ بەیانی بای خوارو هەڵیکرد، بۆ ڕۆژی دووەم گەیشتینە شاری پوتیولی. 14لەوێ هەندێ لەبرایانمان بینی، داوایان لێýکردین حەوت ڕۆژ لایان بمێنینەوە، جا بەم شێوەیە گەیشتینە ڕۆما. 15 کاتێ لەوێ برایان بیستیان گەیشتوین، هاتنەدەرەوە بۆ پێشوازیمان لەگۆڕەپانی ئەپیوسýو لە سێ خانەکان. کە پۆڵس ئەوانی بینی سوپاسی خودای کردو وورەی بەرزبووەوە.

پۆڵس لەرۆما

16کاتێ گەیشتینە ڕۆما، ڕێگا بە پۆڵس درا لەماڵێکی تایبەت بمێنێتەوە لەگەڵ ئەو سەربازەی پاسەوانی دەکات. 17دوای سێ ڕۆژ پۆڵس پێشەوایانی جوولەکەی بانگýکرد، پێیýووتن: (ئەی برایان، لەگەڵ ئەوەشدا ئەوەی خراپ ýبێ دژی گەلýو خووڕەوشتی باوباپیران نەمýکردووە، کەچی بەندکراوم لەقودسýو دراومەتە دەستی ڕۆمانیەکان، 18ئەوانیش سەیری مەسەلەکەیان کردمýو ویستیان ئازادم بکەن، چونکە هیچ تاوانێکم لەسەر نییە شایانی لەسێدارەدانم بێ. 19بەڵام جوولەکەکان نارازی بوون، ئەوسا ناچار بووم داواکاریەکەم ببەمە لای قەیسەر. ئەمەش ئەوە ناگەیێنێ شکات لەنەتەوەی خۆم بکەم بەشتێك. 20جا لەبەرئەوە داوامýکرد بتانبینمýو قسەتان لەگەڵ بکەم، چونکە من لەپێناوی هیوای ئیسرائیل ئاوا بەندکراوم.)

21ئەوانیش ووتیان: (دەربارەی تۆ هیچ

نامەیەکمان لەولاتی یەهودیە وەرنەگرتووە،
هەروەها نێرراو لەلایەن برایانمانەوە نەهاتووە
بەشتێك دەربارەی تۆ هەواڵمان بداتێ،
یاخود شکاتت لێýبکات. 22 بەڵام پێمان
خۆشە گوێ لەڕات بگرین،چونکەýبگرین،
چونکە دەزانین خەڵك لەهەموو شوێنێك
بەربەرەکانی ئەم بیروڕایە دەکەن.)
23 کاتێ ئەوان ڕۆژێکیان بۆ دیاریکرد،
لەو ڕۆژەدا خەڵکێکی زۆر بۆ لای پۆڵس
هاتن. ئەویش لەبەیانییەوە تا ئێوارە قسەی بۆ
دەکردنýو سەبارەت بەپاشایەتی خودا
شایەتی دەداو هەوڵی ڕازیکردنیدان بەو
کاروبارانەی تایبەتە بەعیسا بەهۆی تەوراتی
موساو پەرتووکی پێغەمبەران. 24 جا هەندێ
لەوانە باوەڕیان بە قسەکانی کردهێنا،
هەندێکیشیان باوەڕیان نەکردهێنا. 25 ئەوسا
دووبەرەکی کەوتە ناویانەوە، ئینجا ڕۆیشتن
دوای ئەوەی پۆڵس پێیýووتن: (ڕۆحی
پیرۆز ڕاستی کردووە، بەزمانی ئەشعیای
پێغەمبەر بەباوباپیرانتانی ووتوە: {26 بڕۆ لای
ئەم گەلەو پێی ýبلێ: گوێگرتن گوێ
ýدەگرن، بەڵام تێناگەن: سەیرکردن سەیر
دەکەن، بەڵام نابینن! 27 چونکە دڵی ئەم گەلە
ڕەق بووەو گوێیان قورس بووە، چاویان
نوقاندووە هەتا بەچاویان نەبینن، بەگوێیان
نەبیستن بەدڵیان تێنەگەنو بۆ لام بگەڕێنەوە،
ئەوسا منیش چاکیان بکەمەوە.}
28 با زانراو بێت لاتان، خودا ڕزگاری
خۆی نارد بۆ ئەوانەی جوولەکە نین، ئەوانیش
گوێی بۆ دەگرن.)
﴿29 کاتێ پۆڵس ئەمەی ووت،
جوولەکەکان ئەوێیان بەجێهێشتýو بووە
دەمەقاڵێ لەنێوانیان.﴾
30 پۆڵس دوو ساڵی تەواو لەو ماڵەی
بەکرێی گرتبوو مایەوە، پێشوازی لەهەموو
ئەوانە دەکرد کە دەهاتن بۆ دیدەنی، 31
هەروەها پاشایەتی خودای ڕادەگەیاند،
بەچاونەترسیو سەربەستییەوە سەبارەت بە
خوداوەند عیسای مەسیح فێری دەکردن.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی ڕۆما

کاتێ پۆڵس بەرەو ڕۆما دەچوو، بۆ ئەوەی لەوێەوە بۆ ئیسپانیا بڕوات. ئەم نامەیەی نووسی‌و هیوای وابوو یارمەتی بدرێ لەلایەن کۆمەڵەی باوەڕدارانی ڕۆما تا بتوانی بەردەوام بێ لەگەشتەکەی بۆ ئیسپانیا. مەبەستی بوو لەڕۆما دەست‌بکات بەفێرکردنی باوەڕداران‌و هانیان بدات‌و بەشداریان بکات لەباوەڕەکەیان. بۆیە ئەم نامە درێژەی بۆ نووسین، تا ئینجیلیان بداتێ، ئەوەی مزگێنی پێ‌دەدات.

ئەم نامەیە ناوەڕۆکی ئینجیل شی‌دەکاتەوە، واتە ئەو مزگێنییەی تایبەتە بەو ڕێگایەی خودا دایناوە بۆ بێ‌تاوانکردنی مرۆڤ. ئەم بێ‌تاوانکردنەش تەنها بەباوەڕە بەقوربانیەکەی عیسای مەسیح، ئەمەش بۆ هەمووانە بەبێ جیاوازی، لەبەر ئەوەی هەموو مرۆڤێك لەژێر دەسەڵاتی گوناهەو شایانی مردنە، لەبەر ئەمە پێویستە ئەم ئینجیلە بەهەموو کەسێك ڕابگەیێنرێ.

ئینجیل بەپێی ئەم نامەیە بەرەکەتی خودا ڕادەگەیێنێ کە گوناهبار بێ‌تاوان دەکات لەسەر ئەو باوەڕەی هەیەتی‌و سزای مردنی لەسەر هەڵدەگرێ‌و لەگوناهەکانی خۆش‌دەبێ هەروەها یارمەتی دەدات زاڵبێ بەسەر گوناهدا. پاشان ئەم نامەیە دەریدەخات کە بێ‌تاوانکردن چەند ئەنجامی پیرۆزی هەیە وەکو: ئاشتبوونەوە لەگەڵ خوداو هیوا بەشکۆمەندی خودا. کۆتایی نامەکەش ئامۆژگاری هەڵسوکەوت کردنە بەهێزی ئینجیلی شکۆدار، کە ڕاست‌ودروستی خودا بەکردەوە بۆ ئەوانی دیکە دەردەخات.

مزگێنی خودا

1

لەپۆڵس بەندەی عیسای مەسیح،
نێرراوی بانگکراو و تەرخان‌کراو بۆ
ئاشکراکردنی مزگێنی خودا، 2ئەو
مزگێنییەی دەمێکە خودا بەڵێنی داوە
بەهۆی پێغەمبەرەکانی لەکتێبی پیرۆز،
3ئەمەش تایبەتە بەڕۆڵەکەی کە
لەبارەی مرۆڤایەتیەوە لەنەوەی داود
پەیدابوو، 4هەروەها لەبارەی ڕۆحی
پیرۆزەوە دەست‌نیشان‌کراوە کە ئەو
ڕۆڵەی خودایە بەهۆی هێزو توانای
هەستانەوەی لەنێو مردووان، عیسای
مەسیحی خوداوەندمان، 5ئەوەی

بەهۆیەوە بەرەکەتمان وەرگرت تاکو
ببین بەنێرراو لەپێناوی ناوی، تاهەموو
گەلان بانگ بکەین بۆ گوێڕایەڵی
باوەڕ، 6 لەناو ئەوان ئێوەش لەلایەن
عیسای مەسیحەوە بانگکراون.
7 بۆ هەموو ئەوانەی لە ڕۆمان،
خۆشەویستانی خوداو بانگکراو تا
پاكوپیرۆز بن. با بەرەکەتو ئاشتی
خودای باوكو عیسای مەسیحی
خوداوەندتان لەگەڵ بێت.

ئارەزووی دیدەنی ڕۆما

8 لەپێش هەموو شتێك لەپێناوی
هەمووتان سوپاسی خودام دەکەم
بەهۆی عیسای مەسیح، چونکە
باوەڕتان لەهەموو جیهان
بڵاوبووەتەوە. 9 ئەو خودایەی بەڕۆحم
خزمەتی دەکەم لەمزگێنی ڕۆڵەکەی،
ئەو شایەتی منە چۆن من هەموو کاتێ
لەنوێژ باستان دەکەم. 10 لەخودا
دەپاڕێمەوە، ئێستا بەخواستی خۆی
ڕێکی بخا، بێم بۆ لاتان. 11 من
تامەزرۆی بینینتانم تا بەرەکەتی
ڕۆحیتان پێ ببەخشم بۆ
جێگیربوونتان، 12 تا یەکتری
هانبدەینو دڵنەوایی یەکتر بکەین
بەو باوەڕەی هەمانە.
13 ئینجا ئەی برایان، نامەوێ
لێتان شاراوە بێ، زۆر جار هەوڵم
داوە بێم بۆ لاتان تا لەنێوان ئێوەشدا
بەرووبوومم هەبێ وەك چۆن لەنێوان
میللەتانی دیکەدا هەمە، بەڵام تا
ئێستا ڕێك نەکەوتووە. 14 من
قەرزاری ئەوانەم کە یۆنانیو بەربەرن،
داناو گێلن. 15 جا لەبەرئەوە بە
هەموو توانایەکمو بەو پەڕی
ئارەزووەوە دەمەوێ مزگێنی بەئێوەش
بدەم، ئێوەی دانیشتووی شاری ڕۆما.

مزگێنی توانای خودایە

16 من شەرمم بەمزگێنی نییە،
چونکە ئەو مزگێنییە توانای خودایە
بۆ ڕزگاربوونی هەموو ئەوانەی
باوەڕیان هەیە، یەکەمجار بۆ جوولەکە
ئینجا بۆ یۆنانی هاتووە. 17 چونکە
تیایدا دادپەروەری خودا
دەرکەوتووە، ئەمەش لەباوەڕەوە
هەڵدەقوڵێو بەرەو باوەڕ دەچێ،
هەروەك چۆن لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {ئەوەی بەباوەڕ بێتاوان
دەبێ، دەژی.}

توورەیی خودا بۆ هەمووانە

18 چونکە توورەیی خودای

لەئاسمانەوە دەرخست بەرامبەر هەموو
ئەوەی خەڵك دەیكات
لەخودانەناسیو گوناه، ئیتر بەمە
ڕووی ڕاستی بەگوناه دەگرن، 19
چونكە زانینی خودا تیایاندا دیارە،
لەبەرئەوەی خودا بۆی دەرخستوون.
20بەڵام ئەوەی لەكاروباری خوداییدا
نابینرێ، توانای هەمیشەییو
خودایەتی، ئەمەش لەدروستكردنی
جیهانەوە بەڕوونی بینراوە، مێشك
تێیدەگات بەهۆی ئەو شتانەی
دروستبوون، تاوای لێهات خەڵك
بێبیانو مانەوە.
21لەگەڵ ئەوەی خودایان ناسی
بوو، ستایشیان نەدەكرد وەك خودا،
هەروەها سوپاسیان نەدەكرد، بەڵكو
بێمێشكانە بیریان دەكردەوە، ئەمەش
دڵە پووچەكانیانی پڕكردبوو
لەتاریكی. 22خۆیان بەدانا
دەردەخست، بوون بەگێل، 23
شكۆمەندی خودای نەمریان گۆڕیەوە
بە پەیكەری وێنەی مرۆڤی لەناوچوو
و بەباڵندەو چوارپێو خشۆك.
24ئیتر لەبەرئەوە خودا بەهۆی
هەوەسی دڵیان ئەوانی دایەدەست
گلاوییەوە، تا سووكایەتی بەلەشی
خۆیان بكەن لەنێوان خۆیان. 25
بەوەی ڕاستی خودایان بەدرۆ
گۆڕیەوەو دروستكراویان پەرستو
خزمەتیانكرد لەجیاتی دروستكەر،
ئەوەی تاهەتایە پیرۆزە. ئامین.
26لەبەرئەوە خودا ئەوانی
دایەدەست هەوەسێكی سووك. تا
ژنەكانیان وایان لێهات بەكارهێنانی
لەشیان لەشێوەی سروشتی بۆ
شێوەی ناسروشتی گۆڕی، 27
هەروەها پیاوەكان جووتبوونیان بە
شێوەی سروشتی لەگەڵ ژنەكانیان
پشتگوێخست، بەمە لەزەتو
ئارەزووی یەكتریان خۆش دەكرد.
پیاو لەگەڵ پیاو بەدڕەوشتی دەكرد،
ئەوسا ئەوان شایانی ئەوە بوون
سزایەكی دادپەروەرانە وەرگرن
بەرامبەر بەگوناهیان.
28لەبەر ئەوەی ئەوان بۆ ناسینی
خودا هیچ بایەخێكیان نەدا، ئیتر
خودا ئەوانی دایە دەست مێشكێكی
گەندەڵ تاكو خراپەكاری بكەن. 29
پڕبوون لەهەموو گوناهو خراپەیەك
لەداوێنپیسیو چاوچنۆكی، دڵیان
چاوپیسیو كوشتنو دوژمنایەتیو
فێڵبازیو خراپەی لێدەڕژا. 30ئەوانە
چەنەبازو قسەگێڕەوەن، ڕقیان
لەخودا بوو، جنێوفرۆشو

لووت‌بەرز، شانازیکەرو داهێنەری
خراپەو گوێڕایەڵ نەبوونی دایك‌و
باوك بوون، 31بێ‌مێشکن،
بێ‌متمانەن، بێ‌هەست‌و سۆزو
بێ‌بەزەیی. 32لەگەڵ ئەوەش کە
دەزانن حوکمی دادپەروەرانەی خودا
مردنە بەسەر ئەوانەی ئەم جۆرە
کارانە دەکەن، هێشتا خۆیان
لەکردنی ئەو کارانە دوورناخەنەوە،
بەڵکو ڕازین بەوانەی دەیکەن.

حوکمی داد پەروەرانەی خودا

2

کەواتە هیچ بیانویەکت نییە ئەی ئەو
مرۆڤەی حوکم بەسەر خەڵکی
دەدەیت، چونکە کاتێ حوکم بەسەر
خەڵکی دەدەیت، خۆت تاوانبار
دەکەیت، لەبەرئەوەی تۆ حوکم
بەسەر خەڵکی دەدەیت، خۆشت
هەمان شت دەکەیت. 2بەڵام ئێمە
دەزانین حوکمی خودا ڕاستە بەسەر
ئەو کەسانەی ئەم جۆرە شتانە
دەکەن. 3ئەی ئەو مرۆڤەی حوکم
بەسەر ئەوانە دەدەیت کە ئەم جۆرە
شتانە دەکەن‌و خۆشت هەمان شت
دەکەیت، ئایا وا دەزانی تۆ ڕزگارت
دەبێ لەحوکمی خودا؟ 4یاخود
بەچاوی سووك سەیری دەوڵەمەندی
نەرم‌ونیانی‌و دانبەخۆگرتن‌و ئارامی
خودا دەکەیت؟ ئایا تۆ نازانی
نەرم‌ونیانی خودا هانت دەدا بۆ
تۆبەکردن؟
5بەڵام تۆ لەبەر دڵڕەقی‌و تۆبە
نەکردنت، تووڕەیی بۆ خۆت
کۆدەکەیتەوە بۆ ڕۆژی تووڕەبوون،
ئەو ڕۆژەی سزای دادپەروەرانەی
خودای تیا دەردەکەوێ. 6ئەوسا هەر
مرۆڤێك پاداشتی خۆی وەردەگرێ
بەپێی کرداری. 7ژیانی هەتاهەتایش
بۆ ئەو کەسانە دەبێ کە هەوڵدەدەن
بۆ شکۆمەندی‌و ڕێزگرتن‌و نەمری بە
بەردەوامبوونیان لەسەر کرداری
چاك، 8بەڵام تووڕەیی‌و ڕق بۆ
ئەوانەی هەوڵی خۆویستی دەدەن‌و
ملکەچی ڕاستی نابن بەڵام بۆ گوناه
مل شۆڕ دەکەن. 9هەروەها ناخۆشی‌و
تەنگانە بۆ هەموو مرۆڤێکە کە
ڕەفتاری خراپ دەکات، یەکەمجار بۆ
جوولەکە ئینجا بۆ یۆنانی. 10
شکۆمەندی‌و ڕێزو ئاشتی بۆ هەموو
ئەوانەی چاکە دەکەن یەکەمجار بۆ
جوولەکە ئینجا یۆنانی، 11چونکە
خودا لایەنگیری کەس ناکات.
12هەموو ئەوانەی شەریعەتیان

نییەو هەڵە دەکەن، بەبێ شەریعەت
لەناودەچن. ئەوانەش کە شەریعەتیان
هەیەو هەڵە دەکەن، هەر بەو
شەریعەتە تاوانبار دەکرێن. [13]ئەوانەی
شەریعەتیان بیستووە بێتاوان نین
لەبەرامبەر خودا، تەنها ئەوانە نەبێت
کە کاری پێدەکەن، ئەوانە بێتاوان
دەبن. [14]جا کاتێ ئەوانەی جوولەکە
نین، واتە ئەوانەی شەریعەتیان نییە،
ئەوەی کە شەریعەت داوای دەکات،
هەروەك شتێکی سروشتی لەسەری
دەڕۆن، ئەوانە شەریعەتن بۆ خۆیان،
هەرچەندە ئەوان ئەو شەریعەتەیان
نییە. [15]دەریدەخەن ناوەڕۆکی
شەریعەت لەدڵیان نووسراوە،
ویژدانو بیریشیان لەناوەوە شایەتی
بۆ ئەمە دەدات، ئەمەش جارێك
تاوانباریان دەکات، جارێکی دیکە
بەرگرییان لێدەکات. [16]هەموو ئەم
شتانەش لەو ڕۆژەدا دەبێ، کاتێ
خودا حوکم بەسەر نهێنی خەڵکی
دەدات بەهۆی عیسای مەسیح، بەپێی
مزگێنیم.

جوولەکەو شەریعەت

[17]بەڵام ئەی ئەوەی ناوی خۆت
بەجوولەکە دەبەیت، پشت
بەشەریعەت دەبەستی، شانازی
بەخودا دەکەیت، [18]خواستی ئەو
دەزانیتو چی باشە جیای دەکەیتەوە
بەهۆی ئەوەی لەشەریعەت فێری
بووی، [19]ئەگەر باوەڕت بەخۆت
هەیە تۆ ڕێنیشاندەری کوێرانیو
ڕووناکی بۆ ئەوانەی لە تاریکیدان،
[20]هەروەها فێرکەری نەزانەکانو
مامۆستای منداڵانی، چونکە تۆ
شێوەی زانیاریو ڕاستیت هەیە
لەشەریعەت، [21]کەواتە تۆ، ئەی ئەو
کەسەی خەڵکی فێر دەکەیت،
بۆچی خۆت فێرناکەی؟ لەکاتێکدا
ئامۆژگاری دەکەیت :دزی مەکەن،
کەچی خۆت دزی دەکەیت؟ [22]ئەی
ئەوەی دەڵێیت داوێنپیسی مەکەن،
کەچی خۆت داوێنپیسی دەکەی؟
ئەی ئەوەی ڕقت لەبت دەبێتەوە،
کەچی پەرستگاکان تاڵان دەکەی؟
[23]ئەی ئەو کەسەی شانازی
بەشەریعەت دەکەیت، کەچی
دەتەوێ سووکایەتی بەخودا بکەیت
بەوەی سەرپێچی شەریعەت
دەکەیت؟ [24]لەبەر ئەمە لەکتێبدا
نووسراوە: {بەهۆی ئێوەوە لەناو
ئەوانەی جوولەکە نین کفر بەناوی
خودا دەکرێ.}

25جا خەتەنەکردن کاتێ سوودی
هەیە بەپێی شەریعەت هەڵسوکەوت
بکەیت، بەڵام گەر تۆ بەپێچەوانەی
شەریعەت ڕەفتار بکەیت، ئەو کاتە
خەتەنەکردنەکەت وەك بێ خەتەنەی
لێدێت. 26جا گەر هاتوو خەتەنە
نەکراوان بەپێی شەریعەت ڕەفتاریان
کرد، ئایا وەك خەتەنەکراوان دایان
نانێن؟ 27ئیتر ئەوەی لەبنەڕەت
خەتەنەنەکراوە، بەڵام لەسەر
شەریعەت دەڕوا، ئایا حوکم نادا
بەسەر تۆی جوولەکە ئەی ئەوەی
سەرپێچی شەریعەت دەکەیت
هەرچەندە خاوەنی کتێبیتو
خەتەنەکراوی؟
28جوولەکە ئەوە نییە بەڕواڵەت
جوولەکەیە، خەتەنەکراویش ئەوە نییە
لەشی خەتەنەکراوە، 29بەڵام
جوولەکەی ڕاستەقینە ئەوەیە لەدڵ
جوولەکەیە، خەتەنەکردنیش
خەتەنەکردنی دڵە کە بەڕۆح دەبێ
نەك بەنووسراوی شەریعەت. جا ئەمە
ئەو مرۆڤەیە کە ستایشی خودا
بەدەست دەهێنێ نەك هی ئادەمیزاد.

سەرڕاستی خودا

3

کەواتە، چاکەی جوولەکەکان چییە؟
هەروەها سوودی خەتەنەکردن چییە؟
2زۆرە لەهەموو لایەکەوە. یەکەمیان
ئەوەبوو خودا متمانەی بەجوولەکە
هەبوو ووشەکانی خۆی خستە
بەردەستیان. 3چی ڕوودەدا گەر
هاتوو هەندێکیان بێباوەڕ بوون؟ ئایا
بێباوەڕییان ڕێگا لەسەرڕاستی خودا
دەگری؟ 4نەخێر! خودا هەمیشە
ڕاستگۆیەو مرۆڤ هەمووی درۆزنە.
هەروەك چۆن لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {ئەی خودا، ڕاستی
ووشەکانت دیارە کاتێ دەدوێی،
هەروەها سەرکەوتووی کاتێ
حوکمدەدەی.}
5بەڵام گەر هاتوو خراپەکانمان
ڕاستودروستی خودای دەرخست،
ئەوسا چی دەڵێین؟ ئایا خودا
زۆردارە گەر تووڕەیی خۆی
بەسەرماندا بهێنێ؟ (لێرە وەك
مرۆڤێك قسە دەکەم.) 6نەخێر!
ئەگینا چۆن خودا جیهان حوکم
دەدات؟ 7لەوانەیە یەکێك بیەوێ
بڵێ: (گەر بێتو بەهۆی درۆی منەوە،
ڕاستی خودا زیاتر دەرکەوێ، بۆ
شکۆمەندی ئەو، ئیتر بۆچی خودا
تاوانبارم بکات وەك گوناهبارێك؟) 8

یان یەکێکی دیکە دەڵێ: (بۆچی
خراپە نەکەین تاکو چاکەی لەدواوە
بێ؟) هەروەك هەندێ کەس ئەم
بوختانەمان بەدەمەوە هەڵدەبەستن‌و
دەڵێن ئێمە وامان ووتوە. جا سزای
ئەوانە دادپەروەرانەیە.

هیچ مرۆڤێك بێ‌گوناه نییە

9 کەواتە، ئیتر چی؟ ئایا ئێمەی
جوولەکە باشترین؟ نەخێر، چونکە
جوولەکەو یۆنانی، وەك لەپێشا
باسکراوە، هەموویان ملکەچی
دەسەڵاتی گوناهن، 10 وەك لەکتێبی
پیرۆزدا نووسراوە:

{هیچ مرۆڤێك ڕاست‌ودروست
نییە،
تەنانەت یەکێکیش!
11 هەروەها یەکێك نییە تێبگات‌و
یەکێك نییە بەدوای خودا
بگەڕێ.
12 هەموو خۆیان لەخودا
دوورخستەوە،
جا لەبەرئەوە هەموو بێ‌سوود
بوون،
کەس کاری چاك ناکات،
نەخێر تەنانەت یەکێکیش نا.}
13 {قوڕگیان گۆڕێکی کراوەیە،
لەزمانیان فێڵ‌و تەڵەکەبازی
دەڕژێ}،
{لێویان پڕە لەژەهری ماری
کوشندە}،
14 {دەمیان پڕە لەنەفرەت‌و تاڵاو}
،
15 {قاچیان خێرایە بۆ خوێن
ڕشتن،
16 ڕێبازیان هەموو خراپەو
وێرانکردنە،
17 هەروەها ڕێگەی ئاشتی نازانن}
،
18 {ترسی خودایان لەبەر چاو
نییە.}

19 ئێستا دەزانین هەرچی
شەریعەت دەیڵێ بەوانەی دەڵێ کە
لەژێر سایەی شەریعەتدان، تا هەموو
دەمێك دابخرێ‌و هەموو جیهان
بکەوێتە ژێر لێپرسینەوەی خودا. 20
بۆیە کارکردن بەشەریعەت هیچ
کەسێك لای خودا بێ‌تاوان ناکات،
بەڵکو بەهۆی شەریعەت گوناه
دەناسرێ.

بێ‌تاوانبوون بەباوەڕ

21 بەڵام ئێستا دادپەروەری خودا
بەجیا لەشەریعەت دەرکەوت،

شەریعەتو پێغەمبەرانیش شایەتی بۆ
دەدەن. 22ئەو هەموو کەسێك
بێتاوان دەکات لەسەر بناغەی
باوەڕهێنان بەعیسای مەسیح
بەبێجیاوازی، 23چونکە هەموویان
گوناهیان کردو لەشکۆمەندی خودا
کەوتن. 24بەڵام خودا بەخۆڕایی
بێتاوانیکردن* بە بەرەکەتی خۆی
بەهۆی کرینەوەیان بەخوێنی عیسای
مەسیح، 25ئەوەی خودا کردی
بەکەفارەت* لەجیاتی گوناهەکانیان
بە باوەڕهێنان بەخوێنی ئەو. ئەمەی
کرد تا دادپەروەری خۆی دەربخات،
چونکە خودا دانیگرت بەخۆیو
چاوی پۆشی لەگوناهەکانی
ڕابوردوویان، 26بۆ دەرخستنی
دادپەروەریەکەی لەکاتی ئێستا، تا
ڕاستودروست بێو ئەوانە بێتاوان
بکات کە باوەڕیان بەعیسا هەیە.
27کەواتە کوانێ شانازی؟ نەماوە.
بەچ شەریعەتێك؟ ئایا بەشەریعەتی
کردار؟ نەخێر، بەڵکو بەشەریعەتی
باوەڕ. 28چونکە ئێمە بۆمان
دەرکەوت مرۆڤ بە باوەڕ بێتاوان
دەبێ، نەك کارکردن بەشەریعەت. 29
ئایا خودا تەنها خودای جولەکەیە؟
ئایا خودای هەموو میللەتان نییە؟
بەڵێ، خودای هەموو میللەتانە. 30
جا چونکە خودا یەکە، ئەوەی
خەتەنەکراوان لەسەر بنچینەی باوەڕ
بێتاوان دەکات، خەتەنەنەکراوانیش
بەهەمان باوەڕ بێتاوان دەکات. 31جا
ئەمە ئەوە دەگەیەنێ ئێمە بەهۆی
باوەڕەوە شەریعەت پووچەڵ
دەکەینەوە؟ نەخێر، بەڵکو ئێمە
بەباوەڕ شەریعەت جێگیر دەکەین.

نموونەی ئیبراهیم

4

بۆیە چی بڵێین لەبارەی ئیبراهیم کە
بەپێی گۆشتو خوێن باوکمانە، چی
دۆزییەوە؟ 2ئەگەر ئیبراهیم بەپێی
کردار بێتاوان بووە مافی ئەوەی
هەبوو شانازی بکات، بەڵام نەك
بەرامبەر خودا. 3کتێبی پیرۆز چی
دەڵێ؟ :{ئیبراهیم باوەڕی بە خودا
هێنا، ئەمەش بە ڕاستودروستی بۆی
دانرا.}
4ئەوەی کار دەکات، کرێیەکەی
بە بەرەکەت بۆ دانانرێ، بەڵکو مافی
خۆیەتی. 5ئەوەش کار ناکات، بەڵام
باوەڕی بەوە هەیە خودا خوانەناس
بێتاوان دەکات، ئەوا بەهۆی باوەڕ
بەڕاستودروست دادەنرێ. 6

هەروەك چۆن داود باس لەپیرۆزی
ئەو مرۆڤە دەكات، كە خودا
بەڕاستودروست دایدەنێت بێ هیچ
كردارێك، كاتێ دەڵێ: 7{
خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی
گوناهەكانیان بەخشراوەو هەڵەكانیان
داپۆشراوە! 8خۆزگەدەخوازرێ بەو
كەسەی خوداوەند گوناهی لەسەر
ناژمێرێ!}
9جا ئایا ئەم خۆزگەیە تەنها بۆ
خەتەنەكراوانە یاخود بۆ ئەوانەشە كە
خەتەنەنەكراون؟ چونكە باسمان كرد
بەهۆی باوەڕەوە ئیبراهیم بە
ڕاستودروست دانرا. 10بەڵام چۆن
ئەمەی بۆ دانرا؟ دوای خەتەنەكردن
یا پێش خەتەنەكردن؟ بێگومان ئەمە
دوای خەتەنەكردن نەبوو، بەڵكو
پێشی بوو. 11ئیتر ئیبراهیم نیشانەی
خەتەنەكردنی وەرگرت وەك مۆری
ڕاستودروستی بەهۆی باوەڕ، كاتێ
هێشتا خەتەنە نەكرابوو، تا ئیبراهیم
بوو بەباوكی هەموو ئەوانەی باوەڕیان
هەیەو خەتەنە نەكراون، بە
ڕاستودروستی بۆیان دابنرێ، 12
هەروەها بوو بەباوك بۆ ئەو
خەتەنەكراوانەی نەك تەنها
خەتەنەكراون، بەڵكو لەبەرئەوەی
بەڕێگای ئەو باوەڕەدا دەڕۆن كە هی
ئیبراهیمی باوكمانە، پێش ئەوەی
خەتەنە بكرێ.
13لەسەر بناغەی شەریعەت نەبوو
ئەو بەڵێنەی بەئیبراهیمو نەوەكانی
درا، تاكو ببێ بەمیراتگری جیهان،
بەڵكو لەسەر بناغەی ئەو
ڕاستودروستیە بوو كە بەهۆی
باوەڕەوەیە. 14گەر خاوەن
شەریعەتەكان تەنها میراتگر بوونایە،
ئەو كاتە باوەڕ بێ سوود دەبوو،
بەڵێنی خوداش دەشكێنرا، 15چونكە
شەریعەت دەبێتە هۆی تووڕەیی
خودا، گەر شەریعەت نەبووایە
سەرپێچی دەرنەدەكەوت.
16بۆیە بەڵێن بە باوەڕەوەیەو
بەپێی بەرەكەتە، تاكو مسۆگەر بێ بۆ
هەموو نەوەی ئیبراهیم، نەك تەنها بۆ
خاوەن شەریعەتەكان، بەڵكو بۆ ئەو
باوەڕدارانەش كە باوەڕی ئیبراهیمیان
هەیە، ئەو باوكی هەمووانە. 17
هەروەك لەكتێبی پیرۆزدا نووسراوە:
{من تۆم كرد بەباوكی زۆر
لەمیللەتان.} ئەو باوكی ئێمەیە
لەبەرچاوی ئەو خودایەی ئیبراهیم
باوەڕی پێهێنا، ئەو خودایەی
مردووان زیندوودەكاتەوە، ئەو شتانە

بانگ دەکات کە بوونیان نییە وەك
ئەوەی بوونیان هەبێ.
18هەرچەندە هیواش بڕابوو،
ئیبراهیم بە ئومێدەوە باوەڕی هێنا
کەوا دەبێ بە باوکی زۆر
لەمیللەتان، بەپێی ئەوەی پێی ووترا
بوو: {نەوەکەت بەم شێوەیە دەبێ.}
19لەگەڵ ئەوەی لەشی وەك مردوو
بوو، چونکە تەمەنی نزیکەی سەد
ساڵ بوو، هەروەها سارای ژنی
منداڵدانی مردبوو، هێشتا هەر
باوەڕی لاواز نەببوو، 20گومانی
نەبوو لەبەڵێنی خودا، بەڵکو باوەڕی
بەهێزی کردبوو، بەمەش شکۆمەندی
بۆ خودا دانا، 21بەتەواوی باوەڕی
بەوە هەبوو ئەوەی خودا بەڵێنی
پێداوە دەتوانێ بیکات، 22لەبەر ئەمە
بوو {بەڕاستودروستی بۆی دانرا. }
23ئەوەی نووسراوە: {بۆی دانرا}
تەنها لەپێناوی ئەو نەبوو، 24بەڵکو
لەپێناوی ئێمەش بوو، جا ئێمەش
بۆمان دانرا بەهۆی باوەڕمان بەخودا
ئەوەی عیسای مەسیحی لەنێو
مردووان زیندووکردەوە، 25خودا
ئەوی دایەدەست مردن لەپێناوی
گوناهەکانمان، ئینجا هەڵیساندەوە
لەپێناوی بێتاوانکردنمان.

رزگاربوون لەتووڕەیی خودا

5
کەواتە خودا لەسەر بناغەی باوەڕ
بێتاوانی کردین، بەهۆی عیسای
مەسیحی خوداوەند لەگەڵ خودا
ئاشتبووینەوە. 2جا بەهۆی عیساوە
بوو دەرگای باوەڕمان بۆ کرایەوەو
بەر ئەو بەرەکەتە کەوتین کە ئێستا
تیایداین، ئێمە شانازی دەکەین بەو
هیوایەی هەمانە لەشکۆمەندی خودا.
3بەتەنها ئەمە نا، بەڵکو لەکاتی
تەنگانەشدا شانازی دەکەین، چونکە
ئێمە دەزانین تەنگانە دان
بەخۆگرتنمان تیا دروست دەکات، 4
دان بەخۆگرتنیش ئەزمون، ئەزمونیش
هیوامان تیا دروست دەکات، 5
هیواش نابێتە هۆی شەرمەزاری،
چونکە خودا دڵمانی پڕکردووە
لەخۆشەویستی خۆی بەو ڕۆحە
پیرۆزەی بەئێمەی بەخشیوە.
6کاتێ هێشتا لاواز بووین،
لەکاتی پێویست، مەسیح لەپێناوی
خوانەناسان مرد. 7بەدەگمەن یەکێك
لەپێناوی مرۆڤێکی ڕاستودروست
دەمرێ، لەوانەیە لەپێناوی مرۆڤێکی
باش یەکێك بوێرێ بمرێ. 8بەڵام
خودا خۆشەویستی خۆی بۆ

دەرخستین، بەوەی مەسیح لەپێناوی
ئێمەدا مرد، کاتێ هێشتا گوناهبار
بووین.
9جا لەبەرئەوەی ئێستا بەخوێنی
ئەو بێتاوان بووین، لەوەش زیاتر
بەهۆی ئەو ڕزگار دەبین لەتووڕەیی
خودا! 10ئەگەر خودا ئاشتی کردینەوە
لەگەڵ خۆی بەمردنی ڕۆڵەکەی
کاتێ ئێمە دوژمنی بووین، چەند
زیاتر ئێمە کە ئاشتبووینەوە
ڕزگارمان دەبێ بەژیانی ئەو! 11نەك
تەنها بەم شێوەیە بەڵکو شادومانین
بەخودا، چونکە ئێستا بەهۆی
خوداوەندمان عیسای مەسیح لەگەڵ
خودا ئاشتبووینەوە.

ئادەم و مەسیح

12لەبەرئەمە، چۆن بەهۆی یەکێك
گوناه هاتە جیهان، بەهۆی گوناهیش
مردن، بەهەمان شێوەیە مردنیش
بۆ هەموو مرۆڤێك هات،
چونکە هەموویان گوناهیان کرد. 13
چونکە گوناه لەجیهان بڵاوبۆوە
پێش هاتنی شەریعەت، بەڵام حساب
بۆ گوناه نەدەکرا، چونکە شەریعەت
نەبوو. 14بەڵام مردن لەئادەمەوە تا
موسا حوکمڕانی دەکرد، تەنانەت
بەسەر ئەوانەش کە بەشێوەی ئادەم
گوناهیان نەکردبوو، ئەو ئادەمەی
نموونەی ئەو کەسە بوو کە دوای
دێت. 15بەڵام دیاری خودا وەك
گوناهی ئادەم نییە، چونکە مردن زۆر
مرۆڤی گرتەوە بەهۆی گوناهی
یەکێك، جا چەند زیاتر بەهۆی
مرۆڤێك کە عیسای مەسیحە زۆر
لەخەڵکی بەرەکەتی خوداو دیاری
بەرەکەت بەدەستدەهێنن. 16لێرە
جیاوازی هەیە لەنێوان ئەنجامی دیاری
خوداو گوناهی مرۆڤێك! چونکە
گوناهی یەکێك مرۆڤی بەرەو
لەناوبردن برد، بەڵام دیاری خودا
پاش چەندەها گوناه مرۆڤی بەرەو
بێتاوانی برد. 17گەر مردن بەهۆی
گوناهی یەکێك حوکمڕانی دەکرد،
ئیتر چەند زیاتر ئەوانەی پڕی
بەرەکەت و دیاری ڕاستودروستیان
وەرگرتووەو حوکمڕانی دەکەن لەم
ژیانە بەهۆی یەکێك کە عیسای
مەسیحە.
18کەواتە، چۆن یەك گوناه
هەموو مرۆڤێکی تاوانبارکرد،
بەهەمان شێوە یەك کاری
ڕاستودروست هەموو کەسێکی
بێتاوانکرد بۆ ژیان. 19چونکە چۆن

بە یاخیبوونی یەکێك زۆر کەس
گوناهبار بوو، بەهەمان شێوە
بەگوێڕایەڵی یەکێك زۆر کەس
بێتاوان دەبێ.
20ئیتر شەریعەت هاتەکایەوە تا
زۆری گوناه دەربخات، بەڵام لەگەڵ
زۆربوونی گوناه بەرەکەت زۆر
زیاتربوو. 21جا چۆن گوناه بەهۆی
مردن حوکمڕانی کرد، بەهەمان
شێوە بەهۆی بێتاوانبوون بەرەکەت
حوکمڕانی دەکات بۆ ژیانی
هەتاهەتایی بەهۆی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان.

ئازادبوون لەگوناه

6
باشە چی بڵێین؟ بەردەوام بین لەسەر
گوناه کردن بۆ ئەوەی بەرەکەتی
خودا زیاد بێت؟ 2نەخێر! ئێمە کە
گوناه تیاماندا مردووە، ئیتر چۆن
تیایدا دەژین؟ 3ئایا نازانن کاتێ ئێمە
هەموومان لەئاوهەڵکێشراین
لەعیسای مەسیح، ئەو
لەئاوهەڵکێشانە لەمردنی ئەودا بوو؟
4جا لەبەرئەمە بە لەئاوهەڵکێشانمان
لەگەڵ ئەو لەمردن نێژراین، تا چۆن
باوك بەشکۆمەندیەوە مەسیحی لەنێو
مردووان زیندووکردەوە، ئاوا ئێمەش
لەسەر ژیانێکی تازە دەڕۆین.
5گەر ئێمە لەگەڵ ئەو لەمردنی
یەکمان گرتبێ، ئەوا بێگومان
لەزیندووبوونەوەشی دەبێ لەگەڵی
یەك بگرین. 6ئەمە دەزانین: مرۆڤە
کۆنەکە تیاماندا لەخاچدرا لەگەڵ
مەسیح، تا لەشی گوناهبارمان
نەمێنێو ئیتر بەکۆیلەیی گوناه
نەمێنینەوە. 7چونکە ئەوەی مرد
لەگوناه ئازادبوو.
8جا لەبەرئەوەی لەگەڵ مەسیح
مردووین، ئێمە باوەڕمان هەیە لەگەڵ
ئەویش دەژین. 9چونکە ئێمە دڵنیاین
مەسیح لەناو مردووان هەستاوەتەوە،
جارێکی دیکە نامرێتەوە. ئیتر مردن
دەسەڵاتی بەسەریدا نییە. 10چونکە
ئەو مردنەی مرد، بۆ گوناه مرد
یەکجار، بەڵام ئەو ژیانەی دەژی بۆ
خودا دەژی.
11ئیتر ئێوەش، خۆتان بەمردوو
دابنێن سەبارەت بەگوناه، هەروەها
بەزیندوو بۆ خودا لەعیسای
مەسیحدا. 12کەواتە مەهێڵن گوناه
حوکمڕانی لەشی لەناوچووتان
بکات، تا ملکەچی ئارەزووەکانی
بن. 13ئەندامانی لەشتان پێشکەش

مەکەن بۆ گوناه، تا ببێت بەئامێرێك
بۆ خراپەکاری، بەڵکو خۆتان
پێشکەشی خودا بکەن، چونکە
ئێوەی لەمردنەوە بۆ ژیان هێناوە،
ئەندامانی لەشتان بۆ خودا دانێن وەك
ئامێرێك بۆ ڕاستودروستی. 14
لەمەولا گوناه هیچ دەسەڵاتی
بەسەرتان نەماوە، چونکە ئێوە لەژێر
سایەی شەریعەت نین، بەڵکو لەژێر
سایەی بەرەکەتن.

کۆیلەکانی چاکە

15کەواتە چی؟ ئایا هەڵە بکەین
چونکە ئێمە لەژێر سایەی شەریعەت
نین بەڵکو لەژێر سایەی بەرەکەتین؟
نەخێر! 16ئایا نازانن ئێوە کاتێ خۆتان
پێشکەش دەکەن وەك کۆیلەی
ملکەچ، دەبن بەکۆیلەی ئەوەی
ملکەچن بۆی، جا یان بۆ گوناه کە
بەرەو مردنتان دەبات، یاخود بۆ
گوێڕایەڵی کە بەرەو
ڕاستودروستیتان دەبات؟ 17بەڵام
سوپاس بۆ خودا، لەگەڵ ئەوەی
کۆیلەی گوناه بوون، بەهەموو دڵتان
ملکەچی ئەو شێوە فێرکردنە بوون
کە وەرتانگرتبوو. 18ئێوە
سەربەستبوون لەگوناه، بوون
بەکۆیلەی ڕاستودروستی.
19لێرە وەك مرۆڤێك قسە دەکەم
بەهۆی لاوازی لەشتان. ئیتر چۆن
لەپێشا لەشتان پێشکەش کرد وەك
کۆیلەی گلاوی‌و خراپەکاری،
بەهەمان شێوە ئێستا لەشتان پێشکەش
بکەن وەك خزمەتکاری
ڕاستودروستی بۆ پاكو پیرۆزی. 20
کاتێ ئێوە کۆیلەی گوناه بوون،
سەربەست بوون سەبارەت
بەڕاستودروستی. 21 ئەو کاتە
چیتان دەسکەوت لەو شتانەی ئێستا
شەرمی لێدەکەن، کە کۆتاییەکەی
مردنە؟ 22بەڵام ئێستا ئازاد بوون
سەبارەت بەگوناه، بوون بەکۆیلەی
خودا، جا ئێوە لەبەرهەمی پاكو
پیرۆزی دەچننەوە، کە ئەنجامەکەی
ژیانی هەتاهەتاییە. 23چونکە کرێی
گوناه مردنە، بەڵام دیاری خودا
ژیانی هەتاهەتاییە لەعیسای مەسیحی
خوداوەندمان.

ئازادبوون لەشەریعەت

7

ئەی برایان، ئایا ئێوە نازانن – چونکە
من بۆ ئەوانەی لەشەریعەت دەزانن
دەدوێم –شەریعەت تەنها ئەوەندە

دەسەڵاتی بەسەر مرۆڤ هەیە تا
زیندووە؟ 2ژنێك كە شووی كردبێ
بەهۆی شەریعەت بەمێردەكەیەوە
دەبەستریێتەوە هەتا مێردەكەی
زیندووە، بەڵام كاتێ مرد، ئەوسا
ئازاد دەبێ لەشەریعەتی شووكردن. 3
جا لەبەرئەمە تا مێرد زیندووە گەر
ژن پیاوێكی دیكەی هەبێ،
بەداوێنپیس ناودەبرێ، بەڵام گەر
مێرد بمرێ، ئەوسا ژن سەربەست
دەبێ لەشەریعەتی ژنو مێردایەتی،
تەنانەت گەر ببێ بەهی پیاوێكی كەش
بەداوێنپیس دانانرێ.
4ئەی برایان، ئاوا ئێوەش بەهۆی
لەشی مەسیح بوون بەمردوو لەلایەن
شەریعەتەوە، تا ببن بەهی یەكێكی
كە، بەهی مەسیح خۆی، ئەوەی
لەناو مردووان هەستایەوە، تا
بەرووبوومتان هەبێ بۆ خودا. 5كاتێ
بەپێی لەش دەژیاین، ئەوسا ئارەزووە
خراپەكانمان كە شەریعەت
دەریخستووە كاری لەئەندامەكانی
لەشمان دەكرد، تا بۆ مردن
بەرووبووم بدەین. 6بەڵام ئێستا ئازاد
بووین لەشەریعەت، بەمردن
سەبارەت بەوەی ئێمەی
بەستبووەوە، بۆ ئەوەی بەڕێگای
نوێی ڕۆح خزمەت بكەین، نەك
بەڕێگای كۆنی شەریعەتی نووسراو.

شەریعەت پیرۆزە

7كەواتە چی بڵێین؟ ئایا
شەریعەت گوناهە؟ نەخێر! من
گوناهم نەدەزانی بەهۆی شەریعەتەوە
نەبێ. هەروەها من ئارەزووی
﴿خراپ﴾م نەدەزانی گەر شەریعەت
نەیووتایە: {ئارەزوو مەكە!} 8بەڵام
گوناه ئەم ڕاسپاردەیەی وەك هەل
بەكارهێنا ئیتر هەموو ئارەزوویەكی
لەمندا ووروژاند، چونكە گوناه بەبێ
شەریعەت مردووە. 9من لەپێشا بەبێ
شەریعەت دەژیام، بەڵام كاتێ
ڕاسپاردە هات، گوناه ژیاو منیش
مردم. 10ئەو ڕاسپاردەیەی مەبەست
بوو لێی ژیان بهێنێ، هەرخۆی
مردنی هێنا، 11چونكە گوناه
ڕاسپاردەكەی وەك هەلێك
بەكارهێناو منی پێخەڵەتاندو
كوشتمی. 12كەواتە شەریعەت
پیرۆزە*، هەروەها ڕاسپاردەش
پیرۆزو دادپەروەرو باشە. 13ئایا
ئەوەی باشە، بۆتە هۆی مردنم؟
نەخێر! بەڵام گوناه، تا دەركەوێ
گوناهە، لەشتی باش مردنی بۆ

هێنام، تا بەهۆی ڕاسپاردەوە گوناه
ببێ بەهەڵەیەکی گەورە.

ئەی منی مرۆڤی بەدبەخت!

14ئێمە دەزانین شەریعەت شتێکی
ڕۆحییە، بەڵام من دونیاییمو وەك
کۆیلە فرۆشراوم بە گوناه. 15ئەوەی
دەیکەم تێی ناگەم، چونکە ئەوەی
دەمەوێ نایکەم، بەڵکو ئەوەی ڕقم
لێیەتی ئەوە دەکەم. 16جا ئەگەر ئەوە
بکەم کە نامەوێ، ئەوسا داندەنێم
بەباشی شەریعەت. 17کەواتە ئێستا،
ئیتر ئەوە من نیم وادەکەم، بەڵکو ئەو
گوناهەی لەمن نیشتەجێیە. 18چونکە
دەزانم لەمندا، واتە لەلەشم چاکە
ناژی. من دەمەوێ ئەو چاکەیە بکەم،
بەڵام ناتوانم بیکەم. 19من ئەو چاکەی
دەمەوێ نایکەم، بەڵام ئەو خراپەی
نامەوێ ئەوەیە دەیکەم. 20گەر هاتوو
شتێکم کرد کە نامەوێ، ئیتر ئەوە
من نیم ئەو شتە دەکات، بەڵکو ئەو
گوناهەیە کە لەمن نیشتەجێیە.
21من وای دەبینم وەك یاسای
لێهاتووە، ئەویش ئەوەیە من دەمەوێ
کاری چاکە بکەم بەڵام خراپە
لەتوانامدایە. 22چونکە من بەقووڵایی
ناوەڕۆکم دڵشادم بەشەریعەتی
خودا، 23بەڵام من هەست
بەیاسایەکی تر دەکەم لەئەندامانی
لەشم دایە بەربەرەکانی ئەو یاسایە
دەکا کە لەمێشك دایە، وام
لێدەکات ببم بەدیلی ئەو یاسایەی
گوناه کە لە ئەندامانی لەشم
نیشتەجێیە. 24ئەی منی مرۆڤی
بەدبەخت! کێ لەم لەشەی مردن
ڕزگارم دەکات؟ 25سوپاس بۆ خودا
بەهۆی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان!

بۆیە ئیتر من بەخۆم بەمێشك
خزمەتی شەریعەتی خودا دەکەم،
بەڵام بەلەش یاسای گوناه.

ئازادبوون لەمردن

8
بۆیە لەمەولا ئەوانەی لەعیسای
مەسیحن تاوانبار ناکرێن، 2چونکە
بەهۆی عیسای مەسیح یاسای ڕۆحی
ژیان، ئازادم دەکات لەیاسای گوناهو
مردن. 3چونکە ئەوەی لەتوانای
شەریعەت نەبوو، لەش لاوازی
کردبوو، خودا هێنایەدی کاتێ
ڕۆڵەکەی نارد لەشێوەی لەشێك
لە لەشی گوناهباری ئێمە دەکات،
ئەوسا ئەو لەبەر گوناه، حوکمی‌دا

بەسەر ئەو گوناهەی لە لەشدایە، [4]تا
ڕاستودروستی شەریعەت لەئێمەدا
بێتەدی، کە بەپێی ڕۆح ڕەفتار
دەکەین نەك بەپێی لەش.
[5]جا ئەوانەی بەپێی لەش دەژین
کاروباری لەش مێشکی پڕکردوون،
هەروەها ئەوانەی بەپێی ڕۆح دەژین
کاروباری ڕۆح مێشکی پڕکردوون.
[6]چونکە بایەخدان بەلەش مردنە،
بەڵام بایەخدان بەڕۆح ژیانو ئاشتییە،
[7]بۆیە بایەخدان بەلەش دوژمنایەتییە
لەگەڵ خودا، چونکە ملکەچ
ناکات بۆ شەریعەتی خودا،
لەبەرئەوەی ناتوانێ. [8]جا ئەوانەی
لەژێر دەسەڵاتی لەشدان ناتوانن
خودا ڕازی بکەن.
[9]گەر ڕۆحی خودا لەناوەڕۆکتان
بێ، ئەوا ئێوە لەژێر دەسەڵاتی لەش
نین، بەڵکو لەژێر دەسەڵاتی
ڕۆحدان. ئیتر هەر یەکێك ڕۆحی
مەسیحی نەبێ، ئەوا سەر بەمەسیح
نییە. [10]گەر مەسیح لەئێوەدا بێ،
هەرچەندە لەش بەهۆی گوناه
مردووە، بەڵام ڕۆحتان زیندووە
بەهۆی ڕاستودروستی. [11]گەر ئەو
ڕۆحەتان تێدا بژی کە عیسای لەنێو
مردووان زیندووکردەوە، ئاواش
ئەوەی مەسیحی لەنێو مردووان
زیندووکردەوە لەشی لەناوچووتان
زیندوو دەکاتەوە بەهۆی ڕۆحیەوە کە
تیاتان نیشتەجێیە.
[12]کەواتە ئەی برایان ئێمە
قەرزارین، بەڵام قەرزاری لەش نین،
تا بەپێی لەش بژین. [13]گەر ئێوە بەپێی
لەش بژین دەمرن، بەڵام گەر بەڕۆح
کردارەکانی لەشتان مراند ئەوسا
دەژین. [14]چونکە هەموو ئەوانەی
ڕۆحی خودا ڕابەرایەتیان دەکات،
ڕۆڵەی خودان. [15]ئێوە ڕۆحی
کۆیلەییتان وەرنەگرتووە، تاوەکو
بترسن، بەڵکو ڕۆحی ڕۆڵەییتان
وەرگرتووە، کە بەهۆیەوە هاوار
دەکەین: (بابە! باوکە!) [16]ئەو ڕۆحە
خۆی شایەتی دەدا لەگەڵ ڕۆحمان
ئێمە ڕۆڵەی خوداین. [17]جا گەر
ڕۆڵە بین، میراتگریشین، بەواتای
میراتگری خوداو بەشداری میراتی
مەسیح، گەر ئێستا بەشداری ئەو
بکەین لەئازارکێشان، بۆ ئەوەیە
بەشداری لەشکۆمەندیەکەشی
بکەین.

شکۆو مەزنی داهاتوو

[18]من دڵنیام ئازاری ئێستا هیچ

نییە گەر بەراورد بکرێ لەگەڵ ئەو
شکۆمەندیەی لەداهاتوو پێمان
ڕادەگەیەنرێ. [19]لەبەرئەوە
دروستکراو بەپەرۆشەوە چاوەڕێی
ئەو ڕۆژە دەکات کە خودا ڕۆڵەکانی
دەستنیشان بکات. [20]ملکەچی
دروستکراو بۆ شتی هیچوپووچ
بەئارەزووی خۆی نەبوو، بەڵکو
بەخواستی ئەوە بوو کە ملی پێکەچ
کرد، بەهیوای ئەوەی [21]دروستکراو
لەکۆیلەیەتی گەندەڵی ئازاد بێ بەرەو
ئەو سەربەستییە شکۆدارەی بۆ
ڕۆڵەکانی خودایە.
[22]ئێمە دەزانین هەموو
دروستکراو تاوەکو ئێستا دەناڵێنێ
وەك ئەوەی ژانیان گرتبێ. [23]تەنها
ئەمە نا، بەڵکو ئێمەش کە پێشەبەرەی
ڕۆحی پیرۆزمان هەیە، بە پەرۆشەوە
چاوەڕێی ئەوە دەکەین خودا ئێمە
بەمنداڵی خۆی دابنێ، لەشمان
بەخوێن بکڕێتەوە. [24]ئێمە بەئاواتەوە
ڕزگارمان بوو. بەڵام ئاواتی بینراو
ئاوات نییە، جا چۆن ئاوات بەشتێك
[25]دەخوازرێ لەبەردەستدایە؟
بەڵام گەر ئێمە ئاواتی شتێك
بخوازین کە لەبەردەستمان نییە،
ئەوسا بەدان بەخۆگرتنەوە چاوەڕێی
دەکەین.
[26]هەروەها ڕۆحی پیرۆزیش
یارمەتی بێ هێزیمان دەدات. چونکە
ئێمە نازانین بەچ شێوەیەك پێویستە
نوێژ بکەین، بەڵام ڕۆحی پیرۆز خۆی
بۆمان دەپاڕێتەوە لای خودا
بەشێوەیەك بەدەم باس ناکرێ. [27]جا
خودا ئەوەی دڵ دەپشکنێ، دەزانێ
بیرکردنەوەی ڕۆحی پیرۆز چییە،
ئەو خۆی دەپاڕێتەوە بۆ برا
پیرۆزەکان، بەپێی خواستی خودا.
[28]ئێمە دەزانین لە هەموو شتێکدا
خودا لەپێناوی خێرو چاکەی ئەوانە
کاردەکات کە خۆشیان دەوێ،
ئەوانەی بەپێی مەبەستی خۆی بانگی
کردوون. [29]ئەوانەی لەپێشا ناسیانی،
لەپێشا دیاریکردن، تا وەك وێنەی
ڕۆڵەکەی ئەویان لێبێت، تا عیسا ببێ
بە نۆبەرە لەنێو خوشكو برایانی
زۆر. [30]ئەوانەی لەپێشا دیاریکردن،
بانگیکردن، ئەوانەی بانگیکردن
بێتاوانیکردن، ئەوانەی بێتاوانی
کردن، شکۆداری کردن.
[31]دوای ئەمە، ئیتر چی بڵێین؟
گەر خودا لەگەڵمان بێت، ئیتر کێ
دژمانە؟ [32]ئەوەی دەستی بەڕۆڵەکەی
خۆی نەگرت، بەڵکو لەپێناوی

هەمووان پێشکەشی کرد، ئیتر چۆن
لەگەڵ ئەو هەموو شتێکمان ناداتێ؟
33جا کێ دەتوانێ تاوان بخاتە پاڵ
هەڵبژێرراوانی خودا؟ ئەوەی بێتاوان
دەکات خودایە. 34هەروەها کێ
دەتوانێ تاوانباریان بکات؟ عیسای
مەسیح نییە ئەوەی لەپێناوی ئەواندا
مرد، بەڵکو لەمەش زیاتر ئەو بوو
لەناو مردووان هەستایەوەو
لەلای دەستە ڕاستی خودا دانیشت،
هەر ئەویش نییە نوێنەری ئێمەیەو
بۆمان دەپاڕێتەوە؟ 35ئیتر کێ
دەتوانێ لەخۆشەویستی مەسیح
جیامان بکاتەوە؟ ناخۆشیو تەنگانە
یاخود چەوسانەوەو برسێتیو
ڕووتیو ترسو شمشێر؟ 36هەروەك
لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {وەك
مەڕێك بیانەوێ سەری ببڕن، بەهۆی
تۆوە هەموو ڕۆژێك ڕووبەڕووی
کوشتن دەبینەوە!} 37بەڵام ئێمە
لەهەموو ئەم شتانە لەسەرکەوتووان
مەزنترین بەهۆی ئەوەی ئێمەی خۆش
دەوێ. 38من دڵنیام نەمردنو
نەژیان، نەفریشتەکانو
نەسەرۆکەکانی ڕۆحە بەدکارەکان،
نەشتەکانی ئێستاو نەشتەکانی
داهاتوو، نەهێزەکان، 39نەبەرزیو
نزمی، نەهیچ شتێك لەهەموو
دروستکراوان، ناتوانێ جیامان
بکاتەوە لەخۆشەویستی خودا،
ئەوەی لەعیسای مەسیحی
خوداوەندمانە.

ئایا ووشەی خودا نایەتەدی؟

9
من لەمەسیح ڕاستی دەڵێمو درۆ
ناکەم، ڕۆحی پیرۆزیش شایەتی
ویژدانمە، 2کە زۆر دڵتەنگمو
لەدڵم ئازارێکی بێبڕانەوە هەیە،
3چونکە هیوام دەخواست خۆم
نەفرەتم لێ بکرایەو لەمەسیح بێبەش
بوومایە لەپێناوی خوشكو برایانم،
ئەوانەی لەڕەگەزی منن بەپێی لەش.
4ئەوانە ئیسرائیلیەکانن، ڕۆڵەیەتیو
شکۆمەندیو پەیمانەکانو وەرگرتنی
شەریعەتو خواپەرستیو بەڵێنەکان
بۆ ئەوانە، 5هەروەها باوباپیران
دەگەڕێنەوە بۆ ئەوان، مەسیحیش
بەپێی لەش لەوان پەیدا بووە، خودایە
بەسەر هەموو شتێك، پیرۆزە تاهەتایە!
ئامین.
6مەبەست ئەوە نییە ووشەی
خودا نایەتەدی. چونکە هەموو
ئەوانەی نەوەی ئیسرائیلن،

ئیسرائیلی نین، 7هەروەها هەموو
ئەوانەی نەوەی ئیبراهیمن ڕۆڵەی
نین، بەڵکو هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {بەهۆی ئیسحاق
نەوەکەت ناودەبرێ.} 8مەبەست
لەمەش ئەوەیە: ئەوانەی ڕۆڵەی
لەشن ڕۆڵەی خودا نین، بەڵکو تەنها
ڕۆڵەکانی بەڵێن بەنەوەی ئیبراهیم
دادەنرێن. 9دەقی بەڵێنەکەش ئەمەیە:
{لەکاتی دیاریکراو دەگەڕێمەوە،
ساراش کوڕێکی دەبێ.} 10بەڵام
بەتەنها ئەمە نا، بەڵکو ڕفقەش
لەیەکێك سکی بوو کە ئیسحاقی
باوکمانە، 11هێشتا دوو کوڕەکە
لەدایك نەبوو بوونو چاکەو
خراپەیان نەکردبوو، ئەمەش تا
مەبەستی خودا لەهەڵبژاردن بمێنێتەوە،
نەك لەسەر بناغەی کردار، بەڵکو
لەسەر بناغەی بانگکردن، 12لەلایەن
خوداوە پێی ووترا: {کوڕی گەورە
خزمەتی کوڕی بچووك دەکات}، 13
هەروەك نووسراوە: {یاقوبم
خۆشویست، بەڵام ڕقم لەعیسو بوو.
}

بەزەیی خودا

14کەواتە، چی بڵێین؟ ئایا خودا
زۆردارە؟ نەخێر! 15چونکە خودا
بەموسای ووت: {بەزەییم دێتەوە
بەوەی دەمەوێ بەزەییم پێیبێتەوە،
دڵنەوایی ئەوە دەکەم کە دەمەوێ
دڵنەوایی بکەم.} 16کەواتە، شتەکە
پشت بەئارەزوو و هەوڵدانی مرۆڤ
نابەستێ، بەڵکو تەنها پشت بە
بەزەیی خودا دەبەستێ. 17جا کتێبی
پیرۆز بە فیرعەون دەڵێ: {تۆم
بەرزکردەوە تاوەکو توانای خۆم
لەتۆدا دەرخەمو ناوم لەهەموو
زەوی بڵاوبێتەوە.} 18کەواتە خودا
بەزەیی بەو کەسە دێتەوە کە خۆی
دەیەوێ، دڵی ئەو کەسە ڕەق دەکات
کە خۆی دەیەوێ.
19یەکێکتان پێم دەڵێ: (ئیتر
بۆچی خودا سەرزەنشتمان دەکات؟
چونکە کێ دەتوانێ دژی خواستی
ڕاوەستێ؟) 20 تۆ کێیت ئەی مرۆڤ
هەتا وەڵامی خودا بدەیتەوە؟ ئایا
شتێکی دروستکراو
بەدروستکەرەکەی دەڵێ: بۆچی وا
دروستت کردووم؟ 21ئایا
گۆزەدروستکەر دەسەڵاتی بەسەر قوڕ
نییە تا لەهەمان قوڕ گۆزەیەك بۆ
مەبەستی ڕێزو گۆزەیەك بۆ مەبەستی
سووك دروست بکات؟

22کەواتە چییە ئەگەر خودا
بیەوێ تووڕەیی دەربخاو توانای خۆی
ئاشکرا بکا، بەهەموو دان
بەخۆداگرتنێکەوە بەرگەی جامی
تووڕەی خۆی کە ئامادەیە بۆ
لەناوبردن بگرێ؟ 23ئەگەر ئەمەی
کرد تا دەوڵەمەندی شکۆی خۆی
ئاشکرا بکات لە جامی بەزەیی
خۆیدا کە لەپێشەوە ئامادەی کرد
بوو بۆ شکۆمەندی، 24ئەوەی ئێمەش
بانگکراوین بۆی، نەك تەنها
لەجوولەکەکان بەڵکو
لەمیللەتانیش؟ 25هەروەك چۆن
خودا بەهۆی هۆشەعی پێغەمبەری
خۆی دەڵێ: {دەمەوێ ئەو گەلە
بانگ بکەم وەك گەلی خۆم کە گەلی
من نین، هەروەها ئەوە بکەم بە
خۆشەویستی خۆم کە خۆشەویست
نییە.} 26جا لەکوێ بەوان ووترا: {
ئێوە گەلی من نین، ئەوسا ئەوان
لەوێ بەرۆڵەی خودای زیندوو
ناودەبرێن.} 27بەڵام ئەشعیا هاوار
دەکاتو دەربارەی ئیسرائیل دەڵێ:
{گەر ژمارەی ڕۆڵەکانی ئیسرائیل
بەقەدەر لمی دەریا بێ، تەنها
ژمارەیەکی کەم ڕزگاریان دەبێ، 28
چونکە خوداوەند حوکمی خۆی
بەدادپەروەریو بەخێرایی بەسەر
زەویدا دەهێنێ.} 29ئیتر چۆن ئەشعیا
لەپێشا ووتویەتی: {گەر خوداوەندی
دەسەڵاتدار نەوەی بۆ نەهێشتباینەوە،
وەك سەدومو عەمورەمان لێدەهات.
}

30کەواتە کورتەی ئەم قسانە
چییە؟ ئەو میللەتانەی بەدوای
ڕاستودروستی نەگەڕان،
ڕاستودروستیان بەدەستهێنا
بەهۆی باوەڕ. 31کەچی
ئیسرائیلیەکان، هەرچەندە دوای ئەو
ڕاستودروستییە کەوتبوون ئەوەی
لەشەریعەتەوە بوو، بەڵام نەیانتوانی
بەدەستیبهێنن. 32بۆچی؟ چونکە
هەوڵدانەکەیان لەسەر بناغەی باوەڕ
نەبوو، بەڵکو لەسەر بناغەی کردار
بوو. ئەوسا بەبەردی کۆسپ پێیان
هەڵکەوت، 33هەروەك چۆن کتێبی
پیرۆز دەڵێ: {ئەوەتا من لەشاری
داود* بەردی کۆسپو بەردی
کەوتن دادەنێم، بەڵام ئەوەی باوەڕی
پێدەهێنێ شەرمەزار نابێ.}

10

ئەی برایان، ئاواتی دڵمو نویژەکانم
بۆ خودا لەپێناوی ڕزگاربوونی

ئەوانە. 2شايەتيان بۆ دەدەم ئەوان
دڵگەرمن بۆ خودا، بەڵام بەزانينەوە
نا. 3جا چونكە ڕاستودروستی
خودايان نەدەزانی، ئيتر هەوڵی
ڕاستودروستی خۆياندا بەڕێگای
تايبەتی خۆيان، ئەوسا ملكەچ نەبوون
بۆ ڕاستودروستی خودا. 4چونكە
شەريعەت بەمەسيح تەواو بوو بۆ
ڕاستودروستی هەموو ئەوانەی
باوەڕی پێدەهێنن.

ڕزگاری بۆ هەمووان

5موسا دەربارەی ئەو
ڕاستودروستيەی بەپێی شەريعەتە
نووسيويەتی: {هەر كەسێك ئەمانە
بكات، پێی دەژی.} 6بەڵام ئەو
ڕاستودروستيەی لەباوەڕەوەيە
دەڵێ، لەدڵتدا مەڵێ: {كێ
سەردەكەوێ بۆ ئاسمان؟} تا مەسيح
بهێنێتە خوارەوە، 7ياخود: {كێ
دادەبەزێ بۆ ناو بيری بێبن؟} هەتا
مەسيح لەناو مردووان بهێنێتە
دەرەوە. 8بەڵام چی دەڵێ؟ {ووشەی
خودات لێنزيكە، لەسەر لێوانتەو
لەدڵتدايە}، ئەم ووشەيەش ئەو
ووشەی باوەڕەيە كە
بڵاوی‌دەكەينەوە. 9چونكە گەر بەدەم
دانت پيانا عيسا خوداوەندە،
هەروەها لەدڵەوە باوەڕت هێنا خودا
لەناو مردووان زيندووی
كردووەتەوە، ئەوسا ڕزگارت دەبێ.
10چونكە بەدڵ باوەڕهێنان بەرەو
ڕاستودروستيت دەبات، دانپيانان
بەدەم بەرەو ڕزگاربوونت دەبات. 11
چونكە كتێبی پيرۆز دەڵێ: {هەر
كەسێك باوەڕی پێ بهێنێ، شەرمەزار
نابێ.} 12چونكە جياوازی نيیە
لەنێوان جوولەكەو يۆنانی،
لەبەرئەوەی هەمان خوداوەند بۆ
هەموانە، ئەويش لەدەوڵەمەندی
خۆی دەڕژێنێ بەسەر ئەوانەی
هاواری بۆ دەبەن. 13چونكە {هەر
كەسێك بەناوی خوداوەندەوە بانگ
بكات ڕزگاری دەبێت.}
14بەڵام چۆن هاواری بۆ دەبەن
گەر باوەڕی پێنەكەن؟ هەروەها
چۆن باوەڕ دەكەن بەيەكێك گەر
ناويان نەبيستبێ، كەواتە چۆن ناوی
ئەو دەبيستن بێ مزگێنی‌دەر؟ 15
هەروەها چۆن مزگێنی دەدەن گەر
نەنێررابن؟ هەروەك لەكتێبی پيرۆزدا
نووسراوە: {چەند جوانە پێيەكانی
ئەوانەی مزگێنی‌دەدەن!}
16بەڵام هەموويان گوێڕايەڵی

مزگێنی نەبوون. چونکە ئەشعیا
دەڵێ: {خوداوەند، کێ باوەڕ
دەکات بەو هەواڵەی لەئێمە
بیستیان؟} 17کەواتە باوەڕ بەهۆی
بیستن پەیدا دەبێ، بیستنیش
لەڕاگەیاندنی ووشەکانی مەسیح
دێت. 18من پرسیار دەکەم: ئایا ئەوان
گوێیان لێنەبوو؟ بێگومان گوێیان
لێبوو، {دەنگیان بەهەموو زەوی
گەیشتو ووشەکانیان بەوپەڕی
جیهان.} 19دیسان دەپرسم: ئایا
نەوەی ئیسرائیل تێنەگەیشتن؟ کە
یەکەم جار موسا ووتی: {من واتان لێ
دەکەم حەسوودی ببەن بەوانەی گەل
نین، بە گەلێکی نەزان توڕەتان
دەکەم.} 20هەروەها ئەشعیا
بەچاونەترسیەوە دەڵێ: {دۆزرامەوە
لەلایەن ئەوانەی بەدوامدا
نەدەگەڕان، هەروەها بۆ ئەوانەی
لەمنیان نەدەپرسیەوە دەرکەوتم.} 21
بەڵام دەربارەی ئیسرائیل دەڵێ: {
بەدرێژایی ڕۆژ دەستم بۆ گەلێکی
یاخیبووی بەربەرەکانیکەر ڕاکێشا.
}

ئایا خودا گەلەکەی ڕەتکردەوە؟

11

ئینجا پرسیار دەکەم: ئایا خودا
گەلەکەی خۆی ڕەتکردەوە؟
نەخێر شتیوا نییە! منیش
ئیسرائیلیم، لەنەوەی ئیبراهیم
لەتیرەی بنیامینم. 2خودا گەلەکەی
ڕەتناکاتەوە کە لەپێشا ناسیویەتی.
ئایا نازانن کتێبی پیرۆز دەربارەی
ئەلیاس پێغەمبەر دەڵێ چی؟ کاتێ
شکاتی لەجوولەکەکان کرد لەلای
خوداو ووتی: 3{ئەی خوداوەند،
جوولەکەکان پێغەمبەرەکانی تۆیان
کوشت، هەروەها قوربانگاکانی
تۆیان ڕووخاند، من بەتەنها
ماومەتەوە، دەیانەوێ بمکوژن.} 4
بەڵام دەنگی خودا چۆن وەڵامی
دایەوە؟ {حەوت هەزار پیاوم بۆ خۆم
هێشتۆتەوە ئەوانەی چۆکیان نەداوە
بۆ بتی بەعل.} 5ئێستاش هەروایە
بەهۆی بەرەکەتەوە بەشێك
هەڵبژێرراون تا بمێننەوە. 6بەڵام گەر
ئەمە بەبەرەکەت بووبێ، ئیتر
بەکرداری خۆمان نییە، ئەگینا
بەرەکەت، بەرەکەت نییە. 7کەواتە
دوای ئەمە چی؟ ئەوەی ئیسرائیل
هەوڵی بۆ دەدا دەستی نەکەوت،
بەڵکو هەڵبژێرراوان دەستیانکەوت،
بەڵام ئەوانی دیکە دڵیان ڕەق ببوو، 8

هەروەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {
خودا هەتا ئەمڕۆ ڕۆحی سستی
داونەتێ، چاوی داونەتێ پێی نەبینن‌و
گوێی داونەتێ پێی نەبیستن، هەتا
ئەمڕۆش.} [9]هەروەها داود دەڵێ: {با
خوانەکەیان تەڵەو داو بێت بۆیان،
ببێت بەکۆسپ‌و سزا بۆیان. [10]با
بەرچاویان تاریك بێ تا نەبینن،
هەمیشە پشتیان چەماوە بێت تاهەتایە.
}

ڕزگاربوونی ناجوولەکەکان

[11]بۆیە دەپرسم: ئایا
جوولەکەکان قاچیان هەڵخلیسکا
بۆ ئەوەی بکەون؟ نەخێر بەهیچ
جۆرێ! بەڵکو بەیاخیبوونیان
ڕزگاری هاتەکایەوە بۆ میللەتان
﴿ناجوولەکەکان﴾، تاکو حەسوودی
ئیسرائیل دابگرێ. [12]جا گەر
یاخیبوونیان دەوڵەمەندی بێ بۆ
جیهان، کەوتنیان دەوڵەمەندی بۆ
میللەتان، ئەی ژمارەی تەواویان
چەند دەوڵەمەندی زیاتر دەهێنێ؟ [13]
ئێستا من بەمیللەتان دەڵێم:
چونکە من بۆ میللەتان نێرراوم ،
شانازی بەخزمەتەکەم دەکەم، [14]تا
ڕۆڵەکانی نەتەوەکەم حەسوودی
بیانگرێ‌و هەندێکیان ڕزگار بکەم.
[15]چونکە گەر هاتوو ڕەتکردنەوەیان
هەڵێك بێ بۆ ئاشتبوونەوەی جیهان،
ئایا قەبوڵکردنیان لەلایەن خوداوە
وەك زیندووبوونەوە نییە لەمردن؟ [16]
گەر بەشی یەکەمی هەویر پیرۆز بێ،
ئەوسا هەموو هەویرەکە پیرۆز دەبێ.
هەروەها گەر ڕەگی درەخت پیرۆز
بێ، ئەوسا لقەکانیش پیرۆزن. [17]گەر
هاتوو هەندێ لقی دار زەیتونێك
بڕایەوە، تۆش وەك زەیتونێکی کێوی
تیایدا موتوربە کرای، ئەوسا بەمە
بەشداری دەکەی لەڕەگ‌و پیت‌و
بەرەکەتی، [18]شانازی مەکە بەسەر
لقە بڕاوەکان. گەر هاتوو شانازیت
کرد بەخۆتەوە، ئەوسا دەبێ بزانی کە
تۆ ڕەگی درەختەکەت هەڵ
نەگرتووە، بەڵکو ئەوە تۆی
هەڵگرتووە. [19]گەر بڵێی: (ئەو لقانە
بڕاونەتەوە تاکو من موتوربە بکرێم.)
[20]ئەمە ڕاستە. ئەوان بڕانەوە بەهۆی
بێباوەڕییان، بەڵام تۆ بەهۆی باوەڕ
جێگیر بووی. لەخۆبایی مەبە، بەڵکو
بترسە. [21]گەر خودا لقی بنەڕەتی
درەختەکە نەهێڵێتەوە ئەوسا تۆش
ناهێڵێتەوە. [22]بۆیە دڵنەرمی‌و توندی
خودا لەبەرچاو بگرە: توندییەکەی

بۆ ئەو کەسانەیە کە کەوتن، بەڵام
دڵنەرمییەکەی بۆ تۆیە، ئەگەر
لەدڵنەرمی جێگیر بیت، ئەگینا تۆش
وەك ئەو لقانە دەبڕێیتەوە. 23دیسان
جوولەکەکانیش، گەر بەردەوام نەبن
لەسەر بێباوەڕییان، موتوربە
دەکرێن، چونکە خودا توانای
ئەوەی هەیە جارێکی کە موتوربەیان
بکات. 24چونکە گەر تۆ لەدار
زەیتونێکی کێوی بڕابیتەوە،
بەپێچەوانەی سروشتەوە لەدار
زەیتونێکی چاك موتوربە کرای، ئاخۆ
دەبێ چەند ئاسانتر بێ بۆ ئەوانەی
خۆیان سەر بەدار زەیتونە چاکەکەن
هەتا تیایدا موتوربە بکرێن.

بەزەیی خودا بۆ هەمووانە

25ئەی برایان، من نامەوێ ئێوە
ئەو نهێنییە نەزانن، هەتا خۆتان بەدانا
نەزانن لەبۆچوونتان، ئەویش ئەوەیە
کە بەشێك لەئیسرائیل دڵیان ڕەق
بوو، تا تەواوی ژمارەی میللەتان
دێن، 26ئیتر بەم شێوەیە هەموو
ئیسرائیل ڕزگاری دەبێ، بەپێی ئەوەی
لە کتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {
لەشاری داودەوە ڕزگارکەر دێت،
خوانەناسی ناهێڵێ لە ناو یاقوب. 27
ئەمەش پەیمانمە لەگەڵیان، کاتێ
گوناهەکانیان دەسڕمەوە.} 28
جوولەکەکان بەگوێرەی مزگێنی
دوژمنن لەپێناوی ئێوەدا، بەڵام
بەگوێرەی هەڵبژاردن خۆشەویستن
لەپێناوی باوباپیران، 29چونکە خودا
هەرگیز لەبەخشینو بانگ کردنی
خۆی پاشگەز نابێتەوە. 30جا چۆن
ئێوە لەپێشا لەخودا یاخیبوونو
ئێستا خودا بەزەیی پێتانهاتەوە
بەهۆی یاخیبوونی ئەوان، 31بەهەمان
شێوە ئەوانیش ئێستا لەخودا
یاخیبوون، تا بەزەیی پێیان بێتەوە
وەك بەزەیی بەئێوە هاتەوە. 32چونکە
خودا هەموو مرۆڤی لە یاخیبووندا
بەندکرد هەتا بەزەیی بە هەموویان
بێتەوە.

33ئای چەند قووڵە دەوڵەمەندیو
دانایيو زانیاری خودا! هەروەها
چەند دوورە پشکنینی حوکمەکانیو
تێگەیشتنی ڕێگاکانی!

34{چونکە کێ لەبیروڕای
خوداوەندی زانی؟ یاخود کێ
تەگبیرکەریبوو؟}

35{یاخود کێ شتێکی
پێبەخشیوە هەتا بیداتەوە؟}

36چونکە هەموو شتێك لەئەوەو

بەهۆی ئەوەو بۆ ئەو دەبێ. بۆ ئەوە
شکۆمەندی تاهەتایە. ئامین.

قوربانیەکی زیندوو

12
بۆیە ئەی برایان، لەبەر بەزەیی خودا،
داواتان لێدەکەم لەشتان پێشکەش
بکەن وەك قوربانیەکی زیندوو،
پاكوپیرۆز، پەسەندکراو لەلایەن
خوداوە، ئەمەش پەرستنی ڕاستەو
ڕۆحی ئێوەیە. 2خۆتان لەگەڵ جیهان
ڕامەهێنن، بەڵکو بگۆڕێن
بەتازەکردنەوەی بیرتان، تا بتوانن
خواستی خودا تێبگەن، کە باشو
پەسەندکراو و تەواوە.
3بەو بەرەکەتەی خودا داویەتی
بەمن بەهەر یەکێکتان دەڵێم: کەستان
زیاتر نرخ بۆ خۆی دانەنێ لەوەی
بۆی دانراوە، بەڵکو ووریا بن،
بەگوێرەی ئەو بەشە باوەڕەی خودا
بۆ هەر یەکێکتانی داناوە نرخ بۆ
خۆتان دابنێن. 4هەروەك لە لەشمان
چەند ئەندامێك هەیە، بەڵام هەموو
ئەم ئەندامانە یەك کاریان نیە، 5
بەهەمان شێوە ئێمە هەمووومان یەك
لەشین لەمەسیح، ئیتر هەموومان
ئەندامی یەکترین. 6بەڵام بەهەرەی
جیاوازمان هەیە بەپێی ئەو بەرەکەتەی
پێمان دراوە، ئەگەر قسەکردنە
بەووشەی خودا، با بەگوێرەی ڕێژەی
باوەڕ بێ، 7هەروەها کێ
خزمەتکردنی هەیە با خزمەت بکات،
یا کێ فێرکردنی هەیە، با فێر بکات،
8یان کێ هاندانی هەیە، با هانبدات،
یان بەخشینی هەیە، با بەدڵفراوانی
ببەخشێ، یان ڕابەرایەتیکردنی هەیە
با بەدڵگەرمی بێ، یا بەزەیی هەیە
بابەدڵخۆشی بیکات. 9با
خۆشەویستیتان بە دووڕوویی نەبێ.
ڕقتان لەخراپە بێو لایەنی چاکە
بگرن. 10یەکتریتان خۆشبوێ
بەخۆشەویستیەکی خوشكو برایانە،
بەپەرۆشبن بۆ ڕێزگرتن لەیەکتری.
11سست مەبن لەچالاکی، دڵگەرم
بن لەرۆح، خزمەتی خوداوەند
بکەن. 12دڵشادبن لەهیوا، دانبگرن
بەخۆتان لەتەنگانە، بەردەوام بن
لەنوێژکردن، 13بەشداری بکەن
لەپێویستی برا پیرۆزەکان، میوانداری
خوشكو برا نامۆکان بکەن.
14داوای پیرۆزی بکەن بۆ
ئەوانەی دەتانچەوسێننەوە. داوای
پیرۆزی بکەنو نەفرەت مەکەن. 15
دڵشادبن لەگەڵ ئەوانەی دڵیان

خۆشە، بگرین لەگەڵ ئەوانەی دەگرین. 16لەگەڵ یەکتری ڕێك بکەون، شانازی مەکەن، بەڵکو تێکەڵاوی پایەنزمەکان بن. لووتبەرز مەبن. 17پاداشتی خراپەی یەکێك مەدەنەوە بەخراپە، هەوڵبدەن چی چاکە ئەوە بکەن لەبەردەمی هەموو خەڵك. 18گەر بێ بەپێی تواناتان لەگەڵ هەموو خەڵك بە ئاشتی بژین. 19خۆتان تۆڵەمەستێنن ئەی خۆشەویستان، بەڵکو ڕێبدەن بەتووڕەیی خودا، چونکە نووسراوە: {خوداوەند دەڵێ، تۆڵەسەندن هی منە، منم پاداشت دەدەمەوە.} 20بەڵام: {گەر دوژمنەکەت برسیبوو نانی بدەرێ، گەر تینووی بوو ئاوی بدەرێ. جا تۆ بەم کارە پشکۆی داگیرساو لەسەری کۆدەکەیتەوە.} 21ئیتر مەهێڵە خراپە بەسەرتدا زاڵبێت، بەڵکو بەچاکە سەرکەوە بەسەر خراپە.

ملکەچی بۆ دەسەڵاتداران

13

پێویستە لەسەر هەموو کەسێك ملکەچی دەسەڵاتداران بێ. چونکە هیچ دەسەڵاتێك نییە لەلایەن خوداوە نەبێ، جا ئەو دەسەڵاتانەی هەیە لەلایەن خوداوە دانراوە. 2ئیتر ئەوەی بەربەرەکانی دەسەڵات دەکات، بەربەرەکانی دانراوی خودا دەکات، ئەوانەی بەربەرەکانی دەکەن حوکمدان بەسەر خۆیان دەهێنن. 3ئەوەی چاکە دەکات، ناترسێ لە لێپرسراوان، بەڵکو ئەوەی خراپە دەکات. کەواتە گەر حەز دەکەی لەدەسەڵاتدار نەترسی؟ ئەوەی چاکە بیکە، ئەوسا ستایشی ئەو بەدەست دەهێنی، 4چونکە دەسەڵاتدار خزمەتکاری خودایە تا چاکەت لەگەڵ بکات. بەڵام بترسە گەر خراپەت کرد، چونکە دەسەڵاتدار شمشێر بەخۆڕایی هەڵناگرێ، ئەو خزمەتکاری خودایە تا تووڕەیی ئەو بەسەر خراپەکاران بهێنێتە خوارەوە. 5بۆیە پێویستە ملکەچی دەسەڵات بن، نەك لەبەر تووڕەیی، بەڵکو لەپێناوی ویژدانیش. 6هەر لەبەر ئەمەشە باج دەدەن، چونکە لێپرسراوان خزمەتکاری خودان کە بەردەوامن لەسەر ئەم کارە. 7هەر کەسێك مافی خۆی بدەرێ: باج بەخاوەن باج، سەرانە بەخاوەن سەرانە، ڕێز بەخاوەن ڕێز، ئابڕوو

بەخاوەن ئابڕوو.

خۆشەویستی برایانە

8با هیچ قەرزێکتان بەسەروە نەبێ
جگە لەوەی یەکتریتان خۆش بوێ،
ئەوەی نزیکەکەی خۆش بوێ ئەوا
شەریعەتی تەواو کردووە، 9چونکە
ئەو ڕاسپاردانەی دەڵێ: {داوێن
پیسی مەکە، مەکوژە، مەدزە، شایەتی
درۆ مەدە، ئارەزووی خراپ مەکە.}
هەروەها ڕاسپاردەکانی دیکە، لەم
ڕاسپاردەیەدا کۆدەبنەوە: {ئەوەی
لێت نزیکە وەك خۆت خۆشت
بوێ.} 10ئەوەی نزیکەکەی خۆش
بوێ خراپە بەرامبەری ناکات، ئیتر
بەم شێوەیە خۆشەویستی دەبێتە
تەواوکەری هەموو شەریعەت. 11
جگە لەوەش ئێوە دەزانن ئێمە لەچ
کاتێك داین، کاتی ئەوەتان هاتووە
لەخەو هەستن، ئێستا ڕزگاری لێمان
نزیکترە لەو ڕۆژەی باوەڕمان هێنا.
12خەریکە وا شەو تەواو دەبێو ڕۆژ
هەڵدێت. با واز لەکرداری تاریکی
بهێنینو چەکی ڕووناکی هەڵگرین.
13با بەشێوەیەك ڕەفتار بکەین
بگونجێ لەگەڵ ڕۆژ، نەك بە وورگ
پڕکردنو سەرخۆشی، بەڕەڵڵاییو
خراپەکاری، دوژمنایەتیو چاوپیسی.
14بەڵکو عیسای مەسیحی خوداوەند
لەبەر بکەن، خۆتان خەریك
مەکەن بەتێرکردنی ئارەزووەکانی
لەش.

پێشوازی لەیەکتری بکەن

14
ئەوەی لەناوتان باوەڕی لاوازبوو،
پێشوازی لێبکەن بێئەوەی لەسەر
بیروڕا حوکمی بەسەر بدەن. 2هەندێ
کەس هەن لەو باوەڕەدان مافی
ئەوەیان هەیە هەموو شتێك بخۆن،
بەلاّم ئەوەی باوەڕی لاوازە تەنها
سەوزەوات دەخوات. 3ئەوەی
دەتوانێ هەموو شتێك بخوات،
لەسەریەتی بەچاوی سووکەوە
سەیری ئەوە نەکات کە ناخوات،
هەروەها ئەوەی لەهەموو شتێك
ناخوات ئەو کەسە تاوانبار نەکات
کە لەهەموو شتێك دەخوات، چونکە
خودا پەسەندی کردووە. 4تۆ کێی
تا حوکم بدەی بەسەر خزمەتکاری
یەکێکی دیکە؟ لەبەر چاوی
گەورەکەی خۆی بکەوێ یاخود
بمێنێتەوە، بەلاّم دەمێنێتەوە، چونکە
خوداوەند توانای مانەوەی ئەوی

هەیە. 5یەکێك هەیە ڕۆژێکی
لەڕۆژێکی تر بە پیرۆزتر دادەنێ،
یەکێکی تریش هەموو ڕۆژەکان
بەیەك چاو سەیر دەکات، کەواتە با
هەر یەکە لەبیروڕای خۆی دڵنیابێت.
6چونکە ئەوەی ڕۆژێك بەتایبەت
دابنێ، بەتایبەتی دادەنێت وەك ڕێزێك
بۆ خوداوەند. هەروەها ئەوەی هەموو
شتێك دەخوات، ئەوەش وەك ڕێزە
بۆ خوداوەند، چونکە سوپاسی
خوداش دەکات، ئەوەش هەموو
شتێك ناخوات، ناخوات وەك ڕێزێك
بۆ خوداوەندو سوپاس کردنی خودا.
7کەسمان لەپێناوی خۆمان ناژین،
کەسیشمان بۆ خۆی نامرێ. 8گەر
بژین لەپێناوی خوداوەند دەژین، گەر
بشمرین لەپێناوی خوداوەند دەمرین.
کەواتە بژین یاخود بمرین، ئێمە هەر
هی خوداوەندین. 9چونکە بۆ ئەمە
مەسیح مردو زیندووبووەوە تابێ
بەخوداوەندی زیندووانو مردووان.
10ئیتر چۆن براکەت تاوانبار
دەکەیت؟ ئیتر چۆن ڕقت لەبراکەت
دەبێتەوە؟ چونکە ئێمە هەموو
بەیەکەوە دەبێ لەبەردەم دادگای
خودا ڕاوەستین بۆ لێپرسینەوە، 11
هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە:
{خوداوەند دەڵێ: سوێندبێ بەژیانم،
دەبێ هەموو ئەژنۆیەك بۆ من چۆك
بدات، دەبێ هەموو زمانێك دان
بەخودا بنێت.} 12کەواتە، هەریەك
لەئێمە لەبارەی خۆیەوە لێپرسینەوەی
هەیە لەبەردەم خودا.

لێپرسراوین بەرامبەر بەیەکتری

13با واز لەحوکمدانی یەکتری
بهێنین، بەڵکو باشترە بڕیارێك بدەین
کەس نەبێتە کۆسپو تەگەرە
لەبەردەم براکەی. 14من دەزانم،
هەروەها دڵنیام لەعیسای خوداوەند،
هیچ شتێك لەخۆیدا گڵاو نییە،
بەڵکو گەر یەکێك شتێك بەگڵاو
بزانێ، ئەوە لەبەر چاوی خۆی
گڵاوە. 15گەر هاتوو بەهۆی
خۆراکتەوە بوویتە هۆی دڵتەنگی
براکەت، ئیتر تۆ بەگوێرەی
خۆشەویستی نارۆیت. جا ئەوەی
مەسیح لەپێناوی مردووە بەخۆراکت
لەناوی مەبە. 16مەهێڵە شتە
باشەکانت خەڵکی بە خراپە باسی
بکات، 17چونکە پادشاهێتی خودا
بەخواردنو خواردنەوە نییە، بەڵکو
ڕاستودروستیو ئاشتیو خۆشیە
لەڕۆحی پیرۆز. 18جا ئەوەی بەم

شێوەیە خزمەتی مەسیح بکات،
لەلایەن خودا پەسەندکراوە، جێی
ڕەزامەندی خەڵکیش دەبێت. 19
کەواتە با تێکۆشین بەدوای ئەوەی
بەرەو ئاشتیو بنیادنانی یەکترمان
دەبات. 20کاری خودا وێران مەکە
بەهۆی خۆراك. ڕاستە هەموو
خۆراکێك پاکە، بەڵام شتێك خراپە
بیخۆی گەر ببێتە کۆسپ لەڕێگای
براکەت. 21ئیتر باشترە گۆشت
نەخۆیتو شەراب نەخۆیتەوە،
هەروەها کارێك نەکەیت ببێتە
کۆسپ لەڕێگای براکەت. 22ئەو
باوەڕەی هەتە، با لەنێوان خۆتو
خودا بێ. خۆزگەدەخوازرێ بەوەی
خۆی تاوانبار ناکات کاتێ شتێك
دەکات بەچاکی دەزانێ. 23بەڵام
گەر یەکێك گومانی هەبێ لەوەی
دەیخوات، حوکمی بەسەر دەدرێ،
چونکە ئەوە ناکات بەباوەڕەوە، بۆیە
هەر شتێك بەباوەڕ نەبێ گوناهە.

مەسیح نموونەیە بۆ ئێمە

15
بەڵام ئێمە کە بەهێزین لەباوەڕ
لەسەرمانە دانبگرین بەخۆماندا
بەرامبەر بە بێهێزی باوەڕی لاوازان،
هەروەها خەریکی ڕازیکردنی
خۆمان نەبین. 2جا هەریەك لەئێمە
پێویستە نزیکەکەی ڕازی بکات بۆ
چاکەی ئەو، لەپێناوی بنیادنانی. 3
تەنانەت مەسیحیش هەوڵی
ڕازیکردنی خۆی نەداوە، بەڵکو
بەپێی ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {جنێوی ئەوانەی جنێوت
پێدەدەن منیشی گرتەوە.} 4جا
ئەوەی لەپێشا نووسراوە، بۆ
فێرکردنی ئێمە نووسراوە، تا ئێمە
بەهۆی دانبەخۆگرتنو هاندانی کتێبی
پیرۆز هیوامان هەبێ. 5داواکارم
خودای دانبەخۆگرو هاندەر
ڕێککەوتنی بیروڕاتان پێببەخشێ
لەنێو خۆتان بەگوێرەی عیسای
مەسیح، 6تا بەیەك دڵو بەیەك دەنگ
ستایشی خودا بکەین، باوکی عیسای
مەسیحی خوداوەندمان. 7لەبەر ئەمە
پێشوازی لەیەکتری بکەن، هەروەك
چۆن مەسیح پێشوازی لێکردین،
لەپێناوی شکۆمەندی خودا. 8من
پێتان دەڵێم، مەسیح بوو
بەخزمەتکاری خەتەنەکراوەکان، تا
ڕاستی خودا دەربخاتو ئەو بەڵێنەی
داویەتی بە باپیران بیباتەسەر. 9
هەروەها تا میللەتان ستایشی خودا

بکەن بەهۆی ئەو بەزەییەی هەیەتی،
هەروەك لەکتێبی پیرۆزدا نووسراوە:
{بۆیە سوپاست دەکەم لەنێو
میللەتانداو گۆرانی بۆ ناوت دەڵێم}
، 10دیسان باسکراوە: {دڵشادبن
ئەی میللەتان لەگەڵ گەلی خودا}،
11هەروەها ووتراوە: {ستایشی
خوداوەند بکەن ئەی هەموو
میللەتان، باهەموو گەلان ستایشی
بکەن}، 12ئەشعیاش دەڵێ: {یەکێك
لەپشتی یەسا دەردەکەوێ،
فەرمانڕەوایی میللەتان دەکات،
ئەوەی میللەتان ئومێدیان پێیەتی.}
13با خودای هیوا پڕتان بکات
لەهەموو خۆشیو ئاشتییەك
لەباوەڕدا، تاکو هیواتان زۆربێ
بەهۆی توانای ڕۆحی پیرۆزەوە.

خزمەتکردنی پۆڵس

14ئەی برایان من لەو باوەڕەدام
ئێوە پڕن لەچاکە، تەواون لەزانیاریو
توانای ئامۆژگاری یەکترتان هەیە. 15
بەلاّم زۆر بەچاونەترسیەوە بەهۆی ئەو
بەرەکەتەی خودا پێی بەخشیوم،
هەندێ شتم بۆ نووسیون تا بەبیرتان
بهێنمەوە، 16هەتا ببم بەخزمەتکاری
عیسای مەسیح، دەبێ وەك کاهینێك
بەمیللەتان مزگێنی خودا بدەم، هەتا
قوربانی میللەتان پەسەند کراو و
پیرۆزکراو بێ بەڕۆحی پیرۆز بۆ
خودا.
17کەواتە شانازی بەعیسای
مەسیح دەکەم لەخزمەتم بۆ خودا. 18
من بەخۆم ڕانابینم باسی شتێك بکەم،
گەر مەسیح بەهۆی منەوە نەیکردبێ،
هەتا ملکەچی میللەتان بۆ خودا
بەووتەو کردار بەدەست بهێنم، 19
بەتوانای نیشانەو کاری
سەرسوڕهێنەر، بەتوانای ڕۆحی
پیرۆز، ئاوا توانیم لەقودسو
دەوروپشتی هەتا ناوچەی ئیلریکوم،
مزگێنیدانی مەسیح تەواو بکەم. 20
من پێم داگرت لەسەر ئەوەی
مزگێنی ووشەی خودا بدەم، لەو
شوێنەی ناوی مەسیحی تێدا نەبیسترا
بوو، بۆ ئەوەی لەسەر بناغەیەك کە
یەکێکیتر دایناوە دروستی نەکەم، 21
وەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {
ئەوانەی کەس هەواڵی ئەوی پێ
نەداون لەمەولا دەبینن، ئەوانەی
دەربارەی ئەو هیچیان نەبیستووە
لەمەولا تێدەگەن.}

ئارەزووی دیدەنی ڕۆما

22لەبەرهەمان شتیش بوو چەند
جار نەم دەتوانی بێم بۆ لاتان. 23
بەلاَم ئێستا، لەم ناوچانە شوێن نەماوە
ئیشی لێبکەم، هەروەها ساڵانێکی
زۆرە ئارەزووی ئەوە دەکەم بێم بۆ
لاتان، 24کاتێ دەچم بۆ ئیسپانیا
هیوادارم بەلاتان تێپەڕم‌و بتانبینم،
دوای ئەوەی چێژم لەبینینتان
وەرگرت گەر بۆ ماوەیەکی کورتیش
بێ، ئومێدەوارم کاروباری چوونی
ئەوێم بۆ ئاسان بکەن. 25بەلاَم ئێستا
دەچم بۆ قودس تاخزمەتی برا
پیرۆزەکانم بکەم. 26چونکە
باوەڕدارانی مەکدۆنیەو ئەخائیە وایان
بەباش زانی هەندێ یارمەتی
کۆبکەنەوە بۆ ئەو برا پیرۆزانەی
هەژارو دەستکورتن لەقودس. 27
ئەوان ئەمەیان بە باش زانی‌و قەرزاری
ئەوان بوون، چونکە جوولەکەکان
لەشتە ڕۆحیەکان بەشداری
میللەتانیان کرد، جا پێویست بوو
لەسەر ئەوان خزمەتی جوولەکەکان
بکەن لەبارەی شتە مادییەکانەوە. 28
دوای ئەوەی بەم کارە هەڵدەستم‌و
ئەو یارمەتییەیان پێشکەش دەکەم،
سەرتان لێدەدەم کاتێ بەرەو ئیسپانیا
دەڕۆم. 29من دەزانم گەر بێم بۆ
لاتان، بەتەواوی پیرۆزی مەسیح بۆ
لاتان دێم. 30ئەی برایان داواتان
لێدەکەم، بەناوی عیسای مەسیحی
خوداوەندو بەخۆشەویستی ڕۆحی
پیرۆز، هەمووتان بەیەکەوە لەگەڵم
تێبکۆشن‌و کۆشش بکەن لەنوێژدا
لەپێناوی من بۆ خودا، 31تا ڕزگاربم
لەدەست بێباوەڕانی ناوچەی
یەهودیە، هەروەها تاکو خزمەتەکەم
لەقودس پەسەند کراو بێ لای برا
پیرۆزەکان، 32گەر خودا خواستی
لەسەر بێ بەدڵشادیەوە دێم بۆ لاتان،
بەمە لەگەڵتان پشوو دەدەم. 33ئیتر
با خودای ئاشتی لەگەڵ هەمووتان
بێ. ئامین.

سڵاوی تایبەتی

16
ڕاتان دەسپێرم سەبارەت بە فیبی
خوشکمان، کەوا خزمەتکارە
لەکۆمەڵەی باوەڕدارانی کەنخەریا، 2
بەناوی خوداوەندەوە پێشوازی
لێبکەن، پێشوازییەك کەشایانی
خوشك‌و برای پیرۆز بێ، هەر
شتێکی پێویست بوو لەئێوە بیدەنێ،
چونکە ئەو یارمەتیدەری زۆر کەس
بووە، هەروەها هی منیش.

[3]سڵاو لەپریسکلاو ئەکیلا
بکەن، کە بەیەکەوە کار دەکەین
لەعیسای مەسیح، [4]ئەوانەی ملی
خۆیان بۆ سەربڕین دانا لەپێناوی
ژیانم، جا من بەتەنها سوپاسیان ناکەم،
بەڵکو هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکانی
میللەتانیش. [5]هەروەها سڵاو لەوانە
بکەن کەسەر بەو کۆمەڵەنو
لەماڵەکەیان کۆدەبنەوە. سڵاو
لەئیپینتوسی خۆشەویستم بکەن ئەوەی
نۆبەرەی باوەڕ بوو بەمەسیح
لەناوچەی ئاسیا. [6]سڵاو لەمریەم
بکەن، زۆر خۆی ماندووکرد
لەخزمەت کردنمان لەبەر ئێوە. [7]
سڵاو لەئەندرونیکوس‌و یونیاس
بکەن، ئەو دوو خزمانەم کە لەگەڵم
بەندکرابوون، ئەوان بەناوبانگ بوون
لەناو نێرراوان، پێش من لەمەسیحدا
بوون. [8]هەروەها سڵاو لەئەمپلیاتۆس
بکەن، خۆشەویستم لەخوداوەند. [9]
سڵاو لەئوربانوس بکەن پێکەوە کار
دەکەین لەمەسیح، هەروەها
ئیستاخیسی خۆشەویستم. [10]سڵاو
لەئەپیلەس بکەن، ئەوەی سەلمێنەری
ڕاستی خۆیەتی لەمەسیح. سڵاو
لەخێزانی ئەرستوبولوس بکەن. [11]
سڵاو لەهیرودیونی خزمم بکەن.
هەروەها لەوانەی لەخوداوەندن
لەخێزانی نەرکیسوس. [12]سڵاو
لەخوشکان تەریفیناو تەریفۆسا بکەن
ئەوانەی زۆر ماندوو دەبن
لەخوداوەند. سڵاو لەخوشکە
پەرسیسی خۆشەویست بکەن،
ئەوەی خۆی زۆر ماندووکرد
لەخزمەتکردنی خوداوەند. [13]سڵاو
لەروفسی بکەن هەڵبژێرراوە
لەخوداوەند، هەروەها لەدایکی وەك
دایکمە. [14]سڵاو لەئەسینکریتس‌و
فەلیگۆن‌و هەرمس‌و پەترۆباس‌و
هەرماس‌و ئەو برایانەی لەگەڵیان
بوون بکەن. [15]سڵاو بکەن
لەفیلولوگۆس‌و خوشکە جولیاو
نیریوس‌و خوشکەکەی‌و ئۆلومپاس‌و
هەموو ئەو خوشك‌و برا پیرۆزانەی
لەگەڵیان بوون. [16]سڵاو لەیەکتری
بکەن بەماچی پیرۆز. هەموو کۆمەڵە
باوەڕدارەکانی مەسیح سڵاوتان لێ
دەکەن.

[17]بەڵام ئەی برایان، ئاگادارتان
دەکەمەوە، ئاگاتان لەدروستکەری
ناکۆکی‌و کۆسپ بێ، لێیان
دوورکەونەوە، چونکە ئەوان
دەرچوون لەڕێگای ئەو فێرکردنەی
فێری بوون. [18]جا ئەوانەی بەم

شێوەیەن، خزمەتی مەسیحی
خوداوەندمان ناکەن، بەڵکو خزمەتی
سکیان دەکەن، بەقسەی خۆش‌و
زمان لووسی ساکارەکان
دەخەڵەتێنن. 19هەواڵی گوێڕایەڵیتان
بۆ خودا بەهەمووان گەیشتووە، لەبەر
ئەوە پێتان دڵخۆشم، بەڵام دەمەوێ
لەچاکە داناو لەخراپە بێبەری بن.
20ئەوسا خێرا خودای ئاشتی شەیتان
لەژێر پێتان دەپلیشێنێتەوە.
بابەرەکەتی* عیسای مەسیحی
خوداوەندمان لەگەڵتانبێ. 21
تیمۆساوس ئەوەی لەگەڵم کار
دەکات سڵاوتان لێ دەکات،
هەروەها لوکیوس‌و یاسون‌و
سوسیپاتەری خزمانم.
22منیش کەناوم تەرتیوسەو
نووسەری ئەم نامەیەم، سڵاوتان لێ
دەکەم بەناوی خوداوەندەوە.
23غایۆس کەمیوانداری من‌و
هەموو کۆمەڵی باوەڕداران دەکات
سڵاوتان لێ دەکات. هەروەها
ئاراستسی خەزنەداری شار سڵاوتان
لێ دەکات لەگەڵ کوارتسی برامان.
﴿24با بەرەکەتی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان لەگەڵتان بێ. ئامین.﴾

ستایشی خودا

25 بۆ ئەو خودایەی دەتوانێ
بەهێزتان بکات بەگوێرەی
مزگێنییەکەم‌و ڕاگەیاندنی عیسای
مەسیح، بەگوێرەی ئاشکراکردنی ئەو
نهێنیەی ماوەیەکی زۆر بوو
بەشاراوەیی مابووەوە، 26بەڵام ئێستا
ئاشکرا بووە بەهۆی نووسراوی
پێغەمبەران، بەگوێرەی ڕاسپاردەی
خودای هەمیشەیی تا هەموو
نەتەوەکان باوەڕی پێبهێنن‌و
گوێڕایەڵی بن، 27شکۆمەندی
تاهەتایە بۆ تاقە خودای دانا، بەناوی
عیسای مەسیح! ئامین.

پۆڵس ئەم نامەیەی نووسی بەهۆی ئەو گیروگرفتانەی لەناو کۆمەڵەی باوەڕدارانی کورنسۆس هەبوو، دەربارەی ژیان بەپێی باوەڕ بەمەسیح .

لەو سەردەمەدا کۆرنسۆس شارێکی یۆنانی گەورە بوو. پایتەختی ولایەتی ئەخائییەی رۆمانی بوو. ناوبانگی دەرکرد بوو بە بازرگانیو رۆشنبیری بەرزو بەدرەوشتیو جۆراوجۆری ئاینەکانی.

لەم نامەیەدا لەهەموو شتێك زیاتر، پۆڵس گرنگی داوە بەو مەسەلانەی کە پەیوەندییان هەیە بە:

دووبەرەکی لەناو کومەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسو مەسەلەی داوێن پیسیو ژنهێنانو شووکردنو ئەو شتانەی پەیوەندییان هەیە بەویژدانو رێکخستن لەناو کۆمەڵەی باوەڕدارانو ئەو بەهرانەی روحی پیرۆز دەیبەخشێ بەباوەڕدارانو چۆنیەتی بەکارهێنانی، هەروەها هەڵسانەوە دوای مردن. دەریشی خستووە چۆن مزگێنی عیسای مەسیح وەڵامی ئەم پرسیارانە دەداتەوە.

1

لە پۆڵس، بانگ کراو لەسەر
خواستی خودا، تابێ بەنێرراوی
عیسای مەسیح، هەروەها لە
سۆستانیسی برامانەوە،
2بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی خودا
لە شاری کۆرنسۆس، بۆ ئەوانەی
لەعیسای مەسیحدا پیرۆزکراون،
هەروەها بانگ کراون تا پاکوپیرۆزبن
لەگەڵ هەموو ئەوانەی لەهەموو
شوێنێك بەناوی خوداوەند عیسای
مەسیح بانگ دەکەن، خوداوەندی
ئێمەو ئەوانە. 3با ئاشتیو بەرەکەتی
خودای باوکمانو عیسای مەسیحی
خوداوەندتان لەگەڵ بێ. 4هەمیشە
سوپاسی خودا دەکەم لەپێناوتان بۆ
ئەو بەرەکەتەی پێیبەخشیون
لەعیسای مەسیحدا، 5بەهۆی ئەوەوە
لەهەموو شتێك دەوڵەمەندبوون،
لەهەموو شێوەیەکی قسەکردنو

زانیاریدا، 6بەگوێرەی چەسپانی
شایەتی عیسای مەسیح لەئێوەدا. 7
تەنانەت ئێوە ئیتر پێویستیتان بەهیچ
بەهرەیەکی ڕۆحی نابێ، کاتێ بە
پەرۆشەوە چاوەڕوانی دەرکەوتنی
عیسای مەسیحی خوداوەندن. 8
ئەوەی تاکۆتایی دەتانچەسپێنێ، تا
بێکەموکوڕی بن لەڕۆژی عیسای
مەسیحی خوداوەند. 9خودا پشتی
پێدەبەسترێ، ئەو خودایەی
بانگی‌کردن بۆ بەشداری کردن
لەگەڵ ڕۆڵەکەی کە عیسای
مەسیحی خوداوەندمانە.

ناکۆکی نێوان باوەڕداران

10ئەی برایان، بەناوی خوداوەند
عیسای مەسیح داواتان لێدەکەم،
هەمووتان یەك دەنگتان هەبێ،
دووبەرەکی لەنێوانتان نەبێ، بەڵکو
هەمووتان یەك بیرو یەك ڕاتان هەبێ.
11ئەی برایان، خێزانی ماڵی خلۆیی
هەوالیان دامێ کەوا لەنێوانتان
ناکۆکیو ئاژاوە هەیە، 12مەبەستم
ئەوەیە یەکێکتان دەڵێ: (من لەگەڵ
پۆلسم) ئەوی دیکەتان دەڵێ: (من
لەگەڵ ئەپۆلۆسم)، هەروەها یەکێکی
دیکەتان دەڵێ: (من لەگەڵ
پەترۆسم)، ئەوی دیکە دەڵێ: (من
لەگەڵ مەسیحم.) 13ئایا مەسیح
بەشکراوە؟ یاخود پۆلس لەپێناوی
ئێوەدا لەخاچدراوە، یان بەناوی
پۆلسەوە لەئاوهەڵکێشران؟ 14
سوپاس بۆ خودا من کەستانم
لەئاوهەڵنەکێشا جگە لەکریسپۆسو
غایۆس نەبێ، 15هەتا کەستان نەڵێن
بەناوی من لەئاوهەڵکێشران، 16
هەروەها خێزانی ئیستفانۆسم
لەئاوهەڵکێشاوە، جگە لەمانە بیرم
نایە کەسی دیکەم لەئاوهەڵکێشا بێ.
17چونکە مەسیح منی نەناردووە بۆ
لەئاوهەڵکێشان، بەڵکو بۆ
مزگێنیدان، ئەمەش بەقسەی دانایی
مرۆڤانە نا، ئەگینا لەخاچدانی مەسیح
بێسوودە.

مەسیح دانایی‌و توانای خودایە

18چونکە ووشەی خاچ لەلایەن
ئەوانەی لەناودەچن نەزانییە، بەڵام
لای ئێمە کە ڕزگارمان بووە هێزی
خودایە. 19جا لەو بارەیەوە لەکتێبی
پیرۆز نووسراوە: {دانایی داناکان
دەسڕمەوە، هەروەها تێگەیشتنی
تێگەیشتووان.}
20کەواتە داناکان لەکوێن؟
هەروەها فێربووانی شەریعەتو

زاناکانی ئەم جیهانە لەکوێن؟ ئایا
خودا دانایی ئەم جیهانەی نەکردووە
بە نەزانی؟ 21بۆیە لەدانایی خودادا،
خەڵکی خودایان بەدانایی نەناسی،
ئەوە بوو خودا بەباشی بینی،
باوەڕداران ڕزگار بکات بەگێلایەتی
ڕاگەیاندنی مزگێنی. 22چونکە
جوولەکەکان داوای نیشانە دەکەنو
یۆنانیەکان بەدوای داناییدا دەگەڕێن،
23بەڵام ئێمە، مەسیحی لەخاچدراو
ڕادەگەیەنین، ئەمەش کۆسپە بۆ
جوولەکەو نەزانیە بۆ یۆنانی، 24بەڵام
لەلای ئەوانەی کە خودا بانگی
کردوون لەجوولەکەو لەیۆنانی،
مەسیح تواناو دانایی خودایە. 25
نەزانی خودا، داناترە لەدانایی
خەڵکی، هەروەها لاوازی خودا،
بەهێزترە لەهێزی خەڵکی.
26بیرکەنەوە ئەی برایان چۆن
بوون کاتێ خودا بانگی‌کردن، چەند
داناتان تیادابوو بەگوێرەی جیهان،
هەروەها چەند توانادارو لەبنەماڵەی
ناودارتان تیادابوو. 27بەڵام خودا
ئەوەی نەزان بوو لەجیهان
هەڵیبژارد، تاکو داناکان
شەرمەزاربن، لاوازەکانی هەڵبژارد
تاکو بەهێزەکان شەرمەزاربن. 28
هەروەها خودا ئەوانەی هەڵبژارد کە
نزمو بێ‌نرخن لەجیهان، بوونیشیان
نییە، تاکو ئەوانەی بوونیان هەیە
نەمێنن، 29ئەمەش بۆ ئەوەیە تا هیچ
مرۆڤێك لەبەردەم خودا شانازی
نەکات. 30بەڵام ئێوە بەهۆی خودا
لەعیسای مەسیحدان، ئەوەی
لەخوداوە بۆمان بوو بە دانایی‌و
ڕاستودروستی، پاكوپیرۆزی‌و
قوربانی، 31تا ئەوەی لەکتێبی پیرۆز
نووسراوە بێتەدی: {ئەوەی بیەوێ
شانازی بکات، با شانازی بە
خوداوەند بکات.}

مزگێنی مەسیحی لەخاچدراو

2

منیش ئەی برایان، کاتێ هاتم بۆ لاتان
بۆ ڕاگەیاندنی شایەتی خودا،
ئەمەش بەووشەی دانایی‌و پاراو و
پڕ لەواتاوە نا، 2چونکە من بڕیاری
ئەوەم داوە باسی هیچتان بۆ نەکەم
جگە لەعیسای مەسیحو
لەخاچدانی. 3کاتێ هاتم بۆ لاتان
هەستم بە لاوازی‌و سامو هەیبەتو
ترس دەکرد، 4ووتەکانم‌و
ڕاگەیاندنەکانم لەڕازی‌کردنی خەڵك
پشتیان بە دانایی مرۆڤ نەدەبەست،

بەڵكو بە بەڵگەی هێزی ڕۆحی پیرۆز، [5]تا بناغەی باوەڕتان لەسەر هێزی خودا دابمەزرێ، نەك لەسەر دانایی مرۆڤ.

دانایی خودا

[6]ئێمە لەنێوان پێگەیشتوان بەدانایی دەدوێین، بەڵام بەدانایی ئەم سەردەمەو دەسەڵاتدارانی ئەم سەردەمە نا كە لەناودەچن، [7]بەڵكو باسی دانایی خودا دەكەین، ئەوەی بەنهێنی پێچراوەتەوە، ئەوەی خودا لەپێش زەمانەوە ئامادەی كردووە بۆ شكۆو بەرزی ئێمە. [8]ئەمەش داناییەكە هیچ لەدەسەڵاتدارانی ئەم سەردەمە نایزانن، چونكە گەر بیانزانیایە، خوداوەندی شكۆداریان لەخاچ نەدەدا. [9]هەروەك لە كتێبی پیرۆزدا نووسراوە: {ئەوەی چاو نەیبینیوە، هەروەها گوێ نەیبیستووەو بەمێشكی هیچ مرۆڤێكدا نەهاتووە، خودا ئامادەی كردووە بۆ ئەوانەی خۆشیان دەوێ.} [10]ئیتر خودا ئەمەی بەهۆی ڕۆحی خۆی بۆ دەرخستین، چونكە ڕۆح هەموو شتێك دەپشكنێ، تەنانەت ناخو ناوەڕۆكی خوداش. [11]جا هیچ كەسێك نازانێ چی لەناوەرۆكی مرۆڤ هەیە ئەو ڕۆحە نەبێ كە لەو مرۆڤە دایە؟ هەروەها كەس نازانێ چی لەناوەڕۆكی خودا هەیە جگە لەڕۆحی خودا. [12]كەواتە ئێمە ڕۆحی ئەم جیهانەمان وەرنەگرتووە، بەڵكو ئەو ڕۆحەی خودا داویەتی پێمان، تاكو ئەو دیاریە بزانین كە خودا پێیبەخشیوین. [13]ئەوەی باسی دەكەین لەزیرەكیو دانایی مرۆڤ نەهاتووە، بەڵكو لەوەی ڕۆح فێری كردین. بۆ ئەمەش شتە ڕۆحیەكان بەشتی ڕۆحیتر بەراورد دەكەین. [14] مرۆڤ بەو هەستە سروشتیەی كە هەیەتی ناتوانێ ئەوەی كە هی ڕۆحی خودایە وەریگرێ، چونكە بۆ ئەو ئەمانە هەمووی گێلایەتییەو ناتوانێ تێیبگات، چونكە جیاكردنەوەی پێویستی بە هەستی ڕۆحی هەیە. [15] بەڵام مرۆڤی ڕۆحانی حوكم بەسەر هەموو شتێك دەدا، كەچی خۆی كەس حوكمی بەسەر نادات. [16]{كێ دەتوانێ بیری خوداوەند بزانێ، یاخود كێ دەتوانێ ببێتە ڕێنیشاندەری خودا؟} بەڵام ئێمە، بیری مەسیحمان هەیە.

دووبەرەکی لەکۆمەڵەی باوەڕداران

3
ئەی برایان، من نەمتوانی وەك مرۆڤی
ڕۆحانی لەگەڵتان بدوێم، بەڵکو وەك
مرۆڤێك بەپێی لەش بژیو هێشتا هەر
منداڵی ساوا بێ لە مەسیح. 2
لەجیاتی خواردن شیرم داونەتێ نەك
خواردنی تەواو، چونکە ئێوە بەرگەی
ئەو خواردنەتان نەدەگرت، ئێستاش
بەرگەی ناگرن. 3جا ئێوە هێشتا هەر
بەپێی لەش دەژین. ئایا ئەو
چاوپیسیو دووبەرەکایەتیەی
لەنێوانتان هەیە دەرناخات ئێوە وەك
خەڵك هێشتا بەپێی لەش
بیردەکەنەوەو دەژین؟ 4کاتێ
یەکێکتان دەڵێ: (من لەگەڵ
پۆڵسم)، ئەوی دیکە دەڵێ: (من
لەگەڵ ئەپۆلۆسم)، ئایا لێرەدا ئێوە
بەپێی لەش ناژین؟
5پۆڵس یاخود ئەپۆلۆس کێیە؟
ئەوان تەنها خزمەتکاری خودان، ئێوە
بەهۆی ئەوانەوە باوەڕتان هێناوە. جا
هەریەکەو بەپێی ئەوەی خوداوەند
پێیبەخشیوە. 6من چاندمو ئەپۆلۆس
ئاویدا، بەڵام خودا بوو پێیگەیاند. 7
کاری چێنەرو ئاودەر ئەوەندە گرنگ
نییە، بەڵکو گرنگی بۆ خودایە کە
پێیدەگەیەنێ. 8جیاوازی لەنێوان
چێنەرو ئاودەر نییە، هەریەکە کرێی
خۆی وەردەگرێ بەپێی کارو
ماندووبوونی خۆی. 9کەواتە ئێمە
لەگەڵ خودا کار دەکەین، ئێوەش
کێڵگەی خوداو خانووی خودان. 10
ئیتر بەپێی ئەو بەرەکەتەی خودا پێی
بەخشیوم، بناغەم دانا وەك
وەستایەکی لێهاتوو، ئەوسا خەڵکی
تر لەسەری دروست دەکات. جا با
هەر یەکە ئاگاداربێ چۆن لەسەر ئەو
بناغەیە دروست دەکات، 11ئەو
بناغەی لای ئێوە دانراوە، عیسای
مەسیحە، کەس ناتوانێ بناغەیەکیتر
دابنێ. 12بەڵام گەر یەکێك لەسەر
ئەو بناغەیە بەزێڕ یا بەزیوو یا بە
بەردی گرانبەها، یاخود بەدارو
پووشوکا دروست بکات. 13ئەو
کاتە کاری هەر یەکێك دەردەکەوێ،
چونکە ڕۆژی لێپرسینەوە ئاشکرای
دەکات، لەبەر ئەوەی کرداری هەر
یەکێك بەئاگر ڕادەگەیێنرێو بە ئاگر
تاقی دەکرێتەوە. 14ئیتر هەر یەکێك
کرداری لەسەر ئەو بناغەیە بمێنێتەوە
ئەوا پاداشت وەردەگرێ. 15گەر
کرداری یەکێك سووتا، ئەوا زیانی
پێدەگات، خۆی ڕزگار دەبێ، بەڵام

وەك یەكێك بەناو ئاگردا چوو بێ.
16ئایا نازانن ئێوە پەرستگای
خودانو ڕۆحی خوداتان تیادا
نیشتەجێیە؟ 17ئەوەی پەرستگای
خودا بڕوخێنێ، خوداش ئەو تێك
دەدات. چونكە پەرستگای خودا
پیرۆزە، ئێوەش خۆتان ئەو
پەرستگایەن. 18ئاگاداربن كەستان
خۆی هەڵنەخەڵەتێنێ. گەر یەكێك
لەنێوانتان خۆی بەدانا زانی لەم
سەردەمەدا، دەبێ ببێ بەنەزان هەتا
بەڕاستی ببێ بەدانا. 19چونكە هەموو
دانایی ئەم جیهانە لەبەرچاوی خودا
گێلایەتییە، لەو بارەیەوە كتێبی پیرۆز
دەڵێ: {خودا داناكان بەزیرەكیو
فێڵبازی خۆیانەوە دەگرێ.} 20
هەروەها دەڵێ: {خوداوەند دەزانێ
بیركردنەوەی داناكان پڕو پووچە.}
21كەواتە، كەس شانازی بە مرۆڤ
نەكات، چونكە هەموو شتێك بۆ
ئێوەیە، 22گەر پۆلس بێ یاخود
ئەپۆلۆس یان پەترۆس، هەروەها
جیهان یاخود ژیان یان مردن لەگەڵ
ئێستاو داهاتوودا، ئەمانە هەمووی بۆ
ئێوەیە. 23بەڵام ئێوە خۆتان هی
مەسیحن، مەسیحیش هی خودایە.

نێرراوانی مەسیح

4
بەم شێوەیە باخەڵكی بەخزمەتكاری
مەسیحو هەڵگری نهێنییەكانی
خودامان دابنێ. 2لەمەش زیاتر ئەوەی
داوا دەكرێ لەوانەی هەڵگری
نهێنین دڵسۆزییە. 3من بەلامەوە
گرنگ نییە گەر ئێوە حوكمم بەسەر
بدەن یاخود هەر دادگایەكی مرۆڤانە،
تەنانەت خۆشم حوكم بەسەرخۆم
نادەم. 4جا كە ویژدانم بەشتێك
ئازاری نەدام، ئەمە ئەوە ناگەیەنێ
بێتاوانم، چونكە خوداوەندە ئەوەی
حوكمم بەسەر دەدا. 5كەواتە پێش
كاتەكە حوكم مەدە بەسەر كەس،
هەتا خوداوەند دەگەڕێتەوە، ئەوەی
ڕووناكی دەخاتە سەر ئەو شتانەی
ئێستا لەتاریكی شاراوەیەو نیازی دڵ
دەردەخات، ئەو كاتە هەر كەسەو
بەپێی كرداری خۆی لەلایەن خوداوە
ستایش دەكرێ.
6ئەی برایان، من خۆمو ئەپۆلۆسم
بۆ كردن بەنموونە تا بۆتان
ڕوونبێتەوەو لەئێمەوە فێربن
مەبەست چییە لەوەی، كەس
لەسەرووی ئەوەی لەكتێبی پیرۆزدا
نووسراوە نەڕوات، جا لەبەرئەوە با

کەس لەناوتان لووتبەرز نەبێ
بەسەر ئەوی دیکە. 7کێ تۆی بەزیاتر
داناوە لەخەڵکیتر؟ ئایا تۆ چیت
هەیە وەرتنەگرتبێ؟ کەواتە، گەر
وەرتگرتبێ، بۆ شانازی دەکەیت وەك
ئەوەی وەرتنەگرتبێ؟ 8ئێستا ئێوە
تێربوونو دەوڵەمەند بوون! بوون بە
پادشا بەبێ ئێمە. خۆزگە ئێوە
بەڕاستی پادشا بوونایە ئەوسا
لەگەڵتان بەشداری حوکمڕانیمان
دەکردا! 9من لەو باوەڕەدام خودا
بەئێمەی نێرراو، لەناو خەڵك نزمترین
شوێنی پێداوین، وەك یەکێك لەبەر
چاوی فریشتەو مرۆڤو جیهان،
بەئاشکرا حوکمی مردنی بەسەر
درابێ. 10ئێمە لەپێناوی عیسا خەڵك
بە نەزان سەیرمان دەکات، بەڵام ئێوە
بەهۆی عیساوە خەڵکی بەدانا
سەیرتان دەکات. ئێمە لاواز بووین
بەڵام ئێوە بەهێزبوون، ئێوە ڕێزتان
لێدەگیرێ بەڵام ئێمە بەچاوی
سووکەوە سەیر دەکرێین. 11تا ئێستا
ئێمە ئازاری برسیتیو تینوێتیو
ڕووتیو لێدانو بێلانەیی دەچێژین.
12بەئارەقی ناوچەوان نان پەیدا
دەکەین. ئەوەی جنێومان پێدەدات
داوای پیرۆزی بۆ دەکەین، هەروەها
کاتێ دەمانچەوسێننەوە دانبەخۆمان
دەگرین. 13هەستمان بریندار دەکەن،
بەڵام ئێمە بە نەرمو نیانی وەڵامیان
دەدەینەوە. وەك زبڵی جیهانو
پاشماوەی هەموو خەڵکمان
لێهاتووە.
14من ئەمە نانووسم تا
شەرمەزارتان بکەم، بەڵکو
ئامۆژگاریتان دەکەم وەك منداڵی
خۆشەویستی خۆم. 15گەر هاتوو ئێوە
هەزاران مامۆستاتان لەمەسیح هەبێ،
ئەمە ئەوە ناگەیەنێ باوکی زۆرتان
هەیە. چونکە من بووم بەباوکی ئێوە
لەعیسای مەسیحدا بەهۆی
مزگێنییەوە. 16لەبەرئەوە داواتان
لێدەکەم لاسایی من بکەنەوە. 17
لەبەر هەمان شت تیمۆساوسم بۆ
ناردن، کوڕی خۆشەویستو
دڵسۆزم لەخوداوەند، ئەو ڕێبازی
منتان بیردەخاتەوە لەمەسیحدا، کە
من لەهەموو شوێنێك لەکۆمەڵەی
باوەڕداران فێری خەڵکی دەکەم. 18
هەندێ کەس لەنێوانتان بە
لووتبەرزیەوە لەو باوەڕەدا بوون
من نایەم بۆ لاتان. 19بەڵام گەر
خوداوەند خواستی لەسەربێ
بەخێرایی دێم بۆ لاتان، ئەوسا

بایەخ نادەم بە قسەی ئەو
لووتبەرزانە، بەڵکو دەمەوێ توانای
ئەوان بزانم. [20]چونکە پادشاهێتی
خودا لەسەر قسە ڕانەوەستاوە،
بەڵکو لەسەر هێزو توانا. [21]کەواتە
کامەتان دەوێ؟ بەدارو قامچی بۆ
لاتان بێم یاخود بەخۆشەویستیو
ڕۆحی میهرەبانی؟

حوکمدان بەسەر داوێن پیس

5
لەڕاستیدا بڵاوبووەتەوە کە
لەنێوانتان داوێنپیسی هەیە. جۆرە
داوێنپیسیەك تەنانەت لەلای
بتپەرستانیش نییە، پیاو لەگەڵ
باوەژنی خۆی دەست تێکەڵ
دەکات. [2]لەگەڵ ئەوەش
بەلووتبەرزیەوە شانازی بەخۆتان
دەکەن! ئایا لەجیاتی ئەمە باشتر نییە
ماتەمداربن هەتا ئەوەی ئەم کارەی
کردووە لەنێوانتان نەمێنی؟ [3]من
بەلەش لێتان دوورم، بەڵام بەڕۆح
لەگەڵتانم، حوکمم داوە بەسەر ئەو
کەسەی ئەو کارەی کردووە
هەروەك لەوێ بووبم. [4]بەناوی
خوداوەندمان عیسا کۆببنەوە لەسەر
ئەو کەسەی ئەم شتانەی کردووە،
ئەوسا منیش بەڕۆح لەگەڵتان دەبم.
بەهۆی هێزو توانای خوداوەندمان
عیسا، [5]ئەو پیاوە بدەنە دەستی
شەیتان تا لەشی بفەوتێ، بۆ ئەوەی
ڕۆحی ڕزگاری بێ لەڕۆژی
لێپرسینەوەی خوداوەند عیسا. [6]
باش نییە ئێوە شانازی بەخۆتانەوە
بکەن. ئایا نازانن هەویرترشێکی
بچووك هەموو هەویرەکە هەڵدێنێ؟
[7]جا خۆتان پاكبکەنەوە لە
هەویرترشی کۆن هەتا ببن بە
هەویرێکی تازە، چونکە ئێوە نانێکن
هەویرترشی تیا نییە. لەبەر ئەوەی
مەسیح بەرخی جەژنی تێپەڕبوونی
ئێمەیەو کرا بە قوربانی. [8]کەواتە
ئێمە باجەژن بکەین، بەڵام نەك بەنانی
هەویرترشی کۆن، هەویرترشی
چاوپیسیو خراپە، بەڵکو بەنانی
فەتیرەی پاکیو ڕاستی.
[9]من پێشتر بۆم نووسیون تێکەڵ
بەداوێنپیسان مەبن، [10]مەبەستم لە
داوێنپیسو چاوچنۆكو دزو
بتپەرستانی ئەم جیهانە نییە، ئەگینا
ئێوە ناچار دەبوون لەم جیهانە بچنە
دەرەوە. [11]بەڵکو بۆ ئەوە بۆم
نووسیون تێکەڵ بەیەکێك مەبن،
خۆی ناوناوە برا لەباوەڕ، بەڵام

لەهەمان كات گوناهبارە بە
داوێنپیسی یان چاوچنۆكی یاخود
بتپەرستیو جنێوفرۆشی یان
سەرخۆشیو دزی. ئەم جۆرە كەسانە
تەنانەت بۆ نان خواردنیش لەگەڵیان
دامەنیشن. [12]ئایا كاری منە حوكم
بەسەر ئەوانە بدەم كە لەدەرەوەی
كۆمەڵەی باوەڕدارانن؟ ئایا ئێوە نین
حوكم دەدەن بەسەر ئەوانەی لەناو
كۆمەڵەن؟ [13]چونكە ئەوانەی
لەدەرەوەی كۆمەڵەن، خودا
حوكمیان بەسەر دەدات. {لەناو
خۆتان خراپەكار دەربكەن.}

شكاتی نێوان باوەڕداران

6

گەر هاتوو لەنێوانتان یەكێك
شكاتێكی هەبوو دژی ئەویتر، ئایا
دەوێرێ شكاتەكەی بباتە لای
زۆرداران لەجیاتی ئەوەی بیباتە لای
برایانی پیرۆز؟ [2]ئایا نازانن برایانی
پیرۆزن حوكم بەسەر جیهان دەدەن؟
گەر هاتوو ئێوە بتوانن حوكم بەسەر
جیهان بدەن، ئایا توانای ئەوەتان نییە
بەسەر كاروباری ساكارو ئاسان
حوكم بدەن؟ [3]ئایا نازانن ئێمە
تەنانەت حوكم بەسەر فریشتەكانیش
دەدەین؟ ئیتر چۆن توانامان نییە
بەسەر گیروگرفتی ڕۆژانەمان زاڵبینو
حوكم بەسەر كاروباری ئەم ژیانەدا
بدەین؟ [4]گەر ئێوە لەم بارەیەوە
ناكۆكی كەوتە نێوانتان، ئایا دەیبەنە
لای ئەوانەی بێترخن لەلای
كۆمەڵەی باوەڕداران؟ [5]من ئەمە
دەڵێم تاكو شەرم بكەن. ئایا لەناوتان
یەكێكی دانای تیادا نییە بتوانێ بڕیار
سەبارەت بەم كاروبارانە بدات؟ [6]برا
برای خۆی ڕادەكێشێ بۆ دادگا،
ئەمەش بۆ لای بێباوەڕان!
[7]لەڕاستیدا شورەییە بۆ ئێوە
لەنێوانتان شكاتو شكاتكاریو
ئاژاوە هەبێ. باشتر نەبوو بۆتان
زۆرلێكراوبن؟ باشتر نەبوو بۆتان
ڕووتێنراوبن؟ [8]بەلام ئێوە خۆتان
خراپەو تالان بەرامبەر براكانیشتان
دەكەن. [9]ئایا نازانن زۆردار نابێتە
میراتگری پادشاهێتی خودا؟
هەڵمەخەڵەتێن، نە داوێنپیسو نە
بتپەرستو نە مێبازو نە هەتیوباز،
[10]نە دزو نە چلێسو نە سەرخۆشو
نە جنێوفرۆشو نە تالانكەر نابنە
میراتگری پادشاهێتی خودا. [11]جا
هەندێكتان بەم شێوەیە بوون، بەلام
ئێستا شۆراونەوە، بەڵكو

پیرۆزکراون‌و بێ‌تاوان بوون بەناوی
خوداوەند عیسای مەسیح‌و ڕۆحی
خودامان.

بەلەش ستایشی خودا بکەن

12 لەوانەیە یەکێك بڵێ: (هەموو
شتێك دروستە بۆ من.) بەڵام هەموو
شتێك سوودی نییە. (هەموو شتێك
دروستە بۆ من.) بەڵام نابم بەکۆیلەی
هیچ شتێك. 13 لەوانەیە یەکێکی تر
بڵێ: (خواردن بۆ ووركەو ووركیش
بۆ خواردن)، ئەمە ڕاستە، بەڵام
دڵنیابن خودا هەردووکیان
لەناودەبات. ئەمەش مانای ئەوە نییە
لەش بۆ داوێن‌پیسییە، بەڵکو بۆ
خوداوەندە، هەروەها خوداوەندیش
بۆ لەشە. 14 ئیتر چۆن خودا بەهۆی
توانای خۆیەوە خوداوەندی لەناو
مردووان هەستاندەوە، هەروەها
ئێمەش لەنێو مردووان
هەڵدەستێنێتەوە. 15 ئایا دەزانن
لەشتان ئەندامی لەشی مەسیحە؟ ئایا
دەبێ ئەندامی لەشی مەسیح بهێنم‌و
بیکەم بەئەندامی لەشی داوێن‌پیسێك؟
نەخێر، هەرگیز ئەمە نابێ! 16 ئایا
نازانن ئەوەی لەگەڵ داوێن‌پیسێك
تێکەڵ بێت لەگەڵی دەبێ بەیەك
لەش؟ چونکە لەکتێبی پیرۆز
نووسراوە: {هەردووکیان دەبن بە
یەك لەش.} 17 بەڵام ئەوەی لەگەڵ
خوداوەند بوو بەیەك، لەگەڵی دەبێ
بەیەك ڕۆح.
18 لە داوێن‌پیسی دووربکەونەوە،
چونکە هەر گوناهێك مرۆڤ بیکات
کار ناکاتە سەر لەشی، چونکە
لەدەرەوەی لەشە، بەڵام داوێن‌پیس
هەڵە دژی لەشی خۆی دەکات.
19 ئایا نازانن لەشتان پەرستگای
ڕۆحی پیرۆزە ئەوەی تیاتاندایەو
جێگیربووە لەلایەن خوداوە؟ ئیتر
ئێوە هی خۆتان نین، بەڵکو هی
خودان. 20 چونکە ئێوە بە نرخێکی
گران کڕراون. کەواتە بەلەشتان
ستایشی خودا بکەن.

ژن‌هێنان‌و شووکردن

7

سەبارەت بەوەی بۆ منتان نووسیوە،
باشترە بۆ پیاو ژن نەهێنێ. 2 بەڵام، تا
دووركەونەوە لەتاقی‌کردنەوەی
داوێن‌پیسی، با هەر پیاوێك ژنی
خۆی هەبێ، هەروەها هەر ژنێکیش
مێردی خۆی هەبێ. 3 با مێرد چ
مافێکی ژن‌و مێردایەتی بەسەرەوەیە

سەبارەت بەژنەکەی بیداتێ ،
هەروەها ژنیش هی مێردەکەی. 4
چونکە ژن دەسەڵاتی بەسەر لەشی
خۆی نییە، بەڵکو هی مێردەکەیەتی.
هەروەها مێردیش دەسەڵاتی بەسەر
لەشی خۆی نییە، بەڵکو هی
ژنەکەیەتی. 5کەستان خۆی بێبەش
نەکات لەوەی دیکە، تەنها کاتێك
نەبێ کە هەردووکتان لەسەر ئەوە
ڕێككەوتبن، بەمەبەستی کات
تەرخانکردن بۆ نوێژ، ئینجا
بگەڕێنەوە بۆ ژیانی ژنو مێردایەتی
جاران، تاکو بەهۆی
خۆڕانەگرتنتانەوە نەکەونە
تاقیکردنەوەی شەیتان. 6ئێستا
ئەوەی من لێرە پێتان دەڵێم، وەك
ڕێگادانە نەك فەرمان پێکردن. 7من
ئاواتەخواز بووم، هەر یەك لەئێوە
وەك من بووایە، بەڵام هەریەکەو
بەهرەی تایبەتی خۆی هەیە لەلایەن
خوداوە هی یەکێکیان بەجۆرێکەو
ئەوەی تریش بەجۆرێکیتر.
8من بەوانە دەڵێم کە ژنیان
نەهێناوەو شوویان نەکردووە،
هەروەها ئەوانەی ژنو مێردیان
مردووە باشترە بۆیان وەك من
بمێننەوە. 9بەڵام گەر هاتوو نەیانتوانی
خۆیان ڕاگرن، با ژنبهێننو
شووبکەن، چونکە ژنهێنانو
شووکردن باشترە لەسووتان
بەهەوەسەکانی لەش.
10بۆ ئەوانەی ژنیان هێناوەو
شوویان کردووە، ئامۆژگاری تایبەتی
خۆم نییە، بەڵکو ڕاسپاردەی
خوداوەندە کە دەڵێ: با ژن
مێردەکەی بەجێنەهێڵێ، 11(بەڵام
گەر هاتوو لێیجیابووەوە، با بێ مێرد
بمێنێتەوە یاخود مێردەکەی
ئاشتبکاتەوە)، هەروەها مێردیش
لەسەریەتی ژنەکەی تەڵاق نەدات.
12بەڵام ئەوانیتر من پێتان دەڵێم
نەك خوداوەند: گەر هاتوو برایەکی
باوەڕدار ژنێکی بێباوەڕی هەبوو
ژنەکەش ڕازیبوو لەگەڵی بژی، با
پیاوەکە بەجێی نەهێڵێو تەڵاقینەدا.
13هەروەها گەر هاتوو ژنێکی
باوەڕدار مێردێکی بێباوەڕی هەبوو
مێردەکەشی ڕازی بوو لەگەڵی
بژی، با ژنەکە وازی لێنەهێنێ. 14
چونکە مێردە بێباوەڕەکە پاکو پیرۆز
دەبێ بەهۆی ژنە باوەڕدارەکەی،
هەروەها ژنە بێباوەڕەکە پاکو پیرۆز
دەبێ بەهۆی مێردە باوەڕدارەکەی،
ئەگینا منداڵی ئەم جۆرە ژنو

مێردایەتیە گلاون، هەرچەندە ئەوان
پیرۆزبن. [15]بەڵام گەر مێردە یاخود
ژنە بێباوەڕەکە ویستی وازبهێنێ،
باوازبهێنێ، لەم حاڵەتە پیاوەکە یا ژنە
باوەڕدارەکە پەیوەست نییە
بەپەیوەندی ژنو مێردایەتی، چونکە
خودا بانگی کردووین بەئاشتی بژین.
[16]چونکە چۆن دەزانی ئەی ژنی
باوەڕدار دەتوانی مێردەکەت ڕزگار
بکەیت؟ یان ئەی پیاوی باوەڕدار
چۆن دەزانی دەتوانی ژنەکەت ڕزگار
بکەیت؟ [17]لەگەڵ ئەوەش بەپێی
ئەوەی خوداوەند بۆی داناون بژین،
بەو شێوەیەی خودا بانگی کردوون،
ئەمە فەرمانی منە بۆ هەموو کۆمەڵە
باوەڕدارەکان. [18]ئەوەی خودا
بانگی کردووە بە خەتەنەکراوی، با
هەوڵی شاردنەوەی خەتەنەکەی نەدا،
هەروەها ئەوەش بە خەتەنە نەکراوی
بانگی کردووە، باخۆی خەتەنە
نەکات. [19]چونکە خەتەنەکردن هیچ
نییە، هەروەها خەتەنە نەکردنیش هیچ
نییە، بەڵکو گرنگ ئەوەیە کار بە
ڕاسپاردەکانی خودا بکرێ. [20]با هەر
یەکە بەو شێوەیە بمێنێتەوە کە تیایەتی
کاتێ خودا بانگی کردووە. [21]گەر
هاتوو کۆیلە بوویت کاتێ خودا
بانگی کردی؟ پێویست ناکات بایەخ
بەمە بدەیت، بەڵام گەر توانیت
سەربەستبی، باشترە ئەم هەلە
بەکاربێنی، [22]چونکە ئەوەی کۆیلە
بووە کاتێ خوداوەند بانگی کردووە
ئەوە دەبێتە سەربەستی خوداوەند.
هەروەها ئەوەی بەسەربەستی بانگ
کراوە ئەوە دەبێتە کۆیلەی مەسیح.
[23]خودا ئێوەی بەنرخێکی گران
کڕیوە، ئیتر ئێوە مەبن بە کۆیلەی
خەڵکی. [24]لەبەرئەوە ئەی برایان،
پێویستە هەر یەکە بەو شێوەیە
بمێنێتەوە لەگەڵ خودا کە تیایدا بووە
کاتێ بانگ کراوە.

ڕەبەن

[25]دەربارەی ئەوانەی ژنیان
نەهێناوەو شوویان نەکردووە،
ڕاسپاردەیەکی تایبەتیم نییە بۆیان
لەلایەن خوداوەندەوە، بەڵام من
بیروڕای خۆم لەم بارەیەوە دەڵێم،
وەك یەکێك بەهۆی بەزەیی
خوداوەندەوە متمانەی بەدەست
هێناوە. [26]چونکە گەر من
بیربکەمەوە، چ کاتێکی ناخۆش
لەبەردەمان دایە، وای بەباشتر دەزانم
کە پیاو بەبێ ژن هێنان بمێنێتەوە. [27]

گەر تۆ ژنت هەبوو، داوای
جیابوونەوە مەکە، بەڵام گەر ژنت
نەبوو، مەگەڕێ بەدوای ژنهێنان. 28
گەر کوڕێك ژنی هێنا، هەڵەی
نەکردووە، هەروەها گەر کچێك
شووی‌کرد، هەڵەی نەکردووە. بەڵام
ئەو جۆرە کەسانە تووشی
دەردەسەری ژیان دەبن، جا من
دەمەوێ ئێوە لەوە بپارێزم. 29ئەی
برایان من پێتان دەڵێم: ئەوەندە
کاتمان نەماوە، لەبەرئەوە ئەوانەی
ژنیان هێناوە، پێویستە ئێستا
بەشێوەیەك بن هەروەك ژنیان
نەهێنابێ. 30هەروەها ئەوانەی
دەگرین هەروەك بڵێی ناگرین،
ئەوانەی دڵخۆشن هەروەك بڵێی
دڵخۆش نین، ئەوانەی شت دەکرن
هەروەك بڵێ‌ی هیچیان نییە. 31
ئەوانەی پەیوەندیان بەم جیهانەوە هەیە
وەك بڵێی پەیوەندیان پێیەوە نییە،
چونکە شێوەی ئەم جیهانە ڕووەو
نەمانە. 32دەمەوێ ئێوە لەسەرقاڵی
سەربەست بن، ئەوەی ژنی نەهێناوە
سەرقاڵ دەبێ بە کاروباری
خوداوەندو چۆنیەتی ڕازی‌کردنی. 33
بەڵام ئەوەی ژنی هێناوە سەرقاڵ دەبێ
بە کاروباری جیهانیو چۆنیەتی
ڕازی‌کردنی ژنەکەی. 34ئەو کابرایە
دڵی بەش‌کراوە. هەروەها کچانو
ئەو ژنانەی مێردیان نییە سەرقاڵ دەبن
بەکاروباری خوداوەندو چۆن پیرۆزی
لەشو ڕۆح بەدەست بهێنن. بەڵام
ئەوەی شووی‌کردووە سەرقاڵی
کاروباری جیهانیو چۆنیەتی
ڕازی‌کردنی مێردەکەیەتی.
35من ئەمەتان پێ‌دەڵێم بۆ
بەرژەوەندی خۆتان. نەك بۆ ئەوەی
بتانبەستمەوە. تاکو ڕێگای ڕاستو
پەسەند بگرنو بێ دوودڵی خزمەتی
خوداوەند بکەن. 36گەر هاتوو
یەکێك لەو باوەڕەدا بوو شتێکی
چاك ناکات بەرامبەر
بەدەزگیرانەکەی گەر بکەوێتە
تەمەنەوەو نەیهێنێ، بەم شێوەیە
پێویست بوو بیهێنێ، با بیهێنێ چونکە
بەمە گوناە ناکات. 37بەڵام ئەوەی
لەدڵەوە بڕیاری دابێو خۆی ناچار
نەکردبێ، بەڵکو دەسەڵاتی تەواوی
بەسەر خۆی هەبێ، دەزگیرانەکەی
خۆی بەکچی بهێڵێتەوە، ئەوا باش
دەکات. 38کەواتە، ئەوەی ژن
دەهێنێ شتێکی چاك دەکات، بەڵام
ئەوەی ناهێنی ئەوا چاکتر دەکات.
39ژن ئەوەندە بە مێردەوە

دەبەستریٚتەوە هەتا میٚردەکەی زیندووە. بەڵام گەر میٚردەکەی مرد، ئەوسا ژنەکە سەربەستەو مافی ئەوەی هەیە هەر پیاویٚك كە بیەویٚ شووی پیٚ بکات، بەڵام پیاوەکە لەخوداوەند بیٚ. 40 ئەگینا بەڕای من ئەو ئافرەتە بەختەوەرترە گەر وەك خۆی بمیٚنیٚتەوەو شوونەکات. لەو باوەڕەشدام منیش ڕۆحی خودام تیادایە.

قوربانی بتەکان
8

ئیٚمە هەموومان ئەو زانینەمان هەیە سەبارەت بەو قوربانییانەی پیٚشکەش بەبتەکان دەکریٚت. بەڵام زانین لووتبەرزت دەکات، کەچی خۆشەویستی بنیادت دەنیٚ، 2 گەر یەکیٚك لەو باوەڕەدایە شتیٚك دەزانیٚ، ئەو کەسە جاریٚ شتەکە بەتەواوی نازانیٚ وەك پیٚویستە بیزانیٚ. 3 بەڵام ئەوەی خودای خۆشدەویٚ، ئەوا لای ئەو ناسراوە.

4 سەبارەت بەوەی پەیوەندی بەخواردنی قوربانیی بتەکانەوە هەیە، ئیٚمە دەزانین بت بوونی نییە، هەروەها جگە لەخودای تاکو تەنها هیچ خودایەکی تر نییە. 5 چونکە گەر هەندیٚك هەبن پیٚیان بگوتریٚ خودا لەئاسمانو لەسەر زەوی، هەروەك زۆر خوداو زۆر خوداوەندیش هەیە. 6 بەڵام ئیٚمە تەنها یەك خودامان هەیە، ئەویش ئەو باوکەیە کە هەموو شتیٚك لەلایەن ئەوەو ئیٚمەش بۆ ئەو هەین، هەروەها یەك خوداوەندمان هەیە ئەویش عیسای مەسیحە، کە هەموو شتیٚك بەهۆی ئەوەو ئیٚمەش بەهۆی ئەو هەین.

7 بەڵام هەموو خەڵك ئەم ڕاستیە نازانن، چونکە هەندیٚکیان تا ئەمڕۆش واڕاهاتوون کەوا بت بەڕاستی بوونی هەیە، تەنانەت لە گۆشتی قوربانیی بتیش دەخۆن، هەر وادەزانن پیٚشکەش بەبتەکان کراوە، ویژدانە لاوازەکەشیان گڵاوبووە. 8 خواردن لە خودا نزیکمان ناکاتەوە، گەر هاتوو لەشتیٚکمان خوارد هیچمان دەست ناکەویٚ، هەروەها گەر لیٚمان نەخوارد باشتر نییە. 9 بەڵام ئاگاداری خۆتان بن تاکو ئەم سەربەستیەتان نەبیٚتە بەردی کۆسپ بۆ ئەوانەی باوەڕیان لاوازە، 10 ئەی خاوەنی زانیاری گەر هاتوو یەکیٚك تۆی بینی لەپەرستگای بت لەسەر خوان

دانیشتووی، ئایا ئەو کەسە گەر
ویژدانی لاواز بێ هاننادرێ لەگۆشتی
قوربانی بتەکان بخوات؟ 11جا
زانیاریەکەت بووە هۆی لەناوچوونی
ئەو برا باوەڕ لاوازەی مەسیح
لەپێناوی مرد.
12کەواتە بەهەمان شێوە گوناە
بەرامبەر بە مەسیح دەکەن، کاتێ
گوناە بەرامبەر بە برایەکتان دەکەنو
ویژدانی لاوازیان بریندار دەکەن. 13
لەبەر ئەوە، گەر هەندێ خۆراك ببێتە
کۆسپو کەوتنی براکەم، ئیتر
هەرگیز گۆشت ناخۆم تاکو نەبمە
کۆسپ بۆ براکەم.

مافی نێرراوان

9

ئایا سەربەست نیم؟ ئایا نێرراو نیم؟
ئایا عیسای مەسیحی خوداوەندمانم
نەدیوە؟ ئایا ئێوە بەرووبوومی کاری
من نین لەخوداوەند؟ 2گەر هاتوو
نێرراو نەبم لای خەڵکی تر، بۆ ئێوە
نێرراوم، چونکە ئێوە مۆری
نێرراوێتی منن. 3ئەوەیە
بەرگریکردنی من سەبارەت بەوانەی
تاقیم دەکەنەوە: 4ئایا مافی خواردنو
خواردنەوەمان نییە؟ 5ئایا مافی
ئەوەمان نییە یەکێك لەخوشکان
بکەین بەهاوسەرمانو لەگەڵ خۆمان
بیهێنین، وەکو نێرراوانی ترو
پەترۆسو برایان لەخوداوەند؟ 6
یاخود تەنها منو بەرنابا مافی
ئەوەمان نییەو هەر دەبێ ئیش بکەین
﴿بۆ پەیداکردنی پێویستیەکانی
ژیانمان﴾؟ 7چ سەربازێك دەچێ بۆ
جەنگ لەسەر حسابی خۆی؟ یا چ
باخەوانێك ڕەزێك دەچێنێو
لەبەرەکەی ناخوات؟ یاخود چ
شوانێك مێگەلێ دەلەوەڕێنێو
لەماستەکەی ناخوات؟ 8ئایا ئەم
قسانەم قسەی مرۆڤە؟ ئایا شەریعەتیش
هەمان شت نالێ؟ 9لەشەریعەتی موسا
نووسراوە: {دەمی گا مەبەستەوە
لەکاتی دەغڵ کوتانەوە.} گەر خودا
بایەخ بە گا بدات؟ 10ئایا بەڕاستی
ئەمەی لەپێناوی ئێمەدا نەوتووە؟
بەڵێ، لەپێناوی ئێمەدا ئەمە
نووسراوەو مانای ئەوەیە: هەموو
ئەوانەی زەوی دەکێڵن. دەیکێڵن
بەهیواوە، ئەوانەی گەنم دەکوتن ئەوە
دەکەن بەهیوای ئەوەی بەشداربن
لەبەرووبووم. 11کاتێ ئێمە شتی
ڕۆحیتان تیا بچێنین ئایا گەلێك زۆرە
گەر لەئێوە هەندێ شتی پێویستی

لەشمان دەست کەوێ؟ [12]گەر بێتو
کەسانی تر ئەم مافەیان بەسەرتان
هەبێ، دەبێ ئێمە چەند لەوان
لەپێشتر بین؟ بەڵام ئێمە ئەم مافەمان
وەرنەگرت، بەڵکو لەهەموو شتێك
داغمان بەخۆمان گرت تاکو کۆسپێك
نەخەینە سەر ڕێگای مزگێنی
مەسیح.
[13]ئایا نازانن ئەوەی خزمەتی پەرستگا
دەکات بە خێری پەرستگا دەژی،
هەروەها ئەوەی خزمەتی قوربانگا
دەکات بەشی خۆی لەقوربانیەکان
هەڵدەگرێ؟ [14]هەر ئاواش خوداوەند
فەرمانی‌داوە ئەوانەی مزگێنی
خوداوەند دەدەن خۆیان بەهۆی ئەو
مزگێنییەوە بژێنن. [15]بەڵام من داوای
هیچ مافێك لەو مافانە ناکەم،
هەروەها ئێستا ئەوە نانووسم هەتا
داوای ئەم یارمەتییە بکەم. چونکە
مردنم بەلاوە باشترە لەوەی یەکێك
ڕێی ئەم شانازیەم لێ‌بگرێ. [16]
چونکە گەر مزگێنی بدەم نابێ
شانازی بەخۆم بکەم، لەبەرئەوەی
مزگێنی‌دان لەسەرم پێویستە. جا قور
بەسەرم گەر بێتو مزگێنیم نەدایە. [17]
چونکە گەر بەخواستی خۆم ئەوە
بکەم، ئەوا پاداشت دەکرێم، بەڵام
گەر بەخواستی خۆم نەبێ، ئەوا
متمانەی لێپرسراویەتییەکم پێدراوەو
جێبەجێی دەکەم. [18]ئیتر پاداشتم
چییە؟ پاداشتی من ئەوەیە بەخۆڕایی
مزگێنی بدەمو واز لەمافی خۆم
بهێنم لەمزگێنیدا. [19]من مرۆڤێکی
ئازادم، کۆیلەی هیچ کەس نیم،
بەڵام خۆم کرد بەکۆیلە بۆ هەموو
خەڵك تا ژمارەیەکی زۆریان لێ
بەدەستبهێنم. [20]هەتا جوولەکە بۆ
مەسیح بەدەستبهێنم، وەك
جوولەکەیەك دەژیم. هەروەها بۆ ئەو
خەڵکانەی لەژێر سایەی شەریعەت
دەژین وەك ئەوان لەژێر سایەی
شەریعەت دەژیم، چونکە دەمەوێ
ئەو جۆرە کەسانەش بۆ مەسیح
بەدەستبهێنم، [21]بەڵام بۆ ئەو
کەسانەی بێ شەریعەتن، خۆم دەکەم
بە بێ‌شەریعەت هەتا بۆ مەسیح
بەدەستیانبهێنم. ئیتر ئەمە ئەوە
ناگەیەنێ من شەریعەتی خودا
ڕاناگرم، بەڵکو لەژێر سایەی
شەریعەتی مەسیحم. [22]بۆ لاوازەکان
خۆم دەکەم بە لاواز، تاکو
بەدەستیانبهێنم بۆ مەسیح. ئیتر بۆ
هەموان بووم بەهەموو شتێك، هەتا
بەهەر شێوەیەك بێ هەندێکیان ڕزگار

بکەم. 23ئەمانە هەمووی دەکەم
لەپێناوی مزگێنیدا، تا بەشداری تیادا
بکەم.
24ئایا نازانن هەموو ئەوانەی
بەشداری ڕاکردن دەکەن لەیاری
پێشبڕکێدا، تەنها یەکێکیان پاداشت
وەردەگری؟ بەهەمان شێوە ئێوەش
ڕابکەن تا دەیبەنەوە، 25هەر یەکێك
لەو یاریزانانە مەشقی خۆ بەهێزکردن
دەکەن، تاکو تاجێکی لەناوچوو
بەدەستبهێنن. بەڵام ئێمە لەپێناوی
بەدەستهێنانی تاجێکی لەناونەچوو.
26کەواتە من ڕاناکەم وەك یەکێك
ئامانجی نەبێ، هەروەها بۆکسێن ناکەم
وەك یەکێك لەهەوا بدا. 27بەڵکو
ڕەق دەبم لەگەڵ لەشی خۆمو
دەیکەم بەکۆیلە، تاکو خۆم ڕەت
نەکرێمەوە، دوای ئەوەی خۆم
بەخەڵکیترم ڕاگەیاندووە.

فێربوون لەمێژووی ئیسرائیل

10

برایان دەمەوێ ئێوە بزانن،
باوباپیرانمان هەموویان لەژێر هەوردا
بوونو هەمووشیان دەریای سووریان
بڕی. 2جا هەموو ئەوانەی لەدەریاو
لەژێر هەوردا بوون وەك قوتابیانی
موسا لەئاوهەڵکێشران، 3هەمووشیان
یەك جۆرە خواردنی ڕۆحیان خواردو
4هەموویان یەك جۆرە ئاوی ڕۆحیان
خواردەوە، چونکە لەو بەردە
ڕۆحیەیان دەخواردەوە کە دوایان
کەوتبوو، ئەو بەردەش مەسیح بوو. 5
بەڵام خودا لە زۆربەیان ڕازی
نەبوو، ئیتر ئەمە بووە هۆی فڕێدانیان
لەبیابان. 6ئەم شتانە ڕوویدا تاکو
ببێ بەنموونەیەك بۆمان، ئارەزووی
کاری خراپ نەکەین، هەروەك
ئەوان ئارەزوویانکرد، 7نابێ ئێمە
ببین بە بتپەرست وەك هەندێ
لەوان، چونکە لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە: {گەل دانیشتن بۆ
خواردنو خواردنەوە، ئینجا
هەستانەوەو کەوتنە سەماکردن.} 8
هەروەها نابێ خۆمان بدەینە دەست
داوێنپیسی وەك هەندێکیان
کردیان.لێرە ئەمە بووە هۆی ئەوەی
لەرۆژێکدا بیستوسێ هەزار
کەسیان لێ بمرێ. 9هەروەها نابێ
مەسیح تاقیبکەینەوە وەك هەندێکیان
کردیان، ئیتر هەموویان بەمار
لەناوچوون. 10بێزاری دەرمەبڕن
وەك هەندێکیان کردیان، ئەوسا
ئەوەبوو فریشتەی لەناوبەر لەناوی

بردن. 11ئەم شتانە هەمووی دەبیٚ
بەئاگاداریەك بۆ ئێمە، چونكە ئەمانە
هەمووی بۆ ئامۆژگاری كردنەوەی
ئێمە نووسراوە، كە كۆتایی جیهان
لێمان نزیك بووەتەوە. 12ئیتر ئەوەی
لەو باوەڕەدایە كەوا خۆی
ڕاگرتووە، بائاگای لەخۆی بیٚ
نەكەویٚ. 13هەر تاقی‌كردنەوەیەكتان
تووش بیٚ ئەوە مرۆڤانەیە، بەڵام خودا
پشتی پیٚ دەبەستریٚو نایەڵیٚ زیاتر
لەتوانای خۆتان تاقی‌بكرێنەوە، بەڵكو
لەكاتی تاقی‌كردنەوەدا ڕێگایەكتان
بۆ دەكاتەوە تاكو بتوانن بەرگە
بگرن. 14لەبەرئەوە، ئەی
خۆشەویستانم، لەبتپەرستی
دووركەونەوە.
15چۆن لەگەڵ تێگەیشتوان
دەدوێم، ئاواش لەگەڵ ئێوە دەدوێم،
جا ئێوە حوكم‌بدەن سەبارەت بەوەی
دەیڵێم: 16ئایا ئەو جامە پیرۆزەی
پیرۆزی دەكەین بەشداری نییە
لەخوێنی مەسیح؟ یاخود ئەو نانەی
لەتی دەكەین بەشداری نییە لە
لەشی مەسیح؟ 17لەبەر ئەوەی یەك
نان هەیە، ئێمە لەگەڵ ئەوەی زۆرین،
یەك لەشین، چونكە هەموومان
بەشداری لەیەك نان دەكەین. 18
سەیری ئیسرائیل بكەن لەبارەی
مرۆڤایەتیەوە: ئایا ئەوەی قوربانی
دەخوات لەقوربانگەدا بەشدار نییە؟
19كەواتە مەبەستم چییە؟ ئایا ئەوەی
بۆ بت سەربڕاوە بەنرخە یاخود بتەكە
خۆی بەنرخە؟ 20نەخێر، چونكە
ئەوەی بتپەرستەكان سەری‌دەبڕن
بۆ ڕۆحە پیسەكان سەری‌دەبڕن نەك
بۆ خودا. نامەویٚ ئێوە بەشداریتان
هەبیٚ لەگەڵ ڕۆحە پیسەكان. 21ئێوە
ناتوانن لەیەك كاتدا لەجامی
خوداوەندو لەجامی ڕۆحە پیسەكان
بخۆنەوە، هەروەها ناتوانن لەیەك
كاتدا بەشداری خوانی خوداوەندو
خوانی شەیتان بكەن، 22یاخود
دەمانەویٚ توڕەیی‌خوداوەند
هەستێنین؟ ئایا ئێمە لەو بەهێزترین؟

هەموو شتێك بۆ شكۆی خودایە

23ئێوە دەڵێن (هەموو شتێك
دروستە) بەڵام هەموو شتێك سوود
بەخش نییە، دەڵێن (هەموو شتێك
دروستە) بەڵام هەموو شتێك بنیادنەر
نییە. 24با كەستان بەدوای
بەرژەوەندی خۆی نەگەڕیٚ، بەڵكو
بەدوای بەرژەوەندی نزیكەكەی
بگەڕیٚ. 25ئەو گۆشتەی لەبازار

دەفرۆشرێ بیخۆن، ئەوەندە پرسیار
مەکەن لەپێناوی ویژدانتان. 26چونکە
زەوی‌و هەموو ئەو شتانەی
لەسەریەتی هی خوداوەندە. 27گەر
هاتوو بێباوەڕێك داوەتی‌کردن‌و
ئێوەش ڕازی‌بوون بڕۆن، ئەوسا
هەرچیەکتان پێشکەش دەکات
بیخۆن، بێ پرسیارکردن، لەبەر
ویژدان. 28بەلاّم گەر هاتوو یەکێك
پێی ووتن: (ئەم خواردنە لە قوربانی
پێشکەش‌کراوی بتە.) ئەوسا
لێی‌مەخۆن، لەبەر ئەو کەسەو ڕازی
کردنی ویژدان، 29مەبەستم
لەویژدانی ئێوە نییە، بەلّکو ویژدانی
ئەوی دیکە، جا بۆچی سەربەستی
لەلایەن یەکێکی‌تر حوکمی بەسەر
بدرێ؟ 30گەر خواردنێکم خواردو
سوپاسی خودام لەسەری کرد، ئیتر
بۆچی یەکێکی دیکە بەخراپە باسم
بکات لەسەر شتێك سوپاسی خودای
لەسەر دەکەم؟ 31گەر خواردتان‌و
خواردتانەوە یان هەر شتێکتان‌کرد،
با هەموو شتێکتان لەپێناوی
شکۆمەندی خودا بێ. 32مەبن
بەکۆسپ لەڕێگای جولەکە یا
یۆنانی یاخود کۆمەڵەی باوەڕدارانی
خودا. 33بەهەمان شێوە منیش هەوڵی
ڕازی‌کردنی هەمووان دەدەم
لەهەموو شتێك، بایەخ نادەم بە
بەرژەوەندی تایبەتی خۆم، بەلّکو
بایەخ بە بەرژەوەندی زۆربەی
خەڵکی تر دەدەم، تاکو ڕزگاریان
بێ.

11

بەشوێن پێی مندا بڕۆن وەك چۆن
منیش بەشوێن پێی مەسیح دا دەڕۆم.

نوێژکردن لەکۆبوونەوە

2ستایشتان دەکەم چونکە هەمیشە
یادم دەکەن‌و لەسەر ئەو
خووڕەوشتانە دەڕۆن بەو شێوەی
پێم‌داون. 3بەلاّم دەمەوێ ئەوە بزانن
کە مەسیح سەری هەموو پیاوێکەو
پیاویش سەری ئافرەتەو خوداش
سەری مەسیحە. 4هەر پیاوێك
بەسەری داپۆشراو نوێژ بکا یاخود
بەووشەی خودا بدوێ ئەوا شورەیی
بەسەر خۆی دەهێنێ، 5هەروەها هەر
ئافرەتێك بەسەری دانەپۆشراو نوێژ
بکا یاخود بەووشەی خودا بدوێ،
ئەوا شورەیی بەسەر خۆی دەهێنێ،
ئەوەش وەك ئافرەتێك وایە کە سەری
تاشرابێ. 6گەر ئافرەتێك سەری

دانەپۆشیّ، باشترە قژی ببڕیّ، بەڵام
گەر هاتوو بۆ ئەو ئافرەتە شورەیی
بوو قژی ببڕیّ یاخود بیتاشیّ، ئەوا
پێویستە سەری داپۆشیّ. 7کەواتە پیاو
نابیّ سەری داپۆشیّ، چونکە وێنەو
شکۆمەندی خودایە ، بەڵام ژن
شکۆمەندی پیاوە. 8چونکە پیاو لەژن
نیە، بەڵکو ژن لەپیاوە. 9پیاو
دروست نەکراوە بۆ ژن، بەڵکو ژن
دروستکراوە بۆ پیاو. 10بۆیە
پێویستە ژن سەری داپۆشیّ لەپێناوی
فریشتەکان. 11لە خوداوەند ژن
سەربەخۆ نیە سەبارەت بەپیاو،
هەروەها پیاویش سەبارەت بەژن. 12
چونکە هەروەك ژن لەپیاو
دروستکراوە، ئاواش پیاو لەژن
لەدایك دەبێت، بەڵام هەموو شتێك
لەلایەن خوداوەیە.
13کەواتە خۆتان حوکم بدەن:
ئایا شتێکی جوانە بۆ ژن بیّ سەرپۆش
نوێژ بکات بۆ خودا؟ 14ئایا هەمان
باری سروشتی فێرتان ناکات،
شەرمەزارییە بۆ پیاو قژی درێژ
بکات، 15بەڵام شانازییە بۆ ژن قژی
درێژکاتەوە؟ چونکە خودا قژی
پیّداوە بۆ داپۆشینی. 16لێرە گەر
یەکیّ بیەویّ بەربەرەکانی ئەمە
بکات، ئیتر ئەوە لەگەڵ خووڕەوشتی
ئێمەو کۆمەڵە باوەڕدارەکانی خودا
ڕێك ناکەویّ.

نانخواردنی خوداوەند

17ئامۆژگاریەکانم ستایشکردنی
ئێوە نیە، چونکە کۆبوونەوەکانتان
زیانی لەسوود زیاترە. 18چونکە بۆ
یەکەمجار بیستم، کاتیّ ئێوە
کۆدەبنەوە وەك کۆمەڵەی باوەڕداران
ناکۆکی لەنێوانتان هەیە. 19
تاڕادەیەکیش باوەڕ بەمە دەکەم.
چونکە دەبیّ لەنێوانتان ناکۆکی
گومڕابوون هەبیّ تا لەنێوانتان
باوەڕی ڕاستەقینە دەربکەویّ. 20
کاتیّ کۆدەبنەوە ئەوە بۆ نانی
خوداوەند نییە. 21بەڵکو هەر
یەکەتان پێش ئەوەیتر دەکەویّ
بۆئەوەی بۆ خۆی بخوات، بەڵام هەیە
لەناوتان بەبرسێتی دەمێنێتەوە،
هەندێکیشتان سەرخۆش دەبیّ. 22ئایا
ماڵتان نییە تیایدا بخۆنو بخۆنەوە؟
یاخود دەتانەویّ بەسووکی سەیری
کۆمەڵەی باوەڕدارانی خودا بکەنو
هەژارەکان شەرمەزار بکەن کە
هیچیان نییە؟ کەواتە چیتان پیّبڵێم؟
ئایا ستایشتان بکەم؟ نەخێر، ئەمە

ناکەم. 23ئەوەی من بە ئێوەم دا
لەخوداوەند وەرمگرتووە، ئەویش
ئەوە بوو عیسای خوداوەند ئەو
شەوەی تیایدا دەدرا بەدەستەوە
نانێکی هەڵگرت، 24سوپاسی خودای
کرد، لەتی‌کردو ووتی: (وەری
بگرن بیخۆن، ئەمە لەشی منە
لەپێناوی ئێوەدا شکاوە، جا ئەمە
بکەن بۆ یادکردنەوەم.) 25بەهەمان
شێوە دوای نان خواردن، جامەکەی
هەڵگرتو ووتی: (ئەم جامە پەیمانی
نوێیە بەخوێنی من، جا ئەمە بکەن هەر
جارێك دەیخۆنەوە بۆ یادکردنەوەم.)
26کەواتە، هەر کاتێ لەم نانەتان
خواردو لەم جامەتان خواردەوە بەمە
مردنی خوداوەند ڕادەگەیەنن، هەتا
دەگەڕێتەوە. 27جا هەر یەکێك لەم
نانە بخواتو لەم جامەی خوداوەند
بخواتەوە بێ ئەوەی شایانی بێ،
تاوانبارە بەرامبەر بەلەشو خوێنی
خوداوەند.
28با هەر یەکە خۆی تاقی‌بکاتەوە،
پێش ئەوەی لەم نانە بخواتو لەم
جامە بخواتەوە. 29هەر یەکێك
بخواتو بخواتەوە بێ ئەوەی مانای
لەش تێبگات ئەوا حوکمی خودا
بەسەر خۆی دەهێنێ. 30لەبەر ئەوەیە
ژمارەیەکی زۆر نەخۆشو لاوازتان
تیادایە، هەندێکیش مردوون. 31بەڵام
گەر ئێمە حوکم بەسەر خۆمان
بدەین، ئەوا تاوانبار نەدەکراین. 32
بەڵام کاتێ خوداوەند حوکم
بەسەرمان بدات تەمێمان دەکات،
تاکو تاوانبار نەکرێین لەگەڵ جیهان.
33ئەی برایان، کاتێ بەیەکەوە
کۆدەبنەوە بۆ نان خواردن، چاوەڕێی
یەکتری بکەن. 34گەر یەکێکتان
برسی بوو با لەماڵەوە نان بخوات،
تا کۆنەبنەوە بۆ تاوانبار کردنی .
سەبارەت بەشتەکانی‌تر کاتێ هاتم بۆ
لاتان ئامۆژگاریتان دەکەم.

بەهرەکانی ڕۆحی پیرۆز

12

ئەی برایان، سەبارەت بە بەهرە
ڕۆحیەکان دەمەوێ لاتان شاراوە
نەبێ. 2ئێوە دەزانن کاتێ بتپەرست
بوون، ڕاتان دەکرد بەدوای بتە
لاڵەکان تا بیانپەرستن. 3بۆیە من
دەمەوێ ئێوە تێبگەن کە هیچ
کەسێك نیە بدوێ بەڕۆحی خوداو
بڵێ (نەفرەت لەعیسا)، هەروەها
هیچ کەس ناتوانێ بێ ڕۆحی پیرۆز
بڵێ (عیسا خوداوەندە.)

4چەندەها بەهرە هەیە، بەڵام
هەمووی لە یەك ڕۆحەوەیە، 5
هەروەها چەندین جۆر خزمەت هەیە،
بەڵام هەمووی لە یەك
خوداوەندەوەیە، 6جۆرەها کاریش
هەیە، بەڵام تەنها یەك خودایە ئەوەی
هەموو شتێك دەکات لەهەموو
کەسێك.
7جا بەیەکێك ئاشکرا بوونی
ڕۆحی دەدرێ، ئەمەش سوودی بۆ
هەمووانە. 8یەکێك بەهۆی ڕۆحی
پیرۆزەوە قسەی دروستو دانای پێ
دەبەخشرێ، بۆ یەکێکی تر قسەی
زانین بەگوێرەی هەمان ڕۆح. 9هەر
هەمان ڕۆحیش بە یەکێك باوەڕ
دەبەخشێ، بەوی دیکەش بەهرەی
نەخۆش چاككردنەوە بەیەك ڕۆح، 10
هەروەها یەكێك توانای کردنی کاری
سەرسوڕهێنەری پێ دەبەخشرێ،
یەکێکی دیکەش دوان بە
ووشەی خودا، یەكێکی دیکەش
توانای لێك جیاکردنەوەی
ڕۆحەکان، بۆ یەكێکی دیکەش زمانە
ڕۆحیەکان، بۆ یەکێکی دیکەش
ڕوونکردنەوەی ئەو زمانانە. 11بەڵام
ئەمانە هەموو کاری یەك ڕۆحو
هەمان ڕۆحن، بە هەر یەكێك چۆن
بیەوێ دەیدا.

یەك لەشو ئەندامی زۆر

12چوّن لەش یەکەو ئەندامی
زۆری هەیە، ئەو ئەندامانە چەند
زۆرن، بەڵام یەك لەش پێك دەهێنن،
هەروەها مەسیح بەم شێوەیەیە. 13
چونکە ئێمە بەیەك ڕۆح لەئاو
هەڵکێشراین بۆ یەك لەش. گەر ئێمە
جوولەکە بین یاخود یۆنانی، کۆیلە
بین یاخود سەربەست، ئێمە هەموو لە
یەك ڕۆحمان خواردۆتەوە. 14کەواتە
لەش یەك ئەندام نییە بەڵکو کۆمەڵە
ئەندامێکە. 15گەر بێتو قاچ بڵێ:
(چونکە من دەست نیم ئیتر من سەر
بە لەش نیم،) ئایا ئیتر بە ئەندامی
لەش دانانرێ؟ 16هەروەها گەر بێتو
گوێ بڵێ: (چونکە من چاو نیم، ئیتر
من سەر بە لەش نیم،) ئایا بە ئەندامی
لەش دانانرێ؟ 17گەر هاتوو لەش
هەمووی چاو بووایە، ئیتر چۆن
شتمان دەبیست؟ هەروەها هەمووی
گوێ بووایە، ئیتر چۆن بۆنمان
دەکرد؟ 18لەبەرئەوە خودا هەر
ئەندامێکی لەشی لەشوێنێکی تایبەت
داناوە، بەو شێوەیەی خۆی دەیەوێ.
19جا کوا لەش گەر هەمووی یەك

ئـەندام بووایە؟ [20]بەڵام ئەوەتا وا نییە،
بـەڵکو ئەندامـەکان زۆرن بەڵام یەك
لەشن. [21]بەم شێوەیە، چاو ناتوانێ بە
دەسـت بڵـێ: (پێویسـتم پێت نییە.)
هـەروەها سـەر بە هەردوو قاچ بڵێ:
(پێویسـتم پێـتان نیـیە.) [22]ئـەوەی بە
لاوازتـرین ئـەندام دایدەنێن لە لەش،
ئـەوە ئەندامـێکی پێویسـتە. [23]ئـەو
ئەندامـەی لـە لەشـدا ئەوەندە ڕێزی
نییە، زیاتر ڕێزی بۆ دادەنێن، هەروەها
ئـەو ئەندامـەی بـە شەرمەوە سەیری
دەکەین، ڕێزی تایبەتی لێدەگیرێ. [24]
بـەڵام ئـەو ئەندامانـەی بـەنـرخن
پێویسـتیان بەمـە نـیـە، چونکە خودا
ئەندامـەکانی لەشـی بـە شـێوەیەك
دروســت کــردووە تەنانــەت بــۆ
بچـووکترین ئـەندامی لەش نرخێکی
تایـبەتی داناوە، [25]تاکو لەش ناکۆکی
تـیادا پـەیدا نەبێ، بەڵکو ئەندامەکان
یـەك بایەخـیان هـەبـێ سـەبارەت
بەیـەکتری. [26]گـەر هـاتوو ئەندامێك
ئـازاری هـەبوو هـەموو ئەندامەکانی
دیکـە لەگەڵی ئازار دەچێژن، ئەگەر
یەکـێك لەئەندامان ڕێزی لێنرا، ئەوا
هـەموو ئـەندامان لەگـەڵی دڵخۆش
دەبـن. [27]لەڕاسـتیدا ئـێوە لەشـی
مەسـیحن، هــەر یەکــەتان لەئــەو
ئەندامـێکە. [28]خـودا لـەکۆمەڵـەی
باوەڕدارانی خۆی یەکەمجار نێرراوانی
دانـا، دووەمجـار ئەوانـەی بەووشـەی
خـودا دەدوێـن، سێهەمجار فێرکەران.
ئیـــنجا بەهـــرەکانی کـــاری
سەرسـوڕهێنەر: نەخۆش چاککردنو
یارمەتـیدانو بەڕێوەبـردنو دوان بـە
زمانــە ڕۆحـیەکان. [29]ئایـا ئەوانـە
هـەموویان نـێرراون؟ یـاخود هـەموو
بەووشـەی خودا دەدوێن؟ یان هەموو
فێرکەرن؟ یا هەموویان بەهرەی کاری
سەرسـوڕهێنەریان دراوەتـێ؟ [30]ئایـا
هـەموویان بەهـرەی چـاككردنەوەی
خەڵکـیان دراوەتـێ؟ یـان هەموویان
دەتوانـن بـەزمـانی ڕۆحـی بدوێـن؟
یـاخود توانـای ڕوونکردنەوەی زمانە
ڕۆحییەکانـیان هەیـە؟ [31]ئـێوە هەوڵی
بەهـرەی باشـتر بـدەن، ئەوسـا مـن
ڕێگایەکی باشترتان نیشاندەدەم.

گرنگی خۆشەویستی

13

گەر بێتو بە هەموو زمانەکانی جیهانو
فریشـــتەکان بدوێـــم، بـــەڵام
خۆشەویسـتیم نـەبێ، ئـەوا مـن وەك
گرمەگـرمی دەهۆڵو زیڕەزیڕی زۆرنا
وام. [2]گـەر بێـتو بەووشـەی خـودا

بدوێم‌و هەموو نهێنی‌و زانیارییەك
بزانم‌و باوەڕێكی تەواوی وام هەبێ
بتوانم چیای پێ هەڵكەنم، بەڵام
خۆشەویستیم نەبێ، ئەوا هیچ نیم. 3
گەر بێتو هەموو سامانم بەسەر
هەژاران دابەش بكەم‌و تا سووتان
ژیانم پێشكەش بكەم، بەڵام
خۆشەویستیم نەبێ، ئەوا هیچ
سوودی بۆم نابێ. 4خۆشەویستی دان
بەخۆگرتن‌و ڕۆح سووكییە،
خۆشەویستی شانازی نییە، چاوپیسی
نییە، لووتبەرزی نییە، 5
خۆشەویستی توندڕەوی نییە، داوای
بەرژەوەندی تایبەتی خۆی ناكات،
زوو تووڕە نابێ‌و بەهەڵەكانی
پێشوودا ناچێتەوە، 6خۆشەویستی
بەخراپە دڵخۆش نابێ، بەڵكو بۆ
ڕاستی دڵشاد دەبێ. 7خۆشەویستی
هەموو كاتێ بەرگە دەگرێ، هەموو
كاتێ باوەڕ دەكات، هەموو كاتێ
هیوای هەیە، هەموو كاتێ ئارام
دەگرێ. 8خۆشەویستی هەرگیز
نافەوتێ، بەڵام دوان بە ووشەی خودا
نامێنێ‌و دوان بەزمانە ڕۆحیەكانیش
بەسەردەچێ، هەروەها زانیاریش
نامێنێ. 9چونكە زانیاریمان تەواو نییە،
هەروەها دوانمان بەووشەی خوا تەواو
نییە، 10بەڵام كاتێ تەواو دێت، ئەوسا
ناتەواو نامێنێ. 11كاتێ منداڵ بووم
وەك منداڵێك قسەم دەكرد، وەك
منداڵ تێدەگەیشتم، وەك منداڵ بیرم
دەكردەوە. بەڵام ئێستا بووم بەپیاو،
ئەوەی شتی منداڵیبوو وازم لێهێنا.
12چونكە ئێستا تەماشای ئاوێنەیەكی
تاریك دەكەین، بەڵام دوایی
ڕووبەڕووە. من ئێستا بەشێك
لەزانینم هەیە، بەڵام دوایی بەتەواوی
خوداوەند دەناسم، هەروەك ئەو
بەتەواوی من دەناسێ. 13جا ئەوەی
دەمێنێتەوە باوەڕو هیواو
خۆشەویستیە، ئەمانە سێ شتن، بەڵام
خۆشەویستی لەهەموویان مەزنترە.

دوان بەووشەی خودا

14

با خۆشەویستی ئامانجتان بێ،
ئارەزووی بەهرە ڕۆحیەكان بكەن،
بەتایبەتی دوان بە ووشەی خودا، 2
ئەوەی بەزمانە ڕۆحیەكان بدوێ،
قسە لەگەڵ خەڵك ناكات، بەڵكو
لەگەڵ خودا، كەس لێی تێناگات،
چونكە ئەوەی ئەو بەهۆی ڕۆحی
پیرۆز دەیڵێ نهێنییە. 3بەڵام ئەوەی
بەووشەی خودا دەدوێ، ئەوە بۆ

بنیادنانو هاندانو دڵنەواییە. 4ئەوەی
بەزمانە ڕۆحیەکان دەدوێ، ئەوا
خۆی بنیاد دەنێ، بەڵام ئەوەی
بەووشەی خودا دەدوێ، ئەوا
کۆمەڵەی باوەڕداران بنیاد دەنێ. 5
من حەز دەکەم هەمووتان بەزمانە
ڕۆحیەکان بدوێن. بەڵام باشترە
بەهرەی دوان بەووشەی خوداتان
هەبێ، چونکە ئەوەی بەووشەی خودا
دەدوێ مەزنترە لەوەی بەزمانە
ڕۆحیەکان دەدوێ، تەنها گەر یەکێك
بتوانێ ڕوونیبکاتەوە، ئەمەش ببێتە
هۆی بنیادنانی کۆمەڵەی باوەڕداران.
6ئەی برایان، ئێستا وابزانن من
هاتووم بۆ لاتانو بەزمانە ڕۆحیەکان
لەگەڵتان دەدوێم، لێرە چ سوود
لەمن وەردەگرن، گەر بینینو
زانیاریو دوان بەووشەی خوداو
فێرکردنی تیادا نەبێ؟ 7تەنانەت
ئامێرێکی مۆسیقای بێڕۆح، بۆ نموونە
شمشاڵو ساز، گەر دەنگی جیاوازیان
نەبێ، چۆن گوێگر بزانێ کامەیان
دەنگی شمشاڵەو کامەیان دەنگی
سازە؟ 8گەر بێتو کەڕەنای شەڕ
دەنگەکەی ئاشکرا نەبێ، کێ خۆی
ئامادە دەکات بۆ شەڕ؟ 9ئێوەش
هەروەها گەر بێتو بە زمانی ڕۆحی
بدوێنو کەس لێتان تێنەگات، ئیتر
چۆن خەڵکی بزانێ چی دەڵێن؟ ئایا
وەك ئەوە نییە لەگەڵ هەوا بدوێن؟
10لەجیهان ئەوەندە زمان هەیە
لەژماردن نایەن، بەڵام هیچیان بێواتا
نییە. 11گەر بێتو من لەواتای زمانێك
تێنەگەم، ئەوا دەبێتە بێگانەو ئەو
کەسەی بەو زمانەش دەدوێ،
هەروەها منیش دەبمە بێگانە بۆ ئەو
کەسە. 12کەواتە ئێوەش، گەر
بەپەرۆش بن بۆ بەهرەی ڕۆحی،
زیاتر هەوڵی بۆ بدەن لەپێناوی
گەشەکردنی کۆمەڵەی باوەڕدارانو
پەرەسەندنی.

13لەبەرئەوە پێویستە لەسەر
ئەوەی بەزمانە ڕۆحیەکان دەدوێ،
نوێژ بکات تا خودا هێزی
ڕوونکردنەوەی زمانەکانی بداتێ. 14
چونکە گەر من بەزمانە ڕۆحیەکان
نوێژم کرد، تەنها ڕۆحم نوێژ
دەکات، بەڵام مێشکم هیچ
بەرووبوومی نابێت. 15کەواتە چی
بکەم؟ بەڕۆح نوێژ دەکەم، هەروەها
بەمێشکیش نوێژ دەکەم. بەڕۆح
گۆرانی دەڵێم، هەروەها بەمێشکیش
گۆرانی دەڵێم. 16ئەگینا گەر تۆ
بەڕۆح ستایشی خودا بکەی، چۆن

دەبێ یەكێكی دەرەوە بەسوپاس
كردنەكەت بڵێ (ئامین)؟ چونكە ئەو
نازانێ تۆ دەڵێی چی. 17لەوانەیە
سوپاس كردنەكەت باش بێ، بەڵام
ئەوەی تر بنیادنانرێ. 18سوپاس بۆ
خودا لەهەمووتان زیاتر دەتوانم
بەزمانە ڕۆحیەكان بدوێم، 19بەڵام
لەكۆمەڵەی باوەڕداران بەلامەوە
باشترە پێنج ووشە بڵێم بەمێشكمەوە
كە خەڵكی لێی فێر ببێ، لەوەی كە
دە هەزار ووشە بڵێم بەزمانەكان
كەس لێی‌تێ‌نەگات. 20ئەی برایان،
لەبیركردنەوەدا وەك منداڵ مەبن،
بەڵكو لەئاست خراپەكاری‌دا وەك
منداڵی ساوا بن. بەڵام
لەبیركردنەوەدا وەك یەكێكی
گەورەو تێگەیشتوو بن. 21
لەشەریعەت نووسراوە: {خوداوەند
دەڵێ، بەزمانی بێگانەكانو بەلێوی
نامۆكان قسە لەگەڵ ئەم گەلە
دەكەم، لەگەڵ ئەمەش گوێم لێ
ناگرن.} 22كەواتە زمانەكان نیشانە
نییە بۆ باوەڕداران بەڵكو بۆ
بێ‌باوەڕان، بەڵام دوان بەووشەی
خودا بۆ باوەڕدارانە نەك بۆ
بێ‌باوەڕان. 23گەر ئەندامانی
كۆمەڵەی باوەڕداران هەموو
بەیەكەوە كۆببوونەوە، لەوێ
هەموویان بەزمانە ڕۆحییەكان
قسەیان‌كرد، ئینجا یەكێكی نەزان
یاخود بێ‌باوەڕ بێتە ژوورەوە، ئایا
نالێ ئێوە هەمووتان شێتن؟ 24بەڵام
بەپێچەوانەی ئەمە گەر بێتو هەموو
بەووشەی خودا بدوێنو یەكێكی
نەزان یاخود بێ‌باوەڕ بێتە ناوتان،
هەموو سەرزەنشتی دەكەنو هەموو
حوكمی بەسەر دەدەن. 25ئەمە وای
لێ‌دەكات نهێنی دڵی ئاشكرا بكات،
ئەوسا ئەو كەسە كڕنووش دەباو
خودا دەپەرستێ، دانبەوەدا دەنێ
خودا بەڕاستی لەنێوانتانە.

كۆبوونەوەی ڕێك‌و پێك

26ئەی برایان، كاتێ ئێوە
كۆدەبنەوە هەریەكەتان شتێكی هەیە،
یەكێك گۆرانی ڕۆحی، یاخود
وانەیەكی فێركردن، یا بینین، یان
دوان بەزمانە ڕۆحییەكان، یان
ڕوونكردنەوەی زمانەكان. باهەموو
شتێك بۆ بنیادنان بێ. 27 با دووان یا
سیان بەزمانەكان بدوێن یەك لەدوای
یەك، بەڵام هەر یەكێك
ڕوونیانبكاتەوە. 28بەڵام گەر لەوێ
كەس نەبوو ڕوونی بكاتەوە. ئەوسا

دەبێ لەکۆبوونەوە بێدەنگ‌بن‌و
لەدڵی خۆتان بۆ خۆتان‌و بۆ خودا
بدوێن. 29هەروەها ئەوانەی
بەووشەی خودا دەدوێن، تەنها
دەتوانن دووان یان سیانیان بدوێن،
ئەوانی دیکە دەبێ قسەکانیان
هەڵسەنگێنن. 30گەر هاتوو یەکێك
لەدانیشتوان لەلایەن خوداوە
بینینێکی بۆ ڕاگەیەنرا، پێویستە لەسەر
ئەوەی دەدوێ بێدەنگ بێ، 31ئێوە
هەموو دەتوانن یەك لەدوای یەك
بەووشەی خودا بدوێن، هەتا هەموو
فێربن‌و هان‌بدرێن. 32ڕۆحی ئەوانەی
بەووشەی خودا دەدوێن ملکەچن
بۆیان، 33چونکە خودا، خودای
ئاژاوە نییە، بەڵکو خودای ئاشتییە.
هەروەك لەهەموو کۆمەڵەکانی
خوشك‌و برا پیرۆزەکان، 34ژنان
بێدەنگ دەبن لەکاتی کۆبوونەوەدا،
چونکە ئەوان نابێ قسە بکەن پێویستە
ملکەچ بن بەو شێوەیەی شەریعەت
دەیڵێ. 35بەڵام گەر ویستیان شتێك
فێربن، با لەماڵەوە لەمێردەکانیان
بپرسن. چونکە شورەییە بۆ ژن لەناو
کۆبوونەوە بدوێ. 36ئایا ووشەی
خودا لەلای ئێوەوە هاتووە، یاخود
تەنها بۆ لای ئێوە هاتووە؟ 37گەر
یەکێك خۆی بەهەڵگری ووشەی
خودا بزانێ یاخود بەڕۆحی دانا،
بابزانێ ئەوەی بۆتانی دەنووسم
ڕاسپاردەی خوداوەندە. 38گەر
یەکێك ئەوە نەزانێ، با هەر نەزانێ.
39کەواتە ئەی برایان، بەدڵگەرمییەوە
هەوڵ بدەن بەووشەی خودا بدوێن،
هەروەها ڕێی دوان بەزمانە ڕۆحیەکان
لەکەس مەگرن. 40بەڵام هەموو
شتێك پێویستە دروست‌و ڕێك‌وپێك
بێ.

هەستانەوەی عیسا

15

ئەی برایان، ئەوەتان بیردەخەمەوە کە
بۆم هێنان‌و مزگێنیم پێدان، ئەوەی
وەرتانگرت‌و هەتا ئێستا لەسەری
چەسپاون. 2گەر هاتوو بەبەردەوامی
لەسەر ئەو ووشانە ڕۆیشتن بەو
شێوەیەی مزگێنیم پێدان، ئەوسا
ڕزگارتان دەبێ، ئەگینا بەخۆرایی
باوەڕتان هێناوە.
3چونکە ئەوەم پێدان کە
لەسەرەتاوە وەرمگرتبوو، ئەوەش
ئەوەیە مەسیح لەپێناوی گوناهەکانمان
مرد بەگوێرەی نووسراوی
﴿پێغەمبەرەکان﴾، 4ئەو نێژراو

لەڕۆژی سێهەم هەستایەوە دیسان
بەگوێرەی نووسراوی
«پێغەمبەرەکان»، 5ئینجا بۆ
پەترۆس و دوایی بۆ دوانزە
قوتابیەکەی دەرکەوت، 6پاشان بۆ
زیاتر لە پێنج‌سەد لەبرایان
دەرکەوت‌کە بەیەکەوە بوون، لەوانە
هێشتا زۆربەیان دەژین، بەڵام
هەندێکیان نوستوون، 7دوایی بۆ
یاقوب دەرکەوت، ئینجا بۆ هەموو
نێرراوان، 8پاش هەمووان بۆ منیش
دەرکەوت، وەك منداڵێك لەکاتی
خۆی لەدایك نەبووبێ. 9چونکە من
بچوکترین نێرراوم، هەروەها شایانی
ئەوە نیم بە نێرراو ناوببرێم، چونکە
من کۆمەڵەی باوەڕدارانی خودام
لەکاتی خۆی چەوساندۆتەوە. 10
بەڵام بەهۆی بەرەکەتی خوداوە وام
لێهاتووە وەك ئێستا دەمبینن،
هەروەها ئەو بەرەکەتەی
پێی‌بەخشیووم بێ‌سوود نەبوو بەڵکو
بەپێچەوانەوە، من لەهەموو نێرراوانی
دیکە زیاتر ئیشم‌کردووە، ئەو
شتانەش بەهۆی توانای خۆم نەبوو،
بەڵکو بەهۆی بەرەکەتی خودا بوو
کە لەگەڵمدایە. 11ئیتر من بم یاخود
نێرراوانی دیکە، ئێمە ووشەی
خودامان ڕاگەیاند، ئێوەش باوەڕتان
هێنا.

هەستانەوەی مردووان

12 گەر ئێمە هەستانەوەی مەسیح
لە نێو مردووان ڕابگەیێنین، ئیتر چۆن
هەندێکتان دەڵێن مردووان
زیندوونابنەوە؟ 13گەر هەستانەوەی
مردووان نەبێ، ئەمە ئەوە دەگەیەنێ
مەسیح هەڵنەستاوەتەوە. 14گەر بێتو
مەسیح هەڵنەستابێتەوە، ئەوسا
مزگێنیدانمان بێ سوود دەبێ،
هەروەها باوەڕی ئێوەش هیچ
سوودی نابێ. 15ئێمەش دەبینە
شایەتی درۆزن بۆ خودا، چونکە ئێمە
شایەتیماندا سەبارەت بەخودا، کە
مەسیحی هەستاندووەتەوە، بەڵام
هەڵینەستاندووەتەوە گەر مردووان
هەڵنەستنەوە. 16بۆیە گەر مردووان
هەڵنەستنەوە، کەواتە مەسیحیش
هەڵنەستاوەتەوە. 17گەر بێتو مەسیح
لەنێو مردووان هەڵنەستابێتەوە، ئەوسا
باوەڕتان بەتاڵ دەبێ‌و ئێوەش هێشتا
لەگوناهەکانتان دان. 18هەروەها
ئەوانەی نووستوون‌و باوەڕیان
بەمەسیح هەبوو هەموو لەناوچوون.
19گەر بێتو هیوامان بەمەسیح تەنها

بۆ ئەم ژیانە بیّ، ئەوا ئێمە
بەدبەختترین کەس دەبین لەنێو مرۆڤ.
20بەڵام لەڕاستیدا مەسیح لەنێو
مردووان هەستایەوەو بوو بەنۆبەرەی
نووستوان. 21جا چۆن مردن بەهۆی
مرۆڤێك هاتەکایەوە،
زیندووبوونەوەی مردووانیش بەهۆی
مرۆڤێك بوو. 22هەروەها چۆن
هەموو بەهۆی ئادەم دەمرن، بەهەمان
شێوە هەموو بەهۆی مەسیح
زیندوودەبنەوە. 23بەڵام هەر یەکەو
بەنۆرەی خۆی، یەکەمجار مەسیح وەك
نۆبەرەیەك هەستایەوە، ئینجا دوای
گەڕانەوەی ئەوانەی سەر بە مەسیحن
هەڵدەستنەوە، 24دوای ئەمە کۆتایی
دێت، کاتیّ پادشاهێتی دەدات
بەخودای باوك، پاش ئەوەی هەموو
سەرکردایەتیو دەسەڵاتو هێزێك
لەناودەبات. 25 عیسا دەبیّ ئەوەندە
فەرمانڕەوایی بکات، هەتا هەموو
دوژمنانی دەخاتە ژێر پێیەوە. 26ئیتر
دوا دوژمن کە لەناودەبریّ مردنە.
27چونکە خودا {هەموو شتێکی
ملکەچی ژێر پێی‌کردووە}. بەڵام
کاتیّ دەڵیّ هەموو شتێك
ملکەچ‌کرا، شتێکی ئاشکرایە خودا
ناگرێتەوە، ئەوەی هەموو شتێکی
ملکەچی مەسیح کردووە. 28کاتیّ
هەموو شتێك ملکەچی ڕۆڵە بوو،
ئەوسا ئەویش ملکەچی خودا دەبیّ،
ئەوەی هەموو شتێکی ملکەچی
کردووە، تاکو خودا ببێت بەهەموو
شتێك لەهەموو شتێك.
29گەر ڕاستبیّ مردووان
هەرگیز هەڵنەستنەوە، ئیتر
لەئاوهەڵکێشانی ئەوانەی لەجیاتی
مردووان لەئاوهەڵدەکێشرێن چ
سوودێکی هەیە؟ کەواتە بۆچی
لەجیاتی ئەوان خۆیان
لەئاوهەڵدەکێشن؟ 30هەروەها بۆچی
ئێمە هەموو کاتیّ خۆمان دەخەینە
مەترسییەوە؟ 31ئەی برایان پێتان
دەڵێم، من ڕۆژانە ڕووبەڕووی مردن
دەبمەوە، بەو شانازیەی لەئێوەدا هەمە
بەهۆی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان. 32گەر بێتو وەك
مرۆڤێك بەرەنگاری دڕندان بوومایە
لە شاری ئەفەسۆس، ئەوسا چ
سوودێکم دەبوو؟ گەر بێتو مردووان
هەڵنەستنەوە، ئیتر ئێمەش دەڵێین:
(وەرن با بخۆینو بخۆینەوە، بەیانی
مردنە.) 33هەڵمەخەڵەتێن، چونکە
پەیوەندی خراپ ڕەوشتی جوان تێك
دەدات. 34هۆش بهێننەوە بەرخۆتان،

ئیتر هەڵە مەکەن، چونکە هەندێکتان
نەزانن سەبارەت بە خودا. من ئەمە
دەڵێم تا شەرمەزاربن.

هەستانەوەمان چۆن دەبێ؟

35 لەوانەیە یەکێك بپرسێ:
(مردووان چۆن هەڵدەستنەوە، بە چ
جۆرە لەشێك دەگەڕێنەوە؟) 36 ئەی
گێل! ئەوەی دەچێنرێ زیندوونابێتەوە
هەتا نەمرێ. 37 ئەوەی دەچێنرێ ئەو
شتە نییە کەوا دێتەدەرەوە، بەڵکو
تەنها دەنکە گەنمە یاخود هەر تۆوێکی
دیکە. 38 ئینجا خودا ئەو شێوەیەی
دەداتێ کە خۆی دەیەوێ، هەروەك
چۆن هەموو جۆرە تۆوێك شێوەیەکی
تایبەتی داوەتێ. 39 بەهەمان شێوە
هەموو لەشێك یەك شێوەی نییە،
بەڵکو مرۆڤ لەشێکی هەیە، ئاژەڵ
لەشێکی دیکە، ماسی لەشێکی هەیەو
باڵندە لەشێکی دیکە. 40 تەنی ئاسمانی
هەیەو تەنی زەویش هەیە، بەڵام
شکۆمەندی تەنە ئاسمانییەکان شتێکەو
شکۆمەندی تەنی زەویش شتێکی
ترە. 41 شکۆمەندی خۆر شتێکەو
شکۆمەندی مانگیش شتێکە،
هەروەها شکۆمەندی ئەستێرەش
شتێکی تر، ئەستێرەش لەگەڵ ئەستێرە
شکۆمەندی جیاوازی خۆیان هەیە.
42 بەم جۆرەش هەڵسانەوەی
مردووان: ئەوەی دەچێنرێ
لەفەوتاوی، لەهەڵسانەوە فەوتاو نییە.
43 لەسووکایەتی دەچێنرێ،
لەشکۆمەندی هەڵدەستێتەوە.
لەلاوازی دەچێنرێ، لەهێز
هەڵدەستێتەوە. 44 بەلەشی سروشتی
دەچێنرێ، بەلەشی ڕۆحی
هەڵدەستێتەوە. گەر لەشی سروشتی
هەبێ لەشی ڕۆحیش هەیە. 45
هەروەك لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {
ئادەمی یەکەم لەشێکی زیندوو بوو.}
بەڵام دوا ئادەم ڕۆحێکە ژیانمان
پێدەبەخشێ. 46 ئەوەی یەکەم ڕۆحی
نییە بەڵکو لەشی سروشتییەو ئەوەی
دواتر ڕۆحییە. 47 مرۆڤی یەکەم
لەزەوی بوو لەخۆڵ دروستکرا،
بەڵام مرۆڤی دووەم لەئاسمانەوەیە. 48
کەواتە ئەوەی لەخۆڵ دروستبووە،
ئەوانەش لەخۆڵن ئاوا دەبن. ئەوەش
لەئاسمانەوەیە، ئاسمانیەکانیش ئاوا
دەبن. 49 جا چۆن ئەو وێنەیەمان
وەرگرتووە کە لەخۆڵ دروست
کراوە، بەهەمان شێوە وێنەی ئاسمانی
وەردەگرین. 50 ئەی برایان، من پێتان
دەڵێم: گۆشتو خوێن ناتوانێ ببێتە

میراتگری پادشاهێتی خودا، هەروەك
چۆن فەوتاو نابێتە میراتگری
نەفەوتاو. 51گوێ لەم نهێنیە بگرن:
ئێمە هەمووومان ناخەوین؟ بەڵکو
هەموومان دەگۆڕێین، 52ئەمەش
یەکسەر لەچاوتروکانێك ڕوودەدات،
کاتێ دوا کەڕەنا لێدەدرێو دەنگ
دەداتەوە. ئەوسا مردووان
بێگەندەڵیو فەوتان هەڵدەستنەوە،
هەروەها ئێمەش دەگۆڕێین. 53چونکە
دەبێ ئەو سروشتە فەوتاوە نەفەوتاوی
بپۆشێو سروشتی مردوو نەمری
بپۆشێ. 54کاتێ فەوتاو نەفەوتاوی
دەپۆشێو مردن نەمری دەپۆشێ،
ئەوسا ئەوەی لەکتێبی پیرۆزدا
نووسراوە دێتەدی: {سەرکەوتن
مردنی قووتدا. 55ئێتر ئەی مردن کوا
سەرکەوتنت؟ ئەی گۆڕ، کوا
پێوەدانت؟} 56پێوەدانی مردن
گوناهە، هێزی گوناه شەریعەتە. 57
بەڵام سوپاس بۆ خودا، ئەوەی
سەرکەوتنی بە ئێمە بەخشیوە بەهۆی
عیسای مەسیحی خوداوەندمان. 58
کەواتە، ئەی برایانی خۆشەویستم،
جێگیرو چەسپاو بن، خۆتان
بەتەواوی بۆ خوداوەند تەرخان
بکەن، ئیتر بزانن ئەوەی بۆ
خوداوەندی دەکەن بێسوود نییە.

پارەکۆکردنەوە بۆ باوەڕداران

16
بەڵام لەبارەی کۆکردنەوەی یارمەتی
بۆ برا پیرۆزەکان، چۆن کۆمەڵە
باوەڕدارەکانی ناوچەی غەلاتیەم
ڕاسپاردووە، ئێوەش ئاوا بکەن. 2با
هەر یەکەتان لەڕۆژی یەکشەممە چەند
پارەی لەتوانادایە بیخاتە لایەك، تا ئەو
ڕۆژە پارە کۆنەکرێتەوە کە دەگەمە
لاتان. 3جا کاتێ گەیشتمە لاتان، کێ
بەباش دەزانن لەناو خۆتان دەیانێرم
بەنامەوە تا ئەو یارمەتییەی
کۆتانکردۆتەوە بۆ قودس بیبەن. 4
ئەگەر پێویست بوو، خۆم لەگەڵیان
دەڕۆم. 5کاتێ دێم بۆ لاتان تێدەپەڕم
بەناوچەی مەکدۆنیا، چونکە دەبێ
بەمەکدۆنیادا بڕۆم. 6لەوانەیە
ماوەیەك لاتان بم، یاخود لەوانەیە
هەموو زستان لاتان بمێنمەوە، ئینجا
ڕێگای سەفەرم بۆ ئاسان بکەن بۆ
هەر شوێنێك کە دەمەوێ. 7چونکە
ئەمجارە نامەوێ تەنها بەسەر پێی
بتانبینم، بەڵکو هیوادارم گەر
خوداوەند خواستی لەسەربێ
ماوەیەکی زۆر لاتان بمێنمەوە. 8بەڵام

هەتا ڕۆژی پەنجاهەمین لە ئەفەسۆس
دەمێنمەوە، 9چونکە دەرگای پانو
بەرین بۆ ئیشی کاریگەر کراوەتەوە
بۆم، هەرچەندە زۆر دوژمنیشم هەیە.
10گەر تیمۆساوس بۆ لاتان هات،
با بەئاسودەیی لەناوتان بێ، چونکە
ئەویش وەك من کاری خوداوەند
دەکات. 11نامەوێ کەس بەسووکی
سەیری بکات، بەڵکو لەگەڕانەوەدا
یارمەتیبدەنو بەئاشتی بەڕێی بکەن،
چونکە منو برایان چاوەڕێی دەکەین،
12هەروەها زۆر داوام لەئەپۆلۆسی
برامان کرد هەتا لەگەڵ برایان بێو
دیدەنیتان بکات، بەڵام ئەو نەیویست
ئێستا بۆ لاتان بێ، ئیتر کەی بۆی
ڕێکەوت ئەوسا بۆ لاتان دێت.

کۆتایی

13ئێشكبگرن، جێگیربن
لەباوەڕ، پیاوی ئازابن، بەهێزبن. 14
هەرچیەك دەکەن لە خۆشەویستیەوە
بیکەن. 15ئێوە دەزانن ماڵی
ئیستیفانۆس پێشەبەرە بوون
لەئەخائیە، خۆیان تەرخان کردبوو بۆ
خزمەتکردنی خوشكو برا
پیرۆزەکان، 16داواتان لێدەکەم،
ئەی برایان، گوێڕایەڵی ئەوان بن،
لەگەڵ هەموو ئەوانەی لەگەڵیان
ئیش دەکەن. 17دڵشاد بووم بە هاتنی
ئیستیفانۆسو فەرتوناتوسو
ئەخائیکۆس، چونکە شوێنی ئێوەیان
گرتەوە بۆم، 18ئەوان ڕۆحی منو
ئێوەیان گەشاندەوە، ئەو جۆرە
کەسانە ڕێزیان بۆ دابنێن.
19کۆمەڵەی باوەڕدارانی ئاسیا
سلاوتان لێدەکەن، ئەکیلاو
بریسکلا لەگەڵ ئەو کۆمەڵەی
لەماڵەکەیان کۆدەبنەوە بەناوی
خوداوەند بەگەرمی سلاوتان
لێدەکەن. 20هەموو برایان سلاوتان
لێدەکەن، ئێوەش بەماچی پاكو
پیرۆز سلاو لەیەکتری بکەن.
21منم پۆڵس سلاوی منتان
لێبێ کە بە دەستی خۆم بۆتان
دەنووسم. 22بەڵێ ئەو کەسەی
عیسای خوداوەندی خۆشناوێ با
نەفرەتی لێبێ. (ماراناسا) ﴿واتای:
ئەی خوداوەند وەرە﴾. 23بەرەکەتی
عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ
بێت. 24بەو خۆشەویستیەتان دەسپێرم
کە لەعیسای مەسیحە. ئامین.

دووەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆرنسۆس

هۆی نووسینی نامەی دووەم بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆس، ئەو گرژیە بوو کە لەنێوان پۆڵسو کۆمەڵەکەدا هەبوو، بە هۆی هەندێ لەئەندامانی کۆمەڵەکە، کاتێ هێرشێکی توندیان کردبووە سەری. بەڵام پۆڵس لە نامەکەدا ئارەزووی خۆی دەردەبڕێ بۆ ئاشتبوونەوەو دڵخۆشی خۆی دەردەخا ئەگەر ئەم ئاشتبوونەوەیە بێتەدی.

لە بەشی یەکەمی نامەکە، پۆڵس باسی پەیوەندی خۆی دەکات بەکۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسەوە. باس دەکات بۆچی بە توندی وەڵامی ئەو سووکایەتی پێکردنەو بەرهەڵستیە دەداتەوە کە لەلایەن کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆرنسۆسەوە تووشی هاتبوو. پاشان دڵخۆشی خۆی دەردەبڕێ، چونکە وەڵامە توندەکەی بووە هۆی ئاشتبوونەوەو تۆبەکردن. دوایی پۆڵس تکا لەکۆمەڵی باوەڕداران دەکا بۆ ئەوەی کۆمەك بۆ باوەڕدارانی یەهودیە کۆبکەنەوە.

لە کۆتایی نامەکەشدا بەرگری لە نێرراوێتی خۆی دەکا لە دژی ئەو کەسانەی لە کۆرنسۆس ووتبوویان گوایا ئەوان نێرراوی ڕاستەقینەنو پۆڵس نێرراوی ڕاستەقینە نییە.

1

لە پۆڵسەوە، نێرراوی عیسای
مەسیح لەسەر خواستی خودا،
هەروەها لە تیمۆساوسی براوە، بۆ
کۆمەڵەی خودا لە کۆرنسۆس،
هەروەها بۆ هەموو برا پیرۆزەکان لە
گشت ناوچەی ئەخائیە. [2]با
بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکمانو
عیسای مەسیحی خوداوەند بۆ ئێوە
بێ.

خودای دڵنەواییکەر

[3]پیرۆزە خودا، باوکی عیسای
مەسیحی خوداوەند، باوکی پڕ لە
بەزەییو خودای هەموو دڵنەواییەك،
[4]هەر ئەوە لە هەموو ناخۆشییەکدا
دڵنەواییمان دەکات، تاکو بتوانین بەو
دڵنەوایەیەی لە خوداوە
وەرمانگرتووە، دڵنەوایی خەڵکی تر

بکەین
لەهەموو ناخۆشیەك. 5جا چۆن
بەشداری زۆرمان کردووە لە ئازاری
مەسیح، بەهەمان شێوە بەهۆی
مەسیحەوە زۆر دڵنەوایی دەکرێین. 6
گەر ئێمە لەناخۆشی بین، ئەوە
لەپێناوی دڵنەواییو ڕزگاری ئێوەیە،
گەر دڵنەوایی کرابین، ئەوەش
لەپێناوی دڵنەوایی ئێوەیە، ئەوەی
واتان لێدەکات خۆتان ڕاگرن
بەرامبەر هەمان ئازار کە ئێمەش
دەیچێژین. 7ئیتر هیوامان بەئێوە
چەسپاوە، چونکە دەزانین چۆن
لەئازار بەشداریمان دەکەن،
لەدڵنەواییش بەشداریمان دەکەن.
8ئەی برایان، نامانەوێ لاتان
شاراوە بێ ئەو ناخۆشیانەی بەسەرمان
هات لەناوچەی ئاسیا، تەنانەت
ئەوەندە قورس بوو بە شێوەیەك
لەسەرووی توانامان بوو، هەتا هیوای
ژیانمان بڕا، 9بەڵکو هەستمان دەکرد
حوکمی مردن بەسەرمان دراوە، تا
پشت نەبەستین بە خۆمان، بەڵکو
بەو خودایەی مردووان
هەڵدەستێنێتەوە. 10ئەو بوو لەو
مردنە ڕزگاری کردینو ڕزگارمان
دەکات، هیوامان لەئەودایە کە
هێشتا هەر ڕزگارمان دەکات. 11
هەروەها ئێوەش پێویستە
بەنوێژەکانتان یارمەتی پێشکەش
بکەن، تا خەڵکێکی زۆر سوپاسی
خودا بکەن لەپێناوی ئێمە لەسەر ئەو
پیرۆزیەی پێمان دراوە بەهۆی نوێژی
خەڵکێکی زۆر.

پۆڵس پلانەکەی دەگۆڕێ

12چونکە ئەمەیە شانازی ئێمە،
ویژدانمان شایەتمانە لەهەڵسوکەوتمان
لەجیهان، بەتایبەتی سەبارەت بە ئێوە
بەبێ دووڕووییو بەدڵسۆزی خودا،
ئەمەش بەدانایی مرۆڤانە نییە بەڵکو
بەبەرەکەتی خودایە. 13ئێمە شتێکتان
بۆ دەنووسین بتوانن بیخوێننەوەو لێی
تێبگەن. هیوادارم بەتەواوی تێبگەن،
14ئەوەی ئێستا هەندێکی لێی
تێدەگەن. ئەوەش ئەمەیە، بزانن ئێمە
هۆی شانازی ئێوەین، هەروەها
ئێوەش هی ئێمە لەڕۆژی عیسای
خوداوەند.
15لەبەر ئەوەی بێگومانبووم لەم
شتە، ویستم یەکەم جار بێم بۆ لای
ئێوە تا دووجار سوود ببینن، 16
ئەوەش ئەوەیە کاتێ دەڕۆم بۆ
مەکدۆنیا دیدەنیتان دەکەم ئینجا کە

لەوسەر گەڕامەوە سەرتان
لێدەدەمەوە، دوای ئەوەی ڕێگای
سەفەرم بۆ ئاسان بکەن بۆ ناوچەی
یەهودیە. 17ئایا من دوو دڵم کاتێ
ویستم ئەوە بکەم؟ ئایا من پلانەکانم
وەك مرۆڤێکی ئەم جیهانە داناوە، کە
ئامادەیە لەیەك کات بڵێ نەخێرو
بەڵێ؟ 18وەك چۆن خودا سەرڕاستە،
ووشەکانی ئێمەش بۆ ئێوە (بەڵێ)و
(نەخێر) نییە، 19هەروەها عیسای
مەسیحی ڕۆڵەی خودا، ئەوەی منو
سیلوانسو تیمۆساوس مزگێنی
ئەومان پێتاندا، لەیەك کات (بەڵێ)و
(نەخێر)ی نەوتووە. بەلاَم لەئەودا
بەردەوام هەر (بەڵێ) بووە، 20چونکە
هەموو بەڵێنەکانی خودا لەئەودا
(بەڵێی) خۆی دۆزیەوە. بۆیە ئێمە
بەهۆی ئەوەوە دەڵێین (ئامین)، بۆ
شکۆمەندی خودا. 21ئەوە خودایە
ئێمەو ئێوەی لەمەسیحدا
چەسپاندووە، هەروەها دەستنیشانی
کردووین. 22هەر ئەویشە مۆری
خۆی لێداوینو ڕۆحی پیرۆزی
پێمان بەخشیوە وەك پێشەکی.
23خودا ئاگای لێیە بۆچی نەهاتم
بۆ کۆرنسۆس، چونکە بەزەییم پێتان
دەهاتەوە. 24ئێمە نامانەوێ دەست
بەسەر باوەڕتان بگرین، بەڵکو ئێمە
لەگەڵتان کار دەکەین بۆ خۆشیتان،
چونکە ئێوە بەباوەڕ چەسپاون.

2

لەبەرئەوە بڕیارمدا نەیەم بۆ لاتان،
تاکو سەردانەکەم بە غەمباریەوە نەبێ.
2چونکە گەر من دڵتەنگم کردن،
ئیتر کێ دڵشادم دەکات جگە لەئێوە
کە دڵتەنگم کردوون؟ 3بۆیە نامەی
پێشوم بۆ نووسین، تا کاتێ هاتم
دڵگران نەبم بەوانەی پێویستە ببنە
سەرچاوەی خۆشیم. باوەڕم بە
هەمووتان هەیە، کەوا خۆشی من
خۆشی هەمووتانە. 4کاتێ نامەی
یەکەمم بۆ ناردن زۆر غەمبارو
دڵتەنگ بوومو فرمێسك بەچاومدا
دەهاتەخوارەوە، مەبەستم ئەوە نەبوو
دڵتەنگتان بکەم بەڵکو تا بزانن من
چەند ئێوەم خۆشدەوێ.

لێخۆشبوون لە گوناهبار

5گەر هاتوو یەکێکتان بووە هۆی
دڵتەنگیتان، ئەمە تەنها من دڵتەنگ
ناکات، بەڵکو تا ڕادەیەك هەمووتان،
گەر زۆرم نەووتبێ. 6ئێستا ئیتر بەسە
ئەو سزایەی لەلایەن زۆربەتانەوە

دراوە بەسەر ئەو کابرایە، 7بە
پێچەوانەی ئەوە باشترە بۆتان
لێی‌خۆش‌بن‌و دڵنەوایی بکەن، ئەگینا
خەفەت گیانی تێك‌دەشكێنێ. 8
لەبەرئەوە ڕاتان‌دەسپێرم خۆشەویستی
خۆتانی بۆ دەربڕن. 9من ئەمەم بۆ
نووسیون هەتا تاقیتان بکەمەوەو ببینم
ئایا بۆ هەموو شتێك ملکەچن. 10
گەر هاتوو لەیەكێك خۆش بوون،
ئەوسا منیش لێی‌خۆش دەبم. جا
لەبەر ئێوە لەبەردەم مەسیح لەو
كەسە یاخود لەو شتە خۆش دەبم. 11
تا شەیتان دەست بەسەرماندا
نەگرێت، چونکە ئێمە لەمەبەستەکانی
شەیتان بێ‌ئاگا نین.

سەرکەوتن بەهۆی عیسا

12کاتێ گەیشتمە شاری ترواس
تا مزگێنی مەسیح بدەم، ئەوسا
دەرگای کارکردنی خوداوەندم بۆ
کرایەوە. 13بەڵام زۆر نارەحەت
بووم، چونکە تیتۆسی برام
نەدۆزیەوە، ئیتر ماڵئاواییم
لەباوەڕداران کردو ڕۆیشتم بۆ
ناوچەی مەکدۆنیا.
14بەڵام سوپاس بۆ خوا، ئەوەی
هەموو کاتێ بەرەو سەرکەوتنمان
دەبات، هەروەها بەهۆی ئێمە
لەهەموو شوێنێك زانیاری مەسیح
بڵاودەکاتەوە وەك بۆنێکی خۆش. 15
ئێمە لای خودا بۆنی خۆشی
مەسیحین لەنێوان ئەوانەی ڕزگاریان
دەبێ‌و لەنێوان ئەوانەی لەناودەچن.
16بۆ ئەوانە بۆنی مردنە بۆ مردن، بۆ
ئەوانی تر بۆنی ژیانە بۆ ژیان، ئایا کێ
بەتوانایە بۆ ئەم کارە؟ 17ئێمە وەك
زۆربەی خەڵك بازرگانی ناکەین بە
ووشەی خودا، بەڵکو بە دڵسۆزی
لەبەردەم خوداو لەلایەن خوداوە
باسی عیسای مەسیح دەکەین.

خزمەتکاری پەیمانی نوێ

3
ئایا ئێمە دووبارە دەست بە
ستایش‌کردنی خۆمان دەکەین؟ یان
پێویستە وەك هەندێ کەس دەیکەن،
ڕاسپاردە نامەتان نیشان بدەین، یان
ئێوە شتێکی وا بە ئێمە بدەن؟ 2ئێوە
نامەی ئێمەن کە لەدڵمان نووسراوە،
لەلایەن هەموو خەڵك دەتوانرێ
بخوێنرێتەوەو بناسرێ. 3بەڵێ
دەرکەوت ئێوە نامەی مەسیحن،
ئەوەی ئێمە لەسەر داواکاری ئەو
نووسیومانە، ئەمەش بە مەرەکەب

نەنووسـراوە بـەڵکو بـە ڕۆحـی
زیـندووی خـودا، هـەروەها لەسـەر
تەختەی بەردین نەنووسراوە، بەڵکو
لەسەر تەختەی دڵی مرۆڤ.
[4]ئـێمە متمانەیەکی لەم جۆرەمان
هەیە بـەهۆی مەسـیح سـەبارەت
بـەخودا. [5]ئەوەش نەك بڵێین بەتوانایین
تـا بڵێین ئێمە شتێکمان هەیە، توانای
ئـێمە لەخوداوەیـە. [6]ئـەوەی ئـەو
توانایـەی‌دا بەئـێمە تـا بـبین
بەخـزمەتکاری پـەیمانی نـوێ. پەیمانی
ڕۆح نـەك نووسـراوی کۆن، چونکە
نووسـراوی کـۆن دەکـوژێ، بـەڵام
ڕۆح ژیان دەبەخشێ.
[7]گـەر بێـتو ئـەو خزمەتەی دەبێتە
هۆی مردن کە لەسەر بەرد هەڵکەنرا
بـوو [شـەریعەت] بەمـەزنی هاتبێ، بە
شـێوەیەك نـەوەی ئیسرائیل نەیانتوانی
بەتەواوی سەیری ڕووی موسا بکەن،
بـەهۆی درەوشـانەوەی دەموچـاوی،
کـە فـەوتاوە، [8]ئـاخۆ دەبـێ چـەند
بەشـکۆو مـەزنتر بـێ خزمەتی ڕۆحی
پیرۆز؟ [9]گەر بێتو ئەو خزمەتەی دەبێتە
هۆی تاوانبارکردن شکۆمەندبێ، ئیتر
دەبـێ خـزمەتی بێ‌تاوان کردن چەند
شـکۆدارتر بێ؟ [10]لەم حاڵەتە ئەوەی
شـکۆمەندی هـەبوو شکۆدار نەماوە
ئێسـتا لەبـەراورد کـردنی لەگـەڵ
شـکۆمەندی ڕادەبـەدەر. [11]چـونکە
گـەر ئـەوەی لەناوچوو بوو شکۆدار
بـوو، باشـە ئـەوەی نەمـرە دەبێ چ
شکۆمەندییەکی هەبێ!
[12]چـونکە ئـێمە ئـەم هـیوایەمان
هەیە، ئێمە چاونەترسین. [13]ئێمە وەك
موسـا نـین، ئـەوەی پێچـەی لەسـەر
دەمو چاوی دانا، هەتا ئیسرائیلیەکان
کۆتـایی شـکۆی فـەوتاو نەبیـنن. [14]
بەڵکو مێشکیان تاریك بووە، چونکە
تـا ئەمـڕۆش، کـاتی پـەیمانی کـۆن
دەخوێنـنەوە، هـەمان پێچە هەر ماوە،
چـونکە تـەنها بەمەسیح لادەچێ، [15]
بـەڵێ، تـا ئەمـڕۆ هێشـتا مێشـکیان
داخـراوە، کـاتێ شـەریعەتی موسـا
دەخوێنرێـتەوە بۆیـان. [16]بـەڵام گـەر
مرۆڤ ڕووبکاتە خوداوەند، ئەوسا ئەو
پێچـەیە لادەچـێ. [17]ئێستا خوداوەند
ڕۆحـە، جـا ڕۆحـی خوداوەنـد
لەهـەرکوێ بێت، ئازادی لەوێیە. [18]
ئـێمە هـەموومان بەڕوویـەکی کراوە
تەماشـای شـکۆمەندی خوداوەنـد
دەکـەین، هـەروەك لەئاوێـنەدا،
دەگۆڕێـین بۆ وێنەی ئەو، لەپلەیەکی
شـکۆمەندی بـۆ پلەیەکی تر، ئەوەش
لەخوداوەندەوە دێت کە ڕۆحە.

دڵسۆزی لە خزمەتکردن

4

لەبەرئـەوەی خـودا بـە بەزەیی خۆی ئـەم خزمەتەی داوە بە ئێمە، ئیتر نابێ وورە بـەربدەین. [2]چـونکە هـەموو هەڵســـــوکەوتێکی ناشـــــرین‌و تەڵەکـەبازی ڕەت دەکەیـنەوە، فـێڵ ناکـەین‌و ووشـەی خـودا نـاگۆڕین، بـــەڵکو بـــە دەرخســـتنی ڕاســـتی ڕاسـتگۆیی خۆمـان دەسـەلمێنین بـۆ ویژدانـی هـەموو خـەڵك لەبـەردەم خـودا. [3]بـەڵام گـەر مزگێنـیەکەمان شـــاراوە بـــێ، تـــەنها لای ئەوانـــە شـــاراوەیە کـــە لەناودەچـــن، [4] خوداوەنـدی ئـەم جیهانە ﴿شەیتان﴾ ئـەو بێباوەڕانـەی وا کوێر کردووە، نـــەتوانن ڕوونـــاکی مزگێـــنی شـکۆمەندی مەسـیح ببیـنن، ئـەوەی وێـنەی خودایـە. [5]ئـێمە مزگێـنی بۆ خۆمــان نــادەین، بــەڵکو مزگێــنی عیســـای مەســـیح دەدەیـــن کـــە خوداوەنـــدە، ئـێمەش خـزمەتکاری ئـێوەین لەپێـناوی عیسـا. [6]چـونکە خـودا بـوو ووتـی: {بـا لـەتـاریکی ڕوونـاکی هەڵبێـت}، هـەر ئـەو بوو دڵمـــانی ڕووونـــاك کـــردەوە، بـــۆ ڕوونـــاککـــردنەوەی زانـــیاری شکۆمەندی خودا لـەڕووی مەسیح.

[7]بەڵام ئەم گەنجینەیەی ئێمە هەمانە لــەناو گــۆزەی گڵــە، تا ئەو هێزە لە ڕادەبـــەدەرە دەرکـــەوێ، کـــە لەخوداوەیە نەك لـەخۆمان. [8]ناخۆشی تـەنگمان پـێ هەڵدەچـنێ لـە هەموو لایەکـەوە، بـەڵام وورە بـەرنادەین. سـەرمان لـێدەشێوێ، بەڵام بی هیوا نـابین. [9]دەچەوسێینەوە، بەڵام خودا وازمـان لـێناهێـنێ، بـە زەویمـاندا دەدەن، بـەڵام لەناوناچـین. [10]هەموو کاتێ لـە لـەشماندا ئازاری مردنی عیسا هەڵدەگـرین، تـا ژیانیشی لە لـەشمان دەرکـەوێ. [11]هەرچەندە ئێمە جارێ زیـندووین، لـەگـەڵ ئەوەشدا هەمیشە دەدرێیـنە دەسـت مـردن لـەپێـناوی عیسـا، تـا لـە لـەشی فەوتاومان ژیانی عیسـا دەرکەوێ. [12]ئیتر بەم شێوەیە، مردن لـەئێمە کار دەکات، بەڵام ژیان لـەئێوەدا کار دەکات.

چاونەترسی لە خزمەتکردن

[13]چـونکە ئـێمە هـەمان ڕۆحـی باوەڕمـان هەیـە، بۆیـە وەکـو ئەوەی نووسیویەتی: {باوەڕم کرد بۆیە قسەم کـرد.} ئـێمەش باوەڕمـان هەیە بۆیە قسـە دەکەین. [14]ئێمە دەزانین ئەوەی

عیسای خوداوەندی لەنێو مردووان هەستاندەوە، لەگەڵ عیسا ئێمەش هەڵدەسێنێتەوە، ئەوسا ئێمە لەگەڵ ئێوە بەیەکەوە بۆ بەردەمی خۆی دەبات. [15]ئەم شتانە هەمووی دەچێژین لەپێناوی ئێوەدا، تا بەرەکەتی خودا زۆر بێت بۆ خەڵکێکی زیاتر، تابێتە مایەی بەرزکردنەوەی سوپاسی زیاتر بۆ شکۆمەندی خودا.

[16]لەبەرئەوە وورە بەرنادەین، گەر بە ڕواڵەتیش لەناوبچین، ئەوا ناوەڕۆکو دەروونمان ڕۆژ بەڕۆژ تازەتر دەبێتەوە. [17]ئەو ئازارە سووکو کەم خایەنەمان شکۆمەندیەکی گرانی هەتاهەتایی لێ دێتەکایەوە بۆمان، [18] چونکە ئێمە تەماشای شتە بینراوەکان ناکەین، بەڵکو تەماشای شتە نەبینراوەکان دەکەین، چونکە شتە بینراوەکان کاتین، بەڵام شتە نەبینراوەکان هەمیشەیین.

ماڵی هەتاهەتای
5

ئێمە ئەوە دەزانین، کەی چادری زەوییمان ڕووخا ئەوەی تیایدا دەژین، لەلایەن خوداوە ماڵی هەتاهەتایمان دەدرێتێ لەئاسمان، کە بەدەست دروست نەکراوە. [2]چەند بەتاسەوە ئارەزووی ئەوە دەکەین، ماڵی ئاسمانیمان بکرێتە بەر، [3]چونکە هەر کاتێ لەبەرمانکرد ڕووت نابین. [4] ئەوەندەی لەم چادرەداین، دەناڵێنین لەژێر بارگرانی، نامانەوێ ئەو خانووە دابکەنین، بەڵکو ئەوەی تریش لەسەری لەبەر بکەین، تاکو ژیانی تازە هەرچی فەوتاوە تیامان هەڵیلووشێ. [5]بەڵام خودا خۆیەتی ئێمەی بۆ ئەم مەبەستە ئامادە کردووە، جا بۆ ئەم شتانە هەمووی، ڕۆحی پیرۆزی وەك پێشەکی پێمان داوە. [6]ئێمە هەموو کاتێ بڕوامان هەیەو دەزانین کە ئێمە کاتێ لەلەشدا نیشتەجێین لەخوداوەند دوورین. [7] چونکە ئێمە بەباوەڕ دەڕۆین نەك بە بینراو. [8]کەواتە ئێمە دڵنیاین، بەلامانەوە باشترە واز لەم لەشە بهێنینو لای خوداوەند نیشتەجێ بین. [9]ئیتر وەك یەك وایە لای ئێمە، گەر لای خوداوەند بین یاخود لەسەر ئەم زەویە بژین، ئامانجمان ڕازیکردنیەتی. [10]چونکە دەبێ هەموومان لەبەردەم دادگای مەسیح ڕاوەستین، تاکو هەر یەك لە ئێمە

پاداشتی خۆی وەرگرێ بەگوێرەی
ئەو کارانەی کردوویەتی کاتێ
بەلەش ژیاوە، ئیتر باش بووبێ یاخود
خراپ.

خزمەتی ئاشتبوونەوە

[11]چونکە ترسی خوداوەند لە
دڵمانە، ئێمە هەوڵ دەدەین باوەڕ بە
خەڵکی بهێنین. بەڵام خودا بەتەواوی
دەمانناسێ، هیوادارین ئێوەش بە
ویژدانتان بە تەواوی ئێمە بناسن. [12]
ئێمە نامانەوێ ستایشی خۆمان
بکەین، بەڵکو دەمانەوێ پێتان بڵێین
بەچییەوە شانازیمان پێبکەن، ئەوسا
دەتوانن وەڵامی ئەوانە بدەنەوە کەوا
شانازی بە ڕواڵەتی مرۆڤ دەکەن نەك
بەوەی لە دڵیایەتی. [13]گەر مێشکمان
تێکچوو بێ ئەوە بۆ خودایە، گەر
هۆشمەندیش بین ئەوە لەبەر ئێوەیە. [14]
چونکە خۆشەویستی مەسیح دەستی
بەسەر ئێمە گرتووە، لەبەر ئەوەی
زانیمان یەکێك لەجیاتی هەموو
خەڵك مرد، ئیتر هەموو خەڵك
مردن. [15]ئەو لەپێناوی هەمووان مرد
هەتا زیندووان ئیتر بۆ خۆیان نەژین،
بەڵکو بۆ ئەوەی لەپێناویان مردو
هەستایەوە. [16]لەمەولا بەپێی ڕواڵەت
تەماشای کەس ناکەین، گەر بێتو
جاران بەپێی لەش تەماشای
مەسیحمان کردبێ، ئیتر لەئێستاوە
بەم شێوەیە نایناسین. [17]گەر یەکێك
سەر بە مەسیح بێ، ئەوا دەبێتە
بوونەوەرێکی تازە، شتە کۆنەکان
نەمانو بەسەرچوون، ئەوەتا هەموو
شت نوێ بووەتەوە. [18]ئەمەش
هەمووی لەخوداوەیە کە
ئاشتی‌کردینەوە لەگەڵ خۆی بەهوی
مەسیح، ئینجا خزمەت کردنی ئەم
ئاشتبوونەوەیەی بە ئێمە سپارد. [19]
واتە خودا جیهانی ئاشت‌کردەوە
لەگەڵ خۆی لەمەسیحدا، ئیتر لەسەر
گوناە لێیان ناپرسێتەوەو ووشەی
ئاشتبوونەوەی بە ئێمە سپاردووە.
[20]کەواتە ئێمە باڵیۆزی مەسیحین،
خودا بەهۆی ئێمە ووتار دەدات،
لەبەر ئەوە لەجیاتی مەسیح داواتان
لێدەکەین لەگەڵ خودا ئاشتبنەوە.
[21]لەپێناوی ئێمە ئەوی کرد بەگوناە
هەرچەندە گوناهی نەدەناسی، تا
لەئەودا بەشداری ڕاست‌ودروستی
خودا بکەین.

6

وەك ئیشکەرێك لەگەڵ خودا

داواتان لـیّدەکەین، بەرەکەتی خودا
بیّ سوود وەرمەگرن. [2]چونکە خودا
دەڵـێ: {ئەو کاتەی جێی ڕەزامەندیم
بوویـت، گوێـم بـۆ گرتویـت، لـە
ڕۆژی ڕزگـاری یارمەتیم دایت.} جا
ســەیرکە ئــەوەتا ئێســتایە کــاتی
ڕەزامەندی‌و ئێستایە ڕۆژی ڕزگاری.
[3]نامانـەوێ لـەهـیچ شـتێك بـبین بە
کۆسـپ لـەڕێگای کەس، بۆ ئەوەی
ڕەخـنە لەخزمەتمان نەگیرێ، [4]بەڵکو
وەك خـزمەتکاری خـودا لـەهـەموو
شـتێك خۆمــان دەردەخــەین: بــە
ئـارامگرتنی مەزنمان لەکاتی تەنگانەو
ناخۆشـــی‌و لـــێقەومان، [5]لـــێدان‌و
گـــرتن‌و شـــڵەژان، مـــاندوویی‌و
شـەونوخونی‌و برسـێتی‌دا، [6]بەپاکی‌و
زانـــیاری‌و دانبەخۆگـــرتن‌و زمـــان
شـیرینی، هـەروەها بـەڕۆحی پیرۆزو
خۆشەویستی پاك، [7]بەقسەی ڕاست‌و
هــــێزی خــــوداو چـــــەکەکانی
ڕاسـتودروستی بۆ دەستی ڕاست‌و
چـــەپ، [8]لەســـتایش کـــردنمان‌و
سـووکایەتی پـی کـردنمان، ناوبانگی
بــــاش‌و ناوبــــانگی خــــراپ،
هەڵخەڵەتێنەر لەکاتێك ڕاستگۆین، [9]
نەناسـراو لەکاتـێك بـاش ناسراوین،
مردوو لەکاتێك زیندووین، سزادراو
لەکاتـێك نـەکوژراوین، [10]غەمــبار
لەکاتـێك هــەردەم دڵشادین، هەژار
لەکاتــێك زۆر کــەس دەوڵەمــەند
دەکـەین. وەك یەکـێك هیچی نەبێ،
هەرچـەندە هەموو شتێکمان هەیە. [11]
ئـەی دانیشتوانی کۆرنسۆس، دەممان
کـــراوەیەو دڵـمـــان فـــراوانە. [12]
بیّگومان ئێوە شوێنی خۆتان گرتووە
لــەدڵمـان، هەرچـەندە ئێوە ئەوەندە
شـوێنتان نیـیە بۆمان. [13]وەك منداڵی
خـۆم لەگەڵـتان دەدوێـم، کەواتــە
ئێوەش دڵتان بکەنەوە بۆمان.

پەرستگای خودای زیندوو

[14]لەگــەڵ بیّبــاوەڕان تــێکەڵاو
مـەبن، چــونکە ڕاســتودروســتی‌و
خــراپە چ پەیوەندییەکـیان بـەیەکەوە
هەیــــە؟ هـــــەروەها ڕوونــــاکی چ
هاوبەشـییەکی لەگـەڵ تاریکی هەیە؟
[15]یـان چ تەبایـیەك لەنـێوان مەسیح‌و
بەلـیعال [شەیتان] هەیە؟ یان چ شتێك
هەیـە بـاوەڕدارێك بـە بیّباوەڕێکەوە
بەبەسـتێتەوە؟ [16]هــەروەها پەرسـتگای
خودا چ ڕێککەوتنێکی لەگەڵ بتەکان
هەیــە؟ ئـێمە پەرسـتگای زیـندووی
خودایــن، بەپـێی ئــەوەی خــودا
ووتویــەتی: {لەنێوانــیان نیشــتەجیّ

دەبم‌و لەگەڵیان دەڕۆم، دەمەوێ ببم
بە خودایان‌و ئەوانیش ببن بە گەلم}،
17{لەبەرئەوە لەناویان بڕۆنە دەرەوەو
بەجێیان بهێڵن، چی گڵاوە دەستی بۆ
مەبەن، خوداوەند دەڵێ، ئینجا
بەخێرهاتنتان دەکەم}و 18{دەبم بە
باوکتان، ئەوسا ئێوەش دەبن بە کوڕو
کچم، ئەمە خوداوەندی توانادار
دەیڵێ.}

7

ئەی خۆشەویستان، لەبەرئەوەی ئێمە
ئەم بەڵێنەمان هەیە، باخۆمان پاك
بکەینەوە لەهەموو گڵاویەکی لەش‌و
ڕۆح، لەترسی خودا با پاك‌وپیرۆزی
تەواو بەدەست بهێنین.

تۆبەکردن بەهۆی غەمباری

2دڵتان بکەنەوە بۆمان. هەڵەمان
لەگەڵ کەستان نەکردووە، ڕەوشتی
کەسمان تێك نەداوە لەئێوە، هەروەها
کەسمان لەئێوە نەخەڵەتاندووە. 3ئیتر
ئەمە نالێم تا گلەییتان لێبکەم،
چونکە لەپێشا پێم ووتون ئێوە
لەدڵماندان بە شێوەیەك ئامادەین
لەگەڵتان بمرین‌و بژین. 4من زۆر
پشتتان پێدەبەستم‌و زۆر شانازیتان
پێوە دەکەم، لەگەڵ ئەو هەموو
تەنگانەو ناخۆشیانەدا دڵم پڕە
لەدڵنەوایی‌و خۆشییەك بە دەم باسی
ناکرێ.
5ڕاستە، لەوکاتەی گەیشتووینە
مەکدۆنیا لەشمان هیچ نەحەساوەتەوە،
بەڵکو لەهەموو لایەك تەنگوچەڵەمە
ڕووی لێناوین، ئەمەش ئەو
ناکۆکیەی دەوروبەرمان بوو، ترسی
لەدڵمان زیادکرد. 6بەڵام ئەو
خودایەی دڵنەوایی‌کەری ئەوانەیە کە
وورەیان بەرداوە، دڵنەوایی
ئێمەی‌کرد بە هاتنی تیتۆس بۆ لامان،
7ئەمەش نەك تەنها لەبەرئەوەی تیتۆس
بۆ لامان هاتووە، بەڵکو لەوە زیاتر
دڵمان بەوە خۆش‌بوو تیتۆس چەند
دڵنەوایی کراوە لەلایەن ئێوە. ئەوسا
بۆی گێڕامەوە سەبارەت بەپەرۆشی‌و
غەمباری ئێوە، هەروەها دڵگەرمیتان
بۆ من، لێرە ناتوانم دەریبڕم چەند
بەوە دڵشادبووم.
8هەرچەندە دڵتەنگم کردوون
بەو نامەیەی بۆم ناردن، لەگەڵ
ئەوەشدا من ئێستا لێی پەشیمان نیم،
ڕاستە من پەشیمان بوومەوە، کاتێ
زانیم نامەکەم بۆ ماوەیەك دڵگرانی
کردوون، 9بەڵام ئێستا دڵشادم، ئەو

نامەیەم نووسیووە، ئەمەش لەبەرئەوە
نییە کەوا غەمبارم کردوون، بەڵکو
لەبەر ئەوەی غەمباریتان بووە هۆی
تۆبەکردنتان، ئەمەش غەمێك بوو
لەلایەن خوداوە بوو، تا ئیتر بەهۆی
ئێمەوە ئازار نەچێژن. 10چونکە ئەو
غەمباریەی لەخوداوەیە، دەبێتە هۆی
تۆبەکردن، ئەمەش ڕزگاری تیادایەو
پەشیمانبوونەوە لەسەری پێویست
ناکات، بەڵام ئەو غەمباریەی لە
جیهانەوەیە دەبێتە هۆی مردنمان. 11
کەواتە سەیرکەن ئەو غەمباریەی
لەخوداوە هات، چی لەئێوە
دروستکردووە، چ پەرۆشییەك، چ
چالاکییەك بۆ پاکانەکردن
لەخۆتان، چ تووڕەییەك، چ
ترسێك، چ ئارەزوویەکی بەهێز، چ
دڵگەرمییەك، چ حەزێك بۆ
دادپەروەری! بەمانە ئێوە
دەرتانخست لەو شتانە هەمووی
بێتاوانن کە ڕوویداوە. 12کەواتە
ئەم شتانەم بۆ نەنووسیون لەپێناوی
تاوانبار یاخود تاوان لێکراو، بەڵکو
تا دەرکەوێ لەبەردەم خودا چ
دڵگەرمییەکتان هەیە سەبارەت
بەئێمە، 13ئەمەش بووە هۆی
دڵنەواییمان.
لەمەش زیاتر دڵخۆش بووین بە
دڵخۆشی تیتۆس، کە چۆن بەهۆی
هەمووتان حەساوەتەوە. 14گەر من
شانازیم بەئێوە کردبێ ئەوە پێم شەرم
نییە، هەروەك ڕاستی هەموو شتێکم
بۆ باسکردن، هەروەها تیتۆسیش
ڕاستی شانازی ئێمەی بۆ دەرکەوت.
15ئەو ئێستا لەدڵەوە زیاتر لە جاران
ئێوەی خۆشدەوێ، کاتێ ئەوەی
دەکەوێتەوە یاد چۆن ئێوە
بەگوێڕایەڵیو ڕێزو ترسەوە
پێشوازیتان لێکرد. 16من دڵشادم
بەوەی دەتوانم لەهەموو شتێك
بەتەواوی پشتتان پێببەستم.

بەخشین بەدڵفراوانی

8
دەمەوێ، ئەی برایان، ئێوەش بزانن
سەبارەت بەو بەرەکەتەی خودا کە
دەرکەوتووە بۆ کۆمەڵە
باوەڕدارەکانی مەکدۆنیا. 2چونکە
لەتاقیکردنەوەی تەنگانەی توند
خۆشیان لێدەڕژاوە، هەروەها
لەنەبوونییەکی سەخت
دەوڵەمەندییەکی بەدڵفراوانیان
لێدەڕژا. 3من شایەتی ئەوە دەدەم
لەخۆیانەوە بەپێی توانای خۆیان

بـەڵکو زیاتر لەتوانای خۆیان پارەیان
داوە. 4زۆر بەگـــەرمی داوایـــان
لـێکردین بەشـداریان پەسەند بکەین
بـۆ یارمـەتیدانی خوشـكو بـرا
پیرۆزەکان. 5بەمە ئەوان زیاتریان کرد
لـەوەی چـاوەڕێمان دەکرد، چونکە
یەکەمجار خۆیان دایەدەست خوداوەند
ئینجا ئێمە بەگوێرەی خواستی خودا.
6ئـیتر داوامـان لـەتیـتۆس کـرد ئەم
بەرەکەتـەی دەسـتی پـێکردوە لاتـان
تـەواوی بکـات. 7هـەروەك ئێسـتا
لەهـەموو شـتێك زیادتـان کردووە،
لـەباوەڕ، لەقسـەکردن، لـەزانین،
لەچالاکی، لەخۆشەویستیان بۆ ئێمە،
هـەوڵ بـدەن لـەم بەرەکەتـەش زیـاد
بکەن.
8مـن نامـەوێ فـەرمان بەسەرتان
بـدەم، بـەڵکو تـا ڕاسـتی
خۆشەویسـتیتان دەرکەوێ، دەمەوێ
تاقیتان بکەمەوە لەچاو خەڵکی کەدا.
9چـونکە دەزانـن بەرەکـەتی عیسای
مەسـیحی خوداوەند چییە، هەرچەندە
ئـەو دەوڵەمـەند بـوو بەلاّم لەپێناوی
ئـێوەدا بـووە هـەژار، هـەتا ئـێوە بـە
هەژاری ئەو دەوڵەمەند بن.
10ئەمـە ڕای مـنە لـەو بارەیەوە،
ئەوەش بۆ بەرژەوەندی ئێوەیە: ئەوەی
سـاڵی ڕابردوو دەستتان پێکرد، تەنها
بەکـردەوە نـا بەڵکو بە خواست. 11
ئێسـتا ئـەم کـارە تـەواو بکـەن، بەو
پەرۆشـییەی دەسـتتان پێ‌کـردووە،
ئـەوەندە بدەن لە توانای‌تاندایە. 12گەر
بەڕاستی ئامادەییتان هەبێ، ئەوا خودا
پـێی ڕازی دەبـێ بەگوێـرەی ئـەوەی
هەتانە نەك ئەوەی نیتانە.
13مەبەسـتم ئـەوە نییە خەڵکی تر
دەبـێ بحەسـێنەوەو بارگـرانی بۆ ئێوە
بـێ. 14بـەلاّم مەبەسـتم لـە یەکسانی
ئەوەیـە: لـە داهـاتوودا بـا پڕی ئێوە
کـەموکوڕی ئەوان پڕ بکاتەوەو پڕی
ئەوانـیش کـەموکـوڕی ئـێوە پـڕ
بکاتـەوە، تـاکو یەکسان بێ. 15لەم
بارەیـەوە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {ئەوەی
زۆری کۆکردۆتەوە زۆر زۆری نییە،
هـەروەها ئەوەی کەمی کۆکردۆتەوە
زۆر کەمی نییە.}

ناردنی تیتۆس بۆ کورنسۆس

16مـن لـە دڵەوە سوپاسی خودا
دەکـەم، کـەوا تیـتۆس زۆر
بەپەرۆشـەوەیە بـۆ ئـێوەو بایەخـتان
پـێ‌دەدات. 17ئـەو پێشـوازی لـە
داواکاریەکـەی ئـێمە کـردو لەمەش
زیاتـر یەکسـەر ئامـادەبوو بـۆ لاتان

بێت بێ ئەوەی من داوای لێ بکەم.
18لەگەڵ ئەو برایەکمان نارد کە
ناوبانگی دەرکردووە بە مزگێنیدانی
لەلای هەموو کۆمەڵە باوەڕدارەکان.
19تەنها هەر ئەمە نا بەڵکو ئەو برایە
لەکۆمەڵەکانەوە هەڵبژێراوە
لەگەڵمان گەشت بکات بۆ ئەو
خزمەتە بەرەکەتدارەی هەڵمان
گرتووە، بۆ شکۆمەندی خوداوەندو
پێشاندانی خواستە باشەکەمان. 20
ئێمە بایەخ بەوە دەدەین، کەس
سەرزەنشتمان نەکات لەسەر شێوەی
دابەش کردنی ئەو بەخشینە زۆرە. 21
چونکە مەبەستمان چاکەیە، نەك تەنها
لەبەرچاوی خوداوەند، بەڵکو
لەبەرچاوی خەڵکیش. 22لەگەڵ ئەو
دووانە برایەکی ترمان نارد، ئەویش
زۆر جار تاقیمان کردۆتەوە
سەیرمان کرد لە زۆر شت چالاکە،
ئەو ئێستا چالاکتر بووە چونکە زۆر
پشتتان پێ دەبەستێ. 23تیتۆس
هاوڕێو ئیشکەرە لەگەڵم لەپێناوی
بەرژەوەندی ئێوە، بەڵام ئەو دوو
برایەی لەگەڵیان، نێرراوانی
کۆمەڵەکانن، شکۆمەندی مەسیحن.
24کەواتە لەبەردەم کۆمەڵەکان
خۆشەویستی خۆتانیان بۆ دەرخەن،
تا ڕاستی شانازیمان بەئێوە بۆ ئەوان
دەرکەوێ.

بەخشین بەدڵشادیەوە

9

من بەپێویستی نازانم لەبارەی
یارمەتیدانی خوشكو برا پیرۆزەکان
بۆتان بنووسم، 2چونکە ئامادەییتان
دەزانمو شانازیم پێوە کردووە لای
مەکدۆنیەکانو پێم ووتن، ناوچەی
ئەخائیە لە ساڵی ڕابووردووەوە
ئامادەن، ئەم دڵگەرمیەی ئێوە بووە
هۆی هاندانی زۆربەیان. 3من ئەو
برایانەم ناردە لاتان، تا وا دەرنەکەوێ
شانازیمان لەو بارەیەوە هەروا
بەخۆڕایی بوو بێت، بەڵکو دەمەوێ
بەتەواوی ئامادەبن بەو شێوەیەی
باسم کردووە. 4تا شەرمەزار نەبین
بەرامبەر ئەو باوەڕە زۆرەی هەمانە
پێتان، کاتێ هەندێ لەمەکدۆنیەکان
هاتن لەگەڵمان بۆ لاتانو بینیان ئێوە
ئامادە نین. 5لەبەرئەوە بەپێویستم
زانی داوا لەو برایانە بکەم کە پێش
من بۆ لاتان دێن، سەرپەرشتی
کۆکردنەوەی ئەو بەخشینە بکەن کە
بەڵێنتان داوە بیدەن، تاکو ئامادەبێ،
هیوادارم ئەمەش دەربڕینێك بێ

لەدەستو دڵفراوانیتان نەك وەك
سەرانە.
6 لەڕاستیدا ئەوەی کەم بچێنێ،
کەم دروێنە دەکات، هەروەها ئەوەی
زۆر بچێنێ، زۆر دروێنە دەکات. 7 با
هەر یەکەتان ئەوەندەی خۆی دەیەوێ
بیدا، ئەمەش با بە ئارەزووی خۆی بێ
نەك بە ناچاری، چونکە ئەوەی
بەدڵخۆشیەوە دەبەخشی خودا
خۆشیدەوێ. 8 خوداش دەتوانێ
هەموو بەرەکەتتان پێ ببەخشێ تا
پڕی، بۆ ئەوەی هەموو کاتێكو
لەهەموو شتێك بەگوێرەی
پێویستتان هەبێ هەروەها تا پێتان
ببەخشێ بەپریەوە بۆ هەموو
کردارێکی باش. 9 هەروەك لەزەبوور
نووسراوە: {بەدەستو دڵفراوانیەوە
یارمەتی هەژارانیدا،
ڕاستودروستیەکەی تاهەتایە
دەمێنێتەوە.} 10 جا ئەو خودایەی تۆو
دەدات بە جوتیارو نان دەبەخشێ بۆ
خۆراك، تۆو بە ئێوەش دەداتو
دروێنەی ڕاستودروستیتان زیاد
دەکات. 11 لەهەموو شتێك
دەوڵەمەند دەبن، تا هەموو کاتێ
دڵفراوانبن، بەمەش دەبنە هۆی
ئەوەی خەڵکێکی زۆر سوپاسی خودا
بکەن. 12 هەستانتان بەم خزمەتە
پیرۆزە تەنها پێویستیەکانی برا
پیرۆزەکان جێبەجێ ناکات، بەڵکو
دەبێتە هۆی ئەوەی خەڵکێکی زۆر
سوپاسی خودا بکەن. 13
بەتاقیکردنەوەی خزمەتەکەتان، دەبنە
مایەی ستایشکردنی خودا بەهۆی
ملکەچیتان لەدانپیانان بەمزگێنی
مەسیح، هەروەها دڵفراوانیتان
لەبەشداریکردن لەگەڵ ئەوانو
لەگەڵ هەمووان. 14 ئەوان نوێژتان بۆ
دەکەنو بەپەرۆشن بۆ بینینتان،
چونکە بەرەکەتی خودا کە
لەسەرووی بیری مرۆڤە لە ئێوەدا
دەرکەوت. 15 سوپاس بۆ خودا
بەرامبەر ئەو بەخشینەی کە بەدەم
باسی ناکرێ.

بەرگری پۆڵس لەخزمەتەکەی

10
من پۆڵسم، بەڕۆح سووکیو نیانی
مەسیح داواتان لێدەکەم، من
ساکارم کاتێ ڕووبەڕووم لەگەڵ
ئێوە، بەڵام زۆر چاونەترسم
سەبارەت بە ئێوە کاتێ لێتان دوورم.
2 ناچارم مەکەن بەڕاستی ڕەقبم
لەگەڵتان کاتێ دێم بۆ لاتان،

بەتایبەتی لەگەڵ ئەوانەی وا
بیردەکەنەوە بەپێی خواستی لەش
هەڵسوکەوت دەکەم. 3ڕاستە ئێمە
مرۆڤینو لەم جیهانەدا دەژین بەڵام
ئێمە وەك خەڵکی ئەم جیهانە شەڕ
ناکەین. 4چونکە ئەو چەکەی شەڕی
پێ دەکەین جیهانی نییە، بەڵکو
چەکی خودایە، توانای لەناوبردنی
هەموو قەڵایەکی پتەوی هەیە. 5
هەموو شەڕەقسەیەکو هەموو شتێك
لەناودەبین کە خۆی دەردەخات بۆ
بەرهەڵستی زانیاری خودا، هەروەها
هەموو بیرێکی مرۆڤانە بەدیل
دەگرین بۆ ملکەچی مەسیح. 6
ئامادەین سزای هەموو کارێکی
یاخیبووانە بدەین، گەر ئێوە
بەتەواوی گوێڕایەڵی خودا بن.
7ڕاستییەك هەیە پێویستە چاوی
لێنەپۆشریو ڕووبەڕووی بنەوە.
کاتێ یەکێك لەو باوەڕەدابێ سەر
بەمەسیحە، با بێتەوە یادی ئەو چەند
سەر بەمەسیحە، ئێمەش هەروەها. 8
من شەرم ناکەم، گەر بێتو تۆزێ
زیاتر لەوەی پێویستە شانازیم بەو
دەسەڵاتە کردبێ کە خودا داویەتی
پێمان، ئەمەش بۆ بنیادنانتانە نەك بۆ
ڕووخاندنتان. 9نامەوێ وا دەرکەوم
کە هەوڵ دەدەم بە نامەکانم
بتانترسێنم. 10چونکە هەندێك
دەڵێن: (نامەکانی توندوتیژو بەهێزە،
بەڵام ئامادەبوونی خۆی کاریگەر
نییەو قسەکانی بەتاڵە.) 11با ئەو
کەسەی ئەمە دەڵێ بزانێ، ئەو
شتانەی لەنامەکانم دەینووسمو لەوێ
نیم، هەمان شت دەکەم کاتێ خۆم
هاتم بۆ ئەوێ.
12ئێمە ناوێرین خۆمان لەگەڵ
ئەوانە بەراورد بکەین یاخود خۆمان
بخەینە ڕیزی ئەوانەی شانازی بەخۆیان
دەکەن. کاتێ خۆیان بە خۆیان
بەراورد دەکەنو دەپێون، ئیتر هیچ
تێناگەن! 13بەڵام ئێمە زیاد لەئاستی
پێویست شانازی بەخۆمان ناکەین.
بەڵکو بەو شێوەیەی بگونجێ لەگەڵ
ئەو سنوورەی خودا بۆی داناوین تا
ئەو ئاستەی بتوانین بگەینە لاتان. 14
ئێمە سنووری خۆمان نابڕینو واش
دایناننێین پێتان نەگەیشتووین، چونکە
ئێمە یەکەم کەس بووین هاتینو
مزگێنی مەسیحمان پێڕاگەیاندن. 15
شانازی ناکەین زیاتر لەپێویست بە
ماندووبوونی خەڵکی، بەڵکو
هیوادارین باوەڕتان بەهێز بێو ماوەی
کارکردنمان لەنێوانتان فراوان بێ، 16

تا مزگێنی بۆ دوورتر لەوولاّتانی ئێوە
ببەین، نابێ شانازی بکەین بەو
کارەی یەکێکی‌تر کردوویەتی. 17{
ئەوەی دەیەوێ شانازی بکات، با
شانازی بەخوداوەند بکات.} 18
چونکە ئەوەی خوداوەند ستایشی
بکات پەسەند کراوە، نەك ئەوەی
ستایشی خۆی بکات.

پۆڵسو نێرراوە درۆزنەکان

11

هیوادارم لەئاستی هەندێ گێلایەتی
من ئارام بگرن، هەرچەندە بەڕاستی
ئارام دەگرن. 2من دڵگەرمیەکی
خودایی دایگرتووم سەبارەت بە ئێوە،
چونکە نیشانم کردوون بۆ مرۆڤێك
کە مەسیحەو دەمەوێ پێشکەشی
ئەوتان بکەم وەك کچێکی بێگەرد کە
تەنها هی مێردەکەیەتی. 3بەلاّم
دەترسم ئەمەم بۆ نەکرێ، هەروەك
چۆن مارەکە توانی حەوا لە بەهەشت
بە فێڵ هەڵخەڵەتێنێ، هەرواش
دەتوانرێ ئێوە لە دڵسۆزیو پاکی
مەسیح دووربخرێنەوەو چەواشە
بکرێن. 4چونکە گەر هەندێ کەس
هاتنە لاتانو عیسایەکی تریان
ڕاگەیاند جگە لەوەی پێمان
ڕاگەیاندن، یاخود ڕۆحێك وەرگرن
جگە لەو ڕۆحەی وەرتانگرتووە،
یان مزگێنییەکی‌تر قبوڵ بکەن جگە
لەوەی قبوڵتانکرد، ئەوا خۆتانی
دەدەنە دەست بەوپەڕی ئامادەییەوە.
5لەو باوەڕەدام من نرخم کەمتر نییە
لەو نێرراوە ناودارانە. 6لەوانەیە
لەقسەکردن ئەوەندە زمانپاراو
نەبم، بەلاّم زانیاریم هەیە، لە هەموو
شتێکیش ئەوەمان بۆتان
ڕوونکردەوە.
7ئایا من گوناهم کردووە کاتێ
بەخۆڕایی مزگێنی خودام بۆ داونو
خۆم نزمکردەوە هەتا ئێوە
بەرزبنەوە؟ 8من دزیم لە کۆمەڵە
باوەڕدارەکانی تر دەکرد، کاتێ پارەم
لێوەرگرتن لەجیاتی ئەو خزمەتەی بۆ
ئێوەی دەکەم، 9هیچ قورساییەکم
نەخستبووە سەر شانتان، لەکاتی
پێویستیم کە لەناوتان بووم، چونکە
ئەو برایانەی لەمەکدۆنیاوە هاتبوون
پێویستیەکانمیان جێبەجێکرد. بەم
شێوەیە سوور بووم لەسەر ئەوەی
خۆم بپارێزم لەوەی قورسایی بخەمە
سەر شانتانو سووریش دەبم. 10وەك
ڕاستی مەسیح لەمن دایە، هیچ
کەسێ ناتوانێ لەناوچەی ئەخائیە ئەم

شانازیەم لێ بسێنێتەوە. [11]بەڵام
بۆچی؟ ئایا چونکە من ئێوەم
خۆش‌ناوێ؟ خودا دەزانێ من چەند
ئێوەم خۆش‌دەوێ!
[12]لەگەڵ ئەمانەش ئەوەی
دەیکەم لەسەری بەردەوام دەبم،
هەتا بیانوی ئەوانە ببڕم کە دەیانەوێ
وای دەربخەن ئەوانیش وەکو ئێمەن
سەبارەت بەوەی شانازی پێوە
دەکەن. [13]ئەوانە نێرراوی درۆزنو
ئیشکەری فێڵبازن خۆیان لەشێوەی
نێرراوی مەسیح دەردەخەن. [14]جێی
سەرسوڕمان نییە، چونکە شەیتان
خۆی لەشێوەی فریشتە دەردەخات.
[15]کەواتە شتێکی سەیر نییە گەر
خزمەتکارانی لەشێوەی خزمەتکاری
ڕاست‌ودروستی خۆیان دەرخەن.
دواڕۆژی ئەوانە بەپێی کرداریانە.

ئازاری پۆڵس لەخزمەتی مەسیح

[16]من جارێکی‌تر دووبارەی
دەکەمەوە، کەس من بەنەزان دانەنێ،
بەڵام گەر بێتو من وا دابنێن، ئەوا
وەك نەزانێك قبولم بکەن، تاکو
منیش تۆزێ شانازی بەخۆم بکەم. [17]
ئەوەی ئێستا دەیلێم بەگوێرەی
خوداوەند نییە، بەڵکو وەك نەزانێك
دەیلێم کە بەباوەڕ شانازی بەخۆی
دەکات، [18]چۆن زۆر لەخەڵکی
دەیانەوێ شانازی بەشتی ئەم جیهانە
بکەن، منیش دەمەوێ جارێك ئەو
شانازیە بەخۆم بکەم. [19]جا ئێوە
بەدڵشادیەوە لەنەزانان قبوڵ دەکەن،
چونکە خۆتان ئەوەندە تێگەیشتوون!
[20]چونکە قبوڵ دەکەن لەوانەی
دەتان‌کەن بەکۆیلە یان نێچیر، یاخود
خۆیان بەگەورە دادەنێن بەسەرتان،
تالأنتان دەکەن، لەدەمو چاوتان
دەدەن. [21]من ئێستا شەرمەزارم،
پێویستە بلێم ئێمە چەند لاواز بووین
سەبارەت بەم شتانە!
بەڵام لەبەرئەوەی من وەك
نەزانێك دەدوێم، هەرچیەك ئەوان
دەتوانن بەچاونەترسیەوە شانازی پێوە
بکەن منیش هەروەها دەتوانم. [22]گەر
بێتو ئەوان عیبرانی بن؟ منیش
هەروەها. یان ئیسرائیلی؟ منیش
هەروەها. یاخود لەنەوەی ئیبراهیم؟
منیش هەروەها. [23]یان خزمەتکاری
مەسیح؟ من لەوان زیاتر (وەك
شێتێك قسەدەکەم.) زۆر زیاتر
ماندووبووم، بەندیخانەم زیاتر
چێشتووە، زۆر زیاتر دارکاری
کراوم، چەندین جار مردنم بەچاو

بینیوە. [24]جوولەکەکان بەقامچی پێنج
جار سی‌و نۆ قامچیان لێداوم، [25]
هەروەها سێ جار دارکاریکراوم،
جارێك خەڵك بەردبارانیان کردووم،
سێ جار لەکەشتیدا بووم‌و شکاوە،
جارێکیان شەو و ڕۆژێکی تەواو
لەناو ئاوی دەریا ماومەوە. [26]بەهۆی
گەشتی زۆرم هەمیشە کەوتوومە
مەترسی ڕووبارو مەترسی دزو
جەردە، هەروەها مەترسی گەلەکەم‌و
مەترسی میللەتان، مەترسی
لەشارەکان‌و مەترسی لەدەشت‌و
مەترسی لەدەریاþو مەترسی برایانی
درۆزن. [27]زۆر تووشی زەحمەتی‌و
ماندوویی‌و شەونخونی زۆر، برسێتی‌و
تینوێتی‌و ڕۆژوگرتنی زۆر، سەرماو
ڕووتی بووم. [28]ئەمانەش هەموو
لەلایەك، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ دەبێ
زیاتر خەمی هەموو کۆمەڵە
باوەڕدارەکان بخۆم. [29]جا کێ هەیە
لاواز بێ‌و من لەگەڵی لاواز نەبم؟
یاخود کێ هەیە بکەوێتە گوناەو من
لەخەفەتا بۆی نەسووتێم؟
[30]گەر بێتو شانازی بەخۆم بکەم،
ئەوا شانازی بەدەرخستنی لاوازیم
دەکەم. [31]خودای باوکی عیسای
خوداوەندمان دەزانێ درۆ ناکەم
ئەوەی تاهەتایە پیرۆزە، [32]ئەو
پارێزگارەی لەلایەن هارتسی پادشاوە
بۆ شاری دیمەشق دانرابوو،
چاودێرییەکی زۆری خستبووە سەر
شاری دیمەشق بۆ گرتنم، [33]بەڵام
منیان خستە ناو سەبەتەو لەپەنجەرەی
شوورەی چوار دەوری شارەکە منیان
شۆڕکردە خوارەوە، ئیتر بەو شێوەیە
ڕزگارم بوو لەدەستی.

بینینی پۆڵس‌و دڕکی لەش

12
پێویستە شانازی بکەم، هەرچەندە
هیچ سوودی نییە، بەردەوام دەبم
لەسەر بینین‌و ئەو شتانەی خوداوەند
بۆم ئاشکرا دەکات. [2]من پیاوێك
دەناسم لەمەسیحدا بوو، پێش
چواردە ساڵ فڕاندیان بۆ سێهەم
تەبەقەی ئاسمان. ئایا بە لەشەوە بوو
یاخود بێ لەش؟ نازانم! خودا
دەزانێ. [3]هەروەها دەزانم ئەو پیاوە
بۆ بەهەشت فڕێندرا، بەلەشەوە
بوو یاخود بێ لەش؟ نازانم!
خودا دەزانێ. [4]لەوێ گوێی لە
قسەیەك بوو مرۆڤ نابێ بیڵێ‌و ناتوانێ
باسی بکات. [5]سەبارەت بەو
پیاوە شانازی دەکەم، بەڵام

سەبارەت بەخۆم شانازی ناکەم، تەنها
بـە لاوازیەکانم شانازی دەکەم. 6گەر
بیێتو بمەویٚ شانازی بە خۆمەوە بکەم،
بـیٚ مێشـکی نییە، چونکە من ڕاستی
دەڵـێم، بـەڵام مـن دەترسـم لـەوەی
یەکێك وا لە من بگات زیاتر لـەوەی
دەیبیـــنو لـــێم دەبیســـتن. 7تـــا
لووتبەرز نەبم بەو شتە گـەورانەی
خودا بۆی ئاشکرا کردووم، دڕکێکم
لـــێدرا لەلـەشـــم، وەك لەنـــێرراوی
شـەیتان بێـت، تـا ئـازارم بـداو خۆم
هەڵنەکێشـم. 8بـۆ ئـەم مەبەستە سیٚ
جـار لـــەخودا پاڕامـــــەوە ئـــەوەم
لـــەکۆڵ بکـاتـەوە، 9بەڵام خـــودا
پـێی ووتم: (بەرەکـــەتی منـت بەسە،
چـونکـــە توانای من لەلاوازی تەواو
دەبـیٚ.) لەبـەر ئـەوە بەدڵشـادیەوە
شـــانازی بـــە لاوازی خـۆم دەکـەم،
هـــەتا توانای مـــەسیح بێتە سەرم، 10
جـا لەپێـناوی مـەسـیح، ڕازی دەبم
بەرگـــــەی لاوازیو ســـووکایەتیو
ناخۆشـیو چـــەوسـانەوەو ماڵوێرانی
بگـــــرم، چـــــونکە هـــــەر کـــاتیٚ
لاوازبم بەهێز دەبم.
11ناچارتان کردم وەك شێتم لـیٚ
بێـت! چـونکە کـەمتر نیم لەنێرراوە
ناودارەکـان، هـــەرچـەندە هیچ نیم،
لەگـــەڵ ئەوەشـــدا پێویســـت بـــوو
لەســـەرتان ستایشـــم بکـــەن. 12ئـــەو
نیشـــانانەی نـــێرراو دەردەخـــات،
بەوپـــەڕی ئـارامگرتـنەوە لەنێوانـتان
ئـــەنجامـــم داوە، بـــەهۆی نیشـــانەو
کاری سەرسوڕهێنەرو کردارەوە. 13
ئایـا ئـێوەم بەکـەمتر زانیوە لەکۆمەڵە
باوەڕدارەکـانی تـر، جگـە لـەوەش
بارگرانـیم نـەبووە بۆ ئێوە؟ گەر وایە
لەم هەڵەیەم ببورن!
14ئێستا ئامادەم بۆ سێهەم جار بۆ
لاتـان بـێم، هـەروەها نابمـە بارگرانی
بەســـەرتان، چونکـە خـۆتانم دەویٚ
نـەك پارەتان. لـەبەرئەوەی ڕۆڵە پارە
بـۆ دایـكو بـاوك کـۆناکـەنـەوە،
بـەڵکو لەسـەر دایـكو باوکـــە بۆ
ڕۆڵەکانـــیان ئـــەوە بکـــەن. 15بـــە
دڵشـادیەوە پـارەو هەرچـیەکم هەیە
خـەرجـی دەکەم لەپێناوی ئێوە. گەر
ئـــێوەم زۆرتـــر خۆشەویســـت، ئایـــا
کەمتر منتان خۆش دەویٚ؟ 16بەڵام با
وابـیٚ مـن بارگرانـیم نەبووە بۆ ئێوە.
ئـێوە دەڵێن: من کابرایەکی فێڵبازمو
بـە فـێڵ دەستم بەسەرتاندا گرتووە.
17ئایـا بـەهۆی ئەوانـەی ناردوومە بۆ
لاتـان فـێڵم لیٚ کـردوون؟ 18کـاتیٚ
لەســەر داواکـاری من تیتۆس لەگەڵ

یەکێك لەبرایان هات بۆ لاتان، ئایا
تیتۆس فێڵی لێکردوون؟ ئایا ئێمە بە
هەمان ڕۆح کار ناکەین، بەهەمان
ڕێگادا ناڕۆین؟
19ئایا ئێوە لەو باوەڕەدان، ئێمە
ئەم هەموو شتەی دەیلێین بۆ
بەرگری کردنە لە خۆمان؟ بەڵام ئەی
خۆشەویستان ئێمە لەبەردەم خودا
لەمەسیحدا دەدوێین‌و هەمووی بۆ
بنیادنانتانە. 20من دەترسم کاتێ بێم
بۆ لاتان، بە شێوەیەك بتانبینم کە
نامەوێ، ئێوەش بە شێوەیەك من ببینن
کە نەتانەوێ. بەواتای لە نێوانتان
ناکۆکی، چاوپیسی، توڕەیی،
خۆویستی، بوختان، قسە هێنان‌و
بردن، لەخۆبایی، بەڕەڵڵایی هەبێ.
21من دەترسم کاتێ بێم بۆ لاتان
خودا نزمم بکات لەنێوانتان، بەوەی
زۆر خەفەت بخۆم بۆ ئەو کەسانەی
لەپێشا گوناەو هەڵەیان کردووە،
کەچی تۆبەیان نەکردووە لەوەی
کردوویانە لە گلاوی‌و داوێن پیسی‌و
بەدڕەوشتی.

خۆتان تاقی‌بکەنەوە

13

ئەمە سێهەم جارە دێم بۆ لاتان، {هەر
مەسەلەیەك پێویستە بەشایەتی
دووان یان سیان بچەسپێ.} 2
جاری پێشوو کە لاتان بووم ئێوەم
ئاگادارکردەوە، ئێستاش
جارێکی‌تر لەم نامەیە ئەوانەی جاران
گوناهیان کردووە لەگەڵ
هەموو ئەوانی‌تر ئاگاداریان
دەکەمەوەو پێیان ڕادەگەیەنم گەر
هاتوو جارێکی‌تر بۆ لاتان بێم
بەزەییم بە کەس نایەتەوە، 3
چونکە ئێوە داوای بەڵگە لەمن
دەکەن کەوا عیسا بەهۆی من
دەدوێ لەگەڵتان. ئەو سەبارەت
بە ئێوە لاواز نییە، بەڵکو بەتوانایە
لەناوتان. 4ڕاستە عیسا لەلاوازی
لەخاچدرا، بەڵام ئێستا زیندووە
بەهۆی توانای خوداوە، چونکە ئێمە
لاوازین لەئەودا، بەڵام لەلایەن
ئێو ئێمە پێویستە لەئەودا بژین
بەهێزو توانای خودا.
5جا خۆتان تاقی‌بکەنەوەو
سەیری خۆتان بکەن بزانن بە باوەڕ
دەژین! لەخۆتان بکۆڵنەوە،
ئایا نازانن عیسای مەسیح
لەناوتاندایە؟ گەر ئەمە نەزانن
ئەوا ئێوە سەرنەکەوتوون
لەتاقی کردنەوە. 6بەڵام

هیوادارم، بزانن ئێمه لەو
تاقی کردنەوەیە دەرچووین. [7]
ئێمه نوێژ دەکەین بۆ خودا تا
یارمەتیتان بدات‌و هەڵە نەکەن،
ئەمەش لەبەرئەوە نییە تا
دەرکەوێ ئێمه مرۆڤی چاکین،
بەڵکو تەنها بۆ ئەوەیە ئێوە چی
چاك‌و ڕاسته بیکەن، هەرچەندە
خەڵکی بە سەرنەکەوتوومان
دابنێن. [8]چونکه ناتوانین هیچ
شتێ بکەین دژی ڕاستی، بەڵکو
دەمانەوێ خزمەتی بکەین. [9]ئەوسا
چەند دڵشاد دەبین گەر لە بێ
هێزی ئێمه ئێوە بەهێز بن، نوێژی
ئێمەش بۆ تەواوی ئێوەیە. [10]وا
پێش ئەوەی بۆ لاتان بێم
هەموو شتێکم بۆ نووسین، هەتا
کاتێ هاتم بۆ لاتان ناچار نەبم بە
ڕەقی لەگەڵتان بجولێمەوە، چونکه
خوداوەند دەسەڵاتی داوە پێم تا
بنیادتان بکەم نەك
هەڵتانبوەشێنم.

هاندان‌و سڵاوی کۆتایی

[11]لەکۆتاییدا ئەی برایان،
خواحافیز، بۆ تەواوی هەوڵبدەن،
ئاگاتان لەداواکاریەکانم بێ، ڕێك
بکەون، لەگەڵ یەکتری بەئاشتی
بژین، ئەوسا خودای ئاشتی‌و
خۆشەویستی لەگەڵتان دەبێ. [12]
بەماچی پیرۆز سڵاو لەیەکتری
بکەن. [13]هەموو خوشك‌و برا
پیرۆزەکانی ئێرە سڵاوتان لێ
دەکەن.
[14]بابەرەکەتی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان‌و خۆشەویستی خوداو
بەشداری ڕۆحی پیرۆز لەگەڵ
هەمووتان بێ.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی غەلاتیە

غەلاتیە ولایەتێکی ڕۆمانی بوو لەئاسیای بچووك، هەندێ مامۆستا لەوێ بەرهەڵستی پۆڵسیان کرد و ووتیان پێویستە باوەڕدار خەتەنەبکرێو کار بەشەریعەتی موسا بکات تاوەکو خودا بێتاوانی بکات (2:14).

لەبەرئەوە نامەکەی پۆڵس بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکانی غەلاتیە ئامانجی ئەوە بوو، ئەو کەسانەی چەواشە کراون بەم فێرکردنە نادروستە بگەڕێنێتەوە سەر باوەڕی ڕاستەقینە.

پۆڵس سەرەتا بەرگری لەمافی خۆی دەکات پێی بووترێ نیرراوی عیسای مەسیح، ئەمەش لەدژی ئەو کەسانەی دەیانووت نێرراوێکی ڕاستەقینە نییە، پێش لەسەر ئەوە دادەگرێ کە نێرراویەکەی لەلایەن هیچ دەسەڵاتێکی مرۆڤەوە نەهاتووە، بەڵکو لەلای خوداوە هاتووە، بەشێوەیەکی تایبەتیش بانگ کراوە بۆ ئەوەی کار لەناو ناجوولەکەکان بکات. پاشان پۆڵس باسی ئەوە دەکات چۆن مرۆڤ تەنها بەباوەڕ بێتاوان دەبێ، ئەمەش بەرەکەتێکی خودایە. لەکۆتاییدا دەیسەلمێنێ ژیان لەمەسیح لەو خۆشەویستیە هەڵدەقوڵێ کە سەرچاوەکەی باوەڕ بەمەسیحە.

1

لەپۆڵسەوە، ئەوەی نەلەلایەن
خەڵکەو نە بەهۆی خەڵك نێرراوە،
بەڵکو لەلایەن عیسای مەسیحو
خودای باوك ئەوەی مەسیحی لەنێو
مردووان زیندووکردەوە. 2هەروەها
لەهەموو ئەو خوشكو برایانەی لێرە
لەگەڵمدان. بۆ ئەو کۆمەڵە
باوەڕدارانەی لەناوچەی غەلاتیەن. 3
با ئاشتیو بەرەکەتی خودای باوکو
عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ
بێ، 4ئەوەی خۆی کرد بە قوربانی
لەپێناوی گوناهەکانمان، تا ڕزگارمان
بکات لەم جیهانە خراپەی ئێستا،
بەپێی خواستی خودای باوکمان. 5بۆ
ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە. ئامین.

مزگێنییەکی دیکە نییە

6من سەرم سوڕماوە. چۆن وا
بەخێرایی واز لەو کەسە دەهێنن کە

بەبەرەکەتی مەسیح بانگی کردوون،
شوێنی مزگێنییەکی دیکە دەکەون؟ 7
مەبەستم ئەوە نییە مزگێنیەکی دیکە
هەبێ، بەڵکو هەندێك لەناوتان
دەیانەوێ سەرتان لێبشێوێنن‌و
مزگێنی مەسیح تێكبدەن. 8بەڵام
تەنانەت گەر ئێمە مزگێنیەکمان
پێدان، یاخود فریشتەی ئاسمان
مزگێنییەکی پێدان، جگە لەوەی
لەئێمەوە پێتان دراوە، با نەفرەتی لێ
بێت. 9هەروەك پێشتر پێمان ووتون
ئێستاش پێتان دەڵێمەوە، گەر یەکێك
مزگێنییەکی پێدان جگە لەوەی لە
ئێمەوە پێتان دراوە، با نەفرەتی
لێبێ.
10ئایا ئێستا هەوڵ دەدەم بۆ
بەدەستهێنانی ڕەزامەندی خەڵکی
یاخود ڕەزامەندی خودا؟ یان داوای
ئەوە دەکەم خەڵکی ڕازی بکەم؟
گەر تا ئێستا خەریکی ڕازیکردنی
خەڵکی بوومایە نەدەبوومە بەندەی
مەسیح.

چۆن پۆڵس بوو بە نێرراو؟

11برایان باش بزانن ئەو
مزگێنییەی ڕامگەیاندووە، مزگێنییەك
نییە لەمرۆڤ بێ، 12لەکەسیشم
وەرنەگرتوە، کەسیش فێری
نەکردووم، بەڵکو بەڕاگەیاندنی
عیسای مەسیح بۆم هاتووە.
13چونکە دەزانن، چۆن جاران
وەك جوولەکەیەك ژیاوم، چۆن
کۆمەڵە باوەڕدارەکانی خودام
دڕندانە چەوساندۆتەوەو هەوڵمداوە
لەناویان ببەم، 14هەروەها چۆن
لەبارەی جێبەجێکردنی کاروباری
ئایینی جوولەکە باشتر بووم
لەزۆربەی هاوڕێیەکانم، هەروەها زۆر
دڵگەرمتر بووم لەوان بۆ
دابونەریتی باوباپیرانمان. 15بەڵام
خودا بە بەرەکەتی خۆی پێش
لەدایكبوونم هەڵیبژاردمو بانگی
کردم، 16خۆشحاڵ بووم ڕۆڵەکەی
بۆ من ڕابگەیێنێ، هەتا منیش مزگێنی
پێبدەم لەناو میللەتان، ئەو کاتە
ڕاوێژم لەگەڵ هیچ کەس نەکرد. 17
نەچووم بۆ قودس بۆ لای ئەوانەی
پێش من نێرراو بوون، بەڵکو
یەکسەر ڕۆیشتم بۆ عەرەبستان،
لەوێشەوە گەڕامەوە بۆ دیمەشق.
18ئینجا دوای سێ ساڵ ڕۆیشتم
بۆ قودس، تاکو پەترۆس ببینم، پانزە
ڕۆژ لای ئەو مامەوە. 19بەڵام لەوێ
هیچ نێرراوێکی ترم نەدی جگە

لەیاقوبی برای خوداوەند نەبێ. [20]
ئەوەی بۆتانی دەنووسم، خودا
دەزانێ درۆ نییە. [21]دوایی بۆ
هەرێمەکانی سوریاو کیلیکیە چووم.
[22]بەڵام هێشتا کۆمەڵە باوەڕدارەکانی
ناوچەی یەهودیە کە لەمەسیحن منیان
نەدەناسی. [23]تەنها بیستبوویان: (ئەو
پیاوەی جاران ئێمەی دەچەوساندەوە،
ئێستا خۆی مزگێنی ئەو باوەڕە
دەدات، کە جاران هەولێ
لەناوبردنی دەدا.) [24]ئیتر ئەوان
ستایشی خودایان کرد بەهۆی منەوە.

رازیبوون بە خزمەتی پۆلس

2

دوای چواردە ساڵ جارێکی دیکە
لەگەڵ بەرنابا ڕۆیشتم بۆ قودس،
تیتۆسیشم لەگەڵ خۆم برد. [2]چوونم
بۆ ئەوێ بەڕاگەیاندن بوو، ئەو
مزگێنییەی دەیدەم بەمیللەتان لەپێشا
تەنها خستمە بەردەم گەورە پیاوان
لەوێ، تا هەوڵدانی ڕابوردوو و
ئێستام بە فیڕۆ نەڕوات. [3]بەڵام
تەنانەت تیتۆسی هاوڕێی گەشتیشم
کە یۆنانی بوو، ناچارنەکرا خۆی
خەتەنە بکات. [4]جا ئەم مەسەلەیە
تەشەنەی کرد، بەهۆی هەندێ برایانی
درۆزن کە بەنهێنی هاتبوونە ناومان،
تاکو سەربەستی عیسای مەسیحمان
لێبسێننەوەو بمانگەڕێننەوە بۆ
کۆیلایەتی. [5]بەڵام تەنانەت بۆ
چاوتروکانێك ملکەچیان نەبووین و
خۆمان نەدا بەدەستیان، هەتا
پارێزگاری ڕاستی مزگێنیتان بۆ
بکەین.
[6]ئەوانەی بەگەورە پیاوان
دادەنران ﴿لێپرسراوان﴾، بەلای من
هیچ گرنگ نەبوون، چونکە خودا
تەماشای ڕواڵەتی مرۆڤ ناکات. من
دەڵێم، ئەوانە هیچ شتێکی تازەیان
نەبوو بۆ من. [7]بەڵکو بەپێچەوانە،
بۆیان ئاشکرا بوو، خودا کاری
بڵاوکردنەوەی مزگێنی بە من داوە
لەنێوان ئەوانەی جوولەکە نین،
هەروەك چۆن هەمان کاری
بەپەترۆس داوە لەنێوان ئەوانەی
جوولەکەن. [8]چونکە ئەوەی کاری
کردووە لەخزمەتی پەترۆس بۆ
جوولەکەکان، کاری لەخزمەتی
منیش کردووە بۆ ناجوولەکەکان. [9]
دوای ئەوەی یاقوب و پەترۆس و
یۆحەننا کە بە کۆڵەکە دانرابوون
زانییان خودا ئەم بەرەکەتەی بە من
داوە. ئەوسا ئەوان دەستی برایانەیان

خستە ناو دەستی منو بەرنابا، لەسەر
ئەوە ڕێککەوتین ئەوان بۆ لای
جوولەکەکان بچن، ئێمەش بۆ لای
ناجوولەکەکان. [10]تەنها داوای
ئەوەیان لێکردین، هەژاران لەیاد
نەکەین، ئەمەش شتێکە هەمیشە
بایەخم پێداوە.

سەرزەنشتکردنی پەترۆس

[11]کاتێ پەترۆس بۆ شاری ئەنتاکیا
هات، ڕوو بەڕوو بەربەرەکانیم کرد،
چونکە شایانی گلەیی لێکردن
بوو. [12]پێش ئەوەی هەندێ کەس
لەلای یاقوبەوە بێن، پەترۆس
بەبێترس نانی دەخوارد لەگەڵ
ناجوولەکەکان، بەڵام کاتێ ئەوان
هاتن، خۆی کێشایە دواوە لەترسی
خەتەنەکراوان. [13]لەوێدا باوەڕدارە
جوولەکەکانی دیکەش لەگەڵ
پەترۆس دەستیان کرد بە دووڕوویی،
تەنانەت بەرناباشیان والێکرد بچێتە
ڕیزیان بەهۆی دووڕووییان.
[14]کاتێ ئەمانەم بینی لەڕێگای
ڕاستی مزگێنی نارۆن، لەبەر چاوی
هەموو ئەوانەی لەوێدا بوون بە
پەترۆسم ووت: (گەر تۆ کە
جوولەکەی، وەك ناجوولەکە دەژی
نەك وەك جوولەکە. ئیتر چۆن ئەو
ناجوولەکانە ناچار دەکەیت وەك
جوولەکە بژین؟)
[15]هەرچەندە ئێمە بە جوولەکەیی
لەدایك بووینو لەمیللەتانی
گوناهبار نین، [16]لەگەڵ ئەوەشدا ئێمە
دەزانین مرۆڤ بێتاوان نابێ بەکارکردن
بەشەریعەت، بەڵکو بەباوەڕ بەعیسای
مەسیح، جا ئێمەش باوەڕمان هێنا
بەعیسای مەسیح تاکو بێتاوان بین بە
باوەڕمان بە مەسیح، ئەمەش نەك
بەکارکردن بەشەریعەت، چونکە
کارکردن بەشەریعەت هیچ کەسێ
بێتاوان ناکات.
[17]بەڵام گەر ئێمە لەهەوڵدانمان
بۆ بێتاوان بوون لەمەسیح، خۆمان
دۆزیەوە گوناهبارین، ئیتر ئایا مەسیح
خزمەتکاری گوناهە؟ بێگومان
نەخێر! [18]بەڵام گەر شتێك
بنیادبنێمەوە کە لەپێشا تێکمدابێ،
ئەوا دەیسەلمێنم سەرپێچی شەریعەتم
کردووە. [19]چونکە بەهۆی شەریعەت
مردم بۆ شەریعەت، هەتا بۆ خودا
بژیم. [20]من لەگەڵ مەسیح
لەخاچدراوم، ئیتر من نیم ئەوەی
دەژی، بەڵکو مەسیحە لەمن دەژی،
هەروەها ئەو ژیانەی ئێستا بەلەش

دەژیم ئەوە بەباوەڕە بەڕۆڵەی خودا،
ئەوەی منی خۆشویستو خۆی کرد
بەقوربانی بۆ من. 21من بەرەکەتی
خودا پووچ ناکەمەوە، چونکە گەر
بێتاوانی بە شەریعەت بووایە، ئیتر
مردنی مەسیح بێسوود دەبوو.

باوەڕ یاخود شەریعەت؟

3
ئەی دانیشتوانی بێمێشکی غەلاتیە!
کێ جادووی لێکردوون؟ ئایا
لەپێش چاوتان وێنەی عیسای مەسیح
بە لەخاچدراوی بەڕوونی
نەکێشراوە؟ 2تەنها وەڵامی ئەم
پرسیارەم بدەنەوە: ئایا ڕۆحی
پیرۆزتان بەهۆی کارکردن
بەشەریعەت وەرگرت، یاخود بەهۆی
باوەڕتان بەوەی بیستتان؟ 3باشە چۆن
دەبێت ئەوەندە بێمێشك بن؟ ئەوەی
بەڕۆح دەستتان پێکرد، ئایا ئێستا
بەلەش کۆتایی پێدەهێنن؟ 4ئایا
ئازارکێشانتان بێ سوود بوو؟ گەر
بەراستی بێسوود بوو. 5ئایا ئەوەی
ڕۆحتان پێ دەبەخشێو کاری
سەرسوڕهێنەرتان لادەکات، ئەمە
بەهۆی کارکردن بەشەریعەتە، یاخود
بەهۆی باوەڕتان بەوەی بیستتان؟

6وەك چۆن ئیبراهیم {باوەڕی
بەخودا هێنا، ئەمەش بە
ڕاستودروستی بۆی دانرا.} 7جا
بزانن ئەوانەی لەسەر ڕێگای باوەڕ
دەڕۆن نەوەی ئیبراهیمن. 8کتێبی
پیرۆزیش پێشبینی دەکات، گەلان
بێتاوان دەبن بەهۆی باوەڕ. خودا
مزگێنی بە ئیبراهیمداو ووتی: {
بەهۆی تۆوە هەموو گەلان پیرۆز
دەبن.} 9کەواتە ئەوانەی باوەڕدارن
پیرۆزبوون لەگەڵ ئیبراهیمی
باوەڕدار.

10هەموو ئەوانەی پشت
بەکرداری شەریعەت دەبەستن،
لەژێر نەفرەت دان، چونکە لەکتێبی
پیرۆز نووسراوە: {نەفرەت لێکراوە
ئەوەی لەسەر هەموو نووسراوەکانی
شەریعەت ناچەسپێتو پەیڕەویان
ناکات.} 11ئەوەش ئاشکرایە کەس
بەشەریعەت لەبەرامبەر خودا بێتاوان
نابێت، چونکە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {
ئەوەی بە باوەڕ بێتاوان دەبێ،
دەژی.} 12بەڵام شەریعەت
پشتنابەستێ بە باوەڕ، چونکە کتێبی
پیرۆز دەڵێت: {ئەوەی کار
بەڕاسپاردەکانی شەریعەت بکات،
بەشەریعەت دەژی.} 13مەسیح

ئێمەی بەخوێن کڕییەوە لەنەفرەتی
شەریعەت بەوەی بوو بەنەفرەت
لێکراو لەپێناوی ئێمە، چونکە
نووسراوە: {نەفرەت لێکراوە
ئەوەی لەسەر دار هەڵبواسرێ}. [14]
ئێمەی بەخوێن کڕیەوە بۆ ئەوەی
پیرۆزی ئیبراهیم بەهۆی عیسای
مەسیح بەمیللەتانیش ببەخشرێو
بەڵێنی ڕۆح وەرگرین ئەوەی
بەباوەڕ.

پەیمانو شەریعەت

[15]ئەی برایان، با نموونەیەکی
مرۆڤانەتان بۆ بهێنمەوە، شتێکی
ئاشکرایە گەر یەکێك پەیمانێکی
مۆرکراوی پێ بێ، یەکێکی تر
ناتوانێ بەتاڵی بکاتەوە یاخود شتێکی
بخاتە سەر.
[16]کاتێ خودا بەڵێنیدا بە
ئیبراهیمو نەوەکەی، مەبەست لە
ووشەی نەوەکەی تەنها مەسیحە کە
شێوەی تاکی هەیە، چونکە نەیووتوە
نەوەکانی تا شێوەی کۆمەڵ وەرگرێ.
[17]مەبەستم ئەوەیە: ئەو شەریعەتەی
دوای چوارسەدو سی ساڵ هات،
پاش پەیمانی خودا لەگەڵ ئیبراهیم،
پەیمانی چەسپاوی پێشووی خودا
بەتاڵ ناکاتەوە، تاکو بەڵێنەکە
بشکێنێ. [18]گەر میراتی خودا بە
شەریعەت بێ، ئیتر پەیوەندی بە بەڵێن
نییە. بەڵام خودا بە بەرەکەتی خۆی
بەڵێنی بە ئیبراهیمداو کردی بە
میراتگر.

مەبەستی شەریعەت

[19]کەواتە شەریعەت بۆ چییە؟
خودا دایناوە بەهۆی پێشێلکاریەکان،
کاریشی پێکرا تا ئەو کاتەی
نەوەکەی ئیبراهیم هات، ئەوەی
خودا بەڵێنی پێدابوو. ئەم
شەریعەتەش لەفریشتەکانەوە بەهۆی
پەیوەندیڕێکخەرێك بۆ ئێمە هێنرا.
[20]هەر چۆنێك بێ پەیوەندیڕێکخەر
تەنها نوێنەری یەك لایەن نییە، بەڵام
خودا یەکە.
[21]ئایا ئەمە ئەوە دەگەیەنێ
شەریعەت دژی بەڵێنەکانی خودایە؟
نەخێر بێگومان، چونکە گەر ئەو
شەریعەتەی دراوە بە مرۆڤ بێتوانایە
ژیان ببەخشێ، ئەوا بەراستی بێتاوانی
بەشەریعەت دەبوو. [22]بەڵام کتێبی
پیرۆز هەموو شتێکی کردۆتە دیلی
گوناه، تا ئەو بەڵێنەی بەهۆی باوەڕ
دراوە لەعیسای مەسیح، بدرێ

بەوانەی باوەڕ دەهێنن.
23پێش ئەوەی باوەڕمان بۆ بێت،
لەلایەن شەریعەتەوە بەندکرا بووین،
بەبەستراوی مابووینەوە تا ڕاگەیاندنی
باوەڕ. 24کەواتە، تا هاتنی مەسیح
شەریعەت تەمێکەرمان بوو، تاکو
بەباوەڕ بێتاوان بین، 25بەڵام ئێستا
باوەڕ هاتووە، ئێمە ئیتر لەژێر سایەی
تەمێکەر نین.
26چونکە ئێوە بەهۆی باوەڕ
لەعیسای مەسیحدا هەموو ڕۆڵەی
خودان. 27ئێتر مەسیحتان
لەبەرکردووە، چونکە بەناوی ئەوەوە
لەئاوهەڵکێشراون. 28ئێستا جیاوازی
نییە، گەر جوولەکە یاخود یۆنانی،
کۆیلە یاخود ئازاد، ژن یاخود
پیاوبن، چونکە هەمووتان یەکن
لەعیسای مەسیح. 29جا گەر ئێوە
سەر بە مەسیح بن، ئەوا لەنەوەی
ئیبراهیمن، میراتگرن بەپێی بەڵێنەکە.

کۆیلە نا، بەڵکو ڕۆڵەی خودا

4

با پێتان بڵێم: گەر میراتگر منداڵ
بێت، لەنێوان ئەو میراتگرەو
کۆیلەیەك هیچ جیاوازی نییە،
هەرچەندە میراتەکە هەمووی هی
ئەوە، 2چونکە دەبێ لەژێر دەسەڵاتی
سەرپەرشتیکارو بریکار بمێنێتەوە،
تاکو ئەو ماوەیە تەواو دەبێ کە
باوکی دایناوە. 3ئێمەش بەهەمان
شێوە، کاتێ منداڵ بووین کۆیلەی
دەستی هێزەکانی جیهان بووین، 4
بەڵام کاتێ تەواو بوونی زەمانە هات،
خودا ڕۆڵەی خۆی ﴿مەسیح﴾ نارد
بۆ لامان، لە ژنێك لەدایك بوو،
لەژێر سایەی شەریعەت لەدایك بوو،
5بۆ ئەوەی ئەوانەی لەژێر سایەی
شەریعەتن بەخوێن بیان کڕێتەوە، تاکو
خودا ئێمە وەکو ڕۆڵەی خۆی قبوڵ
بکات. 6چونکە ئێوە ڕۆڵەن، خودا
ڕۆحی ڕۆڵەکەی خۆی خستە ناو
دڵمانەوە، هاوار دەکەین: (بابە!
باوك!) 7کەواتە ئیتر ئێوە کۆیلە نین،
بەڵکو ڕۆڵەن، هەروەها چونکە ئێوە
ڕۆڵەن خودا ئێوەی کرد بە میراتگر.

ئامۆژگاری پۆڵس بۆ غەلاتیەکان

8ئەو کاتەی ئێوە خوداتان
نەدەناسی، کۆیلەی ئەوانە بوون کە
بەسروشت خودا نین، 9بەڵام دوای
ئەوەی خوداتان ناسی، یاخود باشترە
بڵێین دوای ئەوەی خودا ئێوەی
ناسی، چۆن دەبێ جارێکی دیکە

بگەڕێنەوە لای لاوازیو هەژاری ئەم جیهانە، بتانەوێ ببنەوە کۆیلەی ئەوانە سەر لەنوێ؟ [10]ئێوە بایەخ دەدەن بە ڕۆژو مانگو ساڵو وەرزی تایبەتی! [11]لەوە دەترسم بەخۆڕایی ماندوو بووبم لەپێناوتان.

[12]ئەی برایان داواتان لێدەکەم، خۆتان وەك من لێبکەن، چۆن من خۆم وەکو ئێوە لێکردووە. ئێوە هیچ هەڵەتان نەکردووە سەبارەت بە من، [13]هەرچەندە دەتانزانی من نەخۆش بووم کاتێ یەکەمجار مزگێنیم پێدان، [14]نەخۆشیەکەم شتێکی ئاسان نەبوو بۆتان، لەگەڵ ئەوەشدا لێم بێزار نەبوونو خۆتان دوور نەخستەوە لێمو هیچ خراپەیەکتان لەگەڵ نەکردم، بەڵکو پێشوازیتان لێکردم وەك فریشتەی خودا، وەك عیسای مەسیح. [15]ئەو خۆشیەتان چی لێهات؟ من شایەتیتان بۆ دەدەم گەر بتانتوانیایە، چاوی خۆتان دەردەهێناو دەتاندا پێم. [16]ئایا ئێستا بووم بە دوژمنتان چونکە ڕاستیتان پێدەڵێم؟

[17]هەندێك خۆیان بەدڵگەرم دەردەخەن بۆ ئێوە، بەڵام نەك بە نیازی باش، بەڵکو تا لەئێمەتان دووربخەنەوەو دڵگەرم بن بۆ ئەوان. [18]دەرخستنی بایەخ پێدان شتێکی جوانە، گەر هەموو کاتێ بەمەبەستێکی پاك بێت، نەك تەنها ئەو کاتەی من لەگەڵتاندام. [19]منداڵەکانم، ئەی ئەوانەی دەبێ لەپێناوتان جارێکی دیکە ئازار بچێژم، هەتا وێنەی مەسیح لەژیانتان دەرکەوێ، [20]چەند حەزم دەکرد ئێستا لەناوتانابم، تا بەشێوەیەکی دیکە لەگەڵتان بدوێم، چونکە سەرم سوڕماوە لێتان.

نموونەی هاجەرو سارا

[21]پێم بڵێن ئەی ئەوانەی حەز دەکەن لەژێر سایەی شەریعەت بن، ئایا ئەوەی لەشەریعەت باسکراوە نەتانبیستووە؟ [22]چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە، ئیبراهیم دوو کوڕی هەبووە، یەکێکیان لەهاجەری کۆیلە بوو، ئەوی دیکەیان لەسارای ژنی کە ئازاد بوو. [23]ئیبراهیم کوڕێکی لەکۆیلەکە بوو بە پێی خواستی لەش، بەڵام لەسارای ژنی کوڕێکی بوو بەهۆی بەڵێن.

[24]ئەم ڕاستیە مانایەکی ڕەمزی هەیە. ئەو دوو ژنە نموونەی دوو

پـەیمانن: یەکـەم پـەیمان لـە شـاخی سـینایە، مـندالّی لێدەبێـت بـۆ کۆیلایـەتی ئەوەش هاجەرە، 25هاجەر بە شاخی سینا دەوترێ، لەعەرەبستان ڕەمزێکە بۆ قودسی ئێستا، ئەو لەگەڵ منداڵەکانی کۆیلەن. 26بەڵام قودسی ئاسمانی کە دایکی هەموومانە ئازادە، 27چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە:

{دڵشادبە ئەی نەزۆك،
ئەی ئەوەی منداڵت نییە،
بەدەنگی بەرز ستایشی خودا بکە،
ئـەی ئـەوەی ژانـی مـنداڵبـوون نازانی،
چونکە تۆ ئەی ئەوەی بەتەنهای،
ژمارەی منداڵەکانت زیاترە لەوەی
مێردەکەی لەگەڵییەتی.}

28بـەڵام ئێوە ئەی برایان، ڕۆڵەی بەڵێـنن وەك ئیسـحاق. 29جـا چـۆن لەسەردەمی ڕابووردوو ئەوانەی بەپێی لـەش لـەدایك بـوون، ئەوانـەیان دەچەوسـاندەوە کـە بەپـێی ڕۆح لـەدایك بـوون، ئێستاش هەمانشت ڕوو دەدات. 30کتێـبی پـیرۆز لـەم بارەیـەوە دەڵـێ چـی؟ دەڵـێ: {کۆیلەکـە لەگـەڵ کوڕەکـەی بکـەدەرەوە، تـا کـوڕی کۆیلەکـە میراتگر نەبێ لەگەڵ کوڕی ئازادەکە. } 31کەواتـە ئـەی برایان ئێمە ڕۆڵەی کۆیلەکـە نـین، بـەڵکو ڕۆڵـەی ئازادەکەین.

ئازادی لە مەسیح

5

چـونکە مەسـیح ئازادی‌کـردین تا بە ئـازادی بژیـن. بۆیـە خۆتان ڕاگرنو جـارێکی دیکـە ملکەچـی نـیری کۆیلەیی مەبن.

2ئاگـاداربن، مـن پۆڵـسم پێـتان دەڵێم: بەخەتەنەکردنتان مەسیح هیچ سـوودێکی نـابێ بۆتـان. 3جـارێکی کـەش ڕوونـی دەکەمـەوە، ئـەوەی خەتەنـە دەکات، دەبێ لەسەر هەموو خاڵـەکانی شـەریعەت بڕوات. 4ئەی ئـەوەی دەتـەوێ بـەهۆی شـەریعەت بێتـاوان بێـت، تـۆ لـەمەسـیح جیابوویـتەوەو سەبارەت بە بەرەکەتی خودا کەوتیت. 5چونکە بەهۆی ڕۆح کـە لەباوەڕەوەیـە چاوەڕوانی هیوای ڕاستودروستیین، 6چونکە لەعیسای مەسـیح خەتەنەکراو و خەتەنە نەکراو سـوودیان نـیە، تـەنها باوەڕ نەبێ کە بەهۆی خۆشەویستی کار دەکات.

7ئـێوە لەپێشـا زۆر بـاش ڕاتـان دەکـرد، کـێ ڕێـی پێ‌گـرتن تـا

ملکەچی ڕاستی نەبن؟ 8ئەو هاندانە لەلایەن خوداوە نییە کەبانگی ئێوەی کردووە. 9سەیرکەن هەویرترشێکی بچووکە، هەموو هەویرەکە هەڵدەهێنێ. 10بەڵام باوەڕم هەیە لەخوداوەند، کەوا ئێوە بیروڕایەکی تر وەرناگرن. جا ئەوەی بیەوێ لەناوتان ببێتە کۆسپ، هەر کەسێك بێ سزای خۆی وەردەگرێ. 11بەڵام ئەی برایان، گەر من خەتەنەکردن ڕادەگەینم، ئیتر بۆچی جوولەکەکان تا ئێستا دەمچەوسێننەوە؟ کەواتە کۆسپی خاچ لادراوە. 12ئەو کەسانەی ڕێگای باوەڕتان لیێتێك دەدەن، با ببڕێنەوە.

13برایان، ئێوە بانگ کران بۆ ئازادی، بەڵام ئازادی مەکەن بە هەل بۆ ڕازیکردنی لەش، لەجیاتی ئەوە بە خۆشەویستی خزمەتی یەکتری بکەن. 14چونکە شەریعەت هەمووی لەیەك ڕاسپاردەدا تەواو دەبێ: { ئەوەی لێت نزیکە وەك خۆت خۆشت بوێ} 15ئەگەر ئێوە لەڕابوردوو پەلاماری یەکترتان دەداو ڕاوی یەکترتان دەکرد، ئێستا ئاگاداربن یەکتری لەناونەبەن.

ژیان لەڕۆحی پیرۆز

16مەبەستم ئەوەیە پێتان بڵێم: با ژیانتان بەڕۆحی پیرۆز بەڕێوە بچێ، هەروەها ئارەزووەکانی لەش تێر مەکەن. 17چونکە خواستی لەش دژی ڕۆحە، هەروەها خواستی ڕۆح دژی لەشە. هەریەکەیان بەربەرەکانی ئەویتر دەکات، تا ئەوە نەکەن کە دەتانەوێ. 18بەڵام گەر ئێوە ڕۆح بەڕێوەتان ببات، ئەوا لەژێر سایەی شەریعەت نین.

19کردارەکانی لەش دیارن: داوێنپیسی، گلاوی، بەدڕەوشتی، 20بتپەرستی، جادوگەری، دوژمنایەتی، شەڕنانەوە، دڵگەرمی بۆ خراپە، تووڕەبوون، خۆپەرستی، دووبەرەکی، ناکۆکی، 21چاوپیسی، سەرخۆشی، ڕابواردن، هتد... ئێستا ئاگادارتان دەکەمەوە، هەروەك چۆن لەپێشا ئاگادارم کردوون، ئەوانەی ئەو کارانە دەکەن میراتگری پادشاهێتی خودا نین.

22بەڵام بەرووبوومی ڕۆح بریتییە لە: خۆشەویستیو خۆشیو ئاشتی، ئارامگرتن، ڕۆح سووکیو چاکە، باوەڕ، 23نیانیو خۆڕاگرتن. هیچ شەریعەتێکیش نییە دژی ئەم شتانە

بێ. 24ئەوانەی سەر بە عیسای
مەسیحن، خواستو ئارەزووەکانی
لەشیان لەخاچداوە. 25گەر ئێمە
بەپێی ڕۆحی پیرۆز بژین، لەسەرمانە
بەڕێگای ڕۆحی پیرۆز بڕۆین. 26با
لەخۆبایی نەبین، ڕقوکینەمان نەبێ
لەگەڵ یەکتری، چاوپیس نەبین
لەگەڵ یەکتری.

باری یەکتری هەڵگرن

6

ئەی برایان، گەر یەکێکتان کەوتە
هەڵەوە، با ئێوەی ڕۆحی، ڕاستی
بکەنەوە بە شێوەیەکی نەرم. تۆش
ئاگاداری خۆت بە، نەوەك بکەویتە
تاقیکردنەوە. 2باری یەکتری
هەڵگرن، بەم شێوەیە شەریعەتی
مەسیح تەواو دەکەن. 3ئەگەر یەکێك
واسەیری خۆی کرد شتێکی گرنگە،
بەڵام لە ڕاستیدا هیچ نەبێ، ئەوا ئەو
کەسە خۆی دەخڵەتێنێ. 4باهەر یەکە
کردارەکانی تاقیبکاتەوە، ئینجا با
شانازیکردنی تەنها بەخۆی بێ نەك
بەنزیکەکەی، 5چونکە هەر کەس
باری خۆی هەڵدەگرێ.
6ئەوەی ووشەی خودای
فێردەکرێ، لەسەریەتی فێرکەرەکەی
بەشدار بکات لەهەموو شتێکی باش
کە هەیەتی.
7خۆتان هەڵمەخەڵەتێنن، خودا
فێڵی لێ ناکرێت، چونکە ئەوەی
ڕواندووتانە، هەمان شت دروێنە
دەکەن. 8چونکە ئەوەی بۆ لەشی
خۆی بڕوێنێ لە لەشیدا گڵاوی
دروێنە دەکات، بەڵام ئەوەی بۆ ڕۆح
بڕوێنێ لەڕۆحەوە ژیانی هەتاهەتایی
دروێنە دەکات. 9کەواتە با لەکاری
چاکە نەکەوین، چونکە گەر وورە
بەرنەدەین لەکاتی خۆی دروێنەی
زۆر دەکەین. 10جا تا دەرفەتمان
هەیە، با چاکە لەگەڵ هەموو کەسێك
بکەین، بەتایبەتی لەگەڵ خوشكو
برایانی باوەردار.

بوونەوەرێکی نوێ

11سەیرکەن، ئەو پیتە گەورانەی
ئێستا دەیخوێننەوە، من بەدەستی خۆم
نووسیومە.
12ئەوانەی دەیانەوێ بەڕواڵەت
خۆیان بەچاك نیشان بدەن، هەوڵ
دەدەن ناچارتان بکەن خۆتان خەتەنە
بکەن، تاوەکو تووشی چەوسانەوە
نەبن بەهۆی خاچی مەسیحەوە. 13
چونکە ئەو خەتەنەکراوانە خۆیان

بەپێی شەریعەت هەڵسوکەوت ناکەن، بەڵکو دەیانەوێ ئێوە خەتەنەبکرێن، هەتا شکۆمەندیان دەسکەوێ بە لەشی ئێوە. [14]بەڵام هیچ شکۆمەندیەکم ناوێت گەر لەخاچی عیسای مەسیحی خوداوەندمان نەبێ، کە بەهۆی ئەوەوە جیهان سەبارەت بە من لەخاچدراوە، هەروەها منیش سەبارەت بە جیهان لەخاچدراوم. [15] گرنگ نیە مرۆڤ خەتەنەکرا بێت یاخود خەتەنە نەکرا بێ، بەڵکو بووبێ بە بوونەوەرێکی نوێ. [16]با ئاشتی‌و بەزەیی بۆ هەموو ئەوانە بێ کە دوای ئەم یاسایە کەوتوون، هەروەها بۆ هەموو ئیسرائیلی خودا.

[17]ئیتر لەمەولا گیروگرفتی ترم بۆ مەهێننەکایەوە، چونکە لەلەشمدا هێماکانی عیسام هەڵگرتووە.

[18]خوشک‌و برایان، ئیتر بابەرەکەتی عیسای مەسیحی خوداوەندمان لەگەڵ ڕۆحتان بێت. ئامین.

قوڵترین ڕاستییەکانی باوەڕ لەم نامەیە دایە، باسی ئەو بانگەوازە ئاسمانیە دەکات کە خودا خەڵکی گوناهباری بۆ باوەڕی مەسیح پێ بانگکرد، چونکە خودا ئەوانی بەخوێنی مەسیح کڕییەوەو بڵندیکردن بۆ بەرزترین شوێن. هەروەها باسی دڵی بەسۆزی خودا دەکات چۆن پڕە لەبەزەییو بەرەکەتو سۆز سەبارەت بە ئێمە لەمەسیحدا. باسی ئەو ئاسمانە دەکات کە مەسیح بۆی بەرزبووەوەو لەوێ لەسەرووی هەموو سەرۆکایەتیو دەسەڵاتێك دانیشت، لەسایەی بەرەکەتی خودا هەموو باوەڕداران دەچنە ئەوێ. لێرە باسی ئەو شتە دەکرێ کە خودا ئەنجامی داوە لەڕێی مەسیح، چۆن باوەڕدارانی کردووە بە یەك لەگەڵ مەسیح، هەروەها بەشداری کردوون لەشکۆمەندیەکەی. ئەمەش لەکۆمەڵەی باوەڕداران لەلاشەی مەسیحو پەرستگای خودایە، خودا بە ڕۆحی خۆی تیایدا نیشتەجێ دەبێ، ئەم پەرستگایەش لەدوارۆژدا شکۆدار دەبێ. بەشێکی گەورەی ئەم نامەیەش بەندە بەهەڵسوکەوتەوە.

1

لە پۆڵس، نێرراوی عیسای مەسیح لەسەر خواستی خودا، بۆ خوشكو برا پیرۆزە باوەڕدارەکان لە عیسای مەسیح کە لە شاری ئەفەسۆسن . [2]با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکمانو عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێ.

پیرۆزی ڕۆحی لەمەسیح دایە

[3]پیرۆزە خودای باوکی عیسای مەسیحی خوداوەندمان، ئەوەی پیرۆزی کردووین بەهەموو پیرۆزییەکی ڕۆحی لە ئاسماندا لەمەسیح، [4]هەروەك پێش دروستکردنی جیهان هەڵیبژاردین، هەتا پاكوپیرۆزو بێکەموکوڕی بین لەبەردەمی. [5]ئەو بەخۆشەویستی پێشتر دیاریکردین بەپێی خواستو خۆشحاڵی خۆی تا بمانکات بەڕۆڵەی خۆی بەهۆی عیسای مەسیح، [6]بۆ ئەوەی ستایشی بکەین بۆ ئەو بەرەکەتە شکۆدارەی بەخۆڕایی داوێتی پێمان بەهۆی ڕۆڵە

خۆشەویستەکەیەوە. [7]ئێمە لەمەسیح
کڕاینەوە بەخوێنی ئەو، گوناهمان
بەخشرا، ئەمەش بەپێی دەوڵەمەندی
بەرەکەتی خودا بوو، [8]بەدەستو
دڵفراوانی ڕشتی بەسەرماندا بەوپەڕی
دانایی‌و تێگەیشتن. [9]نهێنی خواستی
خۆی بۆ دەرخستین، بەپێی
خۆشحاڵی خۆی ئەوەی مەبەستی
بوو لەمەسیح، [10]وەك پلانێك بۆ
تەواوی زەمانە بۆ ئەوەی هەموو
شتێك بە یەکەوە کۆبکاتەوە
لەمەسیحدا، لەوانەی لە ئاسمانو
لەسەر زەوین.

[11]لەمەسیحدا خودا هەڵیبژادین
بەپێی بڕیاری پێشووی خۆی، ئەوەی
هەموو شتێك دەکات بەپێی مەبەستی
خواستی خۆی. [12]ئێمە دیاری
کراین‌و دەستنیشان کراین هەتا بۆ
ستایشکردنی شکۆمەندی ئەو بژین،
چونکە لە زووەوە هەموو
هیوایەکمان لەسەر مەسیح داناوە. [13]
هەر بەهۆی ئەویشەوە بوو کاتێ
ووشەی ڕاستیتان بیست واتە مزگێنی
ڕزگاریتان، هەروەها کاتێ باوەڕتان
هێنا، مۆرکران بە ڕۆحی پیرۆزی
بەڵێن پێدراو، [14]ئەو ڕۆحە وەك
پێشەکییەك وایە بۆ میراتەکەمان،
تا کڕێنەوەی ئەوانەی هی خودان، بۆ
ستایشی شکۆمەندی ئەو بێ.

نوێژ بۆ ڕۆحی دانایی

[15]لەبەرئەوە منیش لەو کاتەی
هەواڵی باوەڕتانم بەعیسای خوداوەند
بیستووە، هەروەها خۆشەویستیتان
بەرامبەر هەموو خوشكو برا
پیرۆزەکان، [16]ناوەستم
لەسوپاسکردنی خودا لەپێناوتان،
یادتان دەکەم لە نوێژەکانم، [17]تا
باوکی شکۆدار، خودای عیسای
مەسیحی خوداوەندمان، ڕۆحی
دانایی‌و ڕاگەیاندنتان لەزانینی خۆی
پێببەخشێ. [18]ئەو مێشکتان ڕووناك
دەکاتەوە هەتا بزانن چییە ئەو
هیوایەی ئێوەی بۆ بانگکراوە،
هەروەها بزانن میراتەکەی چەند
شکۆدارو دەوڵەمەندە بۆ خوشكو
برا پیرۆزەکان، [19]هەروەها چ
هێزێکی مەزنی بێسنووری لەئێمە
دایە کە باوەڕدارین، بەپێی کاری توانا
مەزنەکەی، [20]ئەوەی تەواو بوو
لەمەسیحداو بەهۆیەوە مەسیحی لەنێو
مردووان هەستاندەوە، لەلای ڕاستی
خۆیەوە لەئاسمان دانیا، [21]لەسەرووی
هەموو فەرمانڕەوایانو سەرۆكو

پێشەواو دەسەڵاتدارانو هەموو
ئەوانەی ناویان هەیە داینا، نەك تەنها
لەم زەمانە، بەڵكو لەزەمانی
داهاتووش. 22 هەروەها هەموو
شتێكی لەژێر پێیەكانی داناوە،
كردوویەتی بەسەری هەموو شتێك
بۆ كۆمەڵی باوەڕداران، 23 كە لەشی
مەسیحەو تەواویەتی، ئەوەی هەموو
شتێك تەواو دەكات لەهەموو
شتێك.

زیندووبوونەوە لەگەڵ مەسیح

2

ئێوە لە ڕابوردوودا مردوو بوون لای
خودا بەهۆی گوناەو هەڵەكانتان، 2
ئەوەی لەسەری دەڕۆیشتن، دوای
ڕێبازی ئەم جیهانە كەوتبوون، دوای
سەرۆكی هێزی هەوا كەوتبوون، كە
ئەو ڕۆحەیە ئێستا لەڕۆڵەكانی
یاخیبوون كار دەكات. 3 ئێمەش
لەكۆندا هەموو لەوانە بووین، بەپێی
ئارەزووی لەش دەژیاین، شوێنی
لەشو مێشك كەوتبووین، بە
سروشت ڕۆڵەی تووڕەیی بووین
وەكو هەموو خەڵكانیتر. 4 بەڵام خودا
كە دەوڵەمەندە لەبەزەیی، لەبەر ئەو
خۆشەویستیە مەزنەی بۆ ئێمەی
دەربڕیوە، 5 زیندووی‌كردینەوە لەگەڵ
مەسیح، دوای ئەوەی مردووبووین
بەهۆی گوناهەكانمان، خودا ڕزگاری
كردین بە بەرەكەتی خۆی. 6 چونكە
ئێمە سەر بەعیسای مەسیحین، خودا
لەگەڵ ئەودا هەڵی‌ساندین لەئاسمان
داینایین. 7 تا لەسەردەمی داهاتوو
دەوڵەمەندی بەرەكەتی بێ‌سنووری
خۆی، بەنیانی لەگەڵمان لەعیسای
مەسیح دەربكەوێ. 8 خودا بە
بەرەكەت بەهۆی باوەڕتان
ڕزگاری‌كردن، ئەمەش لەئەنجامی
هەوڵدانی خۆتان نەبوو، بەڵكو دیاری
خودا بوو، 9 هەروەها بەهۆی كردار
نەبوو، تا یەكێك بتوانێ شانازی پێوە
بكات. 10 ئێمە كرداری خوداین، ئەو
دروستی كردین لەعیسای مەسیح بۆ
كاری چاكە، ئەوەی خودا لەپێشا
ئامادەی كردووە بۆمان تا لەسەری
بڕۆین.

مەسیح ئاشتی ئێمەیە

11 لەبەر ئەوە بەبیرتان بێتەوە
ئێوەی لە پێشا بەلەش جوولەكە
نەبوون، پێتان دەوترا خەتەنە نەكراو
لەلایەن ئەوانەی لەشیان بەدەست
خەتەنە كراوە، 12 ئەو كاتە بێ مەسیح

بوون، دوور بوون لەکۆمەڵی گەلی
ئیسرائیل، هەروەها بێگانە بوون
سەبارەت بە پەیمانەکانی بەڵێن، هیچ
هیوایەکتان نەبوو، بێ خودا بوون لەم
جیهانە. 13بەڵام لەعیسای مەسیح
هەرچەندە دوور بوون ئێستا نزیك
بوونەوە بەهۆی خوێنی مەسیح.
14مەسیح ئاشتی ئێمەیە،
جوولەکەو ناجوولەکەی کرد بەیەك،
دیواری دوژمنایەتی ڕووخاند کە
لەیەکتر جیای دەکردنەوە، 15
بەپووچەڵکردنەوەی شەریعەتی
ڕاسپاردەکانو ئەرکە ئاینیەکان
لەلەشی خۆی، تا لەهەردووکیان
لەخۆیدا مرۆڤێکی تازە دروست
بکاتو ئاشتی بنێتەوە، 16بەمە هەر
دووکیانی لەگەڵ خودا
ئاشتکردەوە، بە خاچەکەی کۆتایی
بە دوژمنایەتی نێوانیان هێناو کردنی
بەیەك لەش. 17مەسیح هاتو مزگێنی
ئاشتی بۆتان هێنا، کە دوورن،
هەروەها بۆ ئەوانەی نزیکن. 18
چونکە ئێمە هەردوو لامان
﴿جوولەکەو ناجوولەکە﴾ بەهۆی
مەسیح لەیەك ڕۆح دەچینە لای
باوك.
19ئیتر ئێوە لەمەولا نامۆ و بێگانە
نین، بەڵکو ئێستا هاوولاتین لەگەڵ
خوشكو برا پیرۆزەکان، سەر
بەبنەماڵەی خودان. 20
دروستکراون لەسەر بناغەی
نێرراوانو پێغەمبەران، عیسای مەسیح
خۆی بەردی بناغەکەیەتی. 21ئەوەی
بە هۆیەوە هەموو خانووەکە بەیەکەوە
ڕادەگرێو تەواوی دەکات، تا ببێ بە
پەرستگایەکی پیرۆز لەخوداوەند. 22
بەهۆی ئەوەوە ئێوەش بەشێکن لەو
خانووەی خودا تیایدا نیشتەجێ دەبێ
لەڕۆح.

پەیامی پۆڵس بۆ ناجوولەکە

3
من کە پۆڵسم لەپێناوی ئێوەی
ناجوولەکە ئێستا بەندێکی عیسای
مەسیحم...
2بێگومان بەو ئەرکەتان بیستووە
کە خودا داویەتی پێم، ئەویش
بەڕێوەبردنی بەرەکەتی خودایە بۆ
ئێوە، 3ئەوەش بەهۆی ڕاگەیاندنەوە
نهێنی بۆ من ئاشکرا کرد، هەروەك
بەکورتی بۆم نووسیون. 4گەر ئێوە
نامەکەم بخوێننەوە، هەست دەکەن
خودا چ شارەزاییەکی داوە پێم
لەنهێنی مەسیح. 5ئەو نهێنییەی بۆ

هیچ مرۆڤێك ئاشكرا نەكراوە
لەنەوەكانیتر، ئەوەی ئێستا خودا بۆ
نێرراوە پیرۆزەكانو ئەوانەی
بەووشەكانی ئەو دەدوێن بەهۆی
ڕۆحی پیرۆزەوە ئاشكرای كردووە.
6ئەم نهێنیەش ئەوەیە كە ناجوولەكە
بەشداری جوولەكە دەكەن
لەمیراتو لەلەش، هەروەها
لەبەدەست هێنانی بەڵێن كە
لەعیسای مەسیحە بەهۆی مزگێنی.
7ئەوەی خودا كردمی بە
خزمەتكار بۆی، بەو بەرەكەتەی پێی
بەخشیووم بەهۆی كرداری هێزی
خۆی. 8بۆ من كە بچووكترم
لەهەموو برا پیرۆزەكان، ئەم
بەرەكەتەی پێ بەخشیووم، تا
مزگێنی دەوڵەمەندی بێ سنووری
مەسیح بدەم بە ناجوولەكەكان، 9تا
ڕوونی بكەمەوە بۆ هەمووان، ئەوەی
خودای دروستكەری هەموو شتێك،
چەند نەوەیە بە نهێنی هێشتویەتیەوە.
10بۆ ئەوەی ئێستا بەهۆی كۆمەڵی
باوەڕداران دانایی هەمە
جۆرەی خودا ئاشكرابێ بۆ
سەرۆكەكانو فەرمانڕەوایان
لەئاسمان. 11ئەمەش بەپێی خواستی
هەتاهەتایی بوو كە بەهۆی عیسای
مەسیحی خوداوەندمانەوە هێنایەدی.
12ئەوەی لە ئەوەوە دەتوانین بێترسو
دڵنیا لە خودا نزیكبینەوە، بەهۆی
باوەڕمان پێی. 13بۆیە داواتان
لێدەكەم نائومێد مەبن بەو
ناخۆشیانەی لەپێناوی ئێوە دەیچێژم،
چونكە شكۆمەندیە بۆ ئێوە.
14لەبەرئەوە چۆك دادەدەم بۆ
خودای باوك، 15ئەوەی لە ئەودا
هەموو باوكایەتییەك لەئاسمانو
لەزەویدا ناونراوە. 16لێی دەپاڕێمەوە
بەپێی دەوڵەمەندی شكۆمەندی خۆی
هێزتان پێ ببەخشێ بەهۆی ڕۆحی
خۆی لەناخی مرۆڤ، 17تا مەسیح بە
باوەڕ لەدڵتان نیشتەجێ بێ، ڕەگو
بناغەتان لەسەر خۆشەویستی
دامەزرێ، 18هەروەها هێزتان هەبێ
بۆ تێگەیشتن لەگەڵ هەموو خوشكو
برا پیرۆزەكان سەبارەت بە درێژیو
پانیو قووڵیو بەرزی خۆشەویستی
مەسیح، 19ئەوسا ئەو خۆشەویستیە
دەناسن كە لە سەرووی هەموو
زانستێكە، بۆ ئەوەی پڕ بن لەهەموو
پڕی خودا.
20بۆ خودای توانادار بەپێی ئەو
هێزەی تیاماندایە كار دەكات، زۆر
زیاتر لەوەی داوای دەكەین یاخود

بیری لێدەکەینەوە، 21بۆ ئەوە
شکۆمەندی لەکۆمەڵی باوەڕدارانو
لەعیسای مەسیح بۆ هەموو نەوەکان
تاهەتایە. ئامین.

یەک لەشو یەک ڕۆح

4
منی بەندکراو لەپێناوی خوداوەند،
داوتان لێدەکەم بەشێوەیەك بژین
شایانی ئەم بانگەوازە بێ کە ئێوەی
پێ بانگ‌کراوە. 2بە هەموو ساکاریو
نەرمونیانیو ئارام گرتنەوە، بە
خۆشەویستی لەیەکتری قبوڵ بکەن.
3بەپەرۆش بن بۆ پاراستنی یەکێتی
ڕۆح بەو ئاشتییەی بەیەکەوە دەتان
بەستێتەوە. 4چونکە یەك لەشو یەك
ڕۆحتان هەیەو لەیەك هیوادا ئێوە
بانگ کراون، 5یەك خوداوەندو یەك
باوەڕو یەك لەئاوهەڵکێشانمان هەیە.
6یەك خودا باوکی هەمووانە،
لەسەرووی هەمووانە، بەهۆی
هەمووانەوەیەو لەناو هەمووانداییە.
7بەڵام هەر یەکەمان بەشی هەیە
لە بەرەکەتی خودا، بەپێی پێوانەی
بەرەکەتی مەسیح، 8لەم بارەیەوە
کتێبی پیرۆز دەڵێ:
}کاتێ ئەو بەرزبووەوە بۆ ئاسمان،
خەڵکی بەدیل‌گرت،
دیاری بەخەڵکی بەخشی.{
9کە دەووترێ (بەرزبووەوە) تەنها
مانای ئەوەیە، هەر ئەویش بوو هاتە
خوارەوە بۆ نزمترین شوێنی زەوی.
10ئەوەی هاتە خوارەوە بۆ سەر زەوی
هەر ئەویش بوو بەرزبووەوە بۆ سەر
هەموو ئاسمانەکان، تا هەموو شتێك پڕ
بکاتەوە. 11بەهەندێکی بەخشیوە بن
بە نێرراو، هەندێك بە ووشەی خودا
بدوێن، هەندێك بن بە مزگێنیدەرو
هەندێکی تر بن بە شوانو مامۆستا،
12بۆ ئامادەکردنی خوشكو برا
پیرۆزەکان بۆ کاری خزمەتکردن
لەپێناوی بنیادنانی لەشی مەسیح، 13
هەتا هەموومان بگەین بە یەکێتی
باوەڕو ناسینی ڕۆڵەی خودا، ببین
بەمرۆڤێکی پێگەیشتوو، بگەین بە
ئاستی تەواوی باڵای مەسیح.
14ئەمەش بۆ ئەوەی ئیتر وەك
منداڵ نەمێنینەوە، شەپۆڵ بمانهێنێو
بمانبات، هەروەها هەر بایەکی
فێرکردنەکان هەڵبکات لەگەڵ
خۆیان ببات، بەساختەی مرۆڤ
بەلێزانینیان لەفێڵبازی کە بەرەو
تاریکیمان دەبات. 15بەڵکو لەجیاتی
ئەمە ڕاستگۆ بن لەخۆشەویستی،

گەشە بکەن لەهەموو شتێك بەهۆی ئەو، ئەوەی سەرە، واتە مەسیح. [16] بەهۆی ئەو هەموو ئەندامەکانی لەش تێك هەڵکێشراوەو بەیەکەوە بەستراوەتەوە بەجومگەکان، بەگوێرەی پێوانەی کارکردنی هەر ئەندامێك، بەمە لەش گەشە دەکاتو خۆی بنیاد دەنێ لەخۆشەویستی.

ژیانی نوێ لەمەسیح

[17]من ئەمەتان پێ دەڵێم، بەناوی خوداوەندەوە شایەتی دەدەم، ئێوە پێویستە ئیتر لەمەولا وەك گەلانی بێ باوەڕ نەژین، ئەوانە بیریان هیچو پووچە، [18]مێشکیان تاریکەو دوورن لەژیانی خودا بەهۆی ئەو نەزانیەی تیایاندایەو بەهۆی دڵڕەقیان. [19] هەستیان نەماوەو خۆیان داوەتە دەست بەڕەڵڵایی، چاوچنۆکن بۆ کردنی هەموو جۆرە کردارێکی گڵاو.

[20]بەڵام ئێوە بەم شێوەیە مەسیح فێرنەبوون. [21]گەر گوێتان لێی گرتووەو ئەو شتانەی لێ فێربوون هەروەك ڕاستە لەعیسا، [22]بۆ داکەندنی مرۆڤە کۆنەکە کە بەگوێرەی ڕەفتاری پێشووتانە، گەندەڵە بەهۆی ئارەزووە ساختەکانی، [23]هەروەها بەهۆی ڕۆحی پیرۆز مێشکتان تازە بکەنەوەو [24]مروڤی نوێ لەبەر بکەن کە لەشێوەی خودا دروستکراوە لەڕاستودروستیو پاكوپیرۆزی ڕاستەقینە.

[25]لەبەرئەوە واز لەدرۆ بهێنن، {با هەر یەکە ڕاستگۆ بێ لەگەڵ نزیکەکەی}، چونکە ئێمە ئەندامین بۆ یەکتری. [26]{تووڕەبن بەڵام گوناه مەکەن}، بە تووڕەیی مەمێننەوە تا ڕۆژئاوا دەبێ، [27]دەرفەت بە شەیتان مەدەن. [28]ئەوەی جاران دز بووە، بائیتر لەمەولا دزی نەکا، بەڵکو لەجیاتی ئەوە بەدەستی کارێکی پاك بکات، تا بەوەی هەیەتی یارمەتی ئەوانە بدات کە پێویستیان بە یارمەتییە.

[29]با ووشەی خراپ لە دەمتان نەیەتە دەرەوە، بەڵکو باش بێت بۆ بنیادنانو بەگوێرەی پێویست بێ، تا بەرەکەت بدات بەوانەی دەیبیستن. [30]خەفەت بەڕۆحی پیرۆزی خودا مەدەن، ئەوەی پێی مۆرکران بۆ ڕۆژی ڕزگاری. [31]خۆتان دووربخەنەوە لەتاڵی، ڕقوکینە،

تووڕەیی، هاوارکردن بەسەر
یەکتری، بوختانو هەموو دڵڕەشیەك.
32زمان شیرین بن لەگەڵ یەکتری،
بەبەزەیی بن، لە یەکتری خۆش بن
هەروەك چۆن خودا بەهۆی مەسیح
لەئێوە خۆش بووە.

وەکو ڕۆڵەی ڕووناکی بژین

5
کەواتە لاسایی خودا بکەنەوە، وەك
ڕۆڵەی خۆشەویستی، 2بە
خۆشەویستی هەڵسوکەوت بکەن،
وەك مەسیح چۆن ئێمەی
خۆشویستو لەپێناوی ئێمە خۆی
کرد بەقوربانی، ئەو قوربانییەی لای
خودا بۆنخۆشو پەسەندکراوە.
3بەڵام داوێنپیسیو گڵاویو
چاوچنۆکی لەخوشكو برا
پیرۆزەکان ناوەشێتەوە، ئێوەش
لەنێوانتان با ئەو شتانە ناویشی نەبێ.
4هەروەها قسەی ناشیرینو
سووكو هیچوپووچ شایانی
ئێوە نیە، بەڵکو باشترە بۆتان دەم
بەسوپاس بن، 5بێگومان بن
لەوەی هەموو داوێنپیسو
گڵاو و چاوبرسییەك بتپەرستە،
میراتی نییە لەپادشاهێتی مەسیحو
خودا. 6باکەس بەووشەی هیچوپووچ
هەڵتاننەخەڵەتێنێ، چونکە بەهۆی
ئەو شتانە تووڕەیی خودا بەسەر
ڕۆڵەکانی یاخیبوون دێت. 7لەبەر
ئەوە لەگەڵ ئەو کەسانەدا بەشداری
هیچ شتێك مەکەن.
8جاران ئێوەش تاریکی بوون،
بەڵام ئێستا ڕووناکین لەخوداوەند،
کەواتە وەك ڕۆڵەی ڕووناکی
هەڵسوکەوت بکەن- 9چونکە
بەروبوومی ڕووناکی لەهەموو باشەو
دروستیو ڕاستیەك دایە – 10هەوڵ
بدەن ڕەزامەندی خودا بدۆزنەوە. 11
بەشداری کاری هیچو پووچی
تاریکی مەکەن، بەڵکو ئاشکرای
بکەن. 12ئەو کارانەی ئەوان بە نهێنی
دەیکەن، تەنانەت ناوهێنانی
شەرمەزارییە. 13بەڵام هەموو شتێك
کە ئاشکرا کرا بەڕووناکی دەبینرێ،
14چونکە هەر شتێك کە بینرا ئەوە
ڕووناکییە. بۆیە ووتویەتی:

(ئەی نووستو خەبەرت بێتەوە،
لەنێو مردووان هەستەوە،
تامەسیح بەسەرت
بدرەوشێتەوە.)

15کەواتە بەووردی ئاگاتان
لەهەڵسوکەوتی خۆتان بێ، نەك وەك

خەڵکی نەفام، بەڵکو وەك مرۆڤی
دانا. [16]هیچ کاتێك بەفیڕۆ مەدەن،
چونکە زەمانە بەدکارە. [17]لەبەر ئەوە
نەفام مەبن، بەڵکو تێبگەن خواستی
خوداوەند چییە. [18]خۆتان بەمەی
سەرخۆش مەکەن، چونکە بەرەڵڵایی
تیادایە، بەڵکو خۆتان بەڕۆحی پیرۆز
پڕ بکەن، [19]لەگەڵ یەکتری
بەزەبوورو سروودو گۆرانی ڕۆحی
بدوێن، بەهەموو دڵتان گۆرانیو
ستران بۆ خوداوەند بڵێن، [20]هەموو
کاتێ سوپاسی خودای باوك بکەن بۆ
هەموو شتێك بەناوی عیسای
مەسیحی خوداوەند، [21]ملکەچی
یەکتری بن بەترسی عیسای مەسیح.

ژنو مێردەکان

[22]ئەی ئافرەتان ملکەچی
مێردەکانتان بن هەروەك بۆ
خوداوەند، [23]چۆن مەسیح سەری
کۆمەڵەی باوەڕدارانە کە لەشی
خۆیەتیو خۆی ڕزگارکەریەتی، ئاوا
پیاو سەری ژنە. [24]جا چۆن کۆمەڵی
باوەڕداران ملکەچ دەبێ بۆ مەسیح،
هەروەها با ژنانیش ملکەچ بن بۆ
مێردەکانیان لەهەموو شتێك.
[25]ئێوەش ئەی پیاوان، ژنەکانتان
خۆشبوێ هەروەك مەسیح چۆن
کۆمەڵەی باوەڕدارانی خۆشویستو
خۆی کرد بە قوربانی لەپێناوی. [26]تا
پیرۆزی بکاتو پاکی بکاتەوە
بەشووشتن بەئاو و بەووشە، [27]تا
کۆمەڵێکی شکۆدار بۆ خۆی ئامادە
بکات، بێ لەکەو لۆچو هەر شتێکی
وەك ئەوانە بێ، پاكو پیرۆزو بێ
کەموکوڕی بێ. [28]پێویستە لەسەر
پیاوان ژنی خۆیان خۆشبوێ، وەك
لەشی خۆیان خۆشدەوێ، ئەوەی
ژنەکەی خۆشبوێ خۆی
خۆشدەوێ. [29]هەرگیز هیچ کەسێك
ڕقی لە لەشی خۆی نابێتەوە، بەڵکو
خۆراکی دەداتێو بایەخی پێدەدات،
بە هەمان شێوە مەسیح بایەخ
بەکۆمەڵی باوەڕداران دەدات. [30]
چونکە ئێمە ئەندامی لەشی ئەوین، [31]
{لەبەرئەوە پیاو دایكو باوکی خۆی
بەجێدەهێڵێو لەگەڵ ژنەکەی
یەکدەگرێ، ئەوسا هەر دووکیان
دەبن بەیەك لەش.} [32]ئەمە نهێنیەکی
گەورەیە، ئەمە دەڵێم سەبارەت
بەپەیوەندی مەسیح بەکۆمەڵی
باوەڕداران. [33]لەبەرئەوە با هەر یەك
لەئێوە ژنەکەی وەك خۆی
خۆشبوێ، ژنیش دەبێ ڕێزی

مێردەکەی بگرێ.

دایکو باوکو منداڵ

6

ئەی منداڵان گوێڕایەڵی دایكو
باوکتان بن لەخوداوەند، چونکە ئەمە
ڕاستە. 2{ڕێزی دایكو باوکتان
بگرن}، ﴿ئەمە یەکەم ڕاسپاردەیە بە
بەڵێنەوەیە﴾، 3{تاوەکو چاکە بێتە
ڕێگاتو تەمەنت درێژ بێت لەسەر
ئەم زەویە.}
4ئێوەش ئەی باوکان، ڕقی
منداڵەکانتان هەڵمەستێنن، بەڵکو
بەخێویان بکەن بەپێی ڕاسپاردەو
تەمێکردنی خوداوەند.

کۆیلەو گەورەکانیان

5ئەی کۆیلەکان، گوێڕایەڵی
گەورەکانتان بن لەسەر ئەم زەویە
بەترسو لەرزو دڵسۆزییەوە، هەروەك
بۆ مەسیح بێت. 6خزمەت مەکەن
لەبەرچاو تا خەڵکی لێتان ڕازی بێ،
بەڵکو بەهەموو دڵتانەوە وەك
کۆیلەیەکی مەسیح بەخواستی خودا
کار بکەن. 7باخزمەتکردنتان
بەدڵسۆزی بێ وەك بۆ خوداوەندی
بکەن نەك بۆ خەڵکی. 8بزانن
خوداوەند پاداشتی هەموو کەسێك
دەداتەوە، کۆیلە بێت یاخود ئازاد
بەپێی کرداری چاکی.
9ئێوەش ئەی گەورەکان، بە
هەمان شێوە هەڵسوکەوت بکەن
لەگەڵ کۆیلەکانتان، لەهەڕەشەکردن
دووربکەون، بزانن گەورەی ئەوانو
ئێوە لەئاسمانە، ئەویش لایەنگیری
کەس ناکات.

چەکی تەواوی خودا

10لە کۆتاییدا بەهێزبن لە
خوداوەندو لە هێزە مەزنەکەی. 11
خۆتان چەکدار بکەن بەچەکی
تەواوی خودا، تا بتوانن بەرامبەر
پلانەکانی شەیتان خۆتان ڕاگرن. 12
چونکە زۆرانبازی ئێمە لەگەڵ
گۆشتو خوێن نییە، بەڵکو دژی
سەرۆکەکانو دەسەڵاتدارانی ڕۆحە
بەدکارەکانە، هەروەها دژی
فەرمانڕەوایانی تاریکی ئەم سەردەمەی

* سپەر: بە عەرەبی (درع)، پۆشاکێکە لەمیتاڵ دروست دەکرێ، جەنگاوەران بۆ خۆپاراستن لەکاتی شەڕدا لەبەری دەکەن.

جیهانە، دژی سەربازە ڕۆحیەکانی شەیتانە لەئاسمان. [13]لەبەر ئەوە خۆتان چەکدار بکەن بە چەکی تەواوی خودا، هەتا لەڕۆژی بەدکار، بتوانن دژی بوەستن، هەروەها دوای تەواو بوونی هەموو شتێك، بچەسپێن. [14]
بۆیە چەسپاوبن. با ڕاستی پشتێن بێت بەناو قەدتان، سپەری* ڕاستودروستی بە سنگتانەوە بێت،
[15]هەروەها ئامادەبوونتان بۆ بلاوکردنەوەی مزگێنی ئاشتی پێلاو بێت لەپێتان، [16]لەسەرووی هەموو ئەوانە، قەلغانی باوەڕ هەلگرن، بەهۆیەوە هەموو تیرە گڕدارەکانی شەیتان دەکوژێننەوە. [17]هەروەها کلاوی ئاسنینی ڕزگاری لەسەرتان بکەن، شمشێری ڕۆح هەلگرن کە ووشەی خودایە. [18]هەموو کاتێك لەنوێژکردن بن بەرۆح، بۆ هەموو نوێژکردنو پاڕانەوەیەك شەوارە بگرنو هەر بەردەوامبن لەسەر پاڕانەوەکەتان لەخودا لەپێناوی خوشكو برا پیرۆزەکان.
[19]هەروەها بۆ منیش تاخودا ووشەی گونجاوم بداتێ کاتی دەمم دەکەمەوە، تابتوانم بێترس نهێنی مزگێنی ڕابگەیێنم، [20]ئەوەی لەپێناویدا بالێوزم لەناو کۆتو زنجیر، هەتا بەچاونەترسی ئاشکرای بکەم، بەو شێوەیەی پێویستە لەسەرم بدوێم.

سلاوی کۆتایی

[21]جا تا ئێوەش بزانن هەوالم چییەو خەریکی چیم، تیخیکۆس، برای خۆشەویستمو خزمەتکاری سەرراست لە خوداوەند، هەموو شتێکتان پێ ڕادەگەینێ. [22]بەتایبەتی ئەو دەنێرم بۆ لاتان تا هەوالی ئێمەتان بداتێو وورەتان بەرزبکاتەوە.
[23]با ئاشتی بۆ برایان بێت لەگەڵ خۆشەویستی بەباوەڕ لەخودای باوكو عیسای مەسیحی خوداوەند. [24]بەرەکەت لەگەڵ هەموو ئەوانە بێت، کە عیسای مەسیحی خوداوەندیان خۆشدەوێت بەخۆشەویستیەکی نەفەوتاو.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی فیلیپی

فیلیپی یەکێک بوو لەشارەکانی ولایەتی مەکدۆنییەی ڕۆمانی. یەکەم کۆمەڵەی باوەڕداران لەئەوروپا لەم شارە دامەزرا لەسەر دەستی پۆڵس.

ئەم نامەیەش لەکاتێکدا نووسرا کە پۆڵس زیندانی بوو لەڕۆما. تیایدا باسی یەکبوون لەمەسیحو ئەو خۆشییەی لەخوداوەند هەیە دەکات. ڕێگای باوەڕ بەمەسیح وەك ڕێگای شادیو بەختەوەری دەردەخات لەژێر هەر بارودۆخێك بێ، چونکە مەسیح بەتەنیا بەسە بۆ بەرەنگاربوونەوەی هەر بارودۆخێك. سروودی باوەڕی سەرکەوتوو و خۆشی پیرۆزە، پۆڵسی زیندانکراو لەپێناوی خوداوەند لەم نامەیە دووپاتی دەکاتەوە کە ئەو مەسیحی هەیەو مەسیحیش هەموو شتێکە لەلای ئەو. هەروەها هەوڵدەدا بەو ئەنجامە شکۆدارە بگات کە کۆتایی هەموو ئامانجەکانە، لەو کاتەشدا پاداشتی خۆی بەدەستدەهێنێ.

1

لەپۆڵسو تیمۆساوسی کۆیلەکانی عیسای مەسیح، بۆ هەموو خوشكو برایانی پیرۆز لەعیسای مەسیح لەشاری فیلیپی، هەروەها بۆ چاودێرانو خزمەتکارانیش.
[2]با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوکمانو عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێ.

سوپاسی خوداو پاڕانەوە

[3]سوپاسی خودا دەکەم هەرکاتێك یادتان بکەم، [4]هەموو کاتێك بەخۆشییەوە بۆ هەمووتان دەپاڕێمەوە لای خودا، [5]چونکە ئێوە لەیەکەم ڕۆژەوە تا ئێستا بەشداریتان کردووە لەمزگێنی. [6]هەروەها دڵنیام ئەو ئیشە چاکەی خودا لەئێوە دەستی پێکردووە، بەردەوام دەبێت لەتەواوکردنی هەتا ڕۆژی عیسای مەسیح.

[7]ئەوەش مافی خۆمە گەر واهەست بکەم سەبارەت بە هەمووتان، چونکە ئێوەم لەدڵی خۆم پاراستووە، هەمووتان لەگەڵم بەشداری دەکەن لەبەرەکەت، گەر ئێستا بێت بەم کۆتو زنجیرە لەبەندیخانەدا، یاخود کاتێك بەرگری

لەمزگێنی دەکەمو دەیچەسپێنم. 8
خودا دەزانێت تا چ ڕادەیەك دڵم
ئارەزووی هەمووتان دەكات
بەهەستو سۆزی عیسای مەسیح.
9 لەخودا دەپاڕێمەوە
خۆشەویستیتان زیاترو زیاتر بكات بۆ
زانینو تێگەیشتنی تەواو، 10 تا ئەوەی
باشە هەڵبژێرن، هەروەها پاكو بێ
كەموكووڕی بن بۆ ڕۆژی مەسیح.
11 ژیانتان پڕبێت لەبەرووبوومی
ڕاستودروستی، ئەوەی عیسای
مەسیح دەیهێنێتە بەرهەم، بۆ شكۆو
ستایشی خودا.

لەلای من، ژیان مەسیحە

12 ئەی برایان، ئێستا دەمەوێ
بزانن ئەوەی بەسەرم هات بەڕاستی
مزگێنی بەرەو پێش برد، 13 تەنانەت
هەموو پاسەوانانی ئیمپراتۆرو هەموو
خەڵكی ئێرە، دەزانن من لەپێناوی
مەسیحدا بەندكراوم، 14 هەروەها
بەندكردنو كۆتو زنجیری من
وایكرد زۆربەی خوشكو برایان
پشت بەخوداوەند ببەستنو زۆر زیاتر
بە چاونەترسی سەبارەت بەووشەی
خودا بدوێن.
15 بێگومان هەندێكیان مزگێنی
مەسیح دەدەن تەنها لەبەر ناحەزیو
ڕقەبەرایەتی، بەڵام هەندێكیتریان
بەخواستێكی باش مزگێنی دەدەن. 16
هەروەها ئەوانەی خۆشەویستی پاڵیان
پێوە دەنێت مەسیح ڕابگەیێنن، دەزانن
من خراوەمەتە بەندیخانەوە بەهۆی
بەرگریم لەمزگێنی. 17 ئەوانەی
ناحەزی پاڵیان پێوە دەنێت باسی
عیسا بكەن، بەبێ دڵسۆزی دەیكەن،
چونكە لەو باوەڕەدان بەمە
ناخۆشییەكی تر دەخەنە پاڵ ئەم
كۆتو زنجیرە. 18 ئیتر چی؟ گرنگ
ئەوەیە باسی مزگێنی مەسیح دەكرێ
ئیتر بە هەر شێوەیەك بێت بۆ
خۆدەرخستن بێت یاخود بە
دڵسۆزی بێت، بەمەش من دڵشادم.
بەڵێ پێویستە من دڵشاد بم، 19
چونكە من دەزانم بەهۆی
نوێژەكانتانو بەیارمەتی ڕۆحی
عیسای مەسیح ئەوەی بەسەرم هات
دەبێتە هۆی ڕزگار بوونم. 20 پەرۆشی
چاوەڕوانمو ئومێدم ئەوەیە، شەرمەزار
نەبم، بەڵكو بەووریەكی بەرزەوە
ئێستا وەك هەموو كاتێك مەسیح
لەلەشمدا ڕێزداربێ، گەر ئەمە بە
مردوویی بێت یاخود زیندوویی. 21
چونكە لەلای من، ژیان مەسیحە،

مردنیش قازانجە. 22بەڵام گەر ژیان
لەلەش بێ، مانای ئەوەیە بەرووبوومی
کردارەکانە بۆ من، لەگەڵ ئەوەشدا
نازانم کامیان هەڵبژێرم! 23چونکە
سەرسام ماوم لە نێوان ئەم دوو
بڕیارەدا، حەز دەکەم ئەم ژیانە بەجێ
بهێڵم تا بچمە لای مەسیح، ئەمەش
باشترە، 24بەڵام مانەوەم لە لەش
پێویسترە بۆتان، 25دڵنیام لەمە بۆیە
دەزانم دەبێ لەناوتان بمێنمەوەو
لەگەڵ هەمووتان بەردەوام بم،
لەپێناوی دڵخۆشیو پێشکەوتنتان
لەباوەڕ، 26تا جارێکی تر هاتم بۆ
لاتان، بەهۆی من شانازیتان زیاد
بکات بەعیسای مەسیح.
27ئەوەی گرنگە ئەوەیە ئێوە بە
شێوەیەك بژین شایستەی مزگێنی
مەسیح بێ، تا کاتێ هاتمو ئێوەم بینی
یاخود لەناوتان نەبووم، هەواڵتان
ببیستمو بزانم ئێوە لەیەك ڕۆح
چەسپاونو بەیەك مێشك تێدەکۆشن
لەپێناوی باوەڕی مزگێنی، 28بێ
ئەوەی بترسن لەوانەی
بەربەرەکانیتان دەکەن. چونکە ئەوە
نیشانەی لەناوچوونە بۆیانو ڕزگاریە
بۆ ئێوە، ئەمەش لەخوداوەیە. 29
خودا لەبەر مەسیح تەنها باوەڕهێنان
بە ئەوی پێنەبەخشیون، بەڵکو
چەشتنی ئازاریش لەپێناوی ئەو. 30
جا کۆشش بکەن بۆ هەمان ململانێ
کە لەپێشا بینیوتانە، ئەوەی ئێستاش
دەیبیستن لەمن.

نموونەی ڕۆح سووکی عیسا

2
گەر هاندانێك هەبێت لەمەسیحدا،
یاخود بزوێنەرێك هەبێ
لەخۆشەویستی، یابەشداری کردنێك
هەبێ لەڕۆح، یاهەستو سۆزو
خۆشەویستی، 2کەواتە خۆشیەکەم
تەواوکەن بەوەی یەك بیروڕاو
خۆشەویستیتان هەبێ، یەك دڵو یەك
مەبەستتان هەبێ. 3هیچ شتێك بە
مەبەستی خۆپەرستیو خۆهەڵکێشان
مەکەن، بەڵکو ڕۆح سووك بن بە
شێوەیەك خەڵکی کە بە باشتر بزانن
لەخۆتان. 4تەنها بایەخ بە
بەرژەوەندی تایبەتی خۆتان مەدەن،
بەڵکو بایەخ بە بەرژەوەندی خەڵکی
تریش بدەن.
5ئەم بیروڕایەتان تیادا بێ، ئەوەی
لە عیسای مەسیح دایە:
6ئەوەی لەشێوەی خودا بوو،
نەیویست یەکسانیەکەی لەگەڵ خودا

بکات بەدەسکەوتێك بۆ خۆی،
[7]بەڵکو خۆی کردە هیچو
شێوەی کۆیلەی وەرگرت،
وەکو مرۆڤی لێهات،
[8]هەروەها لەگەڵ ئەوەی ئەو
لەشێوەی
مرۆڤ بینرا،
خۆی نزم کردەوەو
ملکەچ بوو تا مردن،
مردن لەسەر خاچ.
[9]بۆیە خودا بەرزی کردەوەو
ناوێکی دایە کە لەسەرووی هەموو
ناوێکە،
[10]تاکو بۆ ناوی ئەو هەمووان چۆك
دابدەن،
لە ئاسمانو سەر زەویو ژێر زەویش،
[11]هەروەها تا هەموو زمانێك دان
بنێت کە عیسای مەسیح
خوداوەندە،
بۆ شکۆمەندی خودای باوك.

ڕۆڵەکانی خودا بێکەموکوڕین

[12]جا ئەی خۆشەویستانم، چۆن
گشت کات گوێڕایەڵ بوون هەر
وابن، نەك هەر ئەم کاتەی لێرەم،
بەڵکو زیاتریش دوای من، بۆ
ڕزگاربوونتان بەترسو لەرزەوە کار
بکەن، [13]چونکە خودا خۆی لەئێوە
کار دەکات تا ئارەزووی
کارکردنتان پێبەخشێ بۆ
ڕەزامەندی خۆی.
[14]هەموو شتێك بکەن بێ
بۆڵەبۆڵو شەڕەقسە، [15]تا
بێکەموکوڕیو پاکبن، ڕۆڵەکانی
خودا بێ لەکەن لەناو نەوەیەکی
خراپو چەوتو خواردا، ئێوە
لەنێوان ئەواندا وەك ڕووناکی
جیهان دەدرەوشێنەوە. [16]دەست
بەووشەی ژیانەوە بگرن، تا لەڕۆژی
مەسیح شانازی بکەم بەوەی
بەخۆڕایی تێنەکۆشاومو بێسوود
ماندوونەبووم. [17]گەر بمرمو خوێنم
بەسەر قوربانی باوەڕتان بڕژێ، ئەوا
لەگەڵتان دڵشادو دڵخۆشم. [18]
کەواتە ئێوەش پێویستە لەگەڵم
دڵشادو دڵخۆش بن.

تیمۆساوسو ئەپفرۆدیتۆس

[19]هیوادارم لەعیسای خوداوەند
بتوانم بەم زووانە تیمۆساوس بنێرم بۆ
لاتان، تا هەواڵتان بزانمو پێی
دڵخۆش بم. [20]جگە لەو کەسیترم
نییە وا بەدڵسۆزی بایەختان پێبدات،
[21]چونکە هەموو ئەوانیتر بەدوای

کاروباری تایبەتی خۆیان دەگەڕێن،
نەك هی عیسای مەسیح. 22ئێوە
لەشارەزایی تیمۆساوس ئاگادارن،
وەك کوڕێك لەگەڵ باوکی لەگەڵم
کاری کردووە لەمزگێنی. 23ئەو
دەنێرم بۆ لاتان، هەر کاتێك لێرە
چارەنووسم دەربکەوێ. 24دڵنیام
لەخوداوەند کە خۆشم بەم نزیکانە
دێم بۆ لاتان.
25بەڵام بەپێویستم زانی لەپێشا
ئەپەفرۆدیتۆس بنێرمەوە بۆ لاتان،
کە برامەو لەگەڵم ئیشکەرو
سەربازە، ئەوەی نێرراوی ئێوەیە
بۆ جێبەجێ کردنی پێویستیەکانم. 26
ئەو بیری هەمووتان دەکاتو دڵتەنگە
چونکە هەواڵی نەساغی ئەوتان
بیستووە. 27بەراستی زۆر نەساغ
بوو، هەتا خەریك بوو بمرێت، بەڵام
خودا بەزەیی پیاهاتەوە، هەروەها بە
منیش، تا خەفەت بەدوای خەفەتم
بەسەرنەیەت. 28بەمەش وای
لێکردم خێرا بینێرمەوە بۆ لاتان، بۆ
ئەوەی دڵشادبن کاتێك بینیتان،
منیش خەفەتم کەمبێتەوە. 29کەواتە
بەدڵشادیەوە لەخوداوەند پێشوازی
لێبکەن، هەروەها ئەوانەی وەك
ئەون ڕێزیان لێبگرن. 30چونکە
لەپێناوی ئیشی مەسیح ژیانی خۆی
خستە مەترسیەوەو خەریك بوو
بمرێت، تا ئەو خزمەتە تەواو بکات
ئەوەی ئێوە بۆ من دەیکەن.

بێتاوان بوون بەهۆی باوەڕ

3
لە کۆتاییدا، ئەی برایان، دڵشادبن
بەخوداوەند، لای من نووسینەوەی
ئەم شتانە کارێکی گران نییە چونکە
دڵنیایی ئێوەی تیایە.
2چاوبڕنە سەگەکان، چاوبڕنە
بەدکاران، چاوبڕنە ئەوانەی لەش
دەبڕنەوە. 3ئێمەین خەتەنەکراوی
ڕاستەقینە، چونکە خودا بەرۆح
دەپەرستینو شکۆمەندیمان لەعیسای
مەسیحەوەیە، پشت بەلەش نابەستین،
4هەرچەندە من هۆم هەیە تا پشت بە
لەش ببەستم.
گەر یەکێك لەو باوەڕە بێت
هۆی هەیە پشت بە لەش ببەستێ،
یەکەمجار مافی منە ئەوە بکەم: 5
کاتێك تەمەنم هەشت ڕۆژ بووە
خەتەنەکراوم، بە نەوە ئیسرائیلی
بووم، لەتیرەی بینیامین، عیبرانی*
کوڕی عیبرانی. هەروەها بەپێی
شەریعەت فەریسی بووم، 6لەبارەی

دڵگەرمی چەوسێنەری کۆمەڵەی
باوەڕداران بووم، لەڕاستودروستی
بەپێی شەریعەت بێکەموکوڕی بووم.

[7]بەڵام ئەم شتانەی من بە قازانجم
دادەنا، ئێستا لەلای من زیانە
لەپێناوی مەسیح. [8]بەڵکو لەمەش
زیاتر، ئەو شتانە هەمووی زیانە لای
من گەر بەراورد بکرێت لەگەڵ
مەزنی بێسنووری ناسینی عیسای
مەسیحی خوداوەندم، ئەوەی
لەپێناویدا هەموو شتێکم
لەکیسچوو، جا ئەم شتانە هەمووی
بە زبڵ دادەنێم، بۆ ئەوەی مەسیح
بەدەست بهێنمو [9]خۆم لەمەسیح
بدۆزمەوەو ڕاستودروست بم، نەك
بەشەریعەت، بەڵکو بەهۆی باوەڕ
بەعیسای مەسیح، چونکە بێتاوان
بوون لای خودا پشت بەباوەڕ
دەبەستێت. [10]ئەوەی مەبەستی منە
ناسینی مەسیحو هێزی
هەستانەوەیەتی، هەروەها بەشداری
بکەم لەئازاری، وەك ئەو بم
لەمردنی، [11]تاکو گەر ببێ بگەم
بەئاستی هەستانەوەی لەنێو مردووان.

کۆششکردن بەدوای ئامانج

[12]من ناڵێم ئەم شتانەم هەموو
بەدەستهێناوە یاخود گەیشتوومە
تەواوی، بەڵکو هەر چییەکم لەتوانا
هەیە دەیکەم تا بیکەم بەهی خۆم،
ئەوەی مەسیح لەپێناویدا منی
کردووە بەهی خۆی. [13]ئەی برایان،
جاریێ وایدانانێم گەیشتوومە ئامانج،
بەڵام تەنها یەك شت دەکەم، ئەویش
ئەوەیە، ئەوەی بەسەرچووە لەیادی
دەکەم، دەڕۆم بەرەو ئەوەی
لەپێشمە. [14]من بەرەو ئامانج هەوڵ
دەدەم، بەرەو پاداشتی بانگەوازی
بەرزی خودا کە لەعیسای مەسیحە.
[15]با وا بیربکەینەوە ئێمە
پێگەیشتووین، گەر ئێوەش لەخاڵێك
یان لەبیروڕایەك هەمان بیروڕای منتان
نەبوو، ئەوا خودا بۆتان ئاشکرا
دەکات. [16]جا ئەوەی پێی گەیشتووین
با بەدڵسۆزی دەستی پێوە بگرین.
[17]ئەی برایان بەیەکەوە لاسایی
من بکەنەوەو تەماشای ئەوانە بکەن
کە وەك نموونەی من دەژین. [18]زۆر
پێموتون، ئێستاش بەگریانەوە پێتان
دەڵێم، زۆر کەس هەن ژیانیان
بەشێوەیەکە وەك دوژمن وایە بۆ
خاچی مەسیح. [19]ئەوانە پاشەڕۆژیان

لەناوچوونە، چونکە سکیان
دەپەرستن‌و شکۆمەندیان جێی
شەرمەزارییە، هەموو بیرو هۆشیان
لەسەر شتی جیهانیە. [20]بەڵام ئێمە
وولاتمان لەئاسمانە، لەوێ
بەئارەزووەوە چاوەڕێی هاتنەوەی
ڕزگارکەر، عیسای مەسیحی
خوداوەندی تیادا دەکەین، [21]ئینجا
ئەو لەشی بێ‌ترخمان دەگۆڕێت بۆ
شێوەی لەشی شکۆداری خۆی،
بەهێزی خۆی کە توانای هەیە
زاڵبێت بەسەر هەموو شتێك.

دڵشادبن بەخوداوەند

4

لەبەرئەوە برایانی خۆشەویست، ئەی
ئەوانەی زۆر بیرتان دەکەم، ئێوە
خۆشی‌و تاجی سەری منن، با
باوەڕتان چەسپاو بێت بەخوداوەند.
[2]لەخوشکان ئەفودیەو سینتخی
دەپاڕێمەوە، لەگەڵ یەکتری
ڕێك‌بکەون لەخوداوەند. [3]تۆش ئەی
هاوڕێی دڵسۆزم، داوات لێ‌دەکەم
یارمەتی ئەو دوو ئافرەتە بدەیت،
چونکە هەر دووکیان لەگەڵم
لەمزگێنی تێکۆشاون، ئەوان لەگەڵ
ئەکلیمندوس‌و ئەوانەی لەگەڵم ئیش
دەکەن ناویان لەپەرتووکی ژیان
نووسراوە.
[4]هەمیشە دڵشادبن بەخوداوەند،
جارێکی‌تر پێتان دەڵێم، دڵشادبن. [5]با
ڕووخۆشیتان دیار بێت لای هەموو
خەڵك. هاتنەوەی خوداوەند نزیکە.
[6]دەربارەی هیچ شتێك دڵەڕاوکێ
نەتانگرێ، بەڵکو لەهەموو شتێك
داواکاریەکانتان پێشکەشی خودا
بکەن بە نوێژو پاڕانەوەو سوپاس. [7]
ئاشتی خودا، ئەوەی بەرزترە
لەسنووری بیری مرۆڤ، دڵو بیرتان
دەپارێزێت لەعیسای مەسیح.
[8]ئەی برایان لەکۆتاییدا پێتان
دەڵێم: ئەو شتانەی ڕاست‌و ڕێزدارە،
دادپەروەرو پاکە، مایەی
خۆشەویستیەو پەسەندکراوە،
ناوبانگی بە چاکە دەرکردووە،
ڕەوشت بەرزو شایانی ستایشە،
بیری لێ‌بکەنەوە. [9]بەشێوەیەك
هەڵس‌وکەوت بکەن هەروەك لەمن
فێربوون‌و وەرتانگرت‌و بیستتان‌و
بینیتان، ئینجا خودای ئاشتی
لەگەڵتان دەبێت.

سوپاس بۆ بەخشینتان

[10]من زۆر دڵشادم بەخوداوەند،

کـەوا ئێسـتا ئـێوە دوای ماوەیـەکی
دوورو درێــژ ســـەرلەنوێ بایـــەخم
پێدەدەن، بەڵێ لە ڕابوردووشدا ئێوە
ئـەم بایـەخ پێدانـەتان هـەر هەبووە،
بەڵام ئەو هەلەتان بۆ ڕێكنەکەوتووە.
[11]مـــن ئەمـــە ناڵـــێم تـــا دەریخـــەم
لـێقـەوماوم، چـونکە فـێربووم بـە
هـەموو بارودۆخـێکی ژیانم ڕازی بم.
[12]مـن دەزانم چـۆن لـە هـەبوونیو
نەبوونـیدا بژیم، هەموو بارودۆخێکم
تـاقی کردۆتەوە، لەتێریو برسێتیدا،
[13]توانـام هەیـە هەموو شتێك بەهۆی
مەسیح بکەم، ئەوەی بەهێزم دەکات.
[14]لەگـــەڵ ئەوەشـــدا کـــارێکی
چـاکتان کـردووە کـە بەشـداری
تەنگانـەم دەکەن. [15]ئەی باوەڕدارانی
فیلیـــپی ئـــێـــوەش دەزانـــــــن،
لـــەســـــەرەتای کـــارم کـــــە
بــڵاوکـردنـەوەی مزگێنی بوو، لەو
کاتــەی لـــەناوچـــەی مەکدۆنـــیاوە
دەرچـووم، هیچ کۆمەڵێکی باوەڕدار
بـەشداری جـێبـەجـێکـردنـی
پێویستیەکانی نەکردووم جگە لەئێوە.
[16]تەنانـــەت کاتـــێك لـــەشــاری
تەسـالۆنیکی بـووم، ئـەوەی پێویستم
پـێی بوو چەند جارێك بۆتان ناردم.
[17]مەبەسـتی مـن داواکردنی بەخشین
نیـیە جارێکیتـر، بـەڵکو داواکردنی
بـەرووبوومی زیاتـرە بـۆ تۆمارکردن
لــەلای خـودا. [18]هەموو ئەو شتانەی
ئەپفرۆدیـتۆس لای ئـێوە بـۆی هێنام
پـێمگەیشـت، ئێسـتا هـــەرچـیەکـم
پێویسـتە هەمـە، بەڵکو لەمەش زیاتر،
دیاریـیەکانی ئێوە قوربانییە دڵی خودا
خـۆش دەکـاتو لای ئەو بۆنخۆشو
پەسـەندکراون. [19]خـودا لـە سامانی
بێئـــەندازەی خـــۆی، بـــەهـــۆی
شـکۆمەندی عیسـای مەسیح هەموو
پێویستیەکانتان دابین دەکات.
[20]شـکۆ و مـەزنی بـۆ خـودای
باوکمانە تاهەتایە. ئامین.

سڵاوی کۆتایی

[21]سڵاو بکەن لەهەموو خوشكو
بـرایانی پـیرۆز لەعیسـای مەسـیح.
هـەموو ئـەو بـرایانەی لەگـەڵمدان
سـڵاوتان لێدەکـەن. [22]ئەو خوشكو
بـــرا پیرۆزانـــەی لـــێرەن ســـڵاوتان
لــێدەکـــەن، بەتایـــبەتی ئەوانـــەی
دەستو پێوەندی قەیسەرن.
[23]بـابەرەکـەتی عیسای مەسیحی
خوداوەند لەگەڵ ڕۆحتان بێت.

نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی کۆلۆسی

کۆلۆسی شارێك بوو لەئاسیای بچووك، دەکەوتە ڕۆژهەڵاتی شاری ئەفەسۆس. پۆڵس ئەم نامەیەی بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆلۆسی نووسی، کاتێ بیستی لەوێ هەندێ کەس بیروڕای سەیر بڵاودەکەنەوە، ئەو بیروڕایانەش بەکورتی ئەوەیە: ناسینی خوداو ڕزگاری تەواو لەفریشتە پەرستنو خۆبرسیو تینووکردنو گرنگیدان بەهەندێ بابەتی شەریعەتی جوولەکە.

پۆڵسیش سەبارەت بەو شتانە دەڵێ مەسیح توانای ڕزگاری بەخشینی تەواوی هەیەو ئەو بیروڕاو بابەتانە مرۆڤ لەڕزگاربوون دوور دەخەنەوە. چونکە جیهان بەهۆی مەسیح دروستکراوە هەروەها بەهۆی ئەو جیهان لەگەڵ خودا ئاشتبووەوە، هەروەها خودا بە هەموو خودایەتی خۆی لە لەشی مەسیح نیشتەجێ بووە، مرۆڤیش بە ئەو پڕ دەبێ لەژیان.

1

لەپۆڵس نێرراوی عیسای مەسیح
لەسەر خواستی خودا، هەروەها
لەتیمۆساوسی برامانەوە، [2]بۆ
خوشکو برایانی پیرۆزو سەرڕاست
لەشاری کۆلۆسی، با بەرەکەتو
ئاشتی خودای باوکتان لەگەڵ بێ.

سوپاسو نوێژکردن

[3]ئێمە هەر کاتێك نوێژ دەکەین
بۆتان، هەمیشە سوپاسی خودای
باوکی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان دەکەین، [4]چونکە
هەواڵی باوەڕتان بە عیسای مەسیح
پێمان گەیشت لەگەڵ ئەو
خۆشەویستیەی هەتانە بەرامبەر هەموو
خوشکو برایانی پیرۆز، [5]لەپێناوی
ئەو هیوایەی خودا ئامادەیکردووە
بۆتان لەئاسمان، ئەو هیوایەی لەپێشا
لەووشەی ڕاستیتان بیست، واتە
مزگێنی. [6]ئەو مزگێنیەی بەرهەم
دەهێنێتو بڵاودەبێتەوە لەهەموو
جیهان، هەروەك چۆن بەرهەمی هێناو
بڵاوبووەوە لەنێواتان لەو ڕۆژەی
بەڕاستی بەرەکەتی خوداتان
بیستووەو ناسیووتانە. [7]هەروەك
لەئەپفراسی بەندەی هاوڕێی
خۆشەویست فێربوون، ئەو

خزمەتکارێکی سەرڕاستی مەسیحە
لەپێناوی ئێمە. [8]هەر ئەویش بوو بۆی
باس کردین سەبارەت بەو
خۆشەویستیەی ڕۆح پێی بەخشیون.
[9]لەبەر ئەوە لەو ڕۆژەوەی
ئەمەمان بیستووە، بێ‌ڕاوەستان
نوێژتان بۆ دەکەین، داوا لەخودا
دەکەین دانایی‌و تێگەیشتنی ڕۆحیتان
بداتێ، تا خواستی ئەو بەتەواوی
بزانن. [10]هەتا بەشێوەیەك
هەڵسوکەوت بکەن لەژیان شایانی
خوداوەند بێت‌و بەتەواوی جێگای
ڕەزامەندی ئەو بێت، بۆ ئەوەی
بەرهەم‌بهێنن لەهەموو کارێکی چاك‌و
پێ‌بگەن لەناسینی خودا، [11]هەروەها
بۆ ئەوەی بەهێزتان بکات بەهەموو
هێزێك بەگوێرەی توانای شکۆداری
خۆی، تا خۆتان ڕاگرن لەئاست
هەموو شتێك‌و ئارام بگرن،
بەخۆشیەوە [12]سوپاسی باوك بکەن،
ئەوەی ئێوەی ئامادەکردووە بۆ
بەشداری‌کردنی میراتی خوشك‌و
برایانی پیرۆز لەڕووناکی. [13]هەر
ئەوە ئێمەی ڕزگارکردووە
لەدەسەڵاتی تاریکی‌و ئێمەی
گواستەوە بۆ پادشاهێتی ڕۆڵەی
خۆشەویستی. [14]ئەوەی بەخوێنی
خۆی ئێمەی کڕیەوە لەکۆیلەیەتی
گوناه، ئەویش بە لێخۆش‌بوونی
گوناه.

عیسا وێنەی خودای نەبینراوە

[15]عیسا وێنەی خودای نەبینراوە،
نۆبەرەی هەموو بوونەوەرانە. [16]هەر
بەویش هەموو شتێك دروست بووە،
ئەوەی لەئاسمان‌و لەسەر زەوییە،
ئەوەی دەبینرێ‌و نابینرێ، خاوەن
تەخت‌و تاج یان سەرۆك‌و
دەسەڵاتدار، خودا هەمووی بەعیساو
بۆ عیسا دروست‌کرد. [17]ئەو پێش
هەموو شتێك بووەو هەر لەئەویشدا
هەموو شتێك دەبێت. [18]ئەو سەری
لەشە، واتە سەری کۆمەڵەی
باوەڕداران، سەرەتاو نۆبەرەی
زیندووبوونەوەی دوای مردنە، تا
لەسەرووی هەموو شتێك بێت. [19]
چونکە خودا حەزی کرد بەهەموو
پڕی خۆی لەئەودا بەرجەستە بێ. [20]
تا بەهۆی ئەو ئاشت‌بێتەوە لەگەڵ
هەموو ئەوانەی لەسەر زەوی‌و
لەئاسماندایە، بە خوێن‌ڕشتنی ئەویش
لەسەر خاچ ئاشتی هاتەدی.
[21]ئێوە جاران بەهۆی کرداری
خراپتان نامۆ و دوژمن بوون

لەبیرکردنەوە، 22بەڵام ئێستا
ئاشتی‌کردنەوە بەمردنی، بەلەشی
مرۆڤانەی خۆی، تا ئێوە بە
پاك‌وپیرۆزی‌و بێ کەم‌وکوڕی‌و
بێ‌گلەیی بێنە بەردەمی. 23بەمەرجێك
بەردەوام‌بن لەسەر باوەڕتان،
باوەڕێکی چەسپاو و ڕەگ
داکوتراوتان هەبێ، لانەدەن لەهیوای
ئەو مزگێنییەی بیستتان‌و هەموو
بوونەوەرانی ژێر ئاسمان پێی
ڕاگەیەنرا، خۆشم‌بووم بەخزمەتکار
بۆی.

تێکۆشانی پۆڵس بۆ باوەڕداران

24من ئێستا دڵشادم بەو ئازارەی
لەپێناوتان دەیچێژم، چونکە لەلەشی
خۆمدا کەم‌وکوڕی تەنگانەی مەسیح
تەواو دەکەم، لەپێناوی لەشی ئەو کە
کۆمەڵەی باوەڕدارانە، 25ئەوەی من
بووم بە خزمەتکار بۆی، لەسەر
خواستی خودا بەمن دراوە
لەپێناوتان، تا ووشەی خوداتان بە
تەواوی پێ‌بناسێنم، 26ئەم نهێنیەش
لای نەوەکانی ڕابردوو شاراوە بوو،
بەڵام ئێستا خودا دەریخست بۆ
خوشك‌و برا پیرۆزەکان. 27ئەوانەی
خودا خۆی ویستی دەوڵەمەندی
شکۆداری ئەم نهێنییە بۆ هەموو
میللەتان دەربخات، ئەوەیە مەسیح
لەناوتاندایە، هیوای شکۆمەندییە.
28ئەوەی بانگەوازی پێ‌دەدەین،
هەموو مرۆڤێکی پێ ئاگادار
دەکەینەوە، هەروەها هەموو مرۆڤێکی
پێ فێر دەکەین بەهەموو ژیرییەوە،
تاهەموو مرۆڤێك لەمەسیحدا
بەتەواوی ئامادە بکەین.
29لەپێناوی ئەمە منیش ماندوو
دەبم‌و تێدەکۆشم بەهەموو توانایەك،
ئەوەی بەهێز لەمندا کار دەکات.

2

دەمەوێ بزانن من چەند تێدەکۆشم
لەپێناوتان‌و لەپێناوی ئەوانەی
لەشاری لاودکیەن، هەروەها ئەوانەی
منیان ڕووبەڕوو نەبینیوە، 2تاوەکو
وورەیان بەرزبێتەوە، یەك‌بگرن بە
خۆشەویستی‌و دانایی‌و تێگەیشتنی
تەواویان هەبێت بۆ ناسینی نهێنی
خودا کە مەسیحە، 3ئەوەی هەموو
گەنجینەی دانایی‌و زانستی تیادا
شارراوەتەوە.
4ئەمەتان پێ‌دەڵێم تا کەس بە
قسەی درەوشاوە هەڵتان نەخەڵەتێنێ.
5هەرچەندە بە لەش لەناوتان نیم،

بەلاَم بە ڕۆح لەگەڵتانم، دڵشاد دەبم کاتێ باوەڕی چەسپاو و تەواوتان بەعیسای مەسیح ببینم.

تێرو پڕی مەسیح

[6]جا چۆن عیسای مەسیحتان قەبووڵ کرد وەك خوداوەندی خۆتان، لەئەویش بژین، [7]با ڕەگتان لەئەو پنج داکوتێ، باوەڕتان بەهێزو چەسپاو بێت بەو شێوەیەی فێربوون، هەمیشە دەم بەسوپاس بن.

[8]ئاگاداربن کەس نەتانخاتە داوی فەلسەفەو چەواشەی بە خۆڕایی، ئەوەی لەسەر خووڕەوشتی خەڵکیو یاسای سەرەکی ئەم گەردوونە وەستاوە نەك لەسەر مەسیح. [9]چونکە خودا بە هەموو پڕی خۆی لە لەشی مەسیح نیشتەجێ بووە، [10]ئێوەش بە ئەو پڕ دەبن لەژیان، ئەوەی سەری هەموو پێشەواو حوکمڕانێکە. [11] لەعیساوە خەتەنەیەك کراون بەدەست نەکراوە، بەڵکو بەداماڵینی سروشتی گوناهبار بە خەتەنەکردنی مەسیح. [12]کاتێ لەئاوهەڵکێشران بەناوی عیسا، ئەوا لەگەڵ ئەو نێژرانو لەگەڵی زیندووبوونەوە، چونکە باوەڕتان بەکرداری خودا کرد کە لەناو مردووان زیندووی کردەوە.

[13]ئێوە بەهۆی گوناەو بەهۆی خەتەنە نەکردنی لەشی گوناهبارتان مردبوون، بەلاَم خودا لەگەڵ عیسا زیندووی کردنەوەو لەهەموو گوناهتان خۆش بوو. [14]ئەو شکاتنامەیەی لەسەرمان نووسرابوو، ئەوەی دژی ئێمە بوو، عیسا سڕییەوەو بەخاچەوە بزمارکوتی کرد. [15]سەرۆكو حوکمڕانەکانی چەك کردو کردنی بەپەند، لەخۆپیشاندانە سەرکەوتووەکەی وەك دیل ڕاپێچی کردن.

[16]باکەس حوکمی خواردنو خواردنەوەو جۆری هەڵسوکەوتی جەژنو سەری مانگانو شەممانتان بەسەر نەدات. [17]ئەمانە هەمووی سێبەری داهاتوون، بەلاَم ڕاستیەکەی تەنها لای مەسیحە. [18]باکەس مافتان لێداگیر نەکات بەوەی داوای ساکاریو پەرستنی فریشتەکانتان لێبکات، بەو بینینانەی خۆی دەیبینێ، خۆی بە زل دەزانێ بەخەیاڵە مرۆڤانیە پووچەکانی. [19]بێ ئەوەی بایەخ بدات بە سەر، ئەوەی هەموو لەش

خواردنی لێوەردەگرێو دەیبەستێت بە هەموو جومگەو پارچەکانی لەشەوە، تا نەشونما بکات بەو شێوەیەی خودا دەیەوێ.
[20]گەر ئێوە مردوون لەگەڵ مەسیح سەبارەت بەیاسا سەرەکیەکانی ئەم جیهانە، کەواتە بۆچی وا دەژین هەروەك سەربەم جیهانە بن؟ بۆچی ملکەچ دەکەن بۆ ئەم ڕاسپاردانە: [21](مەیگرە! تامی مەکە! دەستی لێمەدە!)؟ [22]ئەم ڕاسپاردانە هەموویان شتێکن بە بەکارهێنان لەناودەچن، چونکە بەگوێرەی فێرکردنەکانو ڕاسپاردەکانی مرۆڤن. [23]بەڕواڵەت دانایی دەردەخات، چونکە پەرستنێکی تایبەتیو ملکەچیو توندوتیژی تیادایە سەبارەت بەلەش. بەڵام نرخێکی وای نییە لەدامرکاندنی ئارەزوو و داواکاری لەش.

باوەڕدارو مەسیح

3

گەر ئێوە لەگەڵ مەسیح هەستاونەتەوە، هەوڵبدەن بۆ کاروباری ئاسمانی، مەسیح لەوێ لەلای دەستە ڕاستی خودا دانیشتووە. [2]بایەخ بەکاروباری ئاسمانی بدەن، نەك بەکاروباری سەر زەوی، [3]چونکە ئێوە مردن، هەروەها ژیانتان شارراوەتەوە لەگەڵ مەسیح لای خودا. [4]کاتێ عیسا ئەوەی ژیانتانە دەرکەوت، ئەوسا ئێوەش بەشکۆمەندی لەگەڵی دەردەکەون.
[5]کەواتە دەبێ هەرچی شتی ئەم جیهانە هەیە تیاتان بیمرێنن وەك: داوێنپیسی، گڵاوی، ئارەزووی خراپ، خواستی بەد، چاوبرسێتی، ئەمانە جۆرێکن لە بت پەرستی، [6] چونکە بەهۆی ئەو شتانەوە تووڕەیی خودا دێتەخوارەوە. [7]هەروەها ئێوەش جاران وا دەژیان. [8]بەڵام ئێستا هەموو ئەوانە فڕێبدەن: تووڕەیی، ڕقوکینە، بوختان، قسەی ناشیرین، [9]درۆ مەکەن لەگەڵ یەکتری، چونکە مرۆڤە کۆنەکەو هەموو کردارەکانیتان داکەندووەو [10]مرۆڤێکی نوێتان لەبەرکردوە، ئەوەی لەنوێبوونەوەیە لەناسین بەپێی وێنەی دروستکەری. [11]جولەکەو یۆنانی، خەتەنەکراو و خەتەنەنەکراو، بەربەریو سکیسی، کۆیلەو ئازاد نییە، بەڵکو مەسیح خۆی هەموو شتێکەو لەهەموو شتێكدایە.

باوەڕدارو کۆمەڵە

12ئێوەی پیرۆزکراو،
خۆشەویست، هەڵبژێرراو لەلایەن
خودا :بەزەیی، زمانشیرینی، ڕۆح
سووکی، ساکاری، ئارام گرتن لەبەر
بکەن. 13لەیەکتری قەبووڵ بکەن، لە
یەکتر خۆشبن، گەر یەکێکتان
شکاتی دژی ئەوی‌کە هەبوو، دەبێ
لیێ خۆشبێت هەروەك مەسیح لێتان
خۆش بووە. 14بەلاّم لەسەرووی
ئەمانە هەموو بەرگی خۆشەویستی
لەبەر بکەن، چونکە هەموو شتێك
بەتەواوی بەیەکەوە دەبەستێت.
15با ئاشتی مەسیح دەستبگرێ
بەسەر دڵتان، ئەوەی ئێوەی بۆ
بانگ‌کراوە تا ببن بە یەك لەش،
هەروەها دەم بەسوپاسبن.
16با ووشەی مەسیح
بەدەوڵەمەندی لەدڵتان جێگیر بێت،
یەکتری فێر بکەنو ڕێنیشانی یەکتری
بدەن بە هەموو دانایییەوە، زەبوورو
سروودو گۆرانی ڕۆحی بڵێن، بەناخی
دڵ سوپاسی خودا بکەن. 17هەر
شتێك دەڵێنو دەیکەن با بەناوی
عیسای خوداوەند بێت، بەئەو
سوپاسی خودای باوك بکەن.

باوەڕدارو خێزان

18ئەی ئافرەتان ملکەچ بکەن بۆ
مێردەکانتان، بەشێوەیەك لێوەشاوە
بێت لەخوداوەند.
19ئەی پیاوان، ژنەکانتان
خۆشبوێ، لەگەڵیان ڕەقمەبن.
20ئەی مندالآن، گوێڕایەڵی
دایكو باوکتان بن لەهەموو
شتێك، چونکە ئەمە مایەی
ڕەزامەندی خوداوەندە.
21ئەی باوکان، منداڵەکانتان
تووڕە مەکەن، تا ترسنۆكو
سەرنەکەوتوو دەرنەچن.

باوەڕدار لە کارکردن

22ئەی کۆیلەکان، لەهەموو
شتێك ملکەچی گەورەکانتان بن لەم
جیهانە، بەدڵسۆزی کار مەکەن تەنها
کاتێ چاویان لێتانە هەروەك بتانەوێ
خەڵکی ڕازی بکەن، بەڵکو بە
دڵسۆزیو بەترسی خوداوەند بیکەن.
23هەر چییەك دەکەن، بەهەموو دڵ
بیکەن، هەروەك بۆ خوداوەندی
بکەن نەك بۆ خەڵکی. 24بزانن
لەخوداوەندەوە میرات بەپاداشت
وەردەگرن، چونکە ئێوە خزمەتی
مەسیحی خوداوەند دەکەن. 25بەلاّم

ئەوەی کاری خراپ بکات سزای
خراپەی خۆی وەردەگری، گرنگ
نییە بەلای خودا ئەو کەسە کێ
بێت.

4

ئەی گەورەکان، بەدادپەروەریو
یەکسانی هەڵسوکەوت بکەن لەگەڵ
کۆیلەکانتان، بزانن ئێوەش
گەورەیەکتان هەیە لە ئاسمان.

هاندان بۆ نوێژکردن

2بەردەوام بن لەسەر نوێژکردن،
ئاگاداربن لەکاتی نوێژ سوپاس بکەن،
3لەهەمان کات بۆ ئێمەش نوێژ
بکەن، بۆ ئەوەی خودا دەرگای
قسەکردنمان بۆ بکاتەوەو نهێنی
مەسیح ڕابگەیێنین، ئەوەی من
لەپێناویدا بەندکراوم. 4تا ئاشکرای
بکەم لای خەڵکی بەو شێوەیەی
پێویستە لەسەرم بدوێم. 5بەژیرانە
هەڵسوکەوت بکەن لەگەڵ ئەوانەی
باوەڕدار نین، هەموو هەلێك
بقۆزنەوە. 6باهەمیشە قسەتان
بەرەکەتدار بێت، بەخوێ سوێر
کرابێ، ئەوسا دەزانن چۆن وەڵامی
خەڵکی دەدەنەوە.

سلاَوی کۆتایی

7تیخیکۆس هەموو هەواڵێکی
منتان دەداتێ، برای خۆشەویستو
خزمەتکاری سەرڕاستو کۆیلەی
هاوڕێم لەخوداوەند. 8بەتایبەتی ئەوم
ناردە لاتان بۆ ئەم مەبەستە تا هەواڵی
ئێمەتان پێ بگەیێنێتو وورەتان بەرز
بکاتەوە، 9لەگەڵ ئۆنسیمۆس برای
خۆشەویستو سەرڕاست، خەڵکی
لای خۆتانە، هەردووکیان هەواڵی
هەموو شتێکتان دەدەنێ کە لێرە
ڕوویداوە.
10ئەرستەرخۆس هاوڕێی
بەندیخانەم سلاَوتان لێدەکات،
لەگەڵ مەرقۆسی ئامۆزای بەرنابا،
ئەوەی ڕامسپاردن بەگەرمی
پێشوازی لێبکەن کاتێ هات بۆ
لاتان، 11هەروەها یەسوع کە
بەیستۆس ناودەبرێ. تەنها ئەمانە
جوولەکەن لەنێوان ئەو یارمەتیدەرە
ئیشکەرانەم بۆ پادشاهێتی خودا،
ئەوان بوونە هۆی دڵخۆشییەکی زۆر
بۆم. 12ئەپەفراسی بەندەی عیسای
مەسیح، خەڵکی لای خۆتانە
سلاَوتان لێدەکات، هەموو کاتێ
لای خودا لەپێناوتان تێدەکۆشێ
لەنوێژ تاباوەڕتان چەسپاو بێتو

پێگەیشتوو بن‌و هەموو کاتێ پڕ بن
لەهەموو خواستی خودا. [13]من
شایەتی بۆ دەدەم ئەو زۆر ماندوو
دەبێت لەو کارانەی دەیکات
لەپێناوی ئێوەو ئەوانەی لەلاودکیەو
هیراپۆلیسن. [14]هەروەها لۆقای
پزیشکی خۆشەویست‌و دیماس
سڵاوتان لێ دەکەن. [15]سڵاو
لەخوشک‌و برایان بکەن لەلاودکیەو
لەخوشکە نەمفاس‌و ئەو کۆمەڵە
باوەڕدارەی کۆدەبنەوە لەماڵەکەی.
[16]دوای ئەوەی ئەم نامەیەتان بۆ
خوێنرایەوە، بینێرن بۆ کۆمەڵە
باوەڕدارانی لاودکیە تا ئەوانیش
بیخوێننەوە، ئینجا ئێوەش ئەو نامەیەی
لایانە لێیان وەرگرن‌و بیخوێننەوە.
[17]بە ئەرخیپۆس بڵێن: (ئەو
خزمەتەی خوداوەند داویەتی پێی با
بەتەواوی بیهێنیتەدی.)
[18]من پۆڵسم، سڵاوی منتان
لێبێت، بەخەتی خۆم بۆتان
دەنووسم. یادی کۆت‌و زنجیرەکانم
بکەن. با بەرەکەتی خوداتان لەگەڵ
بێت.

یەکەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی

تەسالۆنیکی پایتەختی وولایەتی مەکدۆنیای ڕۆمانی بوو، دوای ئەوەی پۆڵس فیلیپی بەجێهێشت کۆمەڵی باوەڕدارانی لەتەسالۆنیکی دامەزراند. لەوێ هەندێ جوولەکە هەبوون دانیشتوانی ئەو شارەیان هاندا دژی پۆڵسو هەموو باوەڕداران، بۆیە پۆڵس ناچاربوو بڕواتە بیریەو لەوێشەوە بۆ کۆرنسۆس. لەکۆرنسۆس دوای ئەوەی تیمۆساوس لەتەسالۆنیکی هاتەوەو هەواڵی ئەوێی بۆ هێنا، پۆڵس ئەم نامەیەی بۆ نووسین.

لەم نامەیەدا پۆڵس پیرۆزبایی لەباوەڕدارانی تەسالۆنیکی دەکاتو هانیان دەدات تاچەسپاوبن لەباوەڕیان، هەروەها ئەوەیان دێنێتەوە یاد کە چۆن بوون کاتێ ئەو لەنێوانیان بووە، ئینجا وەڵامی ئەو باوەڕدارانە دەداتەوە کە دڵەڕاوکێ دایگرتبوون سەبارەت بەو کەسانەی دەمرن پێش هاتنەوەی مەسیح: ئایا ژیانی هەتاهەتاییان دەست دەکەوێ لەگەڕانەوەی دووەمی مەسیح؟ گەڕانەوەی دووەم کەی دەبێ؟ پۆڵس وورەیان بەرزدەکاتەوەو داوایان لێدەکات بە هێمنی کاربکەنو بە بەروبوومبن، بە هیوای گەڕانەوەی مەسیح.

1

[1] لە پۆڵسو سیلوانسو تیمۆساوسەوە بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی شاری تەسالۆنیکی، با بەرەکەتو ئاشتی خودای باوكو عیسای مەسیحی خوداوەندتان لەگەڵ بێ.

سوپاس بۆ باوەڕداران

[2] ئێمە هەموو کاتێ سوپاسی خودا دەکەین لەپێناوی هەمووتانو هەردەم یادتان دەکەین لەنوێژەکانمان، [3] هەمیشە لەبەردەم خودای باوك یادی کرداری باوەڕو ماندوبوونی خۆشەویستیو ئارام گرتنی هیواتان لەعیسای مەسیحی خوداوەند دەکەین.

[4] ئەی برایانی خۆشەویستی خودا، ئێمە دەزانین خودا ئێوەی هەڵبژاردووە. [5] کاتێ ئێمە مزگێنی عیسای مەسیحمان بۆتان هێنا، ئەوە تەنها ووشە نەبوو، بەڵکو توانای خوداو پڕبوون بوو لەڕۆحی پیرۆزو

لەدڵنیایی تەواو بە خودا. خۆتان
دەزانن، چۆن لەناوتان لەبەر
بەرژەوەندی ئێوە چ جۆرە کەسێك
بووین، 6ئێوە شوێنی ڕێگای
خوداوەندو ئێمە کەوتن، چونکە ئێوە
لەتەنگانەیەکی زۆردا ووشەی
خوداتان بەخۆشیەوە لەڕۆحی پیرۆز
وەرگرت. 7بە شێوەیەك ئێوە بوون
بە نموونە بۆ هەموو باوەڕدارانی
ناوچەی مەکدۆنیاو ئەخائیە. 8تەنها
دەنگوباسی بڵاوکردنەوەی ووشەی
خوداوەندتان لەناوچەی مەکدۆنیاو
ئەخائیە بڵاونەبووەتەوە، بەڵکو
دەنگوباسی باوەڕتان لەهەموو
شوێنێك بڵاوبووەتەوە، ئیتر پێویست
ناکات لەو بارەیە هیچ شتێك بڵێین.
9چونکە باوەڕداران خۆیان هەواڵی
ئەوەیان پێماندا، هاتنمان بۆ لاتان
یەکەمجار چ کارێکی کردە سەرتان،
بەوەی وازتان لەبتپەرستی هێناوەو
ڕووتانکردووەتە خودا، واتە
پەرستنی خودای ڕاستو زیندوو. 10
هەروەها چاوەڕێی هاتنەوەی ڕۆڵەی
خودا دەکەن لەئاسمان، ئەوەی خودا
هەڵیساندەوە لەنێو مردووان، واتە
عیسا ئەوەی ڕزگارمان دەکات لە
تووڕەیی داهاتووی خودا.

خزمەت کردنی پۆڵس

2
بۆیە ئەی برایان، خۆتان دەزانن
هاتنمان بۆ لاتان بێسوود نەبوو. 2
هەرچەندە ئازارمان چێژتو
بەسووکی هەڵسوکەوتیان لەگەڵمان
کرد لەشاری فیلیپی هەروەك
دەزانن، لەگەڵ ئەوەش خودا یارمەتی
داین بەچاونەترسی مزگێنیتان
پێبدەینو ڕووبەڕووی ئەوانە بینەوە
کە بەرهەڵستیمان دەکەن. 3ئەوەی
دەمانەوێ بەئێوەی بڵێین بەمەبەستی
خراپەو گلاویو خەڵەتاندن نییە، 4
بەڵکو هەروەك ئێمە ڕەزامەندی
خودامان بەدەست هێناوە بۆ ئەوەی
مزگێنیمان بدرێتە دەست، بەم شێوەیە
دەدوێین، ئەمەش نەك لەبەر
ڕەزامەندی خەڵکی، بەڵکو بۆ
ڕەزامەندی ئەو خودایەی دڵمان تاقی
دەکاتەوە. 5خودا شایەتە نە قسەی
پێهەڵدانتان بۆ دەکەینو نەبیانوو
دێنینەوە بۆ چاوچنۆکی، 6هەولێ
بەدەستهێنانی ستایشی خەڵکمان
نەداوە، نەلەلایەن ئێوە نەلەلایەن
خەڵکیتر، هەرچەندە مافی زۆرمان
بەسەرتان بوو، چونکە نێرراوی
مەسیحین، 7بەڵام کاتێ هاتین بۆ لاتان

بە خۆشەویستیو بەزەیی ڕەفتارمان
کرد لەگەڵتان وەك دایەنێك
منداڵەکانی بەخێو بکات. 8تەنانەت
ئێمە بە شێوەیەك ئێوەمان
خۆشویست، ئامادەبووین نەك تەنها
مزگێنی خوداتان پێشکەش بکەین،
بەڵکو ژیانی خۆشمان، چونکە ئێوە
بوون بە خۆشەویستمان. 9ئەی برایان
لەیادتانە، چۆن هەوڵمانداوەو
ماندووبووین، دەزانن کاتێ لەناوتان
مزگێنی خودامان دەدا لەهەمان کات
شەو و ڕۆژ کارمان دەکرد تا نەبین بە
بار بەسەر کەستان.

10ئێوە شایەتنو خوداش شایەتە،
چۆن ڕەفتارمان کردووە لەنێو ئێوەی
باوەڕدار، بەپاکیو ڕاستودروستیو
بێ کەموکوڕی، 11هەروەك دەزانن
ئێمە بۆ ئێوە وەك باوك وابووین بۆ
منداڵەکانی، وورەمان بەرز کردنەوەو
دڵنەواییمان کردنو داوامان
لێکردوون 12تا بە شێوەیەك بژین
جێی ڕەزامەندی خودا بێت، ئەوەی
بانگتان دەکات بۆ پادشاهێتیو
شکۆمەندی خۆی.

13شتێکی دیکەش هەیە بەردەوام
لەپێناوی سوپاسی خودا دەکەین،
چونکە کاتێ ووشەی خوداتان لەئێمە
بیست ئەوەی پێمان ڕاگەیاندن،
وەرتانگرت لێمان نەك وەك
ووشەیەك لەمرۆڤ بێت، بەڵکو چۆن
لەڕاستی ووشەی خودا بێتو کار
لەناو ئێوەی باوەڕدار دەکات. 14ئەی
برایان ئێوە وەك کۆمەڵەکانی
خوداتان لێهات لە ناوچەی
یەهودیە، واتە ئەوانەی لە عیسای
مەسیح بوون. ئێوەش بەدەستی
هاوڕەگەزەکانی خۆتان ئازاردران،
وەك ئەوان بەدەستی جوولەکەکان
ئازاردران، 15ئەوانەی عیسای
خوداوەندو پێغەمبەرانیان کوشتو
ئێمەیان چەوساندەوە، ئەوانە شتێك
ناکەن خودا ڕازی بکات، دوژمنی
هەموو خەڵکن، 16چونکە دەیانەوێ
بە هەموو شێوەیەك ڕێگا لەئێمەش
بگرن بۆ گەلانی تر بدوێین تا
ڕزگاریان نەبێ، ئەوانە پێوانەی
گوناهیان پڕ بووە، بەمەش لەکۆتاییدا
تووڕەیی خودا بەتەواوی هاتە
خوارەوە بەسەریان.

17کاتێ لەئێوە جیابووینەوە،
دوای ئەوە بەماوەیەکی کورت بیرمان
دەکردن، حەزمان دەکرد جارێکی
تر ڕووبەڕوو بتانبینینەوە ئەوی
خۆشەویستانمان، ئێوە لەبەر چاومان

دووربوون، بەڵام لەدڵمان بوون. [18]
لەبەر ئەوە ویستمان دیدەنیتان
بکەینەوە، بەتایبەتی خۆم کە پۆڵسم
چەند جارێك ویستم بۆ لاتان بێم،
بەڵام شەیتان ڕێگای لێ‌دەگرتین. [19]
جا چییە هیواو خۆشیو تاجی
شانازیمان لەبەردەم عیسای
خوداوەندمان لەکاتی گەڕانەوەی؟
ئایا ئێوە نین؟ [20]بەڵێ، چونکە ئێوە
شکۆمەندیو خۆشی ئێمەن.

ناردنی تیمۆساوس بۆ تەسالۆنیکی

3

کاتێ زانیمان لەدووریتان ناتوانین
دانبگرین بەخۆمان، ئیتر بە باشترمان
زانی بەتەنها خۆمان لەئەسینا
بمێنینەوە، [2]تیمۆساوسی برامان نارد بۆ
لاتان ئەوەی لەگەڵ خودا کار
دەکات لەبلاوکردنەوەی مزگێنی
مەسیح، تا وورەتان بەرز بکاتەوەو
باوەڕتان بچەسپێنێ، [3]تا باوەڕتان
لاواز نەبێ لەکاتی ناخۆشی. ئێوە
دەزانن ئەم ناخۆشییە بەشی ئێمەیە، [4]
چونکە کاتێ لاتان بووین، لەپێشا
پێمان ووتن تووشی ناخۆشی دەبین،
ئەمەش بەڕاستی ڕوویدا هەروەك
دەزانن، [5]لەبەرئەوە کاتێ نەمتوانی
زیاتر دانبگرم بەخۆم، تیمۆساوم
نارد تا هەواڵی باوەڕتانم بۆ بهێنێ،
نەوەك تاقیکەرەوە ﴿شەیتان﴾ هاتبێ‌و
تاقیکردبنەوە ئەوسا هەوڵمان بەفیڕۆ
بڕوات.

[6]ئێستا تیمۆساوس لای ئێوە
گەڕایەوە بۆ لامان، مزگێنی باوەڕو
خۆشەویستی ئێوەی داپێمان،
هەروەها پێی‌ووتین ئێوە هەموو کات
یادمان دەکەن‌و ئارەزووی بینینمان
دەکەن، هەروەك ئێمە ئارەزووی
بینینی ئێوە دەکەین. [7]ئەی برایان
باوەڕتان بەو شێوەیە وورەی ئێمەی
بەرزکردەوە، لەکاتی تەنگانەو
ناخۆشیمان. [8]ئێستا ئێمە دەژین،
چونکە باوەڕتان بە خوداوەند
چەسپاوە. [9]چۆن بتوانین سوپاسی
خودا بکەین، چونکە بەهۆی ئێوەوە
ئەوەندە دڵخۆش بووین لەبەردەم
خودامان؟ [10]ئێمە شەو و ڕۆژ
لەخودا دەپاڕێینەوە تا بتانبینین‌و
یارمەتیتان بدەین بۆ پڕکردنەوەی
کەم‌وکوڕی باوەڕتان.

[11]داواکارین لەخودای باوکمان‌و
عیسای مەسیحی خوداوەندمان
ڕێگای هاتنمان بۆ لاتان ئاسان
بکات، [12]هەروەها داواکارین

خوداوەند خۆشەویستیتان زیادو تێرو پڕ بکات لەناو یەکو لەگەڵ هەموو خەڵکی بە قەدەر خۆشەویستی ئێمە بۆتان. [13]تاوەکو دڵتان بەهێز بێتو بێ کەموکوڕی بێت لەپاکوپیرۆزیدا، لەلای خودای باوکمان ڕۆژی گەڕانەوەی عیسای خوداوەند لەگەڵ هەموو خوشکو برا پیرۆزەکانی.

ژیانێك بۆ ڕازیکردنی خودا

4

ئەی برایانی خۆشەویست، ئێوە لە ئێمەوە فێربوون چۆن هەڵسوکەوت بکەن لەژیان بۆ ڕازیکردنی خودا، وە ئەمەشتان کردووە، ئێستا داواتان لێدەکەینو ئاگادارتان دەکەینەوە بەناوی عیسای خوداوەندەوە زیاتر هەوڵی پێشکەوتنتان بدەن لەم بارەیەوە. [2]چونکە ئێوە دەزانن ئەو ڕاسپاردانەی دامان پێتان بەهۆی عیسای خوداوەندەوەیە. [3]چونکە خواستی خودا ئەوەیە دەیەوێ ئێوە پاکوپیرۆزبن، لەداوێن پیسی خۆتان دووربخەنەوە، [4]هەریەکەتان بزانێ چۆن بەپاکیو ڕەوشت بەرزیەوە ئافرەتێك بۆ خۆی هەڵبژێرێ، [5]نەك بەئارەزووی هەوەسبازی وەك ئەو میللەتانەی خودا ناناسن، [6]با کەستان دەستدرێژ نەکات بۆ سەر براکەی یاخود خراپە بەرامبەری بکات لەم بارەیەوە، خوداوەندە تۆڵەدەسێنێ لەهەموو ئەوانەی ئەم خراپانە دەکەن هەروەك لەپێشا پێمان ووتونو ئاگادارمان کردوونەتەوە. [7]چونکە خودا بانگی‌کردووین بۆ ژیانی پاکو پیرۆز، نەك بۆ گلاوی. [8]کەواتە ئەوەی ئەم فێرکردنە ڕەتبکاتەوە، ئەوا مرۆڤ ڕەتناکاتەوە، بەڵکو خودا ڕەتدەکاتەوە، ئەوەی ڕۆحی پیرۆزی خۆی بەخشی پێتان.

[9]دەربارەی خۆشەویستی خوشکو برایانە، پێویست ناکات بۆتان بنووسم، چونکە خۆتان لەخوداوە فێربوون یەکتریتان خۆش‌بوێ. [10]ئەمەشتان کردووە لەگەڵ هەموو خوشکو برایانی مەکدۆنیا، بەڵام ئەی برایان داواتان لێدەکەین لەم بارەیەوە زیاتر هەوڵ بدەن، [11]ئاگاداربن بەئاسوودەییو بێ ئاژاوە بژین، بایەخبدەن بەکاروباری تایبەتی خۆتان، نانی خۆتان بەدەستی خۆتان پەیدا بکەن هەروەك ڕامانسپاردوون، [12]تا ناوبانگتان باش بێت لای ئەوانەی باوەڕدارنین،

پێویستیتان بەکەس نابێت.

هاتنەوەی عیسای خوداوەند

[13]بەلاَم ئەی برایان نامانەوێ
نەزان بن سەبارەت چارەنووسی
خەوتووان، هەتا غەمبار نەبن وەك
ئەوانەی هیوایان نییە. [14]گەر ئێمە
باوەڕمان بەوەکرد کە عیسا مردوو
ئینجا زیندووبووەوە، ئەوا باوەڕ
دەکەین کە خودا خەوتووانی
باوەڕدار بەعیسا بۆ لای خۆی
دەبات. [15]ئەوەی خوداوەند
ووتویەتی پێتانی دەڵێین ئەوەش
ئەمەیە: ئێمەی هێشتا زیندوو هەتا
کاتی گەڕانەوەی خوداوەند، پێش
خەوتوان ناکەوین، [16]چونکە
خوداوەند خۆی دێتە خوارەوە لە
ئاسمان، کاتێ فەرمانی کۆکردنەوە
دەدرێتو سەرۆکی فریشتەکان
بانگەواز دەکاتو کەڕەنایی خودا
فووی پێدەکرێ، یەکەم جار
ئەوانەی لە مەسیح مردوون
هەڵدەستنەوە. [17]ئینجا ئێمە، ئەوانەی
هێشتا زیندووین هەمووومان بەرەو
ڕووی خوداوەند دەڕفێنرێن
لەهەوردا تا لەئاسمان بەخوداوەند
بگەین، ئیتر بەردەوام لەگەڵ
خوداوەند دەمێنینەوە. [18]جا بەم
ووشانە وورەی یەکتری
بەرزبکەنەوە.

5

برایان، سەبارەت بەکاتو بەروار
پێویست ناکات بۆتان بنووسین، [2]
چونکە ئێوە خۆتان باش دەزانن،
ڕۆژی گەڕانەوەی خوداوەند وەك
هاتنی دزێکە لەشەو. [3]کاتێ خەڵکی
دەڵێن: (ئەوا ئاشتیو ئاسایشە!)
لەناوچوون وەك ژانی ژنی سكپڕ
لەناکاو خۆی دەدات بەسەریان، ئەو
کاتەش هەرگیز ناتوانن هەڵبێن.
[4]بەلاَم ئەی برایان، ئێوە لە
تاریکیدا نین هەتا ئەو ڕۆژە لەپڕا وەك
دزێك بێتە سەرتان. [5]ئێوە هەمووتان
ڕۆڵەی ڕووناکیو ڕۆژن، ئێمە
سەربە شەو و تاریکی نین. [6]کەواتە
نابێ بخەوین وەك خەڵکی کە، بەڵکو
با ئێشکبگرینو بەخەبەربین. [7]چونکە

❖ سپەر: بڕوانە ئەفەسۆس 6:14

لـەشـەو دەخـەون ئەوانـەی خەویان
دێـتو سـەرخۆش دەبـن ئەوانـەی
لەشەو مەی دەخۆنەوە. 8بەڵام ئێمەی
ڕۆڵـەی ڕۆژ بابەخەبەر بین، سپەری*
بـاوەڕو خۆشەویسـتی لەبەرکـەین،
کـڵاوی ئاسـنینی هـیوای ڕزگـاری
لەسـەر بکەین. 9چونکە خودا ئێمەی
دەسـت نیشان نەکردووە تا تووڕەیی
خـۆی بهێنێـتە خـوارەوە بەسـەرمان،
بـەڵکو دەیـەوێ ڕزگـاری بەدەست
بهێـنین بـەهۆی عیسـای مەسـیحی
خوداوەندمـان، 10ئـەوەی لەپێـناوی
ئـێمەدا مـرد، تـا گـەر بەخەبـەر بین
یـاخود خـەوتوو لـەگەڵ ئەو بژین. 11
لەبەرئـەوە وورەی یـەکتری بـەرز
بکەنـەوەو یەکتری بنیادبنێن، هەروەك
تا ئێستا کردوتانە.

12ئەی برایان داواتان لـێ‌دەکەین،
ڕێـزی ئەوانـە بگـرن کـە لەنێوانـتان
مـاندوو دەبـن، سەرپەرشتیتان دەکەن
لەخوداوەندو سەرزنشتتان دەکەن، 13
جـا لـەبەر ئەو کارانەیان بەوپەڕی ڕێزو
خۆشەویسـتییەوە هەڵسـوکەوتیان
لەگـەڵ بکەن. بەئاشتی لەگەڵ یەکتری
بژیـن. 14بـێجگە لەوانـە ئـەی برایان
داواتـان لـێ‌دەکـەین: سەرزەنشـتی
تەمـبەڵەکان بکـەن، وورەی
ترسـنۆکەکان بەرزبکەنـەوە. یارمـەتی
لاوازەکـان بـدەن، ئـارامبگرن لەگەڵ
هەموو کەسێك، 15ئاگاداربن پاداشتی
خـراپە بـەخـراپە مەدەنـەوە، بـەڵکو
هەمیشـە چاکە بکەن لەگەڵ یەکتریو
لەگەڵ هەموو خەڵك.

16هەمیشە دڵشادبن، 17بەردەوام
نوێژبکـەن، 18بـۆ هـەموو شتێك دەم
بەسوپاس‌بن، چونکە ئەمانەیە خواستی
خـودا سـەبارەت بـە ئـێوە لەعیسای
مەسیح.

19ڕۆح مەکوژێنـەوە، 20
بەسـووکی سەیری پێشبینی مەکەن،
21بەڵکو هەموو شتێك تاقی‌بکەنەوەو
چـی باشـە دەسـتی پـێوە بگـرن، 22
لەهـەموو جـۆرە خـراپەیەك
دوورکەونەوە.

سڵاوی کۆتـایی

23خودای ئاشتی خۆی هەمووتان
بەتـەواوی پـیرۆز بکـاتو ڕۆحو
دەروونو لەشـتان بـپارێزێ، هەتا بێ
کـەموکـوڕی بن لەکاتی گەڕانەوەی
عیسـای مەسـیحی خوداوەندمان. 24
ئـەو خودایـەی بانگـتان دەکـات
ڕاستگۆیە بەڵێنی خۆی دەباتەسەر.

25ئـەی بـرایان نوێژمان بۆ بکەن.

[26]بـەماچـی پـیرۆز سـڵاو لەهـەموو
خوشـك‌و بـرایان بکـەن. [27]بـەناوی
خوداوەنـدەوە داواتان لـێدەکەم ئەم
نامەیە بۆ هەموو برایان بخوێننەوە.
[28]بەرەکـەتی عیسـای مەسـیحی
خوداوەندمان لەگەڵتان بێت.

دووهەم نامەی پۆڵس بۆ باوەڕدارانی تەسالۆنیکی

پۆڵس ئەم نامەیەی نووسی کاتێ زانی باوەڕداران دڵەڕاوکێ دایگرتوون سەبارەت بەڕۆژی هاتنەوەی عیسای مەسیحو هەندێکیان وایتێگەیشتوون کە عیسا هاتۆتەوە.

لێرەدا پۆڵس ئەو بیروڕایە ڕاست دەکاتەوە کاتێ دەڵێ ڕۆژی گەڕانەوەی عیسای مەسیح نایەت تاکو خراپەکاریو گەندەڵی نەگاتە ئەوپەڕی، لەو کاتەشدا دژە مەسیح دەردەکەوێ.

هەروەها پۆڵس گرنگی چەسپانی باوەڕداران لەباوەڕ دووپات دەکاتەوە گەر تووشی ناخۆشیو ئازاریش هاتبن، داوایان لێدەکات چاو لەئەو و یاوەرەکەی بکەن، چۆن کار دەکەن بۆ پەیداکردنی نانی خۆیان، هەروەها بەردەوامبن لەکرداری چاك.

1

لە پۆڵسو سیلوانسو تیمۆساوسەوە
بۆ کۆمەڵەی باوەڕدارانی تەسالۆنیکی
لەخودای باوكو عیسای مەسیحی
خوداوەندمان. 2با بەرەکەتو ئاشتی
خودای باوكو عیسای مەسیحی
خوداوەند لەگەڵتان بێ.

سوپاسو نوێژکردن

3ئەی برایان پێویستە هەموو کاتێ
لەپێناوی ئێوەدا سوپاسی خودا
بکەین، هەروەك پێویستە، چونکە
باوەڕتان زۆر لەپەرەسەندندایە،
هەروەها خۆشەویستیتان لەگەڵ
4 یەکتری لەزیاد بوون دایە،
تەنانەت ئێمە خۆشمان، لە
کۆمەڵەکانی خودا شانازی
دەکەین بەباوەڕو بەخۆراگرتنتان
بەرامبەر بەو چەوسانەوەو
ناخۆشیانەی بەرگەی دەگرن.
5ئەمە نیشانەیە بۆ حوکمی
دادپەروەرانەی خودا، کە ئێوە
شیاوی پادشاهێتی ئەون. ئەوەی
لەپێناویدا تووشی ئازاردان بوون. 6
لای خودا شتێکی دادپەروەرانەیە،
ئازاری ئەوانە بدات کە ئازارتان
دەدەن، 7لەگەڵ ئێمە حەسانەوە
بەئێوەش ببەخشی کە ئێستا

لەناخۆشیدان، کاتێ عیسای
خوداوەند لەئاسمان ئاشکرا دەکرێ
لەگەڵ فریشتە بەتواناکانی لەئاگرێکی
گڕدار، 8 سزای تۆڵە دەدات بەسەر
هەموو ئەوانەی خودا ناناسن‌و
گوێڕایەڵی مزگێنی عیسای خوداوەند
نابن، 9 سزای ئەوانە لەناوچوونی
هەتاهەتاییە، دەرکردنیانە لەبەر ڕووی
خوداوەندو بێبەش بوونە لەشکۆو
توانای ئەو. 10 کاتێ عیسا
دەگەڕێتەوە، لەو ڕۆژەدا ستایشی
دەکرێ لەلایەن خوشك‌و برا
پیرۆزەکانی، دەبێتە مایەی
سەرسوڕمان لەلای ئەوانەی باوەڕیان
هێناوە، چونکە شایەتیمان لای ئێوە
باوەڕپێکراو دەبێت.

11 بۆیە هەموو کاتێك نوێژتان
بۆ دەکەین‌و داوا لەخودا
دەکەین تا شایستە بن بۆ
بانگەوازەکەی‌و چی ئارەزووی
چاك‌و کردارێکتان هەیە کە
لەباوەڕ سەرچاوە دەگرێ
بەتواناوە جێبەجێی بکات. 12 تا
ناوی عیسای خوداوەند لەناوتان
شکۆدار بێت‌و ئێوەش شکۆداربن
لەئەو بەگوێرەی بەرەکەتی
خودامان‌و عیسای مەسیحی
خوداوەند.

ڕۆڵەی یاخیبوو*

2

لەبارەی هاتنەوەی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان‌و بوونمان بەیەك لەگەڵ
ئەو، شتێك هەیە برایانی خۆشەویست
داواتان لێ دەکەین، 2 خێرا بیرتان
مەگۆڕن‌و مەترسن بەهۆی ڕۆحێك
یان بیستنی قسەیەك یان پەیامێك
خرابێتە پاڵ ئێمە، وا دەریخات گوایە
ڕۆژی خوداوەند هاتووە. 3 بەهیچ
شێوەیەك ڕێگا مەدەن بەکەس
هەڵتانخەڵەتێنێ، چونکە پێش ئەوەی
ئەو ڕۆژە بێت، دەبێ لەپێشا گومڕایی
بڵاوبێتەوەو ڕۆڵەی یاخیبوون*
دەربکەوێ کە چارەنووسی
لەناوچوونە. 4 ئەوەی بەرهەڵستی
دەکات‌و خۆی بەرزدەکاتەوە
بەسەر ئەوەی هەموو خەڵکی پێی
دەڵێن خودا یاخود پەرستن‌و

---

*ڕۆڵەی یاخیبوون: سەرۆکی هێزەکانی خراپەیە لە کۆتایی زەمانە.

گوێڕایەڵی خودا. تەنانەت لە
پەرستگای خودا دادەنیشێت‌و هەوڵ
دەدات بیسەلمێنێ کەوا ئەو خودایە.
5 لەیادتان نییە من ئەو شتانەم پێ
وتن کاتێ لاتان بووم؟ 6 ئێوە
دەزانن چی ناهێڵێ ئەو ڕۆڵە
یاخیبووە ئێستا دەربکەوێ، هەتا
لەو کاتەی بۆی دیاریکراوە
دەربکەوێ. 7 نهێنی ئەو یاخیبوونە
ئێستا لەکاردایە، تەنها ئەوەندەی
بەسە ئەو بەربەستە لاچێت، 8 ئەوسا
ڕۆڵەی یاخیبوون بە ئاشکرا
دەردەکەوێ، ئیتر خوداوەند
بەهەناسەیەکی دەمی خۆی
لەناوی دەبات‌و بە
دەرکەوتنی شکۆی هاتنەوەی کۆتایی
پێ دەهێنێت. 9 دەرکەوتنی ئەو
یاخیبووە بەهۆی چالاکی شەیتان
دەبێت، هەموو هێزو نیشانەو کاری
سەرسوڕهێنەری درۆ و
دروستکراوی لەگەڵ دەبێت، 10
هەموو جۆرە فێڵێك بەکار دەهێنێت
تا لەناوچووان بخەڵەتێنێت، چونکە
ئەوان خوشەویستی ڕاستیان
ڕەتکردەوە، ئەوەی ڕزگاری ئەوانی
تیادایە. 11 لەبەرئەوە خودا چەواشەی
گەورەیان بۆ دەنێرێت، تا باوەڕ بە
درۆ بکەن، 12 بەمەش تاوانبار
دەکرێن ئەوانەی باوەڕ بەراستی
ناکەن، بەڵکو حەز لەخراپە دەکەن.
13 بەڵام ئێمە ئەی برایانی
خۆشەویستی خوداوەند، هەموو
کاتێ دەبێ سوپاسی خودا بکەین
لەپێناوتان، چونکە خودا لەسەرەتاوە
ئێوەی هەڵبژاردووە، تا ڕزگارتان
بکات بە پاك‌و پیرۆزکردنی ڕۆح‌و
باوەڕکردنی ڕاستی. 14 بۆ ئەمە خودا
بانگی کردوون بەهۆی مزگێنیمان،
تاکو بەشتان هەبێ لەشکۆمەندی
عیسای مەسیحی خوداوەندمان. 15
کەواتە ئەی برایان چەسپاوبن
لەباوەڕ، لەسەر ئەو فێرکردنانە بڕۆن
کە لەئێمە وەرتانگرتووە، گەر پێمان
وتبن یان بۆمان نووسی بن.
16 باعیسای مەسیحی
خوداوەندمان خۆی لەگەڵ خودای
باوکمان، ئەوەی خۆشیویستین‌و
دڵنەوایی‌و هیوای هەتاهەتایی بە
بەرەکەت پێ بەخشین، 17 وورەتان
بەرز بکاتەوەو بەهێزتان بکات
لەهەموو قسەو کردارێکی چاك.

داوای نوێژکردن

3

لەکۆتاییدا ئەی برایان، نویژمان بۆ بکەن، لێرەش ووشەی خوداوەند ڕێچکەی خۆی وەرگری‌و شکۆدار بێت وەك لای ئێوە. [2]هەروەها بمانپارێزێت لەمرۆڤی بەدو خراپ، چونکە باوەڕهێنان بەشی هەموو کەس نییە. [3]بەڵام خوداوەند پشتی پێ دەبەستری، بەهێزتان دەکات‌و دەتانپارێزێ لەخراپە. [4]بەهۆی خوداوەند باوەڕمان پێتان هەیە ئەوەی ڕامانسپاردوون کارتان پێکردووەو کاری پێدەکەن. [5]با خوداوەند خۆشەویستی خوداو ئارامگرتنی مەسیحتان بخاتە دڵ.

ئاگاداری بۆ تەمبەڵەکان

[6]ئەی برایان بەناوی عیسای مەسیحی خوداوەندمان فەرمانتان پێ دەدەین، دووربکەونەوە لەو خوشك‌و برایانەی بەتەمبەڵی دەژین، بەپێچەوانەی ئەو فێرکردنانەی لەئێمە وەریانگرتووە. [7]ئێوە باش دەزانن چۆن دەبێ ئێمە بکەن بەنموونە بۆ خۆتان، چونکە ئێمە تەمبەڵ نەبووین کاتێ لەناوتان بووین، [8]هیچ نانێکمان بەخۆڕایی لای کەس نەخواردووە، بەڵکو شەو و ڕۆژ ڕەنجمانداوەو ماندووبووین تا نەبین بەقورسایی بەسەر کەستان. [9]ئەمەش ئەوە ناگەیەنێ مافی ئەوەمان نییە، بەڵکو بۆ ئەوەی خۆمان بکەین بەنموونە بۆتان تا لەسەر ڕێگای ئێمە بڕۆن. [10]کاتێ لەناوتان بووین ئەم ڕاسپاردەیەمان پێتانداوە: (ئەوەی کار نەکات ناخوات.)

[11]چونکە بیستوومانە هەندێك لەناوتان بەتەمبەڵی دەژین‌و هیچ کارێك ناکەن، دەست لەکاروباری خەڵکی وەردەدەن. [12]ئەوانە بەناوی عیسای مەسیحی خوداوەند فەرمانیان پێ دەدەین‌و ئاگاداریان دەکەینەوە، بەبێدەنگی کار بکەن‌و نانی خۆیان پەیدا بکەن. [13]جا ئەی برایان ماندوو مەبن لەکاری چاکە.

[14]گەر یەکێك لەناوتان گوێڕایەڵ نەبوو بۆ ئەو ووشانەی لەم نامەیە دایە، ئاگاداری بن‌و پەیوەندی لەگەڵ مەبەستن تا شەرمەزار بێت. [15]بەڵام وەك دوژمن سەیری مەکەن، بەڵکو ڕێی نیشانبدەن‌و ئاگاداری بکەنەوە وەك برایەك.

سڵاوی کۆتایی

[16]ئێستا داوا لەخوداوەندی ئاشتی دەکەم لەهەموو کاتو بارودۆخێك ئاشتی خۆی ببەخشێ پێتان. خوداوەند لەگەڵ هەمووتان بێت.

[17]من پۆڵسم ئەم سڵاوانە بەخەتی خۆم دەنووسم، ئەمەش نیشانەیەکی دیارە، لەهەموو نامەیەکی من دەریدەخات نووسینی منە. [18]بەرەکەتی عیسای مەسیحی خوداوەندمان لەگەڵ هەمووتان بێت.

یەکەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس

تیمۆساوس لە لەسترە لەدایك‌بووە کە کەوتۆتە وولاّتی لیقۆنەی ئاسیای بچووك، لەدایکێکی جولەکەو باوکێکی یۆنانی. کاتێ پۆڵس گەڕایەوە لەسترە تیمۆساوسی کردە هاوڕێ‌و یارمەتیدەری خۆی، کە بینی باوەڕدارەکانی ئەوێ بەچاکە باسی دەکەن.

نامەی یەکەمی پۆڵس بۆ تیمۆساوس پێش هەموو شتێك ئاگادارکردنەوەیە لەبڵاوبوونەوەی فێرکردنی چەواشە لەنێوان باوەڕداران. هەروەها ئەم نامەیە هەندێ ڕاسپاردەی جیاجیای پۆڵسی تیادایە بۆ تیمۆساوس دەربارەی بەباشی بەڕێوەبردنی کۆمەڵی باوەڕدارانی ئەفەسۆس‌و ئەو مەرجانەی پێویستە لەچاودێران‌و خزمەتکاران بێ. هەروەها ئەو ئەرکانەی دەکەوێتە ئەستۆی تیمۆساوس سەبارەت بەباوەڕداران.

1

لەپۆڵسەوە نێراوی عیسای مەسیح
بەفەرمانی خودای ڕزگارکەرمانو
عیسای مەسیح کە هیوامانە، 2بۆ
تیمۆساوس ڕۆڵەی ڕاستەقینەم
لەباوەڕ. با بەرەکەتو بەزەیی‌و
ئاشتی خودای باوکو عیسای
مەسیحی خوداوەند لەگەڵت بێت.

مەترسی فێرکردنی خراپ

3کاتێ بۆ ناوچەی مەکدۆنیا
چووم، داوام لێ‌کردی لەشاری
ئەفەسۆس بمێنیتەوە، تا لەوێ ئەوانە
ڕاسپێری کە خەڵکی فێری
فێرکردنێك دەکەن لەگەڵ فێرکردنی
ئێمە ناگونجێت‌و 4گوێ‌نەدەن بەشتی
ئەفسانەو باسی ڕەچەڵەك کە کۆتایی
نییە، چونکە ئەو شتانە دەبێتە هۆی
دەمەقاڵێ‌و ناکۆکی، نایەڵێ خواستی
خودا پێش‌بکەوێت ئەوەی لەباوەڕە.
5مەبەستی ئەم ڕاسپاردەیە
خۆشەویستییە لەدڵێکی پاکو
ویژدانێکی چاکو باوەڕێکی بێ
دووڕوویی هەڵقوولاّ بێ. 6هەندێ
کەس ڕوویان وەرگێڕاوە لەم شتانە،
لایان باشترە ڕووبکەنە قسەی هیچو
پووچ، 7ئەوانە دەیانەوێ ببن بە
مامۆستای شەریعەت، هەرچەندە
ئەوەی دەیلێن‌و بڕیاری بۆ دەدەن
تێی‌ناگەن.

[8]ئێمە دەزانین شەریعەت خۆی
شتێکی چاکە، گەر یەکێك بەڕاستی
وەك شەریعەت بەکاری بهێنێت‌و [9]
بزانێ شەریعەت بۆ مرۆڤی
ڕاست‌ودروست دانەنراوە، بەڵکو بۆ
بەدکاران‌و یاخی‌بووان،
خودانەناسان‌و گوناهباران، پیس‌و
گلاۆەکان، دایك‌وباوك کوژان،
خوێن ڕێژەکان، [10]بۆ داوێن‌پیسان‌و
هەتیوبازان، ڕفێنەری خەڵکی،
درۆزن‌و سوێندخۆرانی بەدرۆ،
ئەوانەی دژی فێرکردنی ڕاستن، [11]
ئەوەی لەگەڵ مزگێنی شکۆداری
خودای پیرۆز ڕێك دەکەوێ، ئەوەی
خودا بە متمانە پێی بەخشیووم.

سوپاسکردن بۆ بەزەیی خودا

[12]سوپاسی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان دەکەم کە هێزی پێم
بەخشیووەو کردوومی بەجێگەی
بڕوای خۆی، دەست‌نیشانی‌کردم بۆ
خزمەت‌کردنی. [13]هەرچەندە جاران
کفرم بەرامبەر کردووەو
چەوساندومەوەو جنێوم پێ‌داوە. بەڵام
بەزەیی پێم‌هاتەوە، چونکە بە نەزانی‌و
بێ باوەڕی ئەو کارانەم کردبوو، [14]
لەگەڵ ئەوەش خوداوەند بەرەکەتی
خۆی بەسەرمدا ڕژاند لەگەڵ باوەڕو
خۆشەویستی ئەوەی لەعیسای
مەسیح‌دایە.
[15]بێ‌گومان ئەم قسەیە ڕاستەو
شایانی قبووڵ‌کردنە: (عیسای مەسیح
هاتووە بۆ جیهان بۆ ڕزگارکردنی
گوناهباران)، کە من یەکەمیانم. [16]
هەر لەبەرئەوە بوو خودا بەزەیی
پێمداهاتەوە، تا یەکەمجار لەمن
دەرکەوێ عیسای مەسیح چەند
ئارامی‌گرتوو، هەروەها من بکات بە
نموونەیەك بۆ ئەوانەی باوەڕی
پێ‌دەهێنن بۆ بەدەست‌هێنانی ژیانی
هەتاهەتایی. [17]بۆ پادشای زەمانەکان،
نەفەوتاو و نەبینراوە، خودای تاك‌و
تەنیا، ڕێزدارو شکۆدار بێت تاهەتایە!
ئامین.
[18]کوڕم تیمۆساوس، ئەم
ڕاسپاردانەت پێ‌دەسپێرم، بەپێی ئەو
پێشبینیانەی لەزووەوە دەربارەی تۆ
ووتراوە، تاوەکو بەهۆی بەدواچوونی
ئەوانەوە بتوانی باش تێبکۆشی لە
جەنگی ڕۆحیدا، [19]ئەمەش بە باوەڕی
بەهێزو ویژدانی چاك دەبێت کە
هەندێکیان ڕەتیان کردۆتەوە، بەمەش
کەشتی باوەڕیان تێك‌شکا. [20]لەوانە
هیمینایۆس‌و ئەسکەندەر، جا ئەوانم

دایە دەستی شەیتان، تا هۆشیان
بەخۆیان بێتەوەو کفر نەکەن.

نوێژکردن بە کۆمەڵ

2
لەپێش هەموو شتێك داوا دەکەم،
داخوازی بەکوڵتان بەرزبکەنەوە بۆ
لای خوداو نوێژی بۆ بکەنو لێی
بپارێنەوەو سوپاسی بکەن بۆ هەموو
خەڵکی، 2هەروەها بۆ پادشاو
دەسەڵاتدارەکان، تا بە هێمنیو ئاشتی
بژین بە خوداترسیو ڕێزەوە. 3ئەمەش
شتێکی چاكو پەسەندکراوە لای
خودای ڕزگارکەرمان، 4ئەوەی
دەیەوێ هەموو خەڵکی ڕزگاریان
بێتو بۆ ڕاستی ناسین بێن. 5چونکە
هەر یەك خودا هەیەو یەك
پەیوەندیڕێکخەر هەیە لەنێوان
خوداو مرۆڤدا، ئەویش عیسای
مەسیحی مرۆڤە. 6ئەوەی خۆی
بەختکرد وەك کەفارەت بۆ
هەموان، شایەتی ئەمەش لەکاتی
خۆی بوو، 7خودا منی کردووە بە
مزگێنیدەرو نێرراوی خۆی بۆ ئەمە.
من ڕاستیتان پێ دەڵێمو درۆ ناکەم،
فێرکەری باوەڕو ڕاستیم بۆ گەلان.
8دەمەوێ پیاوان لەهەموو
شوێنێك نوێژ بکەن، دەستی پاکیان
بەرزبکەنەوە بێ تووڕەییو ناکۆکی.
9ژنانیش با خۆیان بە جلێك
بڕازێننەوە ڕێزو ئابڕووی تیابێت، نەك
خۆیان برازێننەوە بە پرچی
ئەگریجەکراو و بەزێرو مرواریو
جلی گرانبەهاوە، 10بەڵکو بە
کرداری چاك شایانی ژنێکی
لەخواترس بێت.
11ژن دەبێت بە بێدەنگیو
ملکەچی فێر بێت. 12من ڕێگا نادەم
بەژن خەڵکی فێربکاتو زاڵ بێت
بەسەر پیاو، بەڵکو دەبێت بێدەنگ
بێت، 13چونکە خودا یەکەمجار
ئادەمی دروستکرد ئینجا حەوا، 14
هەروەها ئادەم نەبوو هەڵخەڵەتا،
بەڵکو ژن بوو هەڵخەڵەتاو کەوتە
گوناهەوە. 15بەڵام ژن بە منداڵبوون
ڕزگاری دەبێت گەر لەسەر
خۆشەویستیو باوەڕو پیرۆزیو ڕەفتار
جوانی بەردەوام بێت.

مەرجەکانی چاودێر

3
ئەم ووشەیە ڕاستە: کێ بیەوێ ببێ
بەچاودێر، ئەوە دەیەوێ کارێکی
چاك بکات. 2چاودێر دەبێ بێ

کەموکوڕی بێت، یەك ژنی هەبێت،
ژیرو ووریا بێت، بەئابڕوو و بەرێز
بێت، میوانداری نامۆ بکات، بتوانێ
خەڵکی فێر بکات، 3 سەرخۆش‌و
شەڕفرۆش نەبێت، بەڵکو زمانشیرین
بێت، حەزی لەناکۆکی نەبێت،
چاوی لە پارە نەبێت، 4 خێزانەکەی
بەباشی بەڕێوە ببات، منداڵی
ملکەچو بەرێز بن. 5 گەر یەکێك
نەتوانێ بەباشی خێزانەکەی بەڕێوە
ببات، ئیتر چۆن دەتوانێت بایەخ
بەکۆمەڵی خودا بدات؟ 6 چاودێر
دەبێ تازە نەبێت لەباوەڕ، تا تووشی
لووتبەرزی‌و ئەو سزایە نەبێت کە
بەسەر شەیتان دراوە، 7 دەبێت
ناوبانگی باش بێت لای ئەوانەی
لەدەرەوەن، تاوەکو قسەی
نەیەتەسەرو بکەوێتە داوی شەیتان.

مەرجەکانی خزمەتکار

8 هەروەها خزمەتکاران دەبێ
بەڕێز بن، دوو زمان نەبن، سەرخۆش
نەبن، هەوڵی بە دەستهێنانی
دەستکەوتی حەرام نەدەن، 9 دەبێ بە
ویژدانێکی پاك دەست بە نهێنی
باوەڕەوە بگرن، 10 یەکەمجار دەبێت
تاقیبکرێنەوە، کە دەرکەوت بێ
کەموکوڕین، ئینجا بۆیان هەیە
دەستبکەن بەکاری خۆیان وەك
خزمەتکار.
11 هەروەها ژنەکانیشیان دەبێ
بەڕێز بن، بوختانکەر نەبن، بەڵکو
ژیرو ووریابن، سەرڕاست‌و پاك بن
لەهەموو شتێك. 12 ئەو خزمەتکارانە
تەنها دەبێ یەك ژنیان هەبێ،
بەباشی ماڵ‌و منداڵیان بەڕێوەببەن، 13
چونکە ئەو خزمەتکارانەی بەڕێك‌و
پێکی بەکاری خۆیان هەڵدەستن،
ناوبانگی باش‌و متمانەیەکی مەزن
لەباوەڕیان بەعیسای مەسیح
بەدەست دەهێنن.

مەزنترین نهێنی

14 من هەموو ئەو شتانەم بۆ
نووسیوی، هەرچەندە هیوادارم
ماوەیەکی کەم خۆم بێم بۆ لات، 15
بەڵام گەر نەمتوانی بێم بۆ لات،
خۆت دەزانی چۆن ڕەفتار دەکەیت
لەماڵی خودا، واتە کۆمەڵی خودای
زیندوو، کە کۆڵەکەو بناغەی
ڕاستییە. 16 هیچ گومانی تیادا نییە،
ئێمە نهێنی خواترسی ڕادەگەیێنین:
(ئەو لەشێوەی لەش دەرکەوت،
ڕۆحی پیرۆز شایەتی

ڕاستییەکەیدا،
لەلایەن فریشتەکان بینرا،
لەنێو گەلان مزگێنی پێدرا،
لەجیهان باوەڕی پێکرا،
بەرزکرایەوە بۆ شکۆداری.)

فێرکەرانی دووڕوو و درۆزن

4

ڕۆحی پیرۆز بەڕوونو ئاشکرا پێمان
دەڵێ، لە کۆتایی زەمانە هەندێ
کەس لەباوەڕیان هەڵدەگەڕێنەوە،
شوێنی ڕۆحی چەواشەو
فێرکردەکانی شەیتان دەکەون، 2هی
ئەوانەی دووڕوو و درۆزنن،
ویژدانیان داخکراوەو مردووە، 3
ئەوانە ڕێگای ژنهێنانو شووکردن
لەخەڵکی دەگرن، هەروەها جۆرەها
خواردن کە خودا دروستی کردووە
تا بەسوپاسەوە لەگەڵ باوەڕدارانو
ئەوانەی ڕاستییان ناسیووە بخورێ،
ئەوانە قەدەغەی دەکەن. 4هەموو ئەو
شتانەی خودا دروستیکردووە
چاکە، هیچی خراپی تێدا نییە گەر
مرۆڤ بەسوپاسەوە وەریگرێت، 5
چونکە هەموو ئەو شتانە بەهۆی
وشەی خوداو نوێژەوە پیرۆز
دەبێت.

خزمەتکاری باشی مەسیح

6گەر تۆ ئەم شتانە وا بەبیری
خوشکو برایان بخەیتەوە، ئەوا دەبیت
بەخزمەتکارێکی باشی عیسای
مەسیح، لەسەر ووشەی باوەڕو
فێرکردنی ڕاست دەڕۆیت، ئەوەی تۆ
شوێنی کەوتووی. 7خۆت دووربخەوە
لەخوانەناسو ئەفسانەی هیچو پووچ،
خۆت ڕابهێنە لەسەر خواترسی. 8
وەرزشی لەش بۆ هەندێ شت باشە،
بەڵام خواترسی بۆ هەموو شتێك
باشە، چونکە بەڵێنی ژیانی ئێستاو
داهاتووی تێدایە.

9ئەم ووتەیە ڕاستەو شایانی قبوڵ
کردنی تەواوە. 10ئێمە بۆ ئەوە
ماندوو دەبینو تێدەکۆشین، چونکە
هیوامان بە خودای زیندووە، ئەوەی
ڕزگارکەری هەموو خەڵکە بەتایبەتی
باوەڕداران.

11بەم شتانە خەڵکی فێر بکەو
ڕایانسپێرە. 12ڕێگا بەکەس مەدە
گاڵتە بەگەنجێتیت بکات، بەڵکو ببە
بەنموونە بۆ باوەڕداران لەقسەو
هەڵسوکەوت، لەخۆشەویستیو
باوەڕو پاکیت. 13تا کاتی هاتنم
لەسەر خوێندنەوەی کتێبی پیرۆز
بەردەوامبە، هەروەها لەسەر

ووتاردانو فێركردنیان. 14ئەو
بەهرەیەی هەتە پشت گوێی مەخە،
ئەوەی بە وەحی وەرت گرتووە كاتێ
پیران دەستیان خستە سەرت.
15بایەخ بەم شتە بدە، هەموو
توانای خۆتی تیادا بەكار بهێنە تا
پێشكەوتنت دەربكەوێ لەهەموو
شتێك بۆ هەموو خەڵكی. 16باش
ئاگاداری خۆتو فێركردنت بە،
بەردەوامبە لەسەر ئەوە، چونكە گەر
ئەمەت كرد خۆتو گوێگرانیشت
ڕزگاریان دەبێت.

شێوەی هەڵسوكەوتی باوەڕداران

5
بەڕەقی هەڵسوكەوت لەگەڵ پیاوی
بەتەمەن مەكە، بەڵكو وەك باوكی
خۆت بەنەرمونیانی وورەیبەرز
بكەوە، لەگەڵ گەنجان وەك برای
خۆت، 2هەروەها لەگەڵ پیرێژنان
وەك دایكی خۆت، لەگەڵ كچان
وەك خوشكی خۆت بە پاكی.

دەربارەی بێوەژنان

3ڕێز لەو بێوەژنانە بگرە كە
بەڕاستی بێوەژنن. 4جا گەر بێوەژنێك
منداڵو وەچەی هەبێت، با فێربن
یەكەم ئەركی سەرشانیان ئەوەیە چاكە
بكەن لەگەڵ كەسوكاریانو پاداشتی
دایكو باوكیان بدەنەوە، چونكە ئەمە
پەسەندكراوە لای خودا. 5بێوەژنی
ڕاستەقینە ئەوەیە كەسی نییە بەخێوی
بكات، هەموو هیوایەكی خودایە،
شەو و ڕۆژ نوێژی بۆ دەكاتو
لێیدەپاڕێتەوە. 6بەڵام ئەو بێوەژنەی
خۆی داوەتە دەستی خۆشی ژیان،
ئەوە مردووە هەرچەندە زیندووش
بێت. 7جا ئەم شتانەیان پێ ڕاسپێرە
تادوایی بێ كەموكوڕی بن. 8كێ
نایەوێ بایەخ بەكەسوكاری بدات
بەتایبەتی بەئەندامانی خێزانەكەی،
ئەوە باوەڕی ڕەتكردووەتەوەو
خراپترە لە بێ باوەڕان.
9بێوەژن كاتێ لە لیستەی
بێوەژنان ناوی دەنووسرێت كە
بەلایەنی كەمەوە تەمەنی شەست ساڵ
بێتو یەك مێردی هەبوو بێت. 10
ناسراو بێت بەوەی كاری چاكەی
كردووە، منداڵەكانی بەباشی
بەخێوكردووە، میوانداری خەڵكی
كردووە، پێی خوشكو برا
پیرۆزەكانی شتووە، یارمەتی
لێقەوماوانی داوە، بە هەموو كارێكی
چاك هەستاوە.

11بێوەژنانی گەنج
ڕەتدەکرێنەوە لەم لیستەیە، چونکە
گەر ئارەزووەکانیان لەمەسیح
دووریان بخاتەوە، حەز دەکەن شوو
بکەنەوە. 12ئینجا تاوانبار دەکرێن،
چونکە بەڵێنی یەکەمیان شکاندووە.
13بێجگە لەمەش فێری بێئیشیو
ماڵەو ماڵکردن دەبن، هەروەها فێری
زۆر قسەکردنو خۆخستنە ناو
کاروباری خەڵك دەبن، باسی شتێك
دەکەن پەیوەندی بەوان نییە. 14
کەواتە با بێوەژنانی گەنج شوو
بکەنەوە، تا منداڵیان ببێت،
کاروباری ماڵێ خۆیان بەڕێوەببەن،
ڕێگا بەدوژمن نەدەن قسەیان پێبڵێن.
15ئەمەش بەڕاستی لەبەرئەوەی
هەندێکیان لەڕێ دەرچوونو دوای
شەیتان کەوتوون.
16گەر یەکێك لەکەسوکاری
باوەڕداران بێوەژن بوو، پێویستە
لەسەریان یارمەتیبدەن، تا نەبێت
بەبار بەسەر کۆمەڵی باوەڕداران بۆ
ئەوەی کۆمەڵە بتوانێ یارمەتی ئەوانە
بدات کە بەڕاستی بێوەژنن.

پیرانی کۆمەڵە

17ئەو پیرانەی بەباشی
بەڕێوەبەرایەتی دەکەن، شایانی
ڕێزێکی زۆرن، بە تایبەتی ئەوانەی
ماندوو دەبن لەووشەو فێرکردن. 18
چونکە کتێبی پیرۆز دەڵێ: {دەمی گا
لەکاتی ئالیك خواردن مەگرە}،
هەروەها دەڵێ: {کرێکار مافی کرێی
خۆی هەیە.} 19ڕازی مەبە بەشکاتێك
دژی پیران بکرێت، تەنها مەگەر دوو
یان سێ کەس شایەتی بۆ ئەوە بدەن.
20گەر دەرکەوت ئەو کەسە بەڕاستی
هەڵەی کردووە، لەبەردەم هەمووان
سەرزەنشتی بکە، تا ئەوانی دیکە
بترسن.
21داوات لێدەکەم لەبەردەم
خوداو عیسای مەسیحو فریشتە
هەڵبژێراوەکانی، لەسەر ئەم
ڕاسپاردانە بڕۆیت، بێ جیاوازیو
لایەنگیری، لەهەر شتێك کە
دەیکەیت.
22بەپەلە دەست مەخە سەر
کەس، بەشداری لەگوناهی خەڵکی
دیکە مەکە، خۆت بەپاکی ڕابگرە.
23لەمەولا تەنها ئاو مەخۆوە،
بەڵکو تۆزێ شەرابیش لەبەر گەدەو
ئەو نەخۆشیە زۆرانەی هەتە.
24هەندێ کەس پێش ڕۆژی
لێپرسینەوە گوناهەکانیان ئاشکرایە

بەرەو حوکمدان دەڕوات، هەندێکی
دیکە گوناهەکانیان دواتر
دەردەکەوێ. 25 بەهەمان شێوە
کرداری چاکیش ئاشکرا دەبێ،
تەنانەت ئەوانەی ئاشکراش نین
ناتوانرێ بەشاراوەیی بمێنێتەوە.

مەسەلەی کۆیلە

6

با هەموو ئەوانەی لەژێر نیری
کۆیلایەتین، ئەوپەڕی ڕێز
لەگەورەکانیان بگرن، تا قسەی
خراپ نەخرێتە پاڵ ناوی خوداو
فێرکردنەکەی. 2 ئەوانەی
گەورەکانیان باوەڕدارە نابێ
بەسووکی سەیریان بکەن، چونکە
بران لەباوەڕ، بەڵکو بەپێچەوانەوە
دەبێ بەملکەچی خزمەتیان بکەن،
چونکە ئەوانەی خزمەتیان دەکەن
باوەڕدارو خۆشەویستن. جا هەمووان
فێری ئەم شتانە بکەو ئاگاداریان
بکەوە.

خۆشەویستی پارە

3 گەر یەکێك فێرکردنیکی تری
فێرکرد کە نەگونجێت لەگەڵ
ووشەی ڕاستی عیسای مەسیحی
خوداوەندمانو لەگەڵ ئەو
فێرکردنەی لەسەر خوداترسی
وەستاوە. 4 ئەوە یەکێکە
لووتبەرزی کوێری کردووەو هیچ
شتێك تێناگات، حەز لەشەڕەقسەو
دەمدەمانێ دەکات کە دەبێتە هۆی
چاوپیسی، ململانێ، جنێو، بیری
خراپو 5 جۆرەها ناکۆکی، ئەمانەش
ئەو کەسانە دەیکەن کە بیریان
خراپ بووەو ڕاستییان
وونکردووە، خواترسی بەبازرگانی
دادەنێن.
6 ڕاستە خواترسی گەر
بەقەناعەتەوە بێت قازانجێکی
گەورەیە، 7 چونکە هیچمان نەهێناوە
بۆ جیهان، ئاشکرایە ناتوانین
هیچیشی لێببەینە دەرەوە. 8 جا
گەر خواردنو بەرگمان هەبوو با پێی
ڕازیبین. 9 بەڵام ئەوانەی حەز
دەکەن دەوڵەمەند بن، دەکەونە
تاقیکردنەوەو داو، هەروەها دەکەونە
زۆر ئارەزووی کوێرانەی زیانبەخش
کەوا دەکات مرۆڤ تێبکەوێتو
لەناوبچێ. 10 چونکە خۆشەویستی
پارە سەرچاوەی هەموو خراپەیەکە،
گەر خەڵکی بەدوایدا بگەڕێن
ووندەبن لەباوەڕیانو خۆیان تووشی

ئازارێکی زۆر دەکەن.

تێکۆشانی باوەڕ

[11]بەڵام تۆ، ئەی پیاوی خودا لەم شتانە دووربکەوە، شوێنی ڕاستودروستیو لەخواترسیو باوەڕ، خۆشەویستیو ئارامگرتنو زمان شیرینی بکەوە. [12]تێکۆشانێکی باش تێبکۆشە لەباوەڕدا، دەست بەژیانی هەتاهەتاییەوە بگرە، ئەوەی خودا بانگی کردووی بۆی، کاتێ زۆر باش دانتپیاناوە لەبەردەم شایەتی زۆر. [13]ڕاتدەسپێرم لەبەردەم ئەو خودایەی ژیان بە هەمووان دەداتو لەبەردەم عیسای مەسیح، ئەوەی باشترین شایەتیدا لەلای پیلاتۆسی پونتی، [14]کەوا لەسەر ئەو ڕاسپاردانە بڕۆیت بەپاکیو بێکەموکوڕی هەتا ڕۆژی دەرکەوتنی عیسای مەسیحی خوداوەندمان. [15]ئەوەی خودا لەکاتی دیاریکراو دەریدەخات، پیرۆزو تاقە سەرۆك، پادشای پادشایان، گەورەی گەورەکان، [16]تەنها ئەو نەمرە، لەڕووناکی نیشتەجێیەو کەس لێی نزیك نابێتەوە، ئەوەی کەس نەیبینیوەو ناتوانێ ببینێت، بۆ ئەوە ڕێزو توانای هەتاهەتایی! ئامین.

[17]دەوڵەمەندەکانی ئەم جیهانە ڕاسپێرە لووتبەرز نەبنو هیوایان بەسامانی لەناوچوو نەبێت، بەڵکو بەخودا کە هەموو شتێکمان بەتێروپڕی دەداتێ هەتا خۆشی لێببینین. [18]با چاکە بکەنو لەکاری چاکە دەوڵەمەند بن، لەبەخشین دڵفراوان بن، ئامادەبن بەشی خەڵکیتر لەسامانیان بدەن، [19]بەم شێوەیە گەنجینەو بناغەیەکی چاك بۆ دواڕۆژ دادەنێنو ژیانی ڕاستەقینە بەدەست دەهێنن.

[20]تیمۆساوسی خۆشەویست، بەباشی پارێزگاری ئەو شتە بکە کە خودا داویەتی پێت، خۆت دووربخەوە لەهەموو ووتەیەکی هیچو پووچو لەو ووتە بێکەڵکانەی خەڵکی ناویاننیاوە زانست، [21]جا هەندێك هەن باوەڕیان لەدەستچووە، چونکە دوای ئەو زانستە کەوتوون.

بەرەکەتتان لەگەڵ بێت.

دووەم نامەی پۆڵس بۆ تیمۆساوس

ئەم نامەیە هەندێ ڕاسپاردەی تایبەتی پۆڵسی تێدایە بۆ تیمۆساوس، مەبەستە سەرەکیەکەی ئەوەیە، پێویستە پارێزگاری لەپەیامی مزگێنی بکات، وەك چۆن خۆی پارێزگاری کردووە. پۆڵس تیمۆساوسی یارمەتیدەری هاندەدا بۆ ئەوەی بەئەرکی خۆی هەستێ وەك مامۆستاو مزگێنیدەر سەرەڕای ئازارو ناخۆشی زۆر، هەروەها ئاگاداری دەکاتەوە لەمەترسی مامۆستا درۆزنەکانو بیروڕا تاریك‌و خراپەکانیان، چونکە ئەوەی گوێیان لێ‌بگرێ ژیانی تێکدەچێ.

لەهەمووئەمانەشدا پۆڵس ئەوە بەیادی تیمۆساوس دەهێنێتەوە کە ژیانی چۆن بووەو چۆن ئەو نموونەی باوەڕو ئارام‌گرتن‌و خۆشەویستی‌و چالاکی‌و بەرگەگرتن بووە لەئازاری چەوسانەوە، چونکە بەهۆی ڕۆحی پیرۆز دەیزانی کاتی ئەوە هاتووە بچێتە لای خودای خۆی، بۆیە ئەم شتانە وەك دوا ڕاسپاردە، دەیهێنایەوە یادی.

1
لەپۆڵسەوە ئەوەی لەسەر خواستی
خودا نێرراوی عیسای مەسیحە
لەپێناوی بەڵێنی ژیان کە لەعیسای
مەسیح دایە، [2]بۆ کوڕی
خۆشەویستم تیمۆساوس، با
بەرەکەت‌و بەزەیی‌و ئاشتی خودای
باوك‌و عیسای مەسیحی
خوداوەندمان لەگەڵت بێ.

هاندان بۆ ئازار چەشتن

[3]سوپاسی خودا دەکەم ئەوەی
بەویژدانێکی پاك دەیپەرستم هەروەك
باپیرانم پەرستوویانە، کاتێ بە شەو و
ڕۆژ لەنوێژەکانم یادت دەکەم، [4]کاتێ
یادی فرمێسکەکانت دەکەمەوە زیاتر
ئارەزووی بینینت دەکەم تا
دڵخۆش‌بم. [5]هەروەها یادی باوەڕی
ڕاستت دەکەم، ئەوەی یەکەمجار
لەدڵی لوئیسی دایەگەورەت‌و
ئەفنیکی دایکت بوو، من دڵنیام
لەدڵی تۆشدایە. [6]لەبەرئەوە ئەو
بەهرەیەی خودا کە تیاتدایە بەبیرت
دەهێنمەوە هەڵیگیرسێنی، ئەوەی
وەرتگرت کاتێ دەستم خستە
سەرت. [7]چونکە خودا ڕۆحی ترسی

بەئێمە نەداوە، بەڵکو ڕۆحی هێزو
خوشەویستیو خۆڕاگری.
8بۆیە شەرمت بەوە نەبێ شایەتی
بۆ خوداوەندمان بدەیت، هەروەها
شەرمت بەمن نەبێ کە ئێستا
لەپێناوی ئەودا بەندکراوم، بەڵکو
بەشداری ئازار بکە بۆ مزگێنی،
لەوەش پشت بەهێزی خودا ببەستە.
9ئەوەی ڕزگاری کردینو بانگی
کردین بەبانگەوازێکی پیرۆز، ئەمەش
بەهۆی کردارمان نەبوو، بەڵکو ئەوە
خواستو بەرەکەتی خودایە بۆ ئێمە
کە لەسەرەتاوە بەهۆی عیسای
مەسیحەوە داویەتی پێمان، 10ئێستا
ئاشکرا بوو بەدەرکەوتنی عیسای
مەسیحی ڕزگارکەرمان، ئەوەی
مردنی لەناوبردو ڕووناکی خستە
سەر ژیانو نەمری بەهۆی مزگێنیەوە،
11ئەو مزگێنییەی من بۆی بووم بە
ووتاردەرو نێرراو و مامۆستا. 12
لەپێناوی ئەوە ئێستا ئەم ئازارانە
دەچێژم، بەڵام شەرمی پێوە ناکەم،
چونکە دەزانم باوەڕم بەکێ هەیە،
دڵنیام خودا دەتوانێ پارێزگاری ئەو
شتەم بۆ بکات کەوا بۆی داناوم تا
ئەو ڕۆژە.

ئەوەی لات دانراوە بیپارێزە

13دەست بەو ووشە ڕاستانە بگرە
کە لەمنەوە بیستووتە، بەو باوەڕو
خۆشەویستیەی لەعیسای مەسیح
دایە. 14ئەو شتە چاکەی لای تۆ
دانراوە، پارێزگاری بکە بەڕۆحی
پیرۆز کە لەئێمە دایە.
15تۆ دەزانی هەموو ئەوانەی
لەناوچەی ئاسیان وازیان لێ هێنام،
لەوانە فیجلۆسو هرمۆجینیس.
16خودا بەزەیی بەخێزانی
ئونیسیفورس بێتەوە، چونکە
زۆرجار وورەی بەرزکردومەوەو
یارمەتیداوم، شەرمی نەکردووە بە
کۆتو زنجیرم. 17بەڵکو کاتێ هات
بۆ ڕۆما زۆر بەدوامدا گەڕا تا منی
دۆزیەوە. 18داواکارم لەڕۆژی
لێپرسینەوە خوداوەند بەزەیی
پیابێتەوە، تۆ باش دەزانیت کاتێ
لەئەفەسۆس بووم ئەو چەند خزمەتی
کردم.

بەشداری ئازار بکە

2

تۆ ئەی کوڕی خۆم، بەهێزبە بەو
بەرەکەتەی لەعیسای مەسیحدایە. 2
هەروەها ئەوەی لەمنەوە بیستووتە

لەبەردەم چەندەها شایەت، بیدە بەو
کەسانەی پشتیان پێدەبەسترێو
توانای ئەوەیان هەیە خەڵکیتر فێر
بکەن. 3بەشداری ئازار بکە وەك
سەربازێکی چاك بۆ عیسای مەسیح.
4سەربازێك بیەوێ سەرۆکەکەی
ڕازی بکات، خۆی خەریك ناکات
بەکاروباری ژیانی ڕۆژانە. 5یاریزان
هەرگیز پاداشتی سەرکەوتن
وەرناگرێ گەر پێشبڕکێ بەگوێرەی
یاسای یاریەکە نەبێت. 6هەروەها ئەو
جوتیارەی ماندوو دەبێت دەبێ یەکەم
کەس بێت بەشی خۆی وەرگرێ لە
بەروبوومدا. 7بیرکەوە لەوەی
دەیڵێم، خوداوەند یارمەتیت دەدات
لەهەموو شتێك تێبگەیت.
8یادی عیسای مەسیح بکە،
ئەوەی لەنێو مردووان هەستایەوە،
لەنەوەی داود بوو بەگوێرەی مزگێنی
من، 9ئەوەی لەپێناویدا ئازار
دەچێژمو کۆتکراوم وەك
تاوانبارێك، بەڵام ووشەی خودا
بەزنجیر نابەسترێتەوە. 10لەبەرئەوە
بەرگەی هەموو شتێك دەگرم،
لەپێناوی ئەوانەی خودا هەڵیبژاردن،
تا ئەوانیش ڕزگاریو شکۆمەندی
هەتاهەتایی بەدەستبهێنن کە بەهۆی
عیسای مەسیحە.
11ئەمە بەدڵنیایی ڕاستە:
(گەر لەگەڵ مەسیح بمرین،
لەگەڵ ئەو دەژین،
12گەر لەپێناویدا دانبگرین،
لەگەڵی فەرمانڕەوایی
دەکەین،
گەر ئێمە نکۆڵی لێبکەین،
ئەویش نکۆڵیمان
لێدەکات،
13گەر ئێمە دڵسۆز نەبین،
ئەو بەدڵسۆزی دەمێنێتەوە،
چونکە ناتوانێ نکۆڵی لەخۆی
بکات.)

ئیشکەری ووشەی ڕاست

14ئەم شتانەیان بیربخەوەو
لەشەڕەقسە ئاگاداریان بکەوە
لەبەردەم خودا، چونکە ئەمە هیچ
سوودێکی نییە جگە لەسەر
لێتێکدانی ئەوانە نەبێت کە گوێی
بۆ دەگرن. 15هەوڵبدە ڕەزامەندی
خودا بەدەستبهێنیت، ببیت
بەئیشکەرێك کەوا شتێك ناکات
جێی شەرم بێتو ووشەی ڕاستی
بەراستی ڕوون بکەیتەوە. 16خۆت
دووربخەوە لەقسەی هیچو پووچی

هەندێ کەس، ئەوەی زیاتر خەڵکی لەخودا دووردەخاتەوە، [17]ئەوانە وشەکانیان دەورووبەرەی دەخوات وەك نەخۆشیەکی کوشندە، مەبەستم لەهیمینایۆس‌و فیلیتۆسە، [18]ئەوانە لەڕێگای ڕاست دەرچوون‌و دەڵێن هەستانەوە ڕوویداوە، بەم شێوەیە باوەڕی هەندێ کەسیان تێکداوە. [19] بەڵام ئەو بناغە بەهێزەی خودا دایناوە بەپێتەوی دەمێنێتەوە، ئەم مۆرەی لەسەرە: {خوداوەند ئەوانەی هی خۆیەتی دەیانناسێت.} و (ئەوەی ناوی خوداوەند بهێنێت، دەبێ لە گوناه دووربکەوێتەوە.)

[20]لەماڵێکی گەورەدا هەر جامی زێڕو زیوی تێدا نییە، بەڵکو جامی تەختەو لەقوڕ دروست کراویش، هەندێکیان بۆ ڕێزلێنانن ئەوانی تر بۆ کاروباری ئاسایین. [21]جا ئەگەر یەکێك خۆی پاككردەوە لەهەموو ئەو خراپانەی، ئەوا دەبێت بەجامێك بۆ ڕێزلێنان، پیرۆزو سوودبەخشە بۆ خاوەنەکەی، ئامادەیە بۆ هەموو کارێکی چاك.

[22]لەئارەزووەکانی گەنجێتی دووربکەوە، بەدوای ڕاستودروستی‌و باوەڕو خۆشەویستی‌و ئاشتی بگەڕێ لەگەڵ ئەوانەی بەدڵێکی پاك خوداوەند بانگ‌دەکەن. [23]لەگفتوگۆی هیچ‌و پووچ دووربکەوەوە، تۆ دەزانی ئەوە دەبێتە هۆی شەڕو ناکۆکی. [24] بەندەی خوداوەند نابێ شەڕفرۆش بێت، بەڵکو دەبێ بەبەزەیی‌و زمان شیرین بێت لەگەڵ هەمووان، توانای فێرکردنی هەبێ، لەکاتی تەنگانە دان بەخۆیبگرێ. [25]ئەوانەی بەربەرەکانی دەکەن بەنەرم‌و نیانی ڕاستیان بکاتەوە، لەوانەیە خودا بەرەو تۆبەکردن‌و ناسینی ڕاستیان ببات، [26]تا هۆشیان‌بێتەوە بەخۆیان‌و لەداوی شەیتان ڕابکەن، ئەوەی بەندی‌کردوون تا خواستی ئەو جێبەجێ بکەن.

نیشانەکانی ڕۆژانی دوایی

3

شتێکی‌تر هەیە بیزانە، کاتێکی ناخۆش‌و خراپ دێت لەڕۆژانی دواییدا، [2]خەڵکی خۆیان خۆش‌دەوێ، پارەیان خۆش‌دەوێ، لووت‌بەرز دەبن، شانازی بەخۆیان دەکەن، جنێودەدەن، گوێڕایەڵی دایك‌و باوك نابن، هیچیان لەبەرچاو

نایێت، گلاۆن، 3بێبەزەیی دەبن،
لەیەکتر خۆشنابن، قسە دروست
دەکەن، بەرەڵلا دەبن، درِندەن، حەز
لەچاکە ناکەن، 4ئەوانە ناپاکن،
سەرەرِۆن، لووتبەرزی
کوێریکردوون، رِابواردنیان بەلاوە
باشترە لەخۆشەویستی خودا، 5
بەرِواڵەت لەخواترس دیارن، بەڵام
هێزو ناوەرِۆکی خواترسی
رِەتدەکەنەوە، جا لەو کەسانە دوور
بکەونەوە.
6تەنانەت هەندێك لەوانە
دەگەرِێن بەماڵاندا، هەوڵدەدەن ئەو
ژنە لاوازو گوناهبارانە بخەڵەتێنن کە
شوێنی هەموو جۆرە ئارەزووییەکی
خراپ کەوتوونو 7هەمیشە گوێ بۆ
فێرکردن دەگرن، بەلاّم هەرگیز
ناتوانن بەتەواوی رِێگای رِاستی
بناسن! 8هەروەك یەنیسو یەمبریسی
﴿جادوگەران﴾ بەربەرەکانی
موسایانکرد، هەروەها ئەوانەش
بەربەرەکانی رِاستی دەکەن، ئەو
کەسانە مێشکیان تێکچووەو لەلایەن
باوەرەوە رِەتکراونەتەوە. 9جا ئەوانە
زیاتر پێش ناکەون، چونکە
بێمێشکییان بۆ هەموو کەسێك
دەردەکەوێ، هەروەك بێمێشکی
یەنیسو یەمبریس دەرکەوت.

لەسەر باوەرِت بمێنەوە

10بەلاّم تۆ، هەموو شتێك
دەزانی دەربارەی: فێرکردنم،
هەڵسوکەوتم، ئامانجم لەژیان،
باوەرِم، دان بەخۆگرتنم،
خۆشەویستیم، چەسپاویم، 11
چەوسانەوەمو ئازارم، هەروەها ئەو
شتانەی لەشاری ئەنتاکیاو ئیقونیەو
لەستەرە بەسەرم هات، ئەو
چەوسانەوەی بەرگەیم گرت، بەلاّم
خوداوەند لە هەموویان رِزگاری
کردم. 12هەموو ئەوانەی دەیانەوێ
بە لەخواترسی بژین لەعیسای
مەسیح، دەچەوسێنەوە. 13بەلاّم
خراپەکارو فێڵبازەکان بەرەو خراپتر
دەرِۆن، خەڵکی دیکە
هەڵدەخەڵەتێننو کەسانی دیکەش
ئەوان هەڵدەخەڵەتێنن! 14بەلاّم تۆ،
بەردەوامبە لەسەر ئەوەی
فێریبوویتو بێ گومان بوویو
زانیت لەسەردەستی کێ فێربوویت.
15تۆ لەمنداڵیەوە کتێبی پیرۆز
دەناسیت، ئەوەی داناییت دەداتێ بۆ
رِزگاری بەهۆی باوەرِ بەعیسای
مەسیح. 16هەموو کتێبی پیرۆز

بەوەحی لەخودا هاتووەو
سوودبەخشە بۆ فێرکردنو
سەرزەنشتو ڕاستەڕیٚکردن،
هەروەها بۆ تەمێکردن بۆ
ڕاستودروستی، 17تاوەکو مرۆڤی
خودا ئامادەبێت بۆ هەموو کردارێکی
باش.

ووشەی خودا ڕابگەیێنە

4

لەبەردەم خوداو عیسای مەسیحی
خوداوەند، ئەوەی حوکم بەسەر
زیندووانو مردووان دەدات، لەکاتی
گەڕانەوەی پادشاهێتیەکەی، داوات
لیٚدەکەم: 2ووشەی خودا ڕابگەیێنە،
خۆتی بۆ تەرخان بکە لەکاتی باشو
خراپ، خەڵکی ڕاستەڕیٚ بکە،
سەرزەنشت بکە، وورەیان بەرزبکەوە
بەئارامگرتنو فێرکردن. 3چونکە
کاتێك دێت خەڵکی نایانەوێ هیچ
دەربارەی فێرکردنی ڕاست بزانن،
بەڵکو بەپێی ئارەزووی تایبەتی خۆیان
مامۆستایەك هەڵدەبژێرن کەوا
بەشێوەیەك لەگەڵیان بدوێ ئەوان
حەز بکەن گوێی لیٚ بگرن. 4ئەوانە
نایانەوێ ڕاستی ببیستن، چەواشە
دەبن بەئەفسانەو شتی هیچو پووچ. 5
بەڵام تۆ، لە هەموو شتێك ووریابە،
لەئازاردا دانبگرە، بەکاری
مزگێنیدەر هەستە، بەکاری خۆت
هەستە بەتەواوی.
6لەبارەی من، کاتی ئەوە هاتووە
ژیانم بکەم بە قوربانی، کاتی
کۆچکردنم نزیكبووەتەوە. 7
تێکۆشانیکی باش تێکۆشاوم، قوناغی
خۆم بڕیوە، پارێزگاری باوەڕم
کردووە. 8ئێستا تاجی
ڕاستودروستی چاوەڕێم دەکات،
ئەوەی خوداوەند کە دادوەری
ڕاستودروستە لەو ڕۆژە دەمداتیٚ،
ئەمەش تەنها بۆ من نییە، بەڵکو بۆ
هەموو ئەوانەیە کە بەدڵ ئارەزووی
هاتنەوەی دەکەن.

دوا ڕاسپاردە

9هەوڵ بدە بەخێرایی بۆ لام
بێت، 10چونکە دیماس لەبەر
خۆشەویستی ئەم جیهانە منی
بەجیٚهێشتو بۆ شاری تەسالۆنیکی
ڕۆیشت، کریسکیسیش بۆ ناوچەی
غەلاتیە ڕۆیشتو تیتۆسیش بۆ دلماتیە.
11لە لۆقا زیاتر کەسی ترم لا نییە.
بڕۆ بۆ لای مەرقۆسو لەگەڵ خۆت
بیهێنە، چونکە زۆر سوودی

لـیۆوەردەگــرم لەخزمەتکــردن. 12
تیخیکۆسم ناردووە بۆ ئەفەسۆس. 13
کـاتیێ هاتی لەگەڵ خۆت عەباکەم بۆ
بهێـنە، ئـەوەی لـەشاری ترواس لای
کـارپۆس بەجـێم هێشتووە، هەروەها
پەرتووکـــەکانم بەتایـــبەتی ئـــەو
دەســـتخەتانەی لەســـەر چـــەرم
نووسراون.
[14]ئەســـکەندەری مســـگەر زۆر
خـراپەی بەرامـبەر کردم، خوداوەند
تۆڵـەی لـیدەکاتـەوە لەسـەر ئـەو
کارانەی. [15]تۆش خۆت لێی بپارێزە،
چـونکە زۆر بـەتوندی بەرهەڵسـتی
قسەکانمانی کرد.
[16]کاتیێ یەکەمجار بەرگریم لەخۆم
کـرد کـەس لەگەڵم نەهات، بەڵکو
هـەموویان بەجێـیانهێشـتم، خـودا
لەسـەر ئەمـە بـیانبەخشێت. [17]بەڵام
خوداوەنـد لەگـەڵم بـوو بەهـێزی
کـــردم، بەمـــەش توانـــیم مزگێـــنی
ڕابگەێـنم تـا هـەموو گەلان ببیستن،
ئـەوە بـوو ڕزگـاری کردم لە دەمی
شـێر، [18]هـەر خوداوەندیـش ڕزگارم
دەکــات لـــە هـــەموو خـــراپەیەكو
دەمپارێزێـت بـۆ پادشـاهێتی ئاسمـانی
خـۆی. بۆ ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە!
ئامین.

[19]سـلاو لـە پریسـکلاو ئەکیلاو
خـــێزانی ئۆنیســـیفورس بکـــە. [20]
ئەراسـتۆس لـەکۆرنسـۆس مایـەوە،
بـەلام تروفیمۆس بەنەخۆشی لەشاری
میلیـتس بەجـێمهێشـت. [21]خـێرابە
لـەهـاتن پـێش ئـەوەی زستان بێت.
ئوپولـــۆسو پودیـــسو لیـــنۆسو
کلودیـاو هـەموو خوشـكو بـرایانی
ئێرە سلاوت لـیدەکەن.
[22]خوداوەنـد لەگـەڵ ڕۆحـت
بێـتو بەرەکـەت لەگـەڵ هەمووتان
بێت. ئامین.

نامەی پۆڵس بۆ تیتۆس

تیتۆس پیاوێکی یۆنانی بوو، پۆڵس هێنایە باوەڕو کردی بەهاوڕێو یارمەتیدەری خۆی. نامەکەی پۆڵس بۆ تیتۆس ڕوونکردنەوەی ئەو کارەیە کە پۆڵس بۆ تیتۆسی بەجێهێشت، ئەویش ڕێکخستنی کۆمەڵی باوەڕدارانە لەکریت. ئەم نامەیە سێ شتی تیادایە:

1-بەیادهێنانەوەی تیتۆس سەبارەت بەو مەرجانەی پێویستە لەپیرانی کۆمەڵی باوەڕداران هەبێ، بەتایبەتی چونکە خەڵکی کریت ناوبانگیان بەخراپ دەرکردبوو.

2-ئامۆژگاری کردنی تیتۆس بۆ فێرکردنی هەموو ئەو کەسانەی لەنێو کۆمەڵی باوەڕدارانن لەپیرو گەنجو کۆیلە.

3-بەیادهێنانەوەی تیتۆس سەبارەت بەڕەوشتی باوەڕدار کەدەبێ چۆن بێ، وەك ئاشتیو خۆشەویستیو دوورکەوتنەوە لەڕقوکینەو شەڕەقسە.

1

لەپۆڵسەوە، بەندەی خوداو نێرراوی
عیسای مەسیح، لەپێناوی باوەڕی
ئەوانەی خودا هەڵیبژاردون، هەروەها
بۆ ناسینی ڕاستی ئەوەی بەرەو
خواترسی دەڕوات، 2لەسەر بناغەی
هیوای ژیانی هەتاهەتایی، ئەوەی
خودای ڕاستگۆ لە زووەوە بەڵێنی
پێداوە، 3هەروەها لەکاتی پێویست
ووشەکەی دەرخست بەهۆی ئەو
ڕاگەیاندنەی بەڕاسپاردەی خودای
ڕزگارکەرمان دراوەتە دەستی من.
4بۆ تیتۆس ڕۆڵەی ڕاستەقینەم لە
باوەڕی هاوبەشمان، با بەرەکەتو
ئاشتی خودای باوکو عیسای
مەسیحی ڕزگارکەرمان لەگەڵت بێ.

ڕاسپاردەی دانانی پیران

5لەدوورگەی کریت
بەجێمهێشتی تا ئەو شتانەی
کەموکوڕی هەیە تەواوی بکەیتو
پیران دابنێیت لەهەموو شارێك بەو
شێوەی ڕامسپاردووی. 6دەبێ ئەو
پیاوە بێ کەموکوڕی بێت، یەك ژنی
هەبێت، منداڵەکانی باوەڕداربن کەس
بە بەڕەڵڵاو یاخیبوو ناویان نەبات. 7
چونکە چاودێر نوێنەری خودایە
پێویستە بێکەموکوڕی بێت،

لووتبەرزو توورەو سەرخۆشو
شەڕفرۆش نەبێت، چاوبرسی نەبێت
بۆ ماڵی حەرام، 8بەڵکو میوانداری
نامۆ بکاتو حەز لەچاکە بکات،
سەنگینو ژیر بێت،
ڕاستودروستو پاكوپیرۆزو
خۆڕاگر بێت. 9دەستبگرێ بەو
ووشە ڕاستانەی بەگوێرەی فێركردنە،
تا بتوانێ خەڵكی هانبدات
بەفێركردنێكی ڕاست، هەروەها
سەرزەنشتی ئەوانە بكات كە
بەربەرەكانی دەكەن.

دژایەتی مامۆستا درۆزنەكان

10چونكە زۆر كەس هەن
بەتایبەتی ئەوانەی خەتەنەكراون،
یاخیبوونو خەڵكی بەقسەی
هیچوپووچ هەڵدەخەڵەتێنن، 11ئەوانە
دەبێ دەمیان دابخرێت، چونكە
چەندەها خێزانیان بەتەواوی
هەڵگێڕاوە بەفێركردنێكی ناڕاست
لەپێناوی قازانجی حەرام. 12یەكێك
لەناویان پێغەمبەرێكی تایبەت بوو
بەخۆیان، ووتویەتی: (دانیشتوانی
كریت هەمیشە درۆزنن، ئاژەڵی
بەدكارن، تەمبەڵو زۆرخۆرن.) 13ئەم
قسەیە ڕاستە، لەبەرئەوە پێویستە
بەتوندی سەرزەنشتیان بكەین، تا
لەباوەڕ ڕاست بن. 14گوێنەگرن بۆ
ئەفسانەكانی جوولەكەو ڕاسپاردەی
ئەوانەی لەڕاستی هەڵگەڕاونەوە. 15
بۆ پاكەكان هەموو شتێك پاكە، بەڵام
بۆ پیسەكانو بێباوەڕەكان هیچ
شتێك پاك نییە، چونكە بیرو
ویژدانیان پیسە. 16بەدەم وا
دەریدەخەن خودا دەناسن، بەڵام
بەكردەوەیان نكۆڵی لێدەكەن، ئەوانە
خۆشەویست نینو یاخین، بەكەڵكی
هیچ كردارێكی چاك نایەن.

ڕاسپاردە بۆ باوەڕداران

2
بەڵام تۆ بەشێوەیەك فێر بكە،
بگونجێت لەگەڵ فێركردنی ڕاست. 2
پیاوانی پیر ڕاسپێرە ووریاو بەرێزو
ژیربن، لەباوەڕو خۆشەویستیو
دانبەخۆگرتن ڕێكو ڕاستبن.
3هەروەها پیرێژنەكان ڕاسپێرە
بەپیرۆزی بژین، لەپاشەملە
قسەنەكەن، سەرخۆشنەبن، بەڵكو
شتی چاك فێری خەڵكی بكەن. 4
ژنانی گەنج فێری خۆشەویستی
مێردو منداڵەكانیان بكەن، 5ژیرو
پاكبن بەرێكو پێكی ماڵیان

بەرێوەببەن، باش بن، گوێڕایەڵی
مێردەکانیان بن، هەتا کەس بەخراپە
باسی ووشەی خودا نەکات.
6هەروەها ئامۆژگاری گەنجەکان
بکە خۆڕاگربن. 7خۆت لەهەموو
شتێك ببە بەنموونە بۆیان لەکاری
چاکە، بەڕێزو پاكو دڵسۆزبە
لەفێرکردنت. 8باووتەکانت
ڕاستبن‌و قسەی لەسەر نەکرێ، تا
ناحەز شەرمەزار بێت کاتێ هیچ
خراپەیەك نادۆزێتەوە بیلێت لەدژتان.
9کۆیلەکان ڕاسپێرە ملکەچی
گەورەکانیان بن، لەهەموو شتێك
شوێنی ڕەزامەندییان بن، بەرپێچیان
نەکەن، 10هیچیان لێ‌نەدزن، بەڵکو
لەهەموو شتێك چاکەو دڵسۆزی
خۆیان دەرخەن، هەتا ئەوان
فێرکردنی خودای ڕزگارکەرمان
بڕازێننەوە لەهەموو شتێك.
11چونکە بەرەکەتی خودا
ڕزگاریە، بۆ هەموو مرۆڤێك
دەرکەوت، 12ئەوەی فێرمان دەکات
خۆمان دووربخەینەوە لەهەموو
خراپەو ئارەزووەکانی ئەم جیهانە، تا
لەم ژیانەی ئێستا بەژیری‌و
ڕاست‌ودروستی‌و لەخواترسی بژین،
13لەچاوەڕوانی هیوای پیرۆز، ڕۆژی
دەرکەوتنی شکۆمەندی خودای
مەزن‌و عیسای مەسیحی
ڕزگارکەرمان. 14ئەوەی بەخوێنی
خۆی ئێمەی کڕیەوە، تابێتە قوربانی
بۆ هەموو گوناهێك‌و پاکمان
بکاتەوەو بمانکات بەگەلی تایبەتی
خۆی کە دڵگەرمە بۆ کاری چاکە.
15ئاوها قسە بکەو ووتار بدەو
سەرزەنشتی خەڵکی بکە بەهەموو
دەسەڵاتێك. ڕێگا مەدە کەس
گاڵتەت پێ‌بکات.

ڕزگاری بەهۆی ڕوحی پیرۆز

3
یادی باوەڕداران بخەرەوە ملکەچی
فەرمانڕەوایان‌و دەسەڵاتداران‌بن،
گوێڕایەڵبن، ئامادەبن بۆ هەموو
کارێکی چاك، 2قسەی خراپ
بەکەس نەڵێن، شەڕفرۆش نەبن،
بەڵکو زمانشیرینی‌ونیانی پێشانبدەن
لەگەڵ هەموو خەڵکی.
3ئێمەش جاران بێ‌مێشك‌و
یاخی‌و گومڕا بووین، بەندەی
ئارەزووی خراپ‌و هەموو جۆرە
خۆشییەك بووین، بەکینەو چاوپیسی
دەژیاین، خەڵك ڕقی لێمان بوو،
ئێمەش ڕقمان لەیەکتری بوو. 4بەڵام

ئێمه کاتێ نەرمونیانیو خۆشەویستی
خودای ڕزگارکەرمان بۆ
دەرکەوت، [5]کە ڕزگاری کردین،
ئەمە بەهۆی کاری ڕاستودروستی
خۆمان نەبوو، بەڵکو بەپێی بەزەیی
خۆی، بە شوشتنی لەدایکبوونەوەی
دووەمو تازەبوونەوەی ڕۆحی پیرۆز،
[6]ئەوەی خودا ڕشتی بەسەرمان
بەهۆی عیسای مەسیحی
ڕزگارکەرمان، [7]تا کاتێك بێتاوان
بین بەبەرەکەتی ئەو، ببین بەمیراتگر
بەگوێرەی هیوای ژیانی
هەتاهەتایی. [8]ئەم قسەیە بەتەواوی
ڕاستە. دەمەوێ سوور بیت لەسەر
ئەم شتانە، هەتا ئەوانەی باوەڕیان
بەخودا هەیە کرداری چاك بکەن،
ئەمەش باشو سوودبەخشە بۆ هەموو
خەڵکی.
[9]بەڵام دووربکەوە لەشەڕەقسەی
شێتانەو باسی ڕەچەڵەکو
دوژمنایەتیو ناکۆکیو
دووبەرەکایەتی لەسەر شەریعەت،
چونکە سوودبەخش نییەو
هیچوپووچە. [10]لە دروستکەری
ئاژاوە دووربکەوە، دوای ئەوەی
جارێك یاخود دووجار ئاگادارت
کردەوە. [11]تۆ دەزانیت ئەوەی وەك
ئەو بێت گومڕاو گوناهبارە خۆی
حوکمی بەسەر خۆی داوە.

دوا ڕاسپاردە

[12]کاتێ ئەرتیماس یاخود
تیخیکۆس بۆ لات دەنێرم، خێرا
وەرە بۆ لام بۆ شاری نیکۆپۆلیس،
چونکە نیازم وایە وەرزی زستان
لەوێ بەسەر ببەم. [13]بەپێی توانا
یارمەتی زیناسی پارێزەرو ئەپۆلۆس
بدە، کاروباری سەفەریان بۆ ڕێكبخە
هەتا لەهیچ شتێك کەموکوڕییان
نەبێت. [14]پێویستە کۆمەڵەکەمان
فێربن بەباشترین شێوە کرداری چاك
بکەنو بەپێی پێویست یارمەتیبدەن،
هەتا بێبەرهەم نەبن.
[15]هەموو ئەوانەی لەگەڵمدان
سڵاوت لێدەکەن، سڵاو لەوانە
بکە کە ئێمەیان خۆشدەوێت
لەباوەڕدا.

بەرەکەت لەگەڵ هەمووتان بێت.
ئامین.

نامەی پۆڵس بۆ فلیمۆن

فیلیمۆن ئەندامێکی دیاری کۆمەڵەی باوەڕدارانی کۆلۆسی بوو. کۆیلەیەکی هەبوو ناوی ئۆنسیمۆس بوو، لەلای هەڵدێو لەبەندیخانە تووشی پۆڵس دەبێ، لەوێ پۆڵس ڕێگای باوەڕی مەسیحی نیشان دەدات. پاشان ئەم نامەیە بۆ فیلمۆن دەنووسێ، تیایدا داوای لێدەکات لەکۆیلەکەی خۆشبێو لای خۆی وەریگرێ نەك وەکو کۆیلەیەکی بەخشراو بەڵکو وەك برایەك لەباوەڕ.

لە پۆڵسی بەندکراو لەپێناوی
عیسای مەسیح، هەروەها
لەتیمۆساوسی براوە، بۆ فلیمۆنی
هاوکاری خۆشەویست، [2]هەروەها بۆ
خوشکە ئەپفیەی خۆشەویستو
ئەرخیپۆسی هاوڕێمان لەتێکۆشانو
بۆ ئەو کۆمەڵە باوەڕدارەی
لەماڵەکەت دایە. [3]با بەرەکەتو
ئاشتی خودای باوکمانو عیسای
مەسیحی خوداوەند بۆ ئێوە بێ.

خۆشەویستیو باوەڕی فلیمۆن

[4]هەر کاتێ یادت بکەم
لەنوێژەکانم سوپاسی خودا دەکەم، [5]
چونکە هەواڵی باوەڕو خۆشەویستی
تۆم بیستووە بەرامبەر بە عیسای
مەسیحو هەموو برایانی پیرۆز، [6]
داواکارم لەخودا ئەو باوەڕە بەهێز
بکات کە بەیەکەوە دەمانبەستێتەوە
لەناسینی هەموو ئەو چاکانەی هەمانە
بەهۆی مەسیحەوە. [7]ئەی برا چەند
دڵشادو وورە بەرزم بە خۆشەویستی
تۆ، چونکە دڵی برایانی پیرۆزت
گەشاندەوە.

داواکاری پۆڵس

[8]هەرچەندە مافی ئەوەم هەیە
بەهۆی مەسیح، فەرمانت بۆ دەربکەم
سەبارەت بەو کارەی پێویستە
بیکەیت، [9]بەڵام لەبەر ئەو
خۆشەویستیەی هەمانە داوات
لێدەکەم، وەك نوێنەرێك کە ئێستا
بەندکراوە لەپێناوی عیسای مەسیح،
[10]سەبارەت بە ئۆنسیمۆسی کوڕم،
ئەوەی لەبەندیخانە بەهۆی من باوەڕی
هێنا، [11]ئەوەی جاران بێ کەڵك بوو
بۆ تۆ، بەڵام ئێستا کەڵکی بۆ منو بۆ
تۆ هەیە.

[12]ئەو دەنێرمەوە بۆ لات،
وەری‌بگرە وەك پارچەیەك لەجگەرم.
[13]حەزم دەكرد لێرە لای خۆم
بیهێڵمەوە، تا خزمەتی منی بەندكراو
لەپێناوی مزگێنی بكات لەجیاتی تۆ.
[14]بەڵام نەمویست هیچ شتێك بێ
ڕەزامەندی تۆ بكەم، تاوەكو ئەم كارە
چاكە بەخواستی خۆت بێت نەك
بەناچاری. [15]لەبەرئەمە ئۆنسیمۆس
بۆ ماوەیەك لێت دووركەوتەوە،
تاوەكو بۆ هەتاهەتایە بگەڕێتەوە لات،
[16]جا لەئەمڕۆ بەدواوە كۆیلە نییە،
بەڵكو باشتر لەكۆیلە، برایەكی
خۆشەویستە لەمەسیح. برایەكی
خۆشەویستە بۆ من ئاخۆ چەند زیاتر
بێت بۆ تۆ؟ كە لەلەش‌و خوداوەند
هاوبەشن.
[17]گەر تۆ من بەهاوبەشی خۆت
دادەنێیت، پێشوازی لێ‌بكە وەك
پێشوازی لەمن بكەیت. [18]گەر لە
شتێك خراپەی بەرامبەر كردووی
یاخود قەرزێكت بەسەریەوە هەیە،
لەسەر منی بنووسە. [19]من پۆڵسم
بەخەتی دەستی خۆم دەینووسم كەوا
ەیدەمەوە، نامەوێ پێت بڵێم تۆ
خۆشت قەرزاری منی. [20]جا براگیان
ئەم چاكەیەم لەگەڵ بكە لەپێناوی
خوداوەند، دڵخۆشم بكە لەمەسیح.
[21]لەكاتێ ئەم نامەیە دەنووسم بۆت،
باوەڕم پێت هەیە داواكاریەكەم
جێ‌بەجێ دەكەیت، بەڵكو دڵنیام
زیاتر دەكەیت لەوەی داوات
لێ‌دەكەم.

سڵاوی كۆتایی

[22]بێجگە لەمەش، شوێنی مانەوەم
بۆ ئامادە بكە، چونكە هیوادارم خودا
نوێژەكانتان قبوڵ بكات‌و بمگەڕێنێتەوە
لاتان.
[23]ئەپەفراس كە لەگەڵم
بەندكراوە لەپێناوی عیسای مەسیح
سڵاوت لێ‌دەكات، [24]هەروەها
مەرقۆس‌و ئەرستەرخۆس‌و دیماس‌و
لۆقای ئیشكەران لەگەڵم سڵاوت
لێ‌دەكەن.
[25]بەرەكەتی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان لەگەڵ ڕۆحتان بێت.
ئامین.

نامە بۆ عیبرانیەکان

ئەم نامەیە بۆ ئەو جوولەکانە نووسراوە کە باوەڕیان بەمەسیح هێنا، پاشان تووشی چەوساندنەوە هاتن لەلایەن هاوڕەگەزەکانیانەوە بۆ ئەوەی واز لەباوەڕەکەیان بهێنن.

باسێکی وورده دەربارەی سەرکەوتوویی مەسیح وەکو ڕزگارکەری مرۆڤو ڕۆڵەی مرۆڤو ئەو کاهینە بەرزەی کارەکانی خۆی لەئاسمان جێبەجێ دەکات.

نووسەر وێنەیەکی جوانی مەسیحی شکۆدار دەکێشێ، ئەو کەسەی خۆی هێنایە ڕیزی مرۆڤو بەمردنی ڕزگاری تەواوی بۆ مرۆڤایەتی بەدەست هێناو لەلای ڕاستی خودا دانیشت. هەروەها جیاوازیەکانی نێوان مەسیحو فریشتەکان، مەسیحو موسا، کاهینێتی مەلکی سادیق کە ڕەمزی مەسیحو کاهینێتی هارون، قوربانیەکانی پەیمانی کۆنو قوربانیە تەواو و بێ کەموکوڕەکەی مەسیح دەردەخات. نامەکە زۆر هاندانو ئامۆژگاری بەسوودی تێدایە بەمەبەستی چەسپاندنی باوەڕداران لەمەسیحو گەشەپێکردنیان تا دەگەنە ڕاستی تەواوەتیو هاندانیان بۆ بەرگەگرتنی ئازار.

مەزنی عیسای مەسیح

1
خودا لەسەردەمی کۆن، چەند
جارێك بەرێگای جۆراوجۆر بەهۆی
پێغەمبەران لەگەڵ باوباپیرانمان دوا. 2
بەڵام ئێستا لەم سەردەمەی دواییدا
بەهۆی ڕۆڵەکەی لەگەڵمان دوا،
ئەوەی خودا کردوویەتی بەمیراتگری
هەموو شتێكو بەهۆی ئەوەوە هەموو
جیهان دروستبووە. 3 ئەو تیشکی
شکۆمەندی خودایەو وێنەی
جەوهەریەتی، دەستی گرتووە
بەگەردوون بەهۆی ووشە
تواناداره‌کەی دوای ئەوەی خۆی
گوناهەکانمانی پاككردەوە، لەلای
دەستە ڕاستی خودای مەزن لەئاسمان
دانیشت. 4 بەم شێوەیە عیسا
مەزنتربوو لەفریشتەکان، هەروەها ئەو
ناوەی بەمیرات بۆی مایەوە، لەناوی
هەموو فریشتەکان لەپێشترو مەزنترە.

5جا چ جارێك خودا بە یەكێك
لەفریشتەكانی ووتوە: {تۆ ڕۆڵەی
منی، ئەمڕۆ بووم بە باوكی تۆ؟}
یاخود ووتویەتی: {من دەبم بەباوكی،
ئەویش دەبێ بەڕۆڵەم؟} 6هەروەها
كاتێ خودا نۆبەرەكەی دەنێرێت بۆ
جیهان، دەڵێ: {هەموو فریشتەكانی
خودا دەبێ كڕنووشی بۆ ببەن.} 7
لەبارەی فریشتەكانیش دەڵێ: {
فریشتەكانی وەك ڕەشەبایان لێهات،
هەروەها خزمەتكارەكانی وەك گڕی
ئاگریان لێهاتووە.} 8بەڵام لەبارەی
ڕۆڵەوە دەڵێ: {تەختی حوكمڕانیت
ئەی خودا بۆ هەتاهەتاییە، گۆچانی
حوكمڕانیت ڕاستودروستە. 9تۆ
ڕاستودروستیت خۆشویستو
ڕقت لەگوناهە، بۆیە خودا، خودای
خۆت دەستنیشانی كردی جیا
لەهەموو ئەوانی دیكە ڕۆنی شادی
بەسەردا ڕژاندی.} 10هەروەها دەڵێ:
{ئەی خوداوەند، تۆ لەسەرەتاوە
بناغەی زەویت داناوە، ئاسمانیش
كاری دەستەكانتە. 11زەوی‌و ئاسمان
لەناودەچن بەڵام تۆ دەمێنیت،
هەموویان لەناودەچن وەك جلێكی
كۆنی ڕزیو. 12تۆ هەموویان وەك
جلێكی كۆن دەپێچیتەوە، ئینجا
دەیانگۆڕی وەك كراسێك، بەڵام تۆ
دەمێنیتەوە، ساڵانت هەرگیز كۆتایی
بۆ نییە.} 13جا كەی خودا جارێك
بە یەكێ لەفریشتەكانی ووتوە: {
لەلای دەستە ڕاستم دانیشە هەتا
دوژمنەكانت بخەمە ژێر پێتەوە}؟ 14
ئایا فریشتەكان ڕۆحێكی خزمەتكار
نین، دەنێررێن لەپێناوی ئەوانەی
ڕزگارییان بە میرات بۆ ماوەتەوە؟

پشتگوێ نەخستنی ڕزگاری

2

تا گومڕا نەبین دەبێ زیاتر ئاگاداری
ئەو قسانە بین كە بیستوومانە. 2
چونكە ئێمە دەزانین هەموو ووشەیەك
كە فریشتەكان بۆیان هێناوین،
بەتەواوی ڕاستە، بەشێوەیەك هەر
كەسێ دەستدرێژی‌و بەرپێچی
كردووە، سزای دادپەروەرانەی خۆی
وەرگرتووە. 3جا چۆن دەتوانین
هەڵبێین گەر ئەم ڕزگاربوونە مەزنە
پشت گوێ بخەین؟ ئەوەی خوداوەند
یەكەمجار بڵاوی كردەوە، دوایی
سەلمێنرا لەلایەن ئەوانەی خۆیان
گوێیان لێبوو. 4خوداش لەگەڵیان
شایەتی‌دا، بەنیشانەو شتی سەیرو
كاری سەرسوڕهێنەری جۆراوجۆر،

هەروەها بەبەهرەکانی ڕۆحی پیرۆز
کە بەخواستی خۆی دابەشی دەکات.

مەسیح وەك براکانیەتی

5 ئەو جیهانەی لە داهاتوو دێت،
ئەوەی ئێمە ئێستا باسی دەکەین،
خودا لەژێر فەرمانڕەوایی فریشتەکانی
دانەناوە. 6 وەك هەندێك لەکتێبی
پیرۆزدا دەڵێن: {مرۆڤ چییە تا ناوی
بهێنیت؟ ڕۆڵەی مرۆڤ چیە تا ئەوەندە
بایەخی پێ‌بدەی؟ 7 ڕاستە بۆ
ماوەیەکی کورت ئەوت بەنزمتر دانا
لەفریشتەکان، بەڵام دوایی تاجی
شکۆو ڕێزت خستە سەری، 8
هەروەها هەموو شتێکت خستۆتە
بەرپێی.} جا چونکە خودا هەموو
شتێکی ملکەچی کردووە، ئەمەش
ئەوە دەگەیەنێ خودا هیچ شتێکی
نەهێشتۆتەوە ملکەچی ئەوی نەکات.
بەڵام ئێستا هەموو شتێك نابینین
لەژێر دەسەڵاتی ئەو. 9 بەڵکو عیسا
ئەوەی خودا بۆ ماوەیەك
لەفریشتەکان بەکەمتری دانا، دەبینن
ئێستا تاجی شکۆو ڕێزی خراوەتە
سەر، چونکە ئازاری مردنی چێژت،
ئەمەش بەرەکەتی خودا بوو بۆ ئێمە،
عیسا دەبووایە بەو شێوەیە ئازاری
مردن بچێژێ لەپێناوی هەموو مرۆڤ.
10 لەهێنانی ڕۆڵەی زۆر بۆ
شکۆمەندی، شیاوی خودا بوو،
ئەوەی بۆ ئەوەو بەهۆی ئەوە هەموو
شتێك بوونی هەیە، پێشڕەوی
ڕزگاریان بە ئازار تەواو بکات. 11
چونکە ئەوەی پیرۆز دەکاتو هەموو
ئەوانەی پیرۆزکراون یەك
سەرچاوەیان هەیە. بۆیە عیسا پێی
شورەیی نییە ئەوانەی باوەڕیان پێیەتی
بەبرا ناویان ببات. 12 کە دەڵێ: {ئەی
خودا ناوت ئاشکرا دەکەم لای
برایانم، ستایشت دەکەم لەنێو
کۆمەڵیان.} 13 هەروەها دەڵێ: {تەنها
پشت بە خودا دەبەستم}. دیسان
دەڵێ: {ئا ئەوەتا من لیرەم، لەگەڵ
ئەو ڕۆڵانەی خودا پێی بەخشیوم.}
14 چونکە ڕۆڵەکان لەگۆشتو خوێن
هاوبەشن، لەبەرئەوە مەسیح خۆی
بوو بەمرۆڤ، تا بەشداری سروشتی
مرۆڤایەتیمان بکات، تا بەمردنی
خۆی لەناوی ببات ئەوەی دەسەڵاتی
مردنی هەیە، واتە شەیتان. 15 بەمەش
ئەوانە ڕزگار بکات کە بەدرێژایی
ژیانیان ترسیان لەمردنەو ملیانکەچ
کردبوو بۆ کۆیلایەتی. 16 شتێکی
ئاشکرایە عیسا نەهاتووە بۆ

فریشتەکان، بەڵکو بۆ نەوەی
ئیبراهیم. 17جا دەبووایە وەك براکانی
بووایە لەهەموو ڕوویەك، تا ببێ
بەسەرۆك کاهینێکی میهرەبانو
سەرڕاست لەخزمەتکردنی خودا،
هەروەها ببێ بەکەفارەت لەپێناوی
گوناهەکانی خەڵك، 18چونکە عیسا
خۆی ئازاری چێشتووەو
تاقیکراوەتەوە لەلایەن شەیتانەوە،
توانای ئەوەی هەیە یارمەتی ئەوانە
بدات کە لەلایەن شەیتانەوە
تاقیدەکرێنەوە.

عیسا مەزنترە لەموسا

3

کەواتە ئەی برا پیرۆزەکان، ئەی
ئەوانەی بەشداری بانگەوازی ئاسمانی
دەکەن، سەیری عیسا بکەن کە
نێراوەو کاهینی بەرزی دانپیانانمانە،
2ئەو سەرڕاستو پاك بوو بەرامبەر
ئەوەی دەستنیشانی کردبوو،
هەروەك چۆن موسا سەرڕاستو
پاكبوو سەبارەت بەماڵی خودا. 3
بەلاَم عیسا بۆی دانرا شایانی
شکۆیەکی مەزنتر بێت لەموسا،
هەروەك چۆن یەکێك خانوویەك
دروست دەکات ڕێزی زیاترە
لەخانووەکە خۆی. 4شتێکی ئاساییە،
هەموو خانوویەك دەبێ یەکێك هەبێ
دروستی کردبێ، بەلاَم ئەوەی هەموو
شتێکی دروستکردووە خودایە. 5
موسا سەرڕاستو پاك بوو لەهەموو
ماڵی خودا، وەك خزمەتکارێك،
ئەمەش شایەتییەك بوو بۆ ئەوەی خودا
لەدوایيدا ڕایدەگەیێنێ. 6بەلاَم
مەسیح، سەرڕاستو پاك بوو وەك
ڕۆڵە لەماڵی خودا، ئەو ماڵەش
ئێمەی باوەڕدارین، گەر دەست
بگرین بەو متمانەو هیوایەی شانازی
پێوە دەکەین.

ئاگادارکردنەوە دژی بێباوەڕان

7لەبەرئەوە، هەروەك ڕۆحی پیرۆز
دەڵێ: {ئەمڕۆ، گەر گوێتان لەدەنگی
خودا بوو، 8دڵتان ڕەق نەبێ وەك
یاخیبوونەکە ئەوەی لەڕۆژانی
تاقیکردنەوە لەبیابان ڕوویدا، 9کاتێ
باوباپیرانتان منیان تاقیکردەوەو بۆ
ماوەی چل ساڵ کردارەکانی منیان
بینی. 10لەبەرئەوە ڕقم هەڵسا لەم
نەوەیەو ووتم: چونکە دڵیان هەمیشە
بەرەو گومڕایی دەڕواتو ڕێگای من
هەرگیز ناناسن. 11وەك سوێندم
خوارد لەتوڕەبوونم، ئەوانە هەرگیز

ناچنە شوێنی حەسانەوەی من.}
12کەواتە ئەی برایان، باش
ئاگاداری خۆتان بن، تا دڵی کەستان
بێ باوەڕو بەد نەبێ، ئەمەش ببێتە
هۆی ئەوەی لە خودای زیندوو
هەڵگەڕێنەوە. 13جا لەبەرئەوە هەموو
ڕۆژێك وورەی یەکتری
بەرزبکەنەوە، ئەوەندەی کاتەکە پێی
دەوترێ {ئەمڕۆ}، تا کەستان دڵڕەق
نەبێ بەتاریکی گوناە. 14چونکە ئێمە
سەر بە مەسیح دەبین، گەر تا کۆتایی
دەست بگرین بەو باوەڕەی
لەسەرەتاوە هەمانە. 15کتێبی پیرۆز
دەڵێ: {ئەمڕۆ، گەر گوێتان
لەدەنگی خودا بوو، دڵتان ڕەق
نەبێ وەك یاخیبوونەکە.} 16جا کێن
ئەوانەی یاخیبوون دوای ئەوەی
گوێیان لەدەنگی خودا بوو؟ ئایا
هەموو ئەوانە نەبوون کە لە میسر
هاتنە دەرەوە بەسەرۆکایەتی موسا؟.
17هەروەها خودا بۆ ماوەی چل ساڵ
لەکێ ڕقی هەڵساو تووڕە بوو؟ ئایا
بەرامبەر ئەوانە نەبوو کە گوناهیان
کردو لەبیابان لاشەکانیان کەوت؟
18هەروەها خودا سوێندی لەکێ
خوارد کە نابێ بچنە شوێنی
حەسانەوەی ئەو، ئایا سوێندی لەوانە
نەخوارد کە لێی یاخیبوون؟ 19بەم
شێوەیە دەبینین بێباوەڕی ڕێگای
چوونی شوێنی حەسانەوەی
لێگرتن.

بەڵێنی حەسانەوەی خودایی

4

لەبەرئەوەی تا ئێستا بەڵێنی چوونە
شوێنی حەسانەوەی خودا هەر ماوە،
بۆیە دەبێ بترسین نەوەك یەکێك وا
بیر بکاتەوە ئەو هەلەی لەکیس
چووە. 2چونکە ئێمە مزگێنیمان
بیستووە وەك ئەوان بیستوویانە، بەڵام
ئەو مزگێنییەی ئەوان بیستیان هیچ
سوودێکی نەبوو بۆیان، چونکە
بەباوەڕ نەبووە. 3چونکە ئێمەی
باوەڕدار دەچینە شوێنی حەسانەوەی
خودا، هەروەك ووتویەتی: {وەك
سوێندم خوارد لەتوڕەبوونم، ئەوانە
هەرگیز ناچنە شوێنی حەسانەوەی من
}، لەگەڵ ئەوەی کارەکان تەواوبوون
لەگەڵ دروست بوونی جیهان. 4
چونکە دەربارەی ڕۆژی حەوتەمی
هەفتە لەشوێنێك لەکتێبی پیرۆز
هاتووە: {خودا دوای ئەوەی هەموو
کارەکانی بەشەش ڕۆژ تەواو کرد،
ڕۆژی حەوتەم حەسایەوە.} 5هەروەها

خودا لە هەمان دەقی پێشوو ووتویەتی: {ئەوانە ناچنە شوێنی حەسانەوەی من.} 6ئەوانەی یەکەمجار مزگێنیان بیست، نەیانتوانی بچنە شوێنی حەسانەوەی خودا، چونکە ملکەچی خودا نەبوون. شتێکی ئاشکرایە ئیتر شوێنی حەسانەوەی خودا چاوەڕێی کەسانی تر دەکات. 7چونکە خودا ڕۆژێکی دیکەی تەرخانکرد، جا لەو بارەیەوە خودا لەسەر زمانی داود پێغەمبەرەوە دەڵێ: {ئەمڕۆ..} دوای ماوەیەکی زۆر بەسەر ئەوەی لەپێشا ووتبووی: {ئەمڕۆ، گەر گوێتان لە دەنگی خودا بوو، دڵتان ڕەق مەکەن.} 8گەر یەشوع گەلی بخستایە شوێنی حەسانەوەی خودا، ئیتر بۆچی خودا دوای ئەوە باسی ڕۆژێکی تر دەکات. 9کەواتە هێشتا ڕۆژی حەسانەوە بۆ گەلی خودا ماوە. 10چونکە ئەوەی دەچێتە شوێنی حەسانەوەی خودا، ئەویش لەکارەکانی پشوو دەدات، هەروەك چۆن خودا لەڕۆژی حەوتەمی هەفتە لەکارەکانی پشوویدا. 11جا هەرچیەك لەتوانامان هەیە دەبێ بیکەین، تاکو بچینە شوێنی حەسانەوەی خودا، هەتا کەسمان نەکەوێتە هەمان ڕێگای سەرپێچیکردن، 12چونکە ووشەی خودا زیندووە، کاریگەرە، لەشمشێری دوودەم تیژترە، دەچێتە ناو قوڵایی مرۆڤ، بۆ ناو دەروونو ڕۆحو ماسولکەو دەمارو ئێسقانەکانی، حوکم دەدات سەبارەت بەمەبەستی دڵو بیری مرۆڤ. 13هیچ دروستکراوێك نییە شاراوە بێت لەبەرچاوی خودا، بەڵکو هەموو شتێك ئاشکراو دیارە لەبەرچاوی خودا، ئەوەی حیسابی خۆمانی دەخەینە بەردەست.

عیسا کاهینی بەرزی مەزنە

14لەبەرئەوەی ئێمە عیسای ڕۆڵەی خودامان هەیە، ئەو کاهنە بەرزە مەزنەی بەئاسمانەکان تێپەڕی، دەبێ هەمیشە دانیپیابنێینو دەستی پێوە بگرین. 15جا ئەم کاهینە بەرزەی هەمانە، بێتوانا نییە لەتێگەیشتنو هاوخەمی دەربڕین سەبارەت بەکەمو کوڕیو لاوازیەکان، چونکە خۆی هەرچەندە بێگوناهیش بووە، کەوتۆتە ئەو تاقیکردنەوانەی ئێمە تێیدەکەوین. 16با بەبێ ترسو

بەدڵنیایی بەرەو تەختی شاهانەی بەرەکەت بڕۆین، تابەزەیی وەرگرینو بەرەکەت بدۆزینەوە بۆ یارمەتیدانمان لەکاتی پێویست.

5

هەموو کاهینێکی بەرز لەناو خەڵك هەڵبژێراوە، دەستنیشانکراوە ببێ بەنوێنەریان لەخزمەتکردن بۆ خودا، قوربانیو ئاژەڵی سەربڕاو پێشکەشی خودا دەکات لەپێناوی گوناە. [2] چونکە خۆی وەکو مرۆڤیتر لاوازە، دەتوانێ بەزەیی بەنەزانو گومڕاکان بێتەوە. [3]لەبەر ئەوەیە لەپێناوی گوناهی خەڵکی دیکە قوربانی پێشکەش دەکات، هەروەها لەپێناوی گوناهە تایبەتیەکانی خۆشی. [4]کەس ناتوانێ لە خۆیەوە ئەم کارە پەسەندە وەرگرێ، تەنها ئەوە نەبێ کە خودا بانگیکردووە، هەروەك چۆن هارونی بانگکرد.

[5]هەروەها مەسیحیش، ئەم شوێنە بەرزە بەخۆی نادات، تا ببێ بە سەرۆك کاهین، بەڵکو خودا دەستنیشانیکردوەو پێیووتوە: {تۆ ڕۆڵەی منی، من ئەمڕۆ بووم بەباوکت.} [6]هەروەك چۆن لەشوێنێکی دیکە پێی ووتوە: {تۆ کاهینی هەتاهەتایی لەپلەی مەلکیسادق.}

[7]مەسیح، کاتێ وەك مرۆڤ لەسەر ئەم زەویە بووە، نوێژیکردووەو پاڕاوەتەوە بەگریانو هاوارەوە، بۆ ئەو خودایەی توانای هەیە ڕزگاری بکات لەمردن، ئیتر خودا داواکاریەکەی جێبەجێکرد لەبەر خواترسیەکەی. [8]هەرچەندە عیسا ڕۆڵەی خودا بوو، بەهوێ ئەو ئازارانەی چەشتی فێری گوێڕایەڵی بوو، [9]هەروەها بەو ئازارانە بوو بە مرۆڤێکی تەواو و بوو بەسەرچاوەی ڕزگاری هەتاهەتایی بۆ هەموو ئەوانەی گوێڕایەڵی دەبن. [10]ئیتر خودا لەپلەی مەلکی سادق کردی بە کاهینی بەرز.

[11]لەم بارەیەوە قسەم زۆرە بۆتانی بکەم، بەلاَم ڕوونکردنەوەی گرانە، چونکە ئێوە گوێتان گران بووە. [12] دەبووایە ئێستا باوەڕتان گەشەی بکردایەو ببونایە مامۆستا لەبەر ئەوکاتە زۆرەی هەتان بوو، بەلاَم ئێوە پێویستیتان بەیەکێك هەیە بنچینەی ووشەی خوداتان فێر بکات. وەك منداڵێکی شیرەخۆر تەنها دەتوانرێ

شیرتان بدرێتێ، نەك خواردنی تەواو.
[13]بۆیە هەر یەکێك بەشیر بژیت ئەوا
کەمزانە لەووشەی ڕاستودروستی،
چونکە هێشتا مندالە. [14]بەلام
ئەوانەی شارەزاییان هەیەو
پێگەیشتوون، دەتوانن خواردنی بەهێز
بخۆن، چونکە بەکردار توانایەکی
مەشق پێکراویان لەلا دروست بووە.
ئیتر دەتوانن چاکەو خراپە لەیەکتری
جیابکەنەوە.

پاشگەزبوونەوە لەباوەڕ

6

کەواتە باواز لەفێرکردنە
سەرەتاییەکانی دەربارەی مەسیح
بهێنینو بەرەو دروستیو تەواوی
بڕۆین، هەروەها بابناغەی
تۆبەکردنمان لەکردارە مردووەکانو
باوەڕهێنان بەخوداو [2]فێرکردن
دەربارەی لەئاوهەلکێشان، دەست
لەسەر دانانو زیندووبونەوەی
مردووانو لێپرسینەوەی هەتاهەتایی
نەبێت. [3]جا ئێمە ئاوا دەکەین گەر
خودا ڕێگامان بدات. [4]چونکە
ناکرێ ئەوانەی جارێك ژیانیان
ڕووناك کراوەتەوەو تامی بەهرەی
ئاسمانیان کردووەو بەشیان هەبووە
لەڕۆحی پیرۆز دووبارە بگەڕێنەوە بۆ
تۆبەکردن، [5]هەروەها تامی باشی
ووشەی خوداو هێزەکانی سەردەمی
داهاتوویان کردووە، [6]لەگەڵ
ئەوەشدا لەباوەڕ هەلگەڕانەوە.
ناکرێ جارێکی تر نوێ بکرێنەوەو
بۆ تۆبەکردن بگەڕێنەوە، چونکە
ڕۆلەی خودا بەدەستی خۆیان لەخاچ
دەدەنەوە، بۆ سووکایەتی
دەریدەخەن. [7]چونکە ئەو زەوییەی
بارانی بەسەر دەبارێو تێر ئاوە،
ڕووەکی سوودبەخش دەدات بۆ
ئەوانەی زەوییەکەیان کێلاوە،
لەلایەن خوداشەوە پیرۆز دەکرێ. [8]
بەلام گەر زەوییەکە دڕكو گژوگیای
بێسوودی بەرهەم هێنا، ئەوسا گوێی
نادرێتێ، شایانی نەفرەت لێکردنە،
ئەنجامیشی سووتانە. [9]هاوڕێیانی
خۆشەویست، هەرچەندە بەو شێوەیە
قسەتان لەگەڵ دەکەین، لەگەڵ
ئەوەش دلنیاین شتی باشتر بۆ ئێوەیەو
لەگەلتان دەبێ بۆ ڕزگاریتان. [10]جا
خودا زۆردار نییە، بیری ناچێتەوە ئەو
کردارو خۆشەویستییەی لەپێناوی
ئەو دەرتانبڕی لەخزمەتکردنی
خوشكو برا پیرۆزەکانو بەردەوامن
لەسەری. [11]ئێمەش دەخوازین هەر

یەك لەئێوە هەمان پەرۆشی دەربخات
بەباوەڕێکی تەواو بەو هیوایەی هەمانە
تاکۆتایی، [12]تاکو تەمبەڵ نەبن، بەڵکو
ڕێگای ئەوانە بگرن کە بەهۆی
باوەڕو ئارامگرتن بوون بەمیراتگری
بەڵێنی خودا.

خودا بەڵێنی خۆی دەباتەسەر

[13]کاتێ خودا بەڵێنی
بەئیبراهیمدا، سوێندی بەخۆی
خوارد، چونکە لەخۆی مەزنتر
کەسی تری نییە سوێندی پێبخوا. [14]
بەئیبراهیمی ووت: {بێگومان
پیرۆزت دەکەم، نەوەیەکی زۆرت
پێدەبەخشم.} [15]ئیتر ئیبراهیم دانی
بەخۆی گرت تا بەڵێنەکەی
بەدەستهێنا. [16]لەڕاستیدا خەڵکی
سوێند دەخۆن بەوەی گەورەترە
لەخۆیان، تا دەریبخەن ئەوەی
دەیڵێن ڕاستەو ئەو ناکۆکیەی
لەنێوانیان هەیە نەمێنێ. [17]خودا
ویستی، ئەوانەی میراتگری بەڵێنن
دڵنیایان بکات، کەوا هەرگیز
بڕیاری خۆی ناگۆڕێ، بۆیە سوێندی
بۆ خواردن. [18]چونکە خودا هەرگیز
درۆ ناکات، ئێستا دوو شتی
ڕاستەقینەمان هەیە دەتوانین پشتی
پێببەستین. هەروەها هەموو ئەوانە
بەهێز دەکات و وورەیان بەرز
دەکاتەوە کە خۆیان داوەتەدەست
خوداو دەستیان گرتووە بەو هیوایەی
بۆ ئەوانە. [19]ئەم هیوایە بۆ گیانمان
وەك لەنگەر وایە، چەسپاو و ڕاگرە،
دەچێتە ناو شوێنی هەرە پیرۆزی
پەرستگا لەپشتی پەردە. [20]ئەو
شوێنەی لەپێناوی ئێمەدا عیسای
مەسیح پێشتر بۆی چوو، لەوێ بوو
بەکاهینی بەرز بۆ هەتاهەتایە، لەپلەی
مەلکیسادق.

مەلکیسادقی کاهین

7

ئەم {مەلکیسادقە پادشای شاری
سالیم بوو، هەروەها کاهینی بەرزی
خودا بوو. کاتێ حەزرەتی ئیبراهیم
لەشەڕی دژی پادشاکان بە
سەرکەووتویی گەڕایەوە،
مەلکیسادق بۆ پێشوازی لێکردنی
ڕۆیشتو پیرۆزی کرد.} [2]
ئیبراهیمیش دەیەکی هەموو
دەسکەوتەکانی شەڕی دا بە ئەو.
مەلکیسادق یەکەمجار بەواتای
(پادشای ڕاستودروستی) دێت،
هەروەها {پادشای سالیم} بەواتای

(پادشــای ئاشــتی). [3]دایــكو بــاوكو
ڕەچــەڵەکی نیــیە، لــەدایك بــوونو
کۆتایی ژیانی نییە، بەڵام وەك ڕۆڵەی
خــودا وایــە، هەر بەکاهین دەمێنێتەوە
تاهەتایە.

[4]ســەیربکەن ئــەم مەلکیســادقە
چــەند مــەزنبووە، تەنانەت ئیبراهیمی
بـــاوکی گـــەورەمان، دەیـــەکی
دەســکەوتی شــەڕی داوەتــێ. [5]ئــێمە
دەزانــین شــەریعەتی موســا ئــەو
کاهیـنانەی ڕاسپاردووە کە لەنەوەی
لاوی پــەیدا بــوون، دەیــەك لــە گەل
وەرگــرن، بــەواتای لــەبرایانــیان،
هەرچـــەندە بەبنەچـــە هـــەموویان
دەگەڕێــنەوە بــۆ ئیــبراهیم. [6]بــەڵام
لەگــەڵ ئــەوەی مەلکیسادق سەر بە
نــەوەی لاوی نــەبوو، دەیـــەکی
لــەئیــبراهیم وەرگرتو پیرۆزیکرد،
هەرچــەندە ئیــبراهیم بەڵێــنی لەخودا
وەرگرتــبوو. [7]کەواتــە بــەبێ گومــان
نــزمتر لەلایــەن بەرزتــرەوە پــیرۆز
دەکــرێ. [8]جــا ئــەو کاهیــنانەی سەر
بــەنــەوەی لاویــن، ئەوانــەی بەپــێی
شــەریعەت دەیەك وەردەگرن، ئەوانە
مرۆڤـــێکن دەمـــرن، بـــەڵام
مەلکیســادق، ئــەوەی دەیــەکی
لەئیــبراهیم وەرگــرت، کتێــبی پیرۆز
شــایەتی بــۆ دەدات کەوا زیندووە، [9]
بەڵکو لەمە زیاتر، دەتوانین بڵێین ئەو
لاویــیەی دەیــەك وەردەگــرێ، خۆی
دەیــەکی داوە بــەهۆی ئیــبراهیم. [10]
هەرچــەندە ئــەو کاتــە هێشــتا لاوی
لـــەدایك نـــەبوو بـــوو، لەپشـــتی
ئیـبراهیمی باپیری بوو کاتێ ئیبراهیمو
مەلکیسادق یەکتریان بینی.

عیسا وەك مەلکیسادقە

[11]ئێســتا گەر تەواوی بەکاهینێتی
لاوی بێتەدی، ئەوەی گەل شەریعەتی
لەســایەیدا وەرگــرت، ئایــا پێویست
بوو کاهینێکی تر دەربکەوێ لەپلەی
مەلکیسادق نەك لەپلەی هارون؟ [12]
گــەر بێــتوو کاهینێتی بگۆڕێ، ئەوسا
دەبــێ شەریعەتیش بگۆڕێ. [13]ئەوەی
ئـــەو باســـەی لەســـەر دەکـــرێ
﴿مەسـیح﴾ لــەهۆزی لاوی نــەبوو،
هــەروەها کــەس لەهۆزەکــەی ئــەو
خــزمەتی قوربانگــای نەکــردووە. [14]
شتێکی ئاشکرایە، بنەچەی مرۆڤایەتی
عیســای خوداوەندمان دەگــەڕێتەوە
بۆ تیرەی یەهــوزا، هــەرچــەندە موسا
باســی نەکردووە لەو تیرەیە کاهینێك
پەیدا دەبێ.

[15]ئــــەوەی زیاتــــر ئــــەم باســـــە

ڕوونده‌کاته‌وه‌ ئه‌وه‌یه‌، کاهینی تازه
﴿مه‌سیح﴾ وه‌ك مه‌لکی‌سادق 16
دانه‌نرا به‌کاهین به‌پێی شه‌ریعه‌ت
به‌گوێره‌ی ڕه‌چه‌ڵه‌ك، به‌ڵکو له‌سه‌ر
بناغه‌ی هێزی ژیانی نه‌فه‌وتاو. 17
کتێبی پیرۆز له‌م باره‌یه‌وه‌ ده‌رباره‌ی
عیسا ده‌ڵێ: {تۆ تاهه‌تایه کاهینی
له‌پله‌ی مه‌لکی‌سادق.}
18ئیتر له‌لایه‌ك ڕاسپارده‌ی
پێشوو لابرا، چونکه به‌هێزو
سوودبه‌خش نه‌بوو. 19له‌لایه‌کی تر،
چونکه شه‌ریعه‌ت هیچ شتێکی ته‌واو
نه‌کرد، ئه‌وه‌ بوو هیوایه‌کی باشتر‌مان
بۆ ده‌رکه‌وت تا به‌هۆیه‌وه‌ له‌خودا
نزیك ببینه‌وه‌. 20ئه‌وه‌ش به‌بێ سوێند
نه‌بوو. ئه‌وانی دیکه بوون به‌کاهین
به‌بێ سوێند. 21به‌ڵام دانانی مه‌سیح
وه‌ك کاهین به‌سوێنده‌وه‌ بوو، {
خوداوه‌ند سوێندی خواردووه‌و لێی
په‌شیمان نابێته‌وه‌، تۆ ده‌بێ تاهه‌تایه
کاهین بی.} 22به‌م شێوه‌یه عیسا بوو
23
به گه‌ره‌نتی په‌یمانێکی باشتر.
هه‌رچه‌نده له‌سه‌رده‌می کۆن زۆر
سه‌رۆك کاهین هه‌بوون، له‌گه‌ڵ
ئه‌وه‌ش هه‌موویان به‌هۆی مردن
نه‌یانتوانی به‌رده‌وام بن
له‌ئه‌رکه‌کانیان. 24به‌ڵام عیسا،
چونکه تاهه‌تایه ده‌ژی، بۆیه کاهینێتی
ئه‌و هه‌ر ده‌مێنێ. 25که‌واته ئه‌و
ده‌توانێ هه‌موو ئه‌وانه ڕزگار بکات
که به‌هۆی ئه‌وه‌وه‌ ده‌چنه لای خودا،
چونکه ئه‌و هه‌میشه ده‌ژی، بۆیه
تکاشیان بۆ ده‌کات لای خودا.
26که‌واته، ئه‌م ئه‌و جۆره کاهینه
به‌رزه‌بوو که پێویستمان پێیه‌تی،
پیرۆزو بێ‌که‌م‌وکوڕی‌و بێ‌هه‌ڵه‌بوو،
له‌گوناهباران جیاکرایه‌وه‌،
بەرزکرایەوە بۆ سەرووی ئاسمان. 27
ئه‌و پێویستی به‌وه‌ نه‌بوو هه‌موو
ڕۆژێك له‌به‌ر گوناهه‌کانی خۆی‌و
گه‌له‌که‌ی قوربانی پێشکه‌ش بکات،
هه‌روه‌ك سه‌رۆك کاهینه‌کان له‌کۆندا
کردوویانه، چونکه ئه‌و ته‌نها جارێك
کردی کاتێ خۆی کرد به‌قوربانی
له‌پێناوی گوناهی هه‌موو خه‌ڵك. 28
ئه‌وه‌ بوو شه‌ریعه‌ت سه‌رۆك کاهینی
له‌مرۆڤ ده‌ستنیشان ده‌کرد که
ناته‌واوی خۆی هه‌یه، به‌ڵام به‌ووشه‌ی
سوێند ئه‌وه‌ی دوای ئه‌م شه‌ریعه‌ته
هات، خودا ڕۆڵه‌ی خۆی
ده‌ستنیشان کرد ئه‌وه‌ی ته‌واوی
کرد بۆ هه‌تاهه‌تایه.

کاهینی به‌رزی په‌یمانی نوێ

8

گرنگترین خاڵ دەربارەی ئەوەی
لێیدواین ئەمەیە: کەوا ئێمە
مەسیحمان هەیە، ئەو کاهینە بەرزەی
وا لەلای ڕاستی تەختی مەزنی
خوداوە لەئاسمان دانیشتووە. 2
خزمەت دەکات لەپیرۆزترین شوێن
واتە لەچادری پەرستنی ڕاستەقینە،
ئەوەی خوداوەند دایناوە نەك مرۆڤ.
3جا چونکە ئەرکی هەموو سەرۆك
کاهینێك پێشکەش کردنی قوربانیو
ئاژەڵ سەربڕینە بۆ خودا، کەواتە
پێویستە سەرۆك کاهینی ئێمەش
﴿مەسیح﴾ شتێکی هەبێ بیکات
بەقوربانی. 4گەر مەسیح لەسەر ئەم
زەوییە بووایە، شەریعەت ڕێگای
نەدەدا ببێ بەسەرۆك کاهین. چونکە
ئێستا سەرۆك کاهین هەیە بەپێی
شەریعەت قوربانی پێشکەش بکات.
5ئەوانە خزمەتی وێنەو سێبەری شوێنی
پیرۆزی ئاسمان دەکەن، چونکە کاتێ
موسا دەیویست چادر هەڵبدات،
خودا ڕای‌سپاردو ووتی: {تەماشا
بکەو هەموو شتێك بکە لەسەر ئەو
نموونەیەی پێم نیشانداوی لەسەر چیا.
} 6بەلام مەسیح خزمەتێکی زۆر
مەزنتری دەسکەوت لەوەی ئەوان،
هەروەك خۆی پەیوەندی‌ڕێکخەری
پەیمانێکی باشترە، چونکە لەسەر
بناغەی بەڵێنی باشترە.
7گەر پەیمانە کۆنەکە بێ
کەموکوڕی بووایە، ئیتر پێویستی
بەپەیمانێکی تر نەدەکرد. 8چونکە
خودا کەموکوڕی دۆزیەوە لە گەڵ
کاتێ دەڵێ:
{دەبێ ڕۆژێك بێ، سەرلەنوێ
پەیمانێکی دیکە لەگەڵ نەوەی
ئیسرائیلو نەوەی یەهوزا ببەستم. 9
ئەمەش وەك ئەو پەیمانە نییە کە
لەگەڵ باوباپیرانیان بەستم، کاتێ
دەستم گرتنو لەخاکی میسر
دەرمهێنان، چونکە لەسەر پەیمانەکەم
نەڕۆیشتن، ئیتر منیش پشتگوێم
خستن، خوداوەند دەڵێ. 10ئەمەش
ئەو پەیمانەیە لەگەڵ نەوەی ئیسرائیل
دەیبەستم، لەڕۆژانی داهاتوو
یاساکانم دەخەمە ناو مێشکیانو
لەناو دڵیان دەینووسم، دەبم
بەخودایانو ئەوانیش دەبن بە گەلی
من، 11دوای ئەوە کەس براکەی
یاخود نەوەی وولاتەکەی فێرناکات
پێی بڵێ: خوداوەند بناسە، چونکە
هەموویان دەمناسن، لە بچووکیانەوە
تا گەورەیان. 12من لەگوناهەکانیان

خـۆش دەبم، ئـیتر هەرگـیز باسـی گوناهەکانـیان ناکـەم.} [13]جـا کـە خـودا بەمە بڵێ (پەیمانی نوێ) مانای وایە، پەیمانەکەی یەکەمجار کۆن بوو، شـتێکی ئاساییە هەر شتێك کۆن بوو بێ بەرەو نەمان دەڕوات.

پاراستنی پەیمانی کۆن
9

ڕاسـتە لەپـەیمانی کـۆن مەراسـیمو یاسـای تایبەتی بـۆ پەرسـتنی خوداو شـوێنی هـەرە پـیرۆزی سـەر زەوی هـەبووە لەچادری پیرۆز. [2]ئەم چادرە گەورەیـە ژوورێکـی هـەبووە نـاوی شوێنی پیرۆز بووە، چرایەكو مێزێكو نـانی قوربـانی تـێدابوو. [3]ژوورێکـی دیکـەش کەوتـبووە پشتی پەردەیەك، پـێی دەووتـرا شوێنی هەرە پیرۆز*، [4] ئاگردانـێکی زێڕینی تێدابوو بۆ بخورد سـوتاندن، لەگەڵ سندوقی پەیمان کە ڕووکـەش کـرابوو بـە زێـڕ، لـەناو سـندوقەکە قاپێکی زێڕین هەبوو نانی مـەنی ئاسمـانی تـێدابوو، لەگـەڵ گۆچـانەکەی هـارون کـە گـەڵای سـەوزی دەرکـردبوو، هەروەها دوو تەخـتە بەردەکـەی پـەیمان. [5]بـەڵام لەسەر سندوقەکە، کروبەکانی* شکۆ کـرابوو سـێبەریان کـردبوو بەسـەر سـندوقەکە ئەمـەش پـێیدەوترا ﴿کورسـی بەزەیی﴾. لێرەدا ئەوەندە بەسـە دەربـارەی ئـەم باسـە، چونکە ماوەی باسکردن لەمە زیاتر نییە.

[6]کـاتێ کاروبارەکان بەو شێوەیە ڕێکخـرابوون، سـەرۆك کاهیـنەکان هـەموو کـاتێ دەیانـتوانی بچـنە ژووری یەکـەم ﴿شـوێنی پـیرۆز﴾ بۆ جێبەجێکردنی ئەرکە ئاینیەکان. [7]بەڵام ژووری دووەم ﴿شوێنی هەرە پیرۆز﴾ کەس نەیدەتوانی بچێتە ناوی تـەنها سـەرۆك کـاهین نـەبێ ئەویش ساڵی جارێك، پێویستبوو لەسەری خوێـنی قوربانی لەگەڵ خۆی بباتو بیپرژێـنێ بەسەر ﴿کورسی بەزەیی﴾ لـەجیاتی خـۆیو ئـەو گوناهانـەی گەلەکـەی بێئـەوەی بـزانن کـردوویانە. [8]بەمـەش ڕۆحی پیرۆز بـۆمـان ڕوون دەکـاتـەوە، ئـەو ڕێگایـەی بەرەو شوێنی هەرە پیرۆزی ڕاسـتەقینە دەڕوات کە لەئاسمانەدایە، ئەمـەش جارێ نەکرابووەوە. چونکە هێشـتا ڕێگـەی یەکـەم ﴿چـادری پـیرۆز﴾ هـەر مـابوو. [9]ئەمـەش هـێمایە بـۆ ئـەم سـەردەمەمان، کـە هێشتا قوربانیو ئاژەڵ سەربڕینی تیادا

دەکرێ بەپێی سەردەمی کۆن. ئەو قوربانیانەش ناتوانێ ئاسوودەیی بخاتە ویژدانیان بەتەواوی. [10]چونکە ئەوانە تایبەتی بوون بەکاروباری لەش «شتی ڕواڵەتی» وەك خواردنو خواردنەوە، هەروەها ڕێگا جۆراوجۆرەکانی پاككردنەوە، ئیتر ئەم یاسایە مایەوە، هەتا کاتی سیستەمی نوێ.

مەسیح پەیوەندیڕێکخەرە

[11]بەڵام کاتێ مەسیح دەرکەوت وەك سەرۆك کاهین بۆ شتە باشەکانی داهاتوو، بەچادری تەواوترو مەزنتر کە بەدەست دروست نەکرا بێ، واتە سەر بەدروست کراو نەبێ. [12] ئەو تەنها یەکجار چووە ناو شوێنی هەرە پیرۆز، بۆ ئەوەش خوێنی بزنو گوێرەکەی لەگەڵ خۆی نەبرد، بەڵکو خوێنی خۆی، بەم خوێنەش کرینەوەی هەتاهەتایی بەدەستهێنا. [13]گەر بەپێی سەردەمی کۆن خوێنی مەڕو گوێرەکەو خۆڵەمێشی بەرخی سووتێنراو، گڵاوەکان پیرۆز بکات بۆ پاككردنەوەی لەش، [14]ئیتر دەبێ خوێنی مەسیح چەند لەوە زیاتر بێ، ئەوەی خۆی پێشکەشی خودا کرد بە ڕۆحێکی هەتاهەتایی بێ کەموکوڕی، ئەوەی ویژدانتان پاك دەکاتەوە لەکردارە مردووەکان تاخزمەتی خودای زیندوو بکەن.

[15]بۆیە مەسیح پەیوەندی ڕێکخەری پەیمانی نوێیە، تا ئەوانەی بانگکراون میراتی هەتاهەتایی بەدەستبهێنن، ئەوەی خودا بەڵێنی پێدابوو، چونکە عیسا مرد تا بەخوێنی خۆی بیانکڕێتەوە لەو گوناهانەی لەپەیمانی کۆن کردوویانە. [16]گەر وەسیەتنامە هەبێ، پێویستە بسەلمێنرێ خاوەن وەسیەتەکە مردووە، [17]چونکە وەسیەتنامە کاتێك کاری پێدەکرێ کە خاوەنەکەی مردوو بێ، بەڵام گەر زیندوو بێ هیچ کاری پێ ناکرێ. [18]بەم شێوەیە، پەیمانی کۆن کاتێك کاری پێکرا کە بەخوێن مۆرکرا. [19] چونکە موسا، دوای ئەوەی هەموو ڕاسپاردەکانی شەریعەتی بۆ هەموو گەل ڕاگەیاند، خوێنی مەڕو گوێرەکەی لەگەڵ ئاو تێکەڵکرد، پرژاندی بەسەر شەریعەتو هەموو گەل، بە چەپکێ لەڕووەکی زوفاو پارچەیەك لە خوری سوور. [20]ئەوسا

ووتی: {ئەم خوێنە مۆری ئەو
پەیمانەیە کە خودا لەگەڵ ئێوەی
بەست}. 21بەهەمان شێوە خوێنەکەی
پرژاند بەسەر چادری پەرستن‌و ئەو
کەلوپەلانەی بۆ خزمەت بەکار دێن.
22بەپێی شەریعەت نزیکەی هەموو
شتێك بەخوێن پاك دەبێتەوە،
لێخۆشبوونی گوناهیش بێ
خوێنڕشتن نابێ.

مەسیح مەزنترین قوربانییە

23گەر پاك‌کردنەوەی وێنەی شتە
ئاسمانییەکان ئەوەندە پێویستی بەو
مەراسیمانە هەبێ، جا دەبێ شتە
ئاسمانییەکان خۆیان چەند پێویستیان
بەخوێنی قوربانییەکی باشتر بێ! 24
چونکە مەسیح، نەچووە شوێنی هەرە
پیرۆزی سەر زەوی، ئەوەی مرۆڤ
تەنها لەسەر نموونەی شوێنی هەرە
پیرۆزی ڕاستەقینە دروستی کردووە،
بەڵکو چووە ناو ئاسمان، ئێستا لەوێ
نوێنەری ئێمەیە لەبەردەم خودا. 25
ئەو نەچووە ئەوێ تا چەند جارێك،
خۆی بکات بەقوربانی، هەروەك
چۆن سەرۆك کاهینی سەر ئەم زەوییە
ساڵی جارێك دەچووە شوێنی هەرە
پیرۆز، بەخوێنێك کە خوێنی خۆی
نەبوو. 26ئەگینا دەبوایە عیسا
لەدروستکردنی جیهانەوە چەند
جارێك ئازار بدرایە. بەڵام ئێستا
لەکۆتایی زەمان یەکجار هات تا
گوناهمان بسڕێتەوە، بەوەی
خۆی‌کرد بەقوربانی لەپێناوی ئێمە.
27هەروەك چۆن دوارۆژی مرۆڤ
ئەوەیە جارێك بمرێ، دوایی ڕۆژی
لێپرسینەوە دێت، 28مەسیحیش،
جارێك خۆی‌کرد بەقوربانی تا
گوناهی خەڵکێکی زۆر لاببات.
بەڵام هاتنەوەی عیسا بۆ جاری
دووەم بۆ لابردنی گوناه نییە، بەڵکو
بۆ ڕزگارکردنی ئەوانەیە کە
بەپەرۆشەوە چاوەڕێی دەکەن.

10

چونکە شەریعەت تەنها سێبەری شتە
باشەکانی داهاتووە، نەك وێنەی
تەواوی ڕاستیەکان، بۆیە هەرگیز
ناتوانێ بەو قوربانیانەی بە بەردەوامی
پێشکەش دەکرێ ساڵ لەدوای ساڵ
ئەوانە دروست‌و تەواو بکات کە
لەخودا نزیك دەبنەوە بۆ پەرستن. 2
ئەگینا پێویستی نەدەکرد بەردەوام‌بن
لەپێشکەش‌کردنی قوربانی، چونکە
ویژدانی خواپەرستان، کەی بەتەواوی

جاریێك پاكبووەوە، ئیتر جاریێكی‌تر
پێویستی بەپاكبوونەوە نییەو هەست
بەگوناهی ڕابووردووی ناكات. [3]
لەڕاستیدا، ئەو قوربانیانە ساڵ بەساڵ
گوناهی بەبیر مرۆڤ دەخستەوە، [4]
ئەگینا بەهیچ جۆرێك خوێنی مەڕو
گوێرەكە گوناهی ئێمە لانابات. [5]
لەبەرئەوە كاتێ مەسیح هاتە ئەم
جیهانە ووتی: {تۆ قوربانیو خێرت
نەویست، بەڵكو لەشێكت داوە پێم.
[6]بەقوربانی سووتاو و قوربانی گوناه
دڵخۆش نەبووی. [7]جا ئەوكاتە پێم
ووتی: (ئەوەتا هاتووم تابەخواستی تۆ
كار بكەم، ئەمە ئەوەیە لەكتێبی پیرۆز
لەسەرم نووسراوە.)}
[8] ئەو یەكەمجار ووتی: {تۆ
قوربانیو خێرو قوربانی سووتاو و
قوربانی گوناهت نەویستو پێی
دڵخۆش نەبووی}، هەرچەندە
هەمووی بەپێی شەریعەت دەكرد، [9]
ئینجا مەسیح ووتی: {ئەوەتا هاتووم
تا بەخواستی تۆ كار بكەم.} كەواتە
بەمە یاسای یەكەمی لابرد، تا یاسای
دووەم دابنێ. [10]بەپێی ئەم خواستەی
خودا، ئێمە پیرۆز بووین كاتێ
عیسای مەسیح یەكجار لەشی خۆی
كرد بەقوربانی لەپێناوی هەمووان.

[11]لەكۆندا سەرۆك كاهینەكان
هەموو ڕۆژێك سەرلەنوێ دەبووایە
قوربانگایان ئامادە بكردایە، لەبەر
پێشكەش‌كردنی قوربانی بۆ خودا،
هەرچەندە ئەو جۆرە قوربانیانە
نەیاندەتوانی گوناهی هیچ مرۆڤێك
لاببەن. [12]بەڵام ئەو كاهینە بەرزە
﴿مەسیح﴾ یەكجار قوربانیەكی
پێشكەش‌كرد لەجیاتی هەموو
گوناهێك، ئەوسا بۆ هەتاهەتایە لەلای
دەستە ڕاستی خودا دانیشت. [13]ئەو
لەوێ چاوەڕێ دەكات، هەتا خودا
هەموو دوژمنەكانی دەخاتە ژێر
پێیەوە. [14]چونكە ئەو بەیەك قوربانی،
ئەوانەی پیرۆزكراون، دروستو
تەواوی كردن. [15]ڕۆحی پیرۆزیش
خۆی شایەتیمان بۆ دەدات، دوای
ئەوەی خودا دەڵێ: [16]{ئەمە ئەو
پەیمانەیە كە لەگەڵیان دەیبەستم،
دوای ئەو ڕۆژانە خوداوەند دەڵێ:
یاساكانم دەخەمە ناو دڵیان، هەروەها
لەناو مێشكیان دەینووسم.} [17]ئینجا
بەردەوام دەبێو دەڵێ: {جاریێكی‌تر
هەرگیز یادی گوناهەكانو
هەڵەكانیان ناكەمەوە.} [18]هەروەها
كاتێ ئەم گوناهانە بەخشران، ئیتر
پێویست ناكات قوربانی بۆ گوناه

بکریّ.

ئەنجامی قوربانی مەسیح

[19]بەم شێوەیە برایانی خۆشەویست، ئێستا بەتەواوی باوەڕمان بەوە هەیە، بەهۆی خوێنی عیسای مەسیح، دەتوانین بڕۆینە شوێنی هەرە پیرۆز. [20]بەو ڕێگا زیندوو و تازەیەی بەدڕاندنی پەردەی پەرستگا کرایەوە، واتە بەلەشی خۆی. [21]هەروەها لەبەرئەوەی کاهینی بەرزمان هەیە سەرپەرشتی ماڵی خودا دەکات، [22]کەواتە، پێویستە نزیك بکەوینەوە لەخودا بەدڵێکی پاكو پڕ لەمتمانەی باوەڕ، دوای ئەوەی دڵمان پاك کرایەوە لەیژدانێکی خراپ بەپرژاندنی خوێن بەسەری، هەروەها لەشمان بەئاوی پاك خاوێن کراوەتەوە. [23]با دەستبگرین بەو هیوایەی شایەتی بۆ دەدەین، بێئەوەی لەهاتنەدی دوودڵ بین، چونکە ئەوەی بەڵێنی پێداوین ڕاستگۆیە، [24]هەروەها با ئاگاداری یەکتری بینو یەکتری هانبدەین بۆ خۆشەویستیو کرداری چاك. [25]واز لەکۆبوونەوەکانتان مەهێنن، هەروەك هەندێکتان لەسەری ڕاهاتوون، بەڵکو یەکتری هانبدەن بۆ ئامادەبوون، لەمەش زیاتر چونکە دەبینن ڕۆژی خوداوەند نزیكبووەتەوە.

[26]گەر ئێمە بەدەستی ئەنقەست گوناه بکەین، دوای ئەوەی ڕاستیمان ناسی، ئەوسا هیچ قوربانیەك نییە بۆ لێخۆشبوونی گوناهمان. [27]هیچ شتێکی دیکەمان بۆ نامێنێتەوە جگە لەوەی چاوەڕێی ڕۆژی لێپرسینەوەی ترسناكو تووڕەیی ئەو ئاگرە بکەین کە دوژمنانی پێ دەسوتێنرێ. [28]دەزانن گەر یەکێك دوو یان سێ شایەتی بەسەرەوە بێ کەوا بەرپێچی شەریعەتی موسای کردووە، بێ بەزەییانە سزای مردنی بەسەر دەدرێ. [29]کەواتە بەڕای ئێوە، دەبێ چەند زیاتر بێ سزای ئەوەی بە سووکی سەیری ڕۆڵەی خودا دەکاتو لەهەمان کات خوێنی پەیمان بە پیس دادەنێ کە پیرۆزی کردووە، هەروەها گاڵتە بە بەرەکەتی خودا دەکات؟ [30]چونکە ئێمە ئەوە باش دەناسین کە ووتویەتی: {تۆڵە سەندن هی منە، منم پاداشت دەدەمەوە.} هەروەها نووسراوە: {خوداوەند حوکم بەسەر گەلەکەی دەدات.} [31]

زۆر ترسناکانە کەوتنە بەردەستی
خودای زیندوو.
32بەڵام ڕۆژانی ڕابردووتان لەیاد
بێ، کاتێ ژیانتان ڕووناك کرایەوەو
چەند دانتان بەخۆتان گرتو تووشی
ئازار هاتن بەتێکۆشانێکی سەختو
درێژ. 33لەلایەك ئێوە تووشی جنێو و
چەوسانەوە هاتوون، لەلایەکی دیکە
بەشداری ئەوانەتان کرد کە بەهەمان
شێوە هەڵسوکەوتیان لەگەڵ دەکرا.
34هەروەها بەشداری بەندکراوانتان
کرد لەئازارەکانیان، کاتێ دەستیان
بەسەر ماڵو سامانتان گرت،
بەخۆشیەوە دانتان بەخۆتان گرت،
چونکە دەزانن لەئاسمان سامانێکی
باشترو نەفەوتاوتان هەیە. 35کەواتە
بێ متمانە مەبن، چونکە پاداشتی
مەزنە. 36ئێوە پێویستتان بەدان
بەخۆگرتن هەیە، تا کاربکەن
بەخواستی خوداو بەڵێنەکەی
بەدەستبهێنن. {37چونکە ئەوەی
چاوەڕێی دەکرێ بێت، دوای
ماوەیەکی زۆر کورت دێتو
دواناکەوێ. 38خودا دەڵێ: ئەوەی
بەباوەڕ بێتاوان دەبێ، دەژی،
هەروەها ئەگەر هەڵگەڕایەوە، ئەوە
جێی ڕەزامەندی من نابێ.} 39جا ئێمە
سەربەو هەڵگەڕاوانە نین کە
لەناودەچن، بەڵکو سەربەوانەین کە
باوەڕیان هەیەو ڕزگار دەبن.

باوەڕی باپیرانمان

11

باوەڕ دڵنیایی تەواوە بەوەی هیوامان
لەسەریەتی، هەروەها بێگومانبوونە
ئەوەی نایبینین هەیە. 2بەم باوەڕە،
خەڵك لەکۆندا ڕەزامەندی خودایان
بەدەستهێناوە.
3بەباوەڕ دەزانین هەموو جیهان
بەهۆی ووشەی ئەوەوە
دروستبووە، تەنانەت هەموو ئەو
شتانەی دەیبینین، لەشتێك
هاتۆتەکایەوە کەوا نایبینین.
4بەباوەڕ هابیل قوربانی پێشکەش
کرد، قوربانییەکەی لای خودا باشتر
بوو لەوەی قابیلی برای. هەر بەهۆی
باوەڕیەوە بوو خودا قوربانییەکەی
پەسەندکردو شایەتی بۆدا کە
ڕاستودروستە، هەرچەندە هابیل
مرد، بەڵام تائێستاش بەباوەڕی هەروا
دەدوێ.
5بەباوەڕ ئەخنوخ بەرزکرایەوە
لای خودا بێ ئەوەی بمرێت، لەسەر
ڕووی ئەم زەوییە نەما، چونکە خودا

بەرزی کردەوە بۆ لای خۆی، پێش ئەوەی ئەمە ڕووبدات، شایەتی بۆ دراوە کەوا ئەو جێی ڕەزامەندی خودا بووە. [6] بێ باوەڕ ڕەزامەندی خودا بەدەستنایەت، چونکە ئەوەی بیەوێ لەخودا نزیکبێتەوە، دەبێ باوەڕی بەبوونی ئەو هەبێ. هەروەها باوەڕی بەوە هەبێ خودا پاداشتی ئەوانە دەداتەوە کە بەدوایدا دەگەڕێن.

[7] بەباوەڕ نوح ئاگادارکرایەوە سەبارەت بەوەی ڕوودەدات، هەرچەندە نیشانەی هیچ ڕووداوێك دیار نەبوو، ترسی خودا وای لەنوح کرد کەشتییەك دروست بکات تا خاوخێزانەکەی ڕزگار بکات، بەمە نوح حوکمی بەسەر جیهانداو خۆی بوو بەمیراتگری ڕاستودروستی.

باوەری ئیبراهیم و باوکان

[8] بەباوەڕ کاتێ ئیبراهیم بانگکرا بڕوات بۆ ئەو شوێنەی دواتر بەمیرات وەریدەگرێ، گوێڕایەڵی خودا بوو و ڕۆیشت، هەرچەندە نەیدەزانی بۆ کوێ دەچێ. [9] هەروەها بەباوەڕ لەخاکی بەڵێن پێدراو نیشتەجێبوو، هەروەك بلێی لەناوچەیەکی نامۆ بێ، لەچادر لەگەڵ ئیسحاق و یاقوب دەژیا کەئەوانیش میراتگری هەمان بەڵێن بوون. [10] چونکە ئیبراهیم چاوەڕێی چوونی شاری ئاسمانی دەکرد کە بناغەیەکی چەسپاوی هەیە، ئەوەی خودا دروستکەرو ئەندازیاریەتی.

[11] بەباوەڕ بوو، سارای ژنی ئیبراهیم توانای سك پڕبوونی پێدرا، هەرچەندە تەمەنی مندالبوونی بەسەرچوو بوو، چونکە دلنیابوو لەوەی ئەو بەڵێنەی خودا پێی داوە دەیباتە سەر. [12] بەم شێوەیە لەیەك پیاو کەنزیکی مردن بوو نەوەیەکی گەورە دروستبوو، {ژمارەیان وەك ئەستێرەی ئاسمان، وەك لمی سەر کەناری دەریا لەژمار نەدەهات.}

[13] هەموو ئەوانە لەباوەڕ مردن، بێ ئەوەی ئەو بەڵێنەی پێیان درابوو بەدەستی بهێنن، بەلام هەر لەدوورەوە بینییان پێشوازیان لێکرد، هەروەها ڕایانگەیاند کە ئەوان تەنها نامۆ و میوانن لەسەر زەوی. [14] ئەوانەی ئەمە دەڵێن، بەمە دەریدەخەن کەداوای وولات دەکەن. [15] گەر ئەوان باسی ئەو وولاتەیان بکردایە کە بەجێیان هێشتبوو، ئەوسا هەلی

گەڕانەوەیان بۆی دەبوو. [16]بەڵام، ئەوان ئارەزووی وولاتێکی باشتریان دەکرد کە لەئاسمانە. لەبەرئەوە خودا شەرمی پێیان نەبوو ناوبنرێ بەخودایان، چونکە لە ئاسمان شاری بۆ دروستکردن.
[17]بەباوەڕ ئیبراهیم ئیسحاقی کوڕی پێشکەش‌کرد وەك قوربانی کاتێ خودا تاقی دەکردەوە، ئەو تاقە کوڕەی بەبەڵێن لەخودا وەریگرتبوو، ئامادەبوو ئەویش بکات بەقوربانی. [18]سەبارەت بەئیسحاق خودا ووتی: {لەئیسحاقەوە هەموو نەوەی ئەو پەیدا دەبێ.} [19]ئیبراهیم باوەڕی بەوە هەبوو خودا توانای ئەوەی هەیە مردووان زیندووبکاتەوە، لەبەرئەوە خودا جارێکی دیکە ژیانی بەئیسحاق بەخشی وەك نیشانە. [20]بەباوەڕ بوو، ئیسحاق یاقوب‌و عیسۆی پیرۆزکرد، بۆ داهاتووی چاك.
[21]بەباوەڕ بوو، یاقوب لەسەرە مەرگدا هەردوو کوڕەزاکانی کە کوڕی یوسف بوون پیرۆزی کردن، ئینجا خۆیدا بەسەر گۆچانەکەیداو ستایشی خودای کرد.
[22]بەباوەڕبوو، یوسف لەکۆتایی ژیانی، باسی دەرچوونی ئیسرائیلیەکانی‌کرد لەمیسرو سەبارەت بەناشتنیشی وەسیەتی کرد.

باوەڕی موساو باوکان

[23]بەباوەڕ بوو، کاتێ موسا لەدایك بوو، بۆ ماوەی سێ مانگ دایك‌و باوکی شاردیانەوە، چونکە بینیان منداڵێکی جوانە، لە فەرمانەکانی پادشا نەترسان.
[24]بەباوەڕ بوو، کاتێ موسا گەورە بوو، نەیویست خەڵکی بە کوڕی کچی فیرعەون بانگی بکەن. [25]موسا بەلایەوە باشتر بوو لەگەڵ گەلی خودا ئازار بچێژێ، لەوەی بۆ ماوەیەکی کورت لەزەت لەخۆشی ژیان وەربگرێ‌و بەگوناهەوە بژی. [26]بەلای موسا ئەو ڕیسواییەی لەپێناوی مەسیح چەشتی، نرخی زیاتر بوو لەگەنجینەی میسر، چونکە دەیزانی خودا چۆن پاداشتی دەداتەوە. [27]هەر بەباوەڕ بوو دوایی میسری بەجێ‌هێشت، بێ‌ئەوەی لەتووڕەیی پادشا بترسێ. بە شێوەیەك وورەی‌بەرز بوو، هەروەك ئەوە ببینێ کە نەبینراوە. [28]هەر بەباوەڕ بوو موسا ڕۆژی تێپەڕبوونی کردو دوایی خوێنی قوربانیەکانی پرژاند

بەدەرگای جوولەکەکان، تا فریشتەی لەناوبەر ئەوەی کوڕە نۆبەرەکانی کوشت، دەست لەوان نەدات.

باوەڕی دادوەران‌و پێغەمبەران

[29]بەباوەڕ بوو، جوولەکەکان توانییان لەدەریای سوور بپەڕنەوە، هەروەك بەسەر ووشکانیدا بڕۆن. بەڵام میسریەکان کاتێ ویستیان بپەڕنەوە خنکان.

[30]بەباوەڕ بوو، شوورەی چواردەوری شاری ئەریحا ڕووخا، دوای ئەوەی حەوت ڕۆژ بەدەوری سوورانەوە.

[31]بەباوەڕ بوو، ڕاحابی داوێن‌پیس لەناونەچوو لەگەڵ یاخی‌بووان، چونکە پێشوازیەکی هاوڕێیانەی لەدوو سیخوڕەکەی یەشوع کرد.

[32]نموونەی تر زۆرە بۆتان بهێنمەوە، بەڵام کاتی ئەوە نییە تاوەکو باسی: جەدعون‌و باراق‌و شەمشون‌و یەفتاح‌و داودو ساموئیل‌و پێغەمبەرانتان بۆ بکەم. [33]بەهۆی باوەڕیان ئەوانە توانیویانە: زاڵبن بەسەر پادشاهێتیەکان، دادپەروەری بهێننەکایەوە، بەڵێنی خودا بەدەستبهێنن، دەمی شێر دابخەن، [34]ئاگری گڕدار بکوژێننەوە، لەژێر تیخی شمشێر ڕابکەن، لەکاتی بێ‌هێزی بەهێزبن، لەمەیدانی شەڕ ببن بەپاڵەوان، لەشکری بێگانە بگەڕێننەوە دواوە، [35]هەندێك ژن مردووەکانیان گەڕایەوە لایان بەزیندووبوونەوە، هەندێکی دیکەیان دانیان بەئازارو ئەشکەنجە گرت هەتا مردن، نەیانویست ڕزگاریان بێ تا لەڕۆژی دواییدا زیندووبوونەوەیەکی باشتر بەدەستبهێنن. [36]هەندێکی تریان تووشی ئازارو سووکایەتی‌و بەقامچی لێدان‌و کۆت‌و زنجیرو بەندیخانە بوون. [37]هەندێکیان بەردباران‌کران، پەرش‌وبڵاوکران، بەشێوەیەکی زۆر دڕندانە بەشمشێر ملیان پەڕێنراوە. بەشێکیان ئاوارە بوون لەجیاتی جل خۆیان بە پێستی مەڕو بزن داپۆشیوە، دەربەدەری شاران بوون، تووشی برسێتی‌و چەوسانەوەو تەنگانەیەکی زۆربوون. [38]هەروەك شایانی ئەم جیهانە نەبن، ئاوارەی ناو بیابان‌و شاخ‌و ئەشکەوتەکان‌و کون‌و کەلەبەری زەوی بوون.

[39]هەرچەندە باوەڕی ئەوان

شوێنی ڕەزامەندی خودا بوو، لەگەڵ
ئەوەشدا بەڵێنی خودایان بەدەست
نەهێنا. 40چونكە خودا پێشتر شتێكی
باشتری بۆ ئێمە دانابوو، تا ئەوان
بەبێ ئێمە تەواو دروست نەبن.

تەمێكردنی خودای باوك

12

لەبەرئەوە گەر ئێمە بەهەورێكی ئاوا
گەورەی شایەتیدان دەورەدراوین، با
لەهەموو بارگرانیو گوناهێك كە
كۆتی كردووین ئازادبین، هەروەها
بەپشوودرێژیەوە لەو پێشبڕكێیە
ڕابكەین كە لەپێشمانە. 2با هەمیشە
سەیری عیسا بكەین، پێشڕەو و
تەواوكەری باوەڕمان. ئەوەی
لەپێناوی ئەو خۆشیەی چاوەڕێی
دەكرد، دانی بەخۆیگرت كاتێ
لەخاچیانداو شەرمەزاری پشتگوێ
خست، دوایی لەلای دەستە ڕاستی
خودا دانیشت. 3سەرنج بدەنە ئەوەی
دانیبەخۆیگرت سەبارەت بەو
دژایەتیەی گوناهباران لەگەڵیان
دەكرد، تا وورە بەرنەدەنو شەكەت
نەبن. 4هەرچەندە ئێوە لەململانێی
گوناه تا ئێستا خوێنتان نەڕشتووە.
5ئایا ئەو ووشە هاندەرانەی
خوداتان لەبیر چووەوە، كە هەروەك
ڕۆڵەی خۆی لەگەڵ ئێوە دەدوا؟
كاتێ دەڵێ: {ڕۆڵەكەم، بەچاوی نزم
سەیری تەمێكردنی خوداوەند مەكە،
هەروەها وورە بەرمەدە كاتێ سزات
دەدات، 6چونكە ئەوەی خوداوەند
خۆشیبوێ تەمێی دەكات، هەروەها
هەر یەكێك وەك ڕۆڵەی خۆی
وەریگرێت بەقامچیی لێیدەدات.}
7كەواتە، دانبگرن بەخۆتان كاتێ
خودا تەمێتان دەكات، چونكە
هەڵسوكەوتی باوكو ڕۆڵەتان لەگەڵ
دەكات، چ ڕۆڵەیەك هەیە باوكی
تەمێی نەكات؟ 8گەر بێتو خودا
تەمێتان نەكات وەك هەموو
منداڵەكانی دیكەی، ئەمە ئەوە
دەگەیەنێ ئێوە زۆڵنو منداڵی ئەو
نین. 9گەر باوكی سەر زەویمان
تەمێمان بكات لەگەڵ ئەوەشدا ڕێزی
بگرین، ئایا دەبێ چەند زیاتر
ملكەچی باوكی ڕۆحیمان بین؟ بۆ
ئەوەی ژیان بەدەست بهێنین. 10
باوكی سەر زەویمان بۆ ماوەیەك
تەمێمان دەكات ئەوەندەی بەباشیان
زانیوە، بەڵام خودا، تەمێمان دەكات
لەپێناوی بەرژەوەندی ئێمە، هەتا
لەپاكوپیرۆزی ئەودا بەشدار بین. 11

چونکە تەمێکردن لەکاتی خۆی دەردەکەوێ کەمایەی ئازارە نەك خۆشی، بەڵام دواتر، لەئاشتیدا بەرووبوومی ڕاستودروستی لێدەکەویتەوە بۆ ئەوانەی ڕاهێنراون، تا کەم ئەندامەکان لەڕێگا دەرنەچن، بەڵکو چاكببنەوە.

[12]کەواتە دەستە بێهێزو ماندووەکانتان جارێکی دیکە بەرز بکەنەوە، هەروەها ئەژنۆ لەرزۆکەکانتان بەهێز بکەن، [13]ڕێگای ڕاستو ڕەوان بۆ پێتان ئامادە بکەن.

[14]هەوڵ بدەن، بە ئاشتی بژین لەگەڵ هەموو کەسێك، داوای پاكوپیرۆزی بکەن، بەشێوەیەك بژین جێی ڕەزامەندی خودا بێ، ئەگینا بێ ئەوە کەس ناتوانێ خوداوەند ببینێ. [15]ئاگاداری ئەوە بن، کەستان خۆی لەبەرەکەتی خودا بێبەش نەکات، بەوەی ڕەگی تاڵێتان تیادا بڕوێ، ئەمەش بێزاری بهێنێتە کایەوەو ببێتە هۆی خراپبوونی بەشێکی زۆرتان. [16]ئاگادار بن، با کەستان داوێنپیسیو کفر نەکات لەگەڵ خودا وەك عیسۆ، ئەوەی مافی نۆبەرایەتی خۆی فرۆشت بە ژەمێ نانخواردن. [17]چونکە دەزانن دوای ئەوەی ویستی بیێتەوە میراتگری پیرۆزی، ڕەتکرایەوە چونکە دەرفەتی تۆبەکردنی بۆ نەمابوو، هەرچەندە بەگریانەوەش داوای دەکرد.

[18]چونکە ئێوە لەشاخێك نزیك نەکەوتنەوە دەستی لێبدرێ، لەئاگرێکی گڕدار، لەتاریکی، لەتەم، لەگەردەلوول، [19]هەروەها دەنگی کەرەنا، دەنگی دوانێك وا لەگوێگران بکات بپاڕێنەوە، تا ئیتر ئەم قسانەیان بۆ نەکرێ. [20]چونکە ئەوان نەیانتوانی خۆیان ڕاگرن لەئاست توندی فەرمانەکەی خودا، کە ووتبووی: {گەر ئاژەڵێش دەستی بەر ئەو شاخە بکەوێ، دەبێ بەردباران بکرێ.} [21]لەڕاستیدا دیمەنەکە ئەوەندە ترسناك بوو تەنانەت وای لەموسا کرد بڵێ: {من لەترسا دەلەرزم.}

[22]بەڵام ئێوە بۆ شاخی شاری داود هاتوون، بۆ شاری خودای زیندوو، کە قودسی ئاسمانییە، بۆ ئاهەنگێك فریشتەیەکی گەلێ زۆر تیایدا بەشداریکردووە. [23]بۆ کۆمەڵی ڕۆڵە نۆبەرەکانی خودا، ئەوانەی ناویان لەئاسمان نووسراوە.

ئێوە بۆ لای خودا خۆی هاتوون
ئەوەی فەرمان بەسەر هەموو مرۆڤ
دەدات، بۆ لای ڕۆحی
ڕاستودروستان کە تەواوکراون.
24بەڵێ بۆ لای عیسا هاتوون،
ئەوەی پەیوەندیڕێکخەری پەیمانی
نوێیە، هەروەها بۆ خوێنێکی ڕشێنراو
کە زۆر باشتر لەخوێنی هابیل
دەدوێ.
25ئاگاداربە قسەکەر
ڕەتمەکەوە، چونکە گەر ئەوانەی
لەپێشا قسەکەری بە وەحیان
ڕەتکردەوە لەسەر زەوی نەیانتوانی
ڕابکەن، ئایا ئێمە چۆن دەتوانین
لەسزا ڕابکەین گەر قسەکەری ئاسمان
ڕەتبکەینەوە؟ 26لەکۆنا دەنگی
خودا زەوی خستە لەرزە، بەڵام
ئێستا ئەو بەڵێنیداوەو دەڵێ: {
جارێکیتر تەنها زەوی ناخەمە لەرزە
بەڵکو ئاسمانیش.} 27مەبەست لە
(جارێکیتر) ئەمەیە: هەموو ئەو
شتانەی خودا دروستیکردووەو
لەرزۆکە نامێنێ، لەبناغەدا
دەیانگۆڕێ، تەنها شتە چەسپاوەکان
دەمێنێتەوەو نالەرزێ. لەشوێنی خۆی
ناجولێ.
28بۆیە با دەم بەسوپاس بین بۆ ئەو
پادشاهێتیەی کە نالەرزێ، هەروەها
بەترسو ڕێزەوە خودا بپەرستین،
بەشێوەیەك کەجێی ڕەزامەندی بێت.
29چونکە خودای ئێمە ئاگرێکی
سووتێنەرە.

ووتەی هاندان

13

با خۆشەویستی خوشكو برایەتی
بچەسپێ. 2میوانداری نامۆکان لەیاد
مەکەن، چونکە بەمە هەندێ کەس
میوانداری فریشتەکانیان کردووە
بێئەوەی بزانن. 3یادی بەندکراوان
بکەن، هەروەك بەندکرابن لەگەڵیان،
هەروەها زۆرلێکراوان، هەروەك
زۆرتان لێکرا بێت لەلەش. 4دەبێ
لای هەموو کەسێك ژنو مێردایەتی
ڕێزی هەبێ، جێگەی ژنو مێرد
بەپاکی بمێنێتەوە، چونکە خودا
بەرەڵڵاو داوێنپیس تاوانبار دەکات.
5خۆتان دووربخەنەوە
لەخۆشەویستی پارە، ڕازیبن بەوەی
هەتانە، چونکە خودا ووتویەتی: {
هەرگیز پشتگوێت ناخەمو بەجێت
ناهێڵم.} 6کەواتە دەتوانین، بەباوەڕی
تەواو بەبێترس بڵێین: {خوداوەند
یارمەتیدەرمە، لەهیچ شتێك ناترسم،

ئیتر مرۆڤ دەتوانێ چی بەرامبەرم
بکات؟}
[7]هەمیشە ڕابەرەکانتان لەیاد بێ،
ئەوانەی ووشەی خوداتان
پێڕادەگەیەنن، تەماشای سەربردەو
ئەنجامی ژیانیان بکەن، هەروەها
باوەڕی ئەوان بکەن بەنموونەیەك بۆ
خۆتان. [8]عیسای مەسیح وەك
خۆیەتی، دوێنێو ئەمڕۆ و تاهەتایە. [9]
لەبەرئەوە ڕێمەدەن بەهۆی
فێرکردنی نامۆ و جۆراو جۆرەوە
گومڕابن. لەوە باشتر نییە گەر دڵ
بەبەرەکەت بچەسپێ، نەك
بەخواردن، ئەوەی هیچ سوودی نییە
بۆ ئەوانەی هەوڵی بۆ دەدەن. [10]ئێمە
قوربانگایەکمان هەیە، ئەوانەی
خزمەتی چادری پەیمانی کۆن دەکەن
بۆیان نییە لێی بخۆن، [11]چونکە ئەو
ئاژەڵانەی سەرۆك کاهین بەهۆی
خوێنیان دەچێتە شوێنی هەرە پیرۆز
وەك قوربانی بۆ گوناه،
کەلەشەکانیان لەدەرەوەی گەڕەك
دەسوتێنرێ. [12]لەبەرئەوە عیساش
لەدەرەوەی شار ئازار درا، تا
بەخوێنی خۆی مرۆڤ پیرۆز بکات.
[13]کەواتە با بچینە لای مەسیح بۆ
دەرەوەی گەڕەك، بەشداری
ڕیسوایی ئەو بکەین، ئەوەی
لەپێناوی ئێمە بەسەری هات! [14]
چونکە لەسەر ئەم زەوییە هیچ
شارێك نییە بۆمان بمێنێتەوە، با هەوڵ
بدەین بۆ شاری داهاتوو. [15]کەواتە
با بەناوی عیسای مەسیح هەمیشە
قوربانی ستایش پێشکەشی خودا
بکەین، ئەمەش بەرووبوومی
لێوەکانمانە، کەوا بەو شێوەیە دان
بەناوی ئەو دەنێین. [16]هەروەها کاری
چاكو یارمەتیدانی لێقەوماوان
پشتگوێ مەخەن، چونکە ئەو جۆرە
قوربانیانە خودا دڵشاد دەکات. [17]
گوێڕایەڵی ڕابەرەکانتان بنو
ملکەچی دەسەڵاتیان بن، چونکە
ئەوان شەوارەتان بۆ دەگرن،
هەروەك بڵێی حیسابیان پێشکەشی
خودا بکەن، گوێڕایەڵیان بن تا
بتوانن کارەکەیان بەدڵشادی بکەن
نەك بەبێزاری، ئەگینا زیانی بۆ ئێوە
دەبێ.
[18]نوێژمان بۆ بکەن، چونکە
دڵنیاین لەپاکی ویژدانمانو دەمانەوێ
لەهەموو شتێك هەڵسوکەوتمان چاك
بێ، [19]هەروەها زۆر بەپەرۆشەوە
داواتان لێدەکەم نوێژم بۆ بکەن
لای خودا، هەتا بەخێرایی بگەڕێمەوە

لاتان. [20]داوا لەخودای ئاشتی دەکەم،
ئـــەوەی بـــەهۆی خوێـــنی پـــەیمانی
هەتاهـــەتایی، عیســـــای مەســـیحی
خوداوەندمان، کە شوانێکی مەزنە بۆ
مـــــەڕەکان، لەنـــــێو مـــــردووان
زیندووی‌کردەوە، [21]تا هەموو شتێکی
باشـتان پێ‌ببەخشێ، تا بەخواستی ئەو
کـــار بکـــەنو لەئـــێوە کـــار بکـــات
بەڕەزامـــەندی ئـــەو بـــەهۆی عیســـای
مەسیح، بۆ ئەوە شکۆمەندی تاهەتایە.
ئامین.

سلاَوی کۆتایی

[22]ئـــەی بـــرایان داواتـــان لـــێ
دەکـــەم، بـــەســـنگ فراوانـــیەوە
وەری‌بگرن ئەو ووتە هاندانانەی لەم
نامە کورتەدا بۆم نووسیون.
[23]هـــەروەها دەمـــەوێ پێـــتان
ڕاگەیێـــنم تیمۆساوســـی بـــرامان
لەبەندیخانــە ئازادکــراوە، هــەر کاتێ
هــات بــۆ لام دەمــانــەوێ بەیەکەوە
دیدەنیتان بکەین.
[24]ســلاَو لەهــەموو ڕابەرەکانتانو
خوشـكو بـرا پیرۆزەکانـتان بکـەن.
بـــاوەڕدارانی ئیتالـــیا ســـلاَوتان
لـێ‌دەکەن.
[25]لـەکۆتایـیدا بابەرەکـەتی خودا
لەگەڵتان بێت.

نامە یاقوب

نامەکەی یاقوب کۆمەڵە ئامۆژگاریەکە ئاڕاستەی هەموو گەلی خودا کراوە کە پەرش‌وبڵاوبوونەوە لەجیهان. مەبەستی هاندانیانە بۆ بەرگەگرتنی ناخۆشی‌و چەسپان لەباوەڕ. نووسەر سەبارەت بەزۆر لایەنی چاکی باوەڕ بەمەسیح دەدوێ‌و داوایان لێدەکات پەیڕەوی بکەن لەهەڵسوکەوتیان، وەکو: دوورکەوتنەوە لەپارەپەرستی‌و لووتبەرزی‌و زمان پاراستن لەقسەی خراپ‌و نەخواردنی بەشی هەژاران. پێویستیشە لەسەر باوەڕداران ئارامبگرن‌و نوێژبکەن‌و داناییان هەبێ. بەڵام نامەکە بەزۆری باسی باوەڕی ڕاستەقینە دەکات کە دەبێ بەکرداری چاکەوە بەند بێ.

1

لەیاقوبی بەندەی خوداو عیسای
مەسیحی خوداوەندەوە، بۆ دوانزە
هۆزەکەی نەوەی ئیسرائیل کە
پەرش‌و بڵاوبوونەتەوە، سڵاوتان
لێ‌بێت.

تاقیکردنەوە لەدەرەوە

2ئەی برایان بەخۆشی دابنێن،
کاتێ دەکەونە جۆرەها تاقیکردنەوەو
ناخۆشی، 3چونکە ئێوە دەزانن
تاقیکردنەوەی باوەڕتان ئارامگرتنتان
تیا دروست دەکات. 4با ئارامگرتن
بەتەواوی کاری خۆی تیاتان بکات،
تا لەهەموو ڕوویەك تەواو و
پێگەیشتووبن، لەهیچ شتێك
کەم‌وکوڕیتان نەبێت. 5گەر یەکێك
لەناوتان کەم‌وکوڕی لەدانایی هەبوو،
با داوا لەخودا بکات، چونکە خودا
بەدەست‌و دڵفراوانی بەهەموو
کەسێکی دەدات‌و گلەییش ناکات.
6بەڵام با بەباوەڕ داوای بکات‌و هیچ
گومانی تیادا نەبێت، چونکە ئەوەی
گومان دەکات وەك شەپۆلی دەریا
وایە با دەیهێنێت‌و دەیبات. 7ئەو
جۆرە مرۆڤە نابێ بیر لەوە بکاتەوە
شتێك لەخوداوەند بەدەست‌دەهێنێ،
8چونکە ئەو مرۆڤە ڕاڕایە، لەهەموو
ڕێگاکانی دوو دڵە.
9بابرای پایەنزم شانازی بە
بەرزیەکەی بکات، 10هەروەها
دەوڵەمەند بەنزمیەکەی، چونکە
دەوڵەمەند وەك گوڵی گژوگیا
لەناودەچێ. 11کاتێ ڕۆژ بەتیشکی

گەرمی هەڵهات، ئەو گژوگیایە
ووشك دەكاتو گوڵەكەی
هەڵدەوەرێ، دیمەنی جوانی
نامێنێت، ئاوا مرۆڤی دەوڵەمەند
لەناودەچێت كاتێ خۆی ماندوو
دەكات بەكارەكانیەوە.

تاقیكردنەوە لەژوورەوە

12 خۆزگە دەخوازرێ بەوەی
بەرگە دەگرێ لەكاتی تاقیكردنەوە،
چونكە كاتێ لەو تاقیكردنەوەیە
دەردەچێ تاجی ژیان وەردەگرێ،
ئەوەی خودا بەڵێنی داوە بیدات
بەوانەی خۆشیان دەوێت. 13 با كەس
نەڵێت كاتێ دەكەوێتە تاقیكردنەوە،
(من لەلایەن خوداوە تاقی
دەكرێمەوە.) چونكە خودا بە خراپە
تاقی‌ناكرێتەوە ئەویش كەس بە خراپە
تاقی‌ناكاتەوە، 14 بەڵام هەموو كەسێك
تاقی‌دەكرێتەوە گەر ئارەزووە
خراپەكانی خۆی هەڵیخەڵەتاندو
ڕایكێشا. 15 ئێنجا گەر ئارەزوو
سكی‌پڕ بوو، ئەوا گوناهی لێ
دەبێت، ئەگەر گوناهیش گەشەی
كرد ئەوا مردنی لێ دێتەكایەوە.
16 برایانی خۆشەویستم
هەڵمەخەڵەتێن، 17 هەموو پێدراوێكی
چاكو بەهرەیەكی تەواو لەسەرەوە
دێت، لای باوكی ڕووناكی
دێتەخوارەوە، ئەوەی ناگۆڕێو
سێبەرو خولانەوەی نییە. 18 ئێمە
بەخواستی ووشەی ڕاستی لەدایك
بووین، تاببینە نۆبەرەی
دروستكراوانی.

گوێ بگرن‌و كاری پێ‌بكەن

19 ئەمە بزانن ئەی برایانی
خۆشەویست: با هەر یەكێكتان
لەگوێگرتن خێرا بێت، پەلە نەكات
لەقسەكردن، هێواش بێت
لەتووڕەبوون. 20 چونكە تووڕەیی
مرۆڤ كار بۆ ڕاست‌ودروستی خودا
ناكات. 21 كەواتە واز لەهەموو
پیسیو زۆری بەدكاری بهێنن، ئەو
ووشەیەی خودا تیاتان چاندوویەتی
بەرۆح سووكیەوە وەری‌بگرن،
ئەوەی دەتوانێ گیانتان ڕزگار بكات.
22 تەنها گوێگری ووشەكان مەبن،
بەڵكو كاری پێ بكەن، ئەگینا خۆتان
هەڵدەخەڵەتێنن. 23 چونكە ئەوەی
گوێ لەووشەی خودا بگرێو كاری
پێ نەكات، وەك یەكێك وایە سەیری
ڕوخساری خۆی بكات لەئاوێنە، 24
ئێنجا دوای ئەوەی سەیری خۆی

دەکاتو دەڕوات، یەکسەر لەبیری
دەچێت چۆن بووە. 25 بەڵام ئەوەی
بەووردی سەیری شەریعەتی تەواو
بکات، شەریعەتی سەربەستی،
لەسەری بەردەوام بێتو ئەوەی
بیستوویەتی بیری نەچێت بەڵکو
کاری پێبکات، ئەوا ئەو کەسە
خۆزگەی پێدەخوازرێت.
26 ئەوەی خۆی بەدیندار دابنێو
زمانی خۆشی نەپارێزێت، ئەوە خۆی
هەڵدەخەڵەتێنێتو دینداریەکەی
بێسوودە. 27 دینداری پاکو بێگەرد
لای خودای باوکمان ئەمەیە: مرۆڤ
هەتیوانو بێوەژنان بەسەر بکاتەوە
لەکاتی تەنگانەیان، هەروەها خۆی
بەپاکی بپارێزێت سەبارەت بەجیهان.

بەجیاوازی هەڵسوکەوت مەکەن

2
برایانی خۆشەویست، گەر بەڕاستی
باوەڕتان بەخوداوەند عیسای مەسیح
هەیە، گەورەی شکۆمەندی، لەگەڵ
خەڵکی بەجیاوازی هەڵسوکەوت
مەکەن. 2 گەر دەوڵەمەندێك هاتە
ناوتان ئەنگوستیلەی زێڕی لەپەنجە
بوو، بەرگی نایابی لەبەر بوو،
هەروەها هەژارێك هاتە ناوتانو
بەرگی پیسو کۆنی لەبەر بوو. 3
پێشوازیتان لەدەوڵەمەندەکە کردو
پێتان ووت: (فەرموو، لەپێشەوە
دانیشە)، ئینجا بەهەژارەکەتان ووت:
(تۆش لەوێ ڕاوەستە، یان لێرە
دانیشە لەبەر پێمان)، 4 ئایا ئەمە ئەوە
ناگەیەنێت ئێوە جیاوازی یەکێك
لەگەڵ ئەوی دیکە دەکەنو بەبیری
خراپ خۆتان دەکەن بەدادوەر؟
5 گوێ بگرن ئەی برایانی
خۆشەویست: ئایا خودا هەژارانی ئەم
جیهانەی هەڵنەبژاردووە تا
دەوڵەمەندبن لەباوەڕو ببن
بەمیراتگری پادشاهێتی، ئەوەی خودا
بەڵێنیداوە بیدات بەوانەی
خۆشیاندەوێ؟ 6 ئێوە بەسووکی
سەیری هەژاران دەکەن. ئایا
دەوڵەمەندەکان نین لەگەڵتان
زۆردارنو ڕاتاندەکێشن بۆ
دادگاکان؟ 7 ئایا ئەوان نین گاڵتە
بەناوی چاکی [مەسیح] دەکەن،
ئەوەی پێی بانگکراون؟
8 گەر ئێوە بەتەواوی کار
بەشەریعەتی شاهانە بکەن بەپێی کتێبی
پیرۆز کە دەڵێ: { ئەوەی لێت نزیکە
وەك خۆت خۆشت بوێ}، ئەوا
شتێکی چاك دەکەن. 9 بەڵام گەر

بەجیاوازی هەڵسوکەوتتان لەگەڵ
خەڵك كرد، ئەوا گوناه دەكەن و
شەریعەت تاوانبارتان دەكات وەك
سەرپێچی‌كەر. [10]ئەوەی بەهەموو
ڕاسپاردەكانی شەریعەت كار بكات،
بەڵام تەنها یەك ڕاسپاردەیان
بشكێنێت بەوە هەڵەی لەهەموودا
كردووە، [11]چونكە ئەوەی ووتویەتی:
{داوێن پیسی مەكە} هەر ئەوە
ووتویەتی: {مەكوژە}. گەر داوێنý
پیسیت نەكرد بەڵام یەكێكت
كوشت، ئەوا سەرپێچی
شەریعەتت كردووە. [12]بدوێن و كار
بكەن وەك ئەو كەسانەی بەپێی
شەریعەتی سەربەستی حوكمیان
بەسەر دەدرێ. [13]چونكە حوكمدان
بێبەزەییانە دەبێت بۆ ئەوانەی
بەزەییان نەبووە. بەزەییش بەسەر
حوكمدان سەردەكەوێ.

باوەڕو كردار

[14]ئەی برایان چسوودێكی هەیە
گەر یەكێك بڵێ باوەڕم هەیە، بەڵام
كرداری لەگەڵ نەبێت؟ ئایا ئەم جۆرە
باوەڕە ڕزگاری دەكات؟ [15]گەر
خوشك و برایەك پێویستیان بە
جلوبەرگ و خواردنی ڕۆژانە هەبوو،
[16]یەكێكتان پێیان ووتن: (بەخێر
بچن، جلی گەرم لەبەر بكەن، تێر
بخۆن.) ئەمە چ سوودێكی هەیە گەر
تۆ ئەوەی پێویستیان پێیەتی بۆ لەش
نەیاندەیتی؟ [17]بەم شێوەیە دەبینین
باوەڕ لەخۆیدا بەتەنها مردووە، گەر
كرداری لەگەڵ نەبێت. [18]لەوانەیە
یەكێكتان بڵێ: (تۆ باوەڕت هەیە و
من ýكردار.) نیشانمýبدە باوەڕت
چۆن بێ كردار دەبێت، ئەوسا منیش
بەكردارەكانم نیشانت دەدەم باوەڕم
چۆنە. [19]تۆ باوەڕت هەیە یەك خودا
هەیە، شتێكی چاك دەكەیت. ڕۆحە
پیسەكانیش باوەڕیان بەمە هەیە و
دەلەرزن لەترسان.
[20] ئەی مرۆڤی گێل، پێویست
بەسەلماندن دەكات كە باوەڕ بێ
كردار بێسوودە؟ [21]سەیری
ئیبراهیمی باوكمان بكە، ئایا
بەكردارەكەی نەبوو خودا بێتاوانی
كرد، كاتێ ئیسحاقی كوڕی
پێشكەشýكرد لەسەر قوربانگا؟ [22]
تۆ دەبینیت باوەڕەكەی بەكردارەوە
چالاكە، هەروەها باوەڕەكەی
بەكردارەوە تەواو بووە، [23]بەمە
ووتەی كتێبی پیرۆز هاتەدی كە
دەڵێ: {ئیبراهیم باوەڕی بەخودا هێنا،

ئەمەش بەڕاستودروستی بۆی دانرا} 24
، هەروەها ناویان نا دۆستی خودا.
دەبینین مرۆڤ تەنها بەباوەڕی بێتاوان
نابێت بەڵکو بەکردارەکانیشی. 25ئایا
ڕاحابی داوێنپیس بەم شێوەیە
بێتاوان نەبوو، چونکە پێشوازی
لەنێرراوان کردو لەڕێگایەکی ترەوە
دەربازی کردن؟ 26چۆن لەشی مرۆڤ
ڕۆحی تیا نەمێنێت دەمرێت، هەروەها
باوەڕ گەر کرداری لەگەڵ نەبێت
دەمرێت.

خراپی زمان
3

ئەی برایان، زۆربەتان خۆتان مەکەن
بەفێرکەر، دەزانن ئێمە لێپرسینەوەی
مەزنترمان هەیە. 2چونکە ئێمە
هەموومان لەزۆر شت هەڵە دەکەین،
گەر یەکێك بتوانێ لەقسەکردن هەڵە
نەکات، ئەوە مرۆڤێکی تەواوەو
بەسەر هەموو لەشی زاڵبووە. 3ئێمە
لەغاو دەکەینە دەمی ئەسپ تا
گوێڕایەڵمان بێتو بتوانین هەموو
لەشی ئاڕاستە بکەین. 4هەروەها
سەیری کەشتی بکەن، هەرچەندە
گەورەیەو ڕەشەبای بەهێز پالێ پێوە
دەنێت، کەچی کەشتیوان
بەسەوڵێکی بچووك پێچی پێ
دەکاتەوەو دەیبات بەهەر لایەك
بیەوێت. 5هەروەها زمانیش
ئەندامێکی بچووکە، بەڵام زۆر
لەخۆبایە. سەیرکەن ئاگرێکی
بچووکە دارستانێکی گەورە
دەسووتێنێت. 6زمان وەك ئاگر وایە،
جیهانێکە لەخراپە، زمان ئەو
ئەندامەیە هەموو لەش پیس دەکاتو
ئاگر لەچواردەوری سروشت
هەڵدەگیرسێنێت بەگڕێك
لەدۆزەخەوەیە. 7مرۆڤ دەتوانێ بەسەر
ئاژەڵی کێویو باڵندەو خشۆکو
بوونەوەری ئاوی زاڵ بێت، 8بەڵام
کەس ناتوانێت بەسەر زمان زاڵ بێت.
خراپەیەکە ناگیرێت پڕە لەژەهری
کوشندە.
9بەزمان خوداوەندو باوکمان
پیرۆز دەکەین، بەئەویش نەفرەت
لەخەڵکی دەکەین کە لەشێوەی
خودا دروست کراون. 10لەیەك دەم
پیرۆزیو نەفرەت دێتە دەرەوە،
ئەمەش نابێ بەم شێوەیە بێت ئەی
برایان. 11ئایا بیستووتانە لەیەك کانی
ئاوی شیرینو سوێر هەڵبقوڵێت؟ 12
یاخود دەبێت دار هەنجیر زەیتون
بگرێت، یان مێو هەنجیر بگرێت؟ ئەی

برایان بەم شێوەیەش کانی سوێر ئاوی
شیرینی لـێ نایەتە دەرەوە.

دانایی خودایی

[13]ئەوەی لەناوتان داناو
تێگەیشتووە، با دەریبخات بەژیانی
باشیو کردارەکانی لەڕۆحسووکی
دانایی. [14]بەڵام گەر چاوپیسی تاڵو
خواستی خۆویستیتان لەدڵ بوو،
شانازی مەکەنو درۆ سەبارەت
بەڕاستی مەکەن. [15]دانایی ئاوا
هەرگیز لەخوداوە نییە، بەڵکو
لەجیهانەو ڕۆحی نییەو
لەشەیتانەوەیە. [16]چونکە لەکوێ
چاوپیسیو خۆویستی هەبوو، لەوێ
پەشۆکاویو هەموو جۆرە خراپەیەك
بڵاودەبێتەوە. [17]بەڵام ئەو داناییەی
لەسەرەوە ﴿لەلای خوداوە﴾ دێت
لەپێش هەموو شتێك پاکە،
ئاشتیخوازو ساکارە، گوێڕایەڵە، پڕ
لەبەزەییو بەرووبوومی چاکە،
ڕاستو ڕێكو ڕەوانە، دووڕوویی
تێدا نییە. [18]هەروەها بەرووبوومی
ڕاستودروستی لەلایەن
ئاشتیخوازان لەئاشتیدا دەچێنرێت.

ملکەچی خودا بن

4

هۆی ئەم دوژمنایەتیو ناکۆکییە چییە
لەناوتان؟ ئایا بەهۆی ئارەزووە
خراپەکانی ئەندامانی لەشتان نییە کە
دەجەنگێت لەگەڵتان؟ [2]ئارەزوو
دەکەنو دەستتان ناکەوێ ئەوسا
دەکوژن. چاوتان لەماڵی خەڵکەو
ناگەنە مەبەستی خۆتان، ئەوسا
دوژمنایەتیو شەڕ دەکەن. ئەوەی
دەتانەوێ دەستتان ناکەوێت، چونکە
لەخودا داوا ناکەن. [3]گەر
داواشتانکرد وەریناگرن، چونکە
بەمەبەستی خراپ داوای دەکەن، تا
ئارەزووەکانی خۆتانی پێ تێر بکەن.
[4]ئەی داوێنپیسان، ئایا نازانن
خۆشەویستی جیهان دوژمنایەتییە
لەگەڵ خودا؟ ئەوەی بیەوێ ببێت
بەخۆشەویستی جیهان، ئەوە بووە بە
دوژمنی خودا. [5]ئایا ئەوەی کتێبی
پیرۆز ووتویەتی ڕاست نییە کە
دەڵێت خودا دڵگەرمە بۆ ئەو
ڕۆحەی تیاماندایە؟ [6]بەڵام خودا
بەرەکەتی زۆرتر دەدات بۆیە کتێب
دەڵێت: {خودا بەرهەڵستی
لووتبەرزەکان دەکاتو بەرەکەتی
بەسەر ڕۆحسووکان دەبارێنێ.}

7جا ملکەچی خودا بن‌و
بەرهەڵستی شەیتان بکەن تا لێتان
هەڵبێت. 8نزیك‌بنەوە لەخودا ئەویش
لێتان نزیك دەبێتەوە. دەستتان پاك
بکەنەوە ئەی گوناهباران، دڵتان
خاوێن بکەنەوە ئەی ڕاڕایەکان. 9
خەفەت بخۆن‌و بگرین‌و شیوەن
بکەن، تا پێکەنینتان ببێت بەگریان‌و
خۆشیتان ببێت بەناخۆشی. 10
لەبەردەم خوداوەند خۆتان بەنزم
ڕاگرن ئەوسا خودا بەرزتان
دەکاتەوە.
11ئەی برایان با کەستان بەخراپە
باسی ئەوی دیکەتان نەکات، چونکە
ئەوەی بەخراپە باسی براکەی بکات
یاخود حوکمی بەسەر بدات ئەوا
بەخراپە باسی شەریعەت دەکات‌و
حوکمی بەسەر دەدات. گەر تۆ
حوکم بەسەر شەریعەت بدەیت، ئەوا
تۆ کاری پێ ناکەیت بەڵکو خۆت
دەکەیت بەدادوەر بەسەریەوە. 12
لەکاتێك یەك شەریعەتدانەرو یەك
دادوەر هەیە، ئەوەی دەتوانێت
حوکمی ڕزگاربوون‌و لەناوچوون
بدات. بەڵام تۆ کێی تا حوکم بەسەر
نزیکەکەت بدەیت؟

پشتبەستن بەخودا

13ئێستا گوێبگرن، ئەی
ئەوانەی کە دەڵێن: (ئەمڕۆ یان
بەیانی دەڕۆین بۆ فلان شار لەوێ
ساڵێك دەمێنینەوە، کاسبی دەکەین‌و
پارە پەیدا دەکەین.) 14ئێوە کە
نازانن بەیانی چی ڕوودەدات،
کەواتە ژیانتان چییە؟ هەڵمێکە
ماوەیەکی کەم دەردەکەوێت دوایی
نامێنێت. 15لەجیاتی ئەوە پێویستە
بڵێن: (گەر خوداوەند خواستی
لەسەر بوو و ژیاین، ئەم کارەو ئەوی
دیکە دەکەین.) 16ئەگینا ئێوە بە
لووتبەرزییەوە شانازی دەکەن، ئەم
جۆرە شانازییەش خراپەیە. 17بۆیە هەر
کەسێك بزانێت چاکە بکات‌و
لەگەڵ ئەوەشدا نەیکات ئەوە گوناه
دەکات.

ئاگادارکردنەوەی دەوڵەمەندەکان

5

ئێستا گوێبگرن، ئەی
دەوڵەمەندەکان بگرین‌و شیوەن بکەن
بۆ ئەو نەگبەتیەی بەسەرتان دێت. 2
سامانەکەتان گەندەڵ بووە،
بەرگە نایابەکانتان مۆرانە
لێیداوە، 3زێڕو زیوتان ژەنگ

لێیداوە، ژەنگەکەشیان دەبێت
بەشایەت بەسەرتانو وەك ئاگر
گۆشتتان دەخوات، ئەمەش ئەو
سامانەیە کۆتان کردۆتەوە بۆ
ڕۆژانی دوایی. 4 ئەوەتا کرێی ئەو
کرێکارانەی کاریان کردووە لە
کێڵگەکەتانو نەتانداوە، هاوار
دەکاتو شکاتتان لێ دەکات. وا
هاواری دروێنەکەران گەیشتە گوێی
خوداوەندی دەسەڵاتدار. 5 لەسەر
زەوی بەنازو نیعمەتو خۆشی
ژیاون، خۆتان تێرکردووە وەك
بەرخێکی قەڵەو بۆ ڕۆژی سەربڕین.
6 حوکمتان بەسەر بێتاوانداوەو
کوشتووتانە، ئەویش بەرهەڵستیتان
ناکات.

دانبەخۆگرتن لەئازار

7 بۆیە ئەی برایان دانبەخۆتانبگرن
تا هاتنەوەی خوداوەند. سەیر بکەن
چۆن جوتیار چاوەڕێی زەویەکەی
دەکات بەرووبوومی چاکی بداتیٚو
دانبەخۆیدا دەگرێ بۆ بارانی پایزو
بەهار. 8 ئێوەش بەهەمان شێوە
دانبەخۆتان بگرنو وورەتان بەرز
بکەنەوە، چونکە هاتنەوەی خوداوەند
نزیك بووەتەوە. 9 ئەی برایان شکات
لەیەکتری مەکەن، تا حوکمتان
بەسەر نەدرێت، ئەوەتا دادوەر
لەبەردەرگا وەستاوە.
10 برایان، نموونە وەرگرن
لەدانبەخۆ گرتنی ئەو پێغەمبەرانە
لەکاتی ئازار کە بەناوی خوداوەند
دواون 11 خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی
دانبەخۆیان دەگرن، دانبەخۆگرتنی
ئەیوبتان بیستووەو دەزانن چۆن
خوداوەند پاداشتیدایەوە، چونکە
خوداوەند دڵنەرمیو بەزیی زۆرە.
12 برایان، لەپێش هەموو شتێك
سوێند مەخۆن، نە بەئاسمانو نە
بەزەویو نە بەشتی دیکە. بەڵکو با
قسەتان بە بەڵێ بێت گەر وابوو، بە
نەخێر بێت گەر وانەبوو، ئەگینا
تاوانبار دەکرێن.

نوێژ بەباوەڕەوە

13 گەر لەناوتان یەکێك هەیە
لەناخۆشی بێت؟ با نوێژ بکات.
گەر لەناوتان یەکێك هەیە
لەخۆشی بێت؟ با بەگۆرانی
ستایشی خودا بکات. 14 گەر
لەناوتان یەکێك هەیە نەخۆش بێت؟
با پیرانی کۆمەڵی باوەڕداران
بانگ بکات نوێژی لەسەر بکەنو

بەناوی خوداوەندەوە چەوری
بکەن!. 15ئەو نوێژەی بەباوەڕ
دەکرێت نەخۆش چاك
دەکاتەوەو خوداوەند
هەڵی‌دەسێنێتەوە، گەر گوناهێکی
کردبێت خودا لێی‌خۆش دەبێت. 16
لای یەکتری دان بەگوناهەکانتان
بنێن، نوێژ بکەن بۆ یەکتری تا
چاكبنەوە، نوێژی گەرمی مرۆڤی
ڕاست‌ودروست زۆر کاریگەرە.
17ئەلیاس مرۆڤێك بوو وەك
ئێمە، بەگەرمی نوێژی‌کرد تا باران
نەبارێت، ئیتر بۆ ماوەی سێ ساڵو
نیو باران نەباری لەسەر زەوی. 18
ئینجا جارێکی دیکە نوێژی کردەوە،
ئیتر باران باری‌و زەوی هاتەبەر.
19ئەی برایان، گەر یەکێکتان
ڕێگای ڕاستی وون‌کردو یەکێکی
دیکەتان گەڕاندیەوە، 20ئەوا بزانن
ئەوەی گوناهبارێك بگەڕێنێتەوە
لەڕێگای گومڕایی، دەرونێك
لەمردن ڕزگار دەکاتو زۆر
گوناهیش دەشارێتەوە.

یەکەم نامە پەترۆس

پەترۆس نامەی یەکەمی بۆ ئەو باوەڕدارانە نارد، ئەوانەی بەگەڵی خودا ناویان دەبات کە لەباکوری ئاسیای بچووك (تورکیای ئێستا) پەرشو بڵاوبوونەوە. مەبەستی سەرەکی ئەم نامەیە هاندانە بۆ بەرگە گرتنی چەوساندنەوەو ئازاردان لەپێناوی باوەڕەکەیان.
بۆ گەیشتن بەم مەبەستە نووسەر مزگێنی عیسای مەسیح بەبیر خوێنەرانی دەهێنێتەوە، ئەوەی بەمردنو هەستانەوەو هاتنەوەی هیوای بۆ جیهان هێنا. بۆیە لەسەریانە هەموو چەوساندنەوەیەك وەربگرنو بڕوا بکەن ئەوە تاقیکردنەوەی ڕاستی باوەڕیانە، لەسەر ئەمەش پاداشت وەردەگرن ڕۆژی دەرکەوتنی عیسا.

1

1 لەپەترۆس، نێرراوی عیسای مەسیح،
بۆ نامۆکانو دەربەدەرەکان
لەپۆنتسو غەلاتیەو کەپدۆکیەو
ئاسیاو بیسینیە، 2 ئەوانەی
هەڵبژێرراون بەگوێرەی زانینی
پێشووی خودای باوكو بەڕۆحی
خۆی پاكوپیرۆزیکردن بۆ
گوێڕایەڵیو پرژاندنی خوێنی عیسای
مەسیح بەسەریان. بەرەکەتو
ئاشتیتان بەسەردا بڕژێ.

ستایشی خوا بۆ هیوای زیندوو

3 پیرۆزە خودا باوکی
خوداوەندمان عیسای مەسیح! کە
لەسایەی بەزەییە مەزنەکەی ئەو ئێمە
سەر لەنوێ لەدایك بووینەوە بۆ
هیوایەکی زیندوو بەهەستانەوەی
عیسای مەسیح لەنێو مردووان، 4 بۆ
میراتێك بنبڕ نابێو گلاو نابێو
کۆتایی بۆ نییەو بۆ ئێوە لەئاسمان
هەڵگیراوە، 5 ئێوە بەهێزی خودا
پارێزراون بەباوەڕ، بۆ ئەو ڕزگارییەی
ئامادەیە لەکۆتایی زەمانە ڕابگەینرێ.
6 ئەوەی پێی دڵخۆش دەبن،
هەرچەندە بۆ ماوەیەکی کەم ئازار
دەچێژن بەدەست تاقیکردنەوە
جۆراوجۆرەکان، 7 تا ڕاستی باوەڕتان
دەرکەوێ، کە لەزێڕی لەناوچوو
بەنرخترەو بەئاگر تاقی دەکرێتەوە،
ئەمەش دەبێتە هۆی شکۆمەندیو
ستایشو ڕێز لەکاتی ڕاگەیاندنی
عیسای مەسیح. 8 ئەوەی نەتانبینیوە
خۆشتان دەوێ، هەرچەندە ئەوەی

ئێستا نایبینن باوەڕی پێدەکەنو
دڵخۆش دەبن بەشێوەیەك زمان
ناتوانێ باسی بکات، خۆشییەکی
مەزن، [9]چونکە لەئەنجامی باوەڕتان
ڕزگاری دەروونتان بەدەست
دەهێنن.
[10]ئەو ڕزگارییەی پێغەمبەران
بەدوایدا دەگەڕانو پێشبینیان دەکرد
سەبارەت بەو بەرەکەتەی بۆ ئێوەیە،
[11]دەگەڕان چ بارودۆخێك یاچ
کاتێك بوو ڕۆحی مەسیح دیاری
کردووە لای ئەوان، کاتێ لەزووەوە
باسی ئەو ئازارانەی مەسیحیان
کردووە کە دەیچێژێو ئەو
شکۆمەندیەی دوای دێت.[12]ئەوانە
خودا بۆی ئاشکراکردن خزمەتی
خۆیان نەدەکرد، بەڵکو خزمەتی
ئێوەیان دەکرد، کاتێ دەربارەی ئەو
شتانە قسەیان کرد کە ئێستا پێتان
ڕاگەێنرا لەلایەن ئەوانەی مزگێنی
ڕادەگەێنن بەڕۆحی پیرۆز، ئەوەی
لەئاسمانەوە نێرراوە، فریشتەکانیش بە
پەرۆشن بۆ بینینی.

بانگەواز بۆ پاكو پیرۆزی

[13]بۆیە بامێشکتان لەئامادەباشی
بێت، ووریا بنو هیوای خۆتان
بەتەواوی لەسەر ئەو بەرەکەتە دابنێن
کە لەراگەیاندنی عیسای مەسیحەوە
دێت. [14]وەك مندالّی گوێڕایەڵ بن،
بەدوای ئارەزووە کۆنەکانتان
مەکەون وەك کاتی نەزانیتان، [15]
بەڵکو چۆن ئەوەی بانگی کردوون
پاكوپیرۆزە، ئێوەش پاكو پیرۆز بن
لەهەموو هەڵسوکەوتێك، [16]چونکە
لەکتێبی پیرۆز نووسراوە: {پاكوپیرۆز
بن، چونکە من پاكوپیرۆزم.} [17]
ئەگەر بەباوك بانگی بکەن، ئەوەی
بەبێ لایەنگیری حوکم دەدات، هەر
کەسێك بەگوێرەی کردەوەکانی،
کەواتە بەترسەوە بژین لەسەردەمی
نامۆییتان. [18]ئێوەش دەزانن چۆن
کڕانەوە لەو ڕێبازە پووچانەی
لەباوكو باپیرانتان بۆتان مابووەوە.
ئەو کڕینەوەیەش بەشتی لەناوچوو
نەبوو وەك زێڕو زیو، [19]بەڵکو
بەخوێنێکی گرانبەها هەروەك
لەبەرخێکی بێکەموکوڕ، کە خوێنی
مەسیحە. [20]لەپێش دروستکردنی
جیهان هەڵبژێررابوو، بەڵام لەم
سەردەمانەی دوایی دەرکەوت کە
لەپێناوی ئێوەدا بوو. [21]ئەوەی
بەهۆیەوە باوەڕتان بەخودا کرد،
ئەوەی لەنێو مردووان زیندووی

کردەوەو شکۆمەندی پێبەخشی، تا
هیواو باوەڕتان لەخوداوە بێ.
22دەروونتان پاك بکەنەوە
بەگوێڕایەڵیتان بۆ ڕاستیو بۆ
خۆشەویستیەکی ڕاستەقینەی برایانە،
بەپەرۆشەوە یەکتریتان خۆش بوێ
لەدڵەوە. 23ئێوە سەر لەنوێ
لەدایكبوونەوە، نەك بەتۆوێکی
لەناوچوو، بەڵکو بەتۆوێکی نەمر،
بەووشەی چەسپاو و زیندووی خودا.
24چونکە لەکتێبی پیرۆز نووسراوە:
{هەموو مرۆڤێك وەك گژوگیا وایەو
هەموو شکۆمەندیەکەی وەك گوڵی
باخ وایە. گژوگیا ووشك دەبیو
گوڵ هەڵدەوەرێ، 25بەڵام ووشەی
خوداوەند تاهەتایە دەمێنێ.} ئەوەش
ئەو ووشەیەیە کە مزگێنیتان پێدرا.

بەردی زیندوو

2
کەواتە خۆتان لەهەموو ڕقوکینەو
فێڵبازیو دووڕوویيو چاوپیسیو
بوختانێك دوور بکەنەوە. 2هەروەك
منداڵی ساوای تازە لەدایك بوو
حەزتان لەشیری ڕۆحی پاكو بێگەرد
بێ، چونکە بەمە گەورە دەبن بەرەو
ڕزگاری. 3چونکە تامی چاکی
خوداوەندتان چێژتووە.
4ئەوەی بۆ لای دێن، بەردێکی
زیندووە لەلایەن خەڵك
ڕەتکراوەتەوە، بەڵام لەلایەن خودا
هەڵبژێرراوەو گرانبەهایە، 5هەروەها
ئێوەش وەك بەردی زیندووی
بنیادنراون لەخانوویەکی ڕۆحی، تا
ببن بەکاهینی پیرۆز، بۆ پێشکەش
کردنی قوربانی ڕۆحی کە جێی
ڕەزامەندی خودا بێ بەهۆی عیسای
مەسیحەوە. 6چونکە لەکتێبی پیرۆز
هاتووە: {ئەوا لەشاری داود بەردێك
دادەنێم، ئەوەش بەردی بناغەیەو
هەڵبژێرراوەو گرانبەهایە. ئەوەی
باوەڕی پێبهێنێ شەرمەزار نابێ.} 7
بۆیە بۆ ئێوە کە باوەڕتان هێناوە ئەوە
گرانبەهایە، بەڵام بۆ ئەوانەی باوەڕیان
نەهێناوە، {ئەو بەردەی وەستاکان
ڕەتیان کردەوە بوو بەبەردی بناغە،}
8هەروەها: {ئەو بەردەی دەبێتە
کۆسپ بۆ خەڵکیو دەبێتە مایەی
کەوتنیان.} ئەوانە ساتمە دەکەن،
چونکە ملکەچی ووشەی خودا نین،
هەر بۆ ئەو چارەنووسەن.
9بەڵام ئێوە ڕەگەزێکی
هەڵبژێرراون، کاهینی پادشاهانەن،
نەتەوەیەکی پیرۆزن، گەلی تایبەتی

خودان، تا کردەوە سەیرەکانی
ڕابگەینن ئەوەی بانگی کردوون لە
تاریکیەوە بۆ ڕووناکیە
سەرسوڕهێنەرەکەی. [10]ئێوە لەپێشا
گەل نەبوون، بەڵام ئێستا گەلی
خودان، ئێوە لەپێشا بەزەییتان
وەرنەگرت بوو، بەڵام ئێستا بەزەییتان
وەرگرت.
[11]خۆشەویستان داواتان لێدەکەم
وەك نامۆ و بێگانەیەك
لەئارەزووەکانی لەش
دووربکەونەوە، ئەوەی دژی دەروون
دەجەنگێ. [12]با ڕەوشتتان باش بێت
لەنێو بێباوەڕان، تاکو ئەوانەی
بوختانتان پێدەکەنو وەك بەدکار
ناوتان دەبەن، باستایشی خودا بکەن
کاتێ کردەوە چاکەکانتان ببینن
لەڕۆژی بەسەرکردنەوە.

ملکەچی بۆ دەسەڵاتداران

[13]هەروەها ملکەچی گشت
دەزگایەکی مرۆڤانە بن لەپێناوی
خوداوەند، بۆ پادشا وەك بەرزترین
دەسەڵات، [14]هەروەها بۆ
پارێزگارەکان وەك نێرراوی پادشا،
ئەوانەی سزای بەدکاران دەدەنو
ستایشی چاکەکان دەکەن. [15]چونکە
ئەوەیە خواستی خودا، تا بەکردەوە
باشەکانتان نەزانی گێلەکان بێدەنگ
بکەن. [16]وەك مرۆڤی سەربەست
بژین، بەڵام سەربەستی نەکەن بەپەردە
بۆ بەدکاری، بەڵکو وەك بەندەی
خودا بژین. [17]ڕێز لەخەڵکی بگرن،
برایانتان خۆش بووێ، لەخودا
بترسن، ڕێز لەپادشا بگرن.

نموونەی ئازارەکانی مەسیح

[18]ئەی کۆیلەکان، ملکەچی
گەورەکانتان بن بەهەموو ڕێزەوە،
نەك تەنها بۆ ڕۆحسووکو باشەکان،
بەڵکو بۆ توندوتیژەکانیش، [19]چونکە
گەر کەسێك خودا بکات بەشایەت
بەسەر ژیانی خۆیو بەرگەی ئازاری
زۆرداری بگرێ، ئەمە بەرەکەتە. [20]
کەواتە گەر هەڵەتان کردو لێتان
دراو دانتان بەخۆتان گرت، ئەمە چ
شانازییەکە؟ بەڵام گەر کرداری چاك
بکەنو لەگەڵ ئەمەش ئازار بچێژنو
دان بەخۆتان بگرن، ئەمە بەرەکەتە
لەلای خوداوە [21]چونکە بۆ ئەمە
بانگ کراون، لەبەرئەوەی
مەسیحیش ئازاری چێژت لەپێناوی
ئێوەو نموونەی بۆ بەجێهێشتن، تا
بەدوای هەنگاوەکانی بکەون. [22]{ئەو

هیچ گوناهێکی نەکردبوو، فڕوفێڵ
لەلێوەکانی نەهاتبوونە دەرەوە.} 23
کاتێ جنێوی پێدەدرا، بەجنێو
وەڵامی نەدەدایەوە، یاخود ئازار
دەدرا، هەڕەشەی نەدەکرد، بەڵکو
دەیدایە دەست ئەوەی حوکمی
دادپەروەرانەیە. 24ئەو گوناهەکانی
هەڵگرتین لە لەشی خۆی لەسەر
دار، تا ئێمە بمرین سەبارەت بەگوناەو
بۆ ڕاستودروستی بژین. بەهۆی
برینەکانی ئەو چاکبوونەوە. 25چونکە
ئێوە وونببوون وەك مەڕ، بەڵام ئێستا
گەڕانەوە لای شوانو شوانیش
چاودێری گیانتان دەکات.

گوێڕایەڵی ناو ماڵ

3
هەروەها ئێوەش ئەی ژنەکان
گوێڕایەڵی مێردەکانتان بن، گەر
هاتوو هەندێکیان گوێڕایەڵی ووشەی
خودا نەبوون، ئەوا ژنەکانیان دەتوانن
بیانهێنن بۆ باوەڕ تەنها بەڕەوشتیانو
بەبێ ووشە، 2کاتێ ئەوان ترسو ڕێزو
ڕەوشتی پاکتان ببینن. 3هەروەها
جوانیتان باجوانی دەرەکی نەبێت
وەك ئەگریجەی قژو زێڕ
بەخۆوەکردنو جلی باش
لەبەرکردن، 4بەڵکو با جوانیتان
لەناو دڵتان شاراوە بێ، گەوهەرێکی
لەناونەچوو، ڕۆحێکی نیانو ئارام،
ئەوەی لای خودا زۆر گرانبەهایە. 5
بەم شێوەیە ژنە پیرۆزەکان لەکۆنا
خۆیان بەوە جوان دەکرد، پشتیان
بەخودا بەستبوو، گوێڕایەڵی
مێردەکانیان بوون، 6وەك چۆن سارە
گوێڕایەڵی ئیبراهیم بوو، بەگەورە
بانگیدەکرد. ئێوەش ئێستا کچی
ئەون گەر کردەوەتان باش بێتو
هیچ شتێك نەتانترسێنێ.
7ئێوەش ئەی مێردەکان
بەشێوەیەك بژین هەستی ژنەکانتان
لەبەرچاو بگرن، ڕێزیان بگرن، وەك
ڕەگەزێکی لاوازتر بەشداریتان
دەکەن لەمیراتی بەرەکەتی ژیان،
تاکو نوێژەکانتان کۆسپی
تێنەکەوێت.

بەرگەگرتنی ئازار لە پێناوی ڕاستی

8لەکۆتاییدا، با هەمووتان یەك
بیروڕاتان هەبێ، یەك هەستو
خۆشەویستی برایانەتان هەبێ،
9 بەزەییدارو ڕۆح سووك بن.
وەڵامی خراپە بەخراپە مەدەنەوە،
هەروەها جنێو بەجنێو، بەڵکو

بەپێچەوانەوە داوای پیرۆزی بکەنو
بزانن ئێوە بۆ ئەمە بانگ کراون،
تاکو ببن بەمیراتگری پیرۆزی. [10]
چونکە {ئەوەی بیەوێ خۆشەویستی
ژیانو ڕۆژانی باش ببینێ، با زمانی
لەخراپەو لێوەکانی لەفێڵبازی
بپارێزێ، [11]با واز لەخراپە بهێنێتو
چاکە بکات، با بەدوای ئاشتیدا
بگەڕێو هەوڵی بۆ بدات. [12]چونکە
چاوەکانی خوداوەند لەسەر
ڕاستودروستانەو گوێی بۆ
نوێژەکانیان ڕاگرتووە. بەڵام ڕووی
خۆی وەرگێڕاوە لەبەدکاران.}
[13]کەواتە کێ ئازارتان دەدات
گەر ئێوە دڵگەرم بوون بۆ چاکە؟ [14]
بەڵام گەر ئازارتان چێژت لەپێناوی
ڕاستودروستی، ئەوا خۆزگەتان
پێدەخوازرێ. {لەوەش مەترسن کە
ئەوان لێی دەترسن، مەتۆقن.} [15]
بەڵکو مەسیح پیرۆز بکەن لەدڵتانو
وەك خوداوەند ڕێزی لێبگرن،
هەروەها بەردەوام ئامادەبن بۆ
وەڵامدانەوەی هەر یەکێك بپرسێ
سەبارەت بەم هیوایەی لەئێوە دایە،
ئەوەش دەکەن با بەرۆحسووکیو
ڕێز بێت. [16]هەروەها ویژدانێکی
باشتان هەیە، تا کاتێ جنێوتان پێدراو
ئەوانەی بەخراپە باسی ڕەوشتە
باشەکانتان دەکەن کە لەمەسیح
دایە، شەرمەزار بن. [17]بۆیە باشترە
لەبەر کردەوەی باش ئازار بدرێن،
گەر خواستی خودای لەگەڵ بێ،
نەك کردەوەی خراپ. [18]چونکە
مەسیح لەپێناوی گوناه جارێك بۆ
هەمووان مرد، واتە بێتاوان بۆ
تاوانباران مرد، تا لەخودامان
نزیکبکاتەوە، مردوو بەلەشو
زیندوو بەرۆح، [19]ئەوەی ڕۆیشتو
مزگێنی بەرۆحە بەندکراوەکاندا، [20]
ئەوانەی لەکۆنا یاخیبوون، کاتێ
خودا بە لەخۆبووردوویی چاوەڕوان
بوو لەڕۆژانی نوح، لەکاتی
دروستکردنی کەشتیەکە، ئەوەی
ژمارەیەکی کەم، واتە تەنها هەشت
کەس تیایدا ڕزگار بوون لەناو ئاو.
[21]ئەمەش هێمای لەئاوهەڵکێشانە،
کە ئێستا ئێوە ڕزگار دەکات، نەك
بەسڕینەوەی پیسی لەش، بەڵکو بە
پەیمانی ویژدانێکی پاك لەگەڵ خودا،
بەهۆی هەستانەوەی عیسای مەسیح
لەنێو مردووان، [22]ئەوەی بەرەو
ئاسمان ڕۆیشتو لەدەستە ڕاستی
خودا دانیشت، فریشتەکانو
دەسەڵاتدارەکانو بەهێزەکان

ملکەچن بۆی.

چەکداربوون بەو بیروڕایە

4

وەك مەسیح بەلەش ئازاری چێژت،
ئێوەش خۆتان بەو بیروڕایە چەكدار
بكەن، چونكە ئەوەی بەلەش ئازار
بچێژێ لەگوناه كردن دەوەستێ، [2]تا
ئەو كاتەی ماوە لەژیان بەلەش بۆ
ئارەزووە مرۆڤیەكان نەژی، بەڵكو
بۆ خواستی خودا. [3]جا بەستانە ئەو
كاتەی بەسەرتان برد بەگوێرەی
خواستی بێ باوەڕان، لەبەرەڵڵاییو
هەوەسبازیو سەرخۆشیو ڕابواردنو
ئاهەنگی مەی خواردنەوەو بت
پەرستی گەندەڵ. [4]ئەوان سەرسام
دەبن، چونكە ئێستا بەشداری ناكەن
لەهەمان بەدڕەوشتی، جنێویشتان
پێدەدەن، [5]بەڵام ئەوان دەبێ حیسابی
خۆیان بدەن بەوەی ئامادەیە حوكم
بەسەر مردووانو زیندووان بدات. [6]
بۆیە مزگێنی بەوانەش درا كە ئێستا
مردوون، تاكو بەگوێرەی مرۆڤ
لەلەش حوكم بدرێن، بەڵام
بەگوێرەی خودا لەڕۆح بژین.
[7]كۆتایی هەموو شتێك نزیك
بووەتەوە، بۆیە ژیرو چاوكراوە بن بۆ
نوێژەكانتان. [8]لەسەرووی هەموو
شتێكیش با خۆشەویستیتان بۆ
یەكتری بەهێز بێت، چونكە
خۆشەویستی زۆر گوناه دادەپۆشێ.
[9]میوانداریەتی یەكتری بكەن بەبێ
مشتومڕ. [10]باهەر یەك لەئێوە
بەگوێرەی ئەو بەهرەیەی
وەریگرتووە، خزمەتی پێبكات
لەنێوان یەكتری، وەك بریكارێكی
باش لەسەر بەرەكەتە
جۆراوجۆرەكانی خودا. [11]هەر
یەكێك قسە بكات با وەك ووشەكانی
خودا بێت، هەروەها گەر یەكێك
خزمەتیكرد با وەك ئەوە بێت توانای
لەخوداوە وەرگرتبێت، تاكو خودا
لەهەموو شتێك شكۆدار بێت
بەعیسای مەسیح، بۆ ئەوە
شكۆمەندیو دەسەڵات تاهەتایە.
ئامین.

وەك قوتابی مەسیح ئازار بدرێن

[12]خۆشەویستان، لاتان سەیر
نەبێ كاتێ تەنگوچەڵەمەی سوتێنەر
توشتان دێت بۆ تاقیكردنەوەتان، وەك
بلێی شتێكی سەیرتان بەسەر هاتووە.
[13]بەڵكو دڵخۆش بن هەروەك
بەشداریتان كرد لەئازارەكانی

مەسیح، تاکو زیاتر دڵخۆش بن
لەکاتی ڕاگەیاندنی شکۆمەندیەکەی.
14گەر جنێوتان پێدرا لەپێناوی ناوی
مەسیح، ئەوا خۆزگەتان
پێدەخوازرێ، چونکە ڕۆحی
شکۆمەندیو ڕۆحی خودا دێتە
سەرتان. 15با کەستان ئازار نەچێژێ
وەك بکوژێك یا دزێك یا بەدکارێك
یاخود وەك یەکێك دەست
لەکاروباری خەڵکی وەربدات، 16
بەڵام گەر وەك قوتابی مەسیح ئازار
بدرێن شەرم مەکەن، بەڵکو لەسایەی
ئەو ناوە ستایشی خودا بکەن. 17
چونکە کاتی لێپرسینەوە هاتووەو
بەخانەوادەی خودا دەست
پێدەکات، گەر بەئێمەوە دەست
پێبکات، باشە دەبێ کۆتایی ئەوانە
چی بێت کە گوێڕایەڵی مزگێنی
خودا نین. 18کتێبی پیرۆز دەڵێ: {
گەر مرۆڤی ڕاستودروست
بەهەوڵو کۆشش ڕزگاری ببێ، دەبێ
چارەنووسی گوناهبارو خوانەناس
چی بێ؟} 19بۆیە ئەوانەی ئازار
دەدرێن بەگوێرەی خواستی خودا،
باخۆیان بدەنە دەست دروستکەری
سەرڕاست لەچاکە کردن.

شوانی مێگەلی خودا

5

داوا لەو پیرانە دەکەم کە لەگەڵتانن،
من وەك پیرێکی هاوڕێیانمو شایەتی
ئازارەکانی مەسیحو بەشداربووی ئەو
شکۆمەندیەم کەوا ڕادەگەیێنرێ، 2
مێگەلی خودا بلەوەڕێنن کە
لەنێوانتاندایەو چاودێریو خزمەتیان
بکەن، ئەو کارەش بەزۆر نییە، بەڵکو
با بەویستی خۆتان بێ هەروەك خودا
دەیەوێ، هەروەها بۆ دەسکەوتی
شەرمەزار نەبێ بەڵکو بەچالاکییەوە
بێ، 3هەروەها خۆتان مەسەپێنن
بەسەر ئەوانەی میراتی خودان، بەڵکو
خۆتان بکەن بە نموونە بۆ مێگەل. 4
کاتێکیش سەرۆکی شوانەکان
دەردەکەوێ ئێوە تاجی نەمری
شکۆمەندیتان دەستدەکەوێ.
5ئێوەش ئەی لاوەکان ملکەچی
پیرەکان بن، هەروەها هەمووتان
ڕۆحسووکی لەبەر خۆتان بکەن
سەبارەت بەیەکتری، چونکە {خودا
بەربەرەکانی لەخۆباییان دەکات،
بەڵام بەرەکەتی دەبەخشێ
بەڕۆحسووکەکان.} 6بۆیە
ڕۆحسووك بن لەژێر دەستی بەتوانای
خودا، تا لەکاتی خۆی بەرزتان

بکاتـەوە. 7هـەموو گیروگرفتەکانتان
بخەنـە سـەر ئەو، چونکە ئەو بایەختان
پیٚدەدات.
8چـاوکراوە بـن‌و ئیٚشـك‌بگرن،
چــونکە شــەیتانی دوژمنـــتان وەك
شـیٚریٚکی بـە نەڕەنەڕ لەدەوروپشتتان
دەســـوڕیٚتەوە، دەگـــەڕیٚ بـــەدوای
یەکـیٚك تـا بـیخوات. 9بەربـەرەکانی
بکـەن‌و چەسـپاوبن لـەباوەڕ، بـزانن
خوشـك‌و براکانیشـتان هـەمان ئازار
دەچـیٚژن ئەوانـەی وا لـەجـیهانن. 10
هـەروەها خودای هەموو بەرەکەتیٚك،
ئـــەوەی بانگی کــــردووین بـــۆ
شــکۆمەندییە نەمــرەکەی لـەعیســای
مەســیحدا، دوای ئــەوەی تۆزیٚــك
ئازارتـــان چـــیٚژت، هـــەر خـــۆی
نویٚکـەرەوەو چەسپیٚنەرو بەهیٚزکەرو
بـــناغەدانەری ئـــیٚوەیە. 11بـــۆ ئـــەوە
دەسەلاٚت تاهەتایە.ئامین

بەرەکەتی ڕاستی خودا

12بـەهۆی سلفانۆس، کە بەبرای
سەرڕاسـتی خۆمـی دەزانم، بەکورتی
ئـەم نامەیـەتان بـۆ دەنووسـم، تیایدا
هانـــتان‌دەدەم‌و شـــایەتی‌دەدەم ئەمـــە
بەرەکەتـە ڕاسـتەکەی خودایە. تیایدا
بچەسـپیٚن. 13ئەوەی لـەبابل وەك ئیٚوە
هەلٚـبژیٚرراوە، سـلاٚوتان لیٚدەکـات،
هـەروەها مەرقۆسـی کوڕم سلاٚوتان
لیٚدەکـات. 14سلاٚو لـەیەکتری بکەن
بەماچـی خۆشەویستی. داوای ئاشتی
بـۆ هەموو لایەکتان دەکەم، ئیٚوە کە
لـەمەسیحدان.

دووەم نامە پەترۆس

نامەی دووەمی پەترۆس ئاڕاستەی ناوەندێکی فراوانی باوەڕداران کراوە. مەبەستیشی دژایەتی کردنی مامۆستا درۆزنەکانو ئەو بەرەڵاییەی بە هۆی فێرکردنەکانیان بڵاودەبێتەوە. وەڵامدانەوەی ڕاستی باوەڕدارانیش دەبێ ئەوەبێ، خوداو خوداوەند عیسای مەسیح بەڕاستی بناسن. ئەم ناسینەش لەوانە وەرگرن کە خۆیان مەسیحیان بینیوەو ناسیویانە. پەترۆس لەم نامەیەدا زیاتر گرنگی بەوە داوە کە هەندێك کەس ووتویانە مەسیح جارێکی تر ناگەڕێتەوە. ئەویش دەڵێ درەنگ هاتنەوەی مەسیح، ئەوە دەگەیێنێ خودا نایەوێ کەس لەناوبچێ، بەڵکو هەموو خەڵکی لەگوناهەکانیان بگەڕێنەوەو تۆبە بکەن.

1

لەشەمعون پەترۆسەوە، بەندەو
نێرراوی عیسای مەسیح، بۆ ئەوانەی
بەهۆی ڕاستودروستی خوداو
ڕزگارکەرمان عیسای مەسیح
باوەڕێکی بەنرخی وەك باوەڕی
ئێمەیان دەسکەوتووە. 2بابەرەکەتو
ئاشتی زیاد بێت بۆتان، بەناسینی
خوداو عیسای خوداوەندمان.

هەڵبژاردنو بانگەوازی خودایی

3هێزە خودایییەکەی هەموو
شتێکی سەبارەت بەژیانو خوداناسی
بەئێمە بەخشیوە، بەهۆی ناسینی
ئەوەی بانگی کردین بۆ شکۆمەندیو
ڕەوشتبەرزی، 4ئەوەی بەهۆیەوە
بەڵێنە بەنرخو مەزنەکانمان پێدرا، تا
بەهۆی ئەو بەشداربین لەسروشتی
خودایيو ڕابکەین لەو گەندەڵییەی
جیهان کە لەئارەزووی خراپدایە.
5لەبەر ئەوەشە زۆر چالاکانە
ڕەنج دەدەن تا لەباوەڕتان
ڕەوشتبەرزی بکەوێتەوە،
لەڕەوشتبەرزی زانیاری، 6
لەزانیاری خۆڕاگری، لەخۆڕاگری
دانبەخۆگرتن، لەدانبەخۆگرتن
خواناسی، 7لەخواناسی
هەستوسۆزی برایانە،
لەهەستوسۆزی برایانە
خۆشەویستی. 8چونکە گەر ئەوانەتان
تیادا بێتو زیاد بکات، ئەوا
دەتانپارێزێت لەوەی تەمبەڵو بێ
بەرووبووم بن لەناسینی خوداوەندمان
عیسای مەسیح. 9چونکە ئەوەی ئەو

شتانەی تیادا نەبیٚ ئەوا کوێرو
کەمبینە، هەروەها لەیادی چووە
لەگوناهە کۆنەکانی پاکبێتەوە.
[10]بۆیە برایان زیاتر دڵگەرم
بن بۆ چەسپاندنی
هەڵبژاردنو بانگەوازیەکەتان،
چونکە گەر ئەوەتان کرد ئەوا
هەرگیز ناکەون، [11]هەروەها
پێشوازییەکی گەرمتان لیٚ دەکریٚ
بۆ چوونە ناوەوەی پادشاهێتی نەمری
خوداوەندو ڕزگارکەرمان عیسای
مەسیح.
[12]بۆیە بەردەوام دەمەویٚ بەبیرتان
بێنمەوە سەبارەت بەو شتانە،
هەرچەندە ئێوە ئێستا دەیانناسنو
چەسپاون لەسەر ئەو ڕاستیەی لاتانە.
[13]من بەڕاستی دەزانم، تا لە چادری
ئەم لەشەدابم، هۆشیارتان بکەمەوە بە
وەبیرهاتنەوە، [14]چونکە دەزانم
داکەندنی ئەم چادرەم ﴿مردنم﴾
نزیکبووەتەوە، هەروەك
خوداوەندمان عیسای مەسیح بۆی
دەرخستم. [15]هەروەها هەوڵدەدەم تا
دوای ڕۆیشتنم هەموو ئەو شتانەتان
وەبیربێتەوە.

شایەتی نەگۆڕی نێرراوان

[16]چونکە ئێمە دوای ئەفسانەی
دروستکراو نەکەوتین، کاتیٚ هاتنی
خوداوەندمان عیسای مەسیحو
هێزەکەیمان پیٚناساندن، بەڵکو بەچاو
شایەتی مەزنی توانای ئەوین. [17]
لەبەرئەوەی کاتیٚ ئەو ڕێزو
شکۆمەندی لەخودای باوك
وەرگرت، دەنگێك لەخودای
شکۆداری مەزنەوە بۆی هاتو
ووتی: (ئەمەیە ڕۆڵەی خۆشەویستم،
ئەوەی زۆر پێی دڵشادم)، [18]ئێمەش
گوێمان لەم دەنگەبوو کە لەئاسمانەوە
هات، کاتیٚ لەشاخی پیرۆز لەگەڵی
بووین. [19]هەروەها ووشەی
پێغەمبەرانمان هەیەو زیاتر جێگای
متمانەیە. چاك دەکەن گەر
ئاگاداریبنو سەرنج بۆ ئەوە بدەن
وەك بۆ چرایەکی گەشاوە
لەشوێنێکی تاریك، تا ڕۆژ هەڵدێتو
ئەستێرەی بەیانی لەدڵتان
دەردەکەویٚ. [20]لەپێش هەموو شتێك
پێویستە ئەوە تێبگەن، کە هەموو
ووشەیەکی کتێبی پیرۆز
بەلێکدانەوەیەکی تایبەتی یەکێك
ڕوون‌نابێتەوە، [21]چونکە هەرگیز هیچ
ووشەیەك بەخواستی مرۆڤ نەهاتووە،

بەڵکو خەڵکی لەسەر دەستی ڕۆحی پیرۆز قسەی خودایان کردووە.

مامۆستا درۆزنەکان

2

بەڵام لەنێو خەڵك پێغەمبەری درۆزن دەرکەوتن، هەروەك لەنێوانتان مامۆستای درۆزن دەردەکەون ئەوانەی لەخۆیانەوە بەنهێنی فێرکردنی چەوتی لەناوبەر دەهێننە ناوەوە، تەنانەت نکۆڵی لەخوداوەند دەکەن ئەوەی ئەوانی کڕیەوە، بەمەش لەناوچوونێکی خێرا بەسەر خۆیاندەهێنن. [2]خەڵکێکی زۆریش دوای بێبڕوایی لەناوچوونەکەیان دەکەون، هەروەها بەهۆی ئەوان ڕێبازی ڕاستی نەفرەتی لێدەکرێ. [3] لەچاوچنۆکیان بەقسەی فڕوفێڵ بازرگانیتان پێدەکەن، ئەوانەی لەکۆنەوە حوکمیان بەسەردا دراوەو ئەمەش بەتاڵ نابێتەوەو لەناوچوونیان چاوپۆشی لێناکرێ.

[4]چونکە گەر خودا بەزەیی بەفریشتە بەدکارەکان نەهاتبێتەوە کاتێ گوناهیان کرد، بەڵکو فڕێیدانە دۆزەخو لەقووڵایی تاریکی لەژێر چاودێری دایانان تا ڕۆژی لێپرسینەوە، [5]هەروەها گەر بەزەیی بەجیهانی کۆن نەهاتبێتەوە، بەڵکو تەنها نوحی پاراست کە مزگێنیدەری ڕاستودروستی بوو لەگەڵ حەوت کەسی دیکە، کاتێ خودا لافاوی بەسەر جیهانی خوانەناسان هێنا، [6]گەر خودا بڕیاری تێکدانی بەسەر سەدۆمو عەمورە داو هەردوو شاریکرد بەخۆڵەمێشو کردنی بەپەند بۆ ئەو خوانەناسانەی دوایی دێن، [7]گەر لووتی پیاوچاکی دەربازکرد، ئەوەی زۆر بێزار بوو لەهەڵسوکەوتی بەدکاران، [8](چونکە ئەو پیاوچاکە کە لەناویان ژیاو گوێی لەکردەوە خراپەکانیان بوو و بەچاوی خۆی بینی، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ گیانی ڕاستودروستی بێزارتر دەبوو)، [9]گەر ئەمە وابێ، خوداوەند دەزانێ چۆن خوداناسان لەتەنگوچەڵەمەکانیان دەرباز بکاتو خوانەناسان بهێڵێتەوە لەژێر سزادان تا ڕۆژی لێپرسینەوە، [10]بەتایبەتی ئەوانەی کەوتوونەتە دوای هەوەسە گڵاوەکانی لەشو سووکایەتی بەدەسەڵاتداری گەورە دەکەن.

چەند چاونەترسو کەللەڕەقن سڵناکەنەوە کاتێ قسەی خراپ

سەبارەت بەشکۆداری ئاسمان دەڵێن،
11لەگەڵ ئەوەش فریشتەکان لەوان
بەتواناترو بەهێزترن، قسەی خراپی
تاوانبارکردن سەبارەت بەوان ناڵێن
لەبەرامبەر خوداوەند. 12بەڵام ئەوانە
وەك ئاژەڵی بێمێشکن، بەسروشت
لەدایك بوونە بۆ ڕاوکردنو کوشتن،
قسەی خراپ سەبارەت بەشتێك
دەڵێن کە هیچی لێتێناگەن،
بەگەندەڵی خۆیان لەناودەچن.
13بەم شێوەیە ئازار دەچێژن وەك
پاداشتی کردەوە خراپەکانیان. ئەوانە
بە خۆشییەکی مەزنی دەزانن گەر
بەدرێژایی ڕۆژ لەناو ئارەزووەکانیان
بن. ئەوانە نیشانەی شەرمەزاریو
کەموکوڕین، چێژ لەئارەزووەکانیان
وەردەگرن، بەشداری خوانەکانتان
دەکەن. 14ئەوانە چاویان بەرەو
داوێن پیسییە، لەگوناه ناوەستن،
ئەوانە بەتەڵەوە دەکەن کە
نەچەسپاون، دڵیان بەچاوپیسی
فێرکراوە، ئەوانە بەڕاستی ڕۆڵەی
نەفرەتن. 15لەڕێگای ڕاستی
لایانداوەو وون بوون، ئەوانە دوای
ڕێبازی بەلعامی کوڕی بەعور کەوتن
ئەوەی حەزی لەکرێی خراپەکاری
بوو، 16بەڵام دووچاری سەرزەنشت
بوو لەبەر هەڵەکانی، کاتێ
گوێدرێژی لاڵ بەدەنگی مرۆڤانە
هاتە دوانو شێتی ئەو پێغەمبەرەی
ڕاگرت.
17ئەوانە کانی بێئاون، هەورن
بەگەردەلوول دێنو دەچن، ڕەشایی
تاریکی تاهەتایە بۆ ئەوانە هەڵگیراوە.
18ئەوانە کاتێ بەقسەی گەورەو بەتاڵ
دەدوێن، بەهەوەسەکانی لەشو
بەبەڕەڵایی، ئەو خەڵکە
هەڵدەخەڵەتێنن کە تازە هەڵاتوون
لەدەست ئەوانەی لەخراپی دان. 19
ئەوان بەڵێنی ئازادییان پێدەدەن،
بەڵام خۆیان کۆیلەی گەندەڵین،
چونکە مرۆڤ دەبێتە کۆیلەی هەر
شتێك بەسەریدا زاڵبێ. 20چونکە
ئەوانە دوای ئەوەی هەڵاتن لەدەست
گڵاوی جیهان بەهۆی ناسینی
خوداوەندو ڕزگارکەر عیسای
مەسیح، دوایی دەگەڕێنەوەو تیایدا
تێدەکەون، ئەو کاتە گڵاوییەکە
بەسەریان زاڵ دەبێو کۆتاییەکەیان
خراپتر دەبێ لەسەرەتاکەیان. 21
لەبەرئەوە باشترە ڕێگای
ڕاستودروستیان نەناسیبووایە
لەوەی ناسیانو هەڵگەڕانەوە لەو
ڕاسپاردە پیرۆزانەی پێیان درابوو. 22

ئەوانە بەڕاستی ئەو پەندەیان لەسەر
دەچەسپێ: (سەگ گەڕایەوە سەر
ئەوەی ڕشاندیەوە)، هەروەها: (کاتێ
بەرازیان شۆرد گەڕایەوە بۆ ناو
چلێپاو.)

ڕۆژی خوداوەند

3

ئەمە دووەم نامەیە خۆشەویستان بۆ
ئێوەی دەنووسم، لە هەردووکیان
بەیادی مێشکی پاکتانم هێناوەتەوە، 2
تاکو بەیادتان بێتەوە ووتەی پێغەمبەرە
پیرۆزەکانو ڕاسپاردەی خوداوەندو
ڕزگارکەر بەهۆی نێرراوەکانتان.
3پێش هەموو شتێك پێویستە ئەوە
تێبگەن، خەڵکێکی گاڵتەچیو
فشەکەر لەڕۆژانی دوایی دێن، دوای
ئارەزووە خراپەکانیان دەکەون، 4
دەڵێن: (کوانێ بەڵێنی گەڕانەوەی
مەسیح؟ لەو کاتەی باوکانمان
لەکۆنەوە مردوون، لەسەرەتای
دروست بوونەوە هەموو شتێك وەك
خۆیەتی.) 5بەئەنقەست ئەم ڕاستییە
پشت گوێ دەخەن، کە لەکۆنەوە
ئاسمانەکان هەنو زەویش
بەووشەکەی خودا لەئاو و بەئاویش
پەیدابووە، 6بەهۆی ئاوەکانیش
جیهانی کۆنی داپۆشیو لەناویبرد.
7هەروەها بەهەمان ووشە ئەم زەویو
ئاسمانەی ئێستا واهەنو هەڵگیراون
بۆ ئاگر، پارێزراون تا ڕۆژی
لێپرسینەوەو لەناوچوونی
خوانەناسەکان.
8بەڵام تەنها ئەو ڕاستیەتان لەیاد
نەچێ خۆشەویستان، ئەویش یەك
ڕۆژ لای خوداوەند هەزار ساڵەو
هەزار ساڵیش یەك ڕۆژە. 9خوداوەند
خاو نییە سەبارەت بەبەڵێنەکانی،
هەروەك هەندێ کەس مانای خاوی
وا تێدەگەن، بەڵام لەسەرمان
ڕادەوەستێو دان بەخۆی دەگرێ،
چونکە حەز ناکات هیچ کەس
لەناوبچێ، بەڵکو حەز دەکات
هەموو خەڵکی ڕووەو تۆبەکردن
بێن.
10بەڵام ڕۆژی خوداوەند وەك دز
دێت، ئەوکاتە بەدەنگێکی بەرز
ئاسمان نامێنێ، بەئاگرێکی توندیش
توخمەکان دەتوێنەوە، هەروەها زەویو
هەموو ئەو کارانەی لەسەریکراوە
دەسوتێنرێ. 11گەر هەموو ئەو شتانە
لەناوبچن، ئیتر پێویستە ئێوە چ جۆرە
مرۆڤێك بن؟ دەبێ ژیانێکی پیرۆزو
لەخواترس بژین، 12لەچاوەڕوانیو

هــەوڵدان بــن بــۆ هاتــنی بەخــێرایی
ڕۆژی خــــودا، چـــونکە لــــەو ڕۆژە
ئاسمــــــان بەئاگـــــر لەناودەچــــێ،
توخمەکانــــیش بــــەهۆی گـــەرمی
دەتوێـنەوە. [13]بەڵام بەگوێرەی بەڵێنی
ئـەو ئـێمە چـاوەڕوانی ئاسمانی نوێو
زەوی نوێین کە ڕاستودروستی تیادا
نیشتەجێیە.
[14]بۆیــــــە خۆشەویســـــــتان،
هــەوڵبــدەن لەکاتــێکدا چاوەڕوانی
ئـەو ڕۆژە دەکـەن، خـودا بەئاشتی
بتانبینێو هیچ کەموکوڕیەکتان تیادا
نــەبێ. [15]ئـێوەش لــەخۆبوردوویی
خوداوەندمـان بەهەلـێك بـزانن بـۆ
ڕزگــــاری، هـــــەروەك بــــرای
خۆشەویستمان پۆڵس بۆی نووسین
بەگوێـرەی ئـەو دانایــیەی پــێی
دراوە، [16]هــــــەروەها لەهـــــەموو
نامەکانــیدا دواوە ســەبارەت بــەو
شـتانە، ئـەوەی هـەندێ شتی تێدایە
گـرانە بـۆ تێگەیشـتن، نەزانـەکانو
نەچەسـپاوەکان لـەڕاسـتی، دەسـتی
تــــێوەردەدەنو دەیگـــــۆڕن وەك
بەشــەکانی دیکەی کتێبی پیرۆز، بۆ
لەناوچوونی خۆیان.
[17]بۆیــە ئـەی خۆشەویستان، ئێوە
لەپێشـا دەزانن، ئاگاداری خۆتان بن
تا بەدوای خراپەکاری هەڵگەڕاوەکان
نەکەونو چەسپاوی خۆتان نەدۆڕێنن.
[18]بـەڵکو گەشـە بکەن لـەبەرەکەتو
ناسـینی خوداوەنــدو ڕزگارکــەرمان
عیسای مەسیح، بۆ ئەوە شکۆمەندی
ئێستاو تاهەتایە. ئامین.

یەکەم نامەی یۆحەننا

یەکەم نامەی یۆحەننا دوو مەبەستی سەرەکی هەیە:
1-هاندان بۆ ژیانی هاوبەشی لەگەڵ خوداو ڕۆڵەکەی عیسای مەسیح.
2-ئاگادارکردنەوە لەفێرکردنی پووچەڵ کە ئەم هاوبەشییە دەڕوخێنێ.
چونکە بەپێی ئەو فێرکردنانە ژیان لەگەڵ خەڵکی دیکە دەبێتە هۆی خراپەکاری، بۆیە نابێ ووشەی خودا بوو بێت بەمرۆڤ. هەروەها ڕزگاربوونیش تەنها لە ڕێی ئازاد بوونە لەغەمەکانی ژیان، هیچ پەیوەندی نییە بەڕەوشت یان خۆشەویستی مرۆڤ بۆ مرۆڤ.
بۆ بەرپەچدانەوەی ئەم فێرکردنە پووچانە، یۆحەننا دووبارەی دەکاتەوە کە ووشەی خودا بەڕاستی بووە بەمرۆڤ، ئەوانەی باوەڕیان بەعیسا هەیەو خودایان خۆش دەوێ دەبێ یەکتریان خۆش بوێ.

1

ئێمە ئەمە ڕادەگەیێنین سەبارەت
بەووشەی ژیان، ئەوەی لەسەرەتاوە
بوو، ئەوەی گوێمان لێی بوو،
ئەوەی بەچاوی خۆمان بینیمان،
ئەوەی تەماشامان کردو دەستمان
لێیدا، 2ئەم ژیانە دەرکەوت، ئێمە
بینیمانو شایەتی بۆ دەدەینو ژیانی
هەتاهەتاییتان پێ ڕادەگەیێنین، ئەو
ژیانەی لەلایەن باوکی ئاسمانییەوە بۆ
ئێمە دەرکەوت. 3ئەوەی بینیمانو
گوێمان لێیبوو پێتانی ڕادەگەیێنین، بۆ
ئەوەی ئێوەش ژیانی هاوبەشیتان هەبێ
لەگەڵمان، بەڵام ژیانی هاوبەشی ئێمە
لەگەڵ باوکی ئاسمانیو ڕۆڵەکەی،
عیسای مەسیحە. 4ئێمەش ئەم
نامەیەتان بۆ دەنووسین تا
خۆشییەکەمان پڕو تەواو بێت.

خودا ڕووناکییە

5ئەمە ئەو هەواڵەیە کە
لەمەسیحەوە گوێمان لێبوو و پێتانی
ڕادەگەیێنین، ئەویش ئەوەیە خودا
ڕووناکییەو هەرگیز تاریکی تیادا نییە.
6گەر بلێین ژیانی هاوبەشمان لەگەڵی
هەیەو بەتاریکیدا بڕۆین، ئەوا درۆ
دەکەینو ڕاست ناکەین، 7بەڵام
ئەگەر بەڕووناکیدا بڕۆین بەو
شێوەیەی ئەو لەڕووناکیدایە، ئەوا
لەگەڵ یەکتری ژیانی هاوبەشمان

دەبێتو خوێنی عیسای ڕۆڵەکەی
لەهەموو گوناهێك پاکمان دەکاتەوە.
8گەر بڵێین گوناهمان نییە، ئەوە
خۆمان هەڵدەخەڵەتێنینو ڕاستی
لەئێمەدا نییە. 9بەڵام گەر دانمان
بەگوناهەکانمان نا، ئەوا ئەو
سەرڕاستو دادپەروەرە،
لەگوناهەکانمان خۆش دەبێتو
لەخراپە پاکمان دەکاتەوە. 10گەر
بڵێین گوناهمان نەکردووە، ئەوا
خودا بەدرۆزن دادەنێینو ووشەکەی
لەئێمەدا نییە.

مەسیح بۆمان دەپاڕێتەوە

2
کوڕەکانم، من ئەمەتان بۆ دەنووسم
تا گوناه نەکەن، بەڵام گەر یەکێك
گوناهیکرد، ئەوا عیسای مەسیحی
بێتاوان بۆمان دەپاڕێتەوە لای باوکی
ئاسمانی. 2ئەو کەفارەتی تاوانەکانمانە،
نەك تاوانەکانی ئێمە بە تەنها، بەڵکو
تاوانەکانی هەموو جیهان.
3بەم شێوەیە ئێمە بێگومان
دەیناسین گەر کار بەڕاسپاردەکانی
بکەین. 4گەر یەکێك بڵێ: (من
دەیناسم) بەڵام کار بەڕاسپاردەکانی
نەکات، ئەوا درۆ دەکاتو ڕاستی
تیادا نییە، 5بەڵام گەر یەکێك کار
بەووشەکەی بکات، ئەوا بەڕاستی
خۆشەویستی خودا لەو کەسەدا
تەواوە. 6ئەوەی بڵێت من لەو
چەسپاوم، پێویستە بەهەمان ڕێگای
عیسا بڕوات.

خۆشەویستی ڕاستو دروست

7خۆشەویستان، ڕاسپاردەیەکی
نوێتان بۆ نانووسم بەڵکو
ڕاسپاردەیەکی کۆنە، کە لەسەرەتاوە
پێی ئاشنا بوون. ڕاسپاردە کۆنەکە
ئەو ووتەیەیە کە گوێتان لێبوو. 8
لەگەڵ ئەوەشدا ڕاسپاردەیەکی نوێتان
بۆ دەنووسم، ئەوەی لەمەسیحو
لەئێوەدا ڕاستیەکەی دەردەکەوێ،
چونکە تاریکی بەسەر چوو و
ڕووناکی ڕاستەقینە ئێستا پڕشنگ
دەداتەوە.
9ئەوەی ڕقی لەبراکەی خۆی
بێتەوەو بڵێت من لەڕووناکیم، ئەوە
تا ئێستا لەتاریکیدایە. 10ئەوەی
براکەی خۆش بوێت لەو ڕووناکییە
دەچەسپێتو ئەو کەسە هیچ شتێکی
تیادا نییە بیکەوێنێ. 11بەڵام ئەوەی
ڕقی لەبرای خۆی بێتەوە
لەتاریکیدایەو بەتاریکیدا دەڕوات،

نازانێت بەرەو کوێ مل دەنێت،
چونکە تاریکی چاوی کوێر کردووە.
12 بۆ ئێوە دەنووسم، ڕۆڵە
بچووکەکان،
چونکە لەپێناوی ئەو
گوناهەکانتان
بەخشران.
13 بۆ ئێوە دەنووسم، باوکەکان،
چونکە ئێوە ئەوتان ناسیووە کە
لەسەرەتاوە هەیە.
بۆ ئێوە دەنووسم لاوەکان،
چونکە ئێوە بەسەر خراپەکاردا
﴿شەیتان﴾ سەرکەوتوون.
بۆ ئێوە دەنووسم ڕۆڵە بچووکەکان،
چونکە باوکی ئاسمانیتان ناسیووە.
14 بۆ ئێوەم نووسی باوکەکان،
چونکە ئێوە ئەوەتان ناسیووە کە
لەسەرەتاوە هەیە،
بۆ ئێوەم نووسی لاوەکان،
چونکە بەهێزن، ووشەی خوداتان
تیادا چەسپاوەو
بەسەر خراپەکاردا
سەرکەوتن.
15 نەجیهانتان خۆشبوێت، نە ئەو
شتانەی تیایەتی، چونکە گەر یەکێك
جیهانی خۆشبوێت، ئەوا
خۆشەویستی باوکی ئاسمانی تیادا
نییە. 16 چونکە ئەوەی لەجیهاندایە،
ئارەزووی لەشو چاو و سەڵتەنەتی
ژیان لەجیهانەوەیە نەك لەباوك. 17
جیهانو ئارەزووە پیسەکانی بەسەر
دەچن، بەڵام ئەوەی بەویستی خودا
دەکات تاهەتایە دەچەسپێت.

مەسیحە فێڵبازەکان

18 ڕۆڵە بچووکەکان ئەمە دوا
کاژێرەو وەك بیستووتانە دژەمەسیح
دێت، ئێستاش لێرە مەسیحی درۆزن
زۆرنو دژایەتی مەسیح دەکەن،
بەمە دەزانین ئەمە دوا کاژێرە. 19
چەند کەسانێك لەناو ئێمە
دەرچوون، بەڵام ئەوانە لەئێمە
نەبوون، چونکە گەر ئەوانە لەئێمە
بوونایە، ئەوا وەك ئێمە باوەڕی
خۆیان دەپاراستو بەردەوام
دەبوون، بەڵام بۆ ئەوەی
دەربکەوێت ئەوانە لەئێمە نین،
لەناومان دەرچوون. 20 بەڵام ئێوە
لەلایەن پیرۆزەوە دەست
نیشانکراون [بەڕۆحی پیرۆز]،
هەموو ڕاستیەك دەزانن. 21 من بۆ
ئێوە نانووسم لەبەر ئەوەی ڕاستی
نازانن، بەڵکو دەیناسنو دەزانن هیچ
درۆیەك لەڕاستیەوە نایەت. 22 کێ

دروۆزنە، تەنها ئەو کەسە نەبێت کە
ڕەتیدەکاتەوە عیسا مەسیح بێت؟
ئەوە دژەمەسیحە باوکی ئاسمانیو
ڕۆڵەکەی ڕەتدەکاتەوە. 23ئەوەی
ڕۆڵە ڕەتبکاتەوە باوکی ئاسمانی
نابێت، ئەوەش دان بەڕۆڵە بنێت
باوکی ئاسمانی دەبێت.
24با ئەوەی لەسەرەتا گوێتان
لێبووە تیاتاندا بچەسپێت. گەر ئەوەی
لەسەرەتا گوێتان لێبوو تیاتاندا
بچەسپێت، ئەوا لەڕۆڵەو باوکی
ئاسمانی دەچەسپێن. 25ئەوەیە بەڵێنی
ئەو، واتە ژیانی هەتاهەتایی. 26لەبەر
ئەو کەسانەی گومراتان دەکەن ئەمەم
بۆ نووسیون، 27بەڵام ئێوە کە
دەستنیشانکردنتان وەرگرتووە.
ئەم دەستنیشانکردنە تیاتاندا
دەچەسپێ، پێویستتان بەکەس نییە
فێرتان بکات، هەروەك چۆن ئەم
دەستنیشانکردنە هەموو شتێکتان
فێر دەکات، ئەمە ڕاستەو درۆ نییە
هەروەك فێریکردوون تیایدا
دەچەسپێن.
28ئێستا ڕۆڵە بچووکەکان، تیایدا
بچەسپێن، بۆ ئەوەی کاتێ کە
دەرکەوت باوەڕمان بەخۆمان بێتو
لەهاتنەکەی شەرمەزار نەبین. 29گەر
بزانن ئەو ڕاستودروستە، ئەوا هەر
کەسێك ڕاستودروستی بکات
لەئەو بووە.

ئێمە ڕۆڵەی خوداین

3
تەماشا بکەن باوکی ئاسمانی چ
خۆشەویستیەکی پێداوین، تا پێمان
دەووترێت ڕۆڵەکانی خودا. ئێمەش
ئەمەین! لەبەر ئەمە جیهان ناماناسێ،
چونکە جیهان خودا ناناسێ. 2
خۆشەویستان، ئێستا ئێمە ڕۆڵەی
خوداین تا ئێستا دەرنەکەوتووە ئێمە
دەبین بەچی، بەڵام دەزانین کاتێك
ئەو دەرکەوێ ئێمە وەك ئەو دەبین،
چونکە وەك خۆی دەیبینین. 3
هەروەها هەر کەسێك ئەم هیوایەی
هەبێ، خۆی پاك دەکاتەوە وەك چۆن
ئەو پاکە.
4ئەوەی گوناه بکات دەستدرێژی
دەکات، چونکە گوناه دەستدرێژیە.
5دەزانن ئەو دەرکەوتووە تا
گوناهەکانمان لەسەر لاببات، خۆی
گوناهی تیادا نییە. 6ئەوەی لەئەودا
بچەسپێت بەردەوام نابێت لەگوناه
کردن، ئەوەی بەردەوام بێت لەگوناه
کردن نەبینیویەتیو نەناسیویەتی.

[7]ڕۆڵە بچووکەکان، باکەس
گومڕاتان نەکات، ئەوەی
ڕاستودروستی بکات
ڕاستودروستە، وەك چۆن ئەو
ڕاستودروستە. [8]ئەوەی گوناه
بکات ئەوە لەشەیتانە، چونکە شەیتان
لەسەرەتاوە گوناهی کرد،
دەرکەوتنی ڕۆڵەی خوداش بۆ
تێکدانی کرداری شەیتانە. [9]ئەوەی
لەخوداوە بوویێت بەردەوام نابێت
لەگوناه کردن، چونکە تۆوی خودا
تایدا دەچەسپێتو ناتوانێت
بەردەوامبێت لەگوناەکردن، چونکە
لەخوداوە بووە. [10]بەمە ڕۆڵەکانی
خودا لەڕۆڵەکانی شەیتان
جیادەکرێنەوە: ئەوەی
ڕاستودروستی نەکاتو برای خۆی
خۆش نەوێت لەخودا نییە.

خۆشەویستی یەکتری

[11]چونکە ئەمە ئەو هەواڵەیە کە
لەسەرەتا گوێتان لێبووە، پێویستە
هەر یەکەمان ئەوی تری خۆش
بوێت، [12]بەپێچەوانەی قابیل کەسەر
بە خراپەکار [شەیتان] بوو، براکەی
خۆی کوشت. باشە بۆ کوشتی؟
چونکە کارەکانی ئەو خراپ بوونو
کارەکانی براکەی ڕاستودروست
بوون. [13]براکانم لاتان سەیر نەبێ
گەر جیهان ڕقی لێتان بێتەوە. [14]ئێمە
دەزانین لەمردنەوە بەرەو ژیان
گواستراینەوە، چونکە براکانمان
خۆش دەوێت. ئەوەی براکەی خۆش
نەوێت لەمردن دەمێنێتەوە. [15]ئەوەی
ڕقی لەبراکەی بێتەوە بکوژە، دەزانن
ژیانی هەتاهەتایی لەهیچ بکوژێك
جێگیر نابێت. [16]بەمە خۆشەویستی
فێر بووین، عیسای مەسیح ژیانی
خۆی لەپێناوی ئێمە بەخشی، پێویستە
ئێمەش ژیانی خۆمان لەپێناوی برایان
ببەخشین. [17]بەڵام ئەوەی ماڵی
دونیای پێدرابێتو براکەی خۆی
بەنەداری بینیو دڵی خۆی ڕەقکرد،
ئایا چۆن خۆشەویستی خودای تیادا
جێگیر دەبێت؟ [18]ڕۆڵە بچووکەکانم،
تەنها بەووشەو زمان خۆشەویستی
مەکەن، بەڵکو بەکردەوەو بەڕاستی.
[19]ئیتر بەم شێوەیە دەزانین چۆن
ئێمە سەر بەڕاستین، هەروەها چۆن
دڵمان لەئامادەبوونی ئەو ئاسوودە
دەبێ. [20]چونکە گەر دڵمان
تاوانبارمان بکات، ئەوا خودا
لەدڵمان گەورەترەو هەموو شتێك
دەزانێت. [21]خۆشەویستان، گەر

دڵمان سەركۆنەمان نەكات، ئەوا
لەبەردەم خودا باوەڕمان بەخۆمان
دەبێت، 22 هەرچیەكی لێ داوا بكەین
بۆمان جێبەجێ دەكات، چونكە كار
بە ڕاسپاردەكانی دەكەین‌و ئەو كارانە
دەكەین كە بەدڵیەتی‌و پەسەندی
دەكات. 23 ئەمەش ڕاسپاردەكەیەتی،
باوەڕمان بەناوی عیسای مەسیحی
ڕۆڵەكەی هەبێت‌و یەكترمان
خۆشبوێت، هەروەك ڕایسپاردووین.
24 ئەوەی كار بەڕاسپاردەكانی خودا
بكات، ئەوا لەخودا دەچەسپێت‌و
خوداش لەو دەچەسپێت، بەمەش
دەزانین ئەو لەئێمە چەسپاوە، بەو
ڕۆحەی پێی‌داوین.

تاقیکردنەوەی ڕۆح

4
خۆشەویستان، بڕوا بەهەموو ڕۆحێك
مەكەن، بەڵكو تاقییان بكەنەوە بزانن
ئەوانە لەلایەن خوداوەن، چونكە زۆر
پێغەمبەری درۆزن هاتوونەتە جیهان.
2 ڕۆحی خودا بەمە دەناسنەوە: هەر
ڕۆحێك دان بەوە بنێت كە عیسای
مەسیح لە لەشەوە بۆ جیهان هاتووە،
ئەو ڕۆحە لەلایەن خوداوەیە، 3 هەر
ڕۆحێكیش دان بەعیسا نەنێت
لەلایەن خوداوە نییە. ئەو ڕۆحە
دژەمەسیحە بیستوتانە دێت‌و ئێستا
هاتووەتە جیهان.
4 ئێوە سەر بەخودان ئەی ڕۆڵە
بچووكەكان، ئێوە ئەو ڕۆحانەتان
بەزاندووە، چونكە ئەو ڕۆحەی
لەئێوەدایە مەزنترە لەو ڕۆحەی
لەجیهاندایە. 5 ئەو ڕۆحانە سەر
بەجیهانن، بۆیە ئەوەی دەیلێن سەر
بەجیهانەو جیهان گوێیان
لێ‌دەگرێت. 6 بەڵام ئێمە سەر
بەخوداین‌و ئەوەی خودا بناسێت
گوێمان لێ‌دەگرێت، هەروەها ئەوەی
لەخودا نەبێت گوێمان لێ‌ناگرێت،
بەمە ڕۆحی ڕاست‌و ڕۆحی گومڕایی
دەناسین.

خودا خۆشەویستییە

7 خۆشەویستان، بایەكترمان خۆش
بوێت، چونكە خۆشەویستی
لەخوداوەیەو ئەوەی بەرامبەرەكەی
خۆش بوێت خودا دەناسێت‌و
لەخودا بووە. 8 ئەوەش بەرامبەرەكەی
خۆش نەوێت خودا ناناسێت، چونكە
خودا خۆشەویستییە. 9 بەم شێوەیە
خۆشەویستی خودا لەنێوانمان
ڕاگەێنرا، كە ڕۆڵە تاقانەكەی خۆی

نارده جيهان تا بەهۆيەوە بژين. 10
خۆشەويستى لەمە دايە، نەك
لەبەرئەوەى خودامان خۆشويستووە،
بەڵكو ئەو خۆشىويستووين‌و
ڕۆڵەكەى خۆى نارد تا ببێتە
كەفارەتى گوناهەكانمان.
11خوَشةويستان طةر خودا
بةم شيَوةية ئيَمةى
خوَش‌ويستبيَت، ثيَويستة
لةسةرمان يةكتريمان خوَش
بويَت. 12كةس هةرطيز خوداى
نةديوة طةر يةكتريمان
خوَش‌بويَت خودا دةضةسثيَت
لةناومان‌و خوَشةويستيةكةى
لةناومان تةواوة.
13بەم شێوەيە دەزانين ئێمە
لەخودا دەچەسپێين‌و ئەويش لەئێمە،
چونكە ئەو لەڕۆحى خۆى پێمانى
داوە. 14ئێمەش بينيمان‌و شايەتى
دەدەين باوكى ئاسمانى ڕۆڵەى وەك
ڕزگاركەرى جيهان ناردووە. 15
ئەوەى دان بنێت عيسا ڕۆڵەى
خودايە، خودا لەئەودا دەچەسپێت‌و
ئەويش لەخودا. 16ئەو
خۆشەويستيەى خودا كە تياماندايە
ناسيومانەو باوەڕمان پێى كردووە.
خودا خۆشەويستييەو ئەوەى
لەخۆشەويستى بچەسپێت لەخودا
دەچەسپێت‌و خوداش لەئەودا
دەچەسپێت. 17خۆشەويستى بەم
شێوەيە تيامان تەواوە، تا لەڕۆژى
لێپرسينەوە باوەڕمان بەخۆمان
هەبێت، چونكە ئەو چۆن بوو ئێمە
وەك ئەو لەم جيهانەداين. 18
خۆشەويستى ترسى تيادا نييە، بەڵكو
خۆشەويستى تەواو ترس دەردەكاتە
دەرەوە، چونكە ترس لەسزا دايە،
بەڵام ئەوەى بترسێت،
لەخۆشەويستى تەواو نەبووە.
19ئێمە خۆشەويستيمان تيادايە،
چونكە ئەو پێشتر خۆشىويستووين.
20گەر بێتوو يەكێك بڵێت: (خودام
خۆش دەوێت)و ڕقى لەبراكەى
بێتەوە، ئەوە درۆزنە، چونكە گەر
يەكێك براكەى خۆى خۆش‌نەوێت
كە دەيبينێ، چۆن دەتوانێ خوداى
خۆش بوێت كە نەيبينيوە. 21ئێمە
لەئەوەوە ئەم ڕاسپاردەيەمان پێدراوە،
ئەوەى خوداى خۆش‌بوێت پێويستە
براكەى خۆش‌بوێت.

باوەڕهێنان بەمەسيح

5

ئەوەى بڕواى بەوە هەبێت كە عيسا

مەسیحە، ئەوە لەخوداوە بووە،
هەروەها ئەوەی باوکی خۆش بوێت،
ئەوا ئەوەشی خۆش دەوێت کە لێی
بووە. [2]بەمە دەزانین ئێمە منداڵەکانی
خودامان خۆش دەوێت، گەر
خودامان خۆش بوێتو کار
بەڕاسپاردەکانی بکەین، [3]چونکە ئەمە
خۆشەویستی خودایە، کار
بەڕاسپاردەکانی بکەین،
ڕاسپاردەکانیشی قورس نین. [4]چونکە
هەر کەسێك لەخودا لەدایكبوو
بێت بەسەر جیهاندا سەر دەکەوێت،
ئەوەش بەسەر جیهاندا
سەردەکەوێت، باوەڕمانە. [5]کێ
دەتوانێت بەسەر جیهان
سەربکەوێت؟ جگە لەوەی باوەڕی
بەوە هەیە عیسا ڕۆڵەی خودایە.
[6]ئەمە عیسای مەسیحە، ئەوەی
بەئاو و خوێن هاتووە، نەك تەنها
بەئاو، بەڵکو بەئاو و بەخوێن.
ڕۆحیش شایەتی دەدات، چونکە
ڕۆح ڕاستییە. [7]ئەوانەی لەزەوی
شایەتی دەدەن سیانن: [8]ڕۆحو ئاو و
خوێن، ئەو سیانەش یەك شایەتییان
هەیە.
[9]گەر ئێمە بە شایەتی خەڵك
ڕازی بین، ئەوا شایەتی خودا
گەورەترە، چونکە ئەمە شایەتی
خودایە سەبارەت بەڕۆڵەکەی
داویەتی. [10]ئەوەی باوەڕ بەڕۆڵەی
خودا بهێنێ ئەم شایەتییە لە دڵیدایە،
ئەوەش باوەڕ بەخودا نەکات ئەوا
بەدرۆی دەخاتەوە، چونکە باوەڕ بەو
شایەتییە ناکات کە خودا سەبارەت
بەڕۆڵەکەی داویەتی. [11]ئەمەش
شایەتیەکەیە، خودا ژیانی هەتاهەتایی
پێ داوینو ئەو ژیانەش لە ڕۆڵەکەی
دایە. [12]ئەوەی ڕۆڵەکەی هەبێت
ژیانی هەتاهەتایی دەبێتو ئەوەش
ڕۆڵەی خودای نەبێت، ئەوا ژیانی
نابێت.

دڵنیایی ژیانی هەتاهەتایی

[13]ئەمە بۆ ئێوە دەنووسم تا بزانن
ژیانی هەتاهەتاییتان هەیە، ئێوە کە
باوەڕتان هەیە بەناوی ڕۆڵەی خودا.
[14]ئەمەش ئەو باوەڕو متمانەیەیە کە
هەمانە بەو، گەر بەپێی ویستی خۆی
داوای هەر شتێك بکەین گوێمان لێ
دەگرێت. [15]گەر بزانین هەرچییەك
داوا بکەین گوێمان لێدەگرێت،
دەزانین ئەوەی داوامان کردووە لێی
دەستمانکەوتووە. [16]گەر یەکێك
براکەی ببینێت گوناهێك ناکات بۆ

مردن بێت، پێویستە لەسەری لەخودا
بپاڕێتەوە بۆ براکەی. خوداش ژیان
بەو کەسانە دەدات کە گوناە بۆ
مردن ناکەن. گوناه هەیە بۆ مردنە،
لەپێناوی ئەمە ناڵێم داوا بکرێت. 17
هەموو تاوانێك گوناهەو گوناهیش
هەیە بۆ مردن نییە.
18دەزانین هەر کەسێك لەخوداوە
لەدایكبوو بێت بەردەوام نابێت
لەگوناەکردن، چونکە ڕۆڵەی خودا
دەیپارێزێو ناهێڵێ بەدکار دەستی
پێی بگات. 19دەزانین ئێمە
لەخوداوەینو هەموو جیهان لەژێر
دەستی خراپەکار [شەیتان] دانراوە.
20هەروەها دەزانین ڕۆڵەی خودا
هاتو چاوی کردینەوە تا خودای
ڕاستی بناسینو ئێستا لەئەو دەژین،
لەعیسای مەسیح کە ڕۆڵەیەتی. ئەمە
خودای ڕاستو ژیانی هەتاهەتاییە. 21
ڕۆڵە بچووکەکان، خۆتان لەبتەکان
بپارێزن.

دووەم نامەی یۆحەننا

ئـەم نامەیـە بانگـەوازە بـۆ هەڵسـوکەوت کـردن لەڕاسـتی، هـەروەها ئاگادارکـردنەوەیە لـەو مامۆسـتا درۆزنانـەی دەگـەڕێن تـا بـاوەڕداران لەماڵەکانیان پێشوازییان لێنەکەن.

[1]لەپیرەکـەوە بـۆ ئـەو خانمـەی هەڵبژێرراوەو بۆ ڕۆڵەکـانیشی، کە بەڕاستی خۆشـم دەوێـن، نـەك من بەتەنها بەڵکو هەموو ئەوانەی ڕاستی دەناسـن، [2]لەپێناوی ئـەو ڕاسـتیەی لـەناومان جـێگیر دەبێـتو تاهەتایـە لەگـەڵمان دەبێـت. [3]بەرەکـەتو بـەزەییو ئاشـتی خـودای بـاوکی ئاسمـانیو عیسـای مەسـیحی ڕۆڵەکەی، بەڕاستیو بەخۆشەویستی لەگەڵماندا دەبێت.

ڕاستیو خۆشەویستی

[4]زۆر دڵخـۆش بـووم کـە زانـیم هـەندێك لەڕۆلەکانت هەڵسوکەوت لەڕاستی دەکەن، وەك ئەوەی باوکی ئاسمـانی ڕایسـپاردین. [5]ئێسـتا ئـەی خـانم، مـن ڕاسـپاردەیەکی نوێـت بۆ نانووسـم، بـەڵکو وەك ئـەوەی لەسـەرەتا گوێمـان لـێبووە، داوات لێدەکـەم یـەکترمان خـۆش بوێت. [6]چونکە خۆشەویستی ئەمەیە کە بەپێی ڕاسپاردەکانی خـودا هەڵسوکەوت بکـەین، ڕاسـپاردە ئەمەیـە، کـە لەسـەرەتا گوێـتان لـێبووە، پێویستە بەخۆشەویستی هەڵسوکەوت بکەن.

ئاگاداری گومڕاییکەران بن

[7]چـونکە گومـڕاییکەری زۆر هاتوونـە جیهانو دان بـەوەدا نانێن عیسای مەسیح لەلەشدا بووە، ئەوانە گومـڕاییکەرو دژەمەسـیحن. [8]تەماشـای خۆتـان بکـەن، تـا ئەوەی کـردووتانە لەدەسـتتان نەچـێت، بـەڵکو پاداشـتێکی تـەواوی لێ بەدەسـت بهێـنین. [9]هـەر کەسـێك دەسـتدرێژی بکاتو لەڕێنماییەکانی مەسیح جـێگیر نەبێت، ئەوا لەخودا نیـیە. بـەڵام هـەر کەسـێك لـەو ڕێنماییانە جـێگیر بێت، ئەوا باوکی ئاسمانیو ڕۆڵەکەی هەیە.
[10]گەر یەکێك بۆلاتان بێتو ئەو

ڕێنمایـیانەتان پیێڕانەگەیێنیت، ڕێگای
پـیێ مـەدەن بێـتە ماڵـتانو پێشوازی
لـیێمەکـەن. [11]چونکە هەر کەسێك
پێشـــوازی لـــیێبکـــات لـــەکارە
خراپەکانی بەشداری دەکات.

کۆتایی

[12]زۆر شتم هەیە بۆتانی بنووسم،
بـەڵام پـێم خـۆش نییە بەمەرەکەبو
لەســـەر کاغـــەز بێـــت، چـــونکە
ئـومـێدەوارم بـۆ لاتـان بـێم، تـا
ڕووبـەڕوو قسـە بکـەین، بۆ ئەوەی
خۆشـیەکەمان پـڕو تـەواو بێت. [13]
ڕۆڵـــــــەکانی خوشـــــــکە
هـەڵـبژێرراوەکەت سـڵاوت لـیێ
دەکەن.

سێهەم نامەی یۆحەننا

نامەی سێیەمی یۆحەننا بۆ شوانی یەکێ لەکۆمەڵە باوەڕدارەکانە کە ناوی غایس بوو، ستایشی دەکات چونکە یارمەتی هەموو ئەو باوەڕدارانەی داوە کەخزمەتی ووشەی خودایان دەکرد، ئاگاداری دەکاتەوە لەپیاوێك ناوی دیوتریفسە.

هەڵسوکەوت لەڕاستی

لەپیرەکەوە، بۆ غایسی
خۆشەویست کە بەڕاستی خۆشم
دەوێت.
2خۆشەویستم، هیوادارم
لەهەموو شتێك سەرکەوتوو بیت‌و
تەندروستیت باش بێت، هەروەك
ڕۆحت باش‌و تەواوە. 3چونکە زۆر
دڵخۆش‌بووم بەوەی چەند برایەك
هاتن‌و باسی دلسۆزی تۆیان کرد بۆ
ڕاستی، هەروەها چۆن لەڕاستی
هەڵسوکەوت دەکەیت. 4خۆشی
لەمە گەورەترم نییە کاتێك گوێم
لێبێت ڕۆڵەکانم هەڵسوکەوت
لەڕاستی دەکەن.
5خۆشەویستم تۆ هەموو شتێك
بۆ براکانت‌و ئەو کەسانەی
نایانناسیت بەسەرڕاستیەوە
دەکەیت، 6ئەوانەی لەبەردەم
کۆمەڵی باوەڕداران شایەتییان
لەسەر خۆشەویستی تۆ داوە،
ئەوانەی باش دەکەیت بەو شێوەیە
بەڕێیان دەکەیت کە خودا پێی
خۆشە. 7چونکە لەپێناوی ناوی
مەسیح هاتوونە دەرەوەو هیچ شتێك
لە بێباوەڕان وەرناگرن. 8بۆیە
پێویستە پێشوازی لەکەسانی وەك
ئەوانە بکەین تا بەیەکەوە کار بکەین
بۆ ڕاستی.
9هەندێ شتم بۆ کۆمەڵی
باوەڕداران نووسیوە، بەڵام
دیوتریفس کە دەیەوێت خۆی
بکات بە یەکەم لەنێوانیان، پێمان
ڕازی نابێت. 10بۆیە گەر هاتم هەموو
کردەوەو قسە خراپەکانی سەبارەت
بەمنی ووتوە دەری‌دەخەم، هەروەها
بەوەش نەوەستاوە، بەڵکو نایەوێ
پێشوازی لەبرایان بکات‌و هەر
یەکێك پێشوازیان لێبکات،
ڕووبەڕووی دەبێتەوەو لەکۆمەڵە

دەریدەکات.

دوای خراپە مەکەوە بەڵکو چاکە

11خۆشەویستم، دوای خراپە
مەکەوە بەڵکو چاکە، چونکە ئەوەی
چاکە بکات لەخودایە، ئەوەش
خراپە بکات خودای نەبینیوە. 12
دیمتریوس لەلایەن هەموو کەسێکو
لەلایەن ڕاستیشەوە شایەتی بۆ دراوە،
منیش هەروەها شایەتی بۆ دەدەمو
ئێوەش دەزانن شایەتی من ڕاستە. 13
زۆر شت هەبوو بۆتانی بنووسم،
بەڵام نامەوێ بەقەڵەمو مەرەکەب
بێت. 14بەڵکو ئومێدەوارم بەم زووانە
بتبینم تا ڕووبەڕوو قسە بکەین.
15داوای ئاشتیت بۆ دەکەم.
برادەران سڵاوت لێدەکەن. تۆش
سڵاو لەیەکە یەکەی برادەران بکە.

نامەی یەهوزا

ئەم نامەیە ئاگادارکردنەوەیە لەمامۆستا درۆزنەکان. هەروەها هاندانە بۆ باوەڕداران تابەردەوام تێبکۆشن لەپێناوی فێرکردنی باوەڕ، ئەو فێرکردنەی خودا بەتەواوی پێی داون.

لەیەهوزای بەندەی عیسای
مەسیحو برای یاقوب، بۆ بانگ
کراوە خۆشەویستەکانی خودای
باوکو پارێزراوەکان بۆ عیسای
مەسیح: 2بەزەییو ئاشتیو
خۆشەویستیتان بەسەردا برژێت.

تێکۆشان لە پێناوی باوەڕ

3خۆشەویستانم لەکاتێکدا زۆر
بەپەرۆشم لەبارەی ئەو ڕزگاربوونەی
ئێوە هاوبەشمانن تیایدا، بۆتان بنووسم،
ناچار ئێستا دەربارەی تێکۆشان
لەپێناوی ئەو باوەڕەی جارێك
بەخوشكو برا پیرۆزەکان دراوە
دەنووسم. 4چونکە کەسانێك
بەدزیەوە هاتوونە ناوتان، بێگومان
تووشی ئەو سزایە دەبن کە لەکۆنەوە
بۆیان نووسراوە، ئەوانە خوانەناسنو
بەرەکەتی خودا دەگۆڕن بۆ
بەڕەڵڵایی، تەنانەت نکۆڵی دەکەن
لەگەورەو خوداوەندمان کە عیسای
مەسیحە.

سزای مامۆستا درۆزنەکان

5جا دەمەوێت ئەوەتان بیر
بخەمەوە، کە خۆتان دەیزانن، پاش
ئەوەی خوداوەند گەلی لەخاکی
میسر ڕزگارکرد، ئەوانەی بێ
باوەڕبوون لەناویبردن. 6هەروەها
ئەو فریشتانەی شوێنەکانی خۆیان
نەپاراستو بەجێیانهێشت، خودا
بەکۆتی هەتاهەتایی تا ڕۆژی مەزنی
لێپرسینەوە لەقوولایی تاریکیدا
دەیانهێڵێتەوە، 7هەروەها شاری
سەدومو عەمورەو شارەکانی
دەوروبەریان لەسەر هەمان ڕێگای
ئەوان داوێنپیسییان کردو دوای
هەوەسبازی لەش کەوتن بەشێوەیەکی
ناسروشتی، جا بەئاگرێکی هەتاهەتایی
سزادرانو بوون بەپەند.
8بەهەمان شێوە خەیاڵخاوەکان
لەش گلاو دەکەنو دەسەڵاتی خودا
ڕەت دەکەنەوەو بوختان بۆ

شکۆدارە ئاسمانیەکان هەڵدەبەستن. [9] بەڵام میکائیلی سەرۆکی فریشتەکان، کاتێك دژایەتی شەیتانی کرد سەبارەت بە تەرمەکەی موسا، نەیوێرا بەووتەی ناشرین وەڵامی بداتەوە، بەڵکو ووتی: (با خوداوەند سەرزەنشتت بکات!) [10] بەڵام ئەوانە بەسووکی ناوی شتێك دەبەن کە نایزانن، بەبێ عەقڵی وەکو ئاژەڵ دوای ئارەزووی خۆیان دەکەون. ئەمەش دەبێتە هۆی لەناوبردنیان.

[11] خاك بەسەر ئەوانە، چونکە ئەوانە ڕێگای قابیلیان گرتووەو لەپێناوی بڕێك دەسکەوت خۆیان داوەتە دەست گومڕایی بەلعامەوەو* لەیاخی بوونەکەی قورەح* لەناودەچن.

[12] ئەوانە نیشانەی شەرمەزارین لەداوەتەکانی خۆشەویستی، بەچاونەترسی نانتان لەگەڵ دەخۆن، تەنها خزمەتی خۆیان دەکەن، ئەوانە هەوری بێ ئاون بە با دێنو دەچن، داری بێبەری پایزانن، دوو جار مردوونو ڕەگیان هەڵکەنراوە، [13] شەپۆلی دەریای هەڵچوون بەکەفی شەرمەزاری، ئەستێرەی ونبوون کە تاهەتایە لەتاریکیدا دەمێننەوە.

[14] ئەخنوخی نەوەی حەوتەم لەئادەمەوە، لەبارەی ئەوانەوە پێشبینی کرد: (ئەوەتا خوداوەند لەگەڵ هەزاران لەپیرۆزکراوەکان دێت، [15] تا حوکم بەسەر هەمووان بداتو هەموو خوانەناسەکان سەرزەنشت بکات، لەبەر هەموو ئەو کردارە خوانەناسیانەی کردوویانە لەڕێبازی خوانەناسیو ئەو قسە ڕەقانەی دژی خودا ووتویانە ئەو خوانەناسانە.) [16] ئەوانە بۆڵەبۆڵکەرو گلەییکەرنو دوای ئارەزووە خراپەکانی لەشیان کەوتوونو خۆ بەگەورە دەزاننو لەپێناوی بەرژەوەندی خۆیان دووڕوویی بۆ خەڵکی دەکەن.

خۆتان بنیاد بنێن

[17] بەڵام ئێوە ئەی خۆشەویستان، قسەکانی نێرراوانی خوداوەند عیسای مەسیح بهێننەوە یاد. [18] ئەوانە بەئێوەیان ووت: (لەکۆتایی زەمان، هەندێ گاڵتەجاڕ پەیدا دەبنو دوای مەبەستە خوانەناسەکانیان دەکەون.) [19] ئەوانە دووبەرەکی دروست دەکەن، خۆشیان خەڵکی دونیاینو ڕۆحیان تیادا نییە.

[20]بەڵام ئێوە خۆشەویستانم خۆتان
لەسەر باوەڕی پیرۆزتان بنیاد بنێن‌و
لەرۆحی پیرۆزدا نوێژ بکەن، [21]لەناو
خۆشەویستی خودا خۆتان بپارێزن‌و
چاوەڕوانی بەزەیی عیسای مەسیحی
خوداوەندمان بکەن بۆ ژیانی
هەتاهەتایی. [22]بەزەییتان بەو کەسانە
بێتەوە کە گومان دەکەن. [23]
هەندێکیش لەئاگر بڕفێنن‌و ڕزگاریان
بکەن، بۆ هەندێکیشیان بەترسەوە
بەزەیی بنوێنن، تەنانەت ڕقیشتان لەو
بەرگانە بێ کە بە لەش گڵاو بوون.
[24]ئێستاش بۆ ئەوەی توانای هەیە
بتانپارێزێ لەکەوتن، هەروەها
لەبەردەم شکۆمەندیەکەی ڕاتان
بگرێ بەخۆشی‌و بەبێ کەم‌وکوڕی،
[25]بۆ تاکە خودای ڕزگارکەرمان،
شکۆمەندی‌و مەزنی‌و هێزو
دەسەڵات بەهۆی خوداوەندمان
عیسای مەسیح، لەپێش زەمانەو
ئێستاو تاهەتایە. ئامین.

بینینی یۆحەننا

بینینی یۆحەننا لەوکاتە نووسراوە کە باوەڕداران تووشی چەوساندنەوە دەهاتن لەبەر باوەڕیان بەعیسای مەسیح. نووسەری ئەم پەرتووکە گرنگی بەهیواو ئاواتو سووربوون لەسەر باوەڕ لەکاتی ئازارو گرژیدا دەدا.

ئەم بینینە لەزنجیرە بینینێك پێك‌دێت، نووسەر بەشێوەیەکی ڕەمزی نووسیویەتی کە تەنها باوەڕداران بەمەسیح تێیدەگەیشتن لەو سەردەمە. لەگەڵ ئەوەی جیاوازی هەیە لەڕوونکردنەوەی بابەتەکانی ئەم بینینە، بەڵام بیرۆکە سەرەکییەکەی دیارە. ئەویش ئەمەیە: خودا لەکۆتاییدا بەعیسای مەسیح بەسەر دوژمنی سەرەکی سەردەکەوێت کە شەیتانە، پاداشتی گەلە سەرڕاستەکەشی دەداتەوە بەبەرەکەتی ئاسمانی نوێو زەوی نوێ کاتێ سەرکەوتنی تەواو بەدەست دێت.

پێشەکی

1

ئەمە ئەو بینینەیە کە خودا بەعیسای مەسیحی داوە تا بۆ بەندەکانی ئاشکرا بکات، ئەو ڕووداوانەی دەبێ لەماوەیەکی نزیکدا ڕووبدەن، بەفریشتەیەکی خۆی بۆ یۆحەنای بەندەی خۆی نارد. 2یۆحەننا گەواهی لەسەر ووشەی خوداو شایەتی عیسای مەسیحو هەموو ئەو ڕووداوانە دەدات کە بەچاوی خۆی بینیویەتی. 3خۆزگە دەخوازرێ بەوانەی ووشەکانی ئەم پێشبینییە دەخوێننەوەو ئەوانەش کە دەیبیستنو ڕەچاوی دەکەن، چونکە کاتەکە نزیکبووەتەوە.

سڵاو بۆ کۆمەڵە باوەڕدارەکان

4لەیۆحەنناوە، بۆ حەوت کۆمەڵە باوەڕدارەکەی هەرێمی ئاسیا: بەرەکەتو ئاشتیتان لەگەڵ بێت، لەلایەن ئەوەی هەیەو هەبووەو دێت، هەروەها لەو حەوت ڕۆحەی لەبەردەم تەختەکەیدان. 5هەروەها لەعیسای مەسیحی شایەتی دڵسۆزەوە، کە یەکەم کەسە لەنێو مردوواندا هەستێتەوە، سەرۆکی پادشاکانی سەر زەویە.

ئەوەی ئێمەی خۆشدەوێو بەخوێنی خۆی ئازادی کردین لەگوناهەکانمانو 6ئێمەی کردە

پادشـاو کاهیـنی خـودای باوکی، بۆ
ئـەوە شـکۆو دەسـەڵاتی هەتاهەتایی!
ئامین.
7ئـــەوەتا ئـــەو بەســـەر پەڵـــە
هەورەکانـەوە دێتو هەموو کەسێك
دەیبیـــنێ، تەنانـــەت ئەوانـــەش کـــە
لەخاچـــیاندا، هـــەروەها هـــەموو
خێڵەکانی زەوی شیوەنی بۆ دەگێڕن.
ئامین.
8خوداوەنـد خـودا دەڵـێ: (مـن
ئـەلفو یێم، ئـەوەی هەیەو هەبووەو
دێت، توانادار بەسەر هەموو شتێك.)

بینینی مەسیحی زیندوو

9من یۆحەننای براتانم، هاوبەشتانم
لەتەنگانـەو پادشـاهێتیو دانگرتـنی
عیسا، لەپێناو ووشەی خوداو شایەتی
عیسـا لەدوورگەیـەك بووم بەپەتمۆس
ناودەبـرا. 10مـن لەڕۆژی خوداوەند
لـەڕۆحدا بـوومو لەپشـتمەوە گوێم
لەدەنگـێکی گـەورە بـوو لـەدەنگی
کـەڕەنا دەچوو، 11دەیووت: (ئەوەی
دەیبیـنی لەپەرتووکـێك بینووسەو بۆ
حەوت کۆمەڵە باوەڕدارەکە ڕەوانەی
بکـــە، بـــۆ ئەفەســـۆسو سمیرنـــاو
پـــرگامۆسو ســـیاتیراو ســـاردسو
فیلادەلفیاو لاودیکییە.)

12ئـــاوڕمدایـــەوە تاسەرچـــاوەی
دەنگەکـە ببیـنم، کاتێك ئاوڕمدایەوە
حـەوت چـرادانی زێڕیـنم بیـنی، 13
لەناوەڕاستیان یەکـێکی وەك ڕۆڵەی
مـرۆڤم بیـنی، جلـێکی لەبـەردا بوو
تاهـــەردوو پـــێی شـــۆڕبووبۆوەو
پشـــتێنێکی زێڕیـــنی لەســـینگی
بەســـتبـوو، 14ســـەرو قـــژی وەك
خـوریو بەفـر سپیبوونو چاوەکانی
وەك گڕی ئاگر وابوون. 15قاچەکانی
وەك مســـێکی بـــریقەدار ئـــەوەی
لەکورەیـەکی داخ پوخـتە کرابێـت
وابوون، دەنگیشی وەك هاژەی تاڤگە
وابـوو، 16لەسەر لەپی دەستی ڕاستی
حـــەوت ئەســـتێرەی هەڵگرتـــبوو،
شمشـێرێکی دوودەمـیش لەدەمـیەوە
دەهاتــە دەرەوە، ڕووخســـاری وەك
تیشکی بەتینی ڕۆژ دەدرەوشایەوە.
17کاتـــێك بینـــیم وەك مـــردوو
لەبـــەردەم هـــەردوو پێـــیدا کـــەوتم،
دەسـتی ڕاسـتی خستە سەرمو ووتی:
(مەترسـە، من سەرەتاو کۆتایم، 18من
ئـەوەم کە زیندووم، من مردووبووم،
بـــەڵام ئێســـتا تاهەتایـــە بەزیـــندوویی
دەمێـــنمەوە. کلـــیلەکانی مـــردنو
دونـیای مردووان لەدەست منن. 19
لەبەرئـەوە ئـەوەی بینیـت بینووسـە

ئەوەی هەیەو ئەوەی پاش ئەویش
دەبێت. [20]نهێنی ئەو حەوت
ئەستێرەیەی لەدەستی ڕاستم بینیتو
نهێنی حەوت چرادانە زێڕینەکە
ئەمەیە: حەوت ئەستێرەکە فریشتەی
حەوت کۆمەڵە باوەڕدارەکەن،
حەوت چرادانەکەش حەوت
کۆمەڵەکەن.

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی ئەفەسۆس

2

بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی
ئەفەسۆس بنووسە: ئەوەی حەوت
ئەستێرەکەی بەدەستی ڕاستی
گرتووەو بەناو حەوت چرادانە
زێڕینەکە هاتووچۆ دەکات، [2]دەڵێت:
(من ئاگام لەکردارو ماندوویتیو
ئارامگرتنتە، هەروەها چۆن
لەتواناتدایە خراپەکاران
ڕەتبکەیتەوە، تۆ ئەوانەت
تاقیکردەوە کە دەیانووت: (ئێمە
نێرراوین)، نێرراویش نەبوون، پاشان
بەدرۆزن دەرچوون، [3]تۆ
ئارامت گرتو دانتبەخۆت گرت،
ماندوونەناسانە لەپێناوی
ناوی من تێدەکۆشای. [4]بەڵام گلەیی
ئەوەت لێدەکەم، تۆ وازت
لەخۆشەویستیەکەی جاران هێناوە. [5]
بەبیرت بێتەوە لەچ پایەکی بەرز
کەوتیت! تۆبە بکەو کارەکانی
یەکەمجارت ئەنجام بدەوە. گەر بێتو
تۆبە نەکەی، بەم زووانە دێمە لاتو
چرادانەکەت لەشوێنی خۆی
لادەدەم. [6]بەڵام تۆ شتێکت هەیە،
وەك من ڕقت لەکردەوەکانی
نیقۆلاویەکان دەبێتەوە. [7]ئەوەی
گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح
بگرێت بۆ کۆمەڵەکان: ئەوەی
سەرکەوێت من ڕێگای پێدەدەم
لەبەری درەختی ژیان بخوات ئەو
درەختەی لەناو بەهەشتی خودا دایە.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی سمیرنا

[8]بۆ فریشتەی کۆمەڵە
باوەڕدارەکەی سمیرنا بنووسە: ئەوەی
سەرەتاو کۆتاییە، ئەوەی مردوو بوو
و زیندووبووەوە، دەڵێت: [9](من
ئاگام لەتەنگانەو هەژاریتە، بەڵام تۆ
دەوڵەمەندی، هەروەها ئاگام
لەبوختانی ئەوانەیە کە دەڵێن
جوولەکەینو جوولەکەنین، ئەوانە
کەنیشتی شەیتانن. [10]هەرگیز مەترسە
لەو ئازارانەی بۆت دێت. شەیتان
خەریکە هەندێکتان بخاتە زیندانەوە تا

تاقیبکرێنەوە، هەروەها بۆ ماوەی دە ڕۆژ دووچاری ئەشکەنجە دەبنەوە. تا مردن دڵسۆزبە، منیش تاجی ژیانت پێدەبەخشم. [11]ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان: ئەوەی سەربکەوێت، مردنی دووەم ئازاری نادات.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی پرگامۆس

[12]بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی پرگامۆس بنووسە: ئەوەی شمشێرە دوودەمەکەی هەیە دەڵێت: [13](من ئاگادارم تۆ لەو ناوچەیە دەژی کە تەختی شەیتانی تیادایە. لەگەڵ ئەوەشدا دان بەناوی من دەنێیتو باوەڕی منت ڕەتنەکردۆتەوە، تەنانەت لەو ڕۆژانەش کە ئەنتیپاسی شایەتی دڵسۆزم لاتان شەهیدکرا، لەو شوێنەی شەیتان تیایدا نیشتەجێیە. [14]بەڵام گلەییەکی بچووکم لێت هەیە: ئەویش هەندێ کەس لەناوچەکەت هەن پابەندن بەڕێنمایی بەلعامەوە، ئەوەی بالاقی فێردەکرد بەردی کۆسپ لەبەردەم ڕۆڵەکانی ئسیرائیل دابنێت بۆ ئەوەی ئەو قوربانیانە بخۆن کە بۆ بتەکان سەر بڕابوونو داوێن پیسی بکەن. [15]بەهەمان شێوە لای تۆش هەندێك هەن پابەندن بە فێرکردنەکانی نیقۆلاوییەکان. [16]بۆیە تۆبە بکە، ئەگینا بەم زووانە دێمەوەو بەشمشێرەکەی دەمم لەگەڵیاندا دەجەنگم. [17]ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان: ئەوەی سەربکەوێت ڕێگای پێدەدەم لەمەنی شاراوە بخوات، هەروەها بەردێکی سپی پێدەدەم کە ناوێکی نوێی لەسەر نووسراوە جگە لەو کەسەی پێی دەبەخشرێ کەس نازانێ چییە.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی سیاتیرا

[18]بۆ فریشتەی کۆمەڵە باوەڕدارەکەی سیاتیرا بنووسە: ڕۆڵەی خودا، ئەوەی دوو چاوی هەیە وەك گڕی ئاگرەو پێیەکانی وەك مسی بریقەدارە، دەڵێت: [19](من ئاگاداری کارو خۆشەویستیو خزمەتو باوەڕو دانبەخۆگرتنتم. کارەکانی ئەم دواییەت لەوانەی یەکەمجارت زیاترن. [20]بەڵام ئەم گلەییەم لێت هەیە: تۆ ڕێت بەو ژنە داوە کە ناوی ئیزابیلەو بانگێشتەی پێغەمبەرێتی دەکات، تا بەندەکانی من

فێر بکات‌و چەواشەیان بکات بۆ
ئەوەی داوێن پیسی بکەن‌و لەو
خواردنانە بخۆن کە کراون بە قوربانی
بۆ بتەکان. 21 من ماوەم پێدابوو تا
تۆبە لەخراپەکاری بکات، بەڵام
نەیویست. 22 ئەوەتا تووشی نەخۆشی
دەکەم‌و فڕێی دەدەمە ناو پێخەفەوەو
ئەوانەی داوێن پیسییان لەگەڵ
کردووە لەتەنگانەیەکی گەورەدان،
گەر تۆبە نەکەن لەکرداریان. 23
هەروەها منداڵەکانی بەمردن
لەناودەبەم بۆ ئەوەی هەموو
کۆمەڵەی باوەڕداران بزانن من
پشکێنەری مێشک‌و دڵەکانم‌و هەر
کەس بەپێی کارەکانی خۆی پاداشتی
دەدەمەوە. 24 بەڵام بەئێوەو بەوانی
دیکەی سیاتیرا دەڵێم، ئەوانەی ئەم
ڕێنماییەیان وەرنەگرتووەو بەقوڵایی
نهێنییەکانی شەیتانیان نەزانیوە، وەك وا
دەڵێن. من قورساییەکی تر ناخەمە
سەرشانتان. 25 تەنها ئەوەی هەتانە
دەستی پێوە بگرن، تا دەگەمە لاتان.
26 ئەوەی سەربکەوێت‌و کارەکانی
من تاکۆتایی جێبەجێ بکات
دەسەڵاتی پێدەدەم بەسەر میللەتان.
27 {هەروەها بەگۆپاڵێکی ئاسنین
سەرپەرشتی میللەتان دەکات، وەك
گۆزەیەك دەیانشکێنێت،} ئەمەش
وەك ئەو دەسەڵاتەیە کە من لەلایەن
باوکمەوە پێم بەخشراوە. 28 منیش
ئەستێرەی بەرەبەیانی دەدەمێ. 29
ئەوەی گوێی هەیە، باگوێ لەووتەی
ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی ساردس

3
هەروەها بۆ فریشتەی کۆمەڵە
باوەڕدارەکەی ساردس بنووسە:
ئەوەی کە حەوت ڕۆحی خوداو
حەوت ئەستێرەکەی هەیە دەڵێت:
(من ئاگاداری کارەکانتم، تۆ بەناو
زیندووی، بەڵام تۆ مردووی. 2
ئێشك‌بگرەو ئەوەی ماوە بەهێزی
بکە، ئەوەی لەمردن نزیك‌بووەتەوە،
چونکە کارەکانتم بەناتەواوی بینی
لەبەردەم خودا. 3 بیربکەوە، ئەوەی
وەرت‌گرت‌و گوێت لێبوو کاری
پێبکەو تۆبە بکە، چونکە گەر بێتو
ئێشك‌نەگری ئەوا وەك دزێك دێمە
سەرت‌و کاتی هاتنیشم نازانیت. 4
خەڵکێکی کەم لەساردسدا هەن
جلو بەرگەکانیان گلاو نەکردووە،
ئەوانە شایانی ئەوەن بەبەرگی سپییەوە
لەگەڵ من ملی ڕێبگرن. 5 ئەوەی

سەربکەوێت بەرگی سپی دەپۆشێت‌و
ناوی لەپەرتووکی ژیان ناسڕمەوەو
دان بەناوەکەیدا دەنێم لەبەردەم
باوکم‌و فریشتەکانی. [6]ئەوەی گوێی
هەیە، باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت
بۆ کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی فیلادەلفیا

[7]هەروەها بۆ فریشتەی کۆمەڵە
باوەڕدارەکەی فیلادەلفیا بنووسە:
ئەوەی پیرۆزو ڕاستە، کلیلەکەی
داودی لەدەستە، ئەوەی دەیکاتەوەو
کەس نابێ دایبخات، دایدەخات‌و
کەس نابێ بیکاتەوە، دەڵێت: [8](من
ئاگاداری کارەکانتم، ئەوەتا
دەرگایەکی کراوەم لەبەردەمت
کردووەتەوەو کەس ناتوانێ
دایبخات. دەزانم تۆ هێزێکی کەمت
هەیە، لەگەڵ ئەمەش تۆ
بەووشەی من کار دەکەیت‌و
ناوی منت ڕەت‌نەکردۆتەوە. [9]من
ئاوها لەوانەی کەنیشتی شەیتان
دەکەم، ئەوانەی دەڵێن جوولەکەین‌و
ئاواش نین، چونکە ئەوانە درۆ
دەکەن، وایان لێدەکەم بێن لەبەردەم
پێیەکانت کڕنۆش ببەن‌و بزانن تۆم
خۆشویستووە، [10]چونکە تۆ
بەووشەی دانبەخۆگرتنی من
کاردەکەی، منیش لەکاتی هاتنی
تاقیکردنەوە بەسەر هەموو جیهان
دەتپارێزم، تا دانیشتووانی زەوی
تیایدا تاقی‌بکرێنەوە. [11]ئەوەتا من
بەخێرایی دێم، دەست‌بگرە بەوەی
هەتە، تا کەس تاجەکەت لێ‌نەستێنێ.
[12]ئەوەی سەربکەوێت دەیکەمە
کۆڵەکەی پەرستگای خودای خۆم‌و
لێی ناچێتە دەرەوە، هەروەها ناوی
خودای خۆم‌و ناوی شاری خودای
خۆم، واتە قودسی نوێ، ئەوەی
لەلایەن خودای خۆم لەئاسمان
دێتەخوارەوە لەسەری دەنووسم،
هەروەها ناوی نوێی خۆمیشی لەسەر
دەنووسم. [13]ئەوەی گوێی هەیە،
باگوێ لەووتەی ڕۆح بگرێت بۆ
کۆمەڵەکان.)

نامەیەك بۆ کۆمەڵەی لاودیکییە

[14]بۆ فریشتەی کۆمەڵە
باوەڕدارەکەی لاودیکیە بنووسە:
ئامین‌و شایەتی دڵسۆزو سەرڕاست
کە سەرچاوەی هەموو
دروستکراوەکانی خودایە دەڵێت: [15]
(من ئاگام لەکردەوەکانتە، تۆ
نەساردو نەگەرمی. خۆزگە سارد یان

گەرم بووایەی. 16چونکە تۆ
شلەتێنی، نەساردیو نەگەرمی، من
نیازم وایە لەدەممەوە بتتفێنمەوە. 17
چونکە تۆ دەڵێی: من دەوڵەمەندمو
پێویستیم بەکەس نییەو پێویستیم
بەهیچ شتێك نییە، بەڵام بیٚئاگای
لەوەی تۆ چەقاوەسوو و نەگبەتو
هەژارو کوێرو ڕووتی. 18بۆیە
ئامۆژگاریت دەکەم زێڕی پوختەکراو
بەئاگر لەمن بکڕیت تا دەوڵەمەند
بیت، جلی سپی لەمن بکڕەو
لەبەری بکە، تا شەرمەزاری ڕووتیت
داپۆشی، هەروەها مەرحەم بکڕە بۆ
چاوەکانت تا ببینی. 19ئەوانەی
خۆشم بوێن سەرزەنشتیان دەکەمو
تەمێیان دەکەم، بۆیە تۆش دڵگەرمبەو
تۆبە بکە. 20ئەوەتا من لەبەر دەرگا
وەستاومو لەدەرگا دەدەم، گەر
یەکێك گوێی لەدەنگم بوو و
دەرگاکەی لیٚکردمەوە، دێمە
ژوورەوەو نانی لەگەڵ دەخۆم،
ئەویش لەگەڵ من. 21ئەوەی
سەربکەوێت ڕێگای پیٚدەدەم لەسەر
تەختەکەم لەگەڵ من دانیشیٚ،
هەروەك من سەرکەوتمو لەگەڵ
باوکم لەسەر تەختەکەی دانیشتم. 22
ئەوەی گوێی هەیە، باگویٚ لەووتەی
ڕۆح بگرێت بۆ کۆمەڵەکان.)

بینینی تەختی پادشایانەی خودا

4
پاشان تەماشام کرد دەرگایەکی
کراوەم بینی لەئاسماندا، ئەو دەنگەش
کە یەکەمجار وەك کەڕەنا هاتە
بەرگویم، پیٚی ووتم: (سەرکەوە بۆ
ئێرە تا ئەوەت پیشانبدەم کە دوای
ئەمە ڕوو دەدات.) 2یەکسەر کەوتمە
ڕۆحەوەو تەختێکم بینی لەئاسمان
دانرابوو، لەسەر تەختەکە یەکێك
دانیشتبوو. 3دانیشتووەکە
لەڕوخساردا لەبەردی یەشبو
یاقوت دەچوو، پەلکە زێڕینەیەکیش
لەشێوەی زمرود بەدەوری تەختەکەدا
بوو. 4لەدەوری تەختەکەش بیستو
چوار تەختی لیٚبوو. بیستو چوار
پیریش کە تا هەردوو پییان جلی
سپییان لەبەردابوو لەسەر تەختەکان
دانیشتبوونو تاجی زێڕینیان لەسەر
نابوو. 5لەتەختەکەوە بروسکو
هەورە تریشقەو دەنگەدەنگ دەهاتن،
لەبەردەم تەختەکەش حەوت چرای
ئاگرینی بەتین دانرابوو، کە حەوت
ڕۆحەکەی خودان. 6هەروەها
لەبەردەم تەختەکە دەریایەکی

شووشەیی هەبوو، وەك کریستال بوو.

لەدەوروبەری تەختەکەش چوار زیندەوەر هەبوو، لەپێش‌و لەپاش بەچاو داپۆشرابوون. 7 زیندەوەری یەکەم وەکو شێر وابوو، دووەم وەکو گا، سێیەم دەموچاوێکی وەك مرۆڤی هەبوو، چوارەم وەك دالێکی فڕیو وابوو. 8 چوار زیندەوەرەکە هەریەکەیان شەش باڵی هەبوو دەوروبەرو ناوەوەیان داپۆشرابوو بەچاو، شەو و ڕۆژ بێوەستان دەڵێن: (پیرۆزە، پیرۆزە، پاك‌وپیرۆزە خوداوەند خودای توانادار بەسەر هەموو شتێك، ئەوەی هەیەو هەبووەو دێت!) 9 لەکاتێکدا زیندەوەرەکان سوپاسی دانیشتووی سەر تەختەکە دەکەن‌و شکۆمەندی‌و ڕێزی بۆ ڕادەگەیێن، ئەوەی تاهەتایە زیندووە، 10 ئینجا ئەو بیست‌و چوار پیرەی لەبەردەم دانیشتووی سەر تەختەکە دان دەکەونە سەرچۆك‌و کڕنۆش بۆ زیندووی هەتاهەتایی دەبەن‌و تاجەکانیان لەبەردەم تەختەکە فڕێ دەدەن‌و دەڵێن: 11 (ئەی خوداوەندمان‌و خودامان، تۆ شایانی ئەوەی شکۆمەندی‌و ڕێزو توانا وەرگری، چونکە تۆ دروستکەری هەموو شتێکیت، ئەو شتانەش بەخواستی تۆ بوونی هەیەو دروست بووە.)

پەرتووك‌و بەرخە سەربڕاوەکە

5

لەلای دەستە ڕاستی دانیشتووی سەر تەختەکەوە پەرتووکێکم بینی کە لەناوەو لەپشتییەوە نووسرا بوو و بەحەوت مۆر مۆرکرابوو. 2 هەروەها فریشتەیەکی بەهێزم بینی بەدەنگێکی بەرز هاواری دەکرد: (کێ شایستەی ئەوەیە پەرتووکەکە بکاتەوەو مۆرەکانی بکاتەوە؟) 3 کەس نەبوو نە لەئاسمان‌و نە لەسەر زەوی‌و نە لەژێر زەوی بتوانێ پەرتووکەکە بکاتەوە یاخود تەماشای ناوەوەی بکات. 4 لەبەرئەوە دەستم بەگریانێکی زۆر کرد، چونکە کەس شایستەی ئەوە نەبوو پەرتووکەکە بکاتەوە یاخود تەماشای ناوەوەی بکات. 5 یەکێك لەپیرەکان پێی‌ووتم: (مەگری، ئەوەتا ئەو شێرەی سەرکەوت، ئەوەی لەهۆزی یەهوزایەو لەڕەچەڵەکی داوودە، پەرتووکەکە دەکاتەوەو حەوت مۆرەکەی دەکاتەوە.)

6سەیرم‌کرد لەنێوان تەختەکەو
چوار زیندەوەرەکە، لەناوەڕاستی
پیرەکان، بەرخێکم بینی ڕاوەستا بوو
وەك ئەوەی سەر بڕابێت، بەرخەکە
حەوت شاخو حەوت چاوی هەبوو،
ئەوانەش حەوت ڕۆحی خودان کە
بۆ هەموو زەوی نێردراون. 7
بەرخەکە چوو، پەرتووکەکەی
لەدەستە ڕاستی دانیشتووی
سەرتەختەکە وەرگرت. 8کاتێ
بەرخەکە پەرتووکەکەی وەرگرت،
چوار زیندەوەرەکەو بیستو چوار
پیرەکە لەبەردەم بەرخەکەدا
کەوتنە سەر چۆك، هەر یەکەیان
قیسارەو جامی زێڕینی پڕ بخوریان
پێبوو، ئەوەش نوێژکردنی خوشكو
برا پیرۆزەکانە، 9هەروەها
سروودێکی نوێیان دەووت: (تۆ
شایستەی ئەوەی پەرتووکەکە
ببەیتو مۆرەکانی بکەیتەوە، چونکە
تۆ سەر بڕایتو مرۆڤی سەر بەخێڵو
زمانو نەتەوەو میللەتی جیاجیای
جیهانت بۆ خودا بەخوێنی خۆت
کڕیەوە، 10هەروەها لەوان کاهینو
پادشاهێتیت بۆ خودامان
دروستکرد، ئەوانیش حوکمڕانی
زەوی دەکەن.) 11ئینجا تەماشام
کردو گوێم لەدەنگی فریشتەیەکی
زۆر بوو لەدەوری تەختەکەو
زیندەوەرەکانو پیرەکان، ژمارەیان
هەزار هەزارو دەهەزار دەهەزار
دەبوو، 12فریشتەکان بەدەنگێکی
بەرز دەیانووت: (بەرخە سەربڕاوەکە
شایستەی وەرگرتنی هێزو
دەوڵەمەندیو داناییو تواناو ڕێزو
شکۆداریو ستایشە.)
13لەوکاتەدا هەموو
زیندەوەرەکانی ئاسمانو زەویو ژێر
زەویو ناو دەریاش هەموویان
دەیانووت: (با ستایشو ڕێزو
شکۆمەندیو توانا، بۆ دانیشتووی
سەر تەختو بەرخەکە بێت تاهەتایە.)
14چوار زیندەوەرەکەش دەیانووت:
(ئامین)، بیستو چوار پیرەکەش
کەوتنە سەرچۆكو کڕنۆشیان برد.

حەوت مۆرەکە

6

تەماشام کرد کاتێك بەرخەکە
مۆرێکی لەحەوت مۆرەکە کردەوە،
گوێم لێبوو یەکێك لەچوار
زیندەوەرەکە بەدەنگێکی وەك هەورە
تریشقە ووتی: (وەرە!) 2سەیرم کرد
ئەسپێکی سپیم بینی سوارەکەی

کەوانێکی بەدەستەوە بوو و تاجێکی
پێدرابوو، بەسەرکەوتوویی دەرچوو
بوو تاسەر بکەوێت.
3کاتێك مۆری دووەمی کردەوە،
گوێم لەزیندەوەری دووەم بوو
ووتی: (وەرە!) 4سەیرمکرد ئەسپێکی
تر، سووری درەوشاوە بوو، هاتە
دەرەوە. سوارەکەی دەسەڵاتی پێدرا
بوو تا ئاشتی لەسەر زەوی
هەڵگرێتو وا لەخەڵکی بکات
لەناو خۆیان یەکتری بکوژن.
هەروەها سوارەکە شمشێرێکی
گەورەی پێ درابوو.
5کاتێك مۆری سێیەمی کردەوە،
زیندەوەری سێیەم ووتی: (وەرە!)
سەیرمکرد ئەسپێکی ڕەشم بینی
سوارەکەی تەرازوویەکی بەدەستەوە
گرتبوو. 6دەنگێك لەناوەڕاستی
چوار زیندەوەرەکەوە دەیووت: (یەك
ڕبە گەنم بەرۆژانەی کرێکارێك، سێ
ڕبە جۆ بەهەمان نرخ، بەڵام ڕۆنو
مەیەکە زیانیان پێمەگەیەنە.)
7کاتێك مۆری چوارەمی
کردەوە، گوێم لەدەنگی زیندەوەری
چوارەم بوو ووتی: (وەرە!) 8سەیرم
کرد ئەسپێکی زەرد هەڵگەڕاوم بینی
سوارەکەی ناوی مردنبوو. دونیای
مردووان دوای کەوتبوو،
هەردووکیان دەسەڵاتیان پێدرابوو
چارەکی دانیشتوانی زەوی بکوژن
بەشمشێرو برسێتیو نەخۆشی
کوشندە، هەروەها بەدڕندە
کێویەکانی سەر ڕووی زەوی.
9کاتێك مۆری پێنجەمی کردەوە،
لەژێر قوربانگەدا ڕۆحی ئەو کەسانەم
بینی کە لەپێناو ووشەی خوداو
لەپێناو ئەو شایەتییەی دابوویان کوژرا
بوون. 10بەدەنگێکی بەرز هاواریان
کردو ووتیان: (هەتا کەی ئەی
خوداوەندی پاكوپیرۆزو ڕاست،
تۆڵەی خوێنی ئێمە لەدانیشتووانی
زەوی ناسێنیتو حوکمیان بەسەردا
نادەیت؟) 11ئینجا هەریەکەیان
جلێکی سپییان پێدراو پێیان ووترا تا
ماوەیەك بحەوێنەوە تا ژمارەی بەندە
هاوەڵەکانو براو خوشکەکانیان کە
وەك ئەوان دەکوژرێن، تەواو دەبێت.
12کاتێك بەرخەکە، مۆری
شەشەمی کردەوە. سەیرمکرد
بوومەلەرزەیەکی گەورە ڕوویداو
خۆر وەك جلی ماتەمدار ڕەش
هەڵگەڕا، مانگیش وەك خوێن سوور
هەڵگەڕا، 13ئەستێرەکانی ئاسمان
دەکەوتنە سەر زەوی وەك بەری دار

هەنجیر کاتێك بایەکی توند
دەیهاژێنیٚو بەرەکەی دەکەوێتە
خوارەوە. [14]ئاسمان وەك پەڕەیەك
لوول‌کرا، هیچ چیاو دوورگەیەك
لەشوێنی خۆی نەما. [15]پادشاکانی
زەویو گەورە پیاوانو
دەوڵەمەندەکانو دەسەڵاتدارەکانو
هەموو کوێلەو ئازادێك، خۆیان
لەناو ئەشکەوتو بەردە گەورەکانی
چیا حەشاردا، [16]بەچیاو بەردەکانیان
دەووت: (بکەون بەسەرماندا تا
لەڕووی ئەوەی لەسەر تەخت
دانیشتووەو لەتووڕەیی بەرخەکە
بمانشارنەوە، [17]چونکە ڕۆژی تووڕە
بوونە گەورەکە هاتووەو کێ دەتوانێ
خۆی لەبەرامبەری ڕابگرێت؟)

پاراستنی کۆیلەکانی خودا

7
پاش ئەمە چوار فریشتەم بینی لەسەر
هەر چوار گۆشەی زەوی
وەستابوون، چوار بایەکەی زەوییان
ڕاگرتبوو تا لەسەر زەویو لەسەر
دەریاو لەسەر هیچ درەختێك
هەڵنەکەن. [2]هەروەها فریشتەیەکی
ترم بینی لەڕۆژهەڵاتەوە دەرکەوتبوو
مۆری خودای زیندووی پێبوو،
بەدەنگێکی بەرز بانگی چوار
فریشتەکەی تری کرد کە ڕێگایان
پێدرابوو زیان بەزەویو دەریا
بگەیەنن، ووتی: [3](زیان بەزەویو
دەریاو درەختەکان مەگەیەنن تا ئەو
کاتەی نێوچەوانی بەندەکانی
خودامان مۆر دەکەین.) [4]گوێم
لەدەنگی مۆرکراوەکان بوو کەسەدو
چلو چوار هەزار کەس بوون،
ئەوانەش لەهەموو هۆزەکانی نەوەی
ئسیرائیل بوون. [5]لەهۆزی یەهوزا
دوانزە هەزار مۆرکرابوون، لەهۆزی
ڕائوبین دوانزە هەزارو لەهۆزی گاد
دوانزە هەزار، [6]لەهۆزی ئەشیر
دوانزە هەزار، لەهۆزی نەفتالی دوانزە
هەزار، لەهۆزی مەنسا دوانزە هەزار،
[7]لەهۆزی شەمعون دوانزە هەزار،
لەهۆزی لاوی دوانزە هەزار،
لەهۆزی یەساکر دوانزە هەزار، [8]
لەهۆزی زەبولون دوانزە هەزار،
لەهۆزی یوسف دوانزە هەزار،
لەهۆزی بنیامین دوانزە هەزار.

خەڵکێك لەهەموو نەتەوەکان

[9]پاشان سەیرمکرد کۆمەڵە
خەڵکێکی نەژمێردراوم لەهەموو
نەتەوەو میللەتانو هۆزو گەلو

زمانێك بینی، هەموویان لەبەردەم
تەختی خوداو بەرخەکە
ڕاوەستابوون، جلی سپییان لەبەربوو
لقی دار خورمایان بەدەستەوە
گرتبوو، 10بەدەنگێکی بەرز هاواریان
دەکردو دەیانووت: (ڕزگاربوون
تەنها لەلایەن خودای سەر تەختو
بەرخەکەوەیە.) 11هەروەها هەموو
فریشتەکانی چواردەوری تەختەکەو
پیرەکانو چوار زیندەوەرەکە
وەستابوون، لەبەردەم تەختەکە
بەدەمدا کەوتنو کڕنۆشیان بۆ خودا
برد، 12دەیانووت: (ئامین! باستایشو
شکۆمەندیو داناییو سوپاسو ڕێزو
هێزو توانا بۆ خودامان بێت تاهەتایە!
ئامین.)

13دوایی یەکێك لەپیرەکان لێی
پرسیم (ئەو سپی پۆشانە کێنو
لەکوێوە هاتوون؟) 14لەوەلامدا
ووتم: (ئەی گەورە تۆ دەزانیت.)
ئەویش پێی ووتم: (ئەو سپی پۆشانە
ئەوانەن کە لەتەنگانە گەورەکەوە
هاتوونو جلەکانیان بەخوێنی
بەرخەکە شۆردووەو سپی کردووە.
15لەبەر ئەوەیە ئێستا لەبەردەم تەختی
خوداو شەو و ڕۆژ لەپەرستگاکەی
خزمەتی دەکەنو دانیشتووی سەر
تەختەکەش بەسێبەری چادرەکەی
دایان دەپۆشێ. 16ئەوانە لەمەولا
نەتینوو دەبنو نەبرسی، نەخۆر لییان
دەداتو نەهەست بەگەرمایی
دەکەن. 17چونکە بەرخەکەی
ناوەڕاستی تەختەکە دەبێتە شوانیان،
هەروەها بەرەو کانیەکانی ئاوی
ژیانیان دەباتو خوداش هەموو
فرمێسکەکانی چاویان دەسڕێتەوە.)

مۆری حەوتەم

8

کاتێك بەرخەکە مۆری حەوتەمی
کردەوە بێدەنگییەك نیو کاژێر باڵی
بەسەر ئاسماندا کێشا. 2حەوت
فریشتەکەم بینی کە لەبەردەم خودا
ڕادەوەستن، حەوت کەڕەنایان
پێدرابوو. 3فریشتەیەکی تر هاتو
لەبەردەم قوربانگاکەدا وەستا.
فریشتەکە بخوردانێکی زێڕینی پێبوو
بخوورێکی زۆریشی پێدرا بوو تا
لەگەڵ نوێژەکانی خوشكو برا
پیرۆزەکان پێشکەشی بکات لەسەر
قوربانگا زێڕینەکەی بەردەم تەختی
خودا، 4پاشان لەگەڵ نوێژەکانی
خوشكو برا پیرۆزەکان دووکەڵی
بخوور لەدەستی فریشتەکە لەبەردەم

خودا بەرز بووەوە. 5پاشان فریشتەکە
بخووردانەکەی بردو لەقوربانگاکە
پڕی کرد لەئاگرو فڕێیدایە سەر
زەوی، ئینجا بوو بەهەورەتریشقەو
دەنگی چەخماخەو بروسکەو
بوومەلەرزە.

حەوت کەڕەناکان

6لەوکاتەدا حەوت فریشتەکەی
کەڕەنایان پێبوو خۆیان بۆ لێدانی
کەڕەنا سازکرد.
7فریشتەی یەکەم کەڕەناکەی
لێدا، تەرزەو ئاگری تێکەڵ بەخوێنیان
لێپەیدابوو، ئاگرو تەرزەکە
فڕێدرانە سەرزەوی لەئەنجامدا
سێیەکی زەوی سووتاو سێیەکی
درەختەکانیش سووتانو هەموو
گیایەکی سەوزی سووتاند.
8فریشتەی دووەم کەڕەناکەی
لێداو لەئەنجامدا چیایەکی گەورەی
بەئاگر سوور هەڵگەڕاو فڕێدرایە ناو
دەریاوە، دەریاکەش سێیەکی بوو
بەخوێن، 9لەئەنجامدا سێیەکی
زیندەوەرەکانی دەریا مردنو سێیەکی
کەشتییەکانیش تێك شکێنران.
10فریشتەی سێیەم کەڕەناکەی
لێدا، لەئەنجامدا لەئاسمانەوە
ئەستێرەیەکی گەورەی پرشنگدار
وەك چرا کەوتە خوارەوە بۆ سەر
سێیەکی ڕووبارەکانو سەرچاوەکانی
ئاو. 11ئەستێرەکەش ناوی (تاڵاو)
بوو، لەبەرئەوە سێیەکی ئاو تاڵبوو،
خەڵکانێکی زۆریش لەبەر تاڵی
ئاوەکە مردن.
12پاشان فریشتەی چوارەم
کەڕەناکەی لێدا، لەئەنجامدا سێیەکی
خۆرو سێیەکی مانگو سێیەکی
ئەستێرەکان لێدران، سێیەکی ڕۆژ
ڕووناکی لێبڕاو شەویش بەهەمان
شێوە.
13پاشان تەماشام کرد داڵێکی
هەڵفڕیوم لەناوەڕاستی ئاسماندا بینی
بەدەنگێکی بەرز هاواری دەکردو
دەیووت: (قوڕبەسەرتان،
قوڕبەسەرتان، ئەی دانیشتوانی سەر
زەوی، کاتێ ئەو سێ فریشتەیەی تر
کەڕەناکانیان لێدەدەن چی بەسەر
زەوی دەهێنن!)

9

پاشان فریشتەی پێنجەم کەڕەناکەی
لێدا، تەماشام کرد ئەستێرەیەك
لەئاسمانەوە کەوتە سەر زەویو
ئەستێرەکە کلیلی بیری بێبنی

پێدرابوو. 2بیری بێبنی کردەوەو
دووکەڵێک وەك دووکەڵی
کوورەیەکی گەورە لێی بەرزبووەوەو
دووکەڵەکە ئاسمانو خۆری
تاریك کرد. 3لەدووکەڵەکەوە
کوللەیەکی زۆر هاتنە سەر زەویو
توانایەکی وەك دووپشکی زەویان
پێدرابوو. 4کوللەکان فرمانیان
پێدرابوو زیان بەگیای سەر زەویو
هیچ شتێکی سەوزو هیچ درەختێك
نەگەیێنن، تەنها زیان بەو کەسانە
بگەیێنن کە مۆری خودایان
بەنێوچەوانەوە نییە، 5ڕێیان پێ
نەدرابوو بیانکوژن، بەڵکو بۆ ماوەی
پێنج مانگ ئازاریان بدەن، بەئازارێك
وەك ئازاری دووپشك کاتێ
بەمرۆڤەوە دەدات. 6لەو ڕۆژانەدا
خەڵك داوای مردن دەکەن بەڵام
دەستیان ناکەوێت، حەز لەمردن
دەکەن بەڵام مردن ڕادەکات
لەدەستیان.

7شێوەی کوللەکانیش وەك
ئەسپێك وان خۆیان بۆ شەڕ
ئامادەکردبێت، لەسەر سەریان
شتێکی وەك تاجی زێڕینیان
لەسەرناوەو دەموچاویان وەك
دەموچاوی مرۆڤ وایە. 8قژیان وەك
قژی ئافرەت وایەو ددانەکانیان وەك
ددانی شێرن. 9سپەرەکانیان وەك
سپەری ئاسنین وایە، دەنگی
باڵەکانیان لەهەراو دەنگی ئەو
عەرەبانەو ئەسپانە دەچێ کە
لەمەیدانی جەنگدا هێرش دەبەن. 10
هەروەها چەند کلکێکی چزووداری
وەك دووپشکیان هەبوو،
لەکلکەکانیشیان توانایان پێدرابوو
بۆ ماوەی پێنج مانگ خەڵك ئازار
بدەن. 11هەروەها ئەو فریشتە
بەدکارەی بیری بێبن کە بەعیبری
پێی دەووترێت (ئەبەدون)و بەیۆنانی
پێی دەووترێت (ئەپۆلیۆن) پادشا بوو
لەسەریان.

12ئەوەتا نەگبەتی یەکەم
بەسەرچوو و دوو نەگبەتی تریش
ماون، دوای ئەمە دێن. 13پاشان
فریشتەی شەشەم کەڕەناکەی لێداو
دەنگێك لەچوار شاخەکەی قوربانگا
زێڕینەکەی بەردەم خوداوە هاتە
بەرگوێم، 14بەفریشتەی شەشەمی
دەووت کە کەڕەناکەی پێبوو:
(چوار فریشتە باڵ بەستراوەکەی
تەنیشت ڕووباری مەزنی فورات
ئازاد بکە.) 15چوار فریشتەکەی
ئامادەکرابوون بۆ ئەو کاژێرو ڕۆژو

مانگو ساڵە، ئازادکران تاسێیەکی
مرۆڤ بکوژن. 16ژمارەی سەربازە
سوارچاکەکان دووسەد ملیۆن
بوونو من گوێم لەژمارەکەیان بوو.
17بەم شێوەیە ئەسپەکانم لەبینینێکدا
بەدی‌کردو سوارەکانیان سپەری
ئاگرینو مرواری‌دارو گۆگردیان
لەبەربوو، سەری ئەسپەکانیش وەك
سەری شێر وابوونو لەدەمیانەوە
ئاگرو دووکەڵو گۆگرد دەردەچوو.
18بەو سێ دەردە سێیەکی مرۆڤ
کوژران واتە بەئاگرو دووکەڵو
گۆگرد. 19چونکە هێزی ئەسپەکان
لەدەمو کلکیان بوو، کلکیشیان
وەك مار سەری هەبوو، بەمەش
خەڵکیان ئازار دەدا. 20بەڵام
پاشماوەی ئەو کەسانەی بەو لێدانانە
نەکوژران، تۆبەیان نەکردو کرنۆشیان
بۆ ڕۆحە پیسەکانو بتەکان کە
لەزێڕو زیوو مسو بەردو دار
دروستکراون دەبرد، ئەوانەی ناتوانن
نەبیستنو نەبیننو نەبڕۆن. 21
هەروەها لەکوشتنو فاڵچێتیو
داوێن‌پیسیو دزی‌کردن تۆبەیان
نەکرد.

فریشتەو پەرتووکێکی بچووك

10

پاشان فریشتەیەکی تری بەهێزم بینی
لەئاسمانەوە هاتەخوارەوەو بەپەڵە
هەورێك خۆی پۆشیبوو، پەلکە
زێڕینەیەك لەسەرسەری بوو، دەمو
چاویشی وەك خۆر وابوو،
قاچەکانیشی وەك دوو ستوونی
ئاگرین وابوون. 2نووسراوێکی
بچووکی کراوەی بەدەستەوە بوو.
قاچی ڕاستی لەسەر دەریاو قاچی
چەپی لەسەر ووشکایی دانا. 3بە
دەنگێکی بەرز وەك نەڕەی شێر
هاواری کرد، پاش ئەوەی هاواری
کرد، حەوت هەورە تریشقەکە
بەدەنگەکانی خۆیان هاتنە دوان، 4
پاش ئەوەی حەوت هەورە تریشقەکە
هاتنە دوان، نیازم وابوو دەست بکەم
بەنووسین، بەڵام دەنگێك لەئاسمانەوە
هاتە بەرگوێمو پێی ووتم: (ئەوەی
حەوت هەورە تریشقەکە ووتیان
مۆری بکە، بەڵام مەیان نووسە.) 5
ئەو فریشتەیەی بینیم لەسەر
ووشکاییو دەریا ڕاوەستابوو دەستی
ڕاستی بۆ ئاسمان بەرزکردەوەو 6
سوێندی بەزیندووی هەمیشەیی
خوارد، ئەوەی ئاسمانو زەویو
دەریاو هەموو ئەو شتانەی تیایاندایە

دروستی کردووە، کە هیچ دەرفەتێکی
تر نەدات، 7بەڵکو لەو ڕۆژانەی
فریشتەی حەوتەم کەڕەناکەی خۆی
لێدەداو دەنگی لێدێت، نهێنی خودا
پێویستە بێتەدی، وەك چۆن خودا بۆ
پێغەمبەرەکانو خزمەتکارەکانی خۆی
ڕاگەیاندووە. 8هەروەها ئەو دەنگەی
لەئاسمانەوە هاتە بەرگوێم دیسان
قسەی لەگەڵ کردمو پێی گوتم: (بڕۆ
نووسراوە بچووکەکە لەو فریشتەیە
وەربگرە ئەوەی لەسەر دەریاو لەسەر
ووشکایی وەستاوە.) 9بۆ لای
فریشتەکە چوومو پێمووت نووسراوە
بچووکەکەم بدەرێ، فریشتەکە پێی
ووتم: (وەری بگرەو بیخۆ، گەدەت
تاڵ دەکات، بەڵام لەدەمتدا وەك
هەنگوین شیرین دەبێت.) 10
نووسراوە بچووکەکەم لەدەستی
فریشتەکە وەرگرتو خواردم،
لەدەممدا وەك هەنگوین شیرین بوو،
بەڵام پاش ئەوەی خواردم گەدەی
تاڵکردم. 11هەروەها فریشتەکە پێی
ووتم: (پێویستە بەووتەی خودا بدوێی
دەربارەی میللەتانو نەتەوانو
زمانەکانو پادشاکان.)

دوو شایەتەکە

11

پاشان قامیشێکی وەك ڕاستەی پێوانەم
پێدرا، پێمووترا: (هەستە، پەرستگای
خوداو قوربانگا بپێوەو ئەوانەی تیایدا
کڕنۆش دەبەن بیانژمێرە. 2بەڵام واز
لەگۆڕەپانی پەرستگا بهێنەو مەیپێوە،
چونکە ئەو گۆڕەپانە بەناجوولەکان
دراوە، هەروەها بۆ ماوەی چلو دوو
مانگ شاری پیرۆز پێشێل دەکەن. 3
هەروەها دەسەڵات بەدوو شایەتەکەی
خۆم دەدەم بۆ ماوەی هەزارو
دووسەدو شەست ڕۆژ بەبەرگی
ماتەمەوە بەووتەی خودا بدوێن.)
4ئەمانە ئەو دوو دار زەیتونەو ئەو
دوو چرادانەن کە لەبەردەم
خوداوەندی زەوی دانراون. 5گەر
یەکێك بیەوێت زیانیان پێبگەیێنێت،
ئاگرێك لەدەمیانەوە دێتە دەرەوەو
دوژمنەکانیان دەخوات، هەروەها گەر
یەکێك بیەوێت ئازاریان بدات دەبێت
ئاوها بکوژرێت. 6ئەم دووانە
دەسەڵاتیان پێدراوە لەڕۆژانی
لێدوانەکەیان بەووتەی خودا ڕووی
ئاسمان دابخەن تا باران نەبارێت،
هەروەها دەسەڵاتیان هەیە ئاو بکەن
بەخوێنو بەهەموو جۆرە دەردێك

لەزەوی بدەن، هەر کاتێك بیانەوێ. 7
کاتێك شایەتییەکەیان تەواوکرد ئەو
درندەیەی لەبیری بێبن دێتەدەرەوە،
جەنگیان لەگەڵ بەرپا دەکاتو
بەسەریاندا زاڵدەبێتو دەیانکوژێتو 8
تەرمەکانیان فڕێدەدرێتە سەر شەقامی
ئەو شارە گەورەیەی ناوە ڕۆحییەکەی
سەدومو میسرە، ئەو شوێنەی
خوداوەندیانی تیادا لەخاچدرا. 9
خەڵکی لەهەموو گەلانو هۆزو
زمانو نەتەوەکان بۆ ماوەی سێ ڕۆژو
نیو سەیری تەرمەکانیان دەکەنو
ناهێڵن تەرمەکانیان بنێژرێن. 10
دانیشتووانی زەوی تانەوتوانجیان
لێدەدەنو هاواری خۆشیان لێ
بەرزدەبێتەوە، هەروەها دیاری بۆ
یەکتری دەنێرن، چونکە ئەم دوو
پێغەمبەرە دانیشتووانی سەر زەوییان
زۆر ئازار دابوو. 11 بەڵام پاش سێ
ڕۆژو نیو هەناسەیەکی ژیان لەخوداوە
دەچێتە ناو لەشیان، لەئەنجامدا
لەسەرپێیان دەوەستنو ترسێکی
زۆریش دەنیشێت لەسەر ئەوانەی
تەماشایان دەکردن. 12 ئینجا دەنگێکی
بەرز لەئاسمانەوە هاتە بەرگوییانو
ووتی: (بۆ ئێرە سەربکەون)، ئەوانیش
لەبەرچاوی دوژمنەکانیان بەسواری
پەڵە هەورێك بۆ ئاسمان سەرکەوتن.
13 لەو کاتەدا بوومەلەرزەیەکی گەورە
ڕوویداو دەیەکی شارەکە لەناوچوو،
حەوت هەزار کەس بەبوومەلەرزەکە
کوژران. ئەوانی تر لەترسو لەرز،
ستایشی خودای ئاسمانیان کرد.
14 نەگبەتی دووەم بەسەر چوو،
ئەوەتا نەگبەتی سێیەم وا بەخێرایی
دێ بەڕێوە.

کەڕەنای حەوتەم

15 پاشان فریشتەی حەوتەم
کەڕەناکەی لێداو دەنگێکی بەرز
لەئاسماندا دەنگی دایەوەو دەیووت:
(پادشاهێتی جیهان بوو بەپادشاهێتی
خوداوەندمانو مەسیحەکەی، ئەوەی
فەرمانڕەوایی دەکات.) 16 ئەو
بیستو چوار پیرەی لەسەر
تەختەکان دانیشتبوون، لەبەردەم
خودا خۆیان بەدەمداداو کڕنۆشیان
برد، ووتیان: 17 (سوپاست دەکەین
ئەی خوداوەند خودای توانادار
بەسەر هەموو شتێك، ئەوەی هەیەو
هەبووە، چونکە تۆ توانای مەزنی
خۆت وەرگرتو دەستت
بەفەرمانڕەوایی کرد. 18 میللەتان
تووڕەبوون، تووڕەیی تۆش هات،

ئێستا کاتی لێپرسینەوەی مردووانە،
بۆ ئەوەی پاداشتی بەندەکانت
لەپێغەمبەرو خوشکو برا پیرۆزەکانو
ئەوانەی لەناوت دەترسن بەگەورەو
بچووکەوە بدرێتەوە، هەروەها تا
ئەوانە لەناوببەی کە زەوی
لەناودەبەن.)
19پاشان پەرستگای خودا
لەئاسماندا کرایەوەو سندوقی
پەیمانەکەی لەناو پەرستگاکە
دەرکەوت، لەئەنجامدا بووە
بروسکەو دەنگە دەنگو هەورە
تریشقەو بوومەلەرزەو تەرزەی گەورە
بارین.

ژنو ئەژدیها

12

دوا بەدوای ئەوە نیشانەیەکی
گەورەی سەیر لەئاسمانەوە
دەرکەوت، ئافرەتێکی خۆر پۆش،
مانگ لەژێر پێیداو تاجێکیش لەسەر
سەری بوو لەدوانزە ئەستێرە
پێکهاتبوو، 2ئافرەتەکە سك پڕبوو و
بەدەست ژانی منداڵ بوونەوە
دەیناڵاند. 3نیشانەیەکی تری سەیر
لەئاسماندا دەرکەوت، ئەژدیهایەکی
گەورەی سووربوو، حەوت سەرو دە
شاخی هەبوو، هەروەها حەوت تاجی
لەسەر سەر بوو. 4کلکیشی سێیەکی
ئەستێرەکانی ئاسمانی بەدوای خۆیدا
ڕادەکێشاو ئەستێرەکانی بەزەویدا دا،
ئەژدیهاکە لەبەردەم ئافرەتەکە وەستا،
تا کاتێ منداڵێ دەبێت منداڵەکە
بخوات. 5ئافرەتەکە منداڵێکی نێرینەی
بەهێزیبوو، ئەوەی بەگۆپاڵێکی
ئاسنین فەرمانڕەوایی هەموو
نەتەوەکانی سەر زەوی دەکات. بەڵام
منداڵەکە بۆ لای خوداو تەختەکەی
ڕفێندرا. 6ئافرەتەکەش بەرەو
دەشتودەر ڕایکرد بۆ ئەو شوێنەی
لەلایەن خوداوە بۆی ئامادەکراوە،
تا بۆ هەزارو دووسەدو شەست ڕۆژ
بەخێو بکرێت.
7پاشان لەئاسماندا شەڕێك
بەرپابوو میکائیلو فریشتەکانی دژی
ئەژدیهاکە جەنگان، ئەژدیهاکەو
فریشتە بەدکارەکانیشی دژی ئەوان،
8بەڵام ئەژدیهاکە ئەوەندە بەهێز
نەبوو، شوێنیان لەئاسمان نەماو 9
ئەژدیها گەورەکە فڕێدرایە خوارەوە،
کە هەمان مارە دێرینەکەیە،
بەئیبلیس*و شەیتان ناودەبرێتو
هەموو جیهان گومڕا دەکات، لەگەڵ
فریشتەکانی فڕێدرایە زەوی. 10ئینجا

گوێم لەدەنگێکی بەرزبوو لەئاسمانەوە
ووتی: (ئێستا ڕزگاریو هێزو
پادشاهێتی خودامانو دەسەڵاتی
مەسیحەکەی هاتەکایەوە، چونکە ئەو
شکاتکەرەی شەو و ڕۆژ لەبەردەم
خودامان شکاتی لەخوشكو
براکانمان دەکرد، درا بەزەویدا. [11]
ئەوان بەخوێنی بەرخەکەو بەووشەی
شایەتییان بەسەریدا زاڵبوونو تا
مردنیش ژیانی خۆیان خۆش
نەدەویست. [12]لەبەرئەمە ئەی ئاسمانو
ئەوانەی تێیدا نیشتەجێن، دڵخۆشو
شادومان بن، بەڵام قوڕ بەسەر
دانیشتووانی زەویو دەریا، چونکە
شەیتان هاتۆتە خوارەوە بۆ ئێوەو
تووڕەییەکی گەورەی پێیە، چونکە
کاتێکی کورتی بەدەستەوە ماوە. [13]
کاتێك ئەژدیهاکە خۆی بینی دراوە
بەزەویدا، ئەو ئافرەتەی ڕاونا کە
منداڵە نێرینەکەی لێبوو. [14]لەبەرئەوە
ئافرەتەکە دوو باڵی داڵە گەورەکەی
پێدرا تا بۆ شوێنە دیاری کراوەکەی
خۆی لەدەشتودەر بفڕێت بۆ
ئەوەی بۆ ماوەی سێ ساڵو نیوی‌تر
دوور لەمارەکە بەخێوبکرێت. [15]
مارەکە لەپشت ئافرەتەکە لەدەمیەوە
ئاوێکی وەك ڕووباری هەڵدا، تا
ئافرەتەکە بەلافاو ڕاماڵ بکات. [16]
زەوی یارمەتی ئافرەتەکەیدا، دەمی
کردەوەو ئەو ڕووبارەی قووتدا کە
ئەژدیهاکە لەدەمیەوە فڕێی دایە
دەرەوە. [17]ئەژدیهاکە لەئافرەتەکە
تووڕەبوو، دەستی‌کرد بە
دژایەتی‌کردنی پاشماوەی وەچەکەی،
ئەوانەی کار بەڕاسپاردەکانی خودا
دەکەنو دەستیان بەشایەتی عیسا
گرتووە. [18]جا ئەژدیهاکە لەسەر لمی
دەریا وەستا،

دەرکەوتنی دڕندەیەك لەدەریا

13
ئینجا دڕندەیەکم بینی لەدەریاکە
دەهاتە دەرەوە، حەوت سەرو دە
شاخی هەبوو، دە تاجیش لەسەر
شاخەکانی بوو، لەسەر هەر سەرێك
ناوی کفرکردن نووسرابوو. [2]ئەو
دڕندەیەی بینیم لەپڵنگ دەچوو لەپی
پێیەکانی لەلەپی پێی وورچ دەچوو
دەمیشی وەك دەمی شێر وابوو.
ئەژدیهاکەش تواناو تەختو
دەسەڵاتی گەورەی خۆی دا
بەدڕندەکە. [3]سەرێك لەسەرەکانی
دڕندەکەم بینی، لەوە دەچوو برینێکی
کوشندەی پێوەبووبێت، بەڵام برینە

کوشندەکە چاك بووبۆوە. هەموو
زەویش بەسەر سوورمانەوە دوای
دڕندەکە کەوتن. 4خەڵکی کڕنوشیان
بۆ ئەژدیهاکە دەبرد، ئەوەی
دەسەڵاتی بەدڕندەکە بەخشیبوو،
هەروەها کڕنۆشیان بۆ دڕندەکەش
بردو ووتیان: (کێ وەکو دڕندەکە
وایە؟ کێ دەتوانێت دژی بجەنگێت؟)
5دڕندەکە دەمێکی پێدرابوو،
بەلەخۆباییو کفر دەدوا، بۆ ماوەی
چلو دوو مانگ دەسەڵاتی پێدرابوو
ئەو کارانە ئەنجام بدات. 6دڕندەکە
دەمی کردەوەو کەوتە کفرکردن
بەخوداو جنێوی بەناوی خوداو
ماڵەکەیو دانیشتووانی ئاسماندەدا. 7
هەروەها ڕێگای پێدرابوو دژی
خوشكو برا پیرۆزەکانی زەوی
جەنگ بەرپا بکاتو سەربکەوێ
بەسەریان، دەسەڵاتی بەسەر هەموو
نەتەوەو هۆزو زمانو میللەتێکدا
پێدرابوو. 8لەبەرئەوە تەواوی
دانیشتووانی زەوی کڕنۆشیان بۆ
دەبرد، ئەوانەی ناویان لەوەتای
دروستبوونی جیهانەوە لەپەرتووکی
ژیانی بەرخە سەربڕاوەکە
نەنووسراوە. 9ئەوەی گوێی هەیە
باگوێ بگرێت: 10گەر یەکێك
خەڵك بەدیلی ڕاپێچ بکات، ئەوا
خۆشی ڕاپێچ دەکرێ. هەروەها گەر
کەسێك کەسێکی تر بەشمشێر
بکوژێت پێویستە بەشمشێر
بکوژرێتەوە. ئەمە بانگەوازە بۆ
دانبەخۆگرتنو باوەڕی خوشكو برا
پیرۆزەکان.

دەرکەوتنی دڕندەیەك لەزەوی

11پاشان دڕندەیەکی ترم بینی
لەزەوییەوە هاتەدەرەوە، دوو شاخی
وەك شاخی بەرخی هەبوو، بەڵام وەك
ئەژدیها دەدوا. 12هێندەی دەسەڵاتی
دڕندەی یەکەم دەسەڵاتی هەبوو،
وای لەدانیشتوانی زەوی دەکرد
کرنۆش بۆ دڕندەی یەکەم ببەن کە
برینە کوشندەکەی چاك ببۆوە. 13
نیشانەی سەرسوڕهێنەری گەورەشی
دەکرد بەو ڕادەیەی ئاگری
لەئاسمانەوە دەهێنایەخوارەوە بۆ سەر
زەوی لەبەرچاوی خەڵکی. 14
هەروەها بەو کارە سەرسوڕهێنەرانەی
کە ڕێگای پێدرابوو لەبەردەم
دڕندەی یەکەمدا بیکات خەڵکی
دانیشتووی زەوی گومڕا دەکردو
بەخەڵکی زەوی دەووت وێنەیەك بۆ
ئەو دڕندەیە دروست بکەن کە

بەشمشێر بریندارکراو هەر بەزیندووش
مایەوە. 15هەروەها توانای پێدرابوو
هەناسەیەك بداتە وێنەی دڕندەکە بۆ
ئەوەی وێنەی دڕندەکە قسە بکاتو
وابکات ئەوانەی کڕنۆش بۆ وێنەی
دڕندەکە نابەن بکوژرێن. 16واشی
لەهەمووان دەکرد بەگەورەو
بچووکو دەوڵەمەندو هەژارو ئازادو
کۆیلەوە نیشانەیەك لەسەر دەستی
ڕاستیان یاخود لەسەر ناوچەوانیان
دروست بکرێت، 17بۆ ئەوەی کەس
نەتوانێت بکڕێتو بفرۆشێت تەنها
ئەوانە نەبێت کە نیشانەکەیان پێوەیە،
نیشانەکەش ناوی دڕندەکەیە یان
ژمارەی ناوەکەیەتی. 18دانایی لێرەیە:
ئەوەی توانای تێگەیشتنی هەیە
باژمارەی دڕندەکان بژمێرێت،
چونکە ئەوە ژمارەی مرۆڤە کە
ژمارەکەی شەسسەدو شەستو
شەشە.

بەرخەکەو گۆرانی جەماوەر

14

پاشان تەماشامکرد بەرخێك لەسەر
چیای شاری داود ڕاوەستابوو، سەدو
چلو چوار هەزار کەسی لەگەڵبوو،
هەموویان ناوی بەرخەکەو ناوی
باوکی بەرخەکە لەسەر ناوچەوانیان
نووسرابوو. 2هەروەها لەئاسمانەوە
دەنگێك وەك دەنگی خوڕەی ئاوێکی
زۆرو دەنگی چەخماخەیەکی گەورە
هاتنە بەرگوێم، هەروەها دەنگی
قیسارە دەهاتە بەرگوێم کە
مۆسیقاژەنەکان لییاندەدا. 3لەبەردەم
تەختی خوداو چوار زیندەوەرەکەو
بیستوچوار پیرەکە سروودێکی
نوێیان دەووت. جگە لەو سەدو
چلو چوار هەزار کەسەی بەخوێن
لەزەوی کڕابوونەوە کەس نەیدەتوانی
ئەو سرووده فێربێ. 4ئەو کەسانە
لەبەرئەوەی پاکن، لەگەڵ ئافرەت
داوێنپیسییان نەکردووە، ئەوانە
شوێن بەرخەکە دەکەون بۆ هەر
کوێ بڕوات، ئەوانە وەك پێشەبەرە
بۆ خوداو بەرخەکە، لەنێو خەڵك
بەخوێن کڕاون. 5هەروەها درۆ
لەدەمی ئەوان نییە، ئەوانە بێ لەکەن.

سێ فریشتەکە

6ئینجا لەناوەڕاستی ئاسمان
فریشتەیەکی هەڵفڕیوم بینی،
مزگێنییەکی هەتاهەتایی پێبوو بۆ
ئەوەی مزگێنی بەدانیشتووانی زەویو
هەموو نەتەوەو هۆزو زمانو

میللەتێك بدات. [7]فریشتەکە
بەدەنگێکی بەرز دەیووت: (لەخودا
بترسن‌و شکۆمەندی پیێبەخشن،
چونکە کاتی لێپرسینەوەکەی هاتووە،
هەروەها کڕنوش بۆ دروستکەری
ئاسمان‌و زەوی‌و دەریاو سەرچاوەکانی
ئاو ببەن.)
[8]فریشتەیەکی تریش بەدوای
ئەوەوە دەیووت: (کەوت، بابلی
مەزن کەوت، ئەوەی وای کرد
هەموو میللەتان لەشەرابی ئارەزووە
گلاوەکانی بخۆنەوە.)
[9]فریشتەی سێهەم بەدوای
ئەمانەوە بەدەنگێکی بەرز دەیووت:
(گەر یەکێك کڕنۆش بۆ دڕندەکە
یاخود وێنەکەی بباتو ڕازی‌بێت
نیشانەکەی لەسەردەستی یاخود
نێوچەوانی بدات، [10]دەبێ بەهەمان
شێوە شەرابی توڕەیی خودا بخواتەوە،
ئەو شەرابەی بێخەڵتەیەو لەجامی
تووڕەیی خودا کراوە، هەروەها ئەو
کەسە لەبەردەم فریشتە پیرۆزەکان‌و
بەرخەکەدا بەئاگرو گۆگرد ئازار
دەدرێت. [11]دووکەڵی ئازاریان بۆ
هەتاهەتایە بەرزدەبێتەوە. هەروەها
ئەوانەی کڕنۆش بۆ دڕندەکە یاخود
وێنەکەی دەبەن‌و ئەوانەی ڕازی دەبن
نیشانەی ناوەکەی هەڵگرن شەو و
ڕۆژ حەوانەوەیان لیێهەڵدەگیرێت.)
[12]ئەمە بانگەوازە بۆ
دانبەخۆگرتنی خوشك‌و برا
پیرۆزەکان، ئەوانەی ڕاسپاردەکانی
خوداو باوەڕی عیسای مەسیح
دەپارێزن.
[13]دوای ئەوە لەئاسمانەوە گوێم
لەدەنگێك بوو پیێ‌ووتم: (ئەمە
بنووسە: خۆزگە دەخوازرێ بەو
مردووانەی لەئێستاوە لەبەر
خوداوەند دەمرن!)
ڕۆحی پیرۆز دەڵێ: (بەڵێ، بۆ
ئەوەی لەماندووبوونیان بحەسێنەوە،
چونکە کردەوەکانیان شوێن پێیان
دەکەون.)

دروێنەی زەوی

[14]پاشان تەماشام کرد پەڵە
هەورێکی سپیم بینی‌و لەسەر پەڵە
هەورەکە یەکێك لەشێوەی ڕۆڵەی
مرۆڤ دانیشتبوو، تاجێکی زێڕینی
لەسەری نابوو و داسێکی تیژی
بەدەستەوە بوو. [15]فریشتەیەکی‌تر
لەپەرستگاکەوە هاتەدەرەوەو
بەدەنگێکی بەرز بانگی دانیشتووی
سەر پەڵە هەورەکەی کرد:

(داسەکەت هەڵگرەو بدروووەوە، چونکە کاتی درووێنە هاتووەو خەرمانی زەوی زەرد هەڵگەڕاوە.) [16]لەبەرئەوە دانیشتووی سەر پەڵە هەورەکە داسەکەی بەسەر زەوی وەشاندو زەوی درووێنەکرا.

[17]فریشتەیەکی تر لەپەرستگاکەی ئاسمانەوە هاتەدەرەوەو ئەویش داسێکی تیژی پێبوو. [18]ئینجا فریشتەیەکی تر لەقوربانگەکەوە هاتە دەرەوەو دەسەڵاتی بەسەر ئاگردا هەبوو. بەدەنگێکی بەرز هاواریکرد بۆ ئەوەی داسە تیژەکەی پێیەو ووتی: (داسە تیژەکەت هەڵگرەو هێشووە ترێی ڕەزەکانی زەوی کۆبکەوە، چونکە ترێکەی پێگەیشتووە.) [19]ئەویش داسە تیژەکەی وەشاندە سەر زەویو هێشووە ترێکانی زەوی کۆکردەوە، هێشووە ترێکانی فڕێدایە ناو گوشەری گەورەی تووڕەیی خودا. [20]گوشەرەکە لەدەرەوەی شار گوشرا، بەبەرزی تا لغاوی ئەسپ بۆ ماوەی هەزارو شەش سەد ستادیە*، خوێنی لێهاتەدەرەوە.

گۆرانی موسا

15

ئینجا شتێکی تری گەورەو سەرسووڕهێنەرم لەئاسماندا بینی، حەوت فریشتە حەوت دەردی کۆتاییان پێبوو چونکە بەوانە تووڕەیی خودا تەواو دەبێت.

[2]پاشان ئاوێك وەك دەریایەکی شووشەیی تێکەڵ بەئاگرم بینیو ئەوانەی بەسەر دڕندەکەو وێنەکەیو ژمارەی ناوەکەی سەرکەوتبوون لەکەنار دەریا شووشەییەکە ڕاوەستابوونو چەند قیسارەیەکی خودایان پێبوو، [3]سروودی موسای بەندەی خوداو سروودی بەرخەکەیان دەچڕیو دەیانووت: (مەزنو سەرسووڕهێنەرە کارەکانت ئەی خوداوەند، خودای توانادار بەسەر هەموو شتێك، ڕێگاکانت ڕاستو دادپەوەرە ئەی پادشای مللەتان. [4]کێ لەتۆ ناترسێتو ستایشی ناوت ناکات ئەی خوداوەند؟ چونکە

---

*هەزارو شەش سەد ستادیە: نزیکەی سێسەد کیلۆمەتر دەکات

بەتەنها خۆت پاكوپیرۆزیت،
لەبەرئەوە هەموو نەتەوەكان دێنو
كڕنووشت بۆ دەبەن، چونكە حوكمە
دادپەروەریەكانت دەركەوتوون.)
5 پاش ئەوە سەیرم كرد بینیم
پەرستگای چادری شایەتی لەئاسمان
كرایەوە. 6 حەوت فریشتەكە
لەپەرستگاكە هاتنەدەرەوەو حەوت
دەردەكەیان پێبوو، حەوت
فریشتەكە بەجلی كەتانی پاكو
پرشنگدار بەرگ پۆش كرابوونو
چەند پشتێنێكی زێڕینیشیان لەسنگ
بوو. 7 یەكێك لەچوار زیندەوەرەكە
حەوت جامی زێڕینی دا بەحەوت
فریشتەكەو جامەكانیش بەتوڕەیی
خودا ئەوەی تاهەتایە زیندووە
پڕكرابوون، 8 پەرستگاكە بەدووكەڵی
شكۆمەندی دەسەڵاتی خودا پڕبوو و
هەتا حەوت دەردەكەی حەوت
فریشتەكەش تەواو نەبوو كەس
نەیتوانی بچێتە ناو پەرستگاكە.

حەوت جامی تووڕەیی خودا

16

ئێنجا لەپەرستگاكەوە گوێم
لەدەنگێكی بەرز بوو بەحەوت
فریشتەكەی دەووت: (بڕۆن حەوت
جامی تووڕەیی خودا بەسەر زەویدا
بڕێژن.)
2 یەكەمیان ڕۆیشتو جامەكەی
خۆی ڕشت بەسەر زەویدا،
لەئەنجامدا دومەڵێ پیسی پڕ ئازار
لەوكەسانە دەركەوت كە نیشانەی
دڕندەكەیان هەڵگرتبوو كڕنووشیان
بۆ وێنەكەی بردبوو.
3 پاشان فریشتەی دووەم
جامەكەی خۆی ڕشتە ناو دەریاوەو
ئاوی دەریا وەك خوێنی مردووی
لێهات، هەروەها هەموو
زیندەوەرێكی ناو دەریا مرد.
4 فریشتەی سێهەم جامەكەی
خۆی ڕشتە ناو ڕووبارەكانو
سەرچاوەكانی ئاو و بوون بەخوێن.
5 گوێم لەفریشتەی ئاوەكان بوو
دەیووت: (تۆ دادپەروەری ئەی
ئەوەی هەیەو هەبووە، چونكە تۆ بەو
شێوەیە حوكمتداوە. 6 چونكە
ئەوانە خوێنی پێغەمبەرانو خوشكو
برا پیرۆزەكانیان ڕشتو تۆش
لەپاداشتدا خوێنت پێشكەش كردن
تا بیخۆنەوە، چونكە ئەوان شایانی
ئەوەن.) 7 گوێم لەو فریشتەیەی
قوربانگاكە بوو دەیووت: (بەڵێ ئەی
خوداوەند خودای توانادار بەسەر

هەموو شتێك، حوكم دانی تۆ
ڕاستو دادپەروەرە.)
8پاشان فریشتەی چوارەم
جامەکەی خۆی ڕژاند بەسەر خۆرداو
دەسەڵاتی پێدرابوو خەڵکی بەئاگر
بسووتێنێ. 9خەڵك بەئاگرێکی مەزن
سووتان، بەڵام تۆبەیان نەکرد تا
ستایشی خودا بکەن، بەڵکو کفریان
بەناوی خودا کرد ئەوەی دەسەڵاتی
بەسەر ئەم دەردانەدا هەیە.
10پاشان فریشتەی پێنجەم
جامەکەی ڕژاند بەسەر تەختی
دڕندەکەداو پادشاهێتیەکەی تاریك
بوو، دانیشتووانی لەتاو ئازار زمانی
خۆیان دەگەست. 11لەتاو ئازارو
برین کفریان بەخودای ئاسمان
دەکردو تۆبەیان لەکردەوەکانیان
نەکرد.
12فریشتەی شەشەم جامەکەی
بەسەر ڕووباری گەورەی فوراتدا
ڕشت، لەئەنجامدا ئاوەکەی ووشکی
کرد تابیێتە ڕێگا لەبەردەم ئەو
پادشایانەی لەڕۆژهەڵاتەوە هاتبوون.
13هەروەها سێ ڕۆحی گڵاوم بینی
وەك بۆق وابوون لەدەمی
ئەژدیهاکەو لەدەمی دڕندەکەو
لەدەمی پێغەمبەرە درۆزنەکە دەهاتنە
دەرەوە، 14ئەوانە ڕۆحە شەیتانیەکانن،
نیشانەی سەرسوڕهێنەر بۆ هەموو
پادشاکانی جیهان ئەنجام دەدەن، تا
بۆ جەنگی ئەو ڕۆژە گەورەیە کۆیان
بکاتەوە، ڕۆژی خودای توانادار
بەسەر هەموو شتێك.
15[مەسیح دەڵێ:] (ئەوەتا من
وەکو دزێك دێم، خۆزگەدەخوازرێ
بەوانەی شەونخوونی دەکەن تا
پارێزگاری لەجلو بەرگەکانیان
بکەن، نەوەك خەڵك بیانبینێ
بەڕووتی بڕۆن.)
16ئینجا ڕۆحەکان پادشاکانیان
لەو شوێنەدا کۆکردەوە کە بەعیبری
پێی دەووترێت (هەرمەگەدون).
17 فریشتەی حەوتەم جامەکەی
خۆی ڕژاند بەهەوادا، دەنگێکی بەرز
لەپەرستگای ئاسمانەوە لەتەختی
خوداوە ووتی: (جێبەجێکرا!) 18
پاشان دەنگو چەخماخەو هەورە
تریشقە پەیدابوونو بوومەلەرزەیەکی
بەهێز ڕوویدا، بەشێوەیەك شتیوا
ڕووی نەداوە لەوەتەی خەڵك
لەسەر زەوی دەژین، بوومەلەرزەکە
زۆر بەهێزبوو. 19شارە گەورەکە بوو
بەسێ بەشەوەو شارەکانی
نەتەوەکانیش ویران بوون. خوداش

شاری گەورەی بابلی بەبیرهاتەوە تا
جامی شەرابی تووڕەیی بەتینی خۆی
پێبدات. 20 هەموو دوورگەکان
رایانکردو چیاکان لەبەرچاو نەمان.
21 تەرزەیەکی گەورە کە
قورساییەکەی پەنجا کیلۆ دەبوو
لەئاسمانەوە باری بەسەر خەڵکی،
خەڵکی لەتاو لێدانی تەرزەکە
کفریان بەخوداکرد، چونکە
لێدانەکەی زۆر گەورەو ترسناك
بوو.

بابل دایکی داوین پیسانە

17

دوایی یەکێك لەو حەوت فریشتەیەی
حەوت جامەکەیان پێبوو پێی ووتم:
(هەستە با سزای ئەو ژنە داوێن پیسە
گەورەیەت پیشاندەم کە لەسەر ئاوە
زۆرەکان دانیشتووەو 2 ئەوەی هەموو
پادشاکانی زەوی داوێن پیسیان
لەگەڵدا کردووەو دانیشتووانی
زەوی بەشەرابی داوێن پیسییەکەی
سەرخۆشبوون.) 3 ئینجا فریشتەکە
لەرۆحدا بردمی بۆ دەشتودەر،
سەیرم کرد ژنێك لەسەر درندەیەکی
قرمزی کە پڕبوو لەناوی کفر
دانیشتووە، درندەکە حەوت سەرو
دە شاخی هەبوو. 4 ژنەکە بەمرواریو
قرمز بەرگ پۆش بوو سەرتاپاشی
بەزێڕو بەردی گرانبەهاو مرواری
رازابۆوەو جامێکی زێڕینشی
بەدەستەوە بوو کە پڕبوو
لەپیسیو گڵاوی داوێن پیسییەکەی.
5 لەسەر ناوچەوانیشی ناوێکی نهێنی
نووسرابوو: (بابلی گەورە، دایکی
داوێنپیسانو گڵاوەکانی زەوی.) 6
هەروەها ژنەکەم بینی بەخواردنەوەی
خوێنی خوشكو برا پیرۆزەکانو
خوێنی شەهیدەکانی عیسای مەسیح
سەرخۆش ببوو. بەبینینی ژنەکە
سەرسووڕمانێکی گەورە دایگرتم.
7 بەلام فریشتەکە پێیووتم: (بۆ
وا سەرت سووڕما؟ من نهێنی ژنەکەو
ئەو درندەیەی هەڵیگرتووە، کە
حەوت سەرو دەشاخی هەیە بۆت
ئاشکرا دەکەم. 8 ئەو درندەیەی بینیت
هەبووەو ئێستا نییە، لەبیری بێبن
دێتەدەرەوەو بۆ لەناوچوون دەڕوات.
ئەو کەسانەی لەسەر زەوی
دانیشتوون، ئەوانەی لەوەتای
دروستبوونی جیهان ناویان
لەپەرتووکی ژیان نەنووسراوە
سەریانسووڕ دەمێنێ کاتێك دەبینن
درندەکە هەبووەو ئێستا نییە،

هەرچەندە دێتەوەش. 9دانایی مێشك
لێرەدا دەردەکەوێت: حەوت
سەرەکە ئەو حەوت گردەن کە
ژنەکە لەسەریان دانیشتووە، 10
هەروەها حەوت پادشان، پێنجیان
کەوتن‌و یەکێکیان هەیەو ئەوی تریان
هێشتا نەهاتووە، کاتێکیش دێت
پێویستە کەم بمێنێتەوە. 11ئەو
دڕندەیەی هەبووەو ئێستا نییە
هەشتەمە، بەڵام لەحەوتەکەیەو بەرەو
لەناوچوون دەڕوات. 12ئەو دە
شاخەی بینیت دە پادشان تا ئێستا
شانشینیان وەرنەگرتووە، بەڵام بۆ
ماوەی یەك کاژێر لەگەڵ دڕندەکە
دەسەڵاتی پادشا وەردەگرن. 13ئەوانە
یەك مەبەستیان هەیەو تواناو دەسەڵاتی
خۆیان دەدەنە دڕندەکە. 14ئەوانە
لەگەڵ بەرخەکە دەجەنگێن‌و
بەرخەکە سەر دەکەوێت بەسەریاندا،
چونکە بەرخەکە گەورەی
گەورەکانەو پادشای پادشاکانە،
ئەوانەی لەگەڵیدان بانگ‌کراو و
هەڵبژێرراو و دڵسۆزن.)
15پاشان فریشتەکە پێی‌ووتم:
(ئەو ئاوانەی بینیت کە ژنە
داوێن‌پیسەکە لەسەری دانیشتبوو،
ئەوە گەلو کۆمەڵو نەتەوەو زمانی
جیاجیان. 16بەڵام دڕندەکەو دە
شاخەکەی سەری، ڕق لەژنە
داوێن‌پیسەکە هەڵدەگرن‌و ویران‌و
ڕووت‌وقووتی دەکەن، ئێسك‌و
گۆشتەکەی دەخۆن‌و بەئاگر
دەیسوتێنن، 17چونکە خودا
خستوویەتیە دڵیان بەمەبەستی ئەو
بکەن، هەروەها ڕێك بکەون‌و
دەسەڵاتی خۆیان بدەن بەدڕندەکە تا
ووشەکانی خودا بێتەدی. 18ئەو
ژنەش کە بینیت ئەو شارە گەورەیەیە
کە دەسەڵاتی بەسەر هەموو
پادشاکانی زەویدا هەیە.)

کەوتنی بابل

18

پاش ئەوە فریشتەیەکی ترم بینی
لەئاسمانەوە هاتەخوارەوەو
دەسەڵاتێکی گەورەی هەبوو،
بەپرشنگداری ئەو زەوی
ڕووناکبووەوە. 2فریشتەکە
بەدەنگێکی بەرز هاواری‌کردو ووتی:
(کەوتەخوارەوە! کەوتەخوارەوە
بابلی گەورە! بووە جێنشینی
جنۆکەکان‌و ماڵی هەموو ڕۆحە
پیسەکان‌و ماڵی هەموو باڵندەیەکی
پیسی نەفرەت لێکراو. 3چونکە

هەموو نەتەوەکان لەشەرابی
داوێنپیسی ژنەکەیان خواردۆتەوەو
پادشاکانی زەوی داوێنپیسییان
لەگەڵدا کردووەو هەموو
بازرگانەکانی زەوی دەوڵەمەندبوون
بەنازو نعمەتی ئەو.)
[4]پاشان گوێم لەدەنگێکی تر بوو
لەئاسمانەوە دەیووت: (لێی
وەرنەدەرەوە ئەی گەلەکەم
تابەشداری نەکەن لەگوناهەکانیو
دەردەکانی نەگرن. [5]چونکە
گوناهەکانی تا ئاسمان بەرزبوونەوەو
بەبیری خودا هاتوونەتەوە. [6]سزای
بدەن بەپێی ڕەفتارەکانیو دوو
هێندەی کردارەکانی بدەنەوە، لەو
جامەی تیایدا تێکەڵی کردبوو دوو
هێندەی بۆ تێکەڵ بکەنەوە. [7]هێندەی
ئەوەی شکۆی بەخۆی داوەو
لەنازونعمەت ژیاوە، ئازارو غەمی
بدەنێ، چونکە لەدڵی خۆیدا دەڵێ:
(من وەك شاژن دانیشتووم، قەد نابم
بەبێوەژنو غەمیش نابینم، [8]لەبەرئەوە
هەموو دەردەکانی لەیەك ڕۆژدا دێن،
مردنو برسێتیو غەم، هەروەها دەبێ
بەئاگر بسووتێت، چونکە بەهێزە
خوداوەند خودا ئەوەی تاوانباری
دەکات.)
[9]هەموو پادشاکانی زەوی بۆی
دەگرینو شیوەنی بۆ دەکەن،
ئەوانەی لەگەڵی داوێن پیسییان
کردووەو ڕایان بواردووە، کاتێك
سەیری دووکەڵی سووتانەکەی
دەکەن، [10]لەترسی ئازاردانەکەی
لەدوورەوە دەوەستنو دەڵێن:
(قورت بەسەر، قورت بەسەر شاری
بابلی مەزن! شارە بەهێزەکە! لەیەك
کاژێردا سزادانت هات.)
[11]بازرگانەکانی زەوی دەگرینو
شیوەنی بۆ دەکەن چونکە ئیتر کەس
کەلوپەلیان لێناکڕێت، [12]کەلوپەلی
وەك زێڕو زیو و بەردی گرانبەهاو
مرواریو کەتانو ئەرجەوانو حەریرو
قرمزو هەموو دارێکی بۆندارو هەموو
قاپێکی لەعاج دروستکراو و هەموو
قاپێکی دروستکراو لەگرانبەهاترین
تەختەو مسو ئاسنو مەڕمەڕو [13]
دارچینو بخوورو شیرنەمەنیو
شەرابو ڕۆنو ئاردو گەنمو مەڕو
مالاتو ئەسپو عەرەبانەو لەشو
گیانی مرۆڤ. [14]بازرگانەکان دەڵێن:
(هەموو ئەو بەرووبوومانەی حەزت
لێی بوو لەدەستت چوو، هەروەها
هەموو دەوڵەمەندیو سەڵتەنەتت
لێسەندرایەوەو ئیتر نایاندۆزیتەوە.)

[15]بازرگانەکانی ئەم شتانە ئەوانەی
بەهۆی ئەوەوە دەوڵەمەند بوون
لەترسی ئازاردانەکەی لەدوورەوە
دەوەستن، دەگرینو شیوەن دەگێڕنو
دەڵێن: ([16]خاك بەسەرت، خاك
بەسەرت ئەی شارە گەورەکە ئەوەی
بەقوماشو قرمزو کەتان پۆشرابووی،
بەزێڕو بەردی گرانبەهاو مرواری
ڕازابوویەوە. [17]چونکە لەیەك
کاژێردا دەوڵەمەندییەکی ئاوها
وێرانبوو.)
هەموو کەشتیوانو هەموو
گەشتکەرانو هەموو کرێکارانی
کەشتیو هەموو ئەوانەی لەدەریا کار
دەکەن لەدوورەوە وەستان. [18]
کاتێك چاویان بەدووکەڵی
سووتانەکەی کەوت هاواریان کردو
ووتیان: (چ شارێك وەك شارە
مەزنەکە وابوو؟) [19]خۆڵیان بەسەری
خۆیاندا کردو بەگریانو شیوەنەوە
هاواریان کردو ووتیان: (
خاكبەسەر! خاكبەسەر شارە
گەورەکە! ئەوەی هەموو خاوەن
کەشتی دەریا سوودمەند بوون
لەدەوڵەمەندی ئەو! چونکە لەیەك
کاژێردا شارەکە وێرانبوو.) [20]
دڵشادبە ئەی ئاسمان بەوێرانی ئەو،
ئەی نێرراو و خوشكوبرا
پیرۆزەکانو پێغەمبەران، چونکە خودا
ئەوی سزادا بەو شێوەیەی ڕەفتاری
لەگەڵ کردن.
[21]ئینجا فریشتەیەکی بەهێز
بەردێکی بەرزکردەوە وەك بەردی
ئاش وابوو، بەردەکەی فڕێدایە ناو
دەریاو ووتی: (بەمشێوەیە بەیەك پاڵ
شاری بابلی مەزن فڕێ دەدرێو
ئاسەواری نامێنێو [22]دەنگی ئەوانەی
قیسارە دەژەننو گۆرانی دەڵێنو
بلوێرو زوڕنا لێدەدەن ئیتر
لەشارەکەوە نابیسترێت، هەروەها
وەستای هیچ پیشەسازییەکی تیایدا
نابێتو ئیتر دەنگی بەردی ئاشی تیادا
نابیسترێت. [23]هیچ چرایەك تیایدا
هەڵناکرێتو ئیتر دەنگی بووكو زاوا
تیایدا نابیسترێت، چونکە
بازرگانەکانت گەورەی زەویبوونو
بەسیحری تۆ هەموو نەتەوەکان
گومڕابوون. [24]لەناو شارەکەدا
خوێنی پێغەمبەرانو خوشكو برا
پیرۆزەکانو هەموو ئەوانەی لەسەر
زەوی کوژران بینراوە.)

هەلیلویا! حوکمڕانی بۆ خوداوەند
19

پاش ئەمە دەنگێکی بەرز
لەکۆمەڵێکی زۆر لەئاسمانەوە هاتە
بەرگوێم دەیووت: (هەلیلویا*!
ڕزگاری‌و شکۆمەندی‌و هێز بۆ
خودامانە، 2چونکە حوکمەکانی
ڕاست‌و دادپەروەرن، ئەوەتا ژنە
داوێن‌پیسە گەورەکەی تاوانبارکرد
کە هەموو زەوی بەداوێن‌پیسیەکەی
پیس‌کرد بوو، تۆڵەی خوێنی
خزمەتکارانی خۆی لیٚ‌کردەوە کە
بەدەستی ئەو خوێنیان ڕژابوو.) 3
کۆمەڵە زۆرەکەی ئاسمان دووبارە
ووتیان: (هەلیلویا! دووکەڵەکەی بۆ
هەتاهەتایە بۆ ئاسمان بەرزدەبێتەوە.) 4
بیست‌و چوار پیرەکەو چوار
زیندەوەرەکە کەوتنە سەر چۆك‌و
کڕنۆشیان بۆ خودای خاوەن تەخت
بردو ووتیان. (ئامین. هەلیلویا!) 5
لەتەختەکەوە دەنگێك هاتەدەرەوە
ووتی: (ستایشی خودامان بکەن ئەی
هەموو خزمەتکارانی کە ترسی ئەوتان
لەدڵدایە بەگەورەو بچووکەوە.) 6
پاشان دەنگێك وەك دەنگی
کۆمەڵێکی زۆرو خوڕەی ئاوێکی
زۆرو دەنگی هەورە تریشقەی بەهێز
هاتە بەرگوێم دەیانووت: (هەلیلویا!
حوکمڕانی بۆ خوداوەند خودامان،
توانادار بەسەر هەموو شتێکدا. 7
بادڵخۆش‌و شادومان بین، شکۆداری
بکەین، چونکە کاتی زەماوەندی
بەرخەکە هاتووەو بووکەکەشی خۆی
ئامادەکردووە، 8کراسێکی کەتانی
پاك‌و پرشنگداری پێدرابوو تا لەبەری
بکات، ئەم کەتانەش هێمای کردەوە
ڕاست‌ودروستەکانی خوشك‌وبرا
پیرۆزەکانە.)
9فریشتەکە پێی ووتم: (ئەمە
بنووسە، خۆزگەدەخوازریٚ بەوانەی
بۆ زەماوەندی بووك گواستنەوەی
بەرخەکە بانگکراون.) هەروەها پێی
ووتم: (ئەمە ووشە ڕاستەکانی
خودان.) 10ئینجا لەبەردەم پێی
فریشتەکەدا کەوتمە سەر چۆك تا
کڕنۆشی بۆ ببەم، بەڵام فریشتەکە پێی
ووتم: (وامەکە! منیش وەکو تۆ و
براکانت خزمەتکارم، ئەوانەی شایەتی
عیسایان هەیە. کڕنۆش بۆ خودا ببە.)
چونکە شایەتی عیسا ڕۆحی
پێغەمبەرایەتییە.)

سواری ئەسپێکی سپی

11پاشان ئاسمانم بەکراوەیی بینی،
ئەسپێکی سپیم بینی‌و سوارەکەی
بەدڵسۆزو ڕاستگۆ ناودەبرا،

بەدادپەروەری حوکم دەداتو
دەجەنگێت. 12چاوەکانی وەك گڕی
ئاگر وابوونو ژمارەیەکی زۆر تاجی
بەسەرەوەبوو، ناوێکی نووسراوی
هەیە، خۆی نەبێت کەس نایزانێت.
13سوارەکە جلێکی سەرتاپا لەخوێن
هەڵکێشراوی لەبەربوو، ئەو ناوەش
کە پێی بانگدەکرا (ووشەی خودا)
بوو. 14ئەو سەربازانەی لەئاسماندان
بەسواری ئەسپی سپی شوێنی
دەکەوتنو جلێکی کەتانی سپی
پاکیان لەبەردا بوو. 15لەدەمی
سوارەکەوە شمشێرێکی تیژ
دەهاتەدەرەوە، تا بۆ لێدانی
نەتەوەکان بەکاری بهێنێ، ئەو
بەگۆپاڵێکی ئاسنین سەرپەرشتییان
دەکاتو پێشی دەنێت بەگوشەری
شەرابی تووڕەیی خودای توانادار
بەسەر هەموو شتێك. 16لەسەر جلو
ڕانی سوارەکە ئەم ناوە نووسراوە:
پاشای پاشایانو گەورەی گەورەیان.
17دوایی فریشتەیەکی ترم بینی
لەبەر خۆردا وەستابوو. فریشتەکە
بەدەنگێکی بەرز هاواری لەهەموو
باڵندە هەڵفڕیوەکانی ناوەڕاستی
ئاسمان کردو ووتی: (وەرن بۆ نان
خواردنی ئێوارەی خودای مەزن
کۆبنەوە، 18بۆ ئەوەی گۆشتی
پادشاکانو سەرۆکەکانو بەهێزەکان،
گۆشتی ئەسپەکانو سوارەکانیان،
گۆشتی هەموو ئازادێكو کۆیلەیەکو
گەورەو بچوکێك بخۆن.)
19هەروەها دڕندەکەو پادشاکانی
زەویو سەربازەکانیانم بینی
کۆبووبوونەوە بۆ ئەوەی جەنگێك
دژی سوارەکەو سەربازەکانی
بەرپابکەن. 20دڕندەکەو پێغەمبەرە
درۆزنەکەی لەگەڵی دابوو دەستگیر
کران. ئەو پێغەمبەرەی بەووتەکانی
ئەو کەسانەی گومڕا کردبوو کە
بەنیشانەی دڕندەکە ڕازی بووبوون،
هەروەها ئەوانەی کڕنۆشیان بۆ
وێنەکەی برد بوو. هەردووکیان
بەزیندوویی فڕێدرانە دەریاچەی
ئاگرەوە کە بەگۆگرد داگیرساوە. 21
پاشماوەکەی تر بەو شمشێرەی
سوارەکە کوژران کە لەدەمیەوە
دەهاتە دەرەوەو هەموو باڵندەکان
لەگۆشتەکانیان تێربوون.

دەستگیرکردنی شەیتان

20
فریشتەیەکی ترم بینی لەئاسمانەوە
هاتەخوارەوەو کلیلی بیری بێبنی

پیٚ‌بوو، هەروەها زنجیرێکی گەورەی
بەدەستەوە بوو. 2فریشتەکە
ئەژدیهاکەی دەستگیرکرد، کە مارە
دێرینەکەیە، کە شەیتانو ئیبلیسە،
هەزار ساڵ بەستییەوەو 3فڕێی دایە
بیری بێ‌بنو دەرگای لەسەر
داخستو مۆرێکی لێدا تا ئیتر
میللەتان گومڕا نەکات تاماوەی
هەزار ساڵەکە تەواو دەکات. پاش
ئەمە بۆ ماوەیەکی کەم دەبێ ئازاد
بکرێت.

حوکمی هەزار ساڵەی مەسیح

4چەند تەختێکم بینی ئەوانەی
لەسەری دانیشتبوون دەسەڵاتی
دادگاییکردنیان پێدرابوو. هەروەها
گیانی ئەوانەم بینی کە لەپێناوی
شایەتی عیساو ووشەی خودا
سەربڕابوون، ئەوانەش کە ڕازی
نەبوون کڕنۆش بۆ دڕندەکە یاخود
وێنەکەی ببەنو ڕازیش نەبوون
نیشانەکەی لەسەر دەستیان یاخود
لەسەر ناوچەوانیان بدەن، ئەوانە
هاتنەوە ژیانو بۆ هەزار ساڵ لەگەڵ
مەسیح دەسەڵاتیان پێدرا. 5بەڵام
مردووەکانی تر تا هەزار ساڵەکە
تەواو نەبوو نەژیان. ئەمە هەستانەوەی
یەکەمە. 6ئەوەی لەهەستانەوەی
یەکەمدا بەشی هەبێت پیرۆزەو
خۆزگەی پێ‌دەخوازرێت. ئەوانە
مردنی دووەم دەسەڵاتی نییە
بەسەریاندا، چونکە دەبنە کاهینی
خوداو مەسیح، لەگەڵ مەسیحیش
هەزار ساڵ حوکمڕانی دەکەن.

کەوتنی شەیتان

7هەروەها پاش تەواو بوونی
هەزار ساڵەکە شەیتان لەزیندان ئازاد
دەکرێت. 8دێتە دەرەوە تا نەتەوەکانی
چوارگۆشەی زەوی گومڕا بکات،
ئەمەش جوجو ماجوجە بۆ ئەوەی
کۆیان بکاتەوە بۆ جەنگ، ئەوانەی
ژمارەیان هێندەی لمی دەریایە. 9
سەرکەوتن بۆ سەر پانتایی زەویو
شارە خۆشەویستەکەو ئۆردوگای
خوشكو برا پیرۆزەکانیان گەمارۆدا،
لەئەنجامدا ئاگرێك لەلایەن خوداوە
هاتەخوارەوەو خواردنی. 10هەروەها
ئەو شەیتانەی گومڕای کردبوون
فڕێ درایە ناو دەریاچەی ئاگرو
گۆگردەکە بۆ هەمان شوێنی
دڕندەکەو پێغەمبەرە درۆزنەکە.
ئەوانە شەو و ڕۆژ تاهەتایە ئازار
دەدرێن.

تاوانبارکردنی مردووان

11پاشان تەختێکی گەورەی سپیم
بینی، ئەوەی لەسەری دانیشتبوو
ئاسمانو زەوی لەبەر ڕووی
هەڵاتبوونو شوێنی تریان نەدۆزیەوە
بۆ خۆیان. 12مردووەکانم بینی
بەگەورەو بچووکەوە لەبەردەم
تەختەکە وەستابوونو چەند
پەرتووکێك کرابوونەوە،
پەرتووکێکی تریش کە پەرتووکی
ژیانبوو کرابووەوە مردووەکان بەپێی
کردەوەکانیان ئەوەی لەپەرتووکەکان
نووسرابوو حوکمدران. 13دەریاش
مردووەکانی ناوخۆی دەرکرد،
هەروەها مردنو دونیای مردووان
مردووەکانی خۆیان دایەدەستو
هەریەك بەپێی کارەکانی خۆیان
حوکمدران. 14ئینجا مردنو دونیای
مردووان فڕێدرانە ناو دەریاچەی
ئاگرەکەوە. ئەمە مردنی دووەمە، 15
هەروەها هەر کەسێك ناوی
لەپەرتووکی ژیاندا نەنووسرابوو،
فڕێدرایە ناو دەریاچە ئاگرەکەوە.

ئاسمانێکی نوێو زەویەکی نوێ

21
پاشان ئاسمانێکی نوێو زەویەکی
نوێم بینی، چونکە ئاسمانی یەکەمو
زەوی یەکەم بەسەر چوونو دەریاش
ئیتر ئاسەواری نەما. 2هەروەها شارە
پیرۆزەکە، قودسی نوێم بینی
لەئاسمانەوە لەلایەن خوداوە
هاتەخوارەوەو وەك بووکێکی ڕازاوە
کە خۆی بۆ زاواکەی ئامادە بکات.
3گوێم لەدەنگێکی گەورە بوو
لەئاسمانەوە ووتی: (ئەوە چادری
خودایە لەناو خەڵکداو خودا
لەگەڵیان نیشتەجێ دەبێتو ئەوان
دەبن بەگەلی خودا، خوداش
لەگەڵیان دەبێت. 4خودا هەموو
فرمێسکەکانی چاویان دەسڕێتەوەو
مردن ئیتر نامێنێت، ئیتر غەمو هاوارو
ئازار نامێنن، چونکە شتەکانی پێشوو
بەسەرچوون.)
5دانیشتووی سەر تەختەکە ووتی:
(ئەوەتا من هەموو شتێك نوێ
دەکەمەوە.) هەروەها پێی ووتم:
(بنووسە، چونکە ئەم ووتانە ڕاستەو
مایەی متمانەن.) 6پاشان پێی ووتم:
(ئەوا هاتەدی، من ئەلفو یێم، من
سەرەتاو کۆتاییم، من لەسەرچاوەی
ئاوی ژیان بەخۆڕایی ئاو بە تینوو
دەدەم. 7ئەوەی سەر بکەوێت ئەو
میراتەی بۆ دەمێنێتەوەو من دەبم

بەخودای ئەو، ئەویش دەبێتە ڕۆڵەی
من. 8 بەڵام ترسنۆکەکانو
گلاوەکانو بێ باوەڕەکانو داوێن
پیسەکانو بکوژەکانو
جادوکەرەکانو بتپەرستەکانو
هەموو درۆزنەکان، پاداشتیان فڕێدانە
بۆ ناو ئەو دەریاچەیەی بەئاگرو
گۆگرد داگیرساوە، ئەوەی مردنی
دووەمە.)

قودسی نوێ

9 پاشان فریشتەیەك لەو حەوت
فریشتەیەی ئەو حەوت جامەیان پێیە
کە بەحەوت دەردەکەی کۆتایی پڕ
کراون بۆ لام هاتو لەگەڵم دوا،
ووتی: (با بووکەکە، ژنی
بەرخەکەت پێ نیشان بدەم.) 10
پاشان بەرۆحی پیرۆز بردمی بۆ سەر
چیایەکی گەورەی بەرزو شارە
گەورەکە قودسی پیرۆزی نیشاندام،
ئەو شارەی لەئاسمانەوە لەلایەن خودا
دەهاتەخوارەوەو 11 شکۆمەندی
خودای هەبوو، شارەکە وەك بەردی
گرانبەها دەدرەوشایەوە، وەك یەشب
بوو، ڕوون بوو وەك کریستال. 12
شارەکە شوورەیەکی گەورەی
بەرزی هەبوو و دوانزە دەرگای
هەبوو لەسەر دەرگاگان دوانزە
فریشتە هەبوونو لەسەر دەرگاکان
ناوی دوانزە هۆزەکەی ڕۆڵەکانی
ئیسرائیل نووسرابوو. 13 لەلای
ڕۆژهەڵاتەوە سێ دەرگاو لەلای
باکورەوە سێ دەرگاو لەلای
باشورەوە سێ دەرگاو لەلای
ڕۆژئاواوە سێ دەرگا. 14 شوورەی
شارەکە دوانزە بناغەی هەبوو،
لەسەر ئەو بناغانە ناوی دوانزە
نێراوەکەی بەرخەکە نووسرابوو.
15 ئەوەی لەگەڵم دەدوا دارێکی
پێوانی زێڕینی پێبوو تا شارەکەو
دەرگاکانیو سنورەکەی پێ بپێوێت.
16 شارەکە بەچوار گۆشەیی دانرابوو،
درێژیەکەی هێندەی پانیەکەی بوو،
فریشتەکە شارەکەی بەدارەکە پێوا،
بینی هەر لایەکی دوانزە هەزار
ستادیەیە*، درێژیەکەیو پانیەکەیو
بەرزیەکەی هێندەی یەکتر بوون. 17
پاشان فریشتەکە شوورەی شارەکەی

---

*دوانزە هەزار ستادیە: نزیکەی دوو هەزارو دوو سەد کیلۆمەترە.

پێوا دەرچوو سەدو چلو چوار قۆڵ
بوو بەقۆڵی مرۆڤ، ئەو پێوانەی
فریشتەکە بەکاریهێنا. 18شوورەکە
لەبەردی یەشب دروست کرابوو،
شارەکەش لەزێڕی پوختەکراو
دروستکرابوو وەك شووشە ڕووناكو
پاك بوو. 19بناغەکانی شوورەی
شارەکە بەهەموو گەوهەرێکی
گرانبەها ڕازاندرابووەوە. بناغەی
یەکەم بەیەشبو دووەم یاقووتی
شینو سێهەم یاقووتی سپیو چوارەم
زومرودو 20پێنجەم شیلانەی
ڕەنگینو شەشەم یاقووتی سوورو
حەوتەم زەبەرجەدو هەشتەم زمرودی
سەوزو نۆهەم یاقووتی زەردو دەیەم
یاقووتی سەوزو یانزەهەم فەیروزو
دوانزەهەم جەمشت. 21هەروەها
دوانزە دەرگای شارەکەش دوانزە
مرواریبوو، هەریەك لەو دەرگایانە
لەیەك دەنکە مرواری دروستکرابوو،
شەقامی گشتی شارەکەش لەزێڕی
پوختەی وەك شووشەی تەنك
دروستکرابوو.
22بەڵام لەناو شارەکە هیچ
پەرستگام بەرچاونەکەوت، چونکە
خوداوەند خودای توانادار بەسەر
هەموو شتێك، لەگەڵ بەرخەکە
پەرستگای شارەکە بوون. 23
هەروەها شارەکە پێویستی بەخۆرو
مانگ نەبوو بەسەریدا بدرەوشێتەوە،
چونکە شکۆمەندی خودا
ڕووناکییەکەیەتیو بەرخەکەش
چراکەیەتی. 24میللەتان بەهۆی
ڕووناکی ئەوەوە بەڕێگادا دەڕۆنو
پادشاکانی زەویش شکۆمەندی
خۆیانی بۆ دەهێنن، 25دەرگاکانی
شارەکە بەڕۆژ داناخرێنو شارەکە
شەوی بەسەردا نایەت، 26
شکۆمەندیو ڕێزی میللەتانیشی بۆ
دەهێنن. 27بەڵام نەهیچ شتێکی
پیسو نەهیچ کەسێکی داوێن پیسو
درۆزن ناچنە ناو شارەکە، تەنها
ئەوانە دەچنە ناو شارەکە کە ناویان
لەپەرتووکی ژیانی بەرخەکە
نووسراوە.

ڕووباری ژیان

22

پاشان فریشتەکە ڕووباری ئاوی
ژیانی پیشاندام، پرشنگدار بوو وەك
کریستاڵ لەتەختی خوداو
بەرخەکەوە هەڵدەقوڵا 2بەناوەڕاستی
شەقام، هەروەها لەسەر هەردوو
ڕۆخی ڕووبارەکە درەختی ژیان ڕووا

بوو كە دوانزە جۆر بەری دەگرت،
هەموو مانگێك بەرەكەی
پێدەگەیشتو گەڵاكانی درەختەكە
وەك دەرمان بەكاردەهێنران بۆ
چاكبوونەوەی گەلان. 3ئیتر نەفرەت
لێ کردن نامێنێتو تەختی خوداو
بەرخەكە لەناو شارەكەدا دەبنو
بەندەكانی خزمەتی دەكەن. 4
بەندەكان تەماشای دەموچاوی
بەرخەكە دەكەنو ناوی بەرخەكە
لەسەر نێوچەوانیان نووسراوە. 5
لەوێ شەو دانایەتو خەڵكیش
پێویستییان بەچراو خۆر نابێت،
چونكە خوداوەند خودا بەسەریان
دەدرەوشێتەوەو ئەوانە تاهەتایە
حوكمڕانی دەكەن.
6پاشان فریشتەكە پێی ووتم: (ئەم
ووشانە جێی متمانەیەو ڕاستن،
خوداوەند ئەو خودایەی ڕۆحی
بەپێغەمبەرەكان داوە، فریشتەكەی
خۆی نارد بۆ ئەوەی ئەو شتانە
پیشانی بەندەكانی خۆی بدات كە
پێویستە بەم زووانە ڕووبدەن.)

من بە پەلە دێم

7(ئەوەتا من بەپەلە دێم!
خۆزگەدەخوازرێ بەوانەی
ووشەكانی پێشبینی ئەم پەرتووكەیان
لایە.)
8من یۆحەننام، ئەم شتانەم بینیو
بیستم. كاتێك بینیمو بیستم، كەوتمە
سەرچۆك تا كرنۆش بۆ فریشتەكە
ببەم، ئەو فریشتەیەی ئەم شتانەی
پیشان دەدام، 9فریشتەكە پێی ووتم:
(وامەكە! چونكە منیش وەكو تۆ
بەندەم لەگەڵ برا پێغەمبەرەكانو
هەموو ئەوانەی بەووشەكانی ئەم
پەرتووكە كار دەكەن. كرنۆش بۆ
خودا ببە!)
10هەروەها پێی ووتم: (مۆر لە
ووشەكانی پێشبینی ئەم پەرتووكە
مەدە، چونكە كات نزیكبووەتەوە.
11ئیتر ئەوەی ستەمكارە بابەردەوام
بێت لەستەمكاری خۆیو ئەوەی
گلاوە بابەردەوام بێت لەگلاوی
خۆی، ئەوەی ڕاستودروستە
بابەردەوام بێت لەڕاستودروستی
خۆیو ئەوەی پاكوپیرۆزە بابەردەوام
بێت لەپاكوپیرۆزی خۆی.)
12(ئەوەتا من بەپەلە دێم! پاداشتی
خۆم پێیە، بۆ ئەوەی پاداشتی هەر
كەسێك بەپێی كارەكەی بدەمەوە. 13
من ئەلفو یێم، یەكەمو دوایی،
سەرەتاو كۆتاییم.)

14 خۆزگــەدەخوازرێ بەوانــەی
جلەکانــیان پــاك کــردووەتەوە، تــا
مافــیان لەدرەخــتی ژیــان هەبێــتو
لەدەرگاکانەوە بچنە ناو شارەکە. 15
بــەلاّم ســەگەکانو جادووکەرەکانو
داوێـــنپیســـەکانو بکوژەکـــانو
بــتپەرستەکانو هەموو درۆزنەکانو
ئەوانــەی حــەز لــەدرۆ دەکــەن
لەدەرەوەی شارەکە دەبن.
16 (مــن عیسام، فریشتەکەی خۆم
بۆتــان نــارد تــا لەبارەی ئەم شتانە بۆ
کۆمەڵە باوەڕدارەکان شایەتیم بۆ بدا.
مـــن لەڕەچـــەڵەکو پشـــتی داودم،
ئەستێرەی بەرەبەیانی پرشنگدارم.)
17 ڕۆحــی پــیرۆزو بــووك دەڵێن:
(وەرە!) ئــەوەی گوێــی لێــیە بــابڵێ
(وەرە!) ئــەوەی تیــنوویەتی بابێــت،
ئـــەوەی دەیەوێـــت بائـــاوی ژیـــان
بەخۆرایی ببات.
18 مــن ئاگاداری ئەوانە دەکەمەوە
کــە گوێیان لەووشەکانی پێشبینی ئەم
پەرتووکــە دەبــێ، هـــەر کەســێك
ووشەیەك بۆ ئەم پێشبینییە زیاد بکات
خــودا ئــەو دەردانــەی لەســەر زیــاد
دەکات کە لەم پەرتووکە باسکراوە،
19 ئــەوەش ووشــەیەك لەووشــەکانی
پێشــبینییەکەی ئــەم پەرتووکە لابدات
خودا بێبەشی دەکات لەداری ژیانو
لەشـــارە پیرۆزەکـــە ئـــەوەی لـــەم
پەرتووکەدا باسکراوە.
20 شایەتی ئەم شتانە دەڵێ: (بەڵێ
من بەپەلە دێم.)
ئـــامین! وەرە، ئـــەی عیســـای
خوداوەند.
21 بەرەکـــەتی خوداوەندمـــان
عیســـای مەســـیح لەگـــەڵ هـــەموو
خوشكو برا پیرۆزەکان بێت. ئامین.

ڕوونکردنەوەی زاراوەکان

ئەرتامیس: (کردار 19:24)

خوداوەنـدی دایـك بـوو لای خـەڵکی ئەفەسـۆس، وایـاندەزانی پەیکەرەکـەی لەئاسمانـەوە کەوتۆتەخوارەوە.

ئەشعیا: (مەتتا 3:3)

یەکـێکە لەپێغەمبەرە ناودارەکانی خـودا لەپـەیمانی کـۆن، لەسـەدەی هەشـتەمی پ.ز. لەشـاری قـودس (ئۆرشـەلیم) ژیاوە. لەکتێبی پیرۆزدا نووسـراوێکی گـەورەی هەیە بەناوی خـۆی، سەدان ساڵ پێش هاتنی عیسا پێشبینی هاتنی کردبوو.

ئەلیاس: (مەتتا 11:14)

یەکێکە لە پێغەمبەرە ناودارەکانی خـودا لـە پـەیمانی کۆن، لەسـەدەی نۆیـەمی پ.ز ژیاوە. لەکتێبی پیرۆزدا نـاوی هـاتووە، چـەندەها کـاری گـەورەو سەرسـوڕهێنەری کردووە، تا ئێستاش نەمردووەو بەرزکراوەتەوە بـۆ ئاسمـان. لـەکوردەواری ئەلـیاس پێغەمبەری پیٚدەوترێ.

ئەنتاکیا:

لەسـەردەمی مەسـیح دوو شـار هـەبوون بـەناوی ئەنتاکـیا، یەکێکیان لەناوچـەی پیسـیدیە بـوو، بۆیـە بەئەنتاکیای پیسیدیە ناوی دەرکردبوو (کردار 11:19). ئەوی دیکەیان لە سەر سنوری سوریایە، تا ئێستا ماوەو سەر بە تورکیایە (کردار 14:26).

ئەنجوومەنی باڵای جوولەکە:

یـان سـەنهیدرین (مەتـتا 5:22) لەسـەردەمی ژیـانی عیسـا ئـەم ئـەنجوومەنە هەبوو، بریتی بوو لە 71 ئـەندام، سەرۆکی کاهینەکان یەکێك بـوو لـەوانو سـەرکردایەتی ئەنجوومەنەکـەی دەکـرد، ئـەم ئەنجوومەنـەش بـوو مەسیحی گرتو دادگایی کرد.

ئیبراهیم: (مەتتا 1:1)

سـەرەتا نـاوی ئەبـرام بـوو، واتە بـاوکی پایەبـەرز. بـەڵام پـاش ئـەوەی خـودا بەڵێـنی پێدا نەوەی زۆر بکـات، پـێی ووت ناوی خۆت بکـە بەئیـبراهیم، واتە باوکی کۆمەڵە خەڵکـێکی زۆر. لەئینجیل بەباوکی بـاوەڕداران نـاوی بـراوە، لەکوردەواریش بەحەزرەتی ئیبراهیم.

ئیبلیس: (بینین 12:9)
بڕوانه ووشەی (شەیتان).

ئیرمیا: (مەتتا 2:17)
یەکێکە لە پێغەمبەرەکانی خودا لەپەیمانی کۆن. لەسەدەی حەوتەمی پ.ز. ژیاوە، بەچەند سالێك پاش (587 پ.ز.) کۆچی دوایی کردووە. لەکتێبی پیرۆزدا دوو نووسراوی هەیە، پێشبینی زۆری هەیە لەسەر هاتنی مەسیح.

ئیسرائیل: (مەتتا 2:6)
ناوێکی عیبریە واتە (خودا دەجەنگێ)، خودا ئەم ناوەی بەیاقوبی کوڕی ئیسحاق بەخشی، لەبەرئەوە نەوەی یاقوب بەنەوەی ئیسرائیل یان گەلی ئیسرائیل ناوی دەرکرد.

ئینجیل: بڕوانه پێشەکی.

بابل: (بینین 17:5)
ووشەیەکی ئەکەدیە واتە (دەرگای‌خودا)، پایتەختی پادشایەتی بابلیەکان بووە لەسالانی (605–539) پ.ز. ناوی بابل بوو بەهێما بۆ ئەو دەسەلاتەی بەرەنگاری خودا دەبێتەوە. لەپەیمانی نوێ ناوی بابل وەك هێما بۆ شاری ڕۆما بەکار هێنراوە.

باجگر: (مەتتا 9:10، 11)
ئەو کەسە بوو کە باجی لەخەڵکی وەردەگرت بۆ ڕۆمەکان. هەندێ لەجولەکەکانی فەلەستین هەڵدەستان بەئەنجامدانی ئەم کارە بۆ ڕۆمەکان بەرامبەر ئەوەی باجێکی زیاتر لەخەڵکی وەرگرن بۆ خۆیان. لەبەر ئەوە خەڵکی ڕقیان لەباجگران دەبووەوە، بەچاوێکی سووك تەماشایان دەکردن.

بەرەکەت: (ڕۆما 3:24)
لەووشەی (خارس)ی یۆنانی وەرگێڕدراوە، بەواتای هەموو ئەو شتە چاکانەیە کە بێ ئەوەی شایانی بین خودا بەخۆڕایی دەمان داتێ، وەك: بێتاوان بوون، پیرۆزکردن، پارێزگاری‌کردن، .. هتد)، لەسەرووی هەموویانەوە ئەو بەزەیی‌و خۆشەویستیەی کە هەیەتی بۆمان، لەپلانی ڕزگارکردنمان لەمردن دەردەکەوێت بەقوربانی مەسیح،

لەکاتێکدا هەموو شایانی دۆزەخ بووین.

بەرۆژوو بوون: (مەتتا 6:16)
لەئامۆژگاریەکانی مەسیح دەربارەی ڕۆژووگرتن هیچ یاسایەکی دیاری کراو نییە، بەڵکو باوەڕدار ئازادە لەدیاری کردنی کاتو ماوەو جۆری ڕۆژووگرتن، چونکە ڕۆژووگرتن شتێکە پەیوەندی بەباوەڕدارو خودای خۆی هەیە.

بەعلەزبول: (مەتتا 12:24)
یەکێکە لەناوەکانی شەیتان، سەرۆکی ڕۆحە پیسەکانە.

بەیتلەحم: (مەتتا 2:5)
شارێکی بچووکە لەدووری 8 کم لەباشووری ڕۆژئاوای قودسە، عیسای مەسیحو حەزرەتی داود لەم شارە لەدایکبوون.

بیری بێبن: (بینین 9:11)
بەیۆنانی (ئابۆسۆس) هەر کەسێك بەبێ باوەڕ بە لەش بمرێ دەخرێتە بیری بێبن، لەو شوێنەش هیچ پەیوەندییەکی نابێ لەگەڵ خوداو لەتاریکی دەبێ، تا ڕۆژی لێپرسینەوە بەرەو دۆزەخ دەنێررێ.

بێتاوانکردن: (ڕۆما 3:24)
ئەم زاراوەیە تەنها دادوەر بۆی هەیە کاری پێبکات. خوداش گوناهبار بێتاوان دەکات کاتێ دان بەتاوانی دەنێو باوەڕ دەهێنێ مەسیح لەسەر خاچ تاوانەکانی ئەوی هەڵگرتووەو بێتاوانی خۆی داوەتێ.

پادشاهێتی ئاسمان: (مەتتا 4:17)
یان پادشاهێتی خودا، ئەو پادشایەتیە لەئاسمانە، خودا خۆی پادشایە تیایدا. خواستی تەواوی خودای تیادا پەیڕەو دەکرێ. مرۆڤیش کاتێ باوەڕ دەهێنێو لەڕۆح لەدایکدەبێتەوە، دەبێ بە ئەندامو داردەستی خودا لەو پادشاهێتیەو بەپێی خواستی خودا دەژی. پاش ئەوەی مزگێنی بە هەموو گەلان دەدرێ، لەدووەم هاتنەوەی مەسیح، ئەم پادشاهێتیە دێتە سەر زەوی. بۆ زیاتر ڕوونکردنەوە بڕوانە (بینین21).

پەردەی پەرستگا: (مەتتا 27:51)

مەبەست لەو پەردەیە کە شوێنی پیرۆز لەشوێنی هەرە پیرۆز جیادەکاتەوە لەناو پەرستگا. ڕەمزی داخراوی ڕێگایە لەنێوان خوداو خەڵك بەهۆی گوناە، بەلام بەخۆبەختکردنی عیسا لەسەر خاچ، پەردەکە دڕا، نیشانەی بوونی عیسا بەڕێگا بۆ ئاسمان.

پەرستگا: (یۆحەننا 2:14، 15)

حەزرەتی سلێمان لەساڵی چوارەمی حوکمڕانیدا (نزیکەی 968پ.ز.) بەفەرمانی خودا پەرستگایەکی دروست کرد بۆ ئەوەی جوولەکەکان قوربانی تیادا پێشکەش بکەن بۆ خودا. لەکاتی ڕاپێچکردن بۆ بابل تێکدرا، بەلام پاشان چاککرایەوە. لە ساڵی 70ز. بەدەستی ڕۆمەکان وێرانکرا، لەو کاتەوە چاك نەکراوەتەوە. ئەم پەرستگایە پیرۆزیەکی تایبەتی هەیە لای جوولەکەکان تا ئێستاش.

پەیمان: (غەلاتیە 3:15)

بەو پەیوەندییە دەوترێ دوولایەن یان زیاتر بەیەکەوە دەبەستێ کە پێویستیان بەیەکەو سوودی هەموو لایەکی تیادایە. بەلام پەیمان لەنێوان خوداو مرۆڤ جیاوازە، چونکە خودا پێویستی بەمرۆڤ نییە، تەنها لەبەرئەوەی مرۆڤی خۆشدەوێ پەیمانی لەگەڵ دەبەستێ کە هەموو سوودەکەی بۆ مرۆڤە.

پەیمانی کۆن: (2کۆرنسۆس 3:14)

باوەڕداران بەمەسیح بەپەرتووکە پیرۆزەکانی جوولەکەکان دەڵێن پەیمانی کۆن کە دەکرێ بەسێ بەشەوە، بەعیبری (تەورا، نەبییم، کەتوبیم)، واتە: تەورات، نووسراوی پێغەمبەرەکان، زەبووری حەزرەتی داود، لەگەڵ چەند نووسراوێکی دیکە. پێغەمبەران، ئیرمیاو حەزقیال لە(نەبییم) پێشبینی ئەوەیان کرد کە خودا پەیمانێکی نوێ بەهۆی مەسیح لەگەڵ هەموو میللەتان دەبەستێ. لەکتێبی پیرۆزدا ئەم نووسراوانە بەپێی مێژوو یەك لەدوای یەك ڕێکخراون. باوەڕداران بەمەسیح باوەڕیان وایە هەموو کتێبی پیرۆز ووتەی خودایەو بەسوودە بۆ فێرکردنو شایەتیدان لەسەر ژیانو مردنو هەستانەوەی عیسای مەسیح. بڕوانە (

2تیمۆســـــاوس 3:16)، (لۆقــــا 24:44).

پەیمانی نوێ: (لۆقا 22:20)

ئــەو پەیمانەیــە کــەخودا لەگــەڵ بــاوەڕداران بــە عیســای مەســیح بەستوویەتی، لەبەر ئەمە بە ئینجیل دەووترێ پەیمانی نوێ، بەرامبەر ئەمە بە نووسراوی پێغەمبەرە کۆنەکان دەووترێ پەیمانی کۆن.

پیر:

لەناو جوولەکەکان بە سەرۆکی خێزانەکانو هۆزەکان دەووترێ، کە بەشێکی زۆری ئەنجوومەنی بالاّی جوولەکە پێك دێنن. ووشەی پیران لەپەیمانی نوێ بۆ ئەندامانی سێ کۆمەڵی جیاواز بەکار هێنراوە:

– لەئینجیل پیران ئەندامانی ئەنجوومەنی بالاّی جوولەکەن، (مەتتا 16:21).

– لەکرداری نێرراوان ئەو باوەڕدارانەن کە ڕابەرایەتی کۆمەڵەی باوەڕداران دەکەوێتە ئەستۆیان، نامەکانیش ئاراستەی ئەوان کراوە، (1تیمۆساوس 5:17).

– لە بینینی یۆحەننا، ئەو 24 پیرەی لە دەوری تەختی خودان، نوێنەرایەتی گەلی خودا دەکەن، (بینین 5:8).

پیرۆز:

دوو مانای هەیە:

– هەموو ئەو شتانەی تایبەتن بە خودا، بە عەرەبی (القداسّە). بڕوانە (ڕۆما 1:2).

– ژیانێکی پڕ لەخۆشیو ئاسودە، بە عەرەبی (البرکّە). بڕوانە (غەلاّتیە 3:14).

پیلاتۆس: (لۆقا 3:1)

فەرمانڕەوایەکی ڕۆمی بوو لەسەر یەهودیاو سامیرەو ئەدوم، لەسالاّنی (26–36)ز، بەدڵڕەقیو توندی ناوبانگی دەرکردبوو بەتایبەتی بەرامبەر بەجوولەکەکان.

تۆبەکردن: (مەتتا 3:2)

واتە گۆڕانی دڵو بیر سەبارەت بەخراپەکاری، یان وازهێنان لەڕێگای شەیتانو گرتنەبەری ڕێگای خودا.

جەژنی تێپەڕبوون: (لۆقا 22:7)

بەیەکێك لەگەورەترین جەژنەکانی جوولەکە دادەنرێ، یادی ئەو شەوە

دەکەنەوە چۆن فریشتەی مردن هەموو نۆبەرەی میسریەکانی کوشت، بەڵام نۆبەرەی جوولەکەکان ڕزگاربوون، چونکە بەقسەی خودایان کردو چوارچێوەی دەرگای ماڵەکانیان بەخوێنی ئەو بەرخانە ڕەنگ کردبوو کە کردبوویان بەقوربانی. ئەم جەژنە لەبەهار دێت، لەم جەژنە بوو عیسا لەخاچدرا، دوایی هەستایەوەو بەسەر مردن زاڵبوو، بۆیە باوەڕداران بەمەسیح لەم جەژنەدا ئاهەنگ دەگێڕن.

جەژنی فەتیرە: (مەتتا 26:17)

جەژنێکی جوولەکەیە لەڕۆژی تێپەڕبوون دەست پێدەکاتو حەوت ڕۆژ دەخایەنێ. تیایدا نابێ نانی بەهەویرترش بخوری، یادی ڕزگار بوونی جوولەکەکانە لەکۆیلایەتی لەمیسر.

چاودێر: (تیتۆس 1:7)

ئەو کەسانەن کە لەلایەن ڕۆحی پیرۆزەوە هەڵدەبژێررێن بۆ چاودێری کردنی کۆمەڵەی باوەڕدارانو یارمەتیدانی باوەڕدارانو گەشە پێکردنیان.

خاچ: (مەتتا 27:32)

دوو دارە لەسەر شێوەی نیشانەی کۆکردنەوە (+) بەیەکەوە بەستراون لای خوارەوەی درێژترە لەلایەکانی تر لەسەردەمی ڕۆمەکان دزو پیاو خراپ لەسەرەوە بۆ خوارەوە بەدەست کراوەیی بە بزماری گەورە پیایدا کوتراوەو بە بەرزیەوە هەڵواسراوە تا هەناسەی لێبڕاوە. بەڵام دوای لەخاچدانی عیسا، خاچ بوو بەنموونەی گیانفیدایی. ئەو بەمردنی لەسەر خاچ بوو بەقوربانی بۆ دەستپێکردنەوەی ژیانو بەدەستهێنانی ژیانی هەتاهەتایی.

خەتەنەکردن: (کردار 7:8)

یان سونەتکردن، کاتێ حەزرەتی ئیبراهیم تەمەنی 99ساڵ بوو، خودا خۆی بۆ دەرخستو پێیووت، ئەگەر لەڕێی من لانەدەی پەیمانت لەگەڵ دەبەستم، نەوەت زۆر دەکەم، زەوی کەنعان (فەلەستین) بەخۆتو نەوەکانت دەدەم. نیشانەی پەیمانیش ئەوە دەبێ کە هەموو کوڕێکت لەتەمەنی 8

ڕۆژی خەتەنەبکەی.

خەرتەلە: (مەتتا 13:31)

بە عەرەبی (خەردەل). تۆوێکی بچووکە بەهاراتی لێدروست دەکرێ. جۆرێکی هەیە لەفەلەستینو دەورووپشتی دەڕوێت، نزیکەی دوومەتر بەرزدەبێتەوەو باڵندەیەکی زۆری لەسەر دەنیشێتەوە بۆ خواردنی بەرەکەی.

خوداوەند، (الرب): (فیلیپی 2:11)

بەیۆنانی (کوریۆس)، واتە خاوەن دەسەڵات یان خاوەن توانا. عیسای مەسیحیش بەهەڵسانەوەی لەمردن سەلماندی کە دەسەڵاتی هەیە بەسەر مردنو ژیان. باوەڕدارانی یەکەم ئەم ڕاستییەیان زانی بۆیە ڕازیبوون عیسا بکەن بەخوداوەند لەسەر ژیانیان.

داود: (مەتتا 1:1)

داودی پادشا ئەو کەسەیە زەبووری نووسیوەتەوە، لەکوردەواری حەزرەتی داودی پێ دەوترێ. دووەم پادشای ئیسرائیل بوو، لەساڵی 1010پ.ز. هاتە سەر تەختی پادشایەتی. بەمەزنترین پادشای ئیسرائیل دادەنرێ.

دە شارەکە: (مەتتا 4:25)

بەیۆنانی (دیکاپۆلیس). ئەو شارانە بوون کە یۆنانی تیایدا دەژیان بەسەربەخۆیی، دەکەوتنە ڕۆژهەڵاتی دەریای جەلیل، پەیوەندی نەتەوایەتیو ئابووری بەیەکیەوەی بەستبوون.

دەریای جەلیل: (مەتتا 4:18)

دەریاچەیەکی گەورەیە ڕووباری ئوردنی پیادا تێپەر دەبێ، کەوتۆتە ناوچەی جەلیل لەباکوری فەلەستین. درێژی نزیکەی 23کمو پانیەکەشی 13کم، قوڵیەکەی لەنێوان (20-45)م ئەم دەریاچەیە 204م نزمترە لەئاستی دەریا، ئاوەکەی شیرینە. لەسەر کەنارەکانی شاری گرنگ هەیە وەك: بەیتسەیدا لەڕۆژهەڵاتو جنیسارتو کەفەرناحومو مەجدەلو تەبەڕیە لەڕۆژئاوا. ناوی تریشی هەیە وەك: دەریاچەی جەنیسارت بە ناوی دەشتی جەنیسارتی بەپیت لەسەر کەناری باکوری ڕۆژئاوا. هەروەها دەریاچەی تەبەڕیە بەناوی شاری تەبەڕیە.

دونیای مردووان: (بینین 6:8)
بەیۆنانی پێی دەووترێ (هادیس)، ئەو شوێنەیە کە ڕۆحی مردووان چاوەڕێ دەکەن تیایدا.

دینار: (مەتتا 22:19)
ووشەی دینار لەووشەی (دیناریۆسی) لاتینییەوە هاتووە. لەسەردەمی ڕۆمەکانەوە مامەڵەی پێکراوە، لەزیو بووەو قورسایی سێ گرام بووە. لەسەردەمی عیسا دینار وێنەی قەیسەری ئەوسای لەسەربووەو ڕۆژانەی کرێکارێك نزیکەی دینارێك بووە.

ڕاحاب: (یاقوب 2:25،26)
ژنێکی داوێن پیس بوو لەشاری ئەریحا دەژیا. دوای ئەوەی ئەو دوو سیخوڕەی یەشوعی کوڕی نوون ناردبوونی بۆ ئەریحا ئاشکرا بوون، ڕاحاب ئەو دوو پیاوەی شاردەوە، چونکە باوەڕی وابوو خودا ئەریحا دەخاتە ژێردەستی جوولەکەکان، بەم جۆرە ڕاحاب ڕزگاری بوو.

ڕاستودروستی:
ئەمە وەرگێڕانی ووشەی (دیکایۆسونی)ی یۆنانیە، هەندێ جار لەزمانی کوردی بەمانای دادپەروەریش دێت (ڕۆما 1:17، 3:21، 3:25)، هەروەها بەمانای بێتاوانکردنیش دێت (ڕۆما 3:22). کەس نییە بەتەواوی ڕاستودروست بێ تەنها خودا نەبێ، چونکە ڕاستودروستی گەورەترە لەوەی مرۆڤ تەنها مرۆڤێکی باش بێ، بەڵکو ئاڕستەکردنی ژیانە بەتەواوی بەرەو خودا، بۆیە تەنها بەبەرکەتی خودا مرۆڤ ڕاستودروست دەبێت.

ڕۆحی پیرۆز: (یۆحەننا 1:33)
سروشتی خودایە، ئەم ڕۆحە لەعیسای مەسیحدا بوو، ئێستاش لەهەموو باوەڕدارێکە بەمەسیح، باوەڕدار پیرۆز دەکاتو یارمەتیدەدات بۆ ئەوەی بگۆڕێ بۆ شێوەی مەسیح، هەروەها ڕێنمایی دەکاتو فێری دەکات.

ڕۆژیدوایی: (یۆحەننا 6:39،40)
ڕۆژی کۆتایی هێنانی جیهانو ڕۆژی لێپرسینەوەیە. هەروەها ڕۆژی دووەم هاتنەوەی عیسایە

بەشـــــکۆداریەوە، لـــــەم ڕۆژەدا خراپەکاران سزا دەدرێنو باوەڕداران خەلات دەکرێن .

ڕۆژی لێپرسینەوە: (ڕۆما 2:16)

بڕوانە ڕۆژی دوایی.

ڕۆڵەی داود: (مەتتا 21:9)

بەمەسـیح ووتـراوە چـونکە لـە دایکـەوە (لــە مـریەم) ڕەچـەڵەکی دەگەڕێـتەوە بـۆ حـەزرەتی داود، هەروەها لە یوسفی مێردی مریەمیش.

ڕۆڵەی خودا: (لۆقا 1:35)

بـەمەسـیح دەووتـرێ، ئەمـەش مانـای ئـەوە نـیە مەسـیح لەئەنجامی پەیوەندیەکی سێکسی لەنێوان خوداو مریەـم هـاتووەتـە دونیا، چـونکە ئـەمــە گەورەتـرین کفـرە. بەڵکو لـــەڕۆح ڕۆڵـەی خودایـە، چونکە مەسیح هەموو سروشتی خودای تیادا بـــوو، وەك: پـــاكوپـــیرۆزیو دەســـــــەلاتو بـــــــەزەییو خۆشەویستیو...هتد.

ڕۆڵەی مرۆڤ: (مەتتا 16:13)

بەمەســیح ووتــراوە چــونکە سرووشـتی مرۆڤی تێدا بوو، لەبرسی بـوونو تینـو بـوونو ئازار چەشتنو غەم خواردن...هتد.

زەکەریا: (لۆقا 11:51)

یەکـێکە لەپێغەمـبەرەکانی خـودا لەپـەیمانی کـۆن. لەسەدەی شەشەمی (پ.ز) ژیـــاوە، لەکتێـــبی پـــیرۆز نووسـراوێکی هەیـە بـەناوی خـۆی، پێشـبینی هاتـنی مەسـیحی کردووە. هەروەها باوکی یەحیای خەڵك لەئاو هەڵکـیش ناوی زەکەریا بوو. بڕوانە (لۆقا 1:5).

سامریەکان: (یۆحەننا 4:9)

تێکەڵـــێکن لەجوولەکـــەو ئاشـــووری، دوای گەڕانـــەوەیان لـــەبابل لەســـەدەی هەشـــتەمی پ.ز دەســـتیانگـــرت بەســـەر ناوچـــەی ســـامیرە، باوەڕیـــان تەنـیا بـەو پێـنج پەرتووکەیـە کـە موسـا نووسـیویەتی (تـەورات). پەرسـتگایەکیان لەسـەر چیای سامیرە دروست کرد. لەگەڵ جوولەکەکان دوژمنایەتیەکی توندیان هەبوو، چونکە جوولەکەکان ئەوانیان بەکافر دادەنا.

سامیرە: (یۆحەننا 4:4)

بەشـــی ناوەڕاســـتی فەلەســـتینە پایتەختـەکەی سامیرەیە، ناوی گۆڕا بۆ (مبســـەتە) لەســـەردەمی هیرۆدســـی گەورە.

ساوفیلۆس: (لۆقا 1:1)

نـــاوێکی یۆنانیـــیە بـــەمانای (خۆشەویسـتی خـودا) ئەمـیش ئـەو پیاوە ڕۆمەیە کە لۆقا هەواڵی مزگێنی پـێیداوە، لـەوە دەکـات پـیاوێکی نـاودار بـوو بێـت زۆر کـەس دەڵێن پارێـزەر بـووەو لەســـەر پۆڵســـی نـێرراوی عیسـای کـردۆتەوە کـاتێ زیندانی کراوە لەڕۆما.

سەدوم: (لۆقا 10:12)

لەســـەردەمی پێغەمـــبەر لـــووت دانیشـتوانی شـاری سـەدوم هـەموو خـراپەکار بوون، بۆیە بەر ڕقی خودا کـەوتن، تەنها حەزرەتی لووتو دوو کچەکەی ڕزگاریان بوو. سەدوم بوو بەنموونـەی ئەو شارانەی خراپەکاریان زۆرە.

سەدوقیەکان: (مەتتا 22:23)

کۆمـــەڵێ جوولـەکـەن زۆربـــەی ئـەندامانی کاهینـن. سـەرۆك کـاهین لـــەوان بـوو لەســەردەمی مەسـیح.

باوەڕیـــان بەفریشـــتەو هەڵســـانەوەی مـردووان نیـیە، لایەنگـری ڕۆمەکان بـوون. هـەردەم لەگـەڵ فەریسیەکان نـــاکۆك بـــوون بـــەڵام لەگەڵـــیان ڕێککـەوتن لەسـەر دژایـەتیکردنو کوشتنی مەسیح.

ســـەرۆك کـــاهین: (عـــبرانیەکان 7:27)

سـەرۆکی هـەموو پیاوە ئاینیەکانە لەپەرســتگای قــودس (ئۆرشـــەلیم)، هـــەروەها ســـەرۆکی ئەنجوومـــەنو بەرپرسی یەکەمە دەربارەی ژیانی ئاینی جوولەکـــەکان. پەیوەندیڕێکخـــەری نێوانـیانو خودایـە، تەنها ئەو دەیتوانی بچـێتە شـوێنی هـەرە پیرۆز. (حەنان) لەو سەرۆك کاهینانە بوو، بۆ ماوەیەك لەســـەر ئـــەم پایـــە مایـــەوە دوایـــی فەرمانـڕەوایان لایـان برد، قیافا لەجێی ئــەو دانــرا. بــەڵام لای جوولـــەکان هەردووکـــیان بەســـەرۆك کـــاهین دادەنران.

سینا: (کردار 7:30)

ناوچـەیەکی بیاباناویـیە دەکەوێتە نێوان میسرو فەلەستین، چیای سیناش کـە موسـا لەسـەری خـودای بیـنی لەدەوەنە گڕدارەکە، دەکەوێتە هەمان

ناوچە. لەوێ خودا وەحی بۆ گەلەکەی نارد، هەروەها بەچیای حۆرەییبیش بەناوبانگە.

شاریداود: (ڕۆما 9:33)
شاری قودسە (ئورشەلیم)، شاری پادشای مەزنیشی پێ دەووترێ.

شەریعەت: (مەتتا 5:17)
ئەو ڕاسپاردانەیە کە خودا لەسەر چیای سینا لەڕێگای موساوە بەگەلی ئیسرائیلی ڕاگەیاند، لەو پێنج نووسراوەش کە بەتەورات ناودەبرێ تۆمارکراوە.

شەممە: (مەتتا12:2)
لای جوولەکەکان ڕۆژێکی پیرۆزە، بەپێی شەریعەت هەموو جۆرە کارێك قەدەغەیە، تەنیا بەخواپەرستیو نوێژو خوێندنەوەی کتێبی پیرۆزو فێربوونی ئاینی خەریك دەبن.

شەیتان: (بینین 12:9)
ووشەیەکی عیبرییە بەمانای دوژمن یان شکاتکەر. لەپەیمانی نوێ ئەم ووشەیە بۆ دوژمنی خوداو مەسیحو باوەڕدارانو مرۆڤایەتی بەکار هێنراوە. ڕۆحی هەموو خراپەکارییەکە. کاتێ عیسا لەسەر خاچەکەی مرد، باوەڕدارانی ڕزگارکرد لەکۆیلایەتی شەیتان.

شوێنیهەرە پیرۆز:
بڕوانە نامە بۆ عیبرانیەکان 3:9-7.

عیبرانیەکان: (فیلیپی 3:5)
مەبەست لە جوولەکەکانە، بۆیە بەزمانەکەشیان دەووترێ عیبری.

عیسا: (مەتتا 1:21)
لە (ئیسوس)ی یۆنانی وەرگیراوە، بەعیبری (یەشوعی) پێدەوترێ واتە خودا ڕزگارکەرە.

فەریسیەکان: (مەرقۆس 7:3)
کۆمەڵێکی ئاینی جوولەکەن، توندڕەون لەگرتنی ئەرکە ئاینیەکانو ڕاسپاردەکانی شەریعەت. زۆر لەمامۆستایانی شەریعەت لەوان بوون پۆڵسیش یەکێك بوو لەوان بەرلەوەی باوەڕ بهێنێ. باوەڕیان بەفریشتەو هەڵسانەوەی مردووانو بەهەموو نووسراوەکانی پەیمانی کۆن هەبوو. زۆر بەتوندی دژی

مەسیح وەستانو کاریان کرد بۆ کوشتنی.

قوتابی مەسیح: (لۆقا 14:26،27)

ئەو دوانزە پیاوەی عیسا هەڵبژاردن تا ببنە نێرراو، یان ئەو کۆمەڵەی دوای عیسا دەکەونو باوەڕی پێدەهێنن. بڕوانە (یۆحەننا 8:31 ، 13:35 ، 15:8).

قوربانگە: (لۆقا 1:11)

لەسەر شێوەی مێزێك بوو، قوربانییان لەسەری پێشکەش دەکرد، گۆشەکانی لای سەرەوەی بەپیرۆزترین شوێن دادەنرا. لەقودس دوو قوربانگە هەبوو:

- قوربانگەی بووخورد.
- قوربانگەی قوربانی.

قوربانی: (عیبرانیەکان10:10)

فەرمانی خودا بوو بۆ جوولەکەکان کە قوربانی پێشکەش بکەن بۆ کەفارەتی گوناهەکانیان. بە زۆر جۆر قوربانی پێشکەش دەکرا بەڵام لەهەمووی باوتر پێشکەش کردنی ئاژەڵ بوو، بۆ ئەوەی بزانن کە بۆ هەموو گوناهێك پێویستە خوێن بڕژێ. مەسیحیش هات بۆ تەواوکردنی ئەم یاسایە. وەك نووسراوە لە (عیبرانیەکان 9:11-27).

کاهین: (لۆقا 1:5)

لە ووشەی (کوهن)ی عیبری وەرگیراوە، ئەمەش پلەیەکی ئایینی جوولەکەیە، هەڵدەستا بەپێشکەش کردنی ئەو قوربانیانەی بۆ لێخوشبوون لەگوناهەکانی خۆیو هەموو گەل بوون. هارۆنی برای موسا یەکەم کاهینی جوولەکەکان بوو، لەهۆزی لاویبوو، بۆیە ئەم کارە تایبەتبوو بەلاویەکان.

کەپرەشینە: (یۆحەننا 7:2)

لەپازدەیەمین ڕۆژی مانگی حەوتی ساڵنامەی جوولەکە دێت. هەشت ڕۆژ دەخایەنێ ڕۆژی یەکەمو ڕۆژی هەشتەم ئاهەنگی ئایینی گەورە دەگێڕن. یادی لەناو چادر ژیان دەکەنەوە پاش دەرچوونیان لەمیسر.

کەفارەت: (ڕۆما 3:25)

واتە داپۆشینی گوناهبار

لــەتووڕەیی خودا، چونکە شایانی ئەو تووڕەیــیەیە، بۆیــە لەپــەیمانی کــۆن بەســەربڕینی بەرخێك یان گایەکی بێ کــەموکــوڕ کەفارەتــیان دەکــرد. مەسیحیش بوو بەکەفارەت بۆ هەموو ئەوانــەی بــاوەڕ بەو قوربانیە دەهێنن، بۆیــە کــاتێ یەحــیای کوڕی زەکەریا عیســای مەســیحی بیــنی لەســەر ڕووبــاری ئــوردن، ووتــی: (ئا ئەوەتا بەرخی خودا، ئەو قوربانییەی گوناهی جیهان هەڵدەگرێت.) بڕوانە (یۆحەننا 1:29)، هــــەروەها (عیــــبرانیەکان 2:17، 1یۆحەننا 2:2 ، 4:10).

کەفەرناحوم: (مەتتا 4:13)

شـــارێکە لەســــەر دەریاچــــەی جەلیل.

کەنیشت: (لۆقا 4:16)

لــە هــەر شــارێك (10) خێزانی جوولەکــە یــان زیاتــر هەبووایــە، شــوێنێکیان تــەرخان دەکــرد بــۆ نوێژکردنو فێرکردنی ئاینی.

کتێب: (یۆحەننا 2:22)

مەبەســت پــەیمانی کۆنــە لەکتێبی پیرۆز.

کڕینەوە بەخوێن: (بینین 5:9)

واتــە ڕزگارکردنی ژیانی کەسێك بەخۆبەختکردن بۆی.

گوناه: (1یۆحەننا 3:4)

یاخیبوونــە دژی خــوداو لەناخی مــرۆڤدا ڕەگــی داکوتــاوە، بۆیــە پــــەیوەندی بەمێشــــك هەیـــــە، دەرئەنجامەکەشــی ئــەو بیرکــردنەوەو ووتــەو کارانەیــە کــە دەبــنە مایــەی دڵــتەنگی خودا، بۆیە خودا تووڕەیی خــۆی ئاڕاســتەی گونــاه کــردووە (مەرقۆس 7:20–23).

لاوی: (کردار 4:36)

نــاوێکی پــیاوانەی عیــبریە. یەکێ لــەکوڕەکانی حــەزرەتی یاقوب ناوی لاوی بــوو، بۆیــە یەکێ لەهۆزەکانی ئیســرائیل بــەم ناوەیە. بڕوانە ووشەی کاهین.

لەئاوهەڵکێشان: (مەتتا 3:11)

بــە عــــەرەبی (تعمــــید)، واتـــە تۆبەکــــردنو دووبــــارە لـــــەدایك بوونــەوە. کــاتێ لــەناو ئاوەکــە نوقم دەبــی لەژیانــە کۆنەکــەت دەمــری،

کاتێ هەڵدەستیتەوە ژیانێکی نوێ دەست پێدەکەیت. لەئاوهەڵکێشان ڕەمزێکی دەرەکیە بۆ گۆڕانێکی ناوەکی کاتێ باوەڕدار لەڕۆح لەدایك دەبێتەوە.

ماری ناو بیابان: (یۆحەننا 3:14)

کاتێ جوولەکەکان لەبیابانی سینا بوون نارەزایان بەرامبەر خودا دەربڕی، بۆیە خودا ماری نارده سەریان، بەمە ژمارەیەکی زۆریان لێ مرد. کاتێ هەموو تۆبەیان کرد، خودا بەموسای ووت مارێك لە مس دروست بکەو بەرزی بکەوە، تاوەکو هەر کەسێك مار پێوەی بدات تەماشای مارەکە بکاتو چاك بێتەوە، لەو کاتە مار ڕەمزی خراپە بوو، ئەوەی سەیری دەکرد گوناهەکەی خۆی دەبینیو چاك دەبووەوە. لەو کاتەی مەسیحیش بەسەر خاچ هەڵواسرا بوو، گوناهی هەموو جیهانی بەسەر شانەوە بوو، جا هەر کەسێك سەیری خاچەکەی مەسیح بکاتو گوناهەکانی خۆی بەسەرەوە ببینێو تۆبە بکات، خودا لەگوناهەکانی خۆش دەبێت.

مەسیح: (مەتتا16:16)

لەووشەی (مەشییای) عیبریەوە هاتووە بەواتای دەستنیشانکراو. تەنها پادشاو پێغەمبەرو کاهین لای جوولەکەکان دەستنیشان دەکران ئەویش بە چەورکردنیان. بەپێی پێشبینیەکانی پەیمانی کۆن، جوولەکەکان چاوەڕێی ئەو کەسەیان دەکرد کە دێت وەکو ڕزگارکەرو لە هەمان کات کاری پادشاو پێغەمبەرو کاهینیش دەکات، بەڵام کە هات باوەڕیان پێی نەکرد، چونکە لایان وابوو لەدەستی ڕۆمەکان ڕزگاریان دەکات، نەیانزانی هاتووە لە گوناهەکانیان ڕزگاریان بکات.

مەلکیسادق: (عیبرانیەکان 5:6)

لەپەیمانی کۆن باسیکراوە، پادشای شاری سالیم بوو، مانای ناوەکەی پادشای چاکە، سالیم واتە ئاشتی. سەرۆك کاهینی خودا بوو، کاهینێتیکەی هەمیشەیی بوو، سەرەتاو کۆتایی بۆ نەبوو. ئەوەش ڕەمزە بۆ مەسیح، بۆ زیاتر

ڕوونکــردنەوە بــڕوانە (عیــبرانیەکان 1:7–8).

مەن: (یۆحەننا 6:31)

ووشـــــەیـــەکـــی عیـــبریە واتـــە (ئەمـــە چـــییە؟) یـــان (بەخشـــین). بەشـــێوەی شـــــەونـم لەئاسمانـــەوە دەهاتە خوارەوە بۆ جـــوولەکـــەکان لەبـیابانی سـینا. خـودا ڕۆژانە دەیدا پێـیانو نـەیان دەتوانـی پاشماوەکـەی هەڵـبگرن بۆ ڕۆژی پـاشتر، چونکە بۆگـەن دەبـوو. بـۆ ڕوونکردنەوەی زیاتر بڕوانە (یۆحەننا 6:31–35).

مورِ: (مەتتا 2:11)

ئـاوێکی بـۆن خۆشـە لەگـەڵای جـۆرە گوڵـێك دەردەچـێ. هـەندێ جـار لەگـەڵ مەی تێکەڵاو دەکرا بۆ کـــەم کـــردنەوەی ئـــازار. وەك دیاریـیەکی پێشـکەشکـراو بەپادشا، پێشـکەشکـرا بەعیسای مەسیح پاش لـەدایك بوونی، هەروەها پاش مردنی لەشـی پێچـەورکرا وەك نەریتـێکی جوولەکە لەمردوو ناشتن.

ناوچەی جەلیل: (مەتتا 2:22)

لــەو سەردەمەدا زەوی فەلەستین کـرابوو بـە سـێ ناوچـە، لەسەرەوە جەلـــیل، لەناوەڕاســـت ســـامیرە، لەخوارەوە یەهودیا.

نوێژ: (1تیمۆساوس 2:1)

گفـــتوگۆی نـــێوان بـــاوەڕدارو خودایـە. کاتێ باوەڕدار نوێژ دەکات سـوپاسو ستایشـی خـودا دەکـات، داواکاریـەکانی دەخاتـە بـەر دەستی خـودا، خـوداش گوێی لێدەگرێت. لەهەمان کاتدا ووتەکانی کتێبی پیرۆز کـە ووتـەی خودایە بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز دەکەوێتەوە بیری بەم شێوەیەش گـوێ لەخودا دەگرێ. زۆر جاریش لـەکاتی نوێژکـردن خـودا خواسـتی خۆی بۆ باوەڕدار ئاشکرا دەکات.

نێرراو: (ڕۆما 1:1)

نازناوێکـە بۆ ئەو کەسەی مەسیح دەینـێرێ مزگێـنی بـدات بەخەڵکی، لەپـەیمانی نوێـدا ئەم نازناوە بەدوانزە قوتابـــیەکەی عیســـا بەخشـــراوە، دواتریش بەپۆڵس.

ئێسـتا هـەندێ جـار بەو کەسانە دەوتـرێ کـە لەلایـەن کۆمەڵـەی باوەڕدارانـەوە بەیارمەتی ڕوحی پیرۆز دیـاری دەکـرێنو دەنـێردرێن بـۆ بڵاوکردنەوەی مزگێنی عیسا.

بڕوانه (کردار 13:1-3).

هارۆن: (لۆقا 1:5)

براگەورەی مووسا بوو، بەفەرمانی خودا بوو بەیەکەم سەرۆك کاهین، بەباوکی کاهینان دادەنرێ.

هەلیلویا: (بینین 19:1)

ووشەیەکی عیبریە واته (ستایشی خودا بکەن). ئەم ووشەیە بۆ ستایش‌کردن‌و شکۆدارکردنی خوداوەند بەکاردێت، لەپەیمانی کۆندا لەسەرەتا یان لەکۆتایی زەبوورەکان‌و گۆرانییەکان دادەنراو لەجەژن‌و بۆنه ئاینیەکان دەووترایەوە. ئێستاش ئەم ووشەیە لەکۆڕو کۆبوونەوەکانی باوەڕداران بۆ هەمان مەبەست بەکاردەهێنرێ.

هۆسانا: (مەرقۆس 11:9)

ئەم ووشەیە لە(هوشیعنای) عیبرییەوە هاتووە، بەمانای (ڕزگارکەر). بەکار هاتووە بۆ دەربڕینی خۆشی‌و پێشوازی‌کردن، وەکو ئەو کاتەی خەڵکەکە ئەم ووشەیان بۆ خۆشحاڵی دەربڕین‌و بەخێرهاتن کردنی عیسا بۆ شاری قودس بەکار هێنا.

هیرۆدس: (مەتتا 2:3)

لە ئینجیل سێ کەس بەم ناوە ناوبراون:

– هیرۆدسی گەورە، لەسەردەمی ئەو عیسا لەدایك بوو، بە ڕەگەز ئادۆمی‌بوو لەلایەن ڕۆمەکانەوە کرابوو بەپادشا لەسەر فەلەستین. بە دڵڕەقی‌و فێڵبازی ناوبانگی دەرکردبوو. هەوڵیدا بەمنداڵی عیسا بکوژێ بۆیە فەرمانی‌دا هەموو منداڵەکانی بەیت‌لەحم ئەوانەی تەمەنیان دوو ساڵو بچووکتر بوو، بکوژن. بڕوانه (مەتتا 2:1-22).

– هیرۆدس ئەنتیباس، کوڕی هیرۆدسی گەورە بوو لە ملتاقە. پاش مردنی باوکی بوو بە حوکمڕانی ناوچەی جەلیل. بەشدار بوو لەو حوکمی مردنەی کە بەسەر عیسا درا. بڕوانه (لۆقا 23:7).

– هیرۆدس ئەغریبای یەکەم، کوڕەزای هیرۆدسی گەورە بوو، لە ساڵی (37ز.) بوو بەحوکمڕانی باکووری فەلەستین، پاشان لەساڵانی (41-44ز.) بوو بەپادشای هەموو فەلەستین. یاقوبی برای یۆحەنای

بەشمشێر کوشت.

بڕوانە (کردار 12:1-24).

ووشەکە: (یۆحەننا 1:1)

مەبەست لەووشەی خودایە کە لەسەرەتاوە لەگەڵ خودا بووە، هەموو شتێکیش بەم ووشەیە دروست بووە. ئەم ووشەیەش لەعیسای مەسیح بەرجەستە بوو.

یارمەتیدەر: (یوحەننا 14:16)

واتە ڕۆحی پیرۆز. بۆ ڕوونکردنەوەی زیاتر بڕوانە ڕۆحی پیرۆز.

یەشوع: (کردار 7:45)

مەبەست لە یەشوعی کوڕی نوونە کە خزمەتکاری مووسا بوو، پاش مردنی مووسا ئەو ڕابەرایەتی گەلی ئیسرائیلی کرد بەرەو فەلەستین. لە پەیمانی کۆن نووسراوێك هەیە بە ناویەوە.

یەهودیا: (مەتتا 2:1)

ناوی بەشێکە لەبەشەکانی فەلەستین لەو سەردەمە، کەوتۆتە خوارووی ڕۆژهەلاتی شاری یافاوە.

یونس: (مەتتا 12:39)

یان نەبی یونس، خودا فەرمانی پێدا بەرەو نەینەوا بڕوات، بەلام یونس

ویستی سەرپێچی خودا بکات بۆیە بەرێی دەریا بەرەو تەرشیش کە دەکەوتە ئیسپانیاوە چوو، لەرێ کەشتییەکەیان تووشی رەشەبا دێت، پاش ئەوەی کەشتیوانەکان دەزانن خودا بەهۆی یونسەوە رەشەبای ناردۆتە سەریان، یونس فرێ دەدەنە ناو دەریاوە، بەفەرمانی خودا ماسییەکی گەورە یونس قووت دەدات بۆ ماوەی سێ شەو و سێ رۆژ، پاشان یونس تۆبە دەکات خوداش دەیگەرێنێتەوە سەر ووشکانی. لەپەیمانی کۆن نووسراوێك هەیە بەناوی یونس.

حەوت بەند لەمزگێنی حەزرەتی عیسا

 خودا یەکە، دروستکەری هەموو شتێکە لەگەردوونو مرۆڤی دروستکرد بۆ ئەوەی بەخۆشییەوە هاوبەشی لەگەڵ خودا بکاتو کڕنۆشی بۆ ببات.
(ئەی خوداوەندمانو خودامان، تۆ شایانی ئەوەی شکۆمەندیو ڕێزو توانا وەرگری، چونکە تۆ دروستکەری هەموو شتێکیت، ئەو شتانەش بەخواستی تۆ بوونی هەیەو دروست بووە.)

بینین 4:11

هەروەها بڕوانە: مرقۆس 12:29 ، ڕۆما 3:30 ، 1تیمۆساوس 2:5 ، عیبرانیەکان 11:3

بۆچی پەیوەندی نێوان خوداو مرۆڤ پچڕاوە؟ بۆچی خراپە بەم ڕادەیە دەستی گرتووە بەسەر جیهان؟

 مرۆڤ گوناهبارە، واتە لەخودای دروستکەری یاخیبووە، کەس نییە یاخی نەبووبێ.
({هیچ مرۆڤێك ڕاستودروست نییە، تەنانەت یەکێکیش! هەروەها یەکێك نییە تێبگاتو یەکێك نییە بەدوای خودا بگەڕێ. هەموو خۆیان لەخودا دوورخستەوە، جا لەبەرئەوە هەموو بێسوود بوون، کەس کاری چاك ناکات، نەخێر تەنانەت یەکێکیش نا.})

ڕۆما 3:10-12

هەروەها بڕوانە: مرقۆس 7:18-23 ، یۆحەنا 3:19-20، 8:34، 16:8،9 ، ڕۆما 1:18-31

کاردانەوەی خودا چییە سەبارەت بەگوناهی مرۆڤ؟ ئایا زۆرداری تاسەر دەمێنێ؟

 خـودا دادپەوەرە، بەدادپەروەرییەکی تەواوەوە لەڕۆژی لێپرسینەوە حوکمی خـۆی دەدات، بـەم شـێوەیە هـەموو گوناهبارێکیش شایانی لەناوچوونی هەتاهەتاییە.

(هـــەروەك چـــۆن دواڕۆژی مـــرۆڤ ئەوەیـــە جـــارێك بمـــرێ، دوایـــی ڕۆژی لـــێپرسینەوە دێت.)

عیبرانیەکان 9:27

(سزای ئەوانە لەناوچوونی هەتاهەتاییە، دەرکردنیانە لەبەر ڕووی خوداوەندو بێبەش بوونە لەشکۆو توانای ئەو.)

2تسالۆنیکی 1:9

هەروەها بڕوانە:مەتتا 25:31–46 ، لۆقا 3:9 ، یۆحەننا 5:22 ، کردار 17:30–31 ، 2پەترۆس 3:9–13.

ئایا کەس هەیە منی خۆش بوێ؟ بۆچی پەیامی ئینجیل، هەواڵێکی خۆشە؟

 خـــودا خۆشەویســـتییە، بۆیـــە حـــەزرەتی عیســـای نـــارد، کـــە ووشـــە هەتاهەتایـیـەکەیەتی، هـەتا لـەجیاتی مرۆڤ بمرێو مرۆڤ لـەگوناهەکانیو لـەو سزایەی شایانیەتی بەبەرەکەتی خۆی بەخۆڕایی ڕزگار بکات.

(خۆشەویســـتی لـەمـە دایە، نەك لـەبەرئەوەی خودامان خۆشویستووە، بەڵکو ئەو خۆشیویستووینو ڕۆڵەکەی خۆی نارد تا ببێتە کەفارەتی گوناهەکانمان.)

1یۆحەننا 4:10

(چـونکە مەسـیح لـەپێـناوی گونـاە جارێك بۆ هەمووان مرد، واتە بێتاوان بۆ تاوانباران مرد، تا لـەخودامان نزیكبکاتەوە، مردوو بەلـەشو زیندوو بەڕۆح.)

1پترۆس 3:18

هـــەروەهـــا بـــــڕوانـــە: مـــــەرقـــۆس 8:31، 9:31 ، 10:31–34، 45 ، لۆقـــا 19:10 ، کـردار 13:38–39 ، یۆحەننا 3:16–18، 17:23 ، ڕۆما 3:21–26 ، 5:8، 2 کۆرنســـۆس 5:14–15 ، غـــەلاتـــیـــە 2:20، 6:14 ، کـــۆلـــۆســـــــی 1:19–20 ، 1پەترۆس 2:22–24 ، 1یۆحەننا 2:1–2.

دوای ئەوەی مەسیح بەرگەی ئابڕووچوونی خاچی گرت. ئایا مەسەلەکە کۆتایی هات؟

ئایا زیندووبوونەوە هەیە پاش مردن؟

 خـودا زیـندووە، حـەزرەتی عیسای لـەنێو مردووان هەستاندەوە، هەتا مرۆڤ بـزانێ حـەزرەتی عیسـا خوداوەنـدەو لـەڕۆژی دواییشـدا ئـەو لـەمـرۆڤ دەپرسێتەوە، هەروەها تا ژیانێکی نوێ بەباوەڕدار ببەخشێ.

(ئـەو عیسـایەی خودا لـەنێو مردووان زیندووی کردەوە، ئێمە هەموو بۆ ئەوە شایەتین... کەواتە باهەموو ڕۆڵەکانی ئیسرائیل بەتەواوی بزانن، ئەو عیسایەی ئێوە لـەخاچتاندا، خودا کردی بەمەسیحو بەخوداوەند.)

کردار 2:32، 36

(بۆیە خودا بەرزی کردەوەو ناوێکی دایە کە لـەسەرووی هەموو ناوێکە، تاکو بـۆ نـاوی ئـەو هـەمووان چۆك دابدەن، لەئاسمانو سەر زەویو ژێر زەویش، هـەروەها تـا هـەموو زمانـێك دانبنێـت کـە عیسای مەسیح خوداوەندە، بۆ شکۆمەندی خودای باوك.)

فیلیپی 2:9-11

هەروەها بڕوانە: لۆقا 24:1-49 ، یۆحەننا 20:1-31 ، کردار 2:24، 3:15 ، 13:30-37، 17:31 ، ڕۆمـا 4:25، 6:4، 8:9-11، 10:9-10 ، 1کۆرنسۆس 6:14، 15:3-20

ئەو ڕێگایانەی لـەپێش مرۆڤن چییە؟ ئایا هیچ ڕزگارییەك هەیە بۆ من؟

 دوو ڕێگا لە بەردەم مرۆڤە:

1- ڕێگای مردنی هەتاهەتایی ئەنجامی یاخی بوونە لـەخودا.

2- ڕێگـای ژیـانی هەتاهـەتایش ئـەنجامی گەڕانەوەیـە بـۆ خوداو دانـنان بـەوەی حـەزرەتی عیسـا خوداوەنـدەو پشـتبەستن بە مردنەکەی بۆ لێخۆشبوونی گوناە.

(ئەوەی باوەڕ بەڕۆڵەکە بهێنێ، ژیانی هەتاهەتایی هەیە. ئەوەش کە گوێڕایەڵی ڕۆڵەکە نابێ ژیان نابینێت، بەڵکو تووڕەیی خودای بەسەردا دەچەسپێ.)

یۆحەننا 3:36

(ئـەوەی گـوێ لەووشـەکەم بگـرێو باوەڕبهێـنێ بـەوەی نـاردوومی ژیانی هەتاهـەتایی دەبـێ، لـەڕۆژی دوایـیدا حوکم نادرێ بەسەری، چونکە ئەو لە مردنەوە پەڕیوەتەوە بۆ ژیان.)

یۆحەننا 5:24

(تۆبـەبکـەن، با هەر یەکەتان بەناوی عیسای مەسیحەوە لەئاوهەڵبکێشرێ بۆ لێخۆشبوونی گوناەو بەخشینی ڕۆحی پیرۆزتان دەسکەوێ.)

کردار 2:38

هەروەها بڕوانە: مەتتا 4:17، 7:13–14 ، لۆقا 24:47 ، کردار 17:30، 20:21

چۆن مرۆڤ دەچێتە سەر ڕێگای ژیانی هەتاهەتایی؟ چۆن ڕزگار دەبم؟

 لـەدایكبوونـەوە، ئەمە تەنها ڕێگای خودایە بۆ گواستنەوەی مرۆڤ لەمردنی هەتاهەتاییەوە بۆ ژیانی هەتاهەتایی.

(کەس ناتوانێت پادشاهێتی خودا ببینێت گەر لەئاسمانەوە لەدایك نەبێت...
کــەس نــاتوانێ بچــێتە نــاو پادشــاهێتی خــودا گــەر لــەئاو و لــەڕۆح لەدایكنەبێتەوە.)

یۆحەننا 3:3،5

(کـە ڕزگـاری کـردین، ئەمـە بەهۆی کاری ڕاستودروستی خۆمان نەبوو، بـەڵکو بـەپـێی بـەزەیی خـۆی، بـە شوشـتنی لـەدایكبوونـەوەی دووەمو تازەبوونەوەی ڕۆحی پیرۆز.)

تیتۆس 3:5

(گەر یەکێك سەر بە مەسیح بێ، ئەوا دەبێتە بوونەوەرێکی تازە.)

2کۆرنسۆس 5:17

هەروەها بڕوانە: یۆحەننا 1:12–13 ، 5:21 ، ڕۆما 2:12،6:4 ، ئەفەسۆس 1:2–5 ، یـاقوب 1:18 ، 1پەتـرۆس 1:3،23 ، 2پەتـرۆس 1:4 ، 1یۆحەنـنا 3:9، 4:7، 5:1،4

چۆن باوەڕداری تازە لەدایكبوو لەڕوح گەشە دەكات؟

چۆن باوەڕدار بەگوێرەی ئینجیل گەشە دەكات

(گەشە بكەن لەبەرەكەتو ناسینی خوداوەندو ڕزگاركەرمان عیسای مەسیح.)
2پەترۆس 3:18
بەسـوپاس كـردنی خـودا بۆ بەزەییەكەی (ڕۆما 12:1،2) كە بەهۆی عیسای مەسیحەوە بێتاوانی كردین بەخۆڕایی بەبەرەكەتی خۆی، باوەڕدار گەشەدەكات:

بـەهۆی ووشـەی خودا گوێمان لـەدەنگی خودا دەبێتو پەیوەندیمان لـەگەڵ خودا بەهێزتر دەبێ بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز، هەروەها ووشەی خودا بەسوودو كاریگەرە بۆ گەشەكردنی باوەڕدار لەڕۆح.
(هـەموو كتێـبی پیرۆز بەوەحی لەخودا هاتووەو سوودبەخشە بۆ فێركردنو سەرزەنشتو ڕاستەڕێكردن، هەروەها بۆ تەمێكردن بۆ ڕاستودروستی.)
2تیمۆساوس3:16
بـڕوانە: یۆحەنـنا 15:7، 17:17 ، كـۆلـۆسـی 3:16 ، عیـبرانیەكان 4:12 ، یـاقـوب1:21–25 ، 1پـەتـرۆس 2:2

بـەهۆی نوێژ لـەگەڵ خودا دەدوێن سەبارەت بەهەموو شتێك هەروەكو چۆن منداڵ لـەگەڵ بـاوكی دەدوێ، هـەروەها هـێز بەدەسـتدەهێـنین بـۆ گەشـەكردن لـەژیانی ڕۆحیو بۆ بەهێزبوونی پەیوەندیمان لـەگەڵ خودا بەیارمەتی ڕۆحی پیرۆز.
(هەموو كاتێك لەنوێژكردن بن بەڕۆح، بۆ هەموو نوێژكردنو پاڕانەوەیەك شەوارە بگرنو هەر بەردەوامبن لەسەر پاڕانەوەكەتان لەخودا لەپێناوی خوشكو برا پیرۆزەكان.)
ئەفەسۆس 6:18

بڕوانە: لۆقا 1:11–12 ، ڕۆما 12:12 ، 1تسالۆنیكی 5:17 ، یاقوب 5:13–16 ، یەهوزا20.

بـەهۆی ژیـانی هاوبـەش بـاوەڕداران كۆدەبـنەوە، بەشداری یەكتری دەكەن لەفێركردنو نوێژكردن لەپێناوی یەكتری، هەروەها لەلایەنە جۆراوجۆرەكانی ژیان.
(واز لـەكۆبوونەوەكانتان مەهێنن، هەروەك هەندێكتان لەسەری ڕاهاتوون، بەڵكو یەكتری هانبدەن بۆ ئامادەبوون، لەمەش زیاتر چونكە دەبینن ڕۆژی خوداوەند نزیكبووەتەوە.)
عیبرانیەكان 10:25
بـڕوانە: كردار 2:42–47، 4:32–34 ، 1كۆرنسۆس 12:12–27 ، فیلیپی 1:2–4 ، عیبرانیەكان 3:13.

بـەهۆی خزمەتكـردن خۆشەویسـتی بـۆ خـوداو بـۆ خەڵك بەهۆی كردار دەردەكەوێ، ئەمـەش بەهۆی بەشداریكردنی خەڵك لەمزگێنیو فێركردنیان سەبارەت بەڕێگای ژیانو یارمەتیدانیان لەپێویستیەكانیان بەرجەستە دەبێ.
(بـا لـەكـاری چـاكە نەكەوین، چونكە گەر وورە بەرنەدەین لەكاتی خۆی دروێنەی زۆر دەكـەین. جـا تـا دەرفەتمان هەیە، با چاكە لەگەڵ هەموو كەسێك بكەین، بەتایبەتی لەگەڵ خوشكو برایانی باوەڕدار.)

غەلاتیە 6:9–10
بـڕوانە: مەتـتا 28:19–20 ، یۆحەنـنا 13:14–17 ، ڕۆمـا 12:1–21 ، 1كۆرنسـۆس 15:58 ، 16:1.